

รายงานฉบับสมบูรณ์ : ภาคผนวก

โครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

Guidelines for the development of community Water user organization to increase the ability of planning water management at the area level

โดย นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ และคณะ

สนับสนุนโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สิงหาคม 2565

รายงานฉบับสมบูรณ์ : ภาคผนวก

โครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

Guidelines for the development of community Water user organization to increase the ability of planning water management at the area level

โดย นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ และคณะ

สนับสนุนโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สิงหาคม 2565

สารบัญภาคผนวก
(Appendix of Table)

	หน้า
ภาคผนวก ก. สรุปรายงานการประชุม	1
ภาคผนวก ข. ข้อมูลทั่วไปและสภาพบริบทพื้นที่ 33 ตำบล	461
ภาคผนวก ค. ข้อมูลการประเมินคุณลักษณะในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (ก่อนเริ่มดำเนินงาน)	710
ภาคผนวก ง. ภาพการดำเนินกิจกรรม	814

ภาคผนวก ก. สรุปรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมที่วิจัย ครั้งที่ 1

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

วันที่ 7 กรกฎาคม 2564 เวลา 09.00 – 11.30 น.

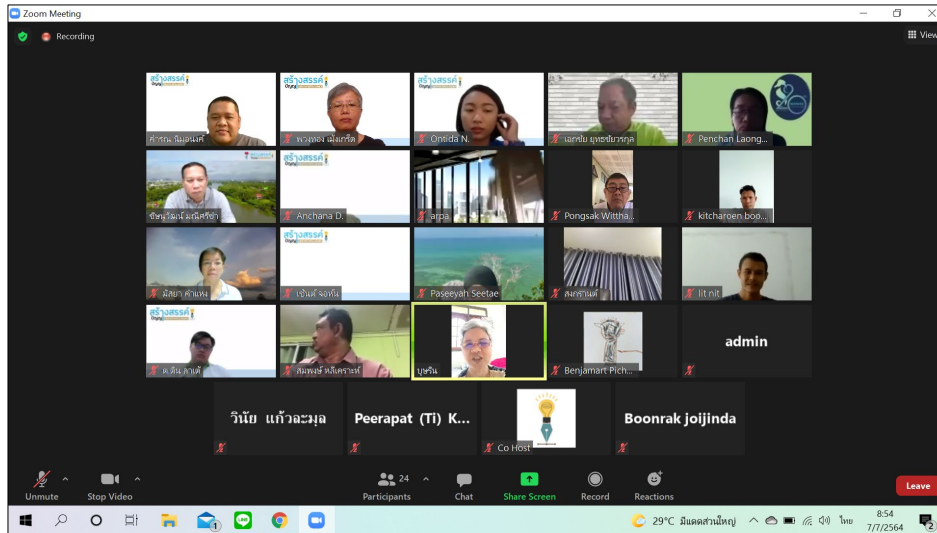
ณ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านโปรแกรมซูม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ สพ.ญ.ดร.ศราวณี ชันมณี		สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.พีรพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4. นางสาวพาชียะ	ชีแต่	นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. นางโชติรส	ศรัระสันต์	พี่เลี้ยงนักวิจัยท้องถิ่น จังหวัดสงขลา
6. นายสมพงษ์	หลิเคราะห์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
7. นายอัปศุอาสิด	หทัยเหม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
8. นายพิเชษ	เบญจมาศ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
9. พ.ต.อ.อำนาจ	ถนอมทรัพย์	รองหัวหน้า สอจร.ภาคอีสานตอนบน จังหวัดขอนแก่น
10. นางสาวมัทยา	คำแหง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
11. นายอนุกุล	ทรายเพชร	บริษัท Folk rice จำกัด
12. ดร.เพ็ญจันทร์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
13. ดร.พงษ์ศักดิ์	วิทวัสชุดิกุล	ที่ปรึกษาบริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
14. นายสงกรานต์	พงษ์มี	แกนนำชุมชนตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
15. นายรำไพ	เอกอุดม	แกนนำชุมชนตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
16. นายกิจเจริญ	บุญรอด	แกนนำตำบลสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
17. นายโอ	คงสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดสิงห์บุรี
18. นางสาวบุษริน	เพ็งบุญ	โรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
19. นางสาวนันทน์ภสร	สรวงกัณห์รัตน์	โรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
20. นายชลิต	ตรีนิธิต์	แกนนำชุมชนตำบลแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
21. นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/พี่เลี้ยงพื้นที่ภาคกลาง
22. นางอาภา	พงศ์ศรีแสน	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/พี่เลี้ยงพื้นที่ภาคเหนือ
23. นายพิเชษ	ใจบุญ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24. นายชินนุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
25. นายพดิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
26. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
27. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
28. นายสุจินดา	อัมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
29. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
30. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
31. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

32. นางสาวอัญชณา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
33. นายสุภกัศัษร	จระระ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
34. นายธนวัฒน์	บัวทอง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

เริ่มต้นการประชุมโดยคุณค้ำคุณ นิมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมแนะนำตัว ประกอบด้วยทีมภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ ภาคใต้ และทีมงานจากบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด จากนั้น เชิญคุณชัชววัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ มากล่าวทักทาย

คุณชัชววัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวสวัสดิ์ทุกคนและขอบพระคุณทุกท่าน โดยโครงการนี้มีการทำงานร่วมกันของนักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย และแกนนำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ได้รับทุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) มี ODU อยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วช.สนับสนุนทุนวิจัยไปให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และส่งต่อทุนวิจัยมายังทีมในนามบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด การรับทุนครั้งนี้เกิดจากการทำงานร่วมกับ รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ คณะอนุกรรมการที่ดินและความเหลื่อมล้ำของวุฒิสภา ปัจจุบันเป็นประธาน Spearhead แผนงานที่ วช. เป็นช่วงรอยต่อของ สกว. สนับสนุนทุนชุดนี้ในการทำงานวิจัยให้กับนักวิชาการ โดยทีมศูนย์ประสานงาน ฯ ได้รับทุนสำหรับโครงการชลประทานท่อทองแดงที่ดำเนินงานอยู่ในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร เป็นโครงการที่ไม่มีนักวิชาการในมหาวิทยาลัยเข้าร่วม เป็นการบริหารจัดการน้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผ่านแนวคิดงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการขับเคลื่อนงาน และมีคุณพิเชษ ใจบุญ เป็นทีมสนับสนุนและประสานงานในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร

โครงการชลประทานท่อทองแดงที่จังหวัดกำแพงเพชรทำงานร่วมกันระหว่างกรมชลประทานกับกลุ่มผู้ใช้น้ำ นำไปสู่การทำบทบาทของชลประทานและชุมชนในการบริหารจัดการน้ำ หรือเรียกว่าการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน ซึ่งงานบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนมีหลายหน่วยงานทำ ตั้งแต่โครงการปิดทองหลังพระ สถาบันสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำ รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ ก็ทำงานเรื่องนี้ แต่ของเราเน้นการมีส่วนร่วมโดยใช้เครื่องมืองานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการจัดการน้ำ โดยทีมกลางจะลงไปฝึกอบรมให้กับแกนนำชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ชลประทานในการทำงาน จึงได้รับประสานเชิญจาก รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ และทีมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ทำงานต่อเนื่อง โดยทำงานร่วมกับ ดร.สุวิชัย หวันแก้ว และทีมงานจากสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องการจัดการน้ำโดยชุมชนคู่ขนานกันไป

เดิม สกว.สนับสนุนการทำงานที่จังหวัดกำแพงเพชร จากนั้น สกว.เปลี่ยนเป็น สกสว. และส่งต่องานไปยัง วช. รับผิดชอบในแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำ ยุทธศาสตร์สำคัญด้านวิชาการ ทำงานลงพื้นที่ เชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานภาครัฐหลายระดับ โครงการชุดนี้มีทั้งหมด 4 แผนงาน แผนงานของเราเป็นแผนงานที่ 4 ต้องทำงานเชื่อมกับนักวิชาการทุกภูมิภาค แกนนำชุมชน และนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น จึงเขียนโครงการขึ้นมาชื่อ “โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่” ทำงาน 5 ภูมิภาค เป้าหมายของโครงการ คือ สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ 5 ภูมิภาค จำนวน 30 ตำบล

1. เกิดชุดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่นอกเขตชลประทาน 5 ภูมิภาค เดิมทำในเขตชลประทานที่กำแพงเพชร แต่โครงการนี้ทีมงานต้องทำนอกเขตชลประทาน เพื่อทดลองการจัดการน้ำชุมชนไปใช้ในพื้นที่นอกเขตได้หรือไม่
2. เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ซึ่งปัจจุบันกำลังมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ขับเคลื่อนให้จัดการแบบมีส่วนร่วม
3. เกิดระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ โดยมีการทำงานผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศน้ำเพื่อการตัดสินใจ
4. เกิดรูปธรรมในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ ที่มีการลดการใช้น้ำลง 15 %
5. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่สู่ระดับนโยบาย

วช.สนใจเรื่องรูปธรรมในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ ที่มีการลดการใช้น้ำลง 15 % และมีข้อเสนอสู่ระดับนโยบายให้เกิดการบริหารจัดการน้ำเชิงพื้นที่จากนักวิชาการ ทั้ง 5 เป้าหมาย มีเวลาทำงาน 9 เดือน ตอนนี้ผ่านไป 1 เดือนแล้ว เหลือเวลาอีก 8 เดือน ยังไม่ได้รับการโอนงบประมาณในการทำงานจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อค้นหาองค์ความรู้การบริหารจัดการน้ำและแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่
2. เพื่อจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ จำนวน 30 ตำบล
3. เพื่อสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่จำนวน 30 ตำบล
4. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่

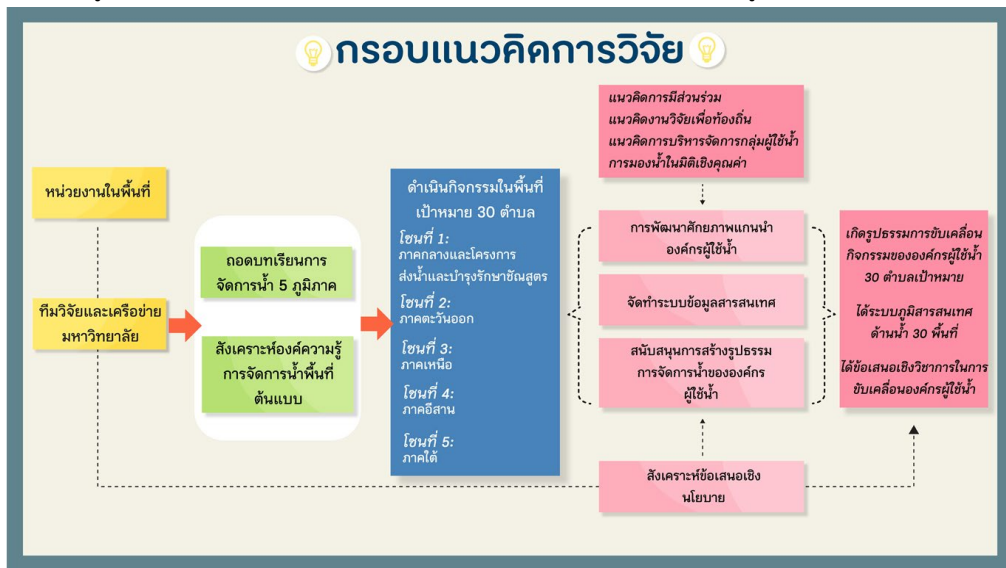
กรอบแนวคิดการวิจัย

โครงการนี้มีทำงานร่วมกับทีมวิจัยและเครือข่ายมหาวิทยาลัย หน่วยงานในพื้นที่ โดยการถอดบทเรียนการจัดการน้ำ 5 ภูมิภาค สังเคราะห์องค์ความรู้การจัดการน้ำพื้นที่ต้นแบบ เพื่อสร้างรูปธรรมในพื้นที่เป้าหมาย 5 ภูมิภาค จำนวน 30 ตำบล ดังนี้

- 1) ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดสิงห์บุรี ลพบุรี ราชบุรี ชัยนาท และจังหวัดอ่างทอง และพื้นที่โครงการส่งน้ำของชั้นสูตร
- 2) ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ระยอง และจังหวัดจันทบุรี
- 3) ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดน่าน
- 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น สุรินทร์ และจังหวัดอุบลราชธานี
- 5) ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสตูลและจังหวัดสงขลา

โดยอาศัยแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วม งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น การบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำ และการมองน้ำในมิติเชิงคุณค่า จะบริหารจัดการน้ำอย่างไร

แนวปฏิบัติ คือ การพัฒนาศักยภาพแกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำโดยการจัดทำระบบสารสนเทศ สนับสนุนการสร้างรูปธรรมการจัดการน้ำขององค์กรผู้ใช้น้ำ และเขียนงานสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายออกมาจากพื้นที่รูปธรรม 30 ตำบล

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยจากภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัยใน 5 ภูมิภาค
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบล เป้าหมาย
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

โดยภาคเหนือมีมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อท้องถิ่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่/มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย น่าน เป็นนักวิชาการ ดำเนินงาน 5 ตำบล ภาคกลางทำใน 6 จังหวัด เพราะว่ามีสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ 10 ตำบล และมีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นทีมนักวิชาการ ภาคใต้มีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นนักวิชาการ ดำเนินงาน 5 ตำบล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เป็นทีมนักวิชาการ และมีที่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น จังหวัดสุรินทร์ ดำเนินงาน 5 ตำบล และภาคตะวันออก คือ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ และที่ปรึกษาบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด จังหวัดระยอง เป็นทีมนักวิชาการ ดำเนินงาน 5 ตำบล

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยจากภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัยใน 5 ภูมิภาค
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบลเป้าหมาย
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมาย
งานหน้า 5 ภูมิภาค

ภาคกลาง 10 ตำบล
ภาคเหนือ 5 ตำบล
ภาคใต้ 5 ตำบล
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตำบล
รวม 30 ตำบล

เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

- 1) พื้นที่นอกเขตชลประทาน พื้นที่คาบเกี่ยวกับชลประทาน
- 2) เลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจ/มีต้นทุนอยู่แล้วเข้าร่วมเรียนรู้ และเห็นความหลากหลายของระบบนิเวศ
- 3) มีกลุ่มแกนนำที่มีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว ทำงานต่อเนื่องได้
- 4) มีความรุนแรงสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ เช่น ความรุนแรงในการแย่งชิงน้ำ เป็นต้น
- 5) เนื่องจากเป็นแผนงานเชิงสังคม สามารถใช้มิติบริบททางวัฒนธรรมของพื้นที่และการใช้น้ำเข้ามาเกี่ยวข้องได้

Timeline การดำเนินงาน ประกอบด้วย

- 1) การจัดประชุมทีมวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจโครงการและถอดบทเรียนการจัดการน้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทานทั้ง 5 ภูมิภาค
- 2) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรวิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ” โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มโซนจังหวัด
- 3) สสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลสมมูลน้ำชุมชนและการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ
- 4) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรการวิเคราะห์ - สังเคราะห์และจัดทำแผนน้ำชุมชน” โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มโซนจังหวัด
- 5) สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่จำนวน 20 ตำบล
- 6) การติดตามการดำเนินงานทั้งในระดับจังหวัดและระดับตำบลเพื่อหนุนเสริมการสร้างรูปธรรมการทำงานในพื้นที่
- 7) การจัดเวทีสรุปบทเรียนการดำเนินงานและสังเคราะห์ความรู้เพื่อวัดผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ
- 8) จัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่
- 9) เวทีนำเสนอผลการวิจัยสู่สาธารณะ

คุณคาร์ณ นิมนองค์ กล่าวว่า ช่วงแรกจะมีการทบทวนพูดคุยร่วมกันในเชิงแนวคิด ครั้งหน้าอาจจะขอนัดชมรายการภาค เพื่อ ทบทวนสถานการณ์ในพื้นที่ร่วมกัน การอบรมวิทยากรกระบวนการและการมีส่วนร่วม ทีมกลางจะเข้าไปเสริมเรื่องระบบ data studio ชวนพื้นที่เก็บข้อมูล ทำเป็นระบบข้อมูลใหญ่ และให้แต่ละภาคเขียนแผนแบบสั้นๆ สร้างรูปธรรมในการจัดการน้ำร่วมกัน สนับสนุนงบประมาณให้ 5 ภูมิภาค สรุปบทเรียน และจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการให้สามารถลุกขึ้นมาจัดการน้ำได้อย่างไร

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ในการขับเคลื่อนโครงการ เบื้องต้นทีมวิจัยคงต้องลงไปสนับสนุนให้ทุกกลุ่มจดทะเบียน องค์กรผู้ใช้น้ำ ช่วงนี้กำลังจะมีการเปิดให้เลือกคณะกรรมการทุกกลุ่มน้ำ ปัจจุบันมีคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด มี ผวจ.เป็น ประธาน จะต้องมีแผนการจัดการน้ำในระดับตำบล จากบทเรียนการทดลองทำที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ยังไม่มีแผนน้ำอย่างจริงจัง ซึ่ง ต้องส่งแผนน้ำจากตำบลมาที่อำเภอ เชื่อมโยงกับคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด และ สนทช. ตามลำดับ ต้องมีการบรรจุ แผนในคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด หากไม่มีการบรรจุแผนน้ำ/ตั้งงบประมาณก็ไม่ได้การสนับสนุน หรือต้องผลักดันใน ระดับกลุ่มน้ำต่อไป รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ จึงอยากเห็นการขับเคลื่อนงานในระดับท้องถิ่น เพื่อหาความรู้เรื่องการวางแผนและ การจัดการน้ำชุมชน สนทช.ก็มีการทำ แอปพลิเคชันแผนน้ำระดับพื้นที่ เพื่อให้เห็นกระบวนการ เสริมพลัง มีข้อมูลและจัดตั้งแผน น้ำในระดับตำบล และนำแผนนี้ไปใช้ต่อไปได้เป็นลำดับขั้นตอนต่อไป

ผลลัพธ์ของโครงการ คือ เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ และจะพัฒนาศักยภาพอย่างไร นำไปสู่การจัดทำแผนน้ำ 30 ตำบล เพื่อประหยัดน้ำและเชื่อมโยงกับสถานการณ์ climate change ได้ข้อมูลสารสนเทศ 30 ตำบล รวมถึงเชื่อมโยงเครือข่ายสู่ คณะอนุกรรมการฯ จังหวัด

1. เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำตามภูมิเขตที่ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ใน 30 ตำบล
2. เกิดแผนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมระดับตำบล
3. เกิดผลงานรูปธรรมในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน ขององค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบล ที่มีการลดการใช้น้ำ ลง 15 %
4. เกิดระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ ใน 30 ตำบล
5. ได้ข้อเสนอเชิงวิชาการในการจัดการน้ำชุมชน / คุณลักษณะที่สำคัญขององค์กรผู้ใช้น้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด และคณะกรรมการกลุ่มน้ำในการบริหารจัดการน้ำ
6. เกิดการเชื่อมโยงกลไกการบริหารจัดการน้ำชุมชนระดับตำบล กลุ่ม อนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด

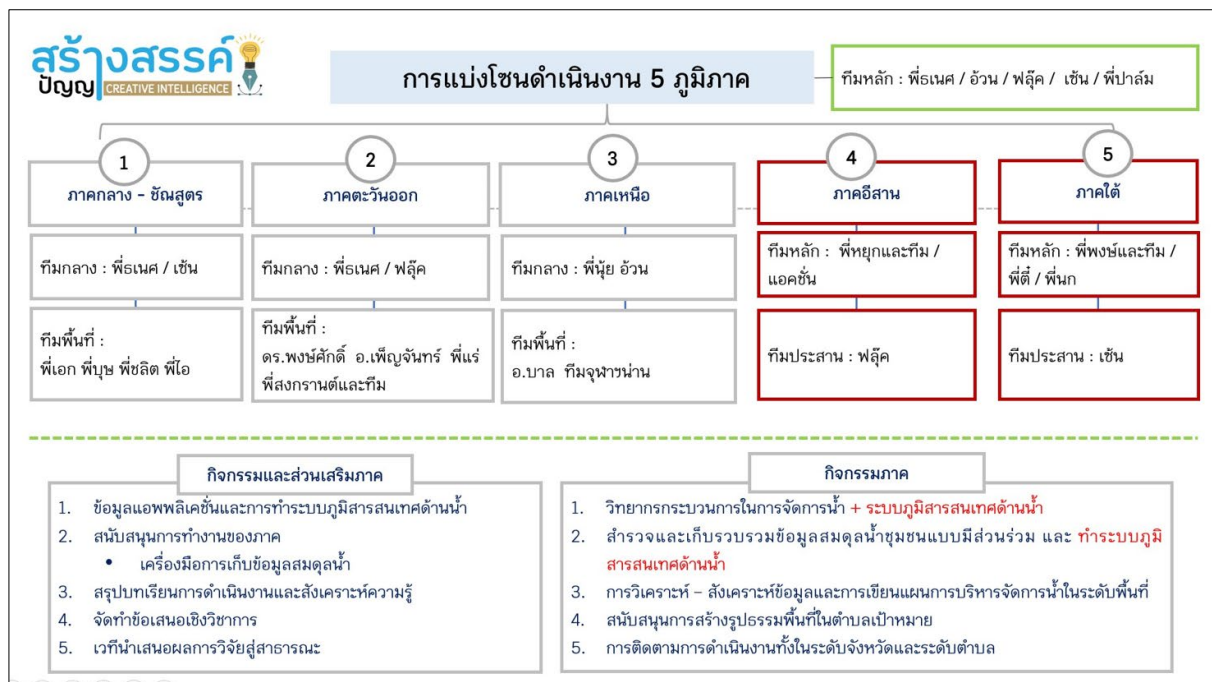

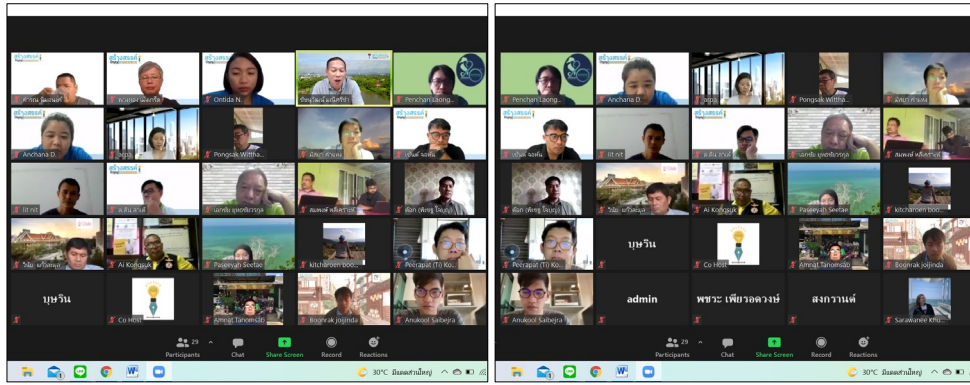
การแบ่งโซนดำเนินงาน 5 ภูมิภาค ประกอบด้วย ทีมหลัก ทีม 5 ภูมิภาค โดยภาคกลาง เหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทีมกลางช่วยสนับสนุน ส่วนที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้จะดำเนินการเอง

กิจกรรมและส่วนเสริมภาค ประกอบด้วย การจัดทำข้อมูลแอปพลิเคชันและการทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ การสนับสนุนการทำงานของภาค เครื่องมือการเก็บข้อมูลสมดุลงาน สรุบทเรียนการดำเนินงานและสังเคราะห์ความรู้ จัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการ และจัดเวทีนำเสนอผลการวิจัยสู่สาธารณะ

กิจกรรมภาค ประกอบด้วย การอบรมวิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ การสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลสมดุลงานชุมชนแบบมีส่วนร่วมและทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ การวิเคราะห์ - สังเคราะห์ข้อมูลและการเขียนแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ การสนับสนุนการสร้างรูปธรรมพื้นที่ในตำบลเป้าหมาย และการติดตามการดำเนินงานทั้งในระดับจังหวัดและระดับตำบล

ดังรายละเอียดในแผนภาพต่อไปนี้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

1. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุลสอบถาม 2 ประเด็น ดังนี้

- 1) พื้นที่น่านมีน้ำไม่พอใช้ การใช้น้ำลดลง 15 % คงทำไม่ได้ หากใช้น้ำเท่าเดิมจะได้หรือไม่
- 2) กิจกรรมคาดว่าจะจัดการได้ ใน 1 ตำบล ทำทั้งตำบลหรือเลือกมาเพียง 2 – 3 กลุ่ม

2. คุณมัสยา คำแหง กล่าวว่า ควรทำข้อมูลระดับจังหวัดและคืนข้อมูล

3. ดร.เพ็ญจันทร์ ละอองมณี กล่าวถึงบทบาทที่ต้องดูพื้นที่จังหวัดชลบุรีกับจังหวัดจันทบุรี ยังไม่มีความชำนาญ ต้องประสานมหาวิทยาลัยบูรพาที่ชลบุรีและสถาบันพัฒนาทรัพยากรน้ำ ระยะเวลา 8 เดือน กังวลเรื่องเวลาว่าจะดำเนินงานไม่ทัน

4. องค์กรผู้ใช้น้ำในเชิงโครงการ และรูปธรรมที่เห็นคาดหวังประมาณไหน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ต้องเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่ขึ้นทะเบียนแล้ว แต่เราต้องฝึกทีมตำบล นายก อบต. จนท.ฝ่ายช่าง ลูกขึ้นมาเก็บข้อมูลปริมาณน้ำ ความต้องการน้ำ และจะจัดการน้ำอย่างไร เก็บข้อมูลมาวิเคราะห์ และจัดทำแผน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก อบต./เทศบาล หน่วยงาน หรือ สนทช.

การลดการใช้น้ำ 15 % เป็นเชิงเทคนิค ต้องการให้เห็นรูปธรรมที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณ หากเราทำให้ชาวบ้านมีรูปแบบการใช้น้ำอย่างประหยัด พยายามทำที่พื้นที่โครงการส่งน้ำขั้นสูง และทำนอกเขตพื้นที่อื่นในการอธิบายส่วนนี้ เช่น มีการปรับรูปแบบการทำนา/การทำสวน และประมาณการได้ว่ามีประหยัดน้ำอย่างไร หรือปรับจากการทำนาแบบเดิมไปเป็นการทำนาเปียกสลับแห้งก็ได้ เป็นต้น ก็ช่วยประหยัดน้ำ ไม่ต้องกังวล เป็นงานเชิงกระบวนการ

5. ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตินกุล เป็นเรื่องท้าทาย ไม่น่าจะมีปัญหา

1) การลดการใช้น้ำ 15 % ปัจจุบันฝนตกมากขึ้น แต่ไม่ได้เก็บน้ำและใช้น้ำให้เกิดประโยชน์ ช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการเก็บข้อมูลและวัดปริมาณน้ำ ลดน้ำหลากไปเพิ่มน้ำแล้ว ทำได้หากมีข้อมูลเริ่มต้น และพื้นที่แต่ละแห่งก็เป็นตัวแทนของแต่ละภาคได้อย่างดี เนื่องจากจังหวัดจันทบุรีมีปริมาณฝนตกมากกว่า 2,000 ม.ม./ปี จังหวัดระยองมีปริมาณฝนตก 1,600 ม.ม./ปี และจังหวัดชลบุรีมีปริมาณฝนตก 1,200 ม.ม./ปี

2) การดำเนินงานจะทำได้หากมีการเลือกพื้นที่ตัวอย่างที่ดี การคัดเลือกตามสันปันน้ำ/water shade เป็นตัวแทน จะช่วยให้ละเอียดมากยิ่งขึ้น คาดว่าทำได้ ยินดีช่วย

6. ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล กล่าวว่า พื้นที่ภาคใต้ขอพูดคุยเพื่อเลือกตำบลอีกครั้งหนึ่ง สำหรับการลดการใช้น้ำ 15 % จากการทบทวนวรรณกรรมมีแต่ในเขตชลประทาน แต่นอกเขตชลประทานยังไม่มี อาจจะต้องทำงานช่วยด้วย เพราะภาคใต้จะพบปัญหาเรื่องน้ำแล้งมากกว่า ที่เก็บน้ำ และการจัดสรรน้ำ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า การทำงานภายใต้โครงการนี้จะได้อธิบายเพิ่มเติม เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ เป็นต้น ส่วนหนึ่งการคัดเลือกพื้นที่มาจาก รศ.ดร.เจษฎา แก้วกัลยา ที่มีความต้องการให้มีพื้นที่บางส่วน เช่น จังหวัดอุบลราชธานี ภาคใต้ เป็นต้น เป็นการหาความรู้ร่วมกัน

7. แผนการจัดการน้ำระดับตำบล นิเวศต่างกัน มีกรอบของ สนทช. แบ่งแผนน้ำออกเป็น 6 ด้าน แผนเราจะคมแบบนั้นหรือไม่ หากทำแผนน้ำตามบริบทพื้นที่

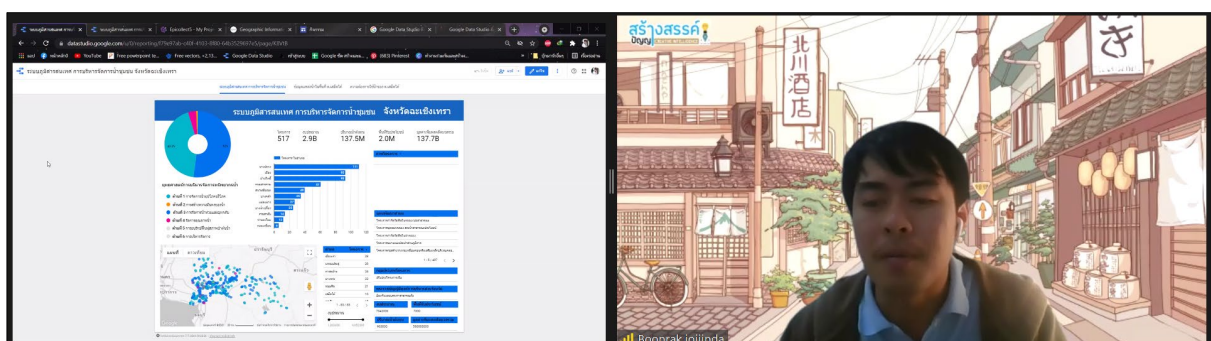
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า จัดทำแผนน้ำล้อยตาม 6 ยุทธศาสตร์แผนน้ำ ของ สนทช. เพื่อเป็นต้นแบบของประเทศ

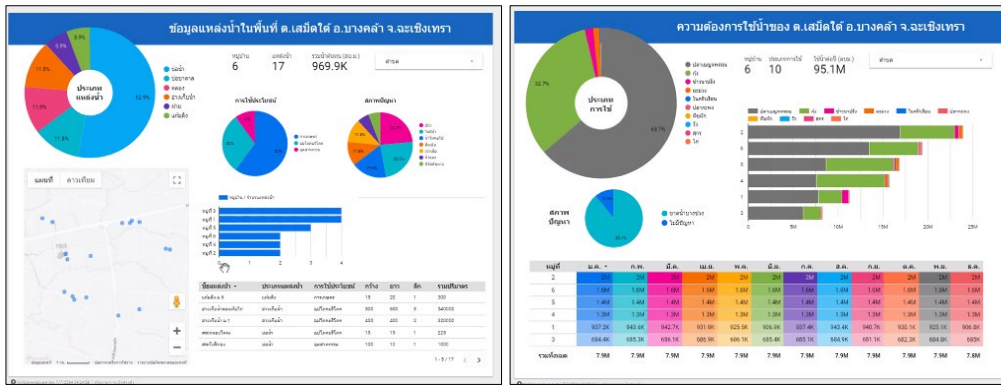
คุณพิเชฐ ใจบุญ แลกเปลี่ยนเรื่องการทำงานโครงการชลประทานท่อทองแดงที่จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อลดการใช้ น้ำ 15 % ชวนชุมชนดูต้นทุนว่ามีอย่างไร ที่ผ่านมามีการใช้น้ำอย่างไร ผ่านเครื่องมือแผนที่ชุมชน ปฏิทินชุมชน และ timeline การทำงานที่ผ่านมา เพื่อสร้างความสัมพันธ์ เกิดการรวมกลุ่มของแกนนำชุมชน ปัญหาสถานการณ์น้ำเกิดจากอะไร แล้วมาแลกเปลี่ยน พูดคุยร่วมกันโดยธรรมชาติ ทำให้ตระหนักถึงความสำคัญเรื่องการจัดการน้ำ และเติมองค์ความรู้ต่างๆ โดยมีกรมชลประทานเข้ามา มีส่วนร่วม ทำให้ชุมชนจัดการตนเองมากกว่าหน่วยงาน จนคิดรูปแบบการจัดการน้ำ 10 ตำบลนำร่อง ถอดองค์ความรู้ในชุมชน ทำให้เห็นปัญหา และคิดค้นรูปแบบการใช้น้ำที่แตกต่างกัน เช่น พื้นที่น้ำผ่านมีการใช้น้ำได้ดิน มีการเติมน้ำ น้ำเข้าไปถึงตามบริบทพื้นที่ ทำให้เห็นว่ามี ความแตกต่างของแต่ละตำบล เกิดการบริหารจัดการน้ำในระดับตำบล ต้องศึกษาอะไร เช่น ต้นทุนงบประมาณ ศักยภาพของชุมชน ทำให้เกิดแผนงานในระดับตำบล เสนอแก่ภาครัฐ และเอาโครงการที่มีอยู่เสนอกับนโยบายและ ภาครัฐได้

จากนั้น คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ให้ พ.ต.อ.อำนาจ ถนอมทรัพย์ แนะนำตัวว่า มีพื้นฐานการทำงาน CBR และ ทำงาน 2 ตำบลของขอนแก่น CBR ด้านงานถนน จากการเทียบเคียงในเชิงกระบวนการ แต่เรื่องน้ำเป็นเรื่องใหม่ มีเนื้อหาอะไรบ้าง มีใครเป็นหลัก คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด จะเป็นใครในจังหวัดขอนแก่น เพื่อนำมาวิวิจงาน ประสานงานกับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตนเองอยู่จังหวัดขอนแก่นมาหลายปียังไม่รู้จัก การประชุมในจังหวัดอาจจะรู้จักกันบ้าง ขอเรียนรู้ร่วมกัน ด้วย สถานการณ์ที่เห็นในจังหวัดขอนแก่น คือ น้ำมากก็ไหลทิ้ง พอน้ำหมดก็ต้องเอาน้ำใส่รถแจกน้ำ บางคนไม่รู้จักเก็บน้ำไว้ใช้ใน หน้าแล้ง

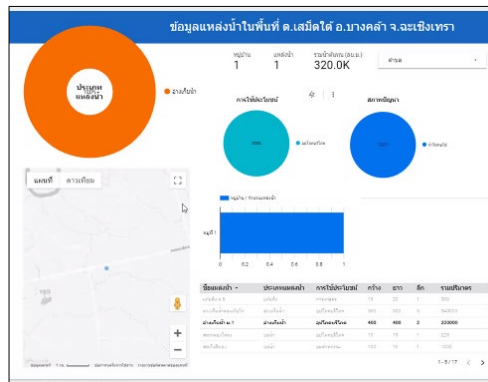
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า หัวหน้า ปก. จังหวัดขอนแก่นก็ทำเรื่องนี้ โดยภาพรวมหน่วยงานต่าง ๆ ที่รู้จัก เกือบทุกคน เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ ที่ทำอยู่ มีใครจะแลกเปลี่ยนหรือไม่ หากไม่มีจะขอเล่า data studio 30 ตำบล พยายาม เทียบเคียงกับ สนทช. เสนอจากส่วนกลาง แต่ขอให้มึรูปแบบกระจายทั่วประเทศก่อน

คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา นำเสนอเรื่องการจัดทำข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศ data studio ของตัวอย่างตำบลเสม็ดได้ อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา แบ่งออกเป็น 3 หน้า ประกอบด้วย หน้าแรกเป็นระบบในภาพรวมที่มีแผนน้ำและยุทธศาสตร์ น้ำจังหวัด โครงการน้ำของจังหวัดฉะเชิงเทรา พิกัดและงบประมาณที่ใช้ หน้าที 2 ลงลึกรายละเอียดในระดับตำบล แหล่งน้ำ เส้นทางน้ำ ปริมาณน้ำ การใช้ประโยชน์ และหน้าที 3 เป็นข้อมูลความต้องการการใช้น้ำของพื้นที่ อาชีพ และสภาพปัญหา เช่น 6 หมู่บ้าน มีการใช้น้ำเท่าไร

สำหรับการทำข้อมูลภูมิสารสนเทศในระดับตำบลดังแสดงในหน้าที่ 2 และ 3 เท่านั้น ในหน้าที่ 2 ใช้โปรแกรม epicollect 5 ในการเก็บร่วมด้วย เช่น ใช้น้ำเพื่อการเกษตรเป็นหลัก มีสภาพปัญหาอะไรบ้าง สภาพแหล่งน้ำ สามารถดูแหล่งน้ำในตารางได้ และ หน้าที่ 3 ข้อมูลความต้องการการใช้น้ำในพื้นที่ แบ่งตามอาชีพ การใช้น้ำในช่วงไหน สภาพปัญหา และการขาดแคลนน้ำในช่วงปี สามารถบอกเป็นกราฟได้คร่าวๆ

คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ส่วนแรกเป็นการใช้แอปพลิเคชันแบบง่ายๆ ส่วนที่ 2 เครื่องมือปฏิบัติการใช้น้ำ ความต้องการน้ำ ผังน้ำ เพื่อนำมาประกบกัน จากนั้น ขอให้คุณไอ คงสุข ได้แลกเปลี่ยนเรื่องการทำระบบภูมิสารสนเทศที่นำไปปรับใช้กับการเก็บข้อมูลเรื่องสุขภาพของคนในชุมชนร่วมด้วย

คุณไอ คงสุข กล่าวว่า เป็นแอปพลิเคชันที่คนในชุมชน เด็กและเยาวชนใช้ในการเก็บข้อมูลได้ ในพื้นที่ตำบลหนองผักแว่นมองว่าได้ประโยชน์จากระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศมาก จนเจ้าหน้าที่ สธ. รพ.สต.จะขอเพื่อเก็บข้อมูลต่อเนื่อง ชุมชนเข้าถึงแอปพลิเคชันได้ แอปพลิเคชันนี้ใช้ประโยชน์ได้จริงและทำหายกับการทำงานในพื้นที่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เราทดลองทำระบบข้อมูลที่ฉะเชิงเทราครอบคลุมทั้งจังหวัดแล้ว จึงขอปรึกษาเรื่องการทำให้ชาวบ้านดูสถานการณ์น้ำ พยากรณ์อากาศ และดึงฐานข้อมูลจากแหล่งอื่นมาพิจารณาด้วย สามารถวิเคราะห์ไปสู่การสร้างแผนทำโครงการได้ เสนอแผนไปที่อำเภอและจังหวัด ก็สามารถถึงการวางแผนไปสู่การแก้ไขปัญหาได้ ช่วยให้มีการวางแผนล่วงหน้า และครอบคลุมยุทธศาสตร์น้ำทั้ง 6 ด้าน เป็นเครื่องมือเสริมในการตัดสินใจ ตอนนี้นำแอปพลิเคชันนี้ในการทำงาน 12 ตำบลสุขภาพ เก็บข้อมูลได้ทั้งหมดในหมู่บ้าน และสามารถนำมาทำเรื่องนี้ได้ ทำให้ชาวบ้านตื่นตัวเรื่องน้ำ ซึ่งเราทำเพียงระดับตำบลเท่านั้น ไม่ต้องทำถึงจังหวัด โดยมีการอบรมกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ด้วย จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนว่าเห็นเรื่องระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศแล้วคิดอย่างไร

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล คิดว่าน่าจะขับเคลื่อนได้ และมองคนว่าจะต้องประสานใครบ้าง

คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ขอให้แต่ละภาคดูว่าจะแบ่งกันอย่างไร หลังจากที่มีการแบ่งเข้าห้องย่อย
คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวเพิ่มเติมว่า การประชุมครั้งหน้าจะมีการทบทวนเป้าหมาย บทเรียนการทำงานที่ผ่านมา
ชวนออกแบบเครื่องมือในการ check list เป็นข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ การบริหารจัดการโครงการรายภาค ซึ่ง data studio มี
การออกแบบในการทำงานร่วมกันอย่างไร รวมทั้งขอนัดวันประชุมรายภาค 3 วัน ดังนี้

- 1) กลุ่มแรก ภาคกลาง-ภาคตะวันออก-ภาคเหนือ วันที่ 16 กรกฎาคม 2564
- 2) กลุ่มที่ 2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วันที่ 17 กรกฎาคม 2564
- 3) กลุ่มที่ 3 ภาคใต้ วันที่ 19 กรกฎาคม 2564

คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ครั้งหน้าขอให้พวกเราคุยกันก่อน ขณะนี้อยู่ระหว่างการรอเรื่องการจัดการ
งบประมาณ เพื่อกระจายลงพื้นที่

การพูดคุยในห้องย่อย 5 ภูมิภาค

จากนั้น คุณคำรณ นิมอนงค์ ให้แบ่งห้องย่อยราย 5 ภูมิภาค โดยมีทีมงานจากบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ลงช่วยสรุปประเด็น
จากการพูดคุย 5 ห้องย่อย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ห้องย่อยที่ 1 ภาคเหนือ

คุณคำรณ นิมอนงค์ ได้กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวชี้แจงเหตุผลของวัตถุประสงค์ในการแบ่งกลุ่มย่อยราย
ภาค และการเข้ามาพูดคุยกับทีมในแต่ละภูมิภาค เนื่องจากผู้เข้าร่วมทุกท่านอาจมีความสับสนและไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการ
ทำงาน จึงต้องเข้ามาเพื่อชี้แจงและสร้างความเข้าใจเพื่อให้ผู้เข้าร่วมทุกท่านมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน เดิมในการ
วางแผนทีมกลางคิดว่าจะมีทีมอื่นๆ ที่จะเข้ามาทำงานกับ ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล แต่เนื่องจากทางทีมเห็นโอกาสในการ
พัฒนาทีมทำงานของ ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล จึงเปลี่ยนบทบาทให้ทีม ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล เป็นทีมหลักในการ
ขับเคลื่อนงาน โดยมีคุณอาภา พงศ์ศิริแสน เป็นคน Monitor ช่วยขับเคลื่อนงานและมีคุณคำรณ นิมอนงค์ เป็นผู้ประสานงาน ซึ่ง
ทีมภาคเหนือก็จะมีลักษณะการทำงานเหมือนภาคกลางและภาคตะวันออก คือ จะมีทีมกลางในการช่วยนัดหมายและจัดกิจกรรม

คุณคำรณ นิมอนงค์ ได้ชวนพูดคุยในประเด็นพื้นที่การทำงานที่ทีมสามารถลงไปขับเคลื่อนเบื้องต้นว่า จะมีการแบ่งพื้นที่
การทำงานของภาคเหนือจาก 5 พื้นที่ คือ จังหวัดเชียงใหม่ 1 พื้นที่ และจังหวัดน่าน 4 พื้นที่ ซึ่งเบื้องต้นทาง ผศ.น.สพ.
ดร.วินัย แก้วละมุล และคุณอาภา พงศ์ศิริแสน ได้มีการพูดคุยและประสานงานกับทางพื้นที่ไว้เบื้องต้น แต่ยังไม่สามารถตัดสินใจ
เลือกพื้นที่ได้ ทีมภาคเหนือจึงขอกลับไปประสานกับทางพื้นที่เพื่อสร้างความชัดเจนอีกครั้ง แต่เนื่องจาก คุณคำรณ นิมอนงค์
มองว่าถ้าหากจังหวัดน่านมี 4 พื้นที่อาจจะหนักมากเกินไป จึงได้ขอให้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่การทำงานเป็นจังหวัดเชียงใหม่ 2
พื้นที่ และจังหวัดน่าน 3 พื้นที่ ซึ่งผู้เข้าร่วมก็ยังขอกลับไปประสานกับพื้นที่อีกครั้ง เนื่องจากเงื่อนไขในการเลือกพื้นที่ที่ต้องเป็น
พื้นที่นอกเหนือการทำงานของกรมชลประทาน ทำให้ต้องใช้เวลาในการเลือกพื้นที่

จากนั้น คุณคาร์ณ นิมนงค์ ได้ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยตามประเด็นหัวข้อที่กำหนด คือ กำหนดพื้นที่เป้าหมาย นวัตกรรมในการจัดอบรมครั้งที่ 1 และการทบทวนบทเรียนการบริหารจัดการนักรายตำบล ซึ่งการแบ่งพื้นที่การทำงานผู้เข้าร่วมได้ตกลงตามที่ได้แบ่งไว้ข้างต้น คือ จังหวัดเชียงใหม่ 2 พื้นที่ และจังหวัดน่าน 3 พื้นที่ การนัดหมายในการประชุมทำความเข้าใจทีมครั้งที่ 1 ทางทีมกลางได้กำหนดเป็นวันที่ 16 กรกฎาคม 2564 ซึ่งผู้เข้าร่วมสะดวกที่จะเข้าร่วมในวันนั้น แต่ทางทีม ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล อาจมีทีมงานบางส่วนไม่สามารถเข้าร่วมได้เนื่องจากติดภารกิจ

คุณอาภา พงศ์ศิริแสน สรุปลงในการประชุมทีมครั้งที่ 1 วันที่ 16 กรกฎาคม 2564 ถ้าต้องการให้ทีมงานเข้าร่วมทั้งหมด อาจจะไม่สะดวก ไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมหมดทุกคนก็ได้ติดปัญหาประการใด แต่ทั้งนี้ก็ต้องไปดูจากทีมของภาคอื่นด้วย เนื่องจากจะมีการจัดอบรมร่วมกับกิจกรรมอีก 2 ภาค คือ ภาคกลางและภาคตะวันออก สำหรับประเด็นการออกแบบการเช็คลิสต์ (Before) จากการนำเสนอข้อมูล Data Studio เบื้องต้น มองว่าถ้าเราสามารถกร่างข้อมูล Data Studio มาใช้ได้ เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นในเชิงกายภาพ ในเชิงกลุ่มและในเชิงสังคม

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล มีความคิดเห็นเช่นเดียวกันและได้กล่าวว่าเพราะถ้าเรานำข้อมูลดังกล่าวมาใช้จะทำให้เกิดการเชื่อมโยง และสุดท้ายข้อมูลจะเข้าไปสู่ในระบบและจะสามารถนำไปใช้ได้ จะทำให้เห็นว่า Before มีบริบทเดิมอย่างไร และถอดข้อมูลดังกล่าวออกมาในภาษาที่คนทำงานสามารถเข้าใจได้ก็จะเห็นถึงภาพความชัดเจนที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้เข้าร่วมก็เห็นด้วยกับการที่จะใช้ข้อมูล Data Studio เป็นหัวข้อในการเช็คลิสต์เบื้องต้น แต่ก็ต้องมีการมาทบทวนคำถามและปรับภาษา เพื่อให้เหมาะสม และสามารถเข้าใจได้อย่างชัดเจน แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีการนำข้อมูลมาผนวกและเชื่อมโยงกับตัว Indicator ของตัวโครงการเพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่เราจะต้องตอบโครงการในท้ายที่สุด

คุณอาภา พงศ์ศิริแสน ได้มีการชวนพูดคุยถึงความกังวลในการทำงาน ซึ่งทางทีม ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ก็มีความกังวลบางส่วน เนื่องจากปัจจุบันทีมมีการรับงานจากหลายส่วน แต่ก็มีความคิดเห็นตรงกัน และพร้อมทำงานไปด้วยกันจึงไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการทำงานมากนัก นอกจากนี้ มีประเด็นคำถามเพิ่มเติมจากเรื่องผลสุดท้ายของการทำโครงการจะมีการจัดทำเป็นผลงานเชิงวิชาการที่ทีมงานสามารถนำผลงานดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ต่อได้หรือไม่ ตัวอย่างเช่น หลังจากจบโครงการอาจจะมีการจัดทำเป็นหนังสือ 1 เล่ม ที่ประกอบไปด้วยข้อมูลจาก 5 ภูมิภาค หรือในเนื้องานนักวิชาการที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมสามารถ Design เพิ่มเติมและเก็บข้อมูลไปในระหว่างทางร่วมกันได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็จะเหมือนกับการชกชวณทีมเพื่อเข้ามาร่วมทำงาน และเป็นปัจจัยสำคัญในการทำงานร่วมกับสถานศึกษา

จากนั้น คุณอาภา พงศ์ศิริแสน ได้มีการถามคุณคาร์ณ นิมนงค์ เกี่ยวกับกรอบงบประมาณในการจัดทำโครงการเบื้องต้น และประเด็นการแบ่งทีมงานจากที่ได้มีการโหวตไลต์เบื้องต้นที่จังหวัดเชียงใหม่จะต้องมีการทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยแม่โจ้

คุณคาร์ณ นิมนงค์ กล่าวว่าเรื่องกรอบของงบประมาณเนื่องจากทีมกลางมองว่าเพื่อไม่ให้เป็นการระดมของทีมาจารย์ในการรับผิดชอบการจัดการเรื่องการเงิน หากทีมกลางได้รับการจัดสรรงบประมาณจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้วจะมีการจัดสรรงบประมาณลงมาให้แต่ละภูมิภาคก่อน หลังจากนั้นเมื่อทีมภาคเหนือมีการจัดกิจกรรมอบรม ทางทีมภาคก็จัดสรรเงินเพื่อนำมาใช้ไปตามแต่ละกิจกรรมโดยมีทีมกลางมาร่วมทำกิจกรรมในส่วนนี้ แต่ทั้งนี้ทีมกลางก็ต้องมีการจัดสรรงบประมาณเป็นรายภาคก่อนจึงจะสามารถสรุปเป็นกรอบที่ชัดเจนได้ ในส่วนของจัดการเพื่อให้ง่ายต่อทีม ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ทางทีมกลางจึงจะรับผิดชอบหน้าที่ในส่วนนี้แทน ซึ่งจะมีการชี้แจงรายละเอียดในการจัดประชุมครั้งหน้า

สำหรับในประเด็นเรื่องการทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และมหาวิทยาลัยแม่โจ้ เนื่องจากในข้อเสนอโครงการได้มีการระบุไว้ว่าจะมีการร่วมมือกับทางมหาวิทยาลัยดังกล่าว และใส่ชื่อมหาวิทยาลัยทั้งสองไว้เนื่องจากในทีมที่สามารถขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้ แต่ทีมได้มีการพูดคุยและตกลงกันและได้ข้อสรุปว่าจะให้ทีมจุฬาลงกรณ์ วิทยาเขตน่าน เป็นผู้ขับเคลื่อนงานหลักในพื้นที่ซึ่งทีมจากมหาวิทยาลัยทั้ง 2 แห่ง จะเป็นทีมที่ทำงานคาบเกี่ยวกันในกรณีการทำงานในพื้นที่นั้นๆ โดยไม่ได้มีการนำตัวแทนอาจารย์ของทั้ง 2 มหาวิทยาลัยมาเป็นผู้ขับเคลื่อนงาน

ช่วงท้าย คุณอาภา พงศ์ศิริแสน ได้กล่าวสรุปประเด็นพูดคุยทั้ง 4 ประเด็นอีกครั้ง และคุณคำณ นิ่มอนงค์ ได้กล่าวเสริมในบางประเด็น จากนั้นได้พูดคุยถึงเรื่องการขับเคลื่อนงานในระยะต่อไป ว่าจะมีการทำงานอย่างไรอย่างคร่าวๆ และจบการพูดคุยเพื่อไปรวมกันในห้องใหญ่

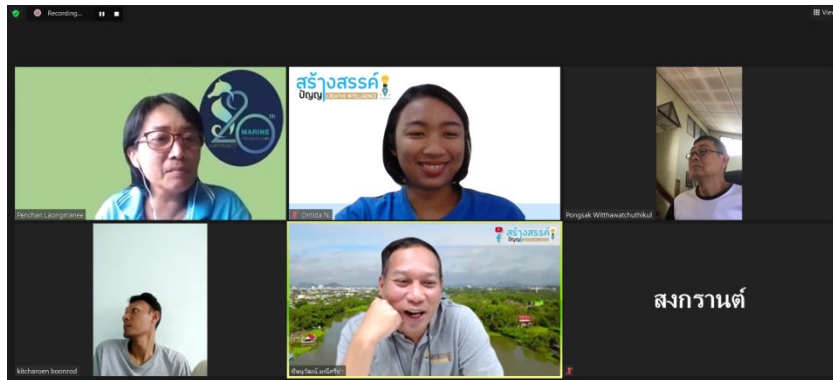
ห้องย่อยที่ 2 ภาคกลาง

คุณพิเชฐ ใจบุญ พี่เลี้ยงโครงการชลประทานต่อห้องแดง จังหวัดกำแพงเพชร นำเสนอกระบวนการคัดเลือกพื้นที่ให้กับผู้เข้าร่วมในภาคกลางในการตัดสินใจคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย แต่เนื่องจากโครงการนี้เป็นพื้นที่นอกเขตชลประทานหรือพื้นที่คาบเกี่ยว ยกเว้นโครงการส่งน้ำชลสูตร จังหวัดสิงห์บุรีที่เป็นเขตพื้นที่ชลประทานเขตติดต่อจังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง และจังหวัดชัยนาท จึงทำให้ผู้เข้าร่วมในภาคกลางจากพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ลพบุรี และจังหวัดอ่างทอง ได้มีการพูดคุยเพื่อคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายเบื้องต้น 10 ตำบล ดังในตาราง

พื้นที่โครงการส่งน้ำชลสูตร		ภาคกลาง	
จังหวัด	ตำบลเป้าหมาย	จังหวัด	ตำบลเป้าหมาย
สิงห์บุรี	1) ตำบลพิกทัน	ลพบุรี	1) ตำบลหนองผักแว่น 2) ตำบลท่าหลวง
อ่างทอง	1) ตำบลแสวงหา	สุพรรณบุรี	1) ตำบลหนองขาม
		ราชบุรี	1) ตำบลบ้านคา
		สิงห์บุรี	1) ตำบลคอทราย

ห้องย่อยที่ 3 ภาคตะวันออก

คุณอรธิตา นามศิริ ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุย สรุปได้ดังในตาราง

สถานการณ์น้ำ	ตำบลเป้าหมาย
<p>1. Hardware สมดุลน้ำ จังหวัดฉะเชิงเทรา หนองไม้แก่นเป็นพื้นที่ถูกฟูก บางพื้นที่น้ำไม่มีใช้ ขุดบ่อบาดาลแต่ไม่พบน้ำ แต่บางพื้นที่ก็มีน้ำใช้ ทำเกษตร ยางพารา มันสำปะหลัง บางพื้นที่ต้องแจกน้ำ จังหวัดระยอง พื้นที่รอบเขายายดา ฝั่งซ้ายและขวา มีแนวเขากั้น มีปริมาณน้ำฝนไม่เท่ากัน ปริมาณน้ำฝนจะลดลงเรื่อย ๆ มีพื้นที่ป่าน้อยประมาณ 5 % ไม่มีพื้นที่กักเก็บน้ำ ฝนตกมาจะกลายเป็นน้ำผิวดิน มีปัญหาเรื่องการแบ่งปันการใช้ประโยชน์</p>	<p>1. ฉะเชิงเทรา 2 ตำบล อำเภอแปลงยาว ตำบลหนองไม้แก่น และตำบลท่ากระดาน 2. ระยอง พื้นที่รอบเขายายดา 2 ตำบล 3. จันทบุรี พื้นที่ของคณะเทคโนโลยีการเกษตร กลุ่มวนเกษตรแก่งหางแมว 2 ตำบล 4. ชลบุรี 1 ตำบล</p> <p>ช่องทางการประสานงานของภาคตะวันออก</p>

<p>จากน้ำ ควรมีข้อมูลต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และนำข้อมูลมาจัดสรรน้ำ ตลอดจนการสำรวจการใช้น้ำพื้นที่ภาคการเกษตรที่ผ่านมามีการเจาะบ่อบาดาล และขยายพื้นที่สระน้ำ</p> <p>2. Software แผนน้ำ จังหวัดระยอง ตำบลตะพง มีการวางแผนการผันน้ำจากชลประทานเข้าพื้นที่หมู่บ้าน ใน ปีพ.ศ.2564</p> <p>3. Peopleware กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ จังหวัดระยอง เคยตั้งกรรมการลุ่มน้ำระดับภาค จังหวัดอำเภอ แต่ไม่เกิดการขับเคลื่อนเพราะขาดข้อมูล ส่วนในพื้นที่บ้านมาบจันทร์ และตำบลตะพง มีการรวมกลุ่มบริหารจัดการน้ำระดับหมู่บ้าน ที่เชื่อมโยงการจัดการสวนผลไม้ จังหวัดฉะเชิงเทรา ยังไม่มีการรวมกลุ่ม แต่เป็นการจัดการน้ำโดยหน่วยงาน เช่น ชลประทานจังหวัด</p>	<p>กลุ่มไลน์และอีเมลในการส่งเอกสาร</p> <p>นัดหมายกิจกรรมรายภาค</p> <p>วันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ.2564 เวลา 13.00 น.</p>
--	---

ห้องย่อยที่ 4 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ อธิบายรายละเอียดในการเลือกพื้นที่ดำเนินการ และการบริหารจัดการ จึงจะขอให้ คุณมัทยา คำแหง สนับสนุนในด้านกระบวนการในการทำงาน

คุณมัทยา คำแหง กล่าวว่า การดำเนินงานมี 2 ระดับ คือ ระดับพื้นที่และระดับจังหวัด ซึ่งจะมีการบริหารจัดการในจังหวัด และมีความเชื่อมโยงกันในระดับภาค

จากนั้น ให้ผู้เข้าร่วมมีการเลือกพื้นที่ในการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

จังหวัด	พื้นที่	สถานการณ์
จังหวัดสุรินทร์	1. อำเภอชุมพลบุรี	เป็นเขตการดูแลของเทศบาล ส่วนประกอบอาชีพเลี้ยงปลากระชัง
	2. อำเภอดำรงวิทยารบบุรี	มีการดำเนินการเรื่องการบริหารจัดการน้ำ มีการเชื่อมโยงกับ อบต.
จังหวัดขอนแก่น	(ยังไม่มีพื้นที่)	
อุบลราชธานี	(ยังไม่มีพื้นที่)	

คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ กล่าวว่า เสริมว่า การเลือกพื้นที่ที่อาจวิเคราะห์ได้จากระบบนิเวศนอกเขตชลประทาน เป็นพื้นที่ขาดการดูแลจากภาครัฐ ต้องมีการเชื่อมโยงกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น

จากนั้นได้คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา ได้นัดหมายการประชุมครั้งต่อไปในวันที่ 17 กรกฎาคม 2564

ข้อกังวล

1. มีความกังวลในการดำเนินงานในพื้นที่ เนื่องจากยังไม่ทราบคณะทำงานในการดำเนินงาน
2. การทำงานกับคนในชุมชน ซึ่งอาจจะต้องมีการปรับแนวคิด เพื่อให้เห็นเป้าหมายร่วมกัน

ห้องย่อยที่ 5 ภาคใต้

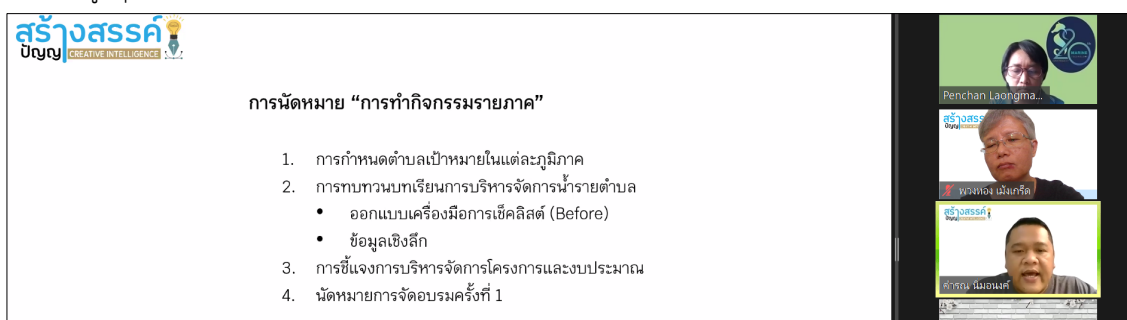
ผู้เข้าร่วมในพื้นที่ภาคใต้ได้มีการพูดคุยกันถึงเป้าหมาย พื้นที่เป้าหมาย และสถานการณ์ปัญหาเรื่องน้ำที่เกิดขึ้นในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการน้ำร่วมกัน ดังแผนภาพ

เมื่อแต่ละห้องย่อยพูดคุยกันเรียบร้อย คุณคาร์ณ นิมนองค์ สรุปวันที่จะพูดคุยกันรายภาค ดังนี้

- 1) วันที่ 16 กรกฎาคม 2564 ภาคกลางกับภาคเหนือช่วงเช้า และภาคตะวันออกเฉียงเหนือช่วงบ่าย
- 2) วันที่ 17 กรกฎาคม 2564 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งวัน
- 3) วันที่ 21 กรกฎาคม 2564 ภาคใต้ช่วงเช้า

และมีประเด็นพูดคุย 4 หัวข้อ ดังในแผนภาพ

จากนั้น ให้ทีมบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด สรุปประเด็นการพูดคุยในแต่ละห้องย่อย ดังนี้

คุณธนวัฒน์ บัวทอง สรุปการพูดคุยของภาคเหนือ ขอตัดสินใจอีกที่เรื่องการเลือกพื้นที่ แต่จะมีจังหวัดเชียงใหม่ 2 ตำบล และจังหวัดน่าน 3 ตำบล ในส่วนของการ check list การใช้ data studio กับ TOR ของโครงการเรา เพื่อเอามาใช้กำหนดช่วงก่อนดำเนินโครงการต่อไป

คุณอัญชญา ดีไสว สรุปการพูดคุยของภาคกลางว่า มีการแบ่งพื้นที่ ชันสูตร 3 ตำบล จังหวัดลพบุรี 3 ตำบล จังหวัดสิงห์บุรี 2 ตำบล จังหวัดราชบุรีกับสุพรรณบุรี อย่างละ 1 ตำบล รวม 10 ตำบล ดังในตาราง

คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา สรุปรายการพูดคุยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การเลือกพื้นที่จังหวัดขอนแก่น รอเลือก 2 ตำบล จังหวัดสุรินทร์เลือกตำบลชุมพลบุรีกับรัตนบุรี จังหวัดอุบลราชธานีรอเลือก 2 พื้นที่ และพูดคุยเรื่องการเก็บข้อมูลเป็นในเบื้องต้นของทั้ง 6 ตำบล

คุณอรธิดา นามศิริ สรุปรายการพูดคุยของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดฉะเชิงเทราเลือกตำบลหนองไม้แก่นกับตำบลท่ากระดาน จังหวัดระยองเลือกชุมชนรอบเขาบายดา อาจจะเป็น 2 ตำบล จังหวัดจันทบุรีเลือกตำบลแก่งหางแมว 1 ตำบล และจังหวัดชลบุรีอีก 1 ตำบล รวม 6 ตำบล

คุณสุภัทษร จะระ สรุปรายการพูดคุยของภาคใต้ เลิกพื้นที่จังหวัดสงขลา 2 ตำบล กับจังหวัดสตูล 3 ตำบล หากเป็นพื้นที่เล็ก จังหวัดสตูลอาจจะข้ามไปยังพื้นที่จังหวัดสงขลาด้วย มีช่องทางการประสานงาน 5 ตำบล

เมื่อนำเสนอเสร็จสิ้น คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า การประชุมครั้งหน้าจะทำให้

1. เห็นรายละเอียดตำบลเป้าหมายที่ชัดเจนเพิ่มขึ้น เลือกพื้นที่ได้แล้ว ทำไมจึงเลือกพื้นที่นั้น สถานการณ์ในพื้นที่เป็นอย่างไร

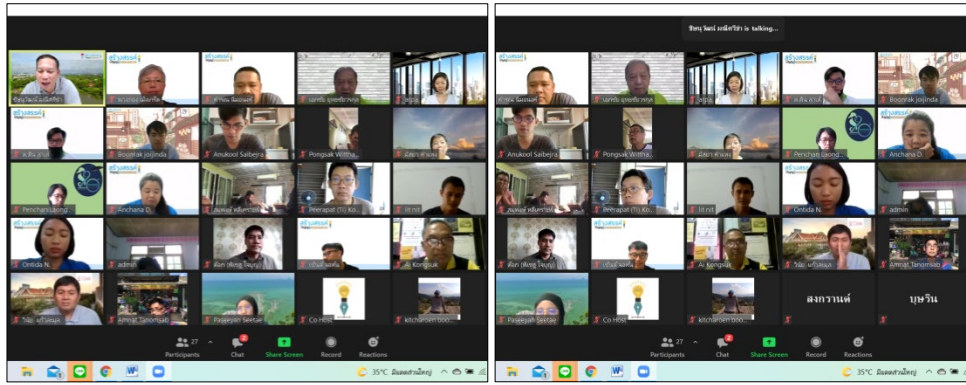
2. ทบทวนบทเรียนการจัดการน้ำ ควรมีเรื่องราวอะไรบ้าง หรือเรื่องอื่นๆ เพื่อทำข้อเสนอเชิงวิชาการองค์กรผู้นำที่ดีต้องมีการทำอะไรบ้าง โดยทีมตรงกลางจะร่างไว้เบื้องต้น เพื่อนำมาปรับแก้ด้วยกัน

3. พูดคุยเรื่องการบริหารจัดการที่มีความชัดเจนเพิ่มขึ้น มีกิจกรรมอะไรบ้าง และรูปแบบการพบกับพื้นที่จะต้องทำอย่างไร ขอให้เตรียมข้อมูลเบื้องต้นไว้พูดคุยกันด้วย

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ครั้งหน้าแต่ละภาคสามารถชวนทีมงานเข้ามาร่วมประชุมได้ หากได้รับการอนุญาตงบประมาณจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว ทีมกลางจะกระจายงบประมาณลงไปในพื้นที่ โครงการนี้ต้องมีการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าทุก 3 เดือน จึงต้องมีการรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่เพื่อมารวมตรงกลาง ทีมกลางจะส่งหัวใบเสร็จ ใบลงทะเบียน ตามสัญญาโครงการเริ่มดำเนินงานวันที่ 15 มิถุนายน 2564 หากพื้นที่ไหนมีการประชุมช่วงนี้ก็สามารถลงทะเบียนเพื่อประกอบการใช้จ่ายในแต่ละพื้นที่ การประชุมอาจจะใช้วิธีการซูมได้ ขอให้ถ่ายรูปประชุม และควรทำงานระยะนี้ด้วยการซูม วิวข้อมูลเตรียมการใน 3 เดือนแรกไว้ก่อน รวมทั้งต้องใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวในการทำงาน นอกจากนี้ หากแต่ละพื้นที่จะมีการประชุมต้องการให้ทีมกลางอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับโครงการแจ้งกลับมาได้ ยินดีเข้าไปช่วยสนับสนุน โครงการเป็นการทำงานร่วมกันของทุกภูมิภาค การประชุมครั้งหน้าจะมีความชัดเจนในการทำงานร่วมกันเพิ่มมากขึ้น

คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ทีมกลางในการติดต่อประสานงาน ภาคกลางกับภาคใต้ คือ คุณสุภัทษร จะระ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคตะวันออก คือ คุณอรธิดา นามศิริ และภาคเหนือ คือ คุณคำรณ นิมอนงค์

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า โครงการส่งน้ำชลประทาน จังหวัดสิงห์บุรี มีความพิเศษต้องดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่ต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ เหมือนกับโครงการชลประทานท่อทองแดงที่จังหวัดกำแพงเพชร ทำงานกับโครงการชลประทานต้องใช้เรื่องความสัมพันธ์ภายในในการดำเนินงาน กรมชลประทานต้องมีส่วนร่วมในการเลือกพื้นที่เป้าหมายร่วมกัน และการมองน้ำขอให้มองน้ำใต้ดินร่วมด้วย พร้อมทั้งขอให้ทุกท่านเข้าร่วมไลน์กลุ่มงานน้ำ 5 ภาค ผ่านลิงค์ <https://line.me/R/ti/g/qfir6YIRdU> และทุก 3 เดือน จะกระจายงบประมาณให้ ขอบคุณทุกท่าน

ปิดประชุมเวลา 11.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒัน มณีศรีจำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

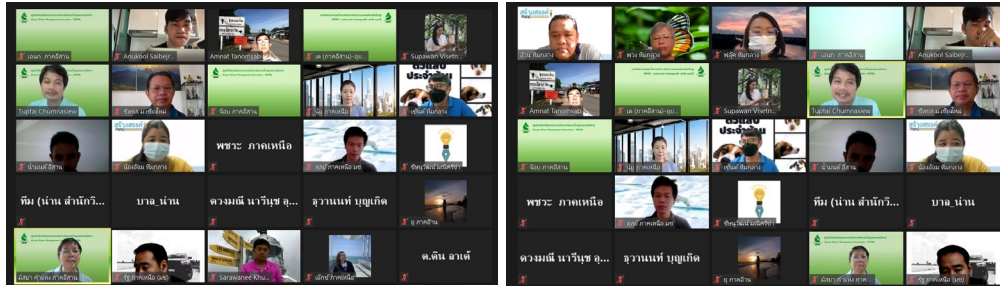
สรุปรายงานการประชุมที่มีวิจัยภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
วันที่ 17 กรกฎาคม 2564 เวลา 09.00 – 12.10 น.
ณ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านโปรแกรมซูม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1.	น.สพ.ชนนนท์	จันทร์สุริย์	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2.	ผศ.ดร.ศุภวรรณ	วิเศษน้อย	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3.	อ.สพ.ญ.ดร.ศรราวณี	ชั้นมณี	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4.	ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5.	อ.น.สพ.ดร.พชระ	เพียรรอดวงษ์	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6.	น.สพ. ชูวานนท์	บุญเกิด	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7.	ผศ.ดร.ภรณ์ทิรา	เหมภัทรสุวรรณ	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8.	ผศ.ดร.ชิตชล	ผลารักษ์	หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9.	นายทรงยศ	กุลสุทธิ	การจัดการน้ำชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
10.	นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	การจัดการน้ำชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
11.	นางสาวมัทยา	คำแหง	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
12.	นางสาวยุพรัตน์	พรมั่ง	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
13.	นายอเนก	การินทร์	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
14.	นายฐานันดร	พันธ์เพชร	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
15.	นางสาวดวงมณี	นารีนุช	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
16.	นายทัพไท	ชุ่มนาเสียว	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิตจังหวัดอุบลราชธานี
17.	นางสาวณัฐชฎา	มาลี	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิตจังหวัดอุบลราชธานี
18.	นายอนุกุล	ทรายเพชร	บริษัท Folk rice จำกัด
19.	นายพีระพล	วงศ์เมือง	บริษัท Folk rice จำกัด
20.	พ.ต.อ.อำนาจ	ถนอมทรัพย์	รองหัวหน้า สอจร.ภาคอีสานตอนบน จังหวัดขอนแก่น
21.	นางอาภา	พงศ์ศิริแสน	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/พี่เลี้ยงพื้นที่ภาคเหนือ
22.	นายพิเชษ	ใจบุญ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23.	นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24.	นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
25.	นายคำรณ	นิมอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
26.	นางสาวพวงทอง	แม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
27.	นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
28.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
29.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
30.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
31.	นางสาวอัญชานา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
32.	นายสุภัทก์ษร	จะระ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

1. ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุม ทดสอบระบบ zoom และชี้แจงเป้าหมายการจัดเวทีประชุมที่มววิจัย

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยเพื่อทดสอบระบบ zoom เมื่อมาพร้อมกันทั้ง 2 ภาค ให้ผู้เข้าร่วมแนะนำตัว และกล่าวถึงความเป็นมาของบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ที่เกิดจากการทำงานวิจัยนวัตกรรมของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม และได้พัฒนารูปแบบการทำงานมาจัดตั้งบริษัทในลักษณะ Social Enterprise ที่มีเครือข่ายคนทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

กรอบในการพูดคุยรายภูมิภาค มี 3 เรื่องหลัก คือ

- 1) การกำหนดพื้นที่ตำบลเป้าหมายและบอกเล่าข้อมูลศักยภาพของพื้นที่ / แกนนำพื้นที่
- 2) การกำหนดกรอบภารกิจการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายโครงการ
- 3) การวางแผนการดำเนินงานรายภูมิภาค

แนวทางการสร้างความเข้าใจและการสร้างทีมแกนนำตำบลเป้าหมาย

การ Review แผนของ อปท. และเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์น้ำรวมทั้งข้อมูลทุน – ทุกข์ของพื้นที่

กรอบการพูดคุยรายภูมิภาค	
<ol style="list-style-type: none"> 1) การกำหนดพื้นที่ตำบลเป้าหมายและบอกเล่าข้อมูลศักยภาพของพื้นที่ / แกนนำพื้นที่ 2) การกำหนดกรอบภารกิจการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายโครงการ 3) การวางแผนการดำเนินงานรายภูมิภาค <ul style="list-style-type: none"> ☐ แนวทางการสร้างความเข้าใจและการสร้างทีมแกนนำตำบลเป้าหมาย ☐ การ Review แผนของ อปท. และเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์น้ำรวมทั้งข้อมูลทุน – ทุกข์ของพื้นที่ 	

2. สร้างความเข้าใจโครงการ ทบทวนเป้าหมาย และกรอบการดำเนินงานวิจัย

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ทีมวิจัย โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาคลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวถึงบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมา จึงได้ชักชวนทั้ง 5 ภูมิภาคมาเข้าร่วมงาน

เป้าหมายของโครงการ คือ สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ 5 ภูมิภาค จำนวน 30 ตำบล

1. เกิดชุดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่นอกเขตชลประทาน 5 ภูมิภาค เดิมทำในเขตชลประทานที่กำแพงเพชร แต่โครงการนี้ทีมงานต้องทำนอกเขตชลประทาน เพื่อทดลองการจัดการน้ำชุมชนไปใช้ในพื้นที่นอกเขตได้หรือไม่
2. เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ซึ่งปัจจุบันกำลังมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ขับเคลื่อนให้จัดการแบบมีส่วนร่วม
3. เกิดระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ โดยมีการทำงานผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศน้ำเพื่อการตัดสินใจ
4. เกิดรูปธรรมในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ ที่มีการลดการใช้น้ำลง 15 % อาจจะมีแนวทางอื่นๆ มาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันได้
5. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่สู่ระดับนโยบาย

โดยทำงานร่วมกับ ดร.สุวิชัย หวันแก้ว และทีมงานจากสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องการจัดการน้ำโดยชุมชนคู่ขนานกันไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

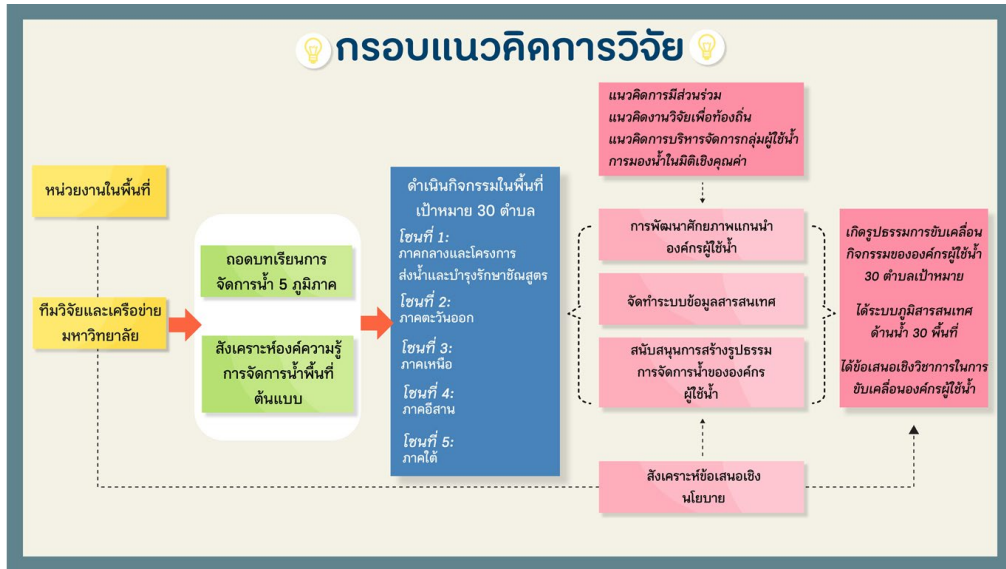
1. เพื่อค้นหาองค์ความรู้การบริหารจัดการน้ำและแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่
2. เพื่อจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ จำนวน 30 ตำบล
3. เพื่อสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่จำนวน 30 ตำบล
4. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่

กรอบแนวคิดการวิจัย

โครงการนี้มีทีมงานร่วมกับทีมวิจัยและเครือข่ายมหาวิทยาลัย หน่วยงานในพื้นที่ โดยการถอดบทเรียนการจัดการน้ำ 5 ภูมิภาค สังเคราะห์องค์ความรู้การจัดการน้ำพื้นที่ต้นแบบ เพื่อสร้างรูปธรรมในพื้นที่เป้าหมาย 5 ภูมิภาค จำนวน 30 - 33 ตำบล ดังนี้

- 1) ภาคเหนือ 5 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดน่าน
- 2) ภาคกลาง 10 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดสิงห์บุรี ลพบุรี ราชบุรี ชัยนาท และจังหวัดอ่างทอง และพื้นที่โครงการส่งน้ำของชั้นสูตร
- 3) ภาคตะวันออก 5 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง และจังหวัดจันทบุรี
- 4) ภาคใต้ 5 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดสตูลและจังหวัดสงขลา
- 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี สุรินทร์ และจังหวัดขอนแก่น

โดยอาศัยแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วม งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น การบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำ และการมองน้ำในมิติเชิงคุณค่า จะบริหารจัดการน้ำอย่างไร สำหรับแนวปฏิบัติ คือ การพัฒนาศักยภาพแกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำโดยการจัดทำระบบสารสนเทศ สนับสนุนการสร้างรูปธรรมการจัดการน้ำขององค์กรผู้ใช้น้ำ และเขียนงานสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายออกมาจากพื้นที่รูปธรรม 30 ตำบล

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยจากภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัยใน 5 ภูมิภาค
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบล เป้าหมาย
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

โดยภาคเหนือมีมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อท้องถิ่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่/มหาวิทยาลัยแม่โจ้ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาเขตน่าน เป็นนักวิชาการ ดำเนินงาน 5 ตำบล ภาคกลางทำใน 6 จังหวัด 10 ตำบล และมีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นทีมนักวิชาการ ภาคใต้มีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นนักวิชาการ ดำเนินงาน 5 ตำบล ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี และมีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์เป็นทีมนักวิชาการ และมีที่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น จังหวัดสุรินทร์ ดำเนินงาน 5 ตำบล และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีมหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ และที่ปรึกษาบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด จังหวัดระยอง เป็นทีมนักวิชาการ ดำเนินงาน 5 ตำบล

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยจากภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัยใน 5 ภูมิภาค
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบลเป้าหมาย
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

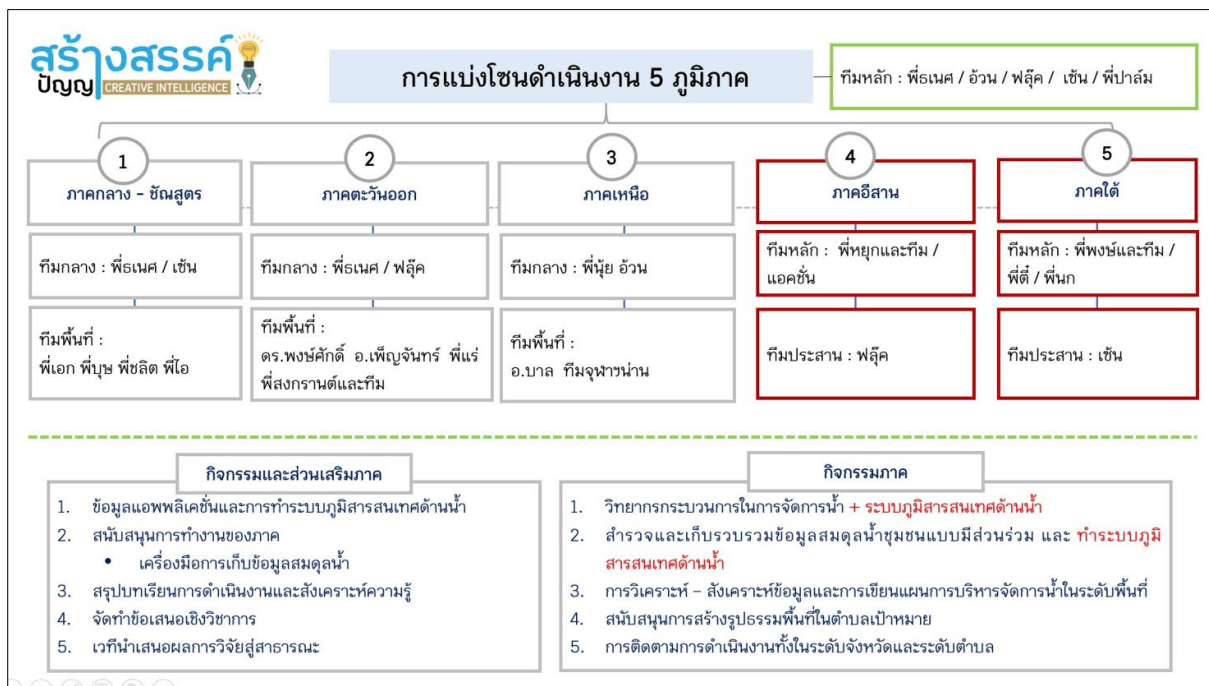
พื้นที่เป้าหมาย งานน้ำ 5 ภูมิภาค

ภาคกลาง 10 ตำบล
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตำบล
ภาคเหนือ 5 ตำบล
ภาคใต้ 5 ตำบล
ภาคตะวันออก/เชียงใหม่ 5 ตำบล
รวม 30 ตำบล

เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

- 1) พื้นที่นอกเขตชลประทาน พื้นที่คาบเกี่ยวกับชลประทาน
- 2) เลือกรุ่นเป้าหมายที่มีความสนใจ/มีต้นทุนอยู่แล้วเข้าร่วมเรียนรู้ และเห็นความหลากหลายของระบบนิเวศ
- 3) มีกลุ่มแกนนำที่มีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว ทำงานต่อเนื่องได้
- 4) มีความรุนแรงสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ เช่น ความรุนแรงในการแย่งชิงน้ำ เป็นต้น
- 5) เนื่องจากเป็นแผนงานเชิงสังคม สามารถใช้มิติบริบททางวัฒนธรรมของพื้นที่และการใช้น้ำเข้ามาเกี่ยวข้องได้

การดำเนินงานโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ แบ่งออกเป็น 5 ภูมิภาค และมีผู้ประสานงานหลักดังแผนภาพ

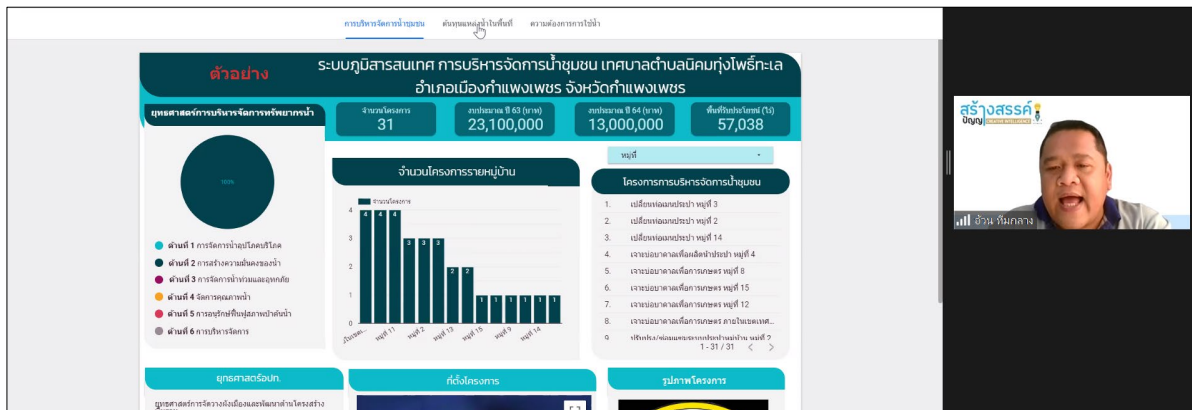
มีการแบ่งการทำงานออกเป็น 4 ระยะ ในช่วงเวลา 10 เดือน ดังนี้

แนวทางการดำเนินงาน 4 ระยะ			
ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ระยะที่ 4
<ol style="list-style-type: none"> 1. การค้นหาและสร้างทีมแกนนำชุมชนตำบล 2. การจัดเวทีสร้างความเข้าใจโครงการ 3. การ Review แผนตำบล และเก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำ ข้อมูลทุน-ทุกช่องทางในพื้นที่ 4. การทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การอบรมวิทยากรกระบวนการและการจัดทำข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศเรื่องน้ำ 2. การสนับสนุนงบประมาณการเก็บข้อมูลตำบลเพื่อจัดทำระบบ DATA STUDIO 3. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนน้ำตำบลเป้าหมาย 4. การทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำกิจกรรมของตำบลตามแผนปฏิบัติการ 2. การติดตามหนุนเสริมการสร้างรูปธรรม 3. การทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสรุปบทเรียนและผลลัพธ์เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการ 2. การจัดเวทีสาธารณะ 3. การทำรายงาน

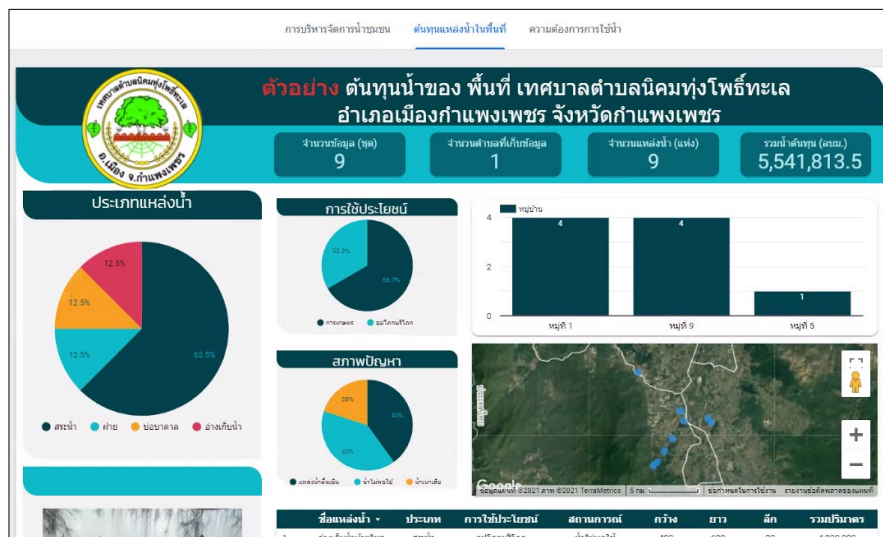
คุณชินุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ทำเรื่องแผนน้ำชุมชนร่วมกับ อบท. ขณะนี้มีการกำหนดขั้นตอนการเลือกคณะกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งองค์กรผู้ใช้น้ำต้องรวมแผนระดับตำบลไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ต้องทำแผนมาจากข้างล่าง ทำเรื่องสมมูลน้ำ เชื่อมโยงกับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด เข้าสู่การรับรองของคณะกรรมการลุ่มน้ำของแต่ละภูมิภาค เป็นเส้นทางการจัดทำแผนน้ำชุมชน จะทำอย่างไรให้คนในชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำในชุมชนได้ใช้ข้อมูลตัดสินใจบริหารจัดการน้ำ เครื่องมือที่ใช้ คือ Data Studio โครงการนี้อยากให้ความสำคัญกับคนในชุมชนและ อบท.ในการวิเคราะห์และลงมือทำด้วยตนเอง เราจึงทำในเครือข่ายนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เน้นการทำงานอย่างมีส่วนร่วม

คุณคำณ นิมมอนค์ เปิดข้อมูล Data Studio ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา นำมาพัฒนาที่บ้านคา จังหวัดราชบุรี และนักพัฒนาของเสมีตได้นำมาขับเคลื่อนงานต่อเนื่อง และกำลังพัฒนาที่โครงการท่อทองแดง ข้อมูลใน Data studio มีอยู่ 3 หน้าหลัก คือ 1. การบริหารจัดการน้ำ 2. ต้นทุนแหล่งน้ำในพื้นที่ และ 3. ความต้องการการใช้น้ำ

โดยหน้าที่ 1 จะแสดงจำนวนโครงการ งบประมาณปี 2563 – 2564 พื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ เข้าสู่ยุทธศาสตร์น้ำแห่งชาติทั้ง 6 ด้านอย่างไร ช่วง 3 เดือนแรกของโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ หากได้แผนตำบลมาจะได้ข้อมูลเหล่านี้ ซึ่งจะได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกันในรายละเอียดแต่ละห้องย่อยต่อไป

หน้าที่ 2 แสดงต้นทุนแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งจะมีการฝึกอบรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านโปรแกรม Epicollect5 เพื่อให้คนในพื้นที่เก็บข้อมูล ซึ่งชุมชนสามารถดำเนินงานได้ และมีรูปถ่ายอยู่ในโปรแกรมนี้ด้วย

พ.ต.อ.อำนาจ ถนอมทรัพย์ กล่าวว่า จากการฟัง ตนเองยังไม่มีต้นทุนมากนัก มีความกังวล หนักใจ จากการได้โจทย์ ได้ไปหาคำสั่งอนุกรรมการจังหวัด และไปที่สำนักงานจังหวัดที่เป็นฝ่ายเลขา คำสั่งลงนามโดยพลเอกประวิทย์ วงศ์สุวรรณ ไม่ทราบมาก่อนเหมือนกับท่านอื่นๆ สำนักงานจังหวัดชี้เป้าให้ มีพื้นที่อุบลรัตน์และน้ำพอง 2 พื้นที่ จากการพูดคุยเบื้องต้นได้รับแนวทางจากภาคประชาการมากกว่าการรวมกลุ่มเพราะเกิดปัญหา มีคำสั่งรองรับ ได้ข้อมูลเบื้องต้นจาก 2 พื้นที่ การขับเคลื่อนต่างๆ จากการพูดคุยกับประธานกลุ่มมีคำสั่งแต่ไม่ได้ขับเคลื่อนต่อเนื่อง หากภาคประชาการหยุดก็หยุดขับเคลื่อน

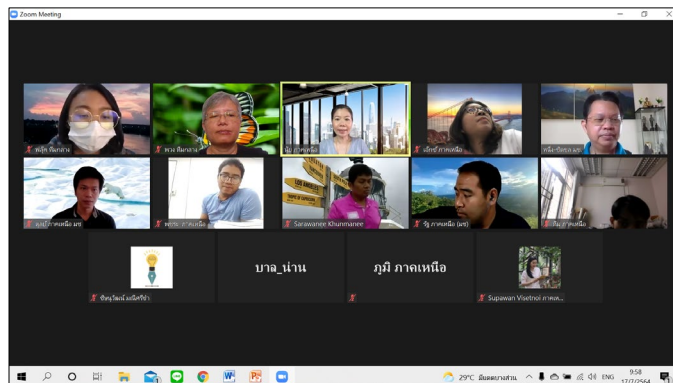
3. ทริคหรือแนวทางการดำเนินงานและการบริหารจัดการโครงการในระยะ 3 เดือนแรก

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ แบ่งออกเป็น 2 ห้องย่อย คือ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อพูดคุย ดังนี้

- 1) การกำหนดพื้นที่ตำบลเป้าหมายและบอกเล่าข้อมูลศักยภาพของพื้นที่/แกนนำพื้นที่
- 2) การกำหนดกรอบภารกิจการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายโครงการ
- 3) การวางแผนการดำเนินงานรายภูมิภาค
 - (1) แนวทางการสร้างความเข้าใจและการสร้างทีมแกนนำตำบลเป้าหมาย
 - (2) การ Review แผนของ อปท. และเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์น้ำรวมทั้งข้อมูลทุน – ทุกซ์ของพื้นที่
 - (3) การออกแบบเกณฑ์วิเคราะห์พื้นที่ เพื่อประเมินข้อมูลพื้นที่ก่อนเข้าร่วมโครงการ

ใช้เวลาพูดคุยในห้องย่อย 1 ชม. และกลับมานำเสนอสิ่งที่พูดคุยในเวทีใหญ่ร่วมกัน

3.1 ห้องย่อยภาคเหนือ

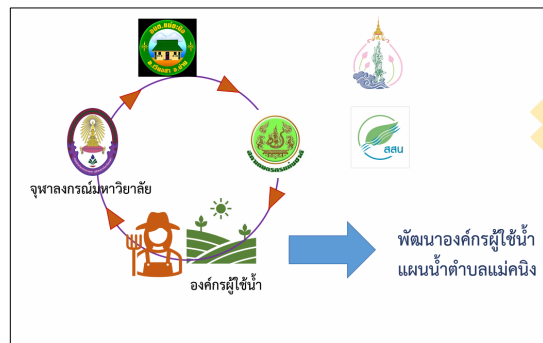
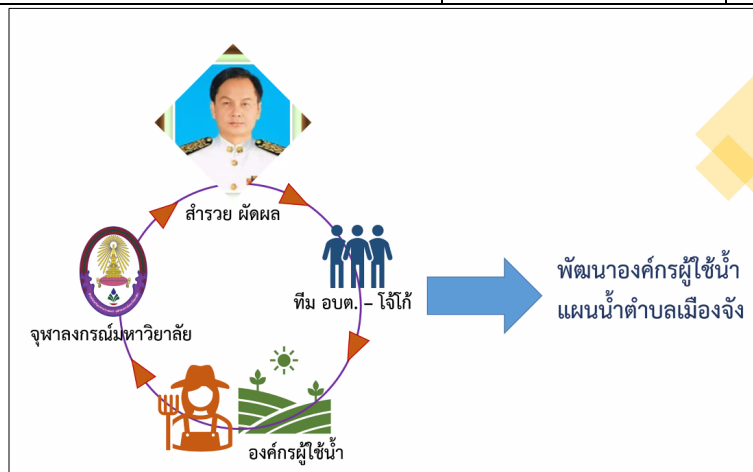
คุณอาภา พงศ์ศิริแสน กล่าวแนะนำตัวว่า ทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับ รศ.ดร.อารรณ์ โอภาสพัฒนกิจ มาตั้งแต่ปี 2542 มีความเชี่ยวชาญกระบวนการทำงานเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วม Empowerment และมีประสบการณ์เรื่องการบริหารจัดการน้ำจากการเข้าร่วมโครงการท่อทองแดงและการจัดทำแผนน้ำในจังหวัดฉะเชิงเทรา จากนั้น ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยในประเด็นต่างๆ สรุปได้ดังนี้

การกำหนดพื้นที่ตำบลเป้าหมายและบอกเล่าข้อมูลศักยภาพของพื้นที่/แกนนำพื้นที่

จังหวัด	บริบทพื้นที่	เกณฑ์/ตัวชี้วัด	ข้อสังเกต
เชียงใหม่	1. ตำบลห้วยทราย อำเภอพร้าว เนื่องจาก	1) เกณฑ์ คือ เข้าออกพื้นที่ได้ ชุมชนต้องมีทุนเดิมเพื่อให้งานถึงเป้า	เนื่องจากมี สสน.ทำเรื่องงานโครงสร้าง ทำงานเชิง

	<p>1) เป็นพื้นที่ที่ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2558 มีการรวมกลุ่มการทำงานลงทะเบียนกลุ่มผู้ใช้น้ำของกรมชลประทาน 30 คน และช่วงหลังลงทะเบียนของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเพิ่ม มีสมาชิก 200 กว่าคน เป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นของ 2 หน่วยงาน มีการจัดสรรน้ำอย่างเป็นระบบ</p> <p>2) มีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องโดยชุมชน ทั้งการใช้ น้ำ ความต้องการน้ำ การทำการเกษตร และวิเคราะห์เรื่องการใช้น้ำภาคเกษตรของอ่างเก็บน้ำในชุมชน ได้การแบ่งสันปันส่วนเพื่อลดการพิพาทเรื่องการใช้น้ำในพื้นที่ หากทำงานครอบคลุมพื้นที่จะเชื่อมโยงไปยังหมู่บ้านอื่นในระดับตำบลด้วย</p> <p>3) สสน.เข้าไปช่วยพัฒนาแหล่งน้ำให้มีน้ำใช้ น้ำไม่ท่วม ลดน้ำหลาก ระยะ 2 ทำเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ทำให้ชุมชนต้องบันทึกข้อมูล เพื่อประเมินตัวชี้วัด</p> <p>4) เป็นอ่างพระราชดำริ ส่งให้ท้องถิ่นดูแล ความจุอ่าง 1.3 ลบม. ชลประทานไปส่งเสริมโครงสร้างระบบการกระจายน้ำ พื้นที่ 80 % นอกเขตชลประทาน คาบเกี่ยวอยู่ 10 % ในเขตชลประทาน</p>	<p>และสิ่งที่น่าสนใจจะทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ นอกเหนือจากที่ชุมชนมีหรือเป็นสิ่งใหม่สำหรับชุมชน เป็นการเรียนรู้ของชุมชน</p> <p>2) ตัวชี้วัด คือ เป็นพื้นที่ตำบล หรือชุมชน เพราะว่าบ้านห้วยทราย ต้องมีการประสานในภาพรวมตำบล</p>	<p>ชุมชน ทำงานระยะยาวน้ำเพื่อการเกษตรเพื่อการอุปโภคบริโภค จะให้ชุมชนขยายการใช้น้ำ มีการทำฝายเพิ่มเติม เป็นการช่วยให้เกษตรกรวิเคราะห์ว่าควรปลูกพืชทางเลือกอย่างไร จัดสรรน้ำเอง ซึ่งอาจมีผลต่อการนำเสนอผลงานเมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น จึงขอกลับไปคัดเลือกพื้นที่ใหม่อีกครั้งหนึ่ง</p>
	<p>2. ตำบลแม่แดด อำเภอگیลาณวิวัฒนา มีแม่หลวงเป็ลเป็นสตรีหม้าย และแกนนำสำคัญในการขับเคลื่อนงาน จนได้รับรางวัลแหวนทอง กลุ่มทำงานเชิงพัฒนาอาชีพของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ยังไม่ได้จับเรื่องน้ำ</p>	<p>1) อยู่ในพื้นที่ที่มีความน่าสนใจ เพื่อสนับสนุนจัดการน้ำและพัฒนาการจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2) แกนนำมีศักยภาพในการเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายได้รับคำแนะนำจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พื้นที่อยู่ในเขตอุทยาน เป็นพื้นที่ต้นน้ำ จึงเลือกตำบลนี้เป็นตัวแบบในรูปแบบพื้นที่ต้นน้ำ</p>	<p>ได้พูดคุยร่วมกับแม่หลวงเป็ล 1 – 2 ครั้ง ขอให้คุณอาภา พงศ์ศิริแสนลงพื้นที่พูดคุยในรายละเอียดเพิ่มเติม</p>
<p>น่าน</p>	<p>1. ตำบลเมืองจันท์ อำเภอภูเพียง</p> <p>มีทั้งระบบน้ำบาดาล ระบบเหมืองฝาย ระบบการลัดน้ำ สภาพพื้นที่มีแม่น้ำน่านไหลผ่าน หลายภาคส่วนเข้ามาทำงานทั้ง กรมป่าไม้ สสน. และมีทั้งแม่น้ำน่านและแม่น้ำยาว มีความจุต่างกัน ใช้มานาน จุดเชื่อมต่อ คือ คุณสำราญ ผัดผล ทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตั้งแต่ปี 2541 เป็นนายก อบต. เป็นแกนหลัก</p>	<p>1) มีต้นทุนสูง มีการทำงานมานาน</p> <p>2) ชาวบ้านมีความพร้อมในระดับหนึ่ง และมีประสบการณ์การทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น</p>	<p>ไม่มี</p>

<p>2. ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม เนื่องจากมีการพูดคุยกับผู้นำ ชื่อ คุณธนากร แควอินทร์ จะขับเคลื่อนเรื่องน้ำ 6 หมู่บ้าน เป็นน้ำผิวดินอาจจะมึน้ำใช้ไม่เพียงพอ แต่ละหมู่บ้านจะหวังน้ำของตนเอง ก่อนหน้านี้ชุมชนได้เข้าไปสำรวจป่าไม้ หนูนเสริมส่วนนี้ได้ กลไกนี้ทำงานร่วมกับเทศบาลตำบลหนองแดง สมาชิกสภาเทศบาล และเชื่อมสู่องค์กรผู้ใช้น้ำ</p>	<p>1) แคนนำหลักเป็นรอง ประธานสภาเทศบาลตำบลหนองแดง 2) เชื่อมโยการทำงานกับนายกเทศบาลตำบลหนองแดงได้</p>	<p>ไม่มี</p>
<p>3. ตำบลแม่คิง อำเภอเวียงสา เนื่องจากมีการทำงานเชื่อมต่อกับ อบต.แม่คิง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติทำเรื่องฝ่ายระบบส่งน้ำ และยื่นจดทะเบียนผู้ใช้น้ำ มีการจัดตั้งกลุ่ม แต่ยังไม่มีการทำงาน มีมูลนิธิอุทกพัฒน์ และ สสน. เข้ามาทำงานในพื้นที่</p>	<p>1) สามารถพัฒนาสู่กลุ่มผู้ใช้น้ำได้ คุยกับนายกเทศบาลแล้ว หากทราบรายละเอียดจะสามารถขับเคลื่อนต่อ</p>	<p>เนื่องจากมี สสน. ทำงานในพื้นที่ อาจมีผลต่อการนำเสนอผลงาน เมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้น จึงขอกลับไปคัดเลือกพื้นที่ใหม่ อีกครั้งหนึ่ง</p>

การวิเคราะห์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในจังหวัดน่าน

แนวการทำงานและขยับงานต่อร่วมกัน

พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ขยับตามเป้าหมายของโครงการ ชัดเจนแล้ว จะตรงไปเรื่องน้ำ การขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำ เป็นกรอบอยู่แล้ว อาจจะยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน และเป้าหมายจะขึ้นทะเบียนได้ กรอบเป้าหมายชัดเจนและตัวแอปพลิเคชัน software

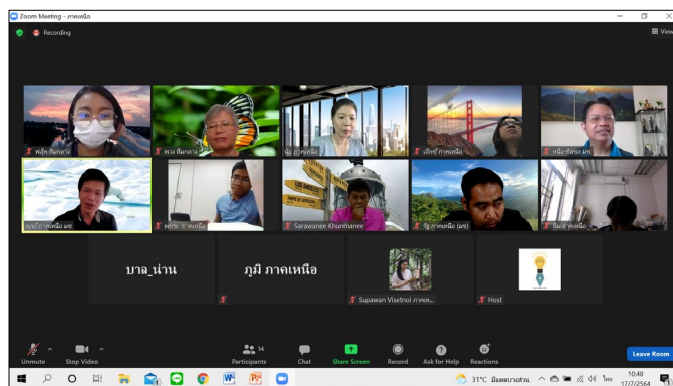
เป็นเหมือนตัวแปรในการตีกรอบ input ข้อมูลเข้าสู่ data studio ทำให้การทำงานไม่แตกต่างกัน แต่บริบทชุมชนแตกต่างกัน ตัวเชื่อม คือ แอปพลิเคชัน

พื้นที่จังหวัดน่านวางแผนแนวคิด และคุยกับกลุ่มเป้าหมายคร่าวๆ ขอแผน อบต.ให้ดู เขาเข้าใจแตกต่างกันว่าเราต้องการแผนน้ำ สิ่งแรกที่ทำ คือ 1. เก็บรวบรวมข้อมูลมือสอง ตั้งแต่ตำบล จังหวัด แล้วหยิบใส่กล่อง 2. วิเคราะห์ SP, BP ให้เห็นผู้เล่น หลังจากนั้นจะทำกระบวนการกับทีมพื้นที่ก่อน เพราะสุดท้ายทีม อบต.และเทศบาลจะจัดการเพื่อสร้างความเข้าใจและ empowerment หลังจากจบ 3 เดือน จะสร้างเป้าหมายร่วมในทุกระดับในท้องถิ่นและเทศบาลก่อน จึงจะเข้าสู่ระยะที่ 2 เรื่องข้อมูลและแอปพลิเคชัน ส่วนเรื่อง How to ตัวเชื่อมระดับตำบล onsite ได้ ติดตั้งเรื่องชุม การประชุมกลุ่ม ออนไลน์ประเด็นละ 30 นาที - 1 ชั่วโมง เต็มเต็มให้กับทีมชุมชนด้วย ซึ่งคุณอาภา พงศ์ศิริแสน เสนอแนะให้เอาแผนที่ที่มีเทียบกับแผนยุทธศาสตร์น้ำชาติ 6 ยุทธศาสตร์ จับใส่กล่อง จะได้ข้อมูลหน้าแรกใน Data studio

การกำหนดกรอบภารกิจการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายโครงการ

1. ที่ประชุมได้สร้างความเข้าใจร่วมกันเรื่องการเริ่มต้นดำเนินโครงการ ตามสัญญาโครงการเริ่มวันที่ 15 มิถุนายน 2564 ตอนนี้อยู่ในช่วง 3 เดือนแรก คือ วันที่ 15 กันยายน 2564 ต้องมีการค้นหาพื้นที่เป้าหมาย ดึงข้อมูล
2. นัดประชุมวันที่ 21 กรกฎาคม 2564 เวลา 15.00 – 16.00 น. เพื่อพูดคุยเรื่องการคัดเลือกพื้นที่ และนำเสนอข้อมูลศักยภาพของพื้นที่ที่มีการปรับเปลี่ยนร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องย่อย

การเก็บข้อมูลจังหวัดเชียงใหม่จะติดต่อแกนนำผู้ใช้น้ำเป็นหลัก แต่นายกเทศมนตรีที่มีแผนน้ำจะพูดคุยได้ง่ายขึ้น ส่วนจังหวัดน่านอาจจะขอแผนแม่บทปี 2565 ได้ เป็นแผนลุ่มน้ำ ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ กล่าวว่า ไม่ได้เป็นแผนเฉพาะ จากการทำงานเรื่องแผนน้ำปิงว้าง ดึงข้อมูลปี 2565 ได้ แต่การนำเสนอยังเป็นรูปแบบเดิม ตอนนี้แผนน้ำจะถูกพิจารณาเบื้องต้นที่ สทท.ก่อน จะต้องมีการส่งให้จังหวัดพิจารณาหรือไม่ เราอาจจะต้องลงพื้นที่ใหม่ในการดึงข้อมูล หากลงพื้นที่จริงพูดคุยจะดีมาก และขอให้มีการแชร์ข้อมูลของทั้ง 2 จังหวัด เพราะว่ามีข้อมูลลุ่มน้ำลุ่มน้ำปิง วัง ยม น่านอยู่แล้ว

ทีมงานจังหวัดน่านสะท้อนว่าได้มาเรียนรู้เรื่องการจัดการน้ำเป็นครั้งแรก หากจังหวัดน่านได้เรียนรู้เรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ เพราะที่หน้าแล้งไม่มีน้ำใช้การเกษตร หน้าฝนน้ำท่วม หากได้เรียนรู้จะนำไปทำในพื้นที่อื่นของการจัดการน้ำได้

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ กล่าวว่า มีการพูดถึงเป้าหมายการลดน้ำ 15 % บางพื้นที่น้ำไม่พอใช้ เรามีเป้าหมายการใช้น้ำ 15 % หากเป็นฤดูแล้งจะจัดการอย่างไร เคยเสนอว่าการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำแทน เช่น water footprint ที่ต้องคิดเป็น water product ปลูกข้าว 1 ตันกับลำไย อาจลดปริมาณการใช้น้ำไม่ได้ แต่ลดการสูญเสียน้ำได้ กระบวนการไม่ได้ง่าย ต้องมี WS ให้ทำว่าทำได้หรือไม่ นักวิจัยต้องทำหน้าที่ประเมินให้เขา การทำนาเปียกสลับแห้ง การใช้น้ำต่างกันอย่างไร ต้องนำคุณภาพน้ำมาดูด้วยต่างประเทศทำเรื่องนี้แล้ว ประเทศไทยมีแต่คาร์บอนเครดิต หากมีการติดตาม water footprint จะเพิ่มมูลค่าได้

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล กล่าวว่า การประชุมครั้งที่ผ่านมาได้แลกเปลี่ยนประเด็นนี้ ซึ่งคุณภาพการใช้น้ำจะช่วยบอกในเชิงวิทยาศาสตร์สามารถเคลมได้ หากเราทำได้ ให้ชาวบ้านรับรู้ในระดับไหน เก็บข้อมูล การวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์จาก

นักวิชาการ คินข้อมูลให้ชุมชน คิดว่าน่าจะทำได้ และหากมีข้อมูลที่ใช้ในการคำนวณ water footprint ได้ ก็แสดงให้เห็นข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

คุณอาภา พงศ์ศิริแสน ควรมีการนำเสนอเรื่องการลดการใช้น้ำ 15 % พื้นที่นอกเขตชลประทาน ของห้องย่อยภาคเหนือรวมทั้งเรื่อง water footprint ในห้องใหญ่ด้วย

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ในเชิงผู้ทรงคุณวุฒิ วช. อยากได้ตัวเลขการลดการใช้น้ำ 15 % สามารถทำเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำได้ สนใจเรื่อง water footprint ควรมีการให้ความรู้ในทุกภูมิภาค เพราะที่ทิมกลางไม่ได้มีความเชี่ยวชาญเรื่องน้ำโดยตรง เป็นพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นโครงการชุมชนแพรทนามแดง ออกแบบประตูน้ำ และทำงานวางแผนเรื่องความมั่นคงด้านน้ำจาก รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ มีความเชี่ยวชาญงานชุมชน กระบวนการมีส่วนร่วม การทำแผน การสร้างภาพอนาคตจากการทำงานร่วมกับ UNDP ในการจัดทำแผนน้ำ ต้องมาหาความรู้จากทุกท่าน ส่วนเรื่อง water footprint ขอให้อาจารย์ชิตชลช่วย และชวนสัตว์แพทย์มาทำงานเรื่องการมีส่วนร่วม ดีใจที่ได้พบอาจารย์ และให้ภาคอื่นได้ร่วมแลกเปลี่ยนด้วย

ผศ.ดร. ชิตชล ผลารักษ์ กล่าวเสริมว่าเป็นทางเลือกตัวหนึ่งในตัวชีวิต ตัวเอกสารเป้าหมาย อาจจะปรับเรื่องการลดการใช้น้ำ 15 % ให้ยืดหยุ่น หรือแย้งกับทิมกลางว่า เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในเขตชลประทานได้ แต่นอกเขตชลประทานทำไม่ได้

3.2 ห้องย่อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณคำรณ นิมนอนงค์ ได้ชวนทีมงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือแลกเปลี่ยนการดำเนินงาน เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้ระบุดำเนินงานใน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี ขอนแก่น และจังหวัดสุรินทร์ พร้อมทั้งได้พูดคุยเรื่องการเลือกพื้นที่ โดยมีกระบวนการ ดังนี้

1. เลือกพื้นที่ดำเนินการรายตำบล
2. บริบทพื้นที่
3. ต้นทุนพื้นที่
4. การขับเคลื่อนของพื้นที่
5. แผนระยะที่ 1 ในช่วง 3 เดือนแรก

จังหวัดอุบลราชธานี

พื้นที่ดำเนินการ คือ ตำบลนาเยี้ย และตำบลสำโรง

บริบทพื้นที่

1. ตำบลนาเยี้ย เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ทำนาเป็นหลัก
2. ตำบลสำโรง พื้นที่สูง ทำนาเป็นหลัก

ต้นทุน

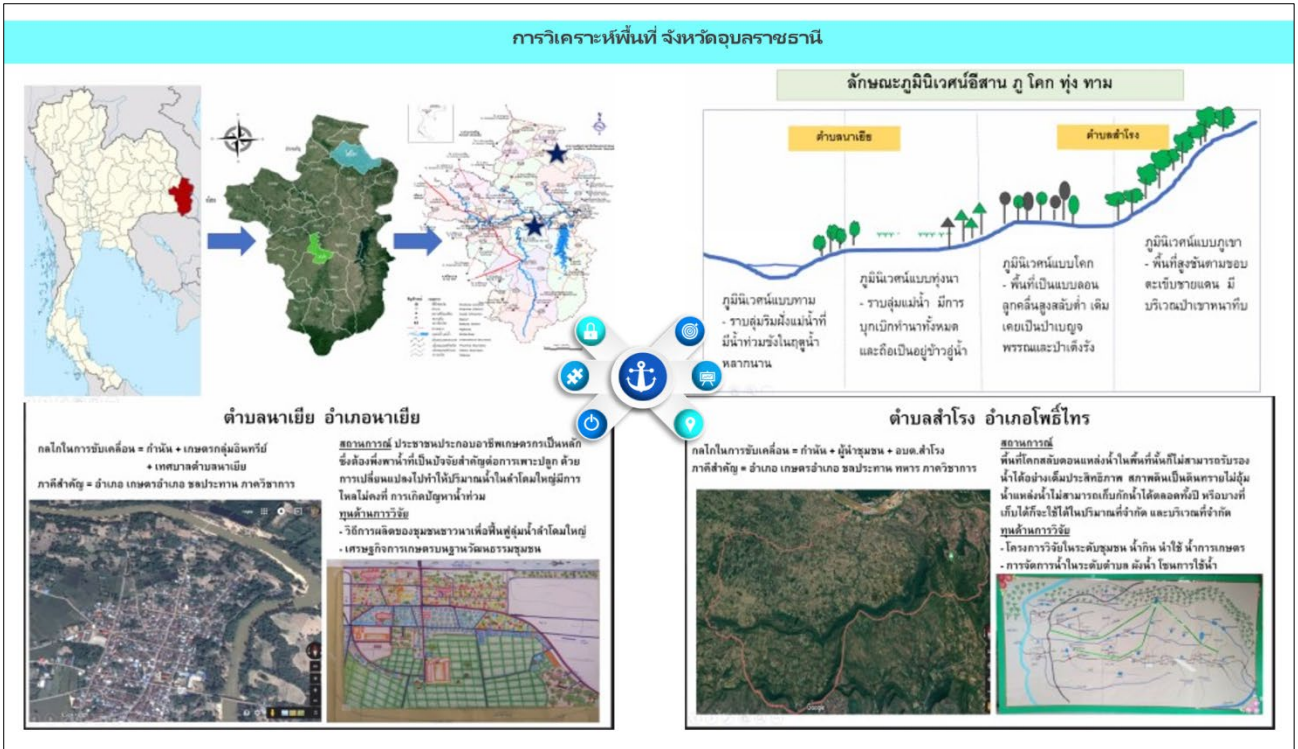
1. มีการทำวิจัยกับศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
2. มีข้อมูลงานค่อนข้างมากที่นำมาใช้ได้
3. งานวิจัยน้ำ/การจัดการน้ำเป็นต้นทุน

การขับเคลื่อน

1. ตำบลนาเยี้ย กำนัน กลุ่มเกษตรกร อบต.
2. ตำบลสำโรง กำนัน ผู้นำชุมชน อบต.

ข้อกังวล พื้นที่มีปัญหาเกี่ยวกับหน่วยงานมายาวนาน

แนวทาง หนังสือการดำเนินงานสร้างความเข้าใจในพื้นที่

จังหวัดขอนแก่น

พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่ ตำบลทรายมูล และตำบลทุ่งโปรง
 บริบทพื้นที่ อยู่ระหว่างกำลังดำเนินการศึกษาบริบทชุมชน
 ต้นทุน

1. ตำบลทรายมูล บริหารจัดการน้ำ จัดตั้งคณะทำงาน โครงการปิดทองหลังพระ
2. ตำบลทุ่งโปรง คณะกรรมการปิดเปิดการใช้น้ำ โรงสูบน้ำ การใช้น้ำได้ดิน

การขับเคลื่อน

1. ตำบลทรายมูล กำหนดตำบลทรายมูลเป็นประธานขับเคลื่อนงานน้ำ
2. ต.ทุ่งโปรง มีประธานกลุ่มขับเคลื่อนงานน้ำ

การค้นหาพื้นที่ เลขาธิการจังหวัด ช่วยชี้เป้าหมายให้

ข้อกังวล การประสานงานพื้นที่ ค่อนข้างจะมีความกังวลในการเชื่อม เพราะตำแหน่งผู้ประสานงานเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ

จังหวัดสุรินทร์

พื้นที่ดำเนินการ ได้แก่ ตำบลยะวีก อำเภอชุมพลบุรี และตำบลยางสวาท อำเภอรัตนบุรี
 บริบทพื้นที่

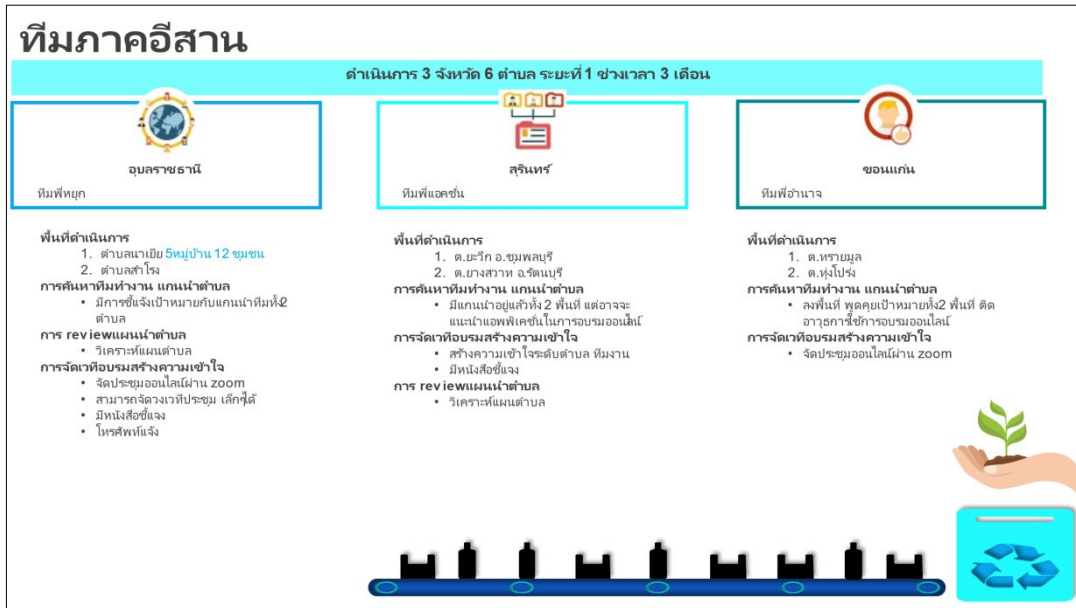
1. ตำบลยะวีก อยู่ติดลุ่มน้ำมูล เลี้ยงปลาในกระชัง
2. ตำบลยางสวาท ลุ่มน้ำห้วยทับทัน ปลายน้ำเชื่อมลุ่มน้ำมูล มีการอนุรักษ์ทรัพยากร

ต้นทุน

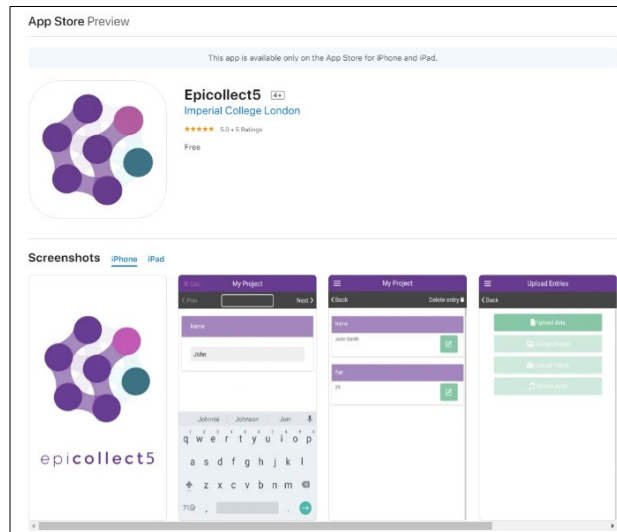
หน่วยงานราชการดำเนินการตั้งกลุ่มคณะกรรมการน้ำ กลุ่มชาวบ้านยังไม่ได้เข้าไป แต่มีต้นทุนในการผลิตผลการขายปลาตากแห้ง

การขับเคลื่อน

1. ตำบลยะวีก ชาวบ้านที่ขับเคลื่อนไม่เชี่ยวชาญเทคโนโลยี
2. ตำบลยางสวาท มีแกนนำขับเคลื่อนงาน สํารวจข้อมูล

เมื่อทั้ง 2 ห้องย่อย แลกเปลี่ยนเสร็จสิ้น มารวมกันตรงกลาง คุณคำรณ นิมนอนงค์ นำเสนอเรื่องโปรแกรม Epicollect5 เมื่อได้ข้อมูลมา สามารถเพิ่มเติมข้อมูลได้ ตั้งรูปภาพ พร้อมทั้งให้ตัวแทนห้องย่อยนำเสนอสาระสำคัญจากการพูดคุย

คุณอรธิตา นามศิริ สรุปว่า ภาคเหนือดำเนินงานในจังหวัดเชียงใหม่กับบ้าน เชียงใหม่ดำเนินการใน 2 ตำบล คือ ตำบลแม่แดด อำเภอภักดีพัฒนา ส่วนอีก 1 ตำบล ขอปรึกษาใหม่ จังหวัดน่านดำเนินการใน 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม ตำบลเมืองจั้ง อำเภอภูเพียง ส่วนอีก 1 ตำบล ขอกลับไปกำหนดร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง และจะนำเสนอพื้นที่เป้าหมายที่คัดเลือกใหม่มาประชุมร่วมกันในวันที่ 21 กรกฎาคม 2564 อีกครั้งหนึ่ง รวมทั้งมีการทบทวนข้อมูลบริบทพื้นที่ แผนการบริหารจัดการน้ำ แผนหลักและรอง กำหนดเป้าหมายร่วมของพื้นที่เป้าหมายในรูปแบบของออนไลน์และออนไลน์

คุณสุภัทษร จะระ กล่าวว่ แผนการดำเนินงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 6 ตำบล ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี ดำเนินงานในตำบลนาเข้และตำบลสำโรง แผนระยะแรกจะสร้างแกนนำตำบลที่เป็นนักวิจัยเต็ม จัดเวทีสร้างความเข้าใจ จังหวัดสุรินทร์ดำเนินงานในพื้นที่ตำบลยะวีกและตำบลยางสวาท และมีแนวทางการทำงานคล้ายกันกับจังหวัดอุบลราชธานี สร้างความเข้าใจในการใช้แอปพลิเคชัน สำหรับจังหวัดขอนแก่นดำเนินงานในพื้นที่ตำบลทรายมูลและทุ่งโป่ง รอสร้างความเข้าใจอีกครั้งหนึ่ง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวถึงความเป็นมาขององค์กรผู้ใช้น้ำ หลังจากประกาศ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 เดิมมี 25 กลุ่มน้ำ ตอนนี้แบ่งใหม่เป็น 22 กลุ่มน้ำ พื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามบางส่วนไปอยู่ในกลุ่มน้ำเพชรบุรี เป็นประเด็นที่ถกเถียงว่ามีการแบ่งตามหลักการอย่างไร ทีมกลางจะส่งเอกสารไปในกลุ่มไลน์การจัดการน้ำ 5 ภูมิภาค เพื่อให้กับแต่ละภูมิภาคทำความเข้าใจว่าทั้ง 22 กลุ่มน้ำอยู่ในเขตอะไรบ้าง

ที่มาขององค์กรผู้ใช้น้ำ

พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 27 ม.ค. 62

เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมบูรณาการภารกิจด้านน้ำ ไปในทิศทางที่สอดคล้องตอบสนองเป้าหมายเดียวกัน โดยมี **กฎหมายลำดับรอง หรือกฎหมายลูก** ช่วยสร้างกลไกมีส่วนร่วมให้ขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับพื้นที่

22 กลุ่มน้ำใหม่

01	ท่าละวีน	12	ป่าสัก
02	เมืองเหนือ	13	ห้วยซัน
03	ลือตะวันออกเมืองเหนือ	14	แม่กลอง
04	ศรี	15	บางปะกง
05	มูล	16	โตนเลสาบ
06	บึง	17	ชายฝั่งทะเลตะวันออก
07	วัง	18	เพชรบุรี-ประจวบคีรีขันธ์
08	ยม	19	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนบน
09	น่าน	20	ทะเลสาบสงขลา
10	เจ้าพระยา	21	ภาคใต้ฝั่งตะวันออกตอนล่าง
11	สะแกกรัง	22	ภาคใต้ฝั่งตะวันตก

องค์กรในการบริหารจัดการน้ำ จะมีคณะกรรมการกลุ่มน้ำแต่ละกลุ่มน้ำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำ เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ จัดทำแผนและส่งแผนมายังคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ที่มี ผวจ.เป็นประธาน มีแกนนำชุมชน และองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อส่งต่อให้กับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ดังนั้น ควรมีการจดทะเบียนเป็นกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำจึงจะสามารถจัดทำแผนเพื่อแก้ไขปัญหาได้

องค์กรในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

เป้าหมาย

- ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถบริหารทรัพยากรน้ำให้มีความสอดคล้องกันในทุกมิติ
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อร่วมกับบริหารทรัพยากรน้ำ ให้มีประสิทธิภาพน้ำ โดยองค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

กระบวนการกลุ่มน้ำ ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

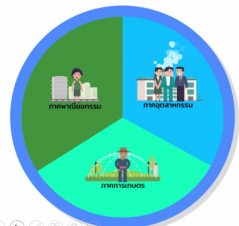
กระบวนการกลุ่มน้ำ ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ประกอบด้วย องค์กรผู้ใช้น้ำขึ้นทะเบียนตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป เพื่อจัดองค์กรผู้ใช้น้ำ สามารถจัดได้หลายองค์กรในพื้นที่ ผู้ใช้น้ำเป็นบุคคลธรรมดา 30 หรือมากกว่า 30 คน นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วน และรวมทั้ง 3 ส่วน ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งสิ้นมี 7 รูปแบบ มีการตัวแทน 1 คน เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการกลุ่มน้ำ องค์กรผู้ใช้น้ำก็เชื่อมโยงเข้าเรื่องแผน สามารถให้ข้อเสนอแนะจากข้อมูล เพื่อนำเสนอกับกรรมการที่สูงขึ้น ส่งจากองค์กรผู้ใช้น้ำ หากจดทะเบียนต้องขึ้นทะเบียนกับ สทนท. เพื่อการจัดการน้ำ สามารถเข้าดูรายละเอียดในเว็บไซต์ และขณะนี้อยู่ระหว่างการส่งตัวแทนเป็นกรรมการกลุ่มน้ำ

องค์กรผู้ใช้น้ำ

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

เป็นกลไกที่เข้มแข็งขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองขององค์กรผู้ใช้น้ำที่ชัดเจนและเป็นปervas ไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำหรือกลุ่มใช้น้ำตามกฎหมายอื่น เป็นการวางหลักเกณฑ์ในการประกบสิทธิในชุมชนของประชาชน ในการเข้าถึงทรัพยากรน้ำสาธารณะ ตลอดจนได้ให้องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่ในระบอบประชาธิปไตย ระบอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งสะท้อนการมีส่วนร่วมของประชาชน เข้าร่วมการบริหารทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

กฎกระทรวงองค์กรผู้ใช้น้ำ พ.ศ. 2562

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง และมาตรา 38 วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

"องค์กรผู้ใช้น้ำ" หมายความว่า บุคคลซึ่งเข้าไว้รวมได้คิดกันและอยู่ในชุมชนเดียวกันหรือรวมตัวกันจดทะเบียนก่อตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการที่เป็นประโยชน์ร่วมกันในชุมชนเกี่ยวกับ การวิจัย การพัฒนา การบริหารจัดการ การอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

"ชุมชนเป็น" หมายความว่า เขตอริการหรือพื้นที่และบริเวณโดยรอบ

"ทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ" หมายความว่า ทะเบียนรายชื่อองค์กรผู้ใช้น้ำที่ขึ้นทะเบียน

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 ศูนย์ทั่วประเทศ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2561 (กฎหมายในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1 บุคคลรวม ≥ 30 ราย
- 2 วัตถุประสงค์ ≥ 30 ราย
- 3 ทรัพย์สินส่วนตน ≥ 100 ราย

4 + 5 + 6 ≥ 30 ราย

5 + 6 ≥ 30 ราย

6 + 7 ≥ 30 ราย

7 + 8 ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นต่อจดทะเบียน องค์กรผู้ใช้น้ำ

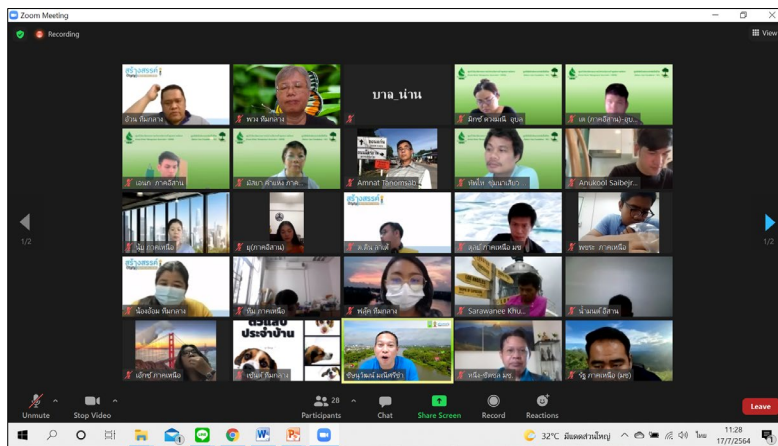
สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในชุมชน
- สามารถเสนอแนะ ให้ออกแบบ ความเห็น ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำในเขตศูนย์พัฒนาโครงการผู้ใช้น้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก สามารถ หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหาาร่วมกัน หากมีการมีข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้มีแผนหรือที่อยู่ติดต่อคณะกรรมการผู้ใช้น้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการผู้ใช้น้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทน คณะกรรมการผู้ใช้น้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ที่ประเทศมีจำนวน 4 คน

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ กล่าวถึงประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำมากขึ้น และนำเสนอข้อคิดเห็นในแง่ของชุมชน ในภาครัฐจะหาคน/กลุ่มผู้ใช้น้ำในการแก้ปัญหาได้มากขึ้น คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ กล่าวว่า การลงพื้นที่ที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ เราก็เป็นส่วนหนึ่งในการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ช่วงท้าย คุณคาร์ณ นิมมอนต์ เชิญผู้เข้าร่วมประชุมเข้าร่วมกลุ่มไลน์งานนี้ 5 ภาค ตาม QR Code พร้อมทั้ง คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ ขอให้ส่งเฉพาะสาระสำคัญในไลน์กลุ่มร่วมด้วย

4. สรุปบทเรียนการเรียนรู้ (After Action Review : AAR) และนัดหมายกิจกรรมต่อไป

คุณอรธิตา นามศิริ ชวนผู้เข้าร่วมประชุมสะท้อนสรุปการเรียนรู้จากการพูดคุยในวันนี้ สรุปได้ดังนี้ จังหวัดอุบลราชธานี

- 1) ประชุมแบบสบายๆ ได้ความชัดเจนในกรอบของการทำงานมากขึ้น และชวนน้องทีมงานมาร่วมเรียนรู้ ได้เครือข่ายอาจารย์จากภาคอื่นๆ ร่วมด้วย
- 2) ได้เห็นรายละเอียดแนวทางในการขับเคลื่อนงานที่ชัดเจน แอปพลิเคชันเป็นประสบการณ์ใหม่ในการทำงานในพื้นที่ เป็นความท้าทายในการทำงานกับชุมชน ชุมชนน่าจะรับมือได้
- 3) เห็นรายละเอียดที่ชัดเจน และเครือข่ายที่ทำงานร่วมกัน
- 4) เห็นแผนงานและได้เรียนรู้แอปพลิเคชันเพื่อนำไปใช้กับชุมชน
- 5) ได้เห็นแผนงาน การดำเนินงาน และแอปพลิเคชันที่จะใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นสิ่งใหม่ได้เรียนรู้

- 6) เห็นเครือข่าย เครื่องมือ data studio ใช้เป็นช่องทางในการลงชุมชน/พื้นที่ สามารถนำข้อมูลที่มีอยู่มาสื่อสารกับคนในพื้นที่ เป็นประโยชน์กับชุมชนมาก
- 7) เห็นแนวทางการทำงานมากขึ้นมีเครื่องมือใหม่และสนุกมาก เป็นการทดลองนำเทคโนโลยีมาทำงานและท้าทายกับชุมชน เพราะว่าที่ผ่านมาหน่วยงานจะถามหาข้อมูล ทำให้ข้อมูลไม่มีพลัง หากมีการนำระบบข้อมูลมาวิเคราะห์และนำเสนอจะน่าสนใจมาก

จังหวัดสุรินทร์

- 8) ในพื้นที่มีงานวิจัยพอสมควร งานวิจัยชิ้นนี้มองว่าเป็นการเก็บข้อมูลตารางใน excel แอปพลิเคชันเป็นตัวเลข จะอ้างอิงเป็นวิทยาศาสตร์ได้ พูดคุยกับชาวบ้าน อบต.จังหวัด ยุทธศาสตร์ชาติ ยินดีที่งานวิจัยชิ้นนี้จะมาชวนชาวบ้านคิดเชิงตัวเลข และฝึกเรื่องการทำความเข้าใจในการพูดคุยกับหน่วยงาน คือ 1. ยื่นหนังสือพร้อมข้อมูลให้หน่วยงานได้เห็นและนำไปทำงานต่อได้ และ 2. ฝึกทีม เพราะว่าในพื้นที่ที่ยังไม่มีคนทำงานเรื่องการใช้นโยบายและแพลตฟอร์ม เป็นการพัฒนาศักยภาพด้าน soft skill

จังหวัดขอนแก่น

- 9) ตั้งแต่เข้าฟังจากอีสาน ในช่วงแรกคิดว่าองค์ความรู้เรื่องนี้ หลายพื้นที่มีต้นทุนมาก จากการชักชวนของ คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ สงสัยว่าทำไมประเทศไทยช่วงนี้มากมีน้ำท่วมเต็มถนน ช่วงแล้งมีรถออกไปแจกน้ำทำไมหนำน้ำปล่อยให้ท่วม นาข้าวเน่า หน้าแล้ง นาแห้งไม่มีน้ำ เราได้มาเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการน้ำว่าทำไมจึงเกิดปรากฏการณ์เรื่องนี้ขึ้น จนกระทั่งมีคำสั่งการจัดการน้ำแห่งชาติ จากการฟังหลายท่านมีความเข้าใจเรื่องการจัดการน้ำมากขึ้น ระบบโขง ซี มูล ระบบท่อ โอกาสนี้จะเข้าใจได้ลึกซึ้งมากขึ้น

จังหวัดเชียงใหม่

- 10) เป็นอีกหนึ่งงานที่เป็นน้องใหม่ เป็นอีกหนึ่งกลุ่มงานวิจัยเชิงท้องถิ่นให้ความสำคัญเป้าหมายมากกว่าตนเอง มหาวิทยาลัยเน้นการตีพิมพ์ อีกมุมหนึ่งที่มีมองจะเกิด impact กับชุมชน มาพบอีกกลุ่มที่ทำงานร่วมกัน ทำงานร่วมกันที่เป้าหมายทุกคนจะไปให้ถึง เป็นอีกหนึ่งกลุ่มที่น่าจะสร้างสิ่งที่ดีให้ชุมชน ชุมชนทำเพื่อชุมชนเอง หากมองว่าชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของงานจะเกิดแรงผลักดันกับชุมชนมาก เราเป็นเพียงเข้าไปเรียนรู้ และการพูดคุยกันในกลุ่มภาคเหนือ หลายชุมชนมีความต่างกัน การเข้าถึงความรู้ หากเราสามารถกระจายความรู้ให้เข้าถึงโอกาสจะดีมาก มองงานต่อเนื่องอีกหลาย 10 ปี
- 11) เพิ่งเข้ามาร่วม ขอขอบคุณทีมงานในการเตรียมข้อมูลโครงการให้เข้าใจง่าย และหวังว่างานวิจัยจะช่วยชุมชนได้จริง จากการเสนอแผนน้ำส่วนใหญ่เป็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ไม่ตรงกับพื้นที่ การทำงานนี้จะช่วยเสนอแผนงานได้ตรงจุด ลดปัญหาได้จริง
- 12) ได้เปิดมุมมองมิติเรื่องการจัดการน้ำ การจัดการน้ำชุมชนจะมีรายละเอียดเล็กน้อย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีกลุ่มผู้ใช้น้ำอยู่แล้ว แต่ไม่ถูกผลักดันการขับเคลื่อนงานอย่างชัดเจน มองว่าเป็นเรื่องดี มีการต่อรองในการยื่นขอเสนอโครงการ เห็นโครงการนี้ที่พยายามผลักดันกลุ่มผู้ใช้น้ำ หากขยายได้จะสร้างมิติในการจัดการน้ำได้เพิ่มขึ้น ทุกภาคส่วนตั้งใจเต็มที่ในการทำงาน

จังหวัดน่าน

- 13) ยินดีได้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยนี้ ไม่ค่อยมีประสบการณ์มากนัก เพราะว่าเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกอย่าง

- 14) มาเก็บข้อมูล เป็นครั้งแรกในการเข้าฟัง ส่วนตัวทำ value chain analysis ทำเรื่องผลไม้ และสนใจองค์ความรู้ของเกษตรกร อยากมาเรียนรู้การจัดการน้ำในพื้นที่จังหวัดน่านและในพื้นที่อื่น วิธีการทำงานกับเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดน่านและในพื้นที่อื่น เพื่อทำความเข้าใจทัศนคติเกษตรกรในการรวมกลุ่มกันบริหารจัดการน้ำ
- 15) อาจจะเคยร่วมงานกับ ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมูล สอนแปรรูปอาหาร อยากเรียนรู้เรื่องการทำงานกับชุมชน ขอบคุณที่ให้มาร่วมกลุ่มด้วย
- 16) ได้ฟังรายละเอียดของโครงการ ฟังได้คร่าวๆ เห็นแนวทาง ได้รู้จักจาก มช. เป็นโอกาสที่ดี การทำงานโครงการเป็นรูปแบบการทำงานกับชุมชน ตนเองไม่มีความเชี่ยวชาญเรื่องชุมชน จากการร่วมงานกับ ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมูล ได้พัฒนาตนเองจากการเรียนรู้
- 17) รู้สึกยินดีและเป็นเกียรติที่ได้ร่วมกับโครงการนี้ จากการลงพื้นที่ปัญหาน้ำมีมาอย่างยาวนาน เกี่ยวพันกับประวัติศาสตร์จังหวัดน่าน คนน่านจะได้ประโยชน์ และเป็นประโยชน์กับประเทศชาติรวมด้วย
- 18) ตั้งแต่มาชวนทำโครงการน้ำ เมื่อถึงเวลา เห็นภาพรวมทั้งหมดว่าจะทำอะไร บรรลุเป้าหมายอะไร 1. ทีมงานได้ลงพื้นที่และพัฒนาทีมงาน 2. เกษตรกรได้ยกระดับและศักยภาพ เพื่อสร้างนิเวศการทำงานพัฒนาในเชิงพื้นที่ ได้แผนบริบทของหน่วยงาน หน่วยงานราชการอื่นๆ ที่เห็นการเปลี่ยนแปลงก็จะมาร่วมขบวนมากขึ้น ที่ผ่านมาก็ไม่เคยทำงาน 5 ภูมิภาค ทำให้ได้รู้จักทุกท่าน และดีใจที่บ้านเกิดยังมีองค์กรพัฒนาบ้านเกิด จังหวัดสุรินทร์และจังหวัดอุบลราชธานี หากได้กลับบ้านจะได้มีความร่วมมือกันทำงาน ได้ความรู้ งานเชิงกระบวนการ และชุมชน และงานของนักวิจัย ร่วมขับเคลื่อนเครือข่ายมหาวิทยาลัยวิจัยด้วย 8 มหาลัย research university สนุก ได้ร่วมงานต่อไป

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ทีมประสานกลางจะมีผม คุณอรธิดา นามศิริ และคุณสุภภัคิธร จະระ สามารถประสานได้ ภาคเหนือมีคุณอาภา พงศ์ศิริแสน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีพี่ๆ ในแต่ละจังหวัดดูแลอยู่แล้ว การจัดการได้ประสานทุกท่านแล้ว วันนี้จะมีคําอาหารและอาหารว่าง ขอให้ทุกท่านลงทะเบียนผ่าน google form นื่องๆ จะประสานอีกครั้งหนึ่ง รายละเอียดข้อมูลทั้งหมดที่จะให้วีวีว จะส่งให้ภายหลัง

ช่วงท้าย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า โครงการนี้ได้รับบจจาก วช. ที่มี รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ เป็นประธาน ODU ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เดิมอาจารย์ให้ทำงานต่อทองแดง 5 ภูมิภาค ขอบคุณ ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ คุณสุภาพรรณ ไกรฤกษ์ รศ.ดร.อวารณ โอภาสพัฒนกิจ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คุณอาภา พงศ์ศิริแสน ดร.สมคิด แก้วทิพย์ จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทีมงาน ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมูล จากจุฬาลงกรณ์ จังหวัดน่าน สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือพี่เลี้ยงจังหวัดจะประสานนักวิชาการต่อไป นอกจากนี้ ยังมีงานคํานานทำงานร่วมกับ ศ.ดร.สุริชัย หวันแก้ว ในการถอดบทเรียนการจัดการน้ำชุมชนในรูปแบบของประเทศไทยเป็นแบบไหน การจัดการน้ำชุมชนในต่างประเทศมีรูปแบบเป็นอย่างไร เทียบเคียงกับงานวิจัยในประเทศไทย บางช่วง ศ.ดร.สุริชัย หวันแก้ว อาจจะเชิญนักวิจัยไปแลกเปลี่ยน เมื่อจบโครงการน่าจะมีการขยายผลในระดับภูมิภาคต่อ โดยพวกเราเป็นทีมหลักในการจัดการน้ำ 5 ภูมิภาค ในการขับเคลื่อนต่อ/กลไกต่างๆ ต้องเชื่อมโยงความรู้ในการเป็น hub การจัดการน้ำในแต่ละภูมิภาค ทำงานจากจุดเล็กๆ ขึ้นไป จะยืนยันกว่า ทำหน้าที่โค้ชให้ชุมชนและท้องถิ่นลุกขึ้นมาจัดการน้ำด้วยตนเอง เราโค้ชให้เขาทำเป็นเพื่อให้เกิดความยั่งยืน ต่อไปจะเชิญภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้มาพูดคุยร่วมกัน มีหลายมหาวิทยาลัยมาทำงานร่วมกัน และเครือข่ายนักวิจัยชุมชน หากมีการประชุม ได้ชี้แจงเรื่องการจัดการไปแล้ว เรื่องกรอบงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ เป็นเวทีแลกเปลี่ยนทางวิชาการ ต้องขอขอบพระคุณทุกท่าน

ปิดประชุมเวลา 12.10 น.

นางสาวพวงทอง มั่งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

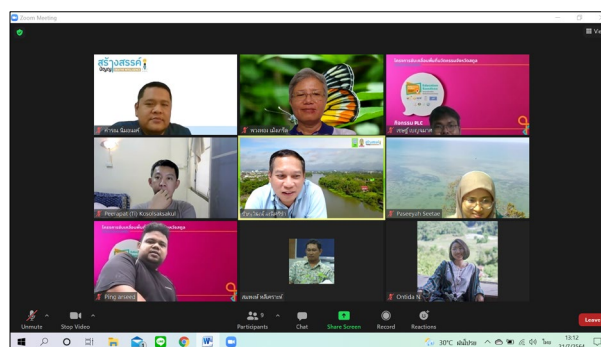
สรุปรายงานการประชุมทีมวิจัยภาคใต้และภาคเหนือ
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
วันที่ 21 กรกฎาคม 2564 เวลา 13.00 – 16.00 น.
ณ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านโปรแกรมซูม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. ดร.พีรพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. นางสาวพาชียะ	ซีแต้	นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. นายสมพงษ์	หลีเคราะห์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
4. นายอัปคาศีด	หยี่เหม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
5. นายพิเชษ	เบญจมาศ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
6. ผศ.ดร.ศุภวรรณ	วิเศษน้อย	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. ผศ.ดร.ชิตชล	ผลารักษ์	หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9. นายทรงยศ	กุลสุทธิ	การจัดการน้ำชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
10. นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	การจัดการน้ำชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
11. นายพิทักษ์		การจัดการน้ำชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
12. นางอภา	พงศ์ศิรีแสน	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/พี่เลี้ยงพื้นที่ภาคเหนือ
13. นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
14. นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
15. นายคำรณ	นิมอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
16. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
17. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
18. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
19. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
20. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 13.00 น.

ห้องย่อยที่ 1 ภาคใต้

1. ลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุม ทดสอบระบบ zoom และชี้แจงเป้าหมายการจัดการจัดเวทีประชุมทีมวิจัย

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวถึงเป้าหมายการจัดประชุมในวันนี้ เพื่อพูดคุยเรื่อง 1) การกำหนดพื้นที่ตำบลเป้าหมายและบอกเล่าข้อมูลศักยภาพของพื้นที่/แกนนำพื้นที่ 2) การกำหนดกรอบภารกิจการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายโครงการ และ 3) การวางแผนการดำเนินงานรายภูมิภาค เช่น แนวทางการสร้างความเข้าใจและการสร้างทีมแกนนำตำบลเป้าหมาย การ Review แผนของ อปท. และเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์น้ำรวมทั้งข้อมูลทุน – ทุกข์ของพื้นที่ การออกแบบเกณฑ์วิเคราะห์พื้นที่ เพื่อประเมินข้อมูลพื้นที่ก่อนเข้าร่วมโครงการ เป็นต้น

2. สร้างความเข้าใจโครงการ ทบทวนเป้าหมาย และกรอบการดำเนินงานวิจัย

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ทีมวิจัย โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวถึงบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมา จึงได้ชักชวนทั้ง 5 ภูมิภาคมาเข้าร่วมงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

เป้าหมายของโครงการ คือ สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ 5 ภูมิภาค จำนวน 30 ตำบล

1. เกิดชุดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่นอกเขตชลประทาน 5 ภูมิภาค เดิมทำในเขตชลประทานที่กำแพงเพชร แต่โครงการนี้ทีมงานต้องทำนอกเขตชลประทาน เพื่อทดลองการจัดการน้ำชุมชนไปใช้ในพื้นที่นอกเขตได้หรือไม่
2. เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ซึ่งปัจจุบันกำลังมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ขับเคลื่อนให้จัดการแบบมีส่วนร่วม
3. เกิดระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ โดยมีการทำงานผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศน้ำเพื่อการตัดสินใจ
4. เกิดรูปธรรมในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ ที่มีการลดการใช้น้ำลง 15 % อาจจะมีแนวทางอื่นๆ มาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันได้
5. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่สู่ระดับนโยบาย

โดยทำงานร่วมกับ ดร.สุริชัย หวันแก้ว และทีมงานจากสถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการสังเคราะห์งานวิจัยเรื่องการจัดการน้ำโดยชุมชนคู่ขนานกันไป

วัตถุประสงค์ของโครงการ

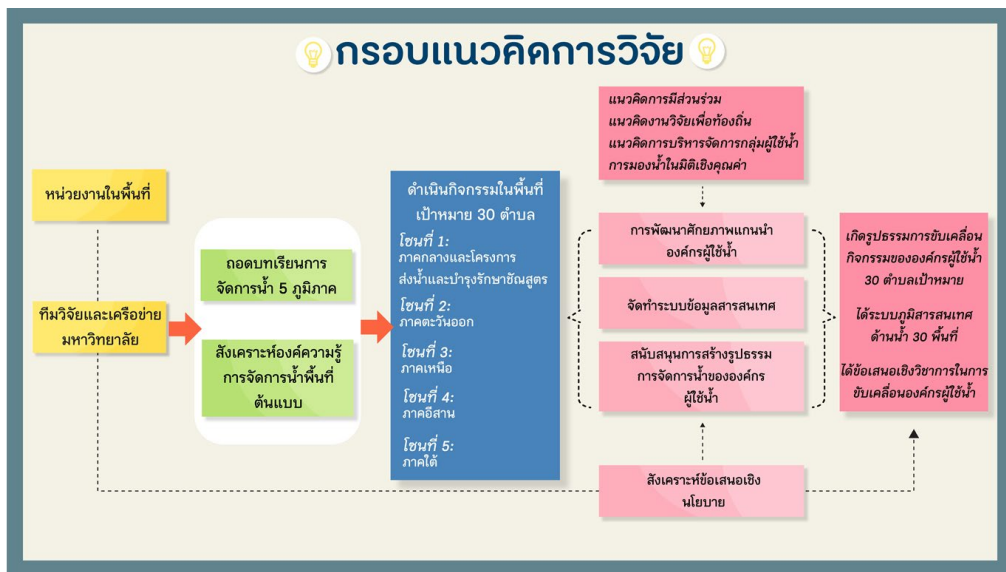
1. เพื่อค้นหาองค์ความรู้การบริหารจัดการน้ำและแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่
2. เพื่อจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ จำนวน 30 ตำบล
3. เพื่อสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่จำนวน 30 ตำบล
4. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่

กรอบแนวคิดการวิจัย

โครงการนี้มีทำงานร่วมกับทีมวิจัยและเครือข่ายมหาวิทยาลัย หน่วยงานในพื้นที่ โดยการถอดบทเรียนการจัดการน้ำ 5 ภูมิภาค สังเคราะห์องค์ความรู้การจัดการน้ำพื้นที่ต้นแบบ เพื่อสร้างรูปธรรมในพื้นที่เป้าหมาย 5 ภูมิภาค จำนวน 30 ตำบล ดังนี้

- 1) ภาคเหนือ 5 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดน่าน
- 2) ภาคกลาง 10 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดสิงห์บุรี ลพบุรี ราชบุรี ชัยนาท และจังหวัดอ่างทอง และพื้นที่โครงการส่งน้ำของชั้นสูตร
- 3) ภาคตะวันออก 5 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง และจังหวัดจันทบุรี

- 4) ภาคใต้ 5 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดสตูลและจังหวัดสงขลา
- 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 พื้นที่ ได้แก่ จังหวัดอุบลราชธานี สุรินทร์ และจังหวัดขอนแก่น

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยจากภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัยใน 5 ภูมิภาค
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบลเป้าหมาย
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยจากภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัยใน 5 ภูมิภาค
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบลเป้าหมาย
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมาย งานน้ำ 5 ภูมิภาค

ภาคกลาง 10 ตำบล
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตำบล
ภาคใต้ 5 ตำบล
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตำบล
รวม 30 ตำบล

เกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย

- 1) พื้นที่นอกเขตชลประทาน พื้นที่คาบเกี่ยวกับชลประทาน

- 2) เลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีความสนใจ/มีต้นทุนอยู่แล้วเข้าร่วมเรียนรู้ และเห็นความหลากหลายของระบบนิเวศ
- 3) มีกลุ่มแกนนำที่มีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว ทำงานต่อเนื่องได้
- 4) มีความรุนแรงสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ เช่น ความรุนแรงในการแย่งชิงน้ำ เป็นต้น
- 5) เนื่องจากเป็นแผนงานเชิงสังคม สามารถใช้มิติบริบททางวัฒนธรรมของพื้นที่และการใช้น้ำเข้ามาเกี่ยวข้องได้

ผลลัพธ์ของโครงการ

1. เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำตามภูมินิเวศที่ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ใน 30 ตำบล
2. เกิดแผนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมระดับตำบล เพื่อประหยัดน้ำและเชื่อมโยงกับสถานการณ์ climate change
3. เกิดผลงานรูปธรรมในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน ขององค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบล ที่มีผลการลดการใช้น้ำลง 15 %
4. เกิดระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ ใน 30 ตำบล
5. ได้ข้อเสนอเชิงวิชาการในการจัดการน้ำชุมชน / คุณลักษณะที่สำคัญขององค์กรผู้ใช้น้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด และคณะกรรมการลุ่มน้ำในการบริหารจัดการน้ำ
6. เกิดการเชื่อมกลไกการบริหารจัดการน้ำชุมชนระดับตำบล กลุ่ม อนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด

โดยมีการแบ่งการทำงานออกเป็น 4 ระยะ ในเวลา 10 เดือน ดังตารางแนวทางการดำเนินงาน 4 ระยะ ในระยะที่ 1 จะมี 4 เรื่องหลัก ซึ่งจะได้พูดคุยร่วมกันดังกล่าวไว้ในเป้าหมายการจัดประชุมของวันนี้

แนวทางการดำเนินงาน 4 ระยะ

ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ระยะที่ 4
<ol style="list-style-type: none"> 1. การค้นหาและสร้างทีมแกนนำชุมชนตำบล 2. การจัดเวทีสร้างความเข้าใจโครงการ 3. การ Review แผนตำบล และเก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำ ข้อมูลทุน-ทุกซ์ของพื้นที่ 4. การทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การอบรมวิทยากรกระบวนการและการจัดทำข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศเรื่องน้ำ 2. การสนับสนุนงบประมาณการเก็บข้อมูลตำบลเพื่อจัดทำระบบ DATA STUDIO 3. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนน้ำตำบลเป้าหมาย 4. การทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำกิจกรรมของตำบลตามแผนปฏิบัติการ 2. การติดตามหนุนเสริมการสร้างรูปธรรม 3. การทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสรุปบทเรียนและผลลัพธ์เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการ 2. การจัดเวทีสาธารณะ 3. การทำรายงาน

ก่อนที่จะมีการพูดคุยแลกเปลี่ยน คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวถึงเรื่องการกระจายงบประมาณลงสู่ภูมิภาคว่าขณะนี้ มีข้อจำกัดเรื่องการ Lock down จากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้ทีมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยดำเนินการโอนงบประมาณโครงการได้ในขณะนี้จึงไม่สามารถจัดการส่วนนี้ได้ในเวลาที่กำหนดไว้ ทำให้ทีมกลางต้องชะลอเรื่องนี้ไปด้วย

สำหรับช่วง 3 เดือนแรก แต่ละจังหวัดต้องบอกพื้นที่เป้าหมายให้ชัดเจน แกนนำต้องมีเจ้าหน้าที่ อบต./เทศบาล มีแกนนำระดับพื้นที่เข้าร่วม แกนนำต้องทำงานกับเจ้าหน้าที่ อบต.ได้ และประชุมออนไลน์เป็นหลัก เนื่องจากพื้นที่ลดการรวมตัว เช่น พื้นที่จังหวัดสตูลเลือกพื้นที่ 3 ตำบล ตำบลวังประจันและตำบลควนขันไม่อยู่ในเขตชลประทาน และอีกพื้นที่หนึ่ง คือ ตำบลย่านซื่อ

เป็นพื้นที่คาบเกี่ยวกับการทำงานของชลประทาน 4 หมู่บ้าน มาจากฐานงานเดิมที่ทำกับ วช. หากพื้นที่อยู่ในเขตชลประทานจะมี คำถามเรื่องการใช้น้ำ เช่น เป็นพื้นที่ชลประทาน 80 % นอกเขตชลประทาน 20 % อาจจะได้ เป็นต้น หากพื้นที่ไม่ได้คาบเกี่ยว มากนักพอที่จะเลือกเข้ามาได้

จังหวัดสตูล

การกำหนดพื้นที่ตำบลเป้าหมายและบอกเล่าข้อมูลศักยภาพของพื้นที่/แกนนำพื้นที่

บริบทพื้นที่ที่มีการไ้เรียงลงมาจกต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยพื้นที่ต้นน้ำ คือ ตำบลวังประจัน อำเภอกวนโดน มี ทั้งหมด 4 หมู่บ้าน รับน้ำมาจากอุทยานแห่งชาติทะเลบัน มีแกนนำเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชักเคลื่อนงานหลัก คนในชุมชนประกอบ อาชีพเกษตร การปลูกไม้ผล ใช้ประโยชน์ในการทำสวนเกษตร ดึงน้ำจากคลองมาใช้ พบปัญหาเรื่องน้ำหลากเป็นช่วงๆ น้ำล้นตลิ่ง แล้วผ่านไป มีคลองไหลเยื้องหมู่ 1 - 4 อีกฝั่งหนึ่ง อีกฝั่งหนึ่งเป็นสวนผลไม้ ความยาวของคลอง 27 กม. กว้าง 3 เมตร มาบรรจบที่ คลองควนโดน และฝ่ายชลประทาน เพื่อดักน้ำมาเลี้ยงตำบลควนสะตอ ควนโดน เทศบาลคลองชุด และไหลเข้าสู่เมือง

พื้นที่กลางน้ำ คือ ตำบลย่านซื่อ มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน โดยหมู่ที่ 1, 2, 6, 7 คาบเกี่ยวกับชลประทาน แต่ต้องทำทั้ง 7 หมู่บ้าน มีแกนนำหลัก คือ ผู้ใหญ่บ้านกับ อบต. เป็นนิเวศกึ่งเมือง นิเวศริมคลองจะเปลี่ยนไปมาก ภาวะปกติจะมีน้ำท่วมสูง 1 เมตร ช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน ท่วมแล้วก็ไหลลงไป มีการนำน้ำในคลองมาใช้ในการทำประปาหมู่บ้าน หล่อเลี้ยงชาวบ้านตลอด 4 หมู่บ้านที่อยู่ริมคลอง ส่วนที่ติดถนนใหญ่จะมีประปาส่วนภูมิภาค ภาคการเกษตรใช้ระบบมอเตอร์ในการดึงน้ำ นอกจากนี้ ยังมีถนน ซ้ายขวาของคลอง มีการปรับตลิ่งที่เป็นดินและหินตะแกรง ทำให้พันธุ์พืชและวิธีการใช้น้ำเปลี่ยนแปลงไป เดิมคลองลึก 2 - 3 เมตร ปัจจุบันลึกมากถึง 8 เมตร หากไม่ทำบันไดจะลงคลองไม่ได้

พื้นที่ปลายน้ำ คือ ตำบลควนขัน มีทั้งหมด 4 หมู่บ้าน มีแกนนำหลัก คือ ผู้ใหญ่บ้าน ประธาน อสม. ทสจ. พื้นที่ติดต่อกับ 3 ตำบล คือ เทศบาลคลองสุด เทศบาลเมืองสตูล และเทศบาลเมืองกับเทศบาลคลองชุด หมู่ 1 ติดต่อกับเขื่อนน้ำจืดใช้ประโยชน์ บางส่วนเพื่อการทำแปลงเกษตรที่อยู่รวมคลอง มีไม่ถึง 4-5 หลัง หมู่ 2 - 3 ระบบนิเวศน้ำกร่อย ทำให้แรงน้ำที่ไหลออกมาไม่แรง พอ เมื่อน้ำในคลองลดลง จึงไหลลงมาถึงหมู่ 1 บางฤดูกาล ช่วงข้างแรมของเดือนเมษายน น้ำจะเค็มมาถึงตำบลบ้านกวด ปัจจุบัน มิติความสัมพันธ์ของคนกับคลอง ไม่ได้ใช้คลอง กลายเป็นพื้นที่ทิ้งขยะ ไม่ได้ใส่ใจมาก มี 40 - 50 คน ที่ใช้ประโยชน์จากคลอง มีการ ปลูกต้นไม้ริมคลอง ส่งเสริมเรื่องคนกับคลองเพิ่มขึ้น ส่วนของเทศบาลเมืองกับตลาดสดมีการปล่อยน้ำเสียลงคลองโดยตรง

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า การบริหารจัดการน้ำต้องเห็นระบบนิเวศทั้งสายน้ำ สถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ เห็นสภาพพื้นที่ ความเชื่อมโยง เกิดเหตุการณ์อะไรในอดีต เพื่อเก็บข้อมูลมาใช้ในการทำแผน ต้องอ่านและดูแผนที่เพื่อพูดคุย ร่วมกัน หากมีข้อมูลส่งรายละเอียดมาให้ทางเมลล์ด้วย

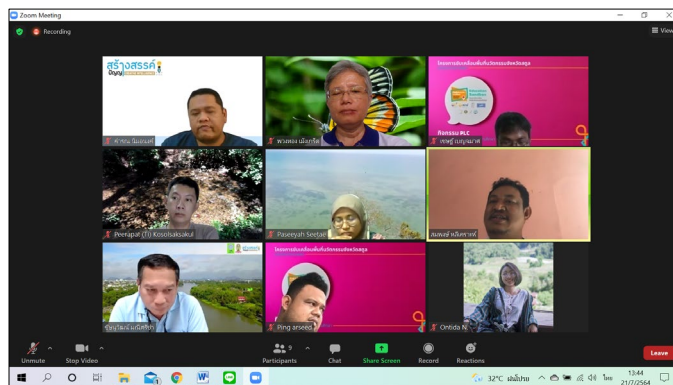
คุณอับดุลอาซีด หยีเหมม กล่าวว่า ปัจจุบันในคลองไม่มีทราย เมื่อน้ำไหลลงมาจึงไหลลงไปหมด คลองลึกขึ้น คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ กล่าวเสริมว่า คนหันหลังให้คลอง คุณค่าความหมายคลองหายไปจากหัวใจ รับน้ำจากท่อ เป็นประปาหมู่บ้าน ประปาภูเขา ความหมายและคุณค่าของคลองเปลี่ยนแปลงไป ทุกอย่างจึงเป็นปัญหาเพราะว่าคุณค่าลดลง การจัดการหลายเรื่องจึงมาที่คลอง และไม่รู้ว่ามีคนนำน้ำจากคลองมาใช้ในการทำประปาหมู่บ้าน สาเหตุที่คลองลึกเพราะว่าชลประทานอยู่ด้านบน ตักดิน ตักทรายไปด้วย บ่อร้างกลายเป็นที่ทิ้งขยะของครัวเรือน จากการใช้น้ำจากคลอง บ่อ และใช้น้ำจากท่อ หากน้ำในคลองลดลง น้ำในบ่อก็ลดลงด้วย เพราะว่ามีน้ำใต้ดินลดลง คุณค่าลดลง จะทำอย่างไรให้มีน้ำใต้ดินเพิ่มขึ้น ไม่เห็นคุณค่าคลอง เพราะเสียเงินจ่ายค่าน้ำแล้ว แต่การปล่อยน้ำทิ้งไม่ได้มองเรื่องปัญหา จะทำอย่างไรให้เขารู้จักตนเอง ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีความจริงแตกต่างกัน แต่ไม่เคยนำความจริงมาพูดคุยกัน

ทั้ง 3 ตำบล มีต้นน้ำมาจาก 2 สายหลัก คือ เขาแก้ว และเขาเงิน คือ อุทยานแห่งชาติทะเลบัน และเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืชโตงช้าง มาบรรจบที่ควนโดนและไหลมารวมกัน ความยาวสายคลองตลอดสายจากตำบลประจัน 48 กม. และ 68 กม. มีการจัดการระดับหมู่บ้านโดยการขุดบ่อน้ำต้นด้วยตนเอง พบว่า ในปัจจุบันต้องขุดบ่อน้ำลึกกว่า 15 เมตร การเติบโตของเมืองทำให้ขุดน้ำเองไม่ได้ น้ำที่เอามาจากบ่อน้ำต้นก็มีกลิ่น ทำให้น้ำเสียไหลลงสู่ดิน หากมีน้ำในคลองมากขึ้นก็ส่งผลต่อน้ำในบ่อด้วย

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า น่าสนใจเรื่องระบบนิเวศต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ บ่อ คือ บ่อน้ำขนาดเล็กของครัวเรือน ก็บ่อ ลึกเท่าไร เปลี่ยนแปลงอย่างไร ต้องขุดลึกหรือไม่ มีการจัดการอย่างไร เราต้องอ่านเอกสารและมีการทบทวนงานที่ทำในพื้นที่เพิ่มขึ้น ต้องทำความเข้าใจมาก่อนที่จะทำงาน เพื่อเชื่อมโยงการทำงานระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานราชการ/นักจัดการของราชการ เพราะทีมเราต้องเป็นตัวกลางและเข้าใจสภาพพื้นที่ทั้ง 2 ด้าน

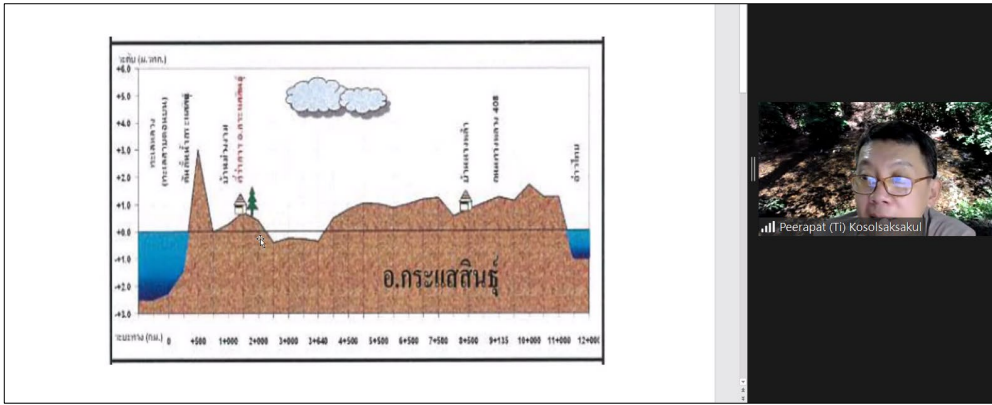
คุณอับดุลอาซีด หยีเหมม กล่าวว่า จากการลงพื้นที่ทุก อบต. ในเขตคลอง จะไม่มีข้อมูลคลอง ชาวบ้านจึงเข้าใจว่าแล้วที่ผ่านมาโครงการฝาย/กั้นตลิ่งเกิดขึ้นได้อย่างไร มีสถานการณ์ปัญหาอะไร จึงนำข้อมูลไปสู่การทำแนวกั้นตลิ่ง โครงการนี้จะช่วยให้มีการเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปสู่การแก้ไขปัญหาตามข้อเท็จจริง หรือแม้แต่ความเข้าใจของชาวบ้านบางคนที่บอกว่าเขาใช้ประปาหมู่บ้าน ไม่เกี่ยวกับคลอง

คุณคาร์ณ นิมนองค์ เสนอแนะว่า การทำงานโครงการนี้มีทั้งหมด 5 ภูมิภาค ต้องมีการนิยามศัพท์เพราะว่ามีบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกัน เช่น บ่อ สระ เป็นต้น สำหรับ 3 พื้นที่ที่นำเสนอมาเข้าเกณฑ์ และการได้ข้อมูลเพิ่มเติมการนำเสนอจากคุณอับดุลอาซีด หยีเหมม จะช่วยให้มีความเข้าใจพื้นที่เพิ่มขึ้น

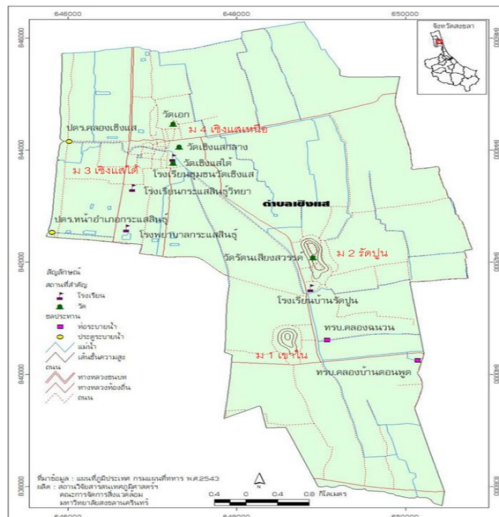

จังหวัดสงขลา

ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล นำเสนอว่า พื้นที่จังหวัดสงขลามี 2 พื้นที่ คือ ตำบลเชิงแส อำเภอกระแสดินธุ์ และตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี โดยมีรายละเอียดดังนี้

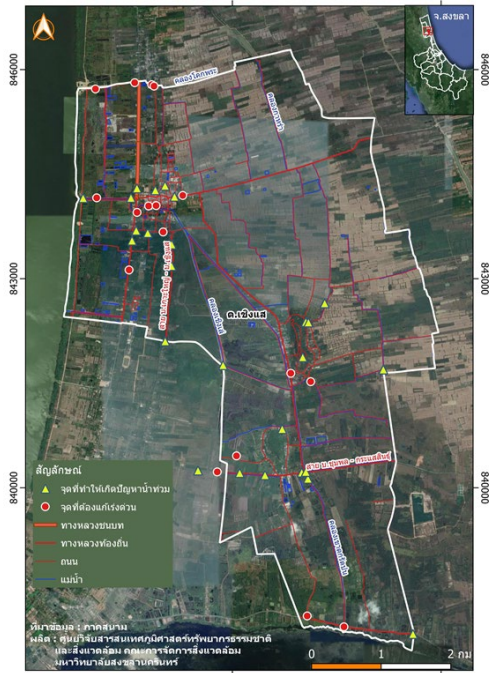
จากภาพตัดขวางของอำเภอกระแสดินธุ์จะเป็นที่ราบลุ่มในหน้าน้ำ ด้านซ้ายติดกับทะเลหลวง ด้านขวาติดกับอ่าวไทย ตำบลเชิงแสอยู่ในอำเภอกระแสดินธุ์ มีทั้งหมด 4 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 เขาน้อย หมู่ 2 รัตนบุรี ชุมชนเดียวกันแต่แบ่งเป็น 2 หมู่ ตามรอบเขา ประชากรก็น้อย หมู่ 3 เชิงแสใต้ และหมู่ 4 เชิงแสเหนือ

ในพื้นที่หมู่ 3 เชิงแสใต้ จะมีประตูปรับน้ำไหลจากทิศใต้ไปทางทิศตะวันออก สูดน้ำจากคลองเชิงแสบน มีประตูปรับน้ำ น้ำท่วมปิดประตูสูบน้ำออก และน้ำเข้าไปทำนาปรังโดยการสูบน้ำเข้า ภาพรวมเรียกว่าคาบสมุทรสทิงพระ อำเภอระโนดติดกับจังหวัดนครศรีธรรมราช มีท่อสูบน้ำใหญ่เพื่อนำน้ำเข้ามาทำนา มีระบบชลประทานในระโนด แต่ส่วนนี้คือ ไม่มีน้ำ มีแต่คลองชื่อ คลองพลเอกอาทิตย์ กำลังแอก เพื่อช่วยส่งน้ำมา มีระบบสูบน้ำย่อย ช่วยสูบน้ำเข้ามาให้ชาวบ้าน ประตูปรับน้ำเป็นคลองธรรมชาติ แต่ชลประทานมาช่วยสูบน้ำให้ชาวบ้าน ชลประทานกับชาวบ้านช่วยกันวางแผนสูบน้ำ มีระบบคลองย่อยของกำนันผู้ใหญ่บ้านคอยแจ่ง

ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล กล่าวว่า เป็นพื้นที่คาบเกี่ยวกับเขตชลประทาน แต่ชลประทานไม่ได้ดูเรื่องน้ำ ช่วยเรื่องเครื่องจักรกล ระหว่างหมู่ 1 กับหมู่ 2 เป็นบ้านเขาน้อยกับรัตนบุรี ชาวบ้านอยู่ได้และมีการป้องกันน้ำท่วม อยู่ติดกับทะเลสาบสงขลา จะเป็นที่ราบลุ่ม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาทำกับเลี้ยงวัวเป็นออมสิน เริ่มมีปาล์มน้ำมันมากขึ้น แต่เป็นทำนาหลัก

ปัญหาของพื้นที่นี้คือ น้ำท่วมซ้ำซาก ท่วมมาก ท่วมระยะเวลานาน คนเข้ามาบริจาคของให้ ชาวบ้านไม่ค่อยชอบ การช่วยเหลือแบบนี้ ปีนี้ปัญหา น้ำแล้งมากกว่าน้ำท่วม ทำให้ทำนาไม่ได้ นาปีเสี่ยงน้ำท่วม นาปรังน้ำแล้ง สูดมาจากทะเลสาบจะเกิดความเค็ม 1.5 กรัมต่อลิตร ตั้งแต่พื้นที่นี้ถึงระโนด มีความเสี่ยงจากการทำนาหลังฝน ในเชิงกายภาพด้านบนจะเป็นพื้นที่สูง พื้นที่ตอนกลางเกิดปัญหาน้ำแล้งและน้ำท่วม และด้านล่างเป็นพรุในส่วนที่ต่ำสุด หากท่วมจะท่วมมาก มีพรุ ชื่อ พรุฉิมพลี

จากแผนที่ขอบด้านนอกทำแนวเหมือนเขื่อน ทำให้กลายเป็นพื้นที่น้ำท่วม ชาวบ้านเริ่มหันมาทำบ่อกัก บ่อปลา เกิดภาวะขาดทุนจนมีการเลิกทำ กลายเป็นพื้นที่ทิ้งร้าง พื้นที่สีเหลืองกับแดงเป็นพื้นที่วิจัย มีทางเล็ก มีฝายกั้นน้ำ บางจุดควรมีการระบายน้ำก็ไม่มี บางจุดก็ทำไม่ได้ ชาวบ้านอยากให้แก้ไขปัญหา 10 กว่าจุด

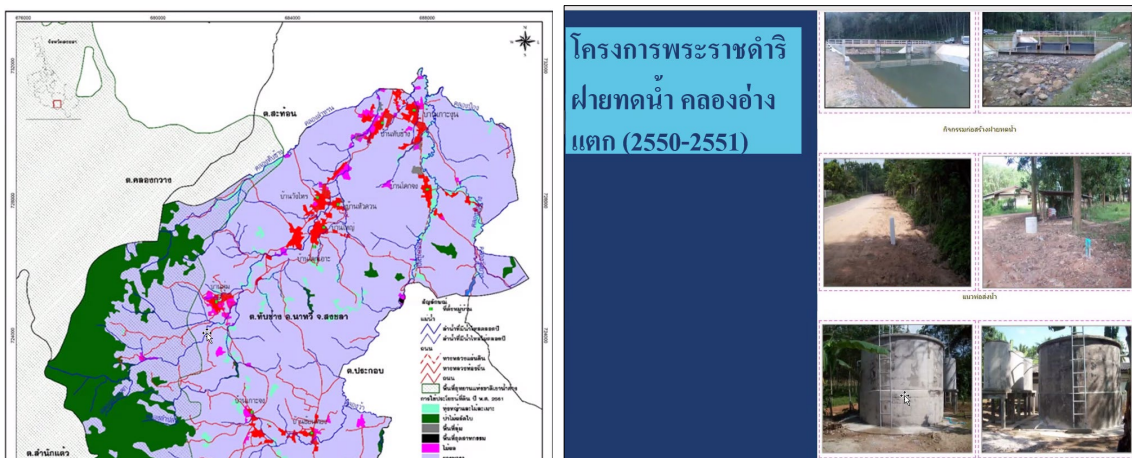
จากการทำฝังน้ำชุมชน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่น้ำกับบ่อคูศัตว์ สมัยก่อนน้ำท่วมไม่เกิน 2 สัปดาห์ หลังจากนั้นก็ทำนาครั้งเดียวมีการส่งเสริมการทำนาทั้งปี แก้ปัญหายากเหมือนกัน บ้านคน สีแดงคือจุดน้ำกับคลองอยู่ด้วยกัน แทบจะไม่ได้รับการออกแบบการระบายน้ำ และที่สำคัญ คือ ไม่มีคูคลอง เส้นทางน้ำบางแห่งไม่มีการเชื่อมต่อ ชาวบ้านเริ่มมีความคิดในการต่อเหมืองต่อคูเพื่อการเกษตร การระบายน้ำออก และต้องการพัฒนาพรุเชิงแส ทำเป็นที่เก็บน้ำ ทำคันให้สูงขึ้น เพื่อเอาน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง

คุณวิชณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า พื้นที่นี้ น่าสนใจที่ชาวบ้านน่าจะทำงานกับเรา เชิญท้องถิ่นมาร่วมเรียนรู้กับเรา ทำอย่างไรให้ชาวบ้านทำแผนเพื่อขยับจากท้องถิ่นไปยังคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด เพื่อดูว่าจะเป็นที่รับน้ำได้หรือไม่ สำรว่ามีพื้นที่สาธารณะในการทำพื้นที่รับน้ำหรือไม่ ชาวบ้านพร้อมใจให้ทำหรือไม่ ต้องมองเชิงระบบ และเขียนแผนออกมาอย่างสอดคล้องกับบริบทและทุนที่มีในพื้นที่

ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี อยู่ติดกับอุทยานเขาน้ำค้างไหลลงทะเลที่อำเภอจะนะ 10 หมู่บ้าน ในพื้นที่มีการใช้ระบบประปาภูเขา ประปาหมู่บ้าน การเกษตรหลักจะใช้ประปาภูเขา ที่เหลือเป็นการปลูกทุเรียน มังคุด ลองกองไม่มาก ปัญหา คือ มีน้ำหลากในคลอง ไหลเร็วไปเร็ว มีตะกอนสีแดงจากภูเขา หน้าแล้งน้ำจะแห้งช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน ต้องต่อท่อขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 - 3 นิ้ว จากเขตอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างมาใช้

การใช้ประโยชน์ของที่ดิน ตำบลทับช้างมีการปลูกยางพาราส่วนใหญ่ ส่วนผลไม้เริ่มมีในช่วงหลัง มีการปลูกทุเรียนมากขึ้น เป็นพื้นที่ที่เคยทำ CBR มีการสร้างฝายมีชีวิต มีแกบน้ำแต่ละหมู่ นายก อบต.รับทราบเรื่องนี้ บางส่วนมีโครงการพระราชดำริฝายทดน้ำคลองอ่างแตกในปี 2550 – 2551 ร่วมด้วย

คุณวิชณุวัฒน์ มณีศรีขำ ขอให้คุณพาศิยะ ซีแต่ ส่งรายละเอียดข้อมูลจากการนำเสนอมาที่ทีมกลางด้วย เพราะต้องรวบรวมเพื่อนำไปใช้ในการนำเสนอกับ รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ เพื่อให้เห็นพื้นที่เป้าหมายของทั้ง 5 ภูมิภาค จากนั้น มีการสอบถาม ผู้เข้าร่วมทีมภาคใต้เกี่ยวกับความเข้าใจเรื่องกลุ่มผู้ใช้น้ำและองค์กรผู้ใช้น้ำว่าเป็นอย่างไร มีความเหมือนและความต่างอย่างไร ก่อนที่จะเติมความรู้เรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำ

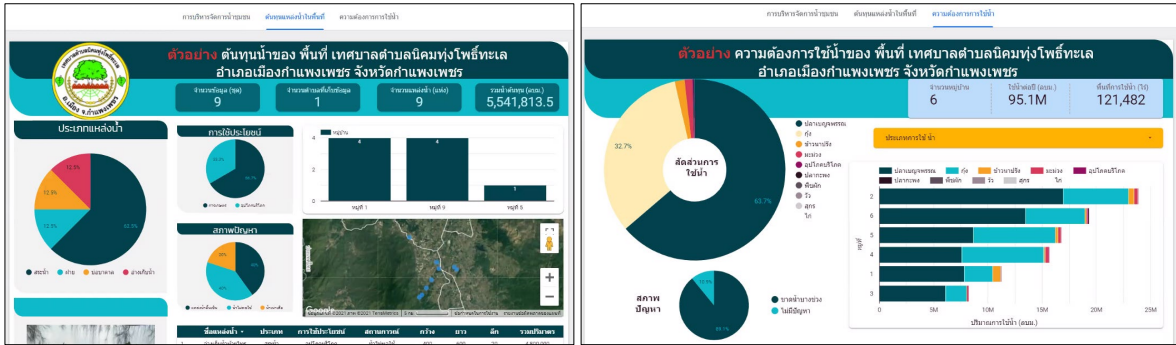
การจดทะเบียนกลุ่มผู้ใช้น้ำกับ อบต. เป็นกลุ่มทั่วไป ไม่ได้กลุ่มเฉพาะเรื่องนี้ แต่องค์กรผู้ใช้น้ำจดทะเบียนผ่านออนไลน์ ในเว็บไซต์ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หรือส่งจดหมายไปจดทะเบียนกับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค หรือสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่กรุงเทพ องค์กรผู้ใช้น้ำเป็นกฎหมายใหม่ที่มีกฎหมายลูกเข้ามาเกี่ยวข้อง คือ ภายใต้อ พรบ.น้ำ ปี 2561 และพระราชกฤษฎีกาแบ่งเขตลุ่มน้ำ จากเดิม 25 ลุ่มน้ำ เป็น 22 ลุ่มน้ำ จังหวัดสตูลอยู่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาหรือภาคใต้ฝั่งตะวันตก จังหวัดสงขลาอยู่ทะเลสาบสงขลา โดย พรบ.น้ำ 2561 ให้จดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ที่ระดับองค์กรผู้ใช้น้ำ ระดับกรรมการลุ่มน้ำ และระดับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มอบรองนายกประวิทย์ วงศ์สุวรรณ เป็นประธานคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติแทนนายกรัฐมนตรี

โดยมีโครงสร้างใหม่ที่เกิดขึ้นมา คือ การจัดตั้งอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ที่มี ผวจ.เป็นประธาน และมีตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำ แกนนำชุมชน เข้าร่วม และตัวแทนภาคประชาชน 3 คน เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำเพื่อจัดทำแผนและส่งแผนมายังคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ดังนั้น โครงการนี้ต้องมีการจดทะเบียนเป็นกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำภายใต้พรบ.น้ำ ปี 2561 จดทะเบียนกับ สนทช. จึงจะสามารถแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาได้

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ประกอบด้วย องค์กรผู้ใช้น้ำขึ้นทะเบียนตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป เพื่อจัดองค์กรผู้ใช้น้ำ สามารถจัดได้หลายองค์กรในพื้นที่ ต้องอยู่ในพื้นที่และขอบเขตลุ่มน้ำเดียวกัน ไม่สามารถจดข้ามลุ่มน้ำได้ และห้ามมีชื่อซ้ำกันในแต่ละองค์กรผู้ใช้น้ำ จดทะเบียนกับส่วนกลาง คือ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จะมีเจ้าหน้าที่เป็นนายทะเบียน ไม่ได้ขึ้นกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรผู้ใช้น้ำจดทะเบียนได้ 7 รูปแบบ คือ 1. ผู้ใช้น้ำเป็นบุคคลธรรมดา 30 คน 2. ผู้ใช้น้ำที่เป็นนิติบุคคลหรือมากกว่า 30 คน 3. ผู้ใช้น้ำที่เป็นห้างหุ้นส่วน ส่วนรูปแบบที่ 4 - 7 จะมีการตัวแทนจากทั้ง 3 รูปแบบ มาจดทะเบียนร่วมกัน ดังแผนภาพ

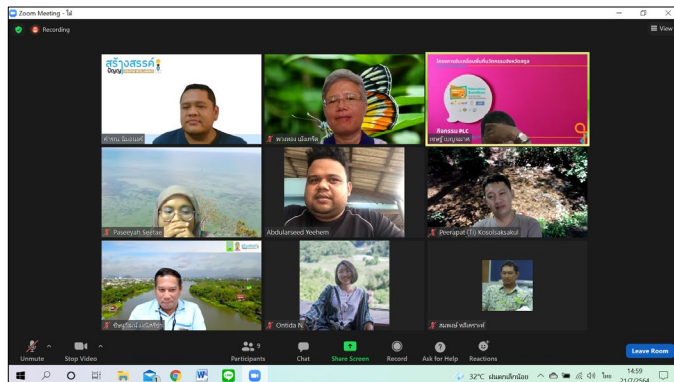

คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ กล่าวว่า ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำชาติ มี 6 ด้าน ทำตั้งแต่ปี 2562-2563 แผน 3 ปี ระดับลุ่มน้ำ จังหวัด อำเภอ และตำบล และยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ของ อบจ. ยึดโยงด้วยแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6 ด้าน ต่อไปจะต้องมีแผนน้ำระดับตำบล/เทศบาล บรรจุอยู่ในแผน 3 ปี ของ อบต.ได้ ซึ่งจะต้องแยกแผนน้ำจากแผนยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ตอนนี้ยังไม่ได้แยก จึงต้องดึงข้อมูลมาจากแผนยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

คุณคาร์ณ นิมมอนงค์ ปกติจะมีแผนที่เกี่ยวกับน้ำน้อยมาก ซึ่งในระบบข้อมูลจะบอกว่าในแต่ละหมู่จะมีแผนน้ำเท่าไร ดังนั้นการดำเนินงานในระยะที่ 1 ช่วง 3 เดือนแรก จะได้ข้อมูลแผนตำบล อาจจะใช้แอปพลิเคชันในพื้นที่ จากการเล่ามาทั้ง 5 พื้นที่ มีต้นทุนเดิม จะมีสัดส่วนแหล่งน้ำในพื้นที่ เก็บเป็นข้อมูลเฉพาะเจาะจง ซึ่งต้องดูประเภทแหล่งน้ำให้ตรงกันที่เป็นแหล่งน้ำสำคัญ มีประเภทอะไรบ้าง ใช้ประโยชน์อะไร ซึ่งนำมาใส่ในหน้าที่ 2 ได้ ของจังหวัดสงขลามีการทำผังเส้นทางน้ำคู่ขนานไปกับแผนที่ทั้งหมด รวมทั้งบ่อน้ำต้นของจังหวัดสตูล หน้าที่ 3 แสดงความต้องการการใช้น้ำ ตำบลนี้ประกอบอาชีพอะไร คงไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ในพื้นที่ อาจจะมาจากการพูดคุยได้ มีการลงทะเบียนเรื่องการใช้น้ำ มีพื้นที่ที่ไร่ ปกติที่ชุมชนในการใช้น้ำช่วงเดือนไหน หากได้แผนมาก็ทำหน้าที่ 1 กับหน้าที่ 3 ของระบบ Data Studio ได้

คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ กล่าวว่า ระบบแบบนี้มีคนทำหลายหน่วยงาน สนทช.ทำระบบฐานข้อมูลแบบนี้ ให้ อบต.ขอรหัสในการกรอกข้อมูล เป็นหน้าที่อาจจะเกิดความซ้ำซ้อนกับการดำเนินโครงการของเรา หากคนไม่เห็นประโยชน์จะเป็นระบบที่ตายระบบจะต้องพ่วงกับชุมชนในการวิเคราะห์ร่วมกัน ดึงภาพขึ้นมาประชุมเพื่อประกอบการตัดสินใจ ในหมู่บ้านเราปลูกอะไร ต้องมีการอัปเดตข้อมูล เมื่อมีการเปลี่ยนอาชีพ ปรับสัดส่วนผู้ใช้น้ำต้อง เป็นระบบที่ต่อเนื่อง/ระบบสนับสนุนการตัดสินใจของชุมชน มีระบบดี หากคนไม่ทำก็จบ ระบบพัฒนาได้ แต่คนที่ชวนมาทำเรื่องนี้ใช้ระบบไม่ได้ ไม่มีแกนนำทำ หรือไม่เป็นประโยชน์ก็เลิกทำ ที่ทำไม่ได้ คือ กระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ต้องมีการเสริมพลังชุมชนท้องถิ่นให้เห็นประโยชน์จากข้อมูล

การวางแผนการขับเคลื่อนงานในแต่ละพื้นที่

คุณพิเชษ เบญจมาศ กล่าวว่า ตนเองจะต้องอ่านและทำการบ้านมากขึ้น สนใจเรื่องทุกขที่เกี่ยวข้องกับน้ำ ทุน-ทุกขที่แท้จริงของพื้นที่ การตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำไม่น่าหนักใจ แต่จะทำอย่างไรให้ทุกคนแบบนี้จริงในพื้นที่ท่ามกลางการลงพื้นที่และการพบปะกันอย่างยากลำบากในช่วงสถานการณ์โควิด-19 จึงต้องอ่านและทำการบ้าน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เพิ่งรับรู้เพราะว่ากฎหมายเพิ่งออกในปี 2561 อยากเล่าประสบการณ์จริงให้ฟัง เป็นกรรมการลุ่มน้ำมา 8 ปี ใช้เวลาประชุม 3 ชั่วโมง จัดการพื้นที่ 3 จังหวัด คนเข้าร่วมไม่เข้าใจเรื่องน้ำอย่างลึกซึ้ง เราจึงอยากติดตั้งชาวบ้านไว้ในระดับท้องถิ่น หากไม่จัดการปัญหาจะไม่ได้รับการแก้ไขอย่างตรงจุด ดังนั้น หากมีตัวแทนขึ้นไปเป็นกรรมการ การอธิบายไม่มีระบบข้อมูลจะเป็นการพูดจากอารมณ์ความรู้สึกมาสู้กัน การมีข้อมูลข้อเท็จจริงอย่างที่คุณพิเชษ เบญจมาศ พูด คนทำจริงรู้จริงไม่ค่อยมี ทำ 3 ตำบล จะสามารถเชื่อมโยงการทำงานได้ เราจะปฏิเสธการทำงานแบบเดิมไม่ได้ แต่ถ้าหากมีแกนนำชาวบ้านที่เข้าใจเชื่อมโยงกับท้องถิ่นมาจัดการน้ำบ้านเราอย่างเป็นระบบได้อย่างไร รับโครงการนี้เพื่อสะท้อนให้เห็นความจริงในพื้นที่

คุณอัปศุอาสิด หยีเหม กล่าวว่า จากการลงพื้นที่ที่มีทีมแกนนำที่ขับเคลื่อนในพื้นที่บ้าง เคยไปขอแผนยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วแต่ไม่มี และบางส่วนยังไม่รู้จักยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำชาติทั้ง 6 ด้าน สำหรับตำบลวังประจันยังเข้าพื้นที่ไม่ได้ ตำบลย่านซื่อลงทำงานในพื้นที่ได้ แต่ตำบลควนขันลงพื้นที่ได้เป็นส่วนๆ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า สามารถขอแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี เทศบาล/อบต. แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ว่าเป็นโครงการที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเท่าไร ซึ่งตอนนี้ สนทช.ส่งหนังสือไปยัง อบต.เพื่อให้เก็บรวบรวมข้อมูล แต่ยังขาดการรู้จักชื่อองค์กร หรือเรียกชื่อไม่ถูกต้อง สะท้อนถึงการขาดความเข้าใจที่มีต่อการดำเนินงาน ซึ่งแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี เทศบาล/อบต. สามารถเข้าเว็บไซต์ดูได้ หรือขอจากสำนักงานจังหวัดซึ่งเป็นฝ่ายเลขของอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ท้องถิ่นเทศบาล แผนที่มีแน่นอน คือ ของปี 2564-2566 อาจจะต้องโทรประสานท้องถิ่นเรื่องการจัดทำแผนฉบับล่าสุด 3 ปี (2565-2567)

คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวว่า ขอให้ใช้แผนปี 2565 หากไม่มีของใหม่จะนำแผนปี 2564 มาดูได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลจริง ซึ่งอาจจะต้องลงพื้นที่ขอ เพราะบางพื้นที่ทำแผน 5 ปี

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เงื่อนไข คือ ฐานข้อมูลอยู่ที่ท้องถิ่น หากท้องถิ่นยอมรับ เราอาจจะต้องพูดคุยกับฝ่ายวิเคราะห์นโยบายแผน เพื่อให้ชาวบ้านและท้องถิ่นทำไปด้วยกัน ต้องติดตั้งที่ท้องถิ่นก่อน

คุณพาชีเยช ซีแต่ กล่าวว่า ตำบลทับช้างได้มีการริวิวแผนพัฒนาท้องถิ่น 3 ปี มาแล้ว(2662 - 2664) แต่ปี 2565 กำลังทำอยู่ในเว็บไซต์มีแต่ของปี 2564 กำลังขอที่สำนักงานปลัด ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เบื้องต้นการประชุมหารือต้องใช้ระบบออนไลน์ สามารถรวมตัวกันที่ อบต.บางส่วนเป็นพื้นที่สีเขียว แกนนำบางคนที่ประสานให้มาประชุมที่ อบต.ได้ หลังจากทีทีมจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกระจายงบประมาณลงมาจะกระจายให้ในระดับภูมิภาคต่อไป ขอให้ทุกพื้นที่ริวิวแผนตำบล เพื่อวิเคราะห์และดึงข้อมูลออกมาจากแผน หากมีข้อมูลอะไรก็ทยอยส่งมาประสานงานที่คุณคำรณ นิมนองค์ และคุณอรธิดา นามศิริ

ดร.พีระพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล กล่าวเสริมเรื่องการได้ทีมหลักอาจจะต้องโทรพูดคุยกับคนหลัก พูดคุยที่ไปที่ไปของโครงการ บอกคร่าวๆ ไม่ได้ อาจจะต้องพูดคุยเป็นรายบุคคล หลังจากนั้นจึงค่อยประชุมผ่านโปรแกรมซูม ส่งเอกสารที่เผยแพร่ได้จะได้ศึกษามาก่อนลงพื้นที่

ช่วงท้าย คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวขอบคุณพี่ๆ ที่ได้นำเสนอข้อมูล ทีมกลางจะต้องจัดทำสรุปจากทั้ง 5 ภูมิภาค ต่อไปสำหรับเวทีสร้างความเข้าใจ หากพื้นที่ใดต้องการให้คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการเข้าเวทีเพื่อสร้างความเข้าใจโครงการผ่านโปรแกรมซูมได้ ขอให้แจ้งวันเวลาในการจัดเวทีเพื่อได้เข้าร่วม

ปิดการประชุมเวลา 15.20 น.

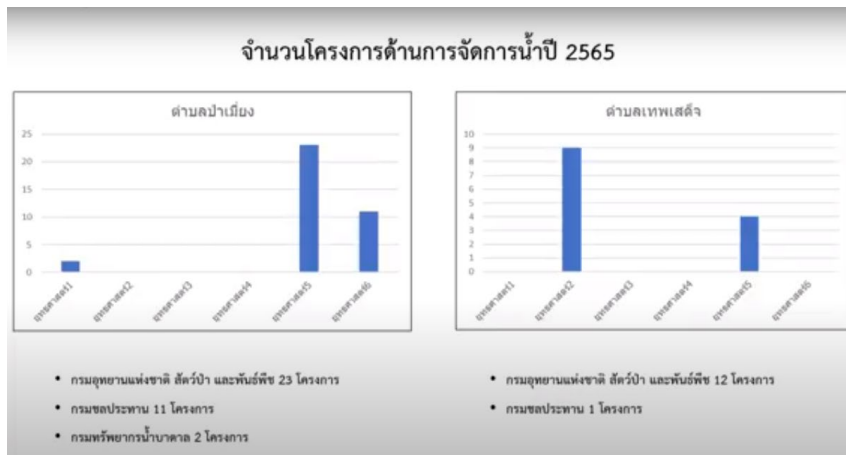
ห้องย่อยที่ 2 ภาคเหนือ

การประชุมของทีมภาคเหนือในวันนี้ต่อเนื่องมาจากการประชุมเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2564 ที่ยังต้องหาพื้นที่ดำเนินการใหม่ เนื่องจากมีกรณีทับซ้อนกับพื้นที่ดำเนินงานของ สสน. ดังนั้น ทั้งจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดน่านจึงมีการคัดเลือกพื้นที่ใหม่ ดังนี้

จังหวัดเชียงใหม่

เลือกพื้นที่ตำบลป่าเมี่ยงและตำบลเทพเสด็จ ซึ่งมีโครงการด้านการจัดการน้ำปี 2565 ในยุทธศาสตร์ที่ 1, 5, 6 ดังแผนภูมิโครงการด้านการจัดการน้ำปี 2565 รวมทั้งความพร้อมในการทำงานดังในตารางต่อไปนี้

ความพร้อมในการดำเนินงาน

ตำบลป่าเมี่ยง	ตำบลเทพเสด็จ
<ol style="list-style-type: none"> พื้นที่ทั้งหมดตั้งอยู่นอกเขตชลประทาน ยังไม่มีกรดำเนินการขึ้นทะเบียนกลุ่มผู้ใช้น้ำ ไม่มีอ่างเก็บน้ำภายในตำบล การใช้น้ำส่วนใหญ่ใช้จากลำห้วยธรรมชาติ ที่ตั้งของแต่ละหมู่บ้านสามารถใช้อินเตอร์เน็ตได้ ผู้นำชุมชนมีความสนใจในการบริหารจัดการน้ำ และสนใจเข้าร่วมดำเนินงานกับโครงการฯ 	<ol style="list-style-type: none"> พื้นที่ทั้งหมดตั้งอยู่นอกเขตชลประทาน ยังไม่มีกรดำเนินการขึ้นทะเบียนกลุ่มผู้ใช้น้ำ แต่มีกลุ่มผู้ใช้น้ำระดับหมู่บ้าน ไม่มีอ่างเก็บน้ำภายในตำบล การใช้น้ำจะเป็นในรูปแบบ ระบบประปาภูเขา แยกเป็นลำห้วยแต่ละหมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต

โดยทั้ง 2 พื้นที่ที่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต แต่ของตำบลเทพเสด็จจะมีสัญญาณอินเทอร์เน็ตประมาณ 80 % ตำบลป่าเมี่ยงผู้นำชุมชนมีความสนใจเข้าร่วมดำเนินงาน ส่วนตำบลเทพเสด็จผู้นำกังวลเรื่องจะได้ข้อมูลตามที่โครงการต้องการหรือไม่ ซึ่งได้คุยกับกำนันแล้ว

คุณชินวรัตน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า สำหรับกระบวนการทำความเข้าใจโครงการให้กับผู้เกี่ยวข้อง ทีมกลางจะเข้าร่วม/ลงพื้นที่ เพื่อลดความคลายกังวลจากทีมนักวิชาการจังหวัดเชียงใหม่ ตำบลป่าเมี่ยงเป็นเทศบาล และตำบลเทพเสด็จเป็น อบต. ความสัมพันธ์กับท้องถิ่นต้องสามารถทำงานร่วมกันได้ ขอให้วิเคราะห์เพิ่มเติม เนื่องจากขณะนี้มียอดหมายจาก สนทช.ส่งไปยังท้องถิ่นให้ทำระบบสารสนเทศเรื่องการจัดการน้ำของ สนทช. และขอชื่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น 1 คน ช่วยกรอกระบบ ท้องถิ่นอาจจะคิดว่าทำงานซ้ำซ้อนกับเราหรือไม่ ซึ่งระบบที่ สนทช.ออกแบบมาจากส่วนกลาง เมื่อลงถึงพื้นที่ หากไม่มีกระบวนการทำความเข้าใจ จะกลายเป็นภาระของเจ้าหน้าที่ แต่ของโครงการเราเป็นระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ หรือเรียกว่า DSS (Decision Support System : DSS) สนทช.ต้องการดูว่ามีแผนน้ำตรงไหนบ้าง จัดการอย่างไร แต่โครงการนี้ต้องการให้ชาวบ้านลงมือเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปตัดสินใจแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนน้ำต้องมีพ่อหลวงแม่หลวงมาร่วมกันจัดทำแผน จึงอยากฝากทั้งทีมจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดน่านให้ตรวจสอบว่าทีมท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร เพราะวาระเวลาดำเนินโครงการสั้นเพียง 10 เดือน

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ กล่าวว่า หลังจากที่พูดคุยกัน มีเกือบ 60 ชุมชน ในเขตภาคเหนือ ที่อยู่ในพื้นที่ สสน. และอีกส่วนหนึ่งอยู่ในพื้นที่ชลประทานอีก สำหรับทั้ง 2 พื้นที่นี้ ยังไม่มีการพูดคุยกับผู้นำชุมชนอย่างแท้จริง อาศัยมีการแนะนำมา นับว่าเป็นอีกความท้าทายหนึ่งในการทำงาน

จังหวัดน่าน

เลือกตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง มีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน ฝั่งเหนือมี สสน.ทำงานอยู่แล้ว ส่วนฝั่งใต้เพิ่งเริ่มก่อสร้างตัว แต่เวลาทำแผนน้ำชาติทั้ง 6 ด้าน จะทำทั้ง 2 ฝั่ง แต่เน้นการทำงานกับฝั่งใต้ นายค อบต.ให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี สภาเกษตรกรสนใจอยากทำแผนน้ำอยู่แล้ว มีกลไกเข้าหนุนเสริม เชิงพื้นที่ไม่น่าจะมีปัญหา

คุณชินวรัตน์ มณีศรีขำ ตั้งข้อสังเกตว่า เทศบาลไม่มีปัญหาเรื่องการเลือกตั้ง หาก อบต.มีการประกาศเลือกตั้งต้องยอมรับกับสถานการณ์การเมือง ซึ่งคิดว่าไม่น่าจะมีการเลือกตั้งในเร็ววันนี้ เพราะสถานการณ์โควิด-19 ยังรุนแรงอยู่ หากทำงานไปได้สัก 6 เดือน ก็คาดว่าจะไม่มีปัญหาแม้ว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ สำหรับการทำระบบข้อมูลน้ำในตำบลเราเน้นขอบเขตลุ่มน้ำได้ แต่ตำบลบ่อสวกต้องทำครอบคลุมทั้งตำบล 13 หมู่บ้าน

ที่ประชุมได้มีการแลกเปลี่ยนกันว่า สสน.จะเข้าทำงานเป็นชุมชน เราอาจจะต้องเลือกบางชุมชน มีการดึงข้อมูลมาได้ แต่กระบวนการไม่ได้เน้นย้ำส่วนนั้นมาก เพราะจังหวัดน่าน สสน.ลงครอบคลุมเป็นส่วนใหญ่เช่นเดียวกับจังหวัดเชียงใหม่ อาจจะต้องดูสัดส่วนหมู่บ้านด้วย คุณชินวรัตน์ มณีศรีขำ จึงขอให้ทำทั้งตำบล

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ กล่าวว่า หากทำพื้นที่รูปธรรมอาจจะไม่ทำในพื้นที่ซ้ำซ้อนกับ สสน. กระบวนการทำงานของ สสน.จะมาเป็นจุดๆ ปีแรกเลือก 1 ชุมชน หลังจากนั้นหากมีคุณภาพก็จะขยายเครือข่ายและทำเป็นลุ่มน้ำ เรามีลิสต์พื้นที่ทั้งหมดในเขตภาคเหนือที่ สสน.ลงดำเนินงาน พร้อมทั้งนักวิชาการของแต่ละมหาวิทยาลัยที่ดูแล กระบวนการดำเนินงาน สสน.จะมีผู้ประสานงานในท้องถิ่น อาจจะ 1 คน ดูแลหลายหมู่บ้าน โดยมีทีม สสน.ส่วนกลาง และมีนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษา จะมีการเสนอชุมชนขึ้นมาว่าดีจริงจึงลงทำงาน มี partner มาก ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกร่วมด้วย

คุณชินวรัตน์ มณีศรีขำ เสนอว่า สสน.มีการทำงานที่อาจจะทำให้เกิดความสำเร็จได้ง่ายกว่า การทำงานของโครงการเรา อาจจะช่วยให้เห็นข้อจำกัด สำหรับเรื่องการทำงานกับชุมชน เชื่อมั่นกระบวนการชุมชน หลังจากนั้นสามารถขับเคลื่อนงานต่อได้ การสร้างความเข้าใจเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเปิดใจขอให้เชื่อมั่นกับโครงการเรา หากเดือนตุลาคม 2564 สถานการณ์โควิด-19 ผ่อนคลายจะไปลงทุกพื้นที่ เมื่อจัดเวทีไม่ได้จึงปรับแผนเป็นการกระจายงบประมาณลงพื้นที่ให้แต่ละภูมิภาคแทน และทีมกลางจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงาน

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ สอบถามว่า จากแผนภูมิโครงการด้านการจัดการน้ำปี 2565 มีการทำแผนแม่บทยื่นเข้ามาตามช่องทางยุทธศาสตร์ 6 ด้าน บทบาทของเรามีมากน้อยอย่างไร นักวิชาการกับชุมชนอาจจะมองไม่เหมือนกัน เราอาจจะทำบทบาทให้คำแนะนำ แต่ชาวบ้านต้องยื่นแผนเอง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ชาวบ้านมักจะดูเรื่องปัญหาน้ำแล้งกับน้ำท่วม ส่วนเรื่องการจัดการน้ำ คุณภาพน้ำ บ่อ ดักไขมัน หรือชุมชนท่องเที่ยวไม่มีการจัดการน้ำทิ้ง ระยะยาวอาจจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำ หากมีข้อมูลสามารถเสนอสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคก็ได้ เรามีหน้าที่ตั้งคำถามให้ดูคิด อาจจะยังไม่มียงบประมาณ แต่หากมีแผนรองรับไว้เมื่อมีงบประมาณลงมาจะได้มีแผนงานรองรับ สำหรับยุทธศาสตร์ด้านป่าต้นน้ำ การฟื้นฟูป่าอาจจะไม่ได้ คิดถึงเพราะว่าชาวบ้านต้องการที่ดินทำกิน เราต้องเสนอแนะ/ตั้งคำถามให้ชาวบ้านขับเคลื่อนงานด้วยข้อมูล เราเชื่อว่าหาก ชาวบ้านมีข้อมูลจะทำงานได้ หากมีแผนงานมากก็จะได้รับงบประมาณจากหลายหน่วยงาน ซึ่งทีมงานจะต้องกระตุ้นให้จัดทำแผน ครบทั้ง 6 ด้าน

การวางแผนการขับเคลื่อนงานในแต่ละพื้นที่

สำหรับการทำงานในระยะต่อไป ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล เสนอให้เวทีแรกจะทำงานกับกลไกพื้นที่ กลุ่ม อบต. แกน นำ เพื่อสร้างความเข้าใจโครงการ เช่น เทศบาลหนองแดงจะเอาสมาชิกสภามาเป็นกลไก เป็นตัวเชื่อมเข้าหมู่บ้าน สร้างกลไกในการทำงาน โจทย์คืออะไร ต้องการเก็บข้อมูลแบบไหน แล้วจะมีกระบวนการในการวิเคราะห์ห่ออะไรบ้าง มีกระบวนการจัดทำแผนอย่างไร มองทั้งที่มาของแผนที่อยู่เดิมและการเริ่มต้นมองมุมใหม่ว่าจะนำไปสู่อะไร

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า กำลังหาความรู้ในการจัดการน้ำและการจัดทำแผนน้ำ ซึ่งแต่ละพื้นที่จะมีทำเข้าในการทำงานแตกต่างกัน นำความรู้ที่ได้มาจัดการความรู้ร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง วง KM ของ รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ ก็จะมีการจัดการความรู้ทุกเดือน ฟรังก์นี้จะมีการพูดคุย ดร.ปัญญา ขวัญยืน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน หากทีมงานมีเวลาก็เข้าไปฟังได้ เป็นเครือข่ายมหาวิทยาลัยเพื่อการวางแผนเรื่องการจัดการน้ำ วันที่ 2 กันยายน 2564 ผมถูกมอบให้ไปพูด และจะมีการมอบให้นักวิชาการท่านอื่นจาก 5 ภูมิภาค ไปร่วมพูดคุยด้วย

นอกจากนี้ มีการพูดคุยเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณกับ ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ และทีม รวมทั้งเรื่องการออกจดหมายหากต้องการหนังสือจะออกจากบริษัท แต่หากทำงานในเชิงการสร้างพลังกับหน่วยต่างๆ หากอาจารย์ลงนามจะน้ำหนัก และมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดดีกว่า โดยทีมกลางจะทำจดหมายนำเพื่อให้ทีมอาจารย์ไปทำจดหมายต่อไป สำหรับการช่วยกันวางแผน การจัดเวทีในพื้นที่ คุณอาภา พงศ์ศิริแสน จะช่วยสนับสนุนได้ แต่ถ้ามีการจัดประชุมผ่านระบบออนไลน์ทุกคนช่วยได้ เพื่อเอื้อให้เกิดการทำงานในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปิดประชุมเวลา 16.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีประชุมที่มิวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจโครงการ พื้นที่ภาคกลาง จังหวัดลพบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรี
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2

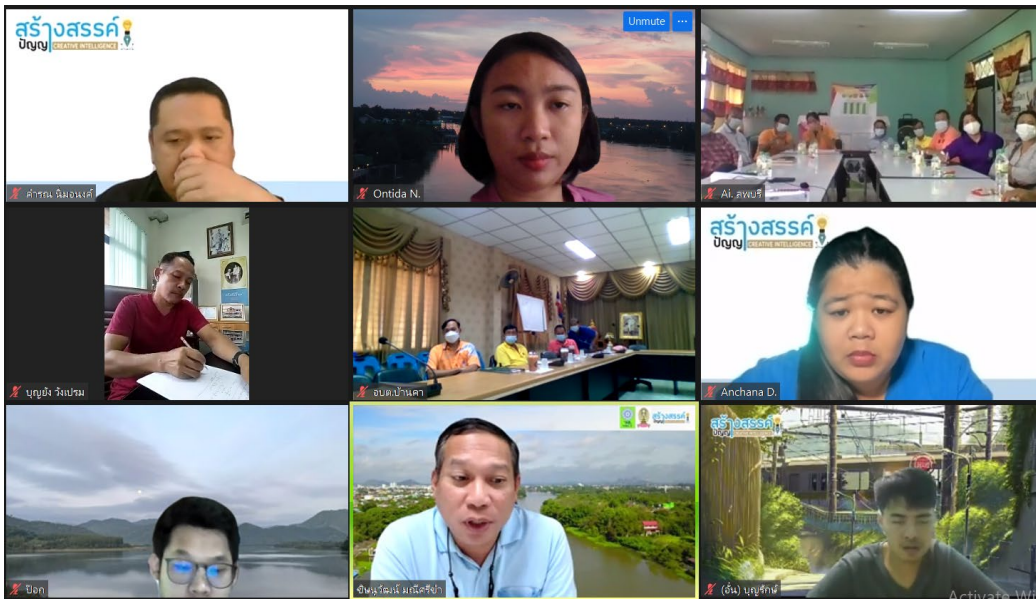
วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ.2564 เวลา 09.00 - 12.00 น.

ณ สำนักงานบริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านโปรแกรม zoom

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายกำพล	ผลเพียร	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดลพบุรี
2. นายโอ	คงสุข	เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดลพบุรี
3. นายธนู	ศรีสุข	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลหนองผักแว่น จังหวัดลพบุรี
4. นางสุวิมล	เพชรพรหมมาศ	แกนนำชุมชนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดลพบุรี
5. นางสาวทศย์รัฐ	วงษ์รักษา	แกนนำชุมชนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดลพบุรี
6. นางสาวอุไร	ธงชัย	แกนนำชุมชนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดลพบุรี
7. นายเที่ยง	รักมิตร	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา จังหวัดลพบุรี
8. ว่าที่ร้อยเอกทิวา	บุญคิ้ว	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา จังหวัดลพบุรี
9. นายสมพร	แสงขาว	หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปาจังหวัดลพบุรี
10. นายสมพร	พงษ์พัฒน์	องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา จังหวัดลพบุรี
11. นายธีรวุฒิ	วงษ์จิ้น	องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา จังหวัดลพบุรี
12. นายฐิติพงศ์	พรเดชศรีจำปา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งผักกูด จังหวัดลพบุรี
13. นายสมบูรณ์	ทองทับ	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งผักกูด จังหวัดลพบุรี
14. นายสมพงษ์	คงสินธุ์	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งผักกูด จังหวัดลพบุรี (ตำบลทะเลวังวัด)
15. นายบุญยัง	วังเปรม	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม จังหวัดสุพรรณบุรี
16. นายฉัตรชัย	ธนิกกุล	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคา จังหวัดราชบุรี
17. นายชาญชัย	คงร่าพัน	หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคาจังหวัดราชบุรี
18. นายจราวุธ	กาญจนการไกร	ผู้อำนวยการกองช่างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคาจังหวัดราชบุรี
19. นายสมพงษ์	บุญมาก	ทีมบริหารจัดการน้ำตำบลบ้านคา จังหวัดราชบุรี
20. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
21. นายพดิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
22. นายคำธณ	นันทอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
25. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
26. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
27. นางสาวอัญชนา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
28. นายธนวัฒน์	บัวทอง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เริ่มการประชุมเวลา 09.00 น.

คุณศุภณ นิมมอนงค์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม แนะนำตัวและทีมงาน พร้อมเกริ่นนำวัตถุประสงค์ของการจัดประชุม เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนสถานการณ์ด้านการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ รวมถึงบทเรียนในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ และการทำความเข้าใจความสำคัญของการวางแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน จากนั้นชวนผู้เข้าร่วมแนะนำตัวทำความรู้จักกันพร้อมบอกเล่าสถานการณ์น้ำในพื้นที่ ดังนี้

คุณบุญยัง วังเปรม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม จังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม และแลกเปลี่ยนสถานการณ์ COVID-19 ในพื้นที่ที่มีความรุนแรง ซึ่งมีการกำหนดมาตรการในการป้องกัน จัดตั้งศูนย์พักคอยเพื่อรองรับผู้กักตัว และเฝ้าดูอาการผู้ป่วย ด้านสถานการณ์น้ำ อยู่ในช่วงฝนตกหนัก มีปริมาณน้ำฝนมาก ลักษณะการตกเร็วแรงและไหลผ่านไประวดเร็ว ประสบปัญหาน้ำขาดแคลน พื้นที่หนองขามอยู่นอกเขตชลประทานจึงต้องใช้น้ำบาดาล ขุดที่ความลึกระดับ 60 เมตรเป็นตำบลแรกในจังหวัดสุพรรณบุรีที่มีการดำเนินงานเรื่องฝายมีชีวิต เพื่อการกักเก็บน้ำโดยเด็กและเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมตลอดจนมีการเติมน้ำใต้ดิน ผ่านการทำธนาคารน้ำใต้ดินประมาณ 300-400 จุด และได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นระยะ ๆ แต่สิ่งสำคัญ คือ คนในชุมชนต้องมีความรู้เรื่องต้นทุนทรัพยากรน้ำของพื้นที่และปริมาณการผลิตหรือความต้องการของพื้นที่อย่างรอบด้าน เพื่อร่วมกันหาแนวทางการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรและการใช้น้ำร่วมกัน

คุณฐิติพิงศ์ พรรณศรีจำปา นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งผักกูด จังหวัดลพบุรี แลกเปลี่ยนสถานการณ์ในพื้นที่มีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์พอสมควร เนื่องจากมีอาณาเขตติดต่อกับเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และบึงบัวหลวงของตำบลทะเลวังวัด มีกรมทรัพยากรน้ำเข้ามาดำเนินการจัดการน้ำในพื้นที่เพื่อนำน้ำจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์มาใช้ และอยู่ในช่วงการส่งมอบงานให้กับท้องถิ่น นอกจากนี้มีสร้างการเรียนรู้กับกลุ่มผู้ใช้น้ำในอำเภอท่าหลวงทั้ง 6 ตำบล โดยการศึกษาดูงานการทำธนาคารน้ำใต้ดินขององค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี มุมมองด้านการปรับเปลี่ยนการประกอบอาชีพของคนในตำบลต้องค่อยเป็นค่อยไป และใช้หลักด้านวิชาการในการหนุนเสริม โดยการบริหารจัดการน้ำในตำบลมีการทำธนาคารน้ำใต้ดินและได้รับความอนุเคราะห์จากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในการขุดบ่อบาดาลในพื้นที่

คุณเที่ยง รักมิตร รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา จังหวัดลพบุรี แนะนำตัวและแนะนำทีมผู้บริหาร ได้แก่ . ปลัดและรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา จากนั้นแลกเปลี่ยนสถานการณ์ COVID-19 ในตำบลมีการจัดสถานที่รองรับผู้ติดเชื้อ แต่ยังไม่พบผู้ติดเชื้อในพื้นที่ สถานการณ์น้ำในตำบลค่อนข้างขาดแคลน แหล่งกักเก็บน้ำมีน้อย และเก็บน้ำได้ในปริมาณไม่

มาก น้ำที่เก็บจะลดปริมาณอย่างรวดเร็ว มีแนวทางในการทำธนาคารน้ำใต้ดิน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับป่าจำปีสิรินธรที่ต้องใช้น้ำในการหล่อเลี้ยงต้นจำปีสิรินธร

คุณกำพล ผลเพียร นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดลพบุรี แลกเปลี่ยนสถานการณ์ COVID-19 ในพื้นที่ที่มีการจัดตั้งสถานที่พักคอยหรือโรงพยาบาลสนามในตำบล รองรับผู้ป่วยได้ จำนวน 20 เตียง มีแพทย์ลงพื้นที่ดูแลทุกหมู่บ้าน โดยอบต.เป็นผู้ดูแลด้านอาหาร สถานการณ์ด้านน้ำ ในพื้นที่ค่อนข้างขาดแคลนน้ำ ฝนไม่ตกตามฤดูกาล ขาดสมดุลน้ำปริมาณความต้องการน้ำมีมากกว่าปริมาณน้ำต้นทุน คุณธนู ศรีสุข ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลหนองผักแว่น เสริมว่า การทำธนาคารน้ำใต้ดิน เป็นสิ่งที่จำเป็นต่อตำบลหนองผักแว่นเนื่องจากคนในตำบลใช้น้ำบาดาลเป็นหลัก จึงต้องมีการให้ความรู้กับคนในชุมชนเรื่องการทำธนาคารน้ำใต้ดิน ควบคู่กับการวางแผนในการใช้น้ำในพื้นที่อย่างคุ้มค่า

คุณฉัตรชัย ธนิกกุล นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคา จังหวัดราชบุรี แนะนำทีมคณะทำงาน ได้แก่ ทีมบริหารจัดการน้ำของตำบล ผู้อำนวยการกองช่าง และหัวหน้าสำนักปลัดอบต. จากนั้นแลกเปลี่ยนสถานการณ์ COVID-19 ที่ส่งผลให้การทำงานในพื้นที่ค่อนข้างมีข้อจำกัด มีการเปลี่ยนแปลงในการใช้น้ำตลอดเวลา การทำการเกษตรของเกษตรกรเป็นไปตามราคาผลผลิตที่สูงขึ้นของพืชนั้น ๆ และไม่ได้คำนึงถึงการใช้น้ำ การตกของฝนในปีที่ค่อนข้างมาเร็ว เก็บน้ำสำรองไว้ได้มาก แต่สภาพอากาศที่ร้อนจัดและมีลมแรง ทำให้น้ำในสระหรือบ่อแห้งเร็วกว่าปกติ การดำเนินงานในพื้นที่ที่ผ่านมาของทีมเก็บข้อมูลด้านการบริหารจัดการน้ำ ทำให้คนในชุมชนเริ่มตื่นตัวเรื่องการบริหารจัดการน้ำในหมู่บ้านของตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะการทำฝายและการทำธนาคารน้ำใต้ดินเพื่อกักเก็บน้ำและรักษาความชุ่มชื้น และทำให้ปริมาณน้ำในแหล่งน้ำเพิ่มขึ้น

คุณชินวุฒินัน มณีศรีขำ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม และเกริ่นนำภาพรวมโครงการ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้รับทุน และ รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ ประธานคณะทำงาน แผนงานโครงการและในฐานะอนุกรรมการวุฒิสภา มอบหมายให้ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด หรือศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ 32 ตำบล 5 ภูมิภาค เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำร่วมกับนักวิชาการจากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ให้เกิดตำบลต้นแบบที่มีการวางแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมในระดับชุมชน ท้องที่ และท้องถิ่น อีกทั้งภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ได้กำหนดให้มีการจัดทำแผนน้ำระดับตำบลทุกตำบลในประเทศไทย โดยปัจจุบันสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ โดยสำนักงานภาคดำเนินการส่งจดหมายไปยังท้องถิ่น เพื่อขอความร่วมมือในการจัดทำระบบฐานข้อมูลด้านการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งจะเป็นการเสริมการทำงานร่วมกัน

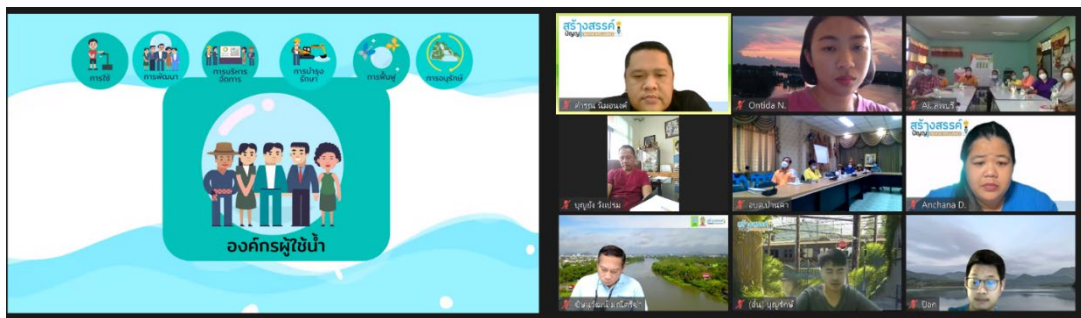
คุณคาร์ณ นิมนอนงค์ ขวนผู้เข้าร่วม คู่วิตีทัศน์ เพื่อทำความเข้าใจเรื่องการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำและการวางแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน ดังนี้

วีดิทัศน์ “ทำไมต้องทำแผนปฏิบัติการน้ำของชุมชน”

จากวิดีโอที่แสดงการเปรียบเทียบการบริหารจัดการน้ำ 2 หมู่บ้าน ระหว่าง นายก อบต.ต้น กับ นายก อบต.ตาล ซึ่งมีการบริหารจัดการปัญหาที่ต่างกัน โดย นายก อบต.ต้น ใช้วิธีการคิดอะไรได้ก็จะลงมือทำ มีเงินจากส่วนกลางลงมาให้ทำตาม ส่วนนายก อบต. ตาล นั้น เริ่มจากชวนชาวบ้านมาวางแผนจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการใช้น้ำ ปริมาณน้ำในอ่างฯ และปริมาณน้ำฝน แล้วจึงจัดทำระบบข้อมูล ทำแผนที่ชุมชน เพื่อศึกษาเส้นทางน้ำและการเพาะปลูกพืช และชวน อบต. ใกล้เคียงมาช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่ท่วม น้ำแล้งร่วมกัน จากนั้นเริ่มเขียนแผนปฏิบัติการโดยระบุรายการระยะเวลาในการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ งบประมาณที่ใช้ ผู้ดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และร่วมกันระบุพื้นที่ตั้งของโครงการ ขออนุญาตและออกแบบโครงการที่จะทำ รวมทั้งช่วยกันประมาณราคาตามระเบียบที่ถูกต้อง เมื่อถึงเวลาที่รัฐจะมีการจัดสรรงบประมาณ ชุมชนของนายก อบต.ตาลก็พร้อมเสนอได้ทันที เพียงเริ่มต้นด้วยการสำรวจหาสมมูลน้ำในพื้นที่ ร่วมกันเขียนแผนปฏิบัติการน้ำของชุมชนที่เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทน้ำของส่วนกลาง เพื่อดำเนินการการแก้ปัญหาเรื่องน้ำของชุมชน

วิดีโอที่ “ใคร? ทำอะไร? ในกฎหมายน้ำ”

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 หรือ กฎหมายน้ำ เป็นกฎหมายที่ใช้เวลาผลักดันให้เกิดขึ้นกว่า 20 ปี เนื่องจากที่ผ่านมาการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำ มีหลายหน่วยงานที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหลายฉบับทำให้การแก้ไขปัญหาขาดเอกภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 จึงเป็นกฎหมายหลักในการบริหารทรัพยากรน้ำทั้งระบบของประเทศ เพื่อการจัดสรร การใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ และสิทธิในน้ำ โดยมี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย และสำนักนายกรัฐมนตรี ที่มี สทนช.ในสังกัด ดูแล โครงสร้างกฎหมายประกอบด้วย 9 หมวด ได้แก่ หมวด 1 ทรัพยากรน้ำ หมวด 2 สิทธิในน้ำ หมวด 3 องค์กรบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ หมวด 4 การจัดสรรน้ำและการใช้น้ำ หมวด 5 ภาวะน้ำแล้งและภาวะน้ำท่วม หมวด 6 การอนุรักษ์และการพัฒนาทรัพยากรน้ำสาธารณะ หมวด 7 พนักงานเจ้าหน้าที่ หมวด 8 ความรับผิดชอบทางแพ่งในกรณีทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพยากรน้ำสาธารณะ หมวด 9 บทกำหนดโทษ และบทเฉพาะการ

โดยหมวดที่ 3 องค์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ส่วนที่ 2 ศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ ส่วนที่ 3 กลุ่มน้ำและคณะกรรมการกลุ่มน้ำ และส่วนที่ 4 องค์กรผู้ใช้น้ำ

ระดับชาติ มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารทรัพยากรน้ำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งจัดทำนโยบายและแผนแม่บทเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ มีศูนย์ข้อมูลน้ำชาติ จัดทำฝังน้ำควบคู่กับฝังเมือง พิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การขับเคลื่อนโครงการสำคัญที่ผลต่อการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ ตลอดจนการติดตามและประเมินผลการพัฒนาโครงการตามแผนแม่บทน้ำ

ระดับลุ่มน้ำ มีคณะกรรมการลุ่มน้ำ ประกอบด้วย กรรมการลุ่มน้ำโดยตำแหน่ง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำ และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค เป็นเลขานุการ มีหน้าที่และอำนาจในการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำ จัดทำแผนแม่บทการใช้ การพัฒนา การบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การฟื้นฟูทรัพยากรน้ำ และการอนุรักษ์ จัดทำแผนป้องกันและแก้ไขภาวะน้ำท่วมและน้ำแล้ง เสนอแผนงานโครงการ ต่อคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) เพื่อให้ความเห็นชอบ ซึ่งผู้ใช้น้ำในเขตลุ่มน้ำเดียวกันมีสิทธิรวมตัวกันจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ นอกจากนี้หากเกิดปัญหาวิกฤตน้ำ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศ กฎหมายบัญญัติให้มีศูนย์บัญชาการเฉพาะกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บัญชาการ

จากนั้น คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ขวนผู้เข้าร่วมร่วมแลกเปลี่ยนเรื่องการจัดทะเบียนจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งตำบลหนองขาม ยังไม่มีการจัดตั้งหรือจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ตำบลบ้านคาได้รับหนังสือ และทราบแนวทางในเบื้องต้น แต่ยังไม่ได้นำดำเนินการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ ตำบลแก่งผักกูดและตำบลทะเลวังวัด มีการจดทะเบียนเรียบร้อยแล้ว กับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 2 สระบุรี จำนวน 1 กลุ่ม 2 ตำบล มีสมาชิก 30 คน ตำบลซับจำปา ยังไม่มีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ แต่มีการจัดตั้งคณะกรรมการในเบื้องต้น ตำบลหนองผักแว่น มีการแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ใช้น้ำ แต่ยังไม่มีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ จึงชวนเชื่อมโยงจากการดูวีดีทัศน์ โดยแนวทางในการดำเนินงานแบบนายก อบต.ตาลที่เน้นสร้างการมีส่วนร่วมและจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำของตำบล ประกอบกับสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ขอความร่วมมือให้ท้องถิ่นมอบหมายเจ้าหน้าที่ 1 คน ดำเนินการสำรวจและเก็บข้อมูลแหล่งน้ำส่งเข้าระบบเว็บไซต์ของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับแผนการดำเนินงานของโครงการน้ำ 5 ภาค ที่กำลังขับเคลื่อน เพื่อให้เกิดรูปธรรมการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โดยใช้ข้อมูลในการตัดสินใจอย่างมีส่วนร่วม

คุณคาร์ณ นิมนงค์ บอกเล่าภาพรวมโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิดการวิจัย และแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

โดยมีขอบเขตการดำเนินงานในพื้นที่ 32 ตำบล 5 ภูมิภาค มีเกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน หรือ พื้นที่คาบเกี่ยวชลประทาน กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่มีความพร้อมและมีใจในการขับเคลื่อนเรื่องการบริหารจัดการน้ำ ประกอบด้วย

1. ภาคเหนือ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดน่าน โดยมีที่มมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดน่าน เป็นพี่เลี้ยงพื้นที่
2. ภาคอีสาน ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดสุรินทร์ และจังหวัดอุบลราชธานี มีมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยขอนแก่น และเครือข่ายนักวิจัย หนุนเสริมการทำงาน
3. ภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา
4. ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา
5. ภาคกลาง ได้แก่ จังหวัดลพบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดราชบุรี และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสูตร ในพื้นที่ จังหวัดอ่างทอง ชัยนาทและสิงห์บุรี

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยภายนอกที่เข้าร่วม ดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัยใน 5 ภูมิภาค
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบลเป้าหมาย
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

**พื้นที่เป้าหมาย
งานหน้า 5 ภูมิภาค**

ภาคกลาง 10 ตำบล
ภาคตะวันออก 5 ตำบล
ภาคเหนือ 5 ตำบล
ภาคใต้ 5 ตำบล
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 ตำบล
รวม 30 ตำบล

ผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในระยะเวลา 10 เดือนจากนี้ ได้แก่

1. เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ที่มีการบริหารจัดการน้ำร่วมกันของคนในชุมชน
2. เกิดแผนการจัดการน้ำชุมชนที่ออกแบบร่วมกัน เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
3. เกิดผลงานรูปธรรม จากแผนงานการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม
4. เกิดระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศที่นำไปสู่การตัดสินใจบริหารจัดการน้ำ
5. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการในการบริหารจัดการน้ำชุมชน
6. เกิดการเชื่อมกลไกการบริหารจัดการน้ำชุมชนในระดับตำบล กลุ่ม และอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด

จากนั้น คุณคาร์ณ นิ่งนองค์ ชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ดังนี้

ตำบลบ้านคา มีต้นทุนในการเก็บข้อมูลในเบื้องต้น สามารถต่อยอดการดำเนินงานได้ แต่สิ่งที่เพิ่มเติมในระยะนี้ คือ การติดตั้งระบบข้อมูลที่ทีมเจ้าหน้าที่อบต. รวมทั้งการสร้างทีมในระดับพื้นที่และสร้างการมีส่วนร่วมกับเด็กและเยาวชนในพื้นที่ร่วมดำเนินงาน

ตำบลหนองขาม ได้รับรู้เรื่องการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งผู้ใช้น้ำนอกเขตชลประทานสามารถจัดตั้งและจดทะเบียนได้ รวมทั้งสามารถเสนอแผนเพื่อการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ได้ เป็นโอกาสในการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำของบนพื้นฐานต้นทุนของพื้นที่ อันจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสริมว่า จากประสบการณ์การทำงานด้านการจัดการความขัดแย้งในการใช้น้ำ โดยกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตำบลบ้านคา และการขับเคลื่อนเรื่องน้ำในพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร เกิดรูปธรรมการลดความขัดแย้ง ผ่านการขับเคลื่อนด้วยการใช้ข้อมูลในการวางแผนและการตัดสินใจ นำไปสู่การทำธนาคารน้ำได้

ดิน เกิดผลลัพธ์ในการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนของพื้นที่ และขยายผลสู่ระดับนโยบาย นำมาสู่การดำเนินงานในพื้นที่นอกเขตชลประทาน

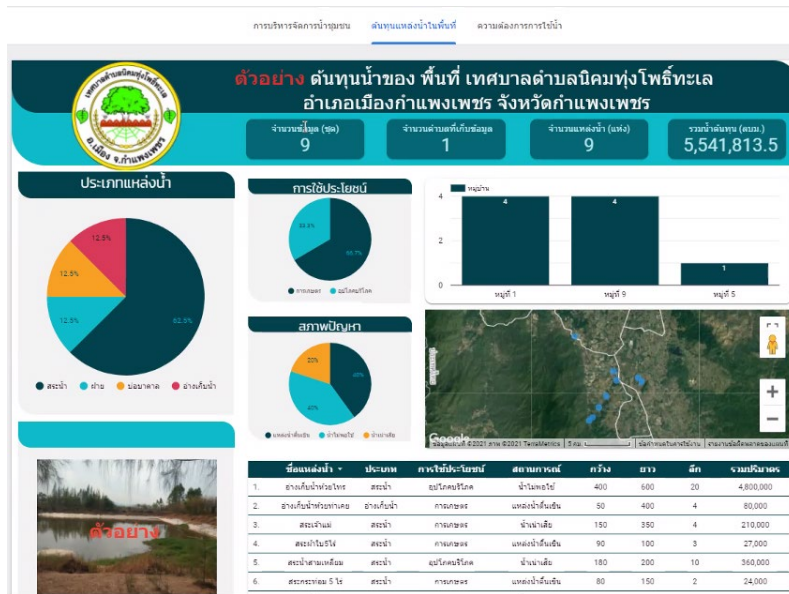
คุณคำรณ นิ่มอนงค์ เสริมแนวทางการดำเนินงาน ภายใต้ระยะเวลาดำเนินงาน 10 เดือน แบ่งเป็น 4 ระยะ ประกอบด้วยระยะที่ 1-3 จำนวน 3 เดือน และระยะที่ 4 จำนวน 1 เดือน มีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1	ระยะที่ 2	ระยะที่ 3	ระยะที่ 4
<ol style="list-style-type: none"> 1. การค้นหาและสร้างทีมแกนนำชุมชนตำบล 2. การจัดเวทีสร้างความเข้าใจโครงการ 3. การ Review แผนตำบล และเก็บข้อมูลสถานการณ์น้ำ ข้อมูลทุน-ทุกซ์ของพื้นที่ 4. การทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การอบรมวิทยากรกระบวนการและการจัดทำข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศเรื่องน้ำ 2. การสนับสนุนงบประมาณการเก็บข้อมูลตำบลเพื่อจัดทำระบบ DATA STUDIO 3. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนน้ำตำบลเป้าหมาย 4. การทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำกิจกรรมของตำบลตามแผนปฏิบัติการ 2. การติดตามหนุนเสริมการสร้างรูปธรรม 3. การทำรายงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การสรุปทบทวนและผลลัพธ์เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการ 2. การจัดเวทีสาธารณะ 3. การทำรายงาน

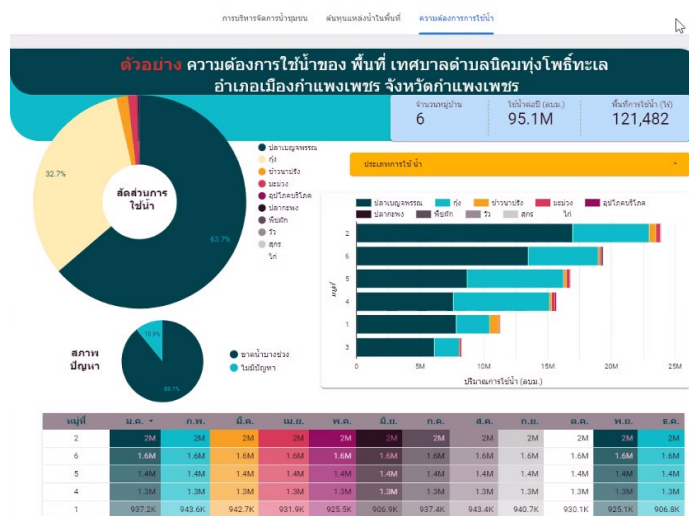
จากนั้น ชาวผู้เข้าร่วม ทุระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำชุมชน data studio มีส่วนประกอบและรายละเอียด ดังนี้

หน้าที่ 1 แสดงให้เห็นแผนการบริหารจัดการน้ำของตำบล ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำของชาติ 6 ด้าน ไปถึงยุทธศาสตร์จังหวัดและยุทธศาสตร์ท้องถิ่น ซึ่งการเสนอแผนต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ 6 ด้านอย่างครอบคลุม

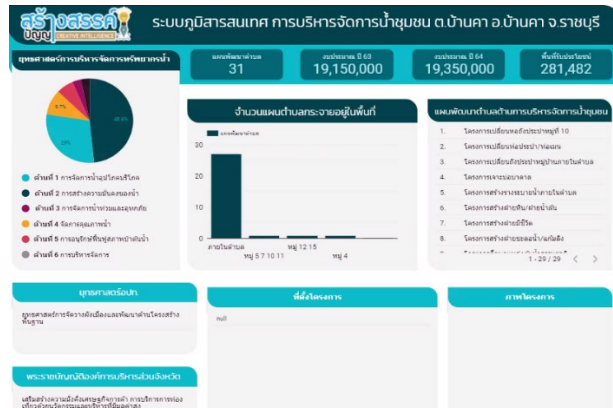
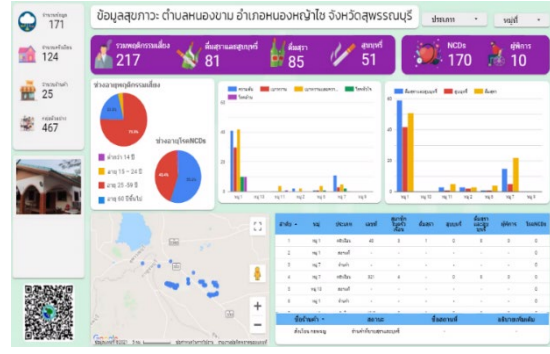
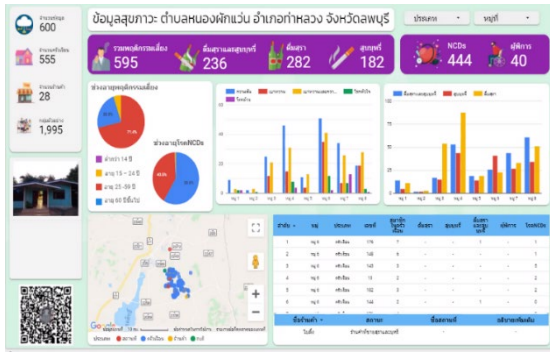

หน้าที่ 2 แสดงน้ำต้นทุนของตำบล ที่มีการแยกประเภทแหล่งน้ำ ปริมาณน้ำต้นทุน การใช้ประโยชน์ ปัญหาหรือสภาพแหล่งน้ำนั้น ตลอดจนพิกัดที่ตั้งของแหล่งน้ำนั้น

หน้าที่ 3 แสดงความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ ในการผลิตของตำบล รวมทั้งสภาพปัญหาและปริมาณการใช้น้ำในแต่ละเดือน

นอกจากนี้ ตำบลบ้านคา มีต้นทุนในการเก็บข้อมูลและจัดทำระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำ ตำบลหนองผักแว่น และตำบลหนองขาม มีการใช้ระบบภูมิสารสนเทศในการเก็บข้อมูลในประเด็นสุขภาพ โดยคนในชุมชน เป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ที่แสดงให้เห็นสถานการณ์สุขภาพชุมชน ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการทำงานของท้องถิ่น เพื่อการตัดสินใจและวางแผนการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาได้หลากหลายประเด็น

ช่วงสุดท้าย คุณค้ำธณ นิมอนงค์ ชาวผู้เข้าร่วมสะท้อนความคิดเห็นจากการเข้าร่วมการประชุมสร้างความเข้าใจ ดังนี้

1. ตำบลแก่งผักกูด เมื่อได้รับฟังแผนการดำเนินงานโครงการแล้วไม่หนักใจ ส่วนข้อมูลแผนน้ำและแหล่งน้ำมีอยู่แล้วในเบื้องต้น แต่ข้อมูลเรื่องหนังสือสั่งการจากอำเภอในการจัดทำข้อมูลแหล่งน้ำของตำบล ได้รับทราบมาระยะหนึ่งแล้วแต่ได้เห็นรายละเอียดเพิ่มเติมมากขึ้น
2. ตำบลชัยจำปา ได้เห็นแนวทางในการดำเนินงานร่วมกันในพื้นที่
3. ตำบลหนองผักแว่น ได้รับรู้ รับทราบข้อมูลและเห็นแนวทางในการสร้างทีมในตำบลเพื่อขับเคลื่อนเรื่องการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่
4. ตำบลหนองขาม เห็นความสำคัญของข้อมูลและการจัดทำแผนด้านการบริหารจัดการน้ำ ที่จะช่วยในการวางแผนและเสนอแผนต่อหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน เป็นระบบ รวมทั้งการแก้ปัญหาหรือพัฒนาในชุมชน จะเกิดการมีส่วนร่วมและเป็นประโยชน์กับทุกคน
5. ตำบลบ้านคา ได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงาน มีความชัดเจนมากขึ้นในการจัดทำแผนที่ที่ทุกคนมีส่วนร่วมเข้าใจและร่วมลงมือในการปฏิบัติ รวมทั้งการสร้างภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานร่วมกัน และต้องทำอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้และปรับตัวอย่างเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง

ปิดการประชุมเวลา 12.00 น.

นางสาวอรธิตา นามศิริ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชินวุฒัน มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมที่มิววิจัยภาคตะวันออกเฉียง
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
วันที่ 27 กรกฎาคม 2564 เวลา 13.00 – 13.50 น.
ณ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านโปรแกรมซูม

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายนพดล	จันทร์เรือง	ผู้จัดการกิจการเพื่อสังคม บริษัท SCG Chemicals จำกัด
2. ดร.พงษ์ศักดิ์	วิทวัสชุดิกุล	ที่ปรึกษาบริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
3. นายวิชัยวิสิฐ	ธีราชรัมย์	บริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
4. นางสาวแก้วหทัย	สำโรงทอง	บริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
5. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
6. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
7. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
8. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
9. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
10. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
11. นางสาวอัญชานา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 13.00 น.

การประชุมหารือกับที่มิววิจัยภาคตะวันออกเฉียงในวันนี้ ทีมกลางมีการพูดคุยร่วมกับคุณนพดล จันทร์เรือง ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุดิกุล คุณวิชัยวิสิฐ ธีราชรัมย์และทีมงานจากบริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง เพื่อพูดคุยในรายละเอียดของโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดังนี้

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวถึงช่วง 2 ปีที่ผ่านมา สกว.เปลี่ยนเป็น สกสว. ได้รับมอบจาก สกสว.ทำงานร่วมกับ กรมชลประทานภายใต้โครงการชลประทานท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ระยะเวลาดำเนินงาน 18 เดือน ในพื้นที่โครงการชลประทานท่อทองแดงหลายหมื่นไร่ คณะกรรมการวิชาการวุฒิสภากลางไปดูการดำเนินงานของโครงการท่อทองแดงที่มีการทำงานอย่างมีส่วนร่วมกับชุมชนเหมือนกับที่จังหวัดระยอง จึงต้องการให้มีการขยายผลการดำเนินงาน กรมชลประทานมองว่าน่าจะเป็นพื้นที่นำร่องในการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน มีหน่วย บพท. กับ วช.เป็นผู้สนับสนุนทุน ขณะนี้ทีมกลางได้ทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นลดลงเนื่องจากแหล่งทุนอาจจะไม่เข้าใจเรื่องการสนับสนุนทุนกับชุมชน จึงมีเพียงการดำเนินงานภายใต้การสนับสนุนของ วช. ภายใต้โครงการลดความเหลื่อมล้ำเท่านั้น

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ มีการจัดการน้ำชุมชนครอบคลุม 5 ภูมิภาค 30 ตำบล สำหรับภาคตะวันออกเฉียงมีการทำงานร่วมกับมหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรีที่มีประสบการณ์การทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา และมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีประสบการณ์เรื่องการบริหารจัดการน้ำโดยชุมชนกับ อบต. 108 ตำบล โดยดำเนินงานใน 4 จังหวัด คือ จังหวัดจันทบุรี ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา ระยะเวลาดำเนินงาน 9 เดือน จึงต้องหาพันธมิตรในการดำเนินงาน และได้พูดคุยร่วมกับ ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุดิกุล ในเบื้องต้น

โครงการนี้ลงไปดำเนินการให้เกิดการวางแผนบริหารจัดการน้ำชุมชนเพื่อหาตัวแบบในการทำงาน สอดคล้องกับ พรบ.น้ำ ปี 2561 ต้องมีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งทั้ง 2 ตำบล คือ ตำบลกลองและตำบลตะพง ยังไม่ได้มีการตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ นอกจากนี้ยังมีการจัดทำข้อมูล กระบวนการ ทำแผนน้ำในระดับเทศบาล ตำบล ปัจจุบันมีคนจดแจ้งองค์กรผู้ใช้น้ำเพียงหลักพันองค์กรทั่ว

ประเทศ ส่วนใหญ่ยังไม่ได้ขยับเรื่องนี้ เมื่อวานนี้พูดคุยกับพื้นที่จังหวัดสตูล ในพื้นที่วิจัยมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ 1 ตำบลเท่านั้น จึงเป็นที่มาว่าข้อมูลที่สื่อสารลงไปไม่ถึงระดับพื้นที่ ที่มกลางจึงต้องทำเรื่องนี้ รวมทั้ง ดร.สมเกียรติ ประจักษ์ เลขา สทช. ต้องการให้ช่วยทำตัวแบบการจัดการน้ำโดยชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน จึงประสานงานกับคุณวิชัยวิสิฐ อิราชรัมย์ เพื่อพูดคุยร่วมกันวันนี้

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ มีเป้าหมายของโครงการ คือ สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ 5 ภูมิภาค จำนวน 30 ตำบล เพื่อ

1. เกิดชุดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่นอกเขตชลประทาน 5 ภูมิภาค เดิมทำในเขตชลประทานที่กำแพงเพชร แต่โครงการนี้ทีมงานต้องทำนอกเขตชลประทาน เพื่อทดลองการจัดการน้ำชุมชนไปใช้ในพื้นที่นอกเขตได้หรือไม่
2. เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ซึ่งปัจจุบันกำลังมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ขับเคลื่อนให้จัดการแบบมีส่วนร่วม
3. เกิดระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ โดยมีการทำงานผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศน้ำเพื่อการตัดสินใจ
4. เกิดรูปธรรมในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ ที่มีการลดการใช้น้ำลง 15 % อาจจะมีแนวทางอื่นๆ มาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันได้
5. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่สู่ระดับนโยบาย

โดยองค์กรผู้ใช้น้ำที่จดทะเบียนจะทำแผนน้ำชุมชนในเทศบาล/อบต. และเทศบาล/อบต. จะส่งไปยังอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดและคณะกรรมการลุ่มน้ำ รวมไปถึงคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่งการจดทะเบียนอาจจะไม่ใช่ชาวบ้านอย่างเดียว SCG อาจจะจดกับชาวบ้านได้เช่นกัน ท้องถิ่นอาจจะยังไม่เข้าใจเรื่องนี้ เราต้องเล่ากฎหมายใหม่ให้ฟังว่าต้องมีแผนและองค์กรผู้ใช้น้ำ ขณะนี้มีการเลือกกรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งต้องจดทะเบียนภายในเดือนสิงหาคม 2564

คุณนพดล จันทรเรือง กล่าวถึงโครงการนี้ต้องการให้จดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ มีข้อมูลในการทำแผน และแผนน้ำตำบล/เทศบาลต้องบรรจุไว้ในตำบลและเทศบาล เพื่อบรรจุไว้ในแผนน้ำจังหวัด SCG ได้จดทะเบียนในภาคอุตสาหกรรมแล้ว เป็นการรวมกลุ่มของบริษัทเอกชนในนิคมอุตสาหกรรมมาตพุด ของสภาอุตสาหกรรมจดทะเบียนเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ กำลังดูว่าจะส่งใครไปร่วมคัดเลือกเป็นกรรมการลุ่มน้ำ จะเลือกคนที่ทำงานเรื่องน้ำมาตลอดเป็นคณะกรรมการ เพราะว่าเรื่องน้ำเป็นความสำคัญของอุตสาหกรรม สำหรับภาคเกษตรอาจจะยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องนี้ในวงกว้าง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวถึงประโยชน์ที่จะได้ของรับของการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำจะมีสิทธิในการให้ข้อเสนอแนะ ร้องเรียน เสนอแผน เช่น รัฐบาลเสนองบ หากไม่มีแผนก็จะนำงบประมาณไปใช้ในการจัดการน้ำไม่ได้ สามารถของบประมาณจากหน่วยงานที่เหนือขึ้นไปในการจัดการน้ำได้ เป็นต้น ซึ่งการเลือกกรรมการลุ่มน้ำจะมีตัวแทนจากองค์กรผู้ใช้น้ำไปเลือกเป็นกรรมการลุ่มน้ำจากภาคส่วนต่าง ๆ และในอนาคตจะมีความสำคัญมาก เพราะมีผลต่อการจัดสรรน้ำในระดับลุ่มน้ำ

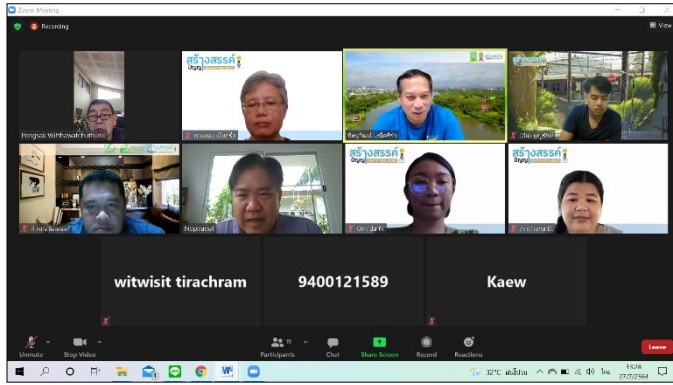
คุณวิชัยวิสิฐ ธีราชรัมย์ กล่าวว่า สำหรับตำบลตะพงและตำบลแกลงมีความเป็นไปได้ เพราะเป็นเครือข่ายทำงานกับทีมกลางอยู่แล้ว และ ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสสุติกุล ไต่ไปสื่อสารกับชุมชนแล้ว เห็นว่าการทำงานจะเป็นการวางแผนพัฒนาผ่านการการเก็บข้อมูลเพื่อทำแผน และการใช้เทคโนโลยีในการทำข้อมูลเพื่อตัดสินใจ

ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสสุติกุล กล่าวว่า ตำบลตะพงประสานงานคุณสงกรานต์ พงษ์มี แต่ความเข้มข้นของการทำงาน CBR ยังอยู่ในสวนผลไม้ แต่ลำห้วยยังน้อยอยู่ ส่วนตำบลแกลง สามารถเชื่อมโยงในพื้นที่กับข้างล่างได้ ประสานผ่าน ผญ.วันดี อินทรพรหม อดต.จรรยา และ อดต.ธงชัย ซึ่งบ้านมาบจันทร์ ตำบลแกลง มีความสำเร็จมากกว่าเพราะเป็นขอบเขตระดับตำบล ส่วนบ้านศาลเจ้า ตำบลตะพง มีเพียงจุดเดียว พลังการขับเคลื่อนงานอาจจะต่างกัน

คุณนพดล จันทร์เรือง สอบถามเรื่องการสื่อสารให้ชุมชนมาสมัครเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำอย่างไร เพราะมีความซับซ้อนพอสมควร และต้องสมัครผ่านออนไลน์

ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสสุติกุล กล่าวว่า ได้พูดเรื่องการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำกับคุณสงกรานต์ พงษ์มี ตำบลตะพงไปแล้ว ส่วนตำบลแกลง ผญ.วันดี อินทรพรหม ตกลงแล้ว แต่รอลงไปพูดคุยร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า หลังจากจบการทำงาน CBR กับ SCG ทีมกลางได้มีการสนับสนุนการทำงานภายใต้งบประมาณของ สสส.เรื่องการลด ละ เลิกเหล้าและบุหรี่ร่วมกับหมออนามัย นายทวิป แสงกระจ่างเข้าร่วม ทำให้หลายหมู่บ้านแต่ไม่ได้เลือกจุดที่ทำงานกับคุณสงกรานต์ สำหรับการดำเนินโครงการนี้จะมีการจับมือของทั้ง 2 พื้นที่ให้มาทำงานรวมกันในระดับตำบล ซึ่ง คุณสงกรานต์ พงษ์มี มีความใกล้ชิดกับนายทวิป จึงมีตัวแทนทุกหมู่บ้านเข้าร่วม ส่วนเรื่องการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำไม่ใช่เรื่องใหญ่ นำบัตรประชาชนคนที่จดทะเบียนมาและเลือกตัวแทนมา 1 คน เพื่อกรอกรระบบ โดยมีเงื่อนไขต้องอยู่ในขอบเขตลุ่มน้ำและตำบลเดียวกัน การจดทะเบียนไม่ยาก แต่เก็บข้อมูลแหล่งน้ำ น้ำใต้ดินมาวิเคราะห์สมดุลน้ำ และจัดทำแผน ซึ่งทั้ง 2 ตำบล ก็ได้เก็บรวบรวมข้อมูลไปแล้วภายใต้โครงการ CBR แต่ครั้งนี้ต้องรวมทำงานระดับตำบล หากมีทีม SCG มาช่วยจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีข้อจำกัดของการลงพื้นที่ไม่ได้จากสถานการณ์โควิด-19 ต้องอาศัยทีม SCG ลงช่วย เพราะว่าทำงานทั้งตำบล หากไปเลือกที่อื่นไม่มีเครือข่ายก็ต้องสร้างเครือข่ายใหม่ ในแง่ของการจัดทำแผนน้ำจะช่วยลดความขัดแย้ง แต่โครงการนี้จะทำอย่างไรให้มีข้อมูลร่วมกันในการตัดสินใจจัดการน้ำ ใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ ใช้ข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศในการดูการกระจายตัวของแหล่งน้ำ หากจะเชื่อมโยงแหล่งน้ำจะทำอย่างไร ทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำมาดำเนินงานร่วมกัน จะเกิดการจัดสรรน้ำอย่างมีส่วนร่วม แบ่งปันทรัพยากรน้ำ หากไม่ดำเนินการคาดว่าจะเกิดความขัดแย้งในอนาคต นอกจากนี้ กระบวนการที่ทำ SCG พาชุมชนบ้านมาบจันทร์ไปดูงานธนาคารน้ำใต้ดินที่วังสามหมอ จังหวัดกำแพงเพชรเป็นเรื่องที่ดี เพราะการทำธนาคารน้ำใต้ดินที่ไม่เข้าใจ นำยาง/ขวดน้ำไปไว้ใต้ดินอาจส่งผลกระทบต่อระยะยาว กระบวนการทำงานจะช่วยแชร์ข้อมูล ข้อเท็จจริงร่วมกัน

คุณนพดล จันทรเรือง กล่าวว่า การสร้างความเข้าใจ สร้างความปรองดอง เราจะนัดกันแบ่งบทบาทหน้าที่อย่างไร เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการทำงานร่วมกัน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ทีม SCG ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตติกุล จะทำบทบาทมีการลงพื้นที่พูดคุยกับแกนนำชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น เล่าบทบาท กระบวนการทำงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้ในการจัดการกับทีมงาน ทีมกลางจะได้ผ่านระบบออนไลน์กับทีมพี่เลี้ยง ชุมชน หากวันนี้มีความเห็น/ข้อตกลงร่วมกัน เราจะเริ่มวางแผนและเชิญชุมชน ผู้นำท้องถิ่นมาสร้างความเข้าใจร่วมกันว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ซึ่งมีทุนสนับสนุนการดำเนินงานในระดับตำบลเพื่อขับเคลื่อนโครงการ หากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดสรรงบประมาณมาที่ทีมกลาง ทีมกลางจะจัดสรรงบประมาณลงพื้นที่ต่อไป SCG อาจจะแชร์ทรัพยากรบุคคล แล้วทำข้อตกลงร่วมกันระหว่าง SCG กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ อปท.ก็ได้

คุณนพดล จันทรเรือง กล่าวว่า ยินดีเข้าร่วม หากทำให้เกิดประโยชน์ ขอให้ทีมงานทำ action plan ในการพูดคุยสรุปบทบาทร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง และรวบรวมคนมารับฟัง เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า อาจจะพูดคุยวงเล็กเรื่องการจัดการ และชวนทีมตำบลเพื่อมาพูดคุยร่วมกัน โดยมีทีม SCG เป็นพี่เลี้ยง ครั้งหน้านัดหมายนำแผนมาคุยกันเพื่อประชุมร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง ของตำบลตะพงประสานคุณสงกรานต์ พงษ์มี ไปแล้ว ขอให้ ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตติกุล ช่วยประสาน ผอ.วันดี อินทรพรหม ประสานแผนที่มีจาก อบต.ธงชัย กับ อบต.จตุรฤทัย ได้ เพราะว่ามีการทำงานร่วมกันตั้งแต่โครงการบ้านมาจันทร

สำหรับเรื่องการจัดการจดหมายในการทำงานร่วมกัน คุณนพดล จันทรเรือง กล่าวว่า ไม่ต้องทำจดหมายมายัง SCG ขอให้ทำงานให้สำเร็จเป็นหลักดีกว่า โดยคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ จะส่งรายละเอียดของโครงการให้ดูอีกครั้งหนึ่ง

คุณวิชัยวิสิฐ ธีราธรรมย์ สอบถามว่า หลังจากจบโครงการ 9 เดือน จะมีการต่อยอดอย่างไรในการทำงานกับชุมชนต่อเนื่อง หรือพื้นที่ที่อยู่นอกเหนือ 2 ตำบลนี้

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ชุมชนไม่ได้รับรู้ การสร้างความเข้าใจเรื่องนี้มาก หลายชุมชนเข้าไม่ถึงงบประมาณของรัฐ ไม่มีข้อมูล ขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบ หาก SCG มีพื้นที่ที่ทำงานร่วมกับชุมชนอยู่แล้วสามารถขับเคลื่อนงานต่อเนื่องได้ ผมมีประสบการณ์การทำงาน 108 ตำบลของจังหวัดฉะเชิงเทรา หนุนให้นักวิชาการทำร่วมกับชุมชน เมื่อโครงการเสร็จสิ้นไม่มีคนสานต่อ เพราะว่าในอนาคตคาดว่าจะมีปัญหาเรื่อง EEC ในการแย่งชิงทรัพยากรน้ำอย่างมาก

คุณวิชัยวิสิฐ ธีราธรรมย์ กล่าวว่า เกษตรกรก็ยังไม่รับรู้ว่าจะได้ประโยชน์อะไรบ้าง หากเราสื่อสารเรื่องนี้ก็จะช่วยส่งเสริมงานของภาครัฐได้ ช่วยให้เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ มีการนำบทเรียนจากองค์กรผู้ใช้น้ำไปทำในพื้นที่อื่นได้ รวมทั้งเรื่องระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศ

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวเสริมว่า พยายามให้ชาวบ้านใช้ชุดข้อมูลร่วมในการทำงานพื้นที่คาบเกี่ยวกัน การทำงานจะทำให้เห็นข้อมูลร่วมกัน พื้นที่คาบเกี่ยวจะเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่นๆ ได้อย่างไร หรือมีการเชื่อมโยงกับตำบลข้างเคียง ทำให้พื้นที่อื่นได้รับประโยชน์ร่วมกัน

คุณนพดล จันทรเรือง สอบถามว่า ที่จังหวัดฉะเชิงเทราทำแล้วเป็นอย่างไร ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตินกุล สามารถทำงานข้ามจังหวัดได้

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า มีการกระตุ้นนักวิชาการให้ไปทำงานเชื่อมโยงกับอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์อย่างต่อเนื่อง หากมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ทำงานกับ SCG จะเป็นประโยชน์กับพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อลดปัญหาเรื่องการแย่งชิงน้ำในพื้นที่ EEC

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวเสริมว่า บทเรียนการจัดทำแผนน้ำ 108 ตำบล สร้างแพลตฟอร์มผ่านมหาวิทยาลัยแต่ไม่มีคนสานต่อ จึงนำบทเรียนดังกล่าววางแผนโครงการนี้ต้องสร้างคนพร้อมแพลตฟอร์มจึงจะสำเร็จ จะมีคุณอรธิตา นามศิริ (ฟลูค) กับผมเป็นผู้ประสานหลัก

คุณนพดล จันทรเรือง กล่าวว่า SCG ยินดีทำงานร่วมกันเพราะว่าเกิดประโยชน์ ทำงานบนข้อเท็จจริง เพื่อบริหารจัดการได้อย่างตรงจุด ไม่ต้องมาทะเลาะกันระหว่างเกษตรกรกับอุตสาหกรรม เนื่องจากความเป็นจริงภาคอุตสาหกรรมจะได้รับน้ำหลังจากภาคการเกษตร

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า จะนัดหมายประสานผ่านคุณวิชัยวิสิฐ ธีราชรัมย์ ในการพูดคุยอีกครั้งหนึ่ง ภาคตะวันออกดำเนินงานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง จันทบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีมหาวิทยาลัยบูรพาเป็นทีมวิชาการ และศึกษาสภาพความสำเร็จในระดับ EEC ร่วมด้วย ซึ่งในจังหวัดชลบุรียังหาตำบลที่จะขับเคลื่อนไม่ได้

คุณนพดล จันทรเรือง กล่าวว่า จะลองดูว่ามีเครือข่ายที่ทำเรื่องนี้ในพื้นที่จังหวัดชลบุรีหรือไม่ หากมีจะแจ้งในการประชุมครั้งต่อไป

ปิดประชุมเวลา 13.50 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปการประชุมโครงการน้ำ ตำบลหนองแดง ครั้งที่ 1

“โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาคลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่”

วันศุกร์ ที่ 30 กรกฎาคม 2564 เวลา 15.00 – 17.00 น.

ณ สำนักงานวิทยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผ่านโปรแกรม Zoom

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักงานวิทยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ สพ.ญ.ดร.ศรารุณี	ชั้นมณี	สำนักงานวิทยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผศ.ดร.ศุภวรรณ	วิเศษน้อย	สำนักงานวิทยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. นายกุลเดช	คำแก่น	สำนักงานวิทยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. นายนิติพงษ์	แก้วปา	สำนักงานวิทยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. นายสาธิต	อนุปิม	สำนักงานวิทยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. นายทวี	ธรรมจักร์	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์ฯ เทศบาลตำบลหนองแดง
8. นายชัยบดินทร์	กุลเทพรหม	สมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดงเขต 1
9. นายสมศรี	ไกรสร	สมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดงเขต 1
10. นายพัฒน์	โสมงคล	สมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดงเขต 2
11. นายธนชัย	ใจยา	เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลหนองแดง
12. นายทะนงศักดิ์	รัมย์ะดี	สมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดงเขต 1
13. นางสุภัศรา	การ์ตัน	สมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดงเขต 2
14. นายสมนึก	วงศ์เลียบ	สมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดงเขต 1
15. นายรุ่ง	ชัตติยะ	ประธานสภาเทศบาลตำบลหนองแดง
16. สิทธิเสริม	ศรีมูล	รองนายกเทศมนตรีตำบลหนองแดง
17. นายธนกร	แคว้งอินทร์	รองประธานสภาเทศบาลตำบลหนองแดง
18. นายสามารถ	วงศ์เลียบ	นายกเทศมนตรีตำบลหนองแดง

เปิดการประชุมเวลา 15.30 น.

รูปที่ 1 บรรยากาศการประชุมโครงการน้ำร่วมกับเทศบาลตำบลหนองแดง

เริ่มต้นการประชุมโดย ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ได้แนะนำตัว แนะนำทีมงาน และให้ผู้เข้าร่วมทุกคนแนะนำตัว ซึ่งประกอบด้วย ทีมงานจากสำนักวิชาทรัพยากรเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทีมบริหารและสมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดง

จากนั้น ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ได้เล่าถึงความเป็นมาของการประชุมโดยประเด็นสำคัญคือการบริหารจัดการน้ำ จึงได้ถามถึงสถานการณ์น้ำ การบริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่านกับทางเทศบาลตำบลหนองแดง ที่เป็นหน่วยงานดูแลรับผิดชอบในพื้นที่ โดยมีนายทวี ธรรมจักร ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และงบประมาณ เทศบาลตำบลหนองแดง ได้กล่าวว่า สถานการณ์การใช้น้ำในพื้นที่ตำบลหนองแดง ปัจจุบัน สามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. ด้านการอุปโภคบริโภค

มีแหล่งผลิตน้ำประปา อยู่ 2 แห่ง แห่งแรก เป็นระบบประปาน้ำผิวดิน ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองแดง หมู่ 5 เป็นประปาหมู่บ้านขนาดใหญ่ สามารถใช้ได้ 5 หมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลหนองแดง

และแหล่งผลิตน้ำอีกแห่งเป็นแหล่งน้ำระบบบาดาล ซึ่งให้บริการประชาชนอยู่หมู่บ้านเดียว คือบ้านทุ่งกวาง

2. ด้านการเกษตร

ในอำเภอแม่จริมมีลำน้ำแม่จริมไหลผ่านตลอดปี ทำให้การเกษตรมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี

ปัญหาที่พบในปัจจุบันคือ

1. การผลิตน้ำประปาต้องใช้พลังงานไฟฟ้าสำหรับเครื่องจักรที่ผลิตน้ำประปา ซึ่งมีค่าใช้จ่ายที่สูงมากถึง 50,000 บาท/เดือน หรือ ประมาณ 600,000 บาท/ปี
2. แหล่งน้ำที่นำมาผลิตประปา ระบบน้ำผิวดิน นำน้ำดิบจากลำน้ำแม่จริมที่ไหลผ่านพื้นที่การเกษตร ซึ่งมีการปนเปื้อนสารเคมีต่างๆ ทำให้ประชาชนผู้ใช้น้ำประปา ระบบนี้ ไม่มั่นใจในความปลอดภัย ความปลอดภัย
3. ระบบประปาบาดาล สามารถบริโภคได้ แต่มีปัญหาสนิมเหล็ก และมีภาระค่าไฟฟ้าที่สูง
4. ในช่วงฤดูแล้ง น้ำจะลดลงเป็นอย่างมาก ทำให้ผลิตน้ำประปาให้ประชาชนใช้ได้อย่างไม่เพียงพอ

จากปัญหาข้างต้นทางทีมผู้บริหารเทศบาลตำบลหนองแดง ได้ช่วยกันระดมความคิดแก้ปัญหา โดยแผนเบื้องต้นคือจะการนำน้ำสะอาดบริสุทธิ์จากแหล่งน้ำธรรมชาติ เข้ามาให้ประชาชนได้ใช้อุปโภคบริโภค เพื่อลดการใช้กระแสไฟฟ้าในการผลิตน้ำประปา ลดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ลง อีกทั้งยังได้น้ำที่สะอาดบริสุทธิ์มาใช้ ให้ประชาชนมีน้ำใช้มากขึ้น มั่นใจในความปลอดภัยของน้ำมากขึ้น

ทางเทศบาลตำบลหนองแดงได้นำทีมผู้บริหาร ทีมสภาเทศบาลฯ เข้าไปสำรวจเส้นทาง สำรวจว่าแหล่งน้ำมีปริมาณน้ำเพียงพอที่จะนำมาใช้หรือไม่ ซึ่งเป็นการสำรวจเบื้องต้นและนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณากัน อีกทั้งแหล่งน้ำธรรมชาติที่จะนำมาใช้บริโภคใน อยู่ในสถานที่ ที่ค่อนข้างมีระยะทางที่ไกลและอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยภูคาและเขตป่าสงวนแห่งชาติ ซึ่งมีข้อกฎหมาย กฎระเบียบ ที่ทำให้ยังไม่สามารถนำน้ำออกมาใช้ได้

รูปที่ 2 นายทวี ธรรมจักร ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์ฯ เทศบาลตำบลหนองแดง อธิบายถึงสถานการณ์การใช้น้ำในพื้นที่

จากนั้น ผศ.ดร.วินัย แก้วละมุล ได้สอบถามถึงองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ว่าปัจจุบันมีอยู่กี่องค์กร หรือมีการจัดตั้งขึ้นหรือไม่ ซึ่งนายทวี ธรรมจักร ได้กล่าวว่า เรื่องการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำในอำเภอแม่จริม นั้น มีหน่วยงานที่เข้ามาประชาสัมพันธ์และช่วยดำเนินการ คือ สัสดีอำเภอแม่จริม องค์กรบริหารส่วนจังหวัดน่าน ร่วมกับอำเภอแม่จริม ได้เข้ามาประชาสัมพันธ์ เชิญชวนให้เกษตรกรในพื้นที่อำเภอแม่จริม ที่ใช้น้ำทั้งอุปโภคบริโภคและการเกษตร ให้จดทะเบียน จัดตั้งเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งปัจจุบันมีเกษตรกรเข้ามาจดทะเบียนจัดตั้งเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำแล้วจำนวน 39 องค์กร โดยในส่วนของเทศบาลตำบลหนองแดงได้มีเจ้าหน้าที่ที่คอยสำรวจ เก็บข้อมูลกับองค์กรผู้ใช้น้ำเป็นประจำ รวมถึงได้อำนวยความสะดวกทางด้านสถานที่ หรือ งบประมาณบางส่วนให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำแต่ละกลุ่ม

รูปที่ 3 องค์กรผู้ใช้น้ำในอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

รูปที่ 4 ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล อธิบายแผนการบริหารจัดการน้ำ

หลังจากนั้น ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ได้เล่าถึงโครงการการวิจัยเกี่ยวกับน้ำให้กับทางทีมเทศบาลตำบลหนองแดง อธิบายถึงแผนการบริหารจัดการน้ำ ให้เพียงพอ ให้สะอาด มีใช้ตลอดปี และพูดถึงเป้าหมายของโครงการ คือการสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มาจากความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่

- เกิดชุดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม
- เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม
- เกิดระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ
- เกิดรูปธรรมในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ที่มีการลดการใช้น้ำลง 15%
- เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่

โดยเบื้องต้นนั้น ทีมเทศบาลตำบลหนองแดงได้มีการเข้าไปสำรวจพื้นที่แล้ว นั่นก็คือการแสวงหาความรู้แล้ว เกิดชุดความรู้แล้ว ทางทีมงานจพหฯ จะเข้ามาเป็นผู้ช่วย เข้ามาถอดบทเรียน และนำชุดความรู้ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลหนองแดง เช่นชุดความรู้ในการจัดการน้ำที่มาจากอุทยาน จากป่าสงวน มีความรู้อะไร ชุดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำมีอะไรที่จะทำให้การบริหารจัดการน้ำสำเร็จไปได้ด้วยดี ชุมชนมีน้ำใช้ เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำที่เข้มแข็ง มีการบริหารจัดการน้ำ จัดการข้อมูล ซึ่งข้อมูลนำไปสู่การวางแผน แต่การที่จะได้มาซึ่งข้อมูลต้องมาคุยกันว่าจะมีรูปแบบการจัดการอย่างไร เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการวางแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ใช้ประโยชน์จากน้ำมากที่สุด

รูปที่ 5 ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล อธิบายเป้าหมายโครงการ

โดยที่วัตถุประสงค์ของโครงการคือ

1. เพื่อค้นหาองค์ความรู้การบริหารจัดการน้ำและแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่
2. เพื่อจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ จำนวน 30 ตำบล

3. เพื่อสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ จำนวน 30 ตำบล
4. เพื่อจัดการข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่

รูปที่ 6 ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ

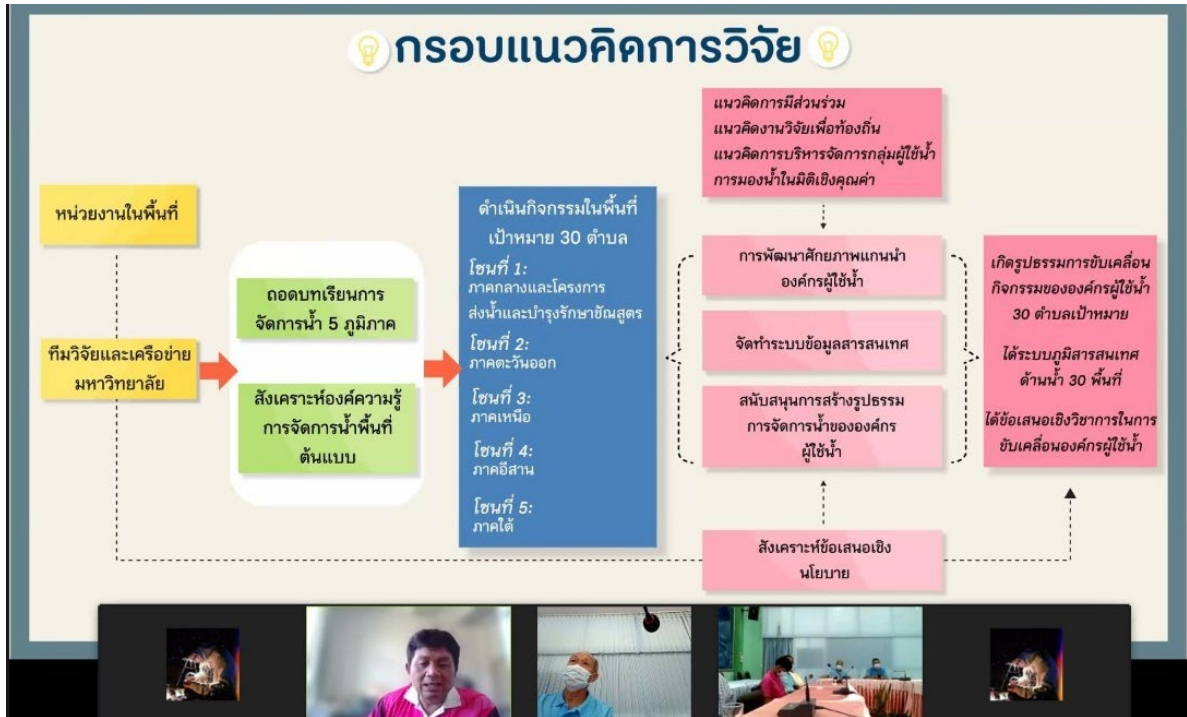
จากนั้น ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ได้เล่าถึงกลุ่มเป้าหมายของโครงการทั้งหมด ซึ่งประกอบด้วย 5 กลุ่มหลักๆ ได้แก่

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัยใน 5 ภูมิภาค
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบลเป้าหมาย
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

รูปที่ 7 กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

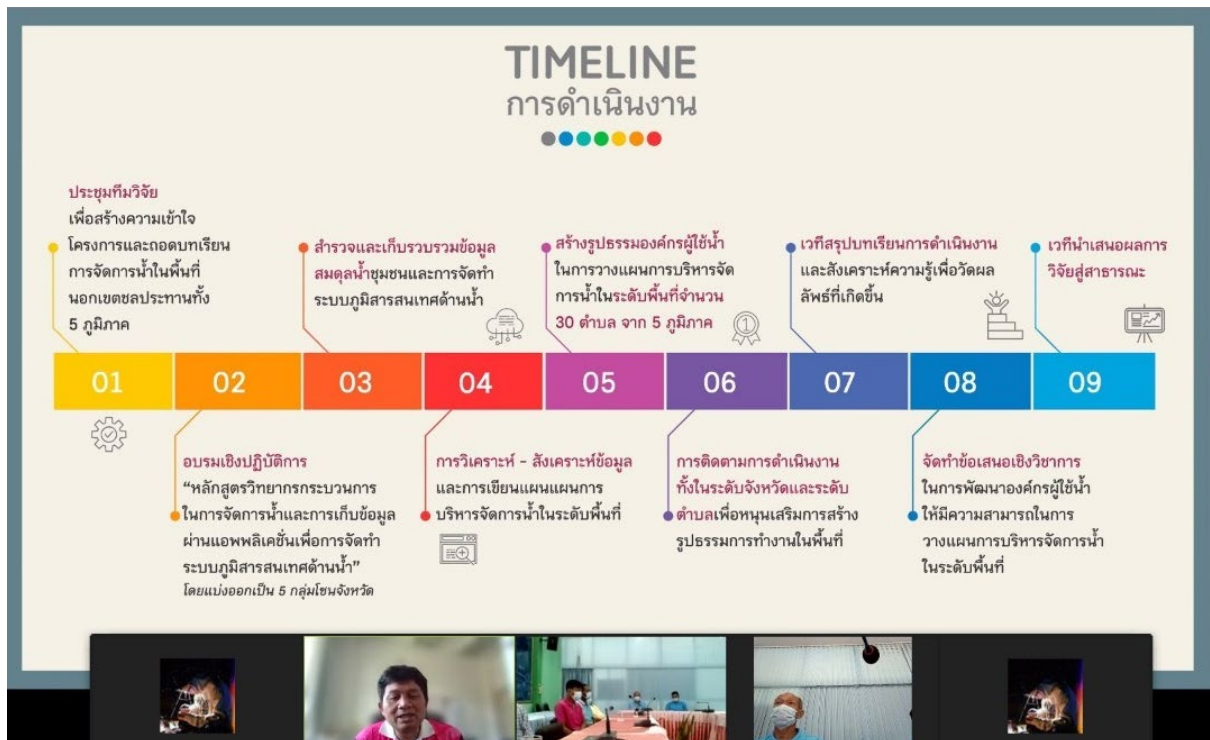
โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพต่อไปนี้

รูปที่ 8 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล กล่าวว่า อยากเห็นผลลัพธ์การบริหารจัดการน้ำของตำบลหนองแดงว่า เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ มีแผนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม เกิดผลงานรูปธรรมในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำขององค์กรผู้ใช้น้ำในเทศบาลตำบลหนองแดง เกิดระบบข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจวางแผนพัฒนาต่อไปได้ ข้อเสนอเชิงวิชาการในการจัดการน้ำชุมชน และเกิดการเชื่อมโยงการบริหารจัดการน้ำชุมชน อีกทั้งปัญหาที่ว่าค่าไฟที่สูง ทางเทศบาลตำบลหนองแดงและองค์กรผู้ใช้น้ำสามารถบริหารจัดการน้ำ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายลงได้ ประชาชนมีน้ำสะอาดใช้ได้ อย่างเพียงพอตลอดปี

ซึ่งเทศบาลตำบลหนองแดงได้มีแผนในการจัดการน้ำอยู่แล้ว หากมีในส่วนตัวที่ขาดหรือต้องการให้สนับสนุน ไม่ว่าจะมาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน่วยงานภาครัฐ หรือเอกชน สามารถมาร่วมกันวางแผนและหาทางจัดการในส่วนนั้นร่วมกันได้ เพื่อให้มีแผนการจัดการน้ำที่นำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประชาชนมีน้ำใช้เพียงพอ ปลอดภัย ตลอดปี โดยในการปฏิบัติงานร่วมกันนั้นทางที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ประสานงาน ข้อมูลต่างๆเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม ซึ่งทางโครงการมีแผนปฏิบัติงานดังรูปที่ 9

รูปที่ 9 แผนการดำเนินงานโครงการฯ

หลังจากนั้น ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมูล ได้ให้ทางเทศบาลตำบลหนองแดงได้แสดงความเห็นว่า เมื่อได้รับฟังรายละเอียดโครงการ แผนการดำเนินงานโครงการฯ ดังกล่าวแล้ว ทางเทศบาลตำบลหนองแดงมีความเห็นว่าอย่างไรบ้าง จะมีช่องทางไหนที่จะสามารถทำงานร่วมกันได้บ้าง

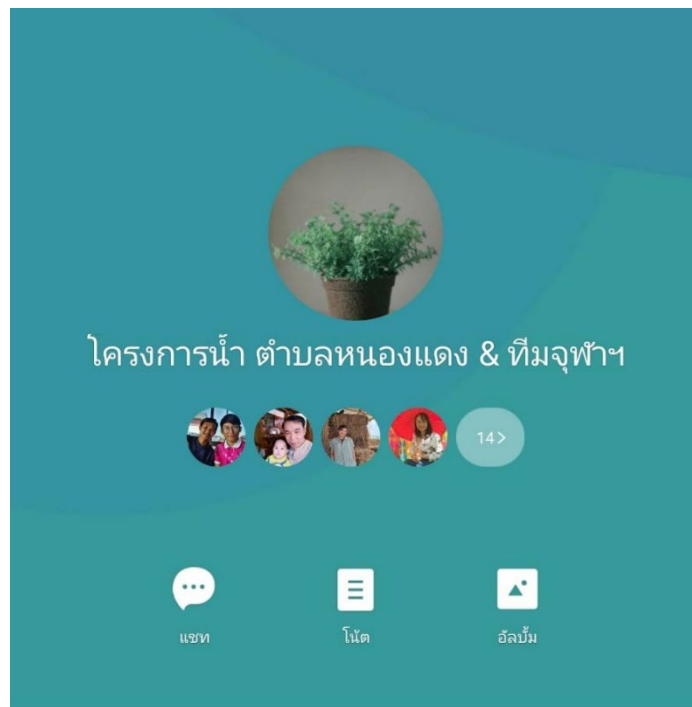
โดยนายสามารถ วงศ์เลียบ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลหนองแดง ได้กล่าวว่า ยินดีให้ความร่วมมือกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทางเทศบาลตำบลหนองแดงได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่เป็นอย่างมาก โดยได้จัดทำโครงการอยู่หลายโครงการ เช่น โครงการป่าแลงน้ำที่ร่วมกับกรมชลประทาน และกรมป่าไม้ คือการนำน้ำจากป่ามาให้กับเกษตรกรใช้ในการเกษตรกร ในการอุปโภคบริโภค โดยมีเงื่อนไขคือ ต้องลดการปลูกข้าวโพด เปลี่ยนเป็นปลูกต้นไม้ทดแทน แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจาก การนำน้ำมาใช้ต้องใช้พลังงานไฟฟ้าในการสูบน้ำเข้ามา แต่เนื่องด้วยขาดแคลนด้านงบประมาณ จึงทำให้โครงการไม่สามารถดำเนินการต่อได้

สิบโทเสริม ศรีมูล รองนายกเทศมนตรีตำบลหนองแดง กล่าวว่า อยากได้ภาคีเครือข่ายจากมหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานต่างๆ มาร่วมมือช่วยกันกระตุ้นการผลักดันนโยบายภาครัฐ ช่วยประสานติดต่อหน่วยงาน เพื่อลดขั้นตอนการทำงาน ให้สามารถทำงานได้ดีขึ้น ทำงานได้เร็วขึ้น

นายรุ่ง ชัตติยะ ประธานสภาเทศบาลตำบลหนองแดง ขอขอบคุณที่ทำการเข้ามาสนับสนุน และยินดีให้ความร่วมมือ และจะให้สมาชิกสภาเป็นตัวหลักในการทำงานในพื้นที่ และเป็นแกนนำการขับเคลื่อนการทำงาน การบริหารจัดการในพื้นที่ต่อไป

นายธนกร แคว้งอินทร์ รองประธานสภาเทศบาลตำบลหนองแดง กล่าว ขอขอบคุณทางคณะอาจารย์ที่เข้ามาสนับสนุนเสริมหนุนโครงการน้ำ ของเทศบาลตำบลหนองแดง ตามนโยบายของท่านนายกสามารถ วงศ์เลียบและทีมบริหาร และถ้าหากทางทีมคณะอาจารย์ได้เข้ามาสนับสนุนทั้งด้านวิชาการที่จะทำให้บริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐที่อาจจะช่วยให้ประสานงานได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น โดยเฉพาะกรมอุทยานหรือกรมป่าไม้ ก็จะเป็นประโยชน์แก่โครงการของเทศบาลฯเป็นอย่างมาก และประเด็นของการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำตอนนี้ทางเทศบาลตำบลหนองแดงกำลังประสานงานในการจัดตั้งองค์กรไปขั้นต้นแล้ว

ระหว่างนั้น ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ได้ให้ทีมงาน ได้จัดตั้งกลุ่มไลน์ในการติดต่อประสานงานระหว่าง ทีมวิจัยและทีมงานเทศบาลตำบลหนองแดง โดยใช้ชื่อ “โครงการน้ำ ตำบลหนองแดง & ทีมจุฬาฯ”

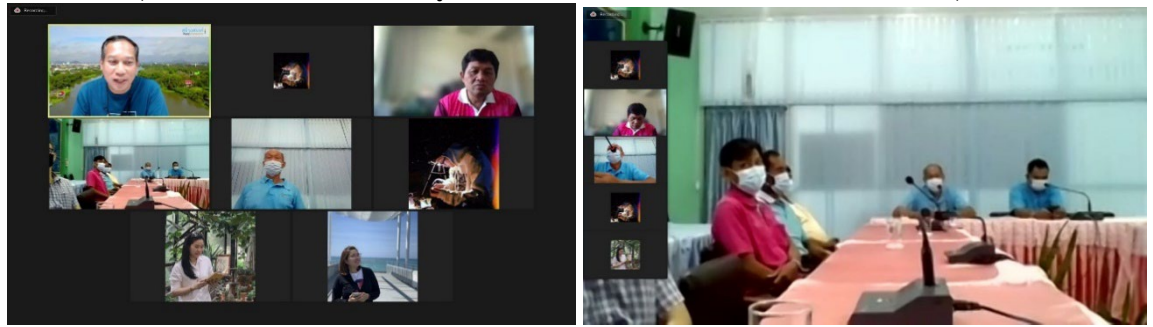

รูปที่ 10 กลุ่ม Line ติดต่อประสานงานระหว่างทีมเทศบาลตำบลหนองแดงและทีมจุฬาฯ

รูปที่ 11 นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยฯ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม

จากนั้น ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ได้เชิญนายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ ได้กล่าวทักทายทีมเทศบาลตำบลหนองแดง ซึ่งนายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ได้กล่าวขอบคุณทีมเทศบาลตำบลหนองแดง และทีมผู้นำชุมชนเป็นอย่างมากที่เข้ามารับฟังและยินดีที่จะทำงานร่วมกัน ซึ่งจากข้อมูลที่ได้ฟังเบื้องต้นนั้น ในเรื่องขององค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่อำเภอแม่จริม มีองค์กรผู้ใช้น้ำอยู่แล้ว 39 องค์กร และในเขตตำบลหนองแดงมีถึง 13 องค์กรผู้ใช้น้ำ แต่ละองค์กรอาจจะต่างคิดต่างทำ ถ้าหากในอนาคต แต่ละกลุ่มมาประสานกัน ร่วมกันแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิด ปรึกษาหารือกัน ร่วมระดมความคิด วางแผนร่วมกัน จะนำไปสู่การวางแผนการจัดการน้ำ และถ้ามีแผนก็จะนำไปสู่การจัดการงบประมาณ การขอรับการสนับสนุนงบประมาณ รวมไปถึงแผนระดับนโยบายจากภาครัฐ แต่การจะทำแผนดังกล่าวนี้ สิ่งสำคัญคือข้อมูล ซึ่งโครงการนี้จะมาช่วยให้เกิดกระบวนการทำข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมทั้งในส่วนของทีมงาน ทีมเทศบาลตำบลหนองแดง ผู้นำชุมชน รวมไปถึงชาวบ้าน ก็จะมีส่วนช่วยให้เกิดกระบวนการทำข้อมูลได้สำเร็จและหากเป็นไปได้ การประชุมในครั้งต่อไป อยากให้องค์กรผู้ใช้น้ำ 13 องค์กรในพื้นที่ตำบลหนองแดงเข้าร่วมประชุมด้วย

ปิดประชุมเวลา 17.00 น.

นายกุลเดช คำแก่น
(ผู้บันทึกรายงานการประชุม)

บันทึกการประชุมทางระบบ Zoom คณะทำงานโครงการ

แนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

ครั้งที่ 1/ 64 วันที่ 19 สิงหาคม 2564

ณ ศาลาประชาคมบ้านโคกเพชร ตำบลยะวิ๊ก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 7 คน

ลำดับ ที่	ชื่อ/นามสกุล	บทบาท/หน้าที่	ที่อยู่	เบอร์โทร ติดต่อ
1	นายสมใจ ศิริวรรณ	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	156 ม.5 ต.ยะวิ๊ก อ.ชุมพลบุรี	0615948740
2	นายวีระ เลิศยะโส	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	14ม.5 ต.ยะวิ๊ก อ.ชุมพลบุรี	0833829825
3	นายฉลาดเหล็ก คำเปล่ง	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	101ม.5 ต.ยะวิ๊ก อ.ชุมพลบุรี	0926710402
4	นายประดิษฐ์ เกตุไธสง	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	147ม.5 ต.ยะวิ๊ก อ.ชุมพลบุรี	0807723607
5	นายเอราวัฒน์ สีจันทน์	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	150ม.5 ต.ยะวิ๊ก อ.ชุมพลบุรี	0932638514
6	นายถวิล บุญศิริ	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	34 ม.5 ต.ยะวิ๊ก อ.ชุมพลบุรี	0887148937
7	นายประสาท ทาบัญญัติ	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	111ม.5 ต.ยะวิ๊ก อ.ชุมพลบุรี	0849622095

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ นายอนุกุล ทรายเพชร ผู้ประสานงานวิจัยเรื่องน้ำ

1.1 เรื่องการสร้างความเข้าใจโครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ตำบลยะวิ๊ก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

ความเป็นมาของโครงการฯ

ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน สกสว. / สกสว. กับ วช.แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย ด้านทางสังคมแผนการบริหารจัดการน้ำ ตามพรบ.ฉบับใหม่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนรวมกลุ่มองค์กรการใช้น้ำ โดยเช็กการใช้น้ำในพื้นที่และการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ ชื่อโครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โดยเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาโดยหาแนวทางนำไปสู่การจัดตั้งองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำร่วมกันตามพรบ.การจัดการน้ำ ตามยุทธศาสตร์การจัดการน้ำ เพื่อเพิ่มความสามารถการจัดการน้ำ ทั้งข้อมูลปริมาณการใช้น้ำของพื้นที่และความสามารถวางแผนให้สอดคล้องกับการใช้น้ำ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการน้ำและแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้สามารถในการวางแผนบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่
2. เพื่อจัดเก็บข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ
3. เพื่อสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่
4. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่

เป้าหมาย สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

1. การสร้างพื้นที่รูปธรรม ชุดความรู้การบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม เช่นพื้นที่เกษตร พื้นที่อุตสาหกรรม และการสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำ
2. เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม ตาม จัดตั้ง พรบ.การจัดน้ำ
3. เกิดระบบข้อมูลสารสนเทศการจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ เช่น ความลึก ปริมาณการกักเก็บน้ำ การคำนวณปริมาตรการกักเก็บน้ำ , ต้นทุนน้ำ
4. เกิดรูปธรรมการจัดการน้ำ การบริหารจัดการน้ำตามฤดูกาล และการจัดการระบบแหล่งน้ำ
5. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ โดยนำไปสู่การบริหารน้ำเชิงวิชาการ เข้าในสู่นโยบายภาครัฐและวิชาการ

กลุ่มเป้าหมาย

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัย
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำในตำบล
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่เป้าหมาย อ.ชุมพลบุรี , อ.รัตนบุรี

เกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายจะมีการกำหนดร่วมกับทีมวิจัยเพื่อให้มีเป้าหมายร่วมที่ชัดเจนโดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. เป็นพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทานหรือมีพื้นที่คาบเกี่ยวกับชลประทาน
2. กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่มีความสนใจที่เข้าร่วมการเรียนรู้/มีความหลากหลาย
3. การมีกลุ่มแกนนำที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงาน(เบื้องต้น)
4. ความรุนแรงของสถานการณ์ในพื้นที่
5. บริบททางวัฒนธรรมของพื้นที่และการใช้น้ำ

Timeline การดำเนินงาน

1. ประชุมทีมวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจโครงการและถอดบทเรียนการจัดการน้ำในพื้นที่
2. อบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรวิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและการจัดเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน
3. สืบหาข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลสมตลน้ำชุมชน
4. การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลและการเขียนแผนการบริหารจัดการน้ำ
5. สร้างพื้นที่รูปธรรมจัดการน้ำในการวางแผนจัดการน้ำ
6. การติดตามการดำเนินงานทั้งในระดับจังหวัดและระดับตำบลเพื่อหนุนเสริมสร้างพื้นที่รูปธรรม
7. เวทีสรุปบทเรียนการดำเนินงานและสังเคราะห์ความรู้เพื่อวัดผลลัพธ์
8. จัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ
9. นำเสนอผลการวิจัยสู่สาธารณะ

ผลลัพธ์

1. เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ
2. เกิดแผนการบริหารจัดการน้ำ
3. เกิดผลรูปธรรมในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำ
4. เกิดระบบข้อมูลสารสนเทศ
5. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการ
6. เกิดการเชื่อมกลไกการบริหารจัดการน้ำชุมชน

กรอบการพูดคุย

1. การกำหนดพื้นที่ตำบลเป้าหมายบอกเล่าข้อมูลศักยภาพของพื้นที่/แกนนำพื้นที่
2. การกำหนดกรอบภารกิจการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายโครงการ
3. การวางแผนดำเนินงาน
 - แนวทางการสร้างความเข้าใจและการสร้างทีมแกนนำตำบล
 - การ Review แผนของ อปท.และเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์น้ำ
 - ออกแบบวิเคราะห์พื้นที่ เพื่อประเมินข้อมูลพื้นที่ก่อนเข้าร่วมโครงการ

แนวทางการดำเนินงาน 4 ระยะ

ระยะที่ 1

- การค้นหาแกนนำและสร้างทีมแกนนำชุมชนตำบล
- การจัดเวทีสร้างความเข้าใจโครงการ
- การ Review แผนของ อปท.และเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์น้ำ ข้อมูลทุน-ทุกข์ของพื้นที่
- การทำรายงาน

ระยะที่ 2

- การอบรมวิทยากรกระบวนการการจัดทำข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศเรื่องน้ำ
- การสนับสนุนการเก็บข้อมูลตำบลเพื่อจัดทำระบบ Data Studio
- การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนน้ำตำบลเป้าหมาย
- การทำรายงาน

ระยะที่ 3

- การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดทำกิจกรรมตำบลตามแผนปฏิบัติการ
- การติดตามหนุนเสริมการสร้างรูปธรรม
- การทำรายงาน

ระยะที่ 4

- การสรุปบทเรียนและผลลัพธ์เพื่อจัดทำข้อมูลเชิงวิชาการ
- การจัดทำเวทีสาธารณะ
- การทำรายงาน

มติที่ประชุม : รับทราบ

1.1 สถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ตำบลละเวียง

1. พื้นที่กักเก็บน้ำต้นเขิน ไม่สามารถกักเก็บปริมาณน้ำได้ในช่วงหน้าฝน
2. ไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำในช่วงฤดูน้ำหลาก เช่น ฝายกันน้ำ ,เขื่อนแก้มลิง
3. ขาดการบริหารจัดการน้ำร่วมกับชุมชนท้องถิ่น เช่น ค่าใช้จ่ายไฟฟ้า , อุปกรณ์ไฟฟ้าชำรุดขาดการดูแลรักษา , ติตระเบียบเงื่อนไขการสนับสนุนจากท้องถิ่น

4. ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำ การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีอำนาจการตัดสินใจ
รวม

ข้อสังเกตงานวิจัย

1.การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีอำนาจการตัดสินใจรวม โดยต้องการความรวดเร็วในการ
แก้ไขปัญหา ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองการประชุมครั้งที่แล้ว

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

4.1 การออกแผนปฏิบัติของพื้นที่และแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการ
วางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

แผนการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำของทต.ยะวิค

1.5 ขยายเขตระบบไฟฟ้าในครัวเรือนและการเกษตร

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (รายละเอียด โครงการ)	งบประมาณและที่ผ่านมา			
				2561 (บาท)	2562 (บาท)	2563 (บาท)	2564 (บาท)
1	ขยายเขตไฟฟ้าเพื่อ การเกษตรบ้านโนนจาน หมู่ที่ 6	เพื่อให้พื้นที่การเกษตร ได้มีไฟฟ้าสำหรับใช้ใน การเพาะปลูกเพิ่มขึ้น	- ขยายเขตไฟฟ้าเข้าสู่ พื้นที่ทำการเกษตร	300,000	300,000	300,000	300,000
2	ขยายเขตไฟฟ้าเพื่อ การเกษตรบ้านขี้เหล็ก หมู่ที่ 7	เพื่อให้พื้นที่การเกษตร ได้มีไฟฟ้าสำหรับใช้ใน การเพาะปลูกเพิ่มขึ้น	- ขยายเขตไฟฟ้าเข้าสู่ พื้นที่ทำการเกษตร	300,000	300,000	300,000	300,000
3	ขยายเขตไฟฟ้าเพื่อ การเกษตร บ้านจิว หมู่ ที่ 8	เพื่อให้พื้นที่การเกษตร ได้มีไฟฟ้าสำหรับใช้ใน การเพาะปลูกเพิ่มขึ้น	- ขยายเขตไฟฟ้าเข้าสู่ พื้นที่ทำการเกษตร	300,000	300,000	300,000	300,000

4	ขยายเขตไฟฟ้าเพื่อ การเกษตร บ้านแสนสุข หมู่ที่ 9	เพื่อให้พื้นที่การเกษตร ได้มีไฟฟ้าสำหรับใช้ใน การเพาะปลูกเพิ่มขึ้น	- ขยายเขตไฟฟ้าเข้าสู่ พื้นที่ทำการเกษตร	300,000	300,000	300,000	300,000
5	ขยายเขตไฟฟ้าใน ครัวเรือนบ้านโพธิ์งาม หมู่ที่ 10	เพื่อให้พื้นที่การเกษตร ได้มีไฟฟ้าสำหรับใช้ใน การเพาะปลูกเพิ่มขึ้น	- ขยายเขตไฟฟ้าเข้าสู่ พื้นที่ทำการเกษตร	500,000	500,000	500,000	500,000
6	ขยายเขตไฟฟ้าใน ครัวเรือนบ้านยางน้ำ อ้อม หมู่ที่ 4	เพื่อให้พื้นที่การเกษตร ได้มีไฟฟ้าสำหรับใช้ใน การเพาะปลูกเพิ่มขึ้น	- ขยายเขตไฟฟ้าเข้าสู่ พื้นที่ทำการเกษตร	500,000	500,000	500,000	500,000

แผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเกษตร ที่จะสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน
และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ในด้านเกษตร

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณ				
				2565 (บาท)	2562 (บาท)	2563 (บาท)	2564 (บาท)	2565 (บาท)
1	ขุดลอกกุดตะคอก หมู่ที่ 3 บ้านยาง ม่วง	เพื่อให้สามารถกัก เก็บน้ำได้มากขึ้น การระบายน้ำสู่ พื้นที่เกษตรสะดวก	ขุดลอกกุดตะคอก เก็บน้ำ และทำ การเปิดหน้าอ่าง เพื่อให้มีน้ำระบาย ได้ดี ขนาดพื้นที่ ไร่ งาน ตารางวา ลึกเฉลี่ย 3.00 เมตร	30,000,000	30,000,000	30,000,000	30,000,000	
2	ขุดลอกหนอง กระจับ หมู่ที่ 3 บ้านยางม่วง	เพื่อเพิ่มพื้นที่หนอง น้ำให้สามารถกัก เก็บน้ำได้มากขึ้น การระบายน้ำสู่ พื้นที่เกษตรสะดวก	ขยายหนองกระจับ เก็บน้ำ พื้นที่ 29 ไร่ 3 งาน 10 ตารางวา ลึกเฉลี่ย 3.00 เมตร	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	

ข้อสังเกต

1.งบประมาณตามแผนแผนการพัฒนาหาการบริหารจัดการน้ำของทต.ยะวิ๊ก จำนวน 23 ล้านบาท ประสิทธิภาพลัพท์หรือไม่ โดยใช้กรอบเนื้อหาตำบลโดยวิเคราะห์แผนตำบลในครั้งต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบโดยมีแผนการขับเคลื่อนดังนี้

- 1.ให้ตั้งกลุ่มไลน์กลุ่มคณะกรรมการน้ำตำบลยะวิ๊ก
- 2.การจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นและถ่ายรูปภาพพื้นที่ปัญหาเรื่องน้ำ
3. แนวทางรูปแบบการบริหารจัดการน้ำ โดยใช้การวาดแผนผังการจัดการน้ำตำบลยะวิ๊ก

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

- ไม่มี

ปิดประชุม เวลา 12.00 น.

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ตรวจการประชุม

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้บันทึกการประชุม

บันทึกการประชุมทางระบบ Zoom คณะทำงานโครงการ

แนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

ครั้งที่ 1/ 64 วันที่ 20 สิงหาคม 2564

ณ ศาลาประชาคมบ้านกล้วย ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

ผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน คน

ลำดับ ที่	ชื่อ/นามสกุล	บทบาท/หน้าที่	ที่อยู่	เบอร์โทร ติดต่อ
1	นายสิทธิพร โพธิ์ชัย	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	31 ม.4 ต.ยางสว่าง	0879196018
2	นางนารี ประโคนชัย	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	10/1ม.7 ต.ยางสว่าง	0986026958
3	นายถิณ อุ่นทรัพย์	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	58 ม.7 ต.ยางสว่าง	0639124916
4	นายพิกุล พรหมบุตร	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	17/1 ม.2 ต.ยางสว่าง	0982065577
5	นางทองมา เกตศิริ	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	123ม.7 ต.ยางสว่าง	0611412479
6	นายพีรพล วงศ์เมือง	ผู้ประสานงานโครงการ	18/1ม.8 ต.กระเทียม อ.สังขะ	0653953203

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องแจ้งเพื่อทราบ นายอนุกุล ทรายเพชร นามผู้ประสานงานวิจัยเรื่องน้ำ

1.1 เรื่องการสร้างความเข้าใจโครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ตำบลยางสว่าง อ.รัตนบุรี จ.สุรินทร์

ความเป็นมาของโครงการฯ

ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน สกสว. / สกสว. กับ วช.แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย ด้านทางสังคมแผนการบริหารจัดการน้ำ ตามพรบ.ฉบับใหม่เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนรวมกลุ่มองค์กรการใช้น้ำ โดยเช็กการใช้น้ำในพื้นที่และการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ ชื่อโครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โดยเป็นโครงการวิจัยและพัฒนาโดยหาแนวทางนำไปสู่การจัดตั้งองค์กรกลุ่มผู้ใช้น้ำในการบริหารจัดการน้ำร่วมกันตามพรบ.การจัดการน้ำ ตามยุทธศาสตร์การจัดการน้ำ เพื่อเพิ่มความสามารถการจัดการน้ำ ทั้งข้อมูลปริมาณการใช้น้ำของพื้นที่และความสามารถวางแผนให้สอดคล้องกับการใช้น้ำ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหาองค์ความรู้ในการบริหารจัดการน้ำและแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้สามารถในการวางแผนบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่
2. เพื่อจัดเก็บข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ
3. เพื่อสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่
4. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่

เป้าหมาย สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

6. การสร้างพื้นที่รูปธรรม ชุดความรู้การบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม เช่นพื้นที่เกษตร พื้นที่อุตสาหกรรม และการสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการน้ำ
7. เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม ตาม จัดตั้ง พรบ.การจัดน้ำ
8. เกิดระบบข้อมูลสารสนเทศการจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ เช่น ความลึก ปริมาณการกักเก็บน้ำ การคำนวณปริมาตรการกักเก็บน้ำ , ต้นทุนน้ำ
9. เกิดรูปธรรมการจัดการน้ำ การบริหารจัดการน้ำตามฤดูกาล และการจัดการระบบแหล่งน้ำ
10. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ โดยนำไปสู่การบริหารน้ำเชิงวิชาการ เข้าในสู่นโยบายภาครัฐและวิชาการ

กลุ่มเป้าหมาย

6. นักวิจัยจากทีมวิจัยภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ
7. เครือข่ายมหาวิทยาลัย
8. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำในตำบล
9. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
10. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

โดยใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการทำงานและขยับไปเชิงนโยบาย

พื้นที่เป้าหมายพื้นที่ใน อ.ชุมพลบุรี , อ.รัตนบุรี

เกณฑ์ในการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมายจะมีการกำหนดร่วมกับทีมวิจัยเพื่อให้มีเป้าหมายร่วมที่ชัดเจนโดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

6. เป็นพื้นที่อยู่นอกเขตชลประทานหรือมีพื้นที่คาบเกี่ยวกับชลประทาน
7. กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่มีความสนใจที่เข้าร่วมการเรียนรู้/มีความหลากหลาย
8. การมีกลุ่มแกนนำที่มีประสบการณ์ในการดำเนินงาน(เบื้องต้น)
9. ความรุนแรงของสถานการณ์ในพื้นที่
10. บริบททางวัฒนธรรมของพื้นที่และการใช้น้ำ

Timeline การดำเนินงาน

10. ประชุมทีมวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจโครงการและถอดบทเรียนการจัดการน้ำในพื้นที่
11. อบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรวิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและการจัดเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน
12. สืบหาข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลสมตุดน้ำชุมชน
13. การวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลและการเขียนแผนการบริหารจัดการน้ำ
14. สร้างพื้นที่รูปธรรมจัดการน้ำในการวางแผนจัดการน้ำ
15. การติดตามการดำเนินงานทั้งในระดับจังหวัดและระดับตำบลเพื่อหนุนเสริมสร้างพื้นที่รูปธรรม
16. เวทีสรุปบทเรียนการดำเนินงานและสังเคราะห์ความรู้เพื่อวัดผลลัพธ์
17. จัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ
18. นำเสนอผลการวิจัยสู่สาธารณะ

ผลลัพธ์

7. เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ
8. เกิดแผนการบริหารจัดการน้ำ
9. เกิดผลรูปธรรมในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำ
10. เกิดระบบข้อมูลสารสนเทศ
11. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการ
12. เกิดการเชื่อมกลไกการบริหารจัดการน้ำชุมชน

กรอบการพูดคุย

4. การกำหนดพื้นที่ตำบลเป้าหมายบอกเล่าข้อมูลศักยภาพของพื้นที่/แกนนำพื้นที่
5. การกำหนดกรอบภารกิจการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายโครงการ
6. การวางแผนดำเนินงาน
 - แนวทางการสร้างความเข้าใจและการสร้างทีมแกนนำตำบล

- การ Review แผนของ อปท.และเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์น้ำ
- ออกแบบวิเคราะห์พื้นที่ เพื่อประเมินข้อมูลพื้นที่ก่อนเข้าร่วมโครงการ

แนวทางการดำเนินงาน 4 ระยะ

ระยะที่1

- การค้นหาแกนนำและสร้างทีมแกนนำชุมชนตำบล
- การจัดเวทีสร้างความเข้าใจโครงการ
- การ Review แผนของ อปท.และเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์น้ำ ข้อมูลทุน-ทุกข์ของพื้นที่
- การทำรายงาน

ระยะที่ 2

- การอบรมวิทยากรกระบวนการการจัดทำข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศเรื่องน้ำ
- การสนับสนุนการเก็บข้อมูลตำบลเพื่อจัดทำระบบ Data Studio
- การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนน้ำตำบลเป้าหมาย
- การทำรายงาน

ระยะที่ 3

- การสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดทำกิจกรรมตำบลตามแผนปฏิบัติการ
- การติดตามหนุนเสริมการสร้างรูปธรรม
- การทำรายงาน

ระยะที่ 4

- การสรุปบทเรียนและผลลัพธ์เพื่อจัดทำข้อมูลเชิงวิชาการ
- การจัดทำเวทีสาธารณะ
- การทำรายงาน

มติที่ประชุม : รับทราบ

1.1 สถานการณ์การบริหารจัดการน้ำตำบลยางสว่าง

ตำบลยางสว่างมีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก ดินมีลักษณะร่วนปนทราย ด้านทิศตะวันออกมีป่าดงโพนทรายครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตรของราษฎร ม.3, ม.4, ม.6, ม.10 และมีแนวป่าเชื่อมมาทางทิศเหนือคือป่าดงแดง,ป่าดงอึ่ง ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตรของราษฎร ม.2, ม.8, ม.11 โดยมีลำห้วยทับทันไหลเชื่อมกับแม่น้ำมูลเป็นแนวกันเขตพื้นที่ตำบลยางสว่างกับบ้านหนองฮู ตำบลอิเซ อำเภอฟังศรี

สุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษตำบลยางสว่างมีเนื้อที่ประมาณ 15,992 ไร่ หรือ 25.52 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่นา ประมาณ 9,054 ไร่

แหล่งน้ำธรรมชาติ

1) บ่อน้ำตื้น	จำนวน	11	แห่ง
2) สระน้ำ/หนองน้ำ	จำนวน	4	แห่ง
3) แม่น้ำลำคลอง	จำนวน	3	แห่ง
	รวม	จำนวน 18	แห่ง

สถานการณ์การบริหารจัดการน้ำตำบลยางสว่าง

- 1.แผนการจัดการน้ำของอบต.จำนวน 33 โครงการ 83 ล้าน ส่วนมากเป็นโครงการปรับปรุงและขยายเขต
- 2.มีงานวิจัยเขื่อนราศี ของตำบลยางสว่าง

สภาพปัญหา

1. ผลกระทบจากมีอบเขื่อนราศีไหล
2. ระบบน้ำไม่สะอาดช่วงหน้าฝน
3. สารเคมีปนเปื้อนในแหล่งน้ำ

กระบวนการที่ผ่านมา

1. มีเครือข่ายจัดการน้ำ
2. มีแหล่งอนุรักษ์
3. มีสถานีสูบน้ำ
4. ระบบการเกษตร

แนวทางวิจัย

1. การจัดเก็บข้อมูลพื้นที่แหล่งน้ำที่มีอยู่ แหล่งน้ำผิวดิน ขนาดพื้นที่ ปริมาณจัดเก็บน้ำ ความจุน้ำ ลบ.ม. และข้อมูลเชิงพื้นที่
2. การสำรวจความต้องการน้ำ เช่นยอดจากประปา ,ระบบการเกษตร การใช้น้ำเพื่อการเกษตร

มติที่ประชุม : รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 เรื่องรับรองการประชุมครั้งที่แล้ว

- ไม่มี เป็นการประชุมครั้งแรก

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องสืบเนื่อง

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

4.1 การออกแผนปฏิบัติของพื้นที่และแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

แผนการพัฒนาหาการบริหารจัดการน้ำของตำบลยางสว่าง

รายละเอียดโครงการพัฒนา
แผนพัฒนา 5 ปี (พ.ศ. 2561 - 2565)
องค์การบริหารส่วนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.ยุทธศาสตร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำ

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
1	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. บ้านกล้วย หมู่ที่ 4	เพื่อระบายน้ำจากบ้านเรือน ราษฎรภายในหมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550 ,000 (อบต.)	550 ,000 (อบต.)	550 ,000 (อบต.)	550 ,000 (อบต.)
2	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. บ้านยางเตี้ย หมู่ที่ 6	เพื่อระบายน้ำจากบ้านเรือน ราษฎรภายในหมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550 ,000 (อบต.)	550 ,000 (อบต.)	550 ,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
3	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล.บ้านนางเข้ม หมู่ที่ 2	เพื่อระบายน้ำจากบ้านเรือน ราษฎรภายในหมู่บ้าน	0.30×0.40×2,500	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
4	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. หมู่ที่ 8 บ้านโนนสังข์	เพื่อระบายน้ำจากบ้านเรือน ราษฎรภายในหมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)

5	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำ คสล. บ้านน้อยพัฒนา หมู่ที่ 5	เพื่อระบายน้ำจากบ้านเรือน ราษฎรภายในหมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
---	--	---	------------------	---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
6	โครงการก่อสร้างรางระบาย น้ำ คสล. บ้านหนองตาด หมู่ที่ 9	เพื่อระบายน้ำจาก บ้านเรือนราษฎรภายใน หมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
7	โครงการก่อสร้างรางระบาย น้ำ คสล.บ้านแก่นท้าว-ดง ดั่ง หมู่ที่ 3	เพื่อระบายน้ำจาก บ้านเรือนราษฎรภายใน หมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
8	โครงการก่อสร้างรางระบาย น้ำ คสล.บ้านยาง หมู่ที่ 1	เพื่อระบายน้ำจาก บ้านเรือนราษฎรภายใน หมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
9	โครงการก่อสร้างรางระบาย น้ำ คสล. บ้านศาลา หมู่ที่ 10	เพื่อระบายน้ำจาก บ้านเรือนราษฎรภายใน หมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
10	โครงการก่อสร้างรางระบาย น้ำ คสล. บ้านหนองบัวศรี สว่าง หมู่ที่ 11	เพื่อระบายน้ำจาก บ้านเรือนราษฎรภายใน หมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.ยุทธศาสตร์ที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำ

1.1 แผนงาน เคหะและชุมชน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
11	ซ่อมแซมคลองส่งน้ำเพื่อ การเกษตร บ้านแก่งท้าว-ดงดั่ง หมู่ที่ 3	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลอง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้าน	1 แห่ง	-	4,000,000 (อบต.)	4,000,000 (อบต.)	4,000,000 (อบต.)	4,000,000 (อบต.)
12	โครงการก่อสร้างและขุดลอก คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้านศาลา หมู่ที่ 10	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลอง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้าน	1 แห่ง	-	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)
13	โครงการก่อสร้างและขุดลอก คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้าน กล้วย หมู่ที่ 4	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลอง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้าน	1 แห่ง	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
14	โครงการก่อสร้างและขุดลอก คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้าน นางเข็ม หมู่ที่ 2	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลอง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้าน	1 แห่ง	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
15	โครงการก่อสร้างและขุดลอก คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้าน ยางเตี้ย	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลอง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่ม	1 แห่ง	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)

หมู่ที่ 6	ผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้าน							
-----------	--	--	--	--	--	--	--	--

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.ยุทธศาสตร์ที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำ

1.1 แผนงาน เคหะและชุมชน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
16	โครงการก่อสร้างและขุดลอก คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้าน น้อยพัฒนา หมู่ที่ 5	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลอง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้าน	1 แห่ง	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
17	โครงการก่อสร้างและขุดลอก คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้าน โนนสังข์ หมู่ที่ 8	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลอง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้าน	1 แห่ง	-	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)
18	โครงการขุดลอกหนองกระทุ่ม บ้านแก่นท้าว-ดงดั่ง หมู่ที่3	เพื่อการเกษตรช่วยเพิ่มผลผลิต ทางการเกษตรให้แก่ชาวบ้าน	1 แห่ง	-	4,000,000 (อบต.)	4,000,000 (อบต.)	4,000,000 (อบต.)	4,000,000 (อบต.)
19	โครงการก่อสร้างและขุดลอก คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร บ้าน นางเข็ม หมู่ที่ 2	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลอง ส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่ม ผลผลิตทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกร	1 แห่ง	-	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)

20	โครงการขุดลอกหนองหัวแฮด หมู่ที่ 5	เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำ	1 แห่ง	-	250,000 (อบต.)	250,000 (อบต.)	250,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
----	-----------------------------------	-------------------------------	--------	---	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.ยุทธศาสตร์ที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำ

1.1 แผนงาน เคหะและชุมชน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
21	โครงการก่อสร้างและขุดลอกคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรบ้านชะยูง หมู่ที่ 7- หนองไผ่	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกรใน หมู่บ้าน	1 แห่ง	-	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)
22	โครงการก่อสร้างและขุดลอกคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรบ้านหนองตาต หมู่ที่ 9	เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงคลองส่งน้ำเพื่อการเกษตรช่วยเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้แก่เกษตรกร	1 แห่ง	-	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)
23	โครงการขุดลอกคลองหนองบัวศรีสว่าง ม.11	เพื่อรองรับการระบายน้ำจากบ้านเรือนราษฎรภายในหมู่บ้าน	1 แห่ง	-	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)	2,000,000 (อบต.)
24	โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคสล. และคลองดิน บ้านยาง หมู่ที่ 1	เพื่อระบายน้ำจากบ้านเรือนราษฎรภายในหมู่บ้าน	0.30×0.40×500 ม.	-	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)	550,000 (อบต.)
25	โครงการขุดลอกห้วยพอก บ้านนางเข้ม --บ.โนนสังข์ - ฝ่ายกันน้ำพร้อมประตูระบายน้ำ 3 ช่อง	เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำ	2 แห่ง	-	1,500,000 (อบต.)	1,500,000 (อบต.)	1,500,000 (อบต.)	1,500,000 (อบต.)

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.ยุทธศาสตร์ที่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ ชุดลอกแหล่งน้ำ

1.1 แผนงาน เคหะและชุมชน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
26	โครงการชุดลอกหนองหัว แฮด หมู่ที่ 5	เพื่อพัฒนาและปรับปรุง แหล่งน้ำ	1 แห่ง	-	250,000 (อบต.)	250,000 (อบต.)	250,000 (อบต.)	250,000 (อบต.)
27	โครงการชุดลอกหนองยาง และก่อสร้างท่อเหลี่ยม	เพื่อพัฒนาและปรับปรุง แหล่งน้ำ	1 แห่ง	-	7,000,000 (อบต.)	7,000,000 (อบต.)	7,000,000 (อบต.)	7,000,000 (อบต.)
28	โครงการชุดลอกหนองบัว นอก/หนองบัวใน/หนองนาง กวย	เพื่อพัฒนาและปรับปรุง แหล่งน้ำ	3 แห่ง	-	3,000,000 (อบต.)	3,000,000 (อบต.)	3,000,000 (อบต.)	3,000,000 (อบต.)
29	โครงการชุดลอกหนองอียอ/ หนองไผ่	เพื่อพัฒนาและปรับปรุง แหล่งน้ำ	1 แห่ง	-	500,000 (อบต.)	500,000 (อบต.)	500,000 (อบต.)	500,000 (อบต.)
30	โครงการขยายคลองส่งน้ำ เพื่อการเกษตร บ้านยางเตี้ย ม.6	เพื่อขยายคลองส่งน้ำ การเกษตรช่วยเพิ่มผลผลิต ทางการเกษตรให้แก่ เกษตรกรในหมู่บ้าน	1 แห่ง	-	200,000 (อบต.)	200,000 (อบต.)	200,000 (อบต.)	200,000 (อบต.)

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.ยุทธศาสตร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำ

1.1 แผนงาน เคหะและชุมชน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
31	ซ่อมบำรุงสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า สถานีสูบน้ำบ้านกล้วย สถานีสูบน้ำบ้านยาง และบ้านหนองบัวศรีสว่าง	เพื่อปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์ และสถานีสูบน้ำให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	3 แห่ง	-	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)
32	โครงการขุดสระน้ำเพื่อ การเกษตร	เพื่อเพิ่มผลการผลิตทาง การเกษตรให้แก่เกษตรกร	ทั้งตำบล	-	500,000 (อบต)	500,000 (อบต)	500,000 (อบต)	500,000 (อบต)
33	โครงการปรับปรุงซ่อมแซมถนน ในเขตตำบลยางสว่าง	เพื่อให้ประชาชนสัญจรไป-มา ได้อย่างสะดวกปลอดภัย	ทั้งตำบล	-	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)
34	โครงการก่อสร้างสถานี/คลองส่ง น้ำด้วยพลังไฟฟ้า	เพื่อส่งเสริมให้ราษฎรทำ เกษตรนอกฤดูกาล	3 แห่ง	-	2,200,000 (อบต.)	2,200,000 (อบต.)	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)
35	โครงการวางท่อส่งน้ำ(พีวีซี)เพื่อ การเกษตร	เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำทำ การเกษตรตลอดทั้งปี	11หมู่บ้าน	-	1,00,000 (อบต.)	1,00,000 (อบต.)	1,00,000 (อบต.)	1,00,000 (อบต.)

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.ยุทธศาสตร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ปรับปรุง บำรุงรักษาถนน สะพาน ท่อระบายน้ำ ขุดลอกแหล่งน้ำ

1.1 แผนงาน เคหะและชุมชน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
36	โครงการขุดลอกแก้มลิง หนองข่าหมู่ หมู่ที่ 8	เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่ง น้ำ	1 แห่ง	-	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)	200,000 (อบต)
37	ขุดลอกหนองท่าเครื่อง ม.6	เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่ง น้ำ	1 แห่ง	-	500,000 (อบต)	500,000 (อบต)	500,000 (อบต)	500,000 (อบต)
38	ขุดลอกแก้มลิงกุดนางเข้ม ม.2-และ หนองยาง ม.1-พร้อม อาคารประกอบ	เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่ง น้ำ	2 แห่ง	-	40,000,000 (อบต)	40,000,000 (อบต)	40,000,000 (อบต)	40,000,000 (อบต)
39	ขุดลอกแก้มลิงหนองบัวศรีสว่าง พร้อมอาคารประกอบ	เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่ง น้ำ	1 แห่ง	-	2,200,000 (อบต.)	2,200,000 (อบต.)	2,200,000 (อบต.)	2,200,000 (อบต.)
40	ก่อสร้างแนวป้องกันตลิ่งห้วยทับ ทัน บ.กล้วย - บ.โนนสังข์	เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่ง น้ำ	1 แห่ง	-	1,00,000 (อบต.)	1,00,000 (อบต.)	1,00,000 (อบต.)	1,00,000 (อบต.)

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.ยุทธศาสตร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ขยายเขตและปรับปรุงประปา

1.1 แผนงาน เคหะและชุมชน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของ โครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
41	โครงการปรับปรุงประปา และขยายเขตประปา ม.6, ม.5,ม.10, ม.7- ม.9,รพ. ชุมชน ,ม.8 , ม.1 ,ม.3	เพื่อให้ราษฎรมีน้ำอุปโภค บริโภคอย่างทั่วถึง	9 แห่ง	-	500,000 (อบต.)	500,000 (อบต.)	500,000 (อบต.)	500,000 (อบต.)
42	โครงการปรับปรุงและ ขยายเขตประปา บ้าน กล้วย หมู่ที่ 4	เพื่อให้ราษฎรมีน้ำอุปโภค บริโภคอย่างทั่วถึง	1 แห่ง	-	100,000 (อบต.)	100,000 (อบต.)	100,000 (อบต.)	100,000 (อบต.)
43	โครงการปรับปรุงและขยาย ประปา หมู่ที่ 2 บ้านนางเข้ม	เพื่อให้ราษฎรมีน้ำอุปโภค บริโภคอย่างทั่วถึง	2 แห่ง	-	100,000 (อบต.)	100,000 (อบต.)	100,000 (อบต.)	100,000 (อบต.)
44	โครงการก่อสร้าง/ประปาผิว ดินและประปาบาดาลและ ซ่อมแซม	เพื่อให้ราษฎรมีน้ำอุปโภค บริโภคอย่างทั่วถึงและ พอเพียง	6 แห่ง 1,3,7,8,10และ11	-	3,000,000 กรม ทรัพยากร น้ำฯ	3,000,000 กรม ทรัพยากร น้ำฯ	3,000,000 กรม ทรัพยากร น้ำฯ	3,000,000 กรม ทรัพยากร น้ำฯ

ยุทธศาสตร์จังหวัดที่ 2

ยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว

1.ยุทธศาสตร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน การก่อสร้าง ขยายเขตและปรับปรุงประปา

1.1 แผนงาน เคหะและชุมชน

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (ผลผลิตของโครงการ)	งบประมาณและที่มา				
				2561	2562	2563	2564	2565
45	โครงการปรับปรุงประปา หมู่ที่ 5 บ้านน้อยพัฒนา	เพื่อให้ราษฎรมีน้ำอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึง	1 แห่ง	-	100,000 (อบต.)	100,000 (อบต.)	100,000 (อบต.)	100,000 (อบต.)
46	โครงการขุดเจาะ/ปรับปรุง บ่อน้ำบาดาล	เพื่อให้ราษฎรมีน้ำอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึงและเพียงพอภายในหมู่บ้าน	11 หมู่บ้าน	-	500,000 (อบต.)	500,000 (อบต.)	500,000 (อบต.)	500,000 (อบต.)
47	โครงการบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้าน	เพื่อให้ราษฎรมีน้ำประปาอุปโภคบริโภคอย่างทั่วถึง	11 หมู่บ้าน	-	150,000 (อบต.)	150,000 (อบต.)	150,000 (อบต.)	150,000 (อบต.)
48	ขุดลอกแก้มลิงกุดนางเข้ม ม.2-และ หนองยาง ม.1-พร้อมอาคารประกอบ	เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำ	2 แห่ง	-	40,000,000 (อบต)	40,000,000 (อบต)	40,000,000 (อบต)	40,000,000 (อบต)
49	ขุดลอกแก้มลิงหนองบัวศรีสว่างพร้อมอาคารประกอบ	เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำ	1 แห่ง	-	2,200,000 (อบต.)	2,200,000 (อบต.)	2,200,000 (อบต.)	2,200,000 (อบต.)

ข้อสังเกต

1.งบประมาณตามแผนแผนการพัฒนาหาการบริหารจัดการน้ำของอบต.ยางสว่าง จำนวน 83 ล้านบาท มีประสิทธิภาพสิทธิผลหรือไม่ โดยใช้กรอบเนื้อหาตำบลโดยวิเคราะห์แผนตำบลในครั้งต่อไป

มติที่ประชุม เห็นชอบโดยมีแผนการขับเคลื่อนดังนี้

- 1.ให้ตั้งกลุ่มไลน์กลุ่มคณะทำงานจัดการน้ำตำบลยางสว่าง
- 2.การจัดเก็บข้อมูลเบื้องต้นและถ่ายรูปภาพพื้นที่ปัญหาเรื่องน้ำ
3. แนวทางรูปแบบการบริหารจัดการน้ำ โดยใช้การวาดแผนผังการจัดการน้ำตำบลยางสว่าง

ระเบียบวาระที่ 5 เรื่องอื่นๆ

- ไม่มี

ปิดประชุม เวลา 12.00 น.

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ตรวจการประชุม

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้บันทึกการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีประชุมที่มิวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจโครงการ (5 ภาค)
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
วันที่ 7 กันยายน พ.ศ.2564 เวลา 16.00-18.00 น.
ณ สำนักงานบริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านโปรแกรม zoom

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผศ.ดร.ชิตชล	ผลารักษ์	หัวหน้าภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. นายทรงยศ	กุลสุทธิ	การจัดการน้ำชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	การจัดการน้ำชุมชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. ดร.พีรพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
6. นางสาวพาชียะ	ชีแต่	นักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
7. นายณทีธรรม	ทองเนื้อแข็ง	ผู้ใหญ่บ้านตำบลเชิงแส
8. นายสมพงษ์	หลี่เคราะห์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
9. นายอัปดูอาด	หทัยเหม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
10. พ.ต.อ.อำนาจ	ถนอมทรัพย์	รองหัวหน้า สอจร.ภาคอีสานตอนบน จังหวัดขอนแก่น
11. นายมานะ	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
12. นางพะเยาว์	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
13. นางสาวมัธยา	คำแหง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
14. นางณัฐชญา	มาลี	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
15. นายทัฬห	ชุ่มนาเสียว	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดอุบลราชธานี
16. ผศ.ดร.กิงกาญจน์	สำนวนเย็น	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
17. นายอนุกุล	ทรายเพชร	บริษัท Folk rice จำกัด
18. ดร.พงษ์ศักดิ์	วิทวัสชุดิกุล	ที่ปรึกษาบริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
19. ดร.เพ็ญจันทร์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
20. อาจารย์วิโรจน์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
21. อาจารย์สุมิตร	คุณเจตน์	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
22. อาจารย์ณรงค์	ตรีลักษณ์	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
23. นายสงกรานต์	พงษ์มี	ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
24. นายกิจเจริญ	บุญรอด	แกนนำตำบลสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
25. นายโอ	คงสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดสิงห์บุรี
26. นายรัฐติพงศ์	พรเดชศรีจำปา	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่งผักกูด จังหวัดลพบุรี
27. นางสาวบุษริน	เพ็งบุญ	โรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
28. นายชลิต	ตรีนิธย์	แกนนำชุมชนตำบลแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
29. นายกิจเจริญ	บุญรอด	ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
30. นางสาวนิตา	รุ่งแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
31. นายจักรกริช	ไชยเนตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์
32. นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ที่เลี้ยงพื้นที่ภาคกลาง
33. นางอาภา	พงศ์ศิริแสน	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ที่เลี้ยงพื้นที่ภาคเหนือ
34. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
35. นายคำรณ	นิมอรงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

36. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
37. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
38. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
39. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เริ่มประชุมเวลา 16.00 น.

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุมพร้อมทั้งบอกเล่า ความเป็นมาของโครงการ โดยที่ผ่านมามีโอกาสไปทำงานร่วมกับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จนทำให้ได้แนวทางในการดำเนินการ เรื่องการบริหารจัดการน้ำร่วมกับชุมชนและกรมชลประทาน ที่จังหวัดกำแพงเพชร ในระยะแรก ใช้ระยะเวลาประมาณ 1 ปี ครั้ง หลังจากนั้นได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระยะที่ 2 ต่อมาได้มีการพูดคุยกับอาจารย์สุจิริต คุณธนกุลวงศ์ ในการขยายการดำเนินงานเรื่องการจัดการน้ำโดยชุมชนอย่างมีส่วนร่วม สู่พื้นที่นอกเขตชลประทาน 5 ภูมิภาค 14 จังหวัด 30 ตำบล จึงเป็นที่มาของการดำเนินการในโครงการนี้ ซึ่งตนเองได้มีบทบาทหน้าที่ในการเชื่อมโยง ประสาน อาจารย์ นักวิชาการ เครือข่ายมหาวิทยาลัย และเครือข่ายนักวิจัยท้องถิ่น หรือที่เรียกว่า research university network ซึ่งโครงการได้ดำเนินงานมาแล้ว 3 เดือน วัตถุประสงค์ของการจัดเวทีในครั้งนี้คือการสร้างความเข้าใจและการแลกเปลี่ยนเพื่อวางแผนการดำเนินงานในพื้นที่ และขอเชิญผู้เข้าร่วมประชุมได้แนะนำตัว

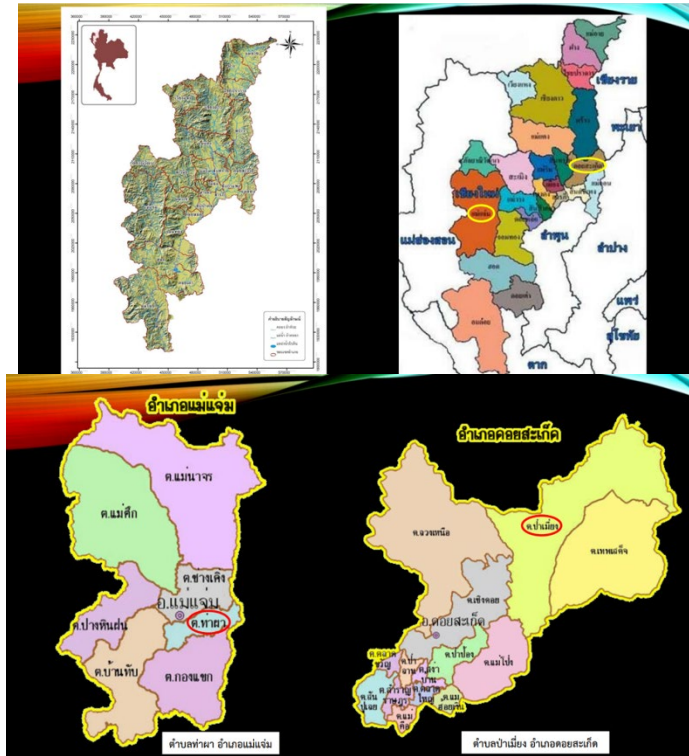
จากนั้นคุณคาร์ณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า ช่วงที่ผ่านมาสถานการณ์ Covid-19 ในแต่ละพื้นที่ที่มีความรุนแรงเป็นอย่างมาก ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันเริ่มผ่อนคลาย บางพื้นที่มีการเปิดให้สามารถจัดประชุมได้ คงจะเป็นจังหวะ ที่จะชวนผู้เข้าร่วมมาแลกเปลี่ยนร่วมกัน ในการบอกเล่าสถานการณ์ของพื้นที่เป้าหมายในช่วงที่ผ่านมามา จากนั้นได้แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วม ออกเป็น 5 ภูมิภาค ดังนี้

ห้อยย่อภาคเหนือ

จังหวัดเชียงใหม่

ดร.จิตชล ผลารักษ์ แลกเปลี่ยนสถานการณ์พื้นที่ โดยจังหวัดเชียงใหม่ดำเนินการใน 2 พื้นที่ ได้แก่ ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดเชียงใหม่ และตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดเชียงใหม่

ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด มีลำน้ำสายหลักได้แก่ ลำน้ำแม่กวัง ลำน้ำแม่ลาย ลำน้ำแม่หวาน และลำน้ำแม่วอ มีพื้นที่ 6 หมู่บ้าน ประชากร 3,492 คน โดยมีสภาพบริบทด้านน้ำของตำบลป่าเมี่ยง แยกรายหมู่บ้าน ดังนี้

สภาพปัญหาด้านน้ำของตำบลป่าเมี่ยง แยกรายหมู่บ้าน		
หมู่บ้าน	ลำห้วยหลัก	สภาพปัญหา
หมู่ที่ 1 : บ้านปางอิน	ลำห้วยคาดเหมย (ไหลลงลำน้ำแม่กวัง)	- ขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ในฤดูร้อน ช่วงเดือนเมษายน ของทุกปี
หมู่ที่ 2 : บ้านห้วยหม้อ	ลำน้ำแม่กวัง	- ประสบปัญหาด้านคุณภาพน้ำในช่วงฤดูฝน น้ำมีสีตะกอนแดงและขุ่น ขาดแคลนน้ำภาคการเกษตรในฤดูแล้ง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน ของทุกปี
หมู่ที่ 3 : บ้านแม่หวาน	ลำห้วยแม่หวาน (ไหลลงลำน้ำแม่กวัง)	- ขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ในฤดูแล้ง ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน ของทุกปี
หมู่ที่ 4 : บ้านโป่งกุ่ม	ลำน้ำแม่ลาย (ไหลลงลำน้ำแม่กวัง)	- ขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ในฤดูแล้ง ช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน - ประสบปัญหาด้านคุณภาพน้ำในช่วงฤดูฝน น้ำมีสีตะกอนแดงและขุ่น
หมู่ที่ 5 : บ้านปางแพน	ลำน้ำแม่กวัง	- น้ำอุปโภค บริโภค และการเกษตรไม่เพียงพอในบางปี - ในช่วงฤดูฝนน้ำหลาก ถนน สะพาน ซ้ำครุดเสียหาย
หมู่ที่ 6 : บ้านโป่งสามัคคี	ลำห้วยแม่ลาย (ไหลลงลำน้ำแม่กวัง)	- ขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ในฤดูร้อน ช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม ของทุกปี

ซึ่งโดยภาพรวมทั้ง 6 หมู่บ้านประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง จึงเป็นโจทย์หลักในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ และจะเห็นได้ว่าหมู่ที่มีแม่ลำน้ำหลัก ได้แก่ แม่น้ำกวังไหลผ่านจะมีปัญหาเรื่องสีและตะกอนในแม่น้ำ และเมื่อพิจารณาโครงการด้านการจัดการน้ำของตำบลป่าเมี่ยง แบ่งตามยุทธศาสตร์น้ำ 6 ด้าน ที่ยื่นเรื่องไป สทนช. พบว่า ตำบลป่าเมี่ยงมีโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์น้ำด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ยุทธศาสตร์น้ำด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ และ ยุทธศาสตร์น้ำด้านที่ 6 การบริหารจัดการน้ำ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 5 และ 6 ส่วนใหญ่ เป็นโครงการพระราชดำริในศูนย์ฯห้วย

ห้องครัว และหน่วยงานที่ยื่นโครงการได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช จำนวน 23 โครงการ กรมชลประทาน จำนวน 11 โครงการ และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำนวน 2 โครงการ

ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน คนส่วนใหญ่เป็นชนพื้นเมือง ร้อยละ 77.45 และชนเผ่าปะกาเกอญอ ร้อยละ 22.55 สถานการณ์ด้านน้ำในตำบลมีต้นตุน้ำจากลำห้วย 2 สาย ได้แก่ ลำห้วยแม่แครง และลำห้วยแม่แจ่ม มีสภาพปัญหา ดังนี้

หมู่บ้าน	ลำห้วยหลัก	สภาพปัญหาด้านน้ำของชุมชน	
		น้ำภาคการเกษตร	น้ำใช้ภาคครัวเรือน
หมู่ที่ 1 : บ้านสามสบ	น้ำแม่แครง	- พื้นที่ตำบลท่าผาประสบปัญหาน้ำด้าน	- ปัญหาน้ำภาคครัวเรือนในพื้นที่มีหลาย
หมู่ที่ 2 : บ้านนางัง	น้ำแม่แครง	การเกษตรในช่วงฤดูแล้งอันเนื่องจากหลาย	ปัญหา อาทิเช่น
หมู่ที่ 3 : บ้านเหล่า	น้ำแม่แครง	สาเหตุดังนี้	1. ประสบปัญหาเรื่องคุณภาพน้ำเช่นความขุ่น
หมู่ที่ 4 : บ้านป่าแคด	น้ำแม่แครง	1. บางหมู่บ้านไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติติดผ่านทำให้	ของน้ำในช่วงฤดูฝน เนื่องจากการทำเกษตร
หมู่ที่ 5 : บ้านหัท	น้ำแม่แจ่ม	ให้ประสบปัญหาการบริหารจัดการน้ำในช่วงฤดู	เชิงเดี่ยวในพื้นที่ต้นน้ำ นำมาสู่ปัญหาน้ำหลาก
หมู่ที่ 6 : บ้านยางหลวง	น้ำแม่แครง	แล้ง	และตะกอนในปริมาณมากในช่วงฤดูฝน ทำให้
หมู่ที่ 7 : บ้านห้วยไโฮ	น้ำแม่แครง	2. โครงสร้างน้ำในพื้นที่ เช่น ฝาย อ่างเก็บน้ำ มี	น้ำในลำน้ำธรรมชาติมีความขุ่นไม่สามารถ
หมู่ที่ 8 : บ้านยางล้าน	น้ำแม่แครง	ไม่เพียงพอ	นำมาใช้ได้
หมู่ที่ 9 : บ้านนาเรือ	น้ำแม่แครง	3. เกิดปัญหาข้อพิพาทเรื่องการจัดสรรน้ำภาค	2. บางหมู่บ้านประสบปัญหาเรื่องหินปูน และ
หมู่ที่ 10 : บ้านไร่	น้ำแม่แจ่ม	การเกษตรระหว่างหมู่บ้านในพื้นที่ต้นน้ำและ	สนิมเหล็กที่ปนเปื้อนในแหล่งน้ำ
		พื้นที่ท้ายน้ำของตำบล	3.. ระบบประปาภูเขาที่ใช้ยังไม่มาตรฐาน

และเมื่อพิจารณาโครงการด้านการจัดการน้ำของตำบลท่าผา แบ่งตามยุทธศาสตร์น้ำ 6 ด้าน ที่ยื่นเรื่องไป สทช. พบว่า ตำบลท่าผา มีโครงการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์น้ำด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ยุทธศาสตร์น้ำด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำ และยุทธศาสตร์น้ำด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ มีหน่วยงานที่ยื่นโครงการ ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช จำนวน 77 โครงการ กรมชลประทาน จำนวน 3 โครงการ และเทศบาลตำบลท่าผา จำนวน 20 โครงการ

นอกจากยุทธศาสตร์น้ำทั้ง 6 ด้านที่ใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานแล้วยังมีคุณลักษณะของชุมชนในการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

คุณทรงยศ กุลสุทธิ และคุณรัฐ กสิธิกสิกรรม แลกเปลี่ยนเพิ่มเติม โดยองค์ประกอบของทีมพื้นที่ ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านด้วย และ ผู้ใหญ่บ้าน อีก 5 หมู่บ้าน หลังจากนั้นผู้นำชุมชนจะมี ผู้ประสานงานของแต่ละพื้นที่เพื่อการเข้าพื้นที่และดำเนินงานร่วมกัน ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม ในระดับอำเภอค่อนข้างให้ความสำคัญเรื่องน้ำ จึงมีผู้ประสานงานระดับอำเภอ และท้องถิ่น ปลัดตำบล และผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้าน

แผนพัฒนาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำของอบต.หรือเทศบาล โดยในตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จะมีข้อมูล แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลท่าผา จำนวน 20 โครงการ ในปี พ.ศ.2565 และต้องตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมว่ามีแผนที่เตรียมยื่นในปี พ.ศ.2566 หรือไม่ แต่ในส่วนของตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด ไม่มีแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่มีแผนงานในส่วนหน่วยงานอื่นๆ ดังนั้นในพื้นที่ตำบลป่าเมี่ยงหากมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ก็จะสามารถเสนอโครงการผ่านทางอบต.ได้

จังหวัดน่าน

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล แลกเปลี่ยนสถานการณ์พื้นที่ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลเมืองจัง อำเภอภูเพียง ตำบลบ่อสวก อำเภอเมืองน่าน และเทศบาลตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม อยู่ในเขตลุ่มน้ำน่าน การดำเนินงานที่ผ่านมา มีการประสานงานในระดับตำบล ทั้ง 3 พื้นที่ ดังนี้

ตำบลเมืองจัง อำเภอภูเพียง ประสานผ่านกลไกขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีเกษตรตำบลประจำอยู่ที่อบต. ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและการบริหารจัดการน้ำ และเป็นกลไกการประสานงานในพื้นที่ จากนั้น อบต.จะประสานผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำที่จดทะเบียนแล้ว จำนวน 19 กลุ่ม มีการจัดประชุมสร้างความเข้าใจเพื่อชี้แจงเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน มีการแลกเปลี่ยนสถานการณ์ในพื้นที่ซึ่งมีบริบทที่แตกต่างกัน องค์กรผู้ใช้น้ำส่วนใหญ่เป็นแกนนำในพื้นที่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. ทั้งแกนนำโดยตำแหน่งและแกนนำธรรมชาติ และมีการแบ่งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่แตกต่างกัน เช่น แบ่งตามการทำงาน ตามภูมิศาสตร์ แบ่งตามลุ่มน้ำ แบ่งตามกลุ่มพื้นที่ที่ตอย ได้แก่ องค์กรผู้ใช้น้ำบาดาล องค์กรผู้ใช้น้ำระบบแสงอาทิตย์ องค์กรผู้ใช้น้ำริมแม่น้ำน่าน ซึ่งมีสภาพปัญหาที่แตกต่างกัน และมีการจัดทำแผนเพื่อเสนอระดับอำเภอ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติต่อไป โดยองค์กรผู้ใช้น้ำ ทั้ง 19 กลุ่มมีความต้องการในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำไปพร้อมกัน จึงเป็นโจทย์ของทีมีวิจัยในการออกแบบกระบวนการเพื่อทำงานขับเคลื่อนร่วมกับกลุ่มผู้ใช้น้ำทั้ง 19 กลุ่ม

มีการทบทวนข้อมูลแผนพัฒนาท้องถิ่นของตำบลเมืองจัง และดึงข้อมูลแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำ แต่ยังไม่ได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่เพื่อนำเข้าระบบต่อไป ส่วนกลไกการดำเนินงานในพื้นที่กำกับโดย นายก อบต. เกษตรตำบล เป็นผู้ประสานงาน และองค์กรผู้ใช้น้ำเข้ามามีส่วนร่วม

ตำบลบ่อสวก อำเภอเมืองน่าน ประสานงานผ่านองค์การบริหารส่วนตำบล สร้างความเข้าใจกับนายก เพื่อชี้แจงเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งได้รับการตอบรับ ยินดีร่วมดำเนินการ และมีแนวทางในการเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ ยึดตามลำน้ำห้วยม่วงเป็นหลัก ซึ่งไหลผ่าน 3 หมู่บ้าน และมีสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดน่าน ทำหน้าที่เชิงนโยบายและสนับสนุนส่งเสริม ผู้ประสานงานหลัก ได้แก่ เลขานายกอบต.บ่อสวก มีการดึงข้อมูลแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำ แต่ยังไม่ได้ดำเนินการจัดหมวดหมู่

เทศบาลตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม ยังไม่ได้ลงพื้นที่จริง แต่คุยผ่าน zoom เป็นพื้นที่ริมแม่น้ำว่า แต่ชาวบ้านไม่ได้ใช้น้ำ มีโครงการและแผนในการใช้น้ำ ประสบปัญหาเรื่องน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก ประปาหมู่บ้าน คุณภาพน้ำ น้ำไม่พอ การกระจายน้ำ ต้นทุนการสูบน้ำในการทำน้ำประปา ชุมชนเริ่มดำเนินการในการเสาะหาแหล่งน้ำใหม่ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่ของกรมอุทยานฯและกรมป่าไม้ กลไกการประสานงานผ่านสมาชิกสภาเทศบาลเป็นกลไกเชื่อมแต่ละชุมชน

คุณอาภา พงศ์ศิริแสน สรุปว่าทั้ง 2 จังหวัดได้เห็นข้อมูลองค์ประกอบทีม ข้อมูลแผนตำบล ข้อมูลบริบทพื้นที่ และมีข้อมูลที่ยังเห็นได้ไม่ชัดเจนมาก ได้แก่ timeline บทเรียนการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ ซึ่งจะเป็แผนการดำเนินงานหลังจากนี้ที่จะมีการลงพื้นที่เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยน สร้างความเข้าใจและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ ในส่วนของคุณลักษณะชุมชนบริหารจัดการน้ำ อาจใช้ข้อมูลที่เป็นแนวทางที่ ดร.ชิตชล ผลารักษ์ นำมาเสนอแลกเปลี่ยน สำหรับการทำงานในอนาคตเพื่อประเมินในระยะต่อไป

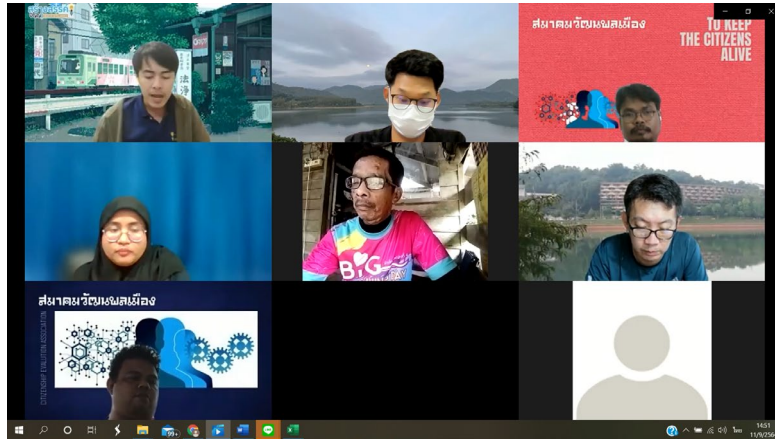
ประเด็นแลกเปลี่ยนเพิ่มเติม

ดร.ชิตชล ผลารักษ์ สอบถามเพิ่มเติมเรื่อง timeline การบริหารจัดการน้ำของชุมชน เป็นระยะเวลาที่ผ่านมาหรือเป็นส่วนที่กำลังผลักดันให้เกิดขึ้น ซึ่งคุณคุณอาภา พงศ์ศิริแสน อธิบายว่า เป็นบทเรียนที่ผ่านมาของพื้นที่ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล แลกเปลี่ยนแผนการดำเนินงานในระยะต่อไปอาจต้องขอการสนับสนุนในการเตรียมกระบวนการพูดคุยกับกลุ่มแกนนำอีกครั้ง เพื่อสร้างความเข้าใจให้ชัดเจน และเสริมในส่วนของแง่มุมหรือความลุ่มลึกของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นน้ำจากทิมกลางและทิม ดร.ชิตชล ผลารักษ์ เพื่อการหนุนเสริมในพื้นที่

ห้องย่อยภาคใต้ สงขลา/สตูล

คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา (วิทยากร) กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมประชุม และให้ผู้เข้าร่วมประชุมแนะนำคณะทำงาน และชวนพูดคุยเรื่องสถานการณ์ในพื้นที่

จังหวัดสงขลา

คุณพาชียะ ซีเต คณะทำงานจังหวัดสงขลา นำเสนอสถานการณ์ในพื้นที่ ตำบลเชิงแส จังหวัดสงขลา มีประเด็นปัญหาเรื่องน้ำท่วมซ้ำซาก ทำให้ส่งผลกระทบต่อพื้นที่การเกษตรของคนในพื้นที่ และส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ จากปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในพื้นที่ ทีมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ทำวิจัยเรื่องภัยพิบัติในพื้นที่ พบว่ามีจุดเสี่ยงที่ทำให้เกิดน้ำท่วม จำนวน 47 จุด และจุดเสี่ยงที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน จำนวน 39 จุด การดำเนินงานวิจัยได้จัดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยผ่านระบบออนไลน์เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2564 มีผู้เข้าร่วมเป็นทีมเทศบาล ปลัด กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีประเด็นแลกเปลี่ยนร่วมกันกับทีมผู้เข้าร่วมประชุม ดังนี้ 1) เป็นเรื่องการจัดทำฐานข้อมูล การจัดการน้ำเป็นระบบ 2) กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ตำบลเชิงแส เดิมมีอยู่แล้วแต่เป็นกลุ่มที่ทำเรื่องการจัดการน้ำเพื่อการทำนา แต่สามารถปรับกลุ่มนี้ให้ครอบคลุมกับการใช้น้ำประเภทอื่น ๆ ในอนาคตได้ 3) ต่อยอดงานวิจัยนำจุดเสี่ยง จุดที่มีปัญหา หรือจุดที่ต้องการพัฒนา นำข้อมูลมาออกแบบเขียนแผน ร่วมกับ อบต. 4) ทางชุมชนเสนอให้จัดทำบันทึกการทำงานร่วมกับเทศบาลให้ชัดเจน ไปยังทางเทศบาลตำบลเชิงแสเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อนำไปบรรจุในแผนเทศบาล ในการแก้ปัญหา โดยเรียกปัญหาในการแก้ปัญหาเร่งด่วน

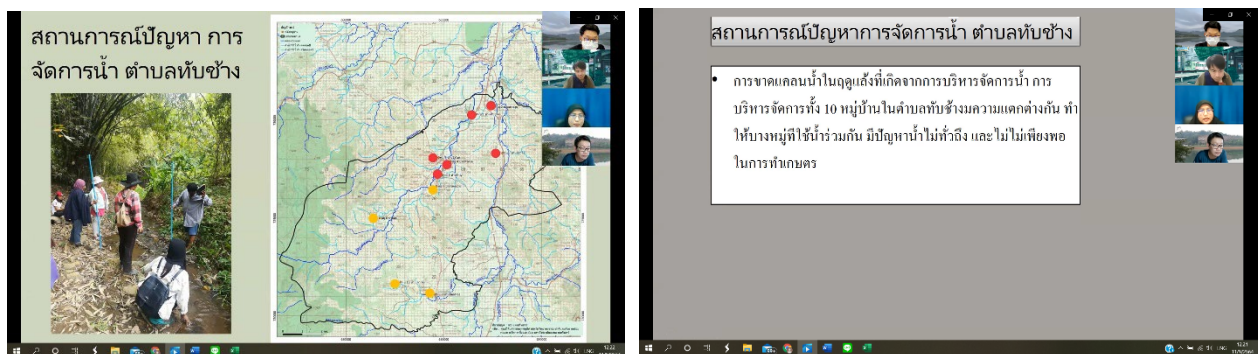
ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล เสริมเติมประเด็น “โดยบริบทของตำบลเชิงแส มีฐานข้อมูลเดิมอยู่เยอะ เพราะฉะนั้นในการเก็บข้อมูล ก็จะเก็บข้อมูลเฉพาะส่วนที่ขาดเพิ่มเติมตามกรอบโครงการ ในเรื่องปฏิบัติการที่เป็นการแก้ปัญหาที่เคยมีแนวทางมาแล้ว ก็ถือเป็นโอกาสที่ดีที่จะได้ขยับต่อ จุดเสี่ยงเหล่านั้น อาจจะได้เรื่องมาเป็นประเด็นเพื่อแก้ปัญหาการจัดการน้ำ” คุณนทีธรรม ทองเนื้อแข็ง (ผู้ใหญ่บ้านตำบลเชิงแส) เสริมเติมประเด็น “ช่วงนี้ตำบลเชิงแส ฝนทิ้งช่วงนานกังวลว่าจะมีน้ำเค็มเข้ามาในพื้นที่ เพราะว่า 2-3 อาทิตย์แล้วฝนไม่ตกเลย ตอนนี้เกษตรกรชาวนามาจะเริ่มไถนาเพื่อทำนาปี ตามฤดูกาลของทางภาคใต้ ซึ่งอาจจะยังไม่ได้ใช้น้ำเยอะ แต่ต้องรอน้ำช่วงเดือน กันยายน – ตุลาคม สถานการณ์ตอนนี้ยังไม่ค่อยน่าเป็นห่วงเท่าไร แต่ถ้าข้าวออกรวง ช่วงนั้นจะเป็นช่วงที่ชาวต้องการน้ำมาก ถ้าฝนทิ้งช่วงอยู่แบบนี้ต้องพึ่งน้ำจากกรมชลประทาน”

-
- จัดทำข้อมูลการจัดการน้ำเป็นระบบ หรือปรับระบบออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงบุคคลได้ตลอด
 - กลุ่มผู้ใช้น้ำ ปัจจุบันในพื้นที่ยังมีผู้ใช้ในระดับพื้นที่ต่างในพื้นที่ยังเป็นกลุ่มผู้ใช้ในการทำเกษตรเป็นหลัก กลุ่มผู้ใช้น้ำ คือ เกษตรกรผู้ใช้ที่ประกอบอาชีพปลูกข้าว สามารถนำไปต่อยอดได้คือ
 - นำจุดเสี่ยง จุดที่มีปัญหา หรือจุดที่ต้องการพัฒนาที่ได้จากการศึกษาวิจัยต่อคนในพื้นที่ร่วมเขียนแผน ออกแบบกระบวนการแก้ปัญหา ร่วมกับมีกองช่างของเทศบาล อบต. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ทีมชุมชนที่เก็บเสียงปติกหรือส่งผลการจัดการน้ำ ที่มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ไปแจ้งเทศบาล อบต. เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อนำไปบรรจุในแผนของเทศบาล ในการแก้ปัญหา โดยเรียกปัญหาในการแก้ปัญหาเร่งด่วน

คุณพาศิยะ ซีเตต คณะทำงานจังหวัดสงขลา นำเสนอสถานการณ์ในพื้นที่ **ตำบลทับช้าง จังหวัดสงขลา** ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน อยู่ติดเขตอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง ประเด็นปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งที่เกิดจากการบริหารจัดการน้ำ การบริหารจัดการน้ำทั้ง 10 หมู่บ้านในตำบลทับช้างมีความแตกต่างกัน ทำให้บางหมู่บ้านที่ใช้น้ำร่วมกัน มีปัญหาน้ำไม่ทั่วถึง และไม่เพียงพอต่อการทำเกษตร การดำเนินงานวิจัยได้จัดเวทีชี้แจงโครงการวิจัยผ่านระบบออนไลน์เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2564 มีผู้เข้าร่วมประชุม ผู้อำนวยการฝ่ายกองช่าง ผู้ใหญ่บ้าน และทีมวิจัยเดิม มีประเด็นแลกเปลี่ยน 1) ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำมีปริมาณมาก แต่ไม่สามารถนำมาใช้ได้ เนื่องจากท่อในการส่งน้ำใช้ไม่ได้ เช่นอ่างเก็บน้ำคลองปรัง 2) มีการแย่งน้ำโดยมีชาวบ้านใช้ท่อสูบน้ำส่วนตัวบริเวณเหนืออ่างเก็บน้ำ เพื่อใช้ในการเกษตร ทำให้น้ำไม่ลงอ่างเก็บ น้ำ ส่งผลให้ผู้ที่อยู่ด้านล่างขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

จังหวัดสตูล

คุณอับดุลอาสิด หยีเหม คณะทำงานจังหวัดสตูล นำเสนอสถานการณ์ในพื้นที่ ในส่วนการเก็บข้อมูลของแผนตำบล ที่ได้มาแล้วคือ ตำบลควนขัน ส่วนของตำบลวังประจันและตำบลย่านซื่อ ได้ขอข้อมูลจากท้องถิ่นมาแล้ว และได้ข่าวว่าประมาณเดือนตุลาคมนี้ จะได้แผนฉบับ 5 ปีของปี พ.ศ. 2566-2570 ซึ่งต้องไปรีวิวดูแผนตัวเดิมก่อนว่าเป็นอย่างไร น่าจะได้แล้วเสร็จของทั้ง 2 ตำบลประมาณเดือนกันยายน-ตุลาคม ในส่วนของทีมทำงานในระดับตำบลปัจจุบันได้ครบทั้ง 3 ตำบลเรียบร้อยแล้ว จะมีทั้งแกนนำพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นร่วมด้วย และมีแกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำมาร่วมเป็นคณะกรรมการครั้งนี้ สืบเนื่องมาจากการยกระดับกลไกของงานวิจัยเดิม ที่เราต้องการพัฒนากลไกกลุ่มผู้ใช้น้ำจากพื้นที่งานวิจัย ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ล่าสุดได้จดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ แต่เป็นการจดทะเบียนในรูปแบบองค์กรร่วม ไม่ได้จดทะเบียนในระดับตำบล มีคนร่วมกันหลายกลุ่ม ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพิ่งอนุมัติมาไม่นานนี้ และคาดหวังว่าทั้ง 3 ตำบลจะจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำต่อ ภายใต้การขึ้นกลไกเรียบร้อยแล้ว

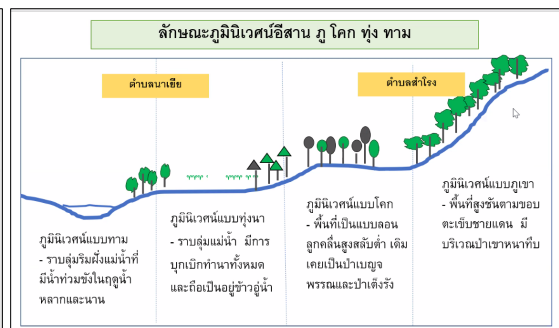
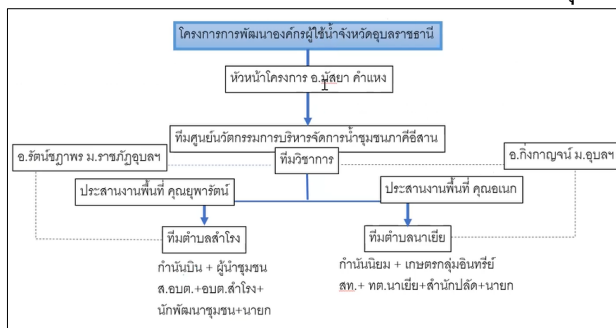
คุณนันทวัฒน์ เต๊ะสมัน เสริมประเด็นสถานการณ์พื้นที่ **ตำบลวังประจัน** ถือเป็นโอกาสดีของตำบลวังประจันที่จะได้ต่อยอดโครงการ ตำบลวังประจัน ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน เป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำเรียกได้ว่าเป็นไข่มุกของจังหวัดสตูลเลยทีเดียวที่จะหล่อเลี้ยงดูแลพี่น้องชาวสตูล ปัจจุบันสิ่งที่ทำอยู่ 1) มีการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ไม้บริเวณต้นน้ำ 2) มีการเตรียมคนตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน ระดับตำบล ซึ่งปัจจุบันมีชื่อกลุ่มว่ารักษ์วัง จะมีตั้งแต่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อสม. ทสม. และส่วนท้องถิ่น ที่เข้ามาร่วมเป็นกลไกในการทำงาน ในส่วนของกลุ่มรักษ์วังทุก ๆ เดือนเราก็จะมีการประชุมกลุ่ม เพื่อที่จะรายงานกิจกรรมทุก ๆ กิจกรรม และเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตของตำบลวังประจัน จะเป็นพื้นที่ป่าต้นน้ำที่จะคงไว้เรื่องของน้ำ ทำอย่างไรให้คนกลางน้ำและปลายน้ำได้ใช้น้ำสะอาดบริสุทธิ์ และความคาดหวังอีกหนึ่งอย่างคือเรื่องของหลักสูตรคลองท้องถิ่น ให้นักเรียนระดับประถมศึกษา-มัธยมได้รู้จักกับบริบทคลองในจังหวัดสตูล

คุณอับดุลอาสิด หยีเหม คณะทำงานจังหวัดสตูล สรุปภาพรวม **ตำบลวังประจัน** จะมีสายน้ำที่มีการใช้ประโยชน์เยอะ เนื่องจากเป็นสายน้ำที่อยู่หลังหมู่บ้านเลย มีระยะทางทั้งหมด 20 กิโลเมตร อีกส่วนหนึ่งเป็นส่วนของตำบลย่านซื่อ มีระยะทาง 6 กิโลเมตรอยู่ในพื้นที่กลางน้ำ ผ่านพื้นที่ 7 หมู่บ้าน พื้นที่โซนกลางน้ำจะมีปัญหาหลักคือสภาวะน้ำแล้งในช่วงฤดูแล้ง-เมษายน ช่วงที่ผ่านมาได้จัดการเรื่องของฝ่ายชะลอน้ำ ไนโซนของ**ตำบลควนขัน** มีพื้นที่ติดคลองอยู่ 4 หมู่บ้าน เป็น

		และบางกลุ่มก็ยังไม่ทำ แอปพลิเคชันไม่ได้		2. หน้าน้ำน้ำท่วม หน้าแล้งน้ำแห้งมี ระบบกลุ่มผู้ใช้น้ำ มี การทำระบบฝายกั้น น้ำไว้ใช้ และระบบ สูบน้ำด้วยพลังงาน ไฟฟ้าจากกระทรวง พลังงาน	ข้อมูลประวัติศาสตร์ ชุมชน และค้นหา ทีมงาน 2. เนื่องจากเพิ่งลง คัดเลือกพื้นที่จึงยัง ไม่ได้ทำเรื่องแผนน้ำ
	2. ตำบลศรีบุญ เรือง อำเภอ ชนบท	1. ส.อบต. อดีต นายก อบต. 2. นักพัฒนาใน พื้นที่ 3. มีแกนนำเคย ทำงานวิจัย ท้องถิ่น 4. อนาคต กรุงเทพฯเข้ามา สนับสนุนใน พื้นที่/ทำ CSR	อยู่รอบแก่งละว้า จากการทำฝายของ ชลประทาน เกิดการ ทับถมกอนดิน บริเวณหน้าฝาย ทำ นาไม่ได้ในหน้าแล้ง	1. ระบบทดน้ำ 2. ฝายดูดทิ้ง 3. ระบบสูบน้ำด้วย พลังงานไฟฟ้าจาก กระทรวงพลังงาน 4. มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ 3 กลุ่ม 5. หนองกอกแก้วที่เคย เป็นแหล่งน้ำปัจจุบัน ถูกดินทับถมไปแล้ว	
มูล	จังหวัดสุรินทร์				
	1. ตำบลยะวีก อำเภอลำทะ บุรี	1. อดีตผู้นำชุมชน 2. ผู้นำชุมชนใน ปัจจุบัน 3. เครือข่ายผู้ใช้น้ำ	ทางทิศใต้ของตำบล อยู่ติดกลุ่มน้ำมูล เลี้ยว ปลาในกระชัง 8 รายๆ ละ 10 กระชัง	1. ฝายยางหน้าแล้งตัน น้ำไม่ถึงหัวสูบ 2. แท่นสูบน้ำไฟฟ้า 3. ถ่ายโอนสูระบบ เทศบาลทำให้ล่าช้า เนื่องจากต้องแจ้ง การไฟฟ้าที่อำเภอ ทำตามดูแลช่วงภัย แล้ง ทำให้ล่าช้า 4. คลองไส้ไก่อีสาน เหี่ยว แต่ใช้น้ำไม่ได้ 5. จุดสระสาธารณะใน หมู่บ้าน เช่น บ้านชี ตุน 60 ไร่ แต่ไม่มี ทางน้ำ เป็นต้น 6. ปัญหาเรื่อง น้ำประปา	1. จัดประชุมผ่านชุม แล้ว มีการตั้งไลน์ กลุ่ม 2. พี่เลี้ยงเตรียมนำ แผนตำบลมา วิเคราะห์ 3. เตรียมข้อมูลไว้แล้ว เวทีครั้งต่อไปจะ ชวนชุมชนดูแผนน้ำ ร่วมกันในพื้นที่
	2. ตำบลยาง สว่าง อำเภอ รัตนบุรี	1. ทีมทำงานพร้อม 2. มีเครือข่ายทุก หมู่บ้าน 3. มีแกนนำ ขับเคลื่อนงาน สำรวจข้อมูล	ติดกับลำน้ำห้วยทับ ทัน ปลายน้ำเชื่อม กลุ่มน้ำมูล มี 11 หมู่บ้าน มีการ อนุรักษ์ทรัพยากร	1. ใช้ระบบสูบน้ำจาก สถานีไฟฟ้า หมู่ 4, 10 2. เมื่อโอนเข้าระบบ อบต. มีค่าใช้จ่าย สูงขึ้น	

				3. แก้มลิงช่วยทับทัน 4 หัวสูบล 4. ฤดูน้ำหลากจะมี ปัญหาเรื่องน้ำท่วม ชิ่ง	
โขง	จังหวัด อุบลราชธานี				
	1. ตำบลลำโรง อำเภอกุสุมาลย์	1. กำนันบดิน/ผู้นำชุมชน 2. ส.อบต./อบต.ลำโรง 3. นักพัฒนาชุมชน 4. นายก อบต. 5. ภาครัฐสำคัญ คือ อำเภอกุสุมาลย์ ราชการ ภาควิชาการ	พื้นที่โคกสลัดดอน อยู่ในพื้นที่ป่าและ อุทยานบางสวน พื้นที่ที่ไม่สามารถ รองรับน้ำได้อย่าง เต็มประสิทธิภาพ เป็นดินทรายไม่อุ้มน้ำ	แหล่งน้ำไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ตลอดทั้งปี หรือ เก็บได้ในปริมาณที่จำกัด และบริเวณที่จำกัด	1. ข้อมูลจัดทำแผนยังไม่เป็นปัจจุบันทั้ง 2 ตำบล อยู่ในช่วงปี 2563-2564 2. ทดลองนำข้อมูลที่มี มาเทียบกับแผนน้ำ อยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 3 3. วางแผนลงไปสร้างความเข้าใจกับแกนนำในพื้นที่
	2. ตำบลนาเยื้อง อำเภอนาเยื้อง	1. กำนันนิยม 2. เกษตรกรกลุ่มอินทรีย์ 3. สท.+ทต.นาเยื้อง 4. สำนักปลัด+นายก 5. ภาครัฐสำคัญ คือ อำเภอกุสุมาลย์ ราชการ ภาควิชาการ	ภูมินิเวศแบบทาม เป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำที่มีน้ำท่วมชิ่ง ในฤดูน้ำหลากและ นาน และภูมินิเวศแบบทุ่งนาเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีการบุกเบิกทำนาทั้งหมด	พื้นที่ตำบลนาเยื้องอยู่ในลุ่มน้ำลำโดมใหญ่ เป็นฐานการผลิตข้าว	

จัดตั้งคณะกรรมการในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและระบบนิเวศใน 2 พื้นที่

ตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย

กลไกในการขับเคลื่อน = กำนันนิยม + เกษตรกลุ่มอินทรีย์
 สท. + ทด.นาเยี่ย + สำนักปลัด + หนก
 ภาคีสถิตย = อำเภอ เกษตรอำเภอ ขล.ประทาน ภาควิชาการ

สถานการณ์ ประชาชนประเภทยกรเกษตรเป็นหลัก ซึ่งต้องพึ่งพำน้ำเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเพาะปลูก ด้วยการเปลี่ยนแปลงไปทำให้ปริมาณน้ำในลำโตน้อยมีกรไหลไม่คงที่ การเกิดปัญหาหน้าท่วม

มูลนิธิการวิจัย

- วิจัยการผลิตของชุมชนชาวนาเพื่อพื้นที่ชุ่มน้ำลำโตน้อย
- เศรษฐกิจการเกษตรบนฐานวัฒนธรรมชุมชน

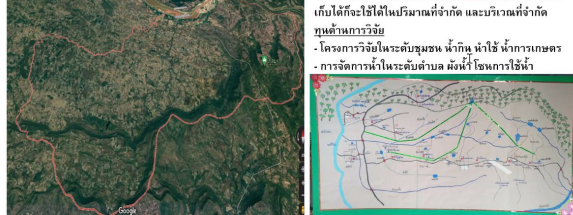

ตำบลสำโรง อำเภอบึงสามพัน

กลไกในการขับเคลื่อน = กำนันนิยม + ผู้นำชุมชน + ส.อบต.
 + อบต.สำโรง + นักพัฒนาชุมชน + หนก
 ภาคีสถิตย = อำเภอ เกษตรอำเภอ ขล.ประทาน ทหาร ภาควิชาการ

สถานการณ์
 พื้นที่ใกล้ชลประทานแหล่งน้ำในพื้นที่ไม่สามารถรับรองน้ำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ สภาพดินเป็นดินทรายไม่อุ้มน้ำแหล่งน้ำไม่สามารถเก็บกักน้ำได้ตลอดทั้งปี หรือน้ำที่เก็บได้ก็จะใช้ได้ในปริมาณที่จำกัด และบริเวณที่จำกัดมูลนิธิการวิจัย

- โครงการวิจัยในระดับชุมชน นำกินู นำใช้ นำการเกษตร
- การจัดการน้ำในระดับตำบล พังน้ำ โอนการใช้น้ำ

ข้อมูลแผนสำหรับเตรียมพุดคุยใน 2 พื้นที่จังหวัดสุรินทร์

ลำดับ	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย (งบเฉลี่ยโครงการ)	ปีงบประมาณ					จังหวัด (KPI)	ระดับความได้ใจ	หน่วยงานรับผิดชอบ
				2561 (บาท)	2562 (บาท)	2563 (บาท)	2564 (บาท)	2565 (บาท)			
1	พัฒนาระบบชลประทานและฟื้นฟูดินและอนุรักษ์ดินน้ำในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน	ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และอยู่ดีมีสุข	พัฒนาระบบชลประทาน ขนาดกว้าง 6 เมตร ยาว 1,300 เมตร	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามมาตรฐานสากล	มีดัชนีความพึงพอใจ	ศสจ.ราชบุรี
2	โครงการอนุรักษ์และพัฒนาระบบชลประทาน 4 ไร่ 5 ไร่ 5 ไร่ 4	ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และอยู่ดีมีสุข	พัฒนาระบบชลประทาน ขนาดกว้าง 4 เมตร ยาว 2,250 เมตร					8,000,000	ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามมาตรฐานสากล	มีดัชนีความพึงพอใจ	ศสจ.ราชบุรี
3	พัฒนาระบบชลประทานและฟื้นฟูดินเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยทับทัน	ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์และอยู่ดีมีสุข	พัฒนาระบบชลประทาน ขนาดกว้าง 6 เมตร ยาว 800 เมตร	3,000,000	3,000,000	3,000,000	3,000,000		ประชากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามมาตรฐานสากล	มีดัชนีความพึงพอใจ	ศสจ.ราชบุรี

ช่วงท้าย คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีข้า ได้แนะนำ ผศ.ดร.พงษ์ศักดิ์ สุทธินนท์ ภาควิชาวิศวกรรมแหล่งน้ำ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้อำนวยการหน่วยบริหารจัดการและส่งมอบผลลัพธ์ (ODU) แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม เข้ามาร่วมเรียนรู้ในห้อย่อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือร่วมด้วย

ห้อย่อยภาคกลาง

คุณคำณ นิมมอนงค์ (วิทยากร) ได้ชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนสถานการณ์ในพื้นที่ ดังนี้

จังหวัด	สถานการณ์พื้นที่	การขับเคลื่อนงาน
ลพบุรี		
แก่งผักกูด	2 ปีที่ผ่านมา พบปัญหาน้ำในเขื่อนป่าสักมีปริมาณน้ำไม่ถึง 20% ฝนไม่ตกอยู่ในเขื่อน พื้นที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ซึ่งมีแนวโน้มว่าน้ำในพื้นที่ และในการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ และมีการผลักดันเรื่องธนาคารน้ำใต้ดินเข้าสู่ชุมชน	มีการรวมทีม มีการจัดทำแผนเก็บข้อมูลในทุกพื้นที่และรวมไว้ที่พี่เลี้ยงจังหวัด

หนองผักแว่น	เนื่องจากอยู่ในเวลาของการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารตำบลหนองผักแว่น จึงอยากส่งผลต่อการดำเนินงานเล็กน้อย	ได้มีการเก็บข้อมูลในพื้นที่ สามารถขับเคลื่อนได้ และมีการตั้งระบบประชุม Zoom ในแต่ละตำบล เพื่อเป็นการทำความเข้าใจร่วมกัน และจะมีการจัดประชุมร่วมกัน 1 ครั้งเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกัน
ชัยจำปา		มีการจัดทีมและมีการเก็บข้อมูลในการทำอบาตาลในพื้นที่

คุณคารณ นิมนอนงค์ เสริมว่า ตำบลแก่งผักกูด ตำบลชัยจำปา ตำบลหนองผักแว่น ทีมคณะทำงานสามารถลงพื้นที่เพื่อจัดทำแผนที่เส้นทางน้ำ Timeline การจัดการน้ำ และปฏิทินชุมชน เพื่อให้เห็นต้นทุนน้ำ โดยใช้ประสบการณ์ในการทำงานถนนที่ผ่านมา และในพื้นที่ชั้นสูง ได้มีการประสานกับอาจารย์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการลงพื้นที่

คุณศิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า เนื่องจากโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสูงเป็นโครงการใหญ่ โดยจะมีทางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จะต้องลงไปดำเนินงานควบคู่ไปพร้อมกัน ซึ่งควรมีการลงไปวิเคราะห์ในเรื่องการบริหารจัดการกระบวนการบริการจัดการกลุ่ม โดยจะศึกษาเรื่องน้ำใต้ดินของชุมชนโดยรอบ การจัดสรรน้ำ ซึ่งได้มีการตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำแต่ยังไม่มีการบริหารจัดการ และการดำเนินงาน

นายกฤติพงศ์ ไพโรเทศศรีจำปา ได้แลกเปลี่ยนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ ซึ่งเดิมในพื้นที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ มักมีน้ำท่วมในฤดูฝน ต่อมาได้มีการสร้างเขื่อนป่าสัก ครอบคลุมใน 2 จังหวัด คือ จังหวัดลพบุรี และสระบุรี ซึ่งยังไม่มีมีการสำรวจกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อน เนื่องจากผู้ที่อยู่รอบ ๆ เขื่อนไม่ใช่ผู้ที่ได้ใช้ประโยชน์จากเขื่อน ผู้ที่อยู่ได้เขื่อนจะเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์มากที่สุด และได้มีการผลักดันร่วมกับหน่วยงาน จากนั้นได้มีการสูบน้ำเพื่อนำไปเพาะปลูกจำปีสิรินทร ทำให้ผู้ใช้น้ำรอบเขื่อนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินการในครั้งนี้

ห้องย่อยภาคตะวันออก

จังหวัดระยอง ตำบลตะพง ตำบลแกลง

สถานการณ์พื้นที่ ติดสถานการณ์โควิด คุยกับแกนนำในการขับเคลื่อนแล้ว ยังไม่ได้รีวิวดูแผน แต่รีวิวดูข้อมูลพื้นที่เบื้องต้น สถานการณ์น้ำ คือ ฝนตกมาก น้ำอาจท่วม ต้องมองเรื่องการระบายน้ำ การเก็บน้ำไว้ใช้ช่วงฤดูแล้ง

องค์กรประกอบทีม ผู้ใหญ่บ้าน อบต. SCG

จังหวัดฉะเชิงเทรา ตำบลหนองไม้แก่น ตำบลท่ากระดาน

สถานการณ์พื้นที่ มีการกำหนดจัดเวทีสร้างความเข้าใจกับผู้นำชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบล ในวันที่ 22 กันยายน 2564 ในตำบลหนองไม้แก่น ตำบลท่ากระดาน ซึ่งได้มีการประสานทางปลัดอบต. เพื่อเตรียมจัดทีม

องค์กรประกอบทีม ผู้นำ อบต. กำนัน ตัวแทนหมู่บ้าน ปราชญ์ชุมชน

จังหวัดชลบุรี ตำบลพลวงทอง

สถานการณ์พื้นที่ มีการจัดเวทีสร้างความเข้าใจใน วันที่ 14 กันยายน 2564

องค์กรประกอบทีม ผู้นำ อบต. ปลัด กำนัน ตัวแทนหมู่บ้าน

จังหวัดจันทบุรี ตำบลสามพี่น้อง ตำบลท่าหลวง

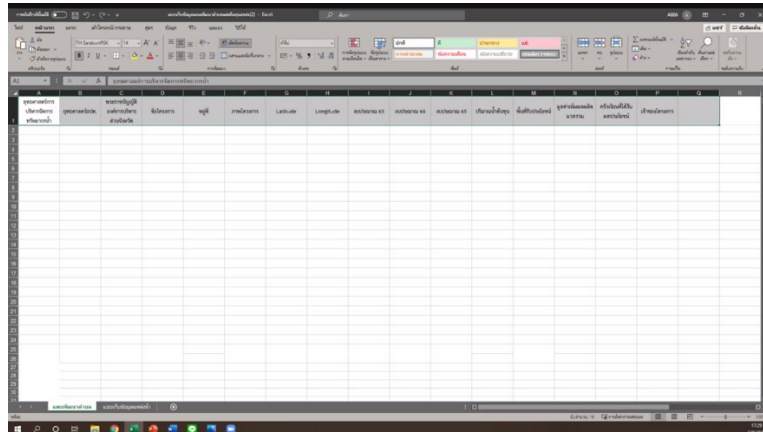
สถานการณ์พื้นที่ มีการประสานงานกับคณะทำงานในพื้นที่ พร้อมทั้งรีวิวดูข้อมูลแผนพัฒนาตำบล ซึ่งทางตำบล ท่าหลวงมีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ ฤดูแล้งมีน้ำ แล้งขาดน้ำ ยังไม่มีการบริหารจัดการ และตำบลสามพี่น้อง พื้นที่ลาดชันหลังฤดูเขาฝนตกน้อย น้ำไหลไม่มีการกักเก็บ มองเรื่องการทำฝาย

องค์กรประกอบทีม ผู้นำชุมชน มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ(รอยืนยันการจดทะเบียนสนทช.) เทศบาล

คุณพงศ์ศักดิ์ สุทธิพันธ์ อาจารย์ภาควิชาวิศวกรรมแหล่งน้ำ ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวท้าทายผู้เข้าร่วม โดยมีบทบาทในการประสานงานกับเครือข่ายเป็นหลัก

จากนั้นคุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ในวันที่ 25 กันยายน 2564 จะมีการส่งรายงานความก้าวหน้า จึงได้มีการออกแบบแบบฟอร์มในการทำข้อมูล เพื่อนำมาใช้ประกอบในการทำรายงาน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์แผนพัฒนา

ส่วนที่ 2 ข้อมูลตำบลและต้นทุนการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่

ตำบล..... อำเภอ จังหวัด

กลุ่มน้ำ

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)
 - 1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง
 - 2) ขนาดพื้นที่ (สามารถใช้แผนที่ตั้งได้และแผน)
 - 3) จำนวนประชากร
 - 4) สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน (รูป) และคำอธิบาย
 - 5) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (เบื้องต้น)
 - 6) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)
 - ปลุกพืช
 - ประมง
 - ปศุสัตว์

ส่วนที่ 2 โครงสร้าง

1. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช' วง เว ล า (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพ ทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การ ประกอบ อาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำและการ คลี่คลายปัญหา
พ.ศ.....					
พ.ศ.....					
พ.ศ.....					
พ.ศ.....					

คุณชินุวัฒน์ เสริมว่า เพื่อย้อนทวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หากเป็นไปได้อาจจะชวนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกัน

ส่วนที่ 3 องค์ประกอบของทีม

2. องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ

ส่วนที่ 4 แบบประเมินต้นทุนในการดำเนินงานโครงการ

3. ข้อมูลการบริหารจัดการน้ำชุมชน (ก่อนเริ่มโครงการ)

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ				
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน				
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน				
	ปริมาณน้ำฝน				
	บทเรียนการจัดการน้ำ				
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ					
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน				
	น้ำใต้ดิน				
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน				
	น้ำใต้ดิน				
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช				

6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ประมง				
	ปศุสัตว์				
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน				
	เกษตร				
	อุตสาหกรรม				
	การท่องเที่ยว				
	การรักษาระบบนิเวศ				
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ.ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561					
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ					
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน					
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม					
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติร่วมกัน					
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน					
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน				
	ระดับตำบล				
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่					
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ					
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ					
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม					

19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคี เครือข่ายด้านการบริหารจัดการ น้ำ					
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการดำเนิน					

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า ในส่วนที่เป็นการเก็บข้อมูลก่อนดำเนินงาน เพื่อให้เห็นต้นทุนของพื้นที่ และ
ขณะดำเนินการมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง และกระบวนการที่ทำการยกระดับพื้นที่ได้อย่างไรบ้าง ซึ่งจะขอความ
ร่วมมือในการส่งข้อมูลไม่เกินวันที่ 20 กันยายน 2564 เพื่อนำมาประกอบการเขียนรายงาน

คุณมัทยา คำแหง กล่าวว่า ทางทีมคณะทำงานอาจจะต้องมีการทบทวนข้อมูล ซึ่งเป็นพื้นที่เดิมที่เคยมีการทำข้อมูล
แต่อาจจะต้องมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เป็นปัจจุบัน

คุณมานะ นาคำ กล่าวว่า อาจจะต้องเร่งในการทำข้อมูล และได้มีการกำหนดจัดเวทีในวันที่ 13-15 กันยายน 2564 ซึ่งจะเป็น
เวทีสร้างความเข้าใจ และจะนำไปเป็นกรอบในการพูดคุยแลกเปลี่ยน

คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า จะมีการจัดเวทีรวมแกนนำทั้ง 33 ตำบล ในวันที่ 12 ตุลาคม 2564 เพื่อเป็นการสร้าง
ความเข้าใจและแลกเปลี่ยนกับเครือข่ายการทำงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

ช่วงสรุปท้าย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมทุกท่านที่ได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันพร้อมทั้ง
กล่าวปิดการประชุม

ปิดประชุมเวลา 18.00 น.

นางสาวอัญชญา ดีไสว

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปสิ่งที่โครงการน้ำ ตำบลหนองแดง ครั้งที่ 1

“โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่”

วันพุธ ที่ 15 กันยายน 2564 เวลา 08.00 – 12.00 น.

ณ เทศบาลตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จ.น่าน

รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. นายกุลเดช	คำแก่น	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. นายธวัชชัย	ทิพย์อด	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. นายชัยบดินทร์	กุลเทพรหม	สมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดงเขต 1
4. นายธนกร	แคว้งอินทร์	รองประธานสภาเทศบาลตำบลหนองแดง
5. นายสามารถ	วงศ์เสียบ	นายกเทศมนตรีตำบลหนองแดง
6. นายจรรยา	อุ้นทิพย์	หัวหน้าฝ่ายช่าง เทศบาลตำบลหนองแดง

วันพุธ ที่ 15 กันยายน 2564 เวลา 08.00 น. นายกุลเดช คำแก่น และนายธวัชชัย ทิพย์อด ทีมวิจัย สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ประสานงานกับ นายธนกร แคว้งอินทร์ เพื่อลงพื้นที่ไปยังเทศบาลตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน เพื่อพูดคุยและเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการใช้น้ำในเขตพื้นที่เทศบาลตำบลหนองแดง โดยได้พูดคุยกับนายชัยบดินทร์ กุลเทพรหม สมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดง เขต 1 และ นายจรรยา อุ้นทิพย์ หัวหน้าฝ่ายช่างของเทศบาลตำบลหนองแดง ซึ่งได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้น้ำทั้งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตร ให้กับทีมวิจัยได้อย่างเข้าใจ

จากนั้น ทีมวิจัยฯ ได้พูดคุยกับ นายสามารถ วงศ์เสียบ นายกเทศมนตรีตำบลหนองแดง เพื่อรายงานการปฏิบัติงานในพื้นที่ ความคืบหน้าและแผนการดำเนินการต่อไป

ภาพที่ 1 และ 2 ทีมวิจัยฯ พูดคุยกับนายชัยบดินทร์ กุลเทพรหม สมาชิกเทศบาลตำบลหนองแดง และ นายจรรยา อุ้นทิพย์ หัวหน้าฝ่ายช่างของเทศบาลตำบลหนองแดง

นายกุลเดช คำแก่น
(ผู้บันทึกรายงานการลงพื้นที่ปฏิบัติงาน)

สรุปรายงานการประชุมทีมและเตรียมความพร้อมทีมกลไกที่เลี้ยง
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
วันที่ 14 ตุลาคม 2564 เวลา 09.00 – 15.45 น.
ณ บริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านระบบ Zoom Meeting

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. นายทรงยศ	กุลสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. นายพิทักษ์	เสวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. นายธนนนท์	จันทร์สุริย์	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. นายกุลเดช	คำแก่น	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. นายสาธิต	อนุปิม	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. นายธีระศักดิ์	เป็ยงใจ	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. นายนิติพงษ์	แก้วปา	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. นายวีระเชษฐ์	มีชัย	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
11. นายธรวานนท์	บุญเกิด	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
12. ดร.พีรพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
13. นางสาวพาชียะ	ชีเต	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
14. นายโกวิท	ทะลิตทอง	แกนนำชุมชนตำบลเชิงแส อำเภอกะระเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
15. นายสมพงษ์	หลี่เคราะห์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
16. นายอับดุลอาสิด	หยีเหม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
17. นายพิเชษฐ์	เบญจมาศ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
18. นายเหม	กาสา	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
19. นางอิลซ๊ะ	หวันยาวา	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
20. นายสอและ	หลงสมัน	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
21. นายนันทวัฒน์	เต๊ะสมัน	เครือข่ายลุ่มน้ำคลองคูสน-คลองมำบัง จังหวัดสตูล
22. พ.ต.อ.อำนาจ	ถนอมทรัพย์	รองหัวหน้า สอจร.ภาคอีสานตอนบน จังหวัดขอนแก่น/ที่เลี้ยง จังหวัดขอนแก่น
23. ดร.มานะ	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
24. นางพะเยาว์	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
25. นางสาวณภาพรรณ	ผิวขม	แกนนำชุมชนตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
26. นายวิรัตน์	วัฒนสุข	แกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรืองอำเภอชนบทจังหวัดขอนแก่น
27. นางสาวยุพารัตน์	พรมลิ่ง	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
28. นายฐานันดร	พันธ์เพชร	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
29. นางสาวดวงมณี	นารีนุช	ศูนย์ประสานงานวิจัยการจัดการชุมชนลุ่มน้ำโขง
30. นางสาวมัศยา	คำแหง	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
31. นายเอนก	การินทร์	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
32. นางสาวณัฐชฎา	มาลี	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
33. นายทัพไท	ชุ่มนาเสียว	ผู้ประสานงานชุดโครงการอพท.กับภัยพิบัติ จังหวัดอุบลราชธานี
34. นางสาวรัตน์ชฎาพร	ศรีสุระ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
35. ผศ.ดร.กิงกาญจน์	สำนวนเย็น	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
36. นายพีระพล	วงศ์เมือง	บริษัท Folk rice จำกัด
37. นายยุทธนา	ทองหล่อ	บริษัท Folk rice จำกัด

38. ดร.วิโรจน์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
39. ดร.เพ็ญจันทร์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
40. ผศ.ดร.สมิตรี	คุณเจตน์	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
41. ดร.พงษ์ศักดิ์	วิฑูรย์สุติกุล	ที่ปรึกษาบริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
42. นายกิจเจริญ	บุญรอด	แกนนำตำบลสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
43. นางสาวนิตา	รุ่งแสง	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชชนครินทร์
44. นางสาวสินีนาด	เริ่มลาวรรณ	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชชนครินทร์
45. นายไธ	คงสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดสิงห์บุรี
46. นางสาวบุษริน	เพ็ญบุญ	โรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
47. นางบุญเหลือ	ดิอั้น	รพ.สต.คอทราย อำเภอกำแพงบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
48. นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ที่เลี้ยงพื้นที่ภาคกลาง
49. นางอาภา	พงศ์ศิริแสน	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ที่เลี้ยงพื้นที่ภาคเหนือ
50. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
51. นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
52. นายคำรณ	นิมอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
53. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
54. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
55. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
56. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
57. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
58. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
59. นางสาวปานเนตร	สุขสว่าง	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

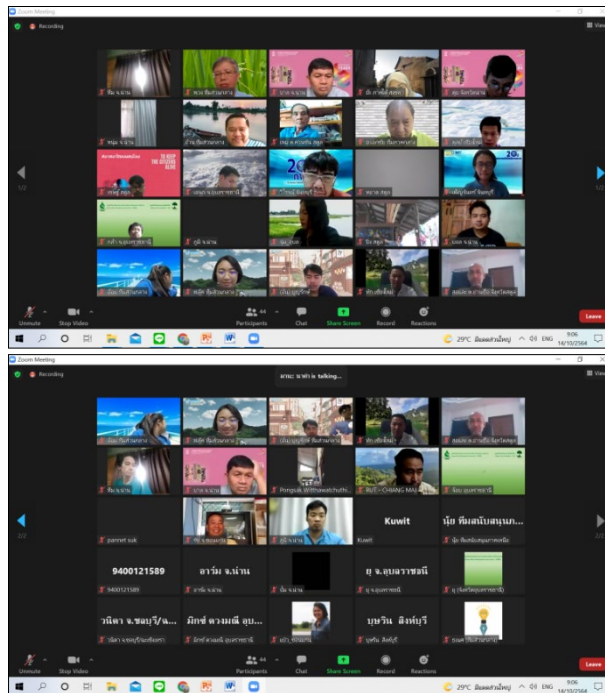
เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

เวทีประชุมทีมและเตรียมความพร้อมทีมกลไกที่เลี้ยง โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ จัดขึ้นเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2564 เวลา 09.00 – 15.45 น. ณ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านระบบ Zoom Meeting 54 ID Zoom มีผู้เข้าร่วม ประกอบด้วย 1) ทีมกลไกที่เลี้ยง 5 ภูมิภาค 2) ทีมแกนนำตำบลหนุนเสริมการทำงานกลไกที่เลี้ยง และ 3) ทีมคณะทำงานส่วนกลาง จำนวนทั้งสิ้น 57 คน มีเป้าหมายการจัดเวที 1) เพื่อเตรียมความพร้อมทีมกลไกที่เลี้ยง 5 ภูมิภาค ต่อการขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ และ 2) เพื่อวางแผนการจัดเวทีสาธารณะ CBR Talk การบริหารจัดการน้ำชุมชน “ทางเลือก ทางรอด” และการอบรมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรวิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ” โดยมีกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ 1) กิจกรรมทดสอบระบบ Zoom และลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม 2) การชี้แจงเป้าหมายการจัดกิจกรรม 3) การแบ่งกลุ่มย่อย Check In “พื้นที่การพูดคุยเชิงสร้างสรรค์” 4) บันไดการมีส่วนร่วมและการสร้างความเป็นเจ้าของร่วม 5) การติดตั้งเทคนิคและเครื่องมือในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ (ฐานการเรียนรู้) 6) กิจกรรมเตรียมความพร้อมและจัดบรรยากาศการเรียนรู้ 7) การแบ่งกลุ่มย่อยรายภูมิภาคในการวางแผนนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับพื้นที่ 8) การวางแผนการจัดกิจกรรมเวทีสาธารณะ CBR Talk การบริหารจัดการน้ำชุมชน “ทางเลือก ทางรอด” และ 9) กิจกรรมสรุปบทเรียนการเรียนรู้

1. กิจกรรมที่ทดสอบระบบ Zoom และลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม

คุณคาร์ณ นิ่มอนงค์ ทีมวิจัย ชวนผู้เข้าร่วมจากทั้ง 5 ภูมิภาค พุดคุย และเปลี่ยนชื่อเป็นชื่อเล่น ตำบล จังหวัด โดยมีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 54 ID Zoom พร้อมทั้งเกริ่นนำกระบวนการตลอดวัน ประกอบด้วย กิจกรรมแบ่งกลุ่มย่อย Check In “พื้นที่การพุดคุยเชิงสร้างสรรค์” การติดตั้งเทคนิคและเครื่องมือในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ การวางแผนนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับพื้นที่ การอบรมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรวิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ” และการจัดกิจกรรมเวทีสาธารณะ CBR Talk การบริหารจัดการน้ำชุมชน “ทางเลือก ทางรอด” จากนั้นเชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ชี้แจงเป้าหมายการจัดกิจกรรมวันนี้

2. กิจกรรมชี้แจงเป้าหมายการจัดกิจกรรม

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวสวัสดิ และขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมกิจกรรม ช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ตัดสถานการณ์โควิด-19 ทีมวิจัยได้มีการพุดคุยสร้างทีมแกนนำ ค้นหาพื้นที่เป้าหมาย และเตรียมข้อมูลในระดับพื้นที่ ทีมกลางได้มีการนำเสนอรายงานความก้าวหน้ากับทางทีม ODU เรียบร้อยแล้ว อยู่ระหว่างการถ่ายทอดเครื่องมือในการดำเนินงานร่วมกับ 5 ภูมิภาค หากสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลาย ทีมกลางสามารถลงพื้นที่หนุนเสริมได้ จากการดูบทเรียนประสบการณ์ในพื้นที่เพื่อชวนให้เห็นเหลี่ยมมุมของเครื่องมือ Timeline ปฏิทินชุมชน แผนที่ชุมชน แต่เมื่อพุดเรื่องการจัดการน้ำ วันนี้พวกเราเป็นคนทำ ใช้เครื่องมือวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ทำให้คนในชุมชนลุกขึ้นมาเป็นเจ้าของและปฏิบัติการด้วยตนเอง ทำโดยชาวบ้านลุกขึ้นมาจัดการน้ำด้วยตนเอง ตอนนี้มี พรบ.น้ำฉบับใหม่ มองเรื่องการจัดการน้ำโดยชุมชนเชื่อมโยงแผนน้ำกับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค และคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดร่วมด้วย

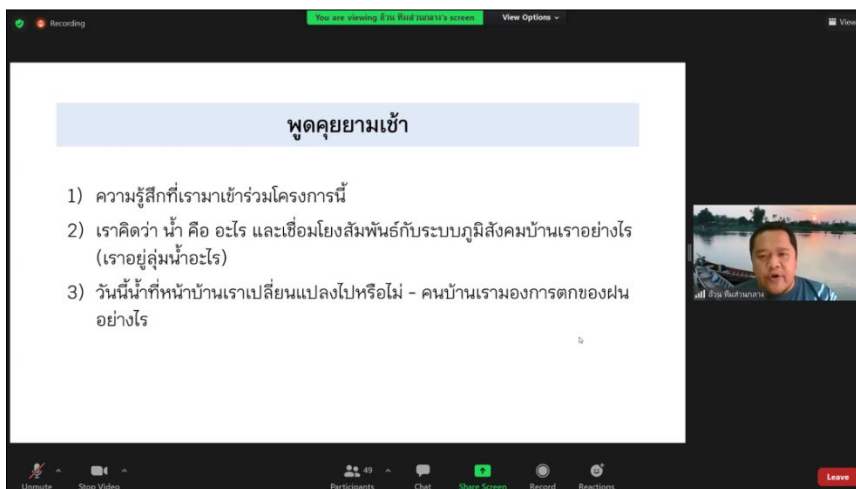
โครงการของเราทำงานกับท้องถิ่น มีทีมวิชาการลุกขึ้นมาชวนให้ชุมชนเห็นระบบของการจัดการน้ำ ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง เชื่อมโยงสู่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด และลุ่มน้ำ อยากรให้เห็นตั้งแต่พื้นที่ของตนเองเพื่อเชื่อมโยงกับระบบลุ่มน้ำ เช่น จังหวัดขอนแก่นเชื่อมโยงสู่ลุ่มน้ำชี และจังหวัดน่านเชื่อมโยงกับลุ่มน้ำน่าน เป็นต้น เพื่อเชื่อมโยงการทำงานในระดับพื้นที่หรือระดับเหนือพื้นที่ รวมทั้งสภาพการเปลี่ยนแปลงของอากาศร่วมด้วย ทำให้เห็นการทำงานระดับพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับระดับเหนือพื้นที่ แม้ว่าทุกท่านอาจจะมีประสบการณ์กับเครื่องมือการสร้างการมีส่วนร่วม แต่จะเชื่อมโยงเรื่องการจัดการน้ำกับเครื่องมือ Timeline แผนที่ชุมชน ปฏิทินวัฒนธรรมกับการจัดการน้ำ เพื่อให้เห็นความเหมือนและความต่างอย่างไร กระบวนการในวันนี้ อาจจะทำให้เกิดความเข้าใจเครื่องมือเบื้องต้น จะเข้าใจลึกซึ้งต้องลงมือทำ ข้อมูลที่ส่งมาให้ทีมกลางเป็นข้อมูลเบื้องต้น มีการวิเคราะห์เรื่องการจัดการน้ำอย่างไร ต่อไปนี้จะทำอย่างไรให้น้ำเครื่องมือนี้ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ส่งเสริมให้ชาวบ้านได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ

3. กิจกรรมแบ่งกลุ่มย่อย Check In “พื้นที่การพูดคุยเชิงสร้างสรรค์”

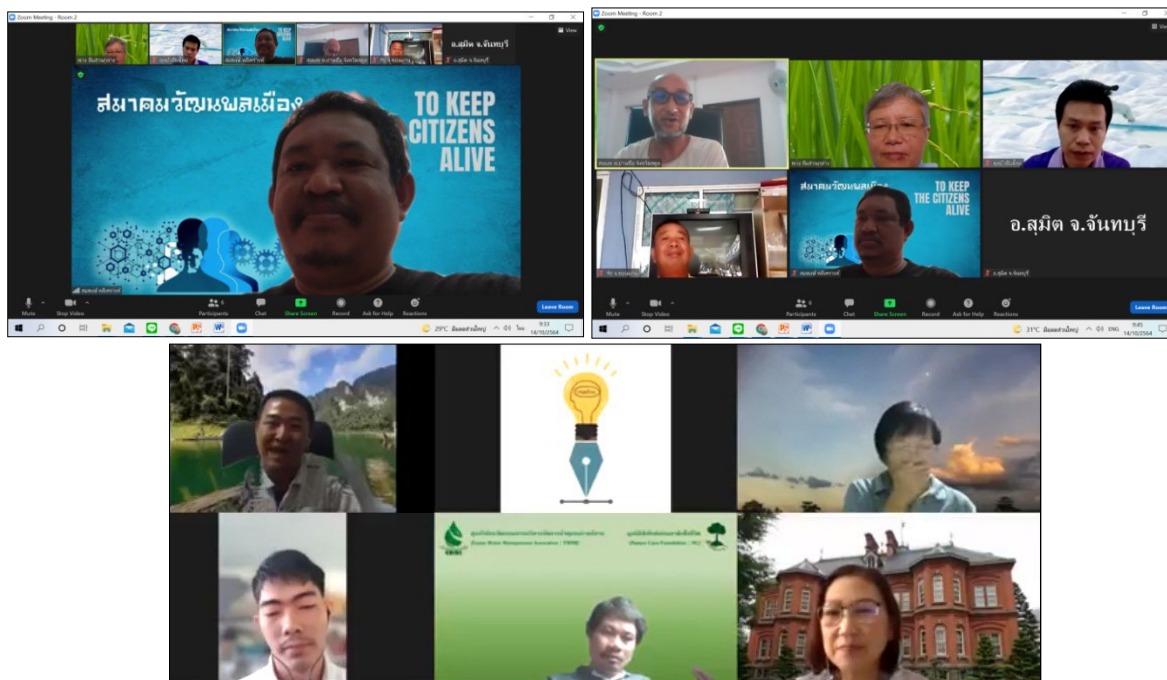
คุณอำนวย นิมนรงค์ แบ่งผู้เข้าร่วมแต่ละทั้ง 5 ภาค เพื่อเข้ากลุ่มย่อย 6 คน/กลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายใต้ประเด็นคำถาม ดังนี้

1. ความรู้สึกที่เราเข้ามาเข้าร่วมโครงการนี้
2. เราคิดว่า น้ำ คือ อะไร และเชื่อมโยงสัมพันธ์กับระบบภูมิสังคมบ้านเราอย่างไร (เราอยู่ลุ่มน้ำอะไร)
3. วันนี้น้ำที่หน้าบ้านเราเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ คนบ้านเรามองการตกของฝนเป็นอย่างไร

เริ่มจากการแนะนำตัวให้รู้จักกันก่อน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเลือกคนจับประเด็นสำคัญเพื่อนำเสนอ ให้เวลาแลกเปลี่ยนในห้องย่อย 25 นาที

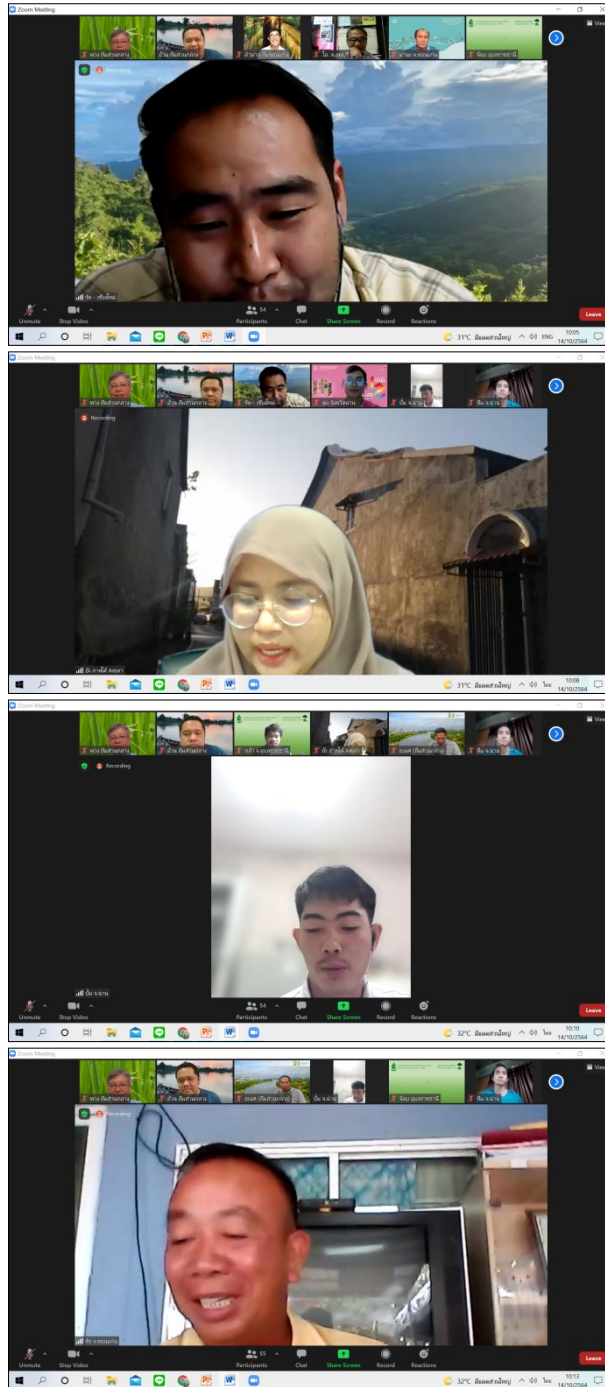

บรรยากาศในห้องย่อย

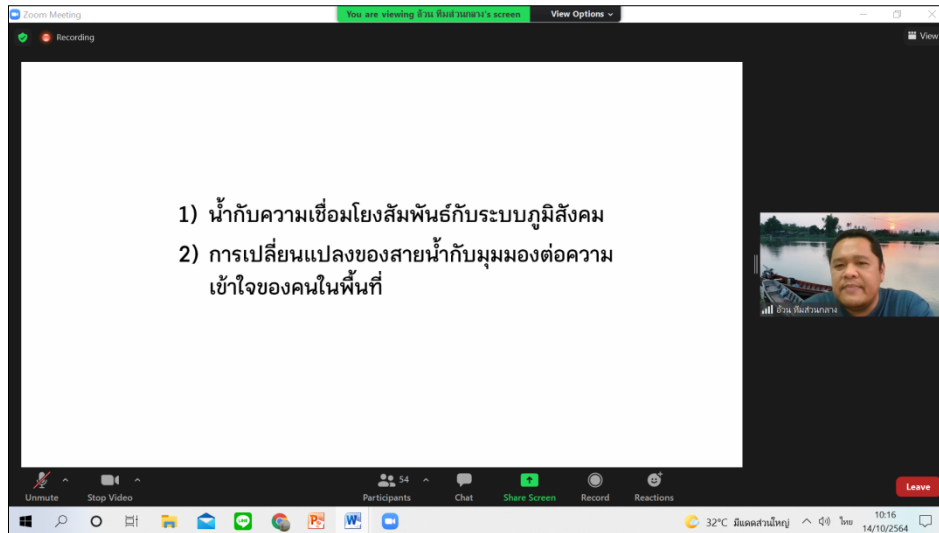
เมื่อแลกเปลี่ยนเสร็จจึงสิ้นมารวมกันตรงกลางเพื่อนำเสนอความรู้สึกที่เราได้เข้าร่วมโครงการนี้ สรุปได้ดังนี้

- 1) แต่ละคนมาจากหลายสาขา มองว่าเรื่องน้ำเป็นปัญหาสำคัญ ทุกคนได้รับผลกระทบเรื่องน้ำเช่นเดียวกัน สิ่งสำคัญอยู่ที่การจัดการน้ำ ต้องเริ่มจากปัญหาในพื้นที่ น้ำกระทบกับทุกฝ่าย คนที่เข้ามายังไม่ชัดเจน จะทำอย่างไรให้เกิดการบริหารจัดการที่ครอบคลุม (คุณรัฐ กสิธิภสิกรรม พี่เลี้ยงจังหวัดเชียงใหม่)
- 2) ทำงานในพื้นที่ที่เรื่องน้ำคล้ายกัน นอกจากจะสะท้อนถึงปัญหาแล้ว จะทำอย่างไรให้ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของของตนเอง จะได้ช่วยแชร์กัน (คุณปานเนตร สว่างสุข พี่เลี้ยงโครงการท่อทองแดง จังหวัดสุโขทัย)
- 3) ทุกคนตั้งใจที่ได้เข้ามาในโครงการนี้ ได้รู้จักเครือข่ายการจัดการน้ำในระดับพื้นที่ มีเครื่องมือที่น่าสนใจ น้ำคือชีวิต ทั้งวิถีชีวิตและเชื่อมโยงกับระบบนิเวศตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ ทำให้เกิดภัยต่างๆ ที่เกิดจากน้ำ สภาพอากาศมีผลกระทบกับระบบนิเวศ (คุณพาชียะ ซีแด พี่เลี้ยงจังหวัดสงขลา)
- 4) รู้สึกดีใจที่ได้เข้าร่วมโครงการ มีการใช้เครื่องมือและสถานการณ์น้ำ น้ำคือชีวิต มีความเกี่ยวข้องกับน้ำ ทั้งการบริโภคและการใช้น้ำเพื่อการเกษตร ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเหมือนกับการพยากรณ์อากาศ (พี่เลี้ยงจังหวัดน่าน)
- 5) ความรู้สึกในการเข้าร่วมแลกเปลี่ยน ทุกท่านมีภูมิเนเวศต่างกัน มีโอกาสได้นำเสนอระบบภูมิเนเวศแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน แต่การแก้ไขปัญหาไม่แตกต่างกัน น้ำคือชีวิต น้ำที่ให้ชีวิตหากมีปัญหาก็คงจะทำให้เสียชีวิตได้ สร้างผลกระทบกับน้ำในพื้นที่ร่วมด้วย ขาดน้ำไม่ได้ มีทั้งปัญหาน้ำเกินหรือน้ำแล้ง การอุปโภคบริโภค น้ำทางการเกษตร น้ำเสีย และน้ำที่ขาดคุณภาพ (คุณวิรัตน์ วัฒนสุข แกนนากลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอบรบือ จังหวัดขอนแก่น)

สรุปการเรียนรู้

คุณคำณ นิ่มอนงค์ สรุป 2 ประเด็นสำคัญจากการพูดคุย คือ **1. น้ำมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กับระบบภูมิสังคม**
2. การเปลี่ยนแปลงของสายน้ำกับมุมมองต่อความเข้าใจของคนในพื้นที่ ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงแต่ส่งผลกระทบต่อคนทั่วไปจากในอดีตที่มีการหาน้ำมาใช้อุปโภคบริโภค แต่ปัจจุบันสามารถใช้น้ำได้จากการเปิดก๊อกน้ำเท่านั้น

4. กิจกรรมบันไดการมีส่วนร่วมและการสร้างความเป็นเจ้าของร่วม

คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า จากการรับฟังทุกห้องย่อยทำให้เห็นความหลากหลายของระบบนิเวศ ตั้งแต่ภูผาสู่มหานคร งานโครงการใหญ่แผนงานเรื่องการจัดการน้ำมุ่งเป้าไปที่มิติสังคมด้วย ปกติหากมองเรื่องการจัดการน้ำมักมองเรื่องน้ำอย่างเดียว ครั้งนี้โครงการวิจัยจะเชิญเข้าฟังแผนงานชุดใหญ่ 4 แผนงาน โครงการของเราอยู่ในแผนงานที่ 4 มองมิติด้านสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องกับน้ำเกี่ยวข้องกับชีวิต ศิลปวัฒนธรรม น้ำเชื่อมโยงกับโครงสร้างทางสังคม ทำให้คนผูกพันกับน้ำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม มีความผูกพันเรื่องน้ำกับเรื่องน้ำกินน้ำใช้ ทั้งในมิติของวัฒนธรรมด้วย เช่น การแห่นางแมวเพื่อแก้ปัญหาฝนแล้ง/น้ำแล้ง น้ำเต็มตลิ่งกับประเพณีลอยกระทง เป็นต้น มิติของหน่วยงานมักมองว่าจะทำหน้าที่ส่งน้ำให้ใช้ได้อย่างไร ในอดีตการจัดการน้ำจะอยู่ร่วมกับน้ำอย่างไร และในปัจจุบันจะอย่างไรให้ไม่ให้เกิดปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง แม้ว่าจะพยายามแก้ไขปัญหาในเชิงโครงสร้าง เช่น การสร้างเขื่อนเพื่อการจัดการน้ำท่วม แต่ทำไมต้องปล่อยน้ำมาท่วมหลายพื้นที่ รวมทั้งเรื่องการเปลี่ยนแปลงสถานะภูมิอากาศจะส่งผลกับเราอย่างไร หรือกระทบชีวิตของเราอย่างไร ชาวบ้านเริ่มทำเรื่องน้ำใหม่ๆ มองเรื่องน้ำว่าเป็นเรื่องไกลตัวมากไม่เกี่ยวกับเรา วันนี้น้ำได้เข้าไปสู่ครัวเรือนแล้ว น้ำท่วมเข้าไปในบ้าน ทำไผ่ฝนตกช่วงนี้ และปริมาณการตกของฝนเพิ่มขึ้น แตกต่างจากในอดีตอย่างไร เป็นต้น ดังนั้น จึงต้องการให้ทุกท่านเห็นภาพร่วมกัน (พิถีพิถันการขับเคลื่อนโครงการ) เมื่อพูดถึงกฎหมายน้ำใหม่ จะอย่างไรไม่ให้เกิดน้ำท่วม น้ำแล้ง อยากให้มองเรื่องน้ำเป็นวิถีวัฒนธรรมมากกว่าการจัดการน้ำเท่านั้น เครื่องมือที่นำมาใช้ย่อมองว่าน้ำคือน้ำเท่านั้น แต่ยังมีอีกหลายมิติที่เกี่ยวข้อง มองน้ำแบบกว้างในหลากหลายมิติโดยเฉพาะทางด้านสังคม เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมแบบจริงจัง เข้าใจบทบาทและหน้าที่ต่อการหนุนเสริมการทำงานระดับพื้นที่

5. กิจกรรมการติดตั้งเทคนิคและเครื่องมือในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ (ฐานการเรียนรู้)

คุณคํารณ นิมอนงค์ กล่าวว่่า หลังจกนั้จะแบ่งออกเป็น 4 ห้องย่อย เพื่อมองชุมชนในมิติน้ำให้เพิ่มขึ้น ประกอบด้วย เครื่องมือ Timeline (เส้นทงประวัติศสตร์) ของแต่ละพื้นที่ ทำให้เห็นการเปลี่นแปลงในชุมชน ปฏิทินวงกลมแสดงการประกอบอาชีพ ทำให้เห็นการใช้น้ำทงการเกษตรและการอุปโภคบริโภค แผนท่ชุมชนทั้งวาดเองกับแผนที่ในระบบ ซึ่งเราจะใช้แผนที่รอบในและรอบนอก รวมทั้งทุนชุมชนที่ทุกโหนดมีการนำมาใช้แล้ว ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ชาวบ้านลุกขึ้นมสร้งความสัมพันธ์ร่วมนกัน

ตั้งนั้น ทีมกลางจึงมีการติดตั้งเทคนิคและเครื่องมือในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ 4 เครื่องมือ ได้แก่ เครื่องมือ Timeline การเปลี่นแปลงจะส่งผลต่อการจัดการน้ำอย่างไร ปฏิทินการผลิตที่มีผลต่อการคำนวณปริมาณการใช้น้ำ แผนที่กระดับในการใช้ google map ในการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อทำฝ่งน้ำชุมชน ว่ามีน้ำท่วม/มีเส้นทงน้ำไหลอย่างไร และแผนที่รอบนอกในการใช้ประโยชน์ที่ดิน จะทำแผนที่อย่างไรเพื่อใช้ในการวางแผนจัดการน้ำอย่างเป็นระบบในอนาคตร่วมนด้วย

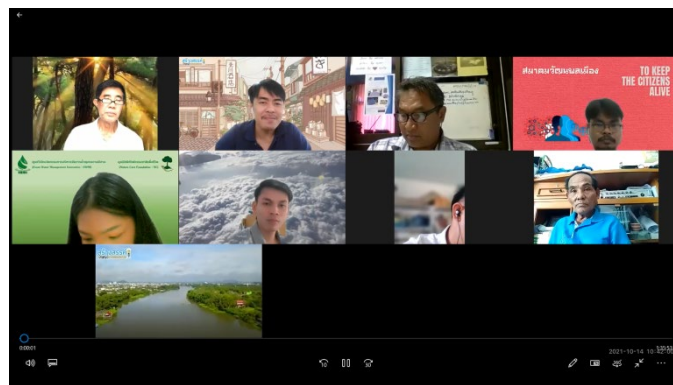
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีข่า กล่าวเสริมเรื่องการใช้น้ำเริ่มจากเรื่องใกล้ตัว เช่น น้ำดื่มมาจากไหน บางท่านอาจจะทันใช้น้ำฝนกับน้ำบ่อ หรือบางท่านเกิดมามีการต็มน้ำประปาที่เริ่มมีตั้งแต่ปี 2524 ปริมาณน้ำฝนหายไปไหน เป็นการตั้งคำถามเปรียบเทียบ ปัจจุบันต็มน้ำขวดแล้ว อยากให้ย้อนกลับไปว่าชีวิตเปลี่นแปลงไปมาก ความผูกพันกับน้ำอย่างไร วิธีคิดเปลี่นแปลงไป อยากให้ทุกท่านเข้าไปเรียนรู้เครื่องมือทั้ง 4 ห้องย่อย เพื่อให้ชุมชนเห็นอะไรต่างไปจากเดิม เช่น แผนที่เครื่องมือ Timeline มีประโยชน์กับการจัดการน้ำอย่างไร อยากตั้งข้อสังเกตให้เชื่อมโยงเรื่องน้ำกับเครื่องมือ เพื่อคว่าเครื่องมือทั้ง 4 อย่าง กระตุ้นการเรียนรู้อย่างไร ทุกท่านที่อยู่ในห้องย่อยสามารถแลกเปลี่ยนความคิดได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งขอให้พี่เลี้ยงแต่ละภาคเลือกกระจายสมาชิกไปครบทุกเครื่องมือ จะได้เรียนรู้ครอบคลุม หรือหากอยากเรียนรู้เครื่องมืออื่นๆ สามารถดูย้อนหลังทงชุมชนได้ มีเวลาเรียนรู้ 1 ชั่วโมง โดยมีพี่เลี้ยงประจำฐาน ดังนี้

- 1) เส้นทงประวัติศสตร์และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำของชุมชน (คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีข่า และคุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา)
- 2) ฝ่งน้ำ/เส้นทงน้ำชุมชนและการวิเคราะห์ทุน-ทุกข์ของพื้นที่ (ดร.พีระพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล และคุณคํารณ นิมอนงค์)
- 3) ปฏิทินการใช้น้ำชุมชนและการวิเคราะห์ปริมาณการใช้น้ำของพื้นที่ (คุณอภา พงศ์ศิริแสน และคุณอรธิดา นามศิริ)
- 4) แผนที่รอบนอกและการใช้ประโยชน์ของที่ดิน (คุณอัญชญา ตีไสว/คุณพวงทอง เม็งเกร็ด และดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตินกุล)

โดยทุกท่านสามารถเข้าสู่ห้องย่อยใน Breakout Rooms ผ่านสมาร์ทโฟนและแท็บเล็ต รวมทั้งโน้ตบุค ดังนี้

ห้องย่อยที่ 1 เส้นทางประวัติศาสตร์และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำของชุมชน

คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา กล่าวทักทาย ผู้เข้าร่วมและเกริ่นนำเรื่องของเครื่องมือประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการบริหารน้ำ จากนั้นชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนโดยการปล่อยโจทย์ในการพูดคุย ได้แก่

1. เครื่องมือ Timeline มีประโยชน์อย่างไร ?
2. คิดว่า Timeline สามารถใช้ในงานบริหารจัดการน้ำในประเด็นใดบ้าง ?

คุณแอนก การินทร์ กล่าวว่า ประโยชน์ คือ ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของบริบทพื้นที่ชุมชน การนำไปใช้ ใช้ในการบริหารจัดการน้ำ ทราบการเปลี่ยนแปลงของอดีตที่เกิดขึ้น เช่น เรื่องน้ำท่วมน้ำแล้งในช่วงเดือนไหน ถ้าเป็นบริบทในภาคอีสานสามารถนำไปใช้ในการเก็บน้ำไว้ใช้ในช่่วงเดือนไหนบ้าง เพื่อไม่ให้เกิดน้ำท่วม

คุณพิเชษฐ์ บุญงามศ กล่าวว่่า Timeline เป็นการนับเวลาแบบเส้นตรง จากหนึ่งไปสองไปสามไปสี่ หลักๆ ใช้ในการบันทึกเหตุการณ์สำคัญ หรือจุดเปลี่ยน การนำไปใช้ ใช้ในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย และบริหารจัดการลุ่มน้ำนั้น ส่วนอีกอย่างคือการบันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำนั้นๆ

คุณไอ คงสุข กล่าวว่า Timeline เป็นเครื่องมือในการบอกถึงบริบทในพื้นที่จากอดีต-ปัจจุบัน เป็นการถ่ายทอดประวัติศาสตร์ชุมชนให้คนรุ่นใหม่ รุ่นกลางได้เรียนรู้ และช่วยในการวางแผนการการบริหารจัดการน้ำ

คุณยุพารัตน์ พรหมลัง กล่าวว่า ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในอดีตถึงปัจจุบันที่แสดงถึงวัฒนธรรมประเพณีในพื้นที่ และเรียนรู้เรื่องของข้อมูลการผลิต การจัดการน้ำ ในส่วนของการจัดการน้ำในอดีตมีการจัดการน้ำอีกอย่างหนึ่ง แต่ในปัจจุบันมีการจัดการแตกต่างกัน ดังตัวอย่างช่วงหน้าแล้งในสมัยก่อนมีการจัดการน้ำอย่างไร

คุณธีระศักดิ์ เปียงใจ เครื่องมือนีช่วยทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงบริบทพื้นที่ในประเด็นที่เราสนใจ เช่น เรื่องการจัดการน้ำ ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงในด้านการบริหารจัดการ ทราบถึงต้นทุนในการจัดการและการวางแผนในอดีต

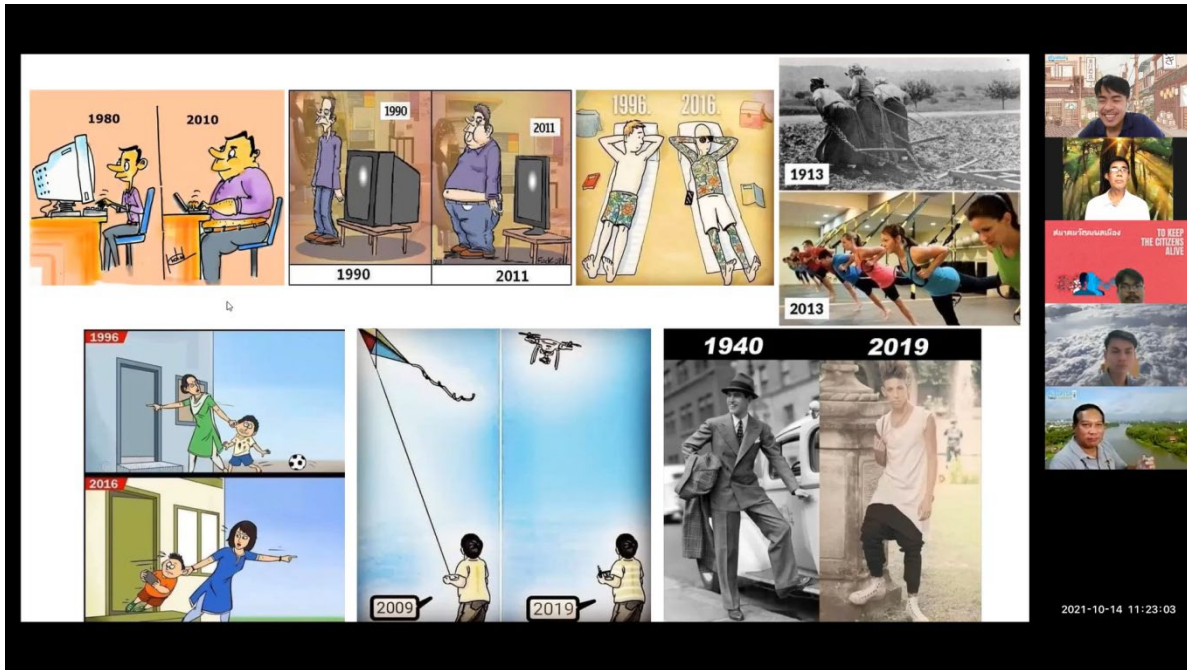
คุณเหม กาศา ช่วยทำให้เห็นอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เช่น ในบริเวณริมคลองอยู่กันยังไง มีน้ำท่วมในช่วงไหนบ้าง ช่วงเวลาที่จะมีน้ำท่วมและช่วงน้ำแล้งต้องมีการเตรียมตัวอย่างไร

คุณสอและ หลงสมัน กล่าวว่า เราจะได้รู้ระบบการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์น้ำในชุมชน รู้ที่มาที่ไปในการจัดการน้ำในพื้นที่ และสามารถนำมาบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ เช่น อดีตเป็นอย่างไร ปัจจุบันเป็นอย่างไร และอนาคตต้องมีการเตรียมตัวรับมืออย่างไร

พ.ต.อ.อำนาจ ถนอมทรัพย์ ทุกคนได้แลกเปลี่ยนเรื่องประโยชน์กันมาหมดแล้ว จึงมีคำถามว่ารู้หรือไม่ว่าเครื่องมือดีแล้วทำไมไม่นำประโยชน์ไปใช้ในระดบนโยบายร่วมด้วย

Timeline	
<p>ประโยชน์</p> <ul style="list-style-type: none"> • ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงช่วงเวลาที่ผ่านในพื้นที่ ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน • การรับเวลาแบบเส้นตรงใช้ในการบันทึกเหตุการณ์สำคัญ • เห็นบอกบริบทพื้นที่ และสื่อสาร • Timeline สะท้อนให้เห็นมุมมองของ คนต่างวัย ที่สร้างการเรียนรู้ ร่วมกัน 	<p>นำไปใช้ในงานบริหารจัดการน้ำ</p> <ul style="list-style-type: none"> • การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ เช่น น้ำท่วม น้ำแล้ง • ใช้วิเคราะห์เชิงนโยบายในการเปลี่ยนแปลงในลุ่มน้ำ • สื่อสารประความเป็นมา ถ่ายทอดให้คนรุ่น ใหม่ • รูปแบบการบริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่นั้น • ต้นทุนการจัดการน้ำในพื้นที่ และวิธีการจัดการ รวมถึงการวางแผน เพื่อแก้ไขปัญหา • รู้ที่มาที่ไปเพื่อวางแผนการบริหารจัดการในพื้นที่

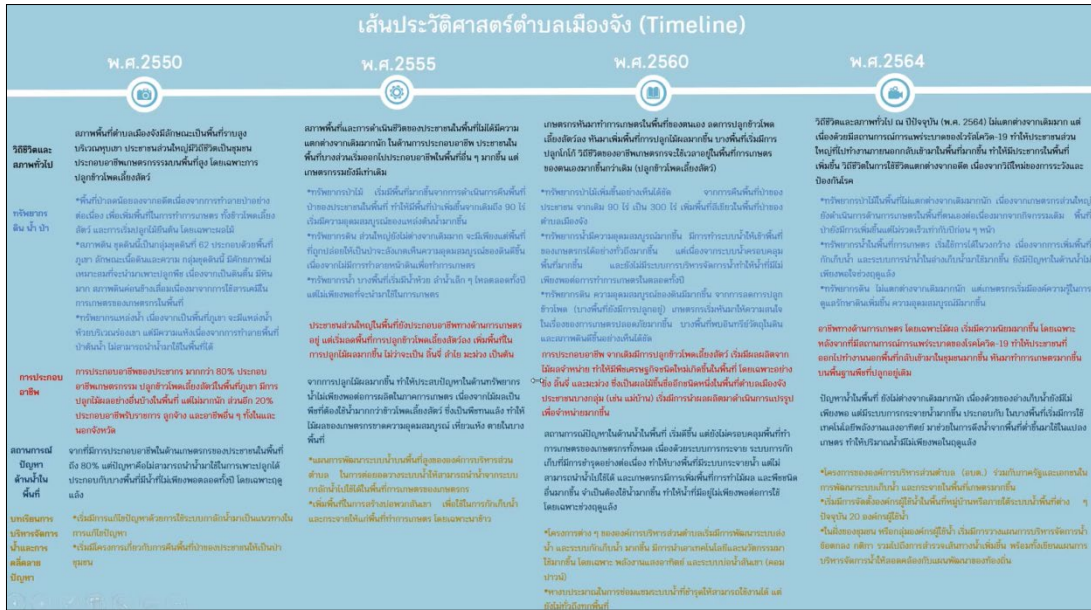
คุณชินนวัฒน์ มณีศรีขำ ได้สรุปประเด็นที่ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยน และยกตัวอย่างช่วงอายุในการใช้น้ำของผู้เข้าร่วมที่ในช่วงอายุประมาณ 24-25 ปี ณ ตอนนีก็มีน้ำประปามาถึงหน้าบ้านแล้ว สำหรับผู้เข้าร่วมที่อายุมากกว่านี้ลองย้อนกลับไปในช่วงอายุที่เท่า ๆ กันก็จะเห็นว่าความสะดวกสบายของการใช้น้ำต่างกัน รวมถึงบริบทคนเมืองกับคนชนบทที่มีความเข้าใจในเรื่องของน้ำที่แตกต่างกัน และเมื่อการสร้างสิ่งกีดขวางชั้นทางน้ำทำให้เกิดน้ำท่วม สภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้แพทเทิร์นการตกของฝนเปลี่ยนแปลงด้วย และมองควบคู่กับบริบทพื้นที่ในแต่ละภาคที่มีความแตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถบริหารจัดการน้ำได้เหมือนๆ กัน จึงต้องมีระบบการบริหารจัดการน้ำของชุมชนขึ้นมา แต่ต้องมีคำสำคัญ 3 คำ คือ “**เวลา พื้นที่ และกระบวนการ**” เวลา : เวลาที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้การบริหารจัดการน้ำเปลี่ยนไป พื้นที่ : พื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน ทำให้การบริหารจัดการน้ำแตกต่างกัน และ กระบวนการ : ต้องมีกระบวนการที่เหมาะสมกับพื้นที่ในการบริหารจัดการน้ำ

จากนั้นคุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา ได้ชวนผู้เข้าร่วมดูภาพประกอบการเปลี่ยนแปลงที่เชื่อมโยง กับหลักของเส้นประวัติศาสตร์ชุมชน (Timeline) ที่ต้องมีเวลาเป็นสิ่งที่กำหนดการเปลี่ยนแปลง และคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ได้เสริมเรื่องของการเปลี่ยนแปลงโดยยกตัวอย่างภาพผู้หญิงลากของ และภาพของผู้หญิงที่ออกกำลังกาย เวลาเปลี่ยนแต่เรื่องการทำของภาพแรกอาจจะลากของ ภาพที่สองก็ลากเหมือนกันแต่เป็นการออกกำลังกายแสดงว่ามีเป้าประสงค์ที่ต่างกัน ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงไม่ใช่การเปรียบเทียบระหว่างภาพต่อภาพ แต่ยังต้องมีการวิเคราะห์ด้วยว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงอะไร โดยคุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา ได้ชวนให้เห็นถึงเส้นประวัติศาสตร์ชุมชนว่าจะต้องมีเรื่องของเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลง มีการระดมเรื่องราวที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลานั้นรวมถึงเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้น และประเด็นสำคัญ คือ ต้องมีการวิเคราะห์เรื่องราวหรือการเปลี่ยนแปลงของชุมชนในประเด็นที่จะดำเนินการ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ได้เชื่อมโยงถึงเรื่องของวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการของการบริหารจัดการน้ำ เป็นวงจรที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและสภาพทั่วไป ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า การประกอบอาชีพ สถานการณ์เรื่องน้ำในพื้นที่ บทเรียนจากการบริหารจัดการน้ำและการคลี่คลายปัญหา โดยตั้งคำถามชวนคุณไอ คงสุข แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ผ่านจากประวัติชีวิต และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่

คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา ได้ชวนผู้เข้าร่วมดูตัวอย่างการทำเส้นประวัติศาสตร์ชุมชนของ ตำบลเมืองจั่ง จังหวัดน่าน ที่ได้ทำเส้นประวัติศาสตร์ชุมชนส่งมายังทีมกลาง เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ โดยเชื่อมโยงกับการที่ต้องตั้งคำถาม เพราะคำถามมีผลต่อการได้คำตอบในการลงพื้นที่ ดังแผนภาพต่อไปนี้

นอกจากนี้ คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ ได้เสริมเรื่องของ การตั้งคำถามที่เป็นจุดเริ่มต้นของการทำ Timeline ควรตั้งคำถามเริ่มด้วยเรื่องที่คุณในวงสามารถเล่าได้ และเป็นเรื่องเชิงบวก เช่น เมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา มีประเพณีอะไรที่สนุกๆ บ้าง เขาก็จะเล่าเรื่องมา และเราก็หยิบคำถามจะที่เขาถามมาถามต่อก็จะเกิดการพูดคุย แต่โดยทั่วไปเรามากจะถามถึงปัญหาทำให้ไม่ได้ครบถึงเรื่องของวิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และเมื่อยกตัวอย่างของเส้นประวัติศาสตร์ชุมชนของตำบลเมืองจั่ง จังหวัดน่าน เราต้องย้อนเวลาให้ลึกกว่านี้ ประมาณ 30-40 ปี จึงจะได้ข้อมูลและเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และจะทำให้คนในชุมชนนึกคิดถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเชื่อมโยงกับการจัดการน้ำร่วมด้วย

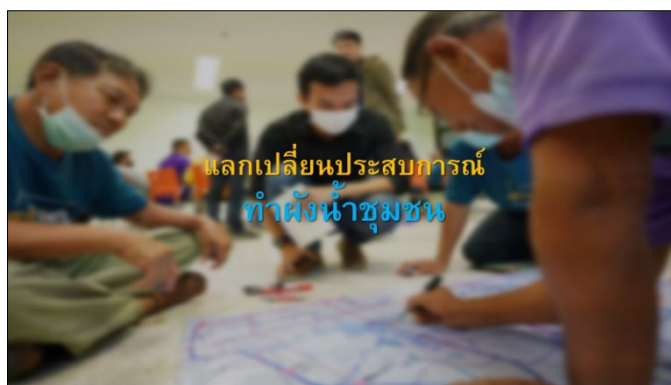
ช่วงท้าย คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา ได้ชวนผู้เข้าร่วมสะท้อนบทเรียนในการเรียนรู้ห้องย่อยเส้นประวัติศาสตร์ชุมชนที่เชื่อมโยงกับการจัดการบริหารน้ำ ดังนี้

1. ได้สร้างความเข้าใจเครื่องมือเส้นประวัติศาสตร์ชุมชนที่ลึกซึ้ง และสามารถนำไปปฏิบัติจริงได้
2. เส้นประวัติศาสตร์ชุมชนเป็นเครื่องมือที่ทำให้เด็กๆ ได้เรียนรู้ชุมชน และเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของชุมชน

ห้องย่อยที่ 2 ผังน้ำ/เส้นทางน้ำชุมชนและการวิเคราะห์ทุน-ทุกซ์ของพื้นที่

คุณคาร์ณ นิมนงค์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในห้องผังน้ำชุมชน โดยชวนให้เห็นถึงบทเรียนการใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการวาดแผนที่เส้นทางน้ำ ซึ่งที่ผ่านมาเวลาลงชุมชน ในช่วงของการทำเวทีประชุมในระยะแรกเรามักใช้เครื่องมือไปเพื่อเป้าหมายในการสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมอาจยังไม่ได้มุ่งเน้นไปที่ความแม่นยำหรือความถูกต้องของข้อมูลมากนัก แต่เมื่อเราได้ทีมและได้การมีส่วนร่วม รูปแบบการใช้เครื่องมือก็จะมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยให้ความสำคัญกับความถูกต้องของข้อมูลเป็นสำคัญ เป็นการเดินเหมือนขึ้นบันไดที่ไม่ได้มุ่งให้เสร็จจากการทำเวทีประชุมเพียง 1 ครั้ง แต่ต้องอาศัยความต่อเนื่องและจังหวะในการเลือกใช้เครื่องมือ

นอกจากนี้นายคาร์ณ นิมนงค์ ยังได้กล่าวเพิ่มเติมว่า เนื่องจากพี่ๆ จากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นรวมทั้งจากมหาวิทยาลัยในแต่ละภูมิภาค ต่างก็มีต้นทุนในการทำงานร่วมกับชุมชนโดยเฉพาะในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ การใช้เครื่องมือแผนที่คงไม่ใช่เป็นเพียงการวาดแผนที่เส้นทางน้ำ หากแต่มีประสบการณ์ในการจัดทำผังน้ำชุมชนกันมาแล้ว ดังนั้นในช่วงแรกจึงขอให้แต่ละภาคได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการใช้ผังน้ำชุมชนร่วมกัน

จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มผังน้ำชุมชนทำให้สามารถสรุปเป้าหมายและแนวทางในการใช้เครื่องมือผังน้ำชุมชนร่วมกันได้ ดังนี้

เป้าหมาย :

- 1) ใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน
- 2) ใช้เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของและทำให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการลุกขึ้นมาบริหารจัดการน้ำ
- 3) ใช้เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผังน้ำชุมชนทั้งในเรื่องของ สภาพพื้นที่ แหล่งน้ำในชุมชน การไหลของน้ำ รวมทั้งข้อมูลสถานการณ์จริงของแหล่งน้ำในพื้นที่

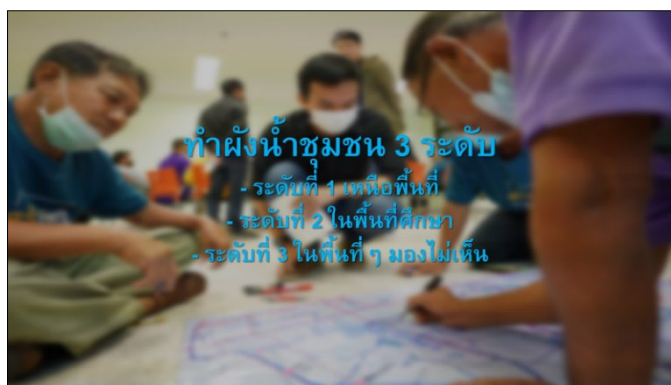
วิธีการใช้งาน :

- 1) การสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนถึงความสำคัญของการทำผังน้ำชุมชน
- 2) การชวนชาวบ้านวาดผังน้ำชุมชน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจากทุกหมู่บ้าน (ในพื้นที่ ๆ มีประสบการณ์และเคยวาดแผนที่ทำมือมาแล้ว พี่เลี้ยงจะมีการเตรียมแผนที่ Google Map มาให้ชาวบ้านเพื่อทำให้มีความชัดเจนของข้อมูลมากขึ้น)
- 3) เปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่
- 4) นำข้อมูลที่ได้จากชุมชนไปเข้าระบบ QGIS
- 5) จัดเวทีคืนข้อมูลและชวนชาวบ้านตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

หลังจากนั้น ดร.พีระพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล ได้ชวนให้ผู้เข้าร่วมประชุม ได้มองเห็นกรอบในการทำผังน้ำชุมชน ซึ่งในโครงการนี้จะเป็นการดึงต้นทุนเดิมของแต่ละภาคได้ดำเนินการอยู่แล้วมายกระดับการทำข้อมูลให้มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับเพิ่มมากขึ้น โดยการทำผังน้ำชุมชนในครั้งนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ระดับ

- 1) ระดับที่ 1 การทำผังน้ำชุมชนแบบเหนือพื้นที่ คือ นอกจากพื้นที่ตำบลแต่ทำให้เห็นความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในระดับเครือข่ายสายน้ำ
- 2) ระดับที่ 2 การทำผังน้ำชุมชนในระดับพื้นที่ศึกษา คือ การยึดพื้นที่ตำบล หมู่บ้าน เป็นขอบเขตของการจัดทำผังน้ำชุมชน
- 3) ระดับที่ 3 การทำผังน้ำชุมชนในพื้นที่ ๆ มองไม่เห็นในระบบ QGIS หรือ Google Map ต้องค้นหาข้อมูลมาจากคนในชุมชน

การแบ่งผังน้ำชุมชนออกเป็น 3 ระดับนี้มาจากประสบการณ์และมุมมองจากการปฏิบัติการในพื้นที่ ซึ่งหากเราเข้าใจและมองภาพของแผนที่ผังน้ำชุมชนที่เราจะดำเนินการได้ชัดเจนจะทำให้ข้อมูลมีความครอบคลุมและน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการเข้าถึงข้อมูลในระดับที่ 3 ซึ่งต้องอาศัยจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นอย่างมาก

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวเพิ่มเติมว่า ในกระบวนการจัดทำผังน้ำชุมชนครั้งนี้เราจะมีขั้นตอนหลักในการดำเนินการ โดยแบ่งเป็น 2 ช่วงสำคัญ คือ

ช่วงที่ 1 : การสร้างความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนผ่านการวาดแผนที่ทำมือ โดยในครั้งแรก การดำเนินงานร่วมกับชุมชนจะไม่มุ่งไปที่การได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และแม่นยำในทันที แต่เน้นการนำเครื่องมือลงป้สร้างความเป็นเจ้าของร่วม เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชนในการกำหนดเส้นทางน้ำและแหล่งน้ำต่าง ๆ

ช่วงที่ 2 : การจัดทำผังน้ำชุมชน โดยอาศัยการเตรียมข้อมูล Google Map และเขียนใส่ลงไปในแผ่น PCV ใส เพื่อให้มีขอบเขตและขนาดของพื้นที่ ๆ มีความชัดเจน โดยขั้นตอนในช่วงที่ 2 มีขั้นตอนดังภาพ

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนที่ Google Map

ตัวอย่างแผนที่ Google Map + แผ่น PCV ใส

ขั้นตอนที่ 2 วาดแผนที่ใส่แผ่นพลาสติกใส

ตาม Google Map

ตัวอย่างแผนที่ Google Map และการนำแผ่นใสแนบ

ขั้นตอนที่ 3 วาดแผนที่เส้นทางน้ำ แหล่งน้ำ ใส่แผ่น PCV ใส่เพิ่มเติมให้สมบูรณ์

ขั้นตอนที่ 4 กำหนดทิศทางไหลของน้ำ

การดำเนินงานทั้ง 4 ขั้นตอน จะให้ความสำคัญกับการจัดบรรยากาศของการมีส่วนร่วม คู่ขนานไปกับการทำข้อมูล ซึ่งในการดำเนินงานช่วงที่ 2 นี้ จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วมที่มีความรู้และต้นทุนเรื่องการบริหารจัดการน้ำในระดับหนึ่ง เนื่องจากในการจัดทำผังน้ำชุมชนช่วงที่ 2 จะให้ความสำคัญกับความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของข้อมูลเพื่อจะนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำของชุมชนต่อไป

บรรยากาศการทำผังน้ำชุมชน

ในช่วงสุดท้ายที่ประชุมได้มีการสะท้อนแลกเปลี่ยนกันถึงมุมมองต่อการใช้เครื่องมือผังน้ำชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่มองร่วมกันว่า เครื่องมือนี้สามารถใช้เพื่อสร้างความสัมพันธ์และสร้างความเป็นเจ้าของให้กับคนในชุมชนได้จริง ในระหว่างทำ

กิจกรรม คนในชุมชนมีความสุขที่ควบคู่ไปกับการทำข้อมูล ซึ่งจังหวัดที่ยากที่สุดของเครื่องมือฝักน้ำชุมชน คือ การวิเคราะห์ทิศทางการไหลของน้ำ ซึ่งในแต่ละฤดูกาล การไหลของน้ำมีการปรับเปลี่ยนตามปริมาณน้ำต้นทุนในพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องมีข้อมูลปฏิบัติการผลิต ข้อมูลการใช้ประโยชน์จากที่ดินมาร่วมในการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมด้วย ซึ่งในท้ายที่สุดผู้เข้าร่วมประชุมมีข้อสรุปร่วมกันว่าฝักน้ำชุมชนไม่สามารถดำเนินการเพียงครั้งเดียวแล้วจะสำเร็จ หากแต่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพราะพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา การให้ชุมชนลุกขึ้นมาเป็นเจ้าของและเข้าใจเครื่องมือฝักน้ำชุมชน จะทำให้ชุมชนมีการเก็บและทำข้อมูลของตนเองอย่างต่อเนื่องที่นำไปสู่การจัดการปัญหาของตนเองต่อไป

ห้องย่อยที่ 3 ปฏิทินการใช้น้ำชุมชนและการวิเคราะห์ปริมาณการใช้น้ำของพื้นที่

คุณอรธิดา นามศิริ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และเกริ่นนำเครื่องมือปฏิทินชุมชน จากนั้นชวนผู้เข้าร่วมทบทวนและบอกเล่าประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือปฏิทินชุมชน ภายใต้โจทย์ ดังนี้

1. เครื่องมือปฏิทินชุมชนตามความเข้าใจคืออะไร (what is)
2. เป้าหมายการใช้ปฏิทินชุมชน ใช้เพื่ออะไร
3. วิธีการ กระบวนการใช้เครื่องมือปฏิทินชุมชน ใช้อย่างไร (How to)
4. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้เครื่องมือปฏิทินชุมชนคืออะไร (การมีส่วนร่วม ข้อมูล ฯลฯ)

คุณธนนัท จันทรสุริย์ พี่เลี้ยงจังหวัดน่าน แลกเปลี่ยนการใช้เครื่องมือปฏิทินในการเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะการดูแลสัตว์เช่น วัว แพะ ที่จะมาตรวจสุขภาพในแต่ละเดือน การให้ยา การถ่ายพยาธิ การให้อาหารในแต่ละปี ซึ่งอาหารจะเปลี่ยนไปตามฤดูกาล เช่น หญ้า จะมีตลอดทั้งปี และมีการเสริมผลไม้ที่มีตามฤดูกาล อีกทั้งยังมีการเตรียมความพร้อมป้องกันและรักษาโรคที่มาตามฤดูกาลนั้นด้วย

คุณนิติพงษ์ แก้วปา พี่เลี้ยงจังหวัดน่าน เสริมว่า ปฏิทินชุมชนสามารถใช้ในการวางแผนสำหรับการใช้น้ำในรอบปีเพื่อการเกษตรและการทำปศุสัตว์ของเกษตรกรได้

คุณสาธิต อนุปิม พี่เลี้ยงจังหวัดน่าน เสริมว่า ปฏิทินชุมชน ทำให้สามารถวางแผนการผลิตที่สอดคล้องกับฤดูกาล โดยในพื้นที่จังหวัดน่านส่วนใหญ่ยังเป็นการทำการเกษตรแบบตามฤดูกาล รอน้ำฝน ยังไม่ค่อยมีการจัดการน้ำมากนัก และการวางแผนหรือการดูแลฤดูกาลใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านประกอบกับการพยากรณ์อากาศผ่านสื่อต่างๆร่วมด้วย

อาจารย์เพ็ญจันทร์ ละอองมณี พี่เลี้ยงจังหวัดจันทบุรี แลกเปลี่ยนว่า พื้นที่จังหวัดจันทบุรีมีการใช้ปฏิทินชุมชน/ปฏิทินการผลิตในการทำประมงชายฝั่ง หรือการผลิตสัตว์น้ำ ใช้ในการดูช่วงฤดูกาล ลมมรสุมที่มีความสอดคล้องกับการใช้เครื่องมือประมงแต่ละชนิดในรอบปี การใช้เครื่องมือปฏิทินชุมชนตามประสบการณ์ที่เคยใช้ทำให้เกิดความเข้าใจบริบทของท้องถิ่นมากขึ้น ส่วนคนในชุมชนจะได้ทบทวนบริบทพื้นที่ การเปลี่ยนแปลง เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เห็นปัญหาและช่องว่างที่เป็นอุปสรรคด้วยตัวเอง นอกจากนี้เครื่องมือปฏิทินชุมชนยังทำให้คนที่ไม่กล้าพูด ได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของของข้อมูล

คุณโกวิทย์ มะลิตทอง แกนนาคำบลเชิงแส อำเภอกะระเสลีนธุ์ จังหวัดสงขลา แลกเปลี่ยนว่า ตำบลเชิงแสมีกลุ่มเกษตรกรเพื่อการใช้งานของตำบลเชิงแส คนในชุมชนประกอบอาชีพทำนาปีและนาปรัง มีการใช้ปฏิทินชุมชนการทำนาเกษตรกรจะมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำในแต่ละช่วงเวลาและมีส่วนร่วมในการรายงานสถานการณ์การทำนาและการใช้

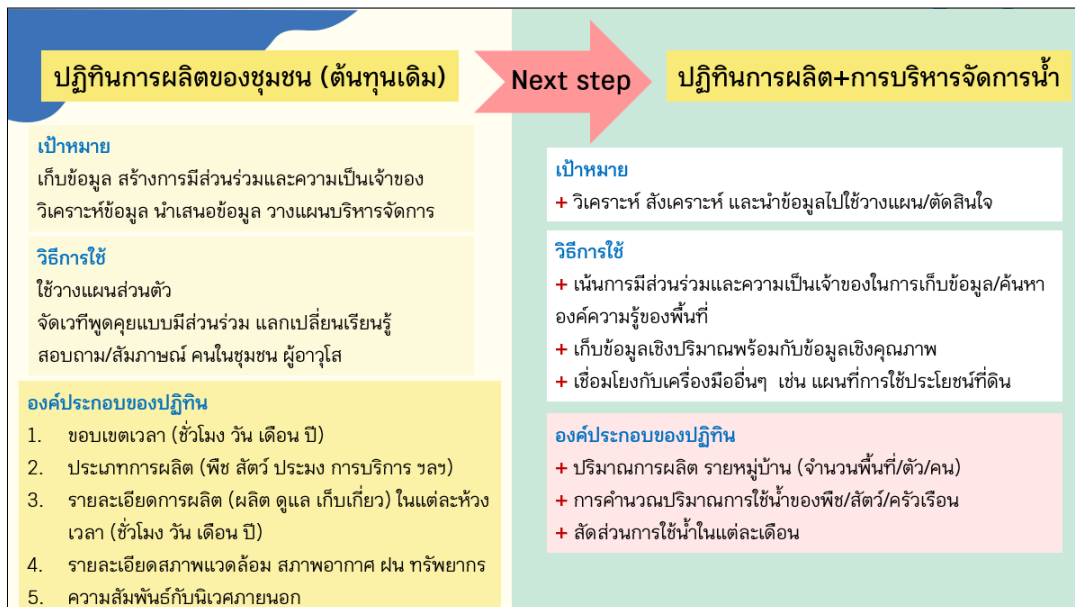
น้ำสู่ กรมชลประทานที่ทำหน้าที่สูบน้ำเข้าแปลงนาของเกษตรกร โดยกลุ่มทำนาตำบลเชิงแส มีปฏิทินในการจัดการน้ำของชุมชน โดยกรมชลประทานและท้องถิ่นเข้ามาร่วมบริหารจัดการน้ำร่วมกับเกษตรกร

คุณทัพไท ชุมนานเสียว พี่เลี้ยงพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี แลกเปลี่ยนว่า ปฏิทินการผลิต คือ สิ่งที่ย่อกรอบการผลิตและการใช้ประโยชน์ทรัพยากร มีเป้าหมาย ในการใช้เพื่อช่วยให้เห็นขั้นตอนของการทำกิจกรรมในการผลิตนั้นๆ เช่น การเตรียมดิน เตรียมกล้า การปลูก การดูแล นอกจากนี้ยังทำให้เห็นถึงทรัพยากรในแต่ละช่วงจากป่า นำไปสู่การวางแผนการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่

คุณนันท์วัฒน์ เต๊ะสมัน แกนนำเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองคูสน-คลองมาบัง จังหวัดสตูล แลกเปลี่ยนว่า ในพื้นที่ที่มีการใช้นาฬิกาชีวิตที่แสดงกิจกรรมตลอด 24 ชั่วโมง ที่เชื่อมโยงทั้งเรื่องการใช้ชีวิตประจำวันและการผลิตด้านการเกษตร มีการเก็บข้อมูลรายชั่วโมง รายวัน รายเดือนและรวบรวมแบบเป็นรายปี ทำให้เห็นว่าคนในชุมชนมีการใช้น้ำแต่ละช่วงมากน้อยแค่ไหน และใช้ไปกับกิจกรรมอะไรบ้าง

ดร.มานะ นาคำ พี่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น แลกเปลี่ยนว่า มีการใช้ปฏิทินรายเดือนและรายปี ในการทำความเข้าใจกิจกรรม วัฒนธรรม การผลิต และการใช้น้ำในชุมชน เป้าหมายของการใช้เครื่องมือ เพื่อให้ผู้ที่เข้าไปพัฒนาชุมชนและคนในชุมชนด้วยกันเองได้เกิดความเข้าใจวิถีชีวิตของชุมชน ว่ามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับอะไรบ้าง เห็นภาพรวมระบบนิเวศ บุคคล การมีส่วนร่วมและการเข้าถึงทรัพยากร เพื่อการจัดสรร และวางแผนการใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ วิธีการใช้ ใช้การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่สนใจ ทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคลและประชุมกลุ่มเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนกับกลุ่มคนที่แตกต่างกันหลากหลาย นำมาซึ่งความคิดและข้อมูลที่หลากหลายแง่มุม อีกทั้งยังทำให้เห็นความสัมพันธ์กับภายนอก เช่น ภาครัฐ กลไกตลาด นายทุน เป็นต้น ร่วมด้วย

คุณอรธิตา นามศิริ สรุปล้นทุนประสบการณ์การใช้เครื่องมือปฏิทินการผลิต/วัฒนธรรมของชุมชน และเชื่อมโยงกับเครื่องมือปฏิทินที่จะนำมาเสริมเพื่อการใช้งานในประเด็นเรื่องการบริหารจัดการน้ำที่มี function เสริม สำหรับการใช้งานในประเด็นการบริหารจัดการน้ำ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกรายหมู่บ้าน (อุปโภค บริโภค ประเภท/ชนิดของการผลิต กระบวนการผลิต จำนวนพื้นที่การผลิตพืช/สัตว์) 2) ข้อมูลอ้างอิงความต้องการใช้น้ำของพืช/สัตว์ (กรมชลประทาน) 3) การคำนวณปริมาณการใช้น้ำของพืช/สัตว์ และสัดส่วนการใช้น้ำราย 12 เดือน มีรายละเอียด ดังนี้

จากนั้นชวนผู้เข้าร่วมทำความเข้าใจเครื่องมือปฏิทินการผลิต การใช้น้ำชุมชนและการวิเคราะห์ปริมาณการใช้น้ำ

หมู่ที่ 1	ชนิดพืช/ สัตว์ 2	รายละเอียดการผลิตและสัดส่วนการใช้น้ำ (ลบ.ม./ไร่/ปี) 3 8											จำนวน พื้นที่ (ไร่) 4	จำนวน ฤดูกาล ผลิต 5	ปริมาณ การ ใช้น้ำ ของพืช อ้างอิง (ลบ. ม./ไร่/ ฤดูกาล ผลิต) 6	คำนวณ ปริมาณ การใช้น้ำ ลบ.ม./ปี (จน. พื้นที่* การใช้น้ำ อ้างอิง* จำนวน ฤดูกาล) 7		
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.					ธ.ค.	
หมู่ที่ 1	ส้มปรด	ให้น้ำบำรุง เก็บเกี่ยว 560,000	ให้น้ำบำรุง เก็บเกี่ยว 560,000	ปลูก ให้น้ำบำรุง 560,000	ให้อาหาร เสริม 124,444	ให้อาหาร เสริม 124,444	ให้อาหาร เสริม 124,444	ให้อาหาร เสริม 124,444	ให้อาหาร เสริม 124,444	ให้อาหาร เสริม 124,444	ให้อาหาร เสริม 124,444	ให้อาหาร เสริม 124,444	ผลิตมังคุด ออกดอก 124,444	ผลิตมังคุด ออกดอก 124,444	2,000	1	1,400	2,800,000
หมู่ที่ 2	หัวไชเท้า			ปลูก ดูแล รดน้ำ 1,854	รดน้ำ เก็บเกี่ยว ล้างเตรียม ขาย 2,163	รดน้ำ เก็บเกี่ยว ล้างเตรียม ขาย 2,163						ปลูก ดูแล รดน้ำ 1,854	รดน้ำ เก็บเกี่ยว ล้างเตรียม ขาย 2,163	รดน้ำ เก็บเกี่ยว ล้างเตรียม ขาย 2,163	20	2	309	12,360

ปริมาณการใช้น้ำของพืช อ้างอิง กรมชลประทาน
<http://water.rid.go.th/hwm/cropwater/CWRdata/ET/index.htm>

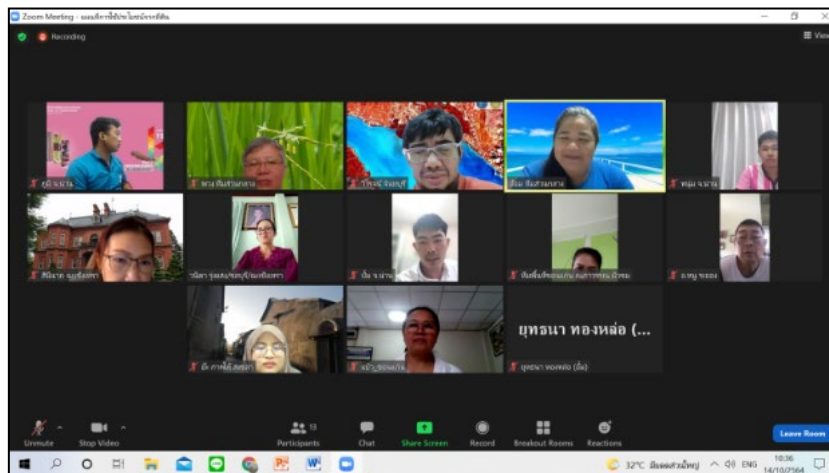
1. การระบุหมู่บ้านที่เก็บข้อมูล เป็นการลงรายละเอียดเชิงลึก รายหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถคำนวณการผลิตของหมู่บ้าน และประมวลผลเป็นภาพรวมของตำบล ที่สามารถเชื่อมโยงกับเครื่องมือแผนที่ทางกายภาพที่จะแสดงขอบเขตหมู่บ้าน และพื้นที่การผลิตของตำบล
2. ชนิดพืช และสัตว์ เป็นการระบุชนิดพืชและสัตว์ที่มีการผลิตในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อใช้ในการคำนวณปริมาณการใช้น้ำของพืชและ ปริมาณการใช้น้ำของแต่ละหมู่บ้านได้
3. รายละเอียดการผลิตหรือกิจกรรมการผลิตพืช/สัตว์นั้นๆในรอบ 1 ปี สามารถอธิบายลงรายละเอียดแบบรายเดือนว่ามี การปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิตช่วงไหนบ้าง และมีกระบวนการวิธีการอย่างไรเพื่อให้เห็นพฤติกรรมกรใช้น้ำของชุมชน
4. จำนวนพื้นที่การผลิต (ไร่) เพื่อใช้ในการคำนวณปริมาตรการใช้น้ำของพืชชนิดนั้นในพื้นที่การผลิต
5. จำนวนฤดูกาลผลิต เพื่อใช้ในการคำนวณปริมาตรการใช้น้ำของพืชชนิดนั้นในพื้นที่การผลิต
6. ปริมาณการใช้น้ำของพืชอ้างอิง (ลบ.ม./ไร่/ฤดูกาลผลิต) สามารถอ้างอิงได้จากกรมชลประทานที่มีรายงานการใช้น้ำของพืชอ้างอิงทุกภูมิภาค สามารถเข้าถึงได้ทาง <http://water.rid.go.th/hwm/cropwater/CWRdata/ET/index.htm> เพื่อใช้ในการคำนวณปริมาณการใช้น้ำของพืชชนิดนั้นในพื้นที่การผลิต
7. การคำนวณปริมาณการใช้น้ำ (ลบ.ม./ปี) โดยใช้ข้อมูลการผลิตพืช/สัตว์ พื้นที่การผลิต จำนวนฤดูกาล และปริมาณการใช้น้ำของพืชอ้างอิงในการคำนวณ
8. สัดส่วนการใช้น้ำในรอบ 1 ปี คำนวณจากปริมาณการใช้น้ำของพืชชนิดนั้นในแต่ละหมู่บ้านว่ามีสัดส่วนการใช้น้ำมากน้อยช่วงไหน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มเติม

1. การได้มาของข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการลงรายละเอียดเชิงลึก การจัดเวทีในชุมชนหรือการสัมภาษณ์เพียงอย่างเดียวอาจไม่ครอบคลุม เนื่องจากเป็นเพียงตัวแทนของคนในชุมชนหรือเกษตรกร โดยข้อมูลในส่วนนี้สามารถขอการสนับสนุนเพิ่มเติมจากฐานข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ เช่น เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล สภาเกษตรกร สำนักงานพัฒนาที่ดิน องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมภาพรวมของหมู่บ้านหรือตำบลนั้นๆ

2. การเก็บข้อมูลภายใต้ระยะเวลาที่จำกัด และเงื่อนไขของพื้นที่ที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลปริมาณการใช้น้ำของพืชได้ ครอบคลุมหรือลงละเอียดรายบุคคล รายครอบครัวได้ จึงมีการนำข้อมูลปริมาณการใช้น้ำของพืชอ้างอิงจาก กรมชลประทานมาใช้เพื่อช่วยในการคำนวณปริมาณการใช้น้ำของหมู่บ้านหรือตำบลนั้นๆ
3. สัดส่วนการใช้น้ำ ของพืชในแต่ละเดือน สามารถใช้ข้อมูลจากการคำนวณปริมาณการใช้น้ำในรอบ 1 มา ประกอบกับข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนในเวทีประชุมของพื้นที่ว่าแต่ละเดือนพืชชนิดนั้นๆ มีสัดส่วนการใช้น้ำ มากน้อยในเดือนไหน และหากคำนวณเป็นร้อยละ จะมีร้อยละเท่าไรในแต่ละเดือน จะสามารถนำมาคำนวณ ปริมาณน้ำจากปริมาณการใช้น้ำรวมในรอบ 1 ปี ได้
4. ขอบเขตพื้นที่ในการเก็บข้อมูลให้อีตชอบเขตของตำบลเป้าหมายเป็นหลัก แต่ประสบการณ์และความรู้ที่อยู่ใน ตัวบุคคลต่อการผลิตนั้นๆ เช่น รอบการผลิต กระบวนการผลิต สามารถนำประสบการณ์จากต่างพื้นที่มาใช้ ร่วมกันได้ 1.08

ห้องย่อยที่ 4 แผนที่รอบนอกและการใช้ประโยชน์ของที่ดิน

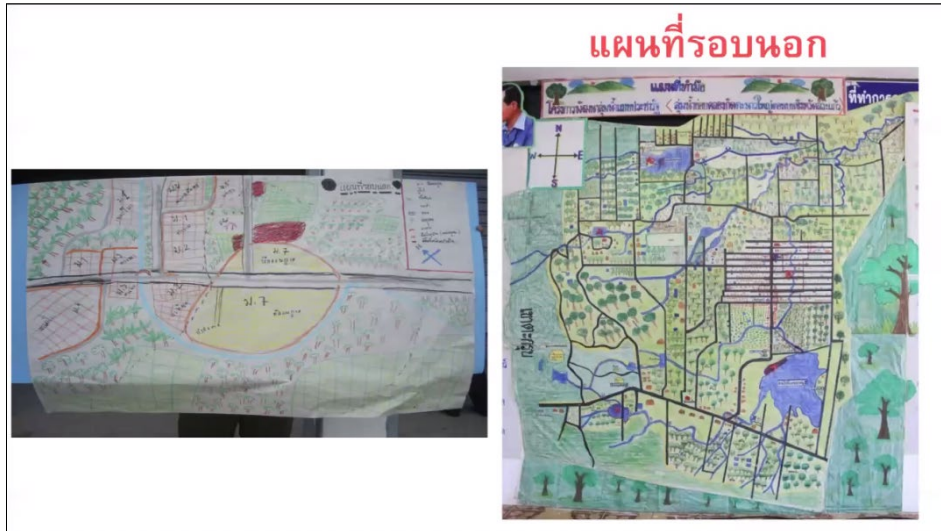
ช่วงที่ 1 แลกเปลี่ยนประสบการณ์

คุณอัญชญา ดีไสว กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และได้ชวนผู้เข้าร่วมบอกเล่าประสบการณ์ในการใช้เครื่องมือปฏิทินชุมชน ดังนี้

คุณพะเยาว์ นาคำ กล่าวว่า ในการทำแผนที่ในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้มีประสบการณ์อยู่บ้าง อีกทั้งได้มีโอกาส ในการสอน นักศึกษาในการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งได้มีการนำเครื่องมือแผนที่มาใช้ในการทำงาน แผนที่การใช้ประโยชน์จากที่ดิน จะใช้มาตราส่วน 1:50,000 เพื่อร่างเป็นแผนที่ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายในการทำงาน มีความกว้างมากกว่าแผนที่รอบในของ ชุมชน ที่จะลงรายละเอียดเชิงลึก ผู้รู้โดยตรงไหน ขยายกลุ่มส่วนที่ตั้งบ้านร่วมด้วย พื้นที่ทำกิน พื้นที่เส้นทางน้ำ ลงลึกถึงชนิด ของดิน ถนน น้ำ ปลูกพืชอะไร ใช้น้ำอย่างไร แผนที่ภายนอกจะถูกนำมาทำร่วมกับชุมชนเพื่อเห็นเรื่องการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์กับทุกมิติ น้ำผ่านเส้นทางไหน กลุ่มคนที่มาพูดคุยต้องครอบคลุมพื้นที่ให้เกิดความคมชัดเพิ่มขึ้น

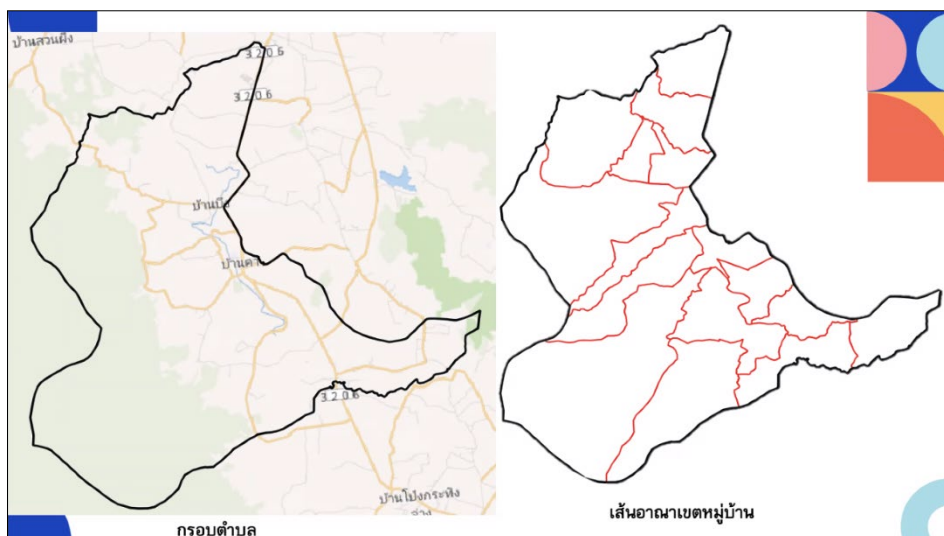
คุณประวิทย์ ลัดเลีย กล่าวได้ว่า ได้มีการจัดทำแผนที่ทำมือน้ำ-ปลายน้ำ วันนี้จะได้มาเรียนรู้เครื่องมือใหม่เหมือน การทำแผนที่จับพิกัดจากแผนที่ทำมือ

ช่วง 2 แนะนำเครื่องมือ

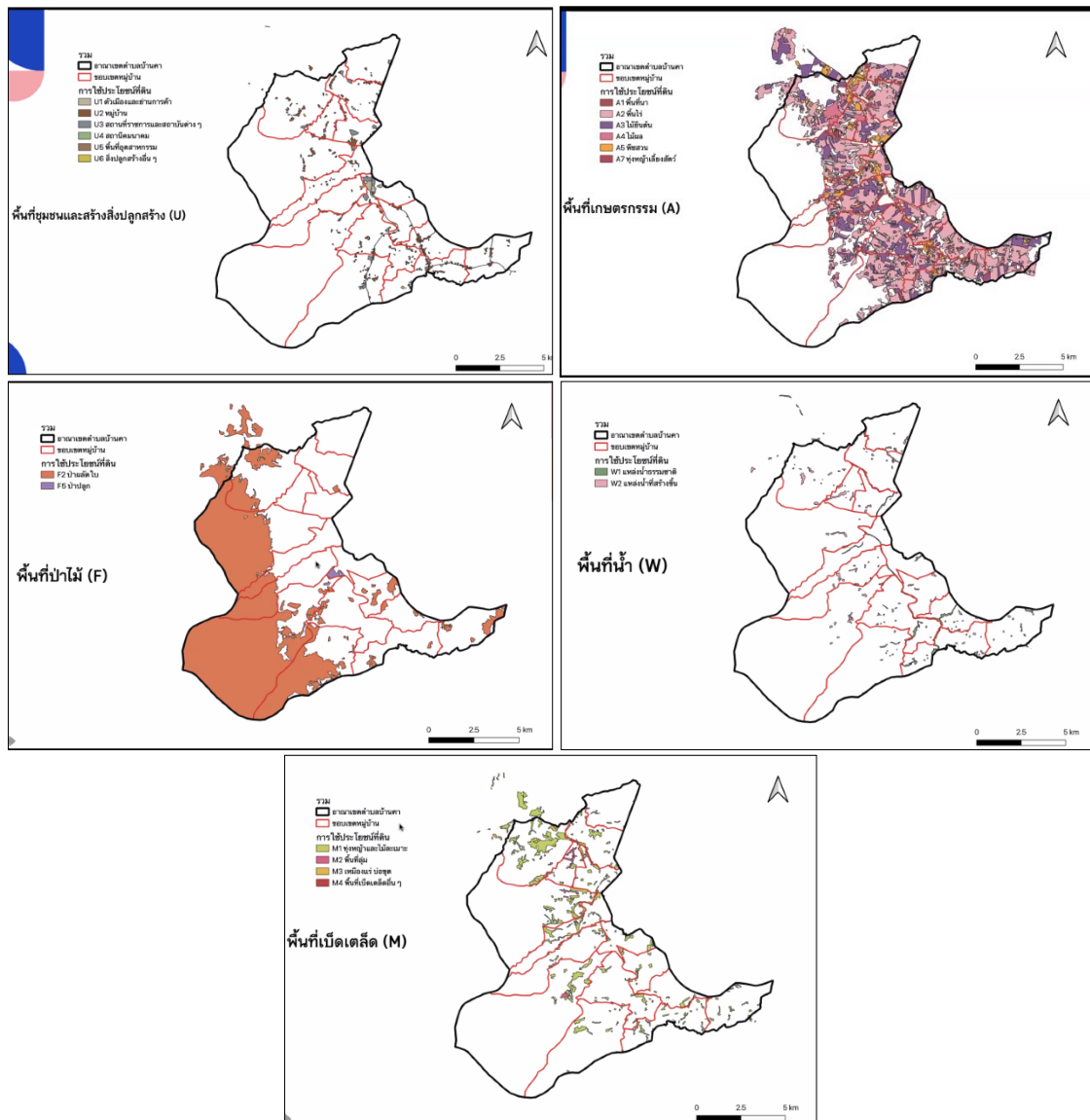
คุณอัญญา ดีใส กล่าวว่ แผนที่รอบนอกเป็นแผนที่แสดงอาณาเขต หรือบริบทของพื้นที่ที่ครอบคลุมในพื้นที่ ทำให้เห็นถึงการเพาะปลูก เขตติดต่อ ลักษณะทางกายภาพ โดยในการทำแผนที่ครั้งนี้ ได้มีการใช้โปรแกรม QGIS และ google earth pro การทำแผนที่รอบนอกมีขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างกรอบตำบลและหมู่บ้าน การสร้างกรอบตำบลทำให้เห็นอาณาเขตพื้นที่ของตำบล โดยสามารถนำข้อมูลมาจากใน internet หรือ การชวนคนในชุมชนร่วมกันวาดอาณาเขตแล้วนำมาใส่ในโปรแกรม เนื่องจากอาณาเขตหมู่บ้านจะไม่สามารถหาได้จากใน internet จึงควรเชิญคนในชุมชนมาร่วมวาดร่วมกันและเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน

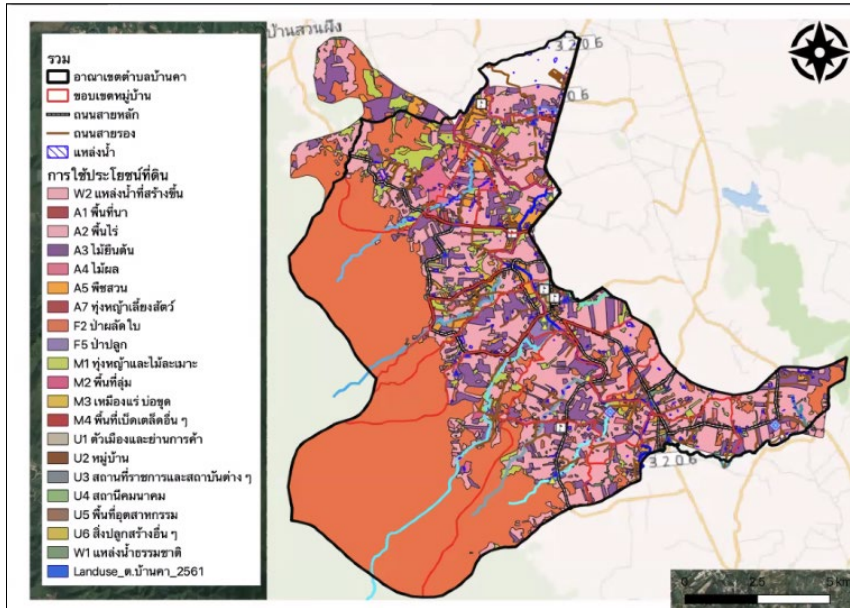

2. การจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดิน แผนที่รอบนอกสามารถแบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินออกเป็น 5 ประเภท (ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน) ดังนี้
 1. พื้นที่ชุมชนและสร้างสิ่งปลูกสร้าง (U)
 2. พื้นที่เกษตรกรรม (A)
 3. พื้นที่ป่าไม้ (F)
 4. พื้นที่น้ำ (W)
 5. พื้นที่เบ็ดเตล็ด (M)

ซึ่งการแบ่งการใช้ประโยชน์ทั้ง 5 ด้าน ดังตัวอย่างแผนที่ต่อไปนี้

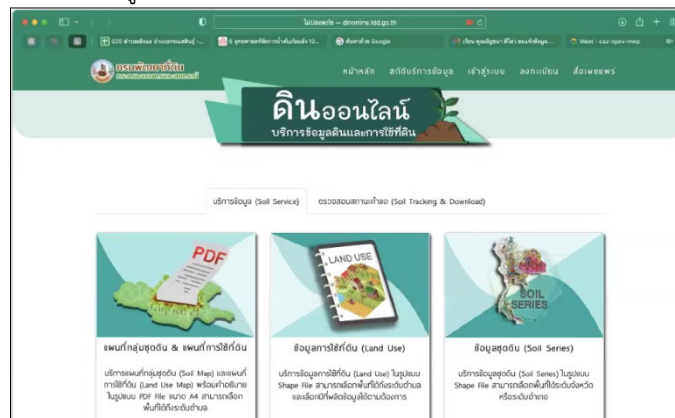
หากนำข้อมูลทั้งหมดมารวมกันจะเห็นเส้นทางน้ำและการใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น การทำแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินจะ ช่วยสนับสนุนการทำงานในการออกแบบการบริหารจัดการน้ำในแต่ละพื้นที่ที่เหมาะสม หากนำข้อมูลปฏิทินและ Timeline มาเป็นข้อมูลประกอบจะช่วยให้เห็นภาพรวมและความเชื่อมโยงของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากนั้นได้ยกตัวอย่าง การใช้ประโยชน์ที่ดินของตำบลบ้านคา ซึ่งได้มีการเก็บข้อมูลผ่าน Application โดยจากการเก็บข้อมูลทำให้ทราบว่าในพื้นที่ที่มีแหล่งน้ำสร้างขึ้นและแหล่งน้ำธรรมชาติจำนวนกว่า 300 แห่ง พบว่ามี 8 ลำห้วย โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม ผ่านการนำแผนที่ใส่ป้ายไว้นิลใหญ่และร่วมกันมาร์คจุดพิกัดแหล่งน้ำบนพื้นที่ จากนั้นได้นำข้อมูลมาอัพเดทใช้โปรแกรม ซึ่งสามารถอัพเดทข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง และนำมาทบทวนข้อมูลร่วมกับคนในชุมชนอีกครั้ง

การหาข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน สามารถเข้าไปหาข้อมูลได้ที่ เว็บไซต์ข้อมูลดินออนไลน์ (<http://dinonline.ddd.go.th>) ซึ่งมีข้อมูลย้อนหลังประมาณ 10 ปี แต่เป็นพื้นที่ภาพรวม

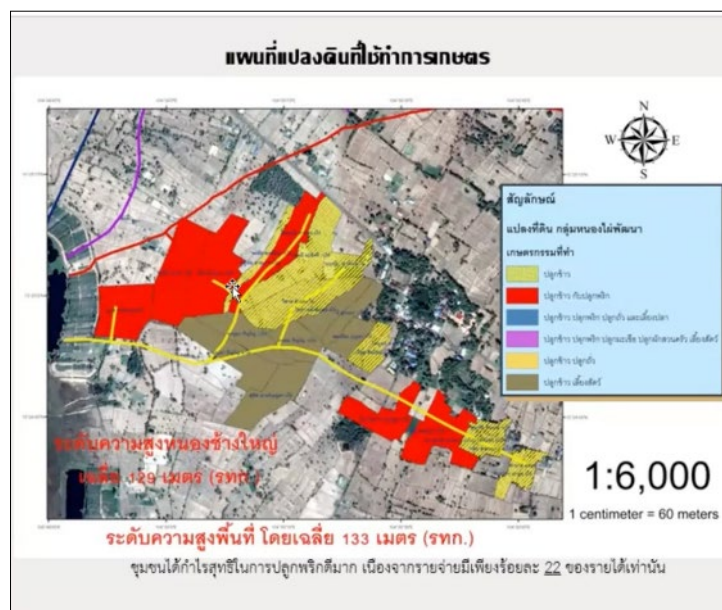
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นถึงการทำแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน

- 1) คุณพะเยาว์ นาคำ กล่าวว่า จากข้อมูลมีความน่าสนใจ หากร่างแผนที่แล้วก็ใช้โปรแกรม ArcGIS เป็นกรอบตนเองมีความสนใจสัญลักษณ์ การปักจุด แล้วโชว์ใน Data studio เห็นข้อจำกัดในการลงรายละเอียด เพื่อนำเข้าฐานข้อมูล วิธีการทำกับชาวบ้านมีหลายรูปแบบ กล้าที่จะเขียนในกระดาษชาร์ตเพื่อให้เกิดประโยชน์ นอกจากมีความเข้าใจในพื้นที่ตนเองแล้ว ควรจัดทำให้ครอบคลุมพื้นที่การผลิต
- 2) ดร.วิโรจน์ ละอองมณี กล่าวว่า ที่ผ่านมาได้เคยทำเรื่องสีนามักกับชุมชนในจังหวัดตรัง เดิมแผนที่จะเน้นไปที่ความถูกต้องเชิงตำแหน่ง ซึ่งเมื่อได้มีโอกาสไปทำร่วมกับชุมชนแล้ว พบว่า สิ่งสำคัญคือการแสดงความเป็นเจ้าของข้อมูล ข้อมูลอาจจะต้องตรวจสอบจากคนในชุมชนร่วมกันและอย่างต่อเนื่อง เพื่อยืนยันว่าข้อมูลถูกต้องหรือไม่โดยคนในชุมชน ไม่ใช่จากนักวิชาการภายนอก
- 3) พี่เลี้ยงจังหวัดน่าน กล่าวว่า สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง หากสามารถลงพื้นที่และได้ทำร่วมกับชาวบ้านจะทำให้ได้ข้อมูลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

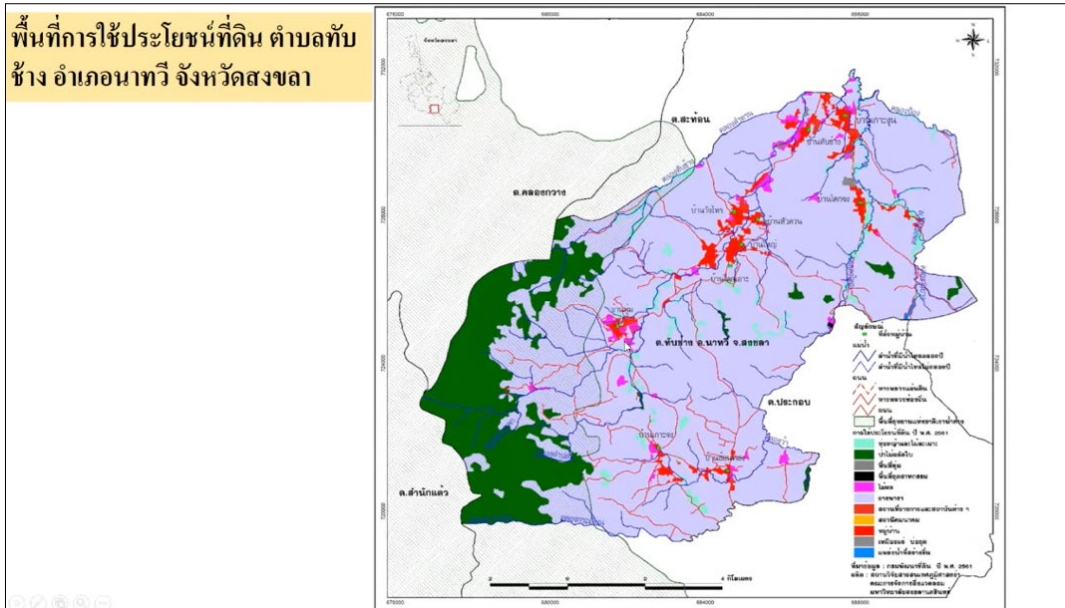
ช่วงที่ 3 ช่วงลงมือทำ

คุณอัญญา ดีไสว ให้ผู้เข้าร่วมทดลองทำแผนที่การใช้ประโยชน์จากที่ดิน เวลาในการทำ 15 นาที เมื่อแต่ละคนดำเนินการเสร็จสิ้น นำเสนอแสดงแผนที่การใช้ประโยชน์ของที่ดิน ดังนี้

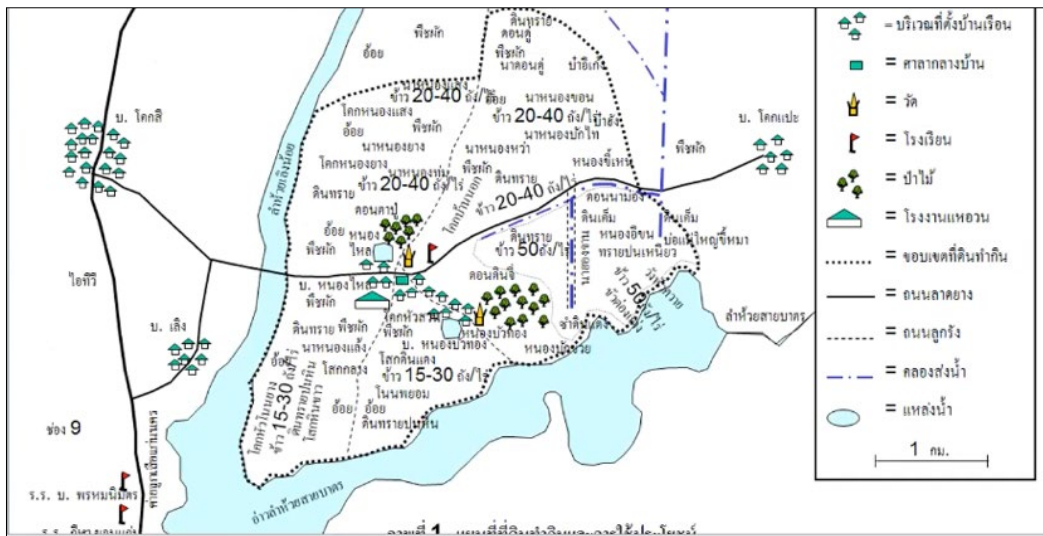
อ.รัตน์ชฎาพร ศรีสุระ กล่าวว่า ได้มีประสบการณ์การลงพื้นที่เก็บข้อมูล ขนาดของพื้นที่ในการทำการเกษตรกรรม จากนั้นได้นำข้อมูลมาจัดทำระบบ QGIS และได้มีการนำกลับไปทบทวนกับคนในชุมชนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

คุณพาสียะ ซีเตต กล่าวว่า ในพื้นที่จังหวัดสงขลามีการทำแผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดินแบบคร่าวๆ วางแผนจัดทำ GIS ซึ่งต่อไปจะชวนคนในชุมชนมาจับปักข้อมูลร่วมกันเพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน ดังนี้

คุณพะเยาว์ นาคำ กล่าวว่า ในแต่ละพื้นที่อาจทำให้เห็นเส้นทาง พื้นที่การเพาะปลูก รวมถึงข้อมูลชุดดินและนำข้อมูลมาตรวจสอบร่วมกัน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้/ความต้องการหนุนเสริม

จากนั้นคุณพวงทอง เม็งเกร็ด ได้ชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็น การเตรียมความพร้อมในการลงไปทำแผนที่ร่วมกับคนในชุมชน รวมทั้งความต้องการการหนุนเสริม/ข้อกังวล ดังนี้

1. การสร้างความเข้าใจในการเก็บข้อมูล ควรมีการสร้าง ความเข้าใจร่วมกับคนในชุมชนก่อน โดยต้องเริ่มจากการทำความเข้าใจเป้าหมายของการเก็บข้อมูลร่วมกัน
2. การเตรียมความพร้อมของทีมและแกนนำชุมชน ควรมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ที่ชัดเจน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ร่วมกับคนในชุมชน และสร้างการมีส่วนร่วมในการทำเครื่องมือ เพื่อให้เกิดความเป็นเจ้าของข้อมูล
3. การตั้งกรอบประเด็นในการเก็บข้อมูล ควรมีการกำหนดกรอบประเด็นให้ชัดเจนร่วมกัน

4. การวิเคราะห์และการสรุปข้อมูล ควรมีการพูดคุยร่วมกันกับแกนนำชุมชน โดยบทบาทของพี่เลี้ยงคือการทำหน้าที่กระตุ้นและการหนุนเสริมให้แกนนำเกิดการเรียนรู้ในการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งต้องมีการเชื่อมโยงกับเครื่องมือปฏิทินชุมชน และประวัติศาสตร์ชุมชน เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์

สะท้อนการเรียนรู้การติดตั้งเทคนิคและเครื่องมือในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ (ฐานการเรียนรู้)

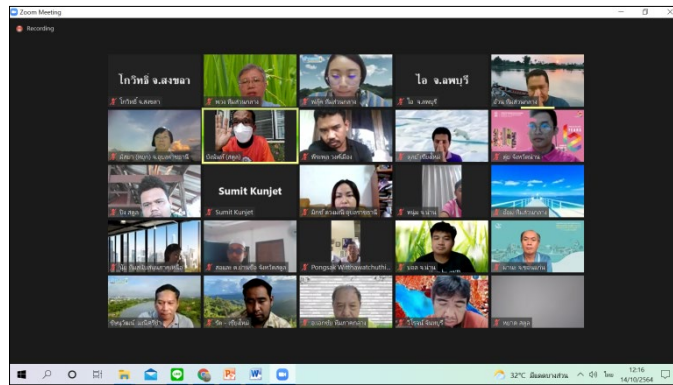
เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เสร็จสิ้น ผู้เข้าร่วมมารวมห้องกลางแล้วสะท้อนการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) ได้มีโอกาสมาขอเรียนรู้ รับฟังประสบการณ์ อยู่ในพื้นที่ (คุณปานเนตร สุขสว่าง พี่เลี้ยงโครงการท่อทองแดง จังหวัดสุโขทัย)
- 2) ห้องผั่งน้ำชุมชน ได้เรียนรู้การทำผั่ง 3 ระดับ เหนือพื้นที่ พื้นที่ที่มองไม่เห็น จากการใช้เทคโนโลยีที่เราไม่สามารถค้นพบได้ จะทำอย่างไรให้ชาวบ้านและชุมชนมีความเป็นเจ้าของ ผ่านกระบวนการทำผั่งน้ำ เป็นวิธีการที่ดีมาก ชาวบ้านเป็นเจ้าของและออกแบบเชื่อมโยงการจัดการน้ำในพื้นที่ด้วย (คุณพีระพล วงศ์เมือง พี่เลี้ยงจังหวัดสุรินทร์)
- 3) ห้องปฏิทินการผลิต ได้แนวคิด วิธีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ ขอบเขตการใช้ด้วยวิธีการไหนบ้าง (พี่เลี้ยงจังหวัดน่าน)
- 4) ห้องแผนที่รอบนอก/การใช้ประโยชน์ที่ดิน (คุณพะเยาว์ นาคำ พี่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น)
 - (1) เป็นบรรยากาศการเรียนรู้ร่วมกันแบบพี่น้อง มีสิ่งใหม่ๆ ให้ได้เรียนรู้ และมีความเป็นไปได้ เกิดประโยชน์กับชุมชนและตนเอง
 - (2) พวกเขาทำเรื่องการมีส่วนร่วม ที่ผ่านมามีระดับไหน ต้องเพิ่มอะไร รู้เทคโนโลยีแล้วต้องสร้างการเป็นเจ้าของอย่างไร
 - (3) เชื่อมโยงทุกเครื่องมือ พี่เลี้ยงต้องหนุนเสริมอย่างไร ออกแบบกระบวนการและสร้างการเป็นเจ้าของ ตั้งแต่แรก แกนนำทำ สรุป หนุนเสริม และวิเคราะห์
- 5) ห้องแผนที่รอบนอก/การใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้เรียนรู้เรื่องการทำงานร่วมกับชุมชน ต้องปล่อยวางเรื่องการผิด/ถูก ยึดวัตถุประสงค์และใช้ใจทำงานร่วมกัน เพื่อเป็นประโยชน์กับชุมชน (ดร.วิโรจน์ ละอองมณี พี่เลี้ยงจังหวัดจันทบุรี)
- 6) ดีใจได้เรียนรู้หลายอย่าง วันนี้มาเรียนรู้กับน้องๆ ว่ามีวิธีการทำงานอย่างไร จะนำเครื่องมือไปใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่อย่างไร ที่ระยองทำงานยากที่สุด เพราะว่ามีภาคอุตสาหกรรมเข้ามาเชื่อมโยง การเชื่อมโยงชุมชนเข้ามาทำงานร่วมกับเรา เริ่มจากการศึกษาข้อมูลมือสองของตนเอง สร้างความไว้วางใจกับชุมชนทั้งตำบล และชักชวนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ลงพื้นที่ไปทดสอบด้วยกัน และที่สำคัญต้องเก็บข้อมูลเป็นช่วงฤดูกาล เนื่องจากมีการเปลี่ยนการปลูกพืชหมุนเวียน มีผลต่อการใช้น้ำ (ดร.พงษ์ศักดิ์ วิชาสุตกุล พี่เลี้ยงจังหวัดระยอง)
- 7) ห้องปฏิทินชุมชน มีข้อมูลจำนวนมากในการรวบรวม ต้องสื่อสารชุมชนให้ได้ว่าเรื่องอะไร เริ่มจากการปฏิบัติการจากจุดเล็กๆ เห็นพลังของการทำงานร่วมกัน และเห็นประโยชน์ของข้อมูล (ดร.มานะ นาคำ พี่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น)
- 8) เรื่องผั่งน้ำจากเดิมคิดว่ารู้จักพื้นที่ภาคอีสาน จังหวัดอุบลราชธานี แต่จากการฟังเพื่อน ทำให้เรารู้ว่ายังมีเรื่องที่ไม่รู้อีกมาก เพื่อนๆ ทั้ง 5 ภาค เป็นคลังความรู้และต้นทุนที่ดี ทำให้เกิดการไหลของความรู้เข้าหากัน พยายามที่จะจดจำ เรียนรู้ความรู้ของเพื่อน หากได้พบปะกันในเวทีประชุมจะดีมาก (คุณมัสยา คำแหง พี่เลี้ยงจังหวัดอุบลราชธานี)
- 9) พื้นที่อยู่ติดกับตำบลวังประจัน จังหวัดสตูล การทำงานครั้งนี้ภาคภูมิใจเป็นอย่างมาก ทำงานระดับประเทศทั้งหมด 33 ตำบล 5 ภูมิภาค เชื่อได้ว่าสิ่งดีๆ วันนี้จะต้องขมวด นำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เป็นอย่างมาก ขอขอบคุณอาจารย์และเครือข่ายที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน (คุณนันทวัฒน์ เตชะสมัน เครือข่ายลุ่มน้ำคลองคูสน-คลองมำบัง จังหวัดสตูล)

- 10) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การทำความรู้ของชาวบ้านให้เป็นมาตรฐาน เพื่อเชื่อมต่อการทำงานอย่างมีส่วนร่วม หากเราทำรูปแบบเดียวกันจะขับเคลื่อนงานเป็นขบวนใหญ่ได้ และน่าสนใจประเด็นน้ำที่มองไม่เห็นร่วมด้วย (ดร.พีระพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล พี่เลี้ยงจังหวัดสงขลา)

คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ฟังแล้วรู้สึกดีใจ มีกำลังใจในการสื่อสาร อยู่ในห้อง Timeline มีอะไรที่เกินความคาดหมาย ชุดประสบการณ์ที่มีกับการเชื่อมโยงความรู้ที่มีประสบการณ์เพื่อยกระดับ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากทุกท่านที่มีความเชี่ยวชาญต่างกัน เป็นการนำงานที่เป็นความรู้เหนือพื้นที่เพื่อเติมเต็มน้องรุ่นใหม่และคนที่ไม่ได้อยู่ร่วมกัน ดังนั้น ชุดโครงการนี้เน้นแผนงานทางสังคม ทั้งโครงสร้าง วิศวกร และเทคโนโลยีมารวมกันในโครงการเพื่อขับเคลื่อนสังคม ตอนนี้ พรบ. น้ำฉบับใหม่และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สนทช.) กำลังค้นหาแนวทางในการทำงาน หากโครงการเรามีแพลตฟอร์มในการทำงานจะเกิดการขับเคลื่อนความรู้สู่เชิงนโยบาย หากมีการขับเคลื่อนในระดับตำบลได้จนเกิดเป็นรูปธรรมก็จะประสานพลังเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนงานเชิงนโยบาย เครื่องมือพื้นฐานแต่ช่วยทำให้เป็นเครื่องมือที่มีพลัง ช่วยให้เราที่มีกำลังใจในการทำงาน ขอขอบคุณทุกท่านมาก

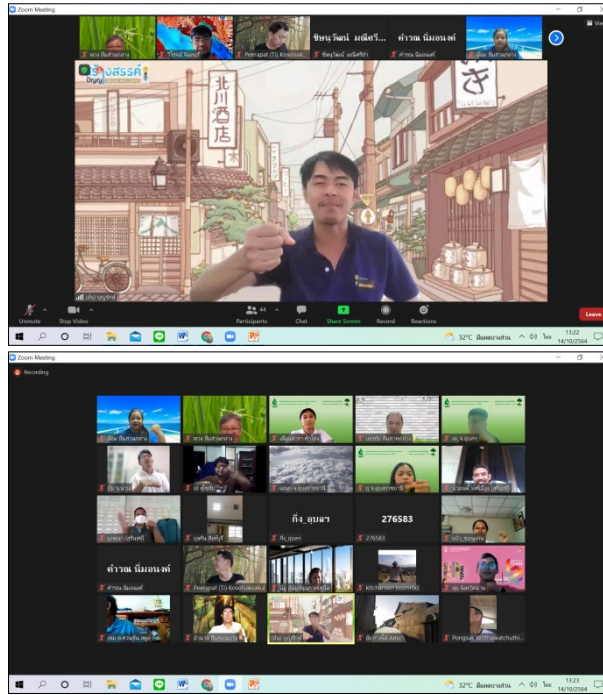
คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ช่วงเช้าเป็นการแลกเปลี่ยนการใช้เครื่องมือ ภาคบ่ายจะลงรายละเอียดเรื่องการใช้แอปพลิเคชัน เพื่อทดลองใช้ร่วมกัน ผাগพี่เลี้ยงช่วยดูทีมแกนนำชุมชนในการเข้าระบบแอปพลิเคชันผ่านสมาร์โฟนหรือโน้ตบุคร่วมด้วย รวมทั้งมีการตรวจสอบชุดคำถามและปรับแก้ไขชุดคำถามในแอปพลิเคชัน เพื่อวางแผนการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมผ่าน 3 เครื่องมือหลัก และการอบรมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรวิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ”

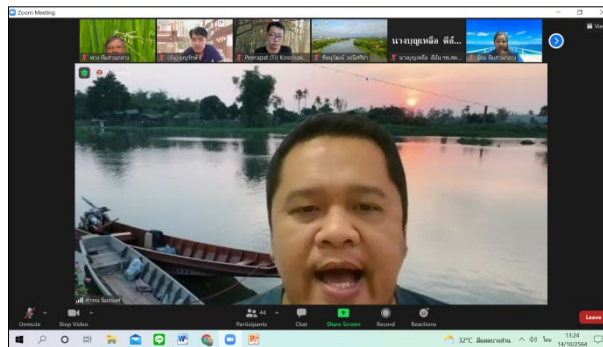
6. กิจกรรมเตรียมความพร้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ช่วงบ่าย คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา (อ้น) ชวนผู้เข้าร่วมทำเตรียมความพร้อมก่อนทำกิจกรรมเพื่อกระตุ้นสองข้าง 2 ข้าง ให้ทำงานสมดุลกัน ผ่านกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

- 1) สะบัดมือ เอามือประสานกันไว้เหนือศีรษะ แล้วไปด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหน้า และด้านหลัง
- 2) มือขวากำทูปขึ้นลง และมือซ้ายแบกไปด้านหน้า แล้วทำสลับไปมา 2 ข้าง

7. กิจกรรมแบ่งกลุ่มย่อยรายภูมิภาคในการวางแผนนำเครื่องมือไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในระดับพื้นที่

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ขวนผู้เข้าร่วมสะท้อนถึงเรื่องการสร้างการมีส่วนร่วม และการสร้างความเป็นเจ้าของกับพื้นที่
ได้หรือไม่?

- 1) กระบวนการเรียนรู้เข้มข้น จากการทำงานต้องสร้างแกนให้เข้มแข็งก่อนที่จะแยกทำงานเป็นทีม สื่อสารให้ชัดเจนก่อนแยกกระบวนการ/วางแผนลงพื้นที่ เช่น ตำบลท่าหลวง 3 พื้นที่ วันนี้เข้าใจหลักการทำงานแล้ว (คุณไอ คงสุข แกนนาคูมนตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี)
- 2) หากชุมชนทำเองจะเป็นอย่างไร เป็นงานใหม่ในพื้นที่ การทำงานในพื้นที่ช่วยพัฒนาคนจากการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติการร่วมด้วย (คุณเหม กาศา แกนนาคูมนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล)
- 3) คิดว่ามาถูกทางแล้ว เครื่องมือในเบื้องต้นช่วยให้มีความรู้/ข้อมูล การใช้เครื่องมืออาจจะเป็นแบบฟอร์มหรือแพทเทิร์นเดียวกัน เพื่อทำมาตรฐานให้เกิดตัวชี้วัดเดียวกัน เช่น มีประสบการณ์การทำงานกับกลุ่มเปราะบาง จะมีการใช้แอปพลิเคชันเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอสามารถระบุตัวคนและแสดงให้เห็นว่าเป็นกลุ่มเปราะบางระดับไหน เป็นเครื่องมือที่ดี ทำให้เกิดข้อมูลเชิงประจักษ์ เป็นข้อเท็จจริงที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เพื่อให้เห็นถึงศักยภาพของชุมชน และเป็นข้อมูลที่ได้มาจากพื้นที่ (คุณวิรัตน์ วัฒนสุข แกนนากลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น)

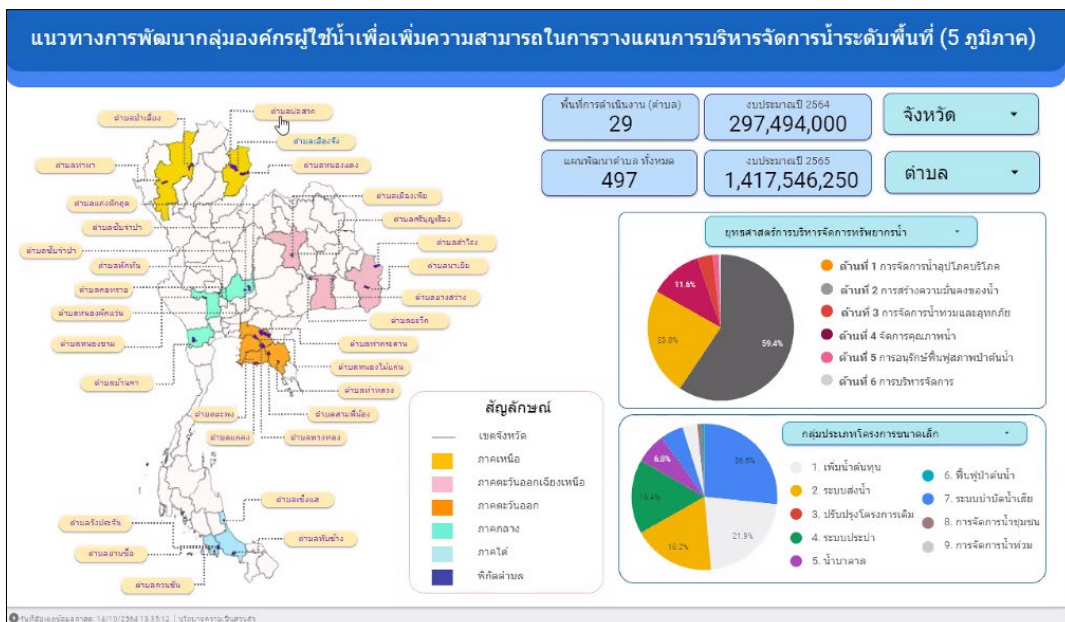
- 4) เป็นเรื่องใหม่ ตนเองต้องทำความเข้าใจกับชุมชน/แกนนำก่อน เป็นเรื่องของปัญหาในชุมชน รู้ว่าเป็นปัญหาแต่ไม่ได้นำมาพูดคุยกัน มีทั้งปัญหาน้ำเกินและแล้งซ้ำซาก เมื่อมีปัญหาก็ขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ชลประทานอย่างเดียว เป็นเรื่องดีที่จะนำปัญหามาพูดคุยกันทั้งปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้งซ้ำซาก (คุณบุญเหลือ ตี๋อิน แกนนำชุมชนตำบลคอตทราย อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี)

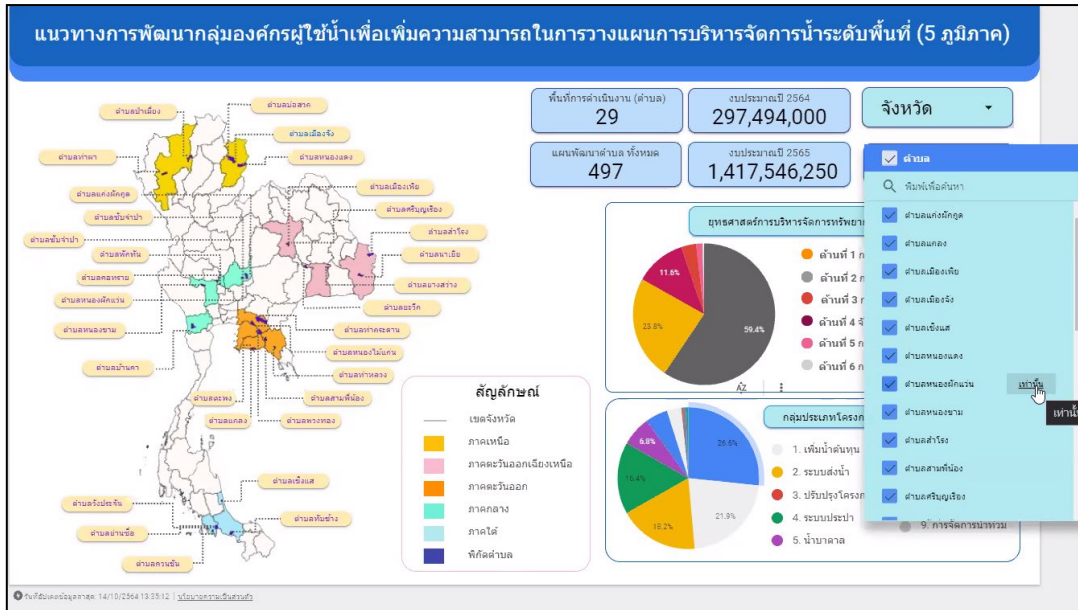
วันนี้เป็นการวางกรอบเพื่อหนุนเสริมการดำเนินงานในพื้นที่ สามารถแลกเปลี่ยน/ตั้งคำถามเพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันได้

- 1) มีการทำข้อมูลมาก พื้นที่จะนำข้อมูลไปใช้บริหารจัดการน้ำได้หรือไม่ คำถาม คือ ข้อมูลจะอยู่ในส่วนกลาง ความเป็นเจ้าของข้อมูลเป็นของใคร และเข้าถึงข้อมูลได้อย่างไร (ดร.วิโรจน์ ละอองมณี พี่เลี้ยงจังหวัดจันทบุรี)

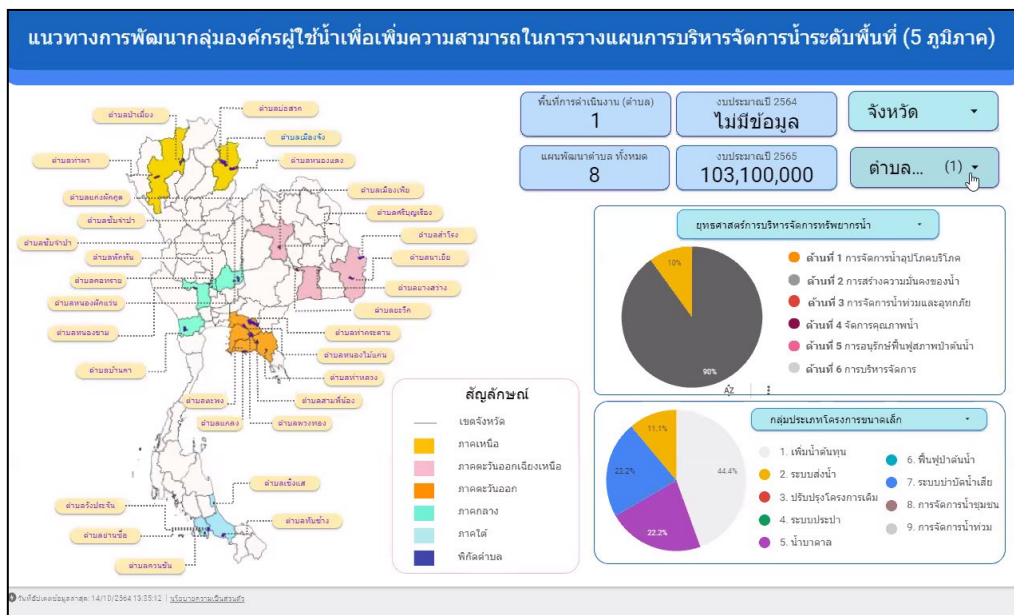
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เนื่องจากอยู่ระหว่างการพัฒนาระบบสารสนเทศร่วมกัน ข้อมูลจึงอยู่ในระบบสารสนเทศของบริษัท สร้างสรรค์ปัญหา จำกัด อนาคตจะติดตั้งระบบสารสนเทศไว้ที่ฐานข้อมูลของตำบล อปท.จะนำข้อมูลไปใส่ในเว็บไซต์ของตำบล เป็นข้อมูลเปิดอยู่ที่กองช่าง ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผนของเทศบาลและ อบต. เมื่อพัฒนาเสร็จระบบจะอยู่ที่ตำบลหรือเทศบาล ขณะนี้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) พยายามทำระบบนี้แต่อยู่ที่ส่วนกลาง ส่งจดหมายมาที่แต่ละท้องถิ่นเพื่อให้ช่วยเก็บข้อมูล ซึ่งหากท้องถิ่นไม่เข้าใจอาจไม่เห็นความสำคัญของข้อมูล และทุกปี สทนช.จะให้ท้องถิ่นส่งแผนไปที่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ส่งเข้าสู่คณะกรรมการลุ่มน้ำตามลำดับ สิ่งที่จะเกิดขึ้น คือ ทั้ง 33 ตำบล ภายใต้โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่จะมีระบบข้อมูลส่งให้ระดับอำเภอ จังหวัด และคณะกรรมการลุ่มน้ำ ตลอดจนสามารถเปิดข้อมูลให้อัพเดทให้ดูได้

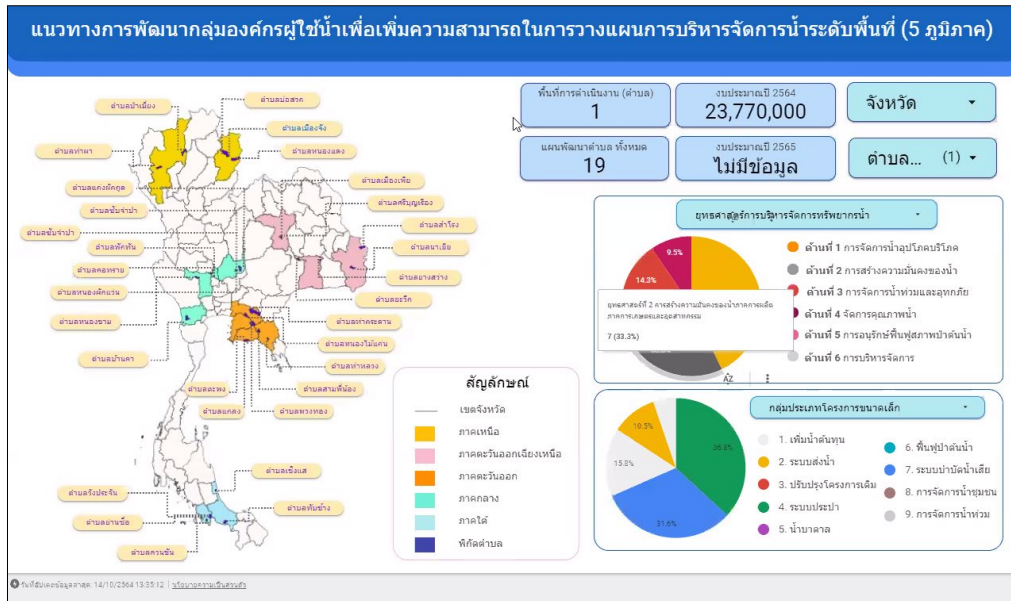
จากนั้น คุณคาร์ณ นิมอนงค์ เปิดระบบ Data Studio โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ (5 ภูมิภาค) ซึ่งเป็นการนำข้อมูลที่ทั้ง 5 ภูมิภาคส่งเข้ามา โดยในตัวอย่างนี้มีทั้งหมด 29 ตำบล รวมแผนพัฒนาตำบลทั้งหมด 497 แผน แบ่งเป็นงบประมาณปี 2564 จำนวน 297,494,000 บาท และงบประมาณปี 2565 จำนวน 1,417,546,250 บาท แยกตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6 ด้าน นอกจากนี้ยังสามารถเปิดดูข้อมูลรายตำบลได้ ดังตัวอย่างในแผนภาพ ข้อมูลภาพรวม งบประมาณระดับตำบล เป็นข้อมูลที่ทำร่วมกัน เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์จึงต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลในแอปพลิเคชัน Epicollect 5 เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนการดำเนินงาน ทั้ง 4 เครื่องมือ ช่วยสร้างการมีส่วนร่วมให้คนในชุมชนต้องลุกขึ้นมาทำข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีพี่เลี้ยงช่วยหนุนเสริม

ระบบ Data Studio แสดงภาพรวมข้อมูลทั้ง 5 ภูมิภาค

ระบบ Data Studio แสดงรายละเอียดรายตำบลจากทั้ง 5 ภูมิภาค

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ที่ผ่านมานงานบริหารจัดการน้ำส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เป็นการทำให้โครงการโดยนักวิจัยจากภายนอก ทำเสร็จก็นำข้อมูลมาเขียนรายงาน แต่โครงการนี้มีทั้งแกนนำชุมชน นักวิจัย โหนด นักวิชาการ มุ่งเน้นให้ชุมชนลงมือทำให้เกิดการดำเนินงานต่อเนื่องแม้ว่าโครงการจะเสร็จสิ้น/นักวิชาการออกจากพื้นที่ ยังสามารถต่อยอดการดำเนินงานในแต่ละปี เช่น ตัวอย่างการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่โครงการท่อทองแดงที่จังหวัดกำแพงเพชร เมื่อที่มวิจัยภายนอกออกมาชาวบ้านก็ทำงานกับเจ้าหน้าที่ชลประทานต่อเนื่อง ส่วนโครงการนี้เมื่อที่มวิจัยออกมาชุมชนก็ไปทำงานกับ อปท.ต่อเนื่อง โดยการชวนนักวิชาการเครือข่ายมาแลกเปลี่ยนมุมมอง มองเรื่องการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยที่เข้มข้นมากกว่าเดิม

คุณคาร์ณ นิมนอนต์ กล่าวเสริมว่า

1. ข้อมูลที่จะทำต่อไปนี้ คือ 1) เส้นประวัติศาสตร์ชุมชน 2) ผังน้ำชุมชน เน้นที่ระดับตำบล ภาพรวมของตำบล ใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งทั้งตำบล เห็นภาพเชิงขอบเขตพื้นที่ เหนือระดับพื้นที่ และค้นหาเส้นทางน้ำที่ชาวบ้านรู้ จะทราบเส้นทางน้ำและแหล่งน้ำ สัมพันธ์กับปฏิทินชุมชน ไม่ต้องเก็บเป็นรายครัวเรือนก็ได้ แต่ด้วยระยะเวลา สามารถนำฐานข้อมูลการเกษตร (มือสอง) มาเป็นตัวเชื่อมได้ 3) กำหนดกับการใช้ประโยชน์ของที่ดิน จะนำไปสู่การทำแผนได้โดยใช้แอปพลิเคชัน Epicollect5 เข้ามาช่วย
2. หลังจากนั้นต้องกลับไปวางแผนว่า จะอบรมติดตั้งความรู้ ทักษะ และความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชั้น ก่อนก็ได้ และเลือกวันในการอบรมหลักสูตรที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรวิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ” โดยมีวันอบรมให้เลือก 2 ช่วง คือ เดือนพฤศจิกายน 2564 ช่วงวันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2564 วันที่ 17-18 พฤศจิกายน 2564 วันที่ 19-20 พฤศจิกายน 2564 หรือ วันที่ 22-23 พฤศจิกายน 2564 และเดือนธันวาคม 2564 ช่วงวันที่ 13-14 ธันวาคม 2564 และ 18-19 ธันวาคม 2564 หรือจัดเวทีเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมในชุมชนโดยการนำเครื่องมือที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ไปชวนชุมชนทำให้สมบูรณ์

ข้อมูลชุมชน

- 1) เส้นประวัติศาสตร์ชุมชน
- 2) ผังน้ำชุมชน
- 3) ปฏิทินชุมชน
- 4) การใช้ประโยชน์จากที่ดิน
- 5) แอปพลิเคชัน

การวางแผนกิจกรรมเดือน ต.ค. - ธ.ค.

- 1) อบรมหลักสูตรที่ 1 ตัดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น
- 2) การจัดเวทีเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมในชุมชน (ชุมชนดำเนินการ)
 - 1) เส้นประวัติศาสตร์ชุมชน
 - 2) ผังน้ำชุมชน
 - 3) ปฏิทินชุมชน
 - 4) การใช้ประโยชน์จากที่ดิน

วันในการจัดอบรมหลักสูตรที่ 1

เดือนพฤศจิกายน

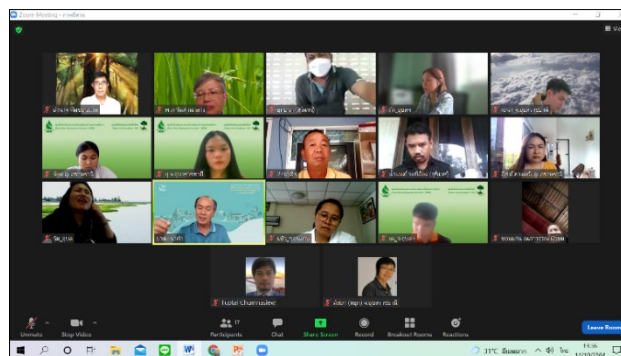
15-16 พ.ย. 64	17-18 พ.ย. 64	19-20 พ.ย. 64	22-23 พ.ย. 64

เดือนธันวาคม

13-14 ธ.ค. 64	18-19 ธ.ค. 64

จากนั้น แบ่งกลุ่มย่อย 4 ห้อง เพื่อวางแผนการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมผ่าน 3 เครื่องมือหลัก การตรวจสอบชุดคำถามและปรับแก้ไขชุดคำถาม การอบรมตัดตั้งความรู้ ทักษะ และความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น และการเลือกวันอบรมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตรวิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ” (หลักสูตรที่ 1) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ห้องย่อยภาคอีสาน

คุณพวงทอง เม็งเกร็ด ให้พี่เลี้ยงและแกนนำชุมชนทั้ง 3 จังหวัด วางแผนร่วมกันและได้ข้อสรุปว่า ทั้ง 3 พื้นที่ (จังหวัดขอนแก่น อุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์) จะลงไปเติมเต็มข้อมูลของแต่ละพื้นที่ก่อนในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564 และมาอบรมแยกรายจังหวัด เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 ตำบลเมืองเพีย จังหวัดขอนแก่นมีการเก็บเกี่ยวผลผลิต พี่เลี้ยงจังหวัดสุรินทร์ลงสมัครเลือกตั้ง และมีการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564 โดยการอบรมของแต่ละพื้นที่จะแยกรายจังหวัดขอให้ทีมกลางลงสนับสนุนร่วมด้วย จังหวัดขอนแก่นจัดวันที่ 13-14 ธันวาคม 2564 และจังหวัดสุรินทร์กับจังหวัดอุบลราชธานีจัดวันที่ 18-19 ธันวาคม 2564 สำหรับผู้เข้าร่วมทีมกลางเสนอแนะว่าหากมาเกินจำนวนเกิน 5 คน/พื้นที่ ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของแต่ละภูมิภาค

คุณคำณ นิมอนงค์ สอบถามเรื่องจำนวนตำบลที่ขับเคลื่อนงานใน 3 พื้นที่ (จังหวัดขอนแก่น อุบลราชธานี และจังหวัดสุรินทร์) เพื่อนำไปใช้ในการปรับแบบสอบถามในแอปพลิเคชัน Epicollect5 สรุปได้ดังนี้

จังหวัดขอนแก่น		จังหวัดอุบลราชธานี		จังหวัดสุรินทร์	
ตำบลศรีบุญเรือง	ตำบลเมืองเพีย	ตำบลนาเฮีย	ตำบลสำโรง	ตำบลยะวึก	ตำบลยางสว่าง
8 หมู่บ้าน	14 หมู่บ้าน	5 หมู่บ้าน	11 หมู่บ้าน	10 หมู่บ้าน	11 หมู่บ้าน

รวมทั้งสอบถามชื่อของแหล่งน้ำในพื้นที่ภาคอีสานเพื่อมาจัดทำแบบสอบถามอีกครั้งหนึ่ง เช่น กุด บุ่ง เลิง ฮ่อม แก่งวัง เป็นต้น ซึ่งทีมส่วนกลางจะต้องมานิยามอีกครั้งหนึ่งเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลในพื้นที่ที่ตรงกัน เนื่องจากในหลายพื้นที่เรียกชื่อแหล่งน้ำและมีลักษณะต่างกัน

นอกจากนี้ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ได้เข้ามาพูดคุยเพิ่มเติมเรื่องการคัดเลือกพื้นที่ของแต่ละจังหวัดนั้น ขอให้ระมัดระวังเรื่องการทำงานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น เนื่องจาก รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ เน้นย้ำกับเรื่องนี้มาก เนื่องจากเมื่อดำเนินงานสำเร็จจะไม่สามารถรับรองได้ว่าเป็นผลงานภายใต้โครงการนี้

2. ห้องย่อยภาคเหนือ

คุณอาภา พงษ์ศิริแสน ได้ชวนผู้เข้าร่วมวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมของภาคเหนือ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน โดยมีประเด็นในการจัดเวทีเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมในชุมชน และการนัดหมายการอบรมหลักสูตรการเก็บข้อมูล ดังนี้

จังหวัด	กิจกรรมที่จะเริ่มดำเนินการ	รูปแบบการจัดกิจกรรม	วันที่จัดกิจกรรมอบรม
เชียงใหม่	การอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น	แยกจัดแต่ละตำบลเนื่องจากสถานการณ์โควิดของจังหวัดยังรุนแรงอยู่	13-14 ธ.ค. 2564
น่าน	การอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น	จัดกิจกรรมรวมกันที่ สำนักวิทยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะมีความเสถียรทางอินเทอร์เน็ต มากกว่าในพื้นที่	13-14 ธ.ค. 2564

ช่วงสุดท้าย คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดาชวนผู้เข้าร่วมพิจารณาชุดคำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผ่าน Application Epicollect 5 โดยผู้เข้าร่วมมีการเสริมประเด็นในรายละเอียดของชุดคำถาม ดังนี้

- 1) ข้อ 8 ขนาดของประเภทแหล่งน้ำที่เป็นอ่างเก็บน้ำ บางพื้นที่ใช้หน่วยเป็นไร่ หรือมีหน่วยอยู่แล้ว
- 2) ข้อ 9 ขนาดของประเภทแหล่งน้ำที่เป็นฝาย ระบุปริมาตรกักเก็บของฝาย
- 3) ข้อ 11 ขนาดของประเภทแหล่งน้ำที่เป็นบ่อน้ำตื้น/บ่อดอก/บ่อวง สามารถระบุจำนวนวันที่กักเก็บน้ำได้

- 4) ข้อ 12 ขนาดของประเภทแหล่งน้ำที่เป็นบ่อบาดาล นับบ่อที่ใซ้อยู่ มีแบบคันโยกและเครื่อง รวมทั้งวัดความลึกของบ่อ (ตัวเลข หน่วยเป็นเมตร)
- 5) ข้อ 14 พื้นที่การใช้ประโยชน์ เพิ่ม คริวเรือนที่ได้รับประโยชน์
- 6) เพิ่มประเด็นเรื่องของถังเก็บน้ำในพื้นที่

3. ห้องย่อยภาคกลางและภาคตะวันออก

คุณอรธิตา นามศิริ ขวนผู้เข้าร่วมวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมของภาคกลางและภาคตะวันออก ในช่วงเดือน ตุลาคม-ธันวาคม โดยมีประเด็นในการแลกเปลี่ยนและหารือ ได้แก่ 1) การสะท้อนการเรียนรู้ เครื่องมือ 4 ชั้น การอบรม หลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชั้น รวมทั้งรูปแบบการ อบรม และ 2) การจัดเวทีเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมในชุมชน (ชุมชนดำเนินการ) ประกอบด้วยเครื่องมือ เส้นประวัติศาสตร์ ชุมชน ผังน้ำชุมชน ปฏิทินชุมชน และการใช้ประโยชน์จากที่ดิน 3) การนัดหมายตารางกิจกรรม มีรายละเอียด ดังนี้ จังหวัดฉะเชิงเทรา-ชลบุรี

คุณกิจเจริญ บุญรอด พี่เลี้ยงจังหวัดฉะเชิงเทรา-ชลบุรี แลกเปลี่ยนว่า เครื่องมือแผนผังน้ำชุมชน ทำให้เห็นวิธีการ สร้างการมีส่วนร่วม และเป็นเจ้าของปัญหา และใช้ผังน้ำในการทำความเข้าใจแหล่งน้ำในชุมชน รวมทั้งแนวทางการเก็บข้อมูล ประเภทแหล่ง และทิศทางการไหลของน้ำ แนวทางการดำเนินงานในพื้นที่ สถานการณ์ในพื้นที่สามารถลงพื้นที่ได้แล้ว แต่พี่ เลี้ยงควรต้องผ่านการอบรมพัฒนาศักยภาพและสร้างความเข้าใจก่อนลงพื้นที่ทำงานร่วมกับชุมชน

ดร.สินีนาด เร็มลาวรรณ เสริมว่า ทีมคณะทำงานต้องมีการประชุมทำความเข้าใจร่วมกัน และเรียนรู้แนวทางในการ ดำเนินงาน รวมทั้งข้อมูลต่างๆที่จะสามารถนำไปทำงานต่อกับทีมแกนนำตำบลได้

อาจารย์วันิดา รุ่งแสง เสริมว่า ตอนนี้มีภาระกระตุ้น ติดตาม สอบถามสารทุกข์สุกดิบกับทีมแกนนำตำบลผ่านไลน์กลุ่ม เป็นระยะ

จังหวัดจันทบุรี

ดร.วิโรจน์ ละอองมณี พี่เลี้ยงจังหวัดจันทบุรี แลกเปลี่ยนว่า ตำบลสามพี่น้องมีการลงพื้นที่เพียงครั้งเดียว ยังไม่ได้ลง ลึกในรายละเอียดเรื่องการเก็บข้อมูล ในส่วนของพี่เลี้ยงยังไม่ชัดเจนในเครื่องมือที่จะต้องนำไปดำเนินการ แนวทางการ ดำเนินงานการดำเนินงานต่อหลังจากนี้จึงต้องการให้มีการอบรมให้ทางทีมพี่เลี้ยงและทีมแกนนำตำบลมาอบรมร่วมกันเพื่อให้ เห็นเป้าหมาย กระบวนการ และเครื่องมือไปพร้อมๆกัน

ดร.สุมิตร คุณเจตน์ เสริมว่า ทีมพี่เลี้ยงต้องเรียนรู้เพิ่มเติมไปพร้อมกับชุมชน ซึ่งควรจัดกิจกรรมในช่วงแรกก่อนมีการ ลงพื้นที่เก็บข้อมูล เพื่อให้มีความเข้าใจและชัดเจนในเป้าหมายและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

จังหวัดระยอง

ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตกุล พี่เลี้ยงจังหวัดระยอง แลกเปลี่ยนว่า จังหวัดระยองมีแนวทางการดำเนินงาน 3 ช่วง ได้แก่ การเตรียมตัว เตรียมความพร้อมของตัวเอง ในการศึกษาลักษณะพื้นที่ ชนิดของดิน เส้นทางน้ำ แหล่งน้ำในพื้นที่ การหาข้อมูล สภาพอากาศผ่านกรมอุตุนิยมวิทยาจังหวัดระยอง 2) การสร้างความเข้าใจและสร้างทีมคณะทำงานของตำบลตงพง และตำบล แกลง ผ่านการนำเสนอข้อมูลจากการทบทวนของพี่เลี้ยง และชวนแกนนำตำบลลงพื้นที่สำรวจบริบททั่วไปเบื้องต้น จากนั้นนำ ข้อมูลมาวิเคราะห์ 3) การจัดประชุมแต่ละชุมชน เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนเส้นทางประวัติศาสตร์ชุมชน การเปลี่ยนแปลงของ

พื้นที่ และการบริหารจัดการน้ำ ตลอดจนมีการค้นหาแกนนำแต่ละหมู่บ้านที่จะมาร่วมดำเนินงาน ต้องการให้ทีมส่วนกลางช่วยหนุนเสริมในการกระตุ้นทีมตำบลตะพงและตำบลแก่งในการดำเนินงานร่วมกัน

จังหวัดลพบุรี

คุณไอ คงสุข พี่เลี้ยงจังหวัดลพบุรี แลกเปลี่ยนว่า จังหวัดลพบุรีมีการจัดเวทีสร้างความเข้าใจทีมแกนนำทั้ง 3 ตำบลในเบื้องต้นแล้ว การดำเนินงานต่อหลังจากนี้ควรเริ่มจากการอบรมพัฒนาศักยภาพให้ทีมคณะทำงานและแกนนำตำบลก่อนเป็นอันดับแรก

จังหวัดสิงห์บุรี

คุณบุญเหลือ ตี๋อัน แลกเปลี่ยนว่า จังหวัดสิงห์บุรีมีการเตรียมความพร้อมในพื้นที่ไว้เบื้องต้น และสามารถลงพื้นที่ได้ ซึ่งก่อนหน้านี้นี้พื้นที่มีต้นทุนในการดำเนินงานวิจัยประเด็นเรื่องสุขภาพ และมีการเก็บข้อมูลและใช้เครื่องมือเส้นทางประวัติศาสตร์มาแล้ว แต่ในครั้งนี้อาจต้องเพิ่มเติมเรื่องการบริหารจัดการน้ำ ดังนั้น จึงต้องมีการอบรมแกนนำชุมชนก่อนเพื่อให้เข้าใจ เห็นความสำคัญ และเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนเรื่องการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

คุณเอกชัย ยุทธชัยวรกุล พี่เลี้ยงภาคกลาง แลกเปลี่ยนเพิ่มเติมว่า แนวทางของภาคกลางและภาคตะวันออกเห็นด้วยกับการเริ่มต้นด้วยการอบรมพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลโดยเร็วที่สุด อาจมีการเชิญแกนนำที่ยังไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องการเลือกตั้งมาร่วมอบรมก่อน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานต่อไปได้

จากนั้น คุณอรธิตา นามศิริ หารือรูปแบบและนัดหมายตารางกิจกรรมของภาคกลางและภาคตะวันตก มีรายละเอียดดังนี้

จังหวัด	กิจกรรมที่จะเริ่มดำเนินการ	รูปแบบการจัดกิจกรรม	วันที่จัดกิจกรรมอบรมฯ
ฉะเชิงเทรา-ชลบุรี	การอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น	รวม 2 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทราและชลบุรี ไม่เกิน 25 คน	22-23 พ.ย. 2564
จันทบุรี	การอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น	จัดกิจกรรมภายในจังหวัดจันทบุรี หาพื้นที่กลางให้ 2 ตำบลของจันทบุรีมารวมกัน	22-23 พ.ย. 2564
ระยอง	1. เตรียมทีมพื้นที่ สร้างความเข้าใจสร้างทีม 2. การอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น	จัดกิจกรรมภายในจังหวัดระยอง	19-20 พ.ย. 2564
ลพบุรี	การอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น	จัดกิจกรรมร่วมกับจังหวัดสุพรรณบุรี	15-16 พ.ย. 2564
สิงห์บุรี	1. เตรียมทีมพื้นที่ สร้างความเข้าใจสร้างทีม 2. การอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น	จัดกิจกรรมภายในจังหวัดสิงห์บุรี	19-20 พ.ย. 2564

ช่วงสุดท้าย คุณอรธิตา นามศิริ ขวนผู้เข้าร่วมพิจารณาชุดคำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผ่าน Application Epicollect 5 โดยผู้เข้าร่วมมีการเสริมประเด็นในรายละเอียดของชุดคำถาม ดังนี้

1. ข้อที่ 4 จำนวนหมู่บ้าน ต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับขอบเขตพื้นที่ของแต่ละตำบล เช่น ตำบล มี 23 หมู่บ้าน
2. ข้อที่ 6 ประเภทแหล่งน้ำ เพิ่มเติม การนิยามประเภทแหล่งน้ำให้เข้าใจชัดเจนตรงกัน และเพิ่มเติมประเภทแหล่งน้ำ ได้แก่ คลองส่งน้ำ/คลองชลประทาน คลองธรรมชาติ/ลำห้วย

4. ห้อยย่อภาคใต้

คุณอัญญา ดีไสว ขวนผู้เข้าร่วมวางแผนการดำเนินงานกิจกรรมของภาคใต้ ในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564 โดยมีประเด็นในการจัดเวทีเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมในชุมชน และการนัดหมายการอบรมหลักสูตรการเก็บข้อมูล ดังนี้

จังหวัด	กิจกรรมที่จะเริ่มดำเนินการ	รูปแบบการจัดกิจกรรม	วันที่จัดกิจกรรมอบรมฯ
สงขลา	การอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น	รวม 2 พื้นที่ เนื่องจากในพื้นที่มีสถานการณ์ Covid-19 จึงมีการเชิญแกนนำชุมชนเข้าร่วมเพียง 5 คน	15-16 พ.ย. 2564
สตูล	การอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น	จัดกิจกรรมภายในจังหวัดสตูล โดยจัดรวมกัน 3 พื้นที่เชิญแกนนำพื้นที่ละ 5 คน	15-16 พ.ย. 2564

ช่วงสุดท้าย คุณอัญญา ดีไสว ขวนผู้เข้าร่วมพิจารณาชุดคำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลผ่าน Application Epicollect 5 โดยผู้เข้าร่วมมีการเสริมประเด็นในรายละเอียดของชุดคำถาม ดังนี้

1. ข้อที่ 4 จำนวนหมู่บ้าน ต้องมีการปรับให้สอดคล้องกับขอบเขตพื้นที่ของแต่ละตำบล
2. ข้อที่ 6 ประเภทแหล่งน้ำ เพิ่มเติม การนิยามประเภทแหล่งน้ำให้เข้าใจชัดเจนตรงกัน และเพิ่มเติมประเภทแหล่งน้ำ ได้แก่ ป่าพรุ ฝายปูน/ฝายมีชีวิต และความแตกต่างของบึง/หนอง/กุด

เมื่อแลกเปลี่ยนในห้อยย่อเสร็จสิ้นกลับมารวมกันห้องกลาง คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า เพื่อเป็นการทำความเข้าใจให้ตรงกันอีกครั้งหนึ่งในระดับจังหวัดและภูมิภาค ขอให้พี่เลี้ยงทีมกลางเป็นตัวแทนนำเสนอให้ทั้ง 5 ภูมิภาคครบถ้วนซึ่งกันและกัน สรุปได้ดังนี้

คุณอรธิตา นามศิริ นำเสนอการวางแผนของภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือว่า ภาคกลางจะมีการจัดอบรมในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรีแยกในวันที่ 19-20 พฤศจิกายน 2564 จังหวัดลพบุรีจัดรวมกับจังหวัดสุพรรณบุรีในวันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2564 สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดฉะเชิงเทรา-ชลบุรีจัดรวม 2 จังหวัด ผู้เข้าร่วมไม่เกิน 25 คน และจังหวัดจันทบุรีจัดกิจกรรมภายในจังหวัดจันทบุรี หาพื้นที่กลางให้ 2 ตำบล ของจันทบุรีมารวมกัน รวมทั้ง 3 จังหวัด จัดวันที่ 22-23 พฤศจิกายน 2564 โดยจังหวัดระยองจัดกิจกรรมภายในจังหวัดระยอง วันที่ 19-20 พฤศจิกายน 2564 ซึ่งภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรเริ่มต้นด้วยการอบรมพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลโดยเร็วที่สุด ผ่านการเชิญแกนนำที่ยังไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องการเลือกตั้งมาเข้าร่วมอบรมก่อน เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงานต่อไป

คุณอัญญา ดีไสว นำเสนอการวางแผนงานของภาคใต้ว่า จะมีการจัดอบรมในวันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2564 เนื่องจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 อาจจะรวมกลุ่มใหญ่ไม่ได้ เป็นการรวมกัน 5 ท่าน/พื้นที่ ทีมภาคอาจจะประชุมผ่านโปรแกรมซูม ซึ่งต้องขอพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีการจัดเวทีลงเก็บข้อมูลในพื้นที่ เพื่อนำกลับมาแลกเปลี่ยนกับเวทีภาคอีกครั้งหนึ่ง

คุณพวงทอง เม้งเกร็ด นำเสนอการวางแผนงานของภาคอีสานว่า ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564 ทีมพี่เลี้ยงทั้ง 3 จังหวัด จะลงหนุนเสริมการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในพื้นที่ ผ่านการใช้ 4 เครื่องมือ และจะมีการฝึกอบรมในช่วงเดือนธันวาคม คือ จังหวัดขอนแก่น วันที่ 13-14 ธันวาคม 2564 และจังหวัดสุรินทร์กับจังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 18-19 ธันวาคม 2564 โดยขอให้ทีมกลางลงหนุนเสริม

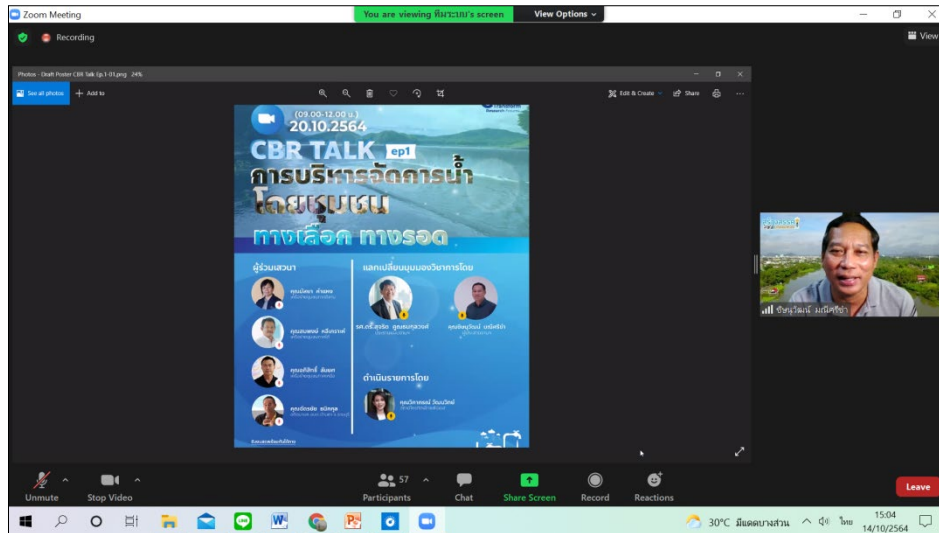
คุณอาภา พงศ์ศิริแสน นำเสนอการวางแผนงานของภาคเหนือว่า เนื่องจากมีความกังวลจากการเลือกตั้งวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564 และสถานการณ์โควิด-19 จึงจะขอแยกจัดอบรมวันที่ 13-14 ธันวาคม 2564 โดยจังหวัดน่านจะนำตัวแทน 3 ตำบล มารวมกันที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยาเขตน่าน ส่วนจังหวัดเชียงใหม่ 2 ตำบล มีศักยภาพในการจัดประชุมออนไลน์ แต่ขอคู่อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ตลอดจนจะมีการจัดเวทีย่อยเพื่อนำเครื่องมือทั้ง 4 พื้นที่ลงไปหนุนเสริมและเก็บข้อมูลเสริมให้รายงานมีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการขอรายงานแผนการจัดการน้ำประจำปีและการใช้ประโยชน์จากที่ดินของ อปท.เพื่อใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการต่อไป

คุณคำรณ นิมนงค์ สรุปรว่า ทั้ง 5 ภูมิภาค ลงวันที่อบรมเรียบร้อยแล้ว สรุปรวางแผนภาพ สำหรับรายละเอียดการวางแผนการอบรมหลักสูตรที่ 1 จะแจ้งให้ทราบอีกครั้งหนึ่ง

วันในการจัดอบรมหลักสูตรที่ ๑			
เดือนพฤศจิกายน			
๑๕-๑๖ พ.ย. ๖๔	๑๗-๑๘ พ.ย. ๖๔	๑๙-๒๐ พ.ย. ๖๔	๒๒-๒๓ พ.ย. ๖๔
ลพบุรี สุพรรณบุรี สตูล สงขลา		ระยอง สิงห์บุรี	ฉะเชิงเทรา ชลบุรี จันทบุรี
เดือนธันวาคม			
๑๓-๑๔ ธ.ค. ๖๔		๑๘-๑๙ ธ.ค. ๖๔	
ขอนแก่น เชียงใหม่ น่าน		สุรินทร์ อุบลราชธานี	

8. วางแผนการจัดกิจกรรมเวทีสาธารณะ CBR Talk การบริหารจัดการน้ำชุมชน “ทางเลือก ทางรอด”

คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ปัจจุบันงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นภายใต้การสนับสนุนของ สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นยุติลง สกว.เปลี่ยนเป็นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในปี 2562 งานวิจัยท้องถิ่นมีงบประมาณสนับสนุนการวิจัยอยู่ที่สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ทางทีมวิจัยท้องถิ่นจึงเริ่มให้มีการจัดเวทีพูดคุยโดยไม่ต้องผูกพันกับแหล่งทุน เพื่อให้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมีคุณค่าและมีประโยชน์ ผ่านการสื่อสารสู่สาธารณะในรายการ CBR Talk ทำเป็นซีรี่ย์หลากหลายประเด็น เช่น เศรษฐกิจฐานราก การศึกษา วิฤตในชุมชน ทั้งเรื่องสวัสดิการชุมชน วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น โดยจะมีการจัดเวทีสื่อสารครั้งแรกเป็นการนำเสนอเรื่อง**การบริหารจัดการน้ำชุมชน “ทางเลือก ทางรอด”** ซึ่งมีงานที่ทำยึดโยงกันอยู่แล้วและเป็นกระแสที่ร้อนแรงในปัจจุบัน ขอเชิญชวนเครือข่ายที่ทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นและคนที่สนใจเข้าร่วมเรียนรู้ ในวันที่ 20 ตุลาคม 2564 มีผู้เข้าร่วมเสวนาทั้ง 4 ภาค คือ คุณอภิสิทธิ์ ลัมยศ จังหวัดน่าน คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ จังหวัดสตูล คุณมัสยา คำแหง จังหวัดอุบลราชธานี และคุณฉัตรชัย ธนิกกุล จังหวัดราชบุรี มีคุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ ประธานการพูดคุยร่วมกับ รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ นักวิชาการจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ข้อคิดเห็นต่อการผลักดันเชิงนโยบาย และมีคุณวิภาพร วัฒนวิทย์ (ฟักแพง) เป็นพิธีกร ทุกภาคสามารถเข้าร่วมฟังผ่าน FB live, YouTube เพจของนักข่าวพลเมือง และบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ทีมกลางจะส่งลิงค์ให้อีกครั้งหนึ่งเพื่อส่งต่อให้แกนนำชุมชนได้เข้าร่วมเรียนรู้ร่วมด้วย อยากเชิญชวนทุกท่านเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้เพื่อมองเห็นคุณค่า ความหมาย และพลังจากการขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และช่วงบ่ายจะมีการประชุมผ่านโปรแกรมZoomร่วมกัน ทั้ง 33 ตำบล จากในพื้นที่ เป็นเวทีเครือข่ายฉันทมิตร และแลกเปลี่ยนเรียนรู้และวางแผนงานร่วมกัน

9. กิจกรรมสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ (After Action Review : AAR)

คุณคำรณ นิมมอนงค์ ให้ตัวแทนภาคละ 2 ท่าน กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับและสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมประชุมในวันนี้ รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ 4 เครื่องมือ สรุปได้ดังนี้

- 1) มีความชัดเจนในหลักการ จากการมีประสบการณ์การทำงานหลายงาน มาถูกทาง เป้าหมายเพื่อชุมชน เครื่องมือและตัวชี้วัดตอบสนองอย่างชัดเจน ขึ้นอยู่กับว่าพี่เลี้ยงจะนำไปถ่ายทอดได้แค่ไหน อย่างไร ขอขอบคุณทีมงานทุกท่าน (คุณรัฐ กสิธิกสิกรรม พี่เลี้ยงจังหวัดเชียงใหม่)
- 2) ได้เครื่องมือและมีแนวทางที่ชัดเจน มั่นใจมากขึ้น มีแนวทางการทำงานที่ชัดเจน มีเครื่องมือที่ช่วยหนุนเสริมการทำงานให้เกิดประโยชน์กับชุมชนอย่างแท้จริง ต้องเรียนรู้เพิ่มเติมอีก 3 เครื่องมือ (คุณกุลเดช คำแก่น พี่เลี้ยงจังหวัดน่าน)
- 3) การนำเครื่องมือมาใช้กับชุมชน จะทำให้ชุมชนเกิดความหวงแหน รู้สึกเป็นเจ้าของ สรุปว่าจะได้พูดคุยกันเมื่อไหร่ (คุณโกวิท ฑะสิทธิ์ทอง แกนนำตำบลเชิงแส อำเภอกะสอสังข์ จังหวัดสงขลา)
- 4) การใช้เครื่องมือดี แต่ที่ผ่านมายังข้องใจอยู่ จะได้ในพื้นที่ ทำอย่างไรจะละเอียด และได้ประโยชน์มากกว่า รวมทั้งได้เรียนรู้การใช้หนอง น้ำ แหล่งน้ำที่มีชื่อไม่เหมือนกันในแต่ละภูมิภาค ซึ่งจะได้เรียนรู้ต่อไป (คุณเหม กาสา แกนนำตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล)
- 5) การจัดการกระบวนการ/เครื่องมือที่ดีจะนำไปสู่การเกิดผลผลิตและผลกระทบที่ดี ในส่วนของการมีส่วนร่วมได้ส่วนเสียต้องการให้เป็นเครื่องมือที่สอดคล้องกับบริบทชุมชน รวมทั้งมีเครื่องมือการอ่านและเครื่องมือการบันทึกต่อไป (คุณนันท์วัฒน์ เต๊ะสมัน เครือข่ายลุ่มน้ำคลองคูสน-คลองมาบัง จังหวัดสตูล)
- 6) ในฐานะแกนนำระดับพื้นที่ รู้สึกมีความภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้เข้าร่วมดำเนินโครงการ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ใช้เครื่องมือที่เป็นมาตรฐานเพื่อนำมาพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่มีอย่างยาวนาน มีความเชื่อมั่นว่าจะแก้ไขปัญหาได้ ขอขอบคุณมาก (คุณวิรัตน์ วัฒนสุข แกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น)
- 7) ช่วงเช้าไม่ได้ฝึกการทำเครื่องมือ คิดว่าโครงการมีแกนหลักในการทำงาน เป็นการทำงานทีมใหญ่ (ดร.กิงกาญจน์ สำนวนเย็น พี่เลี้ยงจังหวัดอุบลราชธานี)
- 8) ช่วงเช้าได้แลกเปลี่ยนพอสมควร เครื่องมือพังน้ำชุมชนช่วยให้ชุมชนมีความร่วมมือและได้ลงมือทำร่วมกัน จาก การนำปัญหา/ข้อมูลของชุมชนขึ้นมาพูดคุยร่วมกัน (คุณพีระพล วงศ์เมือง พี่เลี้ยงจังหวัดสุรินทร์)
- 9) เป็นตัวแทนของทีม ติดตามงานโครงการนี้อยู่ห่างๆ อยากรู้ว่าทำอะไร วันนี้ทำให้ทราบและเข้าใจว่าโครงการต้องการทำอะไรให้ชุมชน สิ่งที่สำคัญ คือ การให้ความสำคัญกับชุมชนและการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ซึ่งการสะท้อนข้อมูลของชุมชนมีความสำคัญต่อรูปแบบการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนงานสู่ระดับนโยบาย มีความชัดเจนจากการเรียนรู้เครื่องมือ คลายความสงสัย และปัญหา คือ ค่อยๆ เรียนรู้ ชอบ

บรรยากาศที่มีทีมใหญ่ช่วยสนับสนุน จะช่วยให้ชุมชนเข้มแข็งเพิ่มขึ้น (ดร.วิโรจน์ ละอองมณี พี่เลี้ยงจังหวัด จันทบุรี)

- 10) ความชัดเจนเรื่องการทำงานเพิ่มขึ้น เห็นแนวทางการปฏิบัติงานในพื้นที่ งบกับทางพื้นที่ ทำให้เห็นว่า จะขยับและเตรียมอย่างไร เนื่องจากยังไม่เคยทำงานร่วมกัน (คุณกิจเจริญ บุญรอด พี่เลี้ยงจังหวัดฉะเชิงเทรา)
- 11) ขอบเขตทีมงานและอาจารย์ทุกท่าน มีพลัง พร้อมที่จะขับเคลื่อน เพราะว่าเรารู้เป้าหมาย ได้ลงมือทำ จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับชุมชนด้วย (คุณไอ คงสุข แกนนำชุมชนตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี)
- 12) หลังจากวันนี้จะรู้ว่าการเก็บข้อมูลพื้นฐานเป็นสิ่งที่สำคัญ ทำให้ทราบปัญหาต่างๆ รู้เขารู้เรา เรียนรู้พื้นที่อื่นๆ/บริบทที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ (คุณบุญเหลือ คีอั้น แกนนำชุมชนตำบลคอทราย อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี)
- 13) ขอบเขตที่ชวนเข้าร่วม มีทีมงานระดับประเทศที่มาทำงานจัดการน้ำร่วมกัน เป็นพลังของกลุ่มคน/ประชาชนต่อไปสามารถจัดการชุมชนได้ทุกอย่าง เห็นกลุ่มคนมากมาย เกิดพลัง เรียนรู้เครื่องมือที่แม้ว่าจะคุ้นเคย เมื่อลงรายละเอียดคาดว่าจะใช้ประโยชน์กับชุมชนได้จริง (คุณปานเนตร สุขสว่าง พี่เลี้ยงโครงการท่อทองแดง จังหวัดสุโขทัย)
- 14) รับโจทย์มายังงๆ เมื่อได้รู้จัก ดร.มานะ – คุณพะเยาว์ นาคำ คุณวิรัตน์ วัฒนสุข คุณณภัทรธรณ ผิวชม คาดว่า จะขับเคลื่อนงานได้ วันนี้ได้เรียนรู้ความละเอียด เรียนรู้จากการเป็นผู้สังเกตการณ์ และได้ลงมือทำจริง เรียนรู้จากเพื่อนในห้องย่อย หวังว่าการจัดการน้ำสู่ชุมชนจะทำให้หน้าไม่ท่วมนานและช่วงน้ำแล้งจะไม่ขาดน้ำ (พ.ต.อ.อำนาจ ถนอมทรัพย์ พี่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น)
- 15) คุณพิเชษ เบญจมาศ พี่เลี้ยงจังหวัดสตูล ขับลำน้ำชื่อว่า “**สาธารณสมบัติ**” ดังนี้

*“วิธีน้ำ วิถีคน ต้น กลางปลายๆ เริ่มจากคนหลากหลายริมสายน้ำๆ
เริ่มจากเล็กจากน้อยร้อยนิยาม เพื่อไต่ถามเนื้อความน้ำในคนๆ
ถามให้เห็นเส้นชีวิต ถามให้คิดด้วยเหตุผล
ถามให้ต่อกันต่อคน ถามให้หลุดพ้นด้วยปัญญา
เมื่อน้ำมีใช้แค่น้ำ แต่คือสาธารณสมบัติ”*

ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสสุติกุล กล่าวว่า ช่วงสายสัญญาณอินเทอร์เน็ตดีขึ้น จับได้หลายประเด็น ดีใจได้ฟังความคิดเห็นจากทีมงานหลายภาคส่วน สำหรับตัวเองได้เรียนรู้การเชื่อมโยงเครื่องมือทั้ง 4 อย่าง และจะสรุปรายงานไปให้กับทีมงานเพื่อนำไปใช้ในการต่อยอด ตนเองต้องการเข้าร่วมประชุมเพื่อเรียนรู้ศิลปะในการดึงคนมาร่วมทำงาน พยายามตั้งใจฟัง เริ่มจากการสร้างความไว้วางใจก่อนที่จะมีการจัดทำแผนน้ำ ในแบบสอบถามที่เป็นแหล่งน้ำที่ไหลมาจากกลุ่มน้ำจะมีวิธีการวัดปริมาณน้ำอย่างไร ต้องมีเวลาหรือไม่ ปกติจะวัดจากพื้นที่หน้าตัด ความเร็วกระแส น้ำ หรือใช้ไม้ปักในการนำมาคำนวณ จะวัดกันหรือไม่ รวมทั้งต้องทำแผนที่ ผังน้ำชุมชน และการใช้ประโยชน์ที่ดินต่อไป การประมวลข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจะแปลงเป็นระบบสารสนเทศได้อย่างไร ใจอยากทำ รู้สึกเป็นงานที่ท้าทาย แต่จะทำอย่างไรให้ชาวบ้านรู้ด้วย ยังขาดศิลปะในการทำงาน เนื่องจากตนเองเป็นนักวิชาการ ต้องอาศัยทีมงานลงกระตุ้น จะส่งสรุปรายงานวันนี้ไปให้ หวังว่าทีมกลางจะลงมาช่วยสนับสนุน

คุณคำรณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ขออภัยทีมงานทุกท่าน ทุกท่านล้วนมีประสบการณ์ แต่ด้วยเงื่อนไขเวลาจึงไม่สามารถให้ทุกคนได้พูดคุยอย่างทั่วถึง

คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณ อ.เอกชัย ยุทธชัยวรกุล คุณมัทยา คำแหง ดร.มานะ นาคำ คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ และพี่ๆ แกนนำชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรมตลอด นอกจากการประชุมนี้ตนเองยังมีภารกิจต้องประชุม คณะอนุกรรมการวิสามัญ เพื่อรับงานส่วนนี้ไปขยายผลต่อเนื่อง ช่วงนี้เป็นการจัดการน้ำที่เป็นระบบนิเวศนอกเขตระบบชลประทาน ต้องทำงานกับ อบท. ไม่มีเวลาลงลึกกับหน่วยงานมากนัก แต่หลังจากนี้จะทำให้หน่วยงานเข้าใจบริบทของพื้นที่เพิ่มขึ้น จะทำอย่างไรให้แกนนำชุมชนที่มีความรู้ชุดหนึ่งและ อบต./เทศบาลมีความเข้าใจภารกิจเรื่องน้ำมาทำงานร่วมกันเพื่อลดช่องว่าง หากจะสรุปเรื่องการบริหารจัดการน้ำ ต้องเข้าใจเรื่องอะไร ตอนนี้รัฐบาลไทยจะกู้เงินธนาคารโลกมาทำเรื่องการจัดการน้ำ เพื่อพัฒนา อบท.และเรื่องการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ (climate change) เป็นตัวอย่างให้ธนาคารโลก เป็นผลลัพธ์ที่ดีในการจัดการน้ำ ขอขอบคุณที่มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเสริมกันให้งานนี้ไปด้วยกันได้ พร้อมทั้งขอให้มาเข้าร่วมฟังเวทีเสวนาการ

บริหารจัดการน้ำชุมชน ทางเลือก ทางรอด และร่วมสะท้อนการเรียนรู้ในช่วงบ่ายของวันที่ 20 ตุลาคม 2564 ร่วมด้วย
ขอบคุณทุกท่าน ขอให้มีความสุขกับการจัดการน้ำ จะทำอย่างไรให้เกิดความเข้าใจน้ำ เพราะน้ำคือชีวิต ขอปิดเวที

ช่วงท้าย ดร.มานะ นาคำ เสนอแนะเรื่องขอสรุปรายงานการอบรมเครื่องมือในวันนี้ เพื่อนำไปใช้ในการลงพื้นที่หนุน
เสริม คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า จะติดต่อเทพในการทำเครื่องมือแต่ละเครื่องมือเพื่อส่งให้ศึกษาและใช้ประกอบการ
ดำเนินงานต่อไป

ปิดการประชุมเวลา 15.45 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกิร์ต

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมเวทีนำเสนอผลการวิจัยสู่สาธารณะ
เวทีประชุมเครือข่ายและสร้างความใจแกนนำกลุ่มบริหารจัดการน้ำ 30 ตำบล
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
วันที่ 20 ตุลาคม 2564 เวลา 09.10 - 15.40 น.
ณ สำนักงาน บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านโปรแกรม Zoom Meeting

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

40. รศ.ดร.สุจิริต	คุณธนกุลวงศ์	คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
41. นายอภิสิทธิ์	ลัมยศ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดน่าน
42. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
43. นายธวานนท์	บุญเกิด	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
44. นายวีระเชษฐ์	มีชัย	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
45. นายกุลเดช	คำแก่น	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
46. นายสามารถ	การะเกตุ	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
47. นายอนุกุล	กองแก้ว	สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดน่าน
48. นายววิช	มะโนวร	ผู้ใหญ่บ้านตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
49. นายสมศักดิ์	สายอุทธา	ผู้ใหญ่บ้านตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
50. นายศุภชัย	จำปารัตน์	ผู้ใหญ่บ้านตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
51. นางปิยะภรณ์	ดวงมณีรัตน์	ผู้ใหญ่บ้านตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
52. นายขวัญประชา	วังสนิท	ผู้จัดการศูนย์ชุมชนวิถีเกษตรเมืองจันท์ อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
53. นายทรงยศ	กุลสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
54. นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
55. นายพิทักษ์	เสพวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
56. นายวิฑูลย์	ป่องวนาชล	กำนัน ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
57. นายเดชา	นทีไทย	มูลนิธิรักษไทย/แกนนำตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
58. ดร.พีระพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
59. นางสาวพาชียะ	ซีแต่	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
60. นางสาวนทีธรรม	ทองเนื้อแข็ง	แกนนำชุมชนตำบลเชิงแส อำเภอกะแสมสินธุ์ จังหวัดสงขลา
61. นายณรงค์ศักดิ์	ดวงพักดี	แกนนำชุมชนตำบลเชิงแส อำเภอกะแสมสินธุ์ จังหวัดสงขลา
62. นายโกวิทย์	ทะลือทอง	แกนนำชุมชนตำบลเชิงแส อำเภอกะแสมสินธุ์ จังหวัดสงขลา
63. นายสมพงษ์	หลิเคราะห์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
64. นายอัปดูอาศัย	หยีเหม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
65. นายนันท์วัฒน์	เต๊ะสมัน	เครือข่ายลุ่มน้ำคลองคูสน-คลองมาบัง จังหวัดสตูล
66. นายยาโกบ	ปะดุกา	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล
67. นางรุยดา	ลีลานนท์	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
68. พ.ต.อ.อำนาจ	ถนอมทรัพย์	รองหัวหน้า สอจร.ภาคอีสานตอนบน จังหวัดขอนแก่น
69. ดร.มานะ	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น

70. นางพะเยาว์	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
71. นายวิรัตน์	วัฒนสุข	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
72. นางสาวบวรลักษณ์	วรรณนิล	กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท
73. นางสาวพรรณณี	บัวหนอง	กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท
74. นางผ่องศรี	บุตรลี	กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท
75. นายพงษ์ศักดิ์	ชลชี	กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท
76. นางสาวณภาพรรณ	ผิวขม	แกนนำชุมชนตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
77. นายสมพงษ์	ไชยสงค์	แกนนำชุมชนตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
78. นายสมบัติ	แสงฟ้า	แกนนำชุมชนตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
79. นางสาวมัศยา	คำแหง	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
80. นายเอนก	การินทร์	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
81. นางสาวณัฐชญา	มาลี	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
82. นายทัฬห	ชุ่มนาเสียว	ศูนย์ประสานงานวิจัย อปท.กับการจัดการภัยพิบัติ
83. นางสาวยุพรัตน์	พรมลั้ง	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
84. นายฐานันดร	พันธ์เพชร	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
85. นางสาวดวงมณี	นารีนุช	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
86. นางสาวรัตนชญาพร	ศรีสุระ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
87. นายสมัย	เหล่ามา	ผู้ใหญ่บ้าน ม.9 ตำบลสำโรง อำเภโพนไทร จังหวัดอุบลราชธานี
88. นายอนุกุล	ทรายเพชร	บริษัท Folk rice จำกัด
89. นายพีระพล	วงศ์เมือง	บริษัท Folk rice จำกัด
90. นายยุทธนา	ทองหล่อ	บริษัท Folk rice จำกัด
91. นายสิทธิพร	โพธิ์ชัย	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
92. นายกฤษฎากร	พุดตินอก	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
93. นางชุตีมา	ครุฑสุวรรณ	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
94. นายสุรเกียรติ	พันธงาม	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
95. ดร.พงษ์ศักดิ์	วิทวัสชุตีกุล	ที่ปรึกษา บริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
96. นายวิษณุวิสิฐ	ธีราชรัมย์	บริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
97. นางเพ็ญจันทร์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
98. ดร.วิโรจน์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
99. ผศ.ดร.สมิตร	คุณเจตน์	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
100.นางสาวนิตา	รุ่งแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
101.นายกิจเจริญ	บุญรอด	แกนนำตำบลสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
102.นางสาวฉวีวรรณ	พิมพ์พันธ์	แกนนำตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
103.นายตระกูล	สว่างอารมณ์	กำนัน ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี
104.นายไธ	คงสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดสิงห์บุรี
105.นายสมพร	แสงขาว	หัวหน้าสำนักปลัด อบต.ซับจำปา อำเภอลำลูกเกด จังหวัดลพบุรี
106.นายรัฐดิพงษ์	พรเดชศรีจำปา	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลแก่งผักกูด-ทะเลวังวัด จังหวัดลพบุรี

107.นางสาวบุษริน	เพ็ญบุญ	โรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
108.นายฉัตรชัย	ชนิกกุล	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
109.นายชยุตพงศ์	สาระกุล	แกนนำเยาวชนตำบลบ้านคา โครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบล (U2T) มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
110.นางสาววิภาพร	วัฒนวิทย์	รายการนักข่าวพลเมือง ไทยพีพีเอส
111.คุณธีรยุทธ	อนันตยศ	
112.แกนนำเทศบาลตำบลหนองแดง	อำเภอแม่จริม	จังหวัดน่าน จำนวน 5 คน
113.แกนนำตำบลเมืองจั่ง	อำเภอภูเพียง	จังหวัดน่าน จำนวน 5 คน
114.แกนนำชุมชน/อบต.ท่าผา	อำเภอแม่แจ่ม	จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 5 คน
115.แกนนำหมู่ 8	ตำบลทับช้าง	อำเภอนาหว้า จังหวัดสกลา
116.แกนนำชุมชนตำบลควนขัน	อำเภอเมือง	จังหวัดสตูล
117.แกนนำชุมชนตำบลท่าหลวงบน	อำเภอมะขาม	จังหวัดจันทบุรี
118.แกนนำชุมชนตำบลสามพี่น้อง	อำเภอแก่งหางแมว	จังหวัดจันทบุรี
119.แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น	อำเภอแปลงยาว	จังหวัดฉะเชิงเทรา
120.แกนนำชุมชนตำบลพลวงทอง	อำเภอบ่อทอง	จังหวัดชลบุรี
121.นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ที่เลี้ยงพื้นที่ภาคกลาง
122.นางอาภา	พงศ์ศิริแสน	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/ที่เลี้ยงพื้นที่ภาคเหนือ
123.นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
124.นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
125.นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
126.นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
127.นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
128.นายบุญรักษา	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
129.นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
130.นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
131.นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.10 น.

1. เวทีเสวนา CBR TALK การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน ทางเลือก ทางรอด

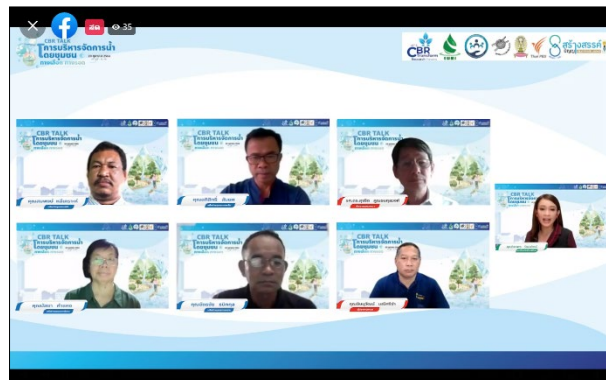
คุณวิภากร วัฒนวิทย์ (พิภพ) ผู้ดำเนินรายการ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมเวที CBR Talk การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน “ทางเลือก ทางรอด” ทุกท่านสามารถรับชมผ่านเพจนักข่าวพลเมือง และเพจบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการเสวนามีการเปิดคลิปวีดิทัศน์เรื่องปฏิวัติน้ำ กู้วิกฤตแล้ง ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับในอดีตประเทศไทยมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าวว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว หรือข้าวอยู่น้ำของโลก” แต่ปัจจุบันมีปัญหาคความขัดแย้งทั้งช่วงที่มีน้ำมากและน้ำแล้ง ส่งผลกระทบต่อทุกคน รวมทั้งสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (climate change) ทำให้เกิดปัญหาภัยแล้งทั้งที่ไม่เคยมีมาก่อน ซึ่งเกิดจากความร้อนที่สะสมสูงขึ้น ทำให้ปริมาณน้ำและความชื้นสัมพัทธ์ที่มีในดินลดลง เนื่องจากการไหลของน้ำเข้ามาแทนที่ต้องใช้เวลา และฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงจากการตกของฝนยังคงส่งผลกระทบต่ออีกไม่น้อยกว่า 20 ปี

เมื่อชมวีดิทัศน์เสร็จสิ้น คุณวิภากร วัฒนวิทย์ ผู้ดำเนินรายการ กล่าวว่า น้ำมากก็เกิดปัญหาอุทกภัย หรือน้ำแห้งก็เกิดภาวะความแห้งแล้งหรือภัยแล้ง ดังนั้น จะเห็นอย่างไรในมิติของการอุปโภคบริโภคประจำวัน วันนี้จะมาชวนคุยกันในรายการ CBR Talk การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน “ทางเลือก ทางรอด” โดยมีผู้เข้าร่วมเสวนา 6 ท่าน ประกอบด้วย

1. คุณอภิสิทธิ์ ลัมยศ เครือข่ายชุมชนภาคเหนือ พื้นที่ตำบลแม่จรม อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
2. คุณฉัตรชัย ธนิกกุล เครือข่ายชุมชนภาคกลาง พื้นที่ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
3. คุณมัธยา คำแหง เครือข่ายชุมชนภาคอีสาน พื้นที่ตำบลสำโรง ตำบลบ้านกูดและตำบลปทุม จังหวัดอุบลราชธานี
4. คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ เครือข่ายชุมชนภาคใต้ จังหวัดสตูล
5. รศ.ดร.สุจิริต คุณธนกุลวงศ์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม/

บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

พร้อมทั้งชวนตั้งคำถามเพื่อแลกเปลี่ยนในเวทีร่วมกับผู้เข้าร่วมเสวนา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สถานการณ์น้ำเป็นอย่างไร?

รศ.ดร.สุจิริต คุณธนกุลวงศ์ กล่าวว่า มีการกระจายการตกของฝนเป็นช่วงๆ ทำให้มีน้ำท่วมโดยรวม 10 % และมีการกระจายน้ำฝนลงไปยังภาคใต้ ปีที่ผ่านมามีปัญหาหน้าแล้ง แม้ว่าจะมีการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน สุดท้ายก็ต้องกลับไปยังการจัดการน้ำโดยชุมชนที่มองตั้งแต่ต้นทางในฐานะผู้ประสพภัยและสร้างภูมิคุ้มกันด้วยตนเอง ดังนี้

1. เริ่มจากน้ำกินน้ำใช้ (ความมั่นคงด้านน้ำ)
2. การใช้น้ำให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เกิดการกระจายรายได้
3. การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า/สิ่งแวดล้อมกลับมาดีมีสภาพเดิม

มีทั้งการจัดการในระดับนโยบายจากบนลงล่าง โดยมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ ชุมชนรอรับนโยบาย แต่จากนี้ชุมชนจะเริ่มลุกขึ้นมาจัดการจากล่างขึ้นบนร่วมกับหน่วยงานได้อย่างไร งานวิจัยของ วช. มี พรบ.กลุ่มผู้ใช้น้ำ การจัดการน้ำชุมชนต้องมี

กระบวนการและผลลัพธ์อย่างไร เพื่อเชื่อมโยงทั่วประเทศไทยที่มีทั้งหมด 80,000 หมู่บ้าน 8,000 ตำบล หลังจากนั้น 1 ปี จะสรุปเป็นข้อเสนอแนะจากรูธรรมในพื้นที่ไปสู่นโยบายและรัฐบาล ยินดีร่วมเรียนรู้และรับฟังจากทุกภูมิภาค

จำเป็นต้องมี 2 ส่วนหรือไม่?

รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ กล่าวว่า ส่วนกลางมีข้อจำกัดเชิงนโยบายและกฎหมาย จึงจำเป็นต้องหาคำตอบและช่วยกันทำทั้ง 2 ส่วน คือ จากบนลงล่างและจากล่างขึ้นบน

จากตัวอย่าง 4 พื้นที่ จะอุดช่องว่างอย่างไร?

คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ช่วยเผยแพร่และเชื่อมโยงการทำงานจากพื้นที่ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (Community Based Research หรือตัวย่อ CBR) มีทั้งการเชื่อมโยงการทำงานจากล่างขึ้นบนและเชื่อมโยงจากบนลงล่าง ซึ่งจะมิงานบางประเด็นที่มีการเชื่อมโยงจากภาครัฐ ทั้ง 4 กรณีศึกษา มีระบบนิเวศที่แตกต่างกัน เป็นการแก้ปัญหาแบบ “ตัดเลื้อให้พอดีตัว” ที่ใช้เฉพาะเจาะจงกับแต่ละพื้นที่ การทำงานของเครือข่าย CBR มีการจับมือกับนักวิชาการในการจัดการน้ำ โดยเฉพาะเรื่องการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำตาม พรบ.น้ำ และในวันนี้แม้ว่าจะมีเครือข่ายการจัดการน้ำแล้ว แต่จะอย่างไรให้เกิดการจัดการน้ำอย่างทั่วถึง ภาคเหนือต้นน้ำจะจัดการน้ำอย่างไรให้พอใช้ ภาคกลางที่รอรับน้ำจากข้างบนจัดการน้ำและดูแลน้ำอย่างไรให้เกิดการจัดการน้ำ มีการเชื่อมโยงนโยบายการจัดการน้ำ CBR จึงเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งในการจัดการน้ำ

ทั้งหมดต้องเกิดจากการจัดการน้ำก่อนเกิดภัย ขอให้เล่าแต่ละจุดว่าพบสถานการณ์ปัญหาอะไรบ้าง?

คุณมัสยา คำแหง กล่าวว่า จังหวัดอุบลราชธานีมีทั้งปัญหาน้ำแล้งและน้ำท่วม ขณะนี้น้ำยังท่วมในพื้นที่ มีแม่น้ำ 2 สายหลัก คือ แม่น้ำมูลสายหลักไหลมาจากจังหวัดนครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ ผ่านกลางเมืองอุบลราชธานีแล้วไหลลงแม่น้ำโขง อีกสายหนึ่ง คือ แม่น้ำโขงที่ไหลผ่านอำเภอเขมราฐ ศรีเมืองใหม่ และไหลลงที่อำเภอโขงเจียม และยังมีแม่น้ำสาขา ได้แก่ แม่น้ำชี ลำเซบก ลำเซบาย ลำโดมใหญ่ ลำโดมน้อย เมื่อมีปริมาณน้ำมากก็ประสบปัญหาน้ำท่วม และขาดน้ำในหน้าแล้งเหมือนกับในอดีตที่ผ่านมามักมองว่าอีสานแล้ง แต่เมื่อมีงานวิจัยเข้ามาทำให้เราต้องลุกขึ้นมาจัดการ ปัญหาที่พบ คือ ขาดการบริหารจัดการน้ำที่ถูกต้อง เพื่อนำไปสู่คำตอบที่ถูกต้อง การบริหารจัดการน้ำจึงเริ่มจากการค้นหาปริมาณน้ำที่ใช้ พบว่าปริมาณน้ำที่มีในพื้นที่มากกว่าความต้องการการใช้น้ำ หากไม่มีการสำรวจข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ จะทำให้ชุมชนคิดว่าอีสานแล้ง การจัดการต้องสร้างการเรียนรู้ เข้าใจต้นตอของปัญหา นำไปสู่การแก้ปัญหาที่แล้ง น้ำท่วม จังหวัดอุบลราชธานีมี 25 อำเภอ มีแนวเทือกเขาพนมดงรักทอดยาวมาทางทิศตะวันออก ต่ำลงมาทางอำเภอโขงเจียม อำเภอเขมราฐเป็นพื้นที่สูงและลาดต่ำลงมาที่แม่น้ำมูลไหลผ่าน เป็นที่ลาดสูง ลาดชัน และประกอบกับมีชุดดินที่ไม่อุ้มน้ำ ทำให้น้ำไหลลงสู่ที่ต่ำ แต่กักเก็บน้ำไม่ได้ ไม่สามารถรองรับน้ำท่าที่ไหลลงมาได้

น้ำท่วมหนักช่วงไหน?

คุณมัสยา คำแหง กล่าวว่า น้ำท่วมช่วง ปี 2521, 2545, 2562 แต่ท่วมมากที่สุดในปี 2521 น้ำค่อยๆท่วม คนเตรียมตัวได้ทัน แต่ปี 2562 น้ำท่วมเท่ากับปี 2545 น้ำมาเร็ว แรง และท่วมนาน จากเคยมีพื้นที่รับน้ำเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของพื้นที่ ทำให้เป็นพื้นที่รับน้ำหายไป น้ำจึงไหลลงไปในลำห้วย คลอง ท่อระบายน้ำ ปริมาณน้ำแผ่ออกข้าง ไหลออกช้า ทำให้เวลาน้ำท่วมนานกว่าเดิม สำหรับในช่วงน้ำแล้ง ดินก็กักเก็บน้ำไม่ได้ ทำให้ช่วงเดือน ก.พ. – เม.ย.ไม่มีน้ำ และปัญหาการขาดแคลนน้ำเกิดความรุนแรงมากที่สุดในเดือน เม.ย. ต้องรอน้ำฝน

พื้นที่ต้นน้ำ มีปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้งหรือไม่?

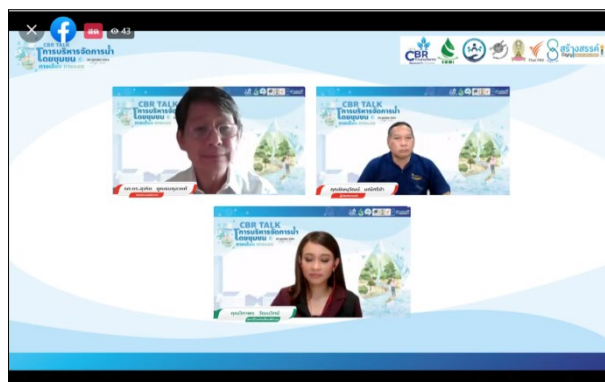
คุณอภิสิทธิ์ ลัมยศ กล่าวว่า ปีนี้ไม่มีปัญหาน้ำท่วม แต่มีปัญหาน้ำแล้ง จากการจัดการน้ำโดยชุมชน มักเห็นในระดับปรากฏการณ์น้ำแล้ง น้ำท่วม กระบวนการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เน้น**โจทย์มาจากชุมชน ชุมชนต้องเก็บข้อมูล และทดลองปฏิบัติการด้วยตนเอง** เป็นการเอาใจใส่ให้ถูกที่คน เนื่องจากเรื่องน้ำมีความสำคัญ เพราะน้ำคือชีวิต จะทำอย่างไรให้ชุมชนรู้เท่าทันมากกว่ามองเพียงปรากฏการณ์ที่เห็น เริ่มจากการเก็บข้อมูล นำเสนอข้อมูล เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หัวใจคือ **การจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ และเกิดสิทธิในการเข้าถึงน้ำ** โดยเฉพาะพื้นที่ป่า มีลำน้ำน่านที่ส่งผลกระทบต่อระบบต้นน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยา รวมทั้งคุณภาพน้ำจากการใช้สารเคมี ปริมาณน้ำ ย่อมส่งผลกระทบต่อเชื่อมโยงกันในระดับลุ่มน้ำร่วมด้วย

กรณีพื้นที่ภาคใต้ จังหวัดสตูลทำอย่างไร จากต้นน้ำ-ปลายน้ำ?

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ กล่าวว่า จังหวัดสตูลที่มีภูเขา ลำคลอง ไหลผ่าน 4 อำเภอ ลงสู่ทะเล ระยะทาง 76 กม. มีคนใช้ประโยชน์จากคลองสายนี้เป็นหลัก น้ำจากคลองคูสน-คลองมาบังถูกนำไปใช้ทำน้ำประปา น้ำถูกแบ่งไปทำประปาและภาคการเกษตร ปัญหา คือ 1. คนที่อยู่ริมคลองไม่ได้ใช้น้ำ คนที่อยู่ปลายคลองได้ใช้น้ำ 2. ช่วงฝนตกน้ำหลาก เกิดปัญหาน้ำท่วมในคลอง แต่น้ำประปาไม่พอใช้ เมื่อหน่วยงานต่างๆ แก้ไขตามบทบาทหน้าที่ สะท้อนว่าการจัดการน้ำขาดการมองเชิงระบบ คนบริโภคสนใจเพียงการให้มีน้ำไหลจากก๊อก ไม่คำนึงถึงการบริหารจัดการน้ำ และผลกระทบที่เกิดขึ้น งานพัฒนาไปสร้างผลกระทบ สิ่งที่พบ คือ ชุดความคิด (Mindset) ที่เป็นปัญหา ดังนั้น 1. คนเปลี่ยนมุมมองเป็นการระบายน้ำเสียลงลำคลอง คุณค่าของคลองลดลง 2. บ่อ/สระที่ขุดไว้ใช้ในสวนกลายเป็นบ่อร้างและกลายเป็นที่ทิ้งขยะเท่านั้น

น้ำแยกส่วนมีการจัดการและส่งผลกระทบต่อจัดการ ที่ราชบุรีเกิดปัญหาหรือไม่?

คุณฉัตรชัย ธนิกกุล กล่าวว่า พื้นที่ต้นน้ำของจังหวัดราชบุรีไม่แตกต่างจากที่อื่น ฤดูฝนน้ำมากและฤดูแล้งขาดน้ำใช้ อุปโภคและการเกษตร จำนวนคนเพิ่ม มีการใช้น้ำมากขึ้น เมื่อย้อนกลับไป 10 ปี ยังมีปริมาณน้ำพอใช้ แต่ในปัจจุบันหมู่บ้านที่มีน้ำใช้เกิดปัญหาขาดน้ำนาน 6 เดือน แต่ยังมีหมู่บ้านที่ไม่มีน้ำใช้สามารถบริหารจัดการน้ำได้ โดยการทำงานวิจัยเรื่องการบริหารจัดการน้ำแบบชุมชน ลูกขึ้นมาวางแผนระบบการใช้น้ำอย่างดี เป็นชุดความรู้ที่น่าสนใจ นำไปขยายผลแนวคิดในเวทีชุมชน ทำให้เห็นพื้นที่ที่ลุกขึ้นมาจัดการตนเอง ผสมกับข้อมูลจากการลงพื้นที่ที่เกิดจาก**น้ำท่าและน้ำใจ** (ใช้น้ำอย่างละโมภ แต่ลืมนึกถึงน้ำจากระบบประปา คนมีเงินตั้งท่อสูบน้ำไปใช้ได้) จึงเกิดมิติแหล่งน้ำเดิมเกิดการตื่นเงิน มีวิชีพชี สารเคมี ขณะที่น้ำใต้ดินมีความชื้นสัมพัทธ์ลดลง และในส่วนของน้ำใจต้องมีกระบวนการแก้ไขและมีน้ำใจ วันนี้การหาแหล่งน้ำเพิ่มหรือการมีงบประมาณไม่เพียงพอ เพราะตำบลบ้านคาอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ สปก. ต้องมีระยะเวลา จึงต้องทำให้ชุมชนมองเห็นทุนที่มีในชุมชนให้ลุกขึ้นมาจัดการด้วยชุมชนได้ก่อน เช่น การสร้างฝายมีชีวิต ขุดเพื่อเติมน้ำและความชื้นลงดิน หน้าแล้งก็จะลดการใช้น้ำลง

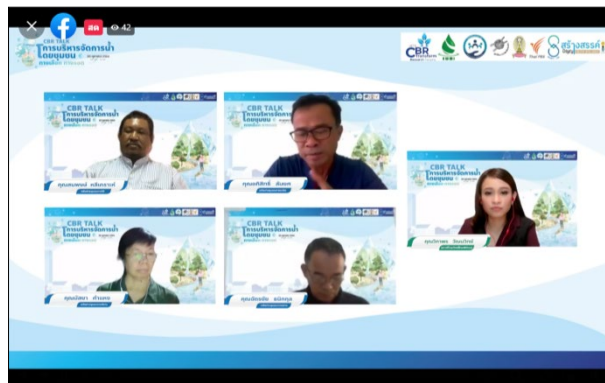

รศ.ดร.สุจรีต คุณธณกุลวงศ์ พบการบริหารจัดการแบบแยกส่วน แยกร่าง เกินมือท้องถิ่น น้ำท่ามีมาก แต่น้ำใจต้องสร้าง สะท้อนภาพสถานการณ์น้ำในเมืองไทยอย่างไร?

รศ.ดร.สุจรีต คุณธณกุลวงศ์ สะท้อนเรื่องน้ำ 3 ด้าน คือ 1. โครงสร้างพื้นฐาน มีอ่าง บ่อ สระ 2. การจัดทำกติกา และ 3. คน เพื่อให้เกิดความสมดุล ตอนนี้ระหว่างประเทศกำลังมองเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน กติกา และเรื่องคน เพื่อสร้างวัฒนธรรมการแบ่งปันและเกิดการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าได้อย่างไร จะนำสิ่งที่มีมาทำร่วมกันได้อย่างไร เห็นประเด็นของน้ำท่า น้ำใจ และเครื่องมือในการจัดการอย่างไรน่าสนใจ

มีโครงสร้างพื้นฐาน กติกา และคน เรื่องไหนสำคัญที่สุด?

คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ กล่าวว่า 1. เรื่องน้ำใจสำคัญที่สุด ทำอย่างไรให้คนเข้าใจเรื่องน้ำ จาก 4 ภูมิภาค จะเห็นความสำคัญ เช่น ระบบนิเวศที่มีแตกต่างกัน มีการตัดเสื่อให้พอดีตัว 2. สิทธิในการมีน้ำใช้ มีพื้นที่แล้งซ้ำซาก และตกเกณฑ์ จปฐมา 20 ปี เมื่อได้มาพบปะและพูดคุยกัน สามารถมาช่วยกันลดความแห้งแล้งและมีน้ำใช้ อยากให้ติดตามเรื่องสิทธิในการใช้น้ำ ระบบนิเวศ และ 3. ข้อมูลสถานการณ์/สภาพภูมิอากาศที่ผิดปกติจากเดิม มีบางพื้นที่ยังขาดการทำงานร่วมกับหน่วยงาน หลังจากนี้เราจะมาหาคำตอบเรื่องการทำงานร่วมกับหน่วยงานได้อย่างไร

พื้นที่ต้นน้ำ แก้ปัญหาได้อย่างไร ได้ผลลัพธ์อะไร?

คุณอภิสิทธิ์ ลัมยศ กล่าวว่า คนในชุมชนจะรู้ดีมากว่าเนื่องจากอยู่ในพื้นที่และมีการจัดการน้ำโดยแก้มืองแก้มาย ดังนั้น กระบวนการแรกจะต้องทำให้คนในชุมชนมาคิดทบทวนเพื่อค้นหาปัญหา การเก็บข้อมูล ทดลองวางแผนปฏิบัติการ และคนในชุมชนพร้อมใจแก้ไขปัญหาร่วมกัน และหาข้อสรุปข้อวิเคราะห์ที่เกิดขึ้น เป็นการถอดบทเรียน เน้นกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ ดึงใจคนออกมาก่อนที่จะทำงาน หรือพฤติกรรมการณ์ใช้น้ำของคนในชุมชนมีผลต่อการเกิดปัญหาในชุมชน ส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง จากการแก้ไขปัญหามาจากจุดเล็กๆ ในชุมชน ต้องอาศัยการทำงานเชื่อมโยงหลากหลายหมู่บ้านในชุมชน ครอบคลุมหลายพื้นที่ โดยเฉพาะระบบแก้มืองแก้มาย ทำให้หน่วยงานต่างๆ มาช่วยกันแก้ไขปัญหาร่วมกัน ดังนั้น จะลดความขัดแย้งในระดับพื้นที่และขยับไปสู่การจัดทำแผนในระดับหมู่บ้านและ อปท. ซึ่งเจ้าหน้าที่ อปท.จะต้องเข้ามาเรียนรู้ตั้งแต่แรก เพื่อให้เห็นระบบการวางแผนการทำงาน แม้ว่าผู้ประสานงานจะออกไปจากพื้นที่ ยังมีการติดตั้งระบบงานวิจัยในพื้นที่ได้

แก้มืองแก้มาย มีระบบการบริหารจัดการน้ำก่อนกรมชลประทาน แก้มืองแก้มายในปัจจุบันยังมีอยู่หรือไม่?

คุณอภิสิทธิ์ ลัมยศ กล่าวว่า แก้มืองแก้มายมีมายาวนานในกลุ่มน้ำภาคเหนือ จากเริ่มแรกแก้มืองแก้มายครัวเรือนรวมกลุ่มกันใช้น้ำเพื่อกำหนดกฎระเบียบกติกา แก้มืองแก้มายคือคนที่มีความรู้เรื่องน้ำ เป็นผู้อาวุโส หรือเป็นผู้นำทางธรรมชาติ และเป็นหัวใจสำคัญของการจัดสรรน้ำอย่างเป็นธรรมของคนในพื้นที่ ระบบแก้มืองแก้มายชุมชนต้องเข้าร่วมดำเนินการ เช่น การขุดลอกแก้มืองแก้มาย การเลี้ยงฝัดน้ำ เป็นต้น ปัจจุบันมีการขยายการปกครอง ทำให้แก้มืองแก้มายลดบทบาทลง

กลายเป็นแกนนำชุมชนที่ไม่มีความรู้/ประสบการณ์ขึ้นมาเป็นแก๊งเหมือนแก๊งฝ่ายแทน ดังนั้น การให้อำนาจแก๊งเหมือนแก๊งฝ่ายมีความจำเป็นมาก

จะอย่างไรให้เกิดกลไกการจัดการน้ำโดยชุมชนมาร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เป็นภูมิปัญญาที่สำคัญในการจัดการน้ำของภาคเหนือ สำหรับราชบุรี ผลลัพธ์เป็นอย่างไร?

คุณฉัตรชัย ธนิกกุล กล่าวว่า จากการลงพื้นที่จับเข่าเก็บข้อมูลร่วมกับชุมชน ทำให้เห็นน้ำทำน้ำใจของชาวบ้าน ชาวบ้านถูกหลายหน่วยงาน หลายองค์กร ลงมาเก็บข้อมูล/มาทำเวทีทุกปี ท้องถิ่นมีแผนทุกปีแต่ไม่มีการขับเคลื่อนงาน จึงมีการเริ่มพูดคุยร่วมกัน พบปัญหาว่า นายทุนมีการใช้น้ำมากกว่าชาวบ้าน เกิดความขัดแย้ง บางพื้นที่มีร่องน้ำ ลำห้วย สามารถชะลอปปล่อยน้ำลงมา ในอดีตป่าสมบูรณ์ ฝนตกจะถูกต้นไม้ดูดซับน้ำก่อนไหลลงลำราง เราจึงมองว่าสามารถพัฒนาลำรางได้ ทดลองทำฝายมีชีวิต ธนากรน้ำใต้ดิน จากแนวตามปัญหาของชุมชนกลายเป็นแนวตักที่สนุก ชวนกันมาทำการตักฝาย เห็นความกระตือรือร้น ชาวบ้านสามารถปลูกผักสวนครัวสร้างรายได้เสริมกับครอบครัว เมื่อชาวบ้านมีพลังและมานั่งคุยกันเพื่อวิเคราะห์ร่วมกันให้มีน้ำใช้ น้ำใจ และการจัดการน้ำร่วมกัน ชาวบ้านจึงคิดว่าเราพึ่งพาน้ำจากส่วนกลางที่รัฐจัดการให้ แต่ที่ดินของตนเองขาดการจัดการเอง แหล่งน้ำที่มี เราต้องมีแหล่งน้ำกัก 2 ทำให้ชุมชนสร้างบ่อเก็บน้ำ สร้างฝาย สระน้ำ เพื่อให้มีน้ำไหลลงสู่ดิน ลดความร้อนของดิน การใช้น้ำหน้าดินลดลง แหล่งน้ำที่ตื้นเขิน เป็นดินทราย มีวัชพืช การเกษตรมีการใช้สารเคมี ต้องขุดลอก ปลูกป่า และลดการกัดเซาะเพื่อเพิ่มการระเหยของน้ำ ส่วนเรื่องน้ำใจต้องสร้างกติการ่วมกัน ให้แต่ละหมู่บ้านเริ่มวาง**มาตรการชุมชน** เพื่อรักษาระบบประปา กำจัดฝักตบขวา หากชุมชนช่วยกันดูแลจากกองทุนหมู่บ้านหรือการระดมทุนร่วมกันจะรวดเร็วกว่าการรอนบจากรัฐบาลเพราะมีกฎระเบียบมาก ชุมชนไหนพร้อมทำก่อน แล้วชุมชนอื่นที่ยังไม่ได้ลงมือทำ จะทำตามในภายหลัง

นอกจากนี้ พี่เชษฐภักดีมีการใช้น้ำและทิ้งน้ำจำนวนมาก พบว่า การปลูกหัวใช้หัว รดน้ำปริมาณ 15,000 ลิตร แต่ล้างผักครั้งหนึ่งใช้น้ำ 50,000 ลิตร เท่ากับการรดน้ำได้ 5 วัน จำนวน 10 ราย เท่ากับการปลูกผักได้อีก 1 รุ่น ซึ่งวางแผนการสร้างถังในการล้างผัก การลงพื้นที่ชาวบ้านจะพูดกันอย่างสนุกมากกว่าเชิญมาประชุมที่ อบต. ดังนั้นการจัดทำแผนกับชุมชนอะไรทำได้ จำแนกแผนตามขนาด ทำให้เห็นว่ากลุ่มน้ำตรงไหนที่จัดการได้ ตรงไหนมีฝายมีชีวิต จากเดิมที่มีการสร้างฝายมีชีวิตด้วยงบประมาณ 120,000 บาท ปัจจุบันมีความรู้จึงสามารถสร้างด้วยงบประมาณเพียง 50,000 บาท/ตัว จะอย่างไรให้ชาวบ้านเห็น**รูปธรรม**ของแผนร่วมกัน ทำให้เห็นข้างตัวเดียวกัน รวมทั้งเชื่อมโยง**แผนชุมชน**ไปสู่แผนน้ำชาติต่อไป ขยายผลสู่ภาพใหญ่มากขึ้น

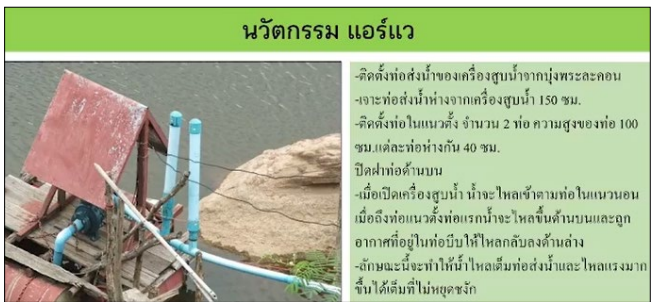
ความสัมพันธ์ตลอดสายน้ำดีขึ้น คนคุยกันมากขึ้นบนฐานความรู้ มีการจัดทำระบบฐานข้อมูล ติดตั้งการวัดปริมาณน้ำฝน การทำธนากรน้ำใต้ดิน มีกอน้ำที่บ้านจัดการน้ำในครัวเรือน พื้นที่ที่สตุลจากต้นน้ำ-ปลายน้ำเป็นอย่างไร?

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ กล่าวว่า เมื่อชาวบ้านเห็นปัญหา กระบวนการเริ่มต้นจากการเก็บข้อมูลเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในตำบล ข้อมูลความจริงของชาวบ้านและหน่วยงานต่างกัน ทำให้ไม่ได้คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มองเชิงพื้นที่ของตนเองเป็นหลัก เช่น คนต้นน้ำน้ำขาดจึงทำฝาย คนกลางน้ำมาชุมนุม เพราะพื้นที่กลางน้ำและปลายน้ำขาดน้ำ ชลประทานสร้างเขื่อนเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ เป็นต้น ทุกคนคิดดี แต่กลับพบว่า งานพัฒนาหลายเรื่องทำในพื้นที่เดียวกัน มีความทับซ้อนกัน เช่น กลุ่มอาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) ปลูกต้นไม้ริมคลองทุกปี เมื่อโยธิการจังหวัดลงมาทำโครงการให้มีการตัดต้นไม้ เหมือนกับวันสำคัญต่างๆ ที่มีจิตอาสาทำกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานต่างๆ มีโครงการจัดการน้ำในพื้นที่จำนวนมาก เพื่อต้องการให้น้ำไหลเร็วจึงตัดต้นไม้ที่ชาวบ้านปลูกไว้ริมคลอง จึงมีการใช้งบประมาณจำนวนมาก แต่ไม่ได้ถูกแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง เป็นต้น โครงการนี้จึงพาดต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำมาเรียนรู้ร่วมกัน จนทราบปัญหาร่วมกัน ซึ่งการจัดการน้ำโดยชุมชนไม่เหมือนกับโครงการที่มีในพื้นที่มาก่อน ข้อมูลจากในพื้นที่จึงถูกนำเสนอสู่วางงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นข้อมูลจากในพื้นที่ที่นำไปสู่การจัดการน้ำร่วมกัน ดังนั้น การทำ**ความจริงร่วม** ผสมผสานกับ**ข้อมูล**ในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

หน่วยงานเชิงฟังก์ชัน รวมทั้งมีการใช้**ภูมิปัญญา**การจัดการน้ำในอดีตมาใช้กับน้ำ จะช่วยให้การจัดการน้ำในพื้นที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

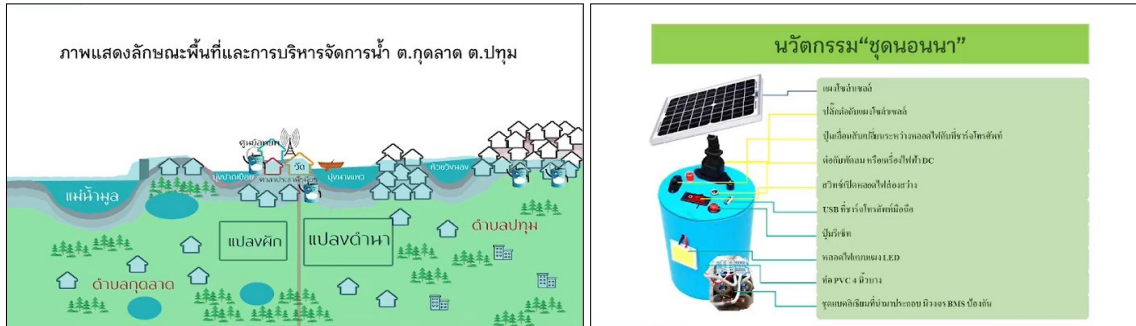
ผลลัพธ์คือการพาคนมาทำความเข้าใจร่วมกันบนพื้นฐานของข้อมูลและการสร้างการมีส่วนร่วม หากทำบนโจทย์ที่ไม่เข้าใจ จะผนวกรวมความรู้กับชุมชน เป็นโจทย์เดียวกับที่น่าน ราชบุรีร่วมด้วย ที่มีสยา ทำแล้วได้นวัตกรรมสุดปังอะไรกลับมาจากการทำงานวิจัย?

คุณมีสยา คำแหง กล่าวว่า ขอยกตัวอย่างกรณีน้ำแล้ง การจัดการน้ำบ้านผาชัน ตำบลสำโรง อำเภอสว่างวีรกรรม จังหวัดอุบลราชธานี โดยมี อ.กล พรมสาตี เป็นครูและเป็นหัวหน้าโครงการ จากสภาพพื้นที่ในแผนภาพทิศเหนือเป็นหน้าผาของแม่น้ำโขง น้ำจะเต็ม เกิดเกาะแก่ง บึง น้ำจะขังตลอดปี สูบน้ำมาใช้ที่หอประปาหมู่บ้าน รองรับปริมาณการใช้น้ำไม่เพียงพอ ชาวบ้านจึงมองว่าขาดน้ำ มีหน่วยงานพยายามเข้าช่วย แต่ไม่มีน้ำ เมื่อชาวบ้านทำงานวิจัย สำรวจข้อมูลกลับพบว่า มีน้ำนำมาใช้ในครัวเรือน จึงเริ่มจากการ 1. ประหยัดน้ำ (ทุกหมู่บ้าน) ในอดีตไปทำไร่นาจะอาบน้ำและนำน้ำกลับมาที่บ้านร่วมด้วย แต่ปัจจุบันใช้น้ำประปาจึงมีปัญหา เพราะไม่ได้เก็บน้ำไว้ใช้ 2. การแสดงความคิดเห็น ชาวบ้านกล้าที่จะแสดงออก มีชาวบ้านคนหนึ่งเคยเห็นสายยางฉีดน้ำรดน้ำผักและมีน้ำพุ่ง จึงมีการคิด “**นวัตกรรมแอร์แวร์**” สูบน้ำขึ้นที่สูงเพื่อให้อากาศแฉะเข้า (แอร์แปลว่าอากาศ และแวร์แปลว่าแฉะ) ติดตั้งที่บึงพระนครในที่ต่ำ สูบน้ำเข้าถังและแจกจ่ายในครัวเรือน เมื่อถึงช่วงหน้าแล้งต้องใช้แรงมากขึ้น จึงมองฝายวังอีแรงในเขตอุทยานผาแต้มไปพูดคุยกับเจ้าหน้าที่อุทยาน จนเจ้าหน้าที่อุทยานผาแต้มอนุญาตให้ทำฝายปล่อยน้ำตามระบบกักน้ำของหมู่บ้าน มีทั้งน้ำจากแม่น้ำโขง จากฝาย เกิดการแจกจ่ายน้ำ เกิดกติกาการใช้น้ำ เกิดการจัดการน้ำจากความต้องการจริงๆ ของคนในชุมชนบนฐานของความเหมาะสม เคารพกติกา และปฏิบัติการ สามารถนำน้ำมาใช้ในการทำเกษตรได้ ปลูกผัก ทำเกษตรในที่นา ขยายผลไปสู่การเกิดพิพิธภัณฑน์มีชีวิต (สี่สัมนในแผนที่) บ้านประหยัดน้ำ ปลูกผัก และเป็นแหล่งศึกษาดูงานได้ มีแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ มีการจับปลามาขาย มีกองทุนปลาเพิ่มเข้ามา เริ่มจากการเลี้ยงปลาเพื่อทำอาหารให้คนมาศึกษาดูงาน ปัจจุบันมีการลงหุ้นและจัดสรรหุ้น มีการปันผลและช่วยขยายเพิ่มขึ้น เมื่อน้ำเพิ่มขึ้นและได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ คนในชุมชนจึงคิดร่วมกันว่าจะตั้งโรงน้ำดื่มเพื่อผลิตน้ำดื่มจำหน่ายจากฝายวังอีแรงฝายที่ 1 ฝายที่ 2 จนเกิดการขายน้ำออกนอกชุมชน

ตัวอย่างที่ 2 พื้นที่ตำบลกุดลาด และตำบลปทุม จังหวัดอุบลราชธานี เดิมประสบปัญหาวิกฤตน้ำท่วม เป็นพื้นที่ทำการเกษตร มี อบต.กุดลาด กับ อบต.ปทุมดูแลร่วมกัน จับมือกันทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ส่งผลให้ศูนย์อพยพที่อยู่เดิมในพื้นที่มีความรู้เรื่องงานวิจัย และสถานการณ์น้ำมาเร็วและท่วมนาน จึงขยายผลไปสู่การสื่อสารข้อมูลระดับน้ำ เกิดการช่วยเหลือกันเพื่อสื่อสารข้อมูลให้กับกลุ่มผู้ประสบภัย เมื่อน้ำท่วมมาแรง เรือช่วยเหินน้ำมีน้อย จึงร่วมกันทำผ้าปาในการซื้อเรือโดยพระอาจารย์ที่วัด ซื้อเรือเพื่อใช้ในการอพยพ ชาวบ้านอื่นๆ ถูกน้ำท่วมพัดพาไป เรือเป็นสิ่งจำเป็นมาก น้ำท่วมนานเตรียมอาหารไม่ทัน เมื่อน้ำลดจึงสร้างแหล่งอาหาร รายได้ เพื่อจัดเก็บและกักตุนไว้ มีการทำนารวมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของร่วมกัน มีการทำแปลงผักรวมโดยการใช้พื้นที่ร่วมกัน นำผักไปขาย มีรายได้ในการบริโภค เมื่อน้ำท่วม ไฟดับ ไม่สามารถสื่อสาร/ติดต่อกันได้ ทีมวิจัยจึงคิดค้นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหาพร้อมกับคุณทัฬหายุทธ ชุมนาเสียว เกิดเป็น “**นวัตกรรมชุดนอนนา**” เพื่อให้มีไฟส่องสว่าง ชาร์ตโทรศัพท์ได้ในช่วงประสบภัยพิบัติ/ในสถานการณ์โควิด-19 ทีมวิจัยนำไปบริจาคสมทบให้กับผู้กักตัวใช้ได้ นวัตกรรม

เกิดขึ้นจากชาวบ้าน ทีมวิจัยใช้ข้อมูล คิดค้นวิธีการแก้ไขปัญหา การระดมความคิดเห็นร่วมกัน ความเชื่อมั่น และหาข้อสรุปร่วมกันในแต่ละช่วง จนเกิดผลงานจากความร่วมมือของทุกคน ความรู้ที่เกิดจากตัวคนผสมผสานกับความรู้ที่นำเข้ามาจากภายนอก เชื่อมั่นในศักยภาพของทีมวิจัย และสามารถแก้ไขปัญหาของตนเองได้

ตนเองได้ทดลองใช้ชุดนอนนาเรียบร้อยแล้ว ใช้ได้จริง และเห็นแอร์แวร์ที่ใช้ได้จริงจากการนำเสนอในรายการนักข่าวพลเมือง พี่ชัชชววัฒน์มีความคิดเห็นอย่างไร?

คุณชัชชววัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ต้องเชื่อมโยงความรู้ในพื้นที่ หัวใจ คือ จะผนวก**ความรู้ภายในกับความรู้จากภายนอก**ได้อย่างไร ต้องมีความรู้ความเข้าใจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย คนนอกกับคนในจะต้องประสานความร่วมมือกัน ชุดโครงการของเราพยายามเก็บข้อมูลจากชุมชนและทำงานร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ กรมชลประทานให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม กรมทรัพยากรน้ำ สำนักงานพัฒนาที่ดินก็ลงร่วมเรียนรู้กับชุมชน จะทำอย่างไรกับการเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกับพื้นที่ เช่น พื้นที่น่าน้ำกับความสำคัญของ**แก้มือเมืองแก้มือ**มาผนวกรวมกับหน่วยงาน โดยเฉพาะกฎหมายน้ำฉบับใหม่ สามารถจัดแจ้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้ น้ำ อาจจะต้องเอาแก้มือเมืองแก้มือเข้ามาอยู่ในกลุ่มผู้ใช้ น้ำ มีกระบวนการจัดประชุมร่วมกัน พยายามบอกในพื้นที่ให้ผนวกความรู้ร่วมกัน ภาคกลางหากมีการพูดคุย**ข้อมูล**ต้องพยายามสร้าง**รูปธรรม**ให้เห็น เหมือนกับอุบลราชธานีที่พยายามคิด**นวัตกรรม**ใหม่ๆ สร้าง**กองทุน** เพื่อเอาตัวรอด หรือภาคใต้ให้ความสำคัญกับ**การเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา**ร่วมกัน **ตลอดสายน้ำ** เป็นทางเลือก...ทางรอดในการจัดการน้ำ คนในชุมชนต้องลุกขึ้นมาพร้อมกับหน่วยงานภาคีภาครัฐ ภาคเอกชนเข้ามาทำงานร่วมกัน

จาก 4 ภูมิภาค บนโจทย์ที่พูดคุยกัน คือ รัฐ ชุมชน เชื่อมต่อให้ติดอย่างไรภายใต้ 3 ข้อ?

รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ กล่าวว่า **โลกกำลังพูดเรื่อง 3+2** คือ **1. โครงสร้างพื้นฐาน 2. กติกา และ 3. คน** เพิ่ม **1. นวัตกรรมและเทคโนโลยี** และ **2. กองทุนในระดับของตนเอง** มองได้ 3 ระดับ จากการอุปโภคบริโภค มีการปลูกข้าวปลูกผักในช่วงน้ำแล้งหรือน้ำท่วม ต่อไปอาจจะมีโรงงานทำน้ำดื่ม น้ำชา หรือปลาแห้งก็ได้ จากภาคเกษตรจะหมุนไปสู่ภาคอุตสาหกรรม มีนวัตกรรมเรื่องปั๊ม ในปัจจุบันมีข้ออ่อนเรื่องการใช้น้ำ การใช้น้ำเชื่อมโยงต่อการใช้ชีวิต การบริโภค และการตลาด แม้ว่าจะจดทะเบียนกลุ่มผู้ใช้ น้ำ แต่ยังมีความเสี่ยงเรื่องอาชีพ ซึ่งกลุ่มผู้ใช้ น้ำต้องทำอะไรนอกจากน้ำเพื่อสร้างนวัตกรรม มีบันได 3 ขั้น และน้ำบวกๆ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการน้ำ สร้างอาชีพพร้อมกันในอนาคตได้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวทีจากการส่งคำถามเข้าร่วม

การจัดการน้ำชุมชนจะต้องทำเรื่องอะไร เช่น พ่อหลวงทำเรื่องอุตสาหกรรม การเพิ่มผลผลิตภาพจะต้องทำอย่างไร?

รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ กล่าวว่า ยกตัวอย่างหากชาวบ้านมีที่นาประมาณ 10 ไร่ สามารถทำเกษตรแปลงย่อยได้ แต่เกษตรแปลงย่อยมีข้อจำกัด จึงต้องทำเกษตรแปลงใหญ่เพื่อสร้างอาชีพที่หลากหลายในชุมชน เช่น ทำแปลงผักรวม นารวม และทำโรงงานขนาดเล็กเข้ามาพร้อมด้วย รัฐบาลจะมองเรื่องแปลงรวม/นาใหญ่ หรือการทำสมาร์ทฟาร์มมาปลูกผักเลี้ยงปลาใน

แปลงย่อย เพื่อให้เกิดความหลากหลายทางอาชีพและใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย ซึ่งการทำนาแปลงรวมและแปลงย่อยก็สามารถจัดการได้ สิ่งที่รัฐบาลคิดทำจากจุดใหญ่ แต่ชุมชนทำจุดเล็กๆ เพื่อมุ่งไปสู่การเพิ่มคุณค่าและการสร้างมูลค่า

ทำอย่างไรให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญของการจัดการน้ำและมองเรื่องเชิงโครงสร้างมากขึ้น?

คุณฉัตรชัย ธนิกกุล กล่าวว่า ต้องทำให้ชาวบ้านสนุกกับงาน เกิดผลการดำเนินงานที่จับต้องได้อย่างเป็น**รูปธรรม** จัดทำ**แผน**แยกตามขนาด เชื่อมโยงแผนสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลงพื้นที่เห็นศักยภาพของหมู่ที่ 1, 9 ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบ มีกรมชลประทานสำนักที่ 13 และกรมการธิการด้านน้ำ สมาชิกวุฒิสภา มี**การสื่อสาร/ช่องทาง**ที่ขับเคลื่อนงานได้ ชลประทานเริ่มลงมาขับเคลื่อนงาน ชาวบ้านจึงเริ่มเห็นการขับเคลื่อนต่อเนื่องได้ วันนี้จึงช่วยกระตุ้นความร่วมมือร่วมใจมากขึ้น

คุณอภิสิทธิ์ ลัมยศ กล่าวว่า ชาวบ้านจะเข้าร่วม ชาวบ้านต้องเห็น**ปัญหาร่วม/ปัญหาหน้าหมู่**ก่อน เช่น น้ำท่วม น้ำแล้ง พร้อมทั้งจะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน ใช้ข้อมูลชุดหนึ่งจะนำไปสู่การจัดการน้ำในระดับพื้นที่ เชิญเจ้าหน้าที่ อปท.เข้ามามีส่วนร่วม จากแผนของชุมชนผลักดันเข้าสู่ระดับนโยบายที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาได้จริง จากเดิมที่มีการเขียนแผนแบบเดิม แต่แผนของชุมชนจะมีข้อมูล/ข้อเท็จจริงผ่านการทดลองปฏิบัติการ ทำให้การแก้ไขปัญหาตรงจุดและสำเร็จได้

เอาคนทุกส่วนมาพูดคุยกัน ดีอย่างไร เห็นต่าง เห็นแย้ง จัดการอย่างไร?

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ กล่าวว่า ต้องพาให้ชุมชน**เข้าถึงและเห็นปัญหา** ไปแก้ปัญหาเดิม อาจจะสร้างปัญหาในพื้นที่ใหม่ได้ จะต้องเชื่อมโยง**การแก้ไขปัญหาเชิงระบบ** ชวนหน่วยงานลงพื้นที่ นำ**ข้อมูล**ไปนำเสนอหน่วยงาน ทำให้เห็น**แผนงาน**ที่เชื่อมโยงกัน ข้อมูลมีส่วนสำคัญที่ทำให้ชาวบ้านและหน่วยงานมาพูดคุยโต๊ะกลมร่วมกัน

จะทำอย่างไรให้หน่วยงานยอมรับความจริง ความชัดเจนของชุมชน?

คุณมีสยา คำแหง กล่าวว่า ชุมชนต้องนำเสนอข้อมูลที่ผ่านกระบวนการวิจัย ชุมชนจะมี**ความมั่นใจ**ในการนำเสนอได้ อย่างไร ช่วยให้คนในชุมชนเรียนรู้และวิเคราะห์ข้อมูล พูดถึงสิ่งที่ได้ทำ ทำงานวิจัยจนเกิดความเชื่อมั่น เกิด**พลังของข้อมูล** แต่บางระดับจัดการไม่ได้ และมีการจัดการจากภายนอกตลอดเวลา คำนวณที่**เกี่ยวข้อง**มาทำงานวิจัยร่วม จังหวัดอุบลราชธานี จึงมีการทำ MOU 4 ฝ่าย นักวิจัยชุมชน โหนด อบจ. และนักวิชาการ มาเป็นทีมวิจัยร่วมกัน อาจจะมีบางระดับที่ไม่เชื่อถือนักวิจัยชุมชน การชวนนักวิจัยมาทำงานผ่านการประสานอธิการบดีมาเป็นนักวิจัยร่วม และ อบจ.เข้าพบเสนอแนวคิด และเห็นด้วย นำบุคลากรของ อปท.เป็นนักวิจัย เป็นหัวหน้าร่วมโครงการในการทำงาน/ตัดสินใจ เมื่อทำงานวิจัยเสร็จแล้วนำความรู้จากข้างนอกเข้ามาเสริม ทำให้เกิดการสอดรับไปสู่ภารกิจของหน่วยงาน

หัวใจสำคัญของการบริหารจัดการพื้นที่ต้นน้ำคืออะไร?

คุณอภิสิทธิ์ ลัมยศ กล่าวถึงหัวใจในการขับเคลื่อนงาน คือ **1. คนที่ประสบปัญหา 2. การขับเคลื่อนร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง 3. เชื่อมโยงความรู้ท้องถิ่นกับความรู้ทางวิชาการ** ช่วยให้เกิดการแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุดทั้งน้ำแล้งและน้ำท่วม อย่างไรก็ตามในพื้นที่ลุ่มน้ำขนาดเล็ก หัวใจ คือ คน กระบวนการมีส่วนร่วม และแปลงความรู้ไปสู่พัฒนาการการแก้ไขปัญหา

เห็นข้อมูลจากชุมชน 80,000 หมู่บ้าน 8,000 ตำบล ต้องใช้กี่ อปท.จึงจะสำเร็จได้?

รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ กล่าวว่า การกระจายอำนาจจากบนลงล่างมีความสำคัญ และเราทำจากล่างขึ้นบน ทั้งการลดช่องว่าง กฎระเบียบ และเทคโนโลยี จากตัวอย่างที่มี 30 ตำบลในปีแรก ปีหน้าจะเปลี่ยนแปลง หาก 400 ตำบล ขยับจะเกิดการขยายผลกว้าง หากเกิดการเปลี่ยนแปลงภาคีจะเข้ามามีส่วนร่วม เป็นกลไกในระดับจังหวัด ดังในโครงการวิจัยเข้มแข็ง จะพยายามนำไปสู่การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้

เหตุผลที่น้ำท่วมในปีนี้เป็นเกิดจากอะไร?

รศ.ดร.สุจรีต คุณธนากุลวงศ์ กล่าวว่า ช่วงแรกฝนตกเกิดจากลมตะวันตกเฉียงใต้ พัดขึ้นทางภาคเหนือ ฝนตกกระจุกรุนแรง และเกิดปัญหาน้ำท่วม ช่วงที่ 2 น้ำเหนือไหลลงมาสมทบกับฝนตกหนักในพื้นที่ ซึ่งไม่เหมือนกับปี 2554 ชุมชนต้องระวังเรื่องฝนตก สอดคล้องกับสภาวะภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลง (climate change) ที่มีการตกกระจุกและตกหนัก ทำให้น้ำระบายไม่ทัน ซึ่งเป็นการตกที่มึนน้ำเฉพาะในพื้นที่เพิ่มขึ้นหรือน้ำที่ไหลมาจากจังหวัดข้างเคียงร่วมด้วย

ตามกรอบ สนทช.จะเป็นไปได้ได้อย่างไร?

คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ กล่าวว่า กรอบใหญ่และกรอบระดับพื้นที่ไม่แตกต่างกัน ลักษณะและการเปลี่ยนแปลงของฝน ไม่ได้ตกไล่จากภาคเหนือลงสู่ภาคใต้ ตกเป็นจุดๆ ต่อไปนี้ต้องมีความเข้าใจลักษณะพื้นที่ ติดตามการเปลี่ยนแปลงการพยากรณ์อากาศของกรมอุตุนิยมวิทยาร่วมด้วย **กลไกของ สนทช.ระดับชาติ ลุ่มน้ำ จังหวัด และตำบล ทุกส่วนต้องมีข้อมูลร่วมกัน และส่งต่อข้อมูลเป็นชั้นๆ เพื่อเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคและระดับลุ่มน้ำ** ตามกรอบผู้นำที่มีการจัดตั้งจึงต้องมีข้อมูลในพื้นที่ หากฟังแต่พยากรณ์ฝ่ายเดียวโดยไม่ดูบริบทพื้นที่ อาจจะไม่ตอบโจทย์แก้ปัญหาไม่ได้ ต้องทำงานร่วมกัน แยกส่วนกันทำไม่ได้ บทบาทของกระบวนการมีส่วนร่วมไม่ปฏิเสธความรู้จากทุกฝ่าย แต่จะหันหน้าเข้ามาพูดคุยกันได้อย่างไร เครื่องมือ CBR เป็นเครื่องมือที่สร้างให้คนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ นักวิชาการ แบบเท่าเทียมกัน เป็นความคิดร่วมของทุกคนต้องมาพูดบนข้อมูลชุดเดียวกัน CBR ให้ความสำคัญกับทุกระดับ จึงต้องมีกระบวนการฝึกอบรม การถ่ายทอดความรู้ และการทำงานอย่างมีส่วนร่วม โจทย์สำคัญคือการหันหน้าเข้ามาพูดคุยกัน ดูข้อมูลชุดเดียวกัน และแก้ไขปัญหาร่วมกัน ซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาได้

หากพูดเรื่องการบริหารจัดการน้ำ การสร้างนวัตกรรมได้จริงต้องเริ่มต้นจาก 10 % จำนวน 400-800 ตำบล จึงอยากชวนทั้ง 4 พื้นที่ หากจะเดินต่อจะต้องแก้ไขจากตรงไหน เริ่มจากพื้นที่ต้นน้ำ?

คุณอภิสิทธิ์ ลัมยศ กล่าวว่า สิ่งสำคัญ คือ การยอมรับข้อมูลจากการดำเนินงานของชุมชนยังมีน้ำหนักไม่เพียงพอ ไม่เกิดพลัง เป็นข้อมูลระดับพื้นที่ **การเสริมพลังเล็กๆ ทำให้การต่อรองไปสู่การจัดทำแผนเป็นพลังเครือข่ายที่ยิ่งใหญ่ขึ้น** มีการสนับสนุนองค์กรผู้ใช้น้ำ 427 องค์กร และเข้าร่วมเป็นคณะทำงานของแต่ละองค์กร หากมีการใช้และติดตั้งเครื่องมือ CBR ได้ จะทำให้ทุกคนเห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปมปัญหาที่มีในพื้นที่ เกิดการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ นำองค์ความรู้ที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นไปสู่การพัฒนาในพื้นที่ได้

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ กล่าวว่า เริ่มต้นกระตุ้นนักวิจัยโดยการกระตุ้นความคิดเรื่องน้ำ 1. หากคิดจัดการน้ำต้องยอมรับและเริ่มจัดการตนเองก่อน การจัดการน้ำต้อง**เปลี่ยน mindset** หากความคิดเปลี่ยน ระบบการจัดการภายในเปลี่ยน ข้อมูลก็จะเปลี่ยนแปลง 2. เรื่องน้ำเกี่ยวข้องกับหลายภาคส่วน กฎหมาย/พรบ. ชุมชนต้องลุกขึ้นมาจัดทำ**ข้อมูล** เพื่อนำเสนอให้เกิดการขับเคลื่อนงานทั้ง**เชิงฟังก์ชันและเชิงระบบ**ร่วมกับหน่วยงานในท้องถิ่น

คุณฉัตรชัย ธนิกกุล กล่าวว่า **การเชื่อมประสานระหว่างชุมชน หน่วยงาน และหน่วยวิชาการ** เวลา ภารกิจที่ซับซ้อนของแต่ละโครงสร้าง/ระเบียบที่เข้ามาเกี่ยวข้อง ประชาชนมักเจอแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แก้ไขปัญหาที่จำเป็นก่อน และวางแผนประสานงานเป็นระยะๆ หากภาคีมีความชัดเจน ด้วยกรอบภารกิจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ อปท.ที่มีงานตามระบบโครงสร้างระบบราชการต้องเชื่อมกับระบบอื่นๆ ร่วมด้วย

ต้องต่อไฮบริดให้ได้ของพี่ฉัตรชัย จังหวัดอุบลราชธานีต้องแก้เรื่องอะไร?

คุณมัทยา คำแหง กล่าวว่า 1. **ชุมชนขับเคลื่อนงานในระดับท้องถิ่น** คือ การทำโซลาร์เซลล์ ชุมนอนนา ปัจจุบันความรู้นี้ได้บรรจุอยู่ในหลักสูตรระยะสั้น มรภ.อุบลราชธานี และมีการสื่อสารผ่านเครือข่ายเพื่อสร้างการรับรู้ ภาคประชาสังคมภาคสื่อ มีกลุ่มไลน์เตือนภัยพิบัติ ช่วยรายงานปริมาณน้ำฝน สภาพอากาศต่างๆ เป็นต้น คัดกรองข้อมูลก่อนสื่อสาร และสื่อสาร

สู่สาธารณะ 1,756 คน 2. **ระดับนโยบาย/หน่วยงานภายนอก** จะเป็นต้นแบบให้หน่วยงานอื่นนำไปใช้ ซึ่งต้องทำให้เห็น เบื้องหลังการเกิดแอร์แวร์และชุดนอนนา หากจะขยับชุดความรู้ไปสู่ 80,000 ชุมชน 8,000 ตำบล ต้องมีวิธีการ/ทราบแนวคิด เบื้องหลังการทำ เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการป่า แต่ชุมชนไม่ทราบรายละเอียดอาจส่งผลต่อการปฏิบัติได้ ต้องทำให้เกิด ความเข้าใจในชุดความรู้และวิธีการทำร่วมด้วย ดังนั้น วันนี้หากจะทำต่อ งานวิจัยเชิงการมีส่วนร่วมจะต้องทำอย่างไร

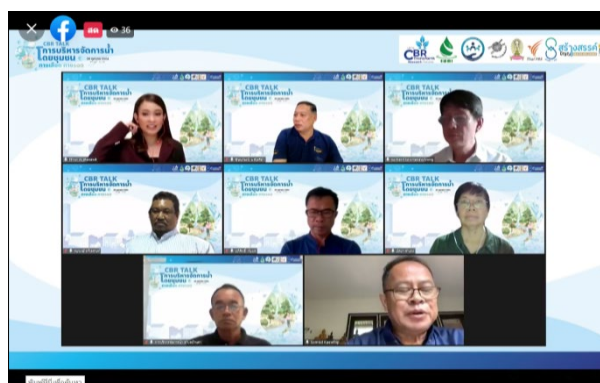
จากความสำเร็จของทั้ง 4 พื้นที่ จะเดินต่อสู่ 7 กระทรวงหลัก มุ่งสู่ระดับหมู่บ้านและตำบลอย่างไร?

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า การกระจายการเรียนรู้ ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วม เป็นเจ้าของทรัพยากรร่วมกัน มี กลไกการขับเคลื่อนงาน การติดต่อทางปัญญาทั้งความรู้จากชุมชนและความรู้จากนักวิชาการ เข้าใจบริบทพื้นที่ที่ เปลี่ยนแปลงไป มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ภายใต้สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต้องทำให้คนในพื้นที่เข้าใจการ เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในทุกส่วน สำหรับการขยายผลไปสู่กระทรวงต่างๆ ศักยภาพของคนในพื้นที่มีส่วนหนึ่ง แต่จะขยับ ขับเคลื่อนได้อย่างไร ขณะนี้มีกองทุนนวัตกรรมระดับประเทศ ซึ่งงานวิจัยที่ทำอยู่มีความร่วมมือในระดับจังหวัด ชุมชน และ ภาควิชาการ จะต้องมองคภาพพ กลไก และมีความเข้าใจในการขับเคลื่อนการทำงาน มีพี่เลี้ยงในพื้นที่ มีกลไกเชื่อมประสาน และเสริมพลังในชุมชน ตนเองจึงขอเสนอแนะให้กระจายทุนให้มีกองทุนวิจัยในระดับจังหวัด โดยมีนักวิชาการ ภาครัฐ และ คนในท้องถิ่นลุกขึ้นมาทำวิจัยในพื้นที่ของตนเอง เพื่อหาคำตอบให้กับพื้นที่ได้และเชื่อมโยงกับโครงสร้างใหญ่ หากทำได้ จะทำให้เกิดงานวิจัยที่ตอบโจทย์เชิงพื้นที่ สามารถขยายผลได้อย่างรวดเร็ว และมีทีมกระจายอยู่ทั้ง 76 จังหวัด ซึ่งคนในพื้นที่ก็ ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมด้วย

คุณวิภากร วัฒนวิทย์ สรุปว่าคำตอบอยู่ที่ชุมชน ทำให้เกิดการบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม เป็นทิศทางสำคัญ หากจะทำวิจัยต้องสร้างรูปธรรมในพื้นที่และสื่อสารสู่ระดับนโยบาย

รศ.ดร.สุจิต คุธนกุลวงศ์ กล่าวว่า ต้องสรุปเป็นระบบ เพื่อนำเสนอสู่พื้นที่ข้างเคียง และนำเสนอสู่ระดับนโยบาย เพื่อให้เห็นความถูกต้อง การนำเสนอถูกระเบียบของ สทนท. ต้องขอทุนวิจัยจาก วช. จากที่วิจัยในพื้นที่ เพื่อตอบโจทย์ ในพื้นที่

คุณวิภากร วัฒนวิทย์ ผู้ดำเนินรายการเชิญ ดร.สมคิด แก้วทิพย์ มาให้มุมมองที่มีต่อเวทีเสวนาในวันนี้

ดร.สมคิด แก้วทิพย์ กล่าวว่า รู้สึกซาบซึ้งใจ การเสวนาในวันนี้มีการตอบโจทย์มากมาย โดยรวม คือ **การสร้างระบบ เล็กๆ การจัดการในระดับครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคมใหญ่**ต่อไป ทั้ง 4 กรณี หากจะปรับตัวอย่างรวดเร็ว ต้องจัดการ เชิงระบบไม่ให้เกิดปัญหาเหมือนกับน้ำ หัวใจ คือ น้ำคือชีวิต จัดการได้ ระบบนิเวศทางปัญญา สามารถเผชิญปัญหา จัดการน้ำ ปลา และความมั่นคงทางอาหาร ดังนั้น สิ่งสำคัญ คือ ชุมชนท้องถิ่นจะดูแลตนเองอย่างไร และภาครัฐที่มีระบบทุนวิจัยด้าน วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ในภาพใหญ่ จะทำอย่างไรให้เรื่องนี้เป็นหน่วยและเซลล์ในระดับพื้นที่ สร้างภาพใหญ่

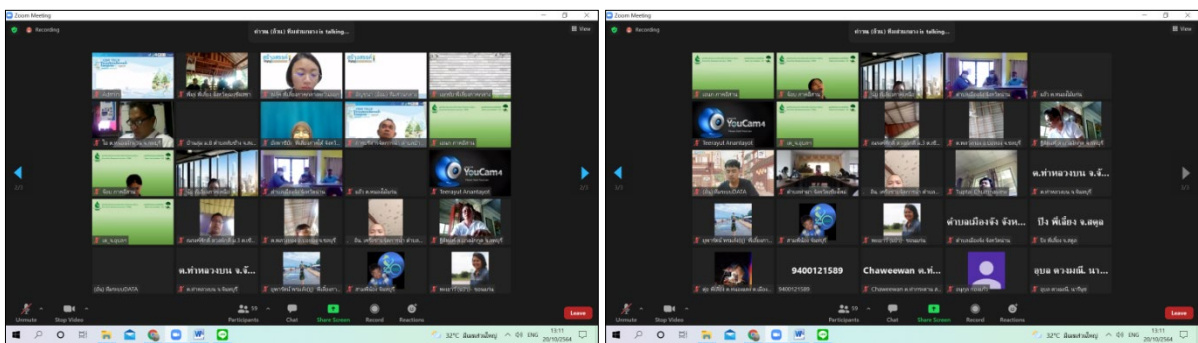
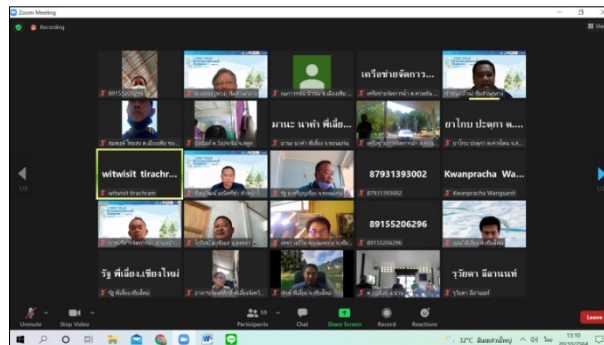
และคุณภาพย่อยในชุมชนได้ จะเกิดการหนุนเสริมการดำเนินงานโดยใช้ความรู้ทางวิชาการร่วมกับการลงมือปฏิบัติการ คิดงานจากส่วนบนที่ประสานต่อส่วนล่าง ขอขอบคุณมาก

คุณวิภาพร วัฒนวิทย์ สรุพบว่า การจัดการน้ำไม่ใช่เพียงเรื่องน้ำ แต่ยังรวมทั้งมิติสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม หากจัดการน้ำไม่ดี ย่อมส่งผลกระทบต่อมิติอื่นร่วมด้วย ชุมชนต้องลุกขึ้นมาสร้างทางเลือก...ทางรอด จัดทำข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา ร่วมกัน ขอขอบคุณทุกท่าน และพบกันหากมีประเด็นร้อนแรง

ช่วงบ่ายเป็นการประชุมเครือข่ายและสร้างความใจแกนนำกลุ่มบริหารจัดการน้ำ 30 ตำบล โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ภายใต โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 เริ่มทำกิจกรรมเวลา 13.00 น. ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2. กิจกรรมที่ทดสอบระบบ Zoom และลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ขวนผู้เข้าร่วมพูดคุย เพื่อเปลี่ยนชื่อเล่น พื้นที่ และจังหวัด ทีมที่เลี้ยง รวม 58 ID Zoom ใส่ชื่อที่เลี้ยงจังหวัด หากมาเป็นทีมใส่ชื่อตำบล และจังหวัด เพื่อเข้าร่วมกระบวนการประชุมเครือข่ายและสร้างความใจแกนนำกลุ่มบริหารจัดการน้ำ 30 ตำบล โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ภายใต โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2

3. กิจกรรมชี้แจงเป้าหมายเวทีประชุมและภาพรวมโครงการ

คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวว่า โครงการนี้รับทุนจาก วช. ตนเองทำหน้าที่เชื่อมประสานในการทำงานทั้ง 5 ภูมิภาค ดังนี้

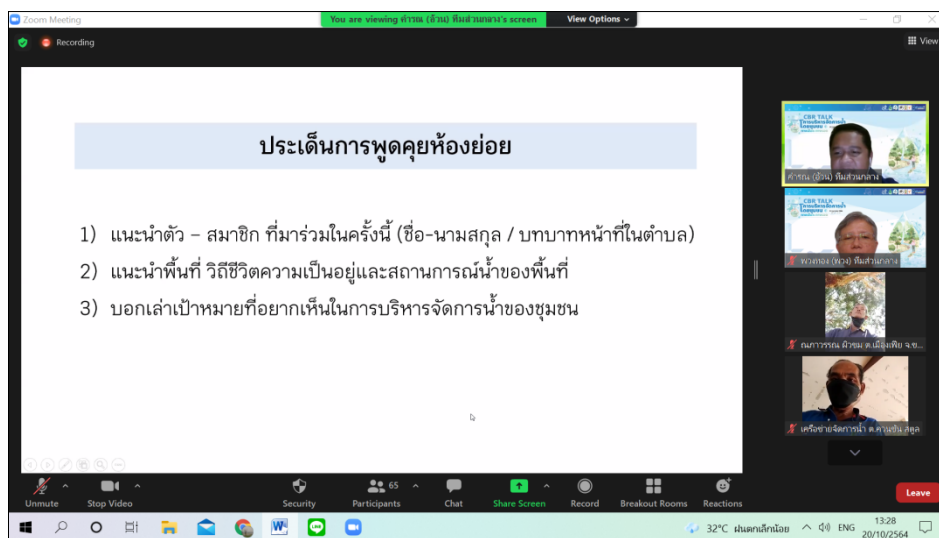
ภาคเหนือ 2 จังหวัด 5 อำเภอ 5 ตำบล			
จังหวัดเชียงใหม่	อำเภอดอยสะเก็ด	ตำบลป่าเมี่ยง	ผศ.ดร.ชิตชล และทีม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คุณอาภา พงศ์ศิริแสน พี่เลี้ยง มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อท้องถิ่น
	อำเภอแม่แจ่ม	ตำบลท่าผา	
จังหวัดน่าน	อำเภอแม่จริม	ตำบลหนองแดง	ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล และทีม สำนักวิชา ทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
	อำเภอภูเพียง	ตำบลเมืองจั้ง	
	อำเภอเมืองน่าน	ตำบลบ่อสวก	
ภาคกลาง 4 จังหวัด 5 อำเภอ 7 ตำบล			
จังหวัดลพบุรี	อำเภอท่าหลวง	ตำบลหนองผักแว่น	1. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต กำแพงแสน 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. แกนนำชุมชน
จังหวัดสิงห์บุรี		ตำบลแก่งผักกูด	
		ตำบลชัยจำปา	
จังหวัดสุพรรณบุรี		ตำบลทะเลวังวัด	
จังหวัดสิงห์บุรี	อำเภอบางระจัน	ตำบลผักทัน	
จังหวัดสุพรรณบุรี	อำเภอหนองหญ้าไซ	ตำบลคอกทราย	
		ตำบลหนองขาม	
จังหวัดราชบุรี	อำเภอบ้านคา	ตำบลบ้านคา	
ภาคใต้ 2 จังหวัด 4 อำเภอ 5 ตำบล			
จังหวัดสตูล	อำเภอควนโดน	ตำบลวังประจัน	คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ และทีม ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
	อำเภอเมืองสตูล	ตำบลควนขัน	
จังหวัดสงขลา	อำเภอกระแสดินธุ์	ตำบลเชิงแส	ดร.พีระพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล และทีม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
	อำเภอนาทวี	ตำบลทับช้าง	
ภาคตะวันออก 4 จังหวัด 6 อำเภอ 7 ตำบล			
จังหวัดฉะเชิงเทรา	อำเภอแปลงยาว	ตำบลหนองไม้แก่น	คุณกิจเจริญ บุญรอด และทีมนักวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
	อำเภอสนามชัยเขต	ตำบลท่ากระดาน	
จังหวัดชลบุรี	อำเภอบ่อทอง	ตำบลพลวงทอง	

จังหวัดระยอง	อำเภอเมือง	ตำบลตะพง ตำบลแก่ง	1. ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุติกุล และทีมงาน บริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. แกนนำชุมชน
จังหวัดจันทบุรี	อำเภอแก่งหางแมว	ตำบลสามพี่น้อง	อาจารย์เพ็ญจันทร์ ละอองมณี และทีม มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
	อำเภอมะขาม	ตำบลท่าหลวง	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 จังหวัด 6 อำเภอ 6 ตำบล			
จังหวัดอุบลราชธานี	อำเภอนาเยีย	ตำบลนาเยีย	คุณมัสยา คำแหง และทีม 1. ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำ ชุมชนภาคอีสาน 2. มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิตจังหวัดอุบลราชธานี 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 4. มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
	อำเภอสำโรง	ตำบลสำโรง	
จังหวัดขอนแก่น	อำเภอบ้านไผ่	ตำบลเมืองเพี้ย	1. ดร.มานะ นาคำ และทีม มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2. พ.ต.อ.อำนาจ ถนอมทรัพย์ รองหัวหน้า สอจร.ภาคอีสานตอนบน จังหวัดขอนแก่น
	อำเภอชนบท	ตำบลศรีบุญเรือง	
จังหวัดสุรินทร์	อำเภอชุมพลบุรี	ตำบลละวีก	1. คุณอนุกุล ทรายเพชร และทีม บริษัท Folk rice จำกัด 2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน วิทยาเขตสุรินทร์ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
	อำเภอรัตนบุรี	ตำบลยางสว่าง	

วันนี้จะเป็นการประชุมเครือข่ายและสร้างความใจแกนนำกลุ่มบริหารจัดการน้ำ 30 ตำบล ครั้งแรก โดยให้พี่เลี้ยงเชิญแกนนำชุมชนมาเข้าร่วมตั้งแต่ช่วงเช้า และช่วงบ่ายเพื่อให้ทุกท่านทำความรู้จักกันและการเชื่อมโยงระบบการบริหารจัดการน้ำบนระบบนิเวศที่หลากหลาย แต่ละพื้นที่ต้องทำงานร่วมกับผู้นำท้องถิ่น สร้างการเรียนรู้ และยึดโยงกับกฎหมาย พรบ.น้ำฉบับใหม่ เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นลุกขึ้นมาจัดการร่วมกับภาครัฐ ช่วงเช้าเป็นเวทีเสวนา CBR TALK การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน ทางเลือก...ทางรอด มีตัวแทนจาก 4 ภูมิภาค และมี รศ.ดร.สุจิตต์ คุณธนกุลวงศ์ เป็นประธานแผนงานภายใต้โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 มีทั้งหมด 4 แผนงาน ทำเรื่องการหมุนเวียนน้ำในเขต EEC ของภาคตะวันออก (จังหวัดระยอง จันทบุรี ชลบุรี) ได้มหาวิทยาลัยบูรพาและบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด เข้าร่วมดำเนินงาน ขอขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมการประชุม วันนี้ขอให้ความรู้จักกันข้ามภาค 5 ภูมิภาค และช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564 ทีมส่วนกลางจะเดินทางลงพื้นที่เพื่อเยี่ยมเยียนพี่เลี้ยงและชุมชนหลังจากสถานการณ์โควิด-19 ดีขึ้น

จากนั้น คุณคาร์ณ นิ่มอนงค์ เกริ่นนำถึงกระบวนการ ประกอบด้วย การพูดคุยและทำความรู้จักกับเพื่อนต่างภูมิภาค กลับมารวมตรงกลางเพื่อรับฟังรายละเอียดโครงการ วางแผนการทำงานงานรายภูมิภาคและจัดทำห้องย่อยรายจังหวัดสำหรับการหารือในระดับจังหวัด และกลับมารวมกันในห้องใหญ่เพื่อแลกเปลี่ยนและทำความเข้าใจการดำเนินงานร่วมกับทีมภาค สรุปรวมและนัดหมายการอบรม หลักสูตรที่ 1 อีกครั้งหนึ่ง คาดว่าจะปิดการประชุมเวลาประมาณ 16.00 น. พร้อมกันนี้ได้แนะนำทีมงานจากส่วนกลาง ทีมงานประสานงานหลัก และให้พี่เลี้ยงชวนนำคุย 3 ประเด็น ในห้องย่อย ระยะเวลาพูดคุย 30 นาที และขณะนี้ผู้เข้าร่วม 65 ID Zoom โดยมีประเด็นการพูดคุยในห้องย่อย ดังนี้

จากตัวอย่างการพูดคุยในห้องย่อยที่ 7 มีคุณทัฬหายุ ชุ่มนาเสียว เป็นวิทยากรชวนคุย เริ่มต้นจากการแนะนำตัว โดยมีผู้เข้าร่วม ดังนี้

1. แกนนนำตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ทีมกำนันสว่างอารมณ์
2. คุณวิรัช วัฒนสุข แกนนนำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
3. คุณพะเยาว์ นาคำ พี่เลี้ยงตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ และตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
4. ผู้ใหญ่ประดิษฐ์ แกนนนำหมู่ 7 ตำบลสามพี่น้อง จังหวัดจันทบุรี อบต. ผข.ผณ. อาสาป้องกันช้าง องค์กรพิทักษ์ป่าชุมชน
5. คุณทัฬหายุ ชุ่มนาเสียว พี่เลี้ยงจังหวัดอุบลราชธานี
6. แกนนนำตำบลซำปา ตำบลอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

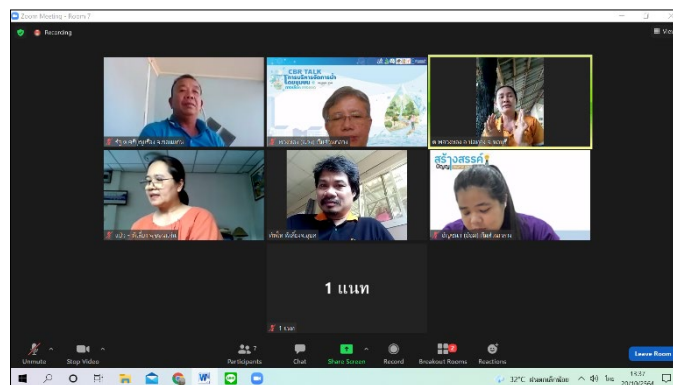
สถานการณ์ในพื้นที่

1. ตำบลพลวงทองมีปริมาณน้ำมากในอ่างเก็บน้ำ ท้องถิ่นช่วยบริหารจัดการ

2. ตำบลศรีบุญเรืองน้ำเริ่มลดแต่ยังวิกฤตมากจากน้ำที่ไหลหลากมาท่วมขังในพื้นที่
3. ทั้ง 2 พื้นที่ ของจังหวัดขอนแก่น มีทั้งปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง
4. ตำบลสามพี่น้องมีสภาพพื้นที่ลาดชันจากภูเขาทำให้เกิดการขาดแคลนน้ำ หมู่ 7 มีพื้นที่ประมาณ 10,000 ไร่ ประชากรจำนวน 800-1,000 คน รวม 300 กว่าครัวเรือน ต้องการชุด/ทำสระของชาวบ้าน แหล่งน้ำไม่พอเพียง อยากให้ทุกคนได้มีน้ำใช้เหมือนกัน ไม่มีความขัดแย้ง หมู่บ้านนี้ไม่ใช่ของเราคนเดียว ทุกคนจะเข้ามาด้วยกัน อย่างเต็มกำลัง
5. จังหวัดอุบลราชธานีอยู่ปลายน้ำ รอรับน้ำท่วมไหลมาจากจังหวัดนครราชสีมาเพื่อระบายลงแม่น้ำโขง ได้รับข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ อย่างต่อเนื่อง แต่เป็นข้อมูลที่เข้าใจยาก ควรมีฝ่ายสื่อสารข้อมูลเพื่อตั้งรับกับภัยพิบัติที่เกิดขึ้น
6. ตำบลซำปำเป็นพื้นที่ที่เก็บน้ำไม่อยู่ ไม่มีน้ำเพียงพอต่อการเกษตร ในพื้นที่มีการปลูกอ้อยและมันสำปะหลัง เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งอ้อยเป็นพืชที่ใช้น้ำมาก

เป้าหมายของการบริหารจัดการน้ำ

1. การบริหารจัดการน้ำ
 - 1) เพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค
 - 2) การบริหารจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วม โดยภาคประชาชนต้องการลุกขึ้นมาบริหารจัดการน้ำร่วมกับภาครัฐ
 - 3) เพื่อสร้างแหล่งน้ำให้ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ และการกักเก็บน้ำไว้ใช้ร่วมกัน
2. ความเข้าใจเรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ
3. การจัดการน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อนำไปปรับใช้ต่อเนื่อง สร้างใหม่และต่อยอดให้ได้ และสามารถขับเคลื่อนการจัดการน้ำอย่างรู้คุณค่าและเกิดมูลค่า

เมื่อกลับมาคุยกันตรงกลาง คุณคาร์ณ นิมอนงค์ นำเสนอว่า บางคนยังไม่เคยใช้โปรแกรมซูม บางคนเคยใช้โปรแกรมซูมมาแล้ว นับว่าเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน จากการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในแต่ละห้องย่อยมีการพูดคุยร่วมกันอย่างดี จึงขอให้แบ่งปัน/สะท้อนว่า ได้รู้จักใครเพิ่มขึ้น และเห็นเป้าหมายอะไรของเพื่อนบ้าง สรุปได้ดังนี้

แกนนำชุมชน

1. จากการแลกเปลี่ยนกับจังหวัดอุบลราชธานีเรื่องการจัดการน้ำเรื่องแก้มลิงเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในการทำการเกษตร ตำบลเชิงแสมีปัญหาเรื่องน้ำแล้ง น้ำท่วม และน้ำเค็ม หากมีโอกาสจะได้ไปเยี่ยมและดูงานที่จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดสตูลไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตจึงไม่ได้แลกเปลี่ยน (นายโกวิทย์ ทะลิทอง จังหวัดสงขลา)

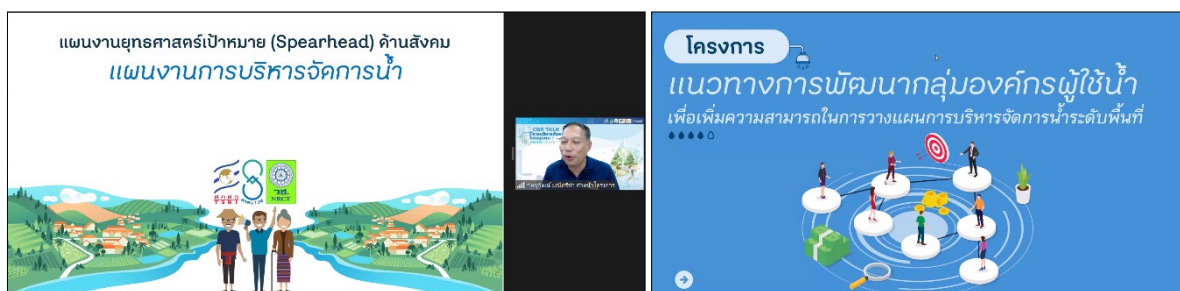
2. ได้รู้จักเครือข่ายมากขึ้น เห็นการบริหารจัดการน้ำของภาคใต้กับภาคอีสาน ทุกคนแก้ไข้ปัญหาเรื่องน้ำเหมือนกัน ท่ามกลางบริบทพื้นที่ต่างกัน (คุณนทีธรรม ทองเนื้อแข็ง จังหวัดสงขลา)
3. มีการจัดการน้ำท่ามกลางความหลากหลาย สร้างน้ำขึ้นมากลางหมู่บ้านได้ สามารถเก็บน้ำได้ในลำคลอง สำหรับจังหวัดน่านปลูกพืชไร่และถั่ว เมื่อน้ำแห้งไม่มีน้ำกักเก็บไว้ ต้องการอ่างเก็บน้ำในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีขอพื้นที่อื่นๆ ก่อน (กำนันตระกูล สว่างอารมย์ จังหวัดชลบุรี)
4. อาจารย์เอกชัยให้ข้อมูลการบริหารจัดการน้ำ การใช้น้ำในการทำการเกษตร เพื่อทราบปริมาณความต้องการการใช้น้ำในพื้นที่ (แกนนำตำบลเมืองจิง จังหวัดน่าน)
5. มีการเข้าร่วมรับฟังบ้างเป็นช่วงๆ เพราะฝนตก สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร เห็นบริบทพื้นที่แตกต่างกัน พื้นที่สตูลจะทำอย่างไรให้กักเก็บน้ำในช่วงฤดูฝนเก็บไว้ใช้ได้ และทำให้เกิดการไหลเวียนสะดวกทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ รวมทั้งน้ำเสียจากครัวเรือนและโรงงาน (คุณนันทวัฒน์ เต๊ะสมัน จังหวัดสตูล)

พี่เลี้ยง

1. สิ่งที่เป็นจุดร่วม คือ ภาคกลาง ตะวันออก อีสาน ทุกคนต้องการกักเก็บน้ำในช่วงฤดูแล้งกับน้ำหลาก ชาวบ้านต้องทำอะไร แม้ว่าเราจะเป็นคนนอก คนอื่นก็ได้รับฟัง CBR Talk มีบทเรียนต้นแบบการจัดการน้ำที่มีต้นแบบการเรียนรู้ที่น่าสนใจ คาดหวังว่าจะเป็นจุดเริ่มต้นในการเสริมพลังท้องถิ่น ทำให้พลังเข้มแข็ง ต้องมีองค์ความรู้อะไรเข้ามาสนับสนุน เพื่อให้ให้เห็นเป้าหมายตามลำดับ (คุณพะเยาว์ นาคำ พี่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น)

คุณคาร์ณ นิมนองค์ กล่าวว่า ช่วงแรกทำให้รู้จักเพื่อนและเรื่องราวดีๆ เนื่องจากเวลาทำความรู้จักกันน้อย ทำให้เกิดการทำความรู้จักในเบื้องต้น ได้รู้จักพี่เลี้ยงประจำจังหวัด หากช่วงเช้าท่านใดยังไม่ได้ดูเวทีเสวนา CBR TALK การบริหารจัดการน้ำ โดยชุมชน ทางเลือก...ทางรอด ทีมกลางจะส่งลิงค์ให้ดูย้อนหลังได้ หลังจากนั้นจะต้องมีบทบาทการบริหารจัดการน้ำ คนในชุมชนต้องรู้ลึกถึงความเป็นเจ้าของ โครงการนี้เครือข่ายมหาวิทยาลัย พี่เลี้ยง และนักวิจัยชุมชนจึงลงไปร่วมกันจัดงานในพื้นที่ขอเชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ มาเล่าเป้าหมายของโครงการอีกครั้งหนึ่ง

ภาพรวมโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า หากสถานการณ์คลี่คลายทีมส่วนกลางจะเดินทางลงพื้นที่ แผนงานที่เราทำคือแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมายด้านสังคม เดิมตนเองทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอยู่ในส่วนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่เปลี่ยนแปลงเป็นสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ในปัจจุบัน การสนับสนุนทุนวิจัย สนับสนุนทุนให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรับโครงการภายใต้บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ที่เป็นธุรกิจเพื่อสังคมเป็นการขับเคลื่อนนโยบายเรื่องการจัดการน้ำ ขณะนี้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สนทช.) ได้ออกกฎหมาย พรบ.น้ำ

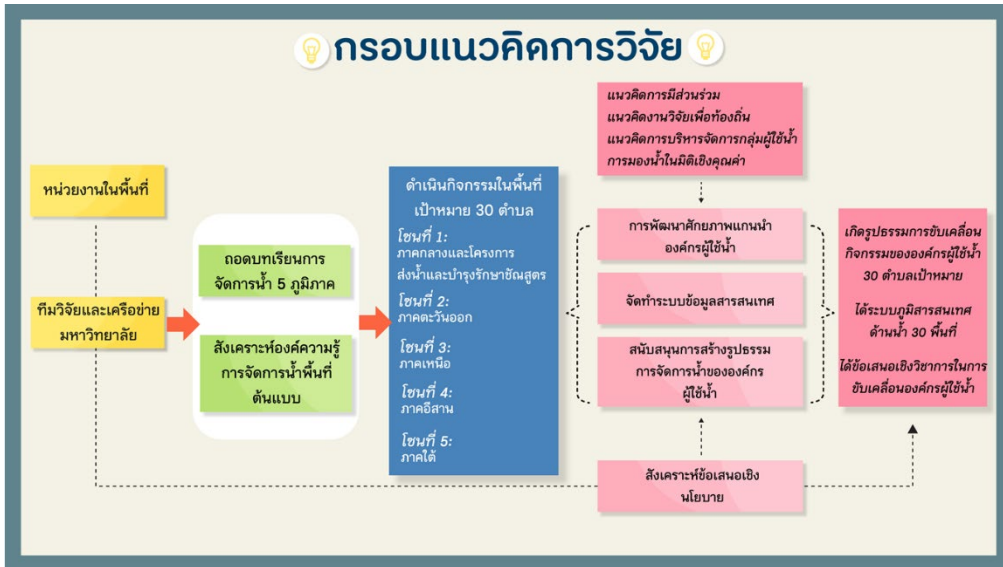
และกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำรวมตัวกันในเขตตำบล พื้นที่ ลุ่มน้ำเดียวกัน ขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำกับ สนทช. ได้ เพื่อขับเคลื่อนการจัดการน้ำโดยชุมชนมีส่วนร่วม และจัดทำแผนเรื่องการจัดการน้ำโดยชุมชนตามลำดับ

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ มีเป้าหมายเพื่อสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ 5 ภูมิภาค จำนวน 30 ตำบล เพื่อ

1. เกิดชุดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่นอกเขตชลประทาน 5 ภูมิภาค เดิมทำในเขตชลประทานที่กำแพงเพชร แต่โครงการนี้ทีมงานต้องทำนอกเขตชลประทาน เพื่อทดลองการจัดการน้ำชุมชนไปใช้ในพื้นนอกเขตได้หรือไม่
2. เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม ซึ่งปัจจุบันกำลังมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ขับเคลื่อนให้จัดการแบบมีส่วนร่วม
3. เกิดระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ โดยมีการทำงานผ่านระบบข้อมูลสารสนเทศน้ำเพื่อการตัดสินใจ
4. เกิดรูปธรรมในการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ ที่มีการลดการใช้น้ำลง 15 %
5. เกิดข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่สู่ระดับนโยบาย

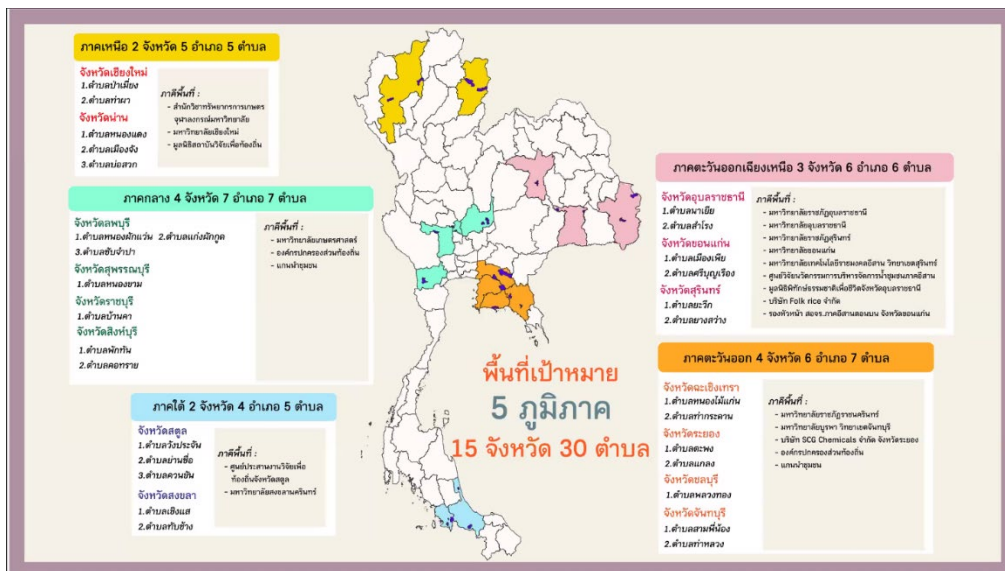

กรอบแนวคิดการวิจัยของโครงการนี้ มีการทำงานร่วมกับทีมวิจัยและเครือข่ายมหาวิทยาลัย หน่วยงานในพื้นที่ โดยการถอดบทเรียนการจัดการน้ำ 5 ภูมิภาค ส่งเคราะห์องค์ความรู้การจัดการน้ำพื้นที่ต้นแบบ เพื่อสร้างรูปธรรมในพื้นที่เป้าหมาย 5 ภูมิภาค จำนวน 30 ตำบล โดยอาศัยแนวคิดเรื่องการมีส่วนร่วม งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น การบริหารจัดการกลุ่มผู้ใช้น้ำ และการมองน้ำในมิติเชิงคุณค่า จะบริหารจัดการน้ำอย่างไร โดยมีแนวปฏิบัติ คือ การพัฒนาศักยภาพแกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำโดยการจัดทำระบบสารสนเทศ สนับสนุนการสร้างรูปธรรมการจัดการน้ำขององค์กรผู้ใช้น้ำ และเขียนงานสังเคราะห์ข้อเสนอเชิงนโยบายออกมาจากพื้นที่รูปธรรม 30 ตำบล

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

1. นักวิจัยจากทีมวิจัยจากภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินโครงการ จำนวน 10 คน
2. เครือข่ายมหาวิทยาลัยใน 5 ภูมิภาค
3. แกนนำ/ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบล เป้าหมาย
4. เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
5. เครือข่ายชุมชนที่อยู่ร่วมกันในระบบนิเวศสายน้ำในพื้นที่เป้าหมาย

ต้องการให้เกิดการรวมกลุ่มกันจัดการน้ำ จัดทำระบบสารสนเทศไว้ที่ท้องถิ่น ปีแรก 30 ตำบล ปีต่อไปจะมีพื้นที่เพิ่มขึ้น โดยการจัดทำข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมเพื่อจัดทำแผนน้ำจากตำบลมาที่อำเภอ เชื่อมโยงกับคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด และ สนทช. ตามลำดับ ต้องมีการบรรจุแผนในคณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด หากไม่มีการบรรจุแผนน้ำ/ตั้งงบประมาณก็จะไม่ได้รับการสนับสนุน หรือต้องผลักดันในระดับกลุ่มน้ำต่อไป

ผลลัพธ์ของโครงการ คือ เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ และจะพัฒนาศักยภาพอย่างไร นำไปสู่การจัดทำแผนน้ำ 30 ตำบล เพื่อประหยัดน้ำและเชื่อมโยงกับสถานการณ์ climate change ได้ข้อมูลสารสนเทศ 30 ตำบล รวมถึงเชื่อมโยงเครือข่ายสู่คณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด

1. เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำตามภูมิเขตที่ดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ใน 30 ตำบล
2. เกิดแผนการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมระดับตำบล
3. เกิดผลงานรูปธรรมในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน ขององค์กรผู้ใช้น้ำใน 30 ตำบล ที่มีการลดการใช้น้ำลง 15 %
4. เกิดระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศในการบริหารจัดการน้ำเพื่อการตัดสินใจ ใน 30 ตำบล
5. ได้ข้อเสนอเชิงวิชาการในการจัดการน้ำชุมชน / คุณลักษณะที่สำคัญขององค์กรผู้ใช้น้ำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด และคณะกรรมการลุ่มน้ำในการบริหารจัดการน้ำ
6. เกิดการเชื่อมกลไกการบริหารจัดการน้ำชุมชนระดับตำบล กลุ่ม อนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด

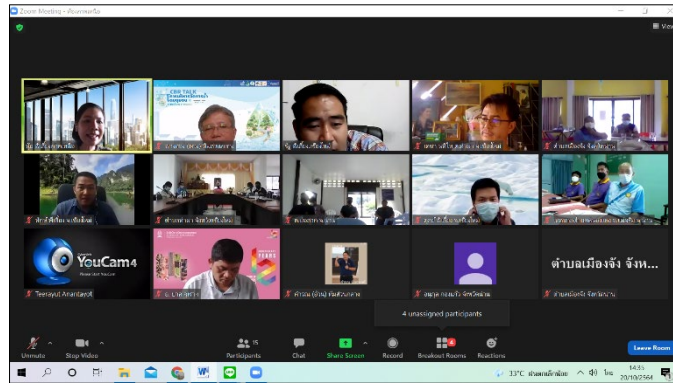

ขอบคุณทุกท่านในพื้นที่ ได้เห็นตัวแทนแกนนำท้องถิ่น ผอ. กำนัน ท้องถิ่น และนักวิชาการมาร่วมมือกันสร้างรูปธรรมการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

4. กิจกรรมแลกเปลี่ยนและทำความเข้าใจการดำเนินงานร่วมกับทีมภาค

คุณคาร์ณ นิมนงค์ กล่าวว่า ภายใต้โครงการนี้จะทำอย่างไรให้คนในชุมชนลุกขึ้นมาจัดการน้ำด้วยตนเอง โดยการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำสามารถกรอกเข้ารับทางอินเตอร์เน็ต หรือส่งไปยัง สนทช. โดยตรงได้ หรือชุมชนที่จัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำแล้วจะจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำได้อย่างไร หลังจากนั้นจะให้แต่ละภูมิภาควางแผนการดำเนินงานร่วมกันในระดับภาคและรายงานจังหวัดว่ามีประเด็นทิศทางการทำงานของภาคว่าจะหนุนชุมชนอย่างไร โดยทีมภาคจะลงไปสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชน และวางแผนอบรมร่วมกันในห้องย่อย ระยะเวลา 45 นาที และมีพี่เลี้ยงจากทีมกลางช่วยสนับสนุนสรุปได้ ดังนี้

1. ภาคเหนือ

แนะนำตัวทำความรู้จัก

คุณอาภา พงศ์ศิริแสน แนะนำคุณพวงทอง เม้งเกร็ด ทีมงานส่วนกลาง และทีมพื้นที่ ดังนี้
จังหวัดเชียงใหม่

มีคุณทรงยศ กุลสุทธิ คุณรัฐ กสิธิกสิกรรม คุณพิทักษ์ เสพวิสุทธิ และทีมแกนนำพื้นที่เข้าร่วม ได้แก่ คุณเดชา นทีไทย มูลนิธิริรักษ์ไทย ตำบลท่าผา จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่าเป็นประเด็นที่สำคัญหากองค์กรผู้ใช้น้ำมีการผลักดัน

- 1) ตำบลท่าผา ผู้นำชุมชนที่ได้เข้าร่วมในวันนี้ มีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีความคาดหวังให้ขึ้นทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ คนในพื้นที่มีความสนใจดี
- 2) ตำบลป่าเมี่ยง ประกอบด้วย 6 หมู่ มีการตั้งกลุ่มไลน์ การประชุม ขั้นตอนการดำเนินงานกับทางกลุ่ม เพื่อบอกเล่าต่อให้กับทางกลุ่ม

จังหวัดน่าน

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ให้ทั้ง 3 ตำบล ของจังหวัดน่านแนะนำตัว

- 1) ตำบลเมืองจิ้ง มีผู้เข้าร่วม 5 คน
- 2) ตำบลบ่อสวก มีกำนันสมศักดิ์ และ ผญ.หมู่ 4, 12, 13 เข้าร่วม
- 3) เทศบาลตำบลหนองแดง รองประธานเทศบาลตำบลหนองแดง เข้าร่วมประชุม 5 คน ต้องการนำน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติไปใช้อุปโภค-บริโภคและเพื่อการเกษตร ทั้ง 6 หมู่บ้าน

ภารกิจช่วง 3 เดือนนี้ (ตุลาคม – ธันวาคม 2564)

1. ภารกิจร่วมเรื่องการอบรมหลักสูตรที่ 1 การติดตั้งความรู้ ทักษะและความเป็นเจ้าของให้กับแกนนำในพื้นที่ในการใช้เครื่องมือ 4 ชิ้น (วันที่ 13-14 ธันวาคม 2564)

จังหวัดน่านมีแผนในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นรูปธรรม การทำแผนเป็นจุดเริ่มต้นมีข้อมูลและบริบทของพื้นที่ ต้องเก็บข้อมูล และเติมเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ทั้ง 2 จังหวัด จะทำการอบรมเครื่องมือพร้อมกันแต่อยู่คนละที่ โดยจังหวัดน่านจะรวมกันที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยน่าน อาจจะมีการพูดคุยข้อมูลพื้นฐานอีกครั้งหนึ่ง มีการใช้เครื่องมือช่วยเพื่อติดต่ออย่างมีประสิทธิภาพ มีชั้นเชิง แกนนำพื้นที่ อบต.เมืองจิ้งเสนอว่าจัดได้ในพื้นที่นี้ เนื่องจากมี 21 องค์กรผู้ใช้น้ำ สะดวกมาเข้าร่วม หรือจะจัดที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยน่านก็ได้ เนื่องจากสัญญาณอินเทอร์เน็ตดี รายละเอียดที่เลี้ยงจังหวัดจะประสานงานเชิงเทคนิคอีกครั้งหนึ่ง และจังหวัดเชียงใหม่ก็มารวมกันจัดกิจกรรมในจังหวัดเชียงใหม่

2. การเก็บข้อมูลในพื้นที่ (วางแผนรายจังหวัด)

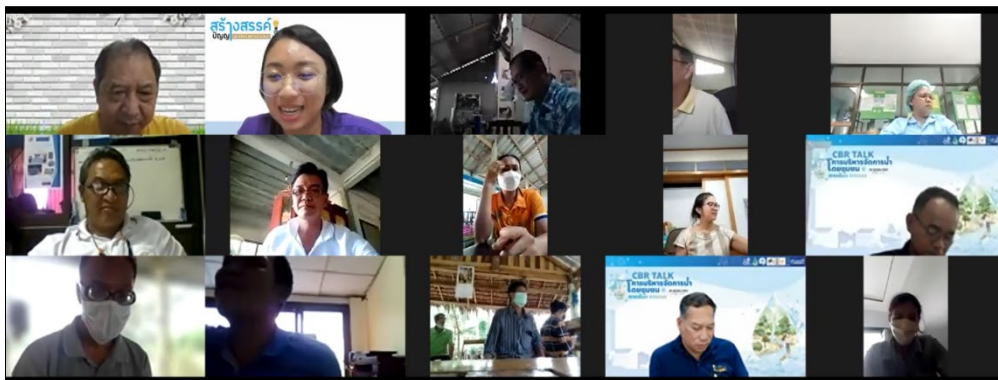
จังหวัดเชียงใหม่

พี่เลี้ยงมีการวางแผนร่วมกับแกนนำชุมชนเพื่อลงพื้นที่ทำเครื่องมือเก็บข้อมูล แต่เนื่องจากพี่เลี้ยงและแกนนำชุมชนเข้าร่วมเรียนรู้เครื่องมือเดียว จึงขอเทพจากทีมกลางไปศึกษาเครื่องมืออีก 3 ชิ้น เพื่อเรียนรู้ลงดำเนินการร่วมกับแกนนำในพื้นที่ชุมชนต่อไป

จังหวัดน่าน

- 1) ตำบลบ่อสวก ประสานผ่านกำนัน เทศบาลตำบลหนองแดงประสานผ่านคุณธนากร โดยจะมีทีมงานลงไปในพื้นที่ตำบลเมืองจั้งและตำบลบ่อสวกก่อน เพื่อสร้างความเข้าใจและทำข้อมูลก่อนได้
- 2) สถานการณ์ของตำบลบ่อสวก ยังไม่มีน้ำ ต้องการพัฒนาลำน้ำห้วยม่วงกับห้วยเสียม ม.9 อยู่ในเขตป่าสงวน มีปัญหาเรื่องน้ำทางการเกษตร ไม่มีสถานที่กักเก็บน้ำในฤดูแล้ง เกษตรและปศุสัตว์ในพื้นที่ใกล้เคียงจะได้รับประโยชน์ร่วมด้วย ตำบลนาชาวและตำบลบุญเรืองพยายามผลักดันมาโดยตลอด ทำแผนมาแต่ขับเคลื่อนต่อไม่ได้ ชาวบ้านคิดว่าถวายฎีกาจะง่ายกว่า สำหรับตำบลเมืองจั้งแต่ละหมู่บ้านจะมีความแตกต่างกัน วันนี้มีผู้นำมาร่วมประชุม 5 หมู่บ้าน ต้องรอดูคุยประสานกับอีก 10-20 องค์กร อยากรให้พี่เลี้ยงลงพื้นที่
- 3) จากสภาพพื้นที่ที่แตกต่างกัน ตำบลบ่อสวกมีป่าไม้ เทศบาลตำบลหนองแดงมีน้ำกินน้ำใช้ และตำบลเมืองจั้งมีน้ำจากตอยในพื้นที่ หากขับเคลื่อนงานจะทำให้เห็นภาพการจัดการน้ำหลากหลายในพื้นที่ ที่ผ่านมามีสถานการณ์โควิด-19 หลังจากนั้น จะมีทีมงานสลับกันลงพื้นที่ รบกวมาช่วยกันขับเคลื่อนงาน เนื่องจากการจัดทำแผนน้ำมีความสำคัญต่อการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

2. ภาคกลางและภาคตะวันออก

คุณคาร์ณ นิ่มอนงค์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และชี้แจงเป้าหมายการพูดคุยร่วมกันระหว่างภาคกลางและภาคตะวันออกที่มีการบริหารงานร่วมกัน โดยมีทีมพี่เลี้ยงในภาคตะวันออกและภาคกลาง หนุนเสริมการทำงานในพื้นที่ จากนั้นคุณอรธิดา นามศิริ ชวนผู้เข้าร่วมแนะนำตัวทำความรู้จักกันระหว่างพี่เลี้ยงและแกนนำตำบล ได้แก่

1. คุณเอกชัย ยุทธชัยวรกุล ข้าราชการบำนาญ อติตอาจารย์วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีจังหวัดสิงห์บุรี พี่เลี้ยงภาคกลาง
2. คุณบุษริน เพ็งบุญ พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลอินทร์บุรี พี่เลี้ยงจังหวัดสิงห์บุรี หนุนเสริมพื้นที่ตำบลคอทราย ตำบลพักหัน และพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสุด
3. ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตินกุล ข้าราชการบำนาญ ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษา บริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด ในด้านการบริหารจัดการพื้นที่ต้นน้ำเขายายดา พี่เลี้ยงจังหวัดระยอง หนุนเสริมพื้นที่ตำบลตะพงและตำบลแกลง
4. อาจารย์ยวนิดา รุ่งแสง อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราขนครินทร์ พี่เลี้ยงจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี
5. คุณกิจเจริญ บุญรอด พี่เลี้ยงจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดชลบุรี

6. คุณไฉ คงสุข พี่เลี้ยงจังหวัดลพบุรี หนุนเสริมพื้นที่ตำบลซับจำปา ตำบลหนองผักแว่น ตำบลทะเลวังวัด และตำบลแก่งผักกูด
7. ผศ.ดร.สุมิตร คุณเจตน์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยบูรพา พี่เลี้ยงจังหวัดจันทบุรี หนุนเสริมพื้นที่ตำบลท่าหลวง และตำบลสามพี่น้อง ดำเนินงานร่วมกับ ดร.วิโรจน์ ละอองมณี และ อาจารย์เพ็ญจันทร์ ละอองมณี
8. แกนนำตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
9. แกนนำตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี นำโดย กำนันตระกูล สว่างอารมณ์
10. แกนนำตำบลแก่งผักกูด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี นำโดย คุณฐิติพงษ์ พรเดชศรีจำปา ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลแก่งผักกูด-ทะเลวังวัด และคณะกรรมการกลุ่มน้ำป่าสัก
11. คุณฉัตรชัย ธนิกกุล อดีตนายกองค้การบริหารส่วนตำบลบ้านคา และทีมบริหารจัดการน้ำตำบลบ้านคา

จากนั้น คุณอรธิตา นามศิริ ชวนพี่เลี้ยงแต่ละจังหวัดบอกเล่าเป้าหมายและทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ มีรายละเอียด ดังนี้

คุณกิจเจริญ บุญรอด พี่เลี้ยงจังหวัดฉะเชิงเทรา-ชลบุรี แลกเปลี่ยนและหารือทีมแกนนำตำบล เรื่องการนัดหมายวันที่ 22-23 พฤศจิกายน 2564 เพื่อจัดเวทีอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยจะจัดเวทีรวม 3 ตำบล สถานที่เบื้องต้นจะใช้ในพื้นที่ตำบลหนองไม้แก่นหรือวนเกษตร

คุณไฉ คงสุข พี่เลี้ยงจังหวัดลพบุรี หารือแกนนำตำบล เรื่องรูปแบบการจัดเวทีอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม ในวันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2564 โดยจะจัดร่วมกับจังหวัดสุพรรณบุรี สถานที่จัดเวทีในพื้นที่จังหวัดลพบุรี เบื้องต้นจะเชิญแกนนำชุมชนที่ยังไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งมาเข้าร่วม

ผศ.ดร.สุมิตร คุณเจตน์ พี่เลี้ยงจังหวัดจันทบุรี แลกเปลี่ยนเรื่องการนัดหมายวันที่ 22-23 พฤศจิกายน 2564 โดยจะจัดในพื้นที่รวม 2 ตำบล

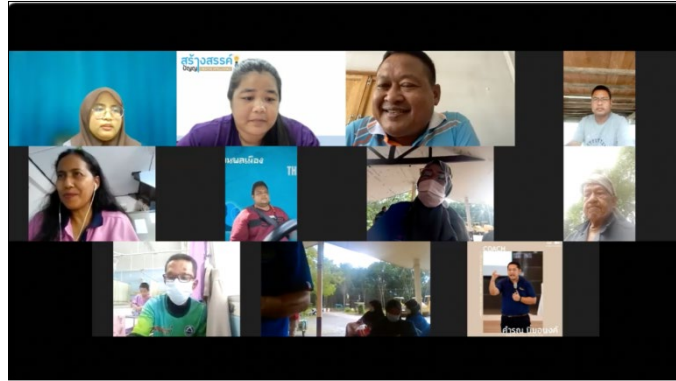
คุณบุษริน เพ็งบุญ พี่เลี้ยงจังหวัดสิงห์บุรี แลกเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานของจังหวัดสิงห์บุรีโดยจะมีการนัดประชุมกลุ่มเล็กกับแกนนำตำบลก่อน เพื่อสร้างความเข้าใจเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงาน และจะจัดเวทีอบรมเชิงปฏิบัติการการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม ในวันที่ 19-20 พฤศจิกายน 2564 เบื้องต้นจะเชิญแกนนำชุมชนที่ยังไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งมาเข้าร่วม

คุณอรธิตา นามศิริ กล่าวเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาการอบรมในหลักสูตรที่ 1 ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมและการเก็บข้อมูลด้วยระบบ Application ผ่านการติดตั้งหลักคิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม ความเป็นเจ้าของ และเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยจะมีการติดตั้งหลักคิดการทำงานแบบมีส่วนร่วม และความเป็นเจ้าของร่วม การติดตั้งเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ พัฒนาการการบริหารจัดการน้ำชุมชน สมดุลน้ำ ผังน้ำชุมชน เส้นทางน้ำ ต้นทุน กายภาพ แผนที่ตัดขวาง แผนที่รอบนอก (การใช้ประโยชน์ที่ดิน) ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ และทุนชุมชน 5 ด้าน นอกจากนี้ จะมีการเก็บข้อมูลด้วยระบบ application Epicollect 5 เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจและออกแบบการบริหารจัดการน้ำของชุมชน

ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตินกุล พี่เลี้ยงจังหวัดระยอง แลกเปลี่ยนว่าจังหวัดระยองมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ค่อนข้างเข้มข้น แต่พื้นที่จังหวัดระยองมีต้นทุนเดิมของพื้นที่ที่เคยทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาแล้ว ในช่วงแรกจึงเน้นการพูดคุยสร้างความเข้าใจกับทีมแกนนำของทั้ง 2 ตำบลก่อน และจะหารือแนวทางการขับเคลื่อนงานต่อร่วมกัน

คุณฉัตรชัย ธนิกกุล แกนนำตำบลบ้านคา จังหวัดราชบุรี กล่าวว่า แนวทางการดำเนินงานของตำบลบ้านคาจะเน้นการต่อยอดการดำเนินงานของพื้นที่ เนื่องจากมีต้นทุนเรื่องการจัดทำข้อมูลและขับเคลื่อนเรื่องการบริหารจัดการน้ำผ่านงานวิจัยในปีที่ผ่านมา แต่ในช่วงต่อไปจะมีการเชื่อมโยงเรื่องการบริหารจัดการน้ำกับการพัฒนาภูมิปัญญาในพื้นที่

3. ภาคใต้

คุณพาสีเย ซีแต่ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมพร้อมทั้งชวนผู้เข้าร่วมแนะนำตัว บทบาทในชุมชน และทวนผู้เข้าร่วม ทบทวนประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยทีมคณะทำงานได้มีการวางแผนร่วมกันในการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ “หลักสูตร วิทยากรกระบวนการในการจัดการน้ำและการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ” ในวันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2564 เบื้องต้นได้มีการออกแบบวิธีการในการจัดกิจกรรม โดยเชิญแกนนำพื้นที่ละ 5 ท่านมาทำกิจกรรม ร่วมกันภายในจังหวัด และมีการ Zoom ออนไลน์ในแต่ละพื้นที่เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนร่วมกัน

จากนั้นได้ชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็น ดังนี้

เป้าหมายในการดำเนินงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่

จังหวัดสตูล

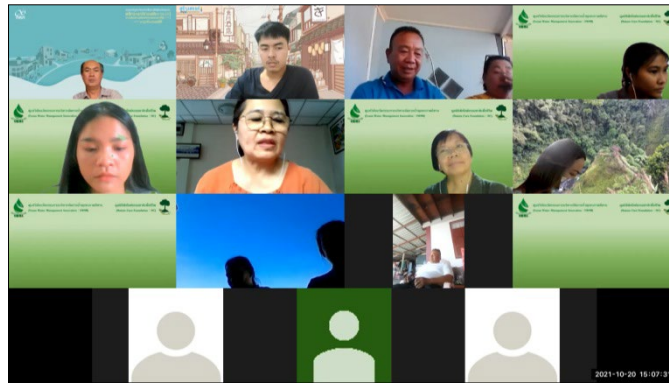
- 1) ตำบลวังประจัน สถานการณ์น้ำ สิ่งที่น่ากังวล คือ การเก็บกักน้ำต้นทุนไว้ใช้ในชวงหน้าแล้ง ในช่วงนี้ ในพื้นที่มีฝนตกอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นโอกาสในการกักเก็บน้ำที่ดี และหากมีฝนตกเป็นจำนวนมากจะ ส่งผลให้เกิดน้ำป่าไหลหลาก จึงควรมีการหาแนวทางในการบริหารจัดการน้ำร่วมกันเพื่อเตรียมรับมือ กับสถานการณ์ช่วงหน้าแล้ง
- 2) ตำบลควนขัน ควรมีการเน้นไปที่การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เพื่อมารับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้น ด้วยบริบทพื้นที่เป็นพื้นที่ลาดเอียง ทำให้ไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ ควรมีการสร้าง ความเข้าใจ ให้กับคนในพื้นที่ได้เข้าใจที่มาของน้ำ คุณค่าของน้ำ ก่อนที่จะผลักดันให้เกิดการบริหารจัดการ
- 3) ตำบลควนโดน ในพื้นที่มีปัญหา น้ำเสียที่ลลงคลองในพื้นที่ ซึ่งควรมีการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

จังหวัดสงขลา

ตำบลเชิงแส การจัดการน้ำพบปัญหาหลัก 3 เรื่อง คือ ปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง และน้ำเค็มรุก เป้าหมายของการ ดำเนินงาน คือ การบริหารจัดการน้ำใน 3 ประเด็น เช่น ปัญหาน้ำท่วมได้มีการพบพื้นที่จำนวน 30 แห่ง ที่ต้องได้รับการแก้ไข และจะผลักดันให้เข้าสู่ในระดับนโยบายได้อย่างไร

จากนั้นคุณพาสีเย ซีแต่ ได้ชวนผู้เข้าร่วมนัดหมายการจัดกิจกรรมในพื้นที่ ซึ่งจะต้องมีการติดตามสถานการณ์ใน พื้นที่ แต่เบื้องต้นจังหวัดสตูลจะจัดร่วมกันในชุมชนโดยใช้พื้นที่ประมงพื้นบ้านที่ตำบลงู จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา เนื่องจากตำบลทับช้างมีข้อติดขัดเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ตทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมเวทีได้ ซึ่งอาจจะขอให้แยกตำบลในการจัด กิจกรรมเพื่อป้องกันในสถานการณ์โควิด-19 ร่วมด้วย

4. ภาคอีสาน

คุณพะเยาว์ นาคำ พี่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น กล่าวทักทายทีมงานและผู้เข้าร่วมและทบทวนกระบวนการเวทีเสวนา ในช่วงเช้า จากนั้นได้ชี้แจงกระบวนการในห้องของภาคอีสาน และชวนผู้เข้าร่วมแนะนำทีมของแต่ละจังหวัด และแลกเปลี่ยน สถานการณ์น้ำในพื้นที่ 3 จังหวัด ดังนี้

จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่การทำงาน 2 ตำบล คือ 1) ตำบลสำโรง อยู่ในลุ่มน้ำโขง เป็นพื้นที่สูง 2) ตำบลนาเยีย อยู่ในลุ่มน้ำสาขาลำโดมใหญ่ เป็นพื้นที่ต่ำ การทำการเกษตรมีความแตกต่างกัน แต่มีประเด็นร่วมอยู่ในเรื่องของการบริหารจัดการ น้ำที่ดี และสถานการณ์ปัจจุบัน ต้องเตรียมรับมือลน้ำที่มาจากจังหวัดขอนแก่นในช่วงนี้

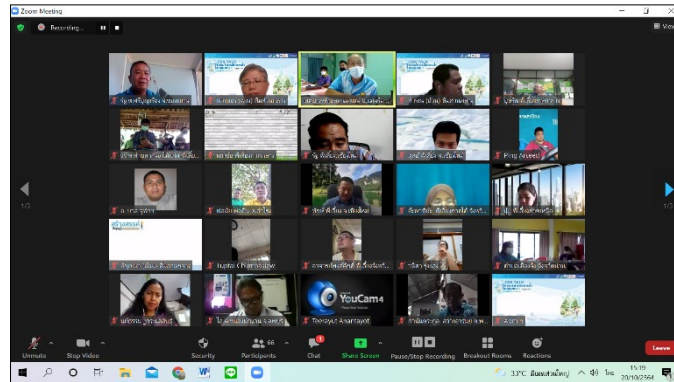
จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย 1) ตำบลยางสว่าง เป็นพื้นที่ในลำห้วยทับทัน ซึ่งช่วงนี้ประสบปัญหาน้ำท่วมอยู่ ที่ผ่าน มามีการขุดแก้มลิงในพื้นที่แต่ไม่สามารถรองรับน้ำได้เพียงพอ รวมทั้งขาดการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ด้วย ในส่วนของลำคลอง ผังข้างคลองมีการเสื่อมสภาพและฝูกร้อนตามเวลา มีความเสียหายพอสมควร การดูแลระบบเครื่องส่งน้ำมีอยู่หนึ่งจุดที่ยังไม่ สามารถซ่อมแซมได้ ทีมทำงานในพื้นที่มีความสนใจบริหารจัดการน้ำอยู่พอสมควร 2) ตำบลยะวีก เป็นพื้นที่ลุ่มแม่น้ำมูล มี อาชีพเลี้ยงปลากระชัง ในส่วนของการจัดการน้ำมีเขื่อนยาง แต่การส่งน้ำไม่ถึงท้ายเขื่อน ขณะนี้รองรับน้ำที่มาจากจังหวัด นครราชสีมา ทำให้มีน้ำท่วมอยู่และท่วมทุกปี

จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 2 พื้นที่ ได้แก่ 1) พื้นที่ตำบลเมืองเพีย การจัดการน้ำในพื้นที่ของแก่งละว้า เป็นพื้นที่ ที่ชลประทานดูแลและมีการตั้งกลุ่มจัดการน้ำเป็นบางส่วน สถานการณ์ปัจจุบันมีน้ำท่วมในพื้นที่และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้น 2) ตำบลศรีบุญเรือง อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชี สถานการณ์ในการจัดการน้ำในพื้นที่ หน้าน้ำปล่อยให้น้ำท่วม หน้าแล้งพื้นที่จะมีฝาย ชะลอน้ำในพื้นที่ เนื่องจากในพื้นที่มีโรงงานอุตสาหกรรมจึงมีแนวโน้มที่ทางชลประทานจะทำเขื่อนเพิ่มเติมในช่วงต้นน้ำ 1 เขื่อน เพื่อป้องกันน้ำเข้าโรงงานอุตสาหกรรม อาจเกิดปัญหาการแย่งชิงน้ำในพื้นที่ระหว่างชาวบ้านกับโรงงานอุตสาหกรรม ได้ในอนาคต

จากนั้นคุณมนัษา คำแหง ได้ชี้แจงเรื่องของกระบวนการดำเนินงานของภาค กิจกรรมที่จะทำต่อจากนี้ คือ 1) กิจกรรมอบรมการเก็บข้อมูลในพื้นที่ร่วมกับทีมกลางของคุณศิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เป็นการสร้างความเข้าใจโครงการและการเก็บข้อมูล ทั้ง 3 จังหวัด จะแยกกันจัดกิจกรรม เนื่องด้วยสถานการณ์โควิด-19 โดยของจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดสุรินทร์ วันที่ 18 – 19 ธันวาคม 2564 และจังหวัดขอนแก่น วันที่ 13 – 14 ธันวาคม 2564 ขอให้แต่ละพื้นที่กลับไปเตรียมตัวโดยการขยายทีมในพื้นที่ เพื่อเตรียมความพร้อมและวางแผนการทำงานในพื้นที่ก่อนที่จะถึงวันอบรม

5. กิจกรรมสรุปการเรียนรู้จากการประชุม/การรับฟังเวทีเสวนา

เมื่อแลกเปลี่ยนในห้องย่อยรายภาคและรายจังหวัดเสร็จสิ้น กลับมารวมกันตรงกลาง คุณคาร์ณ นิม่องค์ ให้ผู้เข้าร่วมสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการประชุม/การรับฟังเวทีเสวนา ดังนี้

แกนนำชุมชน

- 1) สถานการณ์น้ำในระดับจังหวัด มีการทำงานร่วมกับท้องถิ่น และมีประเด็นเรื่องน้ำท่วมพื้นที่ ซึ่งทำกิจกรรมไม่ได้ในช่วงนี้ (คุณวิรัตน์ วัฒนสุข ตำบลศรีบุญเรือง จังหวัดขอนแก่น)
- 2) วันนี้รู้สึกว่าได้ได้รับความรู้มาก ทราบบริบทจากหลายพื้นที่ๆ พบปัญหาเดียวกันจากอุทยาน และการจัดการแหล่งน้ำ จะได้นำแนวทางแก้ไขไปปรับใช้ เป็นประโยชน์มากกับพื้นที่ (แกนนำเทศบาลตำบลหนองแดง จังหวัดน่าน)
- 3) มาเข้าร่วมใหม่ ได้เห็นการวางแผนงานว่าแต่ละพื้นที่มีการจัดการน้ำเป็นอย่างไร เพื่อนำไปปรับใช้ในการวางแผนดำเนินการในพื้นที่ได้ (แกนนำตำบลท่าผา จังหวัดเชียงใหม่)
- 4) ท่างเห็นเวทีไปนาน ได้รู้หลายอย่าง รู้สถานการณ์ของน้ำของหลายภาค มีความภาคภูมิใจที่ได้เข้าร่วมประชุม รู้ข้อมูลหลายอย่าง วิทยากรแต่ละท่านเก่งมาก ละเอียดยิบ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการทำงานพัฒนาแหล่งน้ำในชุมชนตำบลสำโรง (แกนนำตำบลสำโรง จังหวัดอุบลราชธานี)
- 5) ทราบบริบทของพื้นที่ต่างๆ ยังดีกว่าบ่อสวกที่มีต้นน้ำ ของบ่อสวกเพิ่งเริ่ม จะให้ความร่วมมือในการทำงานเพื่อให้คนในชุมชนได้แหล่งน้ำ (แกนนำตำบลบ่อสวก จังหวัดน่าน)
- 6) เตรียมพร้อมข้อมูลพอสมควร ได้รู้และความต่อเนื่องอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น สมหวังจากการทำงานวิจัย และการแลกเปลี่ยนในครั้งนี้ เพื่อการพัฒนาในพื้นที่ตรงตามความต้องการ (แกนนำตำบลเชิงแส จังหวัดสงขลา)

พี่เลี้ยง

- 1) การแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันของพื้นที่ต่างๆ และการทำงานในพื้นที่ร่วมกับชุมชนอย่างไร (อ.รัตนชฎาพร ศรีสุระ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี)

- 2) ยินดีที่ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน เห็นทิศทางการขับเคลื่อนขององค์กรผู้ใช้น้ำ ส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้ดำเนินงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง หวังว่าจะประสบความสำเร็จ (คุณเดชา นทีไทย จังหวัดเชียงใหม่)
- 3) ได้ร่วมทั้งภาคเช้าทำให้ทราบว่าโครงการมีเป้าหมายอย่างไร ทั้งประเทศเห็นเป้าหมายร่วมกัน เป็นโอกาส ได้มาสัมผัสบรรยากาศร่วมกัน ภาคบ่ายมีโอกาสได้พูดคุยกันเพิ่มเติม แลกเปลี่ยนในวงโลก จังหวัด พี่น้องในพื้นที่ได้รู้จักกัน ตอนนี้น้ำท่วมเดินทางไปจัดเวทีร่วมกันยาก หากคลี่คลายได้ จึงต้องจัดเวทีระดับจังหวัดก่อน (ดร.มานะ นาคำ จังหวัดขอนแก่น)
- 4) จากการร่วมรับฟัง มีความรู้สึกว่าจะต้องมึ้งงานทำอีกมาก โครงการนี้ไม่ได้เป็นประโยชน์กับพื้นที่ แต่ยังช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศได้ จากน้ำหลากในฤดูฝนและไม่มีน้ำใช้ในฤดูแล้ง ยิ่งก้าวไปไม่ถึงการฟื้นฟูระบบนิเวศ ระยะเวลาจะต้องรีบติดต่อประสานงานในช่วงแล้งนี้ในเดือนหน้า เพื่อทำเครื่องมือแบบง่ายในการเก็บข้อมูลเบื้องต้น จะนำตัวเลขที่มีมาวิเคราะห์อย่างง่ายๆ ทำโปรแกรมเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ หากทำได้ ทุกตำบลมาใช้ประโยชน์ได้ บางพื้นที่บริหารจัดการน้ำร่วมกับการฟื้นฟูป่า มีความสำคัญมาก ยินดีช่วยเหลืองานทุกอย่างของคุณิชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ และทีมงาน ชอบมาก เป็นจุดเริ่มต้น (ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตินกุล บริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด จังหวัดระยอง)

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณ ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตินกุล โครงการนี้อาจจะซับซ้อน จากการทำงานภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ยิ่งลงพื้นที่ไม่ได้ ทีมกลางจึงเน้นการวางแผนการเก็บข้อมูล พยายามพัฒนาระบบที่เป็นเพื่อนกับชุมชนได้ แก่นนำชุมชนสามารถใช้ระบบข้อมูลได้ รวมทั้งการออกแบบแบบสอบถามที่ง่ายกับชุมชน ชุมชนเข้าถึงได้ จากประสบการณ์การจัดทำระบบสารสนเทศในพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทราทั้งจังหวัดสามารถทำได้ในระดับหนึ่ง แต่ข้อมูลปริมาณน้ำฝน ความชื้นช่วงแรกอาจจะไม่ลงลึกขนาดนั้น หากพื้นที่ เทศบาล/อปท. ได้รับกระเบื้องป้องกันปริมาณน้ำฝนของกรม ปก. แต่ไม่ได้นำมาใช้สามารถนำมาตั้งเก็บปริมาณน้ำฝนได้ ฝากทุกตำบลลองดูว่ามีหรือไม่ อาจจะทำความรู้ของ ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตินกุล แบบง่ายไปใช้ได้ จากการฟังช่วงเช้า ฝนจะตกกระจุกเป็นหย่อมๆ ดังนั้น วันนี้พี่น้องชาวบ้านควรมีระบบการเก็บข้อมูล ช่วงแรกของการอบรมจะชวนดูข้อมูลพื้นฐานเพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม ข้อมูลการเก็บข้อมูลอย่างง่าย ทำไปเรียนรู้ไป ปีนี้อาจจะยังไม่สมบูรณ์ ปีหน้าของบประมาณมาจัดทำต่อ ปีแรกสร้างคนสร้างทีมงานในพื้นที่ก่อน ช่วงนี้ลงพื้นที่ไม่ได้ขอประชุมผ่านระบบออนไลน์ก่อน หากลงพื้นที่ได้จะหนุนเสริมการทำงานร่วมกับพี่เลี้ยงในชุมชน ชอบคุณทุกท่าน โดยเฉพาะพี่เลี้ยงในจังหวัดและภูมิภาค พี่เลี้ยงทุกท่านมีความสามารถ ทีมกลางจะพยายามออกแบบให้ไม่ซับซ้อน ทำงานง่ายๆ กับชุมชน เรามีจุดหมายในการพบกันในพื้นที่ พร้อมกันนี้ขอให้ทุกท่านลงทะเบียนเข้าร่วมประชุมด้วย และขอปิดการประชุม

ปิดการประชุมเวลา 15.40 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมที่มีวิจัยและพี่เลี้ยง
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้นำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
วันที่ 4 พฤศจิกายน 2564 เวลา 13.00 – 15.00 น.

ณ สำนักงานบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

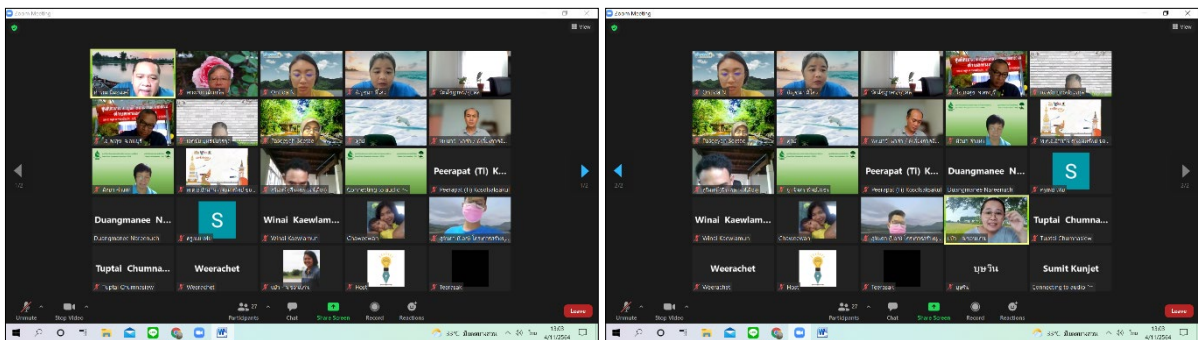
1.	ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2.	นายวีระเชษฐ์	มีชัย	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3.	นายกุลเดช	คำแก่น	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4.	นายธีระศักดิ์	เปียงใจ	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5.	นายสาธิต	อนุปิม	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6.	นายทรงยศ	กุลสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
7.	นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
8.	นายพิทักษ์	เสพวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9.	ดร.พีรพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
10.	นางสาวพาชียะ	ชีแต่	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
11.	พ.ต.อ.อำนาจ	ถนอมทรัพย์	รองหัวหน้า สอจร.ภาคอีสานตอนบน/พี่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น
12.	ดร.มานะ	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
13.	นางพะเยาว์	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
14.	นางสาวมัทยา	คำแหง	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
15.	นายเอนก	การินทร์	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
16.	นางสาวณัฐชฎา	มาลี	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
17.	นายทัพไท	ชุ่มนาเสียว	ศูนย์ประสานงานวิจัย อปท.กับการจัดการภัยพิบัติ
18.	นางสาวรัตนชฎาพร	ศรีสุระ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
19.	นางสาวยุพารัตน์	พรมลั่ง	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
20.	นายฐานันดร	พันธ์เพชร	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
21.	นางสาวดวงมณี	นารีนุช	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
22.	นายอนุกุล	ทรายเพชร	บริษัท Folk rice จำกัด
23.	นายพีระพล	วงศ์เมือง	บริษัท Folk rice จำกัด
24.	นางเพ็ญจันทร์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
25.	ผศ.ดร.สุมิตร	คุณเจตน์	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
26.	นางสาวนิตดา	รุ่งแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
27.	นางสาวสินีนาด	เริ่มลาวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ จังหวัดฉะเชิงเทรา
28.	นายกิจเจริญ	บุญรอด	แกนนำตำบลสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
29.	นางสาวฉวีวรรณ	พิมพ์พันธ์	แกนนำตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
30.	นายไธ	คงสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดลพบุรี
31.	นางสาวบุษริน	เพ็งบุญ	โรงพยาบาลอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
32.	นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/พี่เลี้ยงพื้นที่ภาคกลาง
33.	นายชินนุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

34.	นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
35.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
36.	นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
37.	นายสุจินดา	อ้อมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
38.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
39.	นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
40.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
41.	นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 13.00 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและชี้แจงวัตถุประสงค์

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยและทักทายจากทั้ง 5 ภูมิภาค จากนั้น เชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ มาพูดถึงวัตถุประสงค์ของการประชุมในวันนี้

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ขอบคุณที่เลี้ยงจากทั้ง 5 ภูมิภาค วันนี้ทีมสตูดิโอภารกิจไม่ได้เข้าร่วมประชุม ดังนั้นวันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2564 จะใช้วิธีการอบรมผ่านออนไลน์ในพื้นที่ โดยใช้งบประมาณที่สนับสนุนในการบริหารจัดการรวมทั้งจังหวัดอื่นขอให้จัดกิจกรรมในวันที่กำหนด หากทีมกลางเข้าร่วมได้จะลงพื้นที่ หากเข้าร่วมไม่ได้จะใช้การอบรมผ่านระบบZoom วันนี้จึงขออนุญาตพูดคุยกับทุกท่าน เนื่องจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 หลายพื้นที่

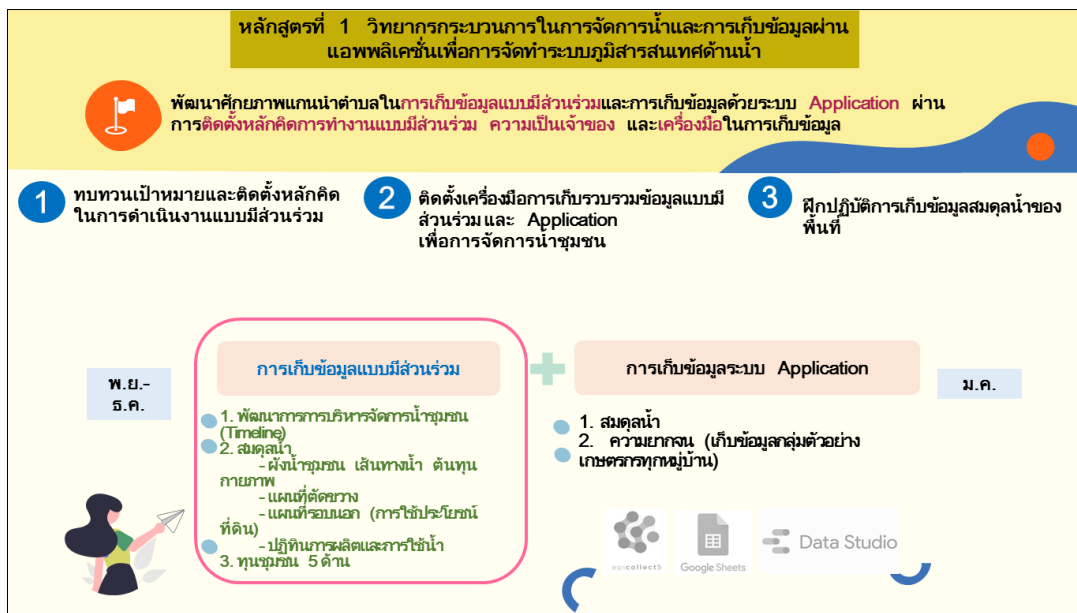
สำหรับจังหวัดจันทบุรี ระยอง และจังหวัดสุพรรณบุรี มีการบริหารจัดการลงพื้นที่ได้ และมีการคัดกรองหากมีการจัดประชุมเพื่อป้องกันคนเข้าร่วมติดโควิด-19 หลักคิดสำคัญ คือ หากในพื้นที่ไม่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์โควิด-19 ทีมกลางพร้อมลงพื้นที่ อาจจะต้องมีมาตรการ เช่น ตรวจ ATK ก่อนเข้าร่วม หากพบผลบวกจะทำอย่างไร รวมทั้งขอรับฟังสถานการณ์ในพื้นที่ที่มีความกังวลหรือเป็นห่วงอย่างไรกับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19

2. กิจกรรมนำเสนอความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการ

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ขอให้ทุกท่านทบทวนแผนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การอบรมเครื่องมือ 3 ชั้น ทำเรื่องแผนที่ผังน้ำชุมชน ปฏิทินชุมชน และ Timeline เพื่อให้เห็นพัฒนาการของชุมชน โดยจะมีการฝึกอบรม 1 วัน อีก 1 วัน ให้ชุมชนลงมือปฏิบัติการ ขอวันจัดกิจกรรมเพื่อให้ทีมกลางลงพื้นที่
2. การจัดทำระบบภูมิสารสนเทศ สำหรับการอบรมหลักสูตรที่ 1 ปรับเป็นในช่วงเดือนมกราคม 2565 พร้อมกับสรุปทเรียน
3. สถานการณ์การขับเคลื่อนงานช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา ในแต่ละจังหวัด

คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า จากการนำเสนอผลการดำเนินงานของโครงการ ผู้ทรงคุณวุฒิอยากเห็นการทำงานในพื้นที่ว่ามีกิจกรรมอะไรที่ขับเคลื่อนในระดับตำบล กระบวนการดำเนินงานภายใต้สถานการณ์โควิด-19 เป็นอย่างไร และได้ผลลัพธ์อย่างไร ขอให้เล่ารายละเอียด รูปภาพกิจกรรม และกระบวนการทำงาน เพื่อเป็นบทเรียนในการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนและนักวิชาการ เหมือนกับทำรายงานเพิ่มเติมเพื่อส่งให้ส่วนกลาง

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวเพิ่มเติมประเด็น

- 1) ทีมวิชาการ ส่งแบบประเมินชุมชนที่เลือกทำกิจกรรมใน 8 มิติ มีรายละเอียดตัวชี้วัดจำนวนมาก หลังจากนั้นจะส่งข้อมูลให้รายตำบล ซึ่งผลจากการประเมินเบื้องต้นพบว่าแต่ละพื้นที่มีข้อมูลสัมพันธ์กับรายละเอียดของข้อมูลจากงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ประสานทำงานวิจัยกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ
- 2) ขณะนี้อยู่ระหว่างการนำข้อมูลของ 33 ตำบล ลงมาร์คตำแหน่งในกลุ่มน้ำสายหลักและสายรอง เพื่อจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศ โดยเมื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบลในระบบเสร็จสิ้นแล้ว จะสามารถนำระบบสารสนเทศไปใช้งานต่อได้ในพื้นที่

3. กิจกรรมวางแผนการดำเนินงานรายภูมิภาค (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2564)

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ แบ่งกลุ่มย่อยรายภูมิภาค โดยมีพี่เลี้ยงชวนพูดคุย สรุปได้ดังนี้

3.1 ห้องย่อยภาคใต้

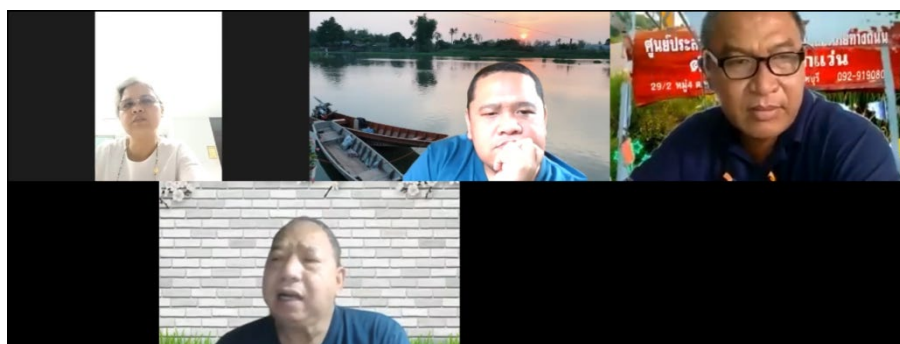
คุณสุจินดา อิ่มเกียรติ วิทยากร ชวนพี่เลี้ยงจังหวัดสงขลาพูดคุยในประเด็นเรื่องการขับเคลื่อนกิจกรรม ช่วงเวลาที่ผ่านมาเดือนสิงหาคม - ตุลาคม พ.ศ.2564 และแผนกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม พ.ศ. 2564 โดยคุณพาชียะ ซีเต บอกล่ากิจกรรมและสถานการณ์ต่างๆ สรุปได้ดังนี้

เดือน	วันที่	กิจกรรม
สิงหาคม	26-27 สิงหาคม 2564	1) เวทีชี้แจงสร้างความเข้าใจโครงการ (ตำบลเชิงแส และตำบลทับช้าง) 2) และพูดคุยประเด็นปัญหาเชิงพื้นที่ เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ ต่อยอดการจัดการน้ำเชิงพื้นที่
กันยายน		1) สื่อสารหาทีมงาน คณะทำงาน 2) ให้ข้อมูล ชุดความรู้เรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่
ตุลาคม		1) ประสานเวทีประชุมกับทีมส่วนกลาง 2) สื่อสารหาแกนนำชุมชนเพิ่มเติม (สร้างทีมพื้นที่ทับช้างและเชิงแส) 3) ประสานพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เทศบาล อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สร้างทีมและหาแกนนำเพิ่ม
พฤศจิกายน	1-4 พฤศจิกายน 2564 5-10 พฤศจิกายน 2564 10-11 พฤศจิกายน 2564 15-16 พฤศจิกายน 2564	1) ประสานทางแกนนำชุมชนเพื่อขอลงพื้นที่ 2) เตรียมข้อมูล วางแผนกระบวนการ 3) เตรียมพื้นที่ (ต้องเตรียมการเรื่องการ Zoom) 4) ลงพื้นที่ 2 ตำบล เพื่อฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ (แยกตำบลละ 1 วัน)
ธันวาคม		1) วางแผนการแก้ปัญหา ต.เชิงแส (เชิงปฏิบัติการ) 2) วางแผนการนำเสนอ อบต.เชิงแส 3) ในส่วนของพื้นที่ทับช้างยังต้องทำงานเชิงสำรวจก่อน 4) พูดคุยเรื่องการสมัครสมาชิกองค์กรผู้ใช้น้ำ

ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการเตรียมพื้นที่ ควรจะต้องทดลองระบบชุมทั้งภาพและเสียง เพื่อในกิจกรรมดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อย ราบรื่น ลดปัญหาข้อติดขัดทางด้านระบบ เตรียมความพร้อมด้านการจัดการ ดูเรื่องข้อจำกัดในพื้นที่ ห้องประชุม อุปกรณ์ มีความพร้อมมากน้อยอย่างไร และวางแผนแก้ไขปัญหา

3.2 ห้องย่อยภาคกลาง

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมทบทวนสถานการณ์ในช่วง 3 เดือน ที่ผ่านมา และวางแผนกิจกรรมในช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2564 สรุปได้ดังนี้

พื้นที่	สถานการณ์การทำงานในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา	วางแผนจัดกิจกรรม/แผนงาน (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2564)	ข้อเสนอแนะ
จังหวัดลพบุรี	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดเวทีผู้บริหาร 3 ตำบล (กันยายน 2564) 2) เก็บข้อมูลแหล่งน้ำประปา 3) มีหนังสือจาก สนทพ.ส่งมาให้จัดทำกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ 4) ประสานแกนนำ/เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ 5) ทำระบบข้อมูลส่งมายังทีมกลาง 	<ol style="list-style-type: none"> 1) จังหวัดสิงห์บุรีกับลพบุรีสามารถอบรมรวมกันได้ในวันที่ 8 ธันวาคม 2564 และให้พี่เลี้ยงชวนชุมชนจัดเวทีในพื้นที่ วันที่ 9 ธันวาคม 2564 2) นัดแกนนำ/คณะกรรมการ 10 คนหลัก มาพูดคุยเพื่อจัดเวที สร้างความเข้าใจโครงการ จัดทำแผนที่และประวัติศาสตร์ชุมชนร่วมด้วย 3) จัดเวทีพี่เลี้ยงช่วงวันที่ 15-20 พฤศจิกายน 2564 	<ol style="list-style-type: none"> 1) สร้างทีมงาน/คณะทำงานในพื้นที่ตำบลหนองผักแว่น ชับจำปา แก่งผักกูด และตำบลทะเลวังวัด (ไม่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งท้องถิ่น) และชวนพูดคุยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นในระดับชุมชน 2) ควรสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานเพื่อเห็นคุณค่าของการทำงานเรื่องน้ำ
จังหวัดสิงห์บุรี	<ol style="list-style-type: none"> 1) ประสานแกนนำ/เจ้าหน้าที่ในพื้นที่ 2) ทำระบบข้อมูลส่งมายังทีมกลาง 3) ช่วงนี้มีคลัสเตอร์โรงงานน้ำแข็ง 20 คน จึงต้องดูสถานการณ์โควิด-19 อีกครั้งหนึ่ง 	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดเวทีพูดคุยแกนนำ 4 – 5 คน อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อพูดคุยทำความเข้าใจ เป้าหมายและกิจกรรมของโครงการก่อนที่จะอบรม และให้ทีมกลางเข้าร่วมประชุมผ่านโปรแกรมซูมได้ ช่วงวันที่ 26-30 พฤศจิกายน 2564 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ติดต่อเจ้าหน้าที่โครงการชั้นสูงในพื้นที่อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง 2) มีกลุ่มคนที่ทำงานเรื่องน้ำในพื้นที่ตำบลไม้ดัด จังหวัดสิงห์บุรีอยู่แล้ว
	<ol style="list-style-type: none"> 1) โครงการชั้นสูงมีตำบลพักทับกับ คอทราย และตำบลไม้ดัดที่เข้าร่วมดำเนินงาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ต้องค้นหาพื้นที่เพิ่ม 1 ตำบลแทนตำบลท่าข้าม 	
จังหวัดสุพรรณบุรี	<ol style="list-style-type: none"> 1) พูดคุยกับเจ้าหน้าที่ อบต.แล้ว เข้าใจโครงการและสนใจระบบสารสนเทศ 	<ol style="list-style-type: none"> 1) จัดอบรมพร้อมกับจังหวัดราชบุรี ในวันที่ 9 ธันวาคม 2564 	

นอกจากนี้ คุณคาร์ณ นิมนงค์ ยังได้ทบทวนเป้าหมายของโครงการให้กับทีมเจ้าหน้าที่ อบท. ในพื้นที่จังหวัดลพบุรีที่เข้ามาร่วมเรียนรู้ใหม่ และจะลงพื้นที่พูดคุยอีกครั้งหนึ่งก่อนวันที่ 8 ธันวาคม 2564

3.3 ห้องย่อยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณอรธิตา นามศิริ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนสถานการณ์ของพื้นที่ การดำเนินกิจกรรมในช่วงที่ผ่านมา มีรายละเอียด ดังนี้

อ.เพ็ญจันทร์ ละอองมณี พี่เลี้ยงจังหวัดจันทบุรี แลกเปลี่ยนว่า ช่วงที่ผ่านมามีการลงพื้นที่พูดคุยสร้างความเข้าใจกับแกนนำตำบลสามพี่น้อง วันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2564 และได้จัดเวทีให้แกนนำตำบลเข้าร่วมเวทีสร้างความเข้าใจและรับฟังการเสวนา CBR Talk การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน ทางเลือก...ทางรอด วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2564 โดยในวันนั้นมีข้อติดขัดเรื่องสัญญาณอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ทำให้ไม่สามารถรับฟังและเข้าร่วมกระบวนการได้ครบ

ผศ.ดร.สุมิตร คุณเจตน์ พี่เลี้ยงจังหวัดจันทบุรี เสริมว่า วันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2564 มีการลงพื้นที่จัดเวทีพูดคุยสร้างความเข้าใจกับแกนนำกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลท่าหลวง และเก็บข้อมูลชุมชนเบื้องต้น โดยได้รับความสนใจจากแกนนำชุมชนเป็นอย่างมาก รวมทั้งได้เข้าร่วมเวทีสร้างความเข้าใจและรับฟังการเสวนา CBR Talk การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน ทางเลือก... ทางรอด วันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ.2564

อ.สินินาถ เริ่มลาวรรณ พี่เลี้ยงจังหวัดฉะเชิงเทรา และชลบุรี แลกเปลี่ยนการดำเนินงานที่ผ่านมา มีการลงพื้นที่ตำบลพลวงทอง จังหวัดชลบุรี ในวันที่ 14 กันยายน พ.ศ.2564 เพื่อสร้างความเข้าใจเป้าหมายโครงการ และความสำคัญของการบริหารจัดการน้ำ ระดมความคิดเห็นการเก็บข้อมูลแผนที่ชุมชน เส้นทางน้ำ การใช้ประโยชน์ คัดเลือกและจัดตั้งคณะทำงานของพื้นที่ และมอบหมายภารกิจให้แกนนำที่มาเข้าร่วมไปสร้างทีม 3 - 5 คน/หมู่บ้าน เพื่อร่วมขับเคลื่อนงานในพื้นที่ และได้ตั้งกลุ่มไลน์เพื่อสื่อสารการทำงานร่วมกับแกนนำตำบล และในวันที่ 22 กันยายน พ.ศ.2564 ลงพื้นที่ตำบลหนองไม้แก่น เพื่อสร้างความเข้าใจเป้าหมายโครงการ ทบทวนข้อมูลของพื้นที่ จัดทำแผนที่ชุมชน เส้นทางน้ำ และจัดตั้งทีมคณะทำงานพื้นที่

จากนั้น คุณอรธิตา นามศิริ สรุปกิจกรรมที่ดำเนินการในช่วงที่ผ่านมา และชวนผู้เข้าร่วมวางแผนการดำเนินกิจกรรมในระยะต่อไป ช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม 2564 มีรายละเอียด ดังนี้
จังหวัดจันทบุรี

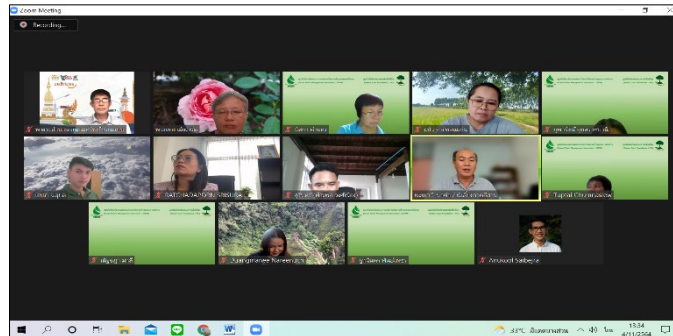
เดือน	วันที่	กิจกรรม
กันยายน	25 ก.ย. 64	ลงพื้นที่ ตำบลท่าหลวง สร้างความเข้าใจกับแกนนำชุมชนกลุ่มผู้ใช้น้ำ และเก็บข้อมูลชุมชนเบื้องต้น
ตุลาคม	10 ต.ค. 64	ลงพื้นที่ ตำบลสามพี่น้อง สร้างความเข้าใจกับผู้นำชุมชน
	20 ต.ค. 64	ตำบลสามพี่น้อง และตำบลท่าหลวง เข้าร่วมเวทีสร้างความเข้าใจและรับฟังการเสวนา CBR Talk การบริหารจัดการน้ำโดยชุมชน ทางเลือก ทางรอด
พฤศจิกายน		ศึกษาการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ รวบรวมสมาชิก จัดทำข้อมูลและยื่นจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ
ธันวาคม	11 ธ.ค. 64	1. อบรมเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมให้กับแกนนำตำบล 2. จัดกระบวนการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมในชุมชน

จังหวัดฉะเชิงเทรา-ชลบุรี

เดือน	วันที่	กิจกรรม
กันยายน	14 ก.ย. 64	ตำบลพลวงทอง จังหวัดชลบุรี สร้างความเข้าใจเป้าหมายโครงการ ความสำคัญของการบริหารจัดการน้ำ ระดมความคิดเห็นการเก็บข้อมูลแผนที่ชุมชน เส้นทางน้ำ การใช้ประโยชน์ คัดเลือกและจัดตั้งคณะทำงานของพื้นที่ พร้อมตั้งกลุ่มไลน์
	22 ก.ย. 64	ตำบลหนองไม้แก่น จังหวัดฉะเชิงเทรา สร้างความเข้าใจเป้าหมายโครงการ ทบทวนข้อมูลของพื้นที่ จัดทำแผนที่ชุมชน เส้นทางน้ำ และจัดตั้งทีมคณะทำงานพื้นที่
พฤศจิกายน	16 พ.ย. 64	นัดหมายลงพื้นที่สร้างความเข้าใจตำบลท่ากระดาน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยประสาน อบต. ผู้นำชุมชน ไว้เบื้องต้นแล้ว สถานที่ องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระดาน

ธันวาคม	9 ธ.ค. 64	อบรมเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมให้กับแกนนำตำบล จัดกระบวนการเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วมในชุมชน
---------	-----------	---

3.4 ห้องย่อยภาคอีสาน

คุณพวงทอง เม้งเกร็ด ชาวผู้เข้าร่วมจาก 3 จังหวัด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายใต้ 3 ประเด็น ดังนี้

- 1) ทบทวนสถานการณ์การทำงานในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา
- 2) วางแผนจัดกิจกรรมเครื่องมือ/แผนงาน (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2564)
- 3) การจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอให้กับทีมกลางตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้สถานการณ์โควิด-19

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

พื้นที่	สถานการณ์การทำงานในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมา	วางแผนจัดกิจกรรมเครื่องมือ/แผนงาน (พฤศจิกายน - ธันวาคม 2564)	ระยะเวลา
จังหวัดขอนแก่น 1. ตำบลเมืองเพีย 2. ตำบลศรีบุญเรือง	<ol style="list-style-type: none"> 1) ทบทวนข้อมูลการจัดการน้ำในชุมชน 2) สำรวจพื้นที่และค้นหาแกนนำ 4-5 คน/ตำบล 3) ประชุมสร้างความเข้าใจโครงการ 20 คน/ตำบล 4) จัดทำข้อมูล Timeline การจัดการน้ำ กลุ่มย่อย 10 คน/ตำบล 5) เก็บข้อมูลตามกรอบจากทีมกลาง ครั้งที่ 1 6) ชวนแกนนำตำบลละ 10 คน เข้าร่วมกิจกรรมในพื้นที่และเข้าร่วมงาน CBR Talk การจัดการน้ำ โดยชุมชน ทางเลือก...ทางรอด วันที่ 20 ตุลาคม 2564 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ติดตามสนับสนุนในพื้นที่ และประสานข้อมูลจาก อบต. 2) ขยายแกนนำจาก 1 คน ที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทีมกลาง เป็น 5 คน ตำบลละ 1 ครั้ง เพื่อคืนข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้กลับสู่ชุมชน และเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลที่จะต้องเก็บรวบรวมเพิ่มเติม 3) เตรียมความพร้อมก่อนอบรม และในวันที่อบรม 13-14 ธันวาคม 2564 จะให้ชุมชนในพื้นที่ร่วมสะท้อน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วม และเน้นเรื่องความเป็นเจ้าของข้อมูล มีชุมชนเข้าร่วม 10 คน/ตำบล 4) ชุมชนที่เข้าร่วมกิจกรรม CBR Talk สะท้อนว่ามีความเข้าใจเรื่องการจัดการน้ำเพิ่มขึ้น 	<p>13-14 ธันวาคม 2564</p> <p>เนื่องจากมีการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564 มีการแพร่ระบาดของสถานการณ์โควิด-19 และชุมชนเก็บเกี่ยวผลผลิต (ข้าว)</p>

<p>จังหวัดสุรินทร์</p> <p>1. ตำบลยะวีก</p> <p>2. ตำบลยางสว่าง</p>	<p>1) ประสานงานและลงพื้นที่ทั้ง 2 ตำบล</p> <p>2) เก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ตำบล</p> <p>3) ประชุมผ่านชุมชนและการลงเก็บข้อมูลแผนในพื้นที่</p> <p>4) ให้ความสำคัญกับการแปลงข้อมูลแผน อปท. ไปสู่การจัดทำระบบข้อมูล</p>	<p>1) ลงพื้นที่สร้างความเข้าใจเรื่องเครื่องมือ เพื่อนำข้อติดขัด/ข้อสงสัยไว้สอบถามที่มหาวิทยาลัยในวันฝึกอบรม</p> <p>2) กลางเดือนพฤศจิกายน 2564 จะสอบถามความพร้อมจากแกนนำชุมชน และ อ.ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ ขอลงเรียนรู้การทำงานในพื้นที่ตำบลยางสว่าง</p> <p>3) ต้นเดือนธันวาคม 2564 ให้ความรู้เรื่องเครื่องมือและทดลองใช้เครื่องมือ</p>	<p>18-19 ธันวาคม 2564</p> <p>เนื่องจากมีการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564 และมีการแพร่ระบาดของสถานการณ์โควิด-19</p>
<p>จังหวัดอุบลราชธานี</p> <p>1. ตำบลนาเยีย</p> <p>2. ตำบลสำโรง</p>	<p>1) ทีมงานคัดเลือกพื้นที่ 2 ตำบลที่เคยทำงาน CBR มาก่อน โดยมีคุณเอกและคุณยุพาวรรณเป็นทีมประสานงาน</p> <p>2) ทบทวนเอกสารงานวิจัยของพื้นที่ตำบลสำโรง 9 เรื่อง และตำบลนาเยีย 2 เรื่อง</p> <p>3) ศึกษาแผนพัฒนาตำบล 3-5 ปี เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำข้อมูล</p> <p>4) ประชุมทีมงานและทีมนักวิชาการทั้ง 2 ตำบล</p> <p>5) ประชุมชุมชนกับทีมพื้นที่ เนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานีเป็นพื้นที่สีแดงเข้ม</p> <p>6) เก็บข้อมูลตามกรอบจากทีมกลาง ครั้งที่ 1</p> <p>7) ชวนแกนนำชุมชนเข้าร่วมงาน CBR Talk การจัดการน้ำโดยชุมชนทางเลือก...ทางรอด วันที่ 20 ตุลาคม 2564</p>	<p>1) จัดเตรียมข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการอบรมวันที่ 18-19 ธันวาคม 2564</p>	<p>18-19 ธันวาคม 2564</p> <p>แยก 2 ตำบล มีพื้นที่เลี้ยงอยู่ในพื้นที่เนืองจากระยะทางห่างกันมากกว่า 150 กม. รวมทั้งมีการเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2564 และมีการแพร่ระบาดของสถานการณ์โควิด-19</p>

การจัดทำรายงานเพื่อนำเสนอให้กับทีมกลางตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิภายใต้สถานการณ์โควิด-19

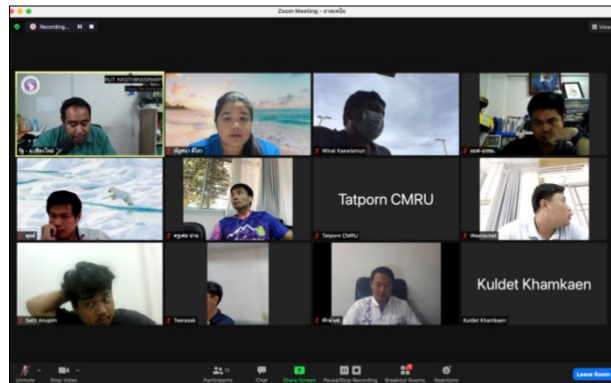
- 1) Timeline กิจกรรมการดำเนินงานในพื้นที่ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2564 - ปัจจุบัน
- 2) กระบวนการในการจัดกิจกรรมพร้อมรูปภาพประกอบ เพื่อหนุนเสริมให้สอดคล้องกับข้อมูลที่ส่งให้กับทีมกลาง
- 3) เน้นกระบวนการทำงานเพื่อพัฒนาศักยภาพคนและสร้างความเป็นเจ้าของให้กับชุมชน

ขอกรอบจากทีมกลางเพื่อจัดทำรายงานอีกครั้งหนึ่ง

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1) ผู้เข้าร่วมสอบถามและแลกเปลี่ยนเรื่องรายละเอียดกระบวนการจัดอบรมการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมและการจัดทำ Application เพื่อเตรียมความพร้อมเรื่องสมาร์ตโฟนที่ใช้ และควรจัดในสถานที่ที่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต
- 2) กรณีจังหวัดอุบลราชธานีแยกจัด 2 ตำบล โดยให้มีพี่เลี้ยงอยู่ในพื้นที่ เนื่องจากระยะทางห่างกันมากกว่า 150 กม.

3.5 ห้องย่อยภาคเหนือ

คุณอุษณา ดีไสว ได้กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมและได้ชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนการดำเนินงานที่ผ่านมา สรุปได้ดังนี้
จังหวัดเชียงใหม่

คุณรัฐ กสิธิกสิกรรม นำเสนอว่า ได้มีการวางแผนในการจัดกิจกรรมร่วมกับทีมคณะทำงานส่วนกลางในวันที่ 13-14 ธันวาคม 2564 และที่ผ่านมาได้มีการประสานงานกับแกนนำในพื้นที่ผ่านช่องทางออนไลน์และการลงพื้นที่ เนื่องจากมีสถานการณ์ Covid-19 ในพื้นที่จึงได้มีการทำกิจกรรม ดังนี้

เดือน	วันที่	กิจกรรม	รูปแบบการดำเนินงาน
สิงหาคม		<ol style="list-style-type: none"> 1. การลงพื้นที่ สร้างความเข้าใจและสอบถามบริบทชุมชน แนวทางในการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ 2. การจัดอบรมการจัดทำผังน้ำชุมชนผ่านออนไลน์/Onsite 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการเฝ้าระวังในพื้นที่ 2. มีการติดต่อประสานงานกับพื้นที่ในชุมชน ผ่านออนไลน์/Onsite
พฤศจิกายน		<ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดกิจกรรมเก็บข้อมูล 3 เครื่องมือ 	การจัดประชุมแบบ Onsite
ธันวาคม	13-14 ธ.ค. 64	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประชุมชี้แจงการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำ (ตำบลป่าเมี่ยง) 2. การทำความเข้าใจการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ (ตำบลท่าผา) 	การจัดประชุมแบบ Onsite

จังหวัดน่าน

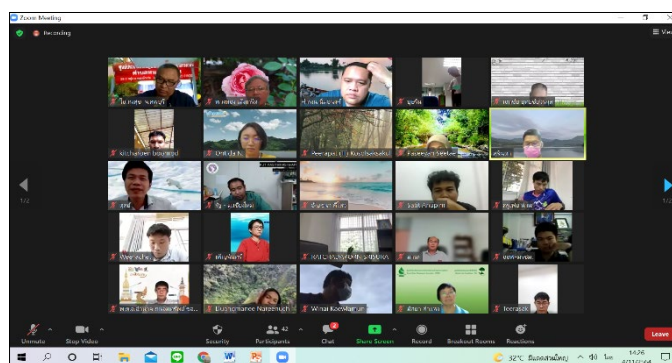
ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ได้บอกเล่ากิจกรรมในการดำเนินงานในพื้นที่ เนื่องจากที่ผ่านมาได้มีการสร้างนักวิจัยในพื้นที่ ทำให้ในช่วงสถานการณ์ Covid-19 ทีมคณะทำงานสามารถขับเคลื่อนงานในพื้นที่ได้เพราะเป็นคนในพื้นที่จึงไม่เกิดความกังวลในการแพร่ระบาดของ Covid-19 โดยมีรายละเอียดแผนการจัดกิจกรรม ดังนี้

เดือน	วันที่	กิจกรรม	รูปแบบการดำเนินงาน
สิงหาคม		1. การทำความเข้าใจร่วมกับผู้นำชุมชนในแต่ละพื้นที่ 2. เวทีสร้างความเข้าใจกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 3. การสำรวจและการเก็บข้อมูลเบื้องต้น เช่น เส้นทางน้ำ	1. มีการจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อย ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง 2. มีการลงพื้นที่/Onsite/ออนไลน์
พฤศจิกายน		1. การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรื่องการทำผังน้ำชุมชน และการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ	
ธันวาคม	3-4 ธ.ค.64	1. เวทีอบรมการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม (แกนนำตำบล)	

ช่วงสุดท้าย คุณอัญญา ตีใสว ได้ชี้แจงรายละเอียดรูปแบบการจัดประชุมการจัดเวทีอบรมการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม (แกนนำตำบล) โดยจังหวัดน่านจัดกิจกรรมในวันที่ 3 – 4 ธันวาคม 2564 และจังหวัดเชียงใหม่จัดกิจกรรมในวันที่ 13 – 14 ธันวาคม 2564 ดังนี้

1. ทีมจังหวัดร่วมกับทีมกลางจัดอบรมพัฒนาศักยภาพในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมให้กับแกนนำตำบล จำนวน 1 วัน (ลงพื้นที่)
2. รูปแบบเป็นการอบรมพร้อมกับการเก็บข้อมูลของชุมชน เบื้องต้นจึงต้องประสานเชิญผู้เข้าร่วมที่สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลของพื้นที่ได้
3. นัดหมายจัดเวทีต่อเนื่องในพื้นที่ (วันถัดไปหรือวันที่พื้นที่สะดวก) เพื่อจัดเวทีสร้างการมีส่วนร่วม สร้างความเป็นเจ้าของ และเติมเต็มความสมบูรณ์ของข้อมูล

เมื่อกลับมาพร้อมกัน พี่เลี้ยงประจำห้องนำเสนอรายละเอียดทั้ง 5 ภาค สรุปได้ดังนี้

คุณสุจินดา อิมเกียรติ นำเสนอแผนกิจกรรมของจังหวัดสงขลา วันที่ 5-10 พฤศจิกายน 2564 เตรียมข้อมูล วันที่ 10-11 พฤศจิกายน 2564 ลงพื้นที่ประสานงาน วันที่ 15-16 พฤศจิกายน 2564 จัดเวทีฝึกอบรม แยก 2 พื้นที่ ตำบลทับช้างกับตำบลเชิงแสที่ละ 1 วัน ส่วนเดือนธันวาคม 2564 วางแผนกิจกรรมนำเสนออบ.เชิงแส และพูดคุยประเด็นการสมัครสมาชิกองค์กรผู้ใช้น้ำ

คุณพวงทอง แม้งเกร็ด นำเสนอแผนกิจกรรมภาคอีสาน มี 3 จังหวัด คือ 1) จังหวัดอุบลราชธานี เดือนพฤศจิกายน 2564 ขอชะลอการจัดกิจกรรมไว้ก่อน โดยจะมีการอบรมร่วมกันในวันที่ 18-19 ธันวาคม 2564 ซึ่งจะมีการแยกพื้นที่ทั้ง 2 ตำบล และมีพี่เลี้ยงประจำพื้นที่ ขอให้ทีมกลางลงพื้นที่ได้ คาดว่าสถานการณ์โควิด-19 จะคลี่คลาย 2) จังหวัดขอนแก่น ขอจัดอบรมวันที่ 13-14 ธันวาคม 2564 เหมือนเดิม ช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564 จะลงพื้นที่พูดคุยเพื่อขยายแกนนำในพื้นที่ และจัดเวทีคืนข้อมูลเพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้กับชุมชน 3) จังหวัดสุรินทร์ จัดอบรมวันที่ 18-19 ธันวาคม 2564 กลางเดือน

พฤศจิกายน 2564 จะชวน อ.ชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ ลงเรียนรู้ในพื้นที่ และดูข้อมูล อปท.ในการจัดทำแผน นอกจากนี้ ภาคอีสาน ยังได้พูดคุยเรื่องการทำรายงานเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสื่อเรื่อง How to ในการทำงาน เน้นคนทำงานในพื้นที่ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมของคนในชุมชน

คุณอรธิตา นามศิริ นำเสนอแผนกิจกรรมภาคตะวันออก ได้แก่ 1) จังหวัดจันทบุรีเดือนพฤศจิกายน 2564 ศึกษาเรื่อง สมาชิกและการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ วันที่ 11 ธันวาคม 2564 อบรมให้แก่แกนนำตำบล 2) จังหวัดฉะเชิงเทรา-ชลบุรี เดือนพฤศจิกายน 2564 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลตำบลท่ากระดาน และวันที่ 9 ธันวาคม 2564 ลงพื้นที่อบรมการเก็บข้อมูลร่วมกับแกนนำตำบล

คุณอัญญา ดีไสว นำเสนอแผนกิจกรรมภาคเหนือ ได้แก่ 1) จังหวัดน่าน วางแผนลงพูดคุยเรื่องกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ และมีการจัดเวทีการจัดทำผังน้ำชุมชนและการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2564 2) จังหวัดเชียงใหม่ รอคลิปเรื่องเครื่องมือเพื่อถ่ายทอดให้กับคณะทำงานและแกนนำ การเติมความรู้เรื่องกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ และทั้ง 2 จังหวัด มีการจัดเวทีวันที่ 3-4 ธันวาคม 2564 และวันที่ 13-14 ธันวาคม 2564 ตามลำดับ

คุณคำรณ นิมนองค์ นำเสนอแผนกิจกรรมภาคกลาง ได้แก่ 1) จังหวัดสิงห์บุรีภายใต้โครงการชั้นสูตร 2 ตำบล จะมีการอบรมในวันที่ 8 ธันวาคม 2564 และลงพื้นที่พูดคุยกับทีมตำบลพักทันและตำบลคอทรายระหว่างวันที่ 26 – 30 พฤศจิกายน 2564 เดิมจะดำเนินการพร้อมกับโครงการฝ่ายส่งน้ำชั้นสูตร แต่กังวลว่าจะเกิดความล่าช้าจึงลงทำกิจกรรมเองในพื้นที่ในเขตก่อน และมีการค้นหาพื้นที่ใหม่อีก 1 พื้นที่ 2) จังหวัดลพบุรี จะมีการจัดอบรมร่วมกับจังหวัดสิงห์บุรีและจังหวัดสุพรรณบุรีในวันที่ 8 ธันวาคม 2564 และช่วงวันที่ 9-25 ธันวาคม 2564 กระจายตัวทำกิจกรรมตำบลละ 2 วัน 3) จังหวัดราชบุรีและจังหวัดสุพรรณบุรีจะจัดกระบวนการในวันที่ 9-10 ธันวาคม 2564

คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวว่า สำหรับการจัดกิจกรรมในทุกพื้นที่ วันแรกอบรมเต็มวัน และวันที่ 2 ให้ชุมชนจัดเวทีในพื้นที่ หรือทางทีมจัดกระบวนการวันแรกและจัดกระบวนการวันที่ 2 ทั้งรูปแบบผ่านชุมและลงพื้นที่ก็ได้

4. กิจกรรมสรุปการเรียนรู้/แลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1) คุณมัสยา คำแหง แลกเปลี่ยนเรื่องเวทีเสวนา CBR Talk การจัดการน้ำโดยชุมชน ทางเลือก...ทางรอด เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2564 ใน 2 ประเด็น คือ 1. กลุ่มเป้าหมายที่เชิญเข้าร่วมได้รับฟังข้อมูลที่หลากหลายเพิ่มขึ้น แต่ละพื้นที่สรุปบทเรียนกัน ในภาพของคนจัดเป็นการให้ข้อมูลเพิ่มเติมจาก 30 ตำบล 2. ทำให้เห็นภาพงาน CBR ในการพัฒนาคน กระบวนการ และเครื่องมือในการทำงาน โดยจะมีการจัดเวที CBR Talk อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำชุดความรู้จากงานวิจัยหลากหลายประเด็นไปขยายผลการขับเคลื่อน และนำเสนอสู่ระดับนโยบาย โดยครั้งต่อไปเป็นประเด็นคนกินถิ่น เศรษฐกิจฐานราก และประเด็นอื่นๆ ร่วมด้วย
- 2) คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวเสริมว่า นอกจากเวที CBR Talk แล้ว ยังมีรายการ Community Talk Thailand กับบทบาทของเครือข่ายมหาวิทยาลัยในการทำงาน ซึ่งในวันที่ 20 ตุลาคม 2564 มียอดรวมผู้เข้าชมประมาณ 2,000 คน เนื่องจากหลายตำบลไม่ได้เข้าร่วมรับฟังตอนเช้า จึงยังไม่ได้ถอดบทเรียน
- 3) ดร.มานะ นาคำ สอบถามว่า รศ.ดร.สุจิต คุณธนกุลวงศ์ ว่าอย่างไรบ้างกับการจัดเวที CBR Talk การจัดการน้ำโดยชุมชน ทางเลือก...ทางรอด เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2564 ที่ผ่านมา
- 4) คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวว่า รศ.ดร.สุจิต คุณธนกุลวงศ์ ช่วยทำให้เห็นคนในพื้นที่ที่มีการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยข้อมูลจากการประเมินในพื้นที่ที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลของงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งทั้ง 5 ภูมิภาค ต้องมาออกแบบตัวชี้วัด 8 มิติร่วมกัน จะทำให้ได้ข้อมูลที่รอบด้าน/ครอบคลุมเพิ่มขึ้น เปรียบเทียบก่อนทำและหลังดำเนินโครงการ

หลังจากนี้ ทีมกลางจะต้องส่งรายงานระยะที่ 2 ในกลางเดือนธันวาคม 2564 และจะส่งตัวชี้วัดรายตำบลให้ดูรายละเอียดเปรียบเทียบกับในพื้นที่ ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่มาร่วมวางแผนการดำเนินงานร่วมกันในครั้งนี้ พร้อมทั้งขอให้ทุกท่านลงทะเบียนเข้าร่วมการประชุมทางลิงค์ <https://forms.gle/eZ4QNd3MRvcoqkrm7>

ปิดการประชุมเวลา 15.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการอบรม

การพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้นำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

วันที่ 11 ธันวาคม 2564 เวลา 09.10 – 12.45 น.

ณ คณะเทคโนโลยีทางทะเล มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจังหวัดจันทบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นายอเนก	ตริ่งหากิจ	แกนนำชุมชน ม.5 ตำบลสามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
2. นายชลอ	บำรุงกิจ	แกนนำชุมชน ม.7 ตำบลสามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
3. นายสุริยา	ยุติธรรม	แกนนำชุมชน ม.7 ตำบลสามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
4. นายสมนึก	นิตัง	แกนนำชุมชน ม.7 ตำบลสามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
5. นายบุญยงค์	ศรีมา	แกนนำชุมชน ม.7 ตำบลสามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
6. นายประจักษ์	ปานแกง	แกนนำชุมชน ม.7 ตำบลสามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
7. นายสวาท	ยาตรี	แกนนำชุมชน ม.7 ตำบลสามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
8. นายประจักษ์	เกตแก้ว	แกนนำชุมชน ม.8 ตำบลสามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
9. นายทิวา	แดงอมร	แกนนำชุมชน ม.8 ตำบลสามพี่น้อง อ.แก่งหางแมว จ.จันทบุรี
10. นายทองเสริม	คงถ้อย	แกนนำชุมชน ม.5 ตำบลท่าหลวง อ.มะขาม จ.จันทบุรี
11. นายวงศกร	จิตสมพร	แกนนำชุมชน ม.6 ตำบลท่าหลวง อ.มะขาม จ.จันทบุรี
12. นายภิกข	อาลัย	แกนนำชุมชน ม.6 ตำบลท่าหลวง อ.มะขาม จ.จันทบุรี
13. นางเพ็ญจันทร์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
14. ผศ.ดร.สุมิตร	คุณเจตน์	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
15. ดร.วิโรจน์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
16. นายชินวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
17. นายคำรณ	นิมอรงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
18. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
19. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
20. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
21. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
22. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.10 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและแนะนำทีมงาน

อาจารย์เพ็ญจันทร์ ละอองมณี มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี กล่าวแนะนำทีมงานจากพื้นที่ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม และตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ที่มีวิจัยจากส่วนกลาง พร้อมทั้งแนะนำสถานที่ที่ใช้ในการประชุมที่เป็นพื้นที่วิจัยของคณะเทคโนโลยีทางทะเล มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจังหวัดจันทบุรี

คุณคาร์ณ นิมนอนค์ ทีมวิจัย ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยจากตำบลสามพี่น้องและตำบลท่าหลวงว่า กิจกรรมในวันนี้จะมีการชวนทุกท่านพูดคุยถึงเรื่องราวในอดีตที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำ รวมทั้งทบทวนข้อมูลฝั่งน้ำของทั้ง 2 ตำบล เพื่อดูว่ามีปริมาณความต้องการการใช้น้ำเท่าไร จากนั้น เชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ มากล่าวทักทาย ชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2. กิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

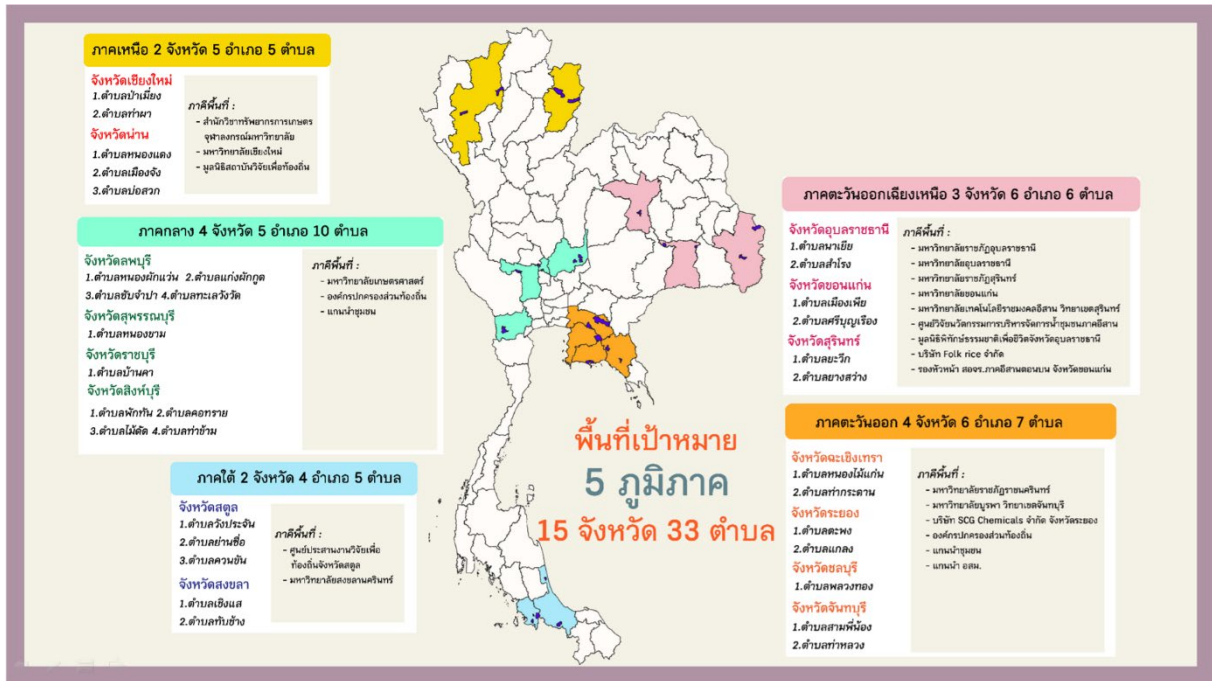

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวไว้ว่า ภายใต้โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดำเนินงานครอบคลุมทั้ง 5 ภูมิภาค จำนวน 33 ตำบล ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการน้ำ โครงการนี้ดำเนินงานขยายผลมาจากการดำเนินโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็น

พื้นที่รับน้ำมาจากเขื่อนภูมิพล ประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาของทีมวิจัยมีการขับเคลื่อนงานวิจัยกับชุมชนผ่านศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) หรือในปัจจุบัน คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งผู้ให้ทุนโครงการนี้ คือ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยมี รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ ที่เป็นประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับทุนและมาสนับสนุนทีมวิจัยตามลำดับ ซึ่งบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เป็นธุรกิจเพื่อสังคมและรับทุนมาดำเนินงานทั่วประเทศ จากการใช้ประสบการณ์การทำงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่องกว่า 20 ปี

สำหรับเป้าหมายของโครงการ คือ สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ และนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำมีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โครงการนี้ทำทั้งหมด 15 จังหวัด 33 ตำบล โดยในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ดำเนินการ 2 ตำบล และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำทั้งหมด 7 ตำบล ดังแผนภาพ

ช่วงที่ผ่านมา เนื่องจากติดสถานการณ์โควิด-19 ทีมวิจัยจึงได้มีการจัดประชุมผ่านโปรแกรมซูม ทำให้สามารถดำเนินงานได้ตามแผน ดังแผนภาพ Timeline การดำเนินงาน

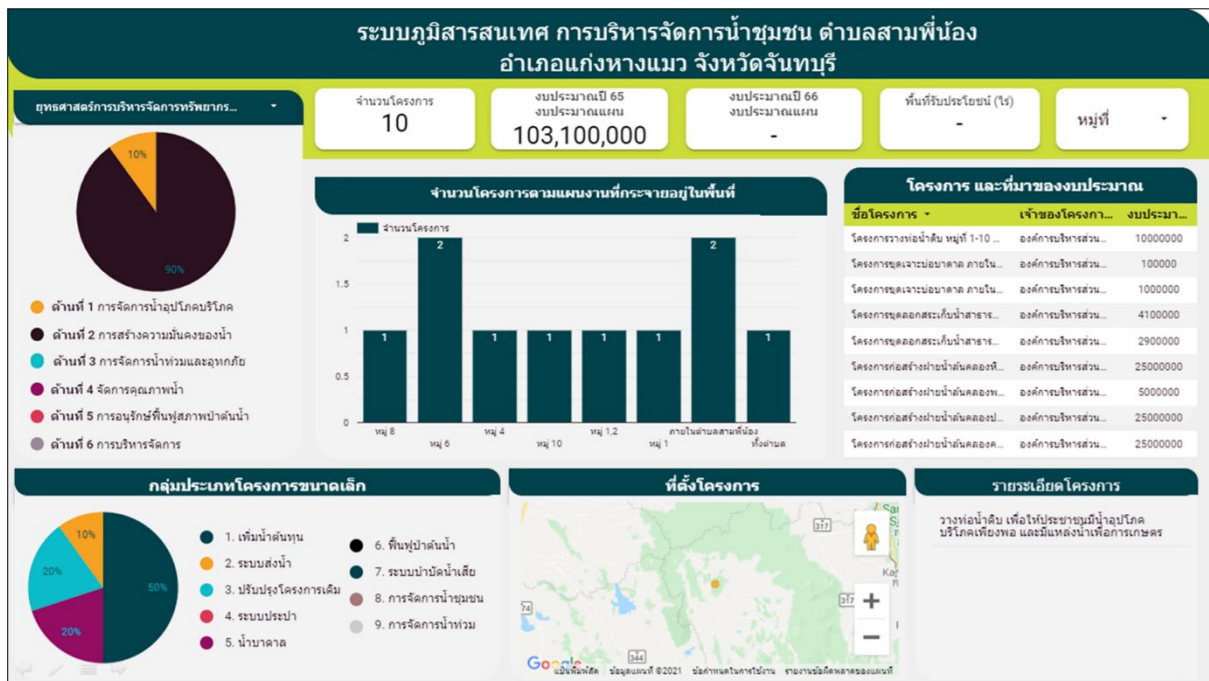
โดยทั่วไปจะมีหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเรื่องน้ำ ได้แก่ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กรมทรัพยากรชายฝั่งทางทะเล เป็นต้น ซึ่งมีหน่วยงานในประเทศไทยที่ดำเนินงานด้านน้ำมีทั้งหมด 20 กว่าหน่วยงาน เนื่องจากแต่ละหน่วยงานไม่ได้บูรณาการการบริหารจัดการน้ำ จึงได้มีการจัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ขึ้นมา เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกัน

เมื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ จำเป็นต้องทราบข้อมูลความต้องการปริมาณน้ำของพืชแต่ละชนิด รวมทั้งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคว่าเพียงพอกับประมาณน้ำต้นทุนที่มีในพื้นที่หรือไม่ จึงได้เชิญทั้ง 2 พื้นที่ ของจังหวัดจันทบุรี มาอบรมการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม เพื่อให้มีข้อมูลเพียงพอต่อการจัดทำแผนน้ำเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำร่วมกัน

โดยข้อจำกัดที่พบจากการทำแผนน้ำที่ผ่านมา คือ เขียนแผนน้ำชุมชนแล้วไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานท้องถิ่นและจากหน่วยงานภายนอก เนื่องจากยังขาดข้อมูล ซึ่งการบริหารจัดการน้ำครอบคลุม 6 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ

เมื่อทีมวิจัยส่วนกลางนำข้อมูลที่ทีมพื้นที่ส่งมาให้จัดทำระบบภูมิสารสนเทศ พบว่า ตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว มีแผนน้ำรวม 10 โครงการ งบประมาณรวม 103,100,000 บาท และตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี มีแผนรวม 11 โครงการ งบประมาณรวม 12,900,000 บาท ซึ่งคล้ายกับหลายพื้นที่ที่มักเป็นโครงการในยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 และ 2 เท่านั้น แต่ด้านที่ 6 มีความสำคัญกับการบริหารจัดการน้ำ กลับมีโครงการน้อย

ตัวอย่างตำบลท่าหลวงยังมีแผนงานไม่ครอบคลุมทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ เราจะต้องมาเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างรอบด้าน นอกจากนี้ การจัดทำระบบภูมิสารสนเทศตำบลไว้ ทุกท่านสามารถเปิดดูได้จากสมาร์ทโฟน ซึ่งขณะนี้ สทช.กำลังจัดทำระบบภูมิสารสนเทศเช่นเดียวกัน โดยขอการสนับสนุนการจัดทำข้อมูลไปยัง อบท. ดังนั้น วันนี้จะชวนท่านทำแผนน้ำในพื้นที่ ซึ่งต้องทำงานระดับหมู่บ้านและรวบรวมเป็นแผนตำบล

คุณคำรณ นิมมอนงค์ กล่าวว่า กระบวนการหลังจากนี้จะชวนดูข้อมูล หากแผนเกินศักยภาพของ อปท.ต้องส่งไปยังหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่ง พรบ.น้ำ ปี 2561 ต้องทำแผนน้ำตำบลและบรรจุเข้าสู่ อปท. ส่งไปสูระดับอำเภอ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ สทนช. ตามลำดับ

โดยทุกท่านต้องทราบว่าตนเองอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำใด สามารถศึกษาได้จากแผนที่ลุ่มน้ำทั้ง 22 ลุ่มน้ำในประเทศไทย ที่มีการปรับลดลงจากเดิม 25 ลุ่มน้ำ เช่น อยู่ในลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 กลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1 บุคคลธรรมดา \geq 30 ราย
- 2 นิติบุคคล \geq 30 ราย
- 3 ห้างหุ้นส่วนสามัญ \geq 30 ราย
- 4 \geq 30 ราย
- 5 \geq 30 ราย
- 6 \geq 30 ราย
- 7 \geq 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน
รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่สมาชิก
- สามารถเสนอแนะ ให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกสามารถ ทหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา ร่วมกัน หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้น้ำเสนอเรื่องร้องขอต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการวางแผนการจัดการน้ำในระดับพื้นที่ได้ จึงขอให้ผู้เข้าร่วมทุกท่านมาเรียนรู้การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมผ่านเครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต

3. กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต

คุณคาร์ณ นิมนอนค์ แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 2 กลุ่มย่อย รายตำบล เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต ดังนี้

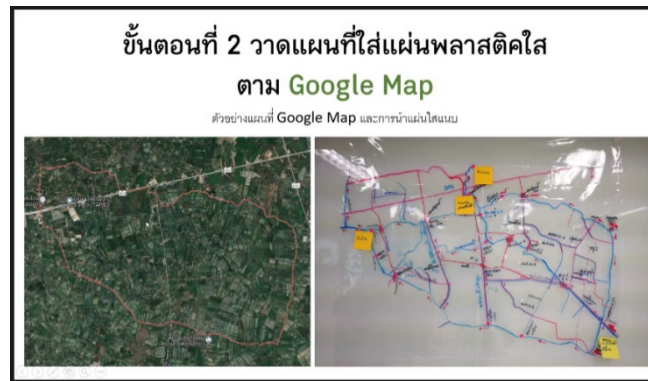
- 1) เครื่องมือผังน้ำชุมชน พริ้นท์แผนที่จาก google map เอาแผนที่กลางไปวาดตามนี้ เพิ่มเติมรายละเอียดในสิ่งที่ google map ไม่มี ขอให้ลงข้อมูลให้ละเอียด ตรวจสอบข้อมูล และทำให้สมบูรณ์ จุดไหนที่เป็นปัญหา ทางไหลของน้ำในทุกฤดูกาลให้มาร์คตำแหน่งไว้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนที่ และ แผ่น PCV ใส

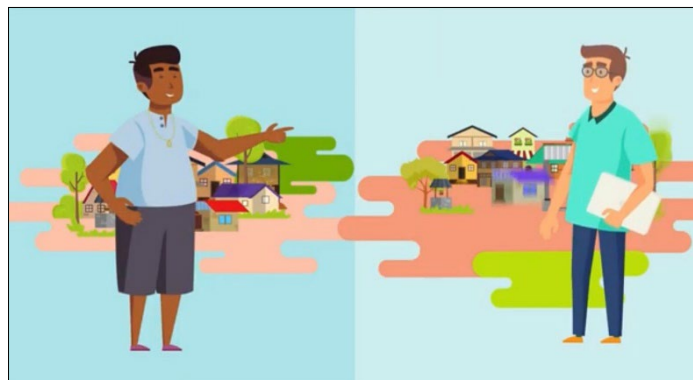

ขั้นตอนที่ 2 วาดแผนที่ใส่ลงบนแผ่นพลาสติกใส

จากนั้น คุณคาร์ณ นิมนองค์ ชวนผู้เข้าร่วมชมวิถีทัศน์ การบริหารจัดการน้ำที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. วิถีทัศน์เรื่องการจัดทำแผนน้ำของ อบต. ต้น กับ อบต. ตาล

คลิป์วีดีทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับมีหมู่บ้านอยู่ 2 หมู่บ้าน ระหว่าง อบต. ต้น กับ อบต. ตาล มีการบริหารปัญหาน้ำแล้งต่างกัน อบต. ต้น ใช้วิธีการคิดอะไรได้ก็จะลงมือทำ ส่วนนายก อบต. ตาลนั้น เริ่มจากชวนชาวบ้านมาวางแผนจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการการใช้น้ำ ปริมาณน้ำในอ่างฯ และปริมาณน้ำฝน แล้วจัดทำระบบข้อมูลทำแผนที่ชุมชน เพื่อดูเส้นทางน้ำและการเพาะปลูกพืช และชวน อบต. ไกลเคียงมาช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม น้ำแล้งร่วมกัน จากนั้นก็เริ่มเขียนแผนปฏิบัติการโดยระบุรายการระยะเวลาในการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ งบประมาณที่ใช้ ผู้ดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และร่วมกันระบุพื้นที่ตั้งของโครงการ ขออนุญาตและออกแบบโครงการที่จะทำ ช่วยกันประมาณราคาตามระเบียบที่ถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่รัฐให้งบประมาณชุมชนของ อบต. ตาลก็พร้อมเสนอได้ทันที เพียงเริ่มต้นด้วยการสำรวจหาสมดุลงานในพื้นที่ ร่วมกันเขียนแผนปฏิบัติการน้ำของชุมชน เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทน้ำของส่วนกลาง การแก้ปัญหาเรื่องน้ำของชุมชนงายนิดเดียว

2. วิทัศน์เรื่องไทยขุดบ่อบาดาล 1,000 เมตร ลึกที่สุดในอาเซียน

คลิป์วีดีทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาของภาคอีสาน น้ำลึกจะเป็นดินเค็มน้ำเค็ม เนื่องจากชั้นดินของอีสานกับภาคกลางไม่เหมือนกัน ที่ผ่านมาขุดลึกสุด 600 เมตร แต่ครั้งนี้ขุดลึกมากที่สุดถึง 1,000 เมตร ในตำบลสาวดี อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ใช้งบลงทุน 8 ล้านบาท จึงต้องเอากันมาต่อกันเพื่อขุด 160 ก้าน และใช้ระยะเวลาดำเนินการ 1 เดือน เดิมมีความรู้ว่ามีแอ่งน้ำจืดมหาศาล เป็นความสำเร็จก้าวแรกในการค้นพบแหล่งน้ำที่มีน้ำหลายหมื่นล้าน ลบม. ทำให้คนไทยทั้งประเทศ/ภาคอีสานพัฒนาน้ำได้ โดยไม่ต้องมีการสร้างเขื่อน ใช้น้ำอย่างเกิดประโยชน์ ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด นั่นหมายถึงว่ามีน้ำในจังหวัดอื่นๆ ไกลเคียงร่วมด้วย

เมื่อชมคลิป์วีทัศน์เสร็จสิ้น คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีชา กล่าวว่า ปัจจุบันวิธีการแก้ปัญหาน้ำอีกทางเลือกหนึ่ง คือ การนำน้ำใต้ดินมาใช้ ซึ่งทางกรมทรัพยากรน้ำมีโครงการที่ต้องมีหลักการ ต้องมีการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อขุดเจาะน้ำบาดาลสามารถเข้าไปดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในเว็บไซต์ของ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่งได้สำรวจข้อมูลน้ำบาดาลและสมดุลงานของแต่ละพื้นที่ไว้ ดังนั้น คนในพื้นที่จึงต้องเป็นคนลุกขึ้นมาจัดการตนเอง การอบรมครั้งนี้ต้องการให้ทุกท่านเกิดการเรียนรู้ข้อมูลด้วยตนเอง นักวิชาการจากภายนอกเป็นคนช่วยเสริมได้ แต่คนในชุมชนต้องทำเอง รวมทั้งการเขียนของบประมาณสนับสนุนเรื่องการขุดน้ำบาดาลต้องมีข้อมูลประกอบเช่นเดียวกัน ซึ่งปัจจุบันกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีการสำรวจพื้นที่ไว้เรียบร้อยแล้ว อย่างไรก็ตาม พบตัวอย่างว่า ข้อมูลที่หน่วยงานราชการเก็บรวบรวมการขุดเจาะบ่อบาดาลกับข้อมูลที่ชุมชนเก็บเองในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร มีจำนวนบ่อบาดาลน้อยกว่ามาก รวมทั้งต้องการให้ชุมชนการเตรียมใช้เทคโนโลยีในการจัดการน้ำร่วมด้วย

3. วิทัศน์แนะนำแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำชุมชนบ้านมาบจันทร์ ต.แกลง อ.เมือง จ.ระยอง

คลิป์วีทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ เขายายดา อำเภอมือง จังหวัดระยอง ที่แกนนำชุมชนบ้านมาบจันทร์ได้มีการบริหารจัดการน้ำร่วมกับบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด จนประสบผลสำเร็จและได้ถอดองค์ความรู้ออกมาเป็น โมเดล 2 สร้าง 2 เก็บ โดย 2 สร้าง คือ สร้างคน และสร้างกติกาการใช้น้ำของชุมชน และ 2 เก็บ คือ เก็บ

ปริมาณน้ำฝนทั้งหมด น้ำในบ่อ เก็บข้อมูลน้ำในแต่ละวันเพื่อการบริหารจัดการน้ำ โดยมีนักวิชาการจากบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด มาช่วยให้ข้อมูลและความรู้สนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อช่วยแก้ไขเรื่องน้ำป่าไหลหลากในช่วงฤดูฝน โดยการสร้างคนและกติกาการใช้น้ำ หากใช้น้ำเกินต้องเก็บเงิน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเก็บน้ำไว้ใช้ของตนเอง สำหรับการเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝน (ป่าต้นน้ำ ฝ่ายชลอน้ำ) ปริมาณน้ำระเหย เก็บน้ำโดยการชลอน้ำในฤดูฝน การฟื้นฟูพื้นที่ป่า 5 ระดับ เพื่อชะลอการตกลงของเม็ดฝน และการเก็บน้ำของชุมชน โดยการจัดทำฝั้งน้ำ มีลำคลองกึ่งเส้น เพื่อดูน้ำต้นทุน ขุดลอกในส่วนที่น้ำตื้นเขิน และทำธนาคารน้ำใต้ดิน ลดน้ำท่วมขัง เก็บปริมาณน้ำใต้ดิน และลดเรื่องลูกน้ำยุ่งลายร่วมด้วย

เมื่อชมคลิปวิดีโอที่ค้นเสร็จสิ้น คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า การสร้างชุมชนเพื่อการบริหารจัดการน้ำจึงมีความสำคัญ เหมือนกับที่ตำบลวังหมแห อำเภอบ้านด่าน จังหวัดกำแพงเพชร ในการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินและมีปริมาณน้ำเพิ่มขึ้นมาด้วยงบประมาณไม่มาก ซึ่งโครงการนี้จะจัดทำแผนน้ำและมีงบประมาณสนับสนุนในการบริหารจัดการน้ำ หลังจากนั้นจะนำรูปธรรมทั้ง 33 ตำบล ไปนำเสนอ สททช. เพื่อมาสร้างการเรียนรู้และขยายผลการดำเนินงานไปยังทั่วประเทศ

2) เครื่องมือปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ เลือกพืชแต่ละชนิดที่เราปลูก ใช้น้ำเท่าไรในแต่ละเดือน และรวมเท่าไร ดังตัวอย่างในแผนภาพของตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี โดยให้เลือกชนิดพืชมา 2 ชนิด เพื่อคิดปริมาณน้ำต้นทุน

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลบ้านคา

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ปริมาณน้ำที่ใช้น้ำ (ลิตร)	ปริมาณน้ำต้นทุน (ลิตร)	ปริมาณน้ำต้นทุน (เงิน)
ข้าวโพด													13000	14000	16000000
กล้วย													25000	33000	4290000
รวม													2012	29700	597564
													55000	1106000	

ปฏิทินการใช้น้ำชุมชนและการวิเคราะห์ปริมาณการใช้น้ำ ตำบล

วันที่	ปริมาณการใช้น้ำชุมชนและการวิเคราะห์ปริมาณการใช้น้ำ ตำบล												ปริมาณน้ำที่ใช้น้ำ (ลิตร)	ปริมาณน้ำต้นทุน (ลิตร)	ปริมาณน้ำต้นทุน (เงิน)		
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.					
เดือน	12/12/2562	1/1/2563	2/1/2563	3/1/2563	4/1/2563	5/1/2563	6/1/2563	7/1/2563	8/1/2563	9/1/2563	10/1/2563	11/1/2563	12/1/2563	2000	1	1400	2,500,000
ปริมาณน้ำที่ใช้น้ำ	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	2000	1	1400	2,500,000
ปริมาณน้ำที่ใช้น้ำ	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	900,000	2000	1	1400	2,500,000

จากการคิดคำนวณปริมาณความต้องการการใช้น้ำ ซึ่งยังไม่รวมน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคที่มาจากประปาหมู่บ้าน โดยจังหวัดจันทบุรีมีปริมาณฝนตกมากจึงไม่ได้มีปัญหาหนัก แตกต่างจากพื้นที่อื่นๆ ดังนั้น หากน้ำไม่พอใช้ย่อมได้รับผลกระทบจากปริมาณการใช้น้ำ หลังจากนั้นอาจารย์จะพาทาลงในพื้นที่ คือ Timeline ประวัติศาสตร์ความต้องการการใช้น้ำ เพื่อให้เห็นสถานการณ์ปัญหาการจัดการน้ำ เพื่อเห็นอดีตและนำไปสู่การจัดการน้ำในอนาคตร่วมด้วย

4. วิถีทัศน์เรื่อง “กลุ่มน้ำประจักษ์รัฐสระแก้ว จะถูกจุดอย่างไร ถ้าชุมชนไม่ลงมือทำ”

การจัดการน้ำในพื้นที่ทุ่งมหาเจริญ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีการจัดทำข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดการน้ำ นำข้อมูลที่มีในพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยกรมชลประทานเปิดพื้นที่ให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาจัดการน้ำด้วยตนเอง มีการ

ทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้งบประมาณอย่างพอเพียงและเกิดประโยชน์สูงสุด

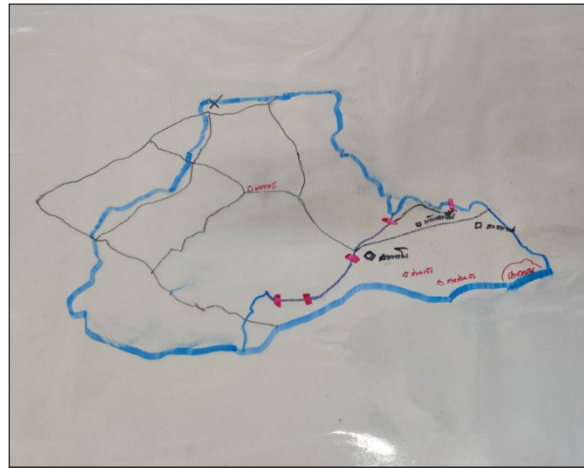
เมื่อชมวีดิทัศน์เสร็จสิ้น คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ชวนพูดคุยว่า โครงการนี้จะเกิดรูปธรรมได้ ชุมชนต้องลุกขึ้นมาจัดทำข้อมูลและนำเสนอข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อสะท้อนสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากประสบการณ์การทำงานกับเจ้าหน้าที่ชลประทานจนเกิดกองการมีส่วนร่วมของประชาชนในกรมชลประทาน ที่เน้นกระบวนการดำเนินงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับชุมชน ดังนั้น โครงการนี้จะสามารถดำเนินการได้ ต้องมีการฝึกอบรมให้กับหน่วยงานลงมาทำงานร่วมกับชาวบ้าน ช่วยลดความขัดแย้งในพื้นที่ โดยการทำงานร่วมกับ อ.เพ็ญจันทร์ ละอองมณี เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ของจังหวัดจันทบุรีเหมือนกับตำบลทุ่งมหาเจริญที่มีการจัดทำแผนนำชุมชนเตรียมพร้อมไว้ เมื่อโครงการลงมาก็สอดคล้องและขอรับการสนับสนุนได้อย่างทันที ดังนั้น จึงขอให้ทั้ง 2 พื้นที่ ดำเนินการ 1) การเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝน 2) เก็บข้อมูลการระเหยของน้ำทุกหมู่บ้าน จะช่วยให้เห็นว่ามีปริมาณฝนตกเท่าไร น้ำหายไปไหน และดูเรื่องการเฝ้าระวังของภัยพิบัติจากอุทกภัย จากการที่ฝนตก 120 มิลลิเมตร/วัน ส่งผลให้เกิดดินถล่มได้ ดังตัวอย่างของชุมชนบ้านมาบจันทร์ที่ปัจจุบันยังเก็บข้อมูลดังกล่าวมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการเก็บข้อมูลจะช่วยเรื่องการวางแผนและการบริหารจัดการน้ำ หากไม่มั่นใจ สามารถให้คำแนะนำได้ เราสามารถใช้เทคโนโลยีมาช่วยได้

เมื่อพูดคุยสร้างการเรียนรู้เสร็จสิ้น ทีมวิจัยให้ผู้เข้าร่วมทั้ง 2 พื้นที่ เรียนรู้การทำเครื่องมือฝังน้ำและปฏิทินการผลิต ก่อนที่จะลงไปทำร่วมกับคนในชุมชนต่อไป

บรรยากาศการทำเครื่องมือฝังน้ำและปฏิทินการผลิต

ผังน้ำชุมชนตำบลสามพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี

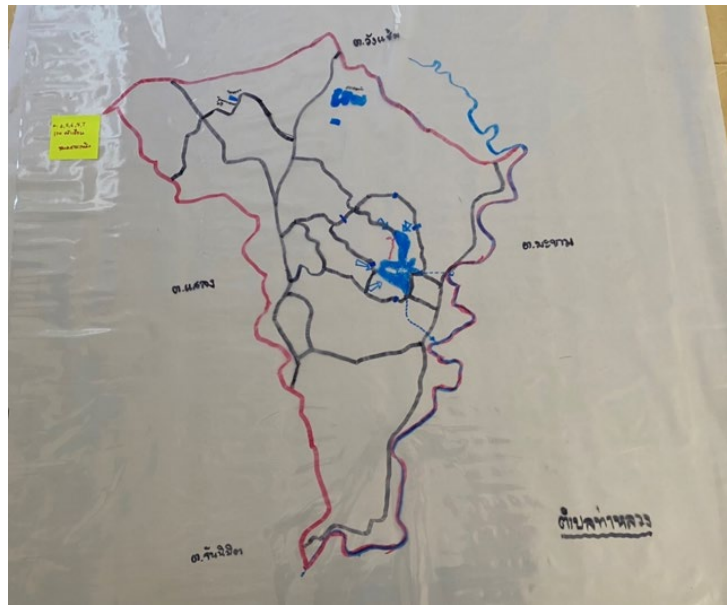
ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลสามพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลสามพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี

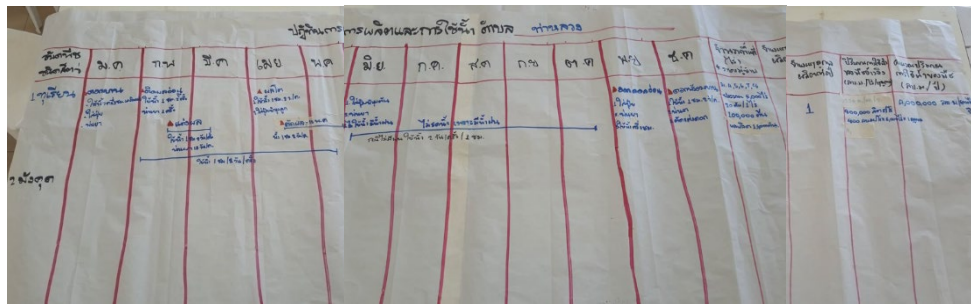
ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	จำนวนพื้นที่ (ไร่) รวมหมู่บ้าน	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ทุเรียน	ออกดอก	เริ่มติดผล	เริ่มให้ผล	เริ่มให้ผล	เก็บเกี่ยว	บำรุงต้น	บำรุงต้น	บำรุงต้น	บำรุงต้น	บำรุงต้น	เปิดตา	เริ่มผลิ	25 ไร่	1 ครั้งต่อปี	300 ลิตร/ตัน	10,950,000 ลิตร ต่อปี

ชนิด	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	จำนวนพื้นที่ (ไร่) รวมหมู่บ้าน	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ทุเรียน	ออกดอก	เริ่มติดผล	เริ่มให้ผล	เริ่มให้ผล	เก็บเกี่ยว	บำรุงต้น	บำรุงต้น	บำรุงต้น	บำรุงต้น	บำรุงต้น	เปิดตา	เริ่มผลิ	25 ไร่	1 ครั้งต่อปี	300 ลิตร/ตัน	10,950,000 ลิตร ต่อปี

ผังน้ำชุมชนตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ชนิด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่) รายหมู่บ้าน	จำนวนฤดูกาลผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ทุเรียน	ตอกบาน	ติดผลอ่อน	ตัดผล	ตัดผล	ตัดผล	ตัดผล	ตัดผล	ตัดผล	ตัดผล	ตัดผล	ตัดผล	ตัดผล	ม.4, 5, 6, 7, 8 ประมาณ 5,000 ไร่ 20 ต้น/ไร่ 100,000 ต้น ผลผลิต 1,500 ต้น	1 ครั้ง	800,000 ลิตร/ไร่ 800 ลbm./ไร่ x 5,000 ไร่ x 1 ฤดูกาล	4,000,000 ลbm./5,000 ไร่/ปี

ช่วงท้าย อาจารย์เพ็ญจันทร์ ละอองมณี สะท้อนว่า คนในพื้นที่มีศักยภาพ ทุกท่านมีศักยภาพที่จะเป็นแกนนำลงทำงานในชุมชน คาดว่าจะเกิดแผนงานได้ตามที่ทุกท่านคาดหวังไว้ และยังมีกิจกรรมในการทำงานร่วมกัน ะเชื่อมั่นว่าทุกท่านจะเป็นแกนนำในพื้นที่ได้ ขอขอบคุณแกนนำชุมชนทุกท่านและทีมงานพี่เลี้ยงที่มาหนุนเสริมในพื้นที่ ขอขอบคุณมาก และขอเชิญรับประทานอาหารร่วมกัน

สิ่งที่ได้เรียนรู้/ประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

1. รู้สึกรู้สึกดี และเห็นและเข้าใจจุดติดขัดของพื้นที่ เพราะการไม่รู้ขั้นตอนในการทำงาน ให้สอดคล้องกับแนวทางของภาครัฐ
2. การสร้างความเข้าใจและนำความรู้ที่ได้กลับไปต่อยอดและสร้างความเข้าใจ/การรับรู้ร่วมกันในชุมชน
3. เป็นการนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนพูดคุย สร้างความเข้าใจร่วมกัน
4. การบริหารจัดการน้ำและการพัฒนาหมู่บ้านให้ดีขึ้น
5. ได้แนวความคิดในการบริหารจัดการน้ำ บนฐานของสมดุลน้ำ รวมทั้งการสร้างความเข้าใจกับเครือข่ายผู้ใช้น้ำในพื้นที่อื่น
6. เป็นงานที่เป็นประโยชน์กับคนในชุมชน มีข้อเสนอแนะในการหนุนเสริมชาวบ้าน เพื่อค้นหาความต้องการใช้น้ำและปริมาณน้ำต้นทุนของพื้นที่
7. การทำงานประสานกับอบต. และแกนนำชุมชนทั้ง 10 หมู่บ้าน เพื่อร่วมกันจัดทำแผนน้ำของตำบลเสนอต่ออบต. น้ำสู่ คณะกรรมการน้ำจังหวัด และคณะกรรมการระดับลุ่มน้ำ
8. การทำข้อมูลด้วยตนเอง โดยคนในชุมชนเป็นเจ้าของข้อมูลคือสิ่งที่สำคัญ
9. ข้อมูล เป็นหัวใจสำคัญในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำ และการจัดทำแผนน้ำของตำบลที่ชัดเจน มีโอกาสได้รับการสนับสนุนที่เพิ่มมากขึ้น
10. เชื่อมั่นว่า ทุกคนในพื้นที่มีศักยภาพในการทำงาน และสามารถร่วมกันทำงานให้เกิดความสำเร็จได้

ปิดประชุมเวลา 12.45 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการอบรม

การใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำพื้นที่ภาคใต้
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
วันที่ 15 พฤศจิกายน 2564 เวลา 09.00 – 16.00 น.

ณ สำนักงานบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. ดร.พีรพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. นางสาวพาชียะ	ซีแต่	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. นายโกวิทย์	ทะลิตอง	กำนันตำบลเชิงแส อำเภอกะแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
4. นายสมภุชณ์	มีปิด	ปลัดเทศบาลตำบลเชิงแส อำเภอกะแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
5. นายสุจิน	ศรีหวงศ์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.2 ตำบลเชิงแส
6. นายประดิษฐ์	ทะลิตอง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.4 ตำบลเชิงแส
7. นายอุทัย	ชมพุดทอง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.4 ตำบลเชิงแส
8. นานณรงค์ศักดิ์	ดวงภักดี	ผู้ใหญ่บ้าน ม.3 ตำบลเชิงแส
9. นายสมใจ	วงศ์ทอง	ผู้ใหญ่บ้าน ม.2 ตำบลเชิงแส
10. นายจำเนียร	เกื้อหนูน	แกนนำชุมชน ม.1 ตำบลเชิงแส
11. นางสาวนทีธรรม	ทองเนื้อแข็ง	แกนนำชุมชน ม.1 ตำบลเชิงแส
12. นางสาวบุญนุช	รุจภาคิน	แกนนำชุมชน ม.1 ตำบลเชิงแส
13. นายอนันต์	ธีปนาทธี	แกนนำชุมชน ม.1 ตำบลเชิงแส
14. นางจินตนา	รัตนพันธ์	แกนนำชุมชน ม.2 ตำบลเชิงแส
15. นายมโนช	มีปิด	นายช่างโยธา เทศบาลตำบลเชิงแส
16. นายหิรัณย์	ทัตจันทร์	ปลัดอำเภอกะแสสินธุ์
17. นางทิพย์เนตร	จงจิตร	ตำบลร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช
18. นายสมพงษ์	หลิเคราะห์	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
19. นายอัศดุอาฮิด	หทัยเหม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
20. นายพิเชษฐ์	เบญจมาศ	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
21. นายประวิทย์	ลัดเลีย	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
22. นายเหม	กาสา	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
23. นางอิลซี	หวันยาวา	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
24. นางรุยดา	ลีลานนท์	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
25. นายอาหมาด	เจ๊ะจ๊ะ	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
26. นางรัชนิกร	หมิ่นเต๊ะ	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
27. นางจันจิรา	สุรมาศ	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
28. นางขวัญศิริ	นาษา	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
29. นางกัศมา	อุเจ๊ะ	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
30. นางสีตีฮาลีเยะ	ทองขาว	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
31. นางรอฮานีย์	หลังจิ	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
32. นางเทศริน	ลิมาหมัน	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

33. นางสาวแหละ	อาสมัน	แกนนำชุมชนตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล
34. นายสอและ	หลงสมัน	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
35. นายกุอาหมาดรอปี้	มณีกามัน	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
36. นายหมาด	มาราล่า	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
37. นายอับดุลรอศักดิ์	ลายู	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
38. นายกุอำหมาด	มณีกามัน	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
39. นายรมหลี	พงศ์หลง	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
40. นายรอหมาน	สุขสง่า	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
41. นายหอด	หมาดสา	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
42. นายอับดุลรอเจด	เกป็น	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
43. นายคมสันต์	อุสนุน	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
44. นายซาลี	หลีเส้น	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
45. นางสาวรี	เส้นใหญ่	แกนนำชุมชนเขาน้อย ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
46. นายนันทวัฒน์	เต๊ะสมัน	เครือข่ายกลุ่มน้ำคลองคูสน-คลองมาบัง ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
47. นางสาวรุสนีตา	เจะหมีน	แกนนำชุมชนตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
48. นางสาววรรณา	มาฮับผล	แกนนำชุมชนตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
49. นายหมาดรอโอม	วิทเส้น	แกนนำชุมชนตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
50. นางสาววานิด้า	ละไบโดย	แกนนำชุมชนตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
51. นายอับดุลนาเสด	สักกุลา	แกนนำชุมชนตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
52. นายอาหรี	ปะดุกา	แกนนำชุมชนตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
53. นายสุกรี	ปินดอละ	แกนนำชุมชนตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
54. นายกอดาศ	เจะหมีน	แกนนำชุมชนตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
55. นายจุกรี	ปานาเลน	แกนนำชุมชนตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
56. นายไอ	คงสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
57. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
58. นายพศิน	เผ่าพงษ์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
59. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
60. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
61. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
62. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
63. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
64. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
65. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและชี้แจงวัตถุประสงค์

คุณคาร์ณ นิมนอนค์ ขวนผู้เข้าร่วมพูดคุยจาก 3 พื้นที่ ของจังหวัดสตูล และตำบลเชิงแส จังหวัดสงขลา จากนั้น เชิญ ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล แนะนำทีมผู้เข้าร่วมในเบื้องต้น และคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประชุมในวันนี้

ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล เกริ่นนำเรื่องการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ ในวันนี้จะมีการทำเครื่องมือประวัติศาสตร์การจัดการน้ำ ฝังน้ำ และปฏิทินการผลิต โดยจะมีงบประมาณในการแก้ไขปัญหาบางส่วน ซึ่งทีมพื้นที่จะมาพูดคุยร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง โดยตำบลเชิงแสมีผู้เข้าร่วม ม.1 จำนวน 2 คน ม.2 จำนวน 3 คน ม.4 จำนวน 2 คน พร้อมทั้งแนะนำทีมวิจัยกลางที่มาจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม/บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และทีม รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวว่า เดิมจะเข้าร่วมทำกิจกรรมในพื้นที่ แต่เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 จึงต้องมีการประชุมผ่านโปรแกรมซูม จากการอ่านรายงานของตำบลเชิงแสที่ส่งมา ทำให้ทราบปัญหาที่เป็นสถานการณ์ในชุมชน เน้นให้ชุมชนมีข้อมูลการจัดการน้ำในชุมชน การส่งน้ำจะมีการส่งน้ำจากทะเลสาบสงขลาไปยัง 3 คลอง มีปัญหาเรื่องน้ำสูงจึงเกิดการไหลย้อน และมีตะกอนในการส่งน้ำ เนื่องจากงานวิจัยในปี 2562 มีการทำข้อมูลมาแล้ว จึงขอให้มีการทบทวนข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ทำเส้นทางการไหลเวียนของน้ำให้ละเอียดเพิ่มขึ้น ซึ่งการทำข้อมูลเตรียมไว้สามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนน้ำเพื่อขอรับโครงการขนาดเล็กได้ โดยที่ผ่านมามีข้อจำกัดเรื่องการเขียนแผนของ อปท. จึงไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ แต่การเขียนแผนในระยะต่อไปจะเน้นการเขียนแผนน้ำจากชุมชนเป็นโครงการ บรรจุแผนเข้าสู่แผน อปท. อปท. ส่งแผนต่อไปยังอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด กรรมการลุ่มน้ำและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สนทช.) ตามลำดับ เพื่อบริหารจัดการน้ำในการทำอย่างทั่วถึง/น้ำเสียในตำบลเชิงแสได้

ชุมชนต้องจับมือกับอบต./เทศบาลในการเขียนแผน เพื่อส่งต่อไปยังจังหวัด ส่งให้กรรมการลุ่มน้ำเพื่อบรรจุไว้ในแผนของแต่ละลุ่มน้ำ หากไม่บรรจุแผนไว้จะเขียนของงบประมาณไม่ได้ ซึ่งกฎหมายลูกการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่งประกาศใช้ นำรายชื่อที่จัดแจ้งไปขึ้นทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำกับ สททช. ส่งแผนไปที่ตำบล เทศบาล เทศบาลส่งอำเภอ อำเภอส่งอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด อนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดส่งให้กรรมการลุ่มน้ำ กรรมการลุ่มน้ำส่งให้ สททช. ทำให้มีโอกาสได้รับการสนับสนุนงบประมาณ งบประมาณโครงการขนาดเล็กไม่เกิน 2 ล้านบาท ภายใต้โครงการนี้มีงบประมาณในการฝึกเขียนแผนการจัดการน้ำก่อน สามารถเขียนแผนได้หลายแผนเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6 ด้าน คือ 1) การจัดการน้ำอุปโภค บริโภค 2) การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต 3) การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย 4) การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ 5) การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม และป้องกันการพังทลายของดิน และ 6) การบริหารจัดการ โดยแผนในโครงการยังไม่สามารถนำเข้าสู่การพิจารณาได้ ต้องมีการเพิ่มเติมรายละเอียดให้ครบถ้วนสอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ร่วมด้วย

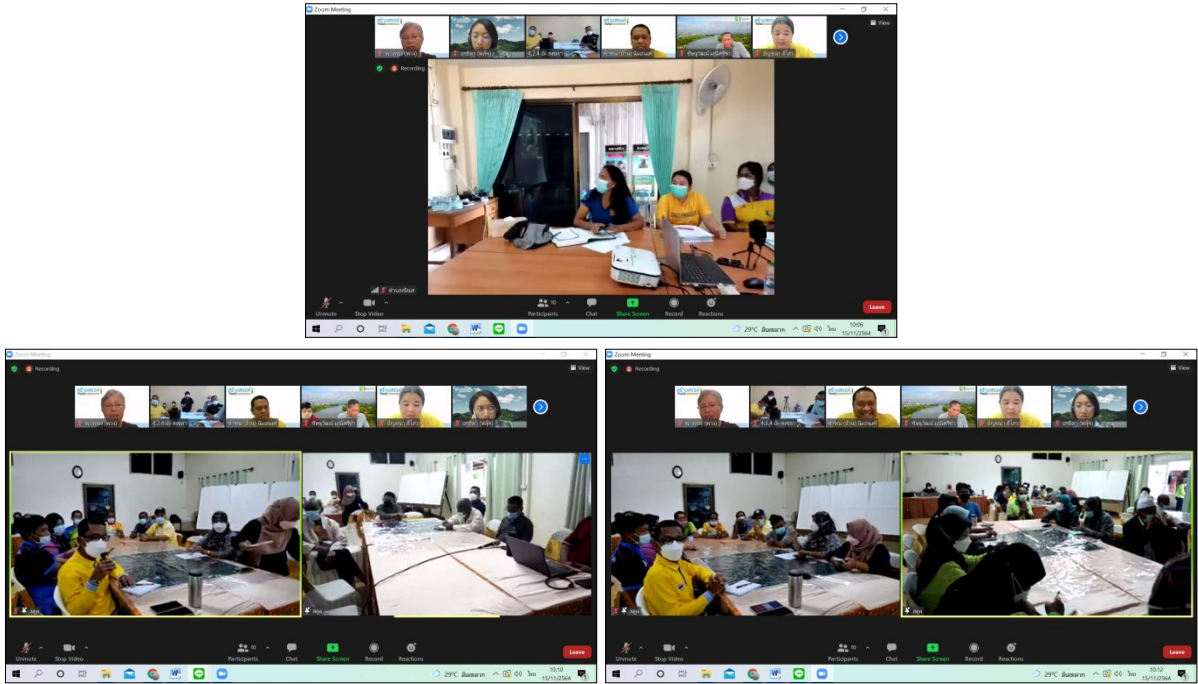

จากนั้น คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวแนะนำทีมวิจัยทีมกลางของโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ประกอบด้วย

- 1) ผู้ประสานงานหลัก คือ คุณคาร์ณ นิมอนงค์ (อ้วน) และคุณอรธิดา นามศิริ (ฟลุค)
- 2) ทีมระบบข้อมูลสารสนเทศ คือ คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา (อ้น) และคุณอัญญา ดีไสว (อ้อม)
- 3) ทีมจัดการข้อมูลและสรุปรายงาน คือ คุณพวงทอง เม็งเกร็ด (พวง)

โดยทีมกลางจะทำงานอย่างมีส่วนร่วม และประสานกับพี่เลี้ยง แกนนำชุมชน และนักวิชาการในพื้นที่ ทั้ง 5 ภูมิภาค เมื่อทั้ง 4 พื้นที่ ในจังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูลมาพร้อมเพรียงกัน ให้แกนนำในพื้นที่แนะนำตัวผู้เข้าร่วม ดังนี้

- 1) ตำบลเชิงแส อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา มีผู้เข้าร่วมประกอบด้วย แกนนำหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประชาชนชาวบ้าน คุณสมภพคุณ มีปิด ปลัดเทศบาลตำบลเชิงแส พี่เลี้ยงและนักวิชาการในพื้นที่ รวม 20 คน เป็นไปตามมาตรการการป้องกันโควิด-19 การเข้าร่วมเรียนรู้ในเวทีนี้เพื่อนำให้คนในชุมชนได้รู้ประวัติศาสตร์ชุมชน และได้มีการจัดตั้งกลุ่มบริหารการจัดการน้ำบ้านเชิงแส 4 หมู่บ้าน จำนวน 50 คน เรียบร้อยแล้ว โดยมีกำนันโกวิท ทะลิตอง เป็นผู้ประสานงานกลุ่ม
- 2) ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล มีผู้เข้าร่วม 10 คน ประกอบด้วย แกนนำชุมชน เป็นพื้นที่ติดชายแดนมาเลเซีย คลองคูสน-มาบัง และเตรียมขึ้นทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ
- 3) ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล มีผู้เข้าร่วม 8 คน เป็นพื้นที่กลางน้ำ บ้านพันจ้อ หมู่ 2, 6, 7 เป็นคนใหม่ที่จะเข้ามาดูแลปัญหาเรื่องน้ำในตำบลย่านซื่อ เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในพื้นที่
- 4) ตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล มี 6 หมู่บ้าน เครือข่าย ทสม. และผู้นำศาสนาเข้ามาเข้าร่วมด้วย

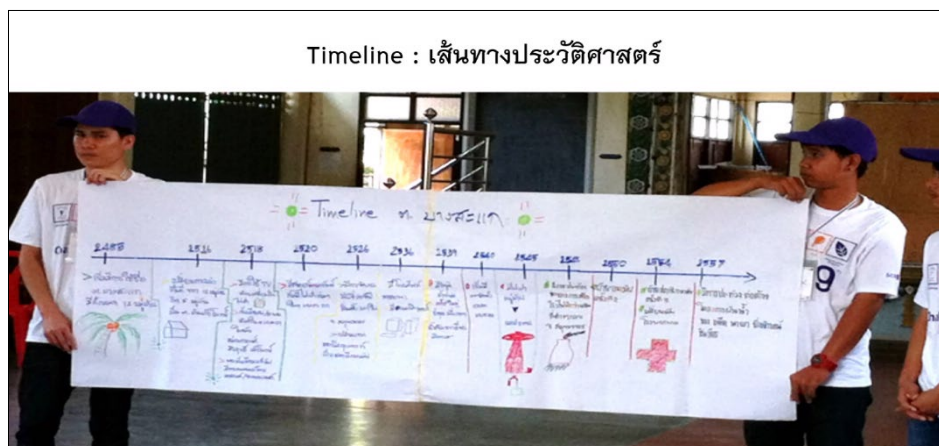
คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า สำหรับวันนี้ ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ติดภารกิจ จึงให้พี่เลี้ยงลงหนุนเสริมอีกครั้งหนึ่งในพื้นที่ กระบวนการ 1 วัน หลังจากนั้น เราจะมาชวนกันดูว่าตัวตน วิถีชีวิต เพื่อดูว่าในแต่ละตำบลเขามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เป็นเรื่องราวที่ได้มาพูดคุยร่วมกัน ก่อนที่จะเริ่มกระบวนการขอให้คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ (ธนศ) มาชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้าร่วมอีกครั้งหนึ่ง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ตำบลเชิงแสงจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำแล้ว แต่จังหวัดสตูลกำลังจะจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ การอบรมครั้งนี้เพื่ออัปเดตข้อมูลร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง สำหรับ 3 พื้นที่ในจังหวัดสตูล ขอให้ทุกท่านใช้ข้อมูลที่ถูกสะท้อนโดยชาวบ้าน และจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรน้ำ เนื่องจากมีการจัดการน้ำอยู่ในแหล่งน้ำต่างๆ เท่านั้น แต่การจัดการทรัพยากรน้ำจะช่วยจัดการเส้นทางน้ำที่ไหลจากแหล่งน้ำต่างๆ และต้องจัดการสิ่งที่เกี่ยวข้องกับน้ำ โดยเฉพาะคนร่วมด้วย จึงขอให้เวลาสั้นๆ เพื่อทบทวนกัน โดยทีมพื้นที่เตรียมแผนที่ที่เป็นไวเนล พลาสติกใสวางบนแผนที่เรียบร้อยแล้ว

ทั้ง 4 พื้นที่ ทำแผนที่ทำมือกันแล้ว และส่วนตัวชอบตั้งคำถาม ตั้งใจจะเดินทางลงพื้นที่ แต่มีการระบาดของโควิด-19 และ รศ.ดร.สุจรีต คุณธรณกุลวงศ์ มีความกังวลและกำชับห้ามทำให้เกิดคลัสเตอร์จากการทำงานวิจัยโครงการนี้ จึงต้องประชุมผ่านซูม วันนี้ขอให้ทุกท่านช่วยกันดำเนินการร่วมกับพี่เลี้ยง รวมทั้งทีม อปท. เพื่อจัดทำแผนน้ำระดับชุมชน ตำบล เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ตนเองได้มีโอกาสออกรายการทีวีร่วมกับ ดร.สมเกียรติ ประจักษ์ อติเตเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ซึ่งเกษียณราชการเมื่อเดือนกันยายน 2564 ขอให้ช่วยฝึกการเขียนแผนโครงการขนาดเล็กงบประมาณไม่เกิน 2 ล้านบาท ส่วนใหญ่ท้องถิ่นมักจะเขียนของงบประมาณไม่ผ่าน รศ.ดร.สุจรีต คุณธรณกุลวงศ์ จึงต้องการให้ทีมกลางสนับสนุนในการเขียนแผนน้ำชุมชน โดยในแต่ละพื้นที่ที่มีข้อมูลเป็นเล่มหลัก แต่อาจจะต้องเพิ่มบางประเด็นเพื่อเขียนให้เห็นพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำในจังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลาเขียนให้เชื่อมโยงกับทะเลสาบสงขลา สุดท้ายจะมีงบประมาณส่วนหนึ่งในการดำเนินการ โดยมีการจัดทำข้อมูลระบบสารสนเทศในการจัดการน้ำ เป็นภารกิจของทีมวิจัยร่วมกับชุมชน ขอให้ทุกท่านลงมือทำเอง ทำงานและเขียนแผนร่วมกับชุมชนท้องถิ่น นายก อบต. นายกเทศมนตรี ซึ่งเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ คนในต้องลุกขึ้นมาลงมือทำด้วยตัวเอง โดยทีมงานจะได้พาทุกท่านเรียนรู้และลงมือปฏิบัติการต่อไป

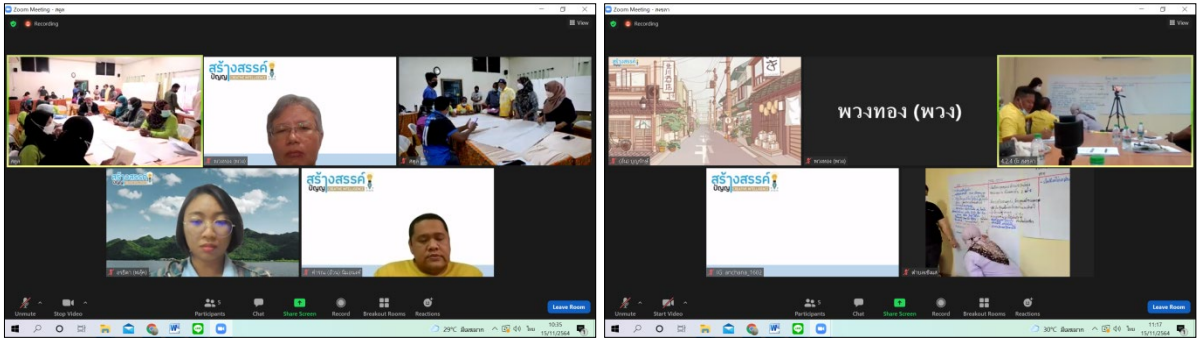
2. กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเส้นประวัติศาสตร์ชุมชน (Timeline)

คุณคาร์ณ นิมนองค์ ขอให้ผู้เข้าร่วมเรียนรู้ว่า น้ำมีความสำคัญและเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของเราอย่างไรบ้าง ตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน ผ่านการจัดทำเครื่องมือ Timeline ย้อนเวลากลับไป 50 ปี โดยหาตัวแทน 2 คน ชวนคุยและจดบันทึก ดังตัวอย่าง ทีมกลางจะแบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 2 ห้องย่อย คือ จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูล เปิดไมค์เพื่อให้ทีมกลางได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นระยะๆ และกลับมาแบ่งปันทั้ง 4 พื้นที่ เมื่อเสร็จสิ้น

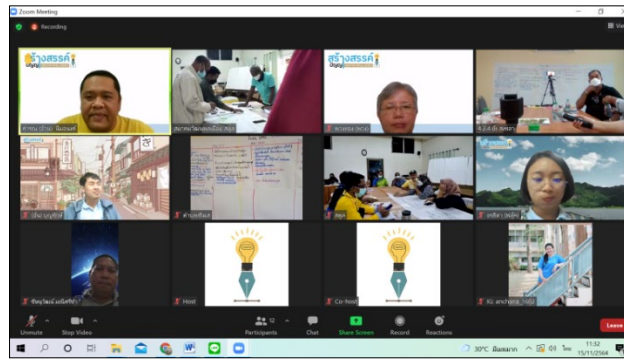
คุณคาร์ณ นิมนองค์ กล่าวว่า หากมีการย้อนเวลาได้มาก จะช่วยให้เห็นพัฒนาการที่ชัดเจนเพิ่มขึ้น ทำอย่างไรให้เกิดกระบวนการพูดคุยร่วมกันเพื่อกำหนดอนาคต ขอให้แลกเปลี่ยน แบ่งปัน มีคนตั้งคำถามและคนเล่าเรื่อง โดยมีพี่เลี้ยงช่วยจัดกระบวนการ ดำเนินการจนถึงเวลา 11.30 น. กลับมารวมกันในห้องกลาง

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า การย้อนเวลาขอให้นึกถึงการตั้งคันทันธนูไปข้างหลังให้มากที่สุด จะทำให้เล็งเป้าหมายได้ชัดเจน จากการอ่านรายงานของทีมสตูล หากเป็นคนรุ่นใหม่คิดอย่างไรกับการนำสัตว์ลงในลำคลอง แล้วเราต้องสูบน้ำไปใช้ คิดว่าน้ำในคลองสะอาดหรือไม่ เพราะในอดีตมีคนนำสัตว์ลงลำคลอง หรือมีการเล่นน้ำตามหาดทรายในคลอง ซึ่งอาจนำไปสู่การจัดการน้ำในการใช้ลำคลองในการสร้างรายได้/สร้างอาชีพ เช่น การท่องเที่ยวได้ อดีตเป็นแบบนี้ หลังจากนั้นจะจัดการน้ำร่วมกันอย่างไร เมื่อชาวบ้านเห็นประวัติศาสตร์จะเชื่อมโยงกับปัจจุบันอย่างไร มีโอกาสจะได้ชวนคิดชวนคุยร่วมกันด้วย

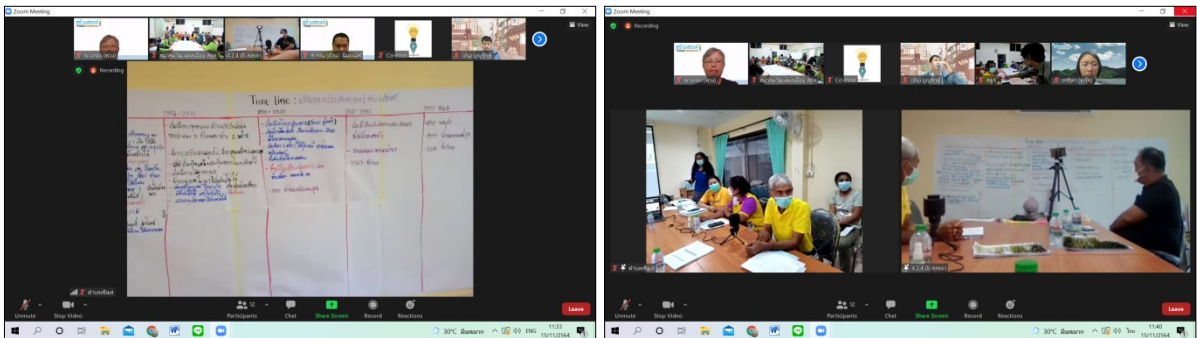
บรรยากาศการจัดทำเส้นแห่งประวัติศาสตร์ชุมชนทั้ง 2 ห้อง

เมื่อทั้ง 4 พื้นที่ จัดทำ Timeline เสร็จสิ้น กลับมารวมกันที่ห้องกลาง เพื่อนำเสนอสิ่งที่พูดคุยตำบลละ 8 นาที ดังนี้

1. ตำบลเชิงแส อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

คุณสมภรณ์ มีปิต ปลัดเทศบาลตำบลเชิงแส นำเสนอ Timeline ตำบลเชิงแส (ปี 2514 – 2564) สรุปได้ดังนี้

ช่วงเวลา	สถานการณ์
อดีต (2514 – 2540)	<ol style="list-style-type: none"> 1) ใช้น้ำฝนสำหรับการบริโภคในครัวเรือน 2) ทำนาปีละครั้ง มีพันธุ์ข้าวพื้นเมืองหลายสายพันธุ์ ใช้วัวในการทำนา มีการใช้เคียวในการเกี่ยวข้าว พัฒนามาเป็นที่ผัดข้าว 3) มีน้ำท่วมใหญ่ 5-6 ปี ย้อนหลัง 1 ครั้ง สามารถระบายน้ำได้เอง 4) สัญจรทางลำคลอง ต่อมามีถนนคึกฤทธิ์และใช้แรงงานคนในการจ้างงาน เมื่อมีถนนหนทาง ความสำคัญของลำคลองหายไป ทางบกมีบทบาทมากขึ้น ทางเรือหายไป จากเรือครกเป็นเรือยนต์
ปัจจุบัน (2541-ปัจจุบัน)	<ol style="list-style-type: none"> 1) จากการทำนาครั้งเดียวเป็นนา 2 ครั้ง จากการใช้วัวควายมาเป็นการใช้เครื่องจักรแทน วัวเริ่มหายไปจากในพื้นที่ปี 2541

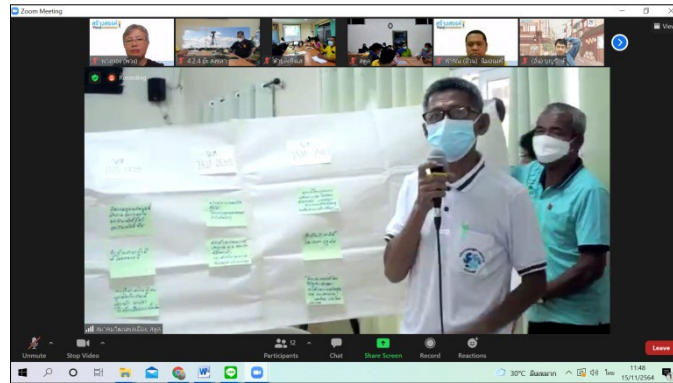
	<ol style="list-style-type: none"> 2) ทำนาเปลี่ยนเป็นไร่นาสวนผสม มีการใช้ปุ๋ยเคมีผสมกับปุ๋ยคอก และเป็นเกษตรแบบเศรษฐกิจ มีการใช้เคมี 3) จากเดิมบ้านเชิงแสกับวัดปูนประกวดได้รางวัลชนะเลิศพันธุ์ข้าวในระดับภาคจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา การทำนาก็ลดความสำคัญลง 4) มีการสร้างเขื่อนเพื่อป้องกันน้ำท่วม แต่กลับทำให้เกิดการระบายน้ำซ้ำ ส่งผลให้น้ำท่วมนาน 5) น้ำจะท่วม 5-6 ปี/ครั้ง ปี 2543, 2548, 2553 น้ำท่วมใหญ่ ช่วงปลายเดือน พ.ย.-ธ.ค. และปี 2559 น้ำท่วมช่วง ปลายเดือน พ.ย.-ม.ค. ชาวบ้านจึงมีการเสนอให้ทำถนนระโนดยกระดับถนนบ้านวัดปูน-กระแสดินธุ์ และเสนอให้มีการสร้างสะพานระบายน้ำเพื่อแก้ไขปัญหา 6) เกษตรกรมีการสูบน้ำใช้จากคลองธรรมชาติกันเอง
--	---

2. ตำบลวังประจัน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล (พื้นที่ต้นน้ำ)

ช่วงเวลา	สถานการณ์
2518	<ol style="list-style-type: none"> 1) เดิมตำบลควนขันอยู่กับตำบลควนสะตอหมู่ที่ 10, 11 2) ใช้น้ำบ่อดินเป็นหลัก ใช้ระหัดวิดน้ำ มีอาชีพตัดก้อย ชนางซ็อนกุง ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างมาก 3) เริ่มมีการพัฒนาในช่วงนั้น ทำให้เกิดการขุดเหมืองใส่ไถ่ยุคคึกฤทธิ์ 4) ปี 2530 เริ่มมีถนน ไฟฟ้า ภายใต้โครงการอาหารบ้านฮารู โครงการดับไฟใต้ มีการใช้เครื่องมือเข้ามาช่วย 5) ประชาชนมีการศึกษา ทำให้เกิดการเติบโตอย่างเป็นลำดับ ทุกหลังคาบ้านต้องมีส้วม
2532	<ol style="list-style-type: none"> 1) มีสภาพวังประจัน 4 ตำบล 2) มีการเปิดตลาดนัดวังประจันชายแดนไทย-มาเลเซียทุกวันศุกร์ นำสินค้าเกษตรของวังประจันไปเปลี่ยนกับวังเปรียง ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์
2536	<ol style="list-style-type: none"> 1) เริ่มมีน้ำประปาเข้ามาในพื้นที่ ต่อท่อเข้ามาในหมู่บ้าน
2542	<ol style="list-style-type: none"> 1) การคมนาคมใช้คลองเป็นหลัก ตั้งแต่ต้นน้ำในตำบลควนโดน และส่วนของปลายน้ำที่ท่าเรือเหรียญทอง <p style="text-align: center;">***ต้องคิดต่อเนื่องร่วมกับปราชญ์ชาวบ้านในพื้นที่ให้เสร็จสิ้น***</p>

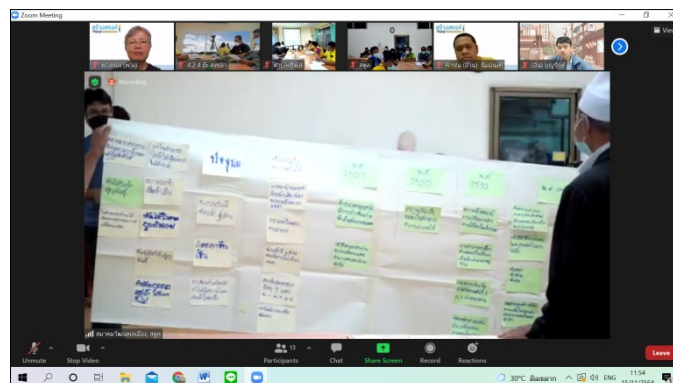
3. ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล (พื้นที่กลางน้ำ)

ช่วงเวลา	สถานการณ์
2500-2510	<ol style="list-style-type: none"> 1) ในอดีตในลำคลองมีสัตว์น้ำชุกชุม ชาวบ้านทั้ง 2 ฝั่ง หาสัตว์น้ำในการเลี้ยงชีพ 2) 2 ฝั่ง มีการปลูกพืชภาคเกษตร พืชสวนและพืชผัก มีการใช้น้ำจากคลองดูสน-มาบัง ใช้ปี๊บหวนน้ำจากลำคลองไปใช้และรดน้ำต้นไม้ 3) สองฝั่งมีถนนทางเท้าสัญจรในการตกเบ็ด หาปลา เลี้ยงสัตว์
2511-2520	<ol style="list-style-type: none"> 1) สภาพพื้นที่ยังคงเหมือนเดิม 2) ในลำคลองมีทรัพยากรหลากหลาย ชาวบ้านยังใช้สัตว์น้ำในการประกอบอาหาร 3) ลำห้วยมี 4-5 สาย น้ำมีความอุดมสมบูรณ์ ตอนนี้นำตมหายไปแล้ว นาข้าวที่เคยทำก็ปล่อยให้ร้าง เปลี่ยนพืชสวนเป็นสวนยางพาราแทน
2521-2530	<ol style="list-style-type: none"> 1) สร้างสะพานคอนกรีตแทนสะพานไม้ เนื่องจากมีรถจักรยานยนต์และรถยนต์ใช้สะพานสัญจร 2) โครงการขุดลอกคลองฮารับปันบารู 3) มีทำนาลงคลองระยะประมาณ 30 เมตร ต่อ 1 ทำน้ำ ในตอนฤดูแล้งมีหาดทรายมากมาย
2531-2540	<ol style="list-style-type: none"> 1) มีความเจริญก้าวหน้าเพิ่มขึ้น ทำให้ลำห้วย/ลำน้ำสาขาไหลในช่วงฤดูฝนเท่านั้น 2) สภาพน้ำจากเดิมใช้บริโภคได้ ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นประปาภูมิภาคเข้าดำเนินการ ทำให้ประชาชนใช้น้ำก๊อกแทน/ใช้ในการอุปโภคเท่านั้น

4. ตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล (พื้นที่ปลายน้ำ)

จากอดีตที่ผ่านมา ช่วงปี 2500 – ปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

ช่วงเวลา	สถานการณ์
2500	<ol style="list-style-type: none"> 1) เดิมมีหมู่บ้านเดียว คือ บ้านกะตุ ต่อมาเกิดหมู่บ้านเพิ่มเติมเป็น หมู่ 1-6 2) ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ 3) อาชีพของคนควนขันมีการทำนาเป็นส่วนใหญ่ มีการทำสวนเล็กน้อย มีการหาปลาทางทะเลโดยใช้เรือพาย
2510	<ol style="list-style-type: none"> 1) สภาพคลองมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย 2) ลำห้วยถูกทำลายจากเครื่องมือที่ทันสมัยเพิ่มขึ้น เช่น เลื่อย เครื่องยนต์ต่างๆ 3) ประชากรเพิ่มขึ้น มีมัสยิด โรงเรียนเพิ่มขึ้น ทำให้สภาพคลองทั้ง 2 ฝั่ง เริ่มมีการเปลี่ยนแปลง มีการปลูกผักกิมคลอง ใช้เครื่องมือในการประกอบอาชีพ
2527	<ol style="list-style-type: none"> 1) น้ำทะเลมีปัญหาจากการดูตทราย การทำป้องกันตลิ่งพัง (ใช้ปูน) 2) เริ่มมีการปลูกผักกิมคลองลดลงจากมีปัญหา น้ำทะเลหนุน ไม้ที่อยู่ริมคลองถูกทำลาย เมื่อน้ำเริ่มลดน้อยลง จึงเลิกทำนา/ปลูกผักกิมคลอง เพราะลำห้วยที่มีอยู่ต้นเขิน อาชีพจึงลดน้อยลง ต้องซื้อของกินหมด 3) เมื่อลำห้วย คลอง ถูกทำลาย น้ำที่อยู่ในคลองมาจากลำห้วยเล็กๆ ไปสู่เส้นใหญ่ ตำบลควนขันมีพื้นที่ลาดเอียง ความมั่นคงทางอาหารจึงลดลงด้วย
ปัจจุบัน	<ol style="list-style-type: none"> 1) เกิดการเปลี่ยนแปลงมาก มีแต่ชื่อลำห้วย แต่ไม่มีลำห้วย คลองที่มีอยู่เริ่มตลิ่งพัง ต้นไม้ริมคลองหายไปจากโครงการหน่วยงานของภาครัฐ คนในพื้นที่ไม่ทราบ เมื่อมีโครงการเข้ามา แก้ปัญหา 1 อย่าง มีผลกับปัญหาอื่นๆ ตามมา 2) มีทราย ไม่มีต้นไม้ริมคลอง ไม่มีน้ำ ทำให้ไม่มีปลา หาปลากินไม่ได้ จึงต้องซื้อในตลาด 3) ปัจจุบันคนอาบน้ำคลอง ลำห้วย และบ่อลดลง รวมทั้งบ่อดินมีน้ำเป็นสนิม 4) พื้นที่ที่มีอยู่เป็นพื้นที่สาธารณะ เป็นพื้นที่ลาดเอียง ควรให้หน่วยงานต่างๆ มาพูดคุยร่วมกัน 5) ไม่มีอาชีพคนหาปลา คนปลูกผักกิมคลอง เพราะไม่มีปลาให้จับ

เมื่อทั้ง 4 พื้นที่ นำเสนอประวัติศาสตร์ชุมชนเสร็จสิ้น คุณคาร์ณ นิมนองค์ ขอให้พี่เลี้ยงสะท้อนมุมมองต่อการขับเคลื่อนงานในพื้นที่จากอดีต-ปัจจุบัน ดังนี้

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์

ตำบลวังประจัน วิถีคนวิถีน้ำเปลี่ยน คุณค่าและความสำคัญหายไป เนื่องจากคนไม่มีการใช้ลำห้วย จากเดิมดักปลาหาสัตว์น้ำได้ ทำให้ไม่มีคน วิถีคนวิถีน้ำเปลี่ยน ระบบการเปลี่ยนแปลงที่เปลี่ยนแปลง คือ มีสวนยางพาราเข้ามาแทน ทำให้สายน้ำเปลี่ยนแปลงไป เปิดพื้นที่ไปเรื่อยๆ ทำให้พื้นที่ต้นน้ำของตำบลวังประจันและตำบลย่านซื่อหายไปจากการปิดกั้นของการก่อสร้างถนน 4 เลน เมื่อสร้างถนนกีดขวางทางน้ำ ส่งผลให้ลำห้วยแห้ง ท่อตัน ทำนาลดลงเพราะไม่มีน้ำ ทำแล้วผลผลิต

ลดลง เด็กรุ่นใหม่ไม่รู้เรื่องการทำนา เพราะซื้อข้าวกิน มีห้างสรรพสินค้าเข้ามาในพื้นที่ ทำให้คนที่เคยใช้น้ำในการอุปโภค-บริโภคคิดว่าน้ำในคลองไม่สะอาด ทำให้ทุกครัวเรือนซื้อน้ำกินและถูกทำให้คนเชื่อว่าน้ำไม่สะอาด

ตำบลควนขันยึดโยงกับการจัดการน้ำในทะเล เมื่อน้ำในคลองลดลง น้ำบ่อลดตาม หน้าแล้งบ่อแห้ง จึงไม่ได้ดูแลบ่อและหันไปใช้น้ำประปาแทน เมื่อน้ำในคลองลดลง น้ำทะเลหนุน มีผลต่อการทำการเกษตรลดลง ตั้งแต่การอุปโภค-บริโภค จาก การสูญทราย อยู่ในแหล่งน้ำ เห็นคน น้ำ อาชีพที่หมุนตาม “คนเปลี่ยน อาชีพเปลี่ยน”

ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล

จังหวัดสงขลา มี 2 เรื่อง คือ 1. จากเดิมการทำน่าน้ำฝนขยับปรับปรุงทางน้ำ และทำนาได้ 2 ครั้ง มีชลประทานและการพัฒนาเข้ามา แต่พบปัญหาขาดแคลนนํ้า 2. เรื่องน้ำท่วม เดิมท่วมตามธรรมชาติ แต่ช่วงหลังมีปัญหาการระบายน้ำไม่ดี มีการขวางทางน้ำ ทำให้ประตูน้ำทำงานไม่มีประสิทธิภาพ จึงเกิดปัญหาน้ำท่วมเข้ามา การก่อสร้างเขื่อนริมทะเลส่งผลให้น้ำท่วม ดังนั้น จะทำอย่างไรให้เกิดการระบายน้ำที่ตีรวมด้วย

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ขอให้คนที่อายุน้อยที่สุดในห้องประชุม นั้น เติรมไว้ห้องประชุมละ 1 คน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ดังนี้

- 1) เด็กและเยาวชนฟังแล้วได้เรียนรู้เพิ่มเติมหรือไม่ เคยเล่นหาดทราย กระโดดน้ำสนุก หากน้ำเน่าจะกระโดดหรือไม่ จากการได้ฟังนำเสนอในวันนี้ต่อไปจะไม่ทิ้งขยะลงคลอง
- 2) ตัวแทนตำบลเชิงแส กล่าวว่า มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ การพัฒนาดีขึ้น ทำให้เกิดปัญหาเพิ่มขึ้น

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเพิ่มเติมว่า เรื่องประวัติศาสตร์ชุมชนมีความสำคัญ หากคนรุ่นใหม่ไม่ได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชน จะไม่ทราบว่าในอดีตเป็นอย่างไร ที่ผ่านมามีต้นทุนในอดีตที่ดีอย่างไร เห็นเรื่องการใช้ น้ำ แหล่งน้ำบนดินเน่าหมดแล้ว บ่อเล็กๆ ไม่มีใช้ พร้อมกันนี้ ขอให้ดูคลิปสั้นๆ เรื่องไทยขุดบ่อบาดาล 1,000 เมตร ลึกที่สุดในอาเซียน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาของภาคอีสาน น้ำลึกจะเป็นดินเค็มน้ำเค็ม เนื่องจากชั้นดินของอีสานกับภาคกลางไม่เหมือนกัน ที่ผ่านมาขุดลึกสุด 600 เมตร แต่ครั้งนี้ขุดลึกมากที่สุดถึง 1,000 เมตร ในตำบลสาววัดดี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ใช้งบลงทุน 8 ล้านบาท จึงต้องเอากันมาต่อกันเพื่อขุด 160 ก้าน และใช้ระยะเวลาดำเนินการ 1 เดือน เดิมมีความรู้ว่ามีอ่างน้ำจืดมหาศาล เป็น

ความสำเร็จก้าวแรกในการค้นพบแหล่งน้ำที่มีน้ำหลายหมื่นล้าน ลบม. ทำให้คนไทยทั้งประเทศ/ภาคอีสานพัฒนาได้ โดยไม่ต้องมีการสร้างเขื่อน ใช้น้ำอย่างเกิดประโยชน์ ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด นุ่นหมายถึงว่ามีน้ำในจังหวัดอื่นๆ ไกลเคียงร่วมด้วย

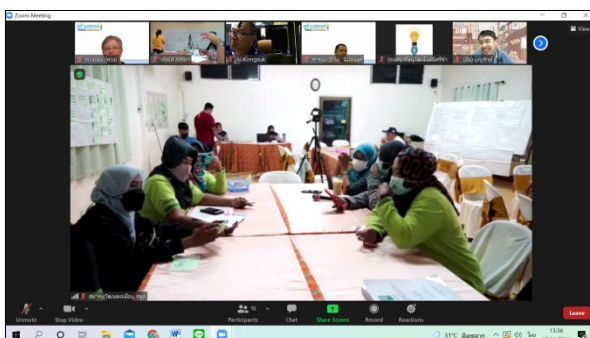

คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า มีปัญหาทั้งน้ำขาดแคลนและน้ำที่ไม่สามารถนำไปใช้ได้ สอดคล้องกับปัญหาน้ำบนดิน จากเดิมเคยเจาะบ่อก็ไม่ได้ใช้ แต่ทำการขุดน้ำใช้แทน ซึ่งปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่ทันสมัย แม้ว่าภาคใต้จะมีฝนตกมาก แต่ปล่อยให้น้ำผิวดินลดลง เรียนรู้อดีต เข้าใจปัจจุบัน ทำไมต้องเจาะน้ำขนาดนี้ จัดการน้ำที่มีอยู่โดยไม่ต้องลงทุนขนาดนี้ร่วมกันได้หรือไม่

คุณคำรณ นีมอนงค์ ขอให้ผู้เข้าร่วมพักรับประทานอาหาร เวลา 13.30 น. กลับมาพูดคุยร่วมกันว่า เกษตรกรใช้น้ำเท่าไรในการปลูกพืชแต่ละชนิด และเรียนรู้เพื่อจัดทำและดูขุมน้ำชุมชน เชื่อมโยงกับการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่อย่างไร พร้อมทั้งคุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ ขอให้ทีมพี่เลี้ยงทั้ง 2 พื้นที่ ขวนผู้เข้าร่วมพูดคุยกับในพื้นที่ว่า การพูดคุยเรื่องอดีตได้เรียนรู้อะไรบ้าง และการรับฟังข้อสังเกตจากพี่เลี้ยงทั้ง 2 คน อนาคตเป็นอย่างไร ช่วงบ่ายกลับมาแลกเปลี่ยนกัน

ช่วงบ่าย ระหว่างรอผู้เข้าร่วมมาพร้อมเพรียงกัน คุณคำรณ นีมอนงค์ ขวนผู้เข้าร่วมพูดคุยว่า การรู้ประวัติศาสตร์ชุมชนช่วยอะไรในการจัดการน้ำ ซึ่งผู้เข้าร่วมสะท้อน ดังนี้

- 1) ช่วยในการวางแผน การพัฒนา เกิดการเรียนรู้เพื่อนำมาสู่ปัจจุบัน จากเดิมเป็นสวนป่า กลายเป็นสวนยางพารา มีการใช้สารเคมี น้ำจึงกินไม่ได้ (แกนนำตำบลวังประจัน)
- 2) การสร้างถนนในอดีตใช้ไม้อย่างเดียว ปัจจุบันก่อสร้างเป็นสะพานคอนกรีต จากน้ำบ่อมาเป็นบ่อบาดาล จึงใช้น้ำก็อกแทนการใช้น้ำในคลอง คุณค่าน้ำในคลองจึงลดลง (สารวัตรกำนันตำบลวังประจัน)

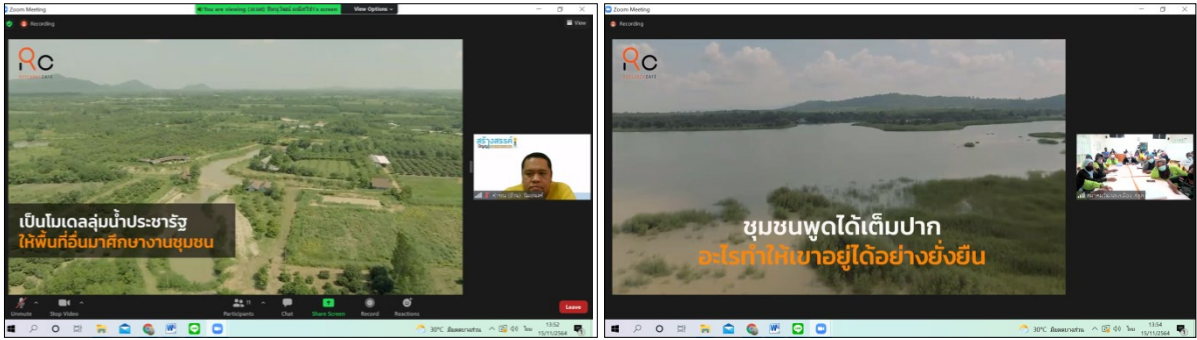
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า เราเป็นคนที่เกิดและเติบโตในพื้นที่ หากเราไม่เล่าเรื่องนี้ให้คนรุ่นใหม่/เจ้าหน้าที่ อปท. เข้าใจอดีต เมื่อไม่เข้าใจอดีตและต้องเป็นคนอนุมัติงบประมาณก็จะอนุมัติงบประมาณอย่างไม่เข้าใจ/สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ แม้ว่าจะมีนักวิชาการลงมานำเสนอรูปแบบการแก้ไขปัญหา เมื่อไม่เข้าใจบริบทพื้นที่ ทำให้การแก้ปัญหายากขึ้นจากการนำรูปแบบจากที่อื่นมาแก้ปัญหาที่บ้านเรา หรือเมื่อเจ้าหน้าที่มีการโยกย้ายตำแหน่ง คนที่มารับตำแหน่งใหม่ขาดความเข้าใจปัญหาไปด้วย ดังนั้น คนในชุมชนจึงต้องลุกขึ้นมาจัดการตนเอง จะกิจกรรมต่อไปจะทำแผนที่เส้นทางน้ำ รวมถึงการเพาะปลูกต้องมีการใช้น้ำมากน้อยอย่างไร เนื่องจากปัจจุบันฝนตกไม่เหมือนในอดีต อยากรู้ว่า **1. คนในพื้นที่เข้าใจหรือยัง 2. คนนอกมาแก้ปัญหาถูกต้องหรือไม่ มิฉะนั้นจะทำให้คนในพื้นที่ต้องมาแก้ปัญหาอีกมาก**

คุณคาร์ณ นิมนงค์ กล่าวว่า จึงเป็นเหตุผลในการให้เวลาช่วงครึ่งวันเข้ากับการทำ Timeline เพื่อให้เห็นเส้นทางน้ำ และการจัดการน้ำในอดีต ปัจจุบัน และกำหนดอนาคต จากนั้นได้ชวนผู้เข้าร่วมชมวีดิทัศน์ การบริหารจัดการน้ำที่แตกต่างกัน ดังนี้

มีหมู่บ้านอยู่ 2 หมู่บ้าน ระหว่าง อบต. ต้น กับ อบต. ตาล มีการบริหารปัญหาน้ำแล้งต่างกัน อบต. ต้น ใช้วิธีการคิดอะไรได้ก็จะลงมือทำ ส่วนนายก อบต. ตาลนั้น เริ่มจากชวนชาวบ้านมาวางแผนจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ว่าจะจะเป็นความต้องการการใช้น้ำ ปริมาณน้ำในอ่างฯ และปริมาณน้ำฝน แล้วจัดทำระบบข้อมูลทำแผนที่ชุมชน เพื่อดูเส้นทางน้ำและการเพาะปลูกพืช และชวน อบต. ไกล่เคียงมาช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม น้ำแล้งร่วมกัน จากนั้นก็เริ่มเขียนแผนปฏิบัติการโดยระบุนายการระยะเวลาในการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ งบประมาณที่ใช้ ผู้ดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และร่วมกันระบุพื้นที่ตั้งของโครงการ ขออนุญาตและออกแบบโครงการที่จะทำ ช่วยกันประมาณราคาตามระเบียบที่ถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่รัฐให้งบประมาณชุมชนของ อบต. ตาลก็พร้อมเสนอได้ทันที เพียงเริ่มต้นด้วยการสำรวจหาสมดุลน้ำในพื้นที่ ร่วมกันเขียนแผนปฏิบัติการน้ำของชุมชนเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทน้ำของส่วนกลาง การแก้ปัญหาเรื่องน้ำของชุมชนง่ายขึ้นทีเดียว

เมื่อชมคลิปวีดิทัศน์เสร็จสิ้น สอบถามผู้เข้าร่วมว่า ต้องเป็น อบต.ต้นหรือ อบต.ตาล ผู้เข้าร่วมตอบว่า ต้องการเป็น อบต.ตาล เพราะมีการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปวางแผน เช่นเดียวกับโครงการนี้ ต้องการทำให้กลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเข้าใจระบบเพื่อจัดทำแผนจัดการน้ำ ภายใต้ข้อมูลในพื้นที่จะต้องมีแผนจัดการน้ำระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวอย่างไร พร้อมทั้งให้ชมตัวอย่างรูปธรรมโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแบบประชารัฐ พื้นที่ตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ที่แกนนำชุมชนลุกขึ้นมาเก็บข้อมูลปริมาณน้ำต้นทุนและความต้องการการใช้น้ำในพื้นที่ จนสามารถนำไปสู่การทำแผนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ชลประทาน จนปัจจุบันสามารถปลูกพืชที่ให้ผลผลิตและสร้างรายได้กับคนในชุมชน ซึ่งแตกต่างจากในอดีตที่มีความขัดแย้งเรื่องการจัดการน้ำร่วมกัน

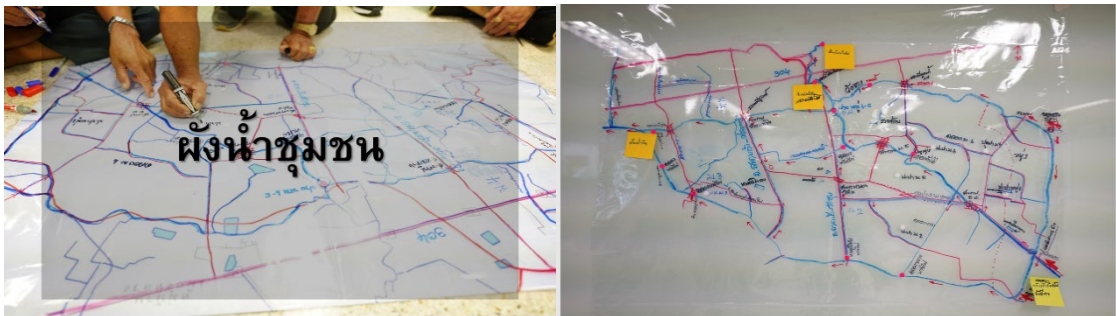
เช่นเดียวกับโครงการปีนี้ มีทั้งหมด 33 ตำบล ทำงานนอกเขตพื้นที่ชลประทาน ซึ่งจะมีหลายหน่วยงานมาทำงานร่วมกันเพิ่มขึ้น จึงขอเชิญหน่วยงานในระดับพื้นที่มาเข้าร่วมรับรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกัน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานอย่างมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า กิจกรรมต่อไปที่ทั้ง 4 ตำบล จะทำต่อไปนี้เป็นเรื่องพื้นฐาน ทุกท่านมีข้อมูล แต่ต้องการให้ทุกท่านฝึกนำเสนอด้วยตนเอง มีการจัดระบบให้ทุกท่าน เน้นให้ชาวบ้านได้พูดคุยและนำเสนอได้ ขอให้คนใหม่ได้นำเสนอบ้าง เพื่อฝึกคนรุ่นใหม่ให้ลุกขึ้นมารับผิดชอบเรื่องนี้ และกระตุ้นให้ชุมชนลุกขึ้นมานำเสนอข้อมูลบ้าง

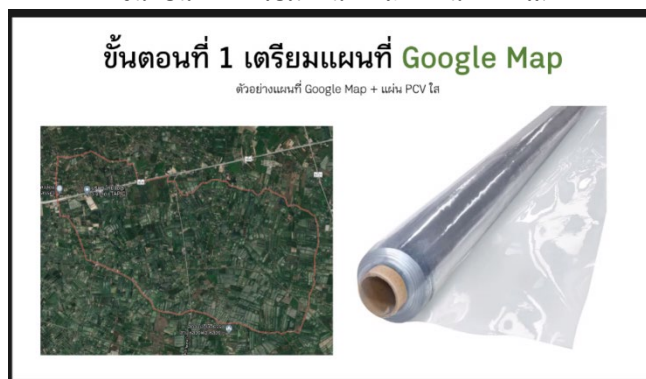
3. กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต

คุณคำรณ นิมอนงค์ แบ่งผู้เข้าร่วมแต่ละตำบลออกเป็น 2 กลุ่มย่อย ดังนี้

- 3) กลุ่มแรก ทำเรื่องผังน้ำชุมชน พรินท์แผนที่จาก google map เอาแผนที่กลางไปวาดตามนี้ เพิ่มเติมรายละเอียดในสิ่งที่ google map ไม่มี ขอให้ลงข้อมูลให้ละเอียด เช่น ตำบลเชิงแสมีผังน้ำชุมชนแล้ว ขอให้เพิ่มเติม ตรวจสอบข้อมูล และทำให้สมบูรณ์ จุดไหนที่เป็นปัญหา ทางไหลของน้ำในทุกฤดูกาล ให้มาร์คตำแหน่งไว้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนที่ และ แผ่น PCV ไส

ขั้นตอนที่ 2 วาดแผนที่ใส่ลงบนแผ่นพลาสติกใส

- 4) ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ เลือกพืชแต่ละชนิดที่เราปลูก ใช้น้ำเท่าไรในแต่ละเดือน และรวมเท่าไร ดังตัวอย่างในแผนภาพ

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลบ้านคา

ชนิดพืช	พ.ค	พ.ค	มิ.ย	มิ.ย	ก.ค	ก.ค	ส.ค	ส.ค	ก.ย	ก.ย	ธ.ค	ธ.ค	รวมพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณน้ำที่ต้องใช้ (ลิตร)	ปริมาณน้ำที่มี (ลิตร)
พืชชนิดที่ 1													13000	1400 ลิตร	18000 ลิตร
พืชชนิดที่ 2													2012	297 ลิตร	59756 ลิตร
พืชชนิดที่ 3													550	550 ลิตร	110600 ลิตร

ปฏิทินการใช้น้ำชุมชนและการวิเคราะห์ปริมาณการใช้น้ำ ตำบล

ชนิดพืช	ปริมาณการใช้น้ำในแต่ละเดือน (ลิตร)												รวมพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณน้ำที่มี (ลิตร)	ปริมาณน้ำที่ต้องใช้ (ลิตร)	ปริมาณน้ำที่มีเกิน (ลิตร)	ปริมาณน้ำที่มีขาด (ลิตร)		
	พ.ค	พ.ค	มิ.ย	มิ.ย	ก.ค	ก.ค	ส.ค	ส.ค	ก.ย	ก.ย	ธ.ค	ธ.ค							
พืชชนิดที่ 1																			
พืชชนิดที่ 2																			
พืชชนิดที่ 3																			

ระยะเวลาดำเนินการ 1 ชั่วโมง เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นให้กลับมารวมในห้องกลาง

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลบ้านคา

ชนิดพืช	พ.ค	พ.ค	มิ.ย	มิ.ย	ก.ค	ก.ค	ส.ค	ส.ค	ก.ย	ก.ย	ธ.ค	ธ.ค	รวมพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณน้ำที่ต้องใช้ (ลิตร)	ปริมาณน้ำที่มี (ลิตร)
พืชชนิดที่ 1													13000	1400 ลิตร	18000 ลิตร
พืชชนิดที่ 2													2012	297 ลิตร	59756 ลิตร
พืชชนิดที่ 3													550	550 ลิตร	110600 ลิตร

บรรยากาศในการจัดทำผังน้ำและปฏิทินการผลิต ทั้ง 2 จังหวัด

เมื่อกลับมาพร้อมกัน คุณคาร์ณ นิมนงค์ กล่าวว่า วันนี้เป็นเพียงการเก็บข้อมูลจากเครื่องมือ 3 ชิ้น เท่านั้น หลังจากนั้นขอให้กลับไปทำให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ร่วมกัน ทำอย่างไรให้เกิดการทำงานต่อเนื่องในพื้นที่ร่วมกับพี่เลี้ยงที่ลงหนุนเสริมในพื้นที่ช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2564 พร้อมกันนี้ทีมกลางได้ส่งปริมาณความต้องการการใช้น้ำของพืชและสัตว์ ขอให้พี่เลี้ยงพรินทร์แจกให้แต่ละตำบลไปใช้ในการคำนวณด้วย บางพื้นที่มีข้อมูลเบื้องต้น ขอให้ดูฐานข้อมูลที่ลงทะเบียนในการคำนวณเพื่อตั้งต้นช่วย และในช่วงเดือนมกราคม 2565 จะมาเขียนแผนน้ำชุมชนร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

4. กิจกรรมการสรุปทเรียน

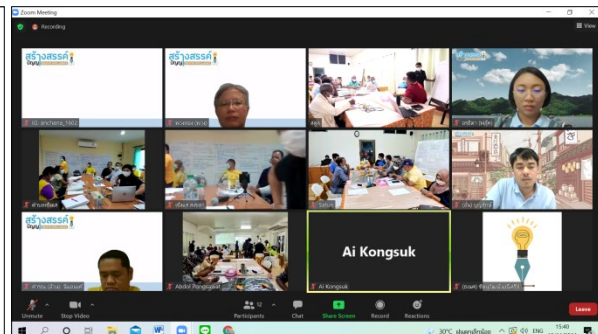
คุณคาร์ณ นิมนงค์ ชวนพี่เลี้ยงทำหน้าที่พูดคุยร่วมกับผู้เข้าร่วมในพื้นที่ หากคนทำหน้าที่จดบันทึก และเตรียมคนนำเสนอเป็นตัวแทนกลุ่ม (ห้ามซ้ำคนเดิม) ภายใต้อาจารย์พูดคุย ดังนี้

- 1) ความรู้สึกและความคาดหวังต่อโครงการหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมวันนี้
- 2) วันนี้เราได้ประโยชน์หรือได้เรียนรู้อะไรจากการเข้าร่วมกิจกรรม

สร้งสรรค
บุญ

สะท้อนการเรียนรู้

1. ความรู้สึกและความคาดหวังต่อโครงการหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมวันนี้
2. วันนี้เราได้ประโยชน์หรือได้เรียนรู้อะไรจากการเข้าร่วมกิจกรรม

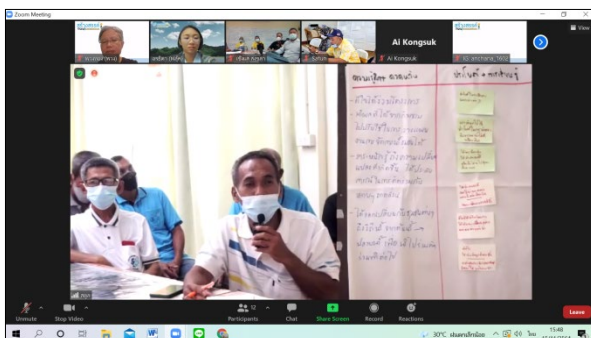

เมื่อแลกเปลี่ยนเสร็จสิ้น ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ สรุปได้ดังนี้

พื้นที่	ความรู้สึกจากการเข้าร่วมโครงการ	ความคาดหวังจากการเข้าร่วมโครงการ	ประโยชน์/สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรม
ตำบลวังประจัน	<ol style="list-style-type: none"> 1) ดีใจ 2) ภาคภูมิใจ ที่ได้ทำโครงการ เพื่อให้คนในชุมชนได้ รับประโยชน์ต่อไป 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ทราบบทบาท/ปัญหาของชุมชน 2) การประเมินสถานการณ์น้ำในชุมชน 3) ทราบปัญหาและวิธีการจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง และทุกฤดู 	<ol style="list-style-type: none"> 1) ชุมชนทราบปัญหาและวิธีการจัดการน้ำในช่วงฤดูแล้ง และทุกฤดู 2) ควรเริ่มจากการจัดการตนเองก่อน และช่วยกันรักษาป่าต้นน้ำ

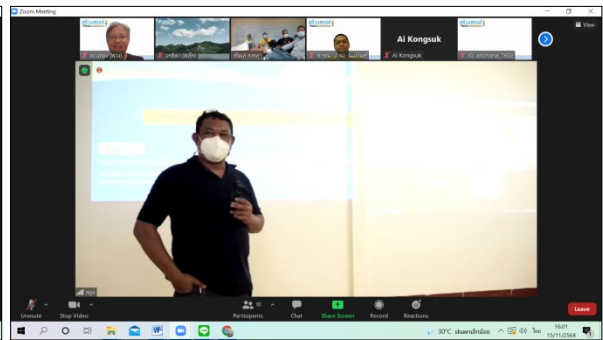
ตำบลเชิงแส	1) ประทับใจในการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการที่คาดว่าจะเป็นไปได้	1) การแก้ปัญหาน้ำท่วม 2) ทิศทางการประสานงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3) มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ปัญหา ร่วมกัน	1) การทบทวนปัญหาในพื้นที่ 2) ถอดบทเรียนการเขียนแผนการจัดการน้ำ เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน 3) การเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ชุมชนได้รับประโยชน์สูงสุด
ตำบลย่านซื่อ	1) ยินดีและดีใจที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมงานวิจัยมาแล้ว 2-3 ครั้ง ครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่พื้นที่อยู่กลางน้ำ 2) ประทับใจที่ได้วิจัยบ้านของตนเอง เพราะมีปัญหา น้ำท่วมและน้ำแล้งเป็นประจำ	1) คนตำบลย่านซื่อสามารถอยู่ร่วมกับน้ำท่วมและกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ 2) จะสร้างภูมิคุ้มกันให้คนในชุมชนอยู่กับภาวะน้ำท่วมได้อย่างไร หากเราทำลายทรัพยากรเพื่อป้องกันน้ำท่วม ไม่ช่วยให้สถานการณ์ดีขึ้น ดังนั้น ต้องทำให้คนในชุมชนเห็นว่าสามารถอยู่ร่วมกับน้ำท่วมได้ เพราะน้ำที่ท่วมเป็นภาวะน้ำผ่าน	1) การทำงานร่วมกับท้องถิ่น จะสร้างการมีส่วนร่วมและช่วยให้งานประสบความสำเร็จ
ตำบลควนขัน	1) ภูมิใจที่ได้เรียนรู้เรื่องราวในอดีต	1) เกิดการแก้ปัญหาการจัดการน้ำอย่างตรงจุดและต่อเนื่องทุกฤดู ผ่านการเก็บข้อมูลแหล่งน้ำและเส้นทางการไหลน้ำ 2) เกิดการแก้ปัญหา น้ำท่วมและน้ำแล้ง	1) การเก็บข้อมูลลำห้วย และเส้นทางการไหลของแต่ละลำห้วย ไปบรรจบที่คลอง ช่วยให้เกิดการวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ 2) การเรียนรู้อดีต ปัจจุบัน ส่งผลต่อการจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์ในอนาคต 3) ชักชวนให้คนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำร่วมกัน

จากการร่วมงานกันมา 1 ปี ทำให้ทราบว่า การใช้คลองอย่างไม่ได้คำนึงถึงคุณค่า ส่งผลให้ทั้ง 3 พื้นที่ ของจังหวัดสตูล ไม่ได้รับน้ำจากชลประทาน ขณะที่มีการปลูกพืชที่ใช้น้ำมากร่วมด้วย คาดว่า การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จะทำให้พี่น้องได้กินอ้ม นอนอุ่น และมีน้ำใช้อย่างพอเพียง

คุณคาร์ณ นิมมอนงค์ กล่าวขอบคุณทุกท่านที่เข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ ทั้งแกนนำชุมชน ท้องที่ ท้องถิ่น เทศบาล ที่มาอยู่ร่วมตลอดวัน พร้อมทั้งเชิญพี่เลี้ยงในพื้นที่ให้ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนงานและปิดการประชุม ดังนี้

ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล กล่าวว่า การประชุมในวันนี้ทำให้คนในตำบลเชิงแสได้มาพบปะกัน เป็นการก้าวต่อไปอีกขั้นหนึ่ง ขอขอบคุณท่านปลัดอำเภอกระแสดินธุ์ที่ร่วมให้ข้อมูล

คุณสมพงษ์ หลีเคราะห์ พี่เลี้ยงจากศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล กล่าวว่า การขับเคลื่อนงานเป้าหมายเดิมคือการสร้างเครือข่ายและออกแบบการจัดการน้ำ แต่ครั้งนี้มีการขับเคลื่อนเครือข่ายการออกแบบน้ำผลักดันเข้าสู่ท้องถิ่นภายใต้องค์กรผู้ใช้น้ำ ดังนั้น ชุดข้อมูลนี้สามารถนำไปใช้ในการจัดทำระบบสารสนเทศในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ซึ่งจะมีการเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝนร่วมด้วย นำเสนอชุดข้อมูลแทนการร้องเรียน ใช้ข้อมูลไปตัดสินใจและสร้างความเชื่อมั่นได้เพิ่มขึ้น ทั้งจังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูลต้องมีการขับเคลื่อนงานต่อเนื่อง เป้าหมาย คือ การจัดการน้ำ พหุกิจกรรม วิธีที่เอื้อต่อการจัดการน้ำ ต้องคิดออกแบบ ขอขอบคุณทีมสตูล สงขลา และทีมกลาง พร้อมทั้งขอปิดการประชุม

ปิดการประชุมเวลา 16.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

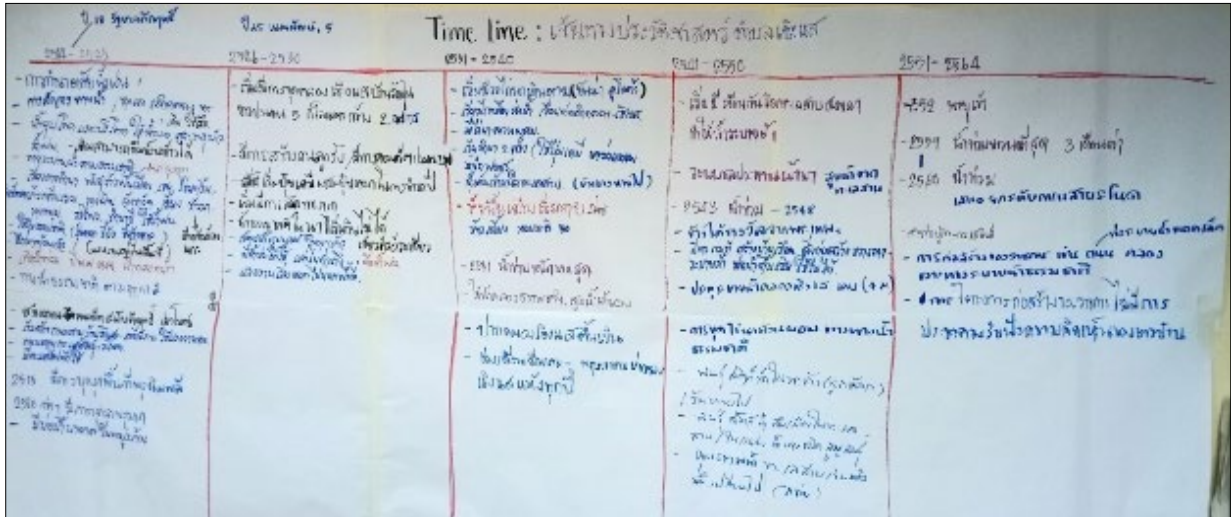
นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เอกสารแนบ ข้อมูลจากฟลิปชาร์ต 2 จังหวัด

1. จังหวัดสงขลา

Timeline ตำบลเชิงแส (พ.ศ.2514 – 2564)

ช่วงเวลา	รายละเอียด
พ.ศ.2514-2525	<ol style="list-style-type: none"> 1) การทำนาอาศัยน้ำฝน 2) มีการสัญจรทางน้ำ ทะเล ลำคลอง โดยใช้เรือและการเดิน 3) ใช้น้ำบ่อในการอุปโภคบริโภค สระพรุบัว และน้ำฝน โดยสามารถตักน้ำจากนาข้าวได้ 4) มีการทำนาปี อาศัยน้ำฝน และมีพันธุ์ข้าวพื้นเมือง เช่น ไช้มดรีน สังข์หยด ข้าวกลีบเมฆ ฉ้าง ห้วน นางฝ้าย นางหมุย ซ้อโพร เป็นต้น 5) ใช้ปุ๋ยธรรมชาติ (ปุ๋ยคอก ขี้วัว ขี้ค่างควา) 6) ไถนาด้วยวัว เกี่ยวข้าวด้วยแกะ และมีแรงงานอยู่ในพื้นที่ 7) เกิดน้ำท่วมใหญ่ปี 2518 มีทางระบายน้ำตามธรรมชาติ 8) สร้างถนนคอนกรีตสมัยศีกฤทธิ์ ปราโมทย์ ในปี 2518 9) เริ่มสร้างถนนสายบ้านเชิงแส-เจดีย์งาม มีการใช้แรงงานคน และถนนสายกระแสดินธุ์-ระโนด 10) มีการบุกกรุกพื้นที่พฤษิมผลี ในปี 2515 และบุกกรุกเพิ่มขึ้นในปี 2520 เริ่มมีบ่อบาดาลในหมู่บ้าน
พ.ศ.2526-2530	<ol style="list-style-type: none"> 1) เริ่มมีคลองเชิงแสบ้านรัตปุน ยาวประมาณ 5 กิโลเมตร กว้าง 2 เมตร 2) มีการสร้างถนนลูกรัง/มีทางคอนกรีตประมาณ 2 เมตร 3) มีการใช้ปุ๋ยเคมีผสมปุ๋ยคอกในการทำนาปี 4) เริ่มมีการสัญจรทางบก 5) น้ำธรรมชาติในนาเริ่มกินไม่ได้ มีน้ำประปาใช้แต่ไม่ทั่วถึง 6) สัตว์น้ำในนาข้าวยังสมบูรณ์ 7) เกี่ยวข้าวด้วยเคียว 8) แรงงานเริ่มออกนอกพื้นที่
พ.ศ.2531-2540	<ol style="list-style-type: none"> 1) เริ่มมีรถไถนาแบบเดินตาม (ยันมาร์ คูโบต้า) 2) มีเหมืองส่งน้ำเชื่อมต่อลำคลองเชิงแส 3) มีไร่นาสวนผสม 4) เริ่มทำนาปรัง ปีละ 2 ครั้ง ใช้ปุ๋ยเคมี และรถไถพอร์ด

	5) น้ำเค็มเข้ามาในทะเลสาบ พันธุ์ข้าวพื้นเมืองเริ่มหาย เช่น ข้าวเหนียว หอมมะลิ 150 เป็นต้น (ข้าวแดงหายไป) 6) ปี 2531 น้ำท่วมใหญ่ ชาวบ้านใช้น้ำคลองธรรมชาติ สูบน้ำเข้าเอง 7) ปากคลองเชิงแสเริ่มตื้น 8) ช่วงเดือนมีนาคม – พฤษภาคม ปากคลองเชิงแสแห้งทุกปี
พ.ศ.2541-2550	1) เริ่มมีเขื่อนกั้นริมทะเลสาบสงขลา ทำให้น้ำระบายช้า 2) ระบบชลประทานเข้ามา สูบน้ำจากทะเลสาบ 3) ปี 2543 – 2548 มีน้ำท่วม 4) ข้าวในพื้นที่ได้รับรางวัลจากพระบาทสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา 5) มีการถมที่ สร้างบ้านเรือน สิ่งก่อสร้างขวางทางระบายน้ำ บ่อน้ำตื้นเงินใช้ไม่ได้ 6) ประตูประบายน้ำคลองเชิงแสแคบ (4 เมตร) 7) มีการทำไร่นาสวนผสมขวางทางน้ำธรรมชาติ 8) พันธุ์สัตว์น้ำในนาข้าวเริ่มหายไป พันธุ์สัตว์น้ำพื้นเมืองในทะเลสาบ/ในแหล่งน้ำบางชนิดสูญพันธุ์ 9) คุณภาพน้ำในทะเลสาบเริ่มเปลี่ยนไป (มีรสกร่อย)
พ.ศ.2551-2564	1) พายุเข้าในปี 2552 2) น้ำท่วมนานที่สุด 3 เดือน จนเกิดปัญหาน้ำเน่า ในปี 2559 – 2560 เสนอให้ยกระดับถนนสายระโนด 3) การก่อสร้างของราชการ เช่น ถนนมีท่อระบายน้ำมีขนาดเล็ก คลองขวางทางระบายน้ำตามธรรมชาติ 4) โครงการก่อสร้างของราชการไม่มีการประชาคมรับฟังความคิดเห็นของชาวบ้าน

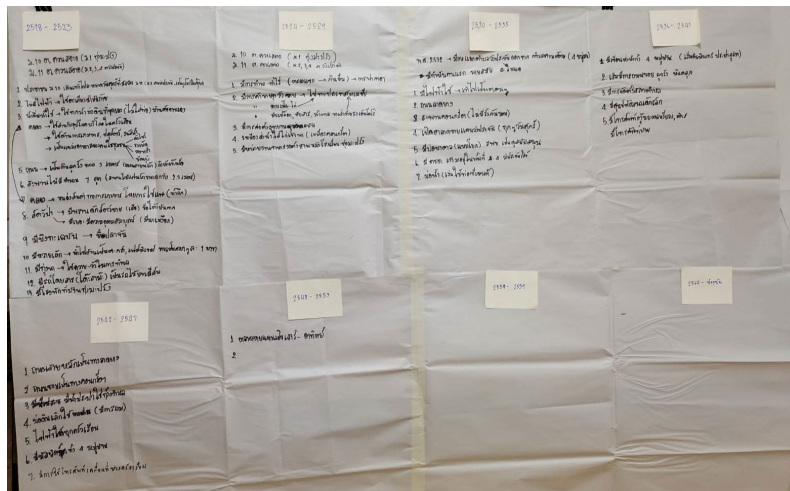
ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลเชิงแส

ชนิด	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณใช้น้ำของพืช	ปริมาณใช้น้ำรวม (ลบม.)
1. ข้าวนาปี	ใส่ปุ๋ยครั้งที่ 2 (25 กก./ไร่) สูตร 46-0-6 ใช้น้ำมาก	เก็บเกี่ยว 500 กก./ไร่				นาปรัง			ไถ - หว่าน 1,200 ลิตร/ไร่ พันธุ์ข้าวปทุมธานี ไรซ์เบอรี่ สังข์หยด พัทลุง ข้าว กข.	ไถ - หว่าน 3,000 ลิตร/ไร่ ฉีดยาฆ่าหญ้า ผสมน้ำ 20 ลิตร/ไร่	ไถ - หว่าน 408 ลิตร/ไร่	ใส่ปุ๋ยเคมี 25 กก./ไร่ สูตร 46-0-0 16-20-0 ใช้น้ำมาก	4,608	1,351 ลบม./ไร่	6,225,408

2. ข้าว นา ปรัง		พักดิน	เตรียม มดิน สูบน้ำ เข้านา ไถ คราด หว่าน 2,300 ลิตร/ ไร่	เตรียม มดิน สูบน้ำ เข้านา ไถ คราด หว่าน 1,300 ลิตร/ ไร่	ใส่ปุ๋ย ครั้งที่ 1 (25 กก./ ไร่) ฉีดยา ฆ่า หญ้า 20 ลิตร/ ไร่ ใช้น้ำ มาก	ใส่ปุ๋ย ครั้งที่ 2 (25 กก./ ไร่) ใช้น้ำ มาก	เก็บ เกี่ยว 600 กก./ ไร่ พันธุ์ ข้าว กข.	พัก ดิน	←		←	←	3,600 ไร่	2,702 ลบม./ไร่	9,727,200
3. ปาล์ม	พันธุ์ ปาล์มสุ ราษฎร์ 2 อายุ 3 ปีขึ้นไป ตัดหญ้า ใส่ปุ๋ย เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง/ เดือน พื้นที่ ปลูก 9 x9 เมตร (22 ต้น/ ไร่)	เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง/ เดือน	เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง/ เดือน	ตัด หญ้า ใส่ปุ๋ย (3 กก./ ต้น) สูตร 46-0- 0 0-0- 60 18- 46-0	เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง/ เดือน	เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง/ เดือน	ใส่ปุ๋ย (3 กก./ ต้น) สูตร 46-0- 0-0- 60 18- 46-0	เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง / เดี อน	เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง/ เดือน	เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง/ เดือน	เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง/ เดือน	เก็บ เกี่ยว 2 ครั้ง/ เดือน	1,886 ไร่	1,485 ลบม./ไร่	2,800,710

2. จังหวัดสตูล

2.1 ตำบลวังประจัน (ต้นน้ำ)

ถ้าเราย้อนกลับไป ตั้งแต่ปี 2518 - 2523 ม.10 ตำบลควนสตอ (ม.1 ทุ่งมะปริง), ม.11 ตำบลควนสตอ (ม.2,3,4 ตำบลวังประจัน)

- ไม่มีไฟฟ้า ใช้ตะเกียงน้ำมันก๊าด
- น้ำที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค มาจากน้ำบ่อดินที่ขุดเอง (ไม่ใส่ท่อ)
- น้ำในลำคลองใช้สำหรับอุปโภคบริโภคในครัวเรือน ด้านการเกษตร ปศุสัตว์ และเป็นแหล่งอาหารของคนในชุมชน
- ถนน เป็นถนนดินลูกรังขนาด 3 เมตร ซึ่งเป็นถนนสายหลักที่ใช้ในการจราจร
- มีสะพานไม้จำนวน 7 สะพาน ซึ่งเป็นสะพานไม้แก่นรักษาขนาดกว้าง 2.5 เมตร
- สัตว์ป่ามีพรานตักสัตว์ป่า เพื่อไปจำหน่าย และมีความอุดมสมบูรณ์
- มีบึงทะเลบัน ชื่อ ปลาจัน
- มีพืชที่ชื่อว่า หวายเล็ก ที่นำไปสานเป็นตะกร้า เฟอร์นิเจอร์ หรือขายคอกกละ 1 บาท
- การทำนาที่ใช้ควาย – วัวในการทำนา
- มีโรงพักที่บ้านทุ่งมะปริง

ปี 2524 - 2529 ม.10 ตำบลควนสตอ (ม.1 ทุ่งมะปริง), ม.11 ตำบลควนสตอ (ม.2,3,4 ตำบลวังประจัน)

- มีการทำนา ทำไร่ (การลงแขก)
- มีการค้าขาย ขายวัว ขายเป็ด ข้าวเปลือก ข้าวสาร น้ำตาล ไปขายที่ประเทศมาเลเซีย โดยขนส่งด้วยรถเอ็นโคโร่
- มีการก่อตั้งอุทยานทะเลบัน
- มีการขุดเหมืองคอนกรีต
- หน่วยงานทหารมาตั้งฐานหลังโรงเรียนทุ่งมะปริง

ปี 2530 - 2535

- ในปี 2532 มีการแยกตำบลวังประจันออกจากตำบลควนสตอ มา 4 หมู่บ้าน
- กำนันคนแรก ชื่อ นายสมัย ละใบแด
- มีไฟฟ้าใช้
- ถนนคอนกรีต และสะพานคอนกรีตที่ไม่มีรั้วกั้น
- เปิดตลาดขายแดนวังประจัน ทุกวันศุกร์
- มีบำบัดบาดแบบโยก โดยได้รับการสนับสนุนจาก รพช.

- มี ตชด. เข้ามาอยู่ในพื้นที่ 4 วังประจันใต้
- เริ่มใช้บ่อน้ำท่อซีเมนต์

ปี 2536 – 2541

- มีเขื่อนส่งน้ำทั้ง 4 หมู่บ้าน เริ่มดำเนินการประปาภูเขา
- เริ่มมีการจัดตั้งสภาตำบล และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- มีโทรศัพท์ตู้หยอดเหรียญ และโทรศัพท์บ้าน

ปี 2542 – 2547

- ถนนสายหลักเป็นถนนลาดยาง และถนนซอยเป็นถนนคอนกรีต
- มีน้ำประปาใช้ทั้งตำบล และเลิกใช้บ่อดิน
- มีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน และมีสวิตทั้ง 4 หมู่บ้าน
- มีการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่บางครัวเรือน

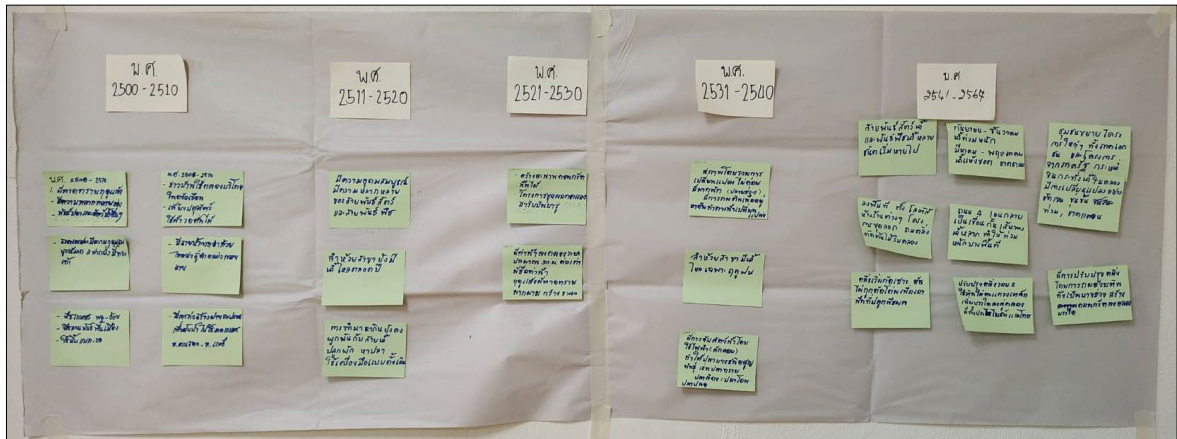
ปฏิทินการผลิตตำบลวังประจัน

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณใช้น้ำของพืช	ปริมาณใช้น้ำรวม (ลบม.)
1. ทุเรียน	รดน้ำ	รดน้ำ	รดน้ำ	ปลูก	ปลูก	รดน้ำ	รดน้ำ	รดน้ำ	รดน้ำ	รดน้ำ	รดน้ำ	รดน้ำ	200 ไร่	24 ล้านลิตร/ปี	1 - 12 ล้าน
2. ฝรั่งสวนผัก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	10 ไร่	192,000 ลิตร	1 - 192,000 ลิตร
3. ปาล์ม	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	ปลูก	300 ไร่	56,250,000 ลิตร/ปี	1 - 17,500 ลิตร/ปี

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลวังประจัน

ชนิด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณใช้น้ำของพืช	ปริมาณใช้น้ำรวม (ลบม.)
ทุเรียน	รดน้ำ		ปลูก			รดน้ำ (ขึ้นอยู่กับฤดูกาล)							200		24 ล้านลิตร/ปี
ฝรั่งสวนครัว	ปลูกและรดน้ำ (ระยะเวลาในการปลูกและเก็บ 3 เดือน/รอบ)												10		192,000 ลิตร/ปี
ปาล์ม	ปลูก												300		56,250,000 ลิตร/ปี
	รดน้ำทุกวันตั้งแต่เริ่ม อายุ 1-3 ปี														547,500,000 ลิตร/ปี
												อายุ 3 ปีขึ้นไป			

2.2 ตำบลย่านซื่อ (กลางน้ำ)

ปี 2500 - 2510

- มีหัตถทรายในตอนฤดูแล้ง
- มีความหลากหลายของพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำอื่น ๆ
- ชาวบ้านใช้น้ำในลำคลองเพื่อบริโภคในครัวเรือน เลี้ยงปลุสัตว์ ใช้น้ำรดนาต้นไม้
- สภาพคลองมีความอุดมสมบูรณ์มากทั้ง 2 ฝากฝั่ง และมีทางเท้า
- มีสายน้ำจากลำห้วยไหลลงสู่ลำคลองหลายสาย
- มีพืชเกษตร พืชอ้อย พืชสวนพันธุ์พื้นเมือง
- มีการก่อสร้างฝายชลประทาน เพื่อกักเก็บน้ำไปใช้ในภาคเกษตร ตำบลควนสตอและตำบลเกตรี

ปี 2511 - 2520

- มีความอุดมสมบูรณ์มีความหลากหลายของสายพันธุ์สัตว์และสายพันธุ์พืช
- ลำห้วยสาขายังมีน้ำไหลตลอดปี
- การทำมาหากินยังคงผูกพันกับสายน้ำ ปลูกผัก หาปลา ใช้เครื่องมือแบบดั้งเดิม

ปี 2521 - 2530

- สร้างสะพานคอนกรีตพื้นไม้
- โครงการขุดลอกคลองฮารับปันบารู
- มีทำนวลคลองระยะประมาณ 30 เมตร ต่อ 1 ทำนวล ในตอนฤดูแล้งมีหัตถทรายมากมาย กว้าง 8x40

ปี 2531 - 2540

- สภาพโดยรวมการเปลี่ยนแปลงไม่ค่อยมีมากนัก และมีการถมดินเพื่อที่อยู่อาศัย และทางน้ำเปลี่ยนแปลง
- ลำห้วยสาขามีน้ำไหลเฉพาะฤดูฝน
- มีการจับสัตว์น้ำ โดยใช้ไฟฟ้า ทำให้ปลาวางชนิดสูญพันธุ์ เช่น ปลาทราย ปลาติง

ปี 2541 - ปัจจุบัน

- สายพันธุ์สัตว์น้ำและพันธุ์พืชน้ำหลายชนิดเริ่มหายไป
- เดือนกันยายนถึงเดือนธันวาคม มีน้ำท่วมหนัก
- เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม มีน้ำแห้งขอด ขาดตอน
- มีห้างสรรพสินค้า โลตัส ห้างร้านต่าง ๆ โครงการขุดลอก ถมตลิ่ง ตัดต้นไม้ริมคลอง
- ถนน 4 เลนกลายเป็นเขื่อนกั้นเส้นทางน้ำหลาก ทำให้ท่วมหนักบางพื้นที่
- ตลิ่งเริ่มกัดเซาะ ต้นไม้ถูกตัดโค่น เพื่อเอาพื้นที่ปลูกพืชผล
- ปรับปรุงตลิ่งรอบ 2 โดยใช้หินตะแกรงเหล็กเพิ่มบันไดลงสู่คลอง มีทั้งประโยชน์และโทษ
- มีการปรับปรุงตลิ่ง โดยการถมด้วยหินทั้งเป็นบางช่วง สร้างคอนกรีตลงคลองบันได

- ชุมชนขยายโครงการใหญ่ ๆ ทั้งภาคเอกชน และโครงการจากภาครัฐ จนกระทั่งน้ำในคลองมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจน

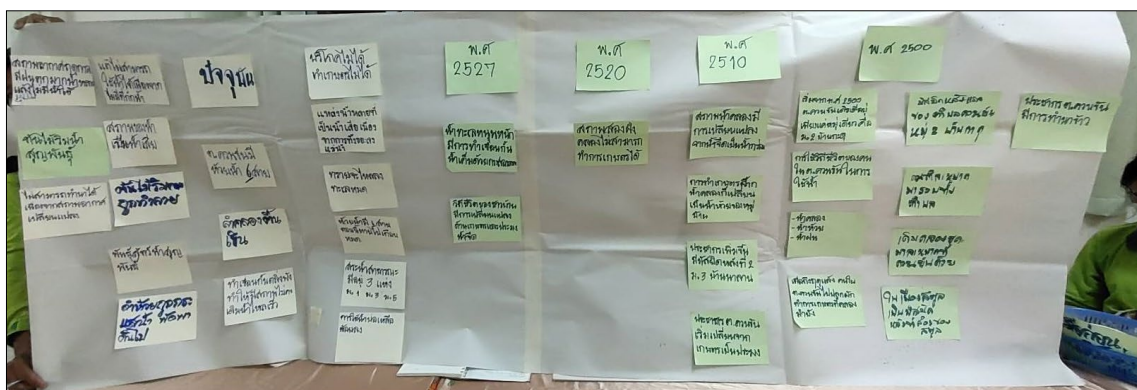
ปฏิทินการผลิตตำบลย่านซื่อ

The image shows a handwritten calendar titled 'ปฏิทินการผลิตและกรใช้รื้อ' (Production and Water Use Calendar) for 'ตำบลย่านซื่อ' (Ya Sao Sub-district). It is organized into columns for months (ม.ค., ก.พ., มี.ค., เม.ย., พ.ค., มิ.ย., ก.ค., ส.ค., ก.ย., ต.ค., พ.ย., ธ.ค.) and rows for different crop types (ยางพารา, ข้าว, ทุเรียน). The calendar details the planting and harvesting periods for each crop, along with the amount of water used in liters per acre (ไร่) and the total water consumption in tons (ลบม.).

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลย่านซื่อ

ชนิด	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณใช้น้ำของพืช	ปริมาณใช้น้ำรวม (ลบม.)
ยางพารา	ผลิต, เก็บเกี่ยว, แปรรูป			รดน้ำ					ผลิต, เก็บเกี่ยว, แปรรูป				2,500	6,720,000 ลิตร	216,720 ลบม.
ข้าว	เก็บ						หว่านกล้า		ปักดำ	ใส่ปุ๋ย			600	12,000,000 ลิตร	1,800,000 ลบม.
ทุเรียน	ใส่ปุ๋ย	รดน้ำ				เก็บเกี่ยว	ตัดแต่งกิ่ง					ใส่ปุ๋ย	120	600,000 ลิตร	72,000 ลบม.

2.3 ตำบลควนขัน (ปลายน้ำ) : ตำบลควนขัน มีภูเขา มีทะเล จากการเล่าของผู้รู้

ปี 2500

- เริ่มจากพ.ศ.2500 ตำบลควนขันเดิมมีอยู่เพียงแค่หมู่บ้านเดียว คือ ม.2 บ้านกะตุ และมีมีสียดหลังแรกที่มี.2 บ้านกะตุ
- การใช้วิถีชีวิตของคนในตำบลควนขันในการใช้น้ำ ในลำห้วย ลำคลองและน้ำฝน
- เมื่อถึงฤดูแล้ง คนในตำบลควนขันไปปลูกผัก ทำการเกษตรที่คลองมาบัง

ปี 2510

- สภาพน้ำลำคลองมีการเปลี่ยนแปลงจากน้ำจืดเป็นน้ำกร่อย
- การทำเกษตรจากน้ำลำคลองก็เปลี่ยนเป็นน้ำห้วยของหมู่บ้าน
- ประชากรเพิ่มขึ้นมีมีสียดหลังที่ 2 ม.3 บ้านนาลาน
- ประชาชน ตำบลควนขัน เริ่มเปลี่ยนจากเกษตรเป็นประมง

ปี 2520

- สภาพสองฝั่งคลองไม่สามารถทำการเกษตรได้

ปี 2527

- น้ำทะเลหนุนหนักมีการทำเขื่อนกั้นน้ำเค็มด้วยกระสอบทราย
- วิถีชีวิตของชาวบ้านมีการเปลี่ยนแปลงด้านเกษตรและประมงน้ำจืด

ปัจจุบัน

- ตำบลควนขันมีห้วยน้ำทั้งหมด 6 สาย
- ทำเขื่อนกั้นตลิ่งพัง ทำให้มีสภาพไม่คงเดิม น้ำไหลเร็ว และลำคลองตื้นเขิน
- สภาพอากาศฤดูกาลมีฝนตกมากน้ำหลาก แล้ง ไม่มีน้ำใช้ และไม่สามารถใช้น้ำได้ เนื่องจากไม่มีที่กักเก็บน้ำ และเกิดน้ำเน่าเสีย เนื่องจากการทิ้งขยะลงแม่น้ำ
- ดินไม่รึมน้ำสูญพันธุ์
- ไม่สามารถทำนาได้ เนื่องจากสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง
- สระน้ำสาธารณะมีอยู่ 3 แห่ง ม.1, 3, 5

ปฏิทินการผลิตตำบลควนขัน

The image shows two pages of a handwritten production calendar for Ban Khan sub-district. The left page is titled 'ปฏิทินการผลิตตำบลควนขัน' and lists various agricultural activities and water management tasks across different months. The right page is a summary table with columns for crop types (พ.ย., ก.พ., พ.ย., พ.ย.), water volume (ปริมาณน้ำ (ลิตร)), and other metrics. The total water volume is calculated as 129,000 liters.

พ.ย.	ก.พ.	พ.ย.	พ.ย.	ปริมาณน้ำ (ลิตร)	ปริมาณน้ำ (ลิตร)	ปริมาณน้ำ (ลิตร)
				50	1000 ลิตร/ไร่ x 500 ไร่ = 500,000 ลิตร	1,000,000 ลิตร
				30	400 ลิตร/ไร่ x 300 ไร่ = 120,000 ลิตร	75,000 ลิตร
				20-20	600 ลิตร/ไร่ x 200 ไร่ = 120,000 ลิตร	2,500,000 ลิตร
						129,000 ลิตร

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบลควนขัน

ชนิด	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณใช้น้ำของพืช	ปริมาณใช้น้ำรวม
ผักบุ้ง	ปลูก	ใส่ปุ๋ย	ขาย	ปลูก	ใส่ปุ๋ย	ขาย	ปลูก	ใส่ปุ๋ย	รดน้ำ	รดน้ำ	รดน้ำ	รดน้ำ	50	30,000 ลิตร	7,200,000 ลิตร/ปี
	รดน้ำทุกวัน														
แตงกวา	ปลูก	ปลูก	ใส่ปุ๋ย	เก็บ	ปลูก	ใส่ปุ๋ย	ใส่ปุ๋ย	ใส่ปุ๋ย	เก็บ				30	12,000 ลิตร	2,880,000 ลิตร/ปี
	รดน้ำทุกวัน				รดน้ำทุกวัน										
ข้าวโพด	ปลูก	ใส่ปุ๋ย	ขาย	ปลูก	ใส่ปุ๋ย	ขาย							20	12,000 ลิตร	2,880,000 ลิตร/ปี
	รดน้ำทุกวัน			รดน้ำทุกวัน											

สรุปรายงานการอบรม

การพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

วันที่ 19 ธันวาคม 2564 เวลา 09.45 – 14.40 น.

ณ ศูนย์ประสานงานโครงการฟื้นฟูพัฒนาป่าพื้นบ้านแหล่งอาหารชุมชนตามแนวพระราชดำริ

ตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นายธีรภัทร	คุณพาทิ	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
2. นายสุทธิสิทธิ์	อินทร์ทอง	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
3. นายเพลิน	นาหว่า	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
4. นายวินัย	กระฉอดนอก	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
5. นายเพชรศรี	วันหวั่น	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
6. นายปฐมิ	จันทะซารี	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
7. นายสมทรง	จันทะซารี	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
8. นายบิน	คงทน	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
9. นายเสน่ห์	แรกเรียง	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
10. นายวัชรพงศ์	มันทน	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
11. นายหนูล่อน	สิงห์โต	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
12. นางกุหลาบ	เพชรใส	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
13. นางไมล์	ทัศน์ศรี	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
14. นางสาวปาริชาติ	พรหมสาร	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
15. นางสาวไกรวรรณ	ทาทอง	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
16. นางสาวดวงพร	ไชยชนะแสง	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
17. นายสมศรี	จันทาทอง	แกนนำชุมชนตำบลลำโรง อำเภอโศก จังหวัดอุบลราชธานี
18. นางสาวพิชชา	ศรีนิตะ	แกนนำชุมชนตำบลแสนสุข อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
19. นายนิยม	เจริญ	แกนนำชุมชนตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี
20. นายลำตวน	แก้วกุด	แกนนำชุมชนตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี
21. นายสุพร	นิระมนต์	แกนนำชุมชนตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี
22. นายสันติ	ศรีบุญ	แกนนำชุมชนตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี
23. นายสุทิส	เจริญ	แกนนำชุมชนตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี
24. นายอวยชัย	พวงเพชร	แกนนำชุมชนตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี
25. นางนันทิชา	กิ่งคำแท้	แกนนำชุมชนตำบลในเมือง อำเภอมือง จังหวัดอุบลราชธานี
26. ดร.กิงกาญจน์	สำนวนเย็น	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
27. ดร.พิสมัย	ศรีเนตร	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
28. นางสาวมัสยา	คำแหง	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
29. นางสาวบุปผารัตน์	พรมลิ่ง	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
30. นายฐานันดร	พันธ์เพชร	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
31. นางสาวดวงมณี	นารีนุช	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
32. นายทัฬห	ชุ่มนาเสียว	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิตจังหวัดอุบลราชธานี

33. นางสาวณัฐชญา	มาลี	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิตจังหวัดอุบลราชธานี
34. ร.ต.ทองใบ	ไทยอ่อน	หัวหน้า ชพส.2206 กอ.รมน.ภาค 2 สย.2
35. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
36. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
37. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
38. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
39. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
40. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
41. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
42. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.45 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและแนะนำทีมงาน

คุณมัทยา คำแหง ศูนย์วิจัยนวัตกรรมจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และเชิญทุกท่านได้แนะนำตัว เริ่มจากกำนันบึง คงทน กำนันตำบลสำโรง ผญ.หมู่ 3 ผช.ผญ.หมู่ 6 บ้านผาชัน และแนะนำชุมชนตำบลนาเยี่ย และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาเยี่ย จากนั้น กำนันบึง คงทน แนะนำสถานที่ และดีใจที่วันนี้ได้พูดคุยเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง ยินดีต้อนรับผู้เข้าร่วมทุกท่าน ซึ่งมีทั้งแกนนำท้องถิ่นและท้องถิ่น

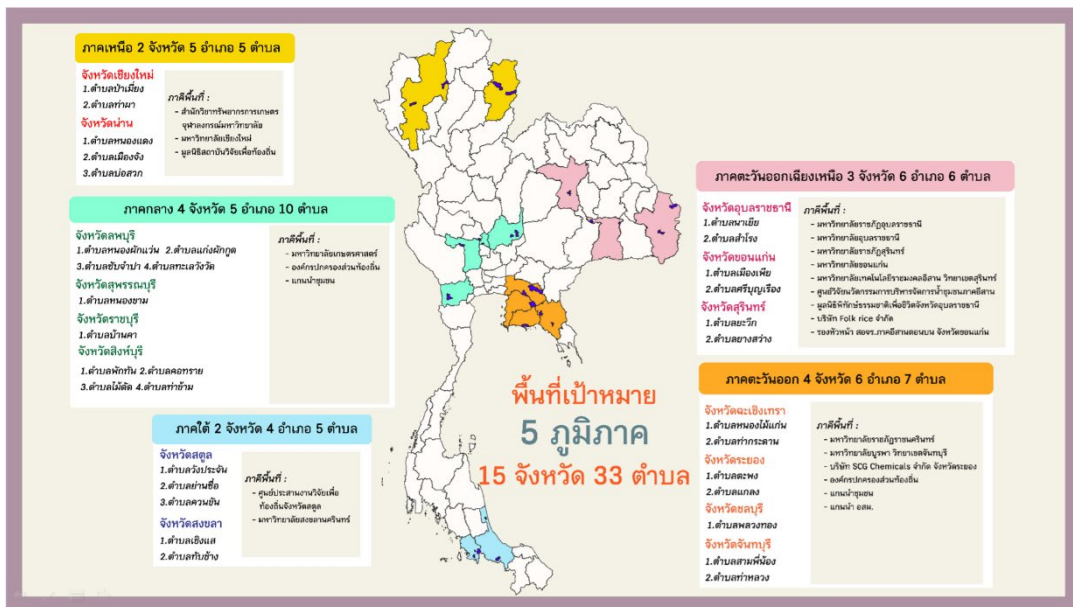

คุณมัทยา คำแหง กล่าวว่า ตำบลสำโรงกับตำบลนาเยี่ยเคยทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาก่อน เริ่มต้นจากการเก็บรวบรวมข้อมูล Timeline แผนที่ชุมชน และปฏิทินการผลิตมาแล้ว แต่ก็อาจจะมีสิ่งบ้าง ทำให้ข้อมูลมีความแตกต่างกันในแต่ละปี ส่งผลให้การแก้ปัญหาไม่ถูกจุด เดิมทำงานวิจัยกับ สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น แต่ปัจจุบัน สกว.เปลี่ยนเป็น สกสว.จึงทำให้บทบาทของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นลดบทบาทลง ทำให้ Node อุบลราชธานี เข้าพื้นที่ลดลง ต่อมา Node แม่กลอง ได้ทำงานวิจัยร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ครอบคลุมทั่วประเทศ สำหรับภาคตะวันออกเฉียงเหนือเลือกจังหวัดอุบลราชธานี สุรินทร์ และจังหวัดขอนแก่น เพื่อให้เกิดการจัดการน้ำแบบมั่นคง ยั่งยืน และต่อเนื่อง เกิดกระบวนการทำงานร่วมกับหน่วยงาน การจัดทำแผน และการเก็บรวบรวมข้อมูลมาระยะหนึ่งแล้ว โดยทีมวิจัยจะมาชวนกันทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนที่จะลงไปในพื้นที่ วันนี้จึงรวมทั้ง 2 พื้นที่มาจัดร่วมกัน การจัดงานในสถานที่ที่จะช่วยให้เก็บข้อมูลได้ หลังจากนั้นจะมีการลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ทีมกลางจะทำทั้งหมด 33 ตำบล พร้อมทั้งแนะนำคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ มาชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2. กิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณคุณณัฏยา คำแหง และแกนนำท้องถิ่นที่ท้องถิ่นทั้ง 2 พื้นที่ ตนเองเป็นคนสมุทรสงครามอยู่ในลุ่มน้ำแม่กลอง เป็นที่มกลางขอมาเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์ ช่วงนี้ลุ่มพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลังจากนี้จะลงพื้นที่ภาคกลาง โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดำเนินงานทั้งหมด 33 ตำบล 15 จังหวัด 5 ภูมิภาค ดังแผนภาพ

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดำเนินงานขยายผลมาจากการดำเนินโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ที่ดูแลพื้นที่ 550,000 ไร่ ในพื้นที่ชลประทาน จากเดิมที่มีความขัดแย้งกับคนในพื้นที่ จนเกิดการสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำระหว่างกลุ่มผู้ใช้น้ำและเจ้าหน้าที่ชลประทานในปัจจุบัน ขณะนี้ดำเนินงานระยะที่ 2 อยู่ระหว่างการบริหารจัดการน้ำเพื่อนำสู่การสร้างอาชีพและสร้างรายได้ เพื่อให้คนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เนื่องจากโครงการนี้มาจากแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งต้องนำคนกับเทคโนโลยีมาทำงานร่วมกัน โดยในส่วนของสังคมที่งานผมเป็นคนดูแล และมีนักวิชาการที่นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการติดตั้งเซ็นเซอร์เพื่อเปิด-ปิดบานประตู และตรวจสอบความชื้นในดินร่วมด้วย จนระบบได้รับการยอมรับ แม้ว่าเทคโนโลยีจะมีประสิทธิภาพแต่ก็ต้องใช้คนมาทำงานร่วมกัน เมื่อความชื้นแสดงในระบบก็หยุดส่งน้ำ ดังนั้น เทคโนโลยีต้องอยู่กับคน ซึ่งปัจจุบันมี พรบ.น้ำฉบับใหม่ในปี 2561 จึงเกิดการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำส่วนตัวเป็นกรรมการลุ่มน้ำแม่กลองมา 8 ปี ในจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี และสมุทรสงคราม แต่คนที่เข้าร่วมประชุมไม่ได้

รับทราบปัญหาและเข้าร่วมประชุมจึงทำให้ไม่มีข้อมูลนำเสนอกรรมการลุ่มน้ำ ดังนั้น การจะทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำจึงมีความสำคัญ

ปัจจุบันประเทศไทยมีทั้งหมด 22 ลุ่มน้ำ จากเดิม 25 ลุ่มน้ำ ตำบลสำโรงอยู่ในลุ่มน้ำโขง แม่น้ำโขงตอนล่าง พื้นที่ 165 ตร.กม. ตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำสามารถเข้าร่วมการคัดเลือกเป็นกรรมการลุ่มน้ำ เข้าร่วมประชุม 2-3 เดือน/ครั้ง ตำบล นาเยียอยู่ในลุ่มน้ำมูล ลำโดมใหญ่ ลุ่มน้ำมูลมาหลายจังหวัด โดยมูลนิธิอุทกพัฒน์มาชวนตำบลสำโรงจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำเรียบร้อยแล้ว การจะทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ จัดได้ 7 รูปแบบ ต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 ลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

1 บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย

2 นิติบุคคล ≥ 30 ราย

3 ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย

4 + + ≥ 30 ราย

5 + ≥ 30 ราย

6 + ≥ 30 ราย

7 + ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งแต่ตัวแทน ๑ คน รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่สมาชิก
- สามารถเสนอแนะ ให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกสามารถ ท้าหรือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา ร่วมกัน หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้ใช้น้ำเสนอเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ผ่านสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค มี 4 ภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่จังหวัดขอนแก่น สามารถจดทะเบียนกรอกรายชื่อบัตรประชาชนยื่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ใน สทนช. หรือเตรียมเอกสารไปยื่นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 หลังจากนั้น สทนช. จะตรวจสอบความถูกต้อง ทำใบขึ้นทะเบียนให้ และต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สรุปรายงานส่ง สทนช.สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค มีทั้งหมด 4 ภาค ดังนั้น ในตำบลมีการจดทะเบียนมากกว่า 1 องค์กรผู้ใช้น้ำได้ แต่ต้องใช้น้ำในเขตเดียวกัน เพื่อให้ข้อมูลและรายละเอียดในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ สามารถช่วยลดข้อพิพาทได้ และสามารถเข้าร่วมคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำได้ ซึ่งปัจจุบันบทบาทของกรรมการลุ่มน้ำต่าง ๆ มบทบาทเรื่องการจัดสรรน้ำไปใช้ได้ร่วมด้วย ดังนั้น กรรมการลุ่มน้ำจะมีบทบาทสำคัญมาก สำหรับลุ่มน้ำโขงอาจจะต้องต่อรองในรับนานาชาติได้เพิ่มขึ้น วันนีจึงอยากขอฝากให้รวมตัวกันจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีประโยชน์มากกว่า ทั้งการเสนอแผนงานโครงการและทะเบียน

3 ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียน

ยื่นออนไลน์
<https://twuo.onwr.go.th>

ยื่นด้วยตนเอง
กทม. : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
อาคารจตุรภาค ถ.วิภาวดีรังสิต
จังหวัดอื่น : สำนักงานทรัพยากรน้ำ
แห่งชาติภาค 1-4
เจ้าพนักงาน ประจักษ์ ขอนแก่น และสุราษฎร์ธานี

ยื่นทางไปรษณีย์
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
อาคารจตุรภาค เลขที่ 89/170
หมู่ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

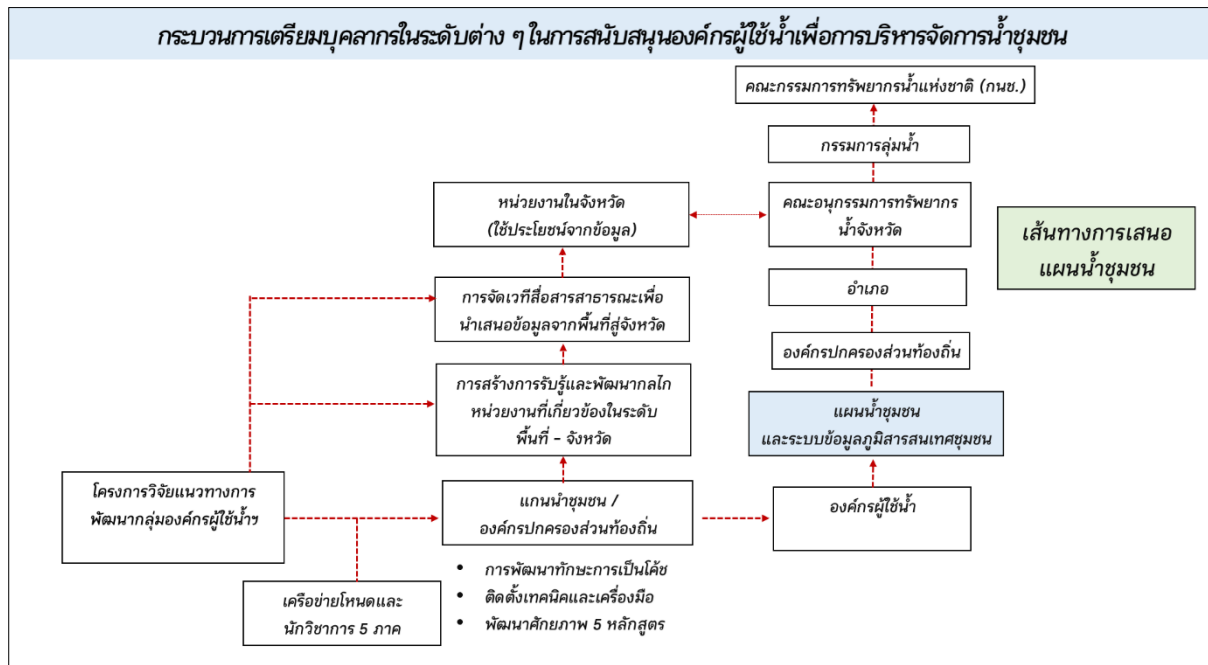
เป้าหมายของโครงการ คือ การพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ และนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำมีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ซึ่งผู้ให้ทุนโครงการนี้ คือ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยมี รศ.ดร.สุจิต คุณธนกุลวงศ์ ที่เป็นประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับทุน และสนับสนุนผ่านบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ที่เป็นธุรกิจเพื่อสังคม ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานเพื่อคืนสู่ชุมชน โดยองค์กรผู้ใช้น้ำตำบลสำโรงขอรับการสนับสนุนจาก อบต. ส่วนตำบลนาเยี่ยจาก อบจ. ในระยะต่อไปได้ และยังมีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำ เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สำนักงานเกษตรจังหวัด หน่วยทหารพัฒนา พัฒนาที่ดินในการสนับสนุนการขุดสระขนาดเล็ก กรมทรัพยากรน้ำ กรมควบคุมมลพิษดูแลเรื่องคุณภาพน้ำ/น้ำเสีย ปก. ดูแลภาวะน้ำแล้งและน้ำท่วม เป็นต้น คาดว่าหากทั้ง 2 พื้นที่ มีการจัดทำระบบสารสนเทศและสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ จะพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ดูงานในภูมิภาคนี้

การดำเนินงานโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดังแผนภาพ Timeline การดำเนินงาน

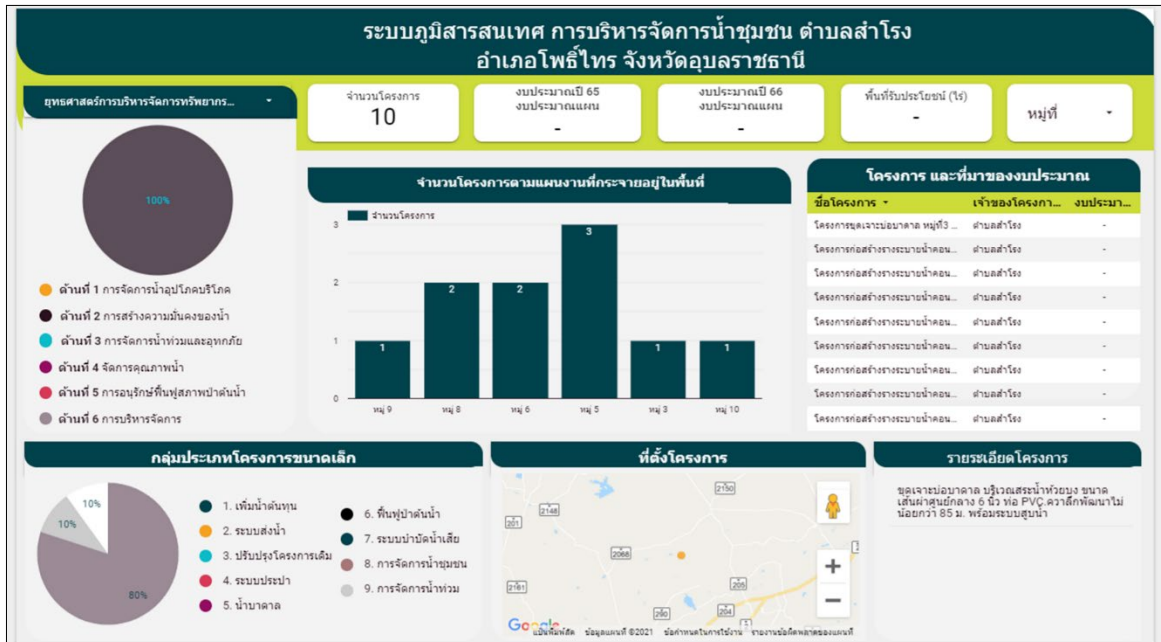

กระบวนการเตรียมบุคลากรต่างๆ ในการสนับสนุนองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อบริหารจัดการน้ำชุมชน ซึ่งองค์กรผู้ใช้น้ำรวมตัวกัน มีระบบข้อมูลเพื่อจัดทำแผนน้ำชุมชน แผนน้ำตำบล เดิมจะมีแผนพัฒนาตำบล/เทศบาล แต่ต่อไปต้องมีการจัดทำแผนน้ำตำบล จากแผนนี้จะต้องส่งแผนไปที่อำเภอ อนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ประชุมพิจารณารับแผน ส่งไปที่กรรมการลุ่มน้ำ และส่งไปยัง สทช. ตามลำดับ หากไม่ผ่านขั้นตอนนี้จะไม่สามารถใช้งบประมาณนี้ได้ ดังแผนภาพเส้นทางการเสนอแผนน้ำชุมชน

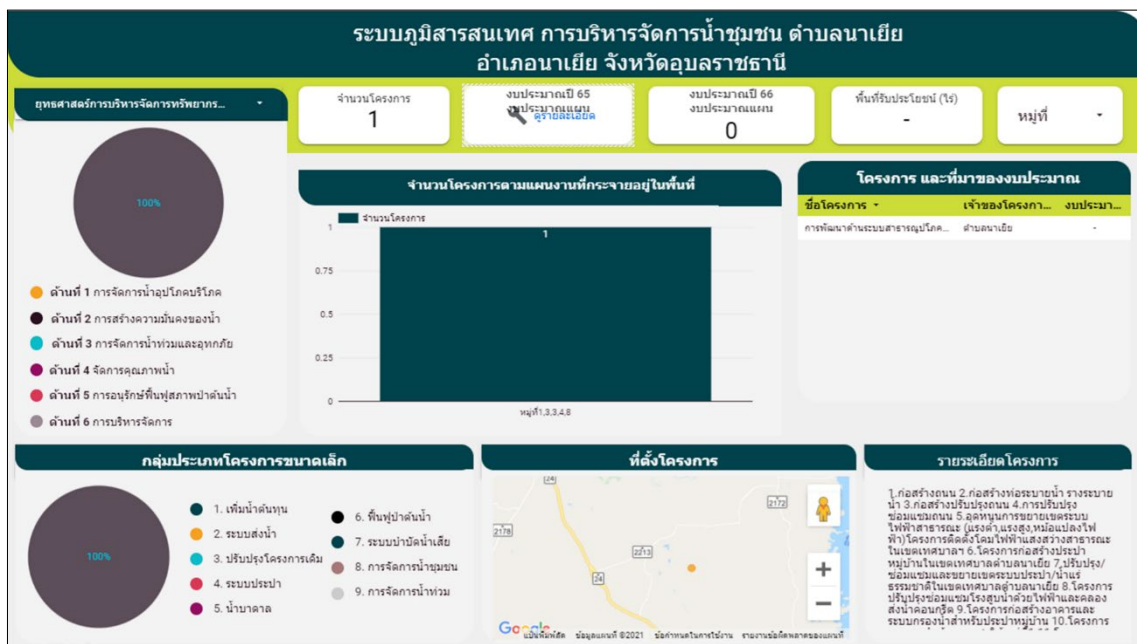

จากข้อมูลตำบลสำโรง มีทั้งหมด 10 โครงการ มีมากที่สุด 3 โครงการในพื้นที่หมู่ 5 ซึ่งในยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 6 ด้าน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ

ยุทธศาสตร์ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ และยุทธศาสตร์ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ โดยตำบลสำโรงทำแผนในยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ 100 % ซึ่งมีช่องทางในการนำเสนอ ได้หรือไม่ได้รับงบประมาณก็เขียนแผนไว้ก่อน เมื่อมีงบจากส่วนกลาง 7,000 ล้านบาท หากไม่มีแผนก็จะไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ รวมทั้งการเขียนแผนไว้รองรับงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ ได้ ไปด้วย

สำหรับตำบลนาเยี่ย มีเพียง 1 โครงการ ซึ่งจะต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนร่วมกันต่อไป

ดังนั้น ก่อนจะเขียนแผนจำเป็นจะต้องมีข้อมูล เพื่อเขียนแผนให้ครอบคลุมรอบด้านทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ จึงเป็นที่มาในการชวนพี่เลี้ยงในการพัฒนาชาวบ้านให้เขียนแผนเป็น โดยมีเจ้าหน้าที่ อบต.ช่วยเขียนรายละเอียดในโครงการได้ร่วมด้วย ซึ่ง

ในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ดังแผนภาพกลุ่มประเภทโครงการและหน่วยงานที่ดำเนินการ โดยในทุกกลุ่มโครงการจะมี อปท.เข้ามาเกี่ยวข้อง วันนี้นำทุกท่านจะได้เรียนรู้การเก็บข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมต่อไป

วาระ 3.1 ผลการประชุมคณะกรรมการภายใต้ กนช. 3.1.4 คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก		
กลุ่มประเภทโครงการ และหน่วยงานที่ดำเนินการ		
ประเภทโครงการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. เพิ่มน้ำต้นทุน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ แก้มลิง ชุดระบายน้ำ ผาย ผายต้นน้ำ ผายชะลอน้ำ ประตูระบายน้ำ เขื่อนทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ ฝนหลวง	ชป. ทน. ทด. สปก. ปก. กปภ. อปท. อส. ผล. ปม. ทบ.	กองทัพบก นทพ.
2. ระบบส่งน้ำ ได้แก่ ระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ	ชป. ทน. ทด. สปก. อปท. ทบ.	กองทัพบก นทพ.
3. ปรับปรุงโครงการเดิม ได้แก่ ชุดออกปรับปรุง เข้มประสิทธิภาพ ป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง	ชป. ทน. ยม. สปก. ปก. กปภ. อปท. จท.	กองทัพบก นทพ.
4. ระบบระบาย ได้แก่ ระบาย เข้มประสิทธิภาพระบาย	กปภ. อปท.	ภาคเอกชน นทพ.
5. น้ำบาดาล ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล อาคารน้ำใต้ดิน	ทบ. สปก. อปท.	กองทัพบก นทพ.
6. พื้นฟูต้นน้ำ ได้แก่ พื้นฟูป่า	อส. ปม. อปท. ทด. สปก.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
7. ระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย	อจน. ศท. ปศ. อปท. สผ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
8. การจัดการน้ำชุมชน ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ แก้มลิง สระพวง และการจัดการน้ำชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ	อปท. สสน. อว. ทบ. กสท. สสนช.	มูลนิธิปอทองหลังพระ มูลนิธิ อุทกพัฒน์ ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
9. การจัดการน้ำท่วม ได้แก่ โครงการป้องกันน้ำท่วม เขื่อนป้องกันตลิ่ง	ชป. ทน. จท. ยม. อปท. ปก.	กองทัพบก นทพ.

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ (ปี พ.ศ. 2558-2569) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

- 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม
- 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การจัดการคุณภาพน้ำ
- 5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันผลกระทบหลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ
- 6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การบริหารจัดการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ช่วงแรก

ตำบลนาเยี่ย

1. ได้รับองค์ความรู้เพิ่ม ผู้นำทั้งท้องถิ่นที่ท้องถิ่นไม่ได้รู้ทุกเรื่อง ในตำบลนาเยี่ยมีการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการบริโภค อุปโภค และการเกษตร บุคลากรท้องถิ่นยังไม่มีองค์ความรู้ จะนำความรู้ไปพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ต่อไป
2. ดีใจที่ได้รับความรู้ ในนามสมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาเยี่ย จะนำแนวทางไปพัฒนาต่อไป หากเป็นไปได้อยากไปจัดประชุมที่เทศบาลตำบลนาเยี่ย

ตำบลสำโรง

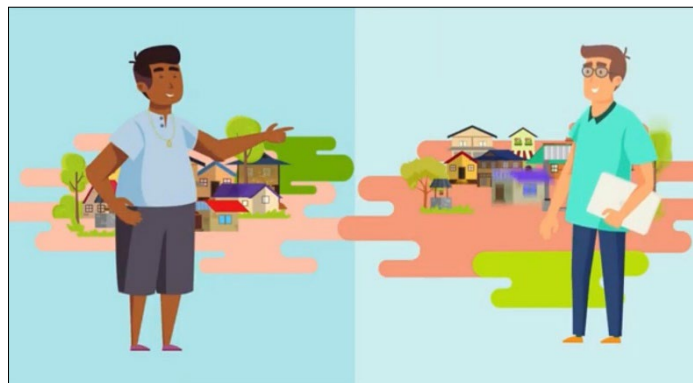
ได้ความรู้เพิ่มขึ้น ตำบลสำโรงมี 10 โครงการ แต่ยังขาดยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งโครงการยังมีน้ำเพื่อการเกษตร และขาดทุกอย่าง เพียงแต่ยังบริหารจัดการน้ำได้ จากการทำประชาพิจารณ์ บริหารจัดการแบบพึ่งพาตนเอง สภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ดินหินปนทราย ไม่เก็บน้ำไม่ถึง 50 % บริหารแบบ 3 รูปแบบ คือ ระยะสั้น กลาง และระยะยาว (ได้ดำเนินการผลักดันเสนอให้กับ สส. ประสานกับทรัพยากรน้ำภาค 11 สร้างฝายขนาดเล็ก 20 ล้า นลวม. แต่ยังไม่รู้ว่าจะได้งบประมาณดำเนินการหรือไม่) โครงการระยะสั้นและกลางยังให้ อบต.แก้ไขปัญหา แต่โครงการที่มีงบประมาณมากสามารถเสนอแผนไปยังอำเภอ จังหวัดได้ต่อไป

3. กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือฝังน้ำและปฏิทินการผลิต

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ สอบถามข้อมูลตำบลนาเยี่ยและตำบลสำโรงว่ามีการทำนาปี นาปรัง มีพื้นที่ในการทำการเกษตรเท่าไร และมีปริมาณความต้องการการใช้น้ำกี่ ลบม./ปี ซึ่งทั้ง 2 พื้นที่ ยังไม่สามารถตอบคำถามได้ เนื่องจากยังไม่ทราบข้อมูลที่ชัดเจน

จากนั้น คุณคาร์ณ นิมอนงค์ชวนผู้เข้าร่วมชมวีดิทัศน์เรื่องการจัดทำแผนน้ำของ อบต. ต้น กับ อบต. ตาล ซึ่งในคลิปวีดิทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับมีหมู่บ้านอยู่ 2 หมู่บ้าน ระหว่าง อบต. ต้น กับ อบต. ตาล มีการบริหารปัญหาน้ำแล้งต่างกัน อบต. ต้น ใช้วิธีการคิดอะไรได้ก็จะลงมือทำ ส่วนนายก อบต. ตาลนั้น เริ่มจากชวนชาวบ้านมาวางแผนจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการการใช้น้ำ ปริมาณน้ำในอ่างฯ และปริมาณน้ำฝน แล้วจัดทำระบบข้อมูลทำแผนที่ชุมชน เพื่อดูเส้นทางน้ำและการเพาะปลูกพืช และชวน อบต. ไกลเคียงมาช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม น้ำแล้งร่วมกัน จากนั้นก็เริ่มเขียนแผนปฏิบัติการโดยบรรยายการระยะเวลาในการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์งบประมาณที่ใช้ ผู้ดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และร่วมกันระบุพื้นที่ตั้งของโครงการ ขออนุญาตและออกแบบโครงการที่จะทำ ช่วยกันประมาณราคาตามระเบียบที่ถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่รัฐให้งบประมาณชุมชนของ อบต.ตาลก็พร้อมเสนอได้ทันที เพียงเริ่มต้นด้วยการสำรวจหาสมมูลน้ำในพื้นที่ ร่วมกันเขียนแผนปฏิบัติการน้ำของชุมชนเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทน้ำของส่วนกลาง การแก้ปัญหาเรื่องน้ำของชุมชนง่ายขึ้นทีเดียว

คุณชินุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า หลังจากทำงานวิจัยจะต้องเป็น อบต.ตาล ที่มีข้อมูลและการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ/ขั้นตอน ซึ่งนำเสียดายที่หลายโครงการเขียนโครงการเรียบร้อยแล้ว แต่มีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น ไม่มีที่ทิ้งดินสาธารณะ หากจะนำดินไปทิ้งที่วัด เจ้าอาวาสต้องขออนุญาตและได้รับใบอนุญาตจากกรมการศาสนา ก่อน ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน สัปดาห์หน้าจะมีงบกลางปี กรอกเข้าสู่ระบบ ชาวบ้านเขียนชื่อโครงการได้ เมื่อลงระบบจะต้องมีการออกแบบก่อสร้าง พื้นที่ดำเนินการ ชาวบ้านเขียนเองไม่ได้ หากรอเจ้าหน้าที่เทศบาล/อบต. ช่วยเขียน อาจจะไม่ทัน ทำให้ชาวบ้านนำงบประมาณไปใช้ประโยชน์ไม่ได้ เป็นต้น โครงการนี้จะมาช่วยให้องค์กรผู้ใช้น้ำใน 33 ตำบล เขียนแผนนำชุมชน จนได้รับการสนับสนุนจากเทศบาล อบต. และหน่วยงานในระดับต่างๆ ต่อไป

3.1 เรียนรู้เครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 2 กลุ่มย่อย รายตำบล เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต ดังนี้

- 5) เครื่องมือผังน้ำชุมชน พริ้นท์แผนที่จาก google map เอาแผนที่กลางไปวาดตามนี้ เพิ่มเติมรายละเอียดในสิ่งที่ google map ไม่มี ขอให้ลงข้อมูลให้ละเอียด ตรวจสอบข้อมูล และทำให้สมบูรณ์ จุดไหนที่เป็นปัญหา ทางไหลของน้ำในทุกฤดูกาลให้มาร์คตำแหน่งไว้

เมื่อพูดคุยสร้างการเรียนรู้เสร็จสิ้น ทีมวิจัยให้ผู้เข้าร่วมทั้ง 2 พื้นที่ เรียนรู้การทำเครื่องมือฝังน้ำและปฏิทินการผลิต ก่อนที่จะลงไปทำร่วมกับคนในชุมชนต่อไป และต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2565 จะมาวิเคราะห์อนาคตร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

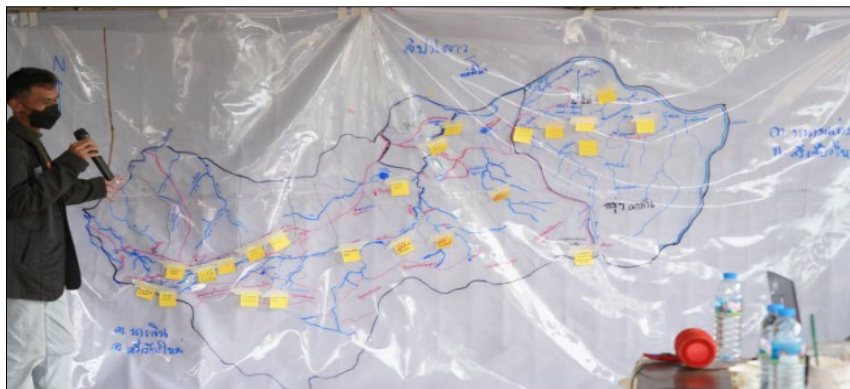
บรรยากาศการทำเครื่องมือฝังน้ำและปฏิทินการผลิต

3.2 นำเสนอข้อมูลจากฝังน้ำและปฏิทินการผลิตของ 2 ตำบล

ฝังน้ำชุมชนตำบลสำโรง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดอุบลราชธานี

คุณสมศรี จันทาทอง นำเสนอว่า ตำบลสำโรง มีแนวเขตติดต่อกับตำบลเหล่างาม ติดต่อประเทศลาว อำเภอศรีเมืองใหม่ จากการดูฝังน้ำ จะเห็นลำห้วยในแต่ละบ้าน มี 14 ลำห้วย ไหลลงแม่น้ำโขงหมด ไหลขึ้นเหนือ มีลำห้วยหลัก คือ ห้วยลำแข้ง ร่องน้ำ มีห้วยไร่ บางลำห้วยไม่ได้ใส่ชื่อ ห้วยช้าง ห้วยภูโรง ห้วยหนาม ซึ่งมีการไหลลงแม่น้ำโขงทั้งหมด ปัญหา คือ ไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำ พื้นที่ลาดเอียง บ้านผาชัน ฝนตกไหลลงแม่น้ำโขงหมด ช่วงหน้าแล้ง ม.ค.-พ.ค. จะแล้งมากไม่มีน้ำ สปป.ลาว จะอุดมสมบูรณ์มากกว่า ส่วนฝังน้ำมีแต่หิน และเจาะน้ำใต้ดินไม่ค่อยได้ น้ำน้อย หมู่บ้านนาเจริญไม่มีท่อส่งน้ำและแหล่งน้ำต่ำในพื้นที่การเกษตร แหล่งน้ำอีกแห่งหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานผาแต้ม เข้าไปพัฒนาแหล่งน้ำได้ยาก

กำนันบิน คงทน กล่าวเสริมเรื่องแนวเขา ถัดจากเขาจะเป็นแม่น้ำโขง มีลำห้วยหลัก คือ ลำห้วยสะทุง ไหลมาจาก บ้านนาขามลงสู่แม่น้ำโขง แม่น้ำสาขา คือ ลำห้วยไร่ และห้วยบงมาที่ห้วยสะทุงเช่นกัน ส่วนบ้านนาเจริญมาจากห้วยหินห้าว ไหลมาทางห้วยตาหวัง พื้นที่ตำบลสำโรงเป็นพื้นที่ลาดเอียง มีแยกบ้านนาเจริญ สมัยก่อนไม่มีแหล่งน้ำ อาศัยน้ำฝนอย่างเดียว ประมาณ 2 เดือนก็ต้องขุดลอก สมัยนี้คนต้องไปเร็วกว่าธรรมชาติ มีการหว่านข้าวก่อนฝนมา ส่วนตำบลสำโรงจะมีน้ำดำ อาศัย น้ำจากหน่วยงานต่างๆ กรมพัฒนาที่ดิน 1,600 ลบม. ชุมชนสมทบค่าน้ำมัน 2,500 บาท มีทั้งหมด 100 กว่าบ่อ มีฝายที่เกิด จากลำห้วยของชุมชนรวมตัวกัน ของ อบต. อบจ. และมูลนิธิอุทกพัฒน์สนับสนุนอุปกรณ์ ค่าแรงชุมชนทำเอง ชุมชนมีการเก็บ ข้อมูลเพื่อให้เห็นการบริหารจัดการน้ำ มีการปรับเปลี่ยนจากการทำนาไปทำไร่มันลำปะหลังและยางพารา อาศัยน้ำธรรมชาติ แหล่งการกักเก็บน้ำไม่เพียงพอ ฝายหนึ่งมีความจุไม่ถึง 10,000 ลบม. อยากทำเป็นระบบธนาคารน้ำใต้ดิน กำลังทดลองอยู่ใน ระบบเปิด ระบบปิดยังทำไม่ได้ ต้องยืนยันว่าทำแล้วได้ประโยชน์อย่างไร ซึ่งในระบบจะต้องมีทั้งระบบเปิดและระบบปิด พื้นที่ ขุดไป 4 เมตรจะถึงหิน หากจะระเบิดหินลงไปต้องใช้งบประมาณมาก การมองการณ์ไกลมองคนละอย่าง หน่วยงานมอง งบประมาณ แต่ของเรา มองเรื่องความสำเร็จเป็นหลัก

ข้อเสนอแนะจากหัวหน้าโครงการ

- 1) หากสนใจทำเรื่องธนาคารน้ำใต้ดิน พื้นที่ตำบลวังหามแห จังหวัดกำแพงเพชรมีการทำธนาคารน้ำใต้ดิน และ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ตำบลน้ำเย็น ตอนนี้ น้ำขึ้นเป็นบาราย ให้พี่น้องชาวบ้านทดลองทำ เก็บข้อมูลไป ยืนยัน อบต. นำข้อมูลไปสื่อสารกับ อบต. เพื่อนำไปขยายผลการดำเนินงาน
- 2) ป่าไม้ที่ตำบลสำโรงเป็นป่าชุมชนทุกหมู่บ้าน เป็นแหล่งอาหารและที่เก็บน้ำ ซึ่งยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำชาติ คือ การฟื้นฟูป่าต้นน้ำ มีผลต่อการดูเรื่องน้ำ ไม่ได้น้ำจากแม่น้ำโขง ทั้งน้ำลงแม่น้ำโขง หาก ไม่มีป่ายังประสบภัยแล้งเพิ่มขึ้น ซึ่งมีแนวเขาวงเป็นตัวปะทะไม่ให้น้ำไหลลงแม่น้ำโขงซาลง ปัจจุบันฝนตก น้ำ จะไหลลงแม่น้ำโขง เพราะไม่มีพื้นที่ป่ามากำบัง ในแผนยุทธศาสตร์จึงต้องฟื้นฟูป่า อาจจะต้องมีการทำฝาย ชะลอน้ำร่วมด้วย
- 3) การทำแผนที่ในการเห็นข้อมูลทั้งระบบ เพื่อนำข้อมูลมาออกแบบกระบวนการทำงานร่วมกัน ทำไมต้องตั้ง งบประมาณปลูกป่าต้นน้ำ เนื่องจากเห็นว่าน้ำจะเก็บน้ำและให้น้ำไหลช่วงไหน ขอให้เก็บรายละเอียดในส่วนนี้ ร่วมด้วย พรบ.น้ำ 2561 มีประโยชน์ เนื่องจากพื้นที่เรามีอุทยานแห่งชาติผาแต้ม แต่ในกฎหมายน้ำสามารถ ช่วยให้ทุกหน่วยงานมาประชุมร่วมกัน จะขอเข้าไปทำฝาย ฟื้นฟูป่าต้นน้ำ เขียนข้อเสนอโครงการมาเพื่อ นำเสนอสู่ สทช.ที่มีอธิบดีกรมอุทยานเข้าร่วมด้วย กฎหมายน้ำจึงช่วยให้ทำอะไรบางอย่างได้ด้วย ทำได้/ทำ ไม่ได้ค่อยหารือกัน ดังนั้น แผนที่เป็เครื่องมือในการดูระบบโครงการ ชวนท่านวิเคราะห์เพื่อเสนอแผนอย่าง เต็มที่ก่อน อยากให้สะท้อนว่าป่าชุมชนจะเป็นแนวอนุรักษ์ป่าชุมชนได้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของ นายกรัฐมนตรีที่ไปร่วมประชุมกับนานาชาติเพื่อลดสภาวะโลกร้อน เพื่อนำแผนงานมาฟื้นฟูต่อเนื่อง
- 4) ผากเรื่องข้อมูลบ่อเก็บน้ำขนาดเล็กพวกนี้จะเก็บทั้งหมด ขุดทุกปี หากไม่เก็บข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน จะไม่ทราบ สภาพบ่อปัจจุบัน ซึ่งต้องมีการทำแผนที่อีก 1 แผ่น เป็นเรื่องของการใช้ประโยชน์จากที่ดิน ขนาด 1X1 เมตร เนื่องจากสามารถนำเสนอในท้องประชุมศาลากลางได้ร่วมด้วย

ฝังน้ำชุมชนตำบลนาเยีย อำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี

คุณสันติ ศรีบุญ นำเสนอว่า เทศบาลตำบลนาเยีย จะเป็นเส้นทางจากนาสรวงลงมาในลำน้ำโดม ก็ให้เห็นทั้งลำน้ำน้อย น้อยใหญ่ ลงแม่น้ำมูล มีปัญหาเรื่องการทำฝายชะลอน้ำ เก็บน้ำไม่ได้มาก การเกษตรใช้จากน้ำลำน้ำโดม เป็นเขตแดน จะเป็น ฝายชะลอน้ำ ไหลลงลำโดม มีกรมชลประทานดูแล

ข้อเสนอแนะจากหัวหน้าโครงการ

- 1) เก็บข้อมูลเพิ่มเติมว่าใครดูแลฝายชะลอน้ำเพื่อใช้ ทำนา ใช้เพื่อการเกษตร
- 2) ในส่วนของการนำแผนที่ตำบลนาเยียมมาเป็นแผนที่หลัก มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ที่ผ่านลำน้ำโดมใหญ่ เป็นบริบทของโขงซีมูล ลำห้วยที่อยู่ในเขตเทศบาลนาเยียมและรอยต่อจะเป็นพื้นที่ราบ มีส่วนร่วมในการขุดลอกห้วยสะเลาะ เพิ่งได้รับงบประมาณในการขุดลอก สิ้นฤดูฝนก็จะมีน้ำใช้ ยังมีอีกหลายส่วนที่ต้องการให้อาจารย์เติมเต็มและลงขับเคลื่อนงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จต่อไป (คุณนิยม เจริญ)
- 3) มีการเก็บข้อมูลการใช้น้ำประปา หรือค่าเก็บน้ำประปาหมู่บ้าน/เดือน ไร่หรือไม่ สามารถนำมาวิเคราะห์ปริมาณน้ำต้นทุนได้

จากการวิเคราะห์ปริมาณน้ำต้นทุนต่อไป มีการใช้น้ำทางเกษตร แต่ยังไม่รวมน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค หากมีการเก็บข้อมูลทุกเดือนจะเห็นแนวโน้มการใช้น้ำ สรุปค่าเฉลี่ยมีการใช้น้ำ 50 ลิตร/คน/วัน ซึ่งคนพึ่งพาการใช้น้ำฝน หากช่วงนี้ฝนไม่ตก ใช้น้ำจากแหล่งไหน ต้องกักเก็บน้ำไว้ใช้อย่างไร มีการต่อรองหน่วยงานด้วยข้อมูล ย้อนกลับไปดูแผนที่ได้ เพื่อทำให้เห็นว่าบ้านเรามีต้นทุนอะไร มีแผนน้ำชุมชน ตัวอย่างแผนที่ดาวเทียมเป็นของปีไหน วันนี้ทำให้เห็นภาพรวมเพื่อขยับการดำเนินงานต่อเนื่อง ดังนั้น ทีมกลางขอให้ทีมวิจัยช่วยเก็บข้อมูลและนำเสนอข้อมูล เพื่อเตรียมพูดคุยคุยกับ ผวจ. และสำนักงานทรัพยากรน้ำภาคต่อไป

สรุปว่า สิ่งที่ชุมชนสามารถทำได้เอง เขียนแผนเอง เพื่อนำเสนอต่อ อบต. หรือนำเสนอต่อโครงการต่างๆ ที่มีงบประมาณลงมาสนับสนุนในพื้นที่ได้ร่วมด้วย หากเงินงบประมาณที่ อบต. จะสนับสนุนได้ สามารถนำเสนอแผนน้ำชุมชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การทำแผนงานน้ำชุมชน เริ่มจากชุมชนพูดคุยกัน มีข้อมูลแผนที่ เมื่อเขียนแผนให้นายก อบต. รับรองแผน ส่งต่อแผนสู่ในระดับอำเภอ และเข้าที่ประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดได้ร่วมด้วย ซึ่งพื้นที่อื่นยังไม่ได้ทำเหมือนกับ 2 พื้นที่นี้ นอกจากนี้ ยังมีอีกเครื่องมือหนึ่ง คือ Timeline การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อศึกษาลักษณะการตกของฝนเปลี่ยนแปลงไป จึงขอฝากคุณมัทยา ค่าแห่ง ลงพื้นที่ชวนชุมชนดำเนินการเครื่องมือนี้ร่วมด้วย

จากนั้น คุณคาร์ณ นิมนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมดูคลิปวิดีโอ ดังนี้

1. คลิปวิดีโอเรื่อง “ลุ่มน้ำประชารัฐสระแก้ว จะถูกจุดอย่างไร ถ้าชุมชนไม่ลงมือทำ”

คลิปวิดีโอนี้มีเนื้อหาเรื่องการจัดการน้ำในพื้นที่ทุ่งมหาเจริญ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีการจัดทำข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนน้ำ นำข้อมูลที่มีในพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยกรมชลประทานเปิดพื้นที่ให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาจัดการน้ำด้วยตนเอง มีการทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้งบประมาณอย่างพอเพียงและเกิดประโยชน์สูงสุด

ในอนาคตทั้งตำบลสำโรงและตำบลนาเยียมมีขั้นตอนการเข้าพบผู้ว่าราชการจังหวัดเหมือนกับที่ตำบลทุ่งมหาเจริญ หลังจากนำเสนอแผนจนได้งบประมาณ 40 ล้านบาทบ้านร่วมบริจาคที่ดิน ดังนั้น การจัดทำข้อมูลของทั้ง 2 ตำบล จึงเป็นการเตรียมการจัดทำแผนเพื่อรองรับงบประมาณ เปรียบเหมือนการสร้างลานบินให้เครื่องบินลงอย่างต่อเนือง

2. วิถีทัศน์แนะนำแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำชุมชนบ้านมาบจันทร์ ต.แก่ง อ.เมือง จ.ระยอง

วิถีทัศน์นี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ เขายายดา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่แกนนำชุมชนบ้านมาบจันทร์ได้มีการบริหารจัดการน้ำร่วมกับบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด จนประสบผลสำเร็จและได้ถอดองค์ความรู้ออกมาเป็น โมเดล 2 สร้าง 2 เก็บ โดย 2 สร้าง คือ สร้างคน และสร้างกติกาการใช้น้ำของชุมชน และ 2 เก็บ คือ เก็บปริมาณน้ำฝนทั้งหมด น้ำในบ่อ เก็บข้อมูลน้ำในแต่ละวันเพื่อการบริหารจัดการน้ำ โดยมีนักวิชาการจากบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด มาช่วยให้ข้อมูลและความรู้สนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อช่วยแก้ไขเรื่องน้ำป่าไหลหลากในช่วงฤดูฝน โดยการสร้างคนและกติกาการใช้น้ำ หากใช้น้ำเกินต้องเก็บเงิน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเก็บน้ำไว้ใช้ของตนเอง สำหรับการเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝน (ป่าต้นน้ำ ฝ่ายชะลอน้ำ) ปริมาณน้ำระเหย เก็บน้ำโดยการชะลอน้ำในฤดูฝน การฟื้นฟูพื้นที่ป่า 5 ระดับ เพื่อชะลอการตกลงของเม็ดฝน และการเก็บน้ำของชุมชน โดยการจัดทำฝังกั้น มีลำคลองกั้นเส้น เพื่อดูน้ำต้นทุน ขุดลอกในส่วนที่น้ำตื้นเขิน และทำธนาคารน้ำใต้ดิน ลดน้ำท่วมขังในช่วงหน้าฝน เก็บปริมาณน้ำใต้ดิน ประหยัดน้ำ และลดเรื่องลูกน้ำยุ่งลายร่วมด้วย

เมื่อชมวิถีทัศน์เสร็จสิ้น คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า คนที่ได้ประโยชน์คือคนในชุมชน ที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณการระเหย ปริมาณและลักษณะการตกของฝน หลังจากนั้นทีมงานพี่เลี้ยงจะชวนทุกท่านเก็บข้อมูลในพื้นที่อีกครั้งหนึ่ง เพื่อนำข้อมูลมาสู่การจัดทำแผน และบรรจุแผนไว้ใน อบต. ต่อไป

4. กิจกรรมสรุปบทเรียนจากการทำกิจกรรม

คุณดวงมณี นารีนุช พี่เลี้ยงจากศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน ชวนผู้เข้าร่วมสะท้อนบทเรียน/ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ สรุปได้ดังนี้

ตำบลนาเยียม

- 1) จากที่เคยมาหาเหตุในช่วงฤดูฝน มาครั้งนี้เห็นความอบอุ่นที่เห็นผู้นำเห็นความสำคัญเรื่องน้ำ ขยับแผนไปยัง อบต. และหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สิ่งเหล่านี้จะกลับไปสู่ชุมชน และตอนนี้มีปัญหาเรื่องฝน

ตก ไม่มีกิจกรรมจากสถานการณ์ต่างๆ ร่วมกัน จะได้นำประสบการณ์ไปต่อยอดการดำเนินงาน นำงานวิจัยไปสื่อสารกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อแจกจ่ายให้เป็นองค์ความรู้กับโรงเรียนต่อไป คนที่จะมองภาพออก คือ คนในชุมชน ดีใจที่เห็นทีมลงชุมชน เพื่อเห็นสภาพพื้นที่และนำไปพัฒนางานให้เป็นประโยชน์ (คุณนิยม เจริญ)

- 2) สมาชิกยังใหม่อยู่ ขอบขอบคุณที่มาฟังเป็นครั้งแรก ครั้งหน้าจะพาไปพื้นที่เทศบาลตำบลนาเยี่ย เชิญตำบลสำโรงไปพื้นที่ด้วย มาครั้งแรก มีความยินดีและอบอุ่นใจ ครั้งหน้ามีอีกจะขอมาร่วมประชุมด้วย (คุณธวัชชัย โศกเกตุ เทศบาลตำบลนาเยี่ย)

ตำบลสำโรง

- 3) ขอบขอบคุณทีมงานที่ลงพื้นที่ชี้แนะการพัฒนาตำบล รู้สึกดีใจ และมีความคิดที่ว่าเราอยู่ในพื้นที่ น้อมรับแนวคิดจะนำไปพัฒนา สิ่งที่ฝากคณะอาจารย์เรื่องระหว่างหน่วยงานพื้นที่กับหน่วยงานราชการ เนื่องจากพื้นที่อยากทำงานให้สำเร็จ หากมีข้อเสนอแนะต่อการช่วยขับเคลื่อนงานในชุมชนสามารถบอกได้ ชุมชนจะภาคภูมิใจที่สุดเมื่อสามารถแก้ไขปัญหาได้ในแต่ละส่วน ขณะนี้ได้มีการจัดทำประชาพิจารณ์เกี่ยวกับโครงการต่างๆ ลำห้วยต่างๆ ไปยังกรมทรัพยากรน้ำและผู้ช่วย สส. ส่งสำนักรบประมาณ 448 ล้านบาท เพื่อเป็นงบประมาณปี 2566 ไม่รู้ว่าจะได้รับงบประมาณสนับสนุนหรือไม่ หากมีโอกาสช่วยติดตามงาน และลงพื้นที่มาช่วยชี้แนะแนวทางการทำงานรูปแบบนี้บ่อยๆ จะดีมาก (คุณบิน คงทน)
- 4) ขอบขอบคุณอาจารย์ในการประชาคม เช่น บ้านนาหว้า ภูหินเหล็กไฟ จะมีป่าชุมชนในพื้นที่ ต้องการดำเนินงานให้สำเร็จ เป็นหน้าที่ของ อบต.หากมีโอกาสร่วมเวที เสียโอกาสในช่วง 7 ปีที่ผ่านมา หากพื้นที่เห็นความสำคัญจะต้องร่วมมือกันทำ ในเขตป่าชุมชนจะต้องทำข้อมูลตามที่อาจารย์แนะนำ เพื่อเขียนแผนในการดำเนินงานให้สำเร็จใน 5 ปี หรือ 10 ปี ขอขอบคุณมาก (ผญ.หมู่ 3 ตำบลสำโรง)

ตัวแทนนักวิชาการ

ดร.กิงกาญจน์ สำนวนเย็น กล่าวว่า ข้อมูลที่ดีจะต้องมาจากข้อมูลของตนเอง เกิดการเติมเต็มข้อมูลกัน เป็นความหวังของผู้นำ และเราเป็นสมาชิกของชุมชน หมวกเปลี่ยนการใช้ข้อมูลยังไม่เปลี่ยน หลายหน่วยงานยังไม่คิดว่าเข้ามาเกี่ยวข้อง สิ่งสำคัญ คือ อย่าเชื่อพวกเราและไว้ใจเรา อย่ากลัวผิด เพราะผิดเป็นครู

คุณมัทยา คำแหง กล่าวว่า เวลาไปงานก็ลงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง จากการฟังผู้ใหญ่ กำนัน มีหลักสูตรการติดตามโครงการหรือไม่ ฝากด้วย วันนี้ผู้นำเข้าร่วมประชุมเพื่อให้เข้าใจโครงการว่าเป็นอย่างไร กำนันบิน กำนันนิยม ทำเพื่ออะไร หากเข้าใจแล้ว จะรู้อย่างขาดข้อมูลอะไร เพื่อให้สามารถทำงานต่อเนื่องได้ สำหรับแผนที่ของตำบลนาเยี่ย ทีมที่เลี้ยงอยากได้แผนที่ใหญ่ ติดไว้ในที่ส่วนกลางของหมู่บ้านหน่วยต่างๆ มาดูงาน ขนาด 2X4 เมตร มาตราส่วน 1:50,000 จึงมีข้อตกลงว่าจะไปทำข้อมูลใหม่ในตำบลนาเยี่ย ทำแผนที่ขนาดใหญ่มากขึ้น อัตราส่วน 1:20,000 เชิญคนมาทำงานมากขึ้น ส่วนของสำโรง คือ ต้องทำให้ละเอียด ต้องทำข้อมูล Timeline อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นก็มีอบรมเก็บข้อมูลแหล่งน้ำแต่ละหนอง บ่อ และการวิเคราะห์ข้อมูลและเขียนแผน

เมื่อได้แผนแล้วจะนำเสนอเข้า อบต. อาจจะเป็นการสื่อสารกันไม่เข้าใจ อยากให้แผนบรรจุใน อบต. หาก อบต.ไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณได้ แต่ยังมีหน่วยงานต่างๆ ที่ได้ที่นำเสนอในช่วงต้นมาสนับสนุนได้ร่วมด้วย และมีงบประมาณประมาณพื้นที่ละ 40,000 บาท ในการดำเนินกิจกรรมตามแผนภายใต้โครงการวิจัยนี้ ขอให้พูดคุยกันว่าอยากจะทำเรื่องอะไร สิ่งสำคัญ คือ แผนการจัดการเรื่องน้ำจะต้องถูกบรรจุในท้องถิ่น สามารถดูข้อมูลร่วมกันได้ วันนี้นอกจากจะมาอบรมแล้ว ยังเป็นการตกลงร่วมกัน ทีมเทศบาลตำบลนาเยี่ยเป็นทีมงานที่ได้รับการเลือกตั้งใหม่ ตำบลสำโรงมีทีมงานใหม่และเก่า เป็นรุ่นพี่ที่ช่วยพื้นที่ต่อไปในอนาคต ขอขอบคุณทีม คุณชัชวาลวัฒน์ มณีศรีขำ ทุกอย่างตอบคำถามได้ มีความชัดเจนเรื่องข้อมูล ขอขอบคุณน้องๆ ขอขอบคุณทีมตำบลสำโรง ตำบลนาเยี่ย ขอให้ทุกท่านเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ปิดประชุมเวลา 14.40 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชัชวาลวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เอกสารแนบ ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำของตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย และตำบลสำโรง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำของตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำของตำบลนาเยี่ย อำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี

ชนิด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ข้าวหอมมะลิ 105 (นาปี)			เตรียมดิน	ปรับปรุงดิน	หว่านข้าว	ใส่ปุ๋ยรอบที่ 1	กำจัดวัชพืช	ใส่ปุ๋ยรอบที่ 2	เก็บเกี่ยว				5,000 ไร่	1 ครั้ง	1,179 ลบม./ไร่ x 5,000 ไร่ x 1 ครั้ง	5,895,000
มันสำปะหลัง		เก็บเกี่ยว	เตรียมดิน	เพาะปลูก		ใส่ปุ๋ยรอบที่ 1	กำจัดวัชพืช	ใส่ปุ๋ยรอบที่ 2		เก็บเกี่ยว			4,000 ไร่	1 ครั้ง	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล
ยาพารา		เก็บเกี่ยว			ใส่ปุ๋ย	เก็บเกี่ยว						150 ไร่	9 เดือน	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล	
การใช้น้ำ	ใช้น้ำฝน															

ชนิด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ข้าวหอมมะลิ 105 (นาปี)			เตรียมดิน	ปรับปรุงดิน	หว่านข้าว	ใส่ปุ๋ยรอบที่ 1	กำจัดวัชพืช	ใส่ปุ๋ยรอบที่ 2	เก็บเกี่ยว				5,000 ไร่	1 ครั้ง	1,179 ลบม./ไร่ x 5,000 ไร่ x 1 ครั้ง	5,895,000
มันสำปะหลัง		เก็บเกี่ยว	เตรียมดิน	เพาะปลูก		ใส่ปุ๋ยรอบที่ 1	กำจัดวัชพืช	ใส่ปุ๋ยรอบที่ 2		เก็บเกี่ยว			4,000 ไร่	1 ครั้ง	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล
ยาพารา		เก็บเกี่ยว			ใส่ปุ๋ย	เก็บเกี่ยว						150 ไร่	9 เดือน	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล	
การใช้น้ำ	ใช้น้ำฝน															

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำของตำบลสำโรง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำของตำบลสำโรง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ชนิด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ข้าวหอมมะลิ 105 (นาปี)			เตรียมดิน	ปรับปรุงดิน	หว่านข้าว	ใส่ปุ๋ยรอบที่ 1	กำจัดวัชพืช	ใส่ปุ๋ยรอบที่ 2	เก็บเกี่ยว				5,000 ไร่	1 ครั้ง	1,179 ลบม./ไร่ x 5,000 ไร่ x 1 ครั้ง	5,895,000
มันสำปะหลัง		เก็บเกี่ยว	เตรียมดิน	เพาะปลูก		ใส่ปุ๋ยรอบที่ 1	กำจัดวัชพืช	ใส่ปุ๋ยรอบที่ 2		เก็บเกี่ยว			4,000 ไร่	1 ครั้ง	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล
ยาพารา		เก็บเกี่ยว			ใส่ปุ๋ย	เก็บเกี่ยว						150 ไร่	9 เดือน	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล	
การใช้น้ำ	ใช้น้ำฝน															

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ข้าว กข.	ไถกลบตอฟาง				ไถตะ	หว่านข้าว	ใส่ปุ๋ย	ตัดต้นข้าว	ดูแลใส่ปุ๋ยตัดหญ้า	เก็บเกี่ยว	อัดฟาง		7,743 ไร่	1 ครั้ง	1,315 ลบม./ไร่x7,743 ไร่x1 ครั้ง	10,182,045 ลบม./ปี
ข้าวหอมมะลิ 105	ไถกลบตอฟาง				ไถตะ	หว่านข้าว	ใส่ปุ๋ย	ตัดต้นข้าว	ดูแลใส่ปุ๋ยตัดหญ้า	เก็บเกี่ยว	อัดฟาง		7,743 ไร่	1 ครั้ง	1,179 ลบม./ไร่x7,743 ไร่x1 ครั้ง	9,128,997 ลบม./ปี
การใช้น้ำ					ฝนตก											
วัว					ฉีดวัคซีน			วัวเกิดโรคระบาด		ขายวัวได้ราคา			2,200 ตัว		60 ลิตร/วัน/ตัว	48,180,000 ลิตร/ปี 48,180 ลบม./ปี
ควาย					ฉีดวัคซีน			วัวเกิดโรคระบาด		ขายควายได้ราคา			120 ตัว		60 ลิตร/วัน/ตัว	2,628,000 ลิตร/ปี 2,628 ลบม./ปี

สรุปรายงานการอบรม

การพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้นำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

วันที่ 18 ธันวาคม 2564 เวลา 10.15 – 13.20 น.

ณ วัดจุฬามณี ศิริบุรีรัตนอาจารย์ ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นางจิราภรณ์	คำทองจรัส	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
2. นางสาววิไล	จันทร์ประกอบ	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
3. นางมลิวรรณ	พีทธลา	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
4. นายสิทธิพร	โพธิ์ชัย	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
5. นางกำพอง	พุทธานุ	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
6. นายสุรเกียรติ	พันธังาม	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
7. นายอ้ง	ศรีงาม	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
8. นางชุติมา	ครุฑสุวรรณ	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
9. นางสุภาพร	สุวรรณัง	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
10. นายกฤษฎากร	พุดตินอก	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
11. นายประดิษฐ์	รานันท์	แกนนำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์
12. นายประดิษฐ์	เกตุไธสงค์	แกนนำชุมชนตำบลยะวิก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
13. นายเอราวัณ	สีจันเหนือ	แกนนำชุมชนตำบลยะวิก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
14. นายสำเริง	อินอุไร	แกนนำชุมชนตำบลยะวิก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
15. นายมานะพงษ์	มิ่งขวัญมา	แกนนำชุมชนตำบลยะวิก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
16. นายเจริญ	เชิดรัมย์	แกนนำชุมชนตำบลยะวิก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
17. นางวงษ์	ศรีเปล้า	แกนนำชุมชนตำบลยะวิก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
18. นายประสาท	ทาบ้านทัน	แกนนำชุมชนตำบลยะวิก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
19. นายอภิชาติ	คำปลั่ง	แกนนำชุมชนตำบลยะวิก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
20. นายอนุกุล	ทรายเพชร	บริษัท โฟล์คไรซ์ จำกัด
21. นายพีรพล	วงศ์เมือง	บริษัท โฟล์คไรซ์ จำกัด
22. นายยุทธนา	ทองหล่อ	บริษัท โฟล์คไรซ์ จำกัด
23. นางสาวปัทมาภรณ์	เชิดสุข	บริษัท โฟล์คไรซ์ จำกัด
24. นายชินวุฒินันท์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
25. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
26. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
27. นายบุญรักษา	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
28. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
29. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
30. นางสาวอัญญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
31. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 10.15 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและแนะนำทีมงาน

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ขวนผู้เข้าร่วมพูดคุยจาก 2 พื้นที่ ของจังหวัดสุรินทร์ คือ ตำบลยะวีก อำเภอชุมพลบุรี และ ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จากนั้น แนะนำคุณอนุกุล ทรายเพชร กรรมการบริหารบริษัท โฟล์คไรซ์ (Folk Rice) จำกัด และทีมพี่เลี้ยงในพื้นที่ รวมทั้งกล่าวถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประชุมในวันนี้ เรื่องการจัดการน้ำในชุมชนโดยในอนาคต ประเทศไทยมีความคืบหน้าในการบริหารจัดการน้ำ โดยมี พรบ. เรื่องน้ำฉบับใหม่ และถือเป็นเรื่องใหม่ให้ความสำคัญกับชุมชน ท้องถิ่น ในการวิจัยเรื่องการจัดการน้ำและการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ

จากนั้น คุณอนุกุล ทรายเพชร เชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ พร้อมทั้งทีมงาน รวมทั้งเชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ มาชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2. กิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

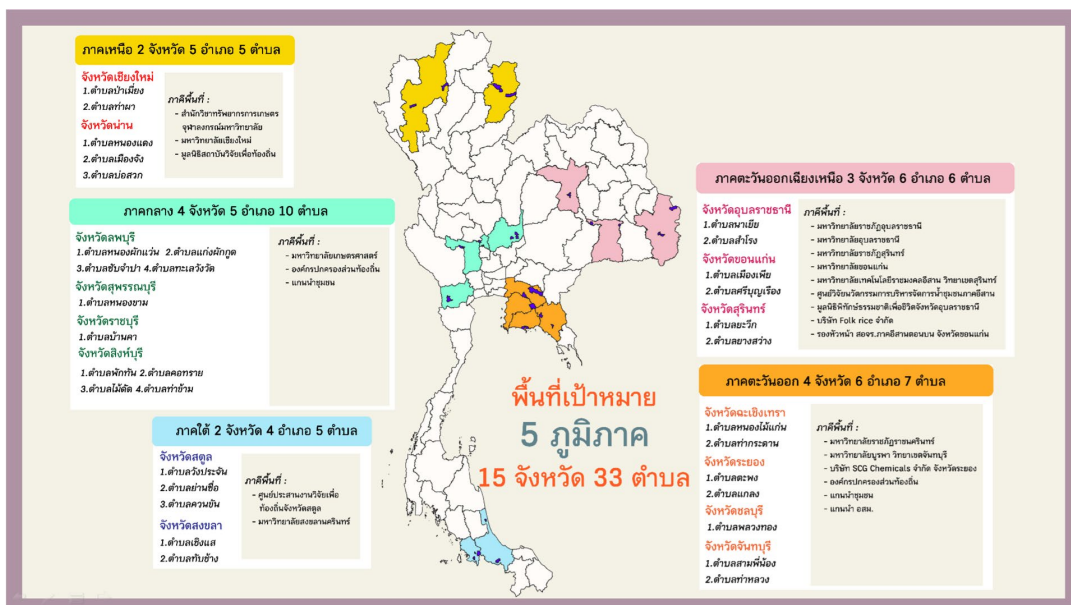

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวว่า ภายใต้โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดำเนินงานครอบคลุมทั้ง 5 ภูมิภาค จำนวน 33 ตำบล ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการน้ำ โครงการนี้ดำเนินงานขยายผลมาจากการดำเนินโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำมาจากเขื่อนภูมิพล ประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาของทีมวิจัยมีการขับเคลื่อนงานวิจัยกับชุมชนผ่านศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) หรือในปัจจุบัน คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งผู้ให้ทุนโครงการนี้ คือ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยมี รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ ที่เป็นประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับทุนและมาสนับสนุนทีมวิจัยตามลำดับ ซึ่ง

บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เป็นธุรกิจเพื่อสังคมและรับทุนมาดำเนินงานทั่วประเทศ จากการมีประสบการณ์การทำงาน เรื่องการบริหารจัดการน้ำมาอย่างต่อเนื่องกว่า 20 ปี

สำหรับเป้าหมายของโครงการ คือ สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ และนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำมีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โครงการนี้ทำทั้งหมด 15 จังหวัด 33 ตำบล โดยในพื้นที่จังหวัดสุรินทร์ ดำเนินการ 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลยางสว่างและตำบลยะวีริก และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรวม 6 ตำบล 6 อำเภอ 3 จังหวัด ดังแผนภาพ

ตนเองอยู่ลุ่มน้ำแม่กลอง จากประสบการณ์การทำงานเรื่องการจัดการน้ำมากกว่า 20 ปี พบว่า คนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจเรื่องการบริหารจัดการน้ำ และเนื่องจากในปัจจุบันสภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้ปริมาณน้ำต้นทุนลดลงลงด้วย หากเราพึ่งพาแต่เพียงน้ำฝนอาจประสบปัญหาภัยแล้งได้ เช่นเดียวกับของตำบลยะวีริก อำเภอชุมพลบุรี ที่ลุงวงษ์ ศรีเปล่า

สะท้อนในเวทีที่ว่า อดีตนองจะตกตามฤดูกาล แต่ในปัจจุบันลักษณะการตกของฝนเปลี่ยนแปลงไป ฝนตกแล้วก็หยุดไปบางช่วงหรือตกหนักภายในระยะเวลาสั้นๆ ชาวบ้านทราบหรือไม่ว่ามีการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศแตกต่างจากในอดีตมาก ดังนั้น ชุมชนจึงต้องทำข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจากในพื้นที่ เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อพบผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ต่อไป นอกจากนี้ ทั้ง 2 พื้นที่ ยังต้องจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำกับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) และจัดทำแผนน้ำตำบลและบรรจุเข้าสู่ อปท. ส่งไปสู่ระดับอำเภอ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และ สทนช. ตามลำดับ ตาม พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

โดยทุกท่านต้องทราบว่าตนเองอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำใด สามารถศึกษาได้จากแผนที่ลุ่มน้ำทั้ง 22 ลุ่มน้ำในประเทศไทย และต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 ลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1 บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย
- 2 นิติบุคคล ≥ 30 ราย
- 3 ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย
- 4 บุคคลธรรมดา + นิติบุคคล + ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย
- 5 บุคคลธรรมดา + นิติบุคคล ≥ 30 ราย
- 6 บุคคลธรรมดา + ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย
- 7 นิติบุคคล + ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย

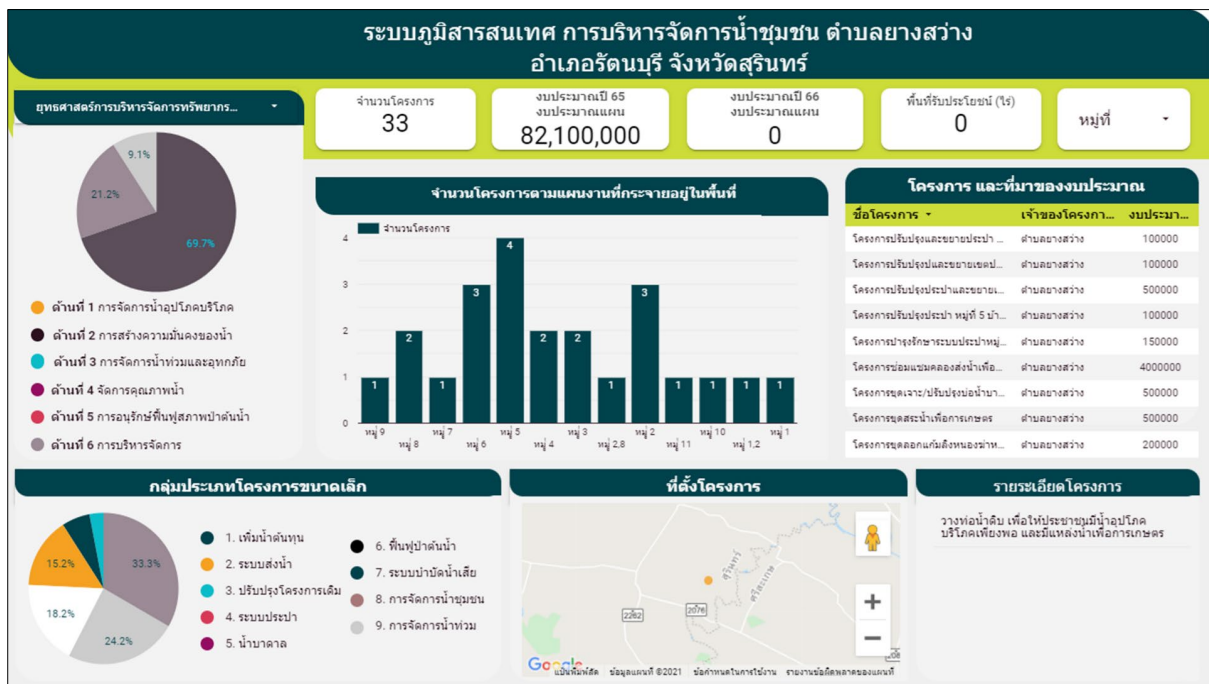
กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

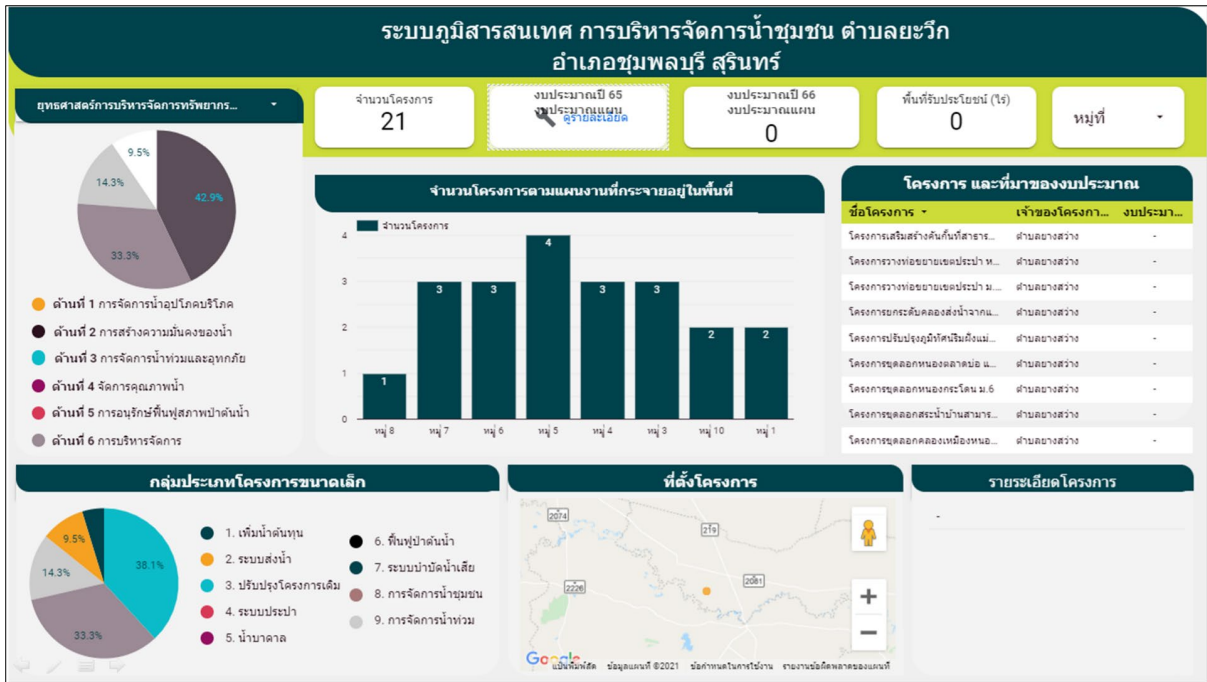
สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่บ้าน
- สามารถเสนอแนะ ให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกสามารถ **หารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา**ร่วมกัน หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้ใช้น้ำเสนอเรื่องร้องขอต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็น **กรรมการผู้แทนคณะกรรมการลุ่มน้ำ** ในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

บทบาทองค์กรผู้ใช้น้ำ คือ 1. บริหารกลุ่มสมาชิกของตนเอง 2. เสนอแนะข้อมูลในนามขององค์กรผู้ใช้น้ำไปสู่กรรมการกลุ่มน้ำ 3. ใช้ข้อมูลกฎหมายในการแก้ไข/ร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีการจดทะเบียนขององค์กรผู้ใช้น้ำ 4. เป็นตัวแทนคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ การแก้ปัญหาเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ หากจะให้ภาครัฐทำงาน (อบต./เทศบาล) หากไม่ทำข้อมูล/โครงการ จะไม่สามารถดำเนินการได้ และหากไม่กรอกใส่ระบบจะไม่มีโอกาสรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน

จากการเก็บรวบรวมและนำข้อมูลแผนพัฒนาท้องถิ่นปี 2560 – 2565 ของตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ มาทำระบบภูมิสารสนเทศ พบว่า มีทั้งสิ้น 33 โครงการ งบประมาณรวม 82,100,000 บาท เน้นที่ยุทธศาสตร์ที่ 1 เรื่องการทำประปาหมู่บ้านเป็นหลัก สำหรับตำบลละเวียง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุรินทร์ รวมทั้งสิ้น 21 โครงการ อยู่ระหว่างการนำเสนอดัชนีงบประมาณ เน้นยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ดังรายละเอียดในแผนภาพต่อไปนี้

โดยการจัดการทรัพยากรน้ำในประเทศไทยมีการบริหารจัดการน้ำครอบคลุม 6 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ ยุทธศาสตร์ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ และยุทธศาสตร์ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ การเขียนแผนน้ำต้องให้ครบยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน เพื่อให้เตรียมโครงการไว้กับโครงการต่างๆ ที่จะลงมาในพื้นที่ หลังจากนั้น หากไม่ทำแผนน้ำบรรจุไว้ที่ อปท. จะไม่สามารถส่งแผนไปยังระดับอำเภอ จังหวัด คณะอนุกรรมการลุ่มน้ำ และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ ดังนั้น การจัดทำแผนน้ำจึงมีความสำคัญ ต้องมีข้อมูลรอบด้าน และมีรายละเอียดโครงการที่สอดคล้องกับการจัดการน้ำในพื้นที่

จากนั้นให้เรียนรู้ผ่านการชมวีดิทัศน์เรื่อง “ลุ่มน้ำประชารัฐสระแก้ว จะถูกจัดอย่างไร ถ้าชุมชนไม่ลงมือทำ” ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการน้ำในพื้นที่ทุ่งมหาเจริญ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีการจัดทำข้อมูล เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนน้ำ นำข้อมูลที่มีในพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยกรมชลประทานเปิดพื้นที่ให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาจัดการน้ำด้วยตนเอง มีการทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้งบประมาณอย่างพอเพียงและเกิดประโยชน์สูงสุด

เมื่อชมวีดิทัศน์เสร็จสิ้น คุณคาร์ณ นิมนองค์ ขวนพุดคุยว่า โครงการนี้จะเกิดรูปธรรมได้ ชุมชนต้องลุกขึ้นมาจัดทำข้อมูลและนำเสนอข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อสะท้อนสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากประสบการณ์การทำงานกับเจ้าหน้าที่ชลประทานจนเกิดกองการมีส่วนร่วมของประชาชนในกรมชลประทาน ที่เน้นกระบวนการดำเนินงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับชุมชน ดังนั้น โครงการนี้จะสามารถดำเนินการได้ ต้องมีการฝึกอบรมให้กับหน่วยงานลงมาทำงานร่วมกับชาวบ้าน ช่วยลดความขัดแย้งในพื้นที่ เพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ของจังหวัดสุรินทร์ เหมือนกับตำบลทุ่งมหาเจริญที่มีการจัดทำแผนน้ำชุมชนเตรียมพร้อมไว้ เมื่อโครงการลงมาก็สอดรับและขอรับการสนับสนุนได้อย่างทันที่ ดังนั้น จึงขอให้ทั้ง 2 พื้นที่ ดำเนินการ 1) การเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝน และ 2) เก็บข้อมูลการระเหยของน้ำทุกหมู่บ้าน จะช่วยให้เห็นว่าปริมาณฝนตกเท่าไร ปริมาณน้ำต้นทุน และดูเรื่องการแผ่รังสีของภัยพิบัติจากอุทกภัย จากการที่ฝนตก 120 มิลลิเมตร/วัน ส่งผลให้เกิดดินถล่มได้ ดังตัวอย่างของชุมชนบ้านมาจันทร์ที่ปัจจุบันยังเก็บข้อมูลดังกล่าวมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการเก็บข้อมูลจะช่วยเรื่องการวางแผนและการบริหารจัดการน้ำ หากไม่มั่นใจ สามารถให้คำแนะนำได้ เราสามารถใช้เทคโนโลยีมาช่วยได้

นอกจากนี้ ยังชวนผู้เข้าร่วมพุดคุยว่า เราทำงานเรื่องการจัดการน้ำกับหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล สถานีพัฒนาที่ดิน เป็นต้น บางหน่วยงานชาวบ้านไม่รู้จักจึงไม่ได้เข้าไปของงบประมาณสนับสนุน ซึ่งในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีการสนับสนุนโครงการขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ดังแผนภาพกลุ่มประเภทโครงการและหน่วยงานที่ดำเนินการ เช่น กองทัพบก กรมอุทยานแห่งชาติและพันธุ์พืช สปก. กรมพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาชุมชนรับผิดชอบเรื่องการทำโคกหนองนาโมเดล สนับสนุนอุปกรณ์แทนการให้งบประมาณ เป็นต้น อย่างไรก็ตามจากแผนภาพจะมี อปท.เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานทุกระดับ โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้ น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่มาชวนให้ทุกท่านทำข้อมูล หากมีข้อมูลที่ชัดเจนตั้งแต่ปีนี้เป็นต้นไปจะช่วยเรื่องการจัดทำแผนน้ำได้ หากไม่มีแผนน้ำบรรจุใน อปท.ก็จะไม่สามารถขอรับการสนับสนุนได้ ชาวบ้านสามารถเขียนชื่อโครงการว่าต้องการทำอะไร ทำแล้วจะได้อะไร และให้เจ้าหน้าที่ อปท.ช่วยเขียนรายละเอียดได้ โดยแผนน้ำจะแยกจากแผนพัฒนาท้องถิ่นทั่วไป การเตรียมข้อมูลปีนี้เป็นสำหรับการเขียนแผนน้ำในปีงบประมาณ 2567

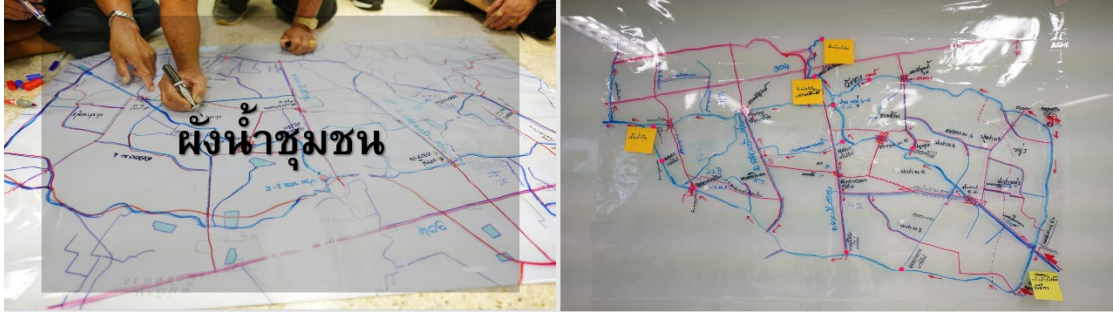
วาระ 3.1 ผลการประชุมคณะกรรมการภายใต้ กษช. 3.1.4 คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก			ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2558-2569) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
กลุ่มประเภทโครงการ และหน่วยงานที่ดำเนินการ			
ประเภทโครงการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	
1. เพิ่มน้ำต้นทุน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ แก้มลิง ขุดสระน้ำ ฝาย ฝายดินน้ำ ฝายชะลอน้ำ ประตูระบายน้ำ เขื่อนทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ ฝนหลวง	ชป. ทน. ทศ. สปก. ปก. กปท. อปท. อส. ฝ. ป.ม. ทบ.	กองทัพบก นทพ.	1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
2. ระบบส่งน้ำ ได้แก่ ระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ	ชป. ทน. ทศ. สปก. อปท. ทบ.	กองทัพบก นทพ.	2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม
3. ปรับปรุงโครงการเดิม ได้แก่ ขุดลอกปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพ ป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง	ชป. ทน. อม. สปก. ปก. กปท. อปท. จท.	กองทัพบก นทพ.	3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
4. ระบบประปา ได้แก่ ประปา เพิ่มประสิทธิภาพการประปา	กปท. อปท.	ภาคเอกชน นทพ.	4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การจัดการคุณภาพน้ำ
5. น้ำบาดาล ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล ธนาคารน้ำใต้ดิน	ทบ. สปก. อปท.	กองทัพบก นทพ.	5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการทำลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ
6. พื้นฟูต้นน้ำ ได้แก่ พื้นฟูป่า	อส. ป.ม. อปท. ทศ. สปก.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.	6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การบริหารจัดการ
7. ระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย	อจน. ศท. ปศ. อปท. สผ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.	
8. การจัดการน้ำชุมชน ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ แก้มลิง สระพวง และการจัดการน้ำชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ	อปท. สสน. อว. ทบ. กสท. สทท.	มูลนิธิของหลังพระ มูลนิธิ อุทาพันธ์ ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.	
9. การจัดการน้ำท่วม ได้แก่ โครงการป้องกันน้ำท่วม เขื่อนป้องกันตลิ่ง	ชป. ทน. จท. อม. อปท. ปก.	กองทัพบก นทพ.	

ดังนั้น เพื่อให้เกิดการวางแผนการจัดการน้ำในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพร่วมกัน จึงขอให้ผู้เข้าร่วมทุกท่านมาเรียนรู้การเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมผ่านเครื่องมือผังน้ำ ปฏิทินการผลิต และ Timeline การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่

3. กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำ ปฏิทินการผลิต และ Timeline การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่

คุณคาร์ณ นิมนองค์ แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 2 กลุ่มย่อย รายตำบล เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำ ปฏิทินการผลิต และ Timeline การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ดังนี้

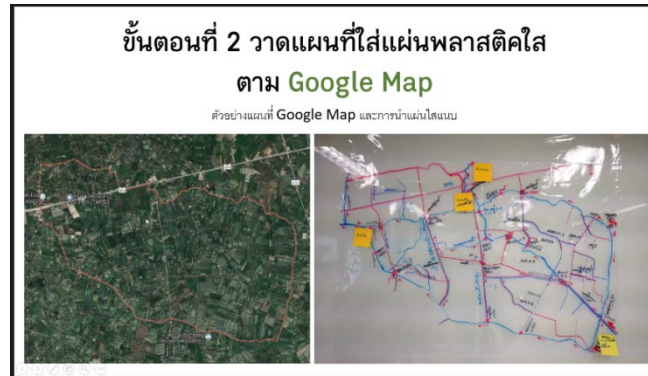
- 1) เครื่องมือผังน้ำชุมชน พิมพ์แผนที่จาก google map เอาแผนที่กลางไปวาดตามนี้ เพิ่มเติมรายละเอียดในสิ่งที่ google map ไม่มี ขอให้ลงข้อมูลให้ละเอียด ตรวจสอบข้อมูล และทำให้สมบูรณ์ จุดไหนที่เป็นปัญหา ทางไหลของน้ำในทุกฤดูกาลให้มาร์คตำแหน่งไว้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนที่ และ แผ่น PCV ใส

ขั้นตอนที่ 2 วาดแผนที่ใส่ลงบนแผ่นพลาสติกใส

- 2) เครื่องมือปฏิบัติการผลิตและการใช้น้ำ เลือกพืชแต่ละชนิดที่เราปลูก ใช้น้ำเท่าไรในแต่ละเดือน และรวมเท่าไร ดังตัวอย่างในแผนภาพของตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี โดยให้เลือกชนิดพืชมา 2 ชนิด เพื่อคิดปริมาณน้ำต้นทุน

เมื่อทำเครื่องมือเสร็จสิ้น คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมจากทั้ง 2 ตำบล นำเสนอเครื่องมือที่ได้ดำเนินการมา สรุปได้ดังนี้

ตำบลยางสว่าง

ตำบลมีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน มีพื้นที่แก้มลิง 700 ไร่ บ้านหนองยางมายังห้วยทับทัน สิ้นน้ำเงินเป็นพื้นที่ยางสว่าง พื้นที่วงกลมเป็นสระน้ำขนาดเล็ก และมีสถานีสูบน้ำ 4 จุด อยู่ในหมู่ 10, 4, 11, 7 เพื่อสูบน้ำจากแก้มลิง และมีโครงการพลังงานแสงอาทิตย์สูบน้ำขึ้นมาเก็บไว้ในแท็งค์น้ำขนาดใหญ่ งบประมาณ 30 ล้านบาท ในพื้นที่ไม่ค่อยมีแหล่งน้ำ มีแต่บ่อเล็กๆ มีการขุดบ่อบาดาลแต่ไม่ได้ขออนุญาต ทิศทางน้ำไหลของน้ำจากตำบลธาตุ ไหลลงพื้นที่กลุ่ม และลงลำห้วยพอก ลำห้วยทับทัน การใช้ประโยชน์ที่ดินใช้ในการทำนา สำหรับแก้มลิงกรมชลประทานดูแล และมีพื้นที่เวนคืนค่าชดเชยของเขื่อนราษีไศล

ข้อเสนอแนะ

1. ควรเพิ่มเติมรายละเอียด เช่น ใครเป็นเจ้าของภาพ/คนดูแลแหล่งน้ำหรือโครงการในพื้นที่ หากมีการตั้งงบประมาณขุดลอก 50 ล้านบาท จะได้ทราบว่าของงบประมาณช่องไหน เป็นต้น

2. แผนที่ชุมชนเป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ระบบการไหลของน้ำ เห็นภาพรวมและสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถนำข้อมูลไปเขียนแผนของงบประมาณสนับสนุนได้ ดังนั้น คนในพื้นที่จะทราบข้อมูลชัดเจนมากกว่าคนนอกพื้นที่ ชุมชนต้องทำข้อมูล รับรู้และนำเสนอข้อมูลในพื้นที่ได้
3. เป็นพื้นที่ที่มีทิศทางน้ำอยู่ที่ชายแดนเขมร โดยน้ำจะไหลย้อนขึ้นทางเหนือ และยังมีอีกพื้นที่หนึ่ง คือ จังหวัดราชบุรีก็มีทิศทางไหลเช่นเดียวกัน

ตำบลยะวีก

ตำบลยะวีกยังไม่ทราบจำนวนพื้นที่ที่ชัดเจน มีการไหลของน้ำจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก มีแม่น้ำมูลไหลผ่าน เป็นพื้นที่ที่มีทรายที่ดีที่สุดในโลก ทิศเหนืออยู่ที่ทุ่งกุลาร้องไห้ เรียกว่าแม่น้ำเสียว เมื่อถึงหน้าน้ำ น้ำจะเต็มและมีน้ำหลากไหลลงมาเชื่อมรวมกัน ส่งผลกระทบกับชุมชนตามสาขาแม่น้ำมูล หากขุดให้เชื่อมกันจะเป็นแก้มลิงธรรมชาติพื้นที่ประมาณ 5 กม. และมีฝายยางที่ชุมชนแสงไม่ทราบขนาด สิ่งที่จะทำ คือ การกั้นที่บ้านท่าขี้เหล็ก มีสถานีสูบน้ำแต่ไม่มีน้ำให้สูบ มีฝายแต่ใช้ไม่ได้จริง อยู่ใกล้บ้านเพชรมีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีน้ำมาก หากน้ำน้อยน้ำจะเค็ม หากขุดแหล่งกักเก็บน้ำจะเชื่อมกันได้ 2 จุด และมีแหล่งเก็บน้ำที่เป็นแก้มลิงธรรมชาติ

เมื่อนำเสนอทั้ง 2 พื้นที่เสร็จสิ้น คุณคำรณ นิมนองค์ สรุพบว่า ทั้ง 3 เครื่องมือ ที่ใช้เน้นการสร้างความสัมพันธ์และการเก็บข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม ปกติสามารถหาข้อมูลได้จาก อบต. ซึ่ง อบต.ดูจากข้อมูลที่มี ใช้ตัวเลขและหลักการคำนวณ ซึ่งอาจจะไม่ได้สำรวจข้อมูลแหล่งน้ำในพื้นที่ที่เป็นปัจจุบัน จึงทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงในพื้นที่ และเกิดการแก้ไขที่ผ่านมาแบบเร็วๆ และไม่ตรงจุด ดังนั้น คนที่เห็นภาพรวมข้อมูลมากที่สุด คือ ชุมชน จะเข้าใจบริบทพื้นที่มากที่สุด วันนี้เราจึงมาชวนเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการจัดทำแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวต่อไป

การทำงานมักใช้น้ำฝนตามธรรมชาติ เราไม่สามารถทราบว่ามีปริมาณฝนตกเท่าไร หรือรอพึ่งจากกรมอุตุนิยมวิทยา จะบอกเพียงภาพรวมของจังหวัดสุรินทร์ ไม่มีการรายงานพื้นที่ระดับตำบล ทั้ง 2 พื้นที่ สามารถเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝนได้โดยขอเครื่องมือวัดน้ำฝนได้จาก อบต. เนื่องจากตำบลยะวีกใช้น้ำฝนในการทำนา ปริมาณการใช้น้ำ 21 ล้าน ลบ./ปี ตำบล ยางสว่างใช้น้ำในการทำนา ปริมาณการใช้น้ำ 19 ล้าน ลบ./ปี นอกจากนี้ ยังมีการปลูกพืชชนิดอื่นและการเลี้ยงสัตว์ร่วมด้วย จึงต้องนำมาคิดเป็นปริมาณน้ำต้นทุนร่วมด้วย

เครื่องมือสุดท้าย คือ เส้นประวัติศาสตร์น้ำชุมชน ในอดีตมีวิถีชีวิตเป็นแบบนี้หรือไม่ หากเราไม่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงจากอดีตมาจนถึงปัจจุบัน จะไม่สามารถกำหนดอนาคตได้ วันนี้เรามีลูกหลานจึงต้องมีการวางแผนเตรียมข้อมูลไว้ก่อน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนน้ำ หลังจากนั้น ทีมงานชวนท่านเก็บรวบรวมข้อมูลให้สมบูรณ์ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันต่อไป

4. กิจกรรมสรุปบทเรียนจากการทำกิจกรรม

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ทุกครั้งหลังทำงานต้องมีการสรุปบทเรียน พร้อมทั้งขอให้ผู้เข้าร่วมสะท้อนความรู้สึกร่วมกับบทเรียน/ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ สรุปได้ดังนี้

ตำบลยะวิ๊ก

1. ดีใจ จะได้นำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำแผนตำบล อำเภอ จังหวัด หากมีแผนในระดับหมู่บ้านตำบลจะง่ายต่อการจัดทำแผนงาน ซึ่งแผนงานไม่ทันในปีนี้ สามารถทำเตรียมไว้ในปี 2567 – 2568 เหมือนกับแผนชุมชน ต้องเข้าไปสู่อปท. หากแต่ละหน่วยงานเข้าใจ มีแผนรองรับจะได้งบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานร่วมด้วย และได้ความรู้เรื่องนี้
2. ได้รับความรู้ กล้าแสดงออก มีแม่น้ำมูลไหลผ่าน มีปลาไหล และมีน้ำอุดมสมบูรณ์มาก จากเดิมที่มีปลาธรรมชาติ ตอนแรกไม่อยากจะมาเข้าร่วม เมื่อมาเข้าร่วมทำให้ได้ความรู้เพื่อพัฒนาตำบลจากจุดเริ่มต้น หากตำบลยะวิ๊กไม่มาจะไม่จุดเริ่มต้น เมื่อดำเนินโครงการจนเกิดรูปธรรมจะมีคนเข้ามาร่วมเพิ่มขึ้น ที่ผ่านมามีเห็นแต่การจัดการโดยเทศบาลเท่านั้น แต่ไม่ทราบรายละเอียด หากเราทำ มีความรู้ สามารถนำเสนอได้ และช่วยให้เราได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
3. กำนันยะวิ๊ก หากไม่มีแผนก็จะยากต่อการพัฒนา จึงต้องมีการวางแผนทำงานก่อนหลัง ต้องจัดการที่ดินอย่างไร วันนี้เรื่องแผนพัฒนาแหล่งน้ำการเกษตร ทำนาทั้งปี บางปีแล้ง บางปีน้ำท่วม ดีใจที่ได้ร่วมประชุมจัดทำแผน จะนำแผนนี้ไปใช้ในชุมชนของเรา เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำใช้อย่างพอเพียง
4. ดีใจที่คุณอนุกุล ทนายเพชร เห็นความสำคัญของการใช้น้ำ ได้ร่วมโครงการและนำเสนอข้อมูล แต่ไม่ทราบว่าส่งข้อมูลที่ใคร แต่ตอนนี้มีความหวังว่าจะเสนอได้ พวกเราจะเป็นตัวขับเคลื่อนให้ชุมชนของเราสมบูรณ์ ขอขอบคุณหน่วยงานและพี่น้องทุกท่านได้ชี้แจงให้ชาวบ้านเข้าใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับชุมชน

ตำบลยางสว่าง

1. เรียนรู้เรื่องการจัดการน้ำโดยชุมชน ตำบลยางสว่างได้รับการจัดสรรน้ำจากภาครัฐ บางโครงการสร้างแล้วไม่ได้ใช้งาน การเรียนรู้เรื่องการจัดการน้ำนำไปทำประโยชน์กับชุมชนได้ โดยเฉพาะ พรบ.น้ำ พ.ศ.2561 เพื่อนำมาเขียนแผนในการจัดการปัญหาทั้งฝนแล้งและน้ำท่วม
2. ได้รับความรู้ และได้พบปะพี่น้อง หากไม่มาเข้าร่วมประชุมก็จะไม่ทราบข้อมูลเรื่องการจัดการน้ำร่วมกัน

พี่เลี้ยงจาก บริษัท โพลิศไรซ์ จำกัด

1. คุณอนุกุล ทนายเพชร กล่าวว่า เป็นหนึ่งในกระบวนการวิจัย โดยทุกคนมาร่วมกันทำข้อมูลต่างๆ การผลักดันโครงการเรื่องใหญ่ๆ ไม่ใช่เรื่องง่าย บางโครงการต้องใช้งบประมาณ ดังนั้น ต้องมีการวางแผนในการทำงาน ทำความเข้าใจอดีต ปัจจุบัน และในอนาคตเราจะทำอะไรร่วมกัน สุดท้ายกระบวนการ

ผลักดันต้องร่วมกันทุกคน ทั้งภาคประชาชนเอง ทีมวิทยากร ได้เกริ่นทั้ง อปท. อบต. อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินั้น จะต้องมีการกู้เงินลงมา จัดการโครงการแบบนี้หรือไม่ เราเป็นส่วนหนึ่งในการร่วมกันทำงาน ซึ่งทุกคนต้องช่วยกันผลักดัน สิ่งที่ได้เรียนรู้ คือ พี่น้องในพื้นที่ที่มีความตั้งใจมาก เนื่องจากที่ผ่านมามีการทำงานกับโซนภาคกลาง เหนือ ตะวันออกเป็นหลัก เมื่อมาทำงานในพื้นที่ ดีใจที่ได้เห็นแววตาที่มุ่งมั่น และเดินทางผลักดันร่วมกัน จะเฝ้ามองการขับเคลื่อนงานต่อไป

2. คุณพีรพลณ์ วงศ์เมือง ขอบคุณทีมวิจัยส่วนกลาง ทีมงานพื้นที่ทั้ง 2 ตำบล ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ จากการลงพื้นที่ 2 ครั้ง และมีการสื่อสารข้อมูลร่วมกัน รู้สึกดีใจที่ได้พาคนในพื้นที่มาทำเครื่องมือทั้ง 3 ชิ้น มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มากขึ้นกว่าที่คาดหวังไว้ ดีใจที่ช่วยกันสะท้อนปัญหา ข้อมูลที่พูดคุยกันจะนำไปต่อยอดการทำงานได้ในอนาคต เพราะว่าเป็นปัญหาของเราต้องช่วยกันแก้ไขปัญหา
3. คุณปัญมาภรณ์ เชิดสุข รู้สึกดีใจที่ได้ลงมาเรียนรู้กับพื้นที่เมื่อชาวบ้านพูดถึงเส้นทางน้ำ ได้ลงพื้นที่พูดคุยมากขึ้น เห็นว่าคนในพื้นที่รู้เรื่องน้ำมากที่สุด เพียงแต่ยังไม่ได้นำข้อมูลมาเรียนรู้ร่วมกัน คาดว่าโครงการที่จะทำร่วมกันในพื้นที่จะออกแบบให้เกิดการทำงานอย่างคุ้มค่ามากที่สุดกับทรัพยากรและกลุ่มหลายๆ ดีใจที่มีกลุ่มองค์กรในพื้นที่ที่มาช่วยกันจัดการ ชื่นชมการทำงานของท่านในหลายปีที่ผ่านมาที่มีการช่วยเหลือกันมาอย่างต่อเนื่อง

ช่วงท้าย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ขอฝาก 4 ประเด็น ดังนี้

1. กระบวนการทำงานพยายามกระตุ้นให้ทุกท่านได้ระดมความคิดเห็นและนำเสนอข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งความจริงผมรับรู้ข้อมูลจากเอกสาร หากทีมผมทำให้แล้วท่านต้องนำเสนอแผนงานกับหน่วยงานต่างๆ ก็จะไม่กล้าพูด ความรู้มีอยู่ในตัวทุกคน แต่จัดระบบไม่ได้ จึงให้เขียนแผนที่เพื่อดูระบบการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน ปกติทำเวทีจะใช้เวลาเต็มที่ การรู้จักกันครั้งแรก หากได้ผลงานดีๆ ต้องมีการจัดการเวลา จะทำให้เราได้ข้อมูลและพลังครบถ้วนสมบูรณ์ หลังจากนั้น คุณอนุกุล ทราวยเพชร และทีมพี่เลี้ยงในพื้นที่จะชวนท่านทำต่อ พี่น้องต้องทำข้อมูลเอง ปีหน้าต้องเสนอแผนต่อเนื่อง เพราะการจัดการน้ำมีการเปลี่ยนแปลง ข้อมูลจึงมีความสำคัญ หากเราหวังเพียงเจ้าหน้าที่ อบต.ที่มีงานมาก และกลุ่มที่จะลุกขึ้นมาทำ คือ องค์กรผู้ใช้น้ำ ในอนาคตเราอาจจะต้องมีการลดการใช้ น้ำลง 15 % เพราะโลกเปลี่ยนแปลงมาก น้ำจะลดลง
2. หากใช้น้ำน้อย ใช้ไฟน้อย ใช้น้ำกระป๋องเดียวแต่ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น และได้เงินตอบแทนเท่ากับการใช้น้ำ 3 กระป๋อง หลังจากนั้นหากไม่ทำและมีความขัดแย้งกับ อบต. ดังนั้น เราต้องช่วยกันทำข้อมูลเพื่อประสานการเขียนแผนโดยการสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ อบต. ขอให้พาทำเรื่อง Timeline จะไม่มีการทะเลาะกัน ช่วยสร้างความสัมพันธ์ และเห็นภาพรวม ความสัมพันธ์ของระบบนิเวศ ชีวิตที่มีความสุข จึงควรชวนทำเครื่องมือนี้ก่อน แผนงานต่อไปที่กลางจะชวนดูว่าควรจัดการน้ำอย่างไร ที่ผ่านมามีหน่วยงานมาชวนทำ เพราะคิดว่าชาวบ้านทำไม่ได้ ไม่ใช่หน้าที่ชาวบ้าน แต่ประสบการณ์การทำงานมา 20 ปี เรื่องการจัดการน้ำ คิดว่าชาวบ้านทำได้ หลังจากนั้นจะต้องทำข้อเสนอโครงการเป็นแผนน้ำของทั้ง 2 ตำบล ส่งให้นายก อบต. เพื่อส่งแผนนี้เข้าที่อำเภอ คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด และคณะกรรมการลุ่มน้ำ
3. เมื่อมีการจัดทำประชาคมหมู่บ้านแล้วใส่แผนเข้ามา เพื่อให้เรื่องของเราถูกบรรจุไว้ในแผน อปท. หากรู้สึกดีแหล่งน้ำว่าอยู่ตรงไหนจะเห็นข้อมูลที่ชัดเจน โดยทีมกลางจะถ่ายทอดผ่านทีมพี่เลี้ยง เพื่อจับพิกัดประกอบข้อมูล และจัดทำแผนน้ำให้พร้อมก่อน เปรียบเหมือนการสร้างสนามบิน เพื่อรอให้

เครื่องบินมาจอด เพื่อสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน ดังนั้น การเตรียมข้อมูลจึงมีความสำคัญมาก ทีมกลางได้จัดสรรเงินในการจัดประชุม มีค่าข้าวค่าอาหารให้รับประทาน และมีพี่เลี้ยงมาช่วย รวมทั้งมีงบประมาณในการปฏิบัติการภายใต้โครงการร่วมด้วย ทีมกลางจะลงพื้นที่อีกครั้งหนึ่งในเดือน กุมภาพันธ์ 2565 หวังว่าทั้ง 2 ตำบล จะร่วมกันขับเคลื่อนงาน จนเกิดเป็นแหล่งเรียนรู้ดูงานในภูมิภาคนี้

4. การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ รวมตัวกัน 30 คน/องค์กรผู้ใช้น้ำดังกล่าวไว้แล้วในช่วงต้น ครั้วเรือนละ 1 คน เตรียมสำเนาบัตรประชาชน ตั้งชื่อกลุ่ม มีตัวแทนกลุ่ม 1 คน เพื่อก่อระบบให้ เมื่อสทนช. ตรวจสอบข้อมูลแล้วจะออกทะเบียนให้ หลังจากนั้นหากไม่มีแผนจะของบประมาณไม่ได้ เพราะว่าเป็นกฎหมายใหม่ (พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561)

ปิดประชุมเวลา 13.20 น.

นายยุทธนา ทองหล่อ/นางสาวพวงทอง เม็งเกิร์ต

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เอกสารแนบท้าย ข้อมูลจากฟลิปชาร์ด 2 ตำบล จังหวัดสุรินทร์

1. ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

ผังน้ำชุมชนตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำของตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

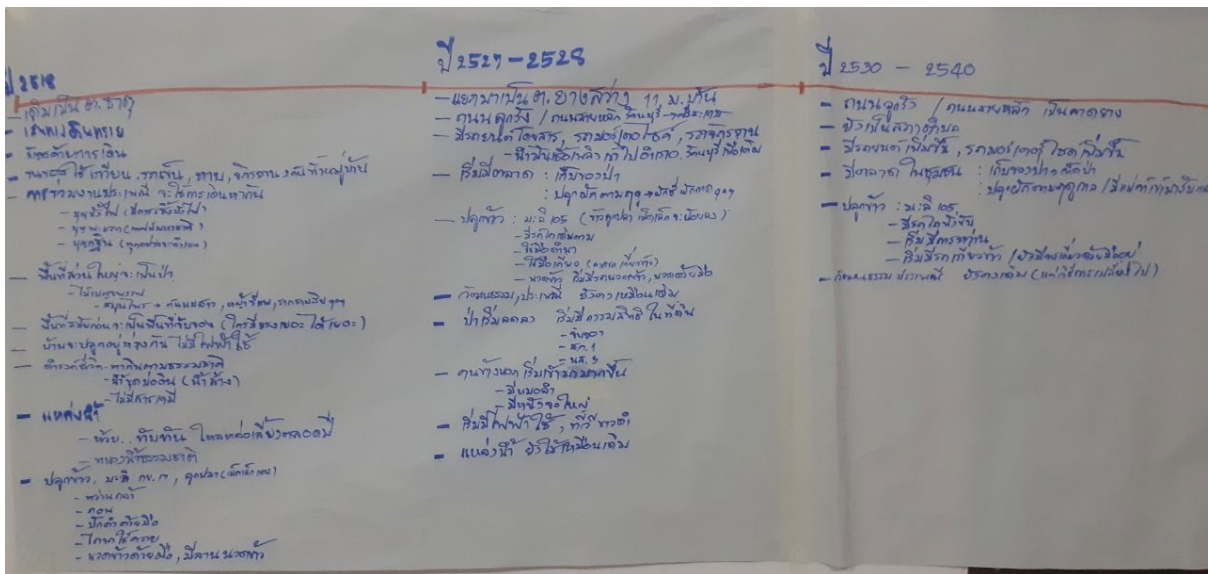
ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบล ยางสว่าง 03ตำบล

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิตต่อปี	ปริมาณน้ำที่ใช้ (ลบ.ม./ไร่)	คำนวณปริมาณน้ำใช้ทั้งหมด (ลบ.ม./ปี)
ข้าวหอมมะลิ 105	หว่าน	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	เก็บเกี่ยว	ไถดิน	หว่านข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	1,200 ไร่	2 ครั้ง/ปี	1,195 ลบ.ม./ไร่	1,912,000 ลบ.ม./ปี
ข้าวโพดหวาน	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	50 ไร่	2 ครั้ง/ปี	541/ไร่	27,050 ลบ.ม./ปี
เลี้ยงไก่	368 ไร่	785 ไร่	320 ไร่	365 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	368x60x365 = 8,059,200/ไร่

ชนิดพืช/สัตว์	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ข้าวหอมมะลิ 105 (นาปรัง)	หว่าน	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	เก็บเกี่ยว	ไถดิน	หว่าน	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	1,200 ไร่	2 ครั้ง/ปี	1,195 ลบ.ม./ไร่	1,912,000 ลบ.ม./ปี
ข้าวโพดหวาน	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	ย่นต้นข้าว	50 ไร่	2 ครั้ง/ปี	541/ไร่	27,050 ลบ.ม./ปี
เลี้ยงไก่	368 ไร่	785 ไร่	320 ไร่	365 ไร่	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	368x60x365 = 8,059,200/ไร่

							เร่ง แตก กอ		เร่ง รวง				ประมาณ 8,000 ไร่			
ข้าวโพด หวาน	ปรับ พื้นที่ ปลูก	รดน้ำ	เก็บ เกี่ยว	ปลูก	รด น้ำ	เก็บ เกี่ยว							50 ไร่	2 ครั้ง/ ปี	541 ลบม./ ไร่x50 ไร่x2 ฤดูกาล	54,100 ลบม./ปี
เลี้ยงโค เนื้อ	←												368 ตัว	365 วัน	60 ลิตร/ วัน	368 ตัว ใช้น้ำ 60 ลิตร/วัน = 22,080 ลิตร x365 วัน = 8,059,200 ลิตร/ปี

Timeline การเปลี่ยนแปลงของชุมชนกับบริหารจัดการน้ำของตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ (พ.ศ.2518 – 2540)

ปี 2518-2526

- 1) เดิมเป็นตำบลธาตุ
- 2) เส้นทางเป็นดินทราย สัญจรด้วยการเดิน ขนของใช้เกวียน รถเข็น หาบ จักรยาน 2 คันทั้งหมู่บ้าน
- 3) การร่วมงานบุญประเพณีจะใช้การเดินทางกัน งานบุญบั้งไฟ บุญพะเวท บุญฐิน
- 4) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้เบญจพรรณ สมุนไพร ต้นนมสาว ทุญี่รีแพร และรากสามสิบ
- 5) พื้นที่สมัยก่อนเป็นพื้นที่จับจอง (ใครแรงมากจะจับจองพื้นที่ได้มาก)
- 6) บ้านจะอยู่ห่างกัน ไม่มีไฟฟ้าใช้ ดำรงชีวิต ทากินตามธรรมชาติ น้ำใช้มาจากการขุดบ่อดิน ไม่มีสารเคมี
- 7) แหล่งน้ำ ลำห้วยทับทันไหลหล่อเลี้ยงตลอดปี มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ
- 8) ประกอบอาชีพทำนาปลูกข้าวหอมมะลิ กข.17 ลูกปลา (เม็ดเล็กแดง)
- 9) หวานกล้า ถอนกล้า ปักดำนา ไถนาด้วยควาย นวดข้าวด้วยมือ มีลานข้าว ลงแขก

ปี 2527 – 2528

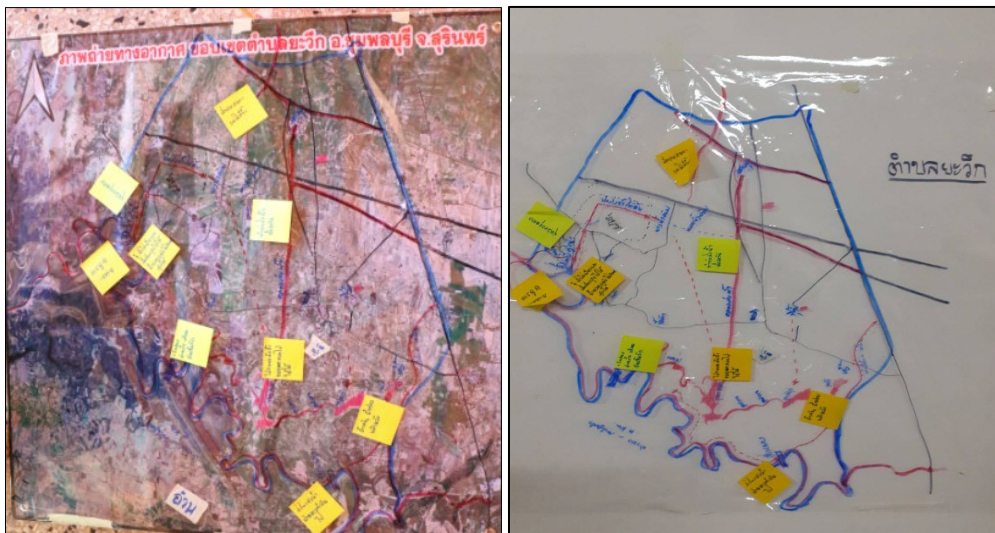
- 1) แยกเขตการปกครองเป็นตำบลยางสว่าง 11 หมู่บ้าน
- 2) มีถนนลูกรัง / ถนนสายหลัก รัตนะบุรี – ศรีสะเกษ
- 3) มีรถยนต์โดยสาร รถมอเตอร์ไซด์ รถจักรยาน
- 4) มีตลาด เก็บของป่า ปลุกผักตามฤดูกาล
- 5) ปลุกข้าวมะลิ 105 (ข้าวลูกปลา เม็ดเล็กจะน้อยลง)
- 6) มีเครื่องจักรกลการเกษตรรถไถเดินตาม
- 7) หวานกล้า ถอนกล้า ปักดำนา นวดข้าวด้วยมือ มีลานข้าว ลงแขกเกี่ยวข้าว
- 8) มีงานบุญประเพณี วัฒนธรรมยังคงเดิม
- 9) ป่าไม้เริ่มน้อยลง เริ่มมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน
- 10) คนข้างนอกเริ่มเข้ามาในชุมชนมากขึ้น เช่น มีหมอลำขอข้าว มีหนังชายยา
- 11) เริ่มมีไฟฟ้าใช้ มีทีวีจอขาวดำ
- 12) แหล่งน้ำยังใช้เหมือนเดิม

ปี 2530 – 2540

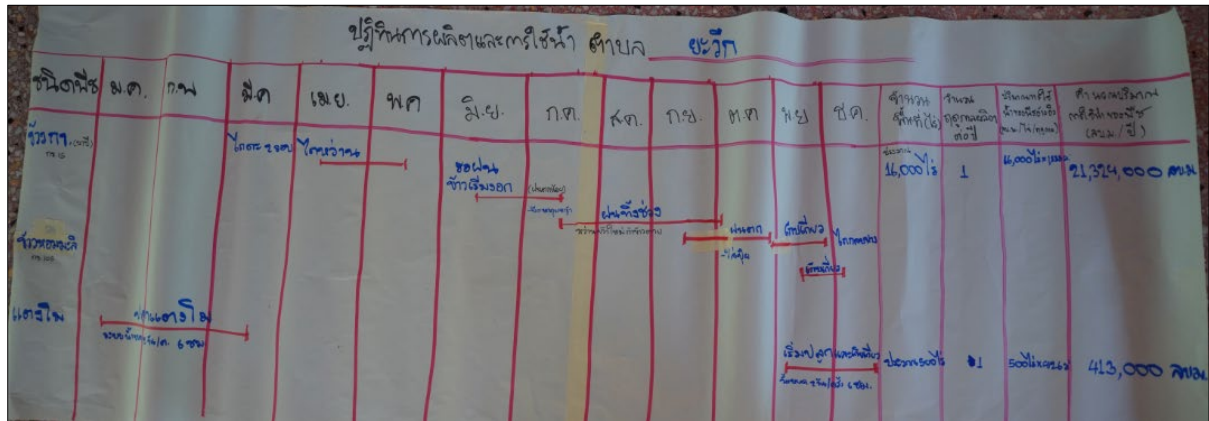
- 1) มีถนนลูกรัง / ถนนลาดยางสายหลัก รัตนะบุรี – ศรีสะเกษ
- 2) มีการบริหารตำบลรูปแบบสภาตำบล
- 3) เริ่มมีรถยนต์ รถจักรยานยนต์เพิ่มขึ้น
- 4) มีตลาดในชุมชน เก็บของป่า เห็ดป่า ปลุกผักตามฤดูกาล มีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อ
- 5) ปลุกข้าว มะลิ 105 มีรถไถนั่งขับ เริ่มมีการหว่านข้าว และมีรถเกี่ยวข้าว
- 6) ประเพณีวัฒนธรรมยังคงเดิม แต่วิธีการเปลี่ยนแปลงไป

2. ตำบลยะวีก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

ผังน้ำชุมชนตำบลยะวีก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

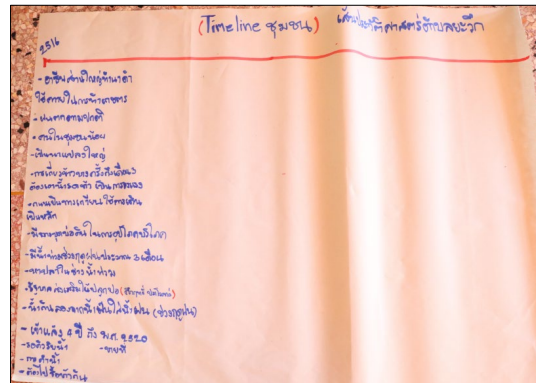

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำของตำบลละเวียง อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ข้าว กข. 15 (นาปี) ข้าวหอมมะลิ 105			ไถดะ 2 รอบ	ไถหว่าน	รอฝน ข้าว เริ่ม งอก	ฝ น ต ก น้อย	ฝ น ที่ ง ช่วง	ฝ น ที่ ง ช่วง	ฝ น ต ก ใส่ปุ๋ย	เก็บเกี่ยว	ไถ กลบ พาง		ประมาณ 16,000 ไร่	1 ครั้ง	1,333 ลบม./ ไร่x16,000 ไร่x1 ฤดูกาล	21,328,000 ลบม./ปี
แตงโม	ปลูกแตงโม ระบบน้ำหยด 2 วัน/ครั้ง จำนวน 6 ชม.										ปลูกแตงโม ระบบน้ำหยด 2 วัน/ครั้ง จำนวน 6 ชม.		ประมาณ 500 ไร่	1 ครั้ง	826 ลบม./ ไร่x500 ไร่x1 ฤดูกาล	413,000 ลบม./ปี

Timeline การเปลี่ยนแปลงของตำบลชะวีก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

ช่วงเวลา	รายละเอียด
พ.ศ.2516 - 2520	<ol style="list-style-type: none"> 11) คนในชุมชนมีน้อย ส่วนใหญ่ทำอาชีพนาดำ ใช้ควายไถนา เกี่ยวข้าวบางครั้งถึงเดือนสาม ต้องเอาน้ำรดข้าว เป็นการลงแรงช่วยกัน 12) ถนนเป็นทางเกวียนใช้การเดินเป็นหลัก 13) ฝนตกตามฤดูกาล ร่องน้ำฝนในช่วงฤดูฝนไว้ดีมีกิน และมีการขุดบ่อดินเพื่อนำน้ำมาใช้ในการอุปโภคบริโภค 14) มีน้ำท่วมช่วงฤดูฝน ระยะเวลา 3 เดือน ชาวบ้านหาปลาในช่วงน้ำท่วม 15) รัฐบาลส่งเสริมให้ขุดบ่อ (ยุค พล.อ.คึกฤทธิ์ ปราโมทย์) 16) เกิดภาวะภัยแล้งในช่วงปี 2520 นาน 4 ปี ชาวบ้านต้องรอคิวรับน้ำ บางคนต้องขายที่ดิน และต้องซื้อข้าวกิน

สรุปรายงานการอบรม

การพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้นำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

วันที่ 20 ธันวาคม 2564 เวลา 09.45 – 14.45 น.

ณ ที่ทำการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลศรีบุญเรือง ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นายวิริยะ	เรื่องสมบัติ	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
2. นายวิรัตน์	วัฒนสุข	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
3. นายชัยศิลป์	ทองกาสิ	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
4. นายประภัทร	วัฒนสุข	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
5. นายอุทร	กองเกิด	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
6. นายสุชาติ	พรมดี	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
7. นางสาวฐานิดา	กิ่งก้อน	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
8. นายวันดี	ศรีพุดซา	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
9. นางสาวพรรณณี	บัวหนอง	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
10. นายพงษ์ศักดิ์	ชลธี	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
11. นายประดิษฐ์	ทองรักษ์	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
12. นางสาวบวรลักษณ์	วรรณนิล	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
13. นางสาวมนัสญา	ประจวบพันธ์	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
14. นายสาธิต	พันธะมา	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
15. นายสมบัติ	วัฒนสุข	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
16. นางสาวอำภา	สมิ์พวง	แกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
17. รต.สมพงษ์	ไชยสง	แกนนำชุมชนตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
18. นายคงเดช	เข็มนาถ	แกนนำชุมชนตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
19. นางนาฎยา	พงษ์สีมา	แกนนำชุมชนตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
20. นางสาวนภาพรรณ	ผิวชม	แกนนำชุมชนตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
21. นายประยูร	แก้วแก่นตา	แกนนำชุมชนตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
22. นางสาวศศิธร	มูลสาร	แกนนำชุมชนตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
23. นางสาวกมล	ชื่นคุ้ม	แกนนำชุมชนตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
24. นางจันทร์หอม	พงษ์สีมา	แกนนำชุมชนตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
25. นางสาวสุวิมล	วงษ์ชาติ	แกนนำชุมชนตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
26. นายไสว	พิชนะชน	แกนนำชุมชนตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
27. ดร.มานะ	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
28. นางพะเยาว์	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
29. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
30. นายคำรณ	นิมอนด์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
31. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
32. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
33. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
34. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
35. นางสาวอัญชณา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.45 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและแนะนำทีมงาน

ดร.มานะ นาคำ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมและพูดคุยถึงประวัติศาสตร์ชุมชนที่ผ่านมา และเมื่อแต่ละคนมาด้วยกันพร้อมเพรียงกันจึงให้แนะนำตัวทั้งผู้ที่เข้ามาจากตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่ และตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น รวมทั้งทีมจากส่วนกลาง จากนั้นแนะนำคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

2. กิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2.1 เกริ่นนำวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

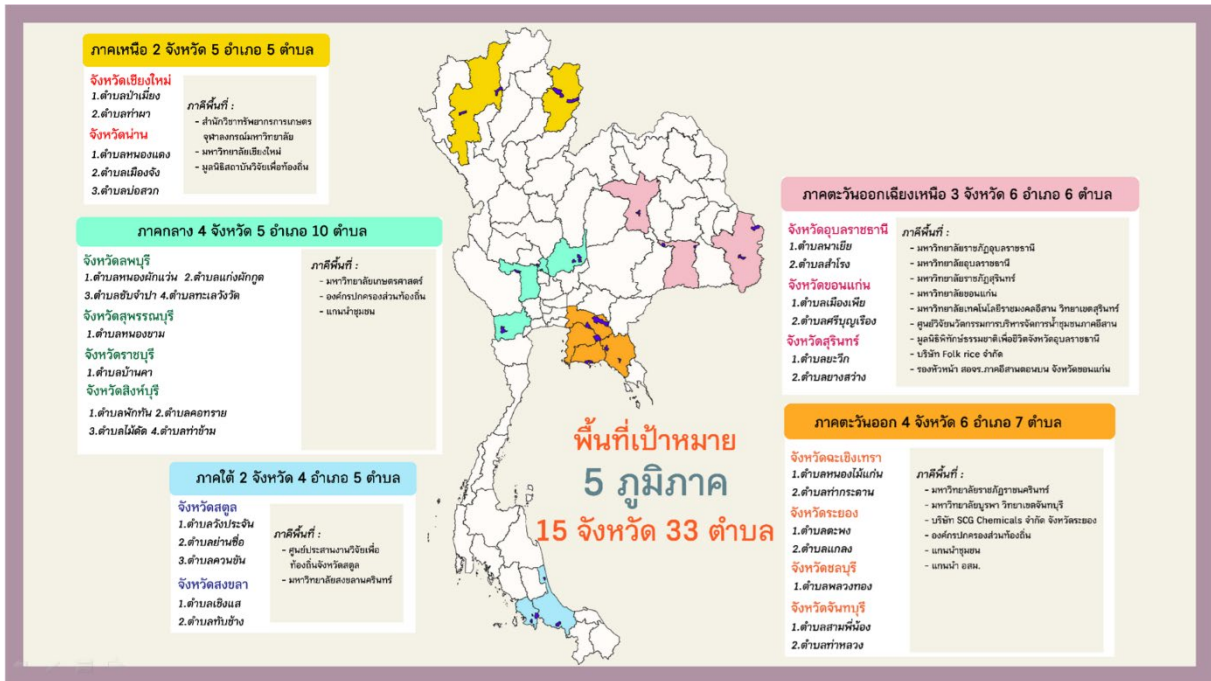
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวว่า ภายใต้โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดำเนินงานครอบคลุมทั้ง 5 ภูมิภาค จำนวน 33 ตำบล ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการน้ำ โครงการนี้ดำเนินงานขยายผลมาจากการดำเนินโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำมาจากเขื่อนภูมิพล ประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาของทีมวิจัยมีการขับเคลื่อนงานวิจัยกับชุมชนผ่าน ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) หรือในปัจจุบัน คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งผู้ให้ทุนโครงการนี้ คือ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยมี รศ.ดร.สุจิตต์ คุณธนกุลวงศ์ ที่เป็นประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับทุนและมาสนับสนุนทีมวิจัยตามลำดับ ซึ่ง

บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เป็นธุรกิจเพื่อสังคมและรับทุนมาดำเนินงานทั่วประเทศ จากการมีประสบการณ์การทำงาน เรื่องการบริหารจัดการน้ำมาอย่างต่อเนื่องกว่า 20 ปี จนชาวบ้านทำงานร่วมกับกรมชลประทาน มีการผลักดันให้กรมชลประทานจัดตั้งกองการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อทำงานอย่างมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ซึ่งใน 2 พื้นที่นี้ ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนในปี 2521

ตนเองได้รับมอบหมายให้ดำเนินโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ที่มีคลองส่งน้ำจากการรับน้ำมาจากเขื่อนภูมิพล ปัจจุบันแม่น้ำปิง มีน้ำต้นทุน 60 % ประสบปัญหาภัยแล้งต่อเนื่องมา 2 ปี และจากการลงพื้นที่ทำงานกับเจ้าหน้าที่ชลประทาน พบว่า แม้ว่าจะมีการขอความร่วมมือชาวบ้านงดการทำนา แต่ยังมีพื้นที่ทำนากระจายอยู่หลายพื้นที่ ชาวบ้านต้องเอาชนะด้วยการเจาะน้ำบาดาล/น้ำใต้ดิน/ขุดบ่อเพื่อนำน้ำมาใช้ ซึ่งข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้จากหน่วยงานมีเพียงไม่กี่บ่อ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากในพื้นที่พบว่ามีบ่อ 2,000 – 3,000 บ่อ เนื่องจากการเจาะน้ำบาดาลที่ไม่ได้รับการขออนุญาตเป็นเรื่องผิด ชาวบ้านจึงไม่สื่อสาร ข้อมูลจึงไม่เป็นจริง ขณะนี้ประเทศไทยมีกฎหมายน้ำใหม่ เรียกว่า พรบ.น้ำ ปี 2561 มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำมากกว่า 20 หน่วยงาน ที่มีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ไม่ใช่แต่เพียงกรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ ที่ชาวบ้านรู้จักเท่านั้น แต่ยังมีหน่วยงานอื่นอีก เช่น การทำโครงการโคกหนองนาโมเดล พื้นที่ 3 ไร่ และ 5 ไร่ ของกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รับผิดชอบ กรมพัฒนาที่ดินสนับสนุนการขุดบ่อขนาดเล็กได้ ชาวบ้านสมทบ 2,500 บาท กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยช่วยเรื่องน้ำแล้ง นำน้ำมาแจก น้ำท่วมนำถุงยังชีพมาให้ เป็นต้น ดังนั้น พรบ.น้ำ ปี 2561 จึงเอื้อให้เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำในการเขียนแผนเพื่อรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้

จากการขับเคลื่อนโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จึงขยายผลมาสู่โครงการโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โดยเป้าหมายของโครงการ คือ สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ และนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนางานองค์กรผู้ใช้น้ำมีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โครงการนี้ทำทั้งหมด 5 ภูมิภาค 15 จังหวัด 33 ตำบล โดยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทำทั้งหมด 6 ตำบล 6 อำเภอ 3 จังหวัด พื้นที่จังหวัดขอนแก่น ดำเนินการ 2 ตำบล มี ดร.มานะและคุณพเยาว์ นาคำ เป็นพี่เลี้ยง จังหวัดอุบลราชธานี มีศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน และจังหวัดสุรินทร์มีบริษัท โพล์โครซ์ จำกัด เป็นพี่เลี้ยง ดังแผนภาพ

2.2 การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ประเทศไทยมีทั้งหมด 22 กลุ่มน้ำ ตำบลศรีบุญเรืองและตำบลเมืองพิชัย อยู่ลุ่มน้ำชีบน ซึ่งภายใต้กฎหมายใหม่จะต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำมีทั้งหมด 7 รูปแบบ คือ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดา และห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 ลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎกระทรวงในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

1. บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย

2. นิติบุคคล ≥ 30 ราย

3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย

4. บุคคลธรรมดา + นิติบุคคล + ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย

5. บุคคลธรรมดา + นิติบุคคล ≥ 30 ราย

6. บุคคลธรรมดา + ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย

7. นิติบุคคล + ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน
รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่สมาชิก
- สามารถเสนอแนะ ให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษามลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก สามารถ **หารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา**ร่วมกัน หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้้้น้ำเสนอเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทน **คณะกรรมการลุ่มน้ำ** ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

สิทธิที่ได้รับจากการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การเป็นกรรมการลุ่มน้ำจะมีสิทธิในการให้หรือไม่ให้ใช้น้ำได้ มีการคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำ แต่ละท่านจะสามารถจดทะเบียนได้เพียง 1 องค์กรผู้ใช้น้ำเท่านั้น เน้นทะเบียนบ้านและลุ่มน้ำที่อยู่เป็นหลัก

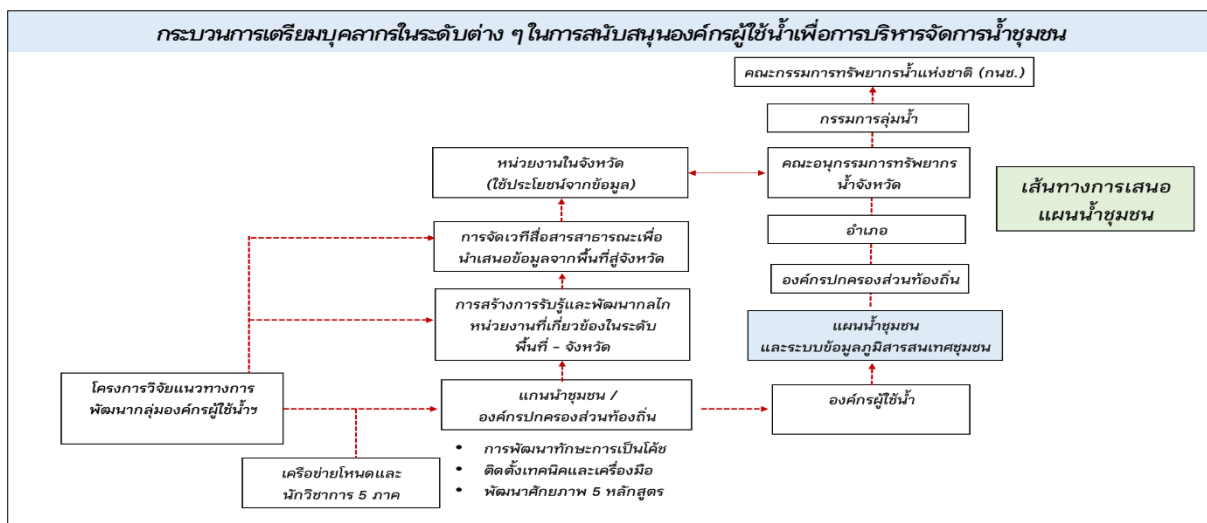
บทบาทองค์กรผู้ใช้น้ำ คือ 1. บริหารกลุ่มสมาชิกของตนเอง 2. เสนอแนะข้อมูลในนามขององค์กรผู้ใช้น้ำไปสู่กรรมการกลุ่มน้ำ 3. ใช้ข้อมูลกฎหมายในการแก้ไข/ร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีการจดทะเบียนขององค์กรผู้ใช้น้ำ 4. เป็นตัวแทนคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ การแก้ปัญหาเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาระดับน้ำ หากจะให้ภาครัฐทำงาน (อปท./เทศบาล) หากไม่ทำข้อมูล/โครงการ จะไม่สามารถดำเนินการได้ และหากไม่กรอกใส่ระบบจะไม่มีโอกาสรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน

ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค มี 4 ภาค ภาคตะวันออกเฉียงเหนืออยู่จังหวัดขอนแก่น สามารถจดทะเบียนกรอกรายชื่อบัตรประชาชนยื่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ใน สทนช. หรือเตรียมเอกสารไปยื่นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 หลังจากนั้น สทนช. จะตรวจสอบความถูกต้อง ทำใบขึ้นทะเบียนให้ และต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สรุปรายงานส่ง สทนช.

2.3 องค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชน

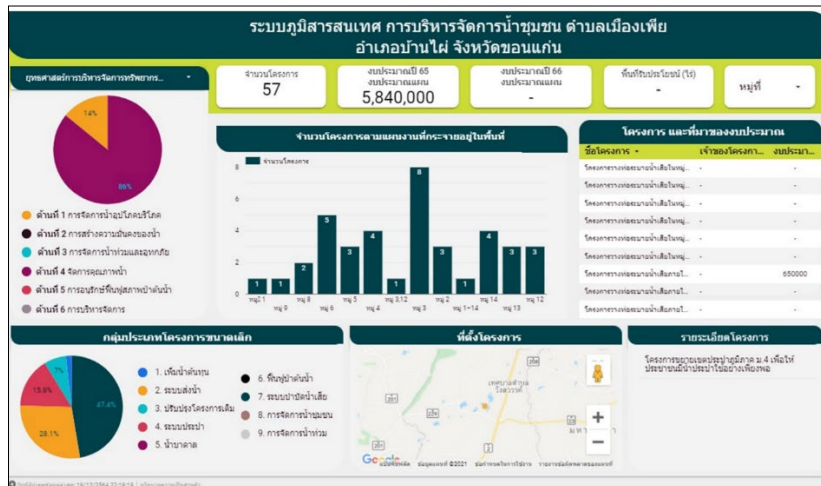
จากการลงพื้นที่ตำบลสำโรง อำเภอน้ำโพธิ์ ไทร จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2564 พบว่า อยู่ในพื้นที่ป่าและเขตอุทยาน ซึ่งการขับเคลื่อนงานภายใต้พื้นที่เช่นนี้หากมีการนำเสนอเข้าสู่องค์กรผู้ใช้น้ำ ภายใต้ พรบ.น้ำ 2561 จะมีคณะกรรมการชุดหนึ่งเข้ามาช่วยดำเนินงาน เนื่องจากมีการบูรณาการการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องน้ำทั้งหมดมาทำงานร่วมกัน ดังนั้น “การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม” จึงมีความสำคัญมาก ดังแผนภาพเส้นทางการเสนอแผนน้ำชุมชน

วันนี้ดีมากที่มีทุกภาคส่วนมาร่วมกิจกรรมเพื่อสร้างการรับรู้กับคนในท้องถิ่น หน่วยงานราชการต่างๆ และ อปท. เพื่อให้เห็นถึงความทุกข์ยากของชุมชน เพื่อให้มีการจัดทำข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอน ทำงานร่วมกับชาวบ้าน เริ่มจากการจด

ทะเบียนเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ หากไม่มีแผนงานจะใช้งบประมาณไม่ได้ เพราะต้องมี การจัดทำแผนน้ำระดับตำบลบรรจุไว้ใน อปท. ส่งให้อำเภอรับรอง และระดับจังหวัดที่มีอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มีคณะอนุกรรมการจากภาคประชาชน 3 คน เพื่อบรรจุไว้ในแผนจังหวัด ให้กรรมการลุ่มน้ำรับรองแผน และกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่มีพลเอกประวิตร วงศ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีดูแล และกระทรวง ทบวง กรมเพื่อรับทราบแผน ซึ่งหากไม่ทราบขั้นตอนการเสนอแผนน้ำชุมชนจะเป็นข้อจำกัด ทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำ ต่อไปนี้รหัสการกรอกโครงการจะอยู่ที่เจ้าหน้าที่ อบต.เพื่อกรอกของงบประมาณสนับสนุน วันนีจึงขวนมาทำแผนน้ำตำบล บรรจุเข้า อปท.เพื่อส่งขอรับการสนับสนุน

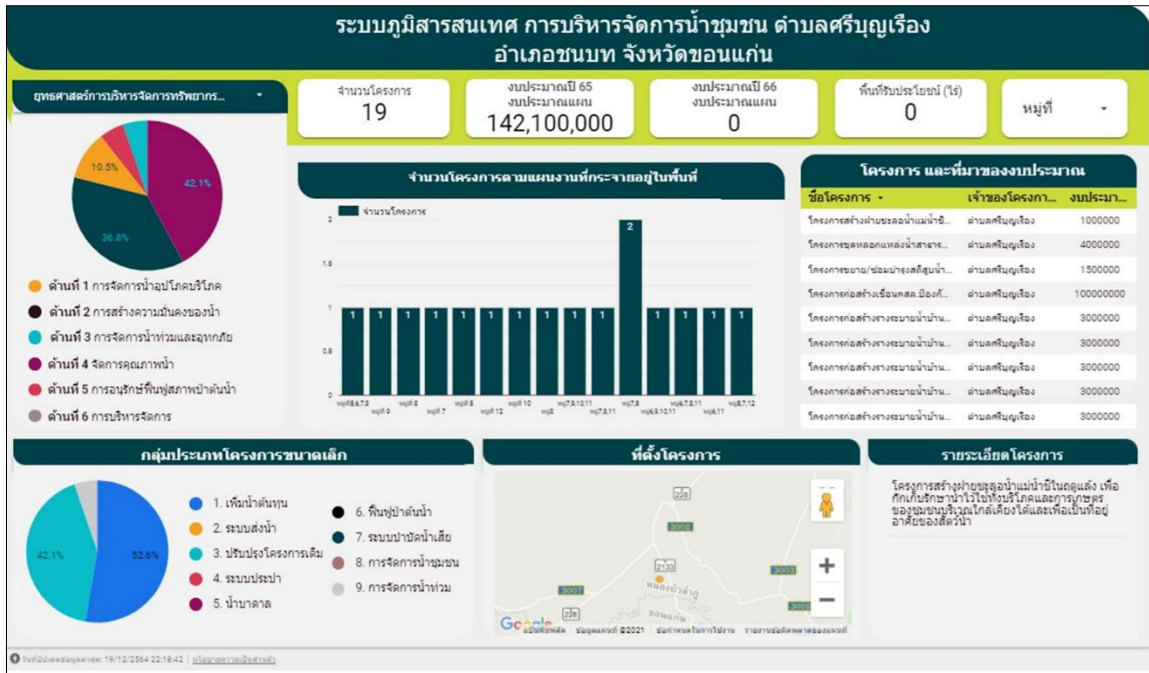
2.4 ระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น มีแผนทั้งหมด 57 โครงการ สะท้อนว่ามีปัญหาน้ำที่รุนแรง งบประมาณ 5,840,000 บาท หมู่ 3 เสนอโครงการน้ำทั้งหมด 8 โครงการ จากยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำ
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำ
- ยุทธศาสตร์ด้านที่ 6 การบริหารจัดการ

ตำบลเมืองเพียนำเสนอเรื่องคุณภาพน้ำ 86 % แสดงถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ซึ่งจัดทำแผนเรื่องนี้มากกว่าประเด็นอื่น เมื่อทีมกลางจัดทำข้อมูลแล้วจะติดตั้งระบบภูมิสารสนเทศไว้ที่ อบต. เพื่อง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูล เตรียมพร้อมในการกรอกรหัสข้อมูลเพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น มีทั้งหมด 19 โครงการ แต่ครบทุกยุทธศาสตร์ ซึ่งชุมชนจะต้องจับมือกับเจ้าหน้าที่ อบต. ต้องตั้งชื่อโครงการให้ได้ว่าต้องการทำอะไร แล้วให้เจ้าหน้าที่ อบต.เขียนรายละเอียด การประเมินราคา โดยทั่วไปการเขียนแผนแล้วไม่ได้รับการสนับสนุนเพราะมีข้อจำกัดบางเรื่อง เช่น พื้นที่ที่ดินสาธารณะจากการขุดบ่อ ชาวบ้านมักคิดว่าเอาไปที่ดินที่วัดก็ได้ แต่ความจริงเจ้าอาวาสต้องขออนุญาตจากอธิบดีกรมการศาสนาอีกครั้งหนึ่ง หากต้องขออนุญาตหน่วยงานจึงต้องมีขั้นตอนและแต่ละขั้นตอนใช้เวลา เป็นต้น ไม่ทันกับการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เนื่องจากบางโครงการจะมาแบบเร่งด่วนในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้น ชุมชนจึงต้องเตรียมแผน 1 ปี 3 ปี และแผน 5 ปี ซึ่งวันนี้ทีมกลางจึงชวนทุกท่านเก็บข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมจากชุมชน เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำแผนน้ำชุมชน และภายใต้การดำเนินโครงการนี้จะมียงบประมาณสนับสนุนให้ทดลองบริหารจัดการน้ำ เมื่อทำโครงการนี้เสร็จสิ้น ชุมชนก็ต้องทำงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง ใช้งบประมาณที่มีในพื้นที่ดำเนินงานหรือใช้งบจากหน่วยงานต่างๆ ซึ่งการเขียนแผนก็ต้องมีตัวชี้วัดระดับชาติเข้ามาเป็นเกณฑ์ร่วมด้วย

2.5 เติมความรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม

คุณคาร์ณ นิมมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมชมวีดิทัศน์ 2 เรื่อง เพื่อให้เห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนน้ำชุมชน ดังนี้

1. หลังจากนั้นให้ดูคลิปวีดิทัศน์วีดิทัศน์เรื่องการจัดทำแผนน้ำของ อบต. ต้น กับ อบต. ตาล

คลิปวีดิทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับมีหมู่บ้านอยู่ 2 หมู่บ้าน ระหว่าง อบต. ต้น กับ อบต. ตาล มีการบริหารปัญหาน้ำแล้งต่างกัน อบต. ต้น ใช้วิธีการคิดอะไรได้ก็จะลงมือทำ ส่วนนายก อบต. ตาลนั้น เริ่มจากชวนชาวบ้านมาวางแผนจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการการใช้น้ำ ปริมาณน้ำในอ่างฯ และปริมาณน้ำฝน แล้วจัดทำระบบข้อมูลทำแผนที่ชุมชน เพื่อดูเส้นทางน้ำและการเพาะปลูกพืช และชวน อบต. ไกล่เคียงมาช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม น้ำแล้งร่วมกัน จากนั้นก็เริ่มเขียนแผนปฏิบัติการโดยระบุนายการระยะเวลาในการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ งบประมาณที่ใช้ ผู้ดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และร่วมกันระบุพื้นที่ตั้งของโครงการ ขออนุญาตและออกแบบโครงการที่จะทำ ช่วยกันประมาณราคาตามระเบียบที่ถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่รัฐให้งบประมาณชุมชนของ อบต. ตาลก็พร้อมเสนอได้ทันที เพียงเริ่มต้นด้วยการสำรวจหาสมดุสนน้ำในพื้นที่ ร่วมกันเขียนแผนปฏิบัติการน้ำของชุมชน เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทน้ำของส่วนกลาง การแก้ปัญหาเรื่องน้ำของชุมชนง่ายขึ้นทีเดียว

2. วิถีทัศน์เรื่อง “ลุ่มน้ำประชารัฐสระแก้ว จะถูกจัดอย่างไร ถ้าชุมชนไม่ลงมือทำ”

การจัดการน้ำในพื้นที่ทุ่งมหาเจริญ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีการจัดทำข้อมูลปริมาณการใช้ น้ำ ปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนน้ำ นำข้อมูลที่มีในพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยกรมชลประทานเปิดพื้นที่ให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาจัดการน้ำด้วยตนเอง มีการทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้งบประมาณอย่างพอเพียงและเกิดประโยชน์สูงสุด

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า โครงการนี้ทำงานแล้วได้รับงบประมาณ 40 ล้านบาท หากทั้ง 2 ตำบล ของจังหวัดขอนแก่นเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำแผนน้ำชุมชน สามารถประสานงานกรมชลประทานมาพูดคุยร่วมกันได้ต่อไป ซึ่งกองการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมชลประทาน ได้มีการทำงานร่วมกันมาตั้งแต่เริ่มต้น - ปัจจุบัน ดังนั้น ชุมชนต้องมีการเตรียมตัวและเตรียมข้อมูลให้พร้อมต่อการนำเสนอหน่วยงานร่วมด้วย

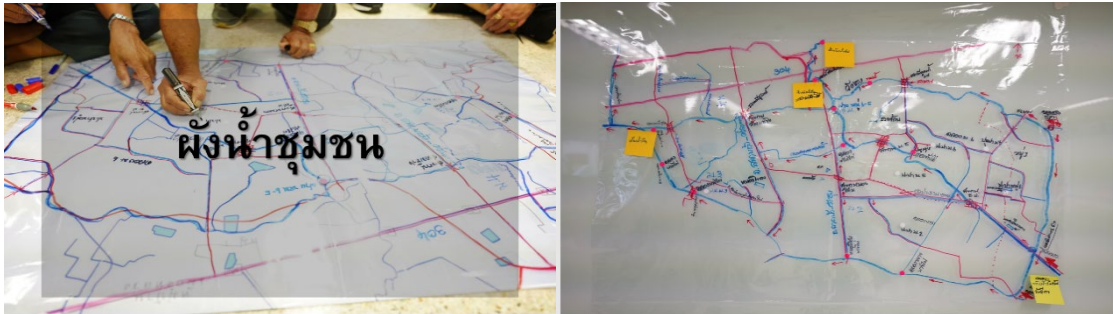
คุณคำรณ นิมนอนงค์ กล่าวว่า สอบถามผู้เข้าร่วมว่าตำบลศรีบุญเรืองมีพื้นที่ทำนา 2,000 ไร่ เมืองเพียมีพื้นที่ทำนา 10,000 กว่าไร่ แต่ที่ชุมชนบางส่วนยังไม่ทราบพื้นที่ทำนว่ามีกี่ไร่ ใช้ปริมาณน้ำต้นทุนเท่าไร ซึ่งข้อมูลดังกล่าวชุมชนต้องตอบคำถามให้ได้ ที่ไปศึกษาดูงานตำบลทุ่งมหาเจริญ นายอำเภอมาลงพื้นที่ ชุมชนทราบข้อมูลทั้งหมดจากการลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม พัฒนาศักยภาพจนสามารถจัดทำแผนและนำเสนอแผนงานเพื่อขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้ เงินไม่สำคัญเท่ากระบวนการแก้ไขปัญหา เพราะหากไม่เข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจจะทำให้มีการแก้ไขผิดซ้ำซาก ชาวบ้านจะรู้ข้อมูลดีมากกว่าหน่วยงานที่มีการโยกย้ายตำแหน่ง และไม่ทราบข้อมูลในพื้นที่เชิงลึก ตำบลเมืองเพียรับน้ำจากแก่งละว้า วันนี้เริ่มมีคนเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่เพิ่มขึ้น มีวิกฤตเรื่องคุณภาพน้ำ ในระยะยาว อนาคตให้งบประมาณสนับสนุนได้ไม่ถึง 20 ล้านบาท ในตำบลศรีบุญเรือง และ 50 ล้านบาท ในตำบลเมืองเพีย เนื่องจากงบประมาณครั้งหนึ่งจะเป็นเงินเดือนเจ้าหน้าที่ จึงต้องขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ ร่วมด้วย

3. กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต

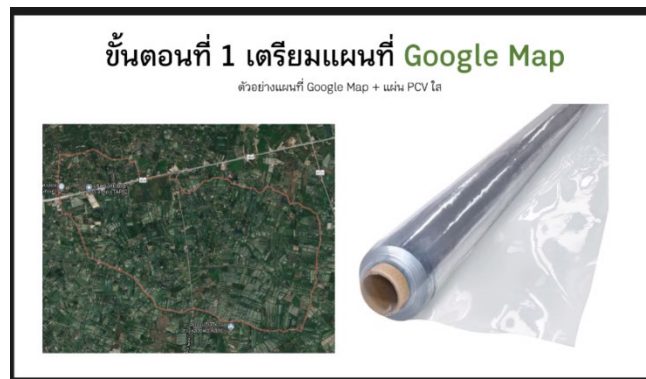
3.1 เรียนรู้เครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต

คุณคำณ นิมอนงค์ แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 2 กลุ่มย่อย รายตำบล เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต ดังนี้

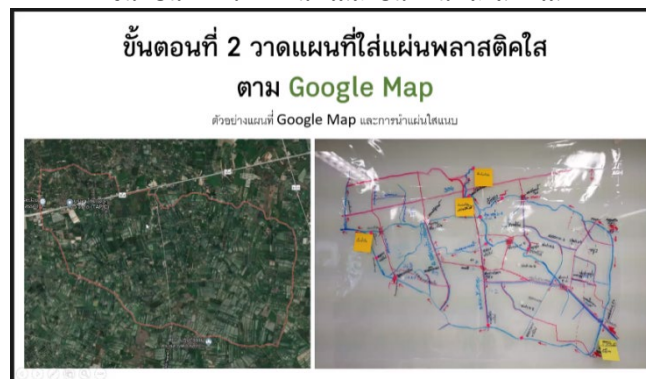
- 1) เครื่องมือผังน้ำชุมชน พรินท์แผนที่จาก google map เอาแผนที่กลางไปวาดตามนี้ เพิ่มเติมรายละเอียดในสิ่งที่ google map ไม่มี ขอให้ลงข้อมูลให้ละเอียด ตรวจสอบข้อมูล และทำให้สมบูรณ์ จุดไหนที่เป็นปัญหา ทางไหลของน้ำในทุกฤดูกาลให้มาร์คตำแหน่งไว้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนที่ และ แผ่น PCV ใส

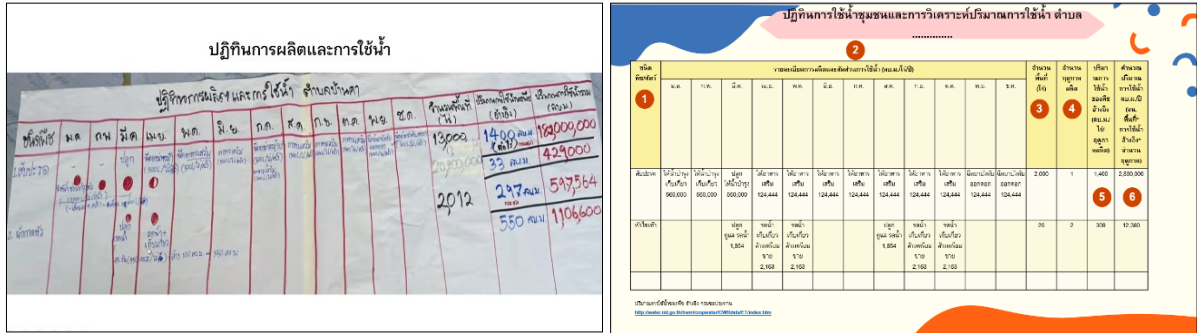
ขั้นตอนที่ 2 วาดแผนที่ใส่ลงบนแผ่นพลาสติกใส

เนื่องจากสภาพพื้นที่นี้มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น วันนี้ที่มกลางจะชวนทุกท่านทำผังน้ำในอดีตและในปัจจุบัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอดีตส่งผลกระทบต่อมาจนถึงปัจจุบัน โดยวาดผังน้ำเมื่อ 30 ปีก่อนย้อนหลัง วิถีชีวิตเป็นอย่างไร แล้วจึงไปทาบกับผังน้ำในปัจจุบัน ทำ 2 แผนที่ มีอะไรหายหรือเพิ่มเติมเข้ามา ขณะที่เมืองเพียงในอดีตเป็นอย่างไร เมื่อ

มีต้นก้านน้ำนอกจากจะกักน้ำไว้ใช้ ขณะเดียวกันเมื่อน้ำท่วม น้ำก็ไม่สามารถไหลออกได้ร่วมด้วย ขอให้ชุมชนช่วยกันเก็บรวบรวมข้อมูล เพราะว่ามีระยะเวลาดำเนินงานอีก 5 เดือน หากมีงบประมาณลงมาหนุนเสริมในพื้นที่จะสามารถดำเนินงานได้ต่อเนื่อง

2) เครื่องมือปฏิบัติการการผลิตและการใช้น้ำ เลือกพืชแต่ละชนิดที่เราปลูก ใช้น้ำเท่าไรในแต่ละเดือน และรวมเท่าไร ดังตัวอย่างในแผนภาพของตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี โดยให้เลือกชนิดพืชมา 2 ชนิด เพื่อคิดปริมาณน้ำต้นทุน

เมื่อพูดคุยสร้างการเรียนรู้เสร็จสิ้น ทีมวิจัยให้ผู้เข้าร่วมทั้ง 2 พื้นที่ เรียนรู้การทำเครื่องมือฝักน้ำและปฏิบัติการผลิต ก่อนที่จะลงมือทำร่วมกับคนในชุมชนต่อไป

บรรยากาศการทำเครื่องมือฝักน้ำและปฏิบัติการผลิต

3.2 นำเสนอข้อมูลจากฝักน้ำและปฏิบัติการผลิตของ 2 ตำบล

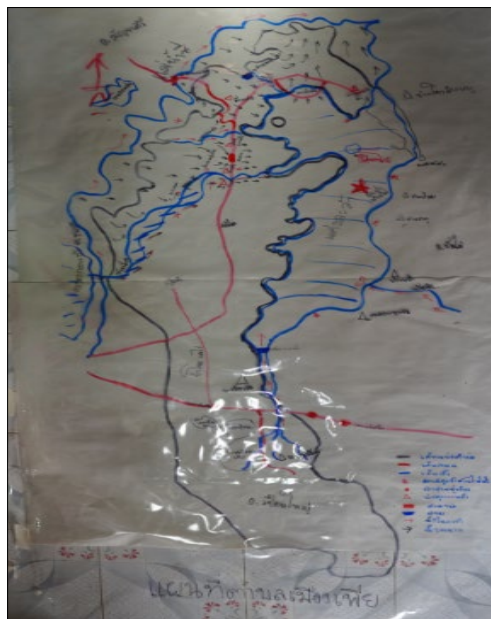
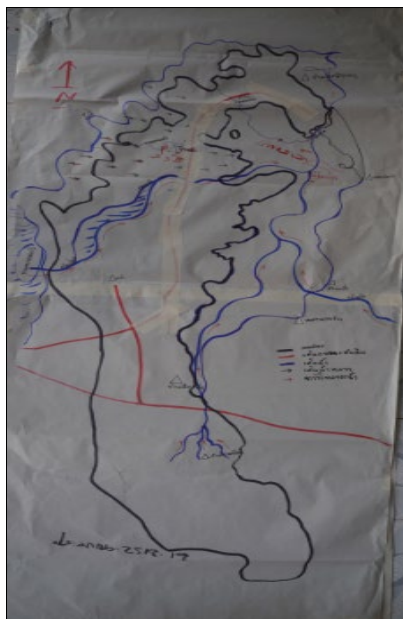
1. ตำบลเมืองเพีย

ฝักน้ำชุมชนอดีตและปัจจุบันของตำบลเมืองเพีย

ตำบลเมืองเพียมีแก่งละว้า มีการลำน้ำจากธรรมชาติ มีสายน้ำเดิมมาจากบ้านโรงเรียนหนองปิง มาลงหนองไผ่ ลงแก่งละว้า และหนองกองแก้วไหลลงแก่งละว้า ไหลออกที่แม่น้ำชี กรณีที่น้ำหลากน้ำจะไหลผ่านไป หลังจากนั้น สายน้ำในปัจจุบัน มีการสร้างคันดินในปี 2526 แก่งละว้าถึงหนองสองสลึง ระยะทางลงมา 3 กม. เป็นเขื่อนใหญ่ เป็นที่ราบต่ำเพื่อระบาย

น้ำลง ไหลหมุนเวียนกันไป และสี่แยกของประตูโขงมีการสร้างปี 2552 พวกเราเอาคันดินออก เนื่องจากชลประทานเวนคืน ที่ดิน ต้องเดินทางด้วยเรือหางยาว เส้นทางอ้อมเพิ่มขึ้น ใช้เรือตอร์ยนต์ มีการสั่งการลงมาจากบนลงล่าง มีการประชาสัมพันธ์ พื้นที่รอบแก่งท่วมแต่ไม่มีการผันน้ำ โครงการของรัฐต้องการให้ส่งน้ำไปให้คนในเมืองใช้ หลังจากนั้นมีการทำสะพานข้ามให้ จัดทำอาคารบังคับใช้ เมื่อมีประตูระบายน้ำ ทำให้น้ำท่วม จึงยื่นหนังสือขอเปิดประตูระบายน้ำ เปิดให้เพียง 30 เมตร พอ บรรเทาได้

เส้นสีดำ คือ น้ำหลาก เมื่อน้ำไหลลงแก่งแล้วทำให้คนที่บ้านลั่วว่าได้รับผลกระทบ เกิดความขัดแย้งชลประทานเข้า แจ้งความ เมื่อสร้างสถานีที่ 2 ก็ส่งผลกระทบต่อ น้ำไหลมาออกขอยน้ำชี ซึ่งไม่มีที่กักเก็บน้ำ หากสถานีได้ต่างคนต่างเก็บน้ำ ไว้ใช้ ซึ่งเป็นปัญหาของระบบการจัดการน้ำจากรัฐสั่งการจากข้างบนลงล่าง

อดีต (2518-2519)

(ปัจจุบัน)

ผังน้ำชุมชนตำบลเมืองเพียในอดีต-ปัจจุบัน

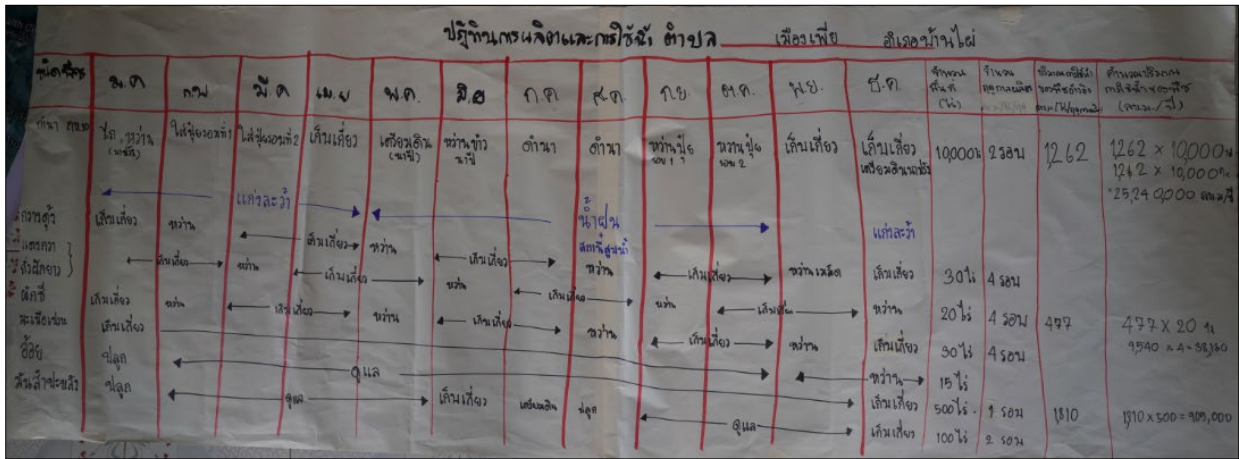
ข้อเสนอแนะ

คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เราต้องแก้ไขอย่างไร เพื่อเปลี่ยนแปลงชีวิต คนในหมู่บ้านจะรู้หรือไม่ว่าอดีตชีวิต เป็นอย่างไร หากเราไม่ทราบอดีต เข้าใจปัจจุบัน จะไม่ทราบอนาคต การเขียนแผนที่ในอดีตเป็นแบบหนึ่ง ปัจจุบันเป็นอีกแบบ หนึ่ง มีการแก้ไขปัญหาเพื่อผูกใจหายไป ทำให้แก้ไขไม่ได้ เนื่องจากไม่เห็น/เข้าใจระบบ ก่อนเราทำงานกับกรม ชลประทานใช้คำว่า “ตรัสรู้ในห้องแอร์” ตอนหลังมาชวนเขียนแผนที่ เล่าเรื่องราวในอดีต ความทุกข์ระทมในปัจจุบัน ได้รับการ นำเสนอจนแก่บานประตู ต้องเล่าทั้งอดีต-ปัจจุบัน ซึ่งแผนบริหารจัดการน้ำที่เมืองเพียมีความชัดเจน เดือนกุมภาพันธ์ 2565 จะชวนทุกท่านวิเคราะห์ปัญหาตามระบบธรรมชาติ จะทำอย่างไรให้คนเมืองและเราได้ใช้น้ำร่วมด้วย แผนที่ช่วยให้ เห็นระบบน้ำ

ปฏิทินการผลิตการใช้น้ำตำบลเมืองเพีย

จากข้อมูลแบบคร่าวๆ เนื่องจากชุมชนส่วนหนึ่งไม่ได้มาประชุม มีการใช้น้ำในแก่งลั่ว หมู่ 4, 6 มีการทำนาปีและ นาปรัง การทำนาจะมีการใช้น้ำ ปลายเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม 2564 การทำนาปรังจะทำได้กับพื้นที่ที่อยู่ใกล้ลำน้ำ มีการ ทำนาเป็นอาชีพหลัก มีการเตรียมดินและนาปรัง ช่วงนาปรังจะใช้น้ำมาก รวม 25 ล้าน ลบม./ปี มีสถานีสูบน้ำที่แก่งลั่วและ แม่น้ำชี

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ชนิด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ	
ทำนา 10	ไถ หว่าน (นาปรัง)	ใส่ปุ๋ย รอบที่ 1	ใส่ปุ๋ย รอบที่ 2	เก็บเกี่ยว	เตรียมดิน (นาปี)	หว่านข้าว	ดำนา	ดำนา	ใส่ปุ๋ย รอบที่ 1	ใส่ปุ๋ย รอบที่ 2	เก็บเกี่ยว	เก็บเกี่ยว	10,000 ไร่	2 ครั้ง	1,262 ลบม./ไร่	25,240,000 ลบม./ปี	
กวาดต้ง	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	30 ไร่	4 ครั้ง	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล	
แตงกวา/ ถั่วฝักยาว	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	20 ไร่	4 ครั้ง	477 ลบม./ไร่	38,160 ลบม./ปี	
ผักชี	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	เก็บเกี่ยว	หว่าน	30 ไร่	4 ครั้ง	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล	
มะเขือเปราะ	เก็บเกี่ยว										หว่าน	15 ไร่	1 ครั้ง	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล		
อ้อย	ปลูก	ดูแล										เก็บเกี่ยว	500 ไร่	1 ครั้ง	1,810 ลบม./ไร่	905,000 ลบม./ปี	
มันสำปะหลัง	ปลูก	เก็บเกี่ยว				เก็บเกี่ยว	เตรียมดิน	ปลูก	ดูแล				เก็บเกี่ยว	100 ไร่	2 ครั้ง	รอกาข้อมูล	รอกาข้อมูล
การใช้น้ำ	ใช้น้ำจากแก่งละว้า				ใช้น้ำฝนและสถานีสูบน้ำ								ใช้น้ำจากแก่งละว้า				

ข้อเสนอแนะ

- 1) ต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติมว่าแก่งละว้ามีพื้นที่เท่าไร นาปรังจากแก่งละว้า นาปีจากน้ำฝน น้ำแก่งละว้า กว้าง ลึกเท่าไร (45 ล้าน ลบม./ปี) บางปีแล้งก็เก็บน้ำไว้ใช้ไม่ได้ จะเกิดภัยแล้ง หากน้ำไม่เพียงพอ จะหาพื้นที่ไหน ไม่ได้เตรียมตัวหากประสบปัญหาน้ำแล้งจัดการอย่างไร
- 2) ต้องเก็บข้อมูลสภาพภูมิอากาศว่าเหมือนเดิมหรือไม่ อย่างไร เนื่องจากกรมอุตุนิยมวิทยาจะพยากรณ์ อากาศที่จังหวัดเท่านั้น ในระดับพื้นที่ตำบลไม่มีการเก็บข้อมูล หรือมีการสื่อสารบางช่วง ช่วงไหนจะ ทำนาใช้น้ำได้ ซึ่งชุมชนต้องทราบข้อมูลสภาพภูมิอากาศทุกปี ควรมีการตั้งกระป๋องวัดน้ำฝน วัด ความชื้น เพื่อเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝน ปริมาณน้ำระเหย หากทราบปริมาณน้ำฝน ช่วยได้หลายเรื่อง เช่น การประกอบอาชีพ การจัดการน้ำ เป็นต้น ซึ่งหลังจากนี้ความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศจะ รุนแรงมากขึ้นกว่าเดิม ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล
- 3) ข้อมูลปริมาณน้ำที่ใช้นี้ยังไม่รวมน้ำอุปโภคโดยเฉลี่ยมีการใช้น้ำ 50 ลิตร/คน/วัน X จำนวนคนในชุมชน ต้องเตรียมปริมาณน้ำต้นทุนเท่าไร จะช่วยให้ทราบสมดุลน้ำในพื้นที่ จึงต้องมีแผนจัดการน้ำ ขอให้ กลับไปทำข้อมูลให้ละเอียด หากปริมาณน้ำใช้มากกว่าปริมาณความต้องการ จะต้องไปขอรับการ สนับสนุนจากพื้นที่

2. ตำบลศรีบุญเรือง

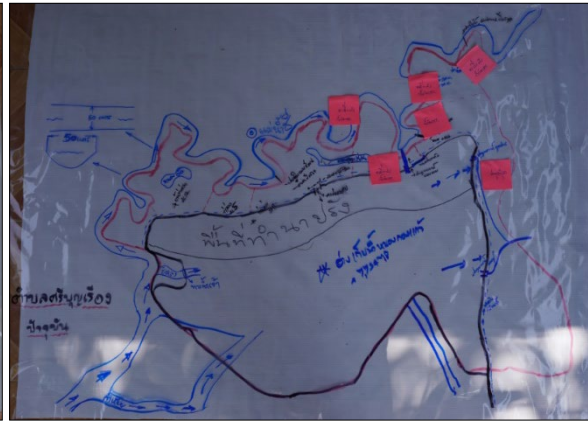
ฝั่งน้ำชุมชนอดีตและปัจจุบันของตำบลศรีบุญเรือง

ตำบลศรีบุญเรืองในอดีต น้ำจะมีในแอ่งกระทะไม่เกิน 500 ไร่ ห้วยหนองเย็นไปแก่งละว้า แยกไปแม่น้ำเดิม แม่น้ำชี หนองกองแก้ว อีกสายหนึ่งเป็นตัวแทนที่พบในทางน้ำไหล ห้วยหนองเย็นจะรวมที่แก่งละว้าพื้นที่เดิม ในพื้นที่ตำบลศรีบุญเรือง ทำอาชีพการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ

หลังจากปี 2518 ภูมิเนเวศของอ่างเก็บน้ำ/ทางน้ำยังอยู่ปกติ ยังมีร่องรอยทางน้ำเดิมและมีพื้นที่ของกรมชลประทาน ทำคันดินกั้นน้ำมาจากอำเภอเวียงใหญ่ที่ไหลบ่าลงมาทางหน้าฝน โดยไม่ได้สนใจให้ไหลไปทางเดิมที่จะไหลไปแก่งละว้า กลายเป็นหนองกองแก้ว ปกกันน้ำเข้าและน้ำออกร่วมด้วย จากการเวนคืนไป 7,730 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเกษตรแบบเลี้ยงชีพ กักเก็บน้ำได้ไม่เกิน 20 ล้าน ลบม. ตอนนีปริมาณน้ำ 90 % แนวทางที่มองอย่างนี้ มีค่าเฉลี่ยของกรมอุตุนิยมวิทยา เป็นน้ำไหล บ่ามาจากแม่น้ำชี 600 กว่าล้าน ลบม.

เมื่อฝนตกที่ช่วยภูมิ 300 มม. น้ำจะท่วม ทางขาด และหาทางตัดตรงทางต่างระดับที่ผ่านมา จริงๆ น้ำจะไหลลงแม่น้ำ ชี เมื่อกั้นไว้ทำให้ไหลไปมาอยู่ในพื้นที่ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้น โครงการของรัฐที่ลงมากก็จะทำให้ชาวบ้านมีความ เป็นอยู่ที่ลดลง ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรมไม่เคยถามถึงความเดือดร้อนของชาวบ้าน เมื่อเกิดปัญหาการแก้ไขแบบแยกส่วน มี การทำบานประตูตัวใหม่เพิ่มเติม ใช้งานไม่ได้ เปิดไม่ขึ้น แก้ปัญหาเฉพาะน้ำ เราจึงตั้งเป้าหมายร่วมกันในการทำงานกับ เครือข่ายตำบลเมืองเพี้ย

ผังน้ำชุมชนตำบลศรีบุญเรืองในอดีต-ปัจจุบัน

(อดีต)

(ปัจจุบัน)

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

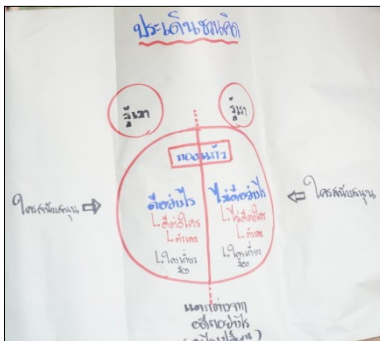
ชนิดพืช	พ.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ (ลบม./ไร่)	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ข้าว (นาปี)							ไถครั่งที่ 1-2	หว่าน/นาตา	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ย	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ยบำรุงรักษา	เก็บเกี่ยว (15-20 วัน)		7,749 ไร่	1 ครั้ง	1,262	9,779,238
ข้าวหอมมะลิ (นาปี)							ไถครั่งที่ 1-2	หว่าน/นาตา	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ย	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ยบำรุงรักษา	เก็บเกี่ยว (15-20 วัน)		860 ไร่	1 ครั้ง	1,132	973,520
ข้าว (นาปี)	ไถ/หว่าน	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ยบำรุงรักษา	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ยบำรุงรักษา	เก็บเกี่ยว (15-20 วัน)									3,094 ไร่	1 ครั้ง	1,262	3,910,938
ข้าว (นาปี)													344 ไร่	1 ครั้ง	ทั้ง 2 พันธุ์	434,128

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ (ลบม./ไร่)	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
1. ข้าว กข.6 (นาปี)							ไถ ครั่ง ที่ 1-2	หว่าน/นาตา	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ย	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ยบำรุงรักษา	เก็บเกี่ยว (15-20 วัน)		7,749 ไร่	1 ครั้ง	1,262	9,779,238
2. ข้าวหอมมะลิ (นาปี)							ไถ ครั่ง ที่ 1-2	หว่าน/นาตา	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ย	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ยบำรุงรักษา	เก็บเกี่ยว (15-20 วัน)		860 ไร่	1 ครั้ง	1,132	973,520
3. ข้าว กข.10	ไถ/หว่าน	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ยบำรุงรักษา	ให้น้ำ/ใส่ปุ๋ยบำรุงรักษา	เก็บเกี่ยว (15-20 วัน)									3,094 ไร่	1 ครั้ง	1,262	3,910,938
ข้าวเจ้า กข.21/													344 ไร่	1 ครั้ง	ทั้ง 2 พันธุ์	434,128

ข้อเสนอแนะ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เคยได้ยินคำว่า “เวลาฝนตกว่ามีน้ำรอระบาย” หรือไม่ เดิมจะระบายน้ำฝนได้ ตกทั้งวัน 100 มม. แต่ปัจจุบันฝนตกมีการปลูกบ้านขวางทางน้ำ และน้ำฝนมาจากหลายที่ ทำให้ช่วงเวลาในการไหลของน้ำมาถึงชุมชนเพียง 7 วัน ก็เกิดการเปลี่ยนแปลง คนรุ่นใหม่มักไม่ทราบเรื่องราวในอดีต 30 ปีที่ผ่านมา ซึ่งยังไม่มีการมีส่วนร่วม ทำอย่างไรให้คนรุ่นใหม่เข้าใจ บางครั้งอยากแก้ไข แต่ทำไม่ได้ จึงต้องสร้างการเรียนรู้ให้เห็นระบบน้ำร่วมกัน นำภูมิปัญญาและความเข้าใจมาปรับใช้ในการแก้ไข เก็บน้ำเท่าไร เก็บให้ใครเท่าไร ใช้น้ำทำอะไร พุดคุยกันอย่างเป็นเครือข่ายกับพื้นที่ใกล้เคียงร่วมด้วย จะช่วยแก้ไขปัญหาได้ ดังนั้น ชุมชนต้องขีดและเขียนกันเอง เพื่อให้คนในชุมชนและทีมงานเข้าใจด้วย เพื่อนำข้อมูลไปนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลต้องแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงจากอดีต-ปัจจุบัน เพื่อร่วมกันกำหนดอนาคตที่ดีร่วมกัน ขอให้ช่วยกัน สำเร็จหรือไม่เราช่วยกันทำ ทีมงานกลางจะประสานอาจารย์ที่เป็นกรรมการผู้ใหญ่มาร่วมช่วยอีกทางหนึ่งร่วมด้วย

คุณคารณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ตำบลศรีบุญเรืองต้องเสียสละเพื่อคนส่วนใหญ่ ประโยชน์เกิดกับใคร โดยมีข้อมูลสนับสนุน หากไม่ตัวอย่างไร มีใครเข้ามาเกี่ยวข้องบ้าง เพื่อดูข้อมูลทั้งด้านบวกและด้านลบ สำหรับการจัดทำแผนน้ำชุมชนที่ต้องหาทางออกร่วมกันต่อไป หลังจากนั้น ทีมทั้ง 2 พื้นที่ จะต้องร่วมกันทำข้อมูล สุดท้ายจะได้แผนว่าต้องทำอะไรเพิ่มเติมและต้องลดด้านใด ซึ่งต้องมีทั้งการจัดทำแผนที่สามารถแก้ไขปัญหาได้ภายใน 1 ปี 3 ปี หรือ 5 ปี เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและการเขียนแผนต้องมีขอบเขตการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจนร่วมด้วย ดังตัวอย่างการแก้ไขปัญหาหนองกองแก้ว ต้องรู้เขารู้เราในทุกมิติร่วมด้วย

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า หลังจากนี้จะนำข้อมูลมาออกแบบร่วมกัน ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ 2565 จะกลับมาอีกครั้งหนึ่งเพื่อจัดทำข้อมูลให้ชัดเจน เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบโครงการ ขอฝากให้ชุมชนลุกขึ้นมาลงมือทำด้วยตนเอง มีทีมนักวิชาการลงมาช่วย จากการไปทำงานเรื่องการจัดการน้ำที่จังหวัดระยอง พบว่า จังหวัดระยองฝนตก 1.800 – 2.000 มม./ปี แต่มีอุตสาหกรรม จึงส่งผลให้เกิดภาวะแห้งแล้งต่อเนื่อง เดิมชุมชนไม่สนใจแต่เมื่อเก็บข้อมูลและแก้ไขได้จริง ปัจจุบันมีแกนนำชุมชนลุกขึ้นมาทำงาน ขณะนี้เป็นแหล่งเรียนรู้มีคนมาศึกษาดูงานจำนวนมาก ดังรายละเอียดใน **วีดิทัศน์แนะนำแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำชุมชนบ้านมาบจันทร์ ต.แกลง อ.เมือง จ.ระยอง**

คลิป์วีดิทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ เขายายดา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่แกนนำชุมชนบ้านมาบจันทร์ได้มีการบริหารจัดการน้ำร่วมกับบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด จนประสบผลสำเร็จและได้ถอดองค์ความรู้ออกมาเป็น **โมเดล 2 สร้าง 2 เก็บ** โดย 2 สร้าง คือ สร้างคน และสร้างกติกากาการใช้น้ำของชุมชน และ 2 เก็บ คือ เก็บปริมาณน้ำฝนทั้งหมด น้ำในบ่อ เก็บข้อมูลน้ำในแต่ละวันเพื่อการบริหารจัดการน้ำ โดยมีนักวิชาการจากบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด มาช่วยให้ข้อมูลและความรู้สนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อช่วยแก้ไขเรื่องน้ำป่าไหลหลากในช่วงฤดูฝน โดยการสร้างคนและกติกากาการใช้น้ำ หากใช้น้ำเกินต้องเก็บเงิน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเก็บน้ำไว้ใช้ของตนเอง สำหรับการเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝน (ป่าต้นน้ำ ฝ่ายชะลอน้ำ) ปริมาณน้ำระเหย เก็บน้ำโดยการชะลอน้ำในฤดูฝน การฟื้นฟูพื้นที่ป่า 5 ระดับ

เพื่อชะลอการตกลงของเม็ดฝน และการเก็บน้ำของชุมชน โดยการจัดทำฝังน้ำ มีลำคลองกึ่งเส้น เพื่อดูน้ำต้นทุน ชุดลอกในส่วนที่น้ำตื้นเขิน และทำธนาคารน้ำใต้ดิน ลดน้ำท่วมขัง เก็บปริมาณน้ำใต้ดิน และลดเรื่องลูกน้ำยุ่งลายร่วมด้วย

เมื่อชมวีดิทัศน์เสร็จสิ้น คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า การเก็บข้อมูลนี้ไม่ยาก กรม ปภ.มีการส่งที่ตรวจวัดปริมาณน้ำฝนมาให้ที่แต่ละ อปท.แล้ว สามารถนำอุปกรณ์ตรวจวัดปริมาณน้ำฝนมาใช้ได้ แต่หัวใจสำคัญ คือ การทำข้อมูลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่

4. กิจกรรมสรุปบทเรียนจากการทำกิจกรรม

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวว่า ทุกครั้งหลังทำงานต้องมีการสรุปบทเรียน พร้อมทั้งขอให้ผู้เข้าร่วมสะท้อนบทเรียน/ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้ สรุปได้ดังนี้

คนรุ่นใหม่ในพื้นที่

- 1) เป็นเครือข่ายที่แก่งละว้า ได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กับทุกคน (น้องเมย์)
- 2) เห็นความสัมพันธ์ของตำบลเมืองเพียในอดีตกับปัจจุบันว่าเปลี่ยนแปลงอย่างไร (น้องก้อย)
- 3) ดีใจที่ได้มาเรียนรู้ร่วมกัน เห็นทิศทางการไหลของน้ำ (ผญ.หน้อย)

ตำบลเมืองเพีย

- 1) ทราบปัญหาในอดีตกับปัจจุบัน เพื่อหารือร่วมกันว่าจะแก้ไขอย่างไร
- 2) ได้รับความรู้ใหม่ๆ เพิ่มเติม เนื่องจากพื้นที่เมืองเพียแม้ว่าจะต่อสู้ร่วมกันมา แต่เราก็พร้อมจะทำเพื่อพื้นที่ของเราและเพื่อลูกหลานที่เกิดมาการแก้ไขปัญหาคควรมาจากชุมชน ไม่ใช่สั่งการมาจากกระตั้นนโยบายอย่างเดียว (คุณคงเดช เข็มขนาด)

ตำบลศรีบุญเรือง

- 1) ขอบคุณทีมงาน มีความเข้าใจโครงการเพิ่มขึ้นหลังจากคลุ่มเครือมานาน เห็นแนวทางการพัฒนาบ้านเมือง ขอบคุณที่นำความรู้มาให้ในการทำงาน (นายพงษ์ศักดิ์ ชลชี รองนายก อบต.ศรีบุญเรือง)

- 2) ดีใจที่ได้ร่วมงานกับทีมงาน ตั้งแต่เกิดมาก็มีการสร้างอ่างแล้วทำไมน้ำยังท่วม วันนี้ได้เห็นว่าจะนำแผนที่ไปใช้
อย่างไร มีผู้ใหญ่ให้คำแนะนำ มีชาวบ้าน 2 ตำบลทำงานเป็นเครือข่าย ทำให้มีความหวังที่ดีขึ้นในอนาคต
- 3) นำเสนอในฐานะแกนนำชุมชน การแก้ปัญหาในพื้นที่ ตั้งแต่ได้รับการประสานงานจากคุณพะเยาว์ นาคำ ใน
การมีคนมาแนะนำเรื่องการทำข้อมูล ทีมงานยังขาดเรื่องฐานข้อมูล รู้สึกภาคภูมิใจที่ทำงานวิจัยเชิงบวกมากขึ้น
มีการจัดทำแผนในพื้นที่ ไม่ได้ตำหนิคนรุ่นก่อน แต่ไม่อยากสร้างภาระในอนาคตให้กับลูกหลาน ไม่อยากให้เกิด
ปัญหาขึ้นในอนาคต มองปัญหาจากผลกระทบในชุมชน พี่น้องได้รับผลกระทบ เราต้องพึ่งตนเอง ไม่เหมือนเดิม
สถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป รอรับผลกระทบที่เกิดขึ้น รอเรื่องฐานข้อมูลที่รวมกันไม่ได้ จะทำแผนอย่างไรหาก
ไม่มีคนมาชี้แนะ ทำให้เห็นโอกาสในการทำงานจากการนำข้อมูลไปผลักดันการทำงาน (คุณวิรัตน์ วัฒนสุข)

ดร.มานะ นาคำ กล่าวขอบคุณ บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ในการสร้างระบบการทำงาน สร้างการพัฒนาชีวิต
ของชุมชน ขอขอบคุณทีมพื้นที่ทั้ง 2 ตำบล คนเก่าและคนใหม่ เป็นกำลังหลักและกำลังสำคัญ มาชวนพวกเราเดิน เห็นจังหวะใน
การเดิน เห็นช่องทาง และนำผลงานไปพูดคุยร่วมกันต่อเนื่อง อาจจะต้องจัดเวทีเชิงพื้นที่ในระดับโซนเพื่อพูดคุยเพิ่มเติม ตำบล
เมืองเพียจะมีเวทีในการขยายการรับรู้สู่ออบต. กำหนด ผน.มาเรียนรู้เพิ่มเติม เพื่อขยายทีมงาน เก็บข้อมูลเวทีย่อยๆ นำข้อมูลมา
สรุปวิเคราะห์ร่วมกันและคืนข้อมูลกลับไปยังตำบล รับฟังแผนงานจากพื้นที่โดยการประชาคม ในเดือนกุมภาพันธ์ 2565
วางแผนจัดเวทีกลางร่วมกันทั้ง 3 จังหวัด จะมีคนเข้ามาร่วมด้วย นักศึกษาที่ฝึกงาน และมีทีมศึกษามาสนับสนุนเราอีก
สร้างแกนเป็นตัวแทน ขยายกระบวนการออกไป พลังยิ่งมากขึ้น สร้างคนในพื้นที่กับเครื่องมือที่มี เพื่อสร้างปัญญากับหน่วยงาน
ต่างๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตร่วมกัน เราจะเดินไปด้วยกัน ซึ่งหลังจากปิดเวทีนี้จะมีการวางแผนร่วมกัน

ช่วงท้ายคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ฝากเรื่องการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำกับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.)
ใช้เวลาประมาณ 15 วัน ตรวจเอกสาร สำหรับตำบลศรีบุญเรือง และจะแจ้งเลขทะเบียนส่งกลับมายังกลุ่ม สำหรับตำบล
เมืองเพียให้เตรียมเอกสารเพื่อจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำได้

ปิดประชุมเวลา 14.45 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการอบรม

การพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้นำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

วันที่ 7 มกราคม 2565 เวลา 09.15 – 15.00 น.

ณ สำนักวิทยบริการการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นายสมศักดิ์	สายอุทธา	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
2. นายวสันต์	ชัดโน	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
3. นายศุภชัย	จำปารัตน์	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
4. นายอำนาจ	อินพ่อง	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
5. นายปณิธาน	จิณะหล้า	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
6. นายเดชา	ครองดี	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
7. นางทัศนียา	สัตบุตร	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
8. นายवल	กรรชัยยา	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
9. นายอนุวัต	ไชยวงศ์	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
10. นางปิยาภรณ์	ดวงมณีรัตน์	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
11. นางวริช	มะโนร	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
12. นางสาววิลาวัลย์	ลายอนันท์	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
13. นางสาวธีรนันท์	วงศ์ทะปา	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
14. นางสาวจุรีรัตน์	ธรรมวงศ์	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
15. นายอรกต์กต	ประสมทรัพย์	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
16. นายรุ่ง	ชัตติยะ	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
17. นายธนกร	แก้วอินทร์	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
18. นายชัยบดีนทร์	กุลเทพรม	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
19. นายทองศักดิ์	รัมย์ดี	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
20. นายพัฒน์	โสมงคล	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
21. นายยง	แสนปัญญา	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
22. นายยีน	เกตุย	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
23. นายสุภัสสรา	การัตน์	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
24. นายแสน	คำแปลงตัน	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
25. นายสมนึก	วงศ์เรียบ	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
26. นายธนชัย	กายา	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
27. ส.ท.เสริม	ชะโรมุล	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
28. นายธนวัฒน์	อินตุย	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
29. นายสมัคร	ยานา	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
30. นายทวี	ธรรมจักร	แกนนำชุมชนตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
31. นายวิฑูรย์	ลำทา	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
32. นายเชียว	เตชนันท์	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
33. นายสามิตร	อภัยรุณ	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
34. นางประทุม	จินดา	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
35. นายอภิวัฒน์	สอดสี	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน
36. นางกฤตพร	ผัดผล	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน

37. นายไพโรจน์	กันฟัน	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน
38. นางวรรณเพ็ญ	น้อยนวน	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน
39. นางโสภา	ทวีพันธ์	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน
40. นายเสาร์	คำมูลอินทร์	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน
41. นายศรศักดิ์	กำวงศ์	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน
42. นายสุทธิชัย	สัตยวงศ์	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน
43. นายเชียน	อภิรักษ์	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน
44. นายประสิทธิ์	จันทร์ดี	แกนนำชุมชนตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน
45. น.สพ.ธนนนท์	จันทร์สุริย์	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
46. นายสันติ	บุญทวีกุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
47. นายนิติพงษ์	แก้วปา	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
48. นายสาธิต	อนุปิม	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
49. นายธีระศักดิ์	เปียงใจ	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
50. นายกุลเดช	คำแก่น	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
51. นางเนตรนภา	วงศ์สัส	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
52. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
53. อ.สพ.ญ.ดร.ศรวณีย์	ชั้นมณี	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
54. อ.น.สพ.ดร.พชระ	เพ็ชรอดวงศ์	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
55. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
56. นายคำรณ	นิมอรงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
57. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
58. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
59. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
60. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
61. นางสาวอัญชนา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
62. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.15 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและแนะนำทีมงาน

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวทักทายผู้เข้าร่วมทั้ง 3 พื้นที่ คือ ตำบลบ่อสวก ตำบลเมืองจั่ง และตำบลหนองแดง ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ภายใต้โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม พร้อมทั้งแนะนำตัวทีมกลางและทีมพื้นที่ และเชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่มาชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2. กิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

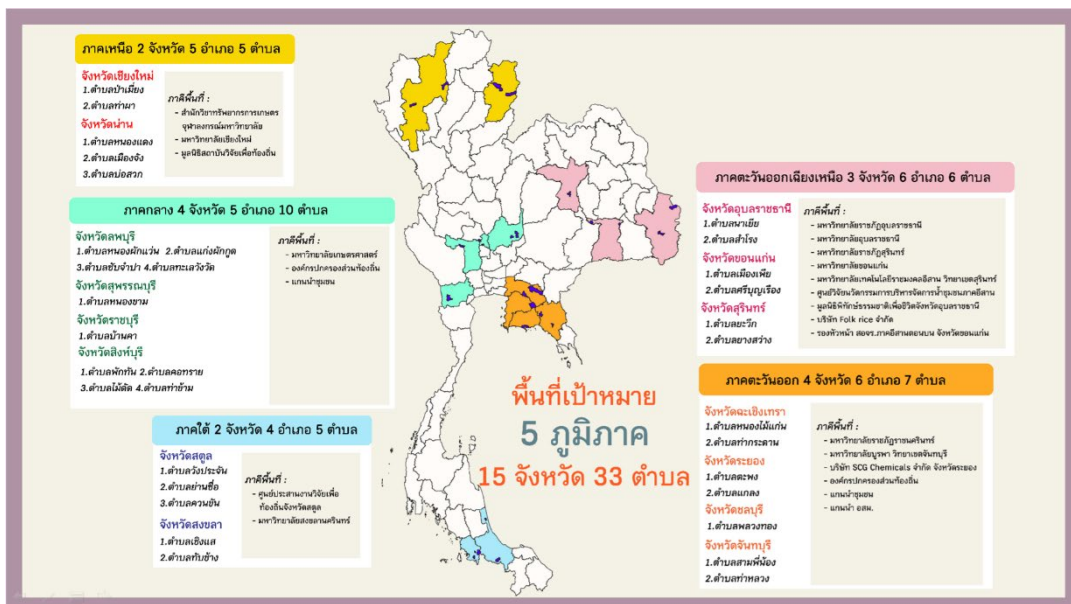

2.1 เกริ่นนำวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

คุณชัชวาลย์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้นำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดำเนินงานขยายผลมาจากการดำเนินโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำมาจากเขื่อนภูมิพล ประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาของทีมวิจัยมีการขับเคลื่อนงานวิจัยกับชุมชนผ่านศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) หรือในปัจจุบัน คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งผู้ให้ทุนโครงการนี้ คือ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยมี รศ.ดร.สุจิต คุณธนกุลวงศ์ ที่เป็นประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปี 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับทุนและมาสนับสนุนทีมวิจัยตามลำดับ ซึ่งบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เป็นธุรกิจเพื่อสังคมและรับทุนมาดำเนินงานทั่วประเทศ จากการมีประสบการณ์การทำงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำมาอย่างต่อเนื่องกว่า 20 ปี จนชาวบ้านทำงานร่วมกับกรมชลประทาน มีการผลักดันให้กรมชลประทานจัดตั้งกองการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อทำงานอย่างมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

โดยเป้าหมายของโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ คือ สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ และนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โครงการนี้ทำทั้งหมด 5 ภูมิภาค 15 จังหวัด 33 ตำบล โดยในภาคเหนือทำทั้งหมด 5 ตำบล 5 อำเภอ 2 จังหวัด พื้นที่จังหวัดน่าน ดำเนินการ 3 ตำบล มี ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล เป็นพี่เลี้ยง ดังแผนภาพ

2.2 การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ประเทศไทยมีทั้งหมด 22 กลุ่มน้ำ ส่วนใหญ่ทั้ง 3 พื้นที่อยู่กลุ่มน้ำน่าน ซึ่งภายใต้กฎหมายใหม่จะต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำมีทั้งหมด 7 รูปแบบ คือ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในกลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 กลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดกลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1 บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย
- 2 นิติบุคคล ≥ 30 ราย
- 3 ทั้งหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย
- 4 + + ≥ 30 ราย
- 5 + ≥ 30 ราย
- 6 + ≥ 30 ราย
- 7 + ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน
รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่สมาชิก
- สามารถเสนอแนะให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตกลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษามลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกสามารถ หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา ร่วมกับ หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้ยื่นข้อเสนอเรื่องข้อพิพาทต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการกลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มน้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

สิทธิที่ได้รับจากการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การเป็นกรรมการกลุ่มน้ำจะมีสิทธิ์ในการให้หรือไม่ให้ใช้น้ำได้ มีการคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ แต่ละท่านจะสามารถจดทะเบียนได้เพียง 1 องค์กรผู้ใช้น้ำเท่านั้น เน้นทะเบียนบ้านและกลุ่มน้ำที่อยู่เป็นหลัก

บทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำ คือ 1. บริหารกลุ่มสมาชิกของตนเอง 2. เสนอแนะข้อมูลในนามขององค์กรผู้ใช้น้ำไปสู่กรรมการกลุ่มน้ำ 3. ใช้ข้อมูลกฎหมายในการแก้ไข/ร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ 4. เป็นตัวแทนคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ การแก้ปัญหาเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ หากจะให้ภาครัฐทำงาน (อบต./เทศบาล) หากไม่ทำข้อมูล/โครงการ จะไม่สามารถดำเนินการได้ และหากไม่กรอกใส่ระบบจะไม่มีโอกาสรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน โดยสามารถยื่นคำขอจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค มี 4 ภาค ภาคเหนืออยู่จังหวัดลำปาง สามารถจดทะเบียนกรอกรายชื่อบัตรประชาชนยื่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ใน สทนช. หรือเตรียมเอกสารไปยื่นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 4 หลังจากนั้น สทนช. จะตรวจสอบความถูกต้อง ทำใบขึ้นทะเบียนให้ และต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สรุปรายงานส่ง สทนช.

3 ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียน

ยื่นออนไลน์
<https://twuo.onwr.go.th>

ยื่นด้วยตนเอง
กทม. : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
อาคารจตุรมาศ ถ.วิภาวดีรังสิต
จังหวัดอื่น : สำนักงานทรัพยากรน้ำ
แห่งชาติภาค 1-4

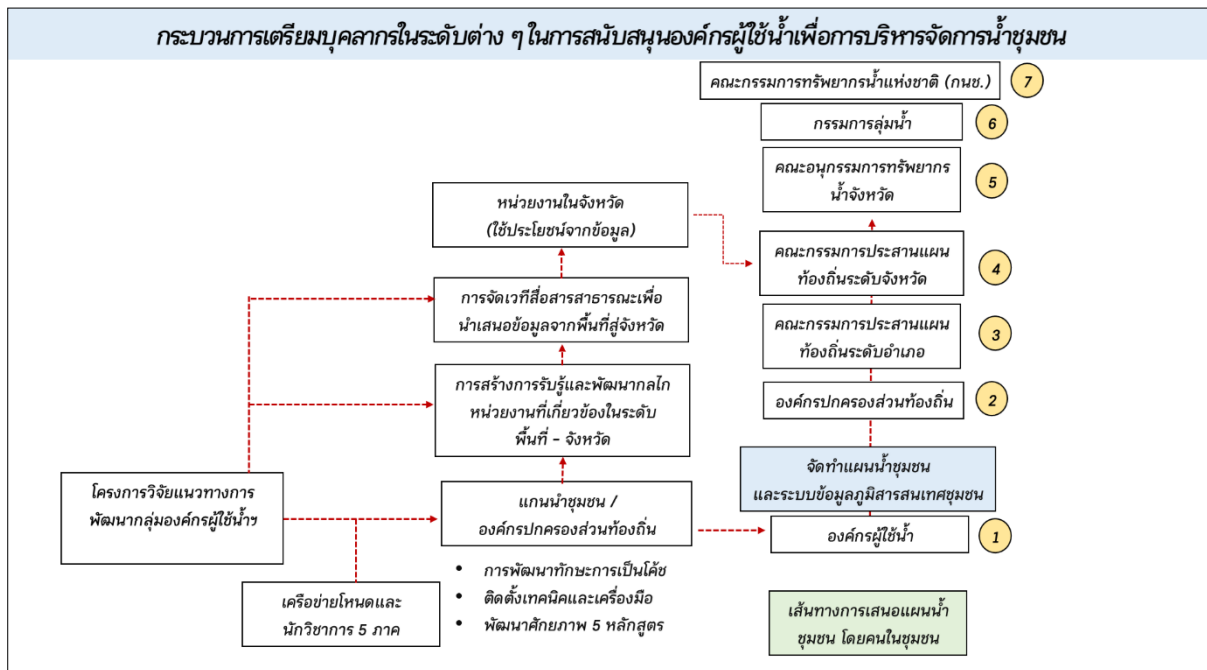
จ.ลำปาง สระบุรี ชอนแก่น และสุราษฎร์ธานี

ยื่นทางไปรษณีย์
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
อาคารจตุรมาศ เลขที่ 89/170
หมู่ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

2.3 องค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชน

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ภายใต้ พรบ.น้ำ 2561 เริ่มต้นจากองค์กรผู้ใช้น้ำจัดทำแผนน้ำชุมชน เข้าสู่ อปท. คณะกรรมการประสานแผนอำเภอ และคณะกรรมการประสานแผนระดับจังหวัด ที่มีอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มีคณะอนุกรรมการจากภาคประชาชน 3 คน เพื่อบรรजूไว้ที่แผนจังหวัด ส่งให้กรรมการลุ่มน้ำรับรองแผน และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ที่มีพลเอกประวิตร วงศ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีดูแล และกระทรวง ทบวง กรมเพื่อรับทราบแผน ซึ่งหากไม่ทราบขั้นตอนการเสนอแผนน้ำชุมชนจะเป็นข้อจำกัด ทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำ ต่อไปนี้ให้หลักการออกโครงการจะอยู่ที่เจ้าหน้าที่ อบต.เพื่อกรอกของงบประมาณสนับสนุน วันนี้นี้จึงชวนมาทำแผนน้ำตำบล บรรजूเข้า อปท.เพื่อส่งขอรับการสนับสนุนทั้งในระดับท้องถิ่นและเหนือท้องถิ่นขึ้นไป ตั้งแต่แผนภาพเส้นทางการเสนอแผนน้ำชุมชน

คุณค้ำรณ นิมมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมจากทั้ง 3 พื้นที่ พูดคุยถึงปริมาณความต้องการการใช้น้ำทั้งภาคการเกษตรและการอุปโภคบริโภค ซึ่งเฉลี่ยมีการใช้น้ำ 50 ลิตร/คน/วัน ดังนั้น “การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม” จึงมีความสำคัญมากต่อการจัดทำแผนน้ำชุมชน เนื่องจากการจัดทำแผนน้ำชุมชนต้องทราบว่าโครงการที่ทำ มีการใช้ประโยชน์ในพื้นที่กี่ไร่ มีปริมาณความต้องการการใช้น้ำกี่ ลบม./ปี รวมทั้งมีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ที่ดินสาธารณะในพื้นที่ หากจะทำโครงการจึงต้องมีรายละเอียดรอบด้าน จึงส่งผลให้การเขียนแผนน้ำชุมชนไม่ได้รับการสนับสนุนการดำเนินโครงการ

2.4 เติมความรู้เพื่อการพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม

คุณค้ำรณ นิมมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมชมวีดิทัศน์ 2 เรื่อง เพื่อให้เห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนน้ำชุมชน ดังนี้

5. วิดีทัศน์เรื่องการจัดทำแผนน้ำของ อบต. ต้น กับ อบต. ตาล

คลิปวีดิทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับมีหมู่บ้านอยู่ 2 หมู่บ้าน ระหว่าง อบต. ต้น กับ อบต. ตาล มีการบริหารปัญหาน้ำแล้งต่างกัน อบต. ต้น ใช้วิธีการคิดอะไรได้ก็จะลงมือทำ ส่วนนายก อบต. ตาลนั้น เริ่มจากชวนชาวบ้านมาวางแผนจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการการใช้น้ำ ปริมาณน้ำในอ่าง ระบุพื้นที่ดำเนินการฯ และปริมาณน้ำฝนแล้วจัดทำระบบข้อมูลทำแผนที่ชุมชน เพื่อดูเส้นทางน้ำและการเพาะปลูกพืช และชวน อบต. ไกลเคียงมาช่วยกันวิเคราะห์

ข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม น้ำแล้งร่วมกัน จากนั้นก็เริ่มเขียนแผนปฏิบัติการโดยระบุรายการระยะเวลาในการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ งบประมาณที่ใช้ ผู้ดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และร่วมกันระบุพื้นที่ตั้งของโครงการ ขออนุญาตและออกแบบโครงการที่จะทำ ช่วยกันประมาณราคาตามระเบียบที่ถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่รัฐให้งบประมาณชุมชนของ อบต. ตาลกัพร้อมเสนอได้ทันที เพียงเริ่มต้นด้วยการสำรวจหาสมดุสน้ำในพื้นที่ ร่วมกันเขียนแผนปฏิบัติการนำของชุมชนเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทน้ำของส่วนกลาง การแก้ปัญหาเรื่องน้ำของชุมชนง่ายขึ้นทีเดียว

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า หากมีปริมาณฝนตกมาก ในพื้นที่จังหวัดน่านในอดีตฝนตกตามฤดูกาล แต่ปัจจุบันฝนไม่ตกตามฤดูกาล คนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่จึงเห็นข้อมูลแตกต่างกัน เนื่องจากการตกของฝนในปัจจุบันจะมีการตกภายในระยะเวลารวดเร็วและแรงกว่าเดิม หากไม่ทราบข้อมูลจึงไม่สามารถวางแผนน้ำชุมชนได้

6. วิธีทัศน์แนะนำแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำชุมชนบ้านมาบจันทร์ ต.แก่ง อ.เมือง จ.ระยอง

คลิวิทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้การบริหารจัดการน้ำ เขายายดา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่แกนนำชุมชนบ้านมาบจันทร์ได้มีการบริหารจัดการน้ำร่วมกับบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด จนประสบผลสำเร็จและได้ถอดองค์ความรู้ออกมาเป็น โมเดล 2 สร้าง 2 เก็บ โดย 2 สร้าง คือ สร้างคน และสร้างกติกากาการใช้น้ำของชุมชน และ 2 เก็บ คือ เก็บปริมาณน้ำฝนทั้งหมด น้ำในบ่อ เก็บข้อมูลน้ำในแต่ละวันเพื่อการบริหารจัดการน้ำ โดยมีนักวิชาการจากบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด มาช่วยให้ข้อมูลและความรู้สนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อช่วยแก้ไขเรื่องน้ำป่าไหลหลากในช่วงฤดูฝน โดยการสร้างคนและกติกากาการใช้น้ำ หากใช้น้ำเกินต้องเก็บเงิน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการเก็บน้ำไว้ใช้ของตนเอง สำหรับการเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝน (ป่าต้นน้ำ ฝ่ายชะลอน้ำ) ปริมาณน้ำระเหย เก็บน้ำโดยการชะลอน้ำในฤดูฝน การฟื้นฟูพื้นที่ป่า 5 ระดับเพื่อชะลอการตกลงของเม็ดฝน และการเก็บน้ำของชุมชน โดยการจัดทำฝั้งน้ำ มีลำคลองก็เส้น เพื่อดูน้ำต้นทุน ขุดลอกในส่วนที่น้ำตื้นเขิน และทำธนาคารน้ำใต้ดิน ลดน้ำท่วมขัง เก็บปริมาณน้ำใต้ดิน และลดเรื่องลูกน้ำยุ่งลายร่วมด้วย

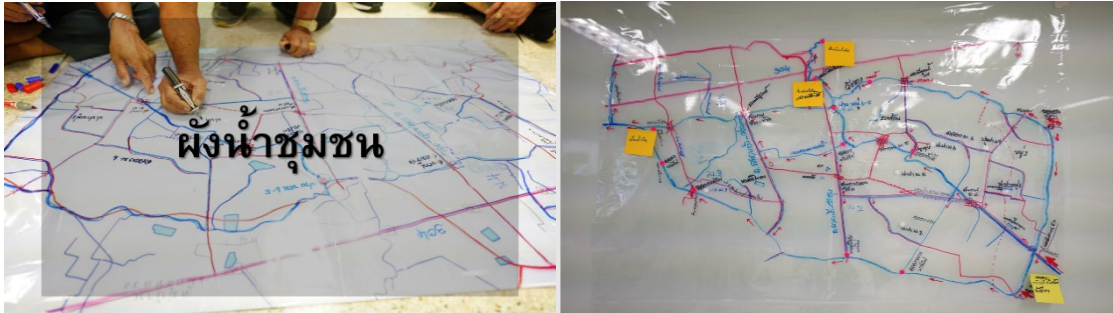

3. กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือฝั้งน้ำและปฏิทินการผลิต

3.1 เรียนรู้เครื่องมือฝั้งน้ำและปฏิทินการผลิต

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 2 กลุ่มย่อย รายตำบล เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำ และปฏิทินการผลิต ดังนี้

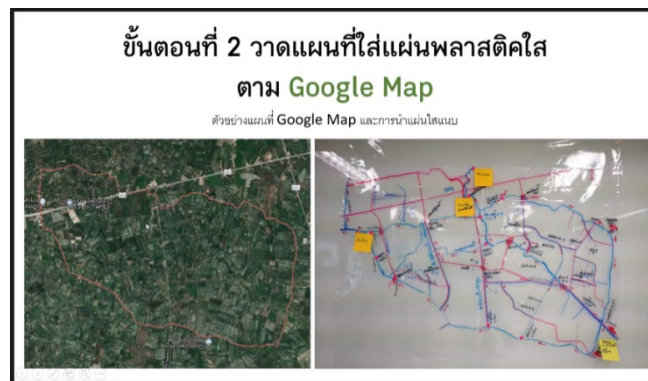
- 1) เครื่องมือผังน้ำชุมชน พิมพ์แผนที่จาก google map เอาแผนที่กลางไปวาดตามนี้ เพิ่มเติมรายละเอียด ในสิ่งที่ google map ไม่มี ขอให้ลงข้อมูลให้ละเอียด ตรวจสอบข้อมูล และทำให้สมบูรณ์ จุดไหนที่เป็น ปัญหา ทางไหลของน้ำในทุกฤดูกาลให้มาร์คตำแหน่งไว้

ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนที่ และ แผ่น PCV ไส

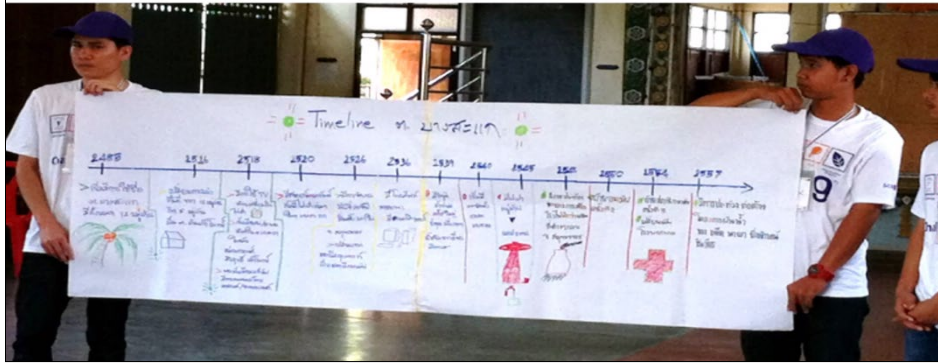

ขั้นตอนที่ 2 วาดแผนที่ใส่ลงบนแผ่นพลาสติกใส

- 2) เครื่องมือเครื่องมือ Timeline การเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ โดยการย้อนเวลากลับไปให้มากที่สุด 50 ปี หรือเท่าที่จะย้อนได้ เพื่อพูดคุยถึงวิถีชีวิตที่เชื่อมโยงกับการจัดการน้ำที่เปลี่ยนแปลงจากอดีต-ปัจจุบัน ดังตัวอย่างของตำบลบางสะแก อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม

Timeline : เส้นทางประวัติศาสตร์

จากนั้น แบ่งออกเป็นตำบลละ 2 กลุ่มๆ ละ 5 - 7 คน เพื่อทำทั้ง 2 เครื่องมือ เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้น นำเสนอในเวทีใหญ่ร่วมกัน

นำเสนอผลการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม

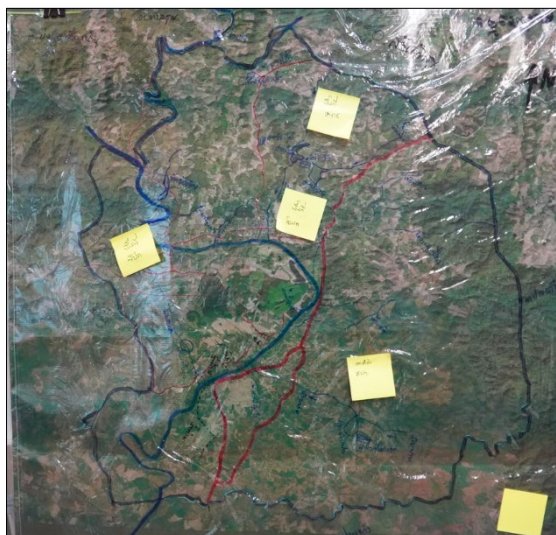

1. ตำบลเมืองจั่ง อำเภอกู่เพียง จังหวัดน่าน

ผังน้ำตำบลตำบลเมืองจั่ง

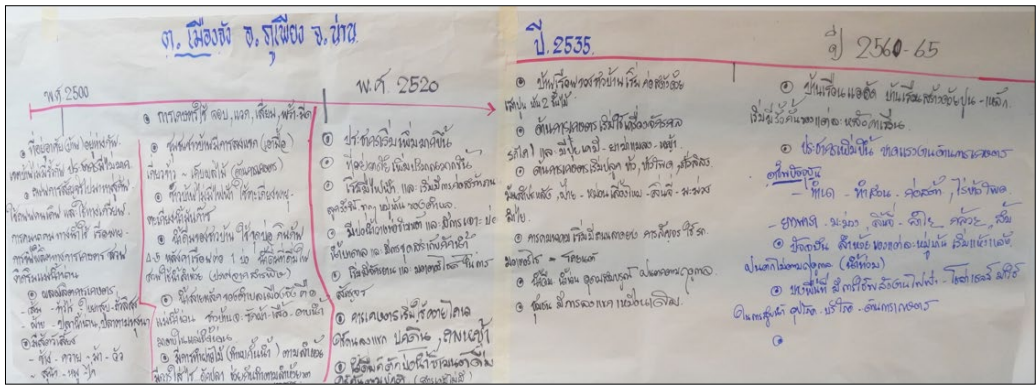
ตำบลเมืองจั่งมีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ทิศเหนือของตำบลเมืองจั่งติดต่อกับอำเภอสันติสุข ทิศใต้ติดต่อกับตำบลสระแก้ว มีลำน้ำน่านไหลมาตั้งแต่เหนือตำบลสันติสุขมาทาง ม.7 ผ่านกลางตำบล หมู่ 1, 4, 6, 9 ส่วนใหญ่เป็นแม่น้ำน่าน และมีอ่างละลายกับน้ำก่า มีห้วยเล็ก มะเปรียง หนองแวง ห้วยห้วย ม.1, 4, 7, 9 เป็นอ่างและสระเก็บน้ำ โชนใต้บ้านเมืองจั่งมีลำห้วยใน ม.6, 11 มีโครงการสร้างสระห้วยดินดำ โชน ม.5, 8, 10 มีห้วยมะเปรียง ห้วยฝาย ห้วยผึ้ง มีพื้นที่ รพช. ทำโครงการสร้างแท้งค์เก็บน้ำขนาดใหญ่จากกรมทรัพยากรน้ำ 3-4 จุด บริเวณ ม.4, 8, 5 สำหรับโชนที่ได้รับผลกระทบช่วงน้ำท่วม คือ ม.2, 4, 10, 11 ด้านเหนือแล้ง น้ำไหลจากเหนือลงใต้ ช่วงน้ำหลากจะเกิดปัญหาน้ำท่วม หากดูแผนที่รอบนอกมีลำน้ำสายยาวกันระหว่างตำบลบ่อกับตำบลเมืองจั่ง เนื่องจากอยู่คนละเขต น้ำกินอยู่ใน ม.7 ตำบลน้ำยาว ส่วนตำบลเมืองจั่งมีปัญหาภัยแล้งและมีปัญหาหลายอย่างในพื้นที่ พุดคุยกับนายก อบต.เมืองจั่งเรื่องการแก้ไขปัญหา ตำบลเมืองจั่งฝั่งตะวันตก ม.3, 6, 11 ได้รับความสะดวก ส่วนอีกฝั่งหนึ่งมีปัญหาเรื่องการก่อสร้างถนน

ผังน้ำชุมชนตำบลเมืองจั่ง

Timeline ตำบลเมืองจั่ง (2500 – 2565)

ตำบลเมืองจั่งมีแม่น้ำน่าน แม่น้ำยาว ในอดีตใช้ชีวิตตามลำน้ำ ลำห้วย การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในปี 2520 มีความสะดวกสบาย มีทีวี ถนน น้ำบ่อซีเมนต์ รถจักรยานยนต์ รถโดยสาร ต่อมาในปี 2535 มีการใช้เครื่องมือการเกษตร มีเครื่องจักรกล ใช้จ่ายหญ้า มีการปลูกข้าวโพด ถั่วลิสง ถนนดีขึ้น และปี 2560-2565 มีบ้านเรือนดีขึ้น มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนแรงงาน ปัญหาน้ำท่วม มีอุปกรณ์เข้ามาเสริมในการเกษตร การเกษตรเริ่มดีขึ้น

ระยะเวลา	รายละเอียด
2500	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้าน/ที่อยู่อาศัยอยู่ห่างกัน เขตบ้านไม่มีรั้วกัน ประชากรไม่มาก 2. มีถนนการสัญจรไปมาหาสู่กัน ใช้ถนนคนเดินและใช้ทางเกวียน การคมนาคมทางน้ำใช้เรือพาย การขนผลผลิตทางการเกษตร สวนตติริมแม่น้ำน่าน 3. ผลผลิตการเกษตร ประกอบด้วย ส้ม ข้าวไร่ ไบยาสูบ ถั่วลิสง ฝ้าย ปลาน้ำน่าน ปลาตามพุงนา 4. สัตว์เลี้ยง ได้แก่ แกะ ช้าง ม้า วัว ควาย หมู ไก่ สุนัข 5. การเกษตรใช้จอบ แวก เสียม พร้า มีด 6. ชุมชนชาวบ้านมีการลงแขก (เอามื้อ) เกี่ยวข้าวและเก็บผลไม้ 7. ชาวบ้านไม่มีไฟฟ้า ใช้ตะเกียงพายุ น้ำมันก๊าด 8. น้ำดื่มของชาวบ้านใช้ขุดบ่อกินกัน 4-5 หลังกาเรือนต่อ 1 บ่อ น้ำดื่มที่ดื่มในสวนใช้น้ำจากลำห้วย (ปราศจากสารพิษ) 9. น้ำสายหลักของตำบลเมืองจัง คือ แม่น้ำน่าน ชาวบ้านจะซักผ้า เสื้อ อาบน้ำในแม่น้ำน่าน
2520	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีการทำฝายไม้ (ทำนบกั้นน้ำ)ตามลำห้วย มีการใช้ไช้ดักปลา ช่วยกันทำตามลำห้วยของเกษตรกร
2535	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านเรือนของชาวบ้านเริ่มก่อสร้างด้วยเสาปูน เป็นบ้านไม้ 2 ชั้น 2. ด้านการเกษตร เริ่มใช้เครื่องจักรกล รถไถ และปุ๋ยเคมี ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าหญ้า 3. มีการปลูกข้าว ข้าวโพด ถั่วลิสง มันสำปะหลัง ฝ้าย หม่อนเลี้ยงไหม ลิ่นจี มะม่วง ลำไย 4. เริ่มมีถนนลาดยาง สัญจรโดยใช้รถจักรยานยนต์และรถยนต์ 5. น้ำดื่ม น้ำน่านอุดมสมบูรณ์ ในตกตามฤดูกาล 6. ชุมชนมีการลงแขกเหมือนเดิม
2560-2565	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านเรือนแออัด สร้างด้วยปูนและเหล็ก เริ่มมีรั้วกันในแต่ละครัวเรือน 2. ประชากรเพิ่มขึ้น ขาดแรงงานด้านการเกษตร 3. อาชีพในปัจจุบัน คือ ทำนา ทำสวน ก่อสร้าง ทำไร่ข้าวโพด ยางพารา มะม่วง ลิ่นจี ลำไย กุ้ง ส้ม 4. ปัจจุบันลำห้วยของแต่ละหมู่บ้านเริ่มแห้งแล้ง ในไม่ตกตามฤดูกาล (น้ำท่วม) 5. บางพื้นที่มีการใช้พลังงานไฟฟ้า/โซลาร์เซลล์มาใช้ในการสูบน้ำ อุปโภค บริโภค

ข้อเสนอแนะ

- 1) การจัดการน้ำทำพื้นที่ตนเองอย่างเดียวไม่ได้ ดังนั้น การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำจึงจดทะเบียนในตำบลและตำบลใกล้เคียง จึงต้องมีการทำงานเป็นเครือข่ายในตำบลและตำบลข้างเคียง หากตอนบนกักน้ำไว้ ตอนล่างนำน้ำไปใช้ได้ยาก การทำงานเรื่องน้ำหากกินขอบเขตต้องมีการสร้างกระบวนการเรียนรู้เพิ่มเติมร่วมด้วย
- 2) การจัดทำแผนน้ำชุมชนต้องเข้าใจบริบทพื้นที่ในชุมชนและตำบลใกล้เคียง เช่น โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา ท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร หากมีการปล่อยน้ำไปให้ปลายน้ำใช้น้ำทำนาก่อนแล้วค่อยปล่อยให้กับพื้นที่

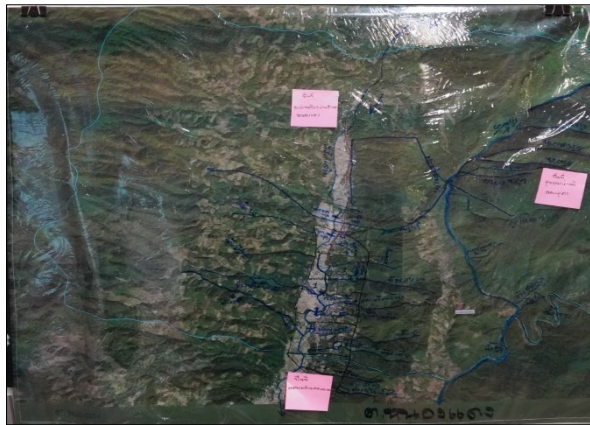
ต้นน้ำทำนาก็จะไม่เกิดความขัดแย้ง ทุกฝ่ายได้ใช้น้ำอย่างทั่วถึง ดังนั้น หน่วยงาน อบต.จึงต้องมาพูดคุยในการทำงานร่วมกัน เหมือนกับ อบต.ตลิ่งที่ทำงานร่วมกับพื้นที่อื่นร่วมด้วย

2. ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จรม จังหวัดน่าน

ฝั่งน้ำชุมชนตำบลหนองแดง

อำเภอแม่จรมมี 5 ตำบล ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอแม่จรม ตะวันออกติดกับ สปป.ลาวทิศใต้ติดกับตำบลหัวเมือง มี 1 อบต. 1 เทศบาล มีพื้นที่เทศบาล 6.5 ตร.กม. มีแม่น้ำแม่จรมไหลผ่านจากแม่จรมไปสู่ลำน้ำห้วย ดังนั้น ในเขตเทศบาลตำบลหนองแดงมีพื้นที่ไปถึงตำบลหมอมือง ม.4 แม่น้ำแม่จรมมีลำน้ำสาขาเล็กๆ ร่วมด้วย น้ำไหลจากฝั่งตะวันตกไปยังฝั่งตะวันออก มีห้วยเสือ ห้วยหมู เทศบาลดูแลน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคไม่เพียงพอ แต่เทศบาลตำบลหนองแดงทำงานกับคณะผู้บริหาร จึงต้องการประปาภูเขาจากลำน้ำที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยภูคา ขอให้ช่วยเหลือโครงการนี้ อบต.เคยนำน้ำจากลำน้ำห้วยไปใช้ ซึ่งเป็นน้ำที่มีคุณภาพดี สามารถนำมาใช้ได้ แต่มีการทำประปาหมู่บ้านในหมู่ 4, 7 จึงอยากฝากทีมวิจัยให้ดูแลเรื่องนี้ด้วย

ฝั่งน้ำชุมชนตำบลหนองแดง

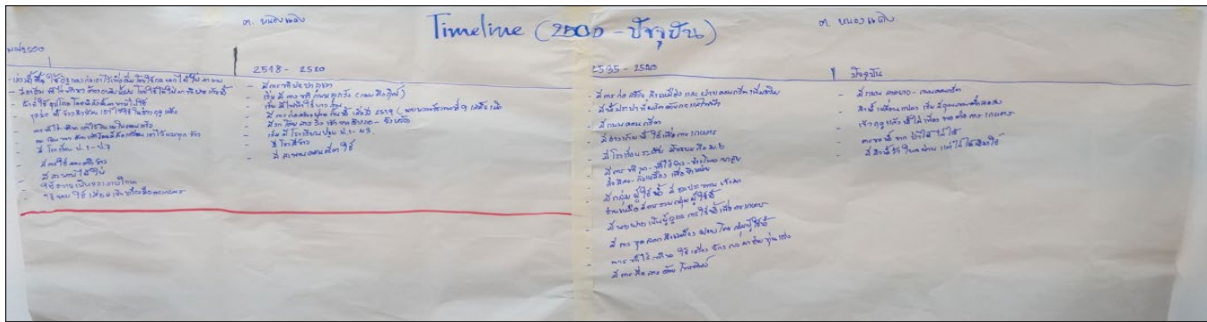

Timeline ตำบลหนองแดง (2500 – 2565)

ตำบลหนองแดงในปี 2500 มีการขุดน้ำบ่อไว้ใช้ในการอุปโภคบริโภค ประกอบอาชีพทำไร่ทำนา อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ใช้น้ำในลำน้ำห้วยบงไหลผ่านเมือง มีการจัดทำฝายหนองแดง ชาวบ้านใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย การเดินทางใช้เดิน เกวียน เป็นหลัก ต่อมา มีการเลี้ยงหมู เป็ด ไก่ มีสภาพแหล่งน้ำเป็นลำน้ำห้วย ใช้ควายไถนา ทำนาดำ ต่อมาในปี 2518 เริ่มมีประปาภูเขา มีถนน (พล.อ.ศึกฤทธิ์ ปราโมทย์) มีไฟฟ้าเข้ามาในพื้นที่ มีการก่อสร้างฝายเก็บน้ำ และในหลวงรัชกาลที่ 9 เสด็จมาเปิดฝาย มีรถโดยสารวิ่ง และรถส่วนบุคคลเข้าอำเภอ เริ่มมีเครื่องอำนวยความสะดวก

ปี 2535-2540 มีชลประทานมาสร้างและดูแลแหล่งน้ำ มีน้ำประปา มีอ่างเก็บน้ำที่ใช้ในการเกษตร มีโรงเรียนมัธยมศึกษา รร.แม่จรม มีการปลูกยาสูบ ถั่วลิสง มีกลุ่มผู้ใช้น้ำของชลประทาน ชลประทานเข้ามาช่วยเหลือ มีแก้มืองแก้มายดูแลเรื่องการจัดการน้ำ มีการร่วมกันขุดลอกดูแลฝายก่อนฤดูการผลิต การทำนามีการใช้เครื่องจักร ใช้รถไถเดินตาม มีโทรศัพท์ใช้ในการสื่อสาร

ปัจจุบันมีถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต มีการใช้สารเคมีในการปลูกข้าวโพด แหล่งน้ำไม่เพียงพอ มีการบุกรุกต้นน้ำ เทศบาลต้องการทำประปาภูเขาเพื่อนำน้ำไปใช้ แต่ยังมีข้อขัดขัดจากหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นต้น ซึ่งลำน้ำห้วยเป็นน้ำที่มีคุณภาพดี มีโอกาสที่จะดึงน้ำจากลำน้ำห้วยที่มีคุณภาพดีมาใช้ในพื้นที่ได้

ระยะเวลา	รายละเอียด
2500	<ol style="list-style-type: none"> มีบ่อน้ำตื้นใช้อิฐแดงก่อไว้เพื่อต็ม โดยใช้กระบอกไม้ไผ่มาหาบ มีอาชีพทำไร่ทำนา ต้องอาศัยน้ำฝนโดยใช้ไม้ไผ่มาทำฝายเก็บน้ำ น้ำที่ใช้อุปโภคบริโภคต้องนำลงน้ำมาหาบไปใช้ ขุดบ่อน้ำข้างลำห้วยเอาไว้ใช้ในฤดูแล้ง การทำไร่ทำนาเอากินเองในครอบครัว การเดินทางด้วยเท้าโดยมีล้อเกวียนเอาไว้บรรทุกข้าว มีโรงเรียน ป.1-7 มีการใช้บองดำข้าว มีสะพานไม้ไผ่ ใช้ความเป็นแรงงานไถนา ใช้จอบและเสียมเป็นเครื่องมือทางการเกษตร
2518-2520	<ol style="list-style-type: none"> มีการทำประปาภูเขา เริ่มมีถนนลูกรัง (พล.อ.ศึกฤทธิ์ ปราโมทย์) เริ่มมีไฟฟ้าใช้บางส่วน มีการก่อสร้างฝายกั้นน้ำ เมื่อปี 2519 (ในหลวงรัชกาลที่ 9 เสด็จเปิด) มีรถโดยสารวิ่งเข้าจากอำเภอ-จังหวัด เริ่มมีโรงเรียน ป.1-ม.3 มีโรงสีข้าว มีสะพานคอนกรีตใช้
2535-2540	<ol style="list-style-type: none"> มีการก่อสร้างลำเหมืองและฝายคอนกรีตเพิ่มเติม มีน้ำประปาที่ผลิตด้วยกระแสไฟฟ้า มีถนนคอนกรีต มีอ่างเก็บน้ำใช้เพื่อการเกษตร มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาถึง ม.6 มีการทำนา ไร่ข้าวโพด ยาสูบ ถั่วลิสง ถั่วเหลืองเพื่อจำหน่าย มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ ชลประทานเข้ามาช่วยเหลือ มีการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำ มีนายฝายเป็นผู้ดูแลการใช้น้ำเพื่อการเกษตร มีการขุดลอกลำเหมืองฝายโดยกลุ่มผู้ใช้น้ำก่อนที่จะถึงฤดูการผลิต มีการทำไร่ ทำนา โดยใช้เครื่องจักรกลมาเป็นเครื่องทุ่นแรง มีการสื่อสารด้วยโทรศัพท์
ปัจจุบัน	<ol style="list-style-type: none"> มีถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต ลำน้ำเปลี่ยนแปลง น้ำเริ่มมีคุณภาพลดลง น้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง การขอน้ำจากป่าไม้ไม่ได้ มีลำน้ำว่าไหลผ่าน แต่ไม่ได้นำมาใช้

แกนนำชุมชนนำเสนอเพิ่มเติมว่า ในปี 2500 อำเภอแม่จรมีลำน้ำห้วย ปัจจุบันยังมีลำน้ำห้วยอยู่ แต่ลำน้ำเปลี่ยนแปลงไป มีการทำไร่แทนพื้นที่นา เนื่องจากมีพื้นที่ราบลุ่มน้อย จากการที่ตำบลหนองแดงขึ้นไปดูน้ำในเขตอุทยานแห่งชาติแม่จรมและอุทยานแห่งชาติภูคาเพื่อขอน้ำจากอุทยานแห่งชาติภูคาไปใช้ แต่หน่วยงานต่างๆ ยังไม่อนุญาตให้ลำน้ำไปใช้ได้ จึงต้องสร้างการมีส่วนร่วมกับเขตอุทยานในการดำเนินงานต่อไป จึงขอให้พิจารณาเพื่อก้าวข้ามข้อจำกัดโดยการเชิญทรัพยากรธรรมชาติและอุทยานมาร่วมเรียนรู้กิจกรรมได้ด้วย

ข้อเสนอแนะ

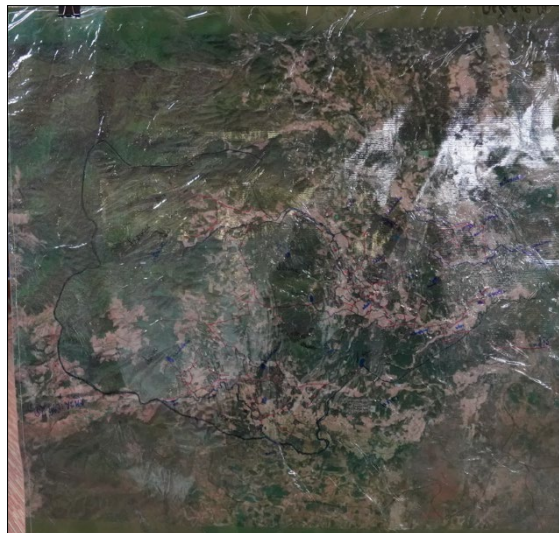
- 1) ควรมีการเก็บข้อมูลน้ำดื่มในแต่ละวันร่วมด้วย จะทำให้เห็นการสนับสนุนการจัดหาน้ำดื่มสะอาดทั่วประเทศ แต่ที่ผ่านมามีข้อมูลปริมาณน้ำต้นทุนในครอบครัวชาวบ้าน รัฐบาลจึงไม่ทราบว่าต้องสนับสนุนอย่างไร หากมีการเก็บข้อมูลส่วนนี้จะได้ตอบได้ว่าลดค่าใช้จ่ายเรื่องชีวิตชาวบ้านได้เท่าไร ซึ่งสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะได้รับทราบและอนุมัติงบประมาณต่อไป

3. ตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

ผังน้ำชุมชนตำบลบ่อสวก

ตำบลบ่อสวกมีพื้นที่ทั้งหมด 30,000 ไร่ แบ่งออกเป็น 13 หมู่บ้าน มีประชากรหลักพันคน อยู่ฝั่งทิศตะวันตกของตัวเมือง ทิศเหนือติดต่อกับตำบลเรือง ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอไชยปราการ ทิศใต้ติดต่อกับตำบลนาซาว ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอแม่จรม น้ำไหลจากทิศตะวันตกไปยังทิศตะวันออกลงแม่น้ำน่าน แหล่งน้ำหลัก 2 สาย คือ อ่างเก็บน้ำและฝายน้ำล้น มีลำห้วยม่วงที่ชุมชนทั้ง 5 หมู่บ้าน คือ บ้านใหม่ เมืองอุดม เชียงยืน นำน้ำไปใช้ ส่วนของน้ำบริเวณมีระบบประปาที่สูง มีคณะกรรมการหมู่บ้าน เมื่อเข้าสู่ฤดูแล้งจะมีปัญหาเรื่องน้ำแล้ง สร้างความเสียหายกับชุมชน ในอนาคตต้องมีการพัฒนาลำน้ำห้วยม่วงเพื่อดึงน้ำมากักเก็บไว้ใช้ ลดการไหลของน้ำทิ้ง

ผังน้ำชุมชนตำบลบ่อสวก

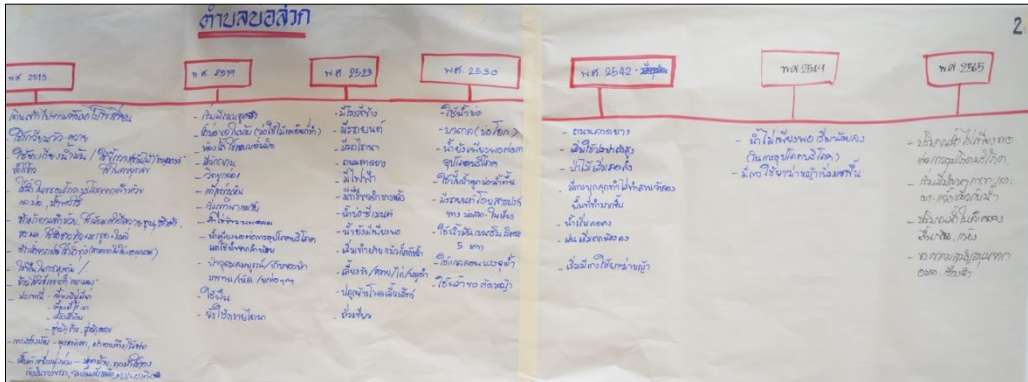
Timeline ตำบลบ่อสวก (2513-ปัจจุบัน)

ตำบลบ่อสวกในปี 2513 ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค การดำเนินชีวิตใช้ฟัน มีการเลี้ยงฝิบ้าน ปี 2519 เริ่มมีถนนลูกรัง มีน้ำบ่อ จักรยาน วิถี มีการใช้น้ำเหมือนเดิม มีการทำลายป่า การทำมาหากิน ปี 2533 มีการปลูกข้าว ถนนลาดยางไฟฟ้า ใช้น้ำจากบ่อซีเมนต์ น้ำยังพอเพียงอยู่ มีการทำฝายด้วยไม้ไผ่ อาบน้ำตามลำห้วย

ปี 2540 ยังใช้น้ำอย่างพอเพียงอยู่ มีไฟฟ้าเข้ามาบางส่วน มีรถยนต์โดยสาร ต่อมาในปี 2542 มีการตัดไม้ทำลายป่าบุกรุกพื้นที่เพื่อจับจองกันทำมาหากิน ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเริ่มลดลง ในปี 2549 น้ำพอเพียง แต่ปริมาณน้ำลดลง จากการ

มีประชากรและการปลูกยาพาราเพิ่มขึ้น ทำให้น้ำใช้ไม่เพียงพอ อบต.สร้างบ่อบาดาลเพื่อให้ใช้น้ำอย่างพอเพียง แต่ช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน เพื่อลดการขาดแคลนน้ำจึงมีการปล่อยน้ำเป็นเวลา

ตำบลบ่อสวกขาดแคลนเรื่องน้ำใช้ทางการเกษตร สารพิษจะลงในน้ำใช้ ทำให้น้ำนำมาใช้ไม่ได้ มีน้ำแต่ไม่สามารถนำน้ำจากลำน้ำห้วยม่วงมาใช้ได้ การจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำจะมีการพูดคุยกับตำบลเรื่องที่เป็นพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งมีน้ำดื่มเพียงพอ แต่น้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน มีการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ซึ่งต้องจัดการประชุมร่วมกันต่อไป

ระยะเวลา	รายละเอียด
2513	<ol style="list-style-type: none"> 1. เดินเท้าตามคันทนาไปโรงเรียน 2. ใช้เกวียน วัว-ควาย 3. ใช้ตะเกียงน้ำมัน ใช้ชาญณรงค์ในการจุดไฟ 4. ใช้น้ำอุปโภคบริโภคจากลำห้วยและบ่อ มีน้ำพอใช้ 5. ซักผ้าตามลำห้วย ใช้เม็ดมะค้ำดีควยทุบๆ ซักผ้า สระผม ใช้น้ำข้าวข้าว +มะกรูด+ใบหมี 6. ตักน้ำจากบ่อ ใช้น้ำทุ้ง (सानจากใบไม้+ชาญณรงค์) 7. ใช้ฟันในการหุงต้ม/ข้าวใช้วิธีการตำ "ครกบอง" 8. ประเพณีเลี้ยงผีปู่ย่า ผีเฒ่า ผีบ้าน สุขวัณข้าว สุขวัณควาย 9. การสร้างบ้าน/มุงหลังคาใช้ผาดองตึง/ไม้ฟาก
2519	<ol style="list-style-type: none"> 1. เริ่มมีถนนลูกรัง 2. น้ำบ่อขุดในบ้าน (บ่อใช้ไม้และดินก็ทำ) 3. ห้องน้ำใช้แบบส้วมปิด 4. มีจักรยาน วิถีกล่อ่ง แก๊สถ่านหิน 5. เริ่มทำนามากขึ้น ทำไร่ข้าวโพดบนดอย 6. น้ำเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค แต่ใช้น้ำจากลำห้วย 7. ป่าอุดมสมบูรณ์/เก็บของป่า/เห็ด/หน่อไม้ 8. ใช้ฟัน 9. ยังใช้ควายไถนา
2523	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีโรงสีข้าว มีรถไถนา 2. มีรถยนต์ ถนนลาดยาง 3. มีไฟฟ้า มีทีวีขาวดำบางหลัง 4. ใช้น้ำจากบ่อซีเมนต์ น้ำยังเพียงพอ 5. เริ่มทำฝายแม้วกักเก็บน้ำ 6. เลี้ยงวัว ควาย ไก่ หมูดำ 7. ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียว

2530	<ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้น้ำน้ำบาดาล (บ่อโยก) 2. น้ำยังเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค 3. ใช้ปั้มน้ำดูดบ่อน้ำตื้น 4. มีรถยนต์ รถโดยสารประจำทางบ่อสวก-ในเวียง ใช้น้ำมันเบนซินลิตรละ 5 บาท 5. ใช้แกลอนบรรจุน้ำ 6. ใช้พรั้าขอตัดหญ้า
2542	<ol style="list-style-type: none"> 1. ถนนลาดยาง 2. เริ่มใช้น้ำประปาถังสูง 3. ป่าไม้เริ่มลดลง 4. มีการบุกรุก ทำไร่ทำสวน จับจองพื้นที่ทำมากขึ้น 5. น้ำเริ่มลดลง ฝนเริ่มตกน้อยลง 6. เริ่มมีการใช้ยาฆ่าหญ้า
2549	<ol style="list-style-type: none"> 1. น้ำไม่เพียงพอ น้ำในการอุปโภคบริโภคเริ่มน้อยลง 2. มีการใช้ยาฆ่าหญ้าเพิ่มมากขึ้น
2565	<ol style="list-style-type: none"> 1. ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค 2. เริ่มมีปัญหาการขัดแย้งเรื่องน้ำ 3. ปริมาณในลำคลองตื้นเขิน/แห้ง 4. ขอความสนับสนุนจาก อบต.เรื่องน้ำ

คุณชินวุฒัน มณีศรีขำ กล่าวถึงเรื่องคุณภาพน้ำ/น้ำเสีย มักไม่ค่อยทำแผนน้ำเรื่องนี้ จากการทำงานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาเรื่องน้ำเป็นสนิม แต่ไม่มีแผนเรื่องการจัดการคุณภาพน้ำ ดังนั้น ยุทธศาสตร์น้ำด้านนี้มีน้อยมาก ซึ่งสามารถเขียนแผนได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทรัพยากรน้ำ 6 ด้าน อบท.มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ยังมีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานทหารพัฒนา มูลนิธิอุทกพัฒน์ มูลนิธิปิดทองหลังพระ กรมอุทยานแห่งชาติและพันธุ์พืช กองทัพบก เป็นต้น สามารถตั้งงบประมาณสนับสนุนได้ แต่ชุมชนต้องเขียนแผนน้ำชุมชนขึ้นมาจึงจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณ โดยการพูดคุยกับแกนนำชุมชนเพื่อทำแผนชุมชนจากระดับชุมชนขึ้นมา ช่วงบ่ายจะมาเชื่อมโยงเครื่องมือทั้ง 3 ชิ้น เพื่อเขียนชื่อโครงการว่า ต้องการทำอะไรใด ส่งให้ อบต./เทศบาล ฝ่ายช่าง อบต.ช่วยเขียนรายละเอียดโครงการ หากแกนนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกัน ดำเนินงาน แผนก็จะมีคุณสมบัติ เพื่อขอรับการสนับสนุนต่อไป สำหรับแผนน้ำชุมชนที่มีกฎหมายน้ำใหม่รองรับ (พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561) สามารถสนับสนุนได้ดังกล่าวไว้ในองค์กรผู้ใช้น้ำ

วาระ 3.1 ผลการประชุมคณะอนุกรรมการภายใต้ กษช.		
3.1.4 คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก		
กลุ่มประเภทโครงการ และหน่วยงานที่ดำเนินการ		
ประเภทโครงการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. เพิ่มน้ำต้นทุน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ แก้มลิง ชุดสระน้ำ ฝาย ฝายต้นน้ำ ฝายชะลอน้ำ ประตูระบายน้ำ เขื่อนทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ ฝนหลวง	ชป. ทน. พต. สปภ. ปภ. กปภ. อบท.	กองทัพบก นทพ.
2. ระบบส่งน้ำ ได้แก่ ระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ	ชป. ทน. พต. สปภ. อบท. ทบ.	กองทัพบก นทพ.
3. ปรับปรุงโครงสร้างเดิม ได้แก่ ซุดลอกปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพ ป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง	ชป. ทน. ยม. สปภ. ปภ. กปภ. อบท.	กองทัพบก นทพ.
4. ระบบประปา ได้แก่ ประปา เพิ่มประสิทธิภาพการประปา	กปภ. อบท.	ภาคเอกชน นทพ.
5. น้ำบาดาล ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล อาคารน้ำใต้ดิน	ทบ. สปภ. อบท.	กองทัพบก นทพ.
6. พื้นฟูต้นน้ำ ได้แก่ พื้นฟูป่า	อส. ปม. อบท. พต. สปภ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
7. ระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย	อนช. ศพ. อบท. สผ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
8. การจัดการน้ำชุมชน ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ แก้มลิง สระพวง และการจัดการน้ำชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ	อบท. สสน. อว. ทบ. กสภ. สทช.	มูลนิธิปิดทองหลังพระ มูลนิธิ อุทกพัฒน์ ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
9. การจัดการน้ำท่วม ได้แก่ โครงการป้องกันน้ำท่วม เขื่อนป้องกันตลิ่ง	ชป. ทน. จท. ยม. อบท.ปภ.	กองทัพบก นทพ.

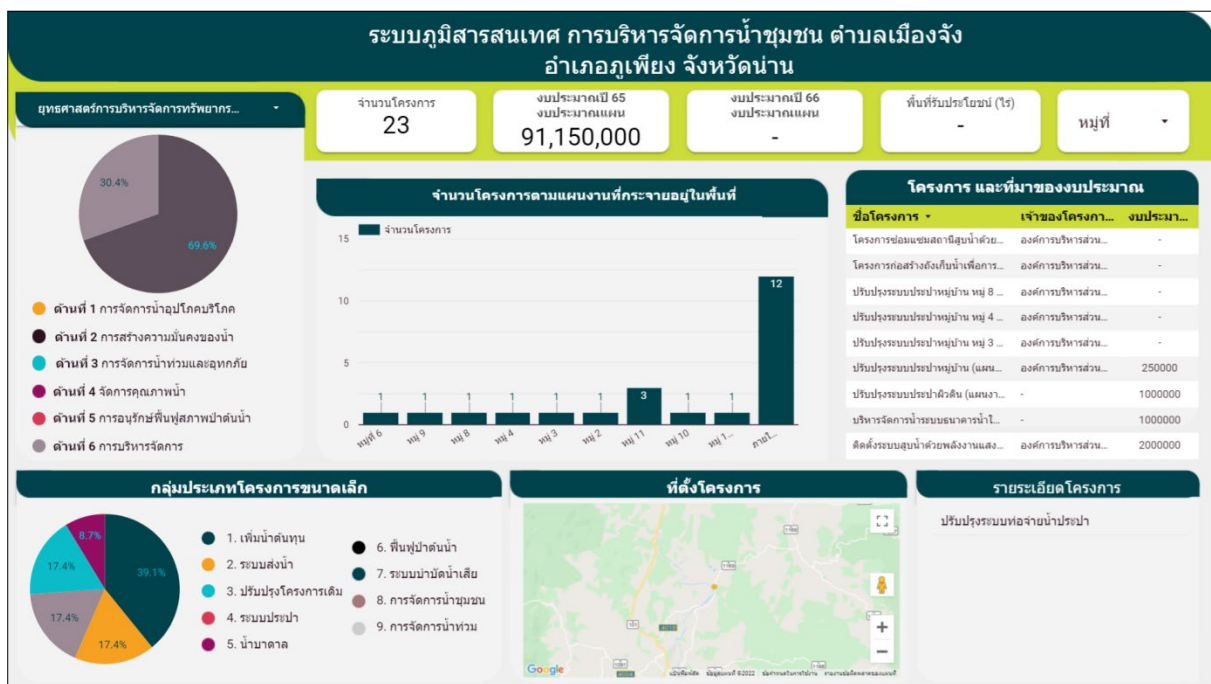
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2558-2569) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

- 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม
- 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การจัดการคุณภาพน้ำ
- 5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันพังทลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ
- 6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การบริหารจัดการ

ช่วงบ่าย คุณคาร์ณ นิมนองค์ ชวนผู้เข้าร่วมสะท้อนเรื่องประโยชน์ของเครื่องมือ 2 ชิ้นที่ผ่านมา สรุปได้ดังนี้

1. แหล่งน้ำต้นทุนอยู่ที่ไหน สถานการณ์ปัญหาอยู่บริเวณไหน เนื่องจากตำบลเมืองจังโชนบนเป็นดอย โชนใต้มีน้ำหลาก น้ำจะท่วม และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาก็ได้ โดยมีหน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมสนับสนุน
2. ทราบทิศทางการไหลของน้ำ และในปัจจุบันพบว่ามีการเจาะบ่อบาดาลห่างจากลำน้ำนาน 5 เมตร เพียงช่วงเดือนมกราคมก็เริ่มไม่มีน้ำ
3. ข้อมูลจาก 3 ตำบล ทำให้ทราบแหล่งน้ำของทุกพื้นที่ ปัญหาที่พบเรื่องน้ำ รวมทั้งปัญหาการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง
4. เวทีนี้เน้นการเก็บข้อมูลที่ชุมชนมีส่วนร่วม เมื่อมีน้ำหลากเก็บน้ำไว้ไม่ได้ และเมื่อเกิดปัญหาก็แล้งก็จัดการไม่ได้ เช่น ตำบลเมืองจัง มีลำน้ำกู่ระยะ 20 กม. และอยู่ติดกับอำเภอสันติสุข การใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการทำการเกษตรไม่เพียงพอ ในปี 2562 กรมชลประทานลงมาจะแก้ไขปัญหาดแต่ในปี 2563 ยังแก้ไขไม่สำเร็จ ดังนั้น ในวันนี้ขอให้ได้เก็บรวบรวมและเปลี่ยนข้อมูลเพื่อนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำสู่การแก้ไขปัญหาคต่อไป

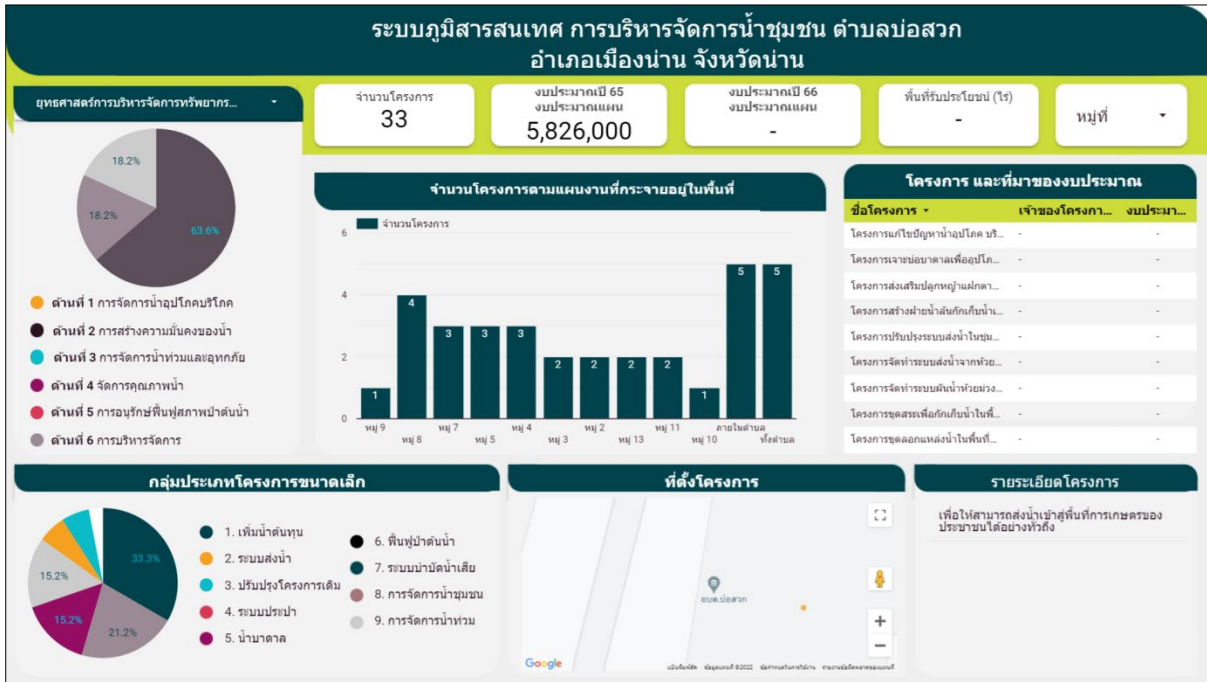
คุณคาร์ณ นิมนองค์ กล่าวว่า เครื่องมือในช่วงเช้าทั้ง 2 ชิ้น ช่วยให้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สัมพันธ์กับสภาพภูมิอากาศ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า ขณะนี้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก อีก 1 – 2 ปี ข้างหน้า น้ำจะลดลง 15 % ผลผลิตข้าว อ้อย และมันสำปะหลังจะลดลง ทำให้จึงนำยางพารามาปลูกที่บ้านเรา เนื่องจากยางพาราจะได้ผลผลิตดีต้องมีปริมาณน้ำฝน 1,200 – 1,400 มม.ต่อปี ซึ่งหากปริมาณน้ำฝนไม่เพียงพอ อาจจะไม่ไ้ผลผลิตอย่างเต็มที่ การปลูกยางพาราของภาคใต้ได้ผลผลิตดีมาจากปริมาณน้ำฝนมากเพียงพอ อนาคตการปลูกทั้งอ้อยกับมันสำปะหลังจะมีผลผลิตลดลงจากสภาพโลกร้อน รวมทั้งต่อไปโครงการต่างๆ ของ อปท./เทศบาลจะต้องมีตัวชี้วัดเรื่องผลที่มีต่อสภาวะโลกร้อนซึ่งเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดที่ได้รับการอนุมัติโครงการ

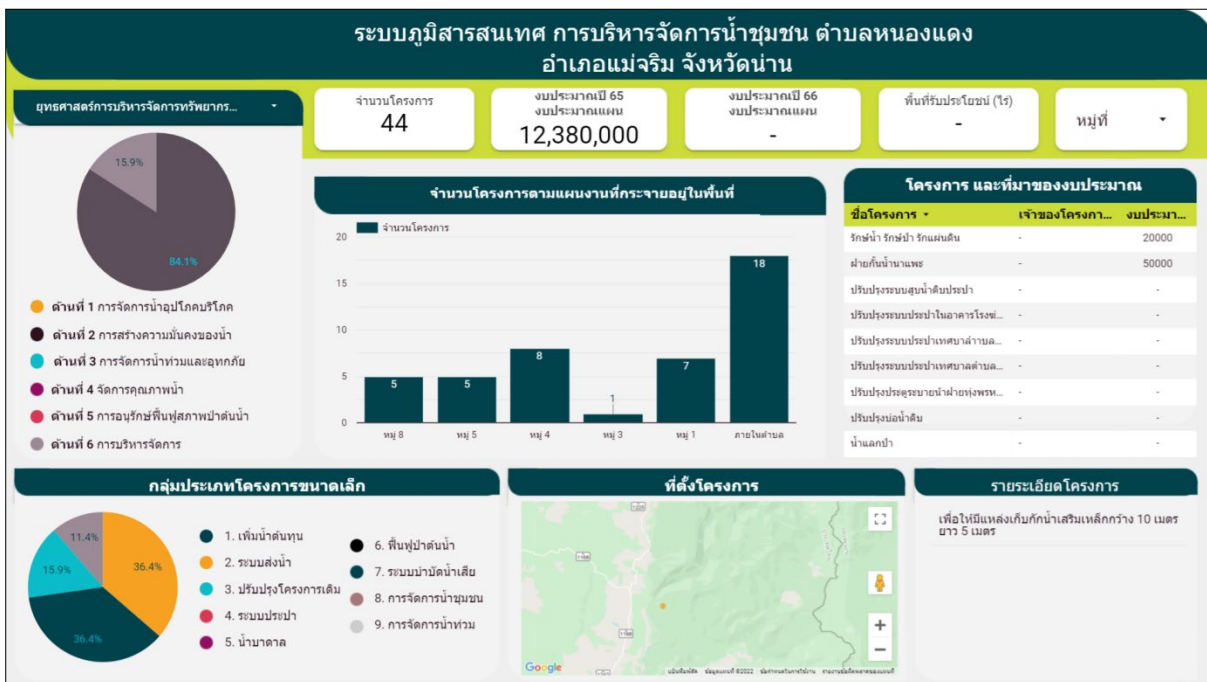
หากดูระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำชุมชนตำบลเมืองจัง มีทั้งหมด 23 โครงการ งบประมาณรวม 91,150,000 ล้านบาท ร้อยละ 69 ดำเนินงานเรื่องความมั่นคงด้านน้ำ เป็นแผนในยุทธศาสตร์ทรัพยากรน้ำชาติด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำในหมู่ 11 ต่อไปนี้คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดและคณะกรรมการลุ่มน้ำสามารถเปิดดูข้อมูล

ในระบบได้ เพื่อบอกถึงลักษณะโครงการที่ดำเนินงาน ขณะนี้ที่มกลางอยู่ระหว่างการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศให้ทั้ง 3 พื้นที่ และจะติดตั้งระบบภูมิสารสนเทศไว้ที่ อบต. เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงข้อมูลและสามารถอัปเดตข้อมูลได้ร่วมด้วย

สำหรับหน้าที่ 2 ของระบบภูมิสารสนเทศ เป็นข้อมูลของแหล่งน้ำ และหน้าที่ 3 ของระบบภูมิสารสนเทศ เป็นข้อมูล การใช้น้ำ จึงต้องทราบข้อมูลดังกล่าว ซึ่งจะได้พูดคุยกันในส่วนนี้ และเมื่อมีข้อมูลครบทั้ง 3 ตำบล เรียบร้อยแล้ว จะนำเสนอ ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติต่อไป

ระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำชุมชนตำบลบ่อสวก มีทั้งหมด 33 โครงการ งบประมาณรวม 5,826,000 ล้านบาท ร้อยละ 63.6 ดำเนินงานเรื่องความมั่นคงด้านน้ำ เป็นแผนในยุทธศาสตร์ทรัพยากรน้ำชาติด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำในหมู่ 8 มากที่สุด

ระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการน้ำชุมชนตำบลหนองแดง มีทั้งหมด 44 โครงการ งบประมาณรวม 12,380,000 ล้านบาท ร้อยละ 84.1 ดำเนินงานเรื่องความมั่นคงด้านน้ำ เป็นแผนในยุทธศาสตร์ทรัพยากรน้ำชาติด้านที่ 2 การสร้างความมั่นคงด้านน้ำในหมู่ 4 มากที่สุดหนองแดง กลุ่มประเภทโครงการขนาดเล็กเน้นการเพิ่มแหล่งน้ำ

จากนั้นให้ผู้เข้าร่วมชมวีดิทัศน์เรื่อง “ลุ่มน้ำประชารัฐสระแก้ว จะถูกจุดอย่างไร ถ้าชุมชนไม่ลงมือทำ” ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการน้ำในพื้นที่ทุ่งมหาเจริญ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งมีการจัดทำข้อมูลปริมาณการใช้น้ำ ปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนน้ำ นำข้อมูลที่มีในพื้นที่เพื่อสร้างการรับรู้ในการใช้ชีวิตประจำวัน โดยกรมชลประทานเปิดพื้นที่ให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาจัดการน้ำด้วยตนเอง มีการทำข้อมูลอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดการจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยใช้งบประมาณอย่างพอเพียงและเกิดประโยชน์สูงสุด

มาเป็นพี่เลี้ยง มาเป็นที่ปรึกษา

ในการใช้ข้อมูลก็จะตัดสินใจ

คุณคาร์ณ นิมนองค์ กล่าวเสริมว่า พื้นที่ตำบลทุ่งมหาเจริญเป็นตัวอย่างของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ดี และให้คู่วิดีทัศน์เรื่องไทยชลบ่ออากาศ 1,000 เมตร ลึกที่สุดในอาเซียน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาของภาคอีสาน น้ำลึกจะเป็นดินเค็ม น้ำเค็ม เนื่องจากชั้นดินของอีสานกับภาคกลางไม่เหมือนกัน ที่ผ่านมามลพิษลึกสุด 600 เมตร แต่ครั้งนี้ขุดลึกมากที่สุดถึง 1,000 เมตร ในตำบลสาวดี อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ใช้งบลงทุน 8 ล้านบาท จึงต้องเอากันมาต่อกันเพื่อขุด 160 ก้าน และใช้ระยะเวลาดำเนินการ 1 เดือน เดิมมีความรู้ว่ามีแอ่งน้ำจืดมหาศาล เป็นความสำเร็จก้าวแรกในการค้นพบแหล่งน้ำที่มีน้ำหลายหมื่นล้าน ลบม. ทำให้คนไทยทั้งประเทศ/ภาคอีสานพัฒนาน้ำได้ โดยไม่ต้องมีการสร้างเขื่อน ใช้น้ำอย่างเกิดประโยชน์ครอบคลุมพื้นที่ 10 จังหวัด นั่นหมายถึงว่ามีน้ำในจังหวัดอื่นๆ ไกลเคียงร่วมด้วย

ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำต้นทุน ปริมาณการใช้น้ำจึงมีความสำคัญ จึงขอให้ผู้เข้าร่วมได้เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ เพื่อเชื่อมโยงกับการเก็บรวบรวมข้อมูลของผิวน้ำชุมชนกับ Timeline การเปลี่ยนแปลงร่วมด้วย

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำตำบลหนองแดง อำเภอแม่จรม จังหวัดน่าน

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ตำบล หนองแดง

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
ข้าวปี (ข้าวเหนียว)					พัฒนา เหมืองฝาย	ไถดิน เตรียม ทำนา	หว่าน กล้า เตรียม ปลูก	ปลูก	ใช้น้ำ ทำ นา	ใช้น้ำ ทำ นา	เก็บเกี่ยว		800	1 ครั้ง	1,500 ลบม.	1,200,000 ลบม./ปี
ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ หลังนา					เก็บ เกี่ยว								400	1 ครั้ง	396 ลบม. x400 ลบม./ไร่	158,400 ลบม./ปี
การใช้น้ำ	ใช้น้ำจากฝายหรือน้ำจากแม่น้ำ 7-10 วัน/ครั้ง 2 ชม.				เก็บ เกี่ยว											
ถั่ว เหลือง					เก็บ เกี่ยว								400	1 ครั้ง	121 ลบม. x400 ไร่	168,400 ลบม./ปี
ประชากร													2,260 คน	0.05 ลบม.	2,260 ลบม.x0.05 5 ลบม.x36 5 วัน	41,245 ลบม./ปี
รวมทั้งสิ้น															1,568,045 ลบม./ปี	

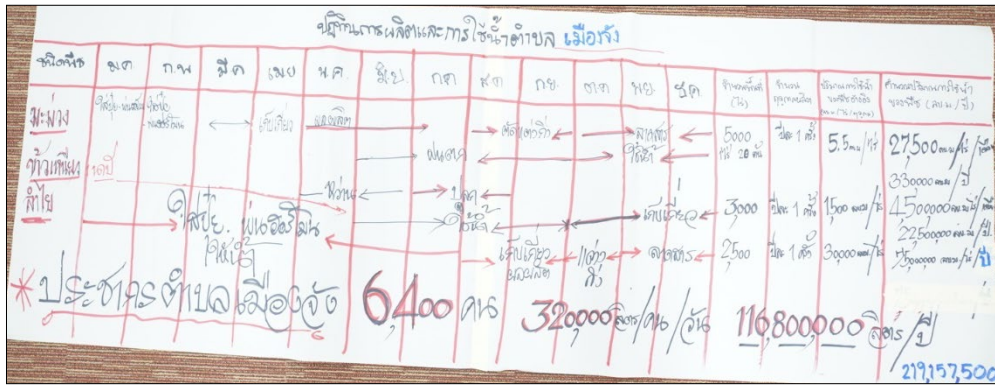
ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ	
1. ข้าวปี (ข้าวเหนียว)					พัฒนา เหมืองฝาย	ไถดิน เตรียม ทำนา	หว่าน กล้า เตรียม ปลูก	ปลูก	ใช้น้ำ ทำ นา	ใช้น้ำ ทำ นา	เก็บเกี่ยว		800 ไร่	1 ครั้ง	1,500 ลบม. x800 ไร่	1,200,000 ลบม./ปี	
การใช้น้ำ						รักษาระดับน้ำสูง 7 ซม.											
2. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังนา					เก็บ เกี่ยว								ปลูก ใช้น้ำ	400 ไร่	1 ครั้ง	396 ลบม. x400 ลบม./ไร่	158,400 ลบม./ปี
การใช้น้ำ	ใช้น้ำจากฝายหรือน้ำจากแม่น้ำ 7-10 วัน/ครั้ง 2 ชม.				เก็บ เกี่ยว												
3. ถั่วเหลือง					เก็บ เกี่ยว								ปลูก ใช้น้ำ	400 ไร่	1 ครั้ง	121 ลบม. x400 ไร่	168,400 ลบม./ปี
4. ประชากร													2,260 คน	0.05 ลบม.	2,260 ลบม.x0.05 5 ลบม.x36 5 วัน	41,245 ลบม./ปี	
รวมทั้งสิ้น															1,568,045 ลบม./ปี		

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

ชนิดพืช	พ.ท.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำรายไร่ (ลบม./ไร่)	คำนวณปริมาณการใช้น้ำรายไร่ (ลบม./ไร่)
ข้าวนาปี กข.6					ไถเตรียมดิน	ลงกล้า	ดำนาปริมาณน้ำ 10-15 ซม.	ดูแลใส่ปุ๋ย ปริมาณน้ำ 10-15 ซม.	ดูแลใส่ปุ๋ย ปริมาณน้ำ 10-15 ซม.	ดูแลใส่ปุ๋ย ปริมาณน้ำ 10-15 ซม.	เก็บเกี่ยว		2,500	1	850	2,125,000 ลบม.
ข้าวพารา ยางพารา		ปักหน้ายาง		เริ่มกรีดยาง			ใส่ปุ๋ยรอบที่ 1		ใส่ปุ๋ยรอบที่ 2				7,500	1	1,860	13,950,000 ลบม.
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์					ลงปลูกใส่ปุ๋ยรองพื้น	ดูแลกำจัดวัชพืช	ดูแลกำจัดวัชพืชใส่ปุ๋ย	ดูแล		เก็บเกี่ยว			3,000	1	396	1,188,000 ลบม.
ประชากร รวมทั้งสิ้น 6,650 คน มีเพียง 70 % อยู่ในพื้นที่ จำนวน 4,655 คน													4,655	0.05	50	84,953,750 ลบม.

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
1. ข้าวนาปี กข.6					ไถเตรียมดิน	ลงกล้า	ดำนาปริมาณน้ำ 10-15 ซม.	ดูแลใส่ปุ๋ย ปริมาณน้ำ 10-15 ซม.	ดูแลใส่ปุ๋ย ปริมาณน้ำ 10-15 ซม.	ดูแลใส่ปุ๋ย ปริมาณน้ำ 10-15 ซม.	เก็บเกี่ยว		2,500 ไร่	1 ครั้ง	185 ลบม./ไร่	2,125 ลบม./ปี
2. ข้าวพารา ยางพารา		ปักหน้ายาง		เริ่มกรีดยาง			ใส่ปุ๋ยรอบที่ 1		ใส่ปุ๋ยรอบที่ 2				7,500 ไร่	1 ครั้ง	1,860 ลบม./ไร่	13,950 ลบม./ปี
3. ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์					ลงปลูกใส่ปุ๋ยรองพื้น	ดูแลกำจัดวัชพืช	ดูแลกำจัดวัชพืชใส่ปุ๋ย	ดูแล		เก็บเกี่ยว			3,000 ไร่	1 ครั้ง	396 ลบม./ไร่	1,700 ลบม./ปี
4. ประชากร รวมทั้งสิ้น 6,650 คน มีเพียง 70 % อยู่ในพื้นที่ จำนวน 4,655 คน													4,655 คน	0.05 ลบม.	4,655 ลบม.x0.05 5 ลบม.x36 5 วัน	84,953.75 ลบม./ปี
รวมทั้งสิ้น																102,216.75 ลบม./ปี

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำตำบลเมืองจัง อำเภอกุเวียง จังหวัดน่าน

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
1.มะม่วง	ใส่ปุ๋ย พ่นฮอร์โมน		เก็บเกี่ยวผลผลิต					ตัดแต่งกิ่ง		ราดสาร			5,000 ไร่ (20 / ไร่)	1 ครั้ง	5.5 ลบม./ไร่	330,000 ลบม./ปี
การใช้น้ำ					ฝนตก				ใช้น้ำ							
2.ข้าวเหนียวนาปี					หว่านกล้า	ปลูก			เก็บเกี่ยว				3,000 ไร่	1 ครั้ง	1,500 ลบม./ไร่	22,500,000 ลบม./ปี
การใช้น้ำ					ฝนตก				ใช้น้ำ							
3.ลำไย	ใส่ปุ๋ย และพ่นฮอร์โมน					เก็บเกี่ยว		แต่งกิ่ง	ราดสาร				2,500 ไร่	1 ครั้ง	30,000 ลบม./ไร่	75,000,000 ลบม./ปี
4. ประชากร													6,400 คน	0.05 ลบม.	6,400 ลบม.x0.05	116,800 ลบม./ปี
รวมทั้งสิ้น																219,157,000 ลบม./ปี

จากนั้น คุณค้ำธ นิมมอนงค์ ให้ผู้เข้าร่วมดูเครื่องมือปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานประกอภกันทั้ง 3 เครื่องมือ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ขอให้พี่เลี้ยงวางแผนกับทั้ง 3 ตำบล เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมกันในพื้นที่ต่อไป

4. กิจกรรมสรุปบทเรียนจากการทำกิจกรรม

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล ขอให้ตัวแทนจาก 3 พื้นที่ สะท้อนบทเรียน/ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมในวันนี้สรุปได้ดังนี้

1. ได้รู้จักเครือข่ายภาคี องค์กรผู้ใช้น้ำ การเรียนรู้ในวันนี้เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของ อบต. ที่ผ่านมามีข้อจำกัดเรื่องการขออนุญาตจากป่าไม้ หากไม่ได้รับการอนุญาตจากกรมอุทยานก็ดำเนินงานไม่ได้ เมื่อทราบว่า มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำหลายหน่วยงาน คาดว่าจะช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนงานที่สะดวกขึ้น (กำนันตำบลเมืองจัง)

2. จากการเข้าร่วมครั้งนี้เป็นสิ่งที่ดีในตำบล สามารถนำข้อมูลไปพัฒนาตำบลและหมู่บ้านได้ จากการสำรวจต้นน้ำ มี 2 จุด คือ โชนลุ่มกับโชนบน โดยโชนบนจะมีลุ่มน้ำที่ใช้กันตลอด โชนลุ่มจะมีใน 2 ตำบล กำลังจะเริ่มกันทำงาน ขอฝากไว้กับการนำองค์กรผู้ใช้น้ำทั้ง 2 โชนมาขับเคลื่อนงานร่วมด้วย (กำนันตำบลบ่อสวก)
3. ได้รับประสบการณ์มาก เข้าใจเรื่องการดำเนินงานต่างๆ ทั้งการดำเนินการ อปท.และการขอรับการสนับสนุน จากหน่วยงานต่างๆ ข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญกับโครงการต่างๆ ที่จะนำเสนอ หากไม่มีการเก็บข้อมูลไว้สำหรับ บริหารจัดการในอนาคต เป็นการใช้น้ำเฉพาะหน้า เมื่อไม่มีน้ำมีเพียงการลดหรือปลูกพืชน้อยลงเท่านั้น ซึ่งการ ปลูกพืชเพื่อขับเคลื่อนเชิงเศรษฐกิจ ปัจจัยสำคัญ คือ เรื่องน้ำ หากมีการวางแผนและจัดระบบข้อมูลร่วมกันจะ ดีมาก ขอขอบคุณอาจารย์และทีมงานทุกท่านที่ให้ความรู้ (ปลัด อบต.ตำบลหนองแดง)
4. สื่อให้เห็นว่าแต่ละบริบทชุมชน มีปริมาณน้ำต้นทุน ปริมาณการใช้น้ำเพื่อการเกษตร การอุปโภค-บริโภค Timeline แสดงให้เห็นว่าชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด ในส่วนของ อบต. จะบรรจุแผนเข้าสู่ท้องถิ่น เพื่อจัดทำแผนน้ำชุมชนผ่าน อปท.อำเภอ จังหวัด เพื่อเป็นฐานในการดำเนิน โครงการ (คุณประสิทธิ์ จันทร์ดี ผู้ประสานงานตำบลเมืองจิง)
5. เป็นน้องใหม่ในการก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ที่ผ่านมาคิดว่าตนเองเข้าใจเรื่องการจัดการน้ำ แต่เมื่อเข้าร่วมเวทีนี้ ทำให้เรารู้ว่าเราไม่รู้ทั้งปริมาณน้ำต้นทุน เพื่อนำไปบริหารจัดการน้ำ สมดุลน้ำ เพื่อจัดทำข้อมูลเป็น data based ในการจัดทำแผนระดับตำบลต่อไป และการเสนอโครงการเพื่อของบประมาณจากหน่วยงานอื่นได้เพิ่มขึ้น เสนอได้ง่ายและชัดเจนเพิ่มขึ้น (ผู้ประสานงานตำบลบ่อสวก)
6. จากการเข้าร่วมโครงการนี้ เนื่องจากเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2564 นายก อบต.ต้องการนำน้ำจากแหล่งน้ำ ธรรมชาติมาใช้ในการอุปโภคบริโภคและการเกษตร ทีมงานได้ลงดูแหล่งน้ำ ไม่ทราบว่าจะมีโครงการดีๆ แบบนี้ การเข้าร่วมประชุมทั้ง 3 ตำบล เมื่อได้รับฟังข้อเสนอแนะ ทำให้สามารถนำน้ำในอ่างมาใช้ได้ หากเป็นโครงการ นำร่องถ้าประสบความสำเร็จจะดี จะทำให้ตำบลหนองแดงและพื้นที่ใกล้เคียงมีน้ำใช้น้ำทางการเกษตรจากการ เข้าร่วมดำเนินงาน (คุณธนกร แคว้งอินทร์ ผู้ประสานงานตำบลหนองแดง)

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล กล่าวว่า หลังจากนั้น ทีมพี่เลี้ยงในพื้นที่จะประสานงานกับทั้ง 3 พื้นที่ เพื่อดำเนินโครงการร่วมกันต่อไป

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ผากเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้น้ำประปาหมู่บ้านทั้งในช่วงหน้าฝนและหน้าแล้ง ซึ่งในอดีตจะพบว่ามีกรใช้น้ำมากในหน้าแล้ง แต่ปัจจุบันมีการใช้น้ำไม่แตกต่างกัน ขอยกตัวอย่างที่จังหวัดสุพรรณบุรีแม้ว่าจะมีน้ำท่วมทุกปี แต่ประสบภัยแล้งมา 4 ปี แล้ว หากฝนไม่ตกแล้วจะอย่างไร จะหาน้ำสำรองจากแหล่งไหน เป็นสิ่งที่อยากฝากให้ทำ เก็บทุกเดือนเพื่อดูแนวโน้มว่ามีการใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้น/ลดลง ซึ่งในอนาคตคาดว่าจะมีความขัดแย้งจากการใช้น้ำในอนาคตแน่นอน วันนี้ต้องขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมกันทำกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ช่วงท้าย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณทุกท่าน โครงการนี้ไม่อยากให้เป็นโครงการนำร่อง แต่ควรทำทั้งประเทศ ด้วยข้อจำกัดในการทำงาน จึงต้องมาสร้างร่องๆ เพื่อเป็นพี่เลี้ยงในพื้นที่ จากการประชุมกับประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม คาดว่าจะมีการขยายผลดำเนินงานทั้งจังหวัดน่าน หากทั้ง 3 ตำบล เป็นตัวอย่างการดำเนินงานจะส่งผลให้เกิดรูปธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อจังหวัดน่าน เนื่องจากต้องเดินทางดำเนินงานทั้ง 5 ภูมิภาค จึงอาจจะไม่ได้ลงพื้นที่ต่อเนื่อง วันนี้เห็นพลังจากห้องที่ห้องถิ่นเป็นอย่างมาก ขอขอบคุณทุกท่านเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการอบรม

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำพื้นที่ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

วันที่ 21 มกราคม 2565 เวลา 14.00 – 16.15 น.

ณ สำนักงานบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านโปรแกรม Zoom Meeting

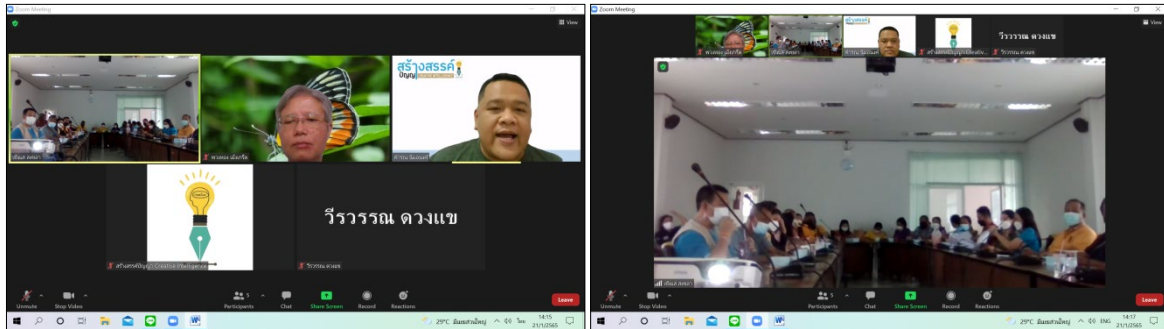
รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. ดร.พีรพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. นางสาวพาชียะ	ซีแต่	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. นางสาวทิพยเนตร	จงจิตร	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4. นางสาวกุลธิดา	ทองสุข	บัณฑิตอาสาตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
5. นายปรเมษฐ์	ประดุงพล	บัณฑิตอาสาตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
6. นางสาวเบญจมาศ	ประดุงพล	บัณฑิตอาสาตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
7. นางสาวกัลยา	รัตนพงษ์	แกนนำชุมชน หมู่ 1 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
8. นายวรรณะ	แสงอรุณ	ผู้อำนวยการกองช่าง อบต.ทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
9. นายพรชัย	สุขกระโณ	แกนนำชุมชน หมู่ 1 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
10. นางอนัญญา	ไพโรจรี	แกนนำชุมชน หมู่ 1 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
11. นายจรรุญ	กอกิจตรง	แกนนำชุมชน หมู่ 2 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
12. นายสุพจน์	ทองฟุด	แกนนำชุมชน หมู่ 2 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
13. นางสาวอัจฉรา	ไหมเพชร	แกนนำชุมชน หมู่ 2 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
14. นางสาวพรทิพย์	ปัทธอาพันธ์	แกนนำชุมชน หมู่ 3 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
15. นางสาวฤทธิษา	ชมนา	แกนนำชุมชน หมู่ 3 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
16. นางสาวดวงสมร	เสาน้อย	แกนนำชุมชน หมู่ 4 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
17. นางวัฒนิดา	โตชนาการ	แกนนำชุมชน หมู่ 4 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
18. นางทัศนีย์	ทองขวัญ	แกนนำชุมชน หมู่ 4 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
19. นายสัญญา	ไพโรจน์	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
20. นายพิเชษฐ	จันแก้ว	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
21. นายพุงศักดิ์	ใหญ่แก้ว	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
22. นายเกชา	สุขสุวรรณ	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
23. นายสมบัติ	ศิริผล	แกนนำชุมชน หมู่ 6 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
24. นายเถลิงศักดิ์	พรหมศรี	แกนนำชุมชน หมู่ 7 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
25. นายจิรพงษ์	ปานทอง	แกนนำชุมชน หมู่ 7 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
26. นางสาวปภาวดี	เต็มรัตน์	แกนนำชุมชน หมู่ 7 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
27. นายณรงค์	ทองชูป	แกนนำชุมชน หมู่ 8 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
28. นายมงคลกรณ	ศิริชุม	แกนนำชุมชน หมู่ 9 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
29. นางเพ็ญญา	นิลพงษ์	แกนนำชุมชน หมู่ 9 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
30. นายอนันต์	นิลพงษ์	แกนนำชุมชน หมู่ 9 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
31. นายสุทิน	ยอดดำ	แกนนำชุมชน หมู่ 10 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
32. นางสาววรรณิ	ทองไย	แกนนำชุมชน หมู่ 10 ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
33. นายไชยชาญ	ชาติแดง	แกนนำชุมชน ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา
34. นายคำรณ	นิมอรงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

35. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
36. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
37. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 14.00 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและเกริ่นนำเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำ

คุณคาร์ณ นิมมอนต์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม เมื่อผู้เข้าร่วมมาพร้อมเพรียงกัน ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล ให้ผู้เข้าร่วมแนะนำตัว มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 10 หมู่บ้าน โดยพื้นที่หมู่ที่ 7- 10 เป็นโซนภูเขา

จากนั้น คุณคาร์ณ นิมมอนต์ ให้ผู้เข้าร่วมเขียนคำถามรายบุคคล เพื่อนำมาแสดงความคิดเห็นในเวที โดยมีโจทย์ชวนคิด 3 ข้อ ดังนี้

1. ทำไมต้องตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ
2. ตั้งแล้วต้องทำอะไรบ้าง (บทบาท/หน้าที่)
3. ท่านคิดว่าประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำคืออะไร

สรุปรายละเอียดการพูดคุยจากในเวที สรุปได้ดังนี้

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ความสำคัญขององค์กรผู้ใช้น้ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1) เกิดประโยชน์กับองค์กรผู้ใช้น้ำ 2) ผู้ใช้น้ำมีเป้าหมายการใช้งานในพื้นที่ร่วมกัน 3) บริหารจัดการต้นน้ำร่วมกัน
2. บทบาท/หน้าที่ขององค์กรผู้ใช้น้ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1) กรรมการดูแลเรื่องคู คลอง การใช้น้ำให้สะอาด 2) จัดตั้งกฎระเบียบ กติกา ในการดูแลน้ำ 3) รวมกลุ่มเพื่อช่วยกันระดมความคิดในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน 4) วางแผน บริหารจัดการการใช้น้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมกันแก้ไข 5) อนุรักษ์การใช้น้ำพื้นที่ต้นน้ำ การปลูกป่า 6) สำรวจแหล่งน้ำที่นำมาใช้ได้
3. ประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ	<ol style="list-style-type: none"> 1) บริหารจัดการน้ำได้ดี 2) มีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี 3) ของบประมาณได้เอง 4) รับรู้ ควบคุมดูแลแหล่งน้ำทั้งจากธรรมชาติ และน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่

	5) พัฒนาแหล่งน้ำอย่างพอเพียง เกิดสมดุลน้ำ
	6) ตอบสนองระหว่างน้ำกับคน

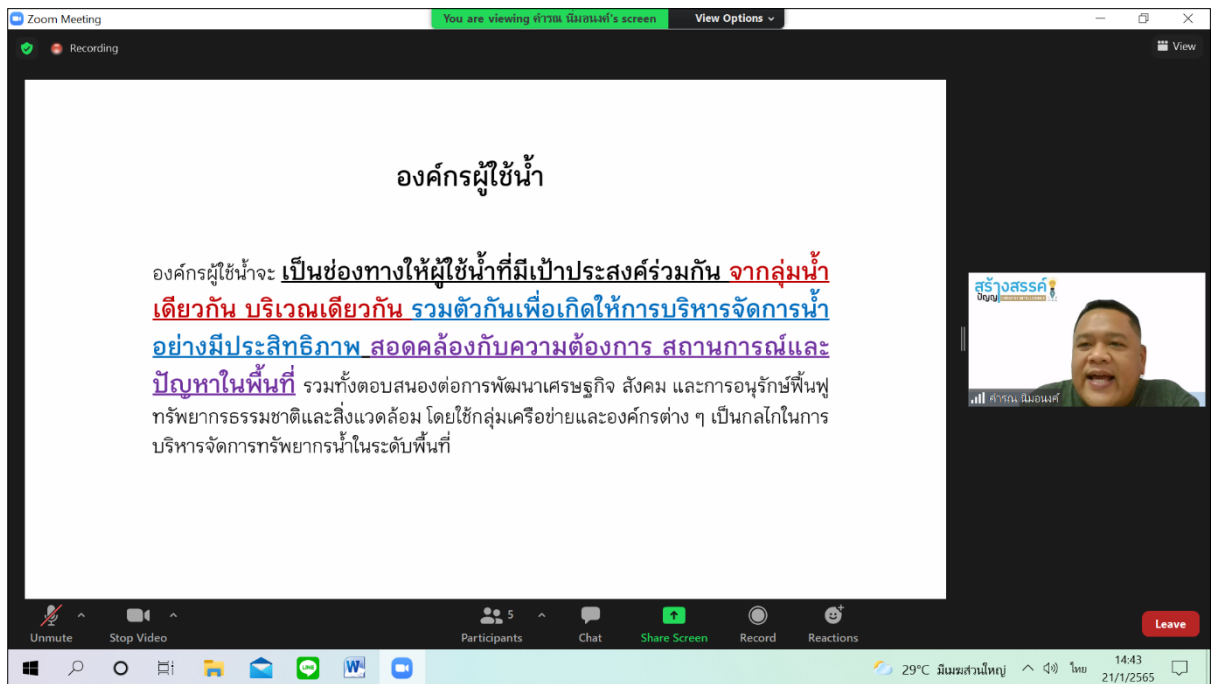

คุณคำรณ นิมนองค์ ชวนพูดคุย ดังนี้

ที่ผ่านมามีการรวมกลุ่มการบริหารจัดการน้ำหรือไม่?

แกนนำตำบลทับช้างนำเสนอว่า แต่ละหมู่บ้านมีจิตอาสาสามารถร่วมกันพัฒนาแหล่งน้ำในแต่ละหมู่บ้าน แต่ไม่มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรอย่างเป็นทางการมาก่อน ซึ่งที่ผ่านมามีการดูแลหรือประชุมร่วมกันในช่วงฤดูแล้งเป็นส่วนใหญ่

คุณคำรณ นิมนองค์ สรุปถึงองค์กรผู้ใช้น้ำเป็นช่องทางให้ผู้ใช้น้ำมีเป้าประสงค์ร่วมกัน จากกลุ่มน้ำเดียวกัน บริเวณใกล้เคียงกัน รวมตัวกันเพื่อให้เกิดการบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการ สถานการณ์และปัญหาในพื้นที่ รวมทั้งตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้กลุ่มเครือข่ายและองค์กรต่างๆ เป็นกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในระดับพื้นที่

จากนั้นให้ดูคลิปเรื่องการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้น พร้อมทั้งเชิญ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ มาเติมความรู้เรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำ

2. กิจกรรมเติมความรู้เรื่องการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

คุณชินวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้า โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวว่า ประเทศไทยมีการประกาศ พรบ.น้ำฉบับใหม่ปี 2561 และมีพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำในปี 2564 ทำให้ลุ่มน้ำลดจาก 25 ลุ่มน้ำ เป็น 22 ลุ่มน้ำ สำหรับตำบลทับช้าง อำเภอนาหวี จังหวัดสงขลา ใช้น้ำจากคลองนาหวีและอยู่ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ที่ผ่านมามีการประชุมของคณะกรรมการประปาหมู่บ้านปีละครั้งเมื่อมีปัญหาซึ่งกลุ่มประปาหมู่บ้านอยู่ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาเช่นเดียวกัน ปกติการทำสวนยางใช้น้ำฝนเป็นส่วนใหญ่ โดยการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศทำให้โลกเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องมีการใช้เทคโนโลยีในการใช้ชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เช่น การรับฟังข้อมูลพยากรณ์อากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยา แต่ไม่มีข้อมูลเฉพาะของบ้านทับช้างหรืออำเภอนาหวี การเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝนในพื้นที่จึงช่วยให้ทราบปริมาณน้ำฝนได้ร่วมด้วย เช่นเดียวกับตัวอย่างการขุดลอกน้ำ การสร้างอ่างเก็บน้ำ ชาวบ้านต้องเป็นคนบอกความต้องการและต้องมีการจัดทำแผนน้ำตั้งแต่ปี 2565 เป็นต้นไป ซึ่งแผนการจัดการน้ำมีความสัมพันธ์กับการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

2.1 การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ประเทศไทยมีทั้งหมด 22 ลุ่มน้ำ ดังกล่าว ตำบลทับช้างอยู่ในลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ภายใต้กฎหมายใหม่จะต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำมีทั้งหมด 7 รูปแบบ คือ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ โดยตำบลทับช้างมีประชากร 7,000 กว่าคน จึงสามารถจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำได้หลายองค์กร

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 กลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดกลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1 บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย
- 2 นิติบุคคล ≥ 30 ราย
- 3 ทรัพย์สินส่วนสามัญ ≥ 30 ราย
- 4 ≥ 30 ราย
- 5 ≥ 30 ราย
- 6 ≥ 30 ราย
- 7 ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน
รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่สมาชิก
- สามารถเสนอแนะให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตกลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกสามารถ หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา ร่วมกับ หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้ยื่นข้อร้องเรียนต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการกลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มน้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

สิทธิที่ได้รับจากการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การเป็นกรรมการกลุ่มน้ำจะมีสิทธิ์ในการให้หรือไม่ให้ใช้น้ำได้ มีการคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ แต่ละท่านจะสามารถจดทะเบียนได้เพียง 1 องค์กรผู้ใช้น้ำเท่านั้น เน้นทะเบียนบ้านและกลุ่มน้ำที่อยู่เป็นหลัก

บทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำ คือ 1. บริหารกลุ่มสมาชิกของตนเอง 2. เสนอแนะข้อมูลในนามขององค์กรผู้ใช้น้ำไปสู่กรรมการกลุ่มน้ำ 3. ใช้ข้อมูลกฎหมายในการแก้ไข/ร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ 4. เป็นตัวแทนคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ การแก้ปัญหาเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ หากจะให้ภาครัฐทำงาน (อบต./เทศบาล) หากไม่ทำข้อมูล/โครงการ จะไม่สามารถดำเนินการได้ และหากไม่กรอกใส่ระบบจะไม่มีโอกาสรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน

ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค มี 4 ภาค สำหรับภาคที่อยู่จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถจดทะเบียนกรอกรายชื่อบัตรประชาชนยื่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ใน สทนช. หรือเตรียมเอกสารไปยื่นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาคได้ หลังจากนั้น สทนช. จะตรวจสอบความถูกต้อง ทำใบขึ้นทะเบียนให้ และต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สรุปรายงานส่ง สทนช.

3 ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียน

▶ ยื่นออนไลน์
<https://twuo.onwr.go.th>

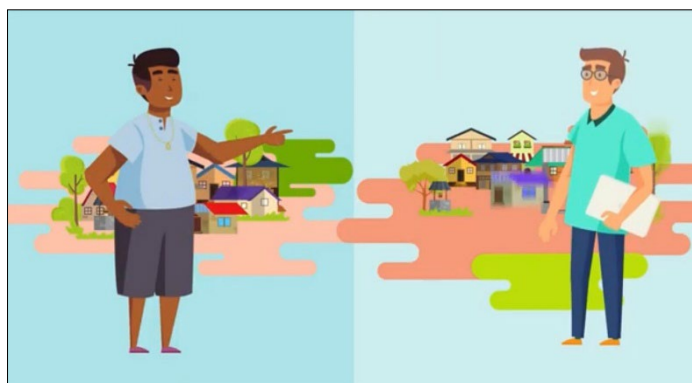
▶ ยื่นด้วยตนเอง
กทม. : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
อาคารจตุรภาค ถ.วิภาวดีรังสิต
จังหวัดอื่น : สำนักงานทรัพยากรน้ำ
แห่งชาติภาค 1-4

จ.ลำปาง สระบุรี ชอนแก่น และจ.อุตรดิตถ์

▶ ยื่นทางไปรษณีย์
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
อาคารจตุรภาค เลขที่ 89/170
หมู่ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงจตุลาตบางเขน เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

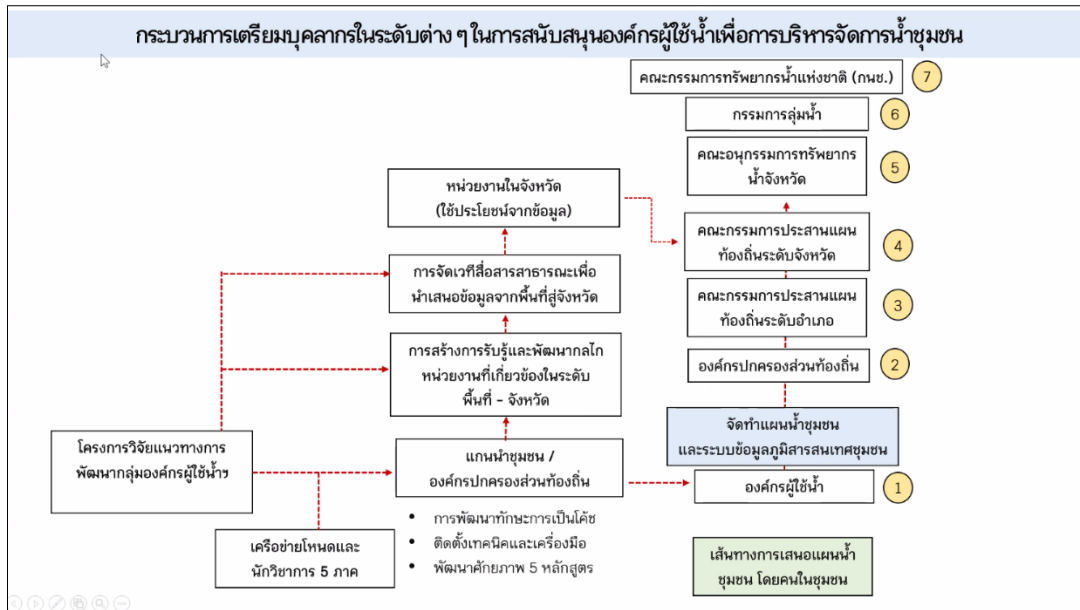
จากนั้น คุณศิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ให้ผู้เข้าร่วมดูคลิปวีดิทัศน์เรื่องการจัดทำแผนน้ำของ อบต. ต้น กับ อบต. ตาล ซึ่งคลิปวีดิทัศน์มีเนื้อหาเกี่ยวกับมีหมู่บ้านอยู่ 2 หมู่บ้าน ระหว่าง อบต. ต้น กับ อบต. ตาล มีการบริหารปัญหาน้ำแล้งต่างกัน อบต. ต้น ใช้วิธีการคิดอะไรได้ก็จะลงมือทำ ส่วนนายก อบต. ตาลนั้น เริ่มจากชวนชาวบ้านมาวางแผนจัดเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการการใช้น้ำ ปริมาณน้ำในอ่างฯ และปริมาณน้ำฝน แล้วจัดทำระบบข้อมูลทำแผนที่ชุมชน เพื่อดูเส้นทางน้ำและการเพาะปลูกพืช และชวน อบต. ไกล่เคียงมาช่วยกันวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา น้ำท่วม น้ำแล้งร่วมกัน จากนั้นก็เริ่มเขียนแผนปฏิบัติการโดยระบุนายการระยะเวลาในการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ งบประมาณที่ใช้ ผู้ดำเนินการ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการ และร่วมกันระบุพื้นที่ตั้งของโครงการ ขออนุญาตและออกแบบโครงการที่จะทำ ช่วยกันประมาณราคาตามระเบียบที่ถูกต้องเมื่อถึงเวลาที่รัฐให้งบประมาณชุมชนของ อบต. ตาลก็พร้อมเสนอได้ทันที เพียงเริ่มต้นด้วยการสำรวจหาสมดุลงานในพื้นที่ ร่วมกันเขียนแผนปฏิบัติการน้ำของชุมชน เชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทน้ำของส่วนกลาง การแก้ปัญหาเรื่องน้ำของชุมชนง่ายขึ้นทีเดียว

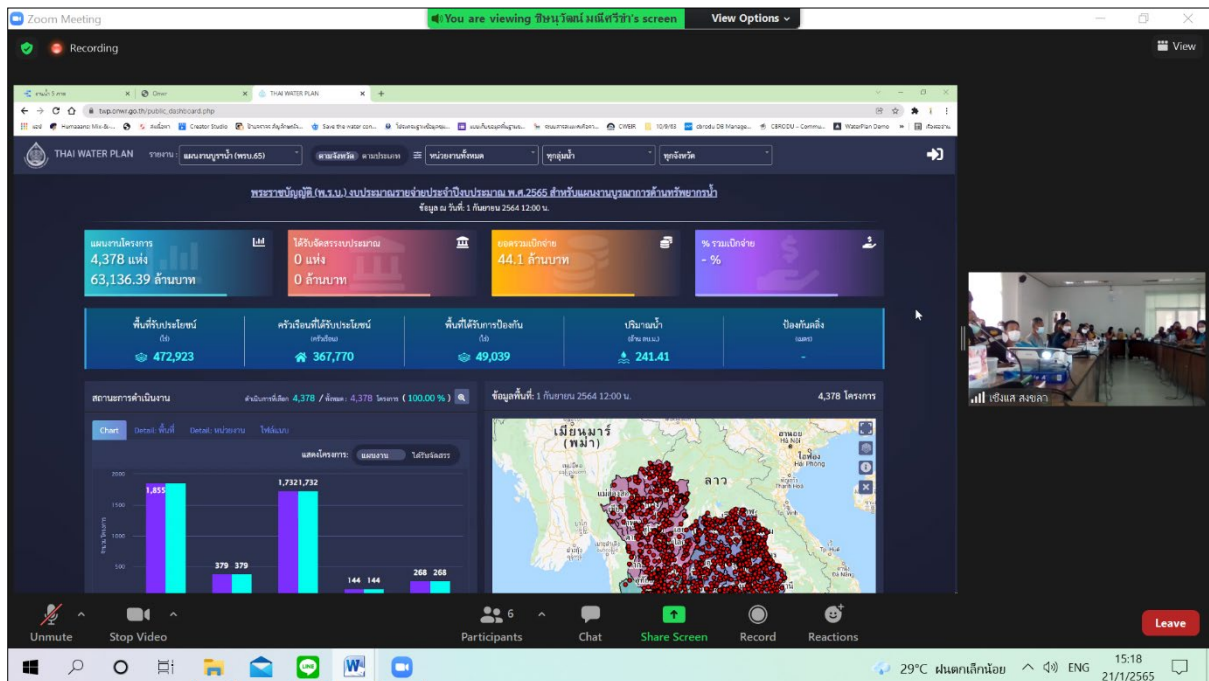
หากต้องการเป็นเหมือนกับ อบต. ตาล จะต้องมีกระบวนการรวบรวมข้อมูล วางแผน และจัดทำแผนน้ำร่วมกันอย่างมีส่วนร่วมก่อนที่จะดำเนินการใดๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำจากในชุมชนร่วมด้วย

2.2 องค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชน

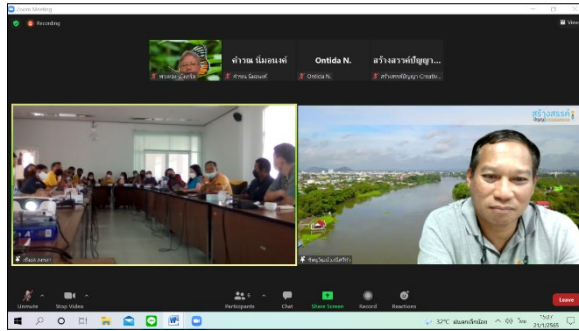
ดังนั้น “การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม” จึงมีความสำคัญมาก จากแผนภาพเส้นทางการเสนอแผนน้ำชุมชน ภายใต้การดำเนินงานที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนน้ำชุมชน เพื่อให้มีการจัดทำข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอน ทำงานร่วมกับชาวบ้าน เริ่มจากการจดทะเบียนเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ หากไม่มีแผนงานจะใช้งบประมาณไม่ได้ เพราะจะต้องมีการจัดทำแผนน้ำระดับตำบลบรรจุไว้ใน อปท. ส่งให้อำเภอรับรอง และระดับจังหวัดที่มีอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มีคณะอนุกรรมการจากภาคประชาชน 3 คน เพื่อบรรจุไว้ในแผนจังหวัด ให้กรรมการลุ่มน้ำรับรองแผน และกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่มีพลเอกประวิตร วงศ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีดูแล และกระทรวง ทบวง กรมเพื่อรับทราบแผน ซึ่งหากไม่ทราบขั้นตอนการเสนอแผนน้ำชุมชนจะเป็นข้อจำกัด ทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำ รวมทั้งหากไม่มีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำจะเสนอแผนน้ำระดับหมู่บ้านไม่ได้เนื่องจากชาวบ้านไม่มีข้อมูลเพียงพอ หรือตัวอย่างการไม่มีพื้นที่สาธารณประโยชน์สำหรับที่ดินที่ขุดลอกร่วมด้วย วันนีแแกนน้ำชุมชนต้องทำงานอย่างใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน กองช่าง และแกนนำท้องถิ่นที่ท้องถิ่น เพื่อมาทำแผนน้ำตำบล บรรจุเข้า อปท. เพื่อส่งขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ต่อไป

คุณวรรณ แสงอรุณ ผู้อำนวยการกองการช่าง อบต.ทับช้าง กล่าวว่า กำลังเสนอแผนน้ำให้นายก อบต.พิจารณา แต่ยังไม่ได้รับอนุมัติ คุณชินนวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวเสริมว่า หากเราไม่มีแผนน้ำจะของบประมาณไม่ได้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2565 ซึ่งการขอรับการสนับสนุนจะต้องมีกรอกข้อมูลเข้าระบบ Thai Water Plan (TWP) ตั้งแผนภาพ

ดร.พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล สรุปถึงความสำคัญของการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ จัดทำแผนน้ำ หากเรามีแผนงานที่ชัดเจน จะช่วยให้เกิดการขอรับงบประมาณสนับสนุนได้ และหากมีประเด็นสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สรุปได้ดังนี้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1) ตำบลทับช้างยังไม่มีแผนน้ำ จะทำอย่างไรให้เปลี่ยนจากแผนการทำถนนมาเป็นแผนน้ำได้อย่างไร
- 2) แผนพัฒนาที่มีเป็นการปรับปรุงถนนและทำคูระบายน้ำ โดยไม่ได้คิดถึงเรื่องน้ำ เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีการโยกย้ายส่งผลให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง สถานการณ์โควิด-19 ทำให้ไม่ได้จัดทำประชาคมและทราบความต้องการที่แท้จริงของชุมชน
- 3) อบต.มีแต่โครงการขนาดเล็กที่ได้รับการถ่ายโอน และโครงการขนาดใหญ่อยู่ที่ชลประทาน โดยเชื่อมเก็บน้ำพื้นที่ หมู่ 3 อบต.รับถ่ายโอนจากชลประทานที่ 16 มีปริมาณน้ำมาก แต่ขาดการวางแผนในการบำรุงรักษา

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เติมเรื่องการถ่ายโอนภารกิจที่ชลประทานถ่ายโอนให้ อบต.ก็ต้องจัดทำแผนบำรุงรักษา หากไม่มีการจัดเวทีประชาคมจะไม่ข้อมูลสำหรับจัดทำแผนจากพื้นที่มาบรรจุในแผน อบต. หากไม่มีกระบวนการจัดทำแผนอย่างชัดเจน ภายใต้ พรบ.น้ำ ปี 2561 จึงไม่สามารถส่งแผนตามขั้นตอนดังในหัวข้อ 2.2 เมื่อแผนงานไม่ได้บรรจุแผนงานโครงการ ก็จะไม่มีการแนบงานน้ำมาขอรับการบรรจุในแผนเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ รวมทั้งคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีการสนับสนุนโครงการขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก เช่น กองทัพบก กรมอุทยานแห่งชาติและสวนสัตว์ สปก. กรมพัฒนาที่ดิน เป็นต้น ดังแผนภาพกลุ่มประเภทโครงการและหน่วยงานที่ดำเนินการ

วาระ 3.1 ผลการประชุมคณะกรรมการภายใต้ กนช. 3.1.4 คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก			ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2558-2569) ภายใต้อุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
ประเภทโครงการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน	
1. เพิ่มน้ำต้นทุน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ แก้มลิง ชุดสระน้ำ ฝาย ฝายต้นน้ำ ฝายชะลอน้ำ ประตูระบายน้ำ เขื่อนทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ ฝนหลวง	ชป. ทน. ทค. สปก. ปก. กปภ. อบปท. อส. ผล. ปฉ. ทบ.	กองทัพบก นทพ.	1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การจัดการคุณภาพน้ำ 5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ 6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การบริหารจัดการ
2. ระบบส่งน้ำ ได้แก่ ระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ	ชป. ทน. ทค. สปก. อบปท. ทบ.	กองทัพบก นทพ.	
3. ปรับปรุงโครงการเดิม ได้แก่ ชุดลอกปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพ ป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง	ชป. ทน. ยม. สปก. ปก. กปภ. อบปท. จท.	กองทัพบก นทพ.	
4. ระบบประปา ได้แก่ ประปา เพิ่มประสิทธิภาพการประปา	กปภ. อบปท.	ภาคเอกชน นทพ.	
5. น้ำบาดาล ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล รนาคาน้ำใต้ดิน	ทบ. สปก. อบปท.	กองทัพบก นทพ.	
6. พื้นฟูป่าต้นน้ำ ได้แก่ พื้นฟูป่า	อส. ปฉ. อบปท. ทค. สปก.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.	
7. ระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย	อจน. ศท. ปศ. อบปท. สผ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.	
8. การจัดการน้ำชุมชน ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ แก้มลิง สระพวง และการจัดการน้ำชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ	อบปท. สสน. อว. ทบ. กสภ. สทชช.	มูลนิธิจิตทองหลังพระ มูลนิธิอุทกพัฒน์ ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.	
9. การจัดการน้ำท่วม ได้แก่ โครงการป้องกันน้ำท่วม เขื่อนป้องกันตลิ่ง	ชป. ทน. จท. ยม. อบปท. ปก.	กองทัพบก นทพ.	

อย่างไรก็ตาม จากแผนภาพจะมี อบต.เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำงานทุกระดับ โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาคุ้มครองผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่มาชวนให้ทุกท่านทำข้อมูล หากมีข้อมูลที่ชัดเจน ตั้งแต่ปีนี้เป็นต้นไปจะช่วยเรื่องการจัดทำแผนน้ำได้ หากไม่มีแผนน้ำบรรจุใน อบต.ก็จะไม่สามารถขอรับการสนับสนุน

ได้ ชาวบ้านสามารถเขียนชื่อโครงการว่าต้องการทำอะไร ทำแล้วจะได้อะไร และให้เจ้าหน้าที่ อบต.ช่วยเขียนรายละเอียดได้ โดยแผนน้ำจะแยกจากแผนพัฒนาท้องถิ่นทั่วไป การเตรียมข้อมูลปีนี้สำหรับการเขียนแผนน้ำในปีงบประมาณ 2567 ซึ่งต้องมีทีมงานลงช่วยในพื้นที่

2.3 การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ดร.พิรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุล สรุปรว่าหากเรามีองค์กรผู้ใช้น้ำจะเชื่อมต่อเรื่องการจัดทำแผนน้ำ และส่งแผนน้ำตามลำดับต่อไป โดยโครงการต้องมีแผนและแนวทางในการแก้ปัญหา คาดว่าจะเป็นประโยชน์กับตำบลทับช้าง จากนั้นที่ประชุมได้มีการระดมความคิดเห็นกันเพื่อวางแผนจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ดังนี้

- 1) ชื่อ : องค์กรผู้ใช้น้ำแหล่งน้ำทัพพระยา
- 2) คณะกรรมการ : ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.ทุกท่านทุกหมู่บ้าน
- 3) เลขที่ : บัณฑิตอาสาหมู่บ้าน
- 4) ที่ปรึกษา : นายก อบต. กองช่าง
- 5) วิธีการ : เตรียมเอกสารให้พร้อมสำหรับการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสนอแนะ ดังนี้

- 1) ผอ.กองช่าง เป็นผู้ใช้น้ำในเขตพื้นที่ใกล้เคียงกันหรือไม่ คนที่จดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำสมาชิกต้องเป็นผู้ใช้น้ำ/อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน ดูบ้านเลขที่ ตำบล ตามบัตรประชาชน สำหรับที่ปรึกษาสามารถแต่งตั้งภายหลังได้
- 2) หลังจากจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ จะต้องมีการจัดทำระบบข้อมูล สามารถนำข้อมูลที่เก็บมาวิเคราะห์ และนำข้อมูลไปกรอกรระบบได้ ซึ่งที่มกลางจะสนับสนุนระบบ โดยผู้นำชุมชนจะต้องเก็บข้อมูล และชวนจัดทำแผนน้ำชุมชนในเดือนกุมภาพันธ์ 2565 เพื่อให้ อบต.ทับช้างมองเรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและวางแผนต่อเนื่อง 3 – 5 ปี โดยสามารถสนับสนุนงบประมาณได้ในปี 2567 โดยในปี 2566 หากยังไม่ได้จัดทำประชาคมแผน สามารถจัดทำแผนน้ำใส่เข้าแผนท้องถิ่นปี 2566 ได้ร่วมด้วย
- 3) ทำแผนที่ชุมชน สามารถทำเป็น google map เพื่อให้เห็นเส้นทางไหลของน้ำได้ร่วมด้วย

2.4 ระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ นำเสนอภาพรวมแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ (5 ภูมิภาค) รวม 33 ตำบล มีงบประมาณปี 2564 รวม 297,494,000 บาท มีแผนพัฒนาตำบลรวม 497 โครงการ งบประมาณปี 2565 รวม 1,520,646,250 บาท

ช่วงท้าย คุณชินวุฒน์ มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมทุกท่าน กำนันตำบลทับช้าง กล่าวว่า ขอขอบคุณทุกท่าน เป็นประโยชน์กับ อบต. แขนงนำชุมชน มีการจดองค์กรผู้ใช้น้ำกันเอง มีการจัดตั้งกลุ่มไลน์ หากมีอะไรสามารถแจ้งหรือสื่อสารมาในกลุ่มไลน์ได้

ปิดประชุมเวลา 16.15 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

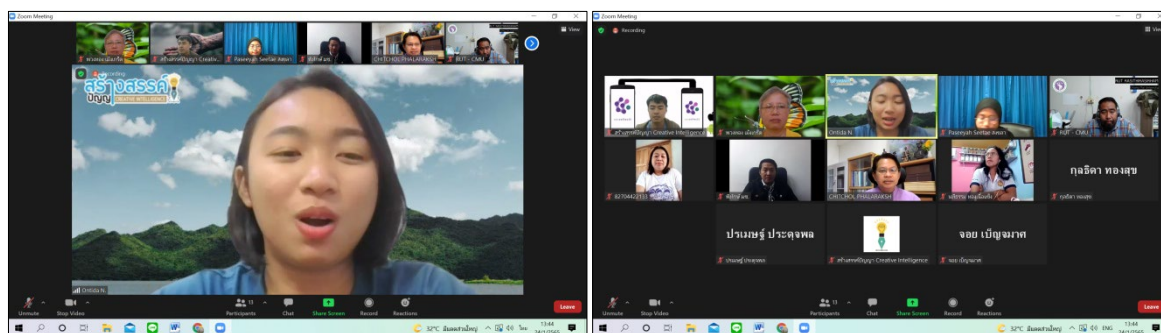
สรุปรายงานการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
วันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2565 เวลา 13.30 – 15.00 น.
ณ สำนักงานบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านโปรแกรม Zoom Meeting

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. ผศ.ดร.ชิตชล	ผลารักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. นายพิทักษ์	เสพวิสุทธิ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. นางสาวพาชียะ	ซีแต่	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. นางสาวทีธธรรม	ทองเนื้อแข็ง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลเชิงแส อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
6. นางอุทัย	ชมพุดอง	ผู้ช่วยฝ่ายปกครองตำบลเชิงแส อำเภอกะเสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
7. นางสาวกุลธิดา	ทองสุข	บัณฑิตอาสาตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
8. นายประเมษฐ์	ประดุงพล	บัณฑิตอาสาตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
9. นางสาวเบญจมาศ	ประดุงพล	บัณฑิตอาสาตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา
10. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
11. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
12. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เริ่มการประชุมเวลา 13.30 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและพูดคุยการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

คุณอรธิดา นามศิริ กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการจัดการประชุมวันนี้เพื่อเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันสำหรับการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ เชื่อมโยงกับการดำเนินงานที่ผ่านมาของโครงการ พร้อมทั้งขอให้แต่ละภาคที่นำเสนอการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ ดังนี้

ภาคเหนือ

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ แบ่งพี่เลี้ยงดูแลใน 2 พื้นที่ ของจังหวัดเชียงใหม่ โดย

- 1) คุณรัฐ กสิธิกสิกรรม ดูแลอำเภอแม่แจ่ม มีการลงพื้นที่สร้างความเข้าใจกับแกนนำชุมชน แกนนำชุมชนให้ความสนใจเป็นอย่างดี ขั้นตอนต่อไป คือ การนำเครื่องมือไปใช้กับชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ใช้ข้อมูลด้วยตนเอง
- 2) คุณพิทักษ์ เสพวิสุทธิ์ ดูแลอำเภอดอยสะเก็ด ได้มีการลงทำความเข้าใจกับชุมชน มีการจัดอบรมเรื่องการเก็บข้อมูลของตำบลป่าเมี่ยงกับตำบลท่าผา

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ จากการลงพื้นที่ ชุมชนให้ความสำคัญกับการให้ข้อมูล และกิจกรรมมีความสำคัญอย่างไรบ้าง สำหรับข้อมูลผังน้ำควรมีข้อมูลเพิ่มเติม เช่น เส้นทางน้ำ ปริมาณน้ำ และการใช้ประโยชน์ของที่ดิน เป็นต้น ซึ่งชุมชนให้การตอบรับเป็นอย่างดี

ภาคใต้

คุณพาชียะ ซีแต่ กล่าวว่า ทั้ง 2 พื้นที่ได้ชี้แจงโครงการ ทำเครื่องมือ 3 ชิ้น ผังน้ำ ประวัติศาสตร์ชุมชน และปฏิทินการผลิต สำหรับตำบลเชิงแสต้องใช้โดรนเข้าร่วมและทำข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนเพิ่มขึ้น และทำโครงการต่อเนื่องจากข้อมูลในพื้นที่ต่อไป ตำบลทับช้างทำ 3 กิจกรรม และล่าสุดมีการจัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำ โดยผู้เข้าร่วมอบรมในวันนี้จะเป็นทีมบัณฑิตอาสาในพื้นที่ที่จะช่วยเก็บรวบรวมชื่อผู้นำในการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำของ สทนช.ร่วมด้วย

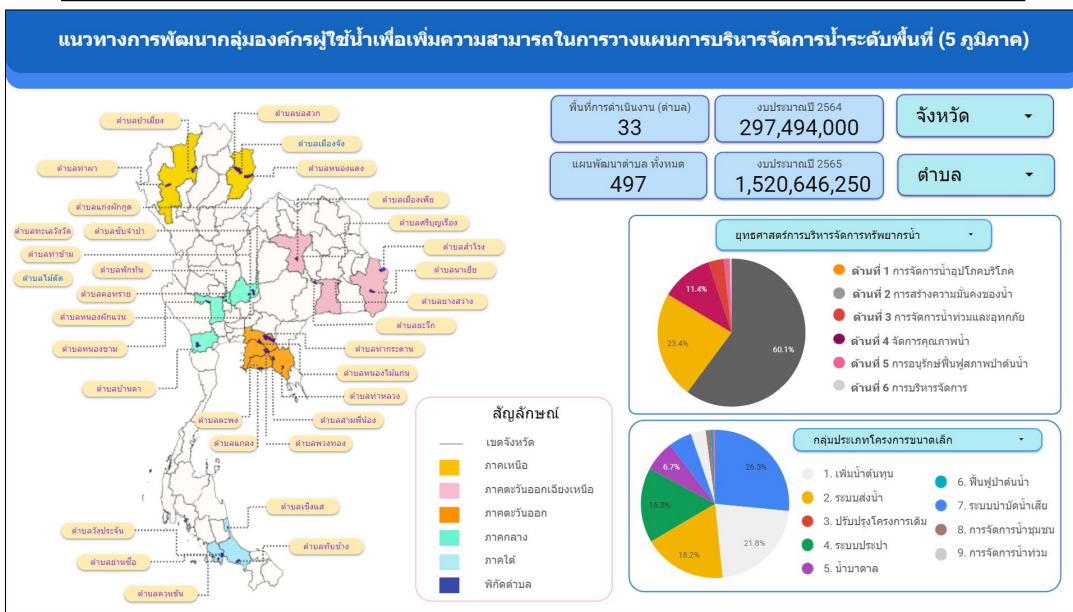
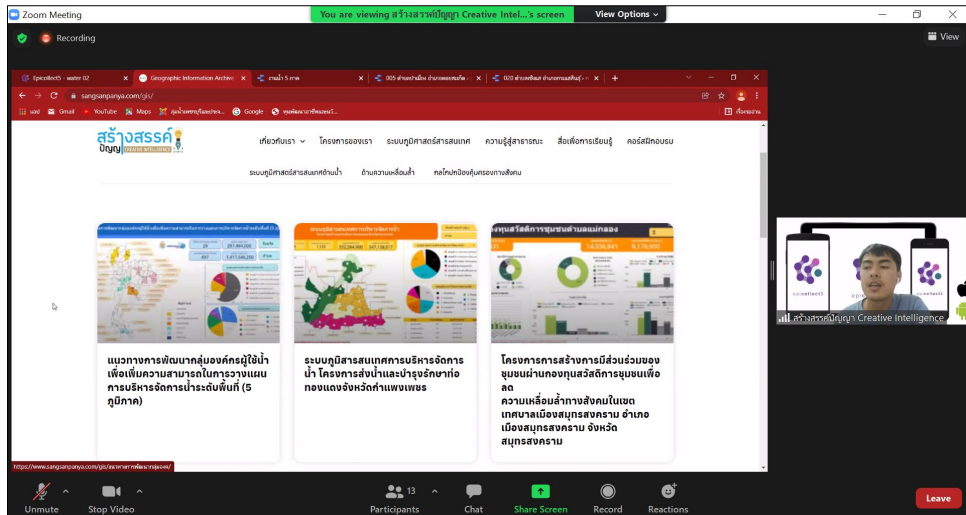
จากนั้น คุณอรธิตา นามศิริ กล่าวถึงความสำคัญของแอปพลิเคชันที่เชื่อมโยงกับระบบ Data Studio จาก <https://www.sangsanpanya.com/> ซึ่งแกนนำชุมชนจะเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจเขียนแผนน้ำเข้าสู่หน่วยงานต่างๆ และ สทนช.ตามลำดับ โดยขอแนะนำคุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา เป็นผู้พัฒนาระบบ Data Studio มาพูดคุยเรื่องการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำร่วมกันต่อไป

2. กิจกรรมอบรมการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันเพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ

2.1 การเข้าสู่ระบบภูมิสารสนเทศ

1. เข้าสู่หน้าหลักของระบบ Data Studio ผ่านทางเว็บไซต์ของบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ผ่านทาง <https://www.sangsanpanya.com/>
2. คลิกเข้าทางระบบภูมิสารสนเทศ ภายใต้โครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ จะมีข้อมูลภาพรวม 33 ตำบล ทั้ง 5 ภูมิภาค และข้อมูลรายตำบล

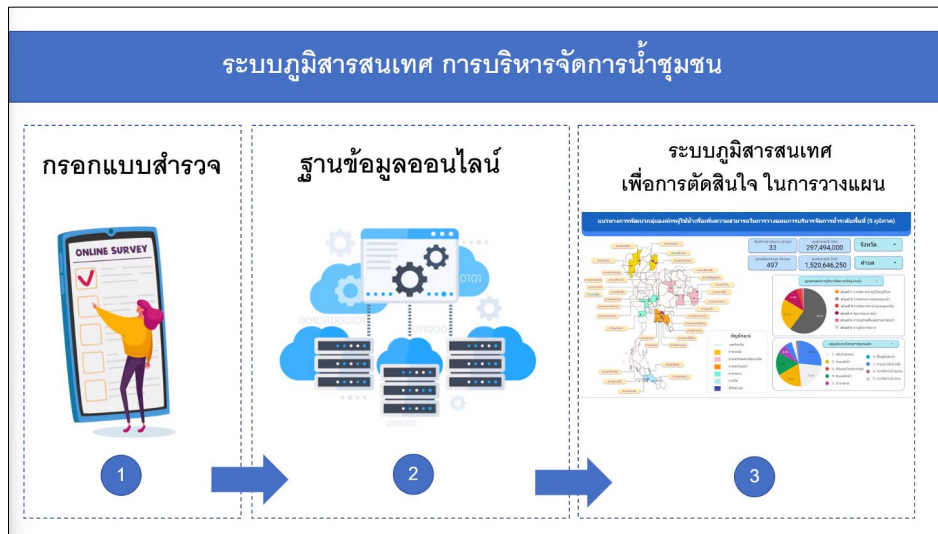
ข้อมูลภาพรวม 33 ตำบล 5 ภูมิภาค

3. ข้อมูลรายตำบล มี 3 หน้า ประกอบด้วย

- 1) การบริหารจัดการน้ำ ดึงข้อมูลมาจากส่วนกลาง
- 2) แหล่งน้ำในพื้นที่
- 3) ความต้องการการใช้น้ำ

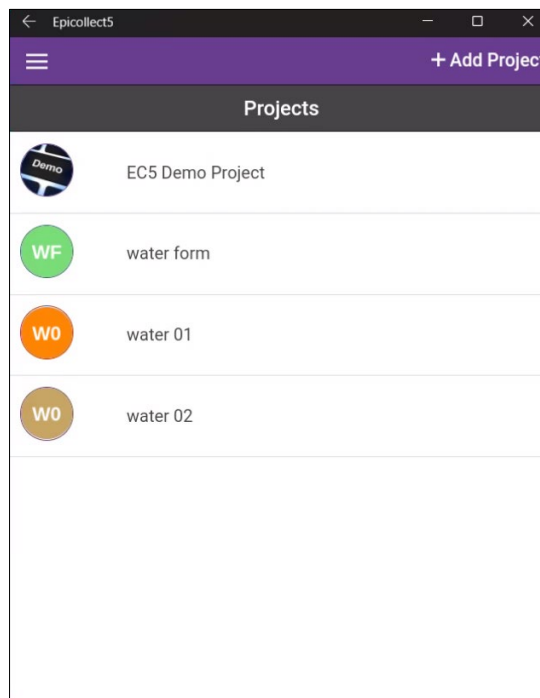
โดยหน้าที่ 2 และ 3 จะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลออกมาจากในพื้นที่ เพื่อให้ข้อมูลมีความสมบูรณ์ ครบถ้วน

3) ระบบภูมิสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจในการวางแผน

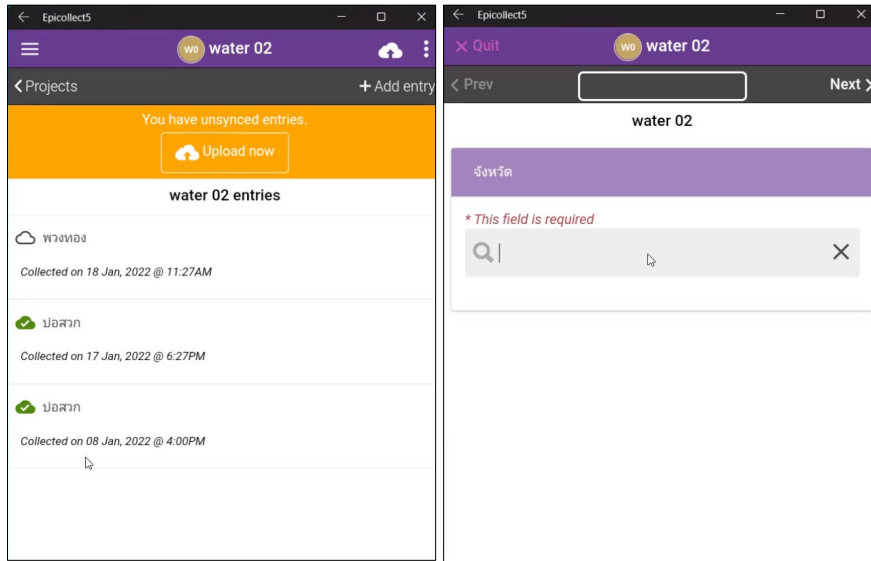

2.3 วิธีการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน Epicollect 5

- 1) ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน Epicollect 5 ในสมาร์ตโฟน
- 2) Add project ไปที่มูมขวบน คือ Water 02 เพื่อดาวน์โหลดคำถามลงระบบแอปพลิเคชัน

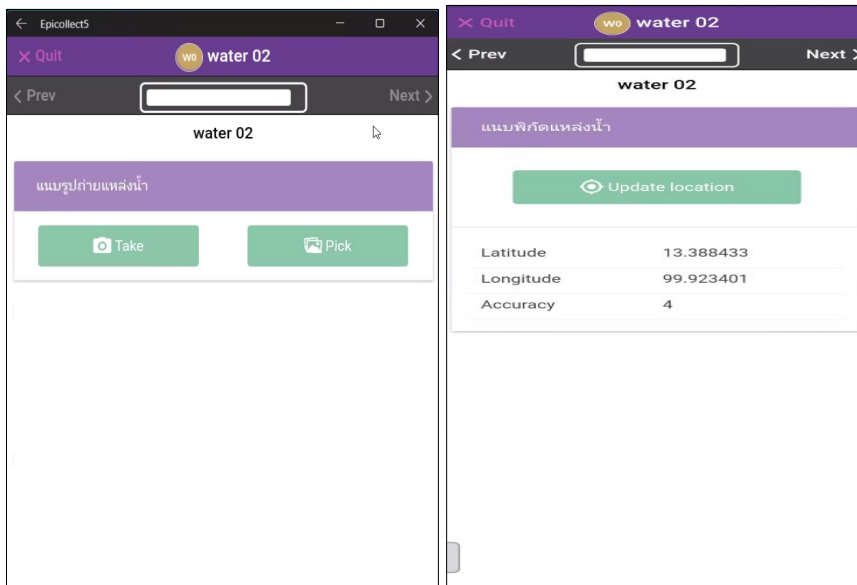

3) Add entry ที่บริเวณที่จะเก็บข้อมูล

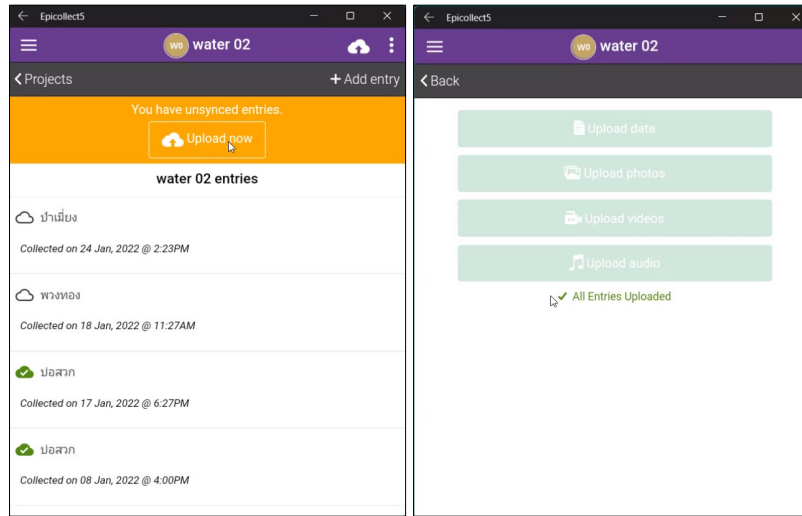

4) กด Next เพื่อกรอกแบบสอบถามตามที่ดาวน์โหลดไว้จนครบถ้วน

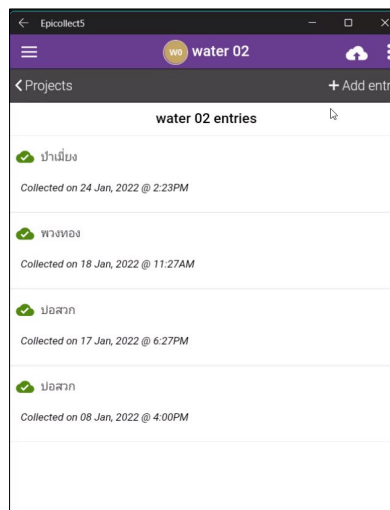
5) เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จสิ้น ให้กด Take เพื่อถ่ายรูปให้เห็นมุมกว้างของแหล่งน้ำมากที่สุด และกด Pick เพื่อกดปักตำแหน่งน้ำ

6) กด Save ที่ Upload now และ All Entry Uploaded

7) ข้อมูลจะเข้าระบบเรียบร้อย เพื่อ Add Entry สำหรับเก็บข้อมูลชุดต่อไป

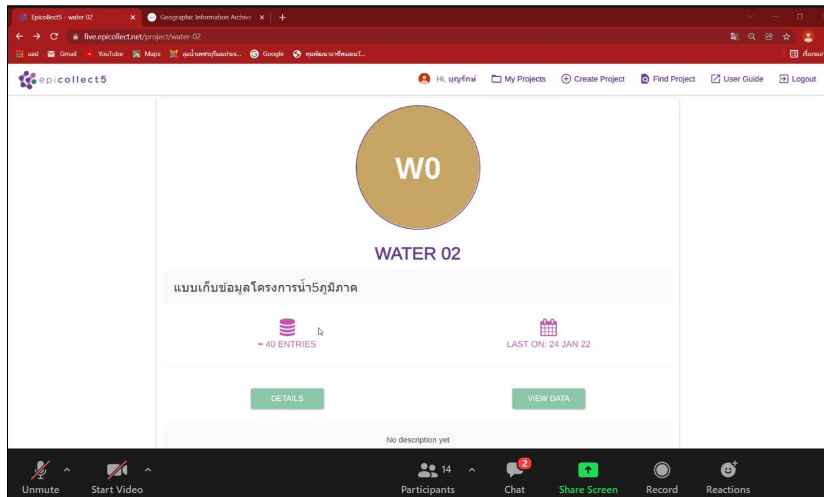

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

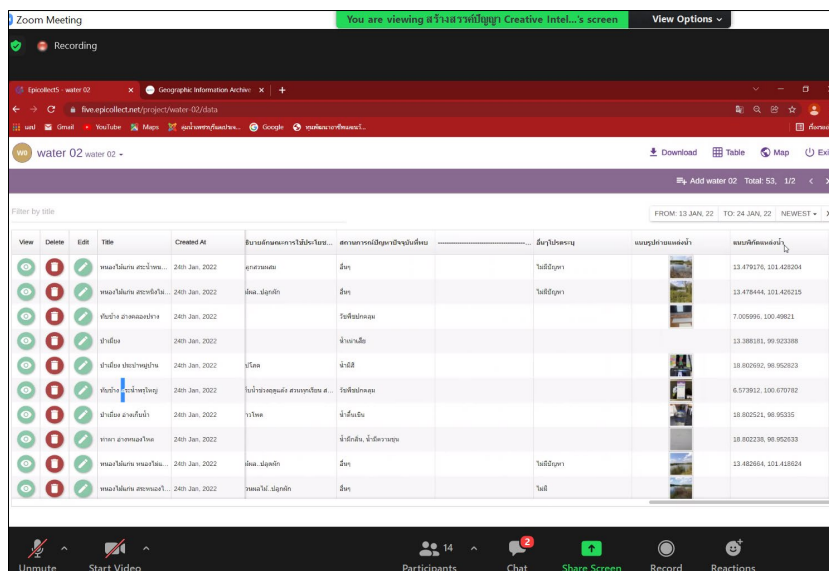
- 1) ควรมีการวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อนของข้อมูล
- 2) การเก็บข้อมูลแล้วหากมีการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจะบันทึกข้อมูลใหม่และลบข้อมูลเดิม หากมีการเก็บรวบรวมข้อมูลบางจุดเพิ่มเติม จึงสามารถแก้ไขเฉพาะจุดได้ ระบบจะกลับไปยังข้อมูลเดิม เพื่อกดบันทึกเพิ่มเติมได้ หรือสามารถแจ้งทีมระบบหลังบ้านให้ช่วยดูแลให้ได้ด้วย

2.4 ระบบหลังบ้านของแอปพลิเคชัน

- 1) ยกตัวอย่างจากในระบบข้อมูลทั้งหมด ขณะนี้มีทั้งหมด 40 ข้อมูล เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2565 ดังแผนภาพ

2) เมื่อดูรายละเอียดจะเห็นจำนวนข้อมูลรายตำบล หมู่บ้าน พร้อมรูปภาพแหล่งน้ำ

3) Downloaded ระบบข้อมูลเข้าสู่ระบบ Data Studio ซึ่งพื้นที่ภาคเหนือเสนอคุณรัฐ กสิธิกสิกรรม เป็นผู้เข้าร่วมระบบหรือแก้ไขข้อมูลร่วมกับคุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา โดยขอให้ลงทะเบียน log in ผ่านอีเมล เพื่อเข้าดูข้อมูลในระบบได้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1) เป็นระบบที่ง่ายต่อการใช้งาน (อ.ชิตชล)
- 2) พี่เลี้ยงจะกังวลเรื่องการตรวจสอบข้อมูลที่ทีมแกนนำลงเก็บข้อมูล ทีมกลางเสนอแนะให้ผู้เก็บข้อมูลแจ้งวันที่จะเก็บข้อมูล พี่เลี้ยงสามารถเข้าดูผ่านระบบหลังบ้าน เช่น กำลังลงอยู่ที่หมู่ 3 หากผิดให้กลับไปแก้ไขเพิ่มเติม (คุณพาชียะ ซีแต่้)

คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา กล่าวว่า ทีมกลางจะมีคู่มือที่สามารถดาวน์โหลดไปใช้ได้ รายละเอียดดังไฟล์ที่ส่งให้ผ่านทางช่องทาง คือ 1) การกำหนดประเภทและความหมายของแหล่งน้ำ และ 2) แบบคำถามสำรวจแหล่งน้ำงานน้ำ 5 ภาค พร้อมคู่มือการใช้งานแอปพลิเคชันในการเก็บข้อมูล

คุณอรธิดา นามศิริ สรุปว่า หากมีข้อติดขัดแกนนำชุมชนสามารถแจ้งกลับมายังพี่เลี้ยงจังหวัดหรือทีมกลางได้ เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ต่อไป และขอนัดพูดคุยเรื่องการบริหารจัดการร่วมกันอีกครั้งหนึ่งในวันที่ 28 มกราคม 2565

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชินวุฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการอบรม

การพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วมและการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน
เพื่อการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านน้ำ

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
วันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2565 เวลา 09.15 – 15.00 น.

ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลตะพง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. ดร.พงษ์ศักดิ์	วิทวัสสุติกุล	ที่ปรึกษาบริษัท เอสซีจี เคมิคอลส์ จำกัด จังหวัดระยอง
2. นายบุญเลิศ	อนันตภูมิ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
3. นายสุรัชย์	นนทรรัตน์	แกนนำหมู่ 1 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
4. นายไพรวลัย	กลินพึง	แกนนำหมู่ 2 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
5. นางสาวอังสนา	ขอนแก่นดิษฐ์	แกนนำหมู่ 2 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
6. นายสุพัฒน์	สาระวัลย์	แกนนำหมู่ 2 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
7. นายสถาพร	สุขอัครตะ	แกนนำหมู่ 4 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
8. นายอุเทน	ห้วงทับ	แกนนำหมู่ 4 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
9. นายสมยศ	หิรัญมาศ	แกนนำหมู่ 4 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
10. นายณัฐชา	ศรสุข	แกนนำหมู่ 5 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
11. นางสาวปาริชาติ	แสงกระจ่าง	แกนนำหมู่ 5 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
12. นางสาววันดี	อินพรหม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
13. นางสาวศศิเพ็ญตาภรณ์	สิทธิชัย	แกนนำหมู่ 7 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
14. นางสาวกรรธิมา	อาจศาสตร์	แกนนำหมู่ 7 ตำบลแก่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
15. นายทวีป	แสงกระจ่าง	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
16. นายอุดม	เที่ยงสุนทร	แกนนำหมู่ 1 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
17. นายสินธ์เทา	สวัสดิ์ถัน	แกนนำหมู่ 1 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
18. นายสมชาย	พงษ์พฤกษ์	แกนนำหมู่ 2 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
19. นายประมวล	เจริญมงคล	แกนนำหมู่ 2 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
20. นายมนตรี	โพธิ์แก้ว	แกนนำหมู่ 3 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
21. นางสาวดวงพร	อักษรศรี	แกนนำหมู่ 4 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
22. นางสาวนวลฉวี	อักษรศรี	แกนนำหมู่ 4 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
23. นายณรงค์	แย้มกลิ่น	แกนนำหมู่ 6 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
24. นายมานพ	ท่าภัย	แกนนำหมู่ 6 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
25. นายชุมพล	ปราณนที	แกนนำหมู่ 8 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
26. นางกิตตินันท์	เกิดเมฆ	แกนนำหมู่ 10 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
27. นายกิตติพงศ์	สมุลไพร	แกนนำหมู่ 10 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
28. นางสาววิสา	เอกอุดม	แกนนำหมู่ 11 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
29. นางสาวกัลยา	จิตตรง	แกนนำหมู่ 11 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
30. นายสงกรานต์	พงษ์มี	แกนนำหมู่ 11 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
31. นางกมลทิพย์	ผาสุกวงษ์	แกนนำหมู่ 12 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
32. นายวันชัย	เสียงประเสริฐ	แกนนำหมู่ 12 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
33. นางชนิดา	จันทร์บัว	แกนนำหมู่ 12 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
34. นายมานิต	ขวัญนที	แกนนำหมู่ 12 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

35. นายเตียม	แย้มกลิ่น	แกนนำหมู่ 12 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
36. นางสาวชลิตา	วงศ์พิทักษ์	แกนนำหมู่ 15 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
37. นายชะลอ	ปราณนัทธิ	แกนนำหมู่ 15 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
38. นางเครือวัลย์	ริมสมุท	แกนนำหมู่ 16 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
39. นางอนงค์	เมืองชล	แกนนำหมู่ 18 ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง
40. นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
41. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
42. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
43. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
44. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
45. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
46. นางสาวอัญชานา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.15 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและแนะนำทีมงาน

นางกมลทิพย์ ผาสุขวงษ์ กล่าวทักทายและเชิญผู้เข้าร่วมจาก 2 พื้นที่ มาประชุมร่วมกัน พร้อมทั้งแนะนำคุณคำรณ นิ่มอนงค์ ทีมวิจัย โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ มาพูดคุยตามลำดับ

คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำเบื้องต้น และแนะนำทีมงานจากบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด จากนั้นเชิญคุณชินนวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ มาร่วมพูดคุย โดยคุณชินนวัฒน์ มณีศรีขำ ได้เชิญนายก อบต.ตำบลตะพงและตำบลแก่ง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง มากล่าวทักทาย ดังนี้

คุณทวีป แสงกระจ่าง นายก อบต.ตะพง กล่าวว่า วันนี้เป็นการประชุมเรื่องการจัดการน้ำ โดยทั่วไปเกษตรกรที่ทำการเกษตรมักคิดว่าจะทำอะไรให้มีน้ำใช้ เช่น มีที่ดิน 9 ไร่ ปลุกทุเรียน 8 ไร่ ความจริงต้องคำนวณความต้องการการใช้น้ำก่อนปลูก ควรขุดบ่อ 2 ไร่ เพื่อเป็นที่เก็บกักน้ำไว้ใช้ เนื่องจากในพื้นที่จังหวัดระยองมีการปลุกทุเรียน 25 ตัน/ไร่ พื้นที่ 9 ไร่ จึงมีต้นทุเรียนรวม 200 กว่าต้น หากปลูกแล้วมีน้ำไม่พอใช้ต้องโค่นต้นทุเรียนทิ้ง ดังนั้น ก่อนปลุกทุเรียนต้องคิดปริมาณน้ำต้นทุนก่อน มีสวนผลไม้จึงต้องคิดปริมาณความต้องการการใช้น้ำของทุเรียนร่วมด้วย แกนนำท้องถิ่นที่ท้องถิ่นทราบแต่สื่อสารไปสู่การใช้งานยาก เช่น อ่างดอกกรายจะทำการอนุรักษ์อย่างไรให้มีน้ำใช้ 60 : 40 ในการจัดการน้ำ ทำอย่างไรให้เกิดการคิดอย่างต่อเนื่อง คิดอย่างไรให้เกิดการทำงานเพื่อลูกหลานร่วมด้วย จากคำขวัญของเมืองระยอง คือ “ผลไม้รสล้ำ อุตสาหกรรม น้ำปลา

รสดัด เกาะเสม็ดสวยทรู สุนทรภู่วีเอก” ซึ่งปัจจุบันอุตสาหกรรมก้าวไกล น้ำปลารสดี และเกาะเสม็ดสวยทรู สุนทรภู่วังมี จะทำอย่างไรให้ผลไม่รสล้ำและเกาะเสม็ดกลับมาสวยทรูเหมือนเดิม สำหรับปัญหาน้ำท่วมในจังหวัดระยองเพียงไม่กี่วันน้ำก็ลดลง วันนี้นัดเองติดภารกิจการประชุม ทำอย่างไรให้คนมาเที่ยวช่วงเดือนเมษายน 2565 รวมทั้งการฟื้นฟูอาหารทะเลร่วมด้วย แม้ว่าจะมีสถานการณ์เรื่องคราบน้ำมันที่บริเวณเกาะเสม็ด จะทำอย่างไรให้เกิดการคิดหาแนวทางให้มีการใช้น้ำได้อย่างไร

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เราทราบหรือยังว่าทุเรียนใช้น้ำวันละกี่ลิตร วันนี้ต้องชวนกองช่าง เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิเคราะห์นโยบายและแผนมาเข้าร่วม เพื่อให้มาจัดทำแผนน้ำ โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ดำเนินงาน 5 ภูมิภาค จำนวน 33 ตำบล โดยจังหวัดระยองจะทำที่ตำบลแก่งและตำบลตะพง จังหวัดจันทบุรีมีฝนตกมากแต่น้ำไม่พอใช้ จึงต้องการให้เห็นการเปรียบเทียบการบริหารจัดการน้ำที่เกิดขึ้น หากไม่กรอกข้อมูลในระบบ Thai Water Plan (TWP) และไม่ได้เขียนแผนเข้าสู่ อบต. จะไม่สามารถส่งแผนไปยังกรมการลุ่มน้ำเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการได้

คุณทวีป แสงกระจ่าง กล่าวเสริมว่า วันนี้เราต้องจัดทำแผนนำเสนอเข้าสู่ อบต.ก่อน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ ส่วนใหญ่แผนอันดับ 1 มักเป็นเรื่องการก่อสร้างถนน ไฟฟ้า สำหรับตนเองคิดว่าความสำคัญของแผนคือเรื่องน้ำ เพราะว่าทุกคนใช้น้ำทั้งด้านการบริโภค อุปโภค การเกษตร และอุตสาหกรรม ซึ่งการปลูกทุเรียนของจังหวัดจันทบุรีกับจังหวัดระยองมีความแตกต่างกัน เพราะจังหวัดจันทบุรีมีฝนตกมากดังกล่าวแต่น้ำจะไหลเท ต้องใส่ปุ๋ยหลายรอบเพราะน้ำฝนพัดพาปุ๋ยไหลไปหมด ทำให้ทุเรียนจังหวัดจันทบุรีสุกพร้อมเท่ากับจังหวัดระยองแม้ว่าจะออกดอกก่อน จังหวัดระยองมีน้ำน้อยกว่าแต่สภาพพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์กว่า ซึ่งการจัดการธนาคารน้ำใต้ดินมีความสำคัญและต้องทำธนาคารน้ำใต้ดินอย่างถูกต้อง สำหรับตนเองมีนโยบายว่าหากหมู่บ้านไหนทำแผนเรื่องน้ำจะให้งบประมาณมากกว่าเรื่องการสร้างถนน ทำให้การเติมน้ำทำได้ง่ายเพราะว่าท่อไปถึงแล้ว หากหมู่บ้านไหนมีความพร้อมเรื่องน้ำจะได้รับงบประมาณสนับสนุน ขอให้ทุกหมู่บ้านใส่แผนเรื่องน้ำไว้ก่อน รวมทั้งมีการลดงบประมาณเรื่องถนนมาดำเนินการเรื่องน้ำด้วย

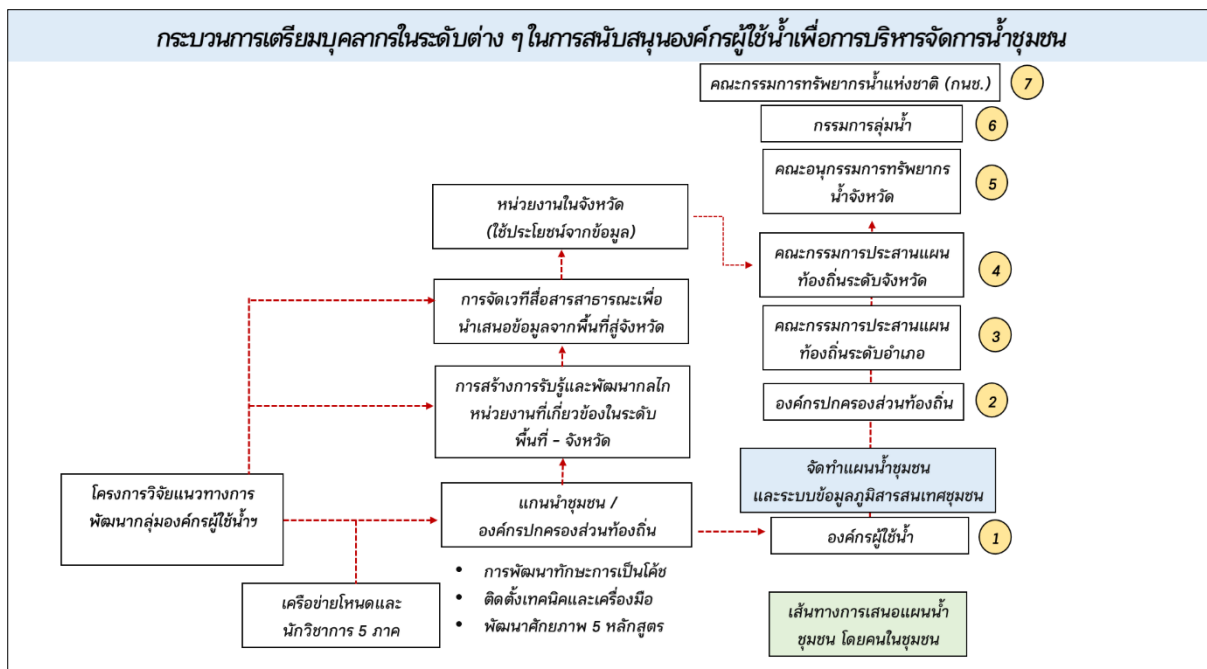
คุณบุญเลิศ อนันตภูมิ นายกองค์การบริหารตำบลแก่ง กล่าวว่า สำหรับเรื่องน้ำใช้ทางการเกษตรของตำบลแก่งเหมือนดั่งที่นายกทวีปได้กล่าวไปแล้ว รวมทั้งยังมีปัญหาเรื่องน้ำอุปโภคบริโภคและปัญหาน้ำประปาหมู่บ้านร่วมด้วย

2. กิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2.1 องค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เมื่อมีการประชุมทำแผนชุมชนต้องมีการจัดทำแผนน้ำร่วมด้วย ช่วงที่ผ่านมาไม่เคยมีแผนการจัดการน้ำบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นส่วนน้อย คนในชุมชนจึงประสบปัญหาเรื่องการจัดการน้ำ จึงมีการประกาศพรบ.น้ำ พ.ศ. 2561 เพื่อให้มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ และเพื่อให้เห็นภาพรวมการจัดการทำแผนน้ำชุมชนเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ ดังในแผนภาพเส้นทางการเสนอแผนน้ำชุมชนโดยคนในชุมชน เริ่มจากการดำเนินโครงการวิจัยนี้ทำงานร่วมกับแกนนำชุมชน/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาศักยภาพทักษะการเป็นโค้ช การติดตั้งเทคนิคเครื่องมือและพัฒนาศักยภาพ 5 หลักสูตร รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อจัดทำแผนน้ำชุมชนและระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศชุมชน นำเสนอเข้าสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการประสานแผนท้องถิ่นระดับอำเภอ จังหวัด คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด คณะกรรมการลุ่มน้ำ และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) นอกจากนี้ ยังมีการสร้างการรับรู้และพัฒนาบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่-จังหวัด และการจัดเวทีสื่อสารสู่สาธารณะเพื่อนำเสนอข้อมูลจากพื้นที่สู่จังหวัดเพื่อนำข้อมูลภูมิสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ได้ร่วมด้วย

โดยมีหนังสือสั่งการลงมายังสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอทุกอำเภอ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปี 2566 และปี 2567 – 2570 ผ่านระบบ Thai Water Plan (TWP) ตั้งแต่ปี 2564 ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนและกองช่างจึงมีความสำคัญมากต่อการจัดทำแผนน้ำ จากการสอบถามผู้เข้าร่วมจาก 2 ตำบล เรื่องการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ พบว่า ตำบลตะพง เจ้าหน้าที่ชลประทานกรอกรายชื่อขอจดทะเบียนขององค์กรผู้ใช้น้ำเรียบร้อยแล้ว

นอกจากนี้ คุณคาร์ณ นิมนองค์ กล่าวถึงเรื่องการกรอกรระบบ TWR/TWP หากคนที่อยู่ในพื้นที่เขตชลประทานจะมีกลุ่มผู้ใช้น้ำ JMC ในการประชุมและวางแผนบริหารจัดการน้ำร่วมกัน สำหรับพื้นที่นอกเขตชลประทาน/ลุ่มน้ำเดียวกันสามารถรวมตัวกันจดทะเบียนขององค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำร่วมกันได้

ด่วนที่สุด

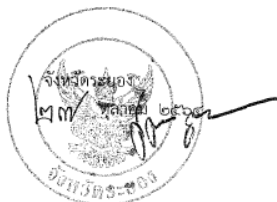
ที่ รย ๐๐๒๓.๓/ว ๕๓๖๒

ถึง สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ ทุกอำเภอ

ตามหนังสือจังหวัดระยอง ด่วนที่สุด ที่ รย ๐๐๒๓.๓/ว ๓๘๘๓ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ ได้แจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ผ่านระบบ Thai Water Plan พร้อมทั้งให้ตรวจสอบสถานะความพร้อมของโครงการตามที่ได้เสนอ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

จังหวัดระยองได้รับแจ้งจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติว่า ยังมีแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ของจังหวัดและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นบางส่วนยังไม่ได้บรรจุในระบบ Thai Water Plan ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะเสนอแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๖ เพิ่มเติม (งบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และงบประมาณเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ) สามารถเสนอสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๒ ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ onw2@onw.go.th ภายในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ในรูปแบบไฟล์ excel ตามแบบฟอร์ม สททช.๐๐๔ พร้อมแนบเอกสารความพร้อมของทรัพยากรในรูปแบบไฟล์ pdf ให้ครบถ้วน โดยเคร่งครัด และส่งมาส่งให้จังหวัดระยองภายในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ โดยเคร่งครัด สำหรับสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ดำเนินการตามกำหนดเช่นกัน รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือจังหวัดระยอง ด่วนที่สุด ที่ รย ๐๐๑๗.๒/ว ๕๒๗๒ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๔ ที่ส่งมาพร้อมนี้ และสามารถดาวน์โหลดเอกสารได้จาก www.rayonglocal.go.th

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น
โทร. ๐-๓๘๖๔-๔๑๔๑-๒ ต่อ ๑๗-๑๔๔
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (Thai Water Plan)

ด่วนที่สุด

ที่ รย ๐๐๒๓.๓/ว ๕๓๖๒

27 ต.ค. 2564

ศาลากลางจังหวัดระยอง
ถนนสุขุมวิท รย ๒๑๕๕๐ ๕๕4

วันที่ 27 ต.ค. 2564

CR

วันที่ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง การเสนอแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (เพิ่มเติม)

เรียน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแจ้งจังหวัดระยอง

อ้างถึง ๑. หนังสือจังหวัดระยอง ด่วนที่สุด ที่ รย ๐๐๒๓.๓/ว ๔๓๘๐ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔

๒. หนังสือจังหวัดระยอง ด่วนที่สุด ที่ รย ๐๐๒๓.๓/ว ๔๓๘๐ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนานหนังสือสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๔/ว ๕๓๖๔

ลงวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๓ ชุด

๒. แบบฟอร์ม สททช. ๐๐๔ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ จังหวัดระยองได้แจ้งให้หน่วยงานของรัฐและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๖-๒๕๗๐ ผ่านระบบ Thai Water Plan พร้อมทั้งให้ตรวจสอบสถานะความพร้อมของโครงการตามที่ได้เสนอ นั้น

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติแจ้งว่า ยังมีแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ของจังหวัดและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น บางส่วน ยังไม่ได้บรรจุในระบบ Thai Water Plan ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะเสนอแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ เพิ่มเติม สามารถเสนอสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ๒ ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ onw2@onw.go.th ภายในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๔ ในรูปแบบไฟล์ excel ตามแบบฟอร์ม สททช. ๐๐๔ พร้อมแนบเอกสารความพร้อมของทรัพยากรในรูปแบบไฟล์ pdf ให้ครบถ้วน โดยสามารถดาวน์โหลดที่ส่งมาด้วยได้ที่ QR Code ที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ ให้อำเภอแจ้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ว่าหรือศรี

(พริ้ม เหมศรีภัก)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดระยอง

สำนักงานจังหวัด
กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด
โทรศัพท์ ๐-๓๘๖๔-๔๐๕๓ /โทรสาร ๐-๓๘๖๔-๔๒๐๐

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ (ผู้รับผิดชอบบัญชีผู้ใช้งาน User)

- สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระยอง
- โครงการงบประมาณของ
- โครงการสนับสนุนและบำรุงรักษาประแสร์
- องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อำเภอแจ้ง)
- การประสานภูมิภาค ทุกสาขา

หนังสือแจ้งเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปี 2566 และปี 2567 – 2570

2.2 การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ประเทศไทยมีทั้งหมด 22 กลุ่มน้ำ ซึ่งภายใต้กฎหมายใหม่จะต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำจากคนที่อยู่ในกลุ่มน้ำเดียวกัน โดยการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำมีทั้งหมด 7 รูปแบบ คือ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในกลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 กลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดกลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

1 บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย

2 นิติบุคคล ≥ 30 ราย

3 ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย

4 + ≥ 30 ราย

5 + ≥ 30 ราย

6 + ≥ 30 ราย

7 + ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในชุมชน
- สามารถเสนอแนะให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตกลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษาสภาพประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก สามารถ ทราจ หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา ร่วมกัน หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้น้ำเสนอเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการกลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มน้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

สิทธิที่ได้รับจากการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การเป็นกรรมการกลุ่มน้ำจะมีสิทธิ์ในการให้หรือไม่ให้ใช้น้ำได้ มีการคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ แต่ละท่านจะสามารถจดทะเบียนได้เพียง 1 องค์กรผู้ใช้น้ำเท่านั้น เน้นทะเบียนบ้านและกลุ่มน้ำที่อยู่เป็นหลัก จังหวัดระยองอยู่ในกลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก โดยในแต่ละองค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีตัวแทนเข้าเป็นกรรมการกลุ่มน้ำ

บทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำ คือ 1. บริหารกลุ่มสมาชิกของตนเอง 2. เสนอแนะข้อมูลในนามขององค์กรผู้ใช้น้ำไปสู่กรรมการกลุ่มน้ำ 3. ใช้ข้อมูลกฎหมายในการแก้ไข/ร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ 4. เป็นตัวแทนคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ การแก้ปัญหาเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ หากจะให้ภาครัฐทำงาน (อบต./เทศบาล) หากไม่ทำข้อมูล/โครงการ จะไม่สามารถดำเนินการได้ และหากไม่กรอกใส่ระบบจะไม่มีโอกาสรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน

ในภาคตะวันออกนอกจากจะมีการดำเนินโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่แล้ว ยังมีอีกโครงการหนึ่งทำงานวิจัยเรื่องการสูบน้ำทะเลมาทำน้ำจืด ขณะนี้ความต้องการน้ำมีมาก ทั้งที่จังหวัดระยองมีปริมาณฝนตกเฉลี่ย 1,700 มม./ปี หากไม่รวมตัวกันจะวางแผนจัดทำแผนน้ำชุมชนไม่ได้ รวมทั้งไม่มีข้อมูลกรอกเข้าระบบพร้อมด้วย วันนี้งานจะมาช่วยเป็นทีมสนับสนุนเพื่อจัดทำข้อมูลช่วยฝ่ายกองช่างและฝ่ายจัดทำแผนช่วยกรอกรบบได้อย่างทันเวลา

ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค มี 4 ภาค ภาคตะวันออกอยู่ในสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 2 สามารถจดทะเบียนกรอกรายชื่อบัตรประชาชนยื่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ใน สททช. หรือเตรียมเอกสารไปยื่นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 2 หลังจากนั้น สททช. จะตรวจสอบความถูกต้อง ทำใบขึ้นทะเบียนให้ และต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สรุปรายงานส่ง สททช.

3 ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียน

ยื่นออนไลน์
<https://twuo.onwr.go.th>

ยื่นด้วยตนเอง
 กทม. : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
 อาคารจตุรภาค ๓. วิศวกรรมศาสตร์
 จังหวัดอื่น : สำนักงานทรัพยากรน้ำ
 แห่งชาติภาค 1-4
แจ้งช่าง สระบุรี ขอนแก่น และสุราษฎร์ธานี

ยื่นทางไปรษณีย์
 สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
 อาคารจตุรภาค เลขที่ ๑๑/170
 หมู่ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต
 แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่
 กรุงเทพมหานคร 10210

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวถึงเรื่องคุณภาพน้ำ/น้ำเสีย มักไม่ได้ทำแผนน้ำเรื่องนี้ จากการทำงานในภาคตะวันออก มีปัญหาเรื่องน้ำเป็นสนิม แต่ไม่มีแผนเรื่องการจัดการคุณภาพน้ำ (ยุทธศาสตร์น้ำที่ 4) และการจัดการน้ำ (ยุทธศาสตร์ที่ 6) จึงมีน้อยมาก ซึ่งมีความสำคัญและสามารถเขียนแผนได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทรัพยากรน้ำ 6 ด้าน โดยพบว่า อปท.มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด และยังมีหลายหน่วยงานเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานทหารพัฒนา มูลนิธิอุทกพัฒน์ มูลนิธิปิดทองหลังพระ กรมอุทยานแห่งชาติและพันธุ์พืช กองทัพบก เป็นต้น สามารถของงบประมาณสนับสนุนได้ แต่ชุมชนต้องเขียนแผนน้ำชุมชนขึ้นมาจึงจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณ โดยการพูดคุยกับแกนนำชุมชนเพื่อทำแผนชุมชนจากระดับชุมชนขึ้นมา เขียนชื่อโครงการว่าต้องการทำอะไรใด ส่งให้ อบต./เทศบาล ฝ่ายช่าง อบต.ช่วยเขียนรายละเอียดโครงการ หากแกนนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกันดำเนินงาน แผนก็จะมีความสำเร็จ เพื่อขอรับการสนับสนุนต่อไป สำหรับแผนน้ำชุมชนที่มีกฎหมายน้ำใหม่รองรับ (พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561) สามารถสนับสนุนได้ดังกล่าวไว้ในองค์กรผู้ใช้น้ำ

วาระ 3.1 ผลการประชุมคณะกรรมการภายใต้ กษ.		
3.1.4 คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก		
กลุ่มประเภทโครงการ และหน่วยงานที่ดำเนินการ		
ประเภทโครงการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. เพิ่มน้ำต้นทุน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ แก้มลิง ชุดสระน้ำ ฝ่าย ฝ่ายต้นน้ำ ฝ่ายชลอ น้ำ ประตูระบายน้ำ เขื่อนทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ ฝนมหลวง	ชป. ทน. พศ. สปก. ปก. กปภ. อปท. อส. ผล. ปม. ทน.	กองทัพบก นทพ.
2. ระบบส่งน้ำ ได้แก่ ระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ	ชป. ทน. พศ. สปก. อปท. ทน.	กองทัพบก นทพ.
3. ปรับปรุงโครงการเดิม ได้แก่ ชุดลอกปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพ ป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง	ชป. ทน. พศ. สปก. ปก. กปภ. อปท. จท.	กองทัพบก นทพ.
4. ระบบประปา ได้แก่ ประปา เพิ่มประสิทธิภาพการประปา	กปภ. อปท.	ภาคเอกชน นทพ.
5. น้ำบาดาล ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล รนอาคารน้ำใต้ดิน	ทน. สปก. อปท.	กองทัพบก นทพ.
6. พื้นฟูต้นน้ำ ได้แก่ พื้นฟูป่า	อส. ปม. อปท. พศ. สปก.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
7. ระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย	อชน. ศพ. อปท. สผ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
8. การจัดการน้ำชุมชน ได้แก่ แกะตลิ่งขุดลอกใหม่ แก้มลิง สระพวง และการจัดการน้ำชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ	อปท. สสน. อว. ทน. กสท. สทช.	มูลนิธิปิดทองหลังพระ มูลนิธิอุทกพัฒน์ ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
9. การจัดการน้ำท่วม ได้แก่ โครงการป้องกันน้ำท่วม เขื่อนป้องกันตลิ่ง	ชป. ทน. จท. พศ. อปท. ปก.	กองทัพบก นทพ.

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2558-2569) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

- 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม
- 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การจัดการคุณภาพน้ำ
- 5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ
- 6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การบริหารจัดการ

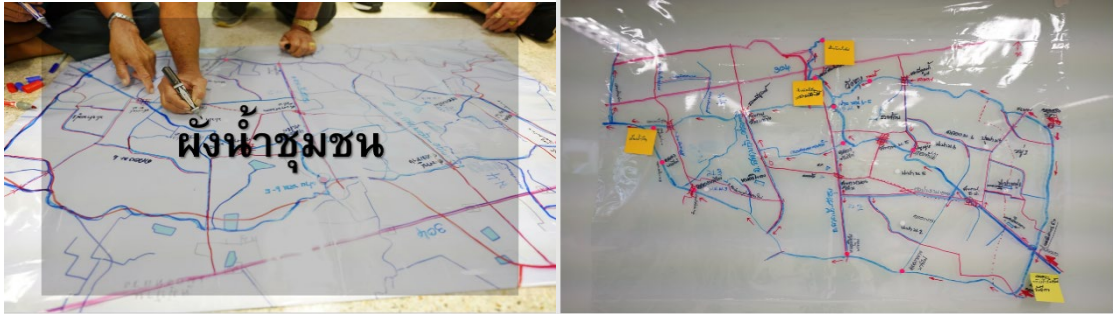
คุณคำรณ นิมนอนงค์ กล่าวว่า การจัดทำผังน้ำ ทาง สทช.จ้างบริษัทเอกชนมาจัดทำ บริษัทเอกชนจะเชิญชาวบ้านมาประชุมเพื่อร่วมกันให้ความเห็นกับเส้นทางการไหลของน้ำและดูเรื่องสิ่งกีดขวางทางน้ำ เพื่อช่วยจัดการปัญหาน้ำท่วมและน้ำแล้ง หากมีการกีดขวางทางน้ำในช่วงเหตุการณ์อุทกภัย กฎหมายสามารถจัดการทางระบายน้ำได้ สำหรับวันนี้ที่มริจียจะชวนทำผังน้ำชุมชน ซึ่งคนในชุมชนจะเห็นแผนที่น้ำชุมชนมากที่สุด เพื่อดูความต้องการการใช้น้ำว่า ทุเรียน 1 ต้น ใช้น้ำทำไร่ ควรเป็นโครงการขนาดไหน และทำแอปพลิเคชันเรื่องการเก็บข้อมูลแผนน้ำ พร้อมทั้งขอให้จัดกลุ่มตำบลกลางและตำบลตะพงอย่างละ 2 กลุ่ม รวม 4 กลุ่ม เพื่อทำเครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต

3. กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต

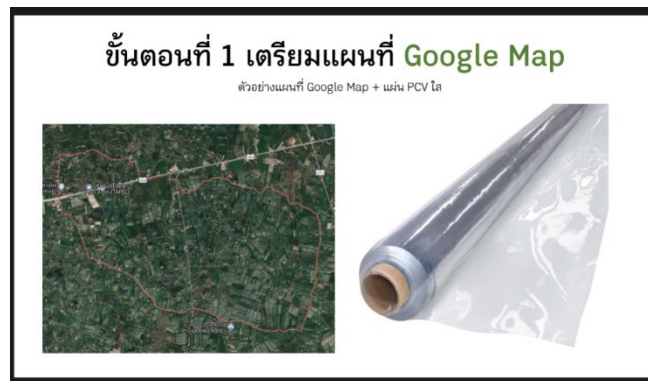
3.1 เรียนรู้เครื่องมือผังน้ำและปฏิทินการผลิต

คุณอำนวย นิยมรงค์ แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 2 กลุ่มย่อย รายตำบล เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผิวน้ำ และปฏิบัติการผลิต ดังนี้

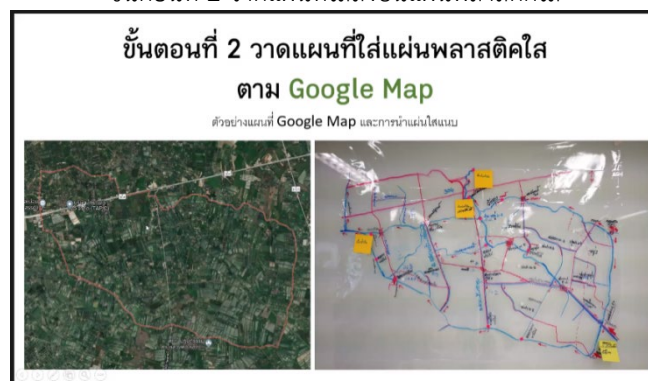
- 1) เครื่องมือผิวน้ำชุมชน พิมพ์แผนที่จาก google map เอาแผนที่ที่กลางไปวาดตามนี้ เพิ่มเติมรายละเอียด ในสิ่งที่ google map ไม่มี ขอให้ลงข้อมูลให้ละเอียด ตรวจสอบข้อมูล และทำให้สมบูรณ์ จุดไหนที่เป็น ปัญหา ทางไหลของน้ำในทุกฤดูกาลให้มาร์คตำแหน่งไว้ ขอให้ใช้สีตัวแทนขอบเขตตำบล สีแดงคือเส้นทางน้ำ และสีน้ำเงินคือเส้นทางน้ำ

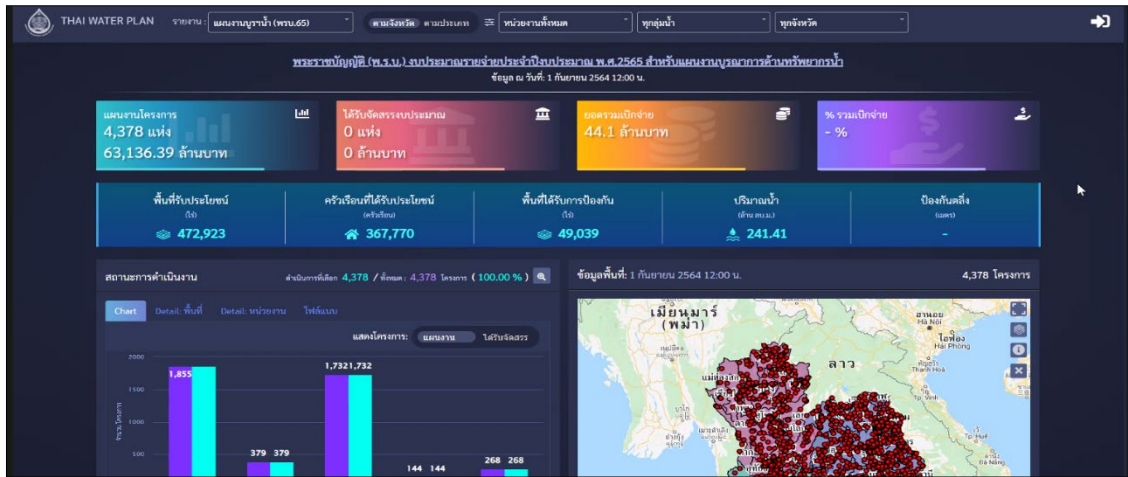
ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนที่ และ แผ่น PCV ใส

ขั้นตอนที่ 2 วาดแผนที่ใส่ลงบนแผ่นพลาสติกใส

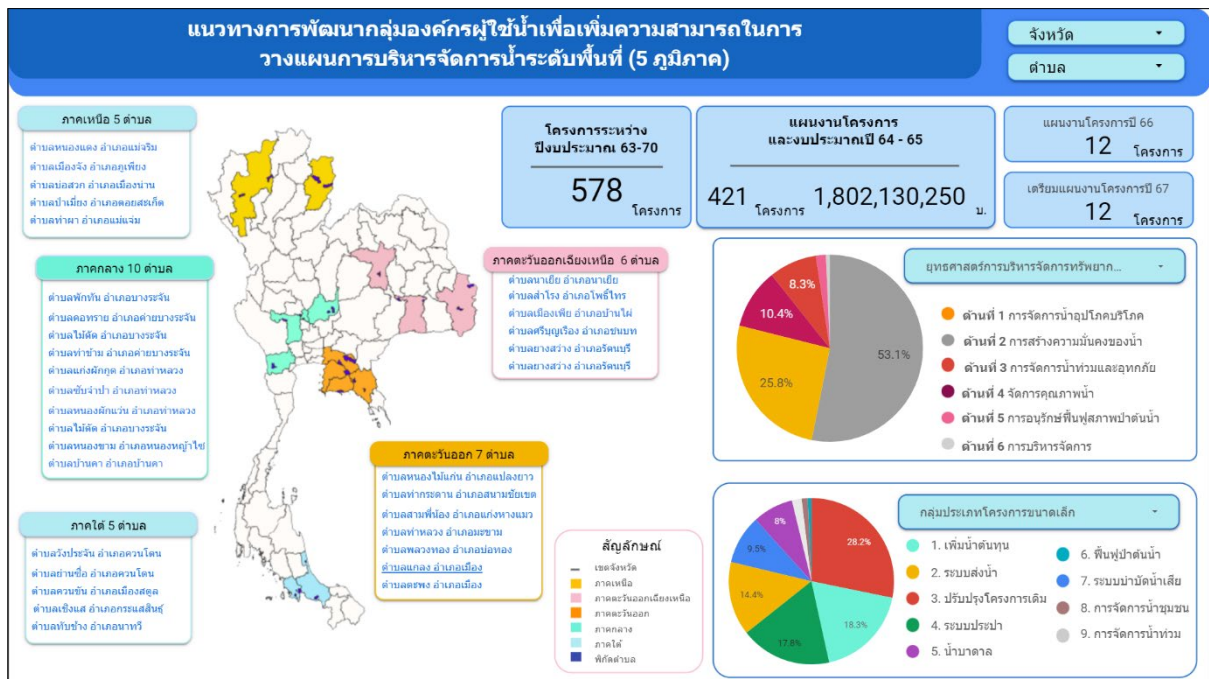

- 2) เครื่องมือปฏิบัติการผลิตและการใช้น้ำ เลือกพืชแต่ละชนิดที่เราปลูก ใช้น้ำเท่าไรในแต่ละเดือน และรวมเท่าไร ดังตัวอย่างในแผนภาพของตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี โดยให้เลือกชนิดพืชมา 2 ชนิด เพื่อคิด ปริมาณน้ำต้นทุน

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่าในโครงการนี้เมืองครุผู้ใช้น้ำในการพัฒนาระบบภูมิสารสนเทศในการจัดการน้ำในระบบ เพื่อนำไปติดตั้งใน อบต. เจ้าหน้าที่ อบต.สามารถดึงข้อมูลจากระบบไปใช้ได้ สำหรับตำบลตะพงกรมชลประทานกรอกรายชื่อเพื่อจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำให้แล้ว ควรตรวจสอบว่าอยู่ลุ่มน้ำไหน ซึ่งตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำ 1 คน/องค์กรผู้ใช้น้ำ สามารถเข้าร่วมเลือกกรรมการลุ่มน้ำ หากจำนวนองค์กรมากก็จะได้ตัวแทนองค์กรไปเลือกกรรมการลุ่มน้ำเพิ่มขึ้น ซึ่งระบบข้อมูลของเราจะมีตำบลตะพง และตำบลแก่ง ต้องจดทะเบียน สทช.ภาค 2

สำหรับข้อมูลภาพรวมแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ (5 ภูมิภาค) รวม 33 ตำบล มีงบประมาณระหว่างปี 2563 - 2570 รวม 578 โครงการ เป็นแผนงานโครงการและงบประมาณปี 2564 - 2565 จำนวน 421 โครงการ รวม 1,802,130,250 บาท และมีแผนพัฒนาโครงการปี 2566 และปี 2567 จำนวน 12 โครงการ/ปี แบ่งตามยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน ของสำนักงานทรัพยากรน้ำชาติ

ข้อมูลภาพรวมโครงการ 33 ตำบล

สำหรับตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตำบล มีงบประมาณระหว่างปี 2563 - 2570 รวม 6 โครงการ เป็นแผนงานโครงการและงบประมาณปี 2564 - 2565 จำนวน 6 โครงการ รวม 1,300,000 บาท และไม่มีแผนพัฒนาโครงการปี 2566 และปี 2567 โดยการจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศจะมีรายละเอียดในปีแรก ปีต่อไปก็เป็นเพียงการอัปเดตข้อมูลให้

เป็นปัจจุบันเท่านั้นจะสามารถนำข้อมูลไปใช้งานได้ต่อเนื่อง หน้าแรกคลิกเข้าไปจะมีรายละเอียดสภาพบริบทชุมชน บริบทพื้นที่ อดีต - ปัจจุบัน ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง หน้าที 2 เป็นแหล่งน้ำในพื้นที่ หน้าที 3 ความต้องการการใช้น้ำของพื้นที่ และหน้าที 4 เป็นระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชน ดังแผนภาพ

บริบทพื้นที่ อดีต - ปัจจุบัน ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

จำนวนครัวเรือน
3,498

จำนวนประชากร
9,141

ปี พุทธศักราช ▼

การประกอบอาชีพ ▼
<https://drive.google.com->

วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป...
<https://drive.google.com->

ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า...
<https://drive.google.com->

สถานการณ์ปัญหา ▼
<https://drive.google.com->

พัฒนาการด้านการ...
<https://drive.google.com->

ประวัติความเป็นมา

นานมาแล้วมีเรือสำเภาของพ่อค้าชาวจีน ได้เดินทางมาค้าขายได้ผ่านมาทางนี้เรือสำเภาของพ่อค้าได้เกิดอุบัติเหตุล่มลง นางแห่งเรือกำ ที่เรียกกันว่า "ตะพง" นั้นก็มาจากห้องเรือ ที่เรียกกันว่า "กะโพงเรือ" มีกะโพงนอก กะโพงใน นาน ๆ เข้าคนเรียกเป็น "ตะพงนอก" และ "ได้ตั้งคำว่า "ตะพง" เป็นชื่อตำบลมาจนถึงทุกวันนี้

เขตพื้นที่

ตำบลตะพง อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงของจังหวัดระยอง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองระยองประมาณ 12 กิโลเมตร ไซระยะเวลาดำเนินทางประมาณ 15 นาที ในการเดินทางจากอำเภอเมืองระยองมีอากาศเขตร้อนชื้นเหนียว อากาศเขตร้อนชื้นกึ่งเขตร้อนชื้นตามลมน้ำทะเล ทิศใต้ อากาศเขตร้อนชื้นกึ่งเขตร้อนชื้นตามลมน้ำทะเล ทิศตะวันออก อากาศเขตร้อนชื้นกึ่งเขตร้อนชื้นตามลมน้ำทะเล ทิศตะวันตก อากาศเขตร้อนชื้นกึ่งเขตร้อนชื้นตามลมน้ำทะเล

แหล่งน้ำในพื้นที่ ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ประเภทแหล่งน้ำ ▼

จำนวนแหล่งน้ำ (แห่ง)
17

ประเภทแหล่งน้ำ
3

ปริมาณน้ำเฉลี่ย (ลบ.ม.)
2,089,956

หมู่ที่ ▼

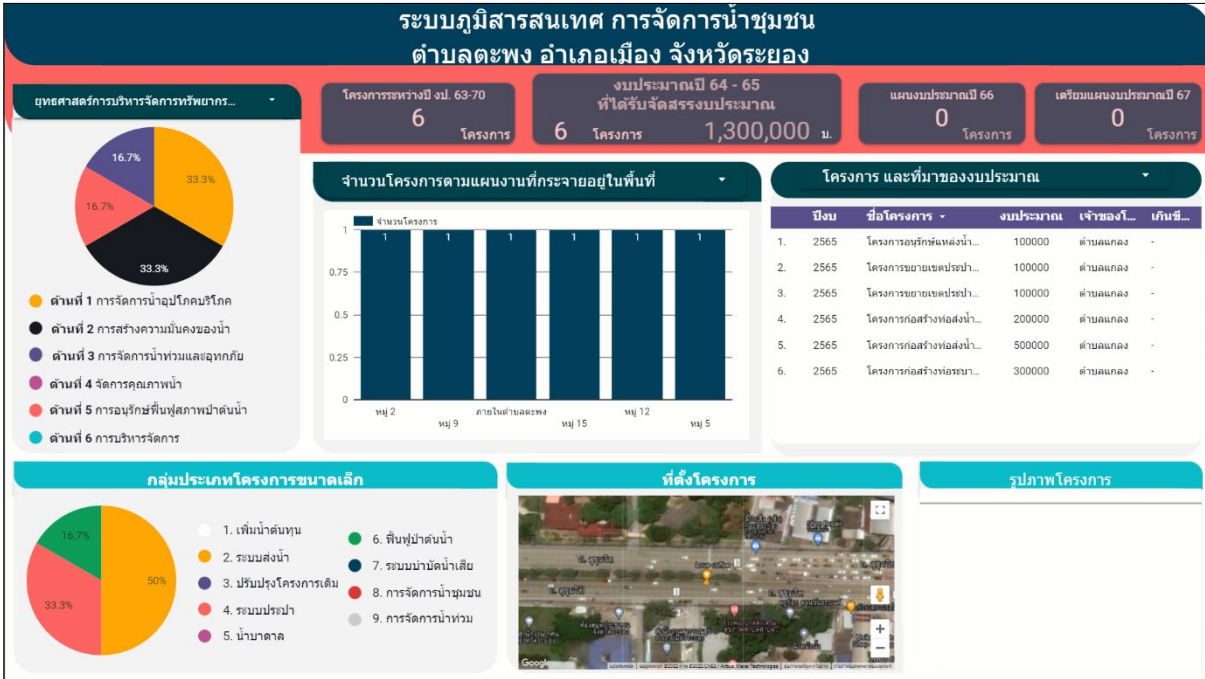
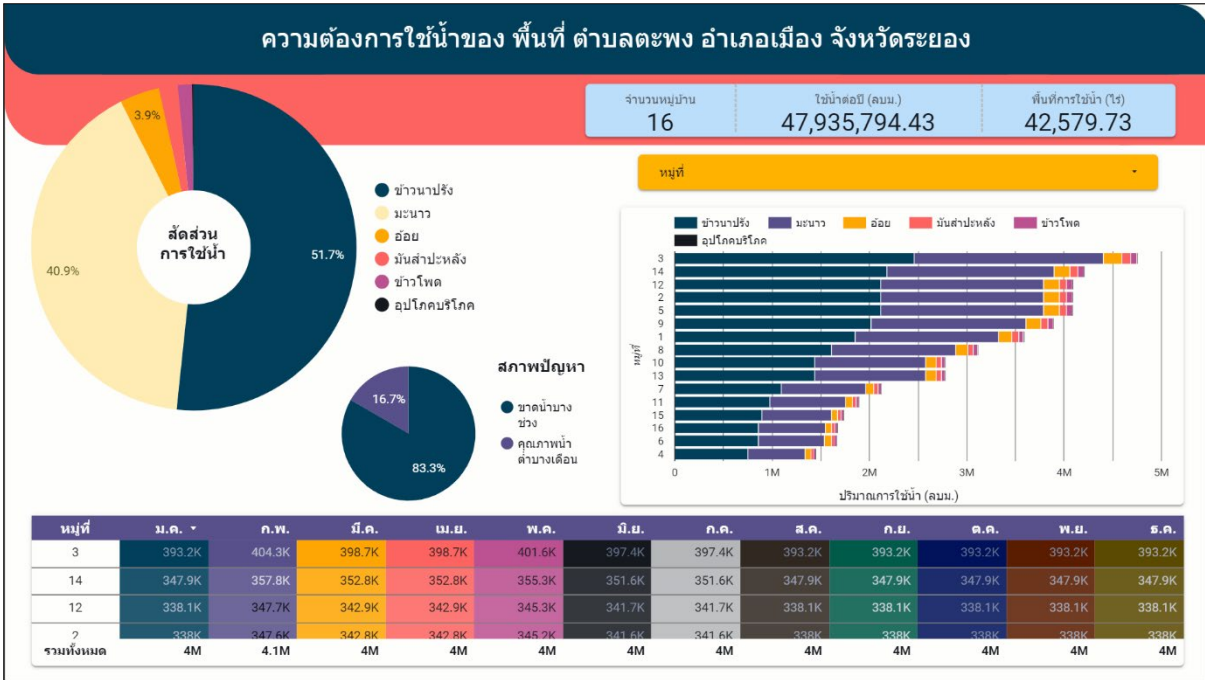
ประเภทแหล่งน้ำ

การใช้ประโยชน์

สภาพปัญหา

รูปภาพแหล่งน้ำ

หมู่ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ประเภทแหล่งน้ำ	ขนาดความกว้าง	ขนาดความยาว	ขนาดความลึก	ปริมาตร (ลบ.ม.)
1.	หมู่ที่ 5 สระเก็บน้ำวังทองกว้าง	สระน้ำ / บ่อน้ำ (มนุษย์สร้าง)	60	70	15	63,000
2.	หมู่ที่ 5 บ่อน้ำบาดาล	บ่อน้ำบาดาล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	0
3.	หมู่ที่ 2 เขื่อนกั้นน้ำในคลองน้ำ	สระน้ำ / บ่อน้ำ (มนุษย์สร้าง)	66	80	10	52,800
4.	หมู่ที่ 2 สระน้ำโพนแก้ว	สระน้ำ / บ่อน้ำ (มนุษย์สร้าง)	55	140	10	77,000

รายละเอียดข้อมูลของตำบลตะพงในแต่ละหน้า

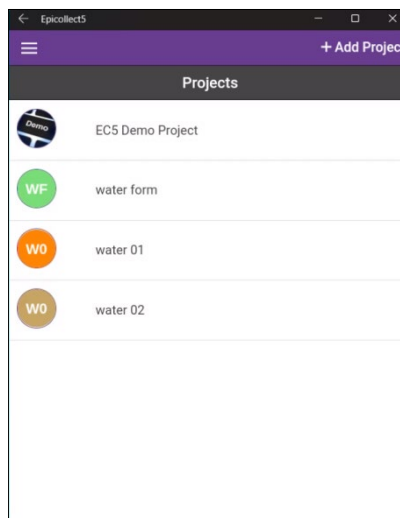
4. กิจกรรมการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน Epicollect 5

4.1 วิธีการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน Epicollect 5

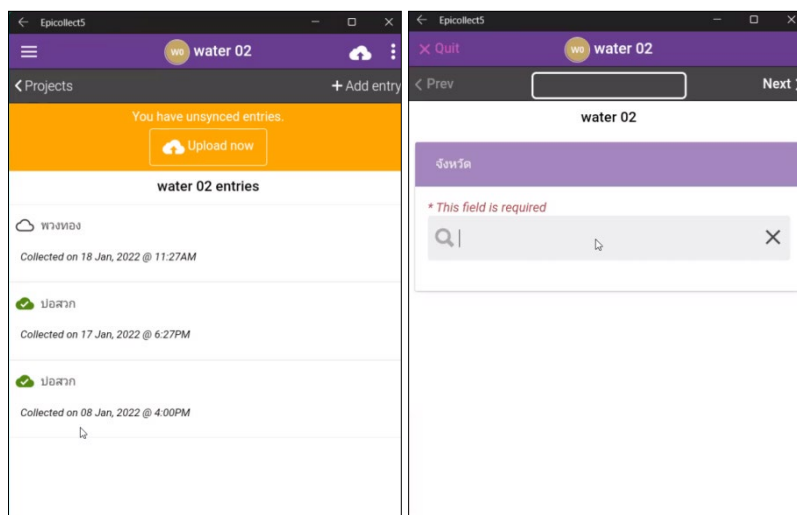
- 1) ดาวนโหลดแอปพลิเคชัน Epicollect 5 ในสมาร์ทโฟน

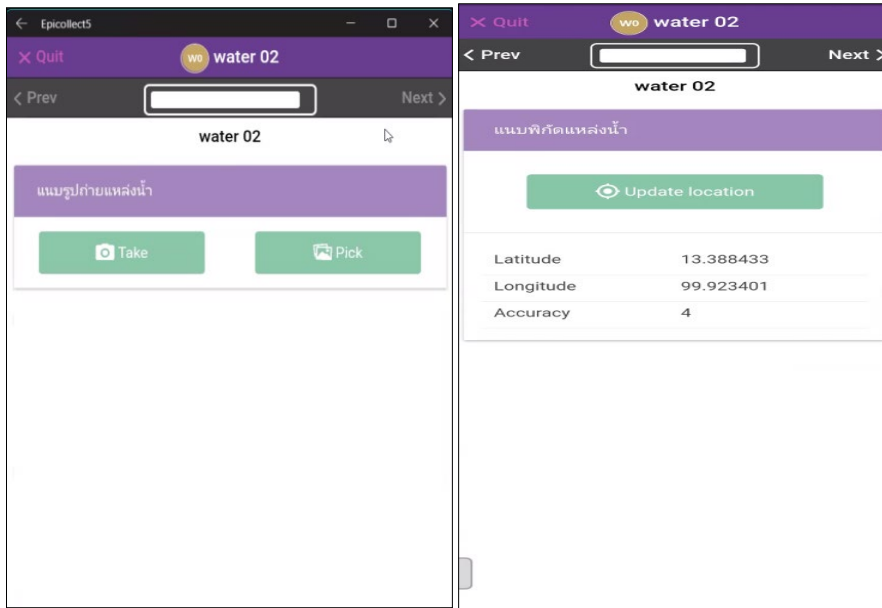
2) Add project ไปที่มุมขวาบน คือ Water 02 เพื่อดาวน์โหลดคำถามลงระบบแอปพลิเคชัน

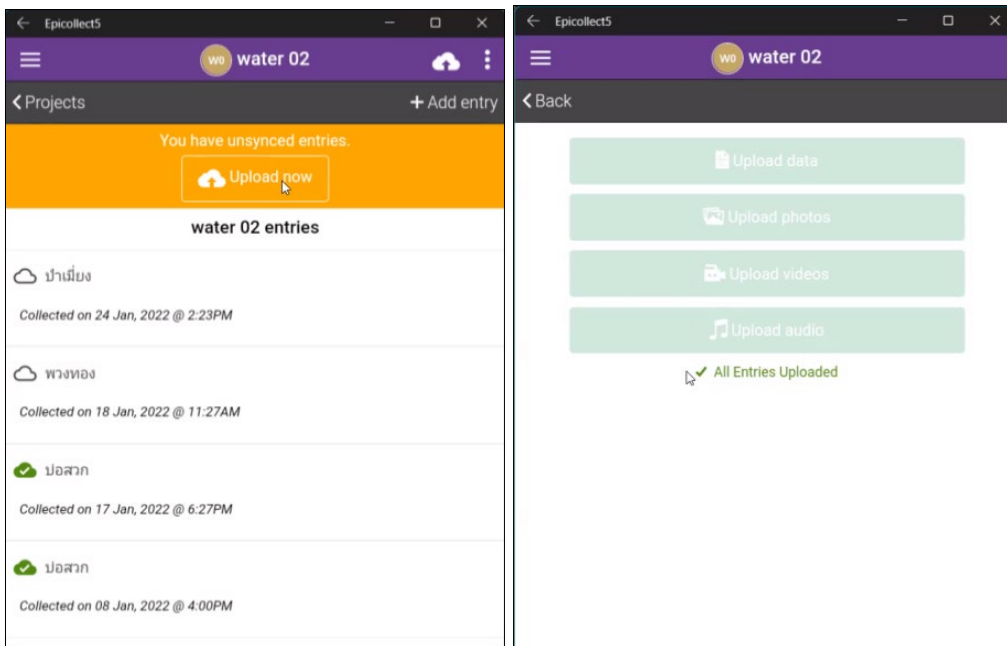
3) Add entry ที่บริเวณที่จะเก็บข้อมูล

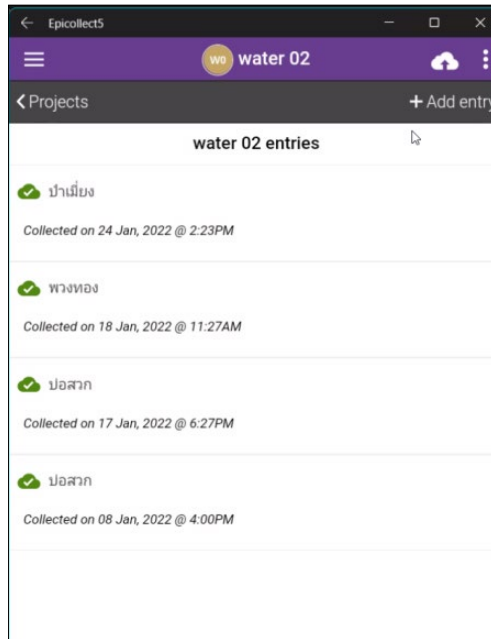
- 4) กด Next เพื่อกรอกแบบสอบถามตามที่ดาวน์โหลดไว้จนครบถ้วน
- 5) เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จสิ้น ให้กด Take เพื่อถ่ายรูปให้เห็นมุมกว้างของแหล่งน้ำมากที่สุด และกด Pick เพื่อกดปักตำแหน่งน้ำ

6) กด Save ที่ Upload now และ All Entry Uploaded

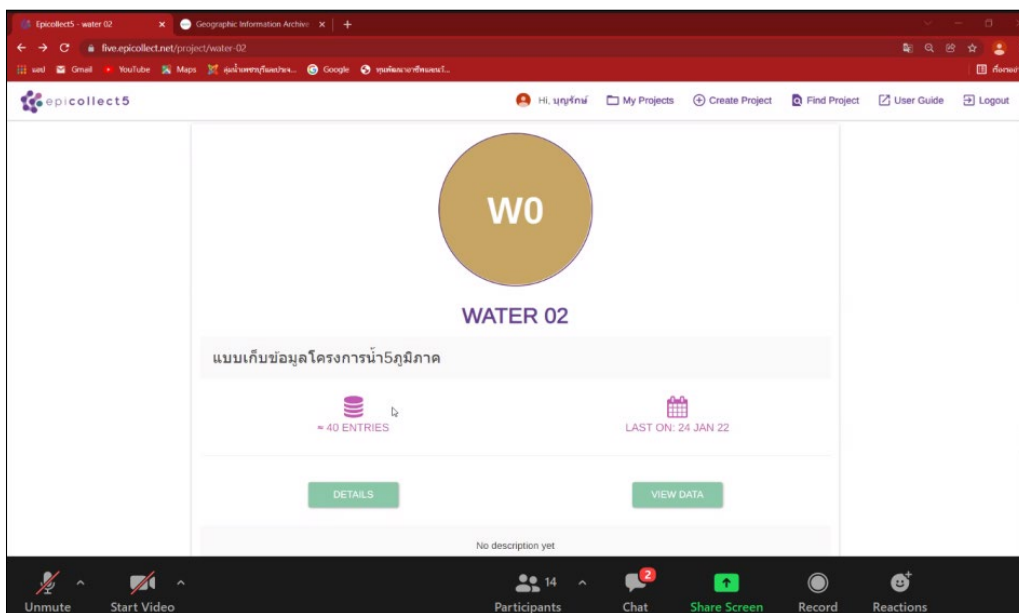

7) ข้อมูลจะเข้าระบบเรียบร้อยแล้ว เพื่อ Add Entry สำหรับเก็บข้อมูลชุดต่อไป

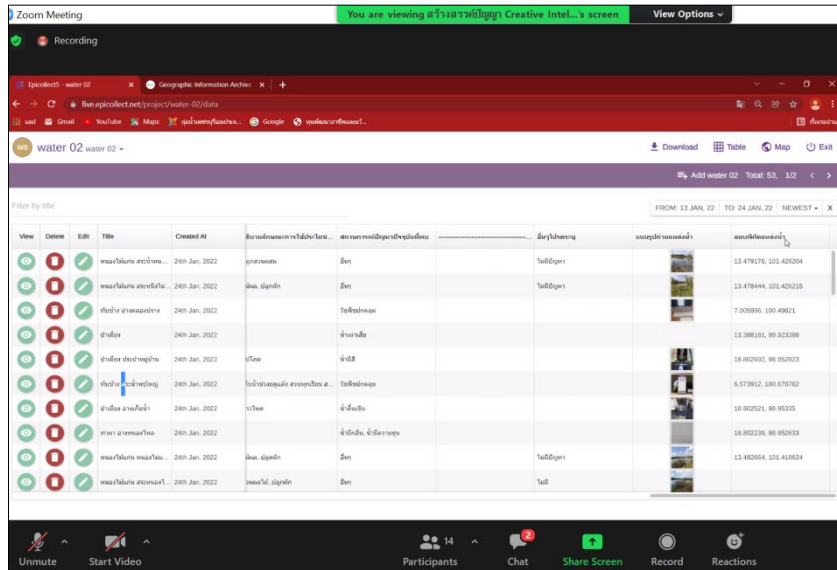

4.2 ระบบหลังบ้านของแอปพลิเคชัน

1) ยกตัวอย่างจากในระบบข้อมูลทั้งหมด ที่กรอกมาดั่งแผนภาพ

2) เมื่อดูรายละเอียดจะเห็นจำนวนข้อมูลรายตำบล หมู่บ้าน พร้อมรูปภาพแหล่งน้ำ

หมายเหตุ ตัวอย่างข้อมูลที่เก็บรวบรวมเป็นของพื้นที่จังหวัดต่างๆ เพื่อประกอบความเข้าใจ

โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นการทดลองปฏิบัติการจากในห้องประชุม และในช่วงบ่ายจะลงพื้นที่เก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันจริง รวม 4 กลุ่ม และมีพี่เลี้ยงประจำกลุ่ม

ช่วงท้าย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีชำ กล่าวว่า หลังจากนั้น ทีมวิจัยขอให้ทั้งตำบลแกลงและตำบลตะพงเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วนภายในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 หากมีข้อสงสัยขอให้ประสานขอคำแนะนำจาก ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตกุล ได้ และทีมวิจัยจะลงพื้นที่เพื่อชวนวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนน้ำชุมชนร่วมกันในช่วงเดือนมีนาคม 2565 เพื่อใช้กรอกลงระบบ รวมทั้งพาผู้ทรงคุณวุฒิลงพื้นที่ในจังหวัดระยองเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการน้ำร่วมด้วย นอกจากนี้ ยังเน้นเรื่องความพร้อมในการจัดทำแผนน้ำชุมชนเพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ เช่น การเตรียมพื้นที่ทั้งดินสาธารณะในกรณีที่มีการขุดอ่างหรือบ่อน้ำ แผนงานที่ละเอียดและครอบคลุมจะได้รับงบประมาณสนับสนุนก่อน เนื่องจากสทนช.และหน่วยงานด้านการบริหารจัดการน้ำ มีงบอย่างจำกัด จึงต้องพิจารณาสนับสนุนโครงการที่เกิดประโยชน์กับชุมชนและภาพรวม ดังนั้น การทำงานอย่างละเอียดจึงมีโอกาสดำเนินการได้รับงบประมาณสนับสนุน

ปิดประชุมเวลา 15.00 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด
 ผู้บันทึกรายงานการประชุม
 นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีชำ
 ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

เอกสารแนบท้าย

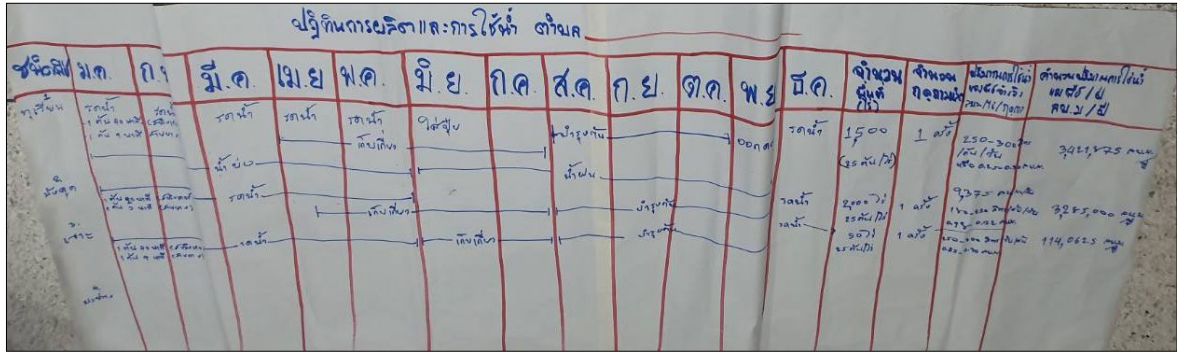
ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำตำบล ตะพง

ชนิดพืช	ธ.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำต่อไร่
ทุเรียน	รดน้ำ - ทุเรียน / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	20-25 ตัน / ไร่ (6000 ไร่)	1 รอบ	300 ลิตร / ตัน / วัน	45,000,000 ลิตร / ปี
มะปราง	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	ใส่ปุ๋ย / 1 ครั้ง / 10 วัน	20-25 ตัน / ไร่ (2000 ไร่)	1 รอบ	4,798 ลิตร / ตัน / ไร่	9,596,000 ลิตร / ปี
มะพร้าว																
อื่นๆ																
รวม																

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูการผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ
1. ทุเรียน		ตัดแต่งลูก ใส่ปุ๋ย ตัดหญ้า พ่นยาฆ่าแมลง ทุก 10 วัน (ตามอาการ)			เก็บเกี่ยว			บำรุงต้น ตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ยบำรุงดอก ตัดหญ้า พ่นยาฆ่าแมลง ทุก 10 วัน (ตามอาการ)					20-25 ตัน / ไร่ 6,000 ไร่ 150,000 ตัน	1 รอบ	300 ลิตร / ตัน / วัน ลบม. / ไร่	45,000,000 ลิตร / ปี 16,425,000 ลบม. / ปี
		รดน้ำใช้น้ำสระ รดครั้งละ 1 ชม. 3 วัน / ครั้ง (ระบบสปริงเกอร์)														
2. มะปราง	ให้น้ำ - ใส่ปุ๋ย	เก็บเกี่ยวผลผลิต	ใส่ปุ๋ย ตัดแต่งกิ่ง				ใส่ปุ๋ย / ฉีดยาตามอาการ		ติดไฟทำดอก ให้น้ำ				20-25 ตัน / ไร่ 2,000 ไร่ 60,000 ตัน	1 รอบ	4,798 ลิตร / ตัน / ไร่	9,596,000 ลิตร / ปี
3. มะพร้าว																
4. มังคุด																
5. เงาะ																
6. ขนุน																

ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำตำบลแก่ง อำเภอมือง จังหวัดระยอง

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	จำนวนฤดูกาลผลิตต่อปี	ปริมาณการใช้น้ำ	คำนวณปริมาณการใช้น้ำ	
1.ทุเรียน			รดน้ำ-น้ำบ่อ			เก็บเกี่ยว		บำรุงต้น			ออกดอก		รดน้ำบ่อ	25 ตัน/ไร่	1 ครั้ง	250-300 ลิตร/ตัน/วัน	3,421,875 ลบม./ปี
			ต้นละ 40 นาที (สปริงเกอร์)			(เม.ย.-ก.ค.)							น้ำบ่อ	1,500 ไร่		0.25-0.3 ลบม./ไร่	
			ต้นละ 9 นาที (สายยาง)										น้ำบ่อ				
2.มังคุด			รดน้ำ-น้ำบ่อ			เก็บเกี่ยว		บำรุงต้น					รดน้ำบ่อ	25 ตัน/ไร่	1 ครั้ง	180-220 ลิตร/ตัน/วัน	3,285,000 ลบม./ปี
			ต้นละ 20 นาที (สปริงเกอร์)			(ครึ่งหลังของเดือน เม.ย.-ก.ค.)							น้ำบ่อ	2,000 ไร่		0.18-0.22 ลบม./ไร่	
			ต้นละ 3 นาที (สายยาง)										น้ำบ่อ				
3.เงาะ			รดน้ำ-น้ำบ่อ			เก็บเกี่ยว		บำรุงต้น					รดน้ำบ่อ	25 ตัน/ไร่	1 ครั้ง	250-300 ลิตร/ตัน/วัน	114,062 ลบม./ปี
			ต้นละ 40 นาที (สปริงเกอร์)			(มิ.ย.-ก.ค.)							น้ำบ่อ	50 ไร่		0.25-0.3 ลบม./ไร่	
			ต้นละ 9 นาที (สายยาง)										น้ำบ่อ				
4.มะปราง																	

สรุปรายงานการประชุม

เวทีจัดระบบข้อมูลและการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2565 เวลา 09.35 – 12.00 น.

ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นายชาติตรี	โมตรีจิตรสกุล	รองนายกเทศมนตรีตำบลป่าเมี่ยง/หมู่ 5 ตำบลป่าเมี่ยง
2. นายพิสิษฐ	ชัยวรรณ	แกนนำชุมชนหมู่ 1 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
3. นายมนูญ	สุดาแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
4. นายนิคม	เตโร	แกนนำชุมชน หมู่ 2 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
5. นายประดิษฐ์	พลหาญ	แกนนำชุมชนหมู่ 2 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
6. นางสาวกวิตา	ธิตะจี	แกนนำชุมชน หมู่ 3 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
7. นายอุ้นเรือน	ชันแก้ว	แกนนำชุมชน หมู่ 4 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
8. นายสุพัฒน์	ธนูทน	แกนนำชุมชน หมู่ 4 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
9. นายเข้มเพชร	วรการ	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
10. นายสมชัย	มีจักรัก	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
11. นายวิฑูร	มโนจันต์	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
12. นายสมศักดิ์	ปินตา	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
13. นายวรวัฒน์	พรหมเจริญ	เทศบาลตำบลป่าเมี่ยง
14. นายพิชญ์	พิวมณู	เทศบาลตำบลป่าเมี่ยง
15. นายเอกภพ	ตันประกาศ	เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
16. ผศ.ดร.ชิตชล	ผลารักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
17. นายทรงยศ	กุลสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
18. นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
19. นายพิทักษ์	เสพวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
20. นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
21. นายคำรณ	นิมอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
22. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
25. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
26. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.35 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและแนะนำทีมงาน โดย ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ อาจารย์ประจำจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวแนะนำคุณชาตรี ไมตรีจิตรสกุล รองนายกเทศมนตรีตำบลป่าเมี่ยง อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ และคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

คุณชาตรี ไมตรีจิตรสกุล รองนายกเทศมนตรีตำบลป่าเมี่ยง กล่าวว่า ตนเองได้เข้าร่วมประชุมกับทีมวิจัย 1 ครั้ง วันนี้ยินดีต้อนรับทุกท่านที่มาในพื้นที่

2. กิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2.1 เกริ่นนำวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

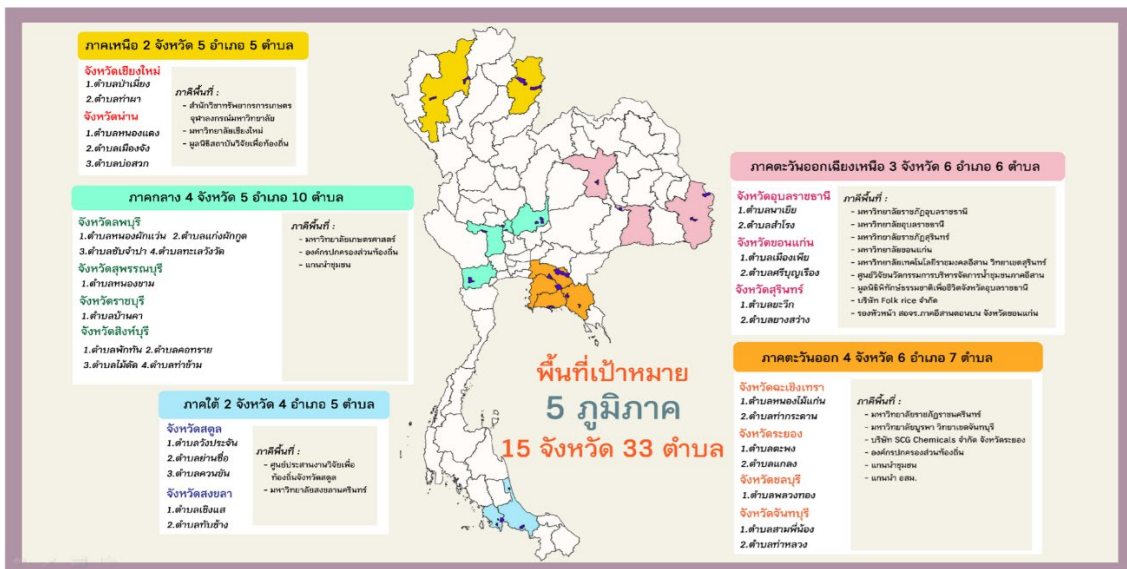

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณ ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ และท่านรองนายกเทศมนตรีตำบลป่าเมี่ยง โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ภายใต้โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดำเนินงานครอบคลุมทั้ง 5 ภูมิภาค จำนวน 33 ตำบล ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการน้ำ โครงการนี้ดำเนินงานขยายผลมาจากการดำเนินโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นพื้นที่รับน้ำมาจากเขื่อนภูมิพล ประสบการณ์การทำงานที่ผ่านมาของทีมวิจัยมีการขับเคลื่อนงานวิจัยกับชุมชนผ่านศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสมุทรสงคราม ภายใต้การสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) หรือในปัจจุบัน คือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งผู้ให้ทุนโครงการนี้ คือ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยมี รศ.ดร.สุจิต คุณธนกุลวงศ์ ที่เป็นประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับทุนและมาสนับสนุนทีมวิจัยตามลำดับ ซึ่งบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เป็นธุรกิจเพื่อสังคมและรับทุนมาดำเนินงานทั่วประเทศ จากการมีประสบการณ์การทำงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่องกว่า 20 ปี จนชาวบ้าน

ทำงานร่วมกับกรมชลประทาน มีการผลักดันให้กรมชลประทานจัดตั้งกองการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อทำงานอย่างมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง ซึ่งใน 2 พื้นที่นี้ ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนในปี 2521

จากการขับเคลื่อนงานวิจัยร่วมกับโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จึงขยายผลมาสู่โครงการโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โดยเป้าหมายของโครงการ คือ สร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ และนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำมีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โครงการนี้ทำทั้งหมด 5 ภูมิภาค 15 จังหวัด 33 ตำบล โดยในภาคเหนือทำทั้งหมด 5 ตำบล 5 อำเภอ 2 จังหวัด พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการ 2 ตำบล มี ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นพี่เลี้ยง และจังหวัดน่าน ดำเนินการ 3 ตำบล มี ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล จากสำนักวิทยบริการการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นพี่เลี้ยง ดังแผนภาพ

เป้าหมาย คือ เกิดการขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำ มี พรบ.น้ำ 2561 ดังนั้น จึงมีหลายหน่วยงาน เทศบาล อบต.เข้ามาเกี่ยวข้อง หากไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก อปท. ต้องใช้งบจากหน่วยงานภายนอกในการจัดการน้ำร่วมด้วย

2.2 การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ประเทศไทยมีทั้งหมด 22 กลุ่มน้ำ ตำบลป่าเมี่ยงอยู่กลุ่มน้ำปิง ซึ่งภายใต้กฎหมายใหม่ จะต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำมีทั้งหมด 7 รูปแบบ คือ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในกลุ่ม

น้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 กลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดกลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1 บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย
- 2 นิติบุคคล ≥ 30 ราย
- 3 ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย
- 4 บุคคลธรรมดา + นิติบุคคล + ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย
- 5 บุคคลธรรมดา + นิติบุคคล ≥ 30 ราย
- 6 บุคคลธรรมดา + ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย
- 7 นิติบุคคล + ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่บ้าน
- สามารถเสนอแนะ ให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตกลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับ ในการรักษามลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก สามารถ ทหารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา ร่วมกัน หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้น้ำเสนอเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการกลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มน้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

สิทธิที่ได้รับจากการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การเป็นกรรมการกลุ่มน้ำจะมีสิทธิในการให้หรือไม่ให้ใช้น้ำได้ มีการคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ แต่ละท่านจะสามารถจดทะเบียนได้เพียง 1 องค์กรผู้ใช้น้ำเท่านั้น เน้นทะเบียนบ้านและกลุ่มน้ำที่อยู่เป็นหลัก

บทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำ คือ 1. บริหารกลุ่มสมาชิกของตนเอง 2. เสนอแนะข้อมูลในนามขององค์กรผู้ใช้น้ำไปสู่กรรมการกลุ่มน้ำ 3. ใช้ข้อมูลกฎหมายในการแก้ไข/ร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ 4. เป็นตัวแทนคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ การแก้ปัญหาเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาเรื่องนี้ หากจะให้ภาครัฐทำงาน (อบต./เทศบาล) หากไม่ทำข้อมูล/โครงการ จะไม่สามารถดำเนินการได้ และหากไม่รอกใส่ระบบจะไม่มีโอกาสรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน

ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค มี 4 ภาค ภาคเหนืออยู่จังหวัดลำปาง สามารถจดทะเบียนกรอกรายชื่อบัตรประชาชนยื่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ใน สทนช. หรือเตรียมเอกสารไปยื่นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 1 หลังจากนั้น สทนช. จะตรวจสอบความถูกต้อง ทำไปขึ้นทะเบียนให้ และต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สรุปรายงานส่ง สทนช.

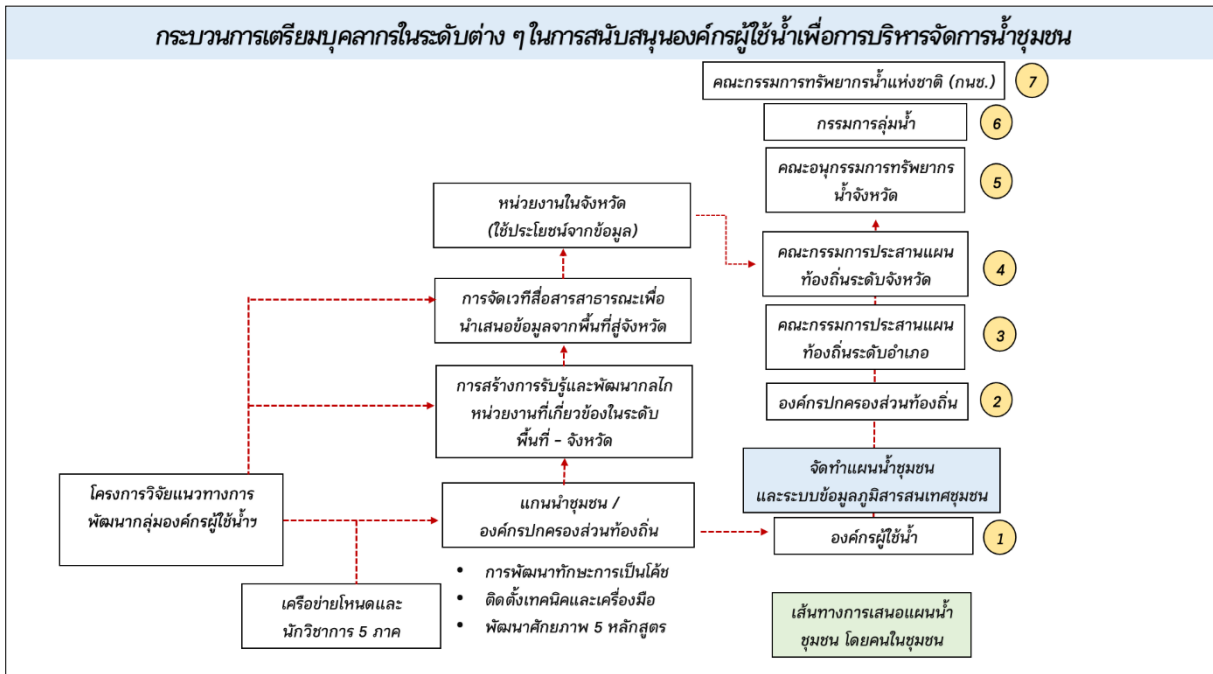
3 ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียน

- ยื่นออนไลน์**
<https://twuo.onwr.go.th>
- ยื่นด้วยตนเอง**
กทม. : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อาคารจตุรภาค ๓, วัฒนาประดิษฐ์
จังหวัดอื่น : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค 1-4
- ยื่นทางไปรษณีย์**
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ อาคารจตุรภาค เลขที่ 89/170 หมู่ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210

ลำปาง สระบุรี ชลบุรี และสุราษฎร์ธานี

2.3 องค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชน

ภายใต้พื้นที่เช่นนี้หากมีการนำเสนอเข้าสู่องค์กรผู้ใช้น้ำ ภายใต้ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 จะมีคณะกรรมการชุดหนึ่งเข้ามาช่วยดำเนินงาน เนื่องจากมีการบูรณาการการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องน้ำทั้งหมดมาทำงานร่วมกัน ดังนั้น “การเก็บข้อมูลแบบมีส่วนร่วม” จึงมีความสำคัญมาก ดังแผนภาพเส้นทางการเสนอแผนน้ำชุมชน เส้นทางการนำเสนอแผนน้ำชุมชนโดยคนในชุมชน มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน เริ่มจากการจดทะเบียนเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ หากไม่มีแผนงานจะใช้งบประมาณไม่ได้ เพราะจะต้องมีการจัดทำแผนน้ำระดับตำบลบรรจุไว้ในแผน อปท. ส่งให้อำเภอรับรอง และระดับจังหวัดที่มีอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มีคณะอนุกรรมการจากภาคประชาชน 3 คน เพื่อบรรจุไว้ในแผนจังหวัด ให้กรรมการลุ่มน้ำรับรองแผน และกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่มีพลเอก ประวิตร วงศ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีดูแล และกระทรวง ทบวง กรมเพื่อรับทราบแผน ซึ่งหากไม่ทราบขั้นตอนการเสนอแผนน้ำชุมชนจะเป็นข้อจำกัด ทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำ ต่อไปนี้รหัสการรอกโครงการจะอยู่ที่เจ้าหน้าที่เทศบาล/ อบต.เพื่อกรอกของงบประมาณสนับสนุน วันนี้จึงชวนมาจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนเพื่อจัดทำแผนน้ำตำบล บรรจุเข้า อปท.เพื่อส่งขอรับการสนับสนุนงบประมาณต่อไป

ดังนั้น การจัดทำระบบภูมิสารสนเทศจึงต้องใช้ข้อมูลในการตัดสินใจในการจัดทำแผนน้ำคุณภาพ เพื่อเตรียมจัดทำแผนน้ำสำหรับปี 2566-2567 ในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ดังแผนภาพกลุ่มประเภทโครงการและหน่วยงานที่ดำเนินการ ซึ่งวันนี้ทุกท่านจะได้เรียนรู้การจัดการระบบข้อมูลและการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนต่อไป

วาระ 3.1 ผลการประชุมคณะกรรมการภายใต้ กนช.		
3.1.4 คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก		
กลุ่มประเภทโครงการ และหน่วยงานที่ดำเนินการ		
ประเภทโครงการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. เพิ่มน้ำต้นทุน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ เขื่อนลิ่ง ขุดสระน้ำ ผ่าขุดต้นน้ำ ผ่าขุดชะลอน้ำ ประตูระบายน้ำ เขื่อนทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ ฝนหลวง	ชป. ทน. พค. สปภ. ปภ. กปภ. อบปท. อส. ผ.ล. ปม. ทน.	กองทัพบก นทพ.
2. ระบบส่งน้ำ ได้แก่ ระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ	ชป. ทน. พค. สปภ. อบปท. ทน.	กองทัพบก นทพ.
3. ปรับปรุงโครงการเดิม ได้แก่ ขุดลอกปรับปรุง เขื่อนประสิทธิ์ภาพ ป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง	ชป. ทน. อม. สปภ. ปภ. กปภ. อบปท. จท.	กองทัพบก นทพ.
4. ระบบประปา ได้แก่ ประปา เพิ่มประสิทธิภาพการประปา	กปภ. อบปท.	ภาคเอกชน นทพ.
5. น้ำบาดาล ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล อณาคมน้ำใต้ดิน	ทน. สปภ. อบปท.	กองทัพบก นทพ.
6. พื้นฟูบังคับน้ำ ได้แก่ พื้นฟูป่า	อส. ปม. อบปท. พค. สปภ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
7. ระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย	องน. ศพ. ปศ. อบปท. สผ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
8. การจัดการน้ำชุมชน ได้แก่ เกษตรทฤษฎีใหม่ เขื่อนลิ่ง สระพวง และการจัดการน้ำชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ	อบปท. สสน. อว. ทน. กสภ. สทนช.	มูลนิธิปิดทองหลังพระ มูลนิธิ อุทกพิพัฒน์ ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
9. การจัดการน้ำท่วม ได้แก่ โครงการป้องกันน้ำท่วม เขื่อนป้องกันตลิ่ง	ชป. ทน. จท. อม. อบปท. ปภ.	กองทัพบก นทพ.

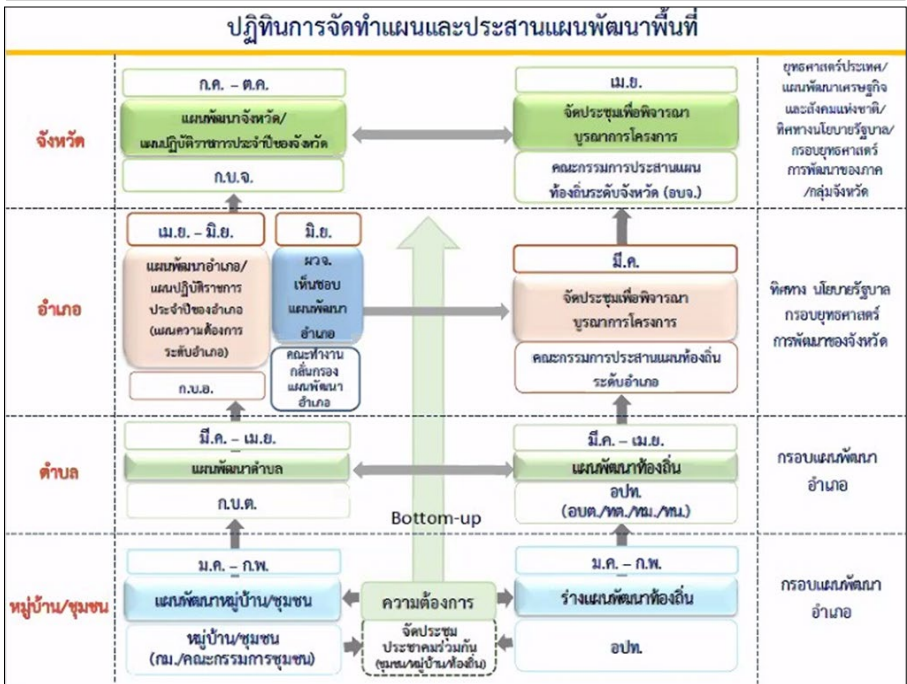
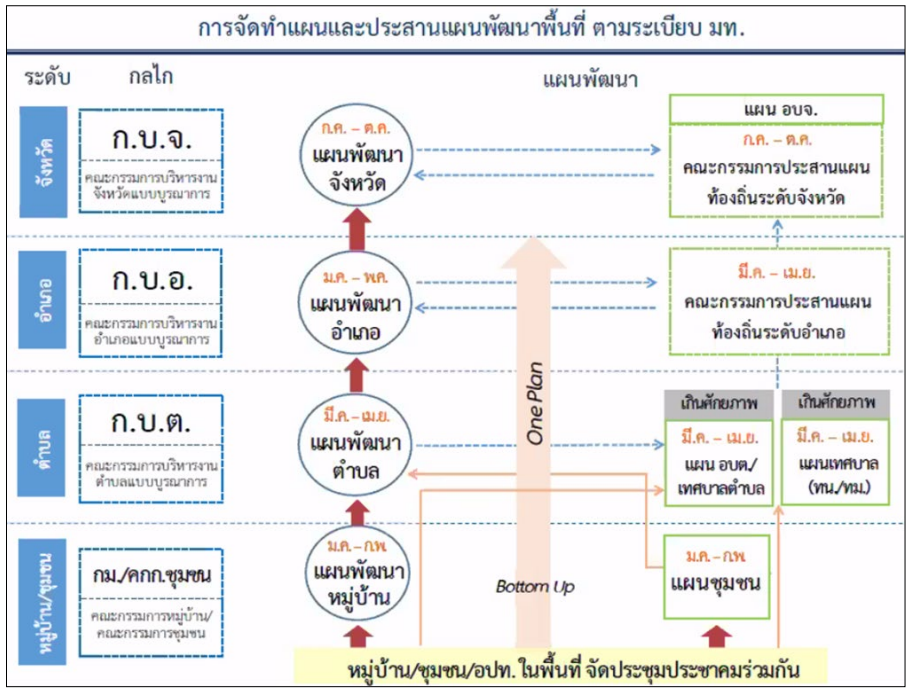
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2558-2569) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

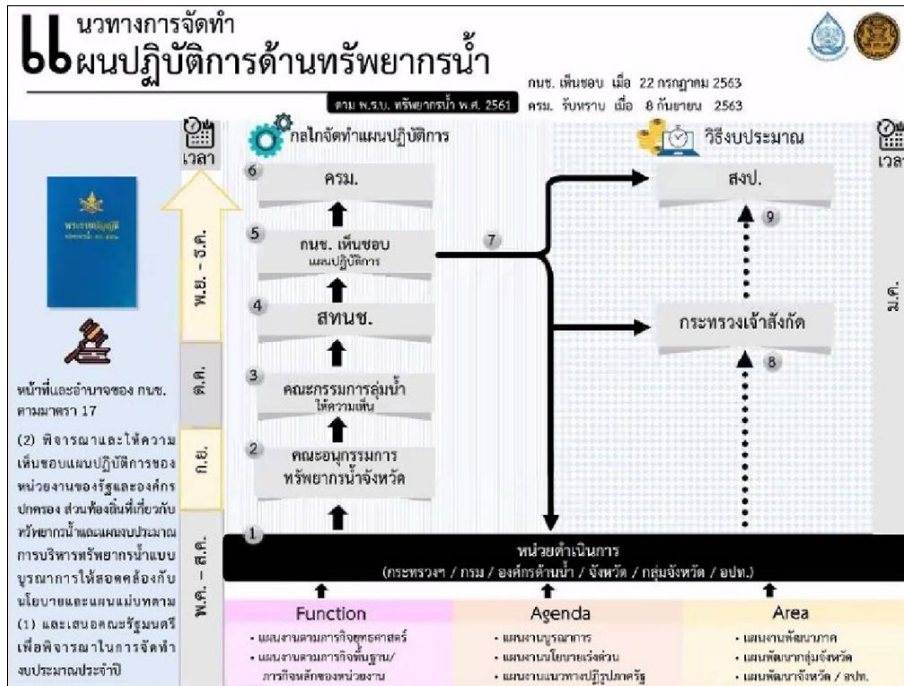
- ยุทธศาสตร์ที่ 1: การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- ยุทธศาสตร์ที่ 2: การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 3: การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 4: การจัดการคุณภาพน้ำ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5: การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ
- ยุทธศาสตร์ที่ 6: การบริหารจัดการ

แนวทางการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก ชาวบ้านต้องช่วยเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีมติคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ในการประชุมครั้งที่ 2/2564 เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2564 เห็นชอบ (ร่าง) แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำและมอบหมายให้คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำ เพื่อเป็นการสนับสนุนการทำงานของคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็กให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมติ กนช. จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะทำงานภายใต้คณะอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด สืบหาข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่ เตรียมข้อมูลเบื้องต้นเพื่อจัดทำแผนงานโครงการ จัดทำรายละเอียดรูปแบบโครงการ จัดลำดับความสำคัญของแผนระดับตำบล/จังหวัด จัดทำแผนปฏิบัติการผ่านระบบ Thai Water Plan กรณีที่มีแผนปฏิบัติการพร้อมก็สามารถขอรับการสนับสนุนได้อย่างทันทีทั้งที่ ดังแผนภาพแนวทางการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการโครงการขนาดเล็กด้านทรัพยากรน้ำ

ดังนั้น ในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน/อบท. ในพื้นที่จึงต้องจัดเวทีประชาคมเพื่อนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ไปจัดทำแผนบรรจุไว้ใน อบท. ระดับตำบล เพื่อส่งไปในระดับอำเภอและจังหวัดตามลำดับ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำของ สทนช. ดังใน 3 แผนภาพต่อไปนี้

งานที่ต้องทำเร่งด่วน คือ การจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเชื่อมโยงการทำงานระดับตำบล และมีเครื่องมือช่วย คือ หนังสือสั่งการลงมายังสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอทุกอำเภอของจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2564 เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ประจำปี 2566 และปี 2567 – 2570 ผ่านระบบ Thai Water Plan (TWP) ตั้งแต่ปี 2564 ซึ่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายแผนและกองช่างจึงมีความสำคัญมากต่อการจัดทำแผนน้ำ ซึ่งระบบ TWP ของจังหวัดเชียงใหม่ หากมีการรอกโครงการตามฟังก์ชัน โครงการเข้าซ้อนจะไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุน เพื่อป้องกันงบประมาณซ้ำซ้อน

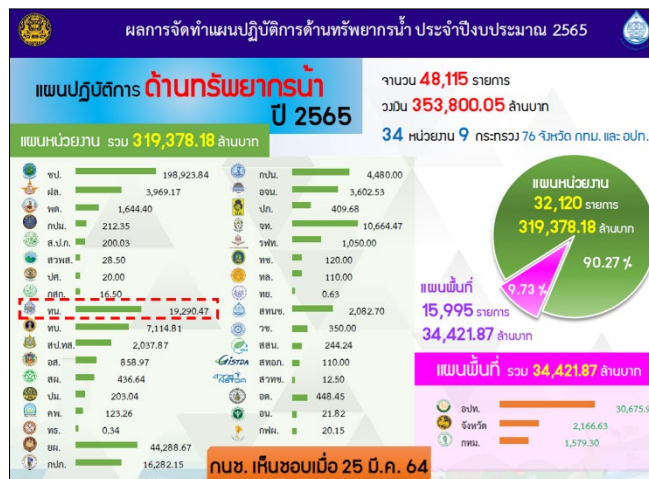
เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลระบบ TWR ของตำบลป่าเมี่ยง จะไม่มีแหล่งน้ำ เนื่องจากในระบบจะใช้ข้อมูลจาก GISDA ในการรอกข้อมูล จึงไม่มีชื่อสถานที่ และรายละเอียด รวมทั้งเจ้าหน้าที่ เทศบาล.ตรวจสอบเท่านั้น ดังนั้น ข้อมูลของโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่จึงนำไปรอกได้ เป็นเครื่องมือช่วยให้ท้องถิ่นนำไปใช้ได้ ทีมวิจัยและท้องถิ่นจึงต้องจับมือในการทำงานร่วมกัน ต้องมีการอัปเดตข้อมูลในทุกปี เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบัน ช่วยลดภาระของกองช่างที่ต้องทำงาน ขณะที่ชาวบ้านอยากได้แผนน้ำชุมชนจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำระบบข้อมูลและนำข้อมูลไปตัดสินใจจัดทำแผน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1) มีป่าไม้ในพื้นที่ตำบลป่าเมี่ยง ต้องขอรับการช่วยเหลือจากป่าไม้ได้อย่างไร
เมื่อมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำกับ สทนช. สทนช.จะประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มี 38 หน่วยงานมา
ดำเนินงานอย่างบูรณาการงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำได้ ดังแผนภาพ

- 2) ทั้ง 33 ตำบล มีโอกาสที่แตกต่าง ส่วนกลางคาดหวัง ชุมชนจะได้ประโยชน์และตรงเป้า ดังนั้น กองช่าง กองแผนจะต้องทำหน้าที่ประสานงาน
- 3) เวลาประชุมควรมีการแจ้งประชุมในกลุ่มผู้ใช้น้ำ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ กรมอุทยานธรรมชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชมาช่วยสร้างความเข้าใจจะเป็นสิ่งที่ดี
- 4) การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ สมาชิกต้องมีการใช้น้ำในพื้นที่ในลุ่มน้ำเดียวกันหรือพื้นที่ใกล้เคียงกัน
- 5) เนื่องด้วยการพิจารณาโครงการ สทนช. จะใช้ AI พิจารณา ดังนั้น หากโครงการมีข้อมูลแบบไม่ครบถ้วน อาจจะไม่มีความพร้อมในการได้รับงบประมาณดำเนินการได้

คุณชินนวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ภายใต้โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคมแผนงาน การบริหารจัดการน้ำ จะเน้นเรื่องการใช้ประโยชน์จากข้อมูลและข้อมูลจะถูกส่งผ่านเพื่อให้กองช่างกับพื้นที่ทำงานร่วมกัน เช่น ชาวบ้านรู้ว่าจะขุดลอก แต่กองช่างจะช่วยคำนวณได้ว่าจะมีปริมาณดินเท่าไร ค่าความงบประมาณในการจ้างขุดดินเท่าไร และจะนำดินไปไว้ที่ไหน เป็นต้น ในการเสนอโครงการต้องมีรายละเอียดอย่างชัดเจน ซึ่งหลังจากนี้โครงการที่จะต้องขอ งบประมาณในการจัดการน้ำจาก อปท.หรือขอจากหน่วยงานอื่นๆ ก็ต้องทำแผนน้ำชุมชน และในอนาคตจะติดตั้งระบบข้อมูล

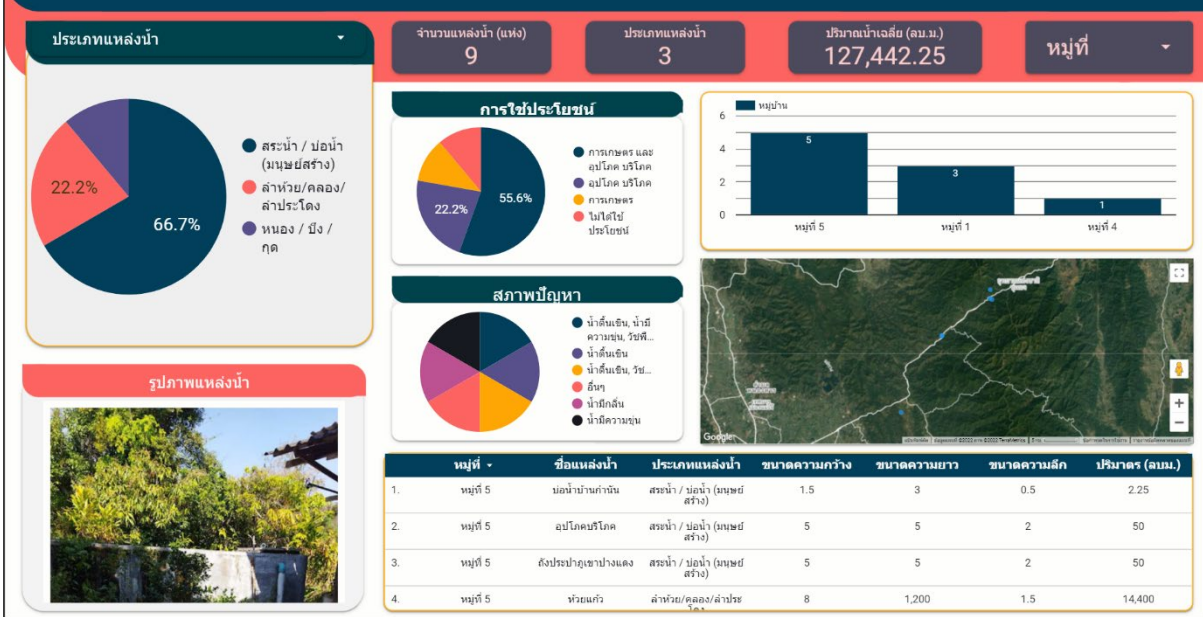
ภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชนไว้ที่เทศบาล นอกจากนี้ หากแผนน้ำชุมชนมีงบประมาณเกินกว่าที่ อปท.จะสามารถสนับสนุนได้ จึงต้องเชิญหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมรับรู้ตั้งแต่แรก

2.4 ระบบภูมิสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำ

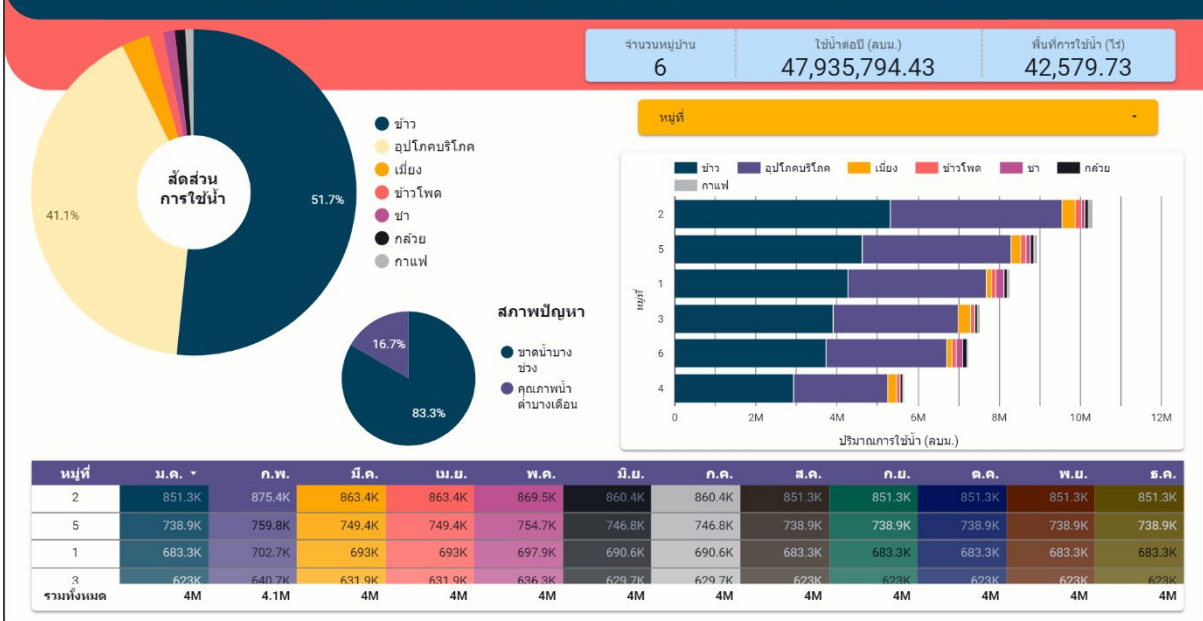
คุณคาร์ณ นิ่มอนงค์ กล่าวว่า ระบบภูมิสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำที่ทีมวิจัยร่วมกับคนในชุมชนตำบลป่าเมี่ยงดำเนินการนั้น มีทั้งหมด 4 หน้า หน้าที่ 1 บริบทพื้นที่ หน้าที่ 2 แหล่งน้ำในพื้นที่ หน้าที่ 3 ความต้องการการใช้น้ำของพื้นที่ จึงต้องการพื้นที่ทำการเกษตร/การเลี้ยงสัตว์เพื่อนำมาคำนวณการใช้น้ำ และหน้าที่ 4 การจัดการทรัพยากรน้ำ จากข้อมูลจะพบว่าแผนต่อยุทธศาสตร์ที่ 1, 3 เท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มีการวิเคราะห์พื้นที่ตำบลป่าเมี่ยงว่ามีการจัดการน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และการจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย หลังจากนั้นจะมีการทำงานแผนที่สนับสนุนในปีงบประมาณ 2566-2567 อาจจะกรอกระบบข้อมูลในทุกปีได้ สำหรับตำบลป่าเมี่ยงสามารถนำข้อมูลจากโครงการนี้ไปกรอกในระบบ TWP ได้

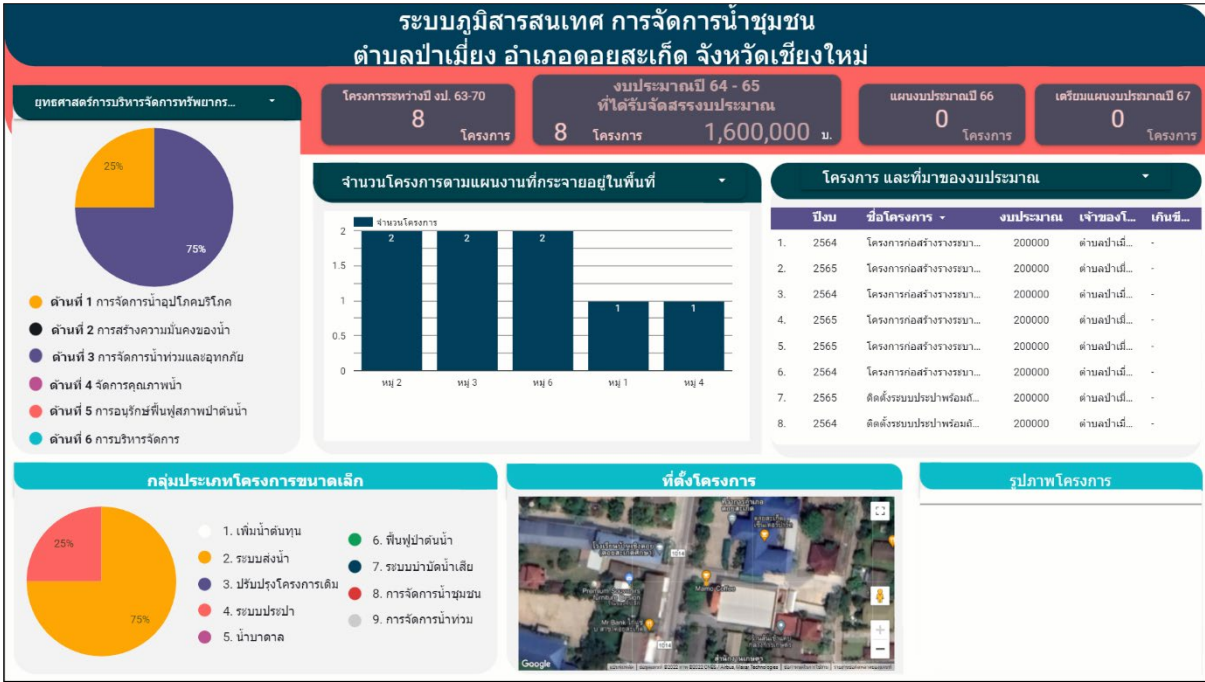

แหล่งน้ำในพื้นที่ ตำบลป่าเมี่ยง อำเภออดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

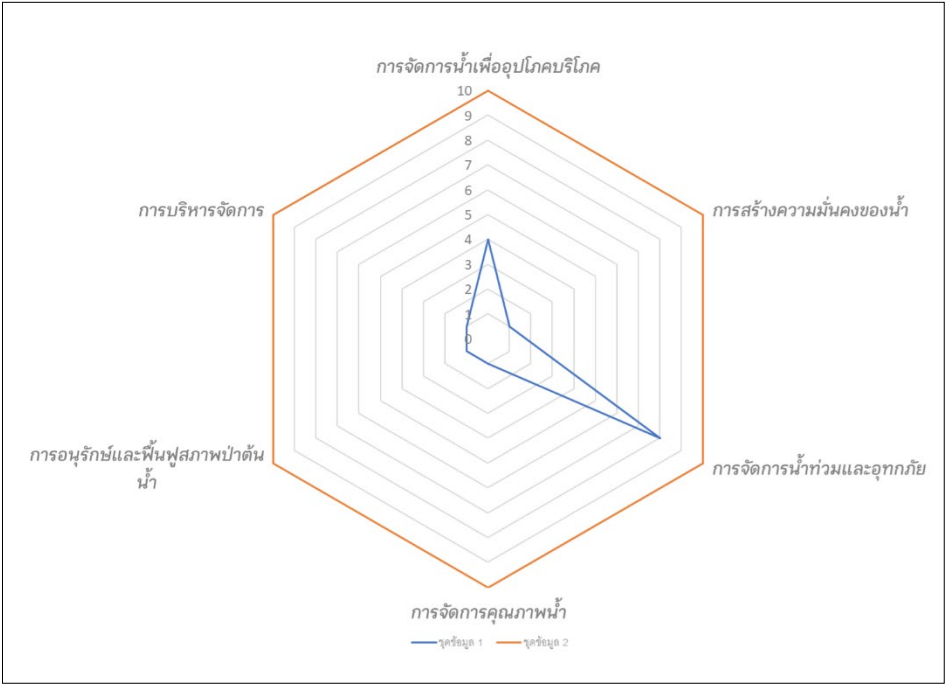

ความต้องการใช้น้ำของ พื้นที่ ตำบลป่าเมี่ยง อำเภออดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชนตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ (4 หน้า)

การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำทั้ง 6 ด้าน ของพื้นที่ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ (ที่มา : มหาวิทยาลัยขอนแก่น)

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสนอแนะว่า หลังจากนี้หากทีมวิจัยดำเนินโครงการเสร็จสิ้น ทุกพื้นที่ที่สามารถเขียนแผนน้ำชุมชนเพื่อขอรับการสนับสนุนต่อเนื่องได้ ซึ่งหากมีการพัฒนาตัวชี้วัดโลกร่อนจะต้องปลูกป่าเพิ่มเติม เพื่อป้องกันไฟป่า/สร้างแหล่งน้ำ การจัดการป่าชุมชนในยุทธศาสตร์ที่ 5 หรือป่าชุมชนสามารถสร้างรายได้กลับมาสู่การจัดการ เช่น carbon credit

เทศบาล อย่างไรก็ตาม ทุกท่านสามารถสแกน QR Code เพื่อดูระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำได้ตลอด โดยจะมีการอัปเดตระบบข้อมูลทุก 7 วัน

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1) การจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ 6 หมู่บ้าน ควรมี 6 กลุ่ม เพราะว่าทุกหมู่ต้องมีส่วนร่วมและบางพื้นที่เป็นต้นน้ำ วันที่ที่มีการดึงน้ำจากเขื่อนแม่วงก์มาใช้ไม่ได้ หากนำมาใช้ได้จะเป็นประโยชน์มาก มีปัญหาน้ำแล้งมาโดยตลอด ขอให้ท่านรองนายกเทศมนตรีเห็นความสำคัญกับปลัดด้วย หากมีการประสานงานกับชุมชนช่วยประสานด้วย เพราะว่ามีควมสำคัญมาก (กองช่าง)
- 2) ควรมีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำก่อน ระดับหมู่บ้าน พาคคนที่เข้าใจไปช่วยอธิบาย เก็บบัตรประชาชนกรอกในระบบ แล้ว scan รับรองสำเนา และตั้งชื่อองค์กรผู้ใช้น้ำและมีการเลือกผู้ประสานงานองค์กร 1 คน ส่วนการออกแบบการบริหารองค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีเชิงโครงสร้าง กติกา กฎระเบียบของกลุ่ม หลังจากนั้นก็กรอกในระบบ ต้องมีแผนที่อยู่ในระดับลุ่มน้ำ หลังจากนั้น สทช.จะส่งเลขทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำกลับมา มีการประชุมและส่งรายงานปีละครั้งในเดือนธันวาคม สามารถไปอัปเดตแบบฟอร์มได้
- 3) คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า องค์กรผู้ใช้น้ำสามารถร่วมกันระหว่างชุมชนกับเจ้าหน้าที่ อบต.ได้ ซึ่งหากใครใช้น้ำก็สามารถจดทะเบียนได้ จากการสอบถามชุมชนในภาคอีสาน คิดว่าชาวบ้านเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันไม่ได้ จึงอยากทราบว่าพื้นที่ตำบลป่าเมี่ยงเป็นอย่างไร
- 4) กำนันตำบลป่าเมี่ยง กล่าวว่า ไม่ยาก หลายหมู่บ้านทำได้ ในพื้นที่ตำบลป่าเมี่ยงมีลำน้ำและลำห้วยมากมายละเอียดจะต้องทยอยลงมือทำ คิดว่าเป็นสิ่งที่ดี ที่ผ่านมาน้ำจากป่าเมี่ยงไหลลงไปเขื่อนแม่กวง แม่กวงนำน้ำไปใช้ผลิตเป็นน้ำดื่ม ป่าเมี่ยงแทบไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร ชุมชนตั้งใจและหวังว่าจะมีสิ่งดีๆ ที่เกิดขึ้นกับป่าเมี่ยง (เชียงใหม่-ลำพูน) สำหรับทีมงานแกนนำห้องที่ ท้องถิ่น มีความยินดีที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุน เป็นครั้งแรกที่ได้เรียนรู้ นับว่าเป็นสิ่งที่ดี ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่าน
- 5) คุณคำรณ นิมมอนงค์ กล่าวชื่นชมตำบลป่าเมี่ยงเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่เน้นจำนวน เก็บน้อยแต่มีคุณภาพ ข้อมูลมีความสมบูรณ์ จากการเก็บข้อมูล มีประปาหมู่บ้าน มีการคำนวณน้ำจากการดู จะช่วยคำนวณต้นทุนน้ำได้จริงมากกว่า ขอให้ทำตามคู่มือแอปพลิเคชัน
- 6) คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ขอให้ตั้งงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำเพื่อดูสมดุสน้ำในระยะต่อไป เพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองเรื่องการจัดการน้ำ โดยคนในชุมชนลุกขึ้นมาจัดการตนเอง และมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำร่วมกัน
- 7) คุณรัฐ กสิธิกสิกรรม กล่าวว่า หากทีมพื้นที่มีคำถามสามารถสอบถามผ่านพี่เลี้ยงในพื้นที่ได้
- 8) คุณคำรณ นิมมอนงค์ นำเสนอว่า หากพื้นที่มีการใช้น้ำประปาหมู่บ้านสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้จากใบเสร็จค่าน้ำหรือค่าไฟที่ใช้ในการสูบน้ำประปาหมู่บ้านเพื่อดูปริมาณน้ำต้นทุนได้ ซึ่งรองนายกเทศมนตรีกล่าวว่าแม้แต่

ค่าไฟสามารถนำมาใช้ได้ หรือกรณีที่เป็นน้ำประปาที่ต่อมาจากภูเขาไม่มีค่าใช้จ่าย แต่ทราบขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อที่ต่อลงมาก็สามารถคำนวณปริมาณน้ำต้นทุนได้เช่นเดียวกัน เพื่อนำมาวิเคราะห์สมดุลน้ำในตำบลป่าเมี่ยงได้ร่วมด้วย

ช่วงท้ายคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณ อยากมาเยี่ยมและให้กำลังใจ แต่ติดสถานการณ์โควิด-19 ในพื้นที่ ครั้งนี้นับว่าเป็นโอกาสที่ดีที่ได้ลงพื้นที่ เป็นช่วงเวลาที่มอบคุณค่ามาก พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 เริ่มมีมาได้ 2 ปี ขอให้ทุกท่านเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ทำไปเรียนรู้ไปและปรับปรุง เพื่อเป็นประโยชน์กับประชาชนในพื้นที่

คุณชาตรี ไมตรีจิตรสกุล รองนายกเทศมนตรีตำบลป่าเมี่ยง กล่าวว่า โครงการวิจัยนี้นับว่าเป็นช่องทางใหม่/นวัตกรรมในการทำงาน การพัฒนาค่อนข้างยาก มีการทำงานร่วมกัน นับว่าเป็นสิ่งที่ดี เป็นประโยชน์กับชุมชน

ปิดการประชุมเวลา 12.00 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานและทีมพี่เลี้ยง 5 ภาค
 โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
 ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
 วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2565 เวลา 19.00 – 21.30 น.
 ณ สำนักงานบริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านโปรแกรม Zoom Meeting

รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

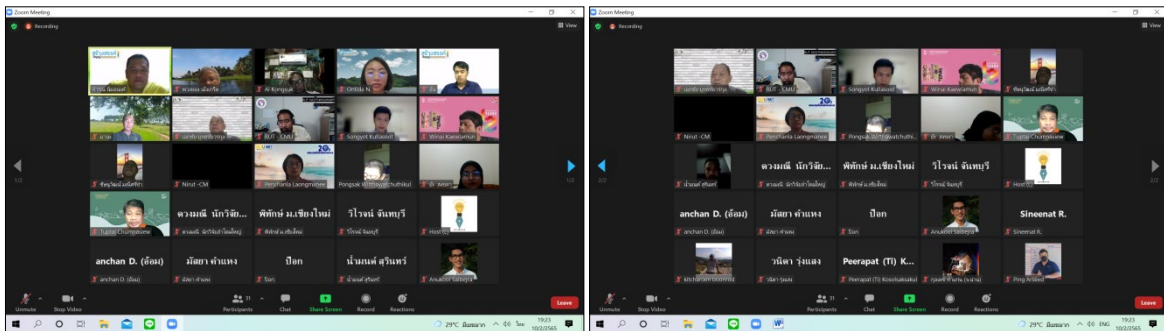
1. นายทรงยศ	กุลสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. นายพิทักษ์	เสพวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. นายกุลเดช	คำแก่น	สำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ดร.พีรพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
7. นางสาวพาชียะ	ชีแต	คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
8. นายอับดุลอาซิด	หทัยเหม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
9. ดร.มานะ	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
10. นางสาวยุพารัตน์	พรมลิ่ง	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
11. นางสาวดวงมณี	นารีนุช	ศูนย์ประสานงานวิจัยการจัดการชุมชนลุ่มน้ำโขง
12. นางสาวมัศยา	คำแหง	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
13. นางสาวณัฐชญา	มาลี	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
14. นายทัพไท	ชุ่นนาเสียว	ผู้ประสานงานชุดโครงการ อปท.กับภัยพิบัติ จังหวัดอุบลราชธานี
15. นายอนุกุล	ทรายเพชร	บริษัท Folk rice จำกัด
16. นายพีระพล	วงศ์เมือง	บริษัท Folk rice จำกัด
17. นายยุทธนา	ทองหล่อ	บริษัท Folk rice จำกัด
18. ดร.วิโรจน์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
19. ดร.เพ็ญจันทร์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
20. ดร.พงษ์ศักดิ์	วิทวัสชุดิกุล	ที่ปรึกษาบริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
21. นายกิจเจริญ	บุญรอด	แกนนำตำบลสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
22. นางสาวนิตา	รุ่งแสง	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชชนครินทร์
23. นางสาวสินีนาด	เริ่มลาวรรณ	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชชนครินทร์
24. นายไอ	คงสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองฝักแวน จังหวัดสิงห์บุรี
25. นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/พี่เลี้ยงพื้นที่ภาคกลาง
26. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
27. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
28. นางสาวพวงทอง	เม้งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
29. นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
30. นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
31. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
32. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 19.00 น.

1. กิจกรรมกล่าวต้อนรับและทักทายผู้เข้าร่วม โดย คุณคํารณ นิ่มอนงค์

คุณคํารณ นิ่มอนงค์ กล่าวทักทายคณะทำงานและพี่เลี้ยงโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ จากทั้ง 5 ภูมิภาค ซึ่งในวันนี้จะมีประเด็นการพูดคุยร่วมกัน 4 ประเด็น คือ

- 1) การลงขับเคลื่อนงานในพื้นที่
- 2) Timeline การดำเนินงานโครงการ
- 3) การจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อกรอกเข้าระบบ TWP/TWR ของ สททช.
- 4) สถานการณ์โครงการโดยภาพรวม

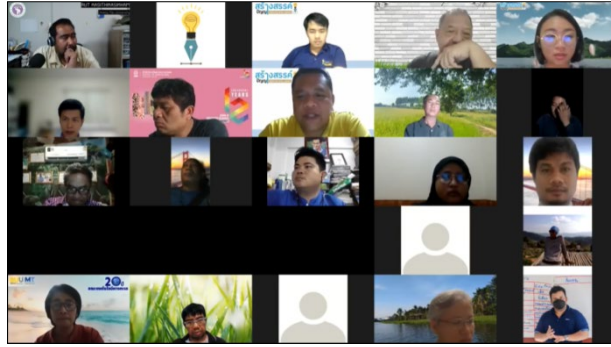

จากนั้นเชิญคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ มาชี้แจงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดเวทีในวันนี้

2. กิจกรรมชี้แจงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดเวที โดย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ

2.1 กิจกรรมชี้แจงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการจัดเวที

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวทักทายคณะทำงานและพี่เลี้ยงทั้ง 5 ภูมิภาค โดยช่วงวันที่ 23-25 กุมภาพันธ์ 2565 ทีมกลางจะลงพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่เนื่องจากสถานการณ์โควิด-19 เริ่มคลี่คลาย และเนื่องจากวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565 ทีมวิจัยจะต้องนำเสนอผลการดำเนินโครงการต่อ รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ ประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 เพื่อเตรียมการนำเสนอภาพรวมทุกโครงการให้ วช. และผู้ทรงคุณวุฒิในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565 ตามลำดับ หลังจากส่งรายงานงวด 6 เดือน เรียบร้อยแล้ว วันนี้จึงต้องมารับฟังข้อมูลบทเรียน/ข้อค้นพบและสถานการณ์จากในพื้นที่เพื่อเตรียมการนำเสนอในวันพรุ่งนี้ เมื่อจบประมาณงวด 2 ถูกรับรองหลังจากการนำเสนอในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565 ทีมกลางจะกระจายงบประมาณไปยังพี่เลี้ยงทั้ง 5 ภูมิภาค ต่อไป นอกจากนี้ขอฝากทุกท่านเรื่องแผนงานโครงการจะต้องดำเนินการเสร็จสิ้นภายในวันที่ 15 เมษายน 2565 ในฐานะทีมกลางต้องพยายามสื่อสารกับทีมพื้นที่โดยเฉพาะเรื่องระบบ Data Studio โดยทีมพื้นที่ต้องเก็บรวบรวมข้อมูลเข้าระบบไม่เกินวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 เพื่อทีมระบบจะได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และเชิญชุมชนมาเขียนแผน เพื่อเสนอแผนงานในปีงบประมาณ 2566-2567 เพื่อของบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2 การแลกเปลี่ยนการดำเนินโครงการใน 4 ประเด็น

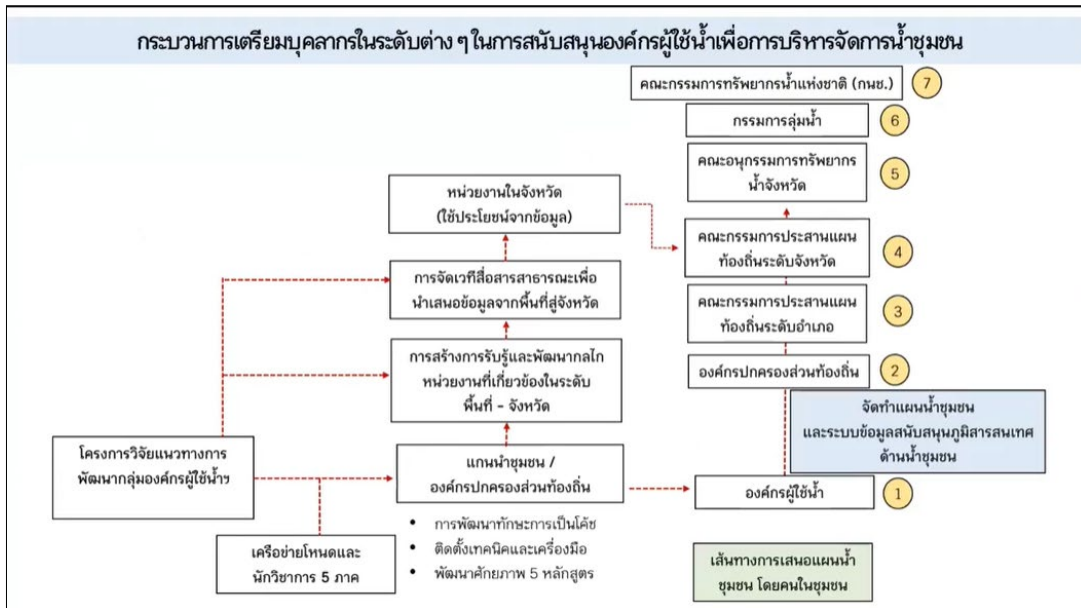
คุณคำรณ นิ่มอนงค์ ขวณคณะทำงานและพี่เลี้ยงโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ จากทั้ง 5 ภูมิภาค พุดคุยใน 4 ประเด็นหลัก ดังนี้

- 1) การลงขับเคลื่อนงานในพื้นที่โดยเฉพาะเรื่องการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำของแต่ละพื้นที่
- 2) Timeline การดำเนินงานโครงการ
- 3) การจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อกรอกเข้าระบบ TWP/TWR ของ สทช.
- 4) สถานการณ์โครงการโดยภาพรวม

เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันอีกครั้งหนึ่งจึงขอทบทวนเป้าหมายการดำเนินโครงการ 5 ข้อ ดังในแผนภาพ

โดยเป้าหมายข้อแรก คือ เกิดชุดความรู้ในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่นอกเขตชลประทาน 5 ภูมิภาค นับว่าเป็นชุดความรู้ที่สำคัญตามแต่ละสภาพบริบทพื้นที่ของทั้ง 5 ภูมิภาค และจากการลงพื้นที่ที่ได้รับทราบจากผู้เกี่ยวข้องว่าการเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำไปซ้อนทับกับระบบ TWP/TWR ของ สทช. ซึ่งข้อเท็จจริง คือ ระบบข้อมูลสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำจะนำไปสนับสนุนการกรอกรบบ TWP/TWR ของ สทช. โดยจะต้องมีการสร้างรูปธรรมในพื้นที่ช่วงเดือนมีนาคม 2565 และมีการสังเคราะห์งานในเดือนเมษายน 2565 สำหรับโครงการในพื้นที่โครงการชลประทานชั้นสูงสุดยังขับเคลื่อนงานไม่ได้เต็มที่ วันนี้จะได้หารือร่วมกับทีมพี่เลี้ยงในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อส่งแผนขึ้นไปตามลำดับ ดังในแผนภาพเส้นทางการเสนอแผนน้ำชุมชนโดยคนในชุมชน ดังนั้นภายใต้โครงการวิจัยนี้จะต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำภายในเดือนมีนาคม 2565 ขอให้แต่ละพื้นที่เร่งให้มีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ/เตรียมข้อมูลสำหรับจดทะเบียนต่อไป

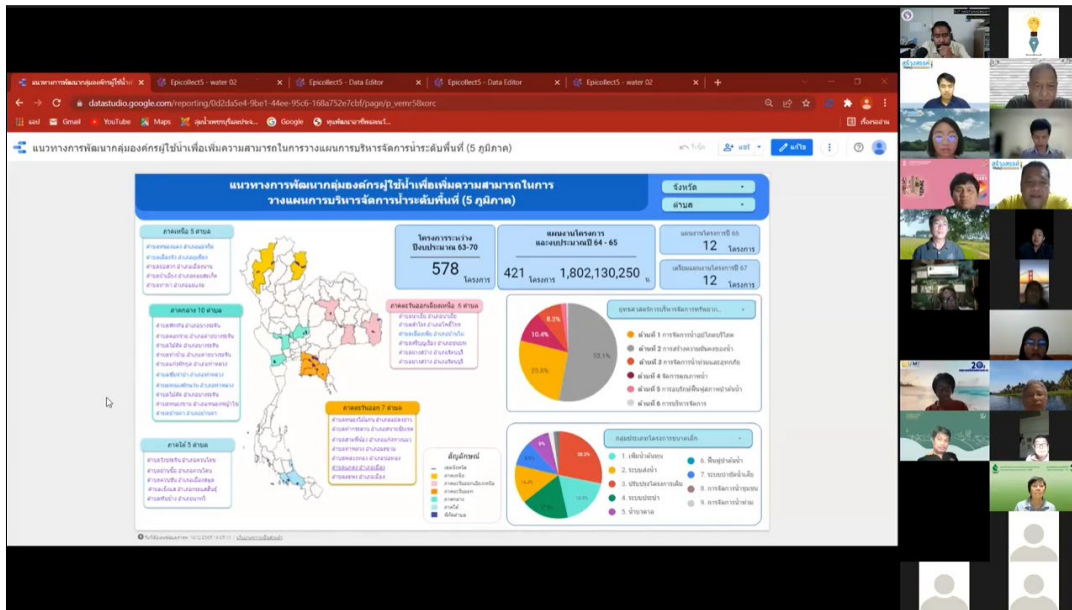
จากการศึกษาระบบภูมิสารสนเทศ ระบบ TWR ของ สททช. ใช้ข้อมูลจาก GISDA ซึ่งหลายท้องถิ่นยังไม่ได้กรอกข้อมูล ในระดับท้องถิ่นจึงไม่มีข้อมูลเพื่อนำไปกรอกข้อมูลในระบบ TWP ร่วมด้วย การกรอกข้อมูล TWR ฐานข้อมูลที่ทีมวิจัยจัดทำจะช่วยให้องค์กรผู้ใช้น้ำสามารถเปิดดูข้อมูลและอัปเดตข้อมูลได้อย่างเป็นปัจจุบัน ซึ่งเป็นชุดข้อมูลเดียวกัน ดังนั้น ระบบสารสนเทศสามารถนำไปใช้กรอกได้ใน TWR สำหรับการกรอกข้อมูล TWP โดยเจ้าหน้าที่ อบต./เทศบาลสามารถนำข้อมูลจากระบบสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำไปกรอกในฐานข้อมูลได้ทั้ง TWR และ TWP ของ สททช. ได้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

- 1) เราสามารถนำข้อมูลจากโครงการไปกรอกได้ทั้งระบบ TWR ใช่หรือไม่
 ที่ผ่านมา TWR เจ้าหน้าที่ อบต./เทศบาล ไม่รู้จัก รู้แต่ TWP ซึ่ง สททช. จะใช้ข้อมูลจาก GISDA ทำให้ไม่มีข้อมูลแหล่งน้ำชุมชน แต่ของโครงการที่เก็บข้อมูลมาจากในพื้นที่จึงมีรายละเอียดสามารถนำไปกรอกในระบบได้
- 2) ผังน้ำชุมชนให้ใช้มือเขียนหรือทำเป็นภาพถ่ายทางอากาศ
 ผังน้ำชุมชนทำเพื่อต้องการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน พี่เลี้ยงสามารถส่งข้อมูลที่ชาวบ้านทำมาซึ่งทีมระบบเพื่อนำข้อมูลมากรอกในระบบข้อมูลเป็น QGIS สามารถนำไปกรอกในระบบ TWP/TWR ของ สททช. ได้

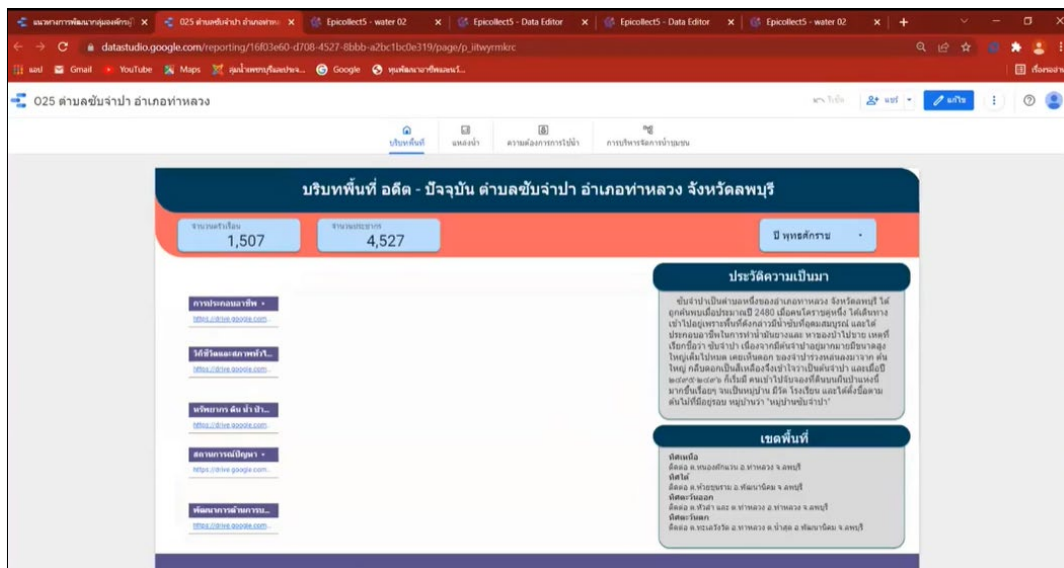
การจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศ ประกอบด้วย

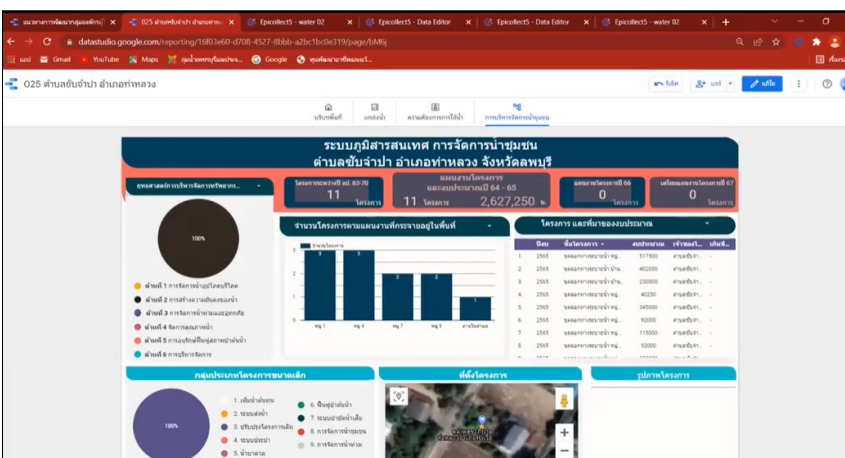
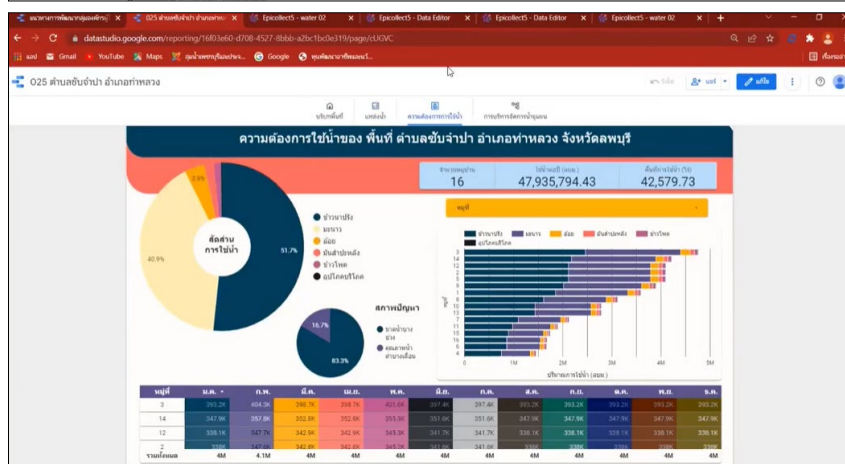
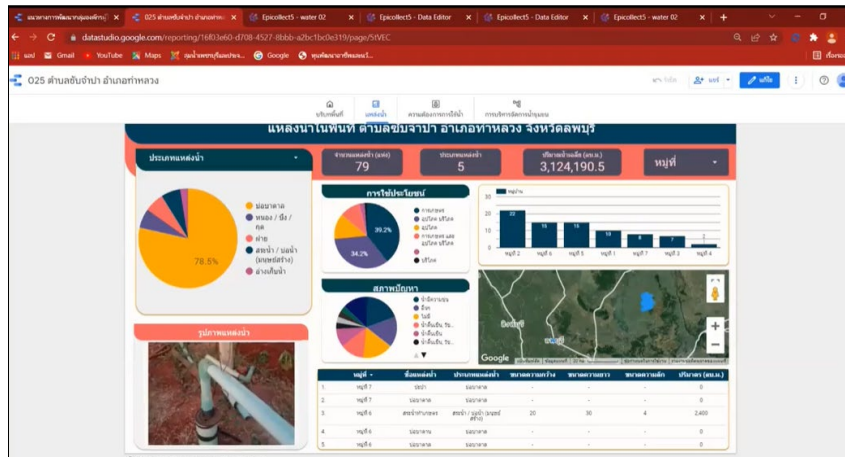
- 1) ภาพรวมของทั้ง 33 ตำบล จากทั้ง 5 ภูมิภาค เมื่อข้อมูลครบถ้วนสิ้นเดือนนี้ ทีมระบบจะทำ QR Code ลิงค์ของทุกตำบล ที่มีภาพของแผนงบประมาณปี 2563-2570 ซึ่งจะมีแผนงบประมาณในปี 2566-2567 เพื่อนำมาทำแผนน้ำต่อไป

ระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศภาพรวมของทั้ง 33 ตำบล จากทั้ง 5 ภูมิภาค

- 2) ภาพรวมในระดับตำบล ประกอบด้วย 4 หน้าหลัก คือ หน้าแรกเป็นบริบทพื้นที่ ซึ่งฝั่งน้ำชุมชนจะนำมาทำเป็นข้อมูล GIS ใส่ไว้ในระบบข้อมูล หน้าที 2 เป็นข้อมูลแหล่งน้ำในพื้นที่ หน้าที 3 ความต้องการการใช้น้ำ จึงต้องขอข้อมูลพื้นที่ทำการเกษตรจากพื้นที่ที่เป็นปัจจุบันมาคำนวณความต้องการการใช้น้ำ และหน้าที 4 เป็นระบบภูมิสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชน ซึ่งหากมีแผนที่เป็นปัจจุบันของปีงบประมาณ 2566-2567 สามารถส่งมาเพิ่มเติมได้

ตัวอย่างระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศภาพรวมระดับตำบล 4 หน้าหลัก

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวเพิ่มเติมว่า หากตำบลได้มีการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค สามารถเก็บเพิ่มเติมได้ โดยคำนวณจากปริมาณการใช้น้ำ 50 ลิตร/คน/วัน x จำนวนประชากรในพื้นที่ รวมทั้งการใช้น้ำทางการเกษตรรวมปศุสัตว์ด้วย คำนวณจากชนิดของสัตว์แต่ละชนิด ทีมกลางจะส่งหะเป็นอ้างอิงปริมาณการใช้น้ำของสัตว์แต่ละชนิดไปให้ (กรณีที่เป็นการเลี้ยงสัตว์ในแต่ละบ้านอาจจะใช้ค่าเฉลี่ยจำนวนสัตว์ ส่วนการเลี้ยงเป็นฟาร์มจะมีการคำนวณอีกแบบหนึ่ง)

ตัวอย่างสถานการณ์โครงการภาพรวมในระดับพื้นที่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ขอให้ที่เลี้ยงเล้าภาพรวมในช่วงที่ผ่านมา จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลของแต่ละจังหวัดเป็นอย่างไร แอปพลิเคชันง่ายต่อการใช้งานหรือไม่ อย่างไร

ดร.มานะ นาคำ พี่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น กล่าวว่า จากการอบรมให้ผู้นำชุมชนมีการกระจายการเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ จัดเวทีสรุปข้อมูลที่ได้ว่าตรงตามเป้าหมายหรือไม่ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม ทั้ง 2 ตำบล มีแกนนำกระจายลงเก็บข้อมูลครอบคลุมแล้ว สำหรับคนที่ลงแอปพลิเคชันในระบบมีไม่กี่คนส่วนใหญ่จะเป็นแกนนำชุมชน โดยคนในชุมชนทำข้อมูลลงกระดาษก่อนลงข้อมูลในแอปพลิเคชัน

คุณทัฬห ชูมนาเสียว พี่เลี้ยงจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า จากการทดลองเก็บข้อมูลในแอปพลิเคชัน พบว่าผู้ใหญ่บ้านไม่น่าจะทำได้ จึงชวนผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านทำได้ โดยการจัดทำข้อมูลในแผนที่ก่อนเป็นตัวตั้งเพื่อให้เห็นแหล่งน้ำต่างๆ จากนั้นจึงลงเก็บข้อมูลแหล่งน้ำตามแบบฟอร์มก่อนแล้วจึงนำข้อมูลไปใส่ในแอปพลิเคชัน และลงพื้นที่ถ่ายรูปแหล่งน้ำในพื้นที่อีกครั้งหนึ่ง การเก็บข้อมูลในแอปพลิเคชันไม่ยากแต่ก็ไม่ง่าย ซึ่งพี่เลี้ยงต้องทดลองทำก่อน และคู่มือการใช้งานแอปพลิเคชันที่ได้รับมามีประโยชน์มาก

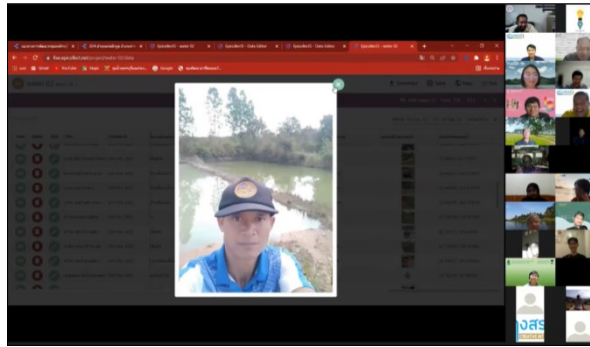
คุณพีระพล วงศ์เมือง พี่เลี้ยงจังหวัดสุรินทร์ กล่าวว่า แอปพลิเคชันใช้ง่าย แกนนำชุมชนสามารถลงมือทำได้ เก็บข้อมูลละเอียด และแก้ไขข้อมูลได้ ส่วนงานในพื้นที่ได้สระน้ำ/แหล่งน้ำที่เป็นหนองจะไม่ค่อยมี จะมีพื้นที่ลำห้วยจำนวนมากในตำบลยางสว่าง แอปพลิเคชันช่วยให้เก็บข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง มีแกนนำลงมือทำ และยังเก็บข้อมูลสระน้ำเพิ่มขึ้นมาเรื่อยๆ สำหรับตำบลยะวิงจะแบ่งเก็บข้อมูลโซนด้านบนและโซนลุ่มน้ำมูน และมีแกนนำแต่ละหมู่บ้านมารอรับและพาลงพื้นที่หนองสาธารณะก่อน มีพื้นที่กุดเล็กกุดน้อยจำนวนมาก จากการเก็บข้อมูลทำให้ได้ทีมคณะทำงานเพิ่มขึ้น ชาวบ้านมีความสงสัยช่วงลงพื้นที่ พี่เลี้ยงอธิบายโครงการให้ฟัง ชาวบ้านมีความยินดีเข้ามามีส่วนร่วมและสนใจเพราะเห็นความสำคัญของการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล พี่เลี้ยงจังหวัดน่าน กล่าวว่า การเก็บข้อมูลเป็นเรื่องสำคัญ การใช้แอปพลิเคชันขึ้นอยู่กับบริบทพื้นที่ หากเป็น อบต.แกนนำชุมชนที่เป็นหัวหน้า ท้องถิ่นและท้องที่ทำงานด้วยกันจะเก็บข้อมูลได้รวดเร็วมากแบบก้าวกระโดด ส่วนพื้นที่ที่มีความหลากหลายของช่วงวัยจะเข้าถึงยากโดยเฉพาะผู้สูงอายุ จาก 3 พื้นที่ มีความยากเรื่องพื้นที่คาบเกี่ยวกับพื้นที่อุทยาน พื้นที่ สปก. ต้องมีการทำงานอย่างมีส่วนร่วมหลายระดับ บางตำบลมีการจัดองค์กรผู้ใช้น้ำจำนวนมาก ซึ่งอาจจะมีความชัดเจนไม่เท่ากับการจัดองค์กรผู้ใช้น้ำน้อยแต่มีคุณภาพมากๆ ได้

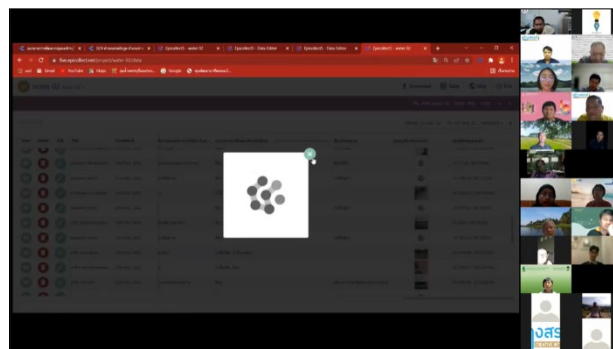
คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า จากการเข้าทำงานในชุมชน มีทั้งความหลากหลายของคนในพื้นที่ แอปพลิเคชันเป็นเพียงข้อมูลหนึ่งในการตัดสินใจจากการใช้ข้อมูล ทีมวิจัยต้องการใช้กระบวนการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อจัดทำแผนจากการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ไม่ใช่เป็นเพียงการเก็บข้อมูลเพื่อนำเสนอในระบบหรือชวนคนมาเรียนรู้ร่วมกันได้ หากเครื่องมือ Data Studio ช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการเก็บและการวิเคราะห์จากข้อมูลเดิม โดยช่วยกระตุ้นให้คนสนใจลุกขึ้นมามีส่วนร่วมในการทำงาน และการนำข้อมูลมาย้อนทวนร่วมกันได้ เป็นการสร้างการเรียนรู้ร่วมกันอาจจะมีข้อจำกัดบ้าง เช่น ผู้ใหญ่ที่มีอายุมากอาจจะทำไม่ได้ของจังหวัดอุบลราชธานี จากการลงพื้นที่จังหวัดระยองผู้เข้าร่วมสนใจมีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันมาก หรือแม้แต่ผู้สูงอายุในจังหวัดสิงห์บุรีมีความพยายามและสนใจในการทำแอปพลิเคชันได้ เป็นต้น ดังนั้น ความรู้ที่ได้ คือ ควรให้แกนนำชุมชนที่มีช่วงวัยที่สอดคล้องกับการใช้แอปพลิเคชันมาเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งทีมวิจัยจะต้องค้นหาความรู้ร่วมกันในส่วนนี้ร่วมด้วย

คุณคำรณ นิมนองค์ กล่าวเสริมว่า ข้อค้นพบจากการทำแอปพลิเคชัน Epicollect 5 ดังนี้

- 1) การเก็บข้อมูลที่เป็นน้ำไหลจะต้องเก็บข้อมูลที่น้ำไหลเข้าและไหลออก จึงต้องมีข้อมูลช่วย/คลองในแอปพลิเคชัน โดยให้เก็บน้ำไหลเข้าเป็น ห้วย.1 และส่วนปลายเป็น ห้วย.2 หรือเก็บกลางน้ำด้วยก็ได้ ตั้งชื่อให้สอดคล้องกัน
- 2) ขอให้ถ่ายรูปแหล่งน้ำอย่างเดี่ยวแนบในระบบ ไม่ต้องถ่ายรูปลงมาในระบบ เพราะมีหลายพื้นที่ที่เข้าใจว่าต้องถ่ายรูปคนเก็บส่งมาในระบบ

- 3) สามารถอัปโหลดรูปภาพในที่มีอินเทอร์เน็ตสัญญาณดี แล้วค่อยอัปเดตรูป หากไม่มีการอัปเดตรูปภาพในระบบจะเป็นรูปสัญลักษณ์โปรแกรม Epicollect 5

- 4) ต้องกดอนุญาตในการเข้าถึงตำแหน่งด้วย เพื่อให้ระบบจับพิกัด GPS ของแหล่งน้ำ

Timeline การดำเนินงานโครงการ

คุณคาร์ณ นีมอนงค์ นำเสนอ Timeline การดำเนินงานโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ แยกกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ตั้งในแผนภาพ

โครงการอยู่ระหว่างการดำเนินงานในวัตถุประสงค์ข้อ 2 เรื่องการเก็บข้อมูลแอปพลิเคชันให้สมบูรณ์ที่สุด ขอให้พี่เลี้ยงประสานพื้นที่ในการเก็บข้อมูลให้ได้ 70-80 % หากมีข้อมูลแผนและพื้นที่ทำการเกษตร รวมทั้งกระดาษผั่งน้ำชุมชนส่งให้ทีมกลางภายในวันที่ 10 มีนาคม 2565 เพื่อร่วมกันเก็บข้อมูลให้บรรลุเป้าหมาย และในเดือนมีนาคม 2565 จะต้องวางแผนการปฏิบัติการ เช่น การทำธนาคารน้ำใต้ดิน การสร้างฝายมีชีวิต เพื่อสร้างรูปธรรมในพื้นที่

ช่วงวันที่ 17-18 มีนาคม 2565 จะเป็นกิจกรรมการอบรมการเขียนแผนงานโครงการบริหารจัดการน้ำชุมชนเพื่อเตรียมเสนองบประมาณปี 2566-2567 ผ่านโปรแกรมชุมชนร่วมกับพี่เลี้ยงของแต่ละพื้นที่ โดยต้องมีผู้เข้าร่วมอบรมเป็นเจ้าหน้าที่ อบต./เทศบาลนักวิเคราะห์นโยบายและแผน และมีเจ้าหน้าที่ สทช.มาช่วยเติมความรู้ในการจัดทำแผนน้ำชุมชน เพื่อร่วมกันจัดทำแพลตฟอร์มในการเขียนแผนน้ำเพื่อนำเสนอโครงการร่วมกัน ขอให้พี่เลี้ยงประสานงานผู้เข้าร่วมอบรมและกำหนดวันไว้ก่อน

นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมการจัดทำข้อเสนอเชิงวิชาการในการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ช่วงเดือนเมษายน 2565 ควบคู่กับการเตรียมเอกสารเพื่อจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำให้เรียบร้อยภายในเดือนมีนาคม 2565 รวมทั้งเบื้องต้นขอให้ทดลองเก็บข้อมูลให้ได้มากที่สุด ภายในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565

จากนั้น คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ สอบถามคุณกิจเจริญ บุญรอด เรื่องการขับเคลื่อนงานในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งตำบลหนองไม้แก่นดำเนินงานได้เกินครึ่งแล้ว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้กับแกนนำชุมชนจึงทำให้กระบวนการล่าช้า สำหรับตำบลท่ากระดานในจังหวัดฉะเชิงเทรานั้นการสร้างทีมงานก่อน หลังจากวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565 จะขับเคลื่อนงานได้เพิ่มขึ้น

อ.เพ็ญจันทร์ ละอองมณี พี่เลี้ยงจังหวัดจันทบุรี กล่าวว่า จากการลงไปคุยกับ อบต.แล้วบอกว่ามีข้อมูลแล้ว ซึ่งนายก อบต.มีประสบการณ์ด้านลบจากการทำงานกับมหาวิทยาลัย ทำงานวิจัยแล้วชุมชนไม่ได้อะไร แต่ อบต.สนใจจะทำงานวิจัยโดยให้หมู่ 7 เป็นพื้นที่นำร่องก่อน แต่ประสานงานแล้วขอเลื่อนการทำกิจกรรมทุกครั้ง

การบริหารจัดการการเงินและการสื่อสารสู่สาธารณะ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ในการดำเนินงานต่อให้ทีมพี่เลี้ยงพื้นที่ช่วยสื่อสารกิจกรรมและผลการดำเนินงานกับสาธารณะผ่านช่องทางของท่านที่มีอยู่ในพื้นที่ด้วย ในส่วนทีมกลางเองก็ต้องมีการสื่อสารกิจกรรมการทำงานอยู่เสมอ ผ่านช่องทางแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำที่ 2 พร้อมทั้งขอฝากประเด็นต่างๆ ดังนี้

- 1) ขอฝากทีมงานทุกท่านที่ทำงานในระดับพื้นที่ช่วยสื่อสารการทำงานในพื้นที่ มีการสรุป เขียนโพสต์สื่อสารว่าเป็น “ภายใต้แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำ” โดยการสนับสนุนงบประมาณจาก วช. ที่ผ่านมามีการทำแต่ขาดการสื่อสาร ทีมกลางต้องดึงจากพื้นที่ขึ้นมาโพสต์ จึงขอให้ทีมพื้นที่โพสต์เพื่อให้เครดิตแหล่งทุนและหน่วยงานร่วมด้วย
- 2) การบริหารการเงินเรื่องใบเสร็จมีข้อจำกัดบางจังหวัด/บางภาค จะขออนุญาตบริหารจัดการเรื่องใบเสร็จ โดยหัวหน้าโครงการต้องรับผิดชอบทั้งหมด ดังนั้น อาจจะมีเอกสารบางส่วนที่ถูกตีกลับ ขอให้ประสานงานเรื่องเอกสารกับทีมงานอย่างใกล้ชิด ส่วนเรื่องเงินงวดเมื่อผ่านการรับรองจาก วช. ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565 ทีมกลางจะเร่งรัดการโอนงบประมาณต่อไป สำหรับจังหวัดที่ต้องมีการใช้เงินเร่งด่วน สามารถแจ้งทีมกลางมาได้
- 3) ทีมงานรับโครงการมาดำเนินงาน ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 % และค่า Overhead จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยร่วมด้วย จากการตรวจสอบการเงินพบว่า ไม่มีภาษีซื้อจากการใช้ใบเสร็จเป็นอุปสรรคสำคัญเรื่องการเงิน ซึ่งบางส่วนไม่สามารถเรียกภาษีมูลค่าเพิ่ม 7 % ได้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันทีมการเงินจะขอคุยในรายจังหวัด บางจังหวัดตรวจทานการเงินแล้ว เรียบร้อยมาก

2.3 การแบ่งห้องย่อย 5 ภูมิภาค เพื่อสรุปบทเรียน ข้อค้นพบ และวางแผนการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ

คุณคำณ นิ่มอนงค์ แบ่งห้องย่อย 5 ภูมิภาค เพื่อสรุปทเรียน ข้อค้นพบ และวางแผนการดำเนินงาน/การบริหารจัดการ โดยมีโจทย์ชวนพูดคุยและและมีที่เลี้ยงพูดคุยใน 5 ภูมิภาค ดังนี้

- 1) ภาคกลางและภาคตะวันออก คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา (อ้น)
- 2) ภาคใต้ คุณพวงทอง เม็งเกิร์ต (พวง)
- 3) ภาคเหนือ คุณอรธิดา นามศิริ (ฟลุค)
- 4) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คุณคำณ นิ่มอนงค์ (อ้วน)

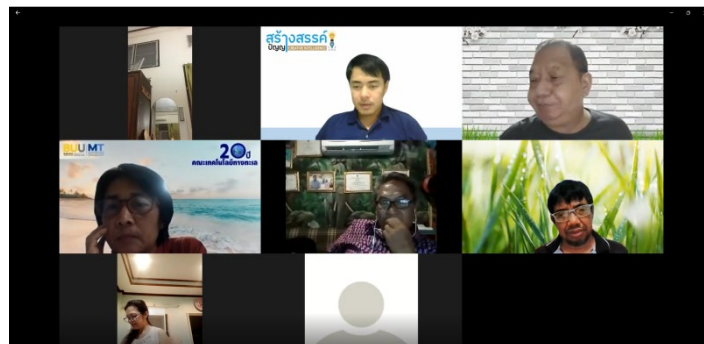
เมื่อแต่ละห้องย่อยพูดคุยเสร็จสิ้น สามารถออกจากการประชุมได้ โดยรายละเอียดแต่ละห้องย่อย ดังนี้

โจทย์คุยห้องย่อย

1. ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ / องค์กรผู้ใช้น้ำที่ดีควรเป็นอย่างไร
2. ทักษะที่จำเป็นที่ต้องพัฒนาและติดตั้งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ
3. ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการกรอระบบ TWR / TWP
4. ปัญหาและอุปสรรค
5. วางแผนและนัดหมายการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

1. ห้องย่อยภาคกลางและภาคตะวันออก

คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม จากนั้นได้ทบทวนโจทย์ในการพูดคุยห้องย่อยทั้ง 5 ข้อ และปล่อยกติกาในการพูดคุยโดยแบ่งเป็นภาคในการแลกเปลี่ยน และมีเนื้อหาในการพูดคุยสรุปได้ดังนี้

1.1 ภาคกลาง

1. ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ/องค์กรผู้ใช้น้ำ ที่ดีควรเป็นอย่างไร
 - 1) พื้นที่ต้องเข้าใจก่อนว่าองค์กรผู้ใช้น้ำเอื้อประโยชน์อะไรกับพื้นที่ และต้องมองเห็นประโยชน์ร่วมในการจัดการปัญหาาร่วมกัน
 - 2) ชาวบ้านยังขาดความเข้าใจในเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำ โดยส่วนใหญ่จะอยู่ที่เจ้าหน้าที่ ทำให้ไม่กระจายไปถึงกลุ่มผู้ใช้น้ำ ซึ่งต้องสร้างความเข้าใจใหม่กับกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ

2. ทักษะที่จำเป็นต้องพัฒนาและติดตั้งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1) พัฒนาศักยภาพทักษะ ในการคิดคำนวณน้ำต้นทุน เนื่องจากในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นการทำเกษตร จึงต้องให้เกษตรกร หรือกลุ่มในพื้นที่เข้าใจในเรื่องของการใช้น้ำและการคิดคำนวณต้นทุนของน้ำ
- 2) พัฒนาศักยภาพเรื่องของการเก็บข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ในเรื่องของการปริมาณน้ำต้นทุน ความต้องการน้ำในการดำรงชีวิต และการวางแผนการจัดการน้ำ

3. ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการกรอกระบบ TWR / TWP

- 1) เนื่องด้วยการเก็บข้อมูลผ่านแอปพลิเคชันผ่านสมาร์ทโฟนและการกรอกข้อมูลช่วงแรกเป็นภาษาอังกฤษ ทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่ ช่วงแรกยังมีความสับสนและไม่เข้าใจภาษา ทำให้เกิดการเก็บข้อมูลที่ล่าช้า และเกิดความผิดพลาดของข้อมูลในช่วงแรกของการเก็บข้อมูล
- 2) การลงพื้นที่เก็บข้อมูลส่วนใหญ่ จะมีความผิดพลาดในการเก็บพิกัด และไม่สามารถกลับมาแก้ไขได้ เพราะต้องประสานกับทีมกลางในการแก้ไข จึงต้องใช้เวลาในการสื่อสารกับทีมกลาง
- 3) การเก็บข้อมูลแอปพลิเคชันต้องประสานความร่วมมือกับแกนนำท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการเก็บข้อมูล

4. ปัญหาและอุปสรรค

- 1) ช่วงแรกในการเชิญคนเข้าร่วมจะเกิดความไม่เข้าใจในการประชุมเรื่องของการบริหารจัดการน้ำ ทำให้ผู้เข้าร่วมรับรู้เรื่องการค้าเงินโครงการไม่ทั่วถึง และเกิดปัญหาในการสื่อสารต่อการเชิญคนเข้าร่วมครั้งต่อไปยาก
- 2) การขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นแกนนำของพื้นที่ ทำให้เมื่อถึงช่วงเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่น และมีการผลัดเปลี่ยนตำแหน่ง จึงต้องมีการสร้างความเข้าใจกันใหม่
- 3) ท้องถิ่น ยังไม่เข้าใจในเรื่องขององค์กรผู้ใช้น้ำ ว่าเกิดขึ้นมาอย่างไร มีบทบาทอย่างไร จึงต้องทำความเข้าใจกับท้องถิ่น อย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นเรื่องใหม่ในการขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำ

5. วางแผนและนัดหมายการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

- 1) จังหวัดสิงห์บุรี เจ้าหน้าที่ชนประทานประสานตำบลเข้าร่วมอีก 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านจำ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ตำบลเชิงกลัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี และ ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งจะนัดหมายในการประชุมสร้างความเข้าใจ ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 ตำบลละ 10 คน โดยใช้ห้องประชุมของโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชั้นสูง
- 2) ตำบลหนองผักแว่น จังหวัดลพบุรี ขับเคลื่อนในการเก็บข้อมูลแอปพลิเคชัน และผลักดันให้จัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ โดยเบื้องต้นกำหนดไว้ 2 กลุ่ม ในการขึ้นทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

ภาพรวมของภาคกลาง มีการวางแผนในการสร้างความเข้าใจกับพื้นที่ให้มากขึ้น และขับเคลื่อนการเก็บข้อมูลแอปพลิเคชัน เพื่อให้เห็นรูปธรรมในเรื่องของต้นทุนน้ำในพื้นที่ รวมถึงการลงพื้นที่จัดทำประวัติศาสตร์ชุมชนของพื้นที่และแผนที่เส้นทางน้ำให้สมบูรณ์ภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2565

1.2 ภาคตะวันออก

1. ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชน ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ/องค์กรผู้ใช้น้ำ ที่สมควรเป็นอย่างไร

- 1) ตำบลสามพี่น้อง มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเรียบร้อยแล้ว 8 กลุ่มองค์กร แต่ยังไม่มีความเข้าใจเรื่องบทบาทการทำงานขององค์กรผู้ใช้น้ำ จึงควรสร้างความเข้าใจในเรื่องนี้เพิ่มขึ้น

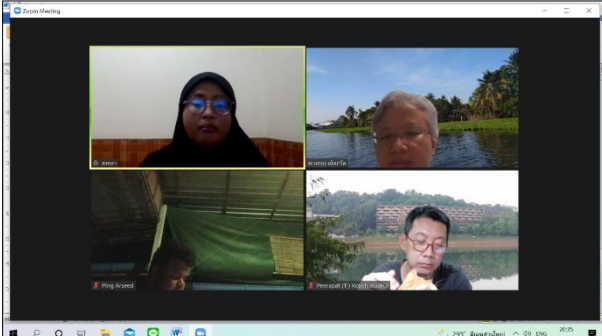
2. ทักษะที่จำเป็นต้องพัฒนาและติดตั้งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1) ความรู้เชิงนิเวศของกลุ่มน้ำในพื้นที่ เนื่องด้วยสถานการณ์ตอนนี้ชาวบ้านมักมองเพียงบ้านตัวเองว่า มีน้ำพอใช้หรือไม่ ควรมองไปถึงนิเวศกลุ่มน้ำที่ตนอยู่ร่วมด้วย

- 2) ทักชะการเขียนข้อเสนอโครงการ และการวางแผนการจัดการ เนื่องด้วยชุมชนยังขาดประสบการณ์ในการทำงานที่ต้องเขียนข้อเสนอโครงการและวางแผนโครงการที่ตนเองเป็นคนเสนอ ส่วนใหญ่จะผ่านท้องถิ่นจึงควรเสริมในประเด็นนี้
3. ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการกรอกระบบ TWR / TWP
ไม่มี
4. ปัญหาและอุปสรรค
 - 1) จังหวัดจันทบุรี ยังไม่ได้เข้าไปลงพื้นที่ เพราะติดเงื่อนไขการสร้างความเข้าใจกับหน่วยงานท้องถิ่น และหน่วยงานท้องถิ่นยังไม่เข้าใจโครงการของทีม จึงไม่เห็นประโยชน์ในการทำโครงการ
 - 2) จังหวัดระยอง ชลบุรี การทำงานร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นมีความยากลำบากในการประสานงาน จึงต้องลงไปทำงานร่วมกับแกนนำชาวบ้านในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้าใจ
5. วางแผนและนัดหมายการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
 - 1) จังหวัดจันทบุรี จะมีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลแอปพลิเคชันใน 2 หมู่บ้าน เพื่อให้เห็นรูปธรรมในการทำงานก่อน
 - 2) จังหวัดระยองและจังหวัดชลบุรี ตอนนี้นำดำเนินงานในด้านเก็บข้อมูลแอปพลิเคชัน และทำแผนที่เส้นทางน้ำ รวมถึงข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนให้สมบูรณ์ และวางแผนวิเคราะห์ข้อมูลช่วงต้นเดือนมีนาคม 2565

2. ห้อยย่อภาคใต้

คุณพวงทอง เม็งเกิร์ต ทีมกลาง ได้ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยเพื่อสรุปทเรียนใน 5 ประเด็นย่อย สรุปได้ดังนี้

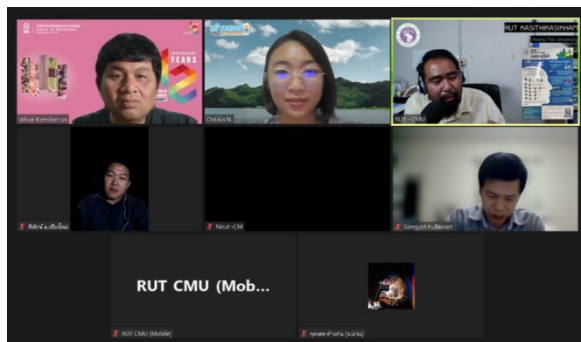
<p>โจทย์คุยห้อยย่อ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ / องค์กรผู้ใช้น้ำที่ดีควรเป็นอย่างไร 2. ทักชะที่จำเป็นต้องพัฒนาและติดตั้งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ 3. ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการกรอกระบบ TWR / TWP 4. ปัญหาและอุปสรรค 5. วางแผนและนัดหมายการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม 	
--	--

1. ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ/องค์กรผู้ใช้น้ำที่ดีควรเป็นอย่างไร
 - 1) องค์กรผู้ใช้น้ำต้องสามารถใช้ประโยชน์จากแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน เพื่อบูรณาการกับหน่วยงานอื่นๆ ได้ร่วมด้วย เช่น ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (จังหวัดสตูล)
 - 2) องค์กรผู้ใช้น้ำที่ดีจะต้องทราบบทบาทหน้าที่ในองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสามารถหาสมาชิกองค์กรผู้ใช้น้ำที่สามารถขับเคลื่อนงานได้จริงในพื้นที่ เช่น ตำบลทับช้างมีทั้งหมด 10 หมู่บ้าน มีคณะกรรมการเป็นผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต.ทุกคน/ทุกหมู่บ้าน มี ผอ.กองช่างและนายก อบต.เป็นที่ปรึกษา (จังหวัดสงขลา)
2. ทักชะที่จำเป็นต้องพัฒนาและติดตั้งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ
 - 1) การเขียนแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนเพื่อบรรจุเข้าสู่ อปท.และบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 2) การทำงานเป็นทีม ที่เน้นพลังกลุ่มจากคณะกรรมการ บทบาทของทีมในองค์กรผู้ใช้น้ำ และการวางแผนการดำเนินงาน
3. ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการกอรระบบ TWP/TWR
 - 1) กรณีจังหวัดสตูลที่ยังไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน Epicollect 5 ควรมีการจัดทำผังน้ำในชุมชนที่เป็นหลักก่อนเพื่อให้เห็นแหล่งน้ำหลัก ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแหล่งน้ำหลัก แล้วจึงแบ่งบทบาทการลงเก็บรวบรวมข้อมูลให้กับแกนนำไปกับเด็กและเยาวชนไปเก็บข้อมูลแหล่งน้ำย่อยๆ ในรายพื้นที่
 - 2) จังหวัดสงขลาสามารถเชื่อมโยงข้อมูลระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศกับการกอรระบบ TWP/TWR โดยชวนกองช่างในตำบลเชิงแสมาเรียนรู้ร่วมกัน สำหรับตำบลทับช้างแกนนำเข้าไปเรียนรู้ระบบ TWP/TWR แล้ว หากมีข้อมูลพร้อมจะสามารถกอรระบบขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ได้ ช่วยลดความเหลื่อมล้ำจากการได้รับโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนได้
4. ปัญหาอุปสรรค
 - 1) พี่เลี้ยงมีภารกิจมาก ส่งผลต่อการจัดการเวลาส่วนตัวของพี่เลี้ยง
 - 2) ขาดความต่อเนื่องในการทำกิจกรรมร่วมกับคนในชุมชน
 - 3) ควรมีการจัดการหาคนทำงานเพิ่ม โดยบริหารจัดการภายใต้งบประมาณเดิมที่ได้รับการสนับสนุนจากทีมกลาง
5. การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ
 - 1) จังหวัดสตูลยังไม่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในแอปพลิเคชัน Epicollect5 และยังไม่ได้จัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำทั้ง 3 ตำบล โดยมีการเตรียมรายชื่อขององค์กรผู้ใช้น้ำ 50 คน/ตำบล และวางแผนจะจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำภายในวันที่ 31 มีนาคม 2565
 - 2) จังหวัดสงขลา ทั้ง 2 ตำบล มีการอบรมการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมผ่านแอปพลิเคชัน Epicollect5 กับทีมจังหวัดเชียงใหม่เรียบร้อยแล้ว สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ผ่านแกนนำชุมชนและบัณฑิตอาสาในพื้นที่
 - 3) ตำบลเชิงแสมีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเรียบร้อยแล้ว สำหรับตำบลทับช้างมีการจัดเวทีทำความเข้าใจเรื่องการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2565 อยู่ระหว่างการเก็บรวบรวมเอกสารเพื่อดำเนินการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำแหล่งน้ำทัพพระยา ภายในช่วงวันที่ 14 – 18 กุมภาพันธ์ 2565
6. วางแผนและนัดหมายการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
 - 1) จังหวัดสตูลวางแผนเก็บข้อมูล Epicollect5 วันที่ 16-18 กุมภาพันธ์ 2565 เพื่อให้สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565
 - 2) คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ และทีมกลาง จะลงพื้นที่เยี่ยมจังหวัดสงขลาและสตูล ระหว่างวันที่ 26 – 28 กุมภาพันธ์ 2565

นอกจากนี้ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ยังได้ฝากพี่เลี้ยงภาคใต้เรื่องการจัดทำบัญชี-การเงิน ควรเขียนหัวใจลงทะเบียนระบุเวทีให้ชัดเจน แยกหมวดหมู่การใช้งบประมาณ รวมทั้งควรมีใบเสร็จรับเงินที่มีการออกภาษีมูลค่าเพิ่มบางส่วน เพื่อลดการเสียภาษีของทีมกลางที่เป็นองค์กรรับทุนในนามบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด ร่วมด้วย

3. ห้อยย่อภาคเหนือ

คุณอรธิดา นามศิริ ทีมกลาง ชวนผู้เข้าร่วมพูดคุยเพื่อสรุปบทเรียนการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ/องค์กรผู้ใช้น้ำที่ดีควรเป็นอย่างไร

- 1) การจัดตั้งตามกฎหมาย อาจขาดความต้องการ และความเข้าใจขององค์กรผู้ใช้น้ำที่ชัดเจน จึงต้องมีกระบวนการ/เวทีในการสร้างความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วม เพื่อให้องค์กรผู้ใช้น้ำหรือแกนนำชุมชนเห็นความสำคัญ จะทำให้การขับเคลื่อนเป็นไปได้เร็ว
- 2) ควรสร้างความเข้าใจให้เห็นภาพการขับเคลื่อนงานทั้งในระดับใหญ่ และระดับเล็กในพื้นที่ เป็นภาพเดียวกันเพื่อเสริมการทำงานร่วมกัน
- 3) ควรเติมความรู้เรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำ โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ และสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับ
- 4) การเสริม หรืออธิบายด้วยรูปธรรมมององค์กรผู้ใช้น้ำที่ประสบความสำเร็จ จะช่วยสร้างความเข้าใจและทำให้เห็นความสำคัญได้อย่างชัดเจน
- 5) บุคลากรหรือหน่วยงานระดับท้องถิ่น ท้องถิ่นต้องร่วมขับเคลื่อนเป็นหนึ่งเดียวกัน ช่วยหนุนเสริมกระตุ้น และให้ความสำคัญเป็นภารกิจที่ต้องดำเนินการร่วมกัน
- 6) ผู้นำที่เข้มแข็ง มีความเข้าใจ เป็นส่วนช่วยในการกระตุ้นหนุนเสริม การขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำและการบริหารจัดการน้ำของชุมชน
- 7) ควรมีการหนุนเสริมเรื่องการจัดการเอกสาร การจัดการข้อมูล และการเดินเรื่องตามระบบ
- 8) เงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือการโยกย้ายบุคลากร อาจทำให้การขับเคลื่อนมีข้อจำกัด

2. ทักษะที่จำเป็นที่ต้องพัฒนาและติดตั้งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1) การทำความเข้าใจเป้าหมายร่วมขององค์กรผู้ใช้น้ำ
- 2) ความเข้าใจเรื่องกระบวนการจัดทำแผนน้ำระดับชุมชน ระดับอปท. ไปจนถึงระดับลุ่มน้ำ และประเทศรวมถึงปฏิทินการจัดทำแผนน้ำชุมชน
- 3) ทักษะการเขียนแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนที่ตรงกับความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำ
- 4) การบริหารจัดการกลุ่ม และการทำงานเป็นทีม ที่มีองค์ประกอบหลากหลาย เช่น เด็กรุ่นใหม่ ช่วยเสริมเรื่องเทคโนโลยี คนทำงานที่ขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ และมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน
- 5) ทักษะการจัดการข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ

3. ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการกรอกระบบ TWP/TWR

- 1) ระบบเก็บข้อมูลก่อนนำไปใช้จำเป็นต้องมีการทำความเข้าใจให้เห็นถึงความสำคัญ/ปัญหาของชุมชน รวมถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจากการใช้งานระบบ

- 2) ตำบลที่มีคนมาเข้าร่วมมาก มักจะมองเรื่องผลประโยชน์ที่ได้ จะมีพฤติกรรมหรือความตื่นตัวน้อยกว่าในตำบลพื้นที่ที่ไม่ค่อยมีหน่วยงานเข้าไปทำงาน
- 3) ควรคำนึงถึงและมีกระบวนการในการการเชื่อมต่อระบบข้อมูล และการผลักดันการใช้ข้อมูล
- 4) ควรมีข้อเสนอเชิงนโยบายที่ต้องผลักดันให้เกิดการใช้ข้อมูล
- 5) ระบบเก็บข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศของงานนี้ 5 ภาค เป็นส่วนช่วยในการสนับสนุนข้อมูล TWR ที่ลึกลงในรายละเอียดได้มากขึ้น
- 6) ควรมีการทำงานร่วมระหว่างองค์กรผู้ใช้น้ำกับท้องถิ่น โดยมีช่างอปท.หนุนเสริมงานในเชิงเทคนิคและการใช้เทคโนโลยี

4. ปัญหาอุปสรรค

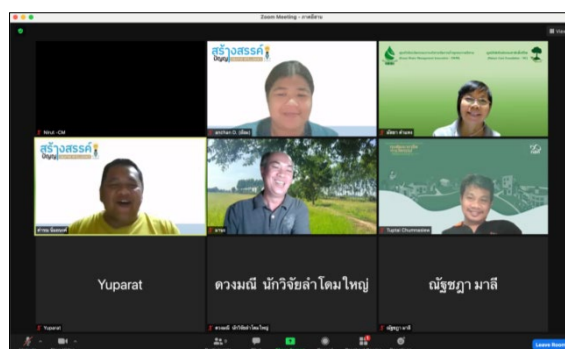
- 1) สถานการณ์โควิด-19 ทำให้เกิดข้อจำกัดในการจัดเวทีและการลงทำงานในพื้นที่
- 2) การบริหารจัดการกลุ่ม มีการแบ่งพวก และประเด็นทางการเมือง ทำให้การดำเนินงานติดขัด
- 3) การทำงานในพื้นที่ที่มีหน่วยงาน/องค์กร เข้ามาทำงานร่วมหลายภาคส่วน ทำให้พบข้อจำกัดด้านผลประโยชน์ ค่าตอบแทนที่เป็นวัฒนธรรมทำต่อกันมา
- 4) การใช้เทคโนโลยีสำหรับผู้สูงอายุต้องมีคนคอยช่วยหนุนเสริม หรือพาทำอย่างใกล้ชิด
- 5) พื้นที่ในบริบทของภาคเหนือส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อับสัญญาณ ทำให้การติดต่อสื่อสารต้องใช้เวลายาวนาน
- 6) การขับเคลื่อนโดยผู้นำแบบเดี่ยว ๆ อาจทำให้มีข้อจำกัด เนื่องจากผู้นำมีภารกิจหลายด้าน การนัดหมายในการทำงานของพื้นที่ จำเป็นต้องใช้เวลารวบรวมของผู้นำ
- 7) บางพื้นที่ยังขาดผู้รับผิดชอบหลัก ที่จะขับเคลื่อนเรื่องการบริหารจัดการน้ำของชุมชนที่ต่อเนื่อง
- 8) การสร้างรูปธรรมในพื้นที่ที่มีหลายกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ การกำหนดเลือกหรือเริ่มทำจุดไหนก่อน เป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน และต้องสร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง

5. วางแผนและนัดหมายการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

- 1) จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 16-18 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2565 วางแผนเก็บข้อมูล ตำบลท่าพานันตรวมตัวแล้วกระจายลงพื้นที่ และตำบลป่าเมี่ยงลงพื้นที่เจาะรายหมู่บ้าน
- 2) ทีมกลางลงพื้นที่หนุนเสริม ตำบลป่าเมี่ยง ณ เทศบาลตำบลป่าเมี่ยง วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2565
- 3) จังหวัดน่านลงพื้นที่เก็บข้อมูลให้สมบูรณ์ และเตรียมสร้างความเข้าใจในการเลือกองค์กรผู้ใช้น้ำ 1-2 กลุ่ม เพื่อสร้างรูปธรรมการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

4. หอogyoyภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณคำณ นิมอนงค์ ชวนพี่เลี้ยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือพูดคุย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 จังหวัดอุบลราชธานี

1. ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ/องค์กรผู้ใช้น้ำที่ดีควรเป็นอย่างไร
 - 1) การทำผังก่อนการลงไปเก็บข้อมูล ทำให้เกิดการเปรียบเทียบข้อมูลร่วมกันและรวดเร็วเพิ่มขึ้น
 - 2) การสร้างความเข้าใจและทำให้แกนนำชุมชนเห็นความสำคัญของการมีข้อมูล
 - 3) การทำให้คนในชุมชนทราบปัญหาของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ
 - 4) การใช้ความรู้ (ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำ 6 ด้าน) ควบคู่กับข้อมูลในชุมชนเพื่อใช้ในการดำเนินงานขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชน
2. ทักษะที่จำเป็นที่ต้องพัฒนาและติดตั้งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ
ไม่มี
3. ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนกรอบระบบ TWR/TWP
ไม่มี
4. ปัญหาและอุปสรรค
 - 1) การเก็บข้อมูลของแกนนำชุมชน ควรใช้เยาวชนในชุมชนมาช่วยเก็บข้อมูลในแอปพลิเคชัน
 - 2) การทำงานภายใต้หน่วยงานที่หลากหลาย ทำให้มีความสับสนในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร
5. วางแผนและนัดหมายการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
 - 1) การวางแผนโครงสร้างองค์กรผู้ใช้น้ำและการขับเคลื่อนงาน
 - 2) การทำความเข้าใจเอกสารร่วมกันเพื่อจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ
 - 3) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับแก้ข้อมูล
 - 4) การเก็บข้อมูลของแกนนำชุมชน โดยใช้เยาวชนในชุมชน

4.2 จังหวัดขอนแก่น

1. ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ/องค์กรผู้ใช้น้ำที่ดีควรเป็นอย่างไร
 - 1) เกิดการช่วยเหลือกันในระดับตำบลที่เห็นความเชื่อมโยงของสายน้ำ
 - 2) การมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน
2. ทักษะที่จำเป็นที่ต้องพัฒนาและติดตั้งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ
 - 1) การประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต่าง ๆ
 - 2) การแบ่งบทบาทหน้าที่ให้กับแกนนำชุมชนเป็นผู้เก็บข้อมูลและการบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง
3. ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนกรอบระบบ TWR/TWP
 - 1) การทำให้ข้อมูลชัดเจนเพื่อการสนับสนุนในการกรอบระบบ TWR/TWP อปท.จะเห็นความสำคัญเพิ่มขึ้น
4. ปัญหาและอุปสรรค
 - 1) ความหลากหลายกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีประสบการณ์ในการทำงาน และมีความขัดแย้งกับกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน
 - 2) การทำงานแทนกัน เนื่องจากมีประสบการณ์ในการทำงาน ทำให้งานสำเร็จรวดเร็ว แต่ส่งผลให้ลดกระบวนการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม
5. วางแผนและนัดหมายการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
 - 1) การประสานงานร่วมกับหน่วยงานราชการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนงานในรูปแบบฟังก์ชันของหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ผ่านการเก็บข้อมูลในชุมชน

4.3 จังหวัดสุรินทร์

1. ข้อเสนอต่อการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำชุมชนผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ/องค์กรผู้ใช้น้ำที่ดีควรเป็นอย่างไร
 - 1) การสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนให้เห็นความสำคัญของการเก็บข้อมูล เพื่อการขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำ
2. ทักษะที่จำเป็นที่ต้องพัฒนาและติดตั้งให้กับองค์กรผู้ใช้น้ำ
 - 1) การใช้เทคโนโลยีในการทำงาน

3. ข้อเสนอต่อการพัฒนาระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการออกแบบ TWR/TWP
 - 1) แอปพลิเคชันมีการใช้งานง่ายสะดวกต่อการเก็บข้อมูล ใช้เวลาทำงานลดลง
 - 2) การค้นหาข้อมูลควรขึ้นชื่อที่ต้องการ ไม่ต้องเลือกกดเลือกซ้ำอีกครั้ง
4. ปัญหาและอุปสรรค
 - 1) Internet ไม่แรงพอต่อการอัปโหลดข้อมูล
 - 2) การใช้แอปพลิเคชันของผู้สูงอายุ
5. วางแผนและนัดหมายการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
ไม่มี

ปิดการประชุมเวลา 21.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชินนวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีจัดระบบข้อมูลและการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้นำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

วันที่ 14 มีนาคม 2565 เวลา 13.45 – 15.45 น.

ณ ห้องประชุมเทศบาลตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

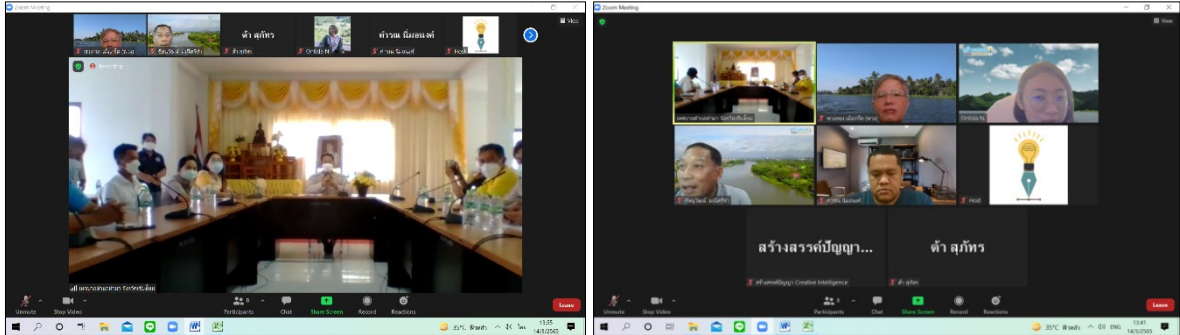
1. นายอุทัย	บุญเทียม	นายกเทศมนตรีตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่
2. นายพิสิษฐ	ชัยวรรณ	แกนนำชุมชน หมู่ 1 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
3. นายมนูญ	สุดาแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 1 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
4. นายนิคม	เตโร	แกนนำชุมชน หมู่ 2 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
5. นายประดิษฐ์	พลหาญ	แกนนำชุมชน หมู่ 2 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
6. นางสาวกวิตา	ธิตะจี	แกนนำชุมชน หมู่ 3 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
7. นายอุ๋นเรื่อน	ชันแก้ว	แกนนำชุมชน หมู่ 4 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
8. นายสุพัฒน์	ธนูทน	แกนนำชุมชน หมู่ 4 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
9. นายเข็มเพชร	วรการ	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
10. นายสมชัย	มีจักรัก	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
11. นายวิฑูร	มโนจันต์	แกนนำชุมชน หมู่ 5 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
12. นายสมศักดิ์	ปินดา	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 6 ตำบลป่าเมี่ยง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
13. ผศ.ดร.ชิตชล	ผลารักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
14. นายทรงยศ	กุลสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
15. นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
16. นายพิทักษ์	เสวิสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
17. นายเดชา	นทีไท	มูลนิธิรักษไทย อำเภอภักดีพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่
18. นายชินนวิวัฒน์	มณีนคริชา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
19. นายคำรณ	นิมมรงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
20. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
21. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
22. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24. นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 13.45 น.

1. กิจกรรมกล่าวทักทายและแนะนำทีมงาน โดย ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ อาจารย์ประจำจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมที่เป็นแกนนำ ท้องที่ ท้องถิ่นของเทศบาลตำบลท่าผา แลคุณเดชา นทีไท มูลนิธิรักษไทย เพื่อความปลอดภัยจึงให้ทุกท่านตรวจ ATK ก่อนเข้าร่วม การประชุม ทำให้การประชุมล่าช้ากว่ากำหนด จากการฝึกอบรมการใช้แอปพลิเคชันและลงมือเก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ ตำบลท่าผา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2565 นั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจโครงการจึงจัดประชุมในวันนี้เพื่อสร้างความเข้าใจเรื่อง

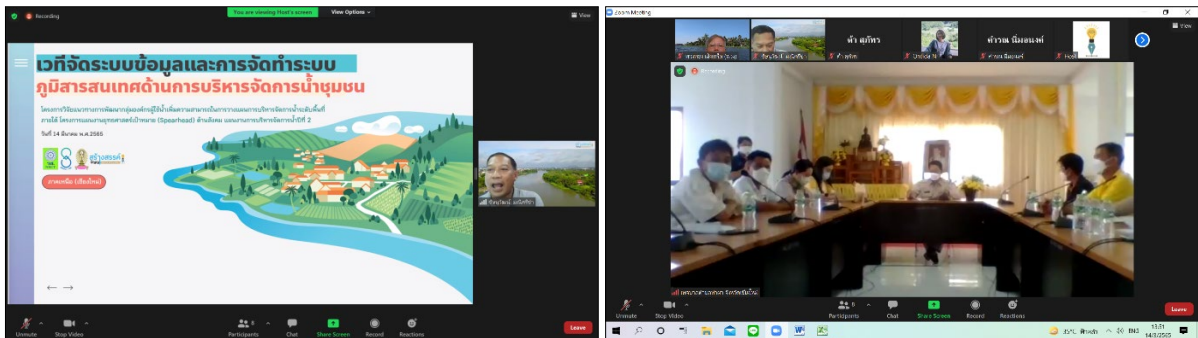
ความสำคัญขององค์กรผู้ใช้น้ำ และมีตัวแทนมูลนิธิริรักษ์ไทยที่มีประสบการณ์การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่มาแลกเปลี่ยนร่วมด้วย พร้อมทั้งให้คุณอุทัย บุญเทียม นายกเทศมนตรีตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวเปิดการประชุม

คุณอุทัย บุญเทียม นายกเทศมนตรีตำบลท่าผา กล่าวขอบคุณที่มิวิจัยและผู้มีประสบการณ์จากทุกพื้นที่ พร้อมทั้งผู้นำชุมชนและหัวหน้าส่วนในวันนี้ เนื่องจากช่วงเช้ามีการประชุมหลายวาระ และในวันที่ 18 มีนาคม 2565 เป็นวันท้องถิ่นไทย ซึ่งในพื้นที่มีการระบาดของโควิด-19 และมีผู้เสียชีวิตเป็นรายที่ 3 เมื่อวานนี้ จึงมีการประชุมเพื่อดูแลอย่างเข้มงวด และขอเปิดการประชุม รวมทั้งขอมอบหมายทีมงานให้ดำเนินการต่อเนื่อง จากนั้น ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ ขอให้คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ นำเสนอชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2. กิจกรรมชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

2.1 เกริ่นนำวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการ

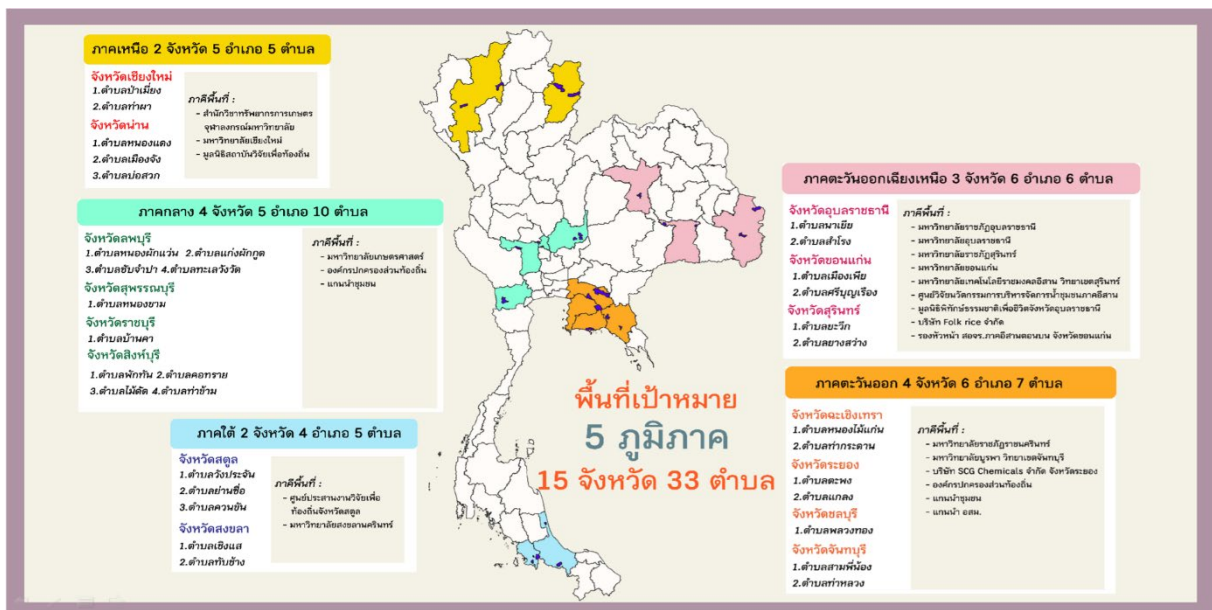

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ทีมวิจัยกลางได้ลงพื้นที่เทศบาลตำบลป่าเมี่ยง เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2565 และเดินทางกลับมาถึงจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 ตรวจพบว่ามีการติดเชื้อโควิด-19 จึงขอพูดคุยครั้งนี้ผ่านโปรแกรมซูมแทนการลงพื้นที่ จากประสบการณ์การดำเนินงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำมากกว่า 20 ปี ทั้งการจัดการน้ำชลประทาน และพื้นที่ชลประทานภายใต้โครงการชลประทานเพื่อท้องถิ่น 84 อ่าง รวมทั้งโครงการแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาท่อทองแดง จังหวัดกำแพงเพชร จึงได้ดำเนินโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ดำเนินงานครอบคลุมทั้ง 5 ภูมิภาค จำนวน 33 ตำบล ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการน้ำได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยมี รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ ที่เป็นประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับทุนและมา

สนับสนุนที่วิจัยตามลำดับ ซึ่งมี พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 เข้ามาเกี่ยวข้อง ผสมผสานกับการจัดการน้ำโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เดิมในภาคเหนือมีแก้มืองแก้มายเข้ามาบริหารจัดการน้ำ แต่จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารจัดการน้ำร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ในช่วงที่ผ่านมาการทำงานอย่างแยกส่วน จึงได้จัดตั้งสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติขึ้นมาเพื่อเป็นหน่วยงานบูรณาการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยมีพลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน

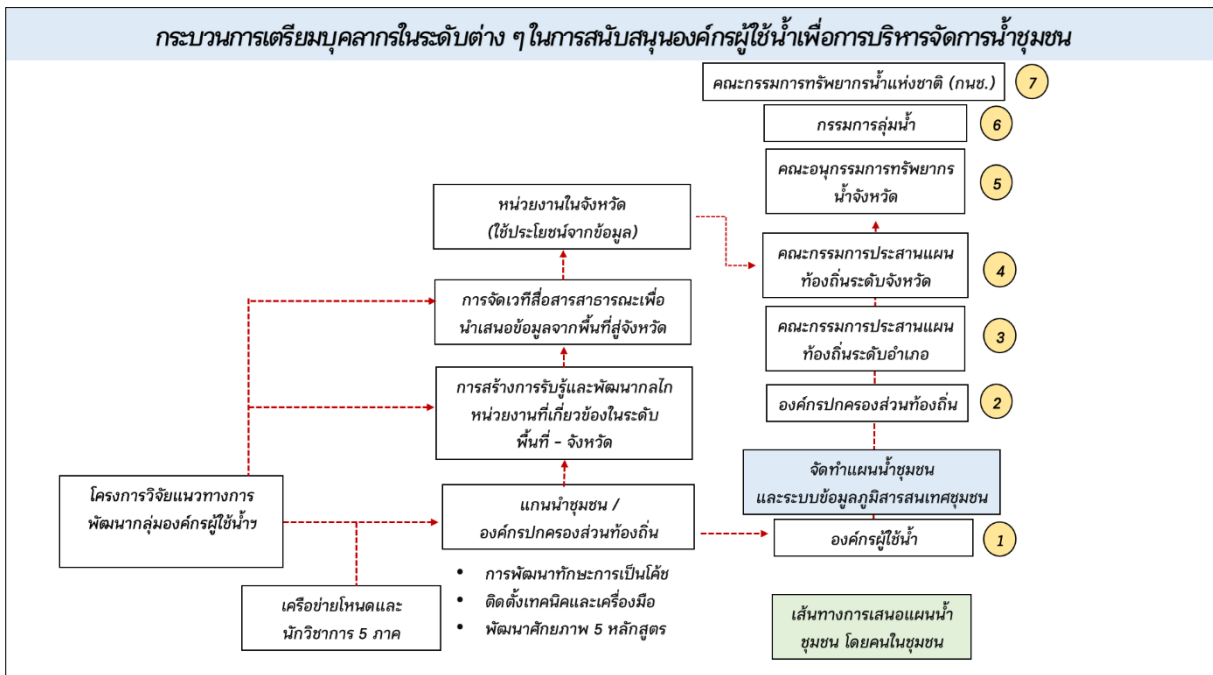

เป้าหมายของโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ผ่านการสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ และนำความรู้ที่ได้ไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ โดยในภาคเหนือทำทั้งหมด 5 ตำบล 5 อำเภอ 2 จังหวัด พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการ 2 ตำบล มี ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นพี่เลี้ยง และจังหวัดน่าน ดำเนินการ 3 ตำบล มี ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล จากสำนักวิชาทรัพยากรการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นพี่เลี้ยง ดังแผนภาพ

2.2 ขั้นตอนการสนับสนุนองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อการบริหารจัดการน้ำชุมชน

ภายใต้ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ทำให้ประเทศไทยมีทั้งหมด 22 กลุ่มน้ำ ตำบลท่าผาอยู่กลุ่มน้ำปิง สาขาแม่แจ่ม ซึ่งภายใต้กฎหมายใหม่จะต้องมีการจัดแจ้งองค์กรผู้ใช้น้ำ มีกระบวนการจัดทำแผนน้ำชุมชน โดยปกติขั้นตอนการจัดทำแผนทั่วไปเพื่อขอรับการสนับสนุนจากท้องถิ่น ดำเนินการตามขั้นตอน 1-4 แต่ถ้าเป็นการจัดทำแผนน้ำชุมชน จะต้องทำ 7 ขั้นตอนเพื่อบรรจุแผนไว้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เริ่มจากการจดทะเบียนเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ หากไม่มีแผนงานจะใช้งบประมาณไม่ได้ เพราะจะต้องมีการจัดทำแผนน้ำระดับตำบลบรรจุไว้ในแผน อปท. ส่งให้อำเภอรับรอง และระดับจังหวัดที่มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มีคณะกรรมการจากภาคประชาชน 3 คน เพื่อบรรจุไว้ในที่แผนจังหวัด ให้กรรมการลุ่มน้ำรับรองแผน และกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่มีพลเอกประวิตร วงศ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีดูแล และกระทรวง ทบวง กรมเพื่อรับทราบแผน ดังแผนภาพ รวมทั้งการจัดทำแผนน้ำเพื่อขอรับการสนับสนุนจากสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติผ่านระบบ Thai Water Plan (TWP) และ Thai Water resource (TWR) สำหรับขั้นตอนการกรอกระบบข้อมูลของเทศบาลตำบลท่าผาได้กรอกระบบข้อมูล TWP เรียบร้อยแล้ว

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวถึงกล่าวถึงการอัปเดตระบบ TWP/TWR ซึ่งต้องมีการกรอกระบบข้อมูลเพิ่มเติมให้เป็นปัจจุบัน เพื่อสนับสนุนการเขียนโครงการได้อย่างเป็นปัจจุบัน

2.3 การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

คุณคำณ นิมอนงค์ กล่าวถึงการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำมีทั้งหมด 7 รูปแบบ คือ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในกลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 ลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1 บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย
- 2 นิติบุคคล ≥ 30 ราย
- 3 ทั้งหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย
- 4 ≥ 30 ราย
- 5 ≥ 30 ราย
- 6 ≥ 30 ราย
- 7 ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

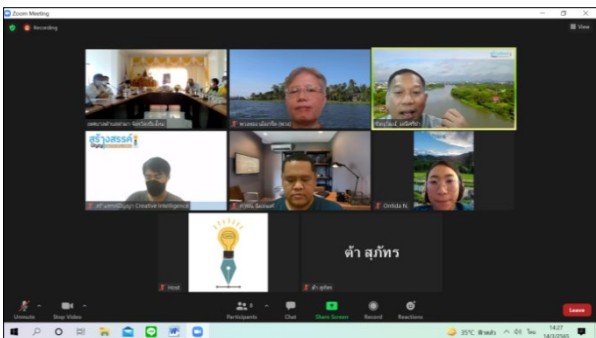
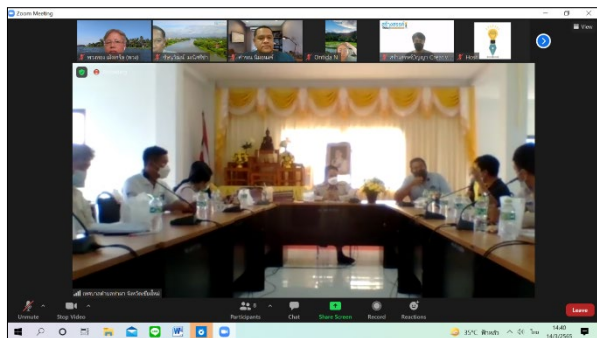
สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่บ้าน
- สามารถเสนอแนะ ให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก สามารถ ทารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไข ปัญหา ร่วมกัน หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้น้ำเสนอเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทน คณะกรรมการลุ่มน้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

สิทธิที่ได้รับจากการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การเป็นกรรมการลุ่มน้ำจะมีสิทธิในการให้หรือไม่ให้ใช้น้ำได้ มีการคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำ แต่ละท่านจะสามารถจดทะเบียนได้เพียง 1 องค์กรผู้ใช้น้ำเท่านั้น เน้นทะเบียนบ้านและลุ่มน้ำที่อยู่เป็นพื้นที่เดียวกัน

บทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำ คือ 1. บริหารกลุ่มสมาชิกของตนเอง 2. เสนอแนะข้อมูลในนามขององค์กรผู้ใช้น้ำไปสู่กรรมการลุ่มน้ำ 3. ใช้ข้อมูลกฎหมายในการแก้ไข/ร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ 4. เป็นตัวแทนคัดเลือกกรรมการลุ่มน้ำ การแก้ปัญหาเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ หากจะให้ภาครัฐทำงาน (อบต./เทศบาล) หากไม่ทำข้อมูล/โครงการ จะไม่สามารถดำเนินการได้ และหากไม่กรอกใส่ระบบจะไม่มีโอกาสรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน ซึ่งตำบลท่าผามีจำนวนประชากร 6,000 กว่าคน จึงสามารถจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำได้

คุณเดชา นทีโท มูลนิธิรักษไทย กล่าวว่า จากประสบการณ์การรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จำนวน 30 คน ขึ้นไป ประกอบด้วย อสม. แกนนำชุมชนฯ หากเทศบาลตำบลท่าผามีการจดทะเบียนหมู่บ้านละ 1 องค์กร จะได้องค์กรผู้ใช้น้ำ 10 องค์กร ครอบคลุมทั้ง 10 หมู่บ้าน เพื่อให้มีน้ำดื่มที่สะอาด ในส่วนของเทศบาลตำบลท่าผาจากการจัดเวทีพูดคุย มีการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกันเพื่อให้แต่ละกลุ่มจัดทำแผนนำเสนอเข้าสู่เทศบาล อำเภอ จังหวัด ดำเนินงานผ่านกลไกท้องถิ่นจะทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกัน โดยแต่ละชุมชนสามารถรวบรวมข้อมูลไว้ที่เทศบาล เจ้าหน้าที่เทศบาลก็จะช่วยกรอกรระบบข้อมูลได้ คุณรัฐ กสิธิกสิกรรม กล่าวเสริมว่า สำหรับพื้นที่ตำบลป่าเมี่ยงควรจัดตั้งทุกหมู่บ้าน เพื่อให้มีแผนน้ำชุมชนที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน

คุณชินวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวสอบถามเพิ่มเติมเรื่องสภาพพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับอุทยานแห่งชาติ ป่าสงวนแห่งชาติ อปท. และไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการดำเนินงาน สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติจะช่วยคลี่คลายกระบวนการดำเนินงานร่วมกันได้ เช่น มีกระบวนการเก็บข้อมูลอย่างมีส่วนร่วม เมื่อเสนอแผนงานโครงการจะได้มีโอกาสได้รับทุนสนับสนุนได้ ภายใต้ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 หน่วยงานระดับจังหวัดสามารถนำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมภายใต้โครงการวิจัยนี้ไปใช้ในการตัดสินใจร่วมกันได้

คุณคาร์ณ นิมอนงค์ กล่าวถึง การเขียนของประมาณสนับสนุนจะต้องสอดคล้องกับ 6 ยุทธศาสตร์ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ การจัดทำระบบภูมิสารสนเทศจึงต้องใช้ข้อมูลในการตัดสินใจในการจัดทำแผนน้ำคุณภาพ เพื่อเตรียมจัดทำแผนน้ำสำหรับปี 2566-2567 ในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก ดังแผนภาพกลุ่มประเภทโครงการและหน่วยงานที่ดำเนินการ ซึ่งวันนี้ทุกท่านจะได้เรียนรู้การจักระบบข้อมูลและการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชนต่อไป สำหรับเทศบาลตำบลท่าผาจะปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ กาแฟ และข้าวนาปี จากข้อมูลสถิติของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เมื่อน้ำไหลมาในพื้นที่จะผ่านไปอย่างรวดเร็วสอดคล้องกับสภาพบริบทพื้นที่ ซึ่งมักไม่มียุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำด้านที่ 6 เรื่องการบริหารจัดการ ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อวางแผนการดำเนินงานร่วมกันได้ โดยจะต้องทราบกลุ่มประเภทโครงการขนาดเล็ก (มีการบริหารจัดการน้ำไม่เกิน 2,000,000 ลบม.) ทั้ง 9 กลุ่ม เพื่อกอกรระบบข้อมูลให้กับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และนำเสนอเข้าสู่หน่วยงานแต่ละกลุ่มได้อย่างต่อเนื่อง

วาระ 3.1 ผลการประชุมคณะกรรมการภายใต้ กษช.		
3.1.4 คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดเล็ก		
กลุ่มประเภทโครงการ และหน่วยงานที่ดำเนินการ		
ประเภทโครงการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. เพิ่มน้ำต้นทุน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ แก้มลิง ชุดสระน้ำ ฝาย ฝายดินน้ำ ฝายชะลอน้ำ ประตูระบายน้ำ เขื่อนทดน้ำ อาคารบังคับน้ำ ฝนหลวง	ชป. ทน. ทศ. สปภ. ปภ. กปภ. อปท. อส. ผล. ปฉ. ทน.	กองทัพบก นทพ.
2. ระบบส่งน้ำ ได้แก่ ระบบส่งน้ำ ระบบกระจายน้ำ	ชป. ทน. ทศ. สปภ. อปท. ทบ.	กองทัพบก นทพ.
3. ปรับปรุงโครงการเดิม ได้แก่ จุดลอกปรับปรุง เพิ่มประสิทธิภาพ ป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง	ชป. ทน. ชน. สปภ. ปภ. กปภ. อปท. จท.	กองทัพบก นทพ.
4. ระบบประปา ได้แก่ ประปา เพิ่มประสิทธิภาพการประปา	กปภ. อปท.	ภาคเอกชน นทพ.
5. น้ำบาดาล ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล อาคารน้ำใต้ดิน	ทบ. สปภ. อปท.	กองทัพบก นทพ.
6. พื้นฟูต้นน้ำ ได้แก่ พื้นฟูป่า	อส. ปฉ. ทศ. สปภ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
7. ระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย	อจน. ศท. ปศ. อปท. สผ.	ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
8. การจัดการน้ำชุมชน ได้แก่ แกะตลิ่งขุดลอกใหม่ แก้มลิง สระพวง และการจัดการน้ำชุมชนในรูปแบบอื่น ๆ	อปท. สสน. อว. ทบ. กสภ. สทช.	มูลนิธิของหลังระ มูลนิธิ อุทกพัฒน์ ภาคเอกชน กองทัพบก นทพ.
9. การจัดการน้ำท่วม ได้แก่ โครงการป้องกันน้ำท่วม เขื่อนป้องกันตลิ่ง	ชป. ทน. จท. ยผ. อปท. ปภ.	กองทัพบก นทพ.

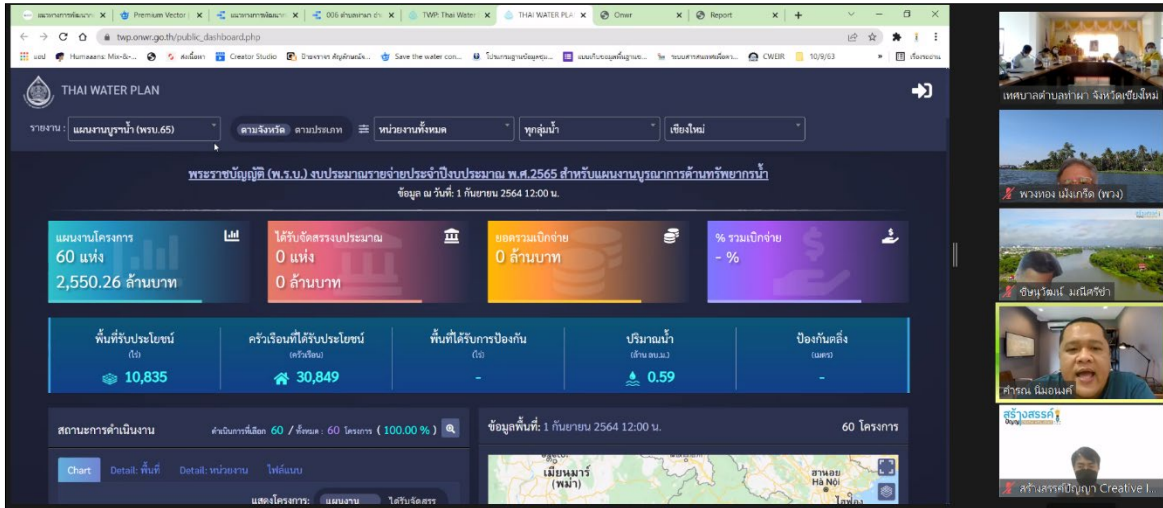
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศไทย (ปี พ.ศ. 2558-2569) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

- 1) ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- 2) ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม
- 3) ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- 4) ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การจัดการคุณภาพน้ำ
- 5) ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ
- 6) ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การบริหารจัดการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

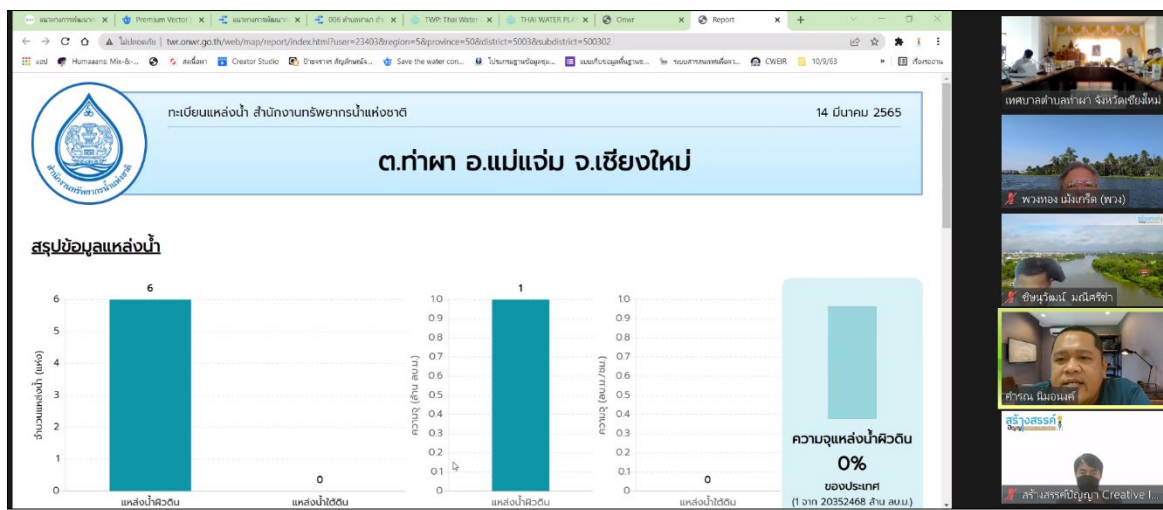
- 1) สามารถดำเนินการจดทะเบียนจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำได้ทุกวันในระบบออนไลน์
- 2) การกรอกระบบ TWP/TWR จะต้องดำเนินการในแต่ละช่วงเวลาตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติกำหนด

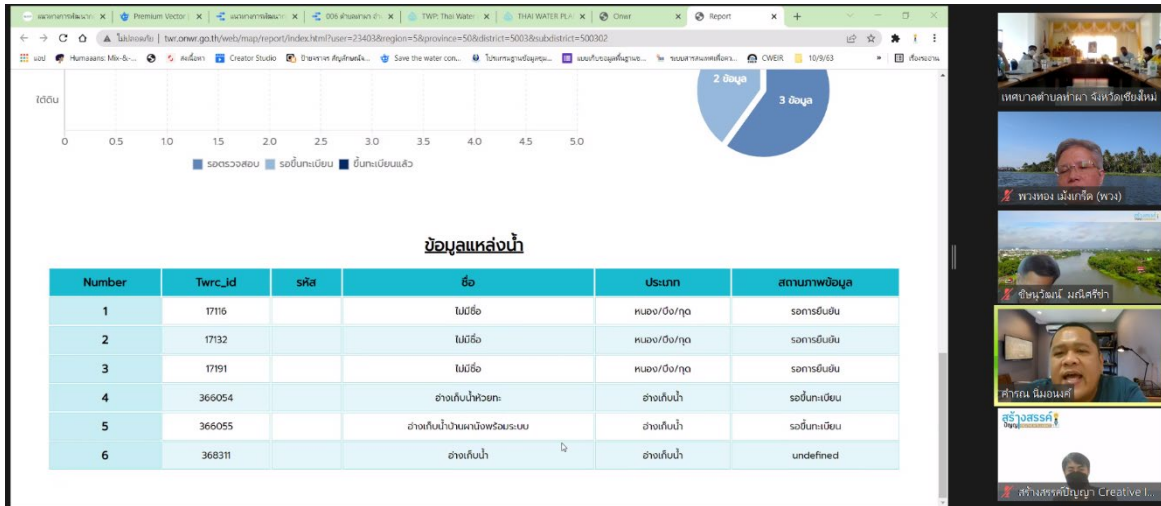
จากระบบข้อมูล TWP มีทั้งหมด 60 โครงการ งบประมาณ 2,550 ล้านบาท ซึ่งจะมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ คริวเรือนที่ได้รับประโยชน์ พื้นที่ที่ได้รับการป้องกัน และจะมีช่วงเวลาให้กรอก ดังนั้น ชุมชนจึงต้องเตรียมจัดทำข้อมูลและแผนน้ำชุมชนไว้รองรับช่วงเวลาที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเปิดระบบให้กรอก

ชื่อโครงการ	หน่วยงาน	จังหวัด	ลักษณะงาน	วงเงินงบฯ (ล้านบาท)	วงเงินงบฯ (ล้านบาท)	เบิกจ่าย (ล้านบาท)	% ความคืบหน้า	ตำแหน่ง
กรมการช่างชลประทานจังหวัดนนทบุรี (งบฯ 21 ล้านบาท) ส่วนที่ 21	กรมชลประทาน	นนทบุรี	การประปาส่วนภูมิภาค	1,651	1,651	0	0	
กรมการช่างชลประทานจังหวัดนนทบุรี (งบฯ 21 ล้านบาท) ส่วนที่ 21	กรมชลประทาน	นนทบุรี	การประปาส่วนภูมิภาค	24.3	24.3	0	0	
โครงการช่วยเหลือจังหวัดเชียงใหม่	กรมชลประทาน	เชียงใหม่	การประปาส่วนภูมิภาค	100	98	0	0	
โครงการช่วยเหลือจังหวัดเชียงใหม่	กรมชลประทาน	เชียงใหม่	การประปาส่วนภูมิภาค	42	42	0	0	
สถานีสูบน้ำดิบประปาจังหวัดเชียงใหม่	กรมชลประทาน	เชียงใหม่	การประปาส่วนภูมิภาค	47,848	47,848	0	0	
สถานีสูบน้ำดิบประปาจังหวัดเชียงใหม่	กรมชลประทาน	เชียงใหม่	การประปาส่วนภูมิภาค	11,668	11,668	0	0	

สำหรับข้อมูล TWR จะเชื่อมโยงกับดาวเทียม GISDA ทำให้เห็นฐานข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน ซึ่งข้อมูลแหล่งน้ำที่ไม่มีชื่อ เนื่องจากยังเข้าไม่ถึงข้อมูลอย่างแท้จริง ดังนั้น ความสำคัญข้อมูลในโครงการนี้ คือ การนำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศไปใช้ในการกรอกรระบบข้อมูล TWP/TWR ได้ร่วมด้วย

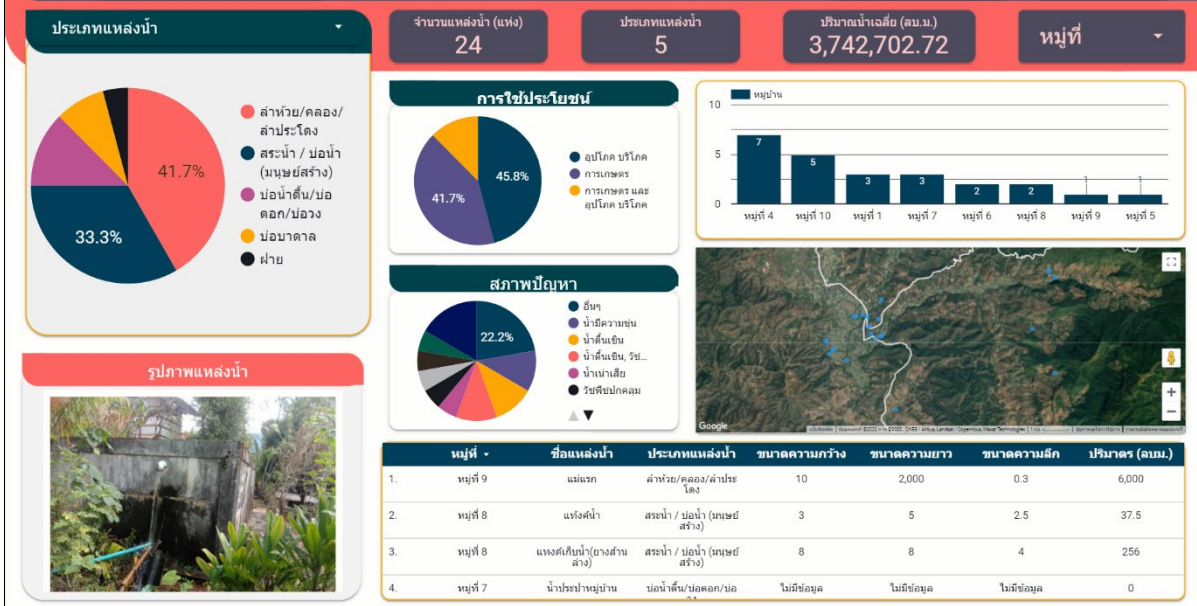

2.4 ระบบภูมิสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำ

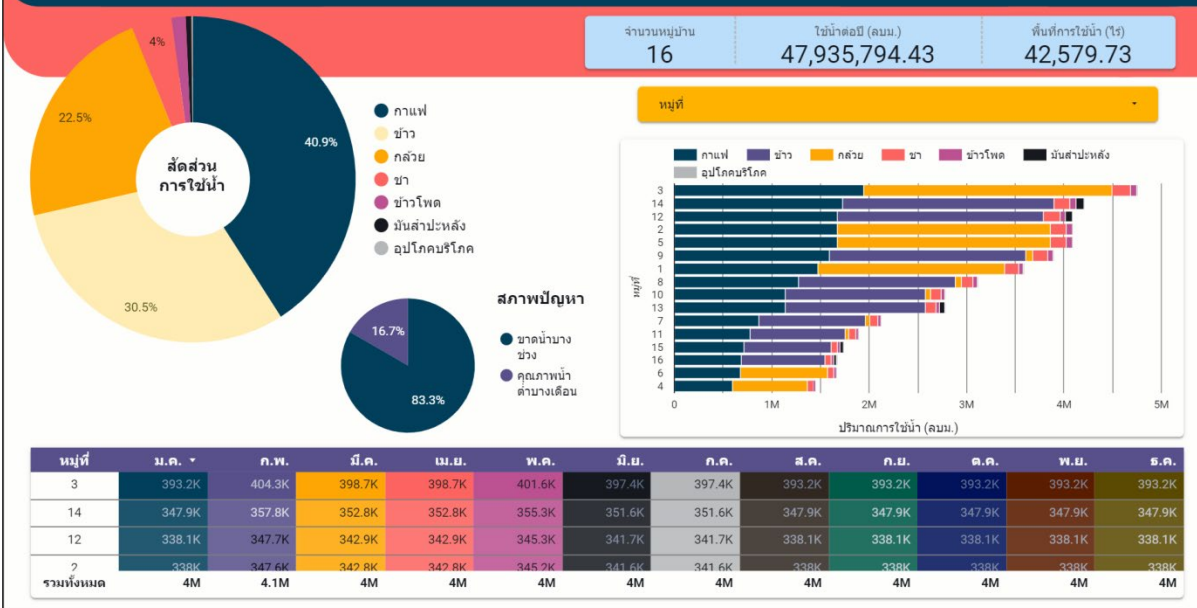
คุณคาร์ณ นิมนองค์ กล่าวว่า ระบบภูมิสารสนเทศการจัดการทรัพยากรน้ำที่ทีมวิจัยร่วมกับคนในชุมชนตำบลท่าผา ดำเนินการนั้น มีทั้งหมด 4 หน้า หน้าที่ 1 บริบทพื้นที่ หน้าที่ 2 แหล่งน้ำในพื้นที่ หน้าที่ 3 ความต้องการการใช้น้ำของพื้นที่ จึงต้องการพื้นที่ทำการเกษตร/การเลี้ยงสัตว์เพื่อนำมาคำนวณการใช้น้ำ และหน้าที่ 4 การจัดการทรัพยากรน้ำ จากข้อมูลจะพบว่าแผนตอบยุทธศาสตร์ที่ 2 เป็นส่วนใหญ่ ทุกท่านสามารถเปิดดูข้อมูลได้ตาม QR Code ด้านล่าง ซึ่งจะมีการอัปเดตข้อมูล ทุกๆ 7 วัน

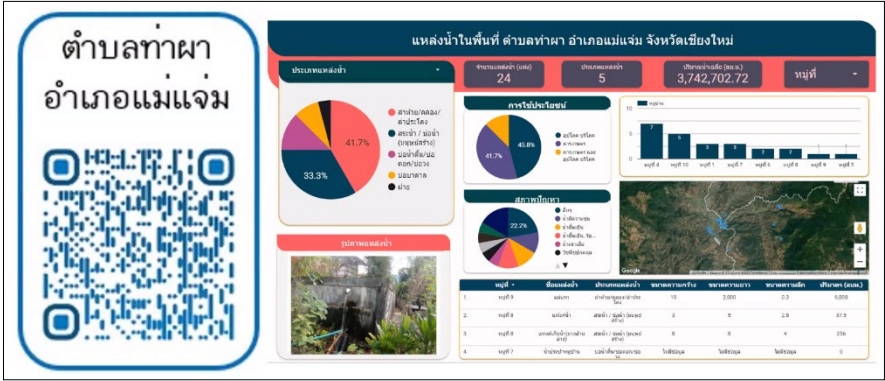
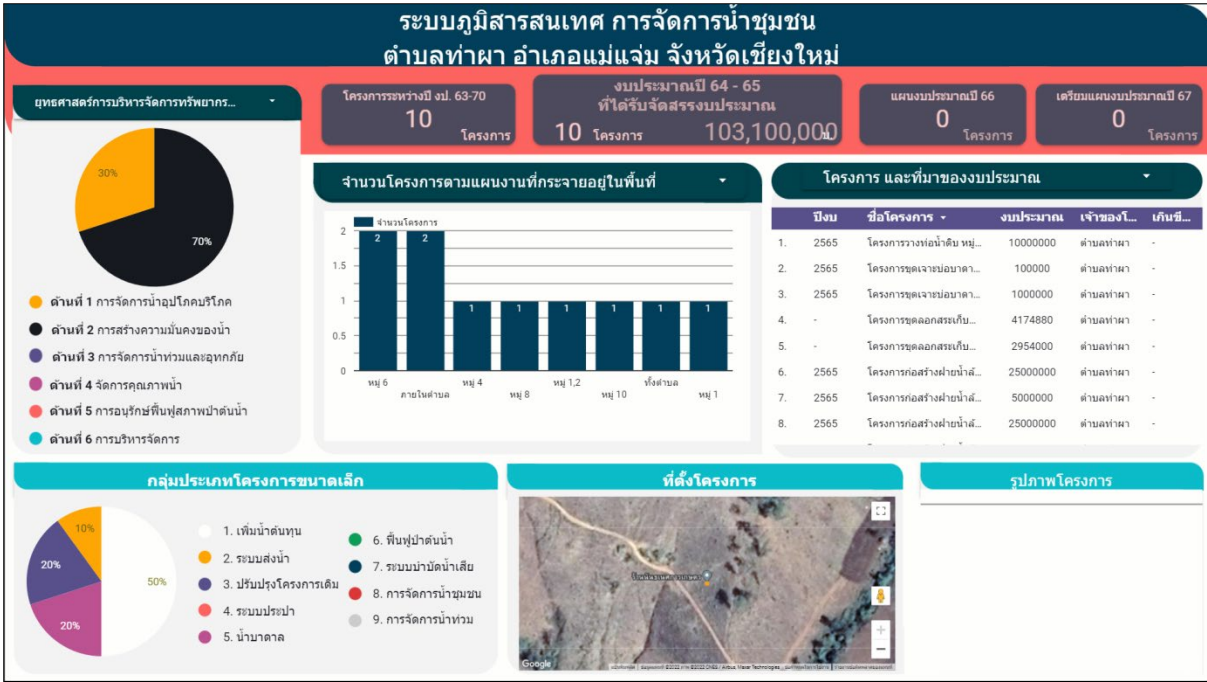

แหล่งน้ำในพื้นที่ ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

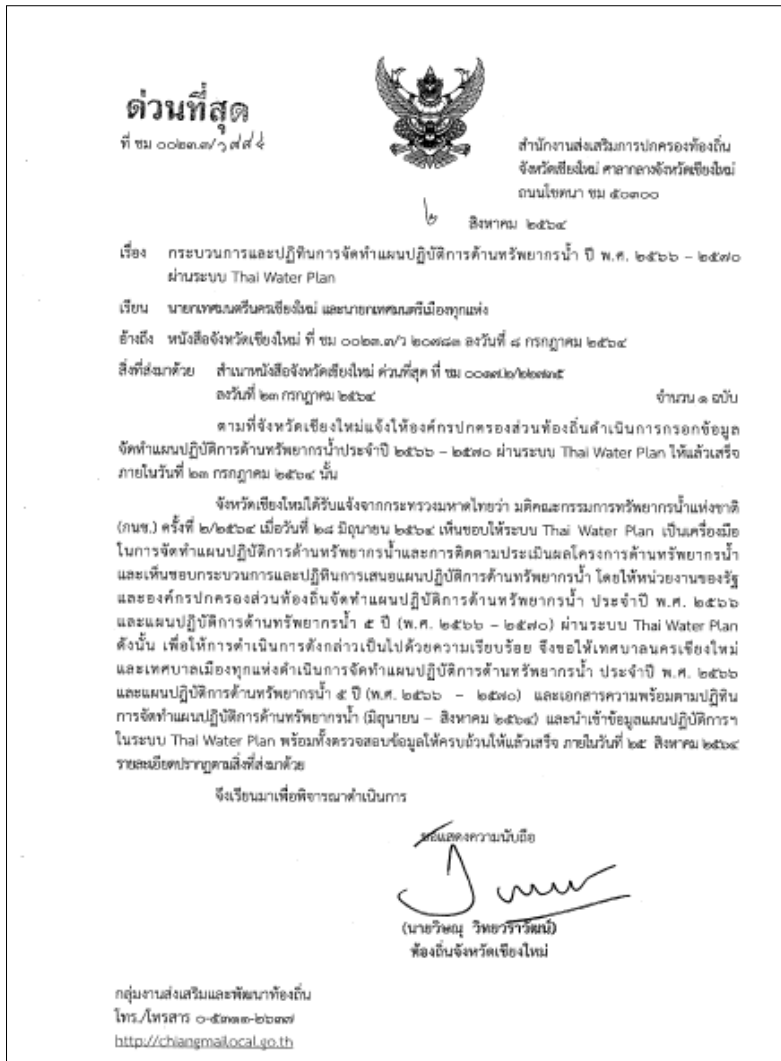

ความต้องการใช้น้ำของ พื้นที่ ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

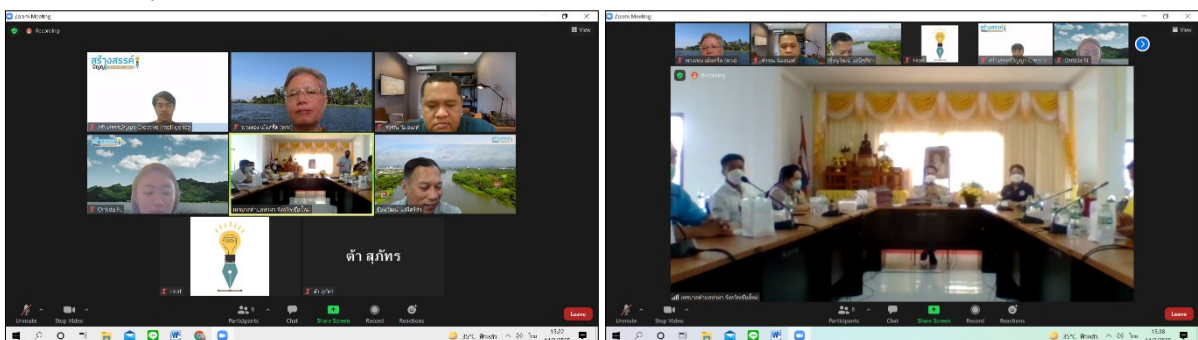

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า สำหรับปี 2566 หากยังไม่ได้จัดทำแผน จะต้องแยกการจัดทำแผนน้ำ 7 ขั้นตอน เพื่อให้ได้รับการบรรจุเข้าสู่แผนท้องถิ่นและนำเสนอคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด กรรมการกลุ่มน้ำ และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ แต่สำหรับปี 2567 จะมาร่วมกันดำเนินงานจัดทำแผนภายในเดือนเมษายน 2565 โดยจังหวัดเชียงใหม่จะมีหนังสือสั่งการให้ดำเนินการเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2564 เรื่องกฎหมายน้ำเป็นเรื่องใหม่ ดังนั้น ขอให้ทุกท่านเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับโครงการวิจัยได้

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ สอบถามเรื่องกองช่างและกองวิเคราะห์นโยบายและแผน ที่จะต้องเป็นที่เลี้ยงให้กับเทศบาล
ตำบลท่าผา เจ้าหน้าที่ อปท.เทศบาลตำบลท่าผา มองว่าเป็นเรื่องใหม่ อยากให้ทีมวิจัยช่วยเป็นที่เลี้ยงให้ทำงานร่วมกัน
คุณชิษณุวัฒน์ มณีนศรีขำ กล่าวว่า ทีมวิจัยส่วนกลาง ทีมที่เลี้ยงจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และแกนนำชุมชน สามารถ
ขับเคลื่อนงานไปด้วยกัน หากมีโครงการที่ตำบลท่าผาสามารถดำเนินการได้ ทีมกลางจะช่วยประสานคณะกรรมการส่วนกลาง
เพื่อให้พื้นที่นำเสนอโครงการได้อย่างถูกต้องทาง หรือเชิญเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติมาให้ความรู้ เพื่อเชื่อมโยง
การทำงานร่วมกัน และมีคณะกรรมการโครงการขนาดเล็กที่ช่วยให้ข้อเสนอแนะต่อการพิจารณาการออกโครงการในระบบ
TWP/TWR ให้ถูกต้องร่วมด้วย

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ กล่าวว่า อยากให้ค่อยๆ เรียนรู้ผ่านการลงมือทำไปด้วยกัน และทีมวิจัยกลางจะมาพูดคุยร่วมกัน หากจะมีคำถามอาจจะต้องลงมือปฏิบัติการก่อน เหมือนกับการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านโปรแกรม Epicollect 5 ซึ่งกระบวนการทำงานจะทำเหมือนกับเทศบาลตำบลป่าเมี่ยง และจะจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำครอบคลุมทุกหมู่เพื่อความเข้าใจการดำเนินงานร่วมกัน เนื่องจากมีความแตกต่างของการบริหารจัดการน้ำแต่ละบริบทพื้นที่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ ทำให้เรียนรู้ไป ทีมวิจัยกลางยังไม่มีความสมบูรณ์ อยู่ระหว่างการพูดคุยกับสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เพื่อหาความรู้ร่วมกัน หากมีประเด็นที่เป็นข้อติดขัดจะได้นำเสนอ สทนช. และเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2565 ได้นำเสนอกับเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่ง สทนช.ภาคเริ่มมีการลงพื้นที่พูดคุยกับท้องถิ่น เรื่องน้ำท้องถิ่นจะต้องเชื่อมโยงกัน สำหรับท้องถิ่นควรบรรจุแผนน้ำชุมชนในยุทธศาสตร์ที่ 6 เรื่องการบริหารจัดการน้ำ อปท.อาจจะตั้งงบประมาณไว้ขับเคลื่อนแผนน้ำในเทศบาลตำบลท่าผา 20,000-30,000 บาท/โครงการ ในการเก็บข้อมูล จัดเวทีพูดคุยเรื่องน้ำ/ข้อมูลเพื่อค้นหาความต้องการการใช้น้ำและแก้ปัญหาภัยพิบัติร่วมกันได้ เป็นแผนบริหารจัดการน้ำชุมชนซึ่งมีความสำคัญมาก

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ มองว่า การบ้านสำคัญ คือ ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรน้ำทั้ง 6 ด้าน ตอบโจทย์การบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ได้หรือไม่ อย่างไร สัดส่วนของยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้านเป็นอย่างไร ทีม อปท.และทีมพี่เลี้ยงจะต้องกลับไปคิดร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

ช่วงท้าย คุณอุทัย บุญเทียม นายกเทศมนตรีตำบลท่าผา กล่าวว่า ต้องขอขอบคุณทีมวิจัยที่มาให้ความรู้ โดยเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการน้ำ ทั้งกิจกรรมและประสบการณ์ที่มีการนำเสนอให้กับกรมชลประทาน เพื่อเป็นประโยชน์กับประชาชน และองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าผาและพื้นที่ใกล้เคียง สำหรับเรื่องการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำดำเนินการให้ครอบคลุมพื้นที่ รวมทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลให้สมบูรณ์ ขอขอบคุณทุกท่านที่มาเข้าร่วมประชุม ขอขอบคุณคุณเดชา นทีไท ที่นำประสบการณ์เรื่องการบริหารจัดการน้ำมาแลกเปลี่ยนร่วมกัน พร้อมกันนี้ ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ กล่าวให้กำลังใจว่าเราจะหาทางออกเพื่อก้าวเดินร่วมกันต่อไป

ปิดการประชุมเวลา 15.45 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการอบรม

การพัฒนาศักยภาพแกนนำตำบลในการเก็บข้อมูลชุมชนแบบมีส่วนร่วม

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้นำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2

วันที่ 29 เมษายน 2565 เวลา 09.15 – 13.30 น.

ณ องค์การบริหารส่วนตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

1. นายตระกูล	สว่างอารมณ์	กำนันตำบลพลวงทอง อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี
2. นายสันติธรรม	สว่างอารมณ์	แกนนำชุมชนตำบลพลวงทอง อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี
3. นางสาวจุฑาทิพ	จิตรหาญ	แกนนำชุมชนตำบลพลวงทอง อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี
4. นายเชาวฤทธิ์	มณีสร้อย	แกนนำชุมชนตำบลพลวงทอง อ.บ่อทอง จ.ชลบุรี
5. นางจันทร์เพ็ญ	เจียมบุญศรี	แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา
6. นางสาวเตือนใจ	แซ่อั้ง	แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา
7. นายอำนาจ	นามกร	แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา
8. นายวิทสันติ	หอมงาม	แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา
9. นางสาวประกายพริก	พะณัฐรัมย์	แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา
10. นายนิพัทธ์	ศรีสมเขียว	แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา
11. นางอริยญา	ศรีสมเขียว	แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา
12. นายสัมฤทธิ์	ศรีอ่ำ	แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา
13. นายวินัย	สุวรรณไตร	แกนนำชุมชนตำบลหนองไม้แก่น อ.แปลงยาว จ.ฉะเชิงเทรา
14. นายนิพัทธ์	เสืออ่ำ	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
15. นายสมควร	ศรีรัตน์ะ	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
16. นางโนรี	สิงห์แก้ว	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
17. นายเสถียร	นามไธสง	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
18. นายเกียรติศักดิ์	พานิช	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
19. นางพจณี	จิตสำราญ	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
20. นางละมัย	สีหะบุตร	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
21. นางเกสร	คำนิล	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
22. นางอุตร	แก้วประกาย	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
23. นายชัยกบิน	ศรีศักดิ์นอก	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
24. นายสุธรรม	นามโท	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
25. นายสมร	มิทิจิตต์	แกนนำชุมชนตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
26. นางสาวฉวีวรรณ	พิมพ์พิมน์	พี่เลี้ยง/แกนนำตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
27. นายกิจเจริญ	บุญรอด	พี่เลี้ยง/แกนนำตำบลท่ากระดาน อ.สนมชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา
28. นางสาวนิตดา	รุ่งแสง	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชชนครินทร์
29. นางสาวสินีนารถ	เริ่มลาวรรณ	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชชนครินทร์
30. นายชินนุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
31. นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
32. นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
33. นางสาววีวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.15 น.

1. กิจกรรมเตรียมความพร้อมและจัดบรรยากาศการเรียนรู้

คุณกิจเจริญ บุญรอด กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วม และต้อนรับชุมชนจาก 3 พื้นที่ คือ ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา และตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา วันนี้ได้รับความอนุเคราะห์จากว่าที่ร้อยเอกวัชรชัย โฉมอินทร์ ปลัดองค์การตำบลส่วนตำบลท่ากระดาน ในการเข้าร่วมประชุมและอนุเคราะห์สถานที่ประชุม เพื่อให้ทั้ง 3 ตำบล มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน พร้อมกันนี้ขอเชิญว่าที่ร้อยเอกวัชรชัย โฉมอินทร์ ปลัดองค์การตำบลส่วนตำบลท่ากระดาน กล่าวต้อนรับ

ว่าที่ร้อยเอกวัชรชัย โฉมอินทร์ ปลัดองค์การตำบลส่วนตำบลท่ากระดาน กล่าวว่า วันนี้นายก อบต.ติดภารกิจลบก ผักตบชวา จึงรับหน้าที่ต้อนรับที่มิววิจัยจากภายนอก ทีมนักวิชาการจาก มจร. และพี่น้องอีก 2 ตำบล ในจังหวัดฉะเชิงเทราและจังหวัดชลบุรี จากการได้รับการประสานงานจากคุณกิจเจริญ บุญรอด ก็เห็นความสำคัญเรื่องการจัดการน้ำ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีคำขวัญแม่น้ำบางปะกงคือแหล่งชีวิต ทุกคนต้องใช้น้ำและน้ำส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของเราอย่างต่อเนื่อง ตำบลท่ากระดานมีพื้นที่ติดกับรอยต่อ 5 จังหวัด ในพื้นที่มีอุทยานแห่งชาติป่าเขาอ่างฤๅไนเป็นป่าต้นน้ำของแม่น้ำบางปะกง ตำบลท่ากระดานยินดีและดีใจที่ได้เป็นตำบลนำร่องจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำของชุมชน โดยปกติ อบต. มีการใช้งบประมาณในการจัดการน้ำ มีหน่วยงานรับผิดชอบแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลายหน่วยงานอำนวยความสะดวกแก่ไขปัญหาความเดือดร้อน ทำให้พวกเราได้มาร่วมกันปรึกษาหารือยินดีที่ตำบลท่ากระดานเป็นพื้นที่นำร่องในการจัดทำแผนน้ำจากทั้งหมด 33 ตำบล ทุกภูมิภาค

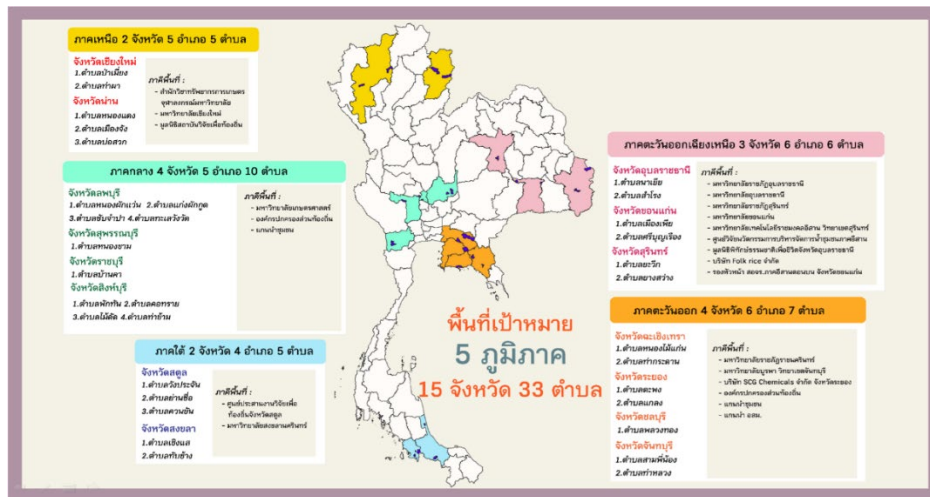

จากนั้น คุณกิจเจริญ บุญรอด แนะนำทีมวิจัยจาก บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด อ.วนิดา รุ่งแสง และ อ.สินีนาด เริ่มลาวรรณ จากคณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชชนครินทร์ และทีมแกนนำในจังหวัดฉะเชิงเทรา พร้อมทั้งเชิญ คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ชี้แจงเป้าหมายการจัดประชุม

2. กิจกรรมชี้แจงเป้าหมายการจัดประชุม

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ กล่าวไว้ภายใต้โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ ดำเนินงานครอบคลุมทั้ง 5 ภูมิภาค จำนวน 33 ตำบล 14 จังหวัด ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน เพื่อเป็นตัวอย่างในการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งผู้ให้ทุนโครงการนี้ คือ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

โดยมี รศ.ดร.สุจิต คุณธนกุลวงศ์ ที่เป็นประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที 2 จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นผู้รับทุนและมาสนับสนุนที่วิจัยตามลำดับ ซึ่งทีมวิจัยมาจากบริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เป็นธุรกิจเพื่อสังคมและรับทุนมาดำเนินงานทั่วประเทศ เดิมทำงานที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เปลี่ยนสถานภาพเป็นสำนักงานคณะกรรมการวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทว.) และอยู่ในกระทรวง อว. เช่นเดียวกับ อ.วนิดา รุ่งแสง อ.สินีนาด เริ่มลาพรรค จากคณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชนครินทร์ ที่มาทำงานร่วมกัน สำหรับการดำเนินงานในภาคตะวันออกมีทั้งหมด 4 จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง ครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ 7 ตำบล ดังรายละเอียดในแผนภาพ

การดำเนินโครงการวิจัยแนวทางการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ จะมี พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 และการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป้าหมายของโครงการ คือ เพื่อสร้างรูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่ 5 ด้าน ดังแผนภาพ เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 ทำให้ทีมวิจัยไม่ได้ลงพื้นที่ภาคตะวันออก มีเพียงการประชุมผ่านระบบออนไลน์ โดยมีคุณกนกเจริญ บุญรอด และแกนนำชุมชนเข้าร่วมประชุมด้วย

อย่างไรก็ตาม จากการสอบถามผู้เข้าร่วมและตรวจในระบบของ สทนช. พบว่า ตำบลพลวงทอง ตำบลท่ากระดาน และตำบลหนองไม้แก่น ยังไม่ได้จดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) และในกระบวนการ

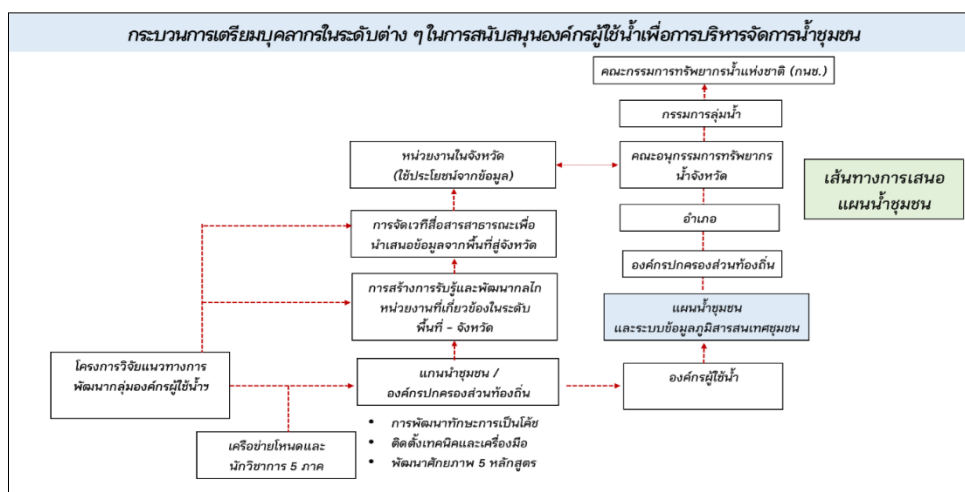
ทำงานเรื่องน้ำ มียุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ยุทธศาสตร์ที่ 3 การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการคุณภาพน้ำ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน พื้นที่ป่าต้นน้ำ และยุทธศาสตร์ที่ 6 การบริหารจัดการ ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน รวมทั้งต้องมีการเตรียมการ เช่น หากจะสร้างอ่างเก็บน้ำ มีการขออนุญาตใช้พื้นที่หรือยัง เป็นต้น คนในชุมชนมักมุ่งขอรับการสนับสนุนงบประมาณจาก อบต. เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ หากเป็นโครงการขนาดใหญ่และมีงบประมาณมาก จะต้องประสานสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ตามลำดับ ที่ผ่านมามีแผนการจัดการน้ำมักไม่มียุทธศาสตร์ที่ 4, 5, 6 ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคุณภาพน้ำ การอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ และที่สำคัญ คือ การบริหารจัดการ

วาระ 3.1 ผลการประชุมคณะกรรมการภายใต้ กษ.		
3.1.4 คณะกรรมการขับเคลื่อนโครงการขนาดใหญ่		
ประเภทโครงการ	หน่วยงานหลัก	หน่วยงานสนับสนุน
1. เขื่อนกักเก็บน้ำ ได้แก่ เขื่อนกักเก็บน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ เขื่อนกักเก็บน้ำ	ชป. ทน. พต. สป.ก. นก. กป.ก. ชลประทาน อส. สส. ป.บ. ทน.	กองทัพบก. นทท.
2. ระบบชลประทาน ได้แก่ ระบบชลประทาน ระบบชลประทาน ระบบชลประทาน ระบบชลประทาน ระบบชลประทาน ระบบชลประทาน ระบบชลประทาน	ชป. ทน. พต. สป.ก. ชลประทาน , ทน.	กองทัพบก. นทท.
3. บริเวณลุ่มน้ำ ได้แก่ บริเวณลุ่มน้ำ บริเวณลุ่มน้ำ บริเวณลุ่มน้ำ บริเวณลุ่มน้ำ บริเวณลุ่มน้ำ บริเวณลุ่มน้ำ บริเวณลุ่มน้ำ บริเวณลุ่มน้ำ	ชป. ทน. พต. สป.ก. นก. กป.ก. ชลประทาน	กองทัพบก. นทท.
4. ระบบประปา ได้แก่ ระบบประปา ระบบประปา ระบบประปา ระบบประปา ระบบประปา ระบบประปา ระบบประปา ระบบประปา	กป.ก. ชลประทาน	ภาคเอกชน นทท.
5. น้ำบาดาล ได้แก่ แหล่งน้ำบาดาล แหล่งน้ำบาดาล แหล่งน้ำบาดาล แหล่งน้ำบาดาล แหล่งน้ำบาดาล แหล่งน้ำบาดาล แหล่งน้ำบาดาล แหล่งน้ำบาดาล	ทน. สป.ก. ชลประทาน	กองทัพบก. นทท.
6. พื้นที่ป่าต้นน้ำ ได้แก่ พื้นที่ป่าต้นน้ำ พื้นที่ป่าต้นน้ำ พื้นที่ป่าต้นน้ำ พื้นที่ป่าต้นน้ำ พื้นที่ป่าต้นน้ำ พื้นที่ป่าต้นน้ำ พื้นที่ป่าต้นน้ำ	อส. เช่น ชลประทาน , สป.ก.	ภาคเอกชน กองทัพบก. นทท.
7. ระบบบำบัดน้ำเสีย ได้แก่ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดน้ำเสีย	อจน. ศส. ป.บ. ชลประทาน	ภาคเอกชน กองทัพบก. นทท.
8. การจัดการน้ำชุมชน ได้แก่ การจัดการน้ำชุมชน การจัดการน้ำชุมชน การจัดการน้ำชุมชน การจัดการน้ำชุมชน การจัดการน้ำชุมชน การจัดการน้ำชุมชน การจัดการน้ำชุมชน การจัดการน้ำชุมชน	ชลประทาน , อจ. ทน. กสท. สทท.	มูลนิธิ/ภาคเอกชน/องค์กร มูลนิธิ อุทกพิบัติ ภาคเอกชน กองทัพบก. นทท.
9. การจัดการน้ำท่วม ได้แก่ โครงการป้องกันน้ำท่วม โครงการป้องกันน้ำท่วม โครงการป้องกันน้ำท่วม โครงการป้องกันน้ำท่วม โครงการป้องกันน้ำท่วม โครงการป้องกันน้ำท่วม โครงการป้องกันน้ำท่วม	ชป. ทน. พต. อจ. ชลประทาน	กองทัพบก. นทท.

ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ (ปี พ.ศ. 2558-2569) ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

- ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย
- ยุทธศาสตร์ที่ 4 : การจัดการคุณภาพน้ำ
- ยุทธศาสตร์ที่ 5 : การอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดินพื้นที่ป่าต้นน้ำ
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 : การบริหารจัดการ

นอกจากนี้ การจัดทำแผนน้ำเริ่มจากการจดทะเบียนเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำ มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำ หากไม่มีแผนงานจะใช้งบประมาณไม่ได้ เพราะต้องมีแผนน้ำระดับตำบลบรรจุไว้ใน อปท. ส่งให้อำเภอรับรอง และระดับจังหวัดที่มีอนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน มีคณะอนุกรรมการจากภาคประชาชน 3 คน เพื่อบรรจุไว้ในแผนจังหวัด ให้กรรมการลุ่มน้ำรับรองแผน และกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติที่มีพลเอกประวิตร วงศ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรีดูแล และกระทรวง ทบวง กรมเพื่อรับทราบแผน ซึ่งหากไม่ทราบขั้นตอนการเสนอแผนน้ำชุมชนจะเป็นข้อจำกัด ทำให้ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการน้ำ ต่อไปนี้รหัสการกรอกโครงการจะอยู่ที่เจ้าหน้าที่ อบต. เพื่อกรอกของงบประมาณสนับสนุน วันนี้จึงชวนมาทำแผนน้ำตำบล บรรจุเข้า อปท. เพื่อส่งขอรับการสนับสนุน

ดังนั้น การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำจึงมีความสำคัญ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ประเทศไทยมีทั้งหมด 22 กลุ่มน้ำ ตำบลแปลงยาวและตำบลท่ากระดานอยู่กลุ่มน้ำบางปะกง ส่วนตำบลพลวงทองอยู่กลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งภายใต้กฎหมายใหม่จะต้องมีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำมีทั้งหมด 7 รูปแบบ คือ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำในกลุ่มน้ำเดียวกัน จากการรวมตัวกัน 30 ราย ขึ้นไป ใน 7 ลักษณะ คือ 1. บุคคลธรรมดา 2. นิติบุคคล 3. ห้างหุ้นส่วนสามัญ 4. บุคคลธรรมดา นิติบุคคล และห้างหุ้นส่วนสามัญ 5. บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล 6. บุคคลธรรมดาและห้างหุ้นส่วนสามัญ และ 7. นิติบุคคลและห้างหุ้นส่วนสามัญ ดังแผนภาพ

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 กลุ่มน้ำทั่วประเทศ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดกลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎหมายรองในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติองค์กรผู้ใช้น้ำ

1
บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย

2
นิติบุคคล ≥ 30 ราย

3
ห้างหุ้นส่วนสามัญ ≥ 30 ราย

4 + + ≥ 30 ราย

5 + ≥ 30 ราย

6 + ≥ 30 ราย

7 + ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งตัวแทน ๑ คน รวบรวมเอกสารหลักฐานทั้งหมดยื่นคำขอจดทะเบียน ก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในหมู่บ้าน

สามารถเสนอแนะ ให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรน้ำในเขตกลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับในการรักษามลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก สามารถ **หารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา** ร่วมกัน หากมีกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้ยื่นเสนอเรื่องร้องทุกข์ต่อคณะกรรมการกลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้

กรรมการกลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็นกรรมการผู้แทนคณะกรรมการกลุ่มน้ำ ในคณะกรรมการทรัพยากรแห่งชาติ (กนช.) ทั่วประเทศมีจำนวน 4 คน

สิทธิที่ได้รับจากการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ

การเป็นกรรมการกลุ่มน้ำจะมีสิทธิ์ในการให้หรือไม่ให้ใช้น้ำได้ มีการคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ แต่ละท่านจะสามารถจดทะเบียนได้เพียง 1 องค์กรผู้ใช้น้ำเท่านั้น เน้นทะเบียนบ้านและกลุ่มน้ำที่อยู่เป็นหลัก

บทบาทขององค์กรผู้ใช้น้ำ คือ 1. บริหารกลุ่มสมาชิกของตนเอง 2. เสนอแนะข้อมูลในนามขององค์กรผู้ใช้น้ำไปสู่กรรมการกลุ่มน้ำ 3. ใช้ข้อกฎหมายในการแก้ไข/ร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านองค์กรผู้ใช้น้ำ เนื่องจากมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ 4. เป็นตัวแทนคัดเลือกกรรมการกลุ่มน้ำ การแก้ปัญหาเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำจะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนในการแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำ หากจะให้ภาครัฐทำงาน (อบต./เทศบาล) หากไม่ทำข้อมูล/โครงการ จะไม่สามารถดำเนินการได้ และหากไม่กรอกใส่ระบบจะไม่มีโอกาสรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงาน

ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค มี 4 ภาค สามารถจดทะเบียนกรอกรายชื่อบัตรประชาชนยื่นผ่านระบบคอมพิวเตอร์ใน สทนช. หรือเตรียมเอกสารไปยื่นที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ หลังจากนั้น สทนช. จะตรวจสอบความถูกต้อง ทำใบขึ้นทะเบียนให้ และต้องมีการประชุมอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง สรุปรายงานส่ง สทนช.

3 ช่องทางยื่นคำขอจดทะเบียน

ยื่นออนไลน์
<https://twuo.onwr.go.th>

ยื่นทางไปรษณีย์
สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
อาคารจตุรภาค เลขที่ 89/170
หมู่ 3 ถนนวิภาวดีรังสิต
แขวงตลาดบางเขน เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร 10210

ยื่นด้วยตนเอง
กทม. : สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
อาคารจตุรภาค ถ.วิภาวดีรังสิต
จังหวัดอื่น : สำนักงานทรัพยากรน้ำ
แห่งชาติภาค 1-4

เจ้าปาง สระบุรี ขอนแก่น และสุราษฎร์ธานี

ดังนั้น องค์กรผู้ใช้น้ำต้องจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำบรรจุไว้ใน อบต./เทศบาล 1 เล่ม แยกออกจากแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต./เทศบาล สามารถส่งแผนไปยังกรรมการประสานแผนระดับอำเภอ กรรมการแผนน้ำระดับจังหวัด หากจะขอรับการสนับสนุนจาก สททช. นายช่าง อบต. จะต้องเป็นผู้กรอกระบบ Thai Water Plan (TWP) ซึ่งช่วงที่เปิดมาเปิดรับโครงการช่วงวันที่ 20 - 27 เมษายน 2565 หากไม่มีการเตรียมข้อมูลไว้จะกรอกไม่ทัน ซึ่งในวันนี้จะได้ชวนทุกท่านมาทดลองกรอกระบบ TWP ร่วมด้วย

3. กิจกรรมทบทวนข้อมูลด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน ผ่านระบบภูมิสารสนเทศ data studio เทียบเคียงข้อมูล TWR และ TWP

คุณศิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า จากการกรอกระบบ TWP การบริหารจัดการน้ำของประเทศ โดยเจ้าหน้าที่ อบต./เทศบาลเป็นผู้กรอกระบบ และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นมีการส่งหนังสือด่วนที่สุดมาวันที่ 19 เมษายน 2565 และให้กรอกระบบวันที่ 20 - 26 เมษายน 2565 ดังกล่าว ดังนั้น การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตามแบบฟอร์ม สททช.004 จึงมีความสำคัญ

ด่วนที่สุด
ที่ นว ๑๕๐๖/๒๕๖๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง การจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ และการกำกับน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นว ๑๕๐๖/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๕
๒. หลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อเสนอโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน และการกำกับน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้จัดประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ และการกำกับน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การจัดทำแผนงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ และการกำกับน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ขอให้จังหวัดแจ้งองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นหากมีงบประมาณส่งที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำและมีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาให้เสนอแผนงานโครงการตามหลักเกณฑ์และแนวทางการดังกล่าว โดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้ทำการนิรโทษ Thai Water Plan เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดแผนงานโครงการ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๘.๓๐ น. ถึงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๖.๓๐ น. รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเชษฐ์ เหมนิลแก้วกุล)
ผู้อำนวยการกองแผนงาน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารท้องถิ่น
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
โทร. ๐-๒๕๒๕-๕๐๐๐ ต่อ ๕๑๕๕ โทรสาร ๐-๒๕๒๕-๖๒๓๕
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ sarabandja.go.th

ด่วนที่สุด
ที่ นว ๑๕๐๖/๒๕๖๕

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขที่ ๒๐๑๕๕
วันที่ 20 เม.ย. 2565
เวลา 10:01

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๘๙/๑๖๘-๑๓๐ ถนนวิภาวดีรังสิต
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง การจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ และการกำกับน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

อ้างถึง หนังสือสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นว ๑๕๐๖/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย หลักเกณฑ์และแนวทางการโครงการ ฯ

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สททช.) ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติได้จัดประชุมชี้แจงหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อเสนอแผนงานโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๕ และการกำกับน้ำเพื่อฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๕/๒๕๖๖ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๕ รายละเอียดดังนี้

ในกรณี สททช. จัดประชุมอนุเคราะห์ท่าน โปรดแจ้งองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นในชุดจังหวัดพิจารณา ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ซึ่งมีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาตามหลักเกณฑ์และแนวทางการดังกล่าว ขอให้เสนอแผนงานโครงการตามระบบการชี้แจงตามระยะเวลาที่กำหนด โดย สททช. ได้ทำการนิรโทษ Thai Water Plan เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดแผนงานโครงการตั้งแต่วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๕ เวลา ๐๘.๓๐ น. ถึงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ เวลา ๑๖.๓๐ น. รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย CR เอกสารที่ประกอบด้วยเอกสาร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุชาติ พิพัฒน์ผล)
เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

กองวิเคราะห์โครงการและงบประมาณ
กลุ่มแผนงานและโครงการ
โทร. ๐ ๒๕๒๕ ๕๑๕๐
โทรสาร ๐ ๒๕๒๕ ๕๑๕๕

<https://bit.ly/3G1H49X>

การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561

รายละเอียดแบบฟอร์ม สทช.004

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)	(30)	(31)
ลำดับ	หน่วยงานต้นสังกัด	ชื่อแผนงาน / โครงการ / รายการ	ประเภทโครงการ		แผนแม่บทน้ำภาคยุทธศาสตร์	สถานที่ดำเนินการ					ความพร้อมการดำเนินการ				ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์* (กรณ้อย่างน้อย 1 ช่อง)		การดำเนินการโครงการ				ลำดับระดับจังหวัด	ลำดับระดับกลุ่มน้ำ	ลำดับระดับประเทศ	Project ID	GFMS Code					
			กิจกรรม	ลักษณะงาน		ที่ตั้ง	พิกัด	ชื่อผู้นำ	ได้รับอนุญาตใช้พื้นที่	แบบบูรณาการ	ประเภท	งบ.ม.	ครุภัณฑ์	เดือน-ปี เริ่ม	เดือน-ปี สิ้นสุด	วงเงิน (บาท)	ร่าง พ.ร.บ. จัดสรร (บาท)	ขอตั้ง (บาท)	ได้รับ จัดสรร (บาท)											
																				หมู่ที่						หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat
1	เทศบาลตำบล	โครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งแม่น้ำยาวบ้านโพนหินสระวัดก	ก่อสร้างใหม่	ป้องกันกำจัด	3.23	6	โพนหินสระวัดก	โพนหิน	ท่า	บ้าน	18.212150	99.330963	วัง	แม่น้ำวังตอนกลางส่วนที่ 2	1	4	4	400	20,000	825	06-2565	10-2566	654,000						CNGALG8850007203	

- ลำดับของโครงการ
- หน่วยงานดำเนินการ
- ชื่อโครงการ (ระบุชื่อที่สามารถสื่อวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจน)
- กิจกรรม (ดูได้จากตารางรายละเอียดกิจกรรมและลักษณะงาน)
- ลักษณะงาน (ดูได้จากตารางรายละเอียดกิจกรรมและลักษณะงาน)
- แผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์ (ดูได้จากตารางแผนแม่บทน้ำ/กลยุทธ์)
11. ระบุที่ตั้งของโครงการ (หมู่, หมู่บ้าน, ตำบล, อำเภอ และจังหวัด)
- 12-13. ระบุพิกัด Lat, Long ของโครงการ
- 14-15. ระบุผู้นำหลักและผู้นำสาขาของโครงการ

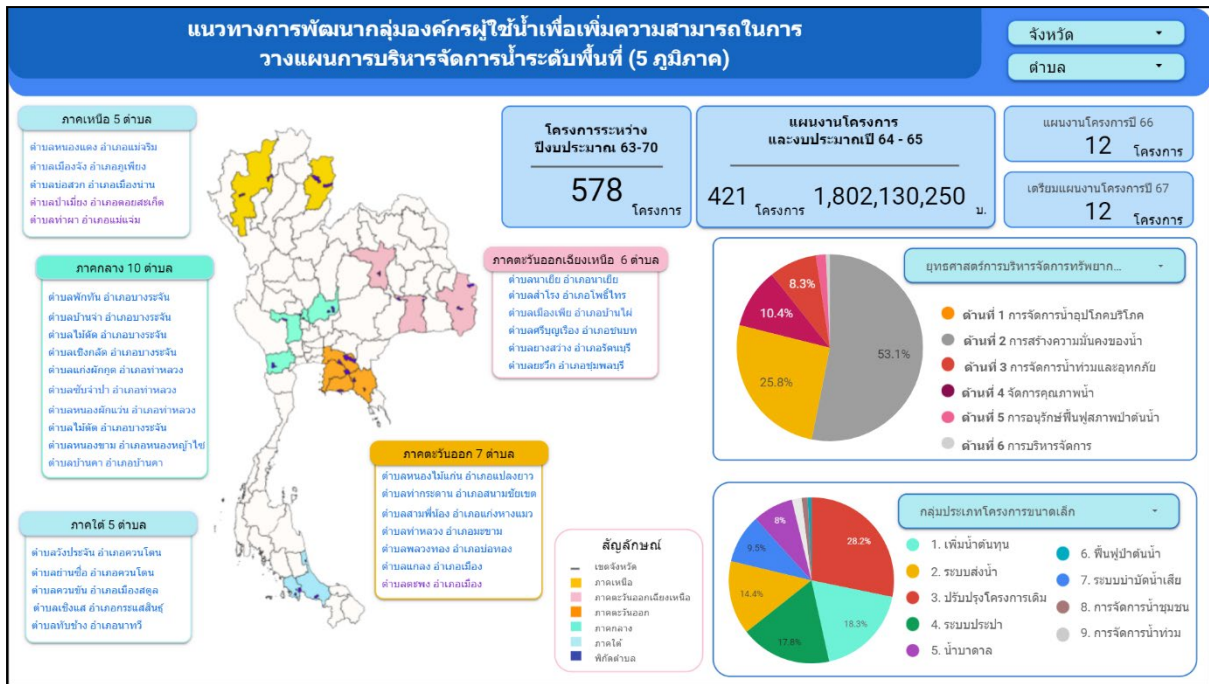
- 16-18. ระบุสถานะความพร้อมของโครงการ แบ่งได้เป็น
 - 1.ไม่ต้องการดำเนินการ
 - 2.ยังไม่ได้ดำเนินการแต่ต้องดำเนินการ
 - 3.ระหว่างดำเนินการ
 - 4.ดำเนินการแล้วเสร็จ (ต้องแนบเอกสารยืนยัน)
- 19-21. ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ (ต้องระบุอย่างน้อย 1 ช่อง)
- 22-23. ระยะเวลาการดำเนินการ (ระบุเดือน-พ.ศ. ที่เริ่มต้น และ เดือน-พ.ศ. ที่สิ้นสุด)
- 24-26. ระบุวงเงินงบประมาณ (หน่วยเป็นบาท)
27. ลำดับระดับจังหวัด (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด)

28. ลำดับระดับกลุ่มน้ำ (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด)
29. ลำดับระดับประเทศ (ลำดับความสำคัญของโครงการที่จัดโดยฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ)
30. Project ID (รายการใหม่ ระบบ TWP จะระบุ Project ID ให้ หากเป็นการเดิมจะเป็น Project ID เดิม)
31. รหัส GFMS

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ทั้ง 33 ตำบล พบว่า จังหวัดน่านมีความก้าวหน้ามากที่สุด เพราะว่ามีชุมชนต้องดึงน้ำจากอุทยานมาใช้ร่วมด้วย หลังจากทำงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ่อสวก เจ้าหน้าที่และแกนนำชุมชนเดินสำรวจกับชาวบ้าน ทำให้ขออนุมัติโครงการได้ เนื่องจากมีการเตรียมการและทำงานล่วงหน้าไว้แล้ว

ระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชนภาพรวม 33 ตำบล

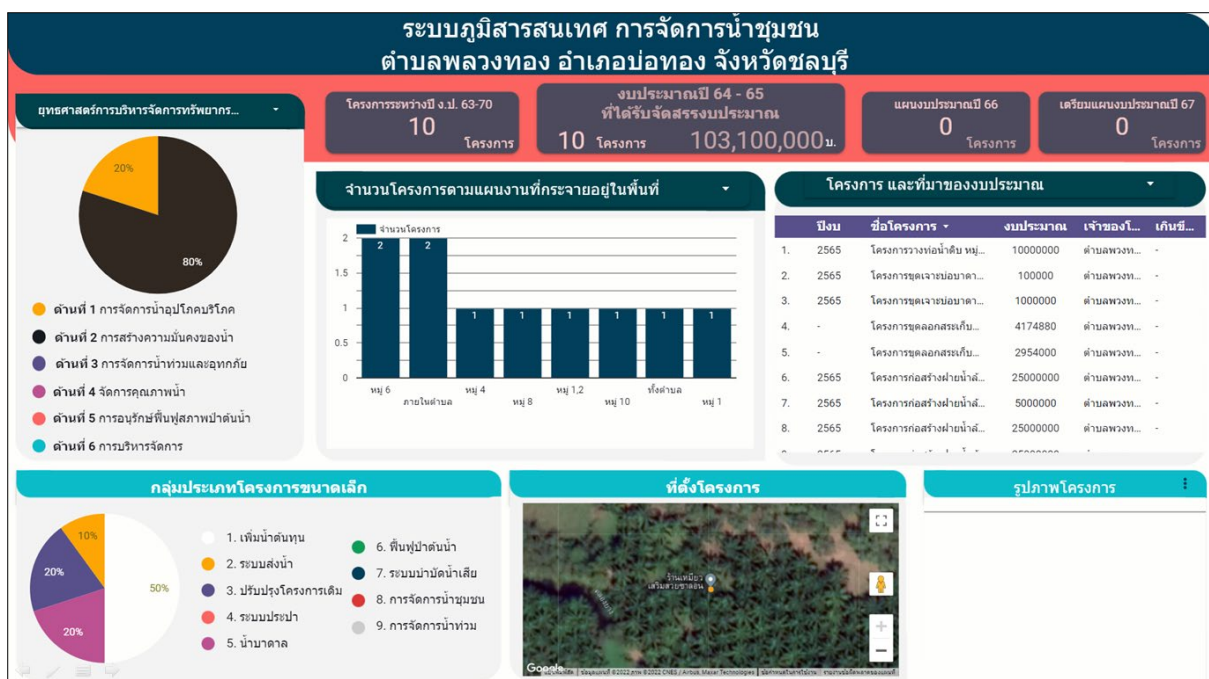
กระบวนการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการน้ำ คือ ระบบข้อมูล ภายใต้โครงการนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างมีส่วนร่วมผ่านแอปพลิเคชัน Epicollect5 และนำข้อมูลมาจัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชนในระดับภาพรวม 33 ตำบล กระจายทั่วทุกภูมิภาค และระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชนรายตำบล นำเสนอผ่านระบบ Data Studio ของบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด เมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้นจะติดตั้งระบบไว้ที่ อบต./เทศบาล เพื่อนำข้อมูลไปใช้งานต่อไป

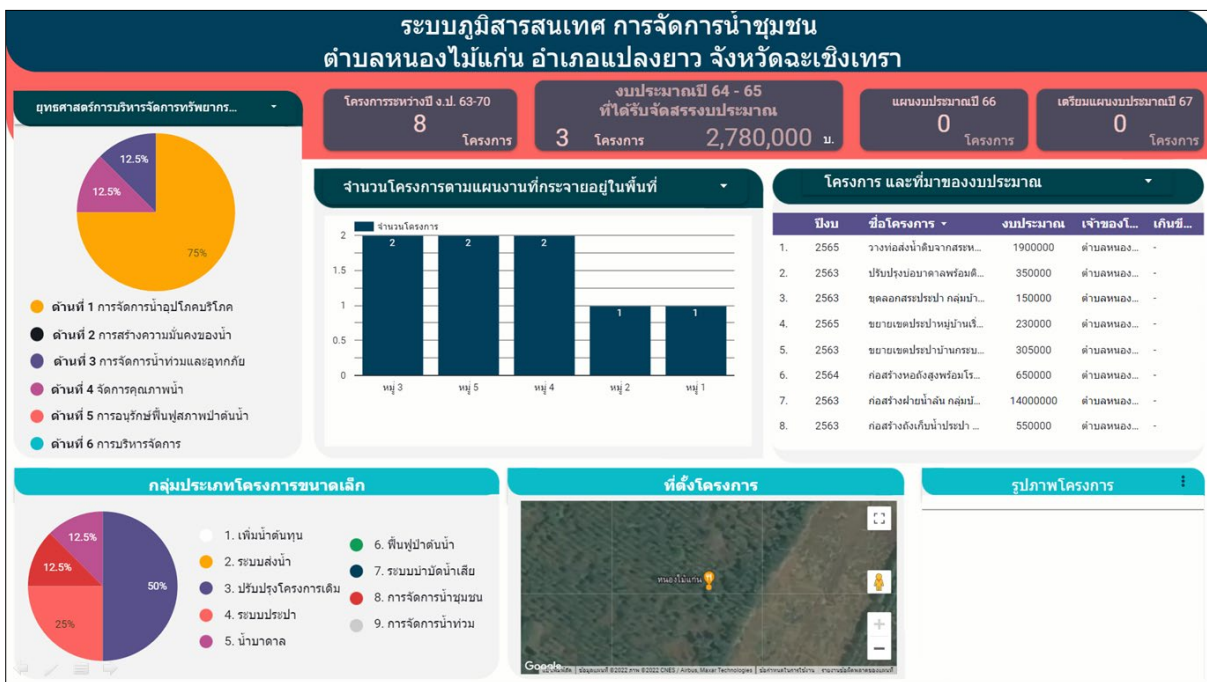

ระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชนรายตำบล

ตัวอย่างตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี วิเคราะห์ออกมาเป็นสระน้ำกักเก็บน้ำ เช่น ตำบลพลวงทองปรับปรุง ม.7 แต่ไม่มีข้อมูลครบถ้วน บ่อมีความทรุดโทรมต้องขุดลอก หากรอให้กองช่างประมาณการไม่ทัน ดังนั้น จึงต้องช่วยกันดำเนินการจัดทำข้อมูล สำหรับตำบลท่ากระดานกับตำบลหนองแก่นเป็นตัวอย่าง อาจจะต้องมีการวางแผนล่วงหน้า 5 ปี ตำบลท่ากระดานเก็บข้อมูลมาได้ 98 แหล่งน้ำ และตำบลหนองไม้แก่นมี 33 แหล่งน้ำ ต้องเก็บข้อมูลไว้ก่อน รายละเอียดสามารถเข้าดูข้อมูลในระบบจาก

<https://docs.google.com/spreadsheets/d/1vOPbDeRS53vk8PD2taz6oNB6hXp2CAKE/edit#gid=314816813> (เลือกรายตำบล) รายละเอียดตั้งแผนภาพ

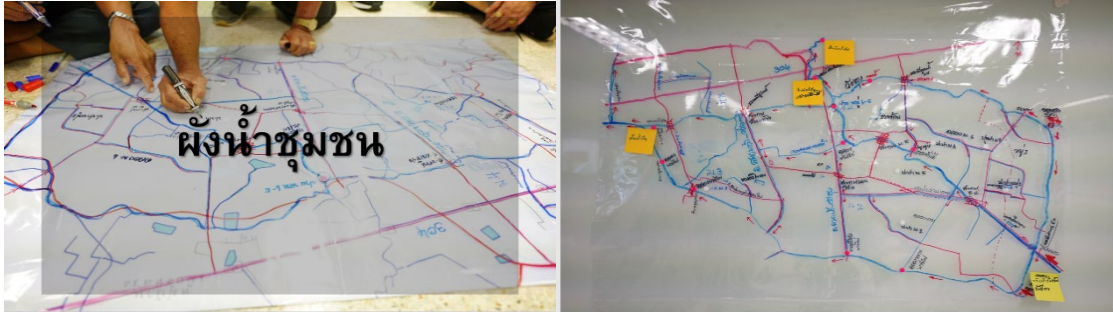
นอกจากนี้ ในวันที่ที่มวิจัยจะมาชวนแกนนำทั้ง 3 ตำบล จัดทำฝังน้ำชุมชน และการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยมีพี่เลี้ยงช่วยหนุนเสริมรายตำบล

4. กิจกรรมการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือฝังน้ำและการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็น 3 กลุ่มย่อย รายตำบล เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือฝังน้ำ และการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม ผ่านจัดทำแบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ดังนี้

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลผ่านเครื่องมือผังน้ำชุมชน

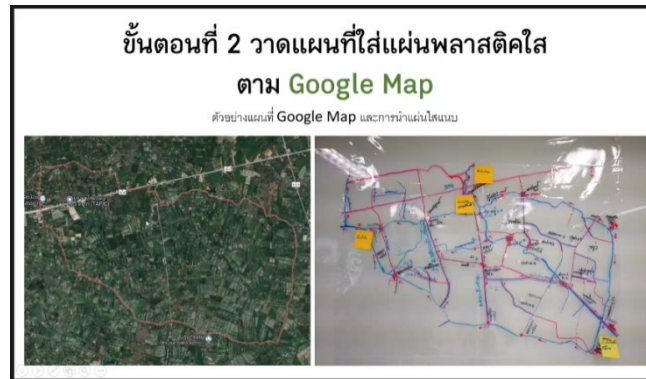
พริ้นท์แผนที่จาก google map เอาแผนที่กลางไปวาดตามนี้ เพิ่มเติมรายละเอียดในสิ่งที่ google map ไม่มี ขอให้ลงข้อมูลให้ละเอียด ตรวจสอบข้อมูล และทำให้สมบูรณ์ จุดไหนที่เป็นปัญหา ทางไหลของน้ำในทุกฤดูกาลให้มาร์คตำแหน่งไว้

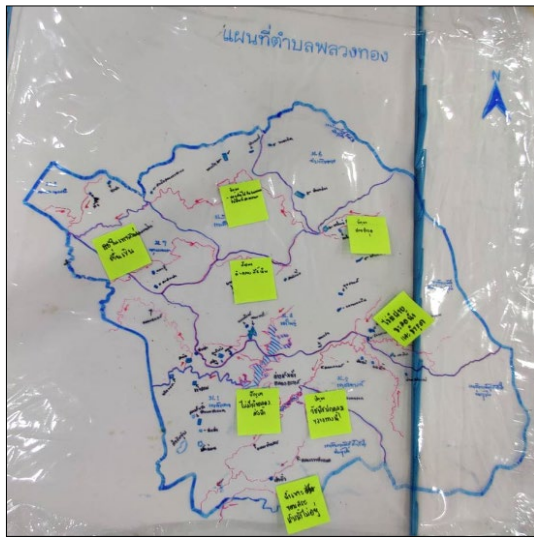
ขั้นตอนที่ 1 เตรียมแผนที่ และ แผ่น PCV ไส

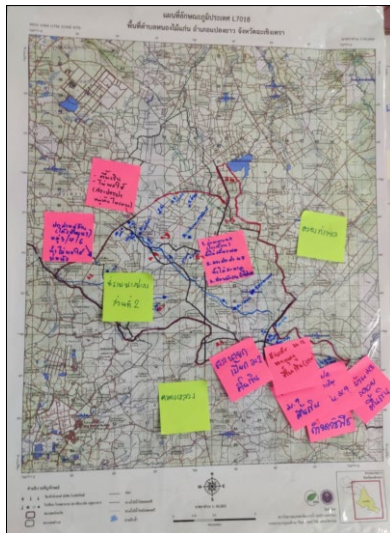
ขั้นตอนที่ 2 วาดแผนที่ใส่ลงบนแผ่นพลาสติกใส

ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

แลกเปลี่ยนเรียนรู้

สำหรับระบบ Data Studio จะติดตั้งไว้ที่ตำบล หรือหากไม่สามารถดูได้จาก www.sangsanpanya.com หรือจะฝากระบบไว้ที่อำเภอ จังหวัด หรือมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ได้

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

หน่วยงาน ดำเนินการ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ									ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)		
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา						
ก ร ร ม ก า ร หมู่บ้าน เขาใหญ่	ซ่อมฝาย มข. บ้าน เขาใหญ่	ซ่อมแซม	ปรับปรุง ประสิทธิภาพ แหล่ง น้ำ/ระบบ ส่งน้ำเดิม	2.2.1	4	บ้านเขา ใหญ่	พลวง ทอง	บ่อทอง	ชลบุรี	13.1 132 396	101.2 3579 62	ชายฝั่ง ทะเล ตะวันออก	แม่น้ำ กระแ สร	1	3	3			60
อปท.	ขุดลอก สระ (ชุมชน คลองกุ่ม)	ปรับปรุง (ขุดลอก)	พัฒนา แหล่งเก็บ กักน้ำ (เกษตร)	2.4.1	2	เขาชะ อางค์	พลวง ทอง	บ่อทอง	ชลบุรี	13.1 828 2	101.6 539	ชายฝั่ง ทะเล ตะวันออก	แม่น้ำ กระแ สร	1	2	2	5	604,8 00	30

มูลนิธิ อุทกพัฒน์ คชานุรักษ์ บ้านเขา ใหญ่	สร้างฝาย กักเก็บน้ำ บ้านเขา ห้วยยอด	ก่อสร้าง ใหม่	พัฒนา แหล่งเก็บ กักน้ำ (เกษตร)	2.4.1	1	เขา ห้วย ยอด	ปลว ง ทอง	บ่อทอง	ชลบุรี	13.1 499 5	101.6 2030	ชายฝั่ง ทะเล ตะวันออก	แม่น้ำ กระแ สร	3	3	3			50
ชลประ ทานที่ 9 ทรัพย์ กรน้ำ ภาค 6	ขุดลอก คลอง	ปรับปรุง (ขุดลอก)	ปรับปรุง ประสิทธิ ภาพแหล่ง น้ำ/ระบบ ส่งน้ำเดิม	2.2.1	4	บ้านเขา ใหญ่	ปลว ง ทอง	บ่อทอง	ชลบุรี	13.2 079 819	101.6 0320	ชายฝั่ง ทะเล ตะวันออก	แม่น้ำ กระแ สร	1	1	1			75
อปท.	ขุดลอก สระกัก เก็บน้ำ	ปรับปรุง (ขุดลอก)	พัฒนา แหล่งเก็บ กักน้ำ (เกษตร)	2.4.1	3	คลองตา เพชร	ปลว ง ทอง	บ่อทอง	ชลบุรี	13.0 258 73	101.6 8730	ชายฝั่ง ทะเล ตะวันออก	แม่น้ำ กระแ สร	1	1	1	10		100
พัฒนา ที่ดิน	ขุดลอก สระมนตรี	ปรับปรุง (ขุดลอก)	พัฒนา แหล่งเก็บ กักน้ำ (เกษตร)	2.4.1	5	บ้านเขา พริก	ปลว ง ทอง	บ่อทอง	ชลบุรี	13.2 776 2	101.6 035	ชายฝั่ง ทะเล ตะวันออก	แม่น้ำ กระแ สร	1	1	1	5	23,68 0	30

อ.บ.ต. พ.ล.ว. ท.อ.	ขุดลอก สระทำนบ ดินอ่าง ผักหนาม 1	ปรับปรุง (ขุดลอก)	จัด หา แหล่งน้ำ สำรอง/ จัดหาน้ำ ต้นทุน	1.2.3	6	อ' ่าง ผัก หน าม	พ.ล. ว. ท.	บ่อ ท.อ.	ชล บุรี	13.2 621 1	101.6 231	ชาย ฝั่ง ทะเล ตะวันออก	แม่ น้ำ กระ แ สร	1	1	1	5	42,00 00	60
อ.บ.ท.	ขุดลอก สระ ประปา หมู่บ้าน	ปรับปรุง (ขุดลอก)	พ ฒ น า แหล่ง เก็บ กั ก น้ำ (เกษตร)	2.4.1	7	ห ล ุ ม มะ นาว	พ.ล. ว. ท.	บ่อ ท.อ.	ชล บุรี	13.2 417 4	101.5 615	ชาย ฝั่ง ทะเล ตะวันออก	แม่ น้ำ กระ แ สร	1	1	1	5	101,4 000	65

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

หน่วยงาน ดำเนินการ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ									ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)		
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา						
	ธนาคาร น้ำใต้ดิน เพื่อการเกษตร	ก่อสร้าง ใหม่	ธนาคาร น้ำใต้ดิน	5.1.1 ฟื้นฟูป่า ต้นน้ำ (พื้นที่ป่า ต้นน้ำใน เขตป่า อนุรักษ์/ ป่าสงวน ฯ)	8	ห ลู ม มะขาม	หนอง ไ ม้ แก่น	แ ป ล ง ยาว	ฉะเชิงเท รา			บ า ง ปะกง		2	3	3			
	ขุดลอก สระ ประปา บ้านไทร ทอง หมู่ 3	ปรับปรุง (ขุดลอก)			3	ไทรทอง	หนอง ไ ม้ แก่น	แ ป ล ง ยาว	ฉะเชิงเท รา	13.5 304	101.3 687	บ า ง ปะกง		1					

แบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

หน่วยงาน ดำเนินการ	ชื่อ แผนงาน/ โครงการ/ รายการ	ประเภทโครงการ		แผน แม่บท น้ำ/กล ยุทธ์	สถานที่ดำเนินการ									ความพร้อมการดำเนินการ			ผลลัพธ์/ผลสัมฤทธิ์ (กรอกอย่างน้อย 1 ช่อง)		
		กิจกรรม	ลักษณะ งาน		ที่ตั้ง					พิกัด		ชื่อลุ่มน้ำ		ได้รับ อนุญาต ใช้พื้นที่	แบบรูป รายการ	ประมาณ การ	ไร่	ลบ.ม.	ครัว เรือน
					หมู่ ที่	หมู่บ้าน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	lat	long	หลัก	สาขา						
อบต.ท่า กระดาน	สร้างสระ เก็บน้ำไว้ ใช้เพื่อการ อุปโภค บริโภค	ก่อสร้าง ใหม่	สระเก็บ น้ำเพื่อ อุปโภค บริโภค	1.2.3 พัฒนา แหล่ง น้ำ/ จัดหาน้ำ ต้นทุน	19	นางาม	ท่า กระด าน	สนาม ชัยเขต	ฉะเชิงเท รา	13.5 626 988	101.8 1366 34	บ ำ ง ปะก ง	คลอง พระ สทิง	2	2	2	200		2,000
	สร้างอ่าง เก็บน้ำ กลาง	ก่อสร้าง ใหม่	อ่างเก็บน้ำ	1.2.3 การ ขยาย เขต/	15	นายาว	ท่า กระด าน	สนาม ชัยเขต	ฉะเชิงเท รา	13.5 045 27	101.8 6209 4	บ ำ ง ปะก ง	คลอง พระ สทิง	2	2	2	800		2,800

				เพิ่มเขต จ่ายน้ำ															
อบต.ท่า กระดาน	ปรับปรุง สระน้ำ เจริญ	ปรับปรุง (ขุดลอก)	สระเก็บ น้ำเพื่อ การ อุปโภค บริโภค	1.2.1 การ ขยาย เขต/ เพิ่มเขต จ่ายน้ำ	9	รุ่งเจริญ	ท่า กระ ดาน	สน าม ชัย เขต	ฉะ เชิง เท รา	13.6 313 037	101.5 6111 04	บ าง ปะ กง	ค ล อง ท่า ลาด	1	2	2	3		280
อบต.ท่า กระดาน	ขุดลอก สระแสน สุข	ปรับปรุง (ขุดลอก)	สระเก็บ น้ำเพื่อ การ อุปโภค บริโภค	1.2.1 การ ขยาย เขต/ เพิ่มเขต จ่ายน้ำ	14	แสงทอง	ท่า กระ ดาน	สน าม ชัย เขต	ฉะ เชิง เท รา	13.5 392 8	101.6 236	บ าง ปะ กง	ค ล อง ท่า ลาด	1	2	2	5		250
อบต.ท่า กระดาน	ปรับปรุง ระบบท่อ ส่ง น้ำประปา กลุ่มคลอง สอง	ปรับปรุง	น้ำบาดาล เพื่อการ อุปโภค บริโภค	1.1.1 การ พัฒนา ขยาย เขตและ เพิ่ม ประสิทธิ ภาพ ระบบ ประปา หมู่บ้าน	18	ทุ่งเหียง	ท่า กระ ดาน	สน าม ชัย เขต	ฉะ เชิง เท รา	13.5 810 5	101.3 465	บ าง ปะ กง	ค ล อง พ ระ ส ทิง	1	2	2		10,00 0	52

อบต.ท่า กระดาน	สร้างฝาย น้ำล้นอ่าง ค่าแสง	ก่อสร้าง ใหม่	เก็บน้ำ เพื่อ อุปโภค บริโภค	1.2.3 การ ขยาย เขต/ เพิ่มเขต จ่ายน้ำ	21	คลองเต ย	ท่า กระด าน	สนาม ชัยเขต	ฉะเชิงเท รา					1	2	2			
อบต.ท่า กระดาน	ปรับปรุง น้ำบาดาล อ่างค่าแสง	ปรับปรุง	น้ำเพื่อ การ อุปโภค บริโภค																

5. กิจกรรมวางแผนการขับเคลื่อนงานระยะต่อไป

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ปกติจะมีการจัดทำแผนเข้า อบต. แต่เมื่อมี พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ทำให้ต้องดำเนินการจัดทำแผนน้ำ ซึ่งต้องมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ เพื่อเป็นตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำเข้าไปเลือกกรรมการลุ่มน้ำบางปะกง เมื่อจัดทำแผนน้ำเพื่อให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดรับรอง และบรรจุเข้าใน สททช. มีคณะกรรมการ สททช.ชาติ หากไม่ทำจะไม่มีสิทธิได้งบการดำเนินงานจากหน่วยงานต่างๆ

ข้อสังเกตจากกระบวนการเรียนรู้ การจัดทำแผนน้ำช่วยส่งเสริมเรื่องการสนับสนุนให้ชุมชนมีน้ำใช้อย่างเพียงพอ เมื่อ สททช.เปิดระบบให้กรอก ก็ไม่สามารถกรอกได้ทัน เช่น ของตำบลท่ากระดานความพร้อมในการดำเนินการยังเป็นข้อ 2 (ต้องทำแต่ยังไม่ได้ขออนุญาตใช้พื้นที่) รวมทั้งการชุดบ่อขนาด 200 ไร่ เป็นโครงการขนาดใหญ่ ไม่สามารถขอรับการสนับสนุนจาก อบต./เทศบาลได้ จึงมีข้อจำกัดในการจัดทำโครงการ

แผนการดำเนินงานในระยะต่อไป

โครงการนี้ดำเนินงาน 10 เดือน ทีมที่เลี้ยงนำข้อมูลเข้าระบบ หากพื้นที่ไม่เก็บข้อมูล ก็จะไม่มระบบภูมิสารสนเทศการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แม้ว่าโครงการวิจัยจะดำเนินการเสร็จสิ้น ชุมชนต้องอัปเดตข้อมูลทุกปี เป็นหน้าที่ของผู้นำและชุมชน จะทำอย่างไรให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาช่วยกันทำงาน ทั้งแกนนำ อบต. และชุมชนต้องดำเนินงานร่วมกัน

ทีมวิจัยมาทำตัวอย่างให้ดูในวันนี้ บางพื้นที่ยังไม่ได้รับทราบ หลังจากนั้นแต่ละพื้นที่จะต้องดำเนินการดังนี้

1. จดทะเบียนตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ สำหรับตำบลท่ากระดานมีทั้งหมด 23 หมู่บ้าน ผู้นำทั้งหมดควรมานั่งประชุมร่วมกัน
2. การสำรวจข้อมูลแหล่งน้ำ น้ำท่วม น้ำแล้ง เดือนพฤษภาคม 2565 ฝนจะตก และอาจทิ้งช่วงในช่วงเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม
3. จัดทำแผนน้ำและทำความเข้าใจเพื่อขอรับการสนับสนุน

โดยมีคุณกิจเจริญ บุญรอด และคุณฉวีวรรณ พิมพ์พันธ์ แกนนำในชุมชนช่วยสนับสนุน และมีทีมวิจัยที่เป็นพี่เลี้ยงลงมาช่วยหนุนเสริมร่วมด้วย ซึ่งสัปดาห์หน้าพี่เลี้ยงจะชวนทำแผนอีกครั้งหนึ่ง

ช่วงท้าย คุณกิจเจริญ บุญรอด กล่าวว่า ทั้ง 3 ตำบล มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นบ่อน้ำสาธารณะและบ่อน้ำบาดาลเท่านั้น ซึ่งจะต้องสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมให้รอบด้าน หน่วยงานจะมีการเก็บแหล่งน้ำขนาดใหญ่ มีระบบประปาพร้อมด้วย หากทำแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ และกรอกในระบบให้ตรงช่อง จะทำให้ได้รับโอกาสในการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้น

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เน้นขอให้ทั้ง 3 ตำบล รวบรวมรายชื่อเพื่อการรวมกลุ่มจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำตำบลท่ากระดานอาจจะสมัครสัก 30 ครัวเรือน/กลุ่ม และสามารถจดทะเบียนหลายกลุ่มได้ ซึ่ง คุณกิจเจริญ บุญรอด กล่าวว่า หากแต่ละพื้นที่จัดเตรียมเอกสารให้พร้อมจะช่วยดำเนินการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำให้ จะส่งแบบฟอร์มให้ในไลน์กลุ่ม เมื่อกรอกแล้วต้องรับรองสำเนาถูกต้องร่วมด้วย

ปิดประชุม 13.30 น.

นางสาวพวงทอง เม็งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
การเตรียมความพร้อมเวทีศึกษาดูงาน “พื้นที่รูปธรรมจังหวัดลพบุรี”
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2565
ณ องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา พื้นที่รูปธรรมในตำบลหนองผักแว่น และตำบลซับจำปา
อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

รายชื่อผู้เข้าร่วม

1. นายประดิษฐ์	หนูคำ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา
2. นายนิคม	เมฆวิลัย	รองนายก องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา
3. นายสมพร	แสงขาว	หัวหน้าสำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา
4. นายนิวรรณ์	จำนงค์ทรัพย์	ประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา
5. นายลมุล	สันทัด	สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา
6. นายสุวรรณ	น้อยคุณ	สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา
7. นายบุญแก้ว	ผ่องทอง	สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา
8. นางปิยะดา	แผ่นทอง	สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา
9. ว่าที่ร้อยเอกทิวา	บุญคิ้ว	แกนนำชุมชน หมู่ที่ 1 ตำบลซับจำปา
10. นายนที	บัวพันธ์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2 บ้านทรัพย์เจริญ ตำบลซับจำปา
11. นายแก้ว	สดสะอาด	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6 บ้านโป่งใต้ ตำบลซับจำปา
12. นายธนู	ศรีสุข	กำนันตำบลหนองผักแว่น
13. นางนภาพร	บุญประดิษฐ์	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองผักแว่น
14. นางอรนงค์	วงษ์ท้าว	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองผักแว่น
15. นางสาวอุไร	ธงชัย	อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ตำบลหนองผักแว่น
16. นางสุวิมล	เพชรพรหมมาศ	อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
17. นางสาวนิภาพร	วงษ์ท้าว	พนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น
18. นางกุหลาบ	มาตย์วิงแสง	แกนนำตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
19. นางสาวไอศิกา	คงสุข	เยาวชนตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
20. นายไธ	คงสุข	พี่เลี้ยงระดับพื้นที่ จังหวัดลพบุรี
21. นายชิษณุวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
22. นายคำรณ	น้อมองค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
23. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
24. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
25. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เริ่มกิจกรรม เวลา 13.00 น.

ทีมวิจัย นำโดยคุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ และทีมคณะทำงานตำบลหนองผักแว่น และตำบลซับจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี เดินทางลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานพื้นที่รูปธรรม จำนวน 4 พื้นที่ ดังนี้

1. จุดที่ 1 ธนาคารน้ำใต้ดิน บริเวณโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองผักแว่น

2. จุดที่ 2 ธนาคารน้ำใต้ดิน บริเวณบ้านพักและพื้นที่ทำการเกษตรของ คุณกุลลาภ มาตย์วิงแสง

3. จุดที่ 3 ธนาคารน้ำใต้ดิน บริเวณบ้านพัก คุณนที บัวพันธ์

4. จุดที่ 4 ธนาคารน้ำใต้ดิน บริเวณพื้นที่ทำการเกษตรของ คุณแก้ว สดสะอาด

จากนั้นเดินทางไปห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา เพื่อออกแบบและเตรียมความพร้อมการนำเสนอผลการดำเนินงานและการสื่อสารสาธารณะ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการฯ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และแนะนำตัวในบทบาทหัวหน้าโครงการวิจัย กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มน้ำแม่กลอง และหัวหน้าภาค แผนงานสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุจากระดับจังหวัด (สอจร.) ภาคกลาง โดยรับผิดชอบดำเนินงานเรื่องความปลอดภัยทางถนน พื้นที่ภาคกลาง 15 จังหวัด ซึ่งจังหวัดลพบุรีเป็นหนึ่งในจังหวัดที่ร่วมขับเคลื่อนงานด้านความปลอดภัยทางถนน โดยดำเนินงานร่วมกับ คุณไอ คงสุข ซึ่งเป็นผู้ประสานงานในระดับจังหวัด จากนั้นชวนผู้เข้าร่วมแนะนำตัว ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา กำนันตำบลหนองผักแว่น แกนนำชุมชนตำบลหนองผักแว่น และแกนนำชุมชนตำบลซับจำปา โดยโครงการวิจัย “แนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการจัดการจัดการน้ำระดับพื้นที่” ดำเนินงานในพื้นที่ 5 ภูมิภาค 15 จังหวัด 33 ตำบล มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำในการขับเคลื่อนการจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม นำไปสู่การสร้างรูปธรรมการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เกเร็นนำว่า การบริหารจัดการน้ำชุมชนระดับครัวเรือน เป็นจุดตั้งต้นของการบริหารจัดการน้ำใน ภาพรวมของประเทศ ภายใต้ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 มีการกำหนดโครงสร้างองค์กร ได้แก่ 1) คณะกรรมการ ทรัพยากรน้ำแห่งชาติ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน ซึ่งมอบให้พลเอกประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธาน กรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ 2) คณะกรรมการลุ่มน้ำ 3) อนุกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และ 4) องค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งสามารถจัดแจ้งได้ 7 ประเภท โดย 1 องค์กรผู้ใช้น้ำ เกิดจากการรวมตัวกันของสมาชิก 30 รายขึ้นไป สามารถเสนอชื่อและเข้ารับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการลุ่มน้ำ เป็นตัวแทนของแต่ละภาคส่วน ได้แก่ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชย์กรรม ซึ่งการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ และการขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำมีความสำคัญและมีบทบาทในการเสนอ แผนการบริหารจัดการน้ำของชุมชน

การจดทะเบียนก่อตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ

ทั้ง 22 ภูมิภาคทั่วประเทศ ตามพระราชบัญญัติกำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564 (กฎมายของในพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561)

คุณสมบัติขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1 บุคคลธรรมดา ≥ 30 ราย
- 2 นิติบุคคล ≥ 30 ราย
- 3 ทรัพย์สินส่วนกลาง ≥ 30 ราย
- 4 ≥ 30 ราย
- 5 ≥ 30 ราย
- 6 ≥ 30 ราย
- 7 ≥ 30 ราย

กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันตั้งแต่ 30 รายขึ้นไป ตั้งชื่อไม่เกิน ๑๒ คน รวมกรรมการผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำไม่เกิน ๑๒ คน

สิทธิประโยชน์ขององค์กรผู้ใช้น้ำ

- องค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการบริหารทรัพยากรน้ำในชุมชน
- สามารถเสนอแนะ ให้ข้อมูล ความเห็น ที่เกี่ยวข้องการบริหารทรัพยากรน้ำในแต่ละลุ่มน้ำต่อคณะกรรมการลุ่มน้ำ
- เป็นองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีกฎหมายรองรับ ในการรักษาสปริงโชนร่วมกันของสมาชิก สามารถ **หารือ แลกเปลี่ยนข้อมูล แก้ไขปัญหา**ร่วมกัน หากกรณีเกิดข้อพิพาทระหว่างผู้ใช้น้ำให้ผู้ใช้ที่เสนอเรื่องหรือผู้ดูแลคณะกรรมการลุ่มน้ำเพื่อพิจารณาได้
- กรรมการลุ่มน้ำผู้แทนองค์กรผู้ใช้น้ำมีสิทธิได้รับการคัดเลือกไปเป็น **กรรมการผู้แทน คณะกรรมการลุ่มน้ำ** ในคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ทั้งประเทศมีจำนวน 4 คน

จากนั้น คุณคำธณ นิมอนงค์ ชวนผู้เข้าร่วมย้อนทวนเส้นทางการดำเนินงาน เริ่มจากการสร้างความเข้าใจและอบรม พัฒนาศักยภาพแกนนำตำบล การเก็บข้อมูลแหล่งน้ำผ่าน Application Epicollect5 โดยตำบลซบจำปาใช้วิธีการลงพื้นที่และเก็บ ข้อมูลร่วมกัน ส่วนตำบลหนองผึกแวนจะมีการแบ่งทีมเพื่อเก็บข้อมูลต้นท่อน้ำ แหล่งน้ำ ปริมาณการใช้น้ำของพืช ปฏิทินการใช้น้ำ แผนที่เส้นทางน้ำทำมือ และพิกัดแหล่งน้ำ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สภาพพื้นที่ จากนั้นรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งและจดทะเบียนองค์กรผู้ ใช้น้ำ นำมาสู่การจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำของชุมชน โดยเป็นแผนที่เกิดจากปัญหาที่แท้จริงของชุมชน มีข้อมูลประกอบในการ ตัดสินใจ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน นำไปสู่การวางแผนปฏิบัติการสร้างรูปธรรมเพื่อจัดการน้ำแล้ง และน้ำท่วมของ พื้นที่ ได้แก่ การทำธนาคารน้ำใต้ดิน และการทำฝายชะลอและกักเก็บน้ำ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้แก่ 1) เกิดองค์กร

ผู้ใช้น้ำของตำบล 2) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดทำระบบข้อมูลประกอบการตัดสินใจ 3) เกิดแผนบริหารจัดการน้ำโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่จะเสนอเข้าบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นของอบต. 4) เกิดรูปธรรมในการบริหารจัดการน้ำของตำบล

คุณไอ คงสุข เสริมว่าระบบข้อมูลของตำบลหนองผักแว่นและตำบลชัยจำปาเกิดจากการมีส่วนร่วมระหว่างคนในชุมชน แกนนำตำบล และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 ตำบล ในการเก็บรวบรวมและจัดทำข้อมูล โดยขณะนี้ระบบข้อมูลได้มีการส่งต่อและติดตั้งไว้ที่ผู้ประสานงานระดับจังหวัดลพบุรีเป็นผู้ดูแล และในระยะต่อไปจะนำไปติดตั้งไว้ที่ตำบลของทั้ง 2 พื้นที่ โดยมีหน้าข้อมูลระบบภูมิสารสนเทศ ดังนี้

ระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำ : ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

บริเวณพื้นที่ อดีต - ปัจจุบัน ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

จำนวนพื้นที่ 1,793 ไร่
จำนวนพื้นที่ 4,801 ไร่

ข้อมูลบริเวณพื้นที่
ด้านของหนองผักแว่น เป็นบริเวณที่ขึ้นในนามของกรมการงานของนิคมฯ มาตั้งแต่ปี 2522 ได้มีการตั้งถัง ถังกรองน้ำบริเวณหนองผักแว่นเป็นอันดับต้นๆ ในภาคกลาง เพื่อให้บริการของนิคมฯ เนื่องจากพื้นที่บริเวณหนองผักแว่นมีพื้นที่ขนาดใหญ่

เขตพื้นที่
ที่ตั้ง: ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
พิกัด: 13° 51' 00" N 101° 05' 00" E

แหล่งน้ำในพื้นที่ ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

จำนวนแหล่งน้ำ (บ่อ) 179
จำนวนแหล่งน้ำ 6
ปริมาณน้ำ (ลบ.ม.) 2,852,144.5

การไหลบ่า-โยน
ข้อมูล: 17.8%, 64.8%

สภาพน้ำ
ข้อมูล: 23.8%, 25.9%

หมู่ที่	ชื่อแหล่งน้ำ	ประเภทแหล่งน้ำ	ขนาดพื้นที่ (ไร่)	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม.)
1.	หมู่ที่ 8	หนองน้ำ	1,000	0
2.	หมู่ที่ 8	หนองน้ำ	1,000	0
3.	หมู่ที่ 8	หนองน้ำ	1,000	0
4.	หมู่ที่ 8	หนองน้ำ	1,000	0
5.	หมู่ที่ 8	หนองน้ำ	1,000	0

ความต้องการใช้ของ พื้นที่ ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ปริมาณการใช้น้ำ 28,034,884.53 ลบ.ม./ปี (รวม)
พื้นที่การใช้น้ำ 25,978.89 ไร่

สัดส่วนการใช้น้ำ
ข้อมูล: 55.5%, 28.4%, 15.9%

พื้นที่การใช้น้ำ (ไร่)
ข้อมูล: 25,978.89

ประเภท...	ม.ล.	ก.ก.	ก.ล.	ก.ม.	ก.ด.	ก.น.	ก.บ.	ก.จ.	ก.อ.	ก.ล.	ก.ด.	ก.น.	ก.บ.	ก.จ.	ก.อ.
พื้นที่ชลประทาน	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M
พื้นที่เกษตร	82.1K	82.1K	2.6M	2.6M	1.5M	82.1K	82.1K	82.1K	82.1K	82.1K	82.1K	82.1K	82.1K	82.1K	82.1K
พื้นที่อยู่อาศัย	49.8K	49.8K	1.0M	1.0M	892.4K	49.8K	49.8K	49.8K	49.8K	49.8K	49.8K	49.8K	49.8K	49.8K	49.8K
พื้นที่ราชการ	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K	28.9K
พื้นที่อื่น	1.0M	1.0M	5.0M	5.0M	3.7M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M	1.0M

ระบบภูมิสารสนเทศ การจัดการน้ำชุมชน ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ข้อมูล: 4, 4, 1,980,000

จำนวนโครงการตามแผนการจัดการน้ำชุมชน
ข้อมูล: 1, 1, 1, 1

โครงการ และพื้นที่ของชุมชน
ข้อมูล: 1, 2, 3, 4

พื้นที่โครงการ
ข้อมูล: 1, 2, 3, 4, 5

คุณศิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เสริมว่า ระบบข้อมูล หลังจากดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว จะต้องนำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้ข้อมูล ทำให้ชาวบ้านเห็นข้อมูลและมีกระบวนการตัดสินใจในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของพื้นที่บนฐานข้อมูล จากข้อมูลจะเห็นว่าในพื้นที่ตำบลซับจำปา มีแหล่งน้ำประเภทบ่อบาดาลเป็นแหล่งน้ำหลักที่สำคัญของตำบล มากกว่า 87% ของแหล่งน้ำทั้งตำบลที่เก็บข้อมูลได้ แสดงว่าน้ำใต้ดินมีการนำมาใช้มาก แต่ยังไม่มีการเติมน้ำลงใต้ดิน ซึ่งหากเกิดภัยแล้ง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศโลก ชุมชนจะได้รับผลกระทบ แต่ปัจจุบันการเก็บข้อมูลยังมีข้อจำกัดของพื้นที่ บางแห่งไม่สามารถเก็บได้เพราะมีความกังวลและยังไม่เข้าใจว่าจะนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์อย่างไร เมื่อพิจารณาเรื่องการปลูกพืชและความต้องการใช้น้ำของพื้นที่ มีมากถึง 23 ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี ซึ่งมากกว่าปริมาณน้ำต้นทุนในพื้นที่ที่มีเพียง 5 ล้าน ลูกบาศก์เมตร ในส่วนของตำบลหนองผักแว่น มีแหล่งน้ำประเภทบ่อบาดาลมากกว่า 60% ของแหล่งน้ำทั้งตำบลที่เก็บข้อมูลได้ และมีแหล่งน้ำประเภทสระน้ำคิดเป็น 20% ปริมาณน้ำต้นทุนกว่า 2 ล้านลูกบาศก์เมตร เมื่อพิจารณาเรื่องการปลูกพืชและความต้องการใช้น้ำ มันสำปะหลังมีพื้นที่ในการใช้น้ำมากที่สุด หากย้อนไปดูเรื่องราว หรือข้อมูลในอดีตจะพบว่าพื้นที่ไม่มีปัญหาเรื่องการขาดแคลนน้ำ แต่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง ปริมาณน้ำต้นทุนเริ่มน้อยและไม่เพียงพอ ซึ่งพื้นที่ทั้ง 2 ตำบล เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน จึงต้องเน้นการบริหารจัดการโดยชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ พื้นที่บางส่วนยังเป็นที่ของกรมป่าไม้ หรือ พื้นที่ สปก. ซึ่งต้องมีการขออนุญาตพื้นที่ก่อนดำเนินการ ดังนั้นการสร้าง ความเข้าใจและการทำความเข้าใจร่วมเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบจึงเป็นสิ่งสำคัญ ภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 จึงมีเป้าหมายเพื่อการบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ให้เกิดการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

คุณธนู ศรีสุข กำนันตำบลหนองผักแว่น เสริมว่า การทำธนาคารน้ำใต้ดินเป็นเรื่องที่สำคัญของพื้นที่ที่จะช่วยในการดึงน้ำลงไปเก็บไว้ใต้ดิน ดังนั้น ต้องมีการสร้างความเข้าใจ เสริมความรู้ให้กับคนในชุมชน ตลอดจนการสร้างรูปธรรมที่เห็นผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน และชวนคนในชุมชนมาร่วมดำเนินการเพื่อขยายผลในระดับครัวเรือน

ช่วงสุดท้าย คุณคำรณ นิมอนงค์ นั้ตหมายการจ้ดกิจกรรมการศึกษาดูงานพื้นที่รูปธรรมและการสื่อสารสาธารณะ โดยมีกำหนดการ ดังนี้

วันที่ 8 มิถุนายน พ.ศ.2565

เตรียมความพร้อมทีมคณะทำงานในการนำเสนอผลการดำเนินงาน และการเตรียมพื้นที่ศึกษาดูงานรูปธรรม ทีมแกนนำองค์กรผู้ใช้น้ำทั้ง 2 ตำบล เตรียมสื่อประกอบการนำเสนอผลการดำเนินงาน ได้แก่ เส้นทางประวัติศาสตร์และ พัฒนาการบริหารจัดการน้ำของตำบล (Timeline) แผนที่และผังน้ำชุมชน ปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ ระบบภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน

วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ.2565

- 09.00 – 09.30 น. ทีมผู้ทรงคุณวุฒิและทีมสื่อมวลชนเดินทางลงพื้นที่ไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา
- 09.30 – 09.45 น. กล่าวต้อนรับและแนะนำพื้นที่บริบทชุมชนตำบลซับจำปาและตำบลหนองผักแว่น
โดย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น
- 09.45 – 10.55 น. เล่าภาพรวมการดำเนินโครงการแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถ
ในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
โดย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัย
- 11.00 – 12.00 น. แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการดำเนินงาน และผลลัพธ์จากการดำเนินงานโครงการของทีมวิจัย
ในพื้นที่จังหวัดลพบุรี คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำ และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
- 12.00 – 13.00 น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 น. เป็นต้นไป เดินทางลงพื้นที่ เพื่อศึกษาดูงานรูปธรรมตำบลหนองผักแว่นและตำบลซับจำปา

ปิดการประชุมเวลา 15.00 น.

นางสาวอรธิตา นามศิริ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม
การเตรียมความพร้อมเวทีศึกษาดูงาน “พื้นที่รูปธรรมจังหวัดขอนแก่น”
โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2
วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2565
ณ ที่ทำการองค์กรผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

รายชื่อผู้เข้าร่วม

องค์กรผู้ใช้น้ำ/แกนนำชุมชน

1. นายวิรัตน์	วัฒนสุข	ประธานองค์กรผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
2. นายสุชาติ	พรมดี	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
3. นายพงศ์ศักดิ์	ชลชี	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง
4. นายวันดี	ศรีพัฒนา	ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง
5. นายประภัทร	วัฒนสุข	ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
6. นายวิริยะ	เรืองสมบัติ	ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

แผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม

26. รศ.ดร.สุจิต	คุณธนกุลวงศ์	ประธานแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม
27. ดร.ภวิสร	ชื่นชุ่ม	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
28. นายันทวุฒิ	อินทริยงค์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทีมที่เลี้ยงระดับพื้นที่

1. นายมานะ	นาคำ	พี่เลี้ยง/ทีมสนับสนุนจังหวัดขอนแก่น
2. นางเพียว	นาคำ	พี่เลี้ยง/ทีมสนับสนุนจังหวัดขอนแก่น
3. พ.ต.อ.อำนาจ	ถนอมทรัพย์	พี่เลี้ยง/ทีมสนับสนุนจังหวัดขอนแก่น

ทีมวิจัยโครงการฯ

1. นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
2. นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
3. นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
4. นางสาวอรธิตา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
5. นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
6.		

เริ่มกิจกรรม เวลา 15.00 น.

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และแนะนำ รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ ประธานแผนงานยุทธศาสตร์ เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม พร้อมด้วย ดร.ภวิสร ชื่นชุ่ม และคุณนันทวุฒิ อินทริยงค์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ทีมสนับสนุนระดับพื้นที่ ได้แก่ คุณมานะ นาคำ คุณเพชรวิ นาคำ และพ.ต.อ.อำนาจ ถนอมทรัพย์

คุณวิรัตน์ วัฒนสุข ประธานองค์กรผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น แนะนำตัว พร้อมด้วยแกนนำ ตำบลศรีบุญเรือง ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ศรีบุญเรือง สมาชิกองค์กรผู้ใช้น้ำ และแกนนำชุมชนตำบลศรีบุญเรือง จากนั้นแนะนำสภาพพื้นที่ของตำบลศรีบุญเรือง สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่ม ประมาณร้อยละ 80 และพื้นที่โคกหรือที่เนิน ประมาณร้อยละ 20 ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำแล้ง และจะประสบปัญหาน้ำท่วม ช่วงเดือนตุลาคมฝนจะทิ้งช่วง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะข้าวนาปีที่จะเก็บเกี่ยวผลผลิตช่วงเดือน พฤศจิกายน ชาวบ้านจึงได้รับผลกระทบจากสถานการณ์น้ำท่วมในพื้นที่ จะเห็นได้ว่าพื้นที่ตำบล ศรีบุญเรืองมีทั้งพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำแล้ง และพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำท่วม ซึ่งในอดีตการบริหารจัดการน้ำเมื่อถึงคราวที่ต้องเผชิญ วิกฤตปัญหาทั้งน้ำท่วมและน้ำแล้ง การแก้ไขปัญหาที่ผ่านมาจะแก้ไขตามสถานการณ์ และเยียวยาเพียงแค่เฉพาะหน้า เช่น การ ร้องเรียนขอความช่วยเหลือจากภาครัฐ การให้ความช่วยเหลือเรื่องท้องแบนในการสัญจรช่วงน้ำท่วม การเยียวยาแจกถุงยังชีพ เป็นต้น

คุณวิรัตน์ วัฒนสุข อธิบายเสริมว่า พื้นที่ตำบลศรีบุญเรือง มีหนองกองแก้วเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ และมีแม่น้ำชีไหลผ่านระยะทางความยาวของหนองกองแก้วยาวประมาณ 15 กิโลเมตร พื้นที่กว่า 7,000 ไร่ ที่ผ่านมามีกรมชลประทานเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหา ทำทางต่างระดับและแนวคันกันน้ำเพื่อกักเก็บน้ำแก้ไขปัญหาย้ายแล้งและน้ำท่วม แต่เนื่องจากกระแสน้ำในแม่น้ำชีมีความรุนแรงจึงเกิดน้ำกัดเซาะแนวคันกันน้ำ จึงยังไม่สามารถคลี่คลายปัญหาได้อย่างสมบูรณ์ อีกทั้งการแก้ปัญหาเป็นไปตามสถานการณ์และยังไม่สามารถแก้ไขปัญหายั่งยืนได้ คนในชุมชนไม่มีความเข้าใจเรื่องระบบสายน้ำ ไม่มีฐานข้อมูลที่ใช้ประกอบในการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำ ส่งผลให้ไม่มีทิศทางในการแก้ไขปัญหายั่งยืนเป็นระบบ เป็นเพียงการร้องเรียนหรือร้องขอความช่วยเหลือจากภาครัฐ ซึ่งไม่เกิดความยั่งยืน ต่อมาเมื่อมีโอกาสได้รู้จักทีมวิจัยและเข้าร่วมโครงการวิจัย ทีมวิจัยและแกนนำในตำบล จึงได้เข้าร่วมเวทีสร้างความเข้าใจกับส่วนกลาง และผ่านกระบวนการอบรมพัฒนาศักยภาพเสริมความรู้เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการบริหารจัดการน้ำ พุดคุยวางแผนและร่วมกันจัดทำข้อมูลของพื้นที่ ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลเส้นทางประวัติศาสตร์ชุมชนและพัฒนาการการบริหารจัดการน้ำ (timeline) เก็บข้อมูลแหล่งน้ำโดยใช้แอปพลิเคชัน epicollect5 จัดทำแผนที่และผังน้ำชุมชน ทำความเข้าใจสภาพพื้นที่และความต้องการใช้น้ำของตำบลทั้งการใช้น้ำในครัวเรือนและการใช้น้ำภาคการเกษตร ผ่านการทำปฏิทินการผลิตและการใช้น้ำ นำไปสู่การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูล จัดทำระบบข้อมูลภูมิสารสนเทศด้านการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลสำหรับการนำเสนอแผนน้ำที่จะนำไปสู่การตัดสินใจและการสนับสนุนทรัพยากรจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหายั่งยืน ทีมแกนนำตำบล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงเห็นแนวทางการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่อย่างยั่งยืนบนฐานข้อมูลและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยคนในชุมชนลุกขึ้นมาจัดทำข้อมูลร่วมกัน

คุณสุชาติ พรหมดี นายกองจัดการบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง เสริมว่า จากการดำเนินงานร่วมกับแกนนำตำบลและองค์กรผู้ใช้น้ำตำบลศรีบุญเรือง จนเกิดผลลัพธ์รูปธรรมในการบริหารจัดการน้ำ โดยมีการจัดทำคันดินซีเมนต์กั้นน้ำเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งด้วยงบประมาณ 40,000 บาท จากการสนับสนุนของโครงการวิจัย นำไปสู่การจัดทำแผนด้านการบริหารจัดการน้ำชุมชน องค์กรบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรืองเห็นแนวทางการสนับสนุนโดยเสนอแผนเข้าสภาอบต.และจัดทำโครงการ โดยดำเนินการเสริมคันดินกั้นน้ำบริเวณที่ขาดเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม โดยได้รับงบประมาณสะสมสนับสนุนจาก อบต. งบประมาณ 900,000 บาท ซึ่งที่ผ่านมา สถานการณ์ในพื้นที่มีความเดือนร้อน แต่เดือนร้อนมากน้อยแค่ไหนอย่างไร ยังไม่มีข้อมูลที่อธิบายได้ชัดเจน แต่หลังจากงานวิจัยเข้ามาทำให้มีข้อมูลที่อธิบายได้ชัดเจนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คุณวิรัตน์ วัฒนสุข เสริมว่า ตำบลศรีบุญเรือง มีต้นทุนทางสังคมที่ดี โดยแกนนำชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน และคนในชุมชนที่เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนและสนับสนุนการดำเนินงานโดยมีเป้าหมายและทิศทางการบริหารจัดการน้ำของพื้นที่ที่ชัดเจน มั่นคงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

คุณมานะ นาคำ เสริมว่า บทบาทที่สนับสนุนระดับพื้นที่ ทำหน้าที่ในการเตรียมคน สร้างความเข้าใจ หนุนเสริมกระบวนการพูดคุยในพื้นที่ และการเก็บข้อมูล เติมความรู้เฉพาะด้านเป็นระยะ โดยทางทีมพื้นที่มีต้นทุนที่จะสามารถใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และประสานภาคีเครือข่าย หน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์กรบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานชลประทานที่ 6 เป็นต้น เข้ามาร่วมดำเนินการ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ชวนแลกเปลี่ยนเพิ่มเติมในประเด็นการติดตามหนุนเสริมของพี่เลี้ยง เพื่อให้ชุมชนอื่นสามารถดำเนินการขับเคลื่อนให้เกิดการบริหารจัดการน้ำโดยการมีส่วนร่วมแบบตำบลศรีบุญเรือง คุณวันดี ศรีพุทธธา ประธานสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง เสริมว่า การแก้ไขปัญหาของชุมชนจำเป็นต้องมีความรู้จากภายนอกเข้ามาหนุนเสริม องค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีทรัพยากรที่สามารถสนับสนุนได้ แต่อาจจะไม่มีความรู้เฉพาะด้านเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำ จึงจำเป็นต้องใช้ความรู้จากพื้นที่ เชื่อมโยงกับความรู้และทรัพยากรของหน่วยงานในท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐภายนอกมาร่วมกันขับเคลื่อน โดยมีพี่เลี้ยงหรือทีมสนับสนุนระดับพื้นที่เป็นตัวกลางผู้เอื้อกระบวนการพูดคุยและเชื่อมการทำงานร่วมกัน

คุณวิรัตน์ วัฒนสุข อธิบายเพิ่มเติมผ่านเครื่องมือแผนที่ทำมือ ซึ่งทีมพื้นที่ร่วมกันจัดทำ เกี่ยวกับพื้นที่รูปธรรมที่เกิดการบริหารจัดการน้ำ การจัดทำคันดินซีเมนต์กั้นน้ำเพื่อแก้ปัญหาภัยแล้ง และการอนุมัติงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรืองเพื่อดำเนินการเสริมคันดินกั้นน้ำบริเวณที่ขาดเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม โดยทำความเข้าใจบริบทพื้นที่ ทิศทางการไหลของน้ำ พื้นที่น้ำท่วม และพื้นที่ทำการเกษตรของคนในชุมชน อันนำไปสู่แนวทางการแก้ไขปัญหาบริเวณดังกล่าว

ช่วงสุดท้าย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ สรุปว่า การวางแผนการบริหารจัดการน้ำชุมชน ควรมองแผนระยะสั้น แผนระยะกลาง และแผนระยะยาว พร้อมทั้งใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ร่วมกับหน่วยงานระดับท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาในเชิงระบบร่วมกัน จากนั้นนัดหมายกิจกรรมในวันต่อไป

ปิดการประชุมเวลา 17.00 น.

นางสาวอรธิดา นามศิริ

ผู้สรุปรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

สรุปรายงานการประชุม

เวทีสรุปบทเรียนเครือข่ายทีมคณะทำงานน้ำ 5 ภูมิภาค

โครงการวิจัยแนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
ภายใต้ โครงการแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานการบริหารจัดการน้ำปีที่ 2

วันที่ 22 มิถุนายน 2565 เวลา 09.00 – 15.05 น.

ณ สำนักงานบริษัทสร้างสรรค์ปัญญา จำกัด และผ่านโปรแกรม Zoom Meeting จาก 5 ภูมิภาค

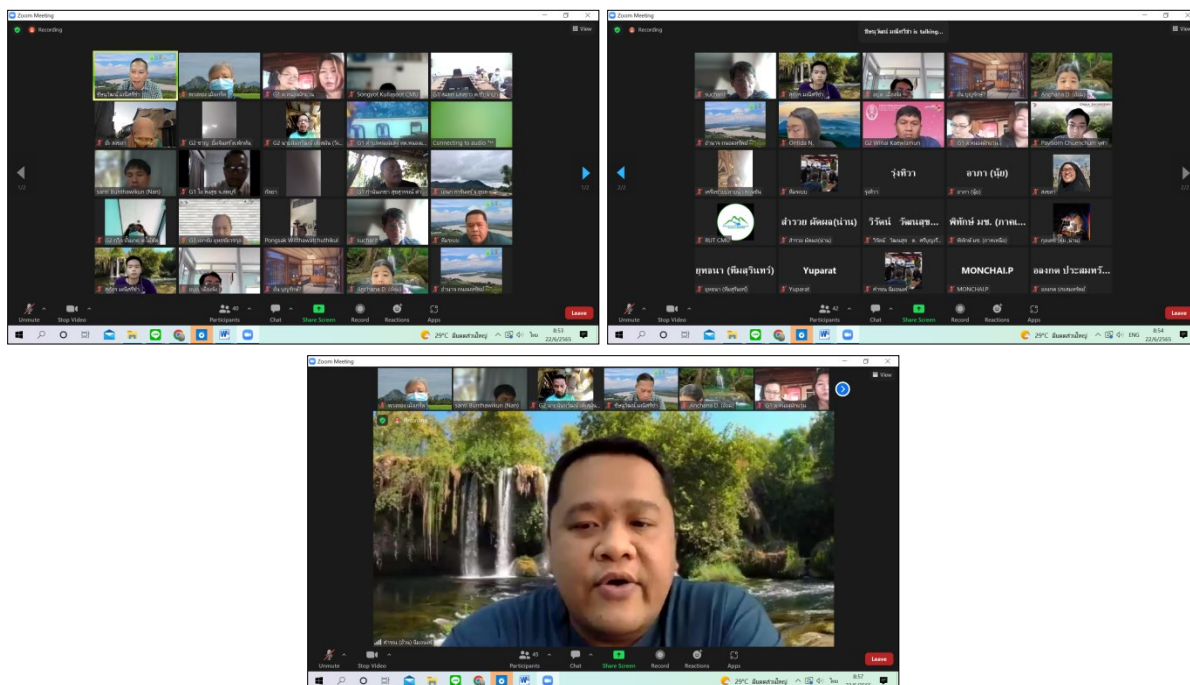
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม

1. ผศ.ดร.ชิตชล	ผลารักษ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. นายทรงยศ	กุลสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
3. นายรัฐ	กสิธิกสิกรรม	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. นายพิทักษ์	เสพิสุทธิ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5. ทีมแกนนำชุมชน เทศบาลตำบลป่าเมี่ยง อำเภอต๋อยสะเท็ด จังหวัดเชียงใหม่		
6. ผศ.น.สพ.ดร.วินัย	แก้วละมุล	สำนักวิทยบริการการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. นายกุลเดช	คำแก่น	สำนักวิทยบริการการเกษตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
8. นายธนกร	แคว้งอินทร์	รองประธานสภา ทต.หนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน
9. นายอลงกต	ประสมทรัพย์	แกนนำชุมชนตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
10. ทีมแกนนำชุมชน ตำบลเมืองจั้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน		
11. นายสำรวย	ผัดผล	กรรมการกลุ่มน้ำน่าน
12. ดร.พีรพัฒน์	โกศลศักดิ์สกุล	คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
13. นางสาวพาชียะ	ซีแต	คณะกรรมการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
14. ทีมแกนนำชุมชน ตำบลเชิงแส อำเภอกระแสดินธุ์ จังหวัดสงขลา		
15. ทีมแกนนำชุมชน ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา		
16. นายอับดุลอาสิด	หยีเหม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
17. นายประวิทย์	ลัดเลีย	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสตูล
18. นายนันท์วัฒน์	เต๊ะสมัน	แกนนำตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล
19. ดร.มานะ	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
20. นางพเยาว์	นาคำ	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
21. พ.ต.อ.อำนาจ	ถนอมทรัพย์	พี่เลี้ยงจังหวัดขอนแก่น
22. นายวิรัตน์	วัฒนสุข	แกนนำตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น
23. นางสาวยุพรัตน์	พรมลิ่ง	มูลนิธิพิทักษ์ธรรมชาติเพื่อชีวิต
24. นางสาวดวงมณี	นารีนุช	ศูนย์ประสานงานวิจัยการจัดการชุมชนลุ่มน้ำโขง
25. นางสาวมัทยา	คำแหง	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
26. นางสาวณัฐชญา	มาลี	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
27. นายอเนก	การินทร์	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน
28. นายฐานันดร	พันธ์เพชร	ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการบริหารจัดการน้ำชุมชนภาคอีสาน

29.	นายทัพไท	ชุ่มนาเสียว	ผู้ประสานงานชุดโครงการ อปท.กัณฑ์พิบัติ จังหวัดอุบลราชธานี
30.	นายอนุกุล	ทรายเพชร	บริษัท Folk rice จำกัด
31.	นายยุทธนา	ทองหล่อ	บริษัท Folk rice จำกัด
32.	ทีมแกนนำชุมชน ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์		
33.	ทีมแกนนำชุมชน ตำบลยะวีก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์		
34.	ดร.วิโรจน์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
35.	อ.พีญจันทร์	ละอองมณี	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
36.	ผศ.ดร.สมิตร	คุณเจตน์	มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตจันทบุรี
37.	ดร.พงษ์ศักดิ์	วิฑูรย์สุติกุล	ที่ปรึกษาบริษัท SCG Chemicals จำกัด จังหวัดระยอง
38.	นายกิจเจริญ	บุญรอด	แกนนำตำบลสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา
39.	นางสาวนินดา	รุ่งแสง	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชชนครินทร์
40.	นางสาวสินีนารถ	เริ่มลาวรรณ	คณะวิทยาการจัดการ ม.ราชภัฏราชชนครินทร์
41.	นางสาวเตือนใจ	แช่อึ้ง	แกนนำตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา
42.	นายไอ	คงสุข	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองผักแว่น จังหวัดสิงห์บุรี
43.	นายชาญ	ยิ้มจันทร์	แกนนำตำบลผักทัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
44.	นางสาวพรทิพย์	ผูกจิตต์	แกนนำตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
45.	นายอาวุธ	วารี	รองปลัด อบต.หนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี
46.	ทีมแกนนำชุมชน ตำบลซบจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี		
47.	ทีมแกนนำชุมชน ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี		
48.	นายเอกชัย	ยุทธชัยวรกุล	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/พี่เลี้ยงพื้นที่ภาคกลาง
49.	นางอาภา	พงศ์ศิริแสน	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด/พี่เลี้ยงพื้นที่ภาคเหนือ
50.	รศ.ดร.สุจิต	คุณธนกุลวงศ์	ประธานแผนงานวิจัยเข้มแข็งด้านบริหารจัดการน้ำ วช.
51.	ดร.ภวิสรณ์ ชุ่มช่วย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	
52.	นายชินนวัฒน์	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
53.	นายคำรณ	นิ่มอนงค์	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
54.	นางสาวพวงทอง	เม็งเกร็ด	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
55.	นายสุจินดา	อิมเกียรติ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
56.	นางสาวอรธิดา	นามศิริ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
57.	นายบุญรักษ์	จ้อยจินดา	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
58.	นางสาววีรวรรณ	ดวงแข	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
59.	นางสาวอัญชญา	ดีไสว	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด
60.	นายสุภัทร	มณีศรีขำ	บริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด

เปิดการประชุมเวลา 09.00 น.

1. กิจกรรมลงทะเบียนและเตรียมความพร้อมผ่านระบบ Zoom Meeting

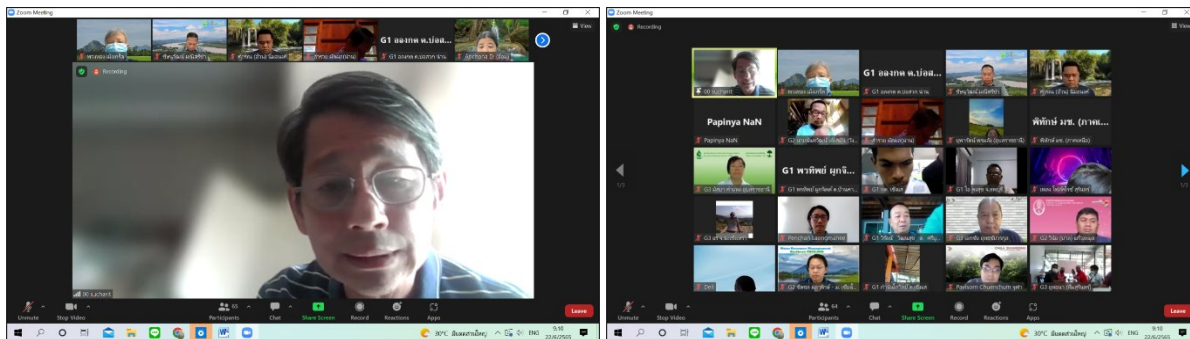
คุณคำรณ นิมอณรงค์ ขวนผู้เข้าร่วมทักทาย และชี้แจงกำหนดการตลอดทั้งวัน พร้อมทั้งให้ผู้เข้าร่วมเปลี่ยนชื่อ/ตำบล หากไม่สามารถเปลี่ยนชื่อได้ให้แจ้งพี่เลี้ยง

2. กิจกรรมแนะนำผู้เข้าร่วมประชุม โดย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ หัวหน้าโครงการ แนวทางการพัฒนากลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความสามารถในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวแนะนำผู้เข้าร่วมดำเนินงานโครงการทั้งหมด 33 ตำบล รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ จาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทีมพี่เลี้ยงทั้ง 5 ภูมิภาค และได้นำเสนอกำหนดการในช่วงเช้าเป็นการสรุปบทเรียนกับพื้นที่รูปธรรม และช่วงบ่ายเป็นการสรุปบทเรียนของพี่เลี้ยงเพื่อขับเคลื่อนงานร่วมกันต่อไป จากนั้นเชิญ รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ ประธานแผนงานวิจัยเข้มแข็งด้านบริหารจัดการน้ำ วช. กล่าวเปิดเวทีการสรุปบทเรียนเครือข่ายทีมคณะทำงานน้ำ 5 ภูมิภาค

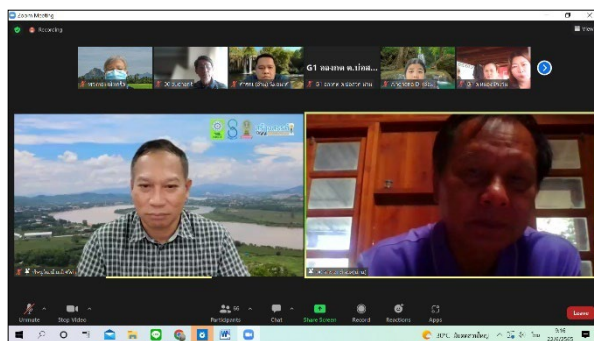
3. กิจกรรมเปิดเวทีการสรุปบทเรียนเครือข่ายทีมคณะทำงานน้ำ 5 ภูมิภาค โดย รศ.ดร.สุจิริต คุณธนกุลวงศ์ ประธานแผนงานวิจัยเข้มมั่งด้านบริหารจัดการน้ำ วช.

รศ.ดร.สุจิริต คุณธนกุลวงศ์ ประธานแผนงานวิจัยเข้มมั่งด้านบริหารจัดการน้ำ วช. กล่าวว่า จากการจัดประชุมร่วมกับ สทนช. แล้ว จะมีการสรุปบทเรียนในส่วนของกลุ่มผู้ใช้น้ำ สนใจ social enterprise โดย สทนช. ได้พัฒนาเกณฑ์ กระบวนการ อยากรู้ว่าในการดำเนินงานโครงการ 1 ปี ที่ผ่านมา และปีที่ 2 มีการดำเนินงานร่วมระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนได้อย่างไร เป็น เรื่องแรกที่ยากฟัง และคาดว่าจะมีการดำเนินงานปีที่ 3 ต่อเนื่อง เรื่องที่ 2 คือ เครื่องมือฝั่งน้ำ น้ำแล้ง ความมั่นคงทางด้านน้ำจะ จัดการอย่างไร และช่วงบ่ายพูดคุยสรุปบทเรียนกับพี่เลี้ยง หลังจากนั้นสถานการณ์น้ำยังอยู่ในขั้นวิกฤต หากมีการจัดระบบยิ่งดี เป็น อีกด้านหนึ่งที่พยายามขยายเครือข่ายขึ้นมา ช่วงเดือนสิงหาคม 2565 ปิดโครงการ คาดว่าในเดือนตุลาคม 2565 จะเขียนโครงการ ใหม่เข้ามาได้ จึงขอเปิดประชุมรับฟังและข้อเสนอแนะจากบริษัท สร้างสรรค์ปัญญา จำกัด หวังว่าเราจะได้รับฟังบทเรียนร่วมกัน

จากนั้น คุณชินนุวัฒน์ มณีศรีชา ขอให้คุณสำรวย ผัดผล กรรมการลุ่มน้ำน่าน ได้สะท้อนมุมมองต่อการขับเคลื่อนงาน คุณสำรวย ผัดผล กล่าวว่า สำหรับเรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำยังเป็นเรื่องใหม่ มี 3 ประเด็นสำคัญ ที่สอดคล้องกับการดำเนิน โครงการวิจัย ดังนี้

- 1) แผนลุ่มน้ำ การเชื่อมโยงกับองค์กรผู้ใช้น้ำ ซึ่งองค์กรผู้ใช้น้ำต้องแข็งแรง
- 2) การประสานกับกลไกองค์กรผู้ใช้น้ำ มีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำจังหวัดลันกรอง และผู้ว่าราชการ จังหวัดเป็นประธาน เพื่อผ่านเข้ากรรมการลุ่มน้ำ ซึ่งท้องถิ่นและพื้นที่ที่ต้องทำความเข้าใจเรื่องนี้ เพื่อส่ง โครงการให้ถูกช่อง และลดการใช้เวลาในการขอรับการสนับสนุนโครงการ
- 3) แพลตฟอร์ม TWP เพื่อให้โครงการและแผนงานนำข้อมูลเข้าสู่ระบบว่าอยู่ในระบบ TWP หรือไม่

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ ขอบขอบคุณคุณสำรวย ผัดผล ทุกคนได้บทเรียน เพื่อนำไปเชื่อมโยงการเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร ผู้ใช้น้ำ ซึ่งในโครงการของเราใช้เวลาค่อนข้างจำกัด 10 เดือน อาจจะมีกระบวนการเรียนรู้แบบเร่งรัด มีการถอดบทเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังมีอีก 7,000 กว่าตำบล ที่ยังไม่ได้ทำ แต่พวกเรา 33 ตำบล เป็นพื้นที่ดำเนินงานก่อนเพื่อส่งต่อบทเรียนไปสู่พื้นที่อื่น หลังจากนั้นให้คุณคำรณ นิมอนงค์ ช่วยแบ่งกลุ่มตามตำบล

4. กิจกรรมบอกเล่าบทเรียน – ผลลัพธ์ การดำเนินงานขับเคลื่อนพื้นที่รูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำ 5 ภูมิภาค (แบ่งกลุ่มย่อย)

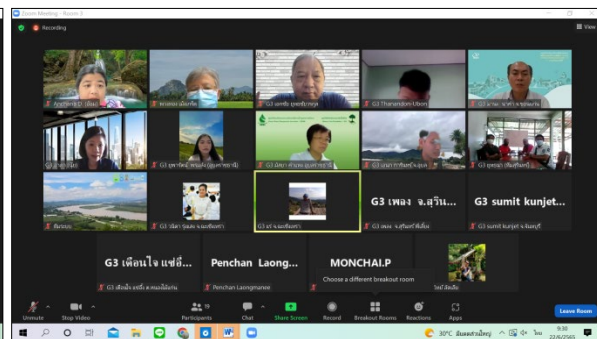
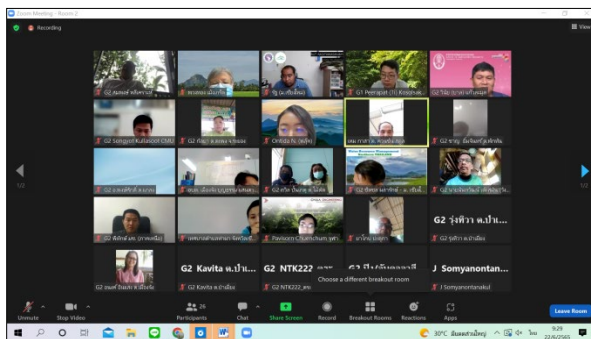
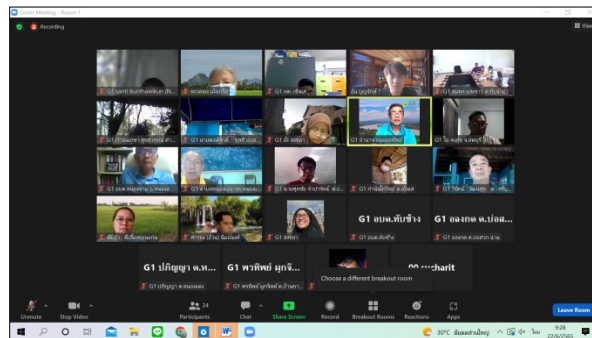
คุณคำรณ นิมอนงค์ แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมออกเป็น 3 กลุ่มย่อย เพื่อบอกเล่าบทเรียน – ผลลัพธ์ การดำเนินงานขับเคลื่อนพื้นที่รูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำ 5 ภูมิภาค ภายใต้โจทย์หลัก 4 ข้อ ดังนี้

1. รูปธรรมที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินโครงการ เช่น แผนน้ำชุมชน กิจกรรมในการจัดการน้ำของพื้นที่ เป็นต้น
2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการในระดับพื้นที่
 - 1) ระดับบุคคล
 - 2) ระดับกลุ่ม / องค์กรผู้ใช้น้ำ
 - 3) ระดับชุมชน
 - 4) ระดับมหาวิทยาลัย - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ภาคีเครือข่าย
3. ปัจจัยเอื้อ – สนับสนุน การขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำ
4. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและวิธีการในการคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้น

การแบ่งกลุ่มสรุปบทเรียนงานหน้า 5 ภูมิภาค

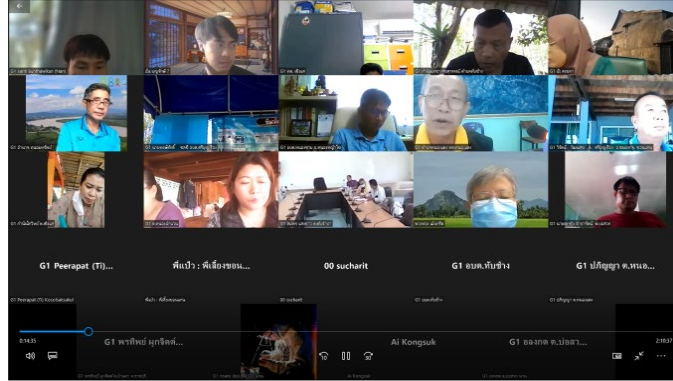
กลุ่มที่ 1	กลุ่มที่ 2	กลุ่มที่ 3
<p>Fa – Note : พี่อำนาจ – อ้น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตำบลหนองผักแว่น 2. ตำบลซิวจำปา 3. ตำบลแก่งผักกูด 4. ตำบลทะเลวังวัด (คุณไอ แทน) 5. ตำบลศรีบุญเรือง 6. ตำบลบ่อสวก 7. ตำบลหนองแดง 8. ตำบลทับช้าง 9. ตำบลเชิงแส 10. ตำบลหนองขาม 11. ตำบลบ้านคา 	<p>Fa – Note : อ.บาล - พลิด</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตำบลพลวงทอง 2. ตำบลแก่ง (อ.พงศักดิ์ แทน) 3. ตำบลตะพง 4. ตำบลป่าเมี่ยง 5. ตำบลท่ามา 6. ตำบลควนขัน 7. ตำบลย่านซื่อ 8. ตำบลวังประจัน 9. ตำบลเมืองจัง 10. ตำบลไม้ดัด 11. ตำบลพัททัน 	<p>Fa – Note : พี่นุ้ย - อ้อม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตำบลยะวีก 2. ตำบลยางสว่าง 3. ตำบลนาเยี่ย 4. ตำบลสำโรง 5. ตำบลสามพี่น้อง (อ.เพ็ญจันทร์ แทน) 6. ตำบลท่าหลวง (อ.เพ็ญจันทร์ แทน) 7. ตำบลท่ากระดาน 8. ตำบลหนองไม้แก่น 9. ตำบลบ้านจำ (อ.เอก แทน) 10. ตำบลเชิงกลัด (อ.เอก แทน) 11. ตำบลเมืองเพีย (อ.มานะ แทน)

คุณศิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ เน้นเรื่องการเปิดโอกาสให้แกนนำชุมชนได้แลกเปลี่ยนในห้องย่อยก่อน เนื่องจากพี่เลี้ยงมีประชุมตอนบ่ายจะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอีกครั้งหนึ่ง

บรรยากาศในการบอกเล่าบทเรียน-ผลลัพธ์ การดำเนินงานขับเคลื่อนพื้นที่รูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำ 5 ภูมิภาค 3 ห้องย่อย

ห้องย่อยที่ 1

พ.ต.อ.อำนาจ ถนอมทรัพย์ กล่าวทักทายผู้เข้าร่วม และแนะนำกระบวนการพูดคุยภายในห้อง จากนั้นจึงชวนผู้เข้าร่วมแต่ละพื้นที่แลกเปลี่ยน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

ประโยชน์ที่ได้รับ ได้จัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ และมีสมาชิก จำนวน 30 ท่าน ได้ทิศทางการขับเคลื่อนน้ำ และใช้ข้อมูล Google Data Studio นำมาวิเคราะห์ เพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุง โดยมีพื้นที่ในการดำเนินงานก่อนสองจุด ได้แก่ ห้วยปวน โดยได้พื้นที่ที่ทำประโยชน์ได้ 1,000 กว่าไร่ 300 กว่าไร่เรือน และห้วยเสียม ได้จัดทำระบบท่อส่งน้ำ ได้รับประโยชน์ 500 กว่าไร่ 300 กว่าไร่เรือน และเกิดแผนเร่งด่วน คือ โครงการขุดลอกแหล่งน้ำในพื้นที่เพื่อสร้างความมั่นคงของน้ำในพื้นที่ และมีการคืนข้อมูลยังชุมชนในหมู่ต่างๆ เพื่อสร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการน้ำ และเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาเพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน

ปัญหาอุปสรรค ในพื้นที่ไม่มีแม่น้ำ ทำให้เกิดปัญหาในการดึงน้ำจากแหล่งน้ำที่อยู่ในพื้นที่ป่าไม้มาใช้ประโยชน์ ทางน้ำไหลพาดผ่านจากตำบลอื่นทำให้ต้องสร้างความเข้าใจกับชุมชนรอบข้างและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในการขับเคลื่อนการสร้างอ่างเก็บน้ำไปด้วยกัน

2. ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

ประโยชน์ที่ได้รับ มีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ตั้งแต่วันที่ 12 พฤษภาคม 2565 และจัดเตรียมแผนในการนำน้ำธรรมชาติมาใช้ในการอุปโภคบริโภคและทำการเกษตร แต่แหล่งน้ำอยู่ในพื้นที่อุทยาน จึงรอกการดำเนินงานขออนุญาตในการใช้พื้นที่ โดยจะได้รับประโยชน์ 6 หมู่บ้าน ประชากร 2,000 กว่าราย เกิดการนำข้อมูลที่เก็บจริงมาใช้ และเชื่อมประสานองค์ความรู้กลับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหาอุปสรรค แหล่งน้ำในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นแหล่งน้ำที่อยู่ในกรมอุทยาน ทำให้ต้องมีการขออนุญาตการใช้แหล่งน้ำซึ่งใช้ระยะเวลาานพอสมควร

3. ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

ประโยชน์ที่ได้รับ มีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ ตั้งแต่วันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2565 มีแผนบริหารจัดการน้ำบางส่วน แต่เมื่อได้เข้าร่วมทำให้ได้รับความรู้และวิธีการในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น และมีการผลักดันแผนที่เป็นแผนน้ำชุมชน ผ่านประวัติศาสตร์ และแผนที่ ครอบคลุมยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ มีแผนเร่งด่วน คือ การแก้ไขปัญหาภัยแล้งและการกระจายน้ำในพื้นที่ โดยเริ่มจากการทำฝายแกนขอยซีเมนต์เพื่อกักเก็บน้ำในพื้นที่ โดยมีพื้นที่ได้รับประโยชน์ 112 ไร่ 48 ไร่เรือน

ปัญหาอุปสรรค บางหน่วยงาน ที่ยังไม่เข้าใจในเรื่องของปัญหา การใช้น้ำ เช่น ชลประทาน หรือตำบลข้างเคียง ทำให้การทำแผนที่เป็นแผนใหญ่ๆ ยังไม่ได้รับความร่วมมือมากนัก การบริหารจัดการในการเปิดประตูน้ำในพื้นที่ ยังเป็นบทบาทของกรม

ชลประทานเป็นหลัก ทางองค์กรผู้ใช้น้ำมีบทบาทในการช่วยกรมชลประทานเปิด-ปิดน้ำ และสังเกตการณ์การสื่อสารการเก็บข้อมูลร่วมกับองค์กรผู้ใช้น้ำ

4. ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่ได้รับ เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำสมาชิกประมาณ 40 กว่าราย และเกิดการสำรวจแหล่งน้ำในพื้นที่ แผนเร่งด่วนคือการขุดลอกแหล่งน้ำในพื้นที่หมู่ที่ 2 และเกิดการเชื่อมประสานงานในพื้นที่ เกิดบทบาทในการบริหารซ่อมแซมแหล่งน้ำ คนในชุมชนช่วยกันรักษาแหล่งน้ำโดยมีแกนนำเป็นผู้นำของแต่ละหมู่เป็นหลัก

5. ตำบลเชิงแส อำเภอกะสาลี จังหวัดสงขลา

ประโยชน์ที่ได้รับ เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำในตำบล โดยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการรับผิดชอบตามสายน้ำ และเกิดการเตรียมแผนในการบริหารจัดการน้ำ

ปัญหาอุปสรรค คนในชุมชนมีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างรुक้างแหล่งน้ำ และการเดินท่อผ่านพื้นที่ของชาวบ้าน จึงทำให้ต้องสร้างความเข้าใจและให้เกิดความยินยอมของชาวบ้านที่เป็นเจ้าของพื้นที่ แหล่งน้ำตื้นเขินทุกปี และเกิดปัญหาในการติดต่อประสานงานการดำเนินงาน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน

6. จังหวัดลพบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ ทั้ง 4 ตำบล เกิดองค์ความรู้ ในการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ เกิดการก่อตั้งทีม รวมถึงระบบ Google Data Studio ทำให้เห็นข้อมูลความต้องการการใช้น้ำ และข้อมูลแหล่งน้ำเส้นทางน้ำในพื้นที่ ผ่านการลงพื้นที่เก็บข้อมูลน้ำ ทำให้ชุมชนตื่นรู้ และขยับในเรื่องของการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ และในพื้นที่เกิดการจัดตั้งกองทุนน้ำเพื่อนำเงินที่ได้จากกองทุน สร้างรูปธรรมวางแผนและแลกเปลี่ยนข้อมูลในการขยับในเชิงรูปธรรม

6.1 ตำบลซับจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2565 ได้นำข้อมูลจากการเก็บข้อมูล มาวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อหาแนวทางการแก้ไข โดยเริ่มจากการทำฝายมีชีวิตเพื่อกักเก็บน้ำและชะลอน้ำในพื้นที่ โดยคาดว่า มีพื้นที่หลายพันไร่ 200 กว่าครัวเรือน ที่ทำการเกษตรจะได้รับประโยชน์ รวมทั้งสัตว์น้ำที่จะเกิดขึ้นจากการทำฝายชะลอน้ำ

ปัญหาอุปสรรค การขออนุญาตใช้พื้นที่ ซึ่งเป็นพื้นที่กรมป่าไม้ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการขออนุญาตการใช้พื้นที่ในการทำโครงการต่างๆ แต่ถ้าขออนุญาตผ่าน ทำให้ชุมชนสามารถสร้างฝายในการกักเก็บน้ำและมีพื้นที่การใช้ประโยชน์ได้หลายร้อยไร่

6.2 ตำบลทะเลวังวัด และ 6.3 ตำบลแก่งผักกูด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ มีการจัดทำข้อมูลในเรื่องของการจัดการน้ำ จากนั้นมีการเขียนแผนในการบริหารจัดการน้ำที่มาจากชุมชน และเริ่มผลักดันแผนเข้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อนในการบริหารจัดการน้ำต่อไป

6.4 ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ และเก็บข้อมูลแผนผังน้ำจากแผนที่ชุมชน ประวัติศาสตร์ชุมชน และข้อมูลผ่านแอปพลิเคชัน Epicollect5 นำข้อมูลมาวิเคราะห์สังเคราะห์จนเกิดการจัดทำแผนเร่งด่วน เป็นเรื่องของการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินในพื้นที่บริเวณองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ เกิดคณะกรรมการลุ่มน้ำ และเข้าใจบทบาทหน้าที่ขององค์กรผู้ใช้น้ำ แต่ขณะนี้ยังขาดการจัดตั้ง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของกรมป่าไม้ทำให้ในการจัดทำโครงการแต่ละครั้งต้องมีการขออนุญาตจากกรมอุทยาน โครงการเร่งด่วนที่จะทำ คือ การทำธนาคารน้ำใต้ดินเนื่องจากได้ข้อมูลจากการลงพื้นที่เก็บ

ปัญหาอุปสรรค การสร้างความเข้าใจกับชุมชน เพื่อให้เห็นภาพรวมในการใช้น้ำในพื้นที่ ที่เชื่อมโยงกับการเกษตรการอุปโภคบริโภค และการขออนุญาตใช้พื้นที่ เช่นเดียวกับหลายๆ ในพื้นที่ คือพื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในกรมอุทยาน ทำให้ขออนุญาตแหล่งน้ำทำได้ยาก

8. ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

ประโยชน์ที่ได้รับ เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่ แผนเร่งด่วน คือ การจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินและการเพิ่มฝายชะลอน้ำเพื่อให้มีน้ำใต้ดินในการกักเก็บน้ำ โดยมีพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ประมาณ 500 หลังคาเรือน อยู่ใน 16 หมู่บ้าน ของตำบลดอนคา

ห้องย่อยที่ 2

1. รูปธรรมที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินโครงการ

- 1) เกิดการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ที่มีข้อมูล รู้ข้อมูลน้ำทั้งระบบ (ต้น กลาง ปลาย) และใช้ข้อมูลในการวางแผน นำเสนอข้อมูล และนำเสนอแผนในเวทีระดับต่าง ๆ เพื่อการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ
- 2) เกิดกลไกคณะทำงานระดับตำบล (แกนนำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อปท.) ที่มีศักยภาพในการจัดเก็บ จัดการ วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ
- 3) การพัฒนาศักยภาพ และการสร้างพื้นที่กลาง ในการแลกเปลี่ยน ระหว่างคนในพื้นที่ หน่วยงานท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีช่วยในการเก็บข้อมูล
- 4) มีระบบข้อมูล และใช้ข้อมูล (เชื่อมกับ TWP/TWR/การติดตั้งไว้ในเว็บไซต์ตอบต.) โดยเฉพาะของพื้นที่ในระดับครัวเรือน หมู่บ้าน ตำบล (ฝังน้ำ เส้นทางน้ำ ทิศทางการไหลของน้ำ สภาพพื้นที่ สถานการณ์น้ำ สมดุลน้ำ ต้นทุน ความต้องการน้ำ)
- 5) มีการจัดทำแผนน้ำชุมชนบนฐานข้อมูล ระดับครัวเรือน องค์กร ท้องถิ่น ตำบล (ระยะสั้น กลาง ยาว)
- 6) มีข้อตกลงร่วมของคนในชุมชน ในการสร้างแหล่งเก็บน้ำ และการบริหารใช้น้ำ (การปล่อยน้ำ การจัดเก็บค่าน้ำ)
- 7) เกิดการพัฒนาเชิงโครงสร้างเพื่อการจัดการน้ำ (น้ำแล้ง น้ำท่วม น้ำอุปโภค บริโภค น้ำการเกษตร) ได้แก่ ซ่อมสร้างฝาย สร้างที่กักเก็บน้ำ ธนาคารน้ำใต้ดิน การปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้าน/ประปาภูเขา
- 8) มีแนวทางการบริหารจัดการน้ำที่นำไปสู่การสร้างรายได้

2. ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการในระดับพื้นที่

ระดับบุคคล

- 1) เกิดการตื่นตัว เห็นคุณค่าของการบริหารและการใช้น้ำ
- 2) มีความรู้/ข้อมูลด้านน้ำทั้งระบบ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
- 3) มีความรู้เกี่ยวกับช่องทางและกระบวนการในการเสนอแผนน้ำ
- 4) รู้จักการวางแผนการใช้น้ำอุปโภคบริโภค / การเกษตรของตนเองและครอบครัวอย่างเป็นระบบ ประหยัดและรู้คุณค่า
- 5) สามารถใช้เทคโนโลยีช่วยในการเก็บข้อมูลและการสื่อสาร โดยเยาวชนช่วยหนุนเสริมด้านเทคโนโลยีเพื่อการเก็บข้อมูล

ระดับกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1) เกิดการรวมตัวคนที่มีเป้าหมาย มีใจ มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำ
- 2) เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- 3) สามารถใช้ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผน/บริหารจัดการน้ำ โดยชุมชน
- 4) สามารถนำเสนอข้อมูลต่อหน่วยงาน/ภาคีต่างๆ เพื่อการจัดทำแผนและการสร้างรูปธรรมการบริหารจัดการน้ำ

ระดับชุมชน

- 1) เกิดการตื่นตัว รวมกลุ่ม วางแผนและบริหารการใช้น้ำร่วมกัน
- 2) ปรับวิธีคิดในการบริหารจัดการน้ำภายในชุมชนด้วยตนเอง (ไม่รอแต่ภาครัฐ/หน่วยงานภายนอก)
- 3) มีพื้นที่กลางที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจบนฐานข้อมูล
- 4) มีระบบข้อมูลที่ทุกคนเห็นร่วมกัน สามารถปรับปรุงและนำมาใช้ได้เอง
- 5) อปท. เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดแผนน้ำตำบล ลดความขัดแย้งของชุมชนกับ อปท.
- 6) สามารถส่งต่อความรู้/ข้อมูลให้คนรุ่นใหม่ (หลักสูตร ข้อมูลน้ำ)

ระดับมหาวิทยาลัย – หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ภาคีเครือข่าย

- 1) ลดความขัดแย้ง สร้างความเชื่อมั่น เชื่อใจของ อปท.กับชุมชน
- 2) อปท. สามารถเข้าถึงและมีข้อมูลจริงจากพื้นที่ที่ครอบคลุม
- 3) เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน อปท. หน่วยงาน ภาคีเครือข่าย

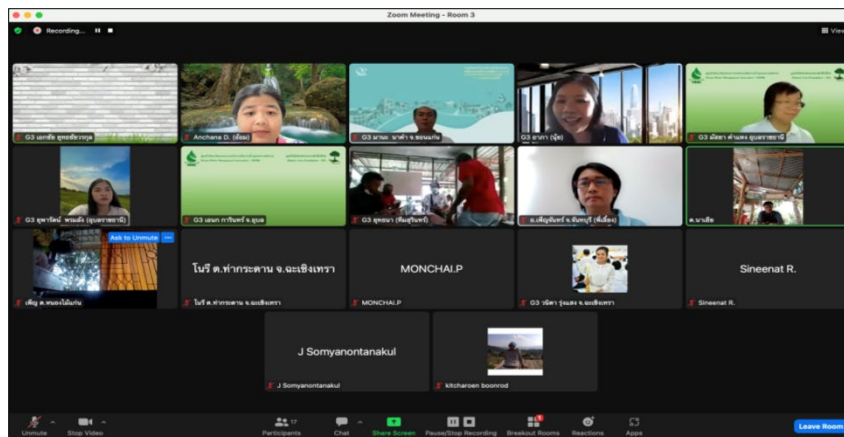
3. ปัจจัยสนับสนุน/เอื้อ ในการขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำ

- 1) ความร่วมมือระหว่างหมู่บ้าน พื้นที่ / ชุมชน ตำบล
- 2) อปท. เป็นตัวเชื่อมการทำงานในพื้นที่
- 3) คนรุ่นใหม่ เป็นส่วนสำคัญที่ต้องชวนเข้ามาหนุนเสริม
- 4) การมีระบบข้อมูลที่จริง ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน ช่วยในการวางแผนและตัดสินใจในการบริหารจัดการน้ำ
- 5) ความรู้ เครื่องมือ นวัตกรรม เทคโนโลยี ในการจัดการข้อมูลและการสร้างรูปธรรม
- 6) การสร้างพื้นที่กลางในการแลกเปลี่ยนพูดคุยของคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 7) ความเชื่อมโยงของผู้ที่เกี่ยวข้องและการรับไม้ต่อด้านการบริหารจัดการน้ำ
- 8) นโยบายระดับประเทศที่สอดคล้องและช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนในระดับพื้นที่

4. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและวิธีการในการคลี่คลายปัญหา

- 1) การไม่ให้ความสำคัญ ขาดความเชื่อใจ และขาดการยอมรับร่วมของคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 2) การส่งต่อเรื่องการบริหารจัดการน้ำด้วยความรู้สึกมากกว่าการใช้ฐานข้อมูลที่มีพลัง
- 3) ความเชื่อมโยงและการรับไม้ต่อของผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการบริหารจัดการน้ำ
- 4) ความเข้าใจซึ่งกันและกันในบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ชุมชน เจ้าหน้าที่ ท้องถิ่น หน่วยงาน) มีน้อย
- 5) ช่องว่างของหน่วยงาน ที่มีภารกิจการทำงานที่หลากหลาย จะมีข้อจำกัดในการส่งต่อข้อมูล/แผน บทบาทหน้าที่ ขอบเขตงบประมาณ ระบบโครงสร้าง
- 6) เจ้าหน้าที่และชุมชน ไม่ได้เห็นภาพ (ปัญหา เป้าหมาย) ร่วมกัน ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด
- 7) ลักษณะพื้นที่คาบเกี่ยวหลายหน่วยงาน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ต้องศึกษาและทำความเข้าใจร่วมกันเพิ่มเติม เช่น พื้นที่ อุทยาน พื้นที่ป่าไม้ เป็นต้น
- 8) การสื่อสารกับคนในพื้นที่ เช่น กลุ่มชาติพันธุ์ ผู้สูงอายุ ต้องมีคนในพื้นที่ช่วยในการประสาน และการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี สัญญาณโทรศัพท์ (คนรุ่นใหม่ควรเข้าร่วม)

ห้องย่อยที่ 3

บทเรียนและผลลัพธ์ การดำเนินงานขับเคลื่อนพื้นที่รูปธรรมองค์กรผู้ใช้น้ำ 5 ภูมิภาค

จังหวัด	พื้นที่	รูปธรรมที่เกิดขึ้น	ประโยชน์ที่รับจากการดำเนินโครงการในระดับพื้นที่				ปัจจัยที่เอื้อ - สนับสนุนการขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำ	ปัญหา/อุปสรรค
			บุคคล	กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ	ชุมชน	มหาวิทยาลัย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ภาคีเครือข่าย		
สุรินทร์	ยะวี๊ก	<ol style="list-style-type: none"> มีข้อมูลต้นทุนน้ำ ความต้องการการใช้น้ำ มีการทำแผนการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำ มีระบบการวางผังการใช้น้ำ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน 	<ol style="list-style-type: none"> ได้รู้จักพื้นที่ในชุมชนชัดเจนมากขึ้น 					<ol style="list-style-type: none"> คนในชุมชนบางหมู่บ้านยังไม่เข้าใจการดำเนินงานของกลุ่ม พื้นที่มีแหล่งเก็บน้ำเป็นจำนวนมาก ซึ่งต้องมีการเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุน
	ยางสว่าง	<ol style="list-style-type: none"> มีการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลแหล่งน้ำ ต้นทุนน้ำ ความต้องการการใช้น้ำ ผู้นำชุมชน แกนนำชุมชน และ อบต. ให้ความร่วมมือใน 			<ol style="list-style-type: none"> มีการพูดคุยร่วมกันผ่านข้อมูลนำไปสู่การบริหารจัดการน้ำ 		<ol style="list-style-type: none"> การดึงผู้นำชุมชนเข้ามาเป็นทีมในการทำงาน การเก็บข้อมูลและการจัดทำแผนร่วมกัน 	<ol style="list-style-type: none"> ความเข้าใจในการจัดทำแผนในระบบ

		<p>การบริหารจัดการน้ำ</p> <p>3. มีการจัดการน้ำที่เป็นระบบมากขึ้น</p> <p>4. มีการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำร่วมกับอบต.</p> <p>5. อยู่ในระหว่างการจัดองค์กรผู้ใช้น้ำ</p>					หน่วยงานจะผลักดันเข้าสู่ระบบได้ง่ายมากขึ้น	
อุบลราชธานี	นาเยีย	<p>1. มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ</p> <p>2. มีการลงพื้นที่เก็บข้อมูลเส้นทางน้ำและข้อมูลแหล่งน้ำ</p> <p>3. มีการประชุมร่วมกันกับองค์กรผู้ใช้น้ำและผู้นำชุมชนในการบริหารจัดการน้ำ</p> <p>4. มีการวางแผนในการบริหารจัดการน้ำ การปรับปรุงซ่อมแซมเส้นทางน้ำให้ไหลสะดวกมากขึ้น</p> <p>5. เทศบาลให้ความสนับสนุนในการร่วมออกแบบการดำเนินงาน</p>			<p>1. มีแผนการบริหารจัดการน้ำที่ดีขึ้น</p> <p>2. คนในชุมชนรับรู้แหล่งกักเก็บน้ำร่วมกัน</p> <p>3. คนในชุมชนเกิดคววมร่วมมือกันเพิ่มมากขึ้น</p>			
	ลำโรง	<p>1. ผู้นำชุมชนและแกนนำชุมชนได้มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการบริหารจัดการน้ำในทุกเดือน</p> <p>2. มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำ</p>			<p>1. น้ำอุปโภค-บริโภคและน้ำเพื่อการเกษตรเพียงพอต่อคววมต้องการของชุมชน</p>		<p>1. การเชิญแกนนำชุมชนและผู้นำชุมชนเข้ามาเป็นทีมหลักในการดำเนินการจะสามารถผลักดันเข้าสู่แผนพัฒนาของ อบต.</p>	

		<p>โครงการในการบริหารจัดการน้ำ</p> <p>3. มีการเก็บข้อมูลแหล่งน้ำ ต้นทุนน้ำอย่างเป็นระบบในทุกหมู่บ้าน นำสู่แผนการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชนและระดับตำบล ที่เชื่อมโยงกัน</p> <p>4. มีการกำหนดระเบียบการใช้น้ำร่วมกัน</p> <p>5. การจัดทำฝ่ายชลอน้ำสะเอ็งทอง</p> <p>6. มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มขึ้น 2 กลุ่ม</p>					<p>2. การสร้างความเข้าใจเป้าหมายและเส้นทางร่วมกัน</p> <p>3. การทำแผนในระดับตำบล ทำให้เห็นภาพรวมร่วมกัน</p> <p>4. การจัดทำระบบข้อมูลร่วมกับ อทป.จะผลักดันไปสู่การนำเข้านโยบายได้ง่ายมากขึ้น</p>	
จันทบุรี	สามพี่น้อง	<p>1. มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเพิ่มขึ้น 1 กลุ่ม จาก 8 กลุ่ม</p> <p>2. ข้อมูลต้นทุนน้ำในชุมชน (แหล่งน้ำขนาดใหญ่)</p> <p>3. มีการเก็บเงินสมาชิกตามจำนวนไร่ที่มี เพื่อนำมาบริหารจัดการในการใช้น้ำ</p> <p>4. มีการประสานหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา เช่น มีการจัดซ่อมประตุน้ำ</p>		สามพี่น้อง		<p>1. เกิดการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน</p> <p>2. การประยุกต์เครื่องมือในการทำงานอื่นๆ</p>		
	ท่าหลวง	<p>1. มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ 1 กลุ่ม</p> <p>2. ข้อมูลต้นทุนน้ำในชุมชน</p>						

		3. การจัดสรรน้ำเข้าแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของพื้นที่						
ฉะเชิงเทรา	ท่ากระดาน	1. ข้อมูลต้นทุนน้ำในชุมชน 2. การวางแผนในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการน้ำ 3. อยู่ในระหว่างการจดองค์กรผู้ใช้น้ำ 4. มีการจัดทำแผนน้ำชุมชน	1. ไปได้พัฒนาตนเองเพิ่มมากขึ้น 2. การทำงานร่วมกับชุมชน		1. ชุมชนทราบข้อมูลแหล่งเก็บน้ำในชุมชน 2. น้ำเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน 3. ใต้แนวทางในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ			1. อุปกรณ์ที่ใช้ในการดึงน้ำชำระส่งผลต่อการใช้น้ำ 2. ในชุมชนไม่มีแผนในการบริหารจัดการน้ำที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน 3. ขาดการทำงานร่วมกับอปท.
	หนองไม้แก่น	1. อยู่ในระหว่างการจดองค์กรผู้ใช้น้ำ						

เมื่อทั้ง 3 ห้องย่อย กลับมารวมกัน คุณคาร์ณ นิมนงค์ ชวนพี่เลี้ยงประจำห้องย่อย สะท้อนบรรยากาศในห้องย่อย ดังนี้

- 1) ห้องย่อยที่ 1 พ.ต.อ.อำนาจ ถนอมทรัพย์ กล่าวว่า การจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ทำให้เห็นแผนน้ำชุมชนที่เป็นแผนเร่งด่วน อบต. อบจ. มาช่วยกันขับเคลื่อนงาน เห็นผลการดำเนินงานมีความคุ้มค่ามากหากเปรียบเทียบกับระยะเวลาการดำเนินงานภายใน 8-10 เดือน
- 2) ห้องย่อยที่ 2 ผศ.น.สพ.ดร.วินัย แก้วละมุล กล่าวว่า เห็นความแตกต่างของการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ ทำให้เห็นบรรยากาศการแลกเปลี่ยนตอบใจพ้องกัน
- 3) ห้องย่อยที่ 3 คุณอาภา พงศ์ศิริแสน กล่าวว่า เกิดบรรยากาศการแลกเปลี่ยนระหว่างพี่ๆ น้องๆ ดีมาก

5. กิจกรรมนำเสนอผลลัพธ์จากการพูดคุยในห้องย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ตัวแทน Note taker ประจำห้องนำเสนอ ดังนี้

ห้องย่อยที่ 3 คุณอัญชญา ดีไสว นำเสนอ ดังนี้

รูปธรรมที่เกิดขึ้น	ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการในระดับพื้นที่				ปัจจัยที่เอื้อ - สนับสนุนการขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำ	ปัญหา/อุปสรรค
	บุคคล	กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ	ชุมชน	มหาวิทยาลัย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ภาคีเครือข่าย		
<ol style="list-style-type: none"> มีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ผู้นำชุมชนและแกนนำชุมชนได้มีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการบริหารจัดการน้ำในทุกเดือน มีการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำโครงการในการบริหารจัดการน้ำ มีระบบข้อมูลต้นทุนน้ำและความต้องการน้ำ ระดับหมู่บ้าน และตำบล นำสู่แผนการบริหารจัดการน้ำในระดับชุมชนและระดับตำบล ที่เชื่อมโยงกัน มีการกำหนดระเบียบการใช้น้ำร่วมกัน การสร้างรูปธรรมการจัดการน้ำ เช่น การจัดทำฝ่ายชลอน้ำ สะเอียงทอง มีการวางผังน้ำของตำบล การจัดสรรน้ำเข้าแหล่งกักเก็บน้ำ 	<ol style="list-style-type: none"> ได้รู้จักพื้นที่ในชุมชนชัดเจนมากขึ้น ได้พัฒนาตนเองเพิ่มมากขึ้น การทำงานร่วมกับชุมชน การประยุกต์ใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูล 	<ol style="list-style-type: none"> มีแผนการบริหารจัดการน้ำที่มากขึ้น คนในชุมชนรับรู้แหล่งกักเก็บน้ำร่วมกัน คนในชุมชนเกิดความร่วมมือกันเพิ่มมากขึ้น น้ำอุปโภค-บริโภค และน้ำเพื่อการเกษตรเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> เกิดการสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> การดึงผู้นำชุมชนเข้ามาเป็นทีมในการทำงาน การเก็บข้อมูลและการจัดทำแผนร่วมกับหน่วยงานจะผลักดันเข้าสู่ระบบได้ง่ายมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ชลประทานเป็นผู้ดูแล ชลประทานเป็นผู้จัดองค์กรผู้ใช้น้ำให้กับชุมชน การดำเนินงานส่วนใหญ่แยกส่วนระหว่าง อปท.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขาดการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ในการดำเนินการ พื้นที่มีแหล่งเก็บน้ำขนาดใหญ่ ที่ต้องมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะส่งผลต่อการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ความขัดแย้งกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อบต. 	

ห้องย่อยที่ 2 คุณอรธิดา นามศิริ นำเสนอ ดังนี้

- รูปธรรม เกิดทั้งของการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ภาพกลไกระดับตำบล อปท.ช่วยขับเคลื่อน มีการจัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล การสร้างพื้นที่กลางในการขับเคลื่อนงานและวางแผนการจัดการน้ำร่วมกัน
- ระบบข้อมูลในการติดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ นำข้อมูลไปใช้ได้อย่างเป็นปัจจุบัน
- เกิดการจัดการน้ำทั้งในระดับครัวเรือน ชุมชน มีการจัดการน้ำในรูปแบบต่างๆ และนำไปสู่การสร้างรายได้ในชุมชน
- เกิดการบริหารจัดการน้ำจากการมีข้อมูลที่น่าไปสู่การบริหารจัดการน้ำร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การวางแผน เกิดการเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานและชุมชน
- ปัจจัยเอื้อ คือ ความร่วมมือของคน แกนนำในพื้นที่ และหน่วยงาน/คนรุ่นใหม่ในการจัดการข้อมูล และพื้นที่กลางในการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และการบริหารจัดการน้ำ หน่วยงานระดับท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้น นโยบายในระดับประเทศ/ภาพกว้างเข้ามาสอดรับ
- ปัญหาอุปสรรค คือ ความเชื่อ/การยอมรับของคนในชุมชน การมองภาพเป้าหมายร่วมกันในการจัดการน้ำ และความรู้เรื่ององค์กรผู้ใช้น้ำ

ห้องย่อยที่ 1 คุณบุญรักษ์ จ้อยจินดา นำเสนอ ดังนี้

- รูปธรรมที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินโครงการ ได้แก่ เกิดองค์กรผู้ใช้น้ำ เกิดระบบฐานข้อมูลแหล่งน้ำ เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนการจัดการน้ำชุมชน มีการทำธนาคารน้ำใต้ดิน ฝ่ายชลอน้ำ ฝ่ายมีชีวิต ชุดลอกแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร เป็นต้น
- ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการในระดับพื้นที่
 - ระดับบุคคล ทราบข้อมูลเพื่อนำไปสู่การจัดการน้ำชุมชน และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำร่วมกัน
 - ระดับกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ เกิดการทำระบบข้อมูลน้ำในชุมชนเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนน้ำชุมชน
 - ระดับชุมชน ทราบระบบข้อมูลการบริหารจัดการน้ำชุมชนจากการคืนข้อมูล เพื่อจัดทำแผนน้ำชุมชน
 - ระดับมหาวิทยาลัย - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ภาคีเครือข่าย นำไปสู่การแก้ไขปัญหาตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

3. ปัจจัยเอื้อ – สนับสนุน การขับเคลื่อนองค์กรผู้ใช้น้ำ คือ ผู้นำต้องเป็นแกนหลักและสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน
4. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานและวิธีการในการคลี่คลายปัญหาที่เกิดขึ้น
 - (1) บางหน่วยงานยังไม่เห็นความสำคัญของเรื่องการบริหารจัดการน้ำ แก้ไขโดยนำข้อมูลไปพูดคุยเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน
 - (2) การขอใช้ประโยชน์จากที่ดินที่มีความทับซ้อนกับหน่วยงานต่างๆ (สปก. กรมอุทยาน) /พื้นที่คาบเกี่ยวกับอบต.อื่น เป็นต้น แก้ไขโดยจัดทำแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผลักดันแผนที่ทำได้ก่อนตามลำดับ

เมื่อนำเสนอเสร็จสิ้น คุณชินวุฒัน มณีศรีชา กล่าวขอบพระคุณแกนนำชุมชน ท้องที่ ท้องถิ่น ทั้ง 33 ตำบล พร้อมทั้งให้โอกาสในการแลกเปลี่ยนได้รับฟังร่วมกับเพื่อนต่างภูมิภาค และให้ รศ.ดร.สุจิตร์ คุณธนกุลวงศ์ สะท้อนคิดสรุปช่วงท้าย ดังนี้

คุณธนกร แคว้งอินทร์ รองประธานสภา ทต.หนองแดง จังหวัดน่าน ได้เห็นปัญหาทั้งเหมือนและแตกต่างกัน ทำให้ประสบผลสำเร็จในหลายอย่าง ประทับใจองค์ความรู้ แต่ละพื้นที่ที่พบปัญหาอุปสรรคที่แตกต่างกัน เช่น พื้นที่ป่า พื้นที่ทับซ้อนของ สปก. พื้นที่ของ อบต. ปัญหาเหล่านี้ได้รับการแก้ไขที่เสนอกันมาตามวิถีทาง สำหรับองค์กรผู้ใช้น้ำได้รับความรู้เพิ่มขึ้น มีการจัดทำระบบภูมิสารสนเทศการจัดการน้ำชุมชน ทำให้เราได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ประสบความสำเร็จไปในระดับหนึ่ง

คุณนันทวัฒน์ เตชะสมัน ตำบลวังประจัน จังหวัดสตูล ได้รับรู้ข้อมูลในระดับพื้นที่ แต่ละพื้นที่ที่สามารถนำความรู้มาประยุกต์การดำเนินงานแต่ละพื้นที่ได้อย่างดี อยากรู้อีกสิ่งๆ เหล่านี้เกิดขึ้น อย่างน้อยในโอกาสต่อไปขอให้มาพบกันในพื้นที่จริง เรียนรู้ในแต่ละบริบท เพื่ออยู่คู่กับพื้นที่นั้นๆ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เห็นสิ่งดีๆ ขอบคุณอาจารย์ที่ให้สิ่งดีๆ ในการดำเนินงาน

คุณวิรัตน์ วัฒนสุข ตำบลศรีบุญเรือง จังหวัดขอนแก่น การจัดการในระดับพื้นที่/ชุมชน ยังมีอีกมากในการขับเคลื่อน ได้เห็นแนวทางของแต่ละพื้นที่ บริบทพื้นที่ต่างกัน แต่ประเด็นการขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน แนวทางในการแก้ไขปัญหาคล้ายกัน การแก้ไขอย่างยั่งยืนต้องมีมาตรฐานการยอมรับที่น่าเชื่อถือ ภาคีเครือข่ายต้องช่วยกันขับเคลื่อนงาน ตำบล ศรีบุญเรืองมีโอกาสนำเสนอฐานข้อมูลในการจัดการน้ำเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหา

ดร.พงษ์ศักดิ์ วิชาวุฒิตกุล ที่ปรึกษา บริษัท เอสซีซี เคมิคอลส์ จำกัด จังหวัดระยอง มี 3-4 ประเด็น คือ 1. การขับเคลื่อนงานโดยใช้เครื่องมืองานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่ดี ช่วยให้การดำเนินงานรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ 2. จากการรับฟังปัญหาต้อง

คิดเพื่อพื้นที่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ต้องวางแผนและเริ่มทำไปพร้อมกัน 3. พื้นที่ป่าไม้ แก้ปัญหาโดยการทำให้เป็นโครงการร่วมกับป่าไม้ ดึงการมีส่วนร่วม ทำแล้วประโยชน์เกิดกับส่วนรวม เจ้าหน้าที่ป่าไม้ยินดีเข้าร่วม 4. การเปลี่ยนแปลงในอนาคต EEC ต้องมีคนมองกลไกการวางแผนงานในอนาคตได้ จึงจะแก้ไขปัญหามาให้หมดไป ต้องมีเด็กรุ่นใหม่มาเขียนโปรแกรม คิดปริมาณน้ำ ต้นไม้ใช้น้ำเท่าไร เห็นด้วยกับบุคลากรที่ทำศูนย์เรียนรู้ทางออนไลน์ในการบริหารจัดการน้ำ

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เนื่องจาก ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตกุล อยู่กรมอุทยานมาก่อน จึงเข้าใจกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่ป่าไม้

คุณอาวุธ วารี รองปลัด อบต.หนองขาม จังหวัดสุพรรณบุรี มีความหลากหลายของพื้นที่ แต่สรุปแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ความร่วมมือร่วมใจที่ดี จะเกิดขึ้นได้หากเรารวมคนได้ ทำให้มองเห็นประโยชน์ของภาพรวม ไม่ใช่ประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งการแก้ไขปัญหาไม่ได้แก้ไขส่วนตัว แต่เป็นการแก้ปัญหาส่วนรวม ลดเรื่องการแสวงหาประโยชน์ฝ่ายเดียว การรวมกลุ่มทำให้ได้รับผลกระทบตามมาน้อย และดูความร่วมมือร่วมใจของแต่ละองค์กรร่วมด้วย

รศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ สรุปว่า

1. ได้รับฟังจากกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพเพิ่มขึ้น จนเกิดผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ เราจะสรุปการพัฒนาจากกลุ่มผู้ใช้น้ำ 4-5 หลักสูตร ในด้านกระบวนการและเนื้อหาที่ได้มา
2. การจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำเข้าระบบพร้อมการทำฐานข้อมูล TWP ความเป็นไปได้ มีแบบ และขออนุญาตการดำเนินงาน วันนี้ทำฝ่ายแล้วได้อะไร มีแบบอย่างไรตั้งแต่เล็กจนใหญ่
3. การใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้พื้นที่รุกเข้า อบจ. ซึ่งงบประมาณมาจาก TWP ของ สทช. ที่ผ่านมาส่วนกลางก็มีปัญหา ปัญหาหมักเข้าแผน 1 นำมาทำแบบ และนำเสนอแผนต่างๆ เพื่อเพิ่มความเตรียมพร้อมในระดับตำบล

ข้อจำกัด

1. จะทำอย่างไรให้เกิดระยะเวลาการดำเนินงานสั้น และสร้างความร่วมมือได้อย่างไร
2. การทำงานร่วมกับหน่วยงาน รวบรวมปัญหาเพื่อหาทางออกร่วมกัน แต่ติดระเบียบและการดำเนินการจริง ซึ่งเราจะมีความรู้จากการปฏิบัติ เราจะต้องทำประเด็นร่วมในระดับพื้นที่ จังหวัด กลุ่มน้ำ และระดับประเทศขึ้นมา อยากได้ one stop service ที่แก้ไขปัญหาได้

ขอแสดงความยินดีกับ 33 ตำบล ที่ได้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเราดำเนินงานได้อย่างมีรูปธรรมจะนำไปสู่การต่อยอดการดำเนินงานได้ ส่วนของโครงสร้างทำได้จากการสร้างพลังก่อน เป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินงานต่อเนื่องได้ การเรียนรู้ในส่วนนี้จะสรุปประเด็นต่อ สทช. เพื่อพัฒนาจากกลุ่มผู้ใช้น้ำได้อย่างแข็งแรง และพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำให้ดีขึ้น

คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวขอขอบคุณแกนนำชุมชนจาก 33 ตำบล มากที่เข้าร่วมประชุมสรุปบทเรียน และคุณคำรณ นิมนอนงค์ ซีแจ้งกิจกรรมในภาคบ่ายว่า หลังจากเห็นรูปธรรมการก่อสร้างตัว จะดึงอะไรออกมาสร้างความรู้ร่วมกัน ภายใต้บริบทที่มีความแตกต่างหลากหลาย จะมีข้อเสนอในระบบแนวคิดอย่างไร ในระดับเหนือพื้นที่/อำเภอ/จังหวัด เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้ ขอขอบคุณแกนนำในพื้นที่มาก และขอพักถึงค่ำก่อน โดยในเวลา 13.00 น. ทีมที่เลี้ยงกลับมาประชุมร่วมกันอีกครั้งหนึ่งภายใต้ลิ่งค์ชุมชน

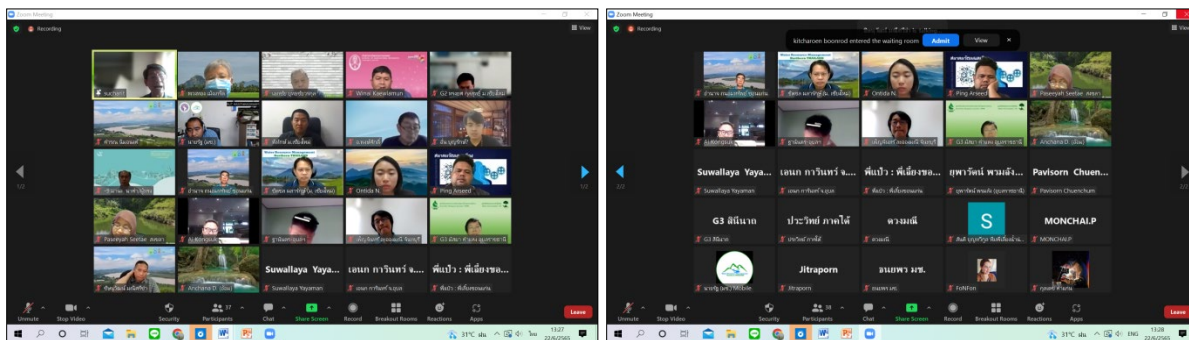
6. กิจกรรมสรุปบทเรียนและข้อเสนอแนะจากที่เลี้ยงพื้นที่ต่อการขับเคลื่อนรูปธรรมการจัดการชุมชน 33 ตำบล

ช่วงบ่าย คุณชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า มีความคาดหวังต่อการนำความรู้จากโครงการนี้ไปใช้ในการทำงานของ สทช. ซึ่ง สทช. ทำเรื่องการจัดการน้ำชุมชน โครงการปิดทองหลังพระ มีบทเรียนประสบการณ์การบริหารจัดการน้ำ พวกเราทำเรื่องการ

บริหารจัดการน้ำโดยชุมชน ที่ผ่านมามีได้สัมผัสสภทเรียน ประสบการณ์ พรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 เป็นกฎหมายใหม่ หากกลุ่มชลประทานมีการชวนกลุ่มผู้ใช้น้ำไปจัดแจงและจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำได้ มีหน่วยต่างๆ หนุนเสริมเรื่องการจัดแจง เราใช้โอกาสของพรบ.ทรัพยากรน้ำ พ.ศ.2561 ไปใช้ในการดึงการมีส่วนร่วมในการจัดการน้ำโดยชุมชน เชื่อมโยงกับท้องถิ่นและเทศบาล เชื่อมโยงสู่กรรมการลุ่มน้ำ มีบทเรียนประสบการณ์การจัดการน้ำโดยชุมชน วิธีการอาจจะแตกต่างกัน พวกเราในฐานะที่เลี้ยงขอให้แลกเปลี่ยนกันในรายละเอียดเพิ่มขึ้น การจัดการน้ำให้เข้มแข็งควรต้องมีกระบวนการอย่างไร ต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างไร มีข้อจำกัด/ติดขัดอย่างไร ทั้ง 5 ภูมิภาค มีรูปแบบการจัดการน้ำที่แตกต่างกัน ใช้เวลาแลกเปลี่ยนกัน ทีมตรงกลางพยายามสังเคราะห์กระบวนการเรียนรู้เป็นหลักสูตร กระบวนการจัดการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

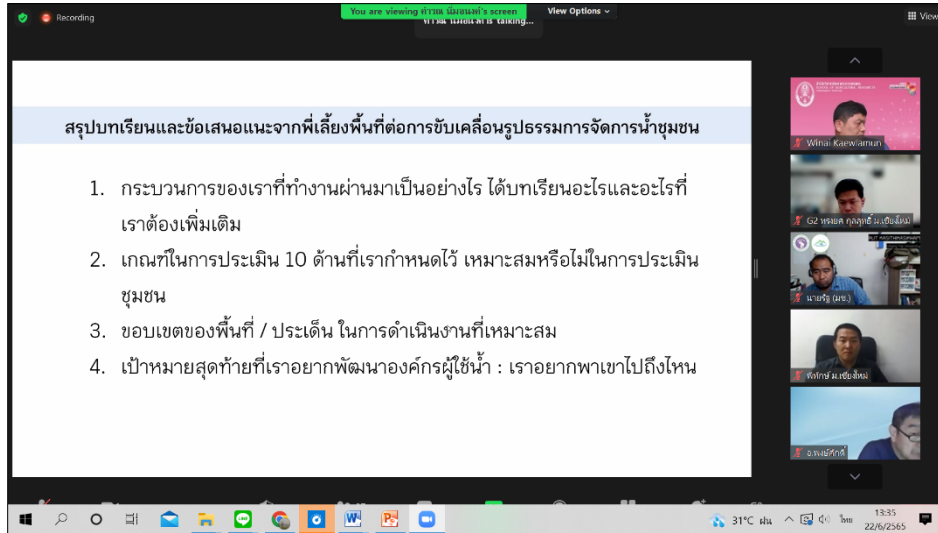
รศ.ดร.สุจิต คุณธนกุลวงศ์ สรุปว่า

1. ช่วงเช้ามีความหลากหลายมาก กระบวนการที่ต้องกลับมาวิจารณ์ตัวเอง ปลายทางคืออะไร รายละเอียดจากการประชุมมักเหมือนกัน หลังจากการใส่เงิน ใส่คนลงไปแล้ว ขอให้วิจารณ์กระบวนการ 10 ข้อ เพื่อคิดว่าจะเริ่มต้นอย่างไร เมื่อความพร้อมดีอาจจะข้ามกระบวนการนี้เป็นอย่างไรมองจากผลการดำเนินงาน 10 ข้อ ช่วยให้กระบวนการดีขึ้น เนื่องจากเรากำลังเขียนคู่มือการใช้ น้ำ โดยมีตัวชี้วัด 10 ด้าน
2. วางแผนไปข้างหน้า ทั้ง 3 ค่าย ใครทำแล้วมีประสิทธิภาพต่อกัน ทำแล้วจะขยายผล ทั้งความรู้ ข้อมูล แบบก่อสร้าง เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ในส่วนของกระบวนการเป็น all in one ช่วยให้ได้แผนออกมา ในมุมของชาวบ้านต้องการแก้ไข้ปัญหา เช่น สร้างฝาย แก้ไข้ปัญหาได้ หากมองจากรัฐปีแรกมีแผน มีน้ำใช้ มีรายได้ จากการพูดคุยกับรัฐบาล เราเป็น consultant management เราต้องมีเครือข่าย องค์ความรู้ เพื่อมาช่วยทำงาน ปีหน้าวางแผนทำอย่างไร ขอพูดคุยกับอธิบดีกรมน้ำก่อน หากได้คำตอบจะแจ้งต่อไป

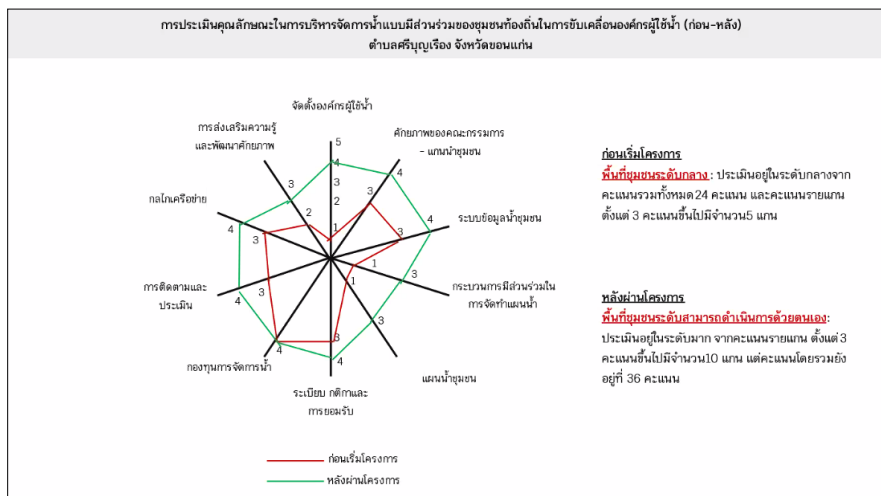

คุณชินนวัฒน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า ปลายทางมีการบริหารจัดการน้ำ นำไปสู่การสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจ หากจัดการดีจะนำไปสู่คุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนได้ ระยะนี้เป็นขั้นพื้นฐาน อยากให้แต่ละภูมิภาคสะท้อนเรื่องการจัดการน้ำโดยชุมชน มีปัจจัย/เงื่อนไขอย่างไร แบ่งกลุ่มย่อยทั้ง 2 กลุ่ม เนื่องจากมีงานท่อทองแดงที่กำลังแพงเพชร มีพื้นที่ 5 ตำบล เรื่องเศรษฐกิจ นำสู่การจัดการน้ำเรื่องเศรษฐกิจชุมชน การผลิต การตลาด การบริหารจัดการน้ำนำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิตในชุมชน climate change เวลาในการทำงาน 8-10 เดือน มีความคาดหวังองค์ความรู้ในการนำไปใช้ต่อเนื่อง

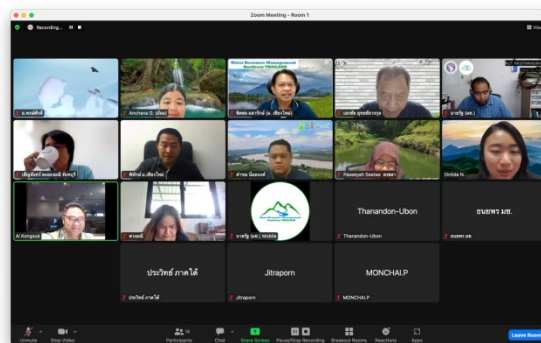
จากนั้น คุณคาร์ณ นิมอนงค์ ปล่อยโทยชัยชวนคิด 4 ข้อ ให้ที่เลี้ยงระดมความคิดเห็นร่วมกัน เมื่อระดมความคิดเห็นเสร็จสิ้น นำเสนอห้องกลาง

อยากเพิ่มเติมที่ดำเนินงานเรื่องเงื่อนไขทางการเมือง scale งานใหญ่เกินตัว และอย่าลืมข้อจำกัดของทีมกลางเอง มหาวิทยาลัย/แกนนำในส่วนภูมิภาค ขอให้นำมาแลกเปลี่ยนร่วมกันด้วย ทั้งโควิด-19 และสถานการณ์บางอย่าง ส่วนกลางส่งสัญญาณไม่ชัดเจน ทีมกลางขออน้อมรับเพื่อการปรับตัวต่อไป

ห้องย่อยที่ 1

คุณอรธิตา นามศิริ ได้กล่าวท้าทายผู้เข้าร่วมและได้ชวนผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนในประเด็น ดังนี้

1. กระบวนการของเราที่ทำงานผ่านมาเป็นอย่างไร ได้บทเรียนอะไร และอะไรที่เราต้องเพิ่มเติม

ผศ.ดร.ชิตชล ผลารักษ์ กล่าวว่า กระบวนการเลือกชุมชนที่ตรงตามเกณฑ์ในการทำงาน โดยมีการเลือกจากฐานข้อมูล ซึ่งทำให้เกิดความท้าทาย โดยใช้ประสบการณ์ที่กำกับ สสน.มาปรับใช้กับพื้นที่ใหม่ ผ่านการทำงานที่มีระยะเวลาจำกัด และจะสร้างความเชื่อมั่นใจกับชุมชนได้อย่างไร

- 1) การพัฒนาศักยภาพการทำงานของแกนนำชุมชน ผ่านการใช้เครื่องมือเทคโนโลยี จะทำอย่างไรให้คนในชุมชนเข้าใจและเกิดประโยชน์ นำไปสู่การเขียนแผนบริหารจัดการน้ำทำให้แกนนำชุมชน เห็นประโยชน์ของการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปใช้ประกอบในการเขียนแผน ซึ่งแกนนำที่ยังไม่ได้ลงมือเขียนแผนบริหารจัดการน้ำอาจจะไม่เห็นประโยชน์ของการเก็บข้อมูล ทำให้เกิดช่องว่างของการใช้ข้อมูล
- 2) องค์กรผู้ใช้น้ำ หลายพื้นที่มีกลุ่มเดิมอยู่แล้ว แต่การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำเป็นการสร้างตัวตนให้กับแกนนำในชุมชน มีข้อจำกัดในเรื่องของกรรมการกลุ่มน้ำ

อ.รัฐ กสิธิกสิกรรม กล่าวเสริมว่า ในการลงไปทำงานในพื้นที่อาจยังไม่นำไปสู่การสร้างความเป็นเจ้าของ ซึ่งอาจจะต้องมีกระบวนการเปิดพื้นที่ให้แกนนำชุมชนได้มีการลงมือทำด้วยตนเอง เพื่อสร้างความรู้สึกรับผิดชอบในการเป็นเจ้าของปัญหาในพื้นที่

คุณพาชียะ ซีแต กล่าวว่า พื้นที่เชิงสแล เป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานเรื่องการจัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง และได้นำข้อมูลชุดเดิมมาเก็บข้อมูลเพิ่มเติม และมีการเชื่อมโยงกับหน่วยงานท้องถิ่นและท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมในทุกกระบวนการ ส่งผลให้การดำเนินงานสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีการเก็บข้อมูลร่วมกัน สำหรับพื้นที่ตำบลทับช้าง เป็นพื้นที่ใหม่ในการดำเนินงานต้องเริ่มจากการสร้างความสัมพันธ์กับพื้นที่ และได้เชิญเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้น มีการกำหนดบทบาทของพื้นที่ มีการกำหนดแผนร่วมกัน และนำคนรุ่นใหม่มาร่วมดำเนินงาน นอกจากนี้ แกนนำชุมชนส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุไม่มีการชวนเยาวชนเข้ามาเก็บข้อมูลร่วมกัน

คุณประวิทย์ ลัดเสียว กล่าวว่า การค้นหาคนในพื้นที่ การจัดตั้งคณะกรรมการ และการเก็บข้อมูลแหล่งน้ำในชุมชน เส้นทางน้ำในคลองตุน มีการส่งเสริมให้ปลูกต้นไม้เพราะป้องกันการกัดเซาะตลิ่ง และทำฝายชะลอน้ำเพื่อกักเก็บน้ำ

อ.เพ็ญจันทร์ ละอองมณี กล่าวว่า เป็นการทำโครงการเรื่องการบริหารจัดการน้ำครั้งแรก และได้มีการลงพื้นที่ไปพูดคุยกับผู้นำชุมชน และมีสถานการณ์ในการเลือกตั้งในพื้นที่ จึงทำให้การดำเนินงานล่าช้าไป และได้มีการจัดกิจกรรมในช่วงหลัง

ดร.พงศ์ศักดิ์ วิทวัสชุตกุล กล่าวว่า จากประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมาจึงได้นำมาวิเคราะห์กับการทำงาน ดังนี้

- 1) เป็นโครงการที่มีระยะเวลายาว
- 2) พื้นที่มีความแตกต่างในแต่ละบริบท ซึ่งที่เลี้ยงในพื้นที่ต้องอยู่ในชุมชน เพื่อความยั่งยืนของการทำงาน
- 3) แผนงานบริหารจัดการน้ำ ต้องมีความสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ เช่น ภูมิอากาศ แผนพัฒนาของพื้นที่ ต้องมีการออกแบบแผนเพื่อรองรับสถานการณ์ในพื้นที่ เช่น การสร้างถนน การวางท่อ

คุณฐานันดร พันธุ์เพชร กล่าวว่า การประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ เพื่อรวมกลุ่มเพื่อสร้างแกนนำในพื้นที่ โดยมีแกนนำหลักเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในชุมชน ที่เป็นผู้สูงวัยในชุมชน และการจัดเก็บข้อมูลน้ำ การทำแผนนำชุมชน การคืนข้อมูลชุมชน การปฏิบัติตามแผน นำไปสู่การจัดการฝาย และการขยายแหล่งน้ำและการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ มีบทเรียนในการขับเคลื่อนงานผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็ง โดยพื้นที่ตำบลนาเหี้ยเป็นพื้นที่ที่ซับซ้อน ส่งผลต่อการดำเนินงานในพื้นที่ที่มีความล่าช้า ข้อกังวลในพื้นที่เกี่ยวกับการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

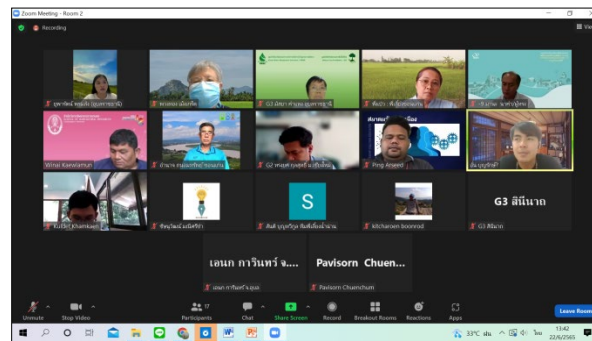
คุณยุทธนา ทองหล่อ กล่าวว่า มีการจัดตั้งคณะทำงานในระดับพื้นที่และตำบล มีการเก็บข้อมูลร่วมกัน และนำไปสู่การวางแผน และการทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำในระดับพื้นที่ ในพื้นที่ยางสว่างผู้นำชุมชนให้ความสนใจ

2. เกณฑ์ในการประเมิน 10 ด้าน

- 1) การประเมินผล เป็นการวัดผลในเชิงผลผลิตแต่ละด้าน ซึ่งจะต้องมีการวัดผลในเชิงผลลัพธ์ในภาพรวม เพื่อให้ครอบคลุม

- 2) เกณฑ์ 10 ด้าน เป็นประเด็นใหญ่ ซึ่งควรมีรายละเอียดในแต่ละประเด็น เช่น ควรมีการวัดผลในเรื่องความยั่งยืน เช่น การดึงเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วม และการตอบโจทย์ด้านระบบนิเวศ ธรรมชาติ
3. ขอบเขตของพื้นที่/ประเด็นในการดำเนินงานที่เหมาะสม
 - 1) การตั้งรับสภาพอากาศเปลี่ยนแปลง การปรับตัวสภาพพื้นที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์
 - 2) ความเชื่อมโยงของน้ำกับมิติอื่นๆ เช่น เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม
4. เป้าหมายสุดท้ายที่ต้องการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ
 - 1) การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรม
 - 2) การปรับตัวภายใต้การเปลี่ยนแปลง Climate change/land use change
 - 3) การเกิดกองทุนในการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่
 - 4) ความยั่งยืนในการขององค์กรผู้ใช้น้ำที่มีความสามารถในการบริหารการน้ำร่วมกัน

ห้องย่อยที่ 2

1. กระบวนการ/บทเรียนที่ผ่านมา

- 1) มุ่งเป้าหมายที่ 33 ตำบล ทำงานในระดับพื้นที่ไม่เพียงพอ ต้องมีการทำงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นในจังหวัดทั้งเชิงฟังก์ชันและหน่วยงาน เช่น กลุ่มน้ำ เป็นต้น เพื่อวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ลดความขัดแย้งเรื่องการทับซ้อนการทำงาน รวมทั้งการขับเคลื่อนกลไกการทำงานเชิงตำบลเพื่อเชื่อมโยงสู่ระดับจังหวัด
- 2) ควรวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในตำบลก่อนที่จะขับเคลื่อนงาน และประสานงานกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุม ช่วยให้เกิดการดำเนินงานที่ละเอียดเพิ่มมากขึ้น
- 3) เลือกพื้นที่ดำเนินงานครอบคลุมทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยมีการวิเคราะห์กลไกการขับเคลื่อนงาน เน้นการชวนผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มต้น
- 4) การส่งต่อของชุดข้อมูลมีจุดร่วมในการใช้ประโยชน์ร่วมกัน โดยการวางแผนงานการทำงานร่วมกับหน่วยงานทั้งเชิงฟังก์ชันและพื้นที่ที่ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงานร่วมกัน เช่น พื้นที่ต้นน้ำต้องการการฟื้นฟูระบบนิเวศเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผน ต้องมีการเชื่อมโยงการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- 5) พื้นที่จังหวัดเชียงใหม่เป็นชุมชนใหม่กับชุมชนที่เคยทำงานมาแล้ว ชุมชนใหม่ต้องลงทำงานใหม่ตั้งแต่เริ่มต้น ต้องใช้ระยะเวลามากกว่าชุมชนเดิมที่เคยทำงานกับหน่วยงานต่างๆ มาก่อน ซึ่งข้อจำกัด คือ อาจารย์มีภารกิจการสอนในมหาวิทยาลัย หากเป็นชุมชนเดิมจะช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนงานได้รวดเร็วเพิ่มขึ้น

2. เกณฑ์ในการประเมิน 10 ด้าน

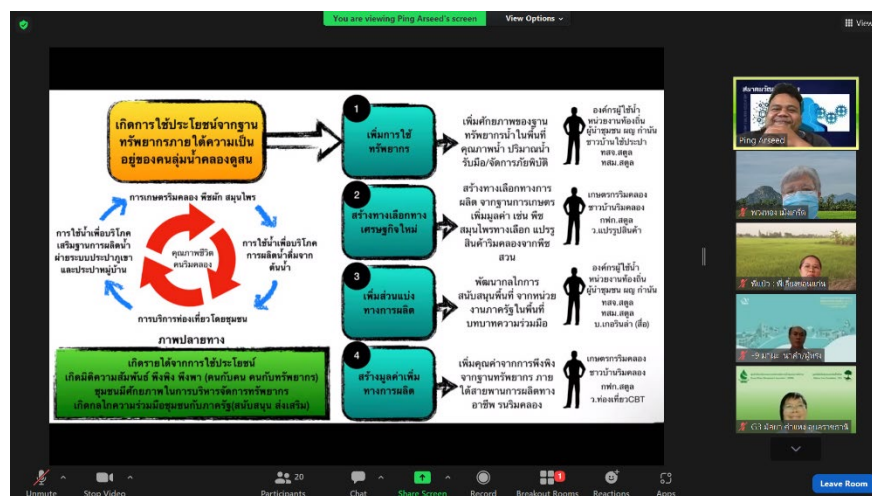
- 1) ความพอเพียง มุ่งไปที่องค์กรผู้ใช้น้ำเป็นหลัก
- 2) ควรประเมินหน่วยงานทั้งเชิงบุคคลและองค์กรในแต่ละระดับ จะขยับขยับเคลื่อนได้
- 3) ความเชื่อมโยงของเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่ เช่น กลุ่มน้ำซี แก่ง เป็นต้น ควร mapping ทั้งชุมชนน้ำประปา น้ำทางการเกษตร รวมทั้งแหล่งน้ำขนาดใหญ่
- 4) เชื่อมไปยังเป้าหมายสุดท้ายและองค์ความรู้ท้องถิ่น

3. ขอบเขตในการดำเนินงาน

- 1) ดำเนินงานระดับตำบลเชื่อมโยงสู่ระดับจังหวัด
- 2) ดำเนินงานตามระบบนิเวศลุ่มน้ำ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ
- 3) ใช้เครื่องมือเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานเชิงพื้นที่
- 4) ดำเนินงานเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ที่มีในท้องถิ่น

4. เป้าหมายสุดท้าย

- 1) เกิดแผนการจัดการน้ำที่เชื่อมโยงเชิงพื้นที่และเครือข่าย ช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนอย่างรวดเร็ว
- 2) พัฒนาและสร้างพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเพื่อเชื่อมโยงข้ามศาสตร์ในการทำงานของมหาวิทยาลัยร่วมกัน ผ่านหลักสูตรที่ได้จากโครงการ
- 3) สร้างกลไกในการทำงานอย่างครอบคลุมทุกมิติ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม อย่างสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เพื่อการจัดการขับเคลื่อนงาน เช่น สมุนไพรทางเลือก การสร้างมูลค่าทางการผลิต เป็นต้น
- 4) องค์กรผู้ใช้น้ำสามารถปฏิบัติการได้จริง จากกระบวนการสร้างความเข้าใจ การเก็บข้อมูล การจัดทำแผน ต้องสามารถผลักดันแผนไปสู่การรับรู้รับทราบได้ เพื่อสนับสนุนแผนน้ำได้จริง (ระบบกลไก การสร้างความร่วมมือ)
- 5) การจัดการน้ำชุมชนนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น ตัวอย่างคลองตุน-มำบัง ดังในแผนภาพ

ตัวอย่างคลองตุน-มำบัง

5. ปัจจัย/เงื่อนไข

- 1) พี่เลี้ยงต้องลงติดตามหนุนเสริมอย่างต่อเนื่อง
- 2) ต้องค้นหาความรู้ในการหนุนเสริมต้องสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ อบต./เทศบาล ซึ่งมีความเข้มข้นแตกต่างกัน (ตำบลสำโรง ตำบลนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี)
- 3) ต้องค้นหาคนประสานงานในพื้นที่และทำงานอย่างต่อเนื่อง

7. กิจกรรมนำเสนอข้อมูลจากห้องย่อยและสะท้อนคิด โดยศ.ดร.สุจริต คุณธนกุลวงศ์ ประธานแผนงานวิจัยเข้มมั่งด้านบริหารจัดการน้ำ วช.

เมื่อทั้ง 2 ห้องย่อย แลกเปลี่ยนเสร็จสิ้น กลับมารวมห้องกลาง ขอให้พี่เลี้ยงแต่ละห้องเป็นตัวแทนนำเสนอ การจัดการน้ำชุมชนเพื่อลดระยะเวลาในการทำงาน สร้างรายได้ มีจังหวัดการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีการออกแบบการประเมินร่วมกัน เพื่อให้เห็นรายได้จากการรวมกลุ่มในการจัดการน้ำที่สำคัญในการพุ่งเป้าบางเรื่อง

ห้องย่อยที่ 1

คุณอัญชญา ดีไสว นำเสนอว่า การทำงานที่ผ่านมา มีทั้งหมด 5 ส่วน คือ

- 1) การคัดเลือกชุมชนในพื้นที่ใหม่และพื้นที่ต้นทุนเดิมที่มีการขับเคลื่อนงาน ช่วยให้เกิดการดำเนินงานอย่างสอดคล้องกับแต่ละบริบทพื้นที่
- 2) การสร้างความเข้าใจเพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงานภายในระยะเวลาสั้นๆ ได้อย่างไร
- 3) การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศักยภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูล application และจัดทำแผนน้ำชุมชนเพื่อเชื่อมโยงกับหน่วยงานในพื้นที่ และขับเคลื่อนงานร่วมกัน
- 4) เกณฑ์การประเมิน เป็นการวัดผลรายได้ มีการเพิ่มตัวชี้วัดให้ครอบคลุมมากขึ้น เป็นการประเมินหัวข้อใหญ่ ควรแตกเกณฑ์การประเมิน ระบบนิเวศที่กลับคืนมา
- 5) การเลือกพื้นที่ มีการเลือกพื้นที่ที่มีความแตกต่าง การออกแบบการทำงานจะต้องดูพี่เลี้ยงที่ฝังอยู่ในชุมชน

เป้าหมาย คือ การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นธรรม เกิดองค์การจัดการน้ำที่เกิดการปรับเปลี่ยนสภาพภูมิอากาศ

ดร.พงษ์ศักดิ์ วิทวัสชุตินกุล กล่าวเพิ่มเติม ในพื้นที่จังหวัดระยอง เน้นเรื่อง climate change มีจุดวัด 3 จุด พบว่า สภาพภูมิอากาศแตกต่างกัน สถานีที่อยู่บนเขา ฝนไปกระจุกตัว แตกต่างจากพื้นที่ตอนล่าง การกระจายน้ำต่างกัน ระบบ climate change จำนวนโรงงานมาก ทำให้ระดับเมฆลดต่ำลง 14 เมตร/ปี ส่งผลต่อปริมาณฝนตกแตกต่างกัน หากมีปัญหาหน้าท่วมและฝนแล้งร่วมด้วย จะเป็นข้อมูลที่สำคัญต่อการจัดการน้ำชุมชน ส่วนของ land use change ฝนตก แบ่งออกเป็นน้ำผิวดินและน้ำใต้ดิน เพื่อมารวมตัวกันเป็นน้ำท่า จะแบ่งปันน้ำให้เกิดความเป็นธรรมต้องมีข้อมูลศึกษา ต้องพึงพาข้อมูลในตำบล

ห้องย่อยที่ 2

คุณพวงทอง เม้งเกร็ด นำเสนอว่า

- 1) บทเรียนที่ผ่านมา พบว่า ควรดำเนินงานครอบคลุมทั้งช่วงต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ วิเคราะห์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการจัดทำและส่งต่อระบบข้อมูลเพื่อขับเคลื่อนกลไกการทำงานเชิงตำบลเพื่อเชื่อมโยงสู่ระดับจังหวัด
- 2) เกณฑ์ในการประเมิน ควรประเมินองค์กรผู้ใช้น้ำเป็นหลัก และประเมินหน่วยงานที่ทำงานร่วมกันทั้งรายบุคคลและองค์กรในแต่ละระดับร่วมด้วย รวมทั้งการนำองค์ความรู้ท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการน้ำชุมชน

- 3) ขอบเขตการดำเนินงานระดับตำบลเชื่อมโยงสู่ระดับจังหวัด ตามระบบนิเวศลุ่มน้ำ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และกลไกอย่างมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนน้ำชุมชน นำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการมีน้ำใช้อย่างเพียงพอ เพิ่มรายได้ โดยสิ่งสำคัญ คือ ต้องมีพี่เลี้ยงหนุนเสริมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

คุณชินวรัตน์ มณีศรีขำ กล่าวขอบคุณทุกท่าน จะพบว่าปัจจุบันมีทั้งปัญหา climate change & land use change ร่วมด้วย เนื่องจากกระบวนการขับเคลื่อนงานของเรา 10 เดือน ข้อจำกัด คือ เราต้องพัฒนาพี่เลี้ยงไปพร้อมกัน ทีมกลางก็ทำไปเรียนรู้ไปในแง่ของข้อกฎหมาย เข้าใจว่าคณะทำงานทำไปเรียนรู้ไปในแต่ละพื้นที่ บางคนไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำ กฎหมายน้ำ การจัดการน้ำทั้งระบบ เก็บความรู้ เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการทำแผน ข้อจำกัดเรื่องเวลา ปฏิทินการจัดทำแผนก็เป็นข้อจำกัด และแผนน้ำต้องแยกออกมาจากแผนพัฒนาอย่างชัดเจน ซึ่งการจัดทำแผนน้ำต้องมีข้อมูลประกอบหลายส่วน ทำงานหลายชั้นมาก พี่เลี้ยงมีข้อจำกัดหลายอย่าง แต่ละพื้นที่ แต่ละโซน ทีมกลางจะต้องเก็บความรู้เพื่อปรับและทำความเข้าใจกับพี่เลี้ยง/ทีมงานในพื้นที่ โครงสร้างกฎหมาย กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ทำความเข้าใจกับเจ้าหน้าที่ อปท. เพื่อจะต้องนำไปปรับแก้โครงการ หากมีโอกาสได้ทำความรู้ต่อเนื่อง เพื่อการจัดการน้ำชุมชนที่ดีขึ้นจะต้องออกแบบเพิ่มเติมเรื่องใด เพื่อนำมาประมวลและปรับ หลายอย่างหากมีข้อผิดพลาดที่ทีมกลางจะนำบทเรียนไปปรับในการทำงานต่อไป

รศ.ดร.สุจิต คุนธนกุลวงศ์ กล่าวขอบคุณทุกท่าน เราจะต้องมีคู่มือผู้ใช้น้ำ สรุบทบทเรียนการพัฒนาต้องมืองค์ประกอบที่สำเร็จ/ไม่สำเร็จ ซึ่งชุมชนเป็นของ อบต./อบจ. ทีมวิจัยจะต้องเขียนข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อปิดโครงการนี้ สำหรับโครงการปีหน้า จะหางบประมาณมาดำเนินการต่อเนื่อง ในแง่ของ สทนช.จะต้องทำโครงการนี้ต่อเนื่อง ซึ่งการดำรงอยู่จะต้องมีประโยชน์กับชุมชน เราเป็น consultant/mentor จะต้องค้นหาให้พบ world bank พบว่าโครงการมีจุดเด่นมาก แต่ scale up ไม่ได้ เพราะไม่มีกฎระเบียบ/กฎหมาย/ผู้เชี่ยวชาญโดยตรงหรือไม่ ฐานข้อมูลควรเหมือนกัน โดย world bank ควรไปเรียนรู้กับอินเดียมีคนเป็นพันล้านคน หากไม่มีกระบวนการที่ดีคงไม่สำเร็จ แต่ละกลุ่มมีการทำงานหลากหลายสไตล์ มีมาตรฐานหรือไม่ อยากรู้ให้มีการวางแผนการแก้ไขปัญหาเหมือนกับในประเทศจีนที่วางแผนแก้จนภายในระยะเวลา 10 ปี เป็นโจทย์ที่ฝากช่วยกันคิด ส่วนกลางพูดถึงกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน มีทั้ง re-design, re-process ให้รวดเร็ว และ re-event เครื่องมือที่ประสบความสำเร็จ หากเป็นชุมชน สนุกมาก ได้เรียนรู้ ขอขอบคุณ มีเป้าหมายร่วมกัน มีคู่มือ 12 ข้อ สรุบทบทเรียนที่ได้และไม่ได้ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของ สทนช. ต่อไป

ช่วงท้าย คุณชินวรัตน์ มณีศรีขำ กล่าวว่า เราช่วยกันสร้างตัวแบบและการบริหารจัดการน้ำ เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน มากกว่านั้น ทุกคนมีเงื่อนไข ชุมชน พี่เลี้ยง แหล่งทุนมีเงื่อนไข จะนำเงื่อนไขมารวมกันได้อย่างไร เช่น โควิด-19 ทีมวิจัยได้ดำเนินการส่ง

รายงานฉบับสมบูรณ์ไปแล้ว รอนำเสนอเพื่อปรับแก้ และกำลังยกร่างคู่มือการพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ ใหม่ในการทำงานต่อเนื่อง
ขอบคุณ รศ.ดร.สุจิตต์ คุณธนกุลวงศ์ ทีมพีเลียง และจะพบกันอีกครั้งหลังมีการแก้ไขรายงานเสร็จสิ้น/ขอข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อปรับแก้
รายงานให้มีความสมบูรณ์

ปิดประชุมเวลา 15.05 น.

นางสาวพวงทอง เม้งเกร็ด

ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นายชิษณุวัฒน์ มณีศรีขำ

ผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

ภาคผนวก ข. ข้อมูลทั่วไปและสภาพบริบทพื้นที่ 33 ตำบล

ภาคเหนือ 2 จังหวัด 5 อำเภอ 5 ตำบล

1. ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน

4. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลหนองแดง เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอแม่จริม จังหวัดน่าน ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของอำเภอ และเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอแม่จริม

ทิศเหนือ ติดต่อ ตำบลแม่จริม อำเภอแม่จริม

ทิศตะวันออก ติดต่อ เมืองเพ็ญ แขวงไชยบุรี ประเทศลาว

ทิศใต้ ติดต่อ ตำบลหมอเมืองและตำบลน้ำปาง อำเภอแม่จริม

ทิศตะวันตก ติดต่อตำบลฝายแก้ว ตำบลน้ำแก่น และตำบลน้ำเกียน อำเภอภูเพียง

การแบ่งเขตการปกครอง : การปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งการปกครองออกเป็น 10 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านพรหม หมู่ 2 บ้านแคว้ง หมู่ 3 บ้านดงไพรวัลย์ หมู่ 4 บ้านนาคา หมู่ 5 บ้านหนองแดง หมู่ 6 บ้านนาบัว หมู่ 7 บ้านหนองแดงใหม่ หมู่ 8 บ้านนาเจริญ หมู่ 9 บ้านกวน้ำ หมู่ 10 บ้านสว่าง

การปกครองส่วนท้องถิ่น : แบ่งการปกครองเป็น 1 เทศบาลตำบล และ 1 องค์การบริหารส่วนตำบล คือ

1.เทศบาลตำบลหนองแดง มีพื้นที่ครอบคลุม 6 หมู่บ้าน คือ หมู่ 1 บ้านพรหม, หมู่ 3 บ้านดงไพรวัลย์, หมู่ 4 บ้านนาคา, หมู่ 5 บ้านหนองแดง หมู่ 8 บ้านนาเจริญ และหมู่ที่ 6 บ้านทุ่งกวางตำบลหมอเมือง

2.องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแดง มีพื้นที่ครอบคลุมหมู่บ้านที่เหลือ

2) ขนาดพื้นที่

ตำบลหนองแดง มีพื้นที่ทั้งหมด 200.44 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 2 แห่ง คือ เทศบาลตำบลหนองแดง และองค์การบริหารส่วนตำบลหนองแดง

3) จำนวนประชากร ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร (ข้อมูลเปรียบเทียบย้อนหลัง 3-5 ปีและการคาดการณ์ในอนาคต)

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลประชากรย้อนหลัง ปี 2558 – 2561

หมู่บ้าน	2558			2559			2560			2561		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
บ้านพรหม	89	84	173	88	83	171	88	81	169	90	79	169
บ้านดงไพรวัลย์	120	141	261	125	141	266	123	145	268	122	144	266
บ้านนาคา	426	410	836	416	408	824	423	404	827	415	492	817

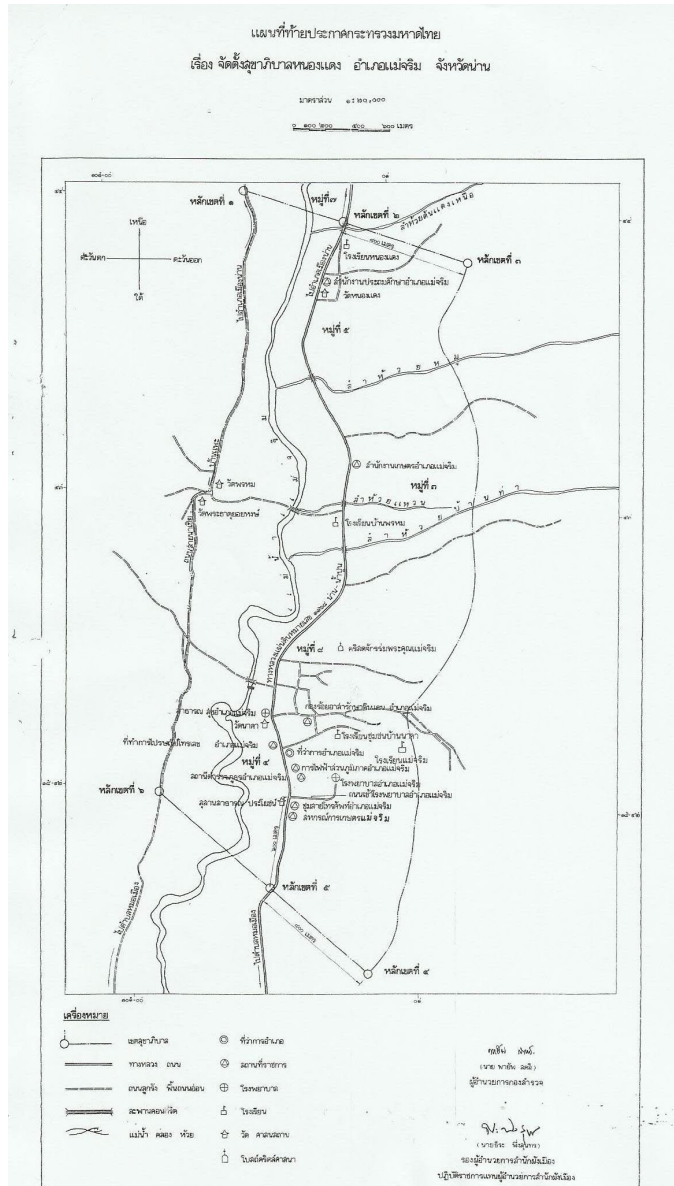
บ้านหนองแดง	158	162	320	161	167	328	157	167	324	158	166	324
บ้านนาเจริญ	243	248	491	242	255	497	235	251	486	238	256	494
บ้านทุ่งกวาง	132	115	247	134	118	252	131	116	247	132	117	249
รวม			2328			2338			2321			2,319

จากสถิติข้อมูลประชากรระหว่างปี พ.ศ. 2558-2561 จะเห็นได้ว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแดงมีจำนวนลดลง ซึ่งอาจเกิดจากการย้ายที่อยู่ การย้ายเพื่อการศึกษา ซึ่งประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแดงมีปริมาณความหนาแน่นของประชากรคิดเป็น 356.76 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งมีความหนาแน่นมากเมื่อเทียบกับพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตอำเภอแม่จริม และในปีพ.ศ.2564 ตำบลหนองแดง มีจำนวนประชากรรวม 2,268 คน

4) สภาพภูมิประเทศ

ตำบลหนองแดง ตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่จริม และที่ลาดเชิงเขา โดยมีแม่น้ำที่สำคัญคือแม่น้ำแม่จริม ไหลผ่านด้านตะวันตกของชุมชนในทางทิศเหนือไปทางทิศใต้ บริเวณที่ตั้งชุมชนเทศบาลตำบลหนองแดงตั้งอยู่ในที่ราบแคบแนวยาวเหนือใต้ ระหว่างภูเขาที่ขนาบทั้งสองด้านคือ ด้านทิศตะวันตก คือป่าแม่ น้ำ น่าน ฝั่งตะวันออกตอนใต้ และด้านทิศตะวันออกคือป่า น้ำ ว่า ป่าแม่จริม ซึ่งเขตชุมชนอยู่ติดกับเชิงเขาด้านทิศตะวันออก ถัดออกจากเขตชุมชนเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่จริม มีลำน้ำแม่จริม ลำเหมืองฝายกั้นน้ำ สระน้ำ อ่างเก็บน้ำห้วยพรหม บ่อบาดาล บ่อน้ำตื้น เป็นแหล่งน้ำที่ทำให้พื้นที่มีความเหมาะสมกับการทำการเกษตรเช่น นาข้าว และพืชไร่อื่น ๆ

โดยสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 1

รูปภาพ 1 แสดงแผนที่ชุมชนในเขตเทศบาลตำบลหนองแดง อำเภอแม่จรม จังหวัดน่าน

6) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)

- ปลุกพืช
- ประมง
- ปศุสัตว์

ชนิด	รอบการผลิต	รายละเอียด	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
			ปฏิทินการผลิต ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จรม จังหวัดน่าน											
การปลูกพืช														
ข้าว	รอบปี	ปลูกข้าวในขั้นต้น (ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า)												
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	รอบปี	ปลูกบนพื้นที่ดอน ภูเขา												
	พืชหลังนา													
ถั่วเหลือง	พืชหลังนา													
อาหาร														
การผลิตปศุสัตว์														
โคเนื้อ	-	รอบการผลิตตลอด ทั้งปี.....											
สุกร	-	รอบการผลิตตลอด ทั้งปี.....											
แพะ-แกะ	-	รอบการผลิตตลอด ทั้งปี.....											
หมอนไหม	-	รอบการผลิตตลอด ทั้งปี.....											
อื่น ๆ	-													

■ ช่วงเวลาเริ่มเพาะปลูก/จัดการการผลิต ■ ช่วงการเก็บเกี่ยว/จัดการผลผลิต

รูปภาพ 3 ปฏิทินการผลิต ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จรม จังหวัดน่าน

การขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร จำแนกตามพันธุ์พืช ปี 2564 (ตามที่ตั้งแปลง)

ลำดับ ที่	กลุ่มพืช/ชนิดพืช/พันธุ์พืช		เนื้อที่ (ไร่)
	กลุ่มพืช	ชนิดพืช	
1	ข้าว	ข้าวเจ้า	257.29
2	ข้าว	ข้าวเหนียว	1,329.07
3	ข้าว	ข้าวไร่	983.41
4	พืชไร่	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	4,629.74
5	พืชไร่	ถั่วเขียวผิวมัน	1.17
6	พืชไร่	ถั่วลิสง	1.46
7	พืชไร่	ถั่วเหลือง	125.8
8	พืชไร่	หญ้าเลี้ยงสัตว์	10.18
9	พืชไร่	มันสำปะหลังโรงงาน	43.76
11	พืชผัก	ชิง	53.28
12	พืชผัก	คะน้า	0.75
13	พืชผัก	ผักกวางตุ้ง	1.05
14	พืชผัก	ผักกาดเขียวปลี	5.55
15	พืชผัก	ฟักทอง	8.88
16	พืชผัก	มะระ	6.33
18	ไม้ผล	กล้วยน้ำว้า	19.26
19	ไม้ผล	เงาะ	90.16
20	ไม้ผล	ชมพู่	0.16
21	ไม้ผล	ทุเรียน	12.54
22	ไม้ผล	ฝรั่ง	3
23	ไม้ผล	มะขาม	82.68
24	ไม้ผล	มะนาว	10.89
25	ไม้ผล	มะปรางหวาน	0.25
26	ไม้ผล	มะม่วง	53.59

27	ไม้ผล	มะยงชิด	1
28	ไม้ผล	มังคุด	1
29	ไม้ผล	ลองกอง	3.35
30	ไม้ผล	ลำไย	20.79
31	ไม้ผล	ลิ้นจี่	12.05
32	ไม้ผล	ส้มเขียวหวาน	6
33	ไม้ผล	ส้มโอ	5.99
34	ไม้ผล	อโวคาโด	7.43
36	ไม้ยืนต้น	กาแฟ	65.95
37	ไม้ยืนต้น	โกโก้	91.68
38	ไม้ยืนต้น	ปาล์มน้ำมัน	664.28
39	ไม้ยืนต้น	มะพร้าว	0.5
40	ไม้ยืนต้น	มะม่วงหิมพานต์	752.37
41	ไม้ยืนต้น	ยางพารา	5,093.91
42	ไม้ยืนต้น	ไม้สัก	221.02
43	ไม้ยืนต้น	หมาก	1
44	ไม้ยืนต้น	ไผ่	3.66
45	ไม้ยืนต้น	หม่อน(มัลเบอร์รี่)	40.76
46	ไม้ยืนต้น	ไม้พยูง	12.9
47	ไม้ยืนต้น	อินทผลัม	7.39
48	ไม้ยืนต้น	ไม้ยืนต้นอื่นๆ	19.57
49	ปศุสัตว์	สุกร	1
50	ปศุสัตว์	ไหม	463.13
51	เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	ปลานิล	1.43
รวม			15237.46 ไร่

5. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและ การคลี่คลายปัญหา
พ.ศ.2550	ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร ทั้งการผลิตพืชและการปศุสัตว์	<p>ดิน ดินในพื้นที่เกิดจากตะกอนนาพาเพราะเป็นบริเวณส่วนต่ำของสันดินริมน้ำ สภาพพื้นที่ราบเรียบ ความลาดชัน 0-2% การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า การซึมผ่านได้ของน้ำช้า พืชพรรณธรรมชาติการใช้ประโยชน์ที่ดิน นาข้าว อาจใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด ถั่ว หรือพืชผัก ก่อนหรือหลังปลูกข้าว ส่วนใหญ่ดินเป็นดินร่วนปนทราย แปะหรือดินร่วนเหนียวปนทราย แปะ สีเทาปนแดงหรือเป็นสีชมพู มีจุดประสีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลปนเหลือง</p> <p>น้ำ มีลำน้ำแม่จรมเป็นน้ำสายหลัก ใช้สำหรับการเกษตรและผลิตน้ำประปา</p> <p>ป่าไม้ ป่าไม้ในเขตเทศบาลตำบลหนองแดง เป็นลักษณะป่าเต็งรัง</p>	การเกษตร ข้าว ข้าวโพด ยางพารา มะม่วงหิมพานต์ ผักกาด ถั่ว เลี้ยงโค	น้ำประปาที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค ชุม โดยเฉพาะหน้าฝนจะชุนมาก ชาวบ้านไม่กล้านำมาใช้	ปรับปรุง ซ่อมแซมอุปกรณ์ แต่ยังไม่สามารถแก้ไขความชุนของน้ำได้ เทศบาลตำบลหนองแดงได้รับการสนับสนุนจากกรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการสร้างประปาขนาดใหญ่เพื่อให้ชาวบ้านได้รับน้ำที่สะอาดและเพียงพอมากขึ้น

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและ การคลี่คลายปัญหา
		และป่าเบญจพรรณซึ่งในแต่ละ ชุมชนได้ดำเนินโครงการอนุรักษ์ ป่าชุมชนเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำของ แม่จริม ซึ่งลักษณะป่าไม้นั้นยังมี ความอุดมสมบูรณ์			
พ.ศ.2555	มีการทำการเกษตรมากขึ้น โดยเฉพาะการปลูกข้าวโพด	มีการทำการเกษตรมากขึ้น ชาวบ้านจึงมีการสร้างฝายลำน้ำ แม่จริมเป็นช่วงๆ จำนวน 4 ฝาย เพื่อชะลอน้ำไว้ใช้ในการเกษตร	การเกษตร ข้าว ข้าวโพด ยางพารา มะม่วงหิม พานต์ ผักกาด ถั่ว เลี้ยง โค แพะ แกะไก่ หมู	ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งสำหรับ ใช้ในการเกษตร	เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่า ปริมาณ น้ำในลำน้ำแม่จริมลดน้อยลง หมู่บ้านแต่ละหมู่บ้านมีการสร้างประปา ขนาดเล็กในแต่ละหมู่บ้านเพื่อผลิต น้ำประปาไว้ใช้
พ.ศ.2560	ประชากรเพิ่มขึ้น มีการน้ำ มากขึ้น ทางเทศบาลจึงเริ่มมีโครงการ น้ำแลกปา เพื่อนำน้ำจาก แหล่งธรรมชาติมาใช้ในการ การเกษตร		การเกษตร ข้าว ข้าวโพด ยางพารา มะม่วงหิม พานต์ ผักกาด ถั่ว เลี้ยง โค แพะ แกะไก่ หมู	ประปาขนาดเล็กเริ่มชำรุด และ รับภาระค่าไฟฟ้าสูง น้ำใช้จึงไม่ เพียงพอ	แต่ละหมู่บ้านซ่อมแซมอุปกรณ์ เพิ่ม เครื่องกรองน้ำเพื่อผลิตน้ำประปาให้ ได้น้ำที่สะอาดและผลิตให้เพียงพอ แต่ยังคงสร้างค่าใช้จ่ายที่สูง
พ.ศ.2564			การเกษตร ข้าว ข้าวโพด ยางพารา มะม่วงหิม	ภาระค่าไฟฟ้าสูงมาก โดยเฉพาะ ในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือน เมษายน เพราะต้องใช้ไฟฟ้าในการ เร่งสูบน้ำมาผลิตประปามากขึ้น	เทศบาลตำบลหนองแดง รวมแหล่ง ผลิตน้ำประปาจากแต่ละหมู่บ้าน ยุบ และให้มาอยู่ที่จุดเดียวเป็นระบบ ประปาขนาดใหญ่ แล้วกระจายไปแต่

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและ การคลี่คลายปัญหา
			พานต์ ผักกาด ถั่ว เลี้ยง โค แพะ แกะไก่ หมู	ทางเทศบาลจึงมีแผน จัดหาแหล่ง น้ำเพิ่มเพื่อผลิตประปาธรรมชาติ โดยไม่ต้องใช้กระแสไฟฟ้าในการสูบ น้ำขึ้นมาผลิต โดยเริ่มการสำรวจ และพบแหล่งต้นน้ำแล้วคือ ห้วย แก่งสร้อย และจะดำเนินการต่อไป ตามขั้นตอน	ละหมู'บ้านสำหรับชาวบ้าน 800 ครัวเรือนเพื่อลดค่าไฟฟ้าค่าเสื่อมและ ซ่อมแซม

6. องค์กรประกอบของทีมของทีมงานชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
นายสามารถ วงศ์เลียบ	นายกเทศมนตรี ตำบลหนองแดง	แกนนำในการผลักดันนโยบาย
นายธนกร แคว้งอินทร์	รองประธานสภาเทศบาลตำบล หนองแดง	แกนนำในการประสานงานในพื้นที่
นายจรรยา อุ่ณทิพย์	หัวหน้าฝ่ายกองช่างเทศบาลตำบล หนองแดง	แกนนำ และช่างที่ดูแลและออกแบบระบบ น้ำประปาของเทศบาล

2. ตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน มีลักษณะทางภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง ที่ลาดเชิงเขาและภูเขา ห่างจากอำเภอน่านเป็นระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 54,029 ไร่ อาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ดังนี้ 1) ทิศเหนือติดกับตำบลอ้อ อำเภอมือ และตำบลคู่งษ์ อำเภอสันติสุข 2) ทิศใต้ ติดกับตำบลฝายแก้ว อำเภอกุเพียง 3) ทิศตะวันออกติดกับตำบลคู่งษ์ และอำเภอกุเพียง อำเภอสันติสุข และตำบลฝายแก้ว อำเภอกุเพียง 4) ทิศตะวันตก ติดกับตำบลผาสิงห์ อำเภอมือ

ในส่วนของตำบลเมืองจั่ง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน มีแม่น้ำไหลผ่านที่มีความสำคัญ ได้แก่ ลำน้ำน่าน ลำน้ำยาว และลำน้ำกุ่ม ซึ่งเป็นลำน้ำที่มีการไหลตลอดทั้งปี ส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการการใช้น้ำโดยชุมชนและสนับสนุนโดยองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจั่ง นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่สำคัญ 6 แหล่งน้ำ ได้แก่ 1) อ่างเก็บน้ำห้วยเหี้ยะ บ้านใหม่สามัคคี หมู่ที่ 9 2) อ่างเก็บน้ำห้วยหะ บ้านเมืองหลวง หมู่ที่ 4 3) อ่างเก็บน้ำจำบ้านหาดเค็ด หมู่ที่ 1 4) ฝายห้วยหัด บ้านราษฎร์สามัคคี หมู่ที่ 8 5) ฝายห้วยดินดำ บ้านมงคลเจริญสุข หมู่ที่ 11 และ 6) สระป่าตึง บ้านเมืองหลวง หมู่ที่ 4

ด้านการเมืองการปกครอง องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจั่ง (อบต.เมืองจั่ง) แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน ประกอบด้วย

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง
1	บ้านหาดเค็ด	นายอินคำ แสนชัย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1
2	บ้านเมืองจั่งใต้	นายทวี สงคราม	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2
3	บ้านหาดผาชน	นายศรศักดิ์ ก้าวงค์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3
4	บ้านเมืองหลวง	นายจำนงค์ บุญเป็ง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4
5	บ้านเมืองจั่งเหนือ	นายสมควร เงินสายตา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5

6	บ้านจัดสรร	นายดิเรก ใจจันทร์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6
7	บ้านสบายว	นายไพโรจน์ กันพัน	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7
8	บ้านราษฎร์สามัคคี	นายเสาร์ คำมูลอินทร์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8
9	บ้านใหม่สามัคคี	นายวุฒิ บัวผัน	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 9
10	บ้านเมืองจ้ังใหม่พัฒนา	นายมิตร สงคราม	กำนันตำบลเมืองจ้ัง
11	บ้านมงคลเจริญสุข	นายเพชร พรหมไชย	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 11

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจ้ัง (อบต.เมืองจ้ัง), 2563

2) จำนวนประชากร

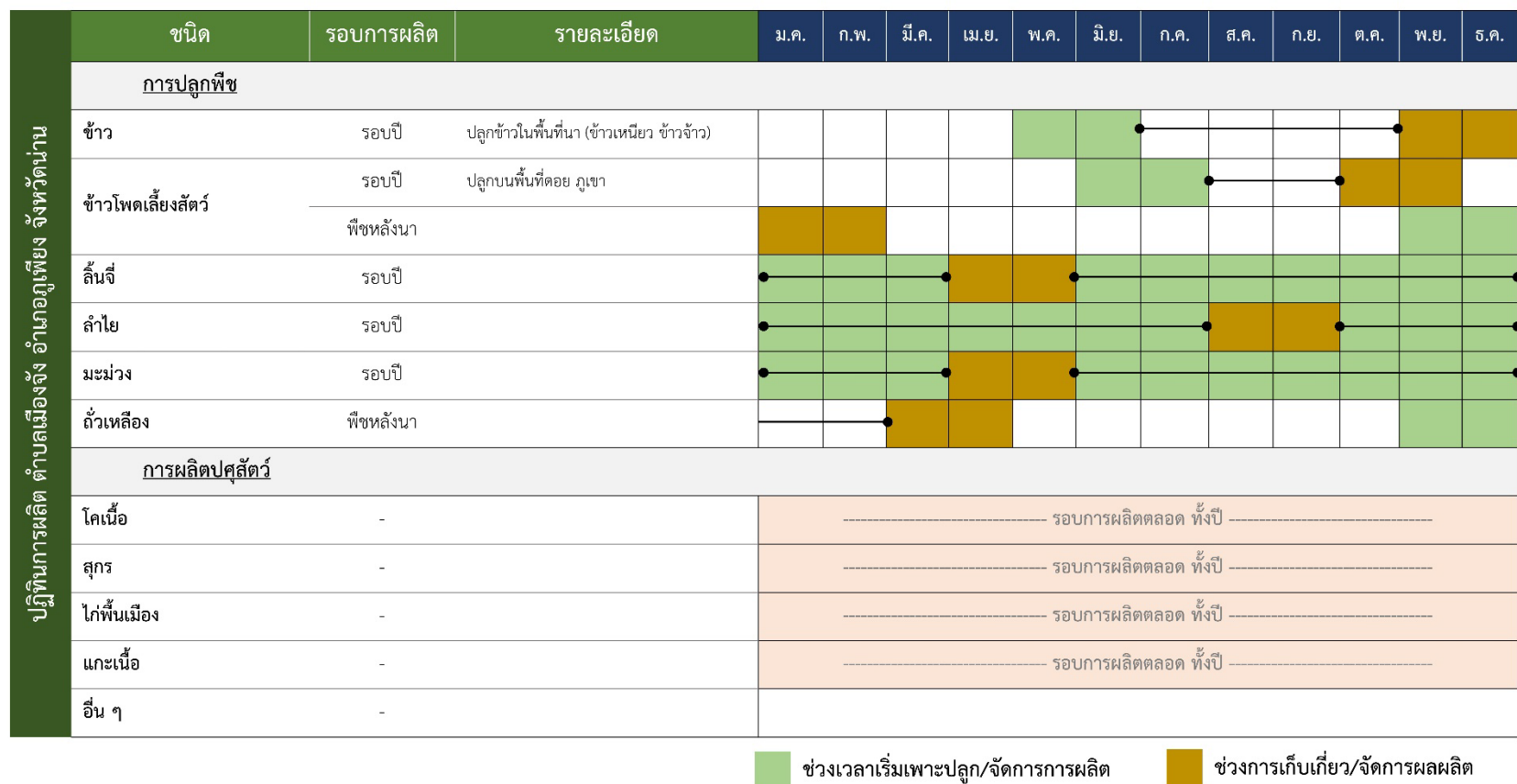
ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร ตำบลเมืองจ้ัง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน มีประชากรทั้งสิ้นจำนวน 5,854 คน แยกเป็นชาย จำนวน 2,914 คน หญิง จำนวน 2,940 คน ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 69 คนต่อตารางกิโลเมตร จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น จำนวน 2,165 ครัวเรือน จาก 11 หมู่บ้าน สามารถแยกจำนวนประชากรรายหมู่บ้านได้ดังนี้

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	บ้านหาดเค็ด	313	322	635	212
2	บ้านเมืองจ้ังใต้	252	271	523	223
3	บ้านหาดผาขน	255	266	521	192
4	บ้านเมืองหลวง	282	273	555	196
5	บ้านเมืองจ้ังเหนือ	243	255	498	186
6	บ้านจัดสรร	141	156	297	100
7	บ้านสบายว	218	204	422	129
8	บ้านราษฎร์สามัคคี	393	392	785	276
9	บ้านใหม่สามัคคี	343	337	680	235
10	บ้านเมืองจ้ังใหม่พัฒนา	358	340	698	291
11	บ้านมงคลเจริญสุข	116	124	240	125
รวมทั้งหมด		2,914	2,940	5,854	2,165

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองจ้ัง (อบต.เมืองจ้ัง), 2563

5) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)

ตำบลเมืองจันท์มีพื้นที่ในการทำเกษตรรวมทั้งสิ้น 21,265.12 ไร่ ประกอบด้วย ข้าว จำนวน 1,941.22 ไร่ มะม่วง จำนวน 4,368.19 ไร่ ลำไย จำนวน 2,768.40 ไร่ ลิ้นจี่ จำนวน 1,157.41 ไร่ มะม่วงหิมพานต์ จำนวน 130.53 ไร่ ยางพารา จำนวน 2,959.42 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 5,629.55 ไร่ มันสำปะหลังโรงงาน จำนวน 266.76ไร่ มีปฏิทินการผลิตดังนี้

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำและการ คลี่คลายปัญหา
พ . ศ . 2550	สภาพพื้นที่ตำบลเมืองจันท์มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบสูงบริเวณหุบเขา ประชาชนส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตเป็นชุมชน ประกอบอาชีพเกษตรกรรมบนพื้นที่สูง โดยเฉพาะ การ ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ป่าลดน้อยลงจากอดีตเนื่องจากการทำลายป่าอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพื้นที่ในการทำการเกษตร ทั้งข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และการเริ่มปลูกไม้ยืนต้น โดยเฉพาะผลไม้ - สภาพดิน ชุดดินนี้เป็นกลุ่มชุดดินที่ 62 ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ลักษณะเนื้อดินและความ กลุ่มชุดดินนี้ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินต้น มีหินมาก สภาพดินค่อนข้างเสื่อมเนื่องมาจากการใช้สารเคมีในการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ - ทรัพยากรแหล่งน้ำ เนื่องจากเป็นพื้นที่ภูเขา จะมีแหล่งน้ำห้วยบริเวณร่องเขา แต่มีความแห้งเนื่องจากการทำลายพื้นที่ป่าต้นน้ำ ไม่สามารถนำน้ำมาใช้ในพื้นที่ได้ 	การประกอบอาชีพของประชากร มากกว่า 80% ประกอบอาชีพเกษตรกรรมปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ภูเขา มีการปลูกไม้ผลอย่างอื่นบ้างในพื้นที่ แต่ไม่มากนัก ส่วนอีก 20% ประกอบอาชีพรับราชการ ลูกจ้าง และอาชีพอื่นๆ ทั้งในและนอกจังหวัด	จากที่มีการประกอบอาชีพในด้านเกษตรกรของประชาชนในพื้นที่ถึง 80% แต่ปัญหาคือไม่สามารถนำน้ำมาใช้ในการเพาะปลูกได้ ประกอบกับบางพื้นที่มีน้ำที่ไม่เพียงพอตลอดทั้งปี โดยเฉพาะฤดูแล้ง	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มมีการแก้ไขปัญหาด้วยการใช้ระบบกักน้ำมาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา - เริ่มมีโครงการเกี่ยวกับการคืนพื้นที่ป่าของประชาชนให้เป็นป่าชุมชน
พ . ศ . 2555	สภาพพื้นที่และการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ไม่ได้มีความแตกต่างจาก	<ul style="list-style-type: none"> - ทรัพยากรป่าไม้ เริ่มมีพื้นที่มากขึ้นจากการดำเนินการคืนพื้นที่ป่าของประชาชนในพื้นที่ ทำให้มีพื้นที่ป่าเพิ่มขึ้นจากเดิม 	ประชาชนส่วนใหญ่ในพื้นที่ยังประกอบอาชีพทางการเกษตรอยู่ แต่เริ่มลดพื้นที่	จากการปลูกไม้ผลมากขึ้น ทำให้ประสบปัญหาในด้านทรัพยากรน้ำไม่เพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> - แผนการพัฒนาระบบน้ำบนพื้นที่ สูงขององค์การบริหารส่วน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำและการ คลี่คลายปัญหา
	เดิมมากนัก ในด้านการประกอบอาชีพ ประชาชนในพื้นที่บางส่วนเริ่มออกไปประกอบอาชีพในพื้นที่อื่น ๆ มากขึ้น แต่เกษตรกรยังมีเท่าเดิม	ถึง 90 ไร่ เริ่มมีความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งต้นน้ำมากขึ้น - ทรัพยากรดิน ส่วนใหญ่ยังไม่ต่างจากเดิมมาก จะมีเพียงแต่พื้นที่ที่ถูกปล่อยให้เป็นป่าจะสังเกตเห็นความอุดมสมบูรณ์ของดินดีขึ้น เนื่องจากไม่มีการทำลายหน้าดินเพื่อทำการเกษตร - ทรัพยากรน้ำ บางพื้นที่เริ่มมีน้ำห้วย ลำน้ำเล็ก ๆ ไหลตลอดทั้งปี แต่ไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการเกษตร	การปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลงเพิ่มพื้นที่ในการปลูกไม้ผลมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง เป็นต้น	ต่อ การผลิตในภาคการเกษตร เนื่องจากไม้ผลเป็นพืชที่ต้องใช้น้ำมากกว่าข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ซึ่งเป็นพืชทนแล้ง ทำให้ไม้ผลของเกษตรกรขาดความอุดมสมบูรณ์ เกี่ยวแห้ง ตายในบางพื้นที่	ตำบล ในการต่อยอดวางระบบน้ำให้สามารถนำน้ำจากระบบกักน้ำไปใช้ได้ในพื้นที่ การเกษตรของเกษตรกร - เพิ่มพื้นที่ในการสร้างบ่อพวงสันเขา เพื่อใช้ในการกักเก็บน้ำ และกระจายให้แก่พื้นที่ทำการเกษตร โดยเฉพาะนาข้าว
พ . ศ . 2560	เกษตรกรหันมาทำการเกษตรในพื้นที่ของตนเอง ลดการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ลง หันมาเพิ่มพื้นที่การปลูกไม้ผลมากขึ้น บางพื้นที่เริ่มมีการปลูกโกโก้ วิถีชีวิตของอาชีพเกษตรกรจะใช้เวลาอยู่ในพื้นที่การเกษตรของ	- ทรัพยากรป่าไม้เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจากการคืนพื้นที่ป่าของประชาชน จากเดิม 90 ไร่ เป็น 300 ไร่ เพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ป่าของตำบลเมืองจัน - ทรัพยากรน้ำมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น มีการทำระบบน้ำให้เข้าพื้นที่ของเกษตรกรได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น แต่เนื่องจากระบบน้ำครอบคลุมพื้นที่มากขึ้น และยังไม่มียุทธศาสตร์บริหารจัดการ	การประกอบอาชีพ จากเดิมมีการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เริ่มให้มีพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ลิ้นจี่ และมะม่วง ซึ่งเป็นผลไม้ขึ้นชื่ออีกชนิดหนึ่งในพื้นที่ตำบลเมืองจัน ประชาชนบางกลุ่ม (เช่น แม่บ้าน) เริ่มมี	สถานการณ์ปัญหาในด้านน้ำในพื้นที่ เริ่มดีขึ้น แต่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกรทั้งหมด เนื่องด้วยระบบการกระจาย ระบบการกักเก็บที่มีการชำรุดอย่างต่อเนื่อง ทำให้บางพื้นที่มีระบบกระจายน้ำ แต่ไม่สามารถนำน้ำไปใช้ได้ และ	- โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลเริ่มมีการพัฒนาระบบส่งน้ำ และระบบกักเก็บน้ำ มากขึ้น มีการนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้มากขึ้น โดยเฉพาะ พลังงานแสงอาทิตย์ และระบบบ่อน้ำสันเขา (คอมพิวเตอร์)

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำและการ คลี่คลายปัญหา
	ตนเองมากขึ้นกว่าเดิม (ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์)	น้ำทำให้น้ำที่มีไม่เพียงพอต่อการทำ การเกษตรในตลอดทั้งปี - ทรัพยากรดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน มีมากขึ้น จากการลดการปลูกข้าวโพด (บางพื้นที่ยังมีการปลูกอยู่) เกษตรกร เริ่มหันมาให้ความสนใจในเรื่องของ การเกษตรปลอดภัยมากขึ้น บางพื้นที่ พบอินทรีย์วัตถุในดิน และสภาพดินดีขึ้น อย่างเห็นได้ชัด	การนำผลผลิตมาดำเนินการ แปรรูปเพื่อจำหน่ายมากขึ้น	เกษตรกรมีการเพิ่มพื้นที่ การทำไม้ผล และพืชชนิด อื่นมากขึ้น จำเป็นต้องใช้ น้ำมากขึ้น ทำให้น้ำที่มีอยู่ ไม่เพียงพอต่อการ ใช้ โดยเฉพาะช่วงฤดูแล้ง	- ทางงบประมาณในการ ซ่อมแซมระบบน้ำที่ ชำรุดให้สามารถใช้งาน ได้ แต่ยังไม่ทั่วถึงทุก พื้นที่
พ . ศ . 2564	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป ณ ปีปัจจุบัน (พ.ศ. 2564) ไม่ แตกต่างจากเดิมมาก แต่ เนื่องด้วยมีสถานการณ์การ แพร่ระบาดของไวรัสโควิด- 19 ทำให้ประชาชนส่วน ใหญ่ที่ไปทำงานภายนอก กลับเข้ามาในพื้นที่มากขึ้น ทำให้มีประชากรในพื้นที่ เพิ่มขึ้น วิถีชีวิตในการใช้ ชีวิตแตกต่างจากอดีต	- ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่ไม่แตกต่างจาก เดิมมากนัก เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ ยังดำเนินการด้านการเกษตรในพื้นที่ ตนเองต่อเนื่องมาจากกิจกรรมเดิม พื้นที่ป่ายังมีการเพิ่มขึ้นแต่ไม่รวดเร็ว เท่ากับปีก่อน ๆ หน้า - ทรัพยากรน้ำในพื้นที่การเกษตร เริ่มใช้ การได้นองกว้าง เนื่องจากการเพิ่มพื้นที่ กักเก็บน้ำ และระบบการนำน้ำในอ่าง เก็บน้ำมาใช้มากขึ้น ยังมีปัญหาในด้าน น้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง	อาชีพทางการเกษตร โดยเฉพาะไม้ผล เริ่มมีความ นิยมมากขึ้น โดยเฉพาะ หลังจากที่มีสถานการณ์การ แพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้ประชาชนที่ออกไป ทำงานนอกพื้นที่กลับเข้ามาใน ชุมชนมากขึ้น หันมาทำ การเกษตรมากขึ้น บนพื้นฐาน พืชที่ปลูกอยู่เดิม	ปัญหาน้ำในพื้นที่ ยังไม่ต่าง จากเดิมมากนัก เนื่องด้วย ของอ่างเก็บน้ำยังมีไม่ เพียงพอ แต่มีระบบการ กระจายน้ำมากขึ้น ประกอบกับ ในบางพื้นที่ เริ่มมีการใช้เทคโนโลยี พลังงานแสงอาทิตย์ มา ช่วยในการดึงน้ำจากพื้นที่ ต่ำขึ้นมาใช้ในแปลงเกษตร	- โครงการขององค์การ บริหารส่วนตำบล (อบต.) ร่วมกับภาครัฐ และเอกชนในการ พัฒนาระบบเก็บน้ำ และกระจายในพื้นที่ เกษตรมากขึ้น - เริ่มมีการจัดตั้งองค์กร ผู้ใช้น้ำในพื้นที่หมู่บ้าน หรือภายใต้ระบบน้ำ พื้นที่ต่าง ๆ ปัจจุบัน 20 องค์กรผู้ใช้น้ำ - ในฝั่งของชุมชน หรือ กลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำ

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำและการ คลี่คลายปัญหา
	เนื่องจากวิถีใหม่ของการ ระวังและป้องกันโรค	- ทรัพยากรดิน ไม่แตกต่างจากเดิมมาก นัก แต่เกษตรกรเริ่มมีองค์ความรู้ในการ ดูแลรักษาดินเพิ่มขึ้น ความอุดมสมบูรณ์ มีมากขึ้น		ทำให้ปริมาณน้ำมีไม่ เพียงพอในฤดูแล้ง	เริ่มมีการวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ ข้อตกลง กติกา รวม ไปถึง การสำรวจ เส้นทางน้ำเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งเขียน แผนการบริหาร จัดการน้ำให้ สอดคล้องกับ แผนพัฒนาของ ท้องถิ่น

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ /การเข้าร่วมโครงการ
1. นายหวิง สมมุติ	ตัวแทนกลุ่มชาวบ้านจัดสรร	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
2. นายวิฑูรย์ ลำทา	ตัวแทนกลุ่มโซล่าเซลล์หนองห้า	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
3. นายเชียว เตชนันท์	ตัวแทนกลุ่มการประปาบ้านจัดสรร	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
4. นางอนงค์ อินแสง	ตัวแทนกลุ่มอ่างห้วยน้ำหะ	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
5. นางสันต์ฤทัย แก้วใส	ตัวแทนกลุ่มประปาหมู่บ้าน ม.5, 2, 10	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
6. นายสามิตร อภัยรุณ	ตัวแทนกลุ่มห้วยผา ห้วยผึ้ง	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
7. นายแสวง มงคล	ตัวแทนกลุ่มชานา ม.5, 2, 10	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
8. นางประทุม จินดา	ตัวแทนกลุ่มอ่างน้ำจำ	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
9. นายอภิวัฒน์ สอดสี	ตัวแทนกลุ่มชานาบ้านราษฎร์สามัคคี	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
10. นายสนั่น ทิสาระ	ตัวแทนกลุ่มสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ห้วยปู	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
11. นางกฤตพร ผิดผล	ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้านเมืองหลวง	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
12. นายสมชาย สงคราม	ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำประปา หมู่ที่ 10	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
13. นายณัฐภูมิ มงคล	ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร หมู่ 10	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
14. นายขวัญประชา วังสนิท	ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตร หมู่ 1, 9	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
15. นายไพโรจน์ กันพัน	ตัวแทนกลุ่มประปาหมู่บ้านลุ่มน้ำยาวใต้	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
16. นางวรรณเพ็ญ น้อยนวล	ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้านลุ่มน้ำยาวเหนือ	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
17. นางโสภา ทวีพันธ์	ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำห้วยจำโฮง	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
18. นายเสาร์ คำมูลอินทร์	ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำห้วยปักกระโล้ง	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
19. นายศรศักดิ์ ก้าววงศ์	ตัวแทนกลุ่มลุ่มน้ำนาน หมู่ 3	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)
20. นายสุทธิชัย สัตยวงศ์	ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำบ้านมงคลเจริญ	ตัวแทนผู้ยื่นจะทะเบียน (ประธานกลุ่ม)

3. ตำบลบ่อสวก อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ที่มาของคำว่า “ บ่อสวก ” เริ่มตั้งขึ้นมาเมื่อประมาณ พ.ศ. 2320 โดยมีตำนานเล่าขานสืบต่อกันมาว่า แสนสมฤทธิ และหมื่นตินเตียง เป็นผู้ก่อตั้งตำนานเล่าว่า มีพระยาการเมืององค์หนึ่งมีมเหสี 2 องค์ องค์ใหญ่ทำอาหารอร่อยมาก เพราะนางมีน้ำลายเค็มอย่างเกลือ เวลาทำอาหารแม่นางจะบ้วนน้ำลายใส่จึงทำให้อาหารมีรสชาดีอร่อย ทำให้พระยาการเมืองชื่นชม ทำให้มเหสีองค์เล็กเกิดความอิจฉา จึงวางแผนใส่ร้ายไปบอกพระยาการเมืองว่า มเหสีองค์ใหญ่เป็นผีกระสือเวลาทำอาหารนางจะบ้วนน้ำลายใส่ทุกครั้ง ทำให้พระยาการเมืองโกรธมากสั่งให้ทหารขับไล่มเหสีองค์ใหญ่ออกจากเมือง แม่นางก็ได้ออกจากเมืองจนได้มาถึงหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ส่วนพระยาการเมืองเมื่อมเหสีองค์ใหญ่ออกจากเมืองก็รับประทานอาหารไม่ได้เพราะรสชาติอาหารไม่อร่อย ก็ได้ล้มป่วยลง คิดถึงมเหสีองค์ใหญ่อยู่ตลอด จึงสั่งให้ติดตามหาจนมาพบที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง ทหารเล่าเรื่องพระยาการเมืองให้ฟัง และอ้อนวอนให้กลับ แม่นางไม่พูดจาได้แต่ทำหน้าที่ปั้นเสนาอำมาตย์พูดว่าแม่นางทำไม่หน้าสวกจึง แม่นางบอกว่าไม่สวกแล้วก็บ้วนน้ำลายลง 2 หยด ก็เลยกลายเป็นบ่อเกลือ 2 บ่อ (บ่อเหนือ – บ่อใต้) ก็เลยเรียกบ่อสวกนับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นมา

ตำบลบ่อสวก เดิมชื่อตำบลสวก เป็นตำบลหนึ่งในอำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตัวอำเภอเมืองน่าน เป็นเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อบต.บ่อสวก ในเขตพื้นที่พิเศษ เมืองเก่า น่าน และเมื่อวันที่ 11 มกราคม 2553 มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงชื่อตำบลสวก อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน เป็นชื่อตำบลบ่อสวก ด้วยจังหวัดน่านรายงานขอเปลี่ยนแปลง ชื่อตำบลสวก อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน เป็นชื่อตำบลบ่อสวก เนื่องจากชื่อเดิมมีความหมายไม่ดีไม่เป็นมงคล และขอกลับไปใช้ชื่อเดิม ซึ่งพิสูจน์ได้จากเอกสารหลักฐานทางประวัติศาสตร์ มีผลบังคับใช้ใน วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2553

2) ขนาดพื้นที่อาณาเขต 38,444 ไร่ หรือ 61.51 ตารางกิโลเมตร (พื้นที่ทั้งตำบล)

อาณาเขต ตำบลบ่อสวก อำเภอเมือง จังหวัดน่านห่างจากอำเภอเมืองน่าน ไปทางทิศใต้ ประมาณ 12 กิโลเมตร ห่างจากศาลากลางจังหวัดน่าน ไปทางทิศใต้ ประมาณ 13 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลเรือง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลนาซาว อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลไชยสถาน อำเภอเมือง จังหวัดน่าน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลนาซาว อำเภอเมือง จังหวัดน่าน

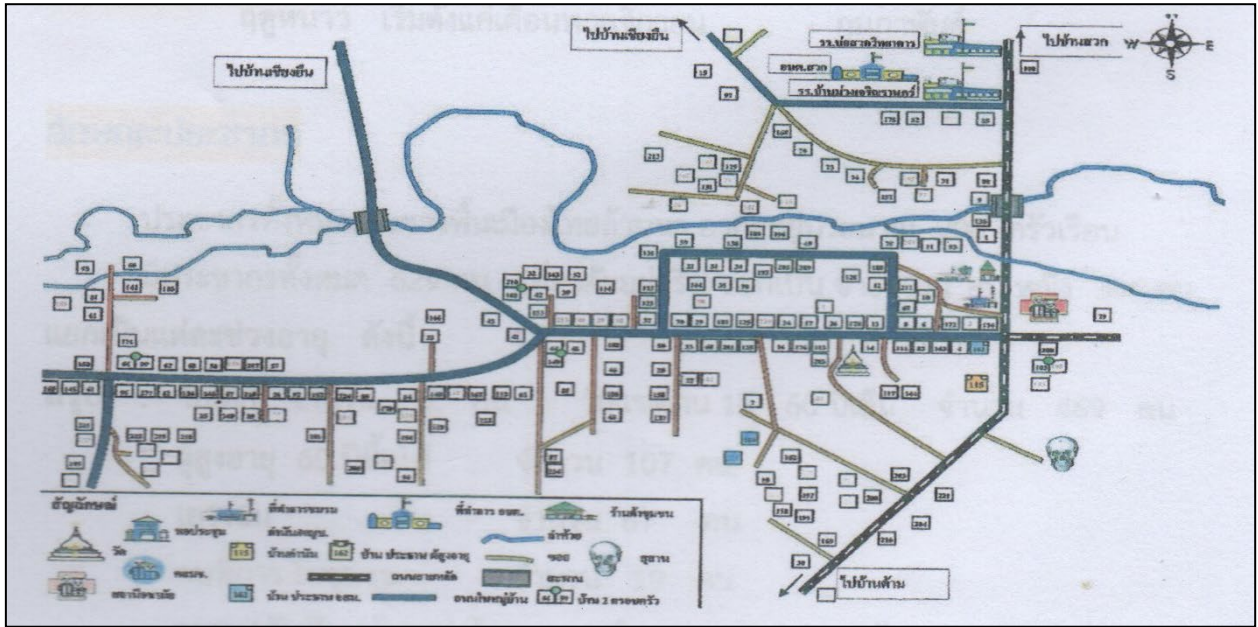
3) จำนวนประชากร ข้อมูลประชากรรวมทั้งสิ้น 6,622 คน แยกเป็น ชาย 3,321 คน หญิง 3,301 คน และมีจำนวน 2,183 หลังคาเรือน

- 3.1 ผู้สูงอายุ (อายุ 61 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป) รวมทั้งสิ้น 1,170 คน
- 3.2 วัยทำงาน (อายุ 21 – 60 ปี) รวมทั้งสิ้น 4,132 คน
- 3.3 วัยรุ่น/นักศึกษา (อายุ 11 – 20 ปี) รวมทั้งสิ้น 657 คน
- 3.4 วัยเด็ก (อายุ 1 – 10 ปี) รวมทั้งสิ้น 607 คน
- 3.5 เด็กทารก (อายุน้อยกว่า 1 ปี) รวมทั้งสิ้น 56 คน

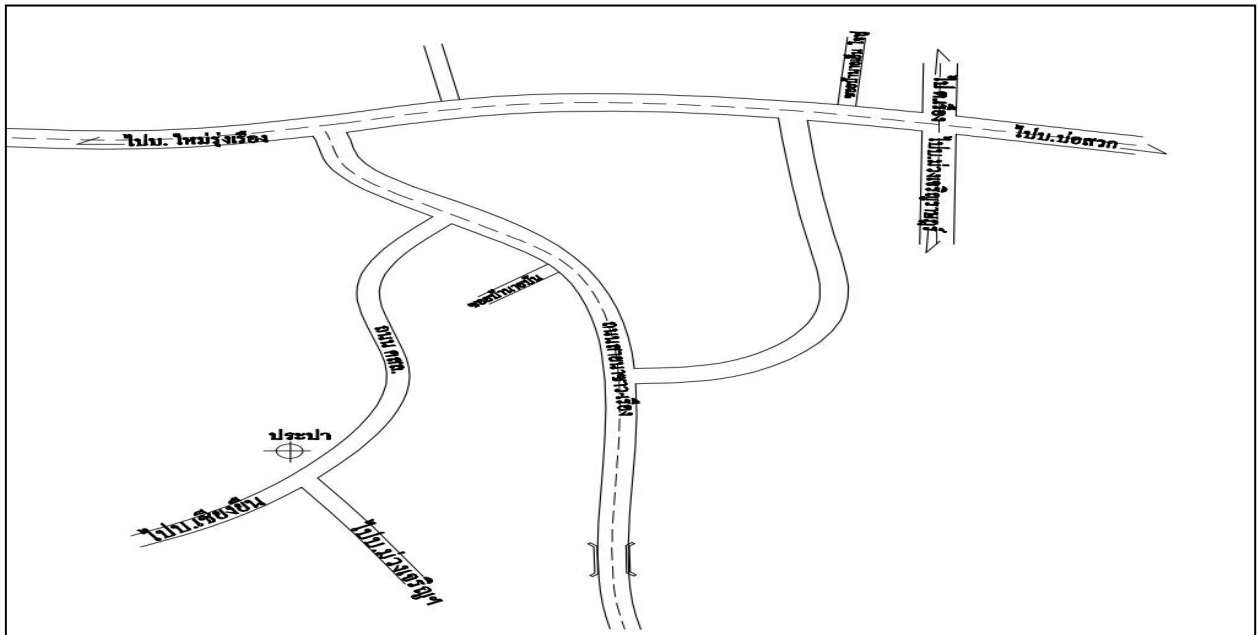
ตารางแสดงข้อมูลจำนวนประชากรและครัวเรือนแยกเป็นรายหมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	จำนวนประชากร (คน)			จำนวน หลังคาเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
1	บ้านบ่อสวก	207	222	429	150
2	บ้านป่าคา	291	308	599	210
3	บ้านม่วงเจริญราษฎร์	359	337	696	264
4	บ้านเชียงยืน	249	276	525	217
5	บ้านชาวหลวง	221	238	459	143
6	บ้านต๋าม	491	467	958	286
7	บ้านนามน	401	357	758	218
8	บ้านหนองโต้ม	144	138	282	112
9	บ้านดอนอุดม	201	197	398	143
10	บ้านสวกพัฒนา	194	193	387	123
11	บ้านนาปางพัฒนา	138	133	271	79
12	บ้านใหม่รุ่งเรือง	279	277	556	169
13	บ้านป่าฝางสามัคคี	146	158	304	75
รวม		3,321	3,301	6,622	2,189

แผนผังชุมชนบ้านม่วงเจริญราษฎร์ หมู่ 3

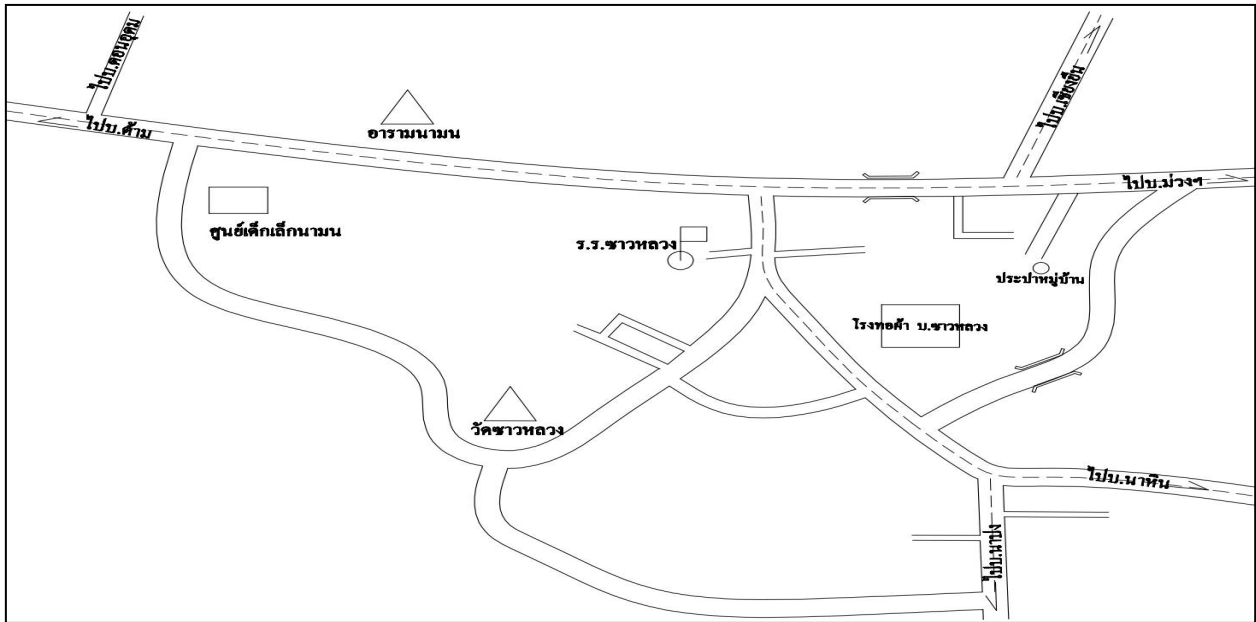

แผนผังชุมชนบ้านเชียงยืน หมู่ 4

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลเรือง	ทิศใต้	ติดต่อกับ บ้านม่วงเจริญราษฎร์
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ บ้านบ่อสวก	ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ บ้านใหม่รุ่งเรือง

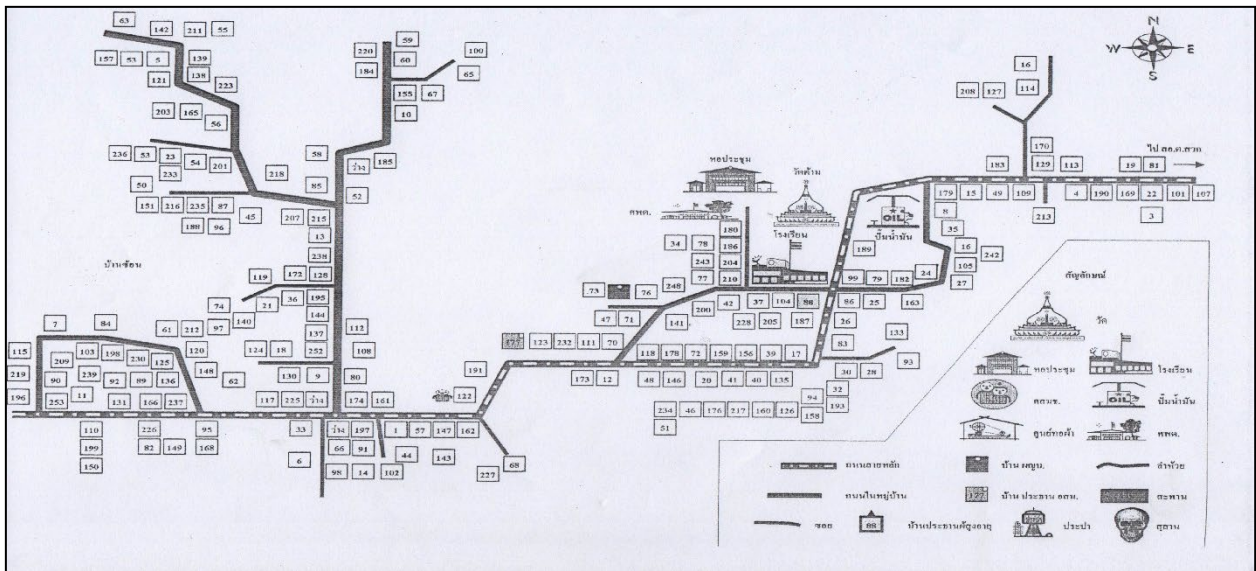
แผนผังชุมชนบ้านชาวหลวง หมู่ 5

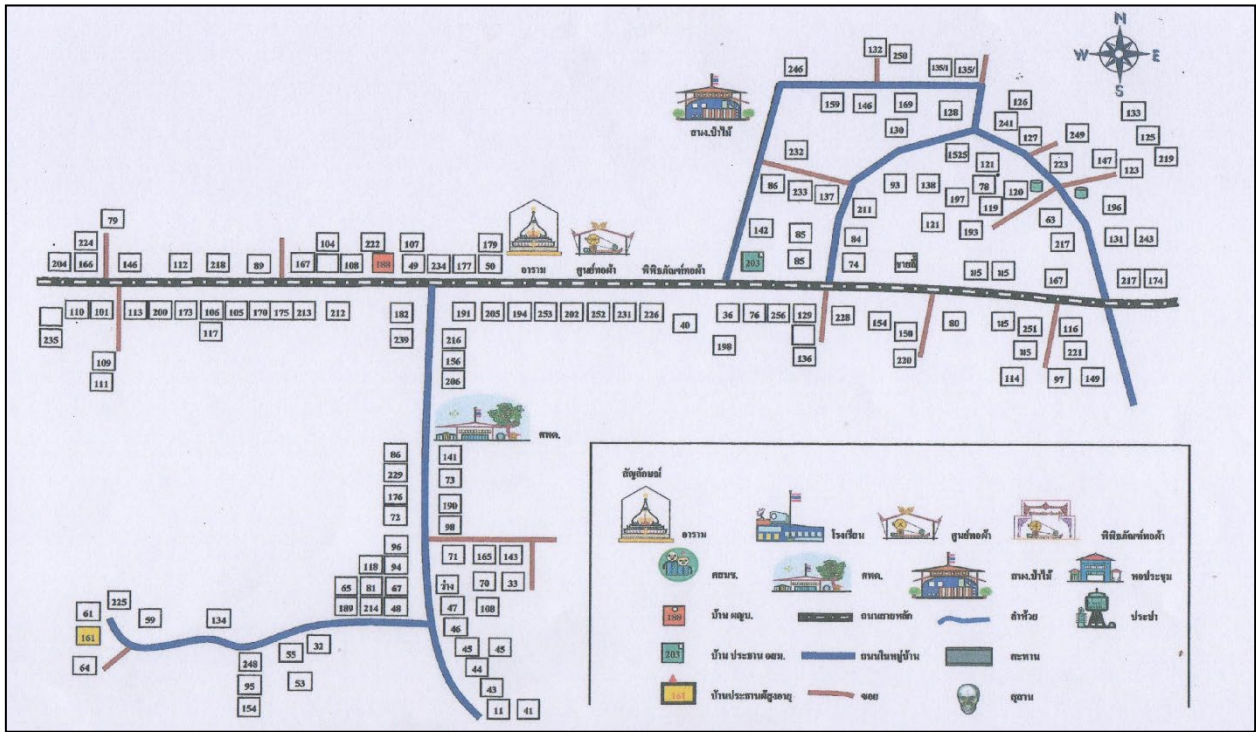
ทิศเหนือ ติดต่อกับ บ.ม่วงเจริญฯ
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ.นาหิน

ทิศใต้ ติดต่อกับ บ.ปงพัฒนา
ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ.นามน

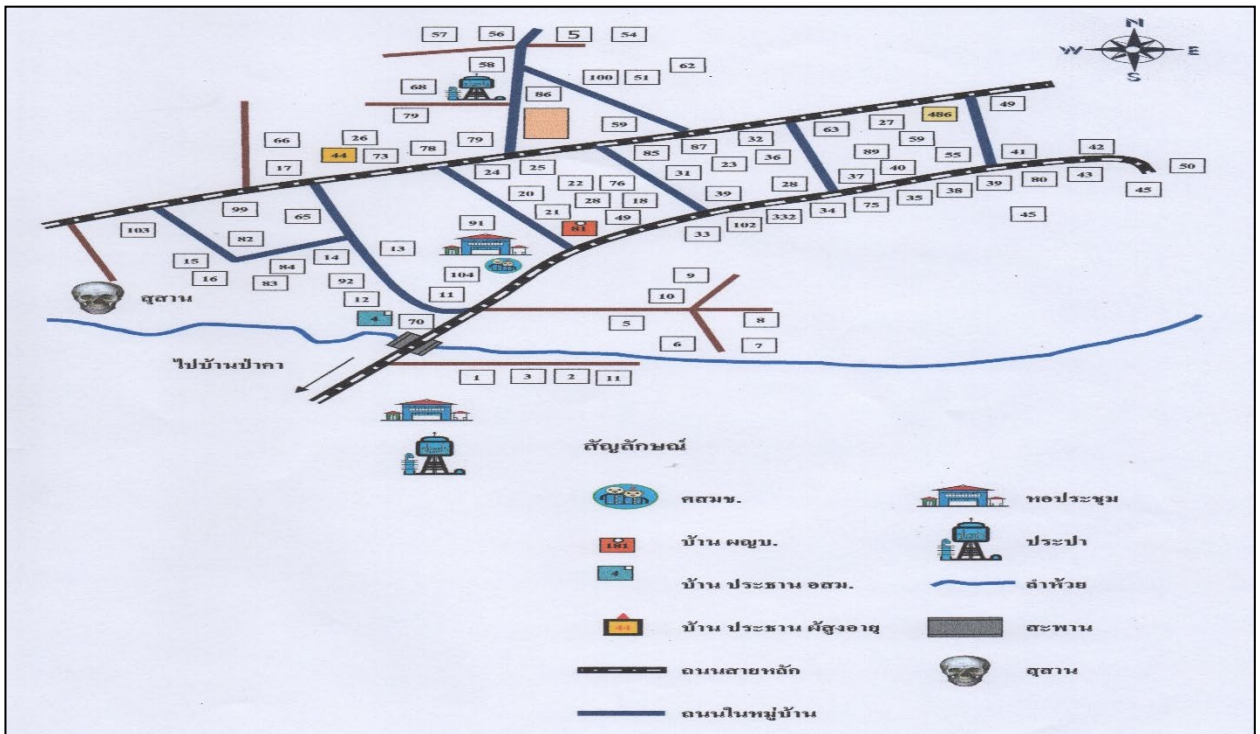
แผนผังชุมชนบ้านตำม หมู่ 6

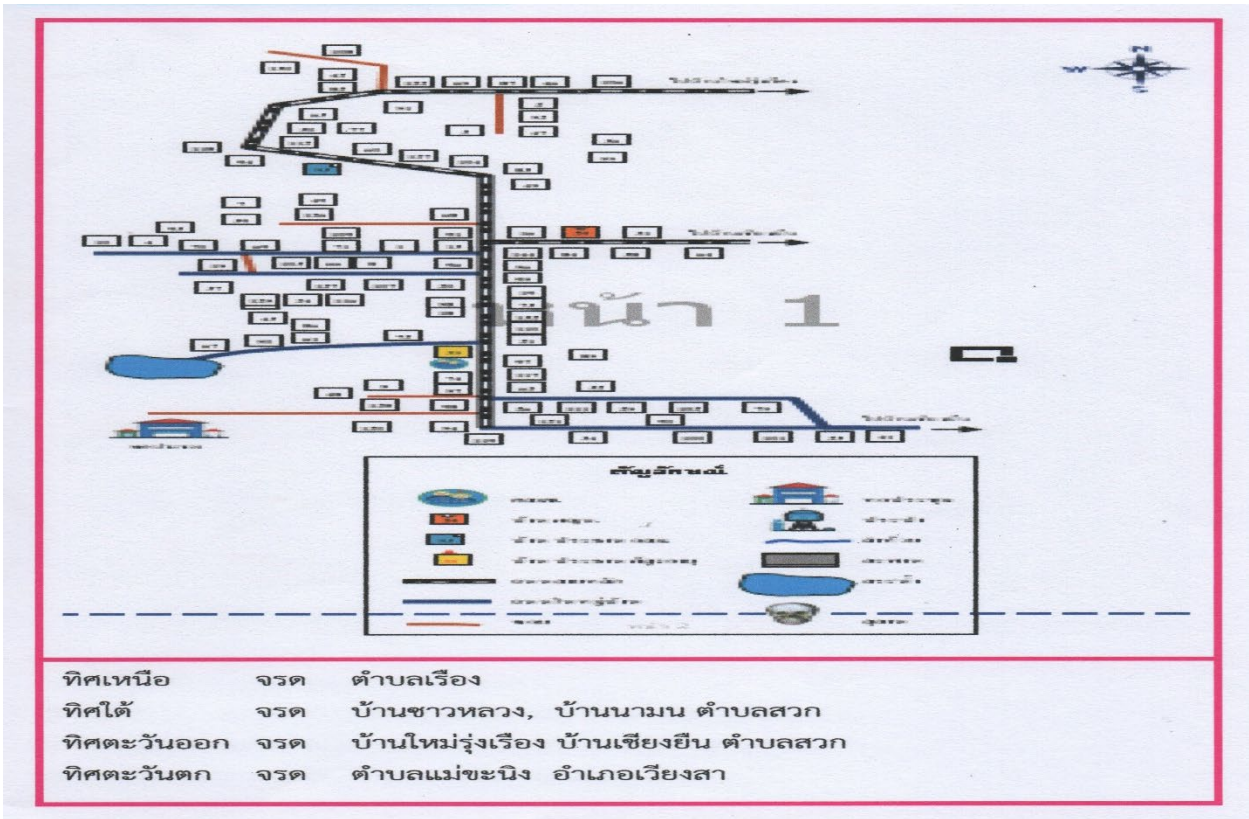
แผนผังชุมชนบ้าน หมู่ 7

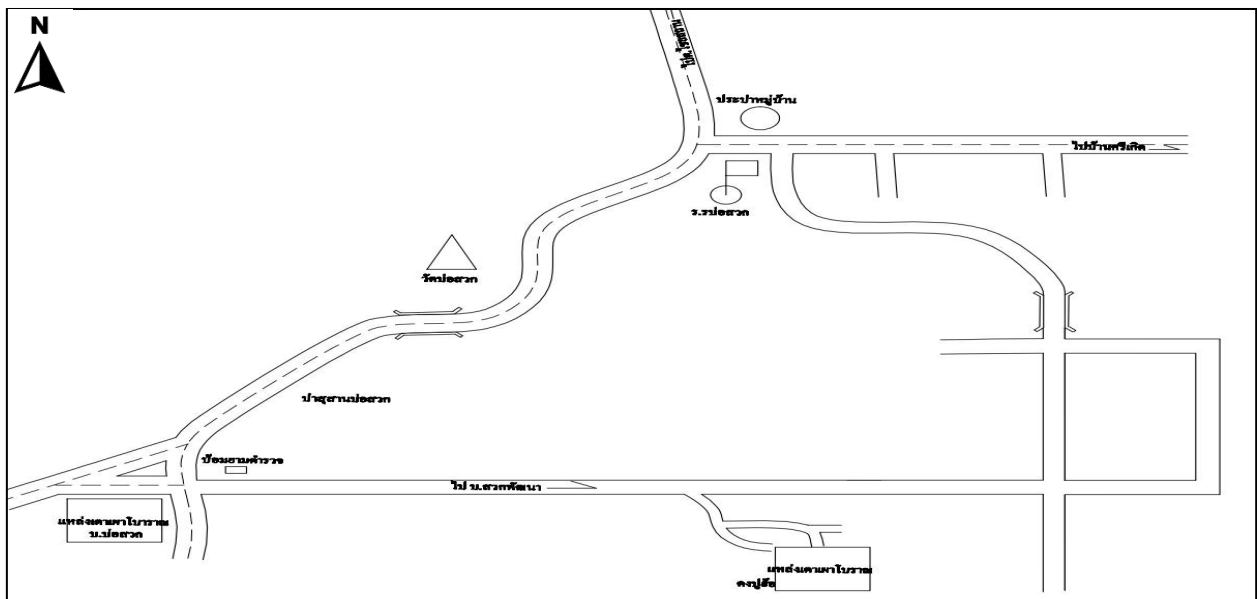
แผนผังชุมชนบ้านหนองโตม หมู่ที่ 8

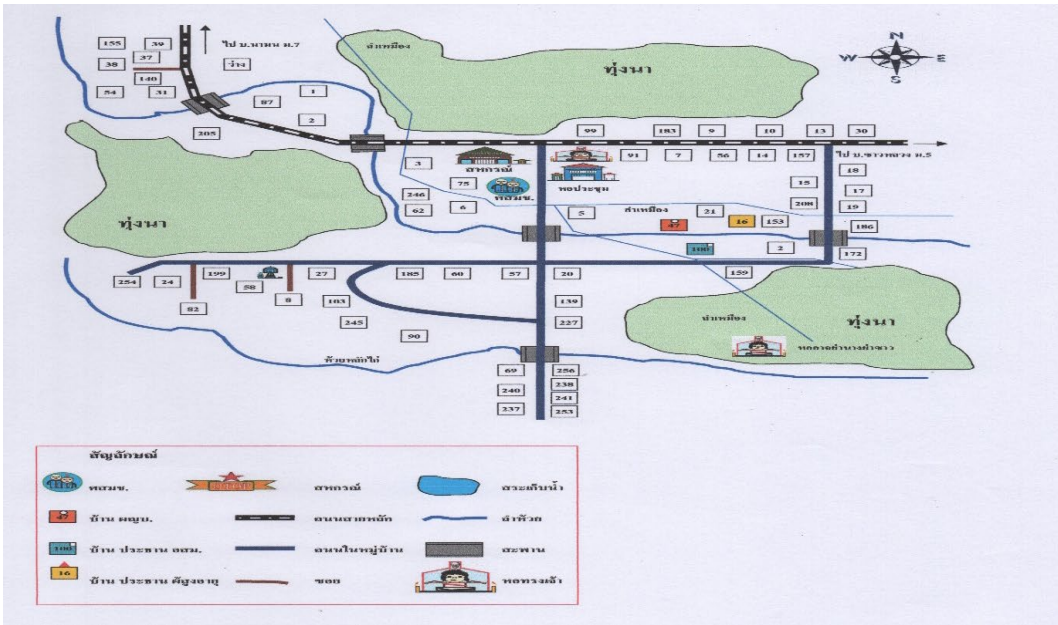
แผนผังชุมชนบ้านดอนอุดม หมู่ที่ 9

แผนผังชุมชนบ้านสวากพัฒนา หมู่ 10

แผนผังชุมชนบ้านป่าฝางสามัคคี หมู่ 13

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลนามน หมู่ที่ 7 ทิศใต้ ติดต่อกับ บ้านนางพัฒนา หมู่ที่ 11
 ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านชาวหลวง หมู่ที่ 5 ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านด้าม หมู่ที่ 6

5) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (เบื้องต้น)

ลักษณะของแหล่งน้ำในพื้นที่ตำบลบ่อสวกไม่แม่น้ำไหลผ่าน มีแต่ลำห้วยสายต่างๆ จำนวนมาก ดังนี้

- ลำห้วยบ่อสวก ไหลผ่านบ้านบ่อสวกและบ้านบ่อสวกพัฒนา
- ลำห้วยม่วง ไหลผ่านบ้านดอนอุดม บ้านเชียงยืน บ้านม่วงเจริญราษฎร์ บ้านหนองโตม บ้านป่าคา และบ้านใหม่รุ่งเรือง
- ลำห้วยน้ำขาว ไหลผ่านบ้านด้าม บ้านนามน บ้านชาวหลวง บ้านนางพัฒนา และบ้านป่าฝางสามัคคี
- ลำห้วยน้ำจาง ไหลผ่านบ้านด้ามบ้านนามน และบ้านชาวหลวง
- ลำห้วยลักไก่ ไหลผ่านบ้านนางพัฒนา และบ้านป่าฝางสามัคคี

6) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)

1.อาชีพหลักของครัวเรือน

1.1 อาชีพ ทำนา	จำนวน 911 ครัวเรือน
1.2 อาชีพ ทำไร่	จำนวน 1,316 ครัวเรือน
1.3 อาชีพ ทำสวน	จำนวน 552 ครัวเรือน
1.4 อาชีพ ค้าขาย	จำนวน 50 ครัวเรือน
1.5 อาชีพ ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่รัฐ	จำนวน 37 ราย

2.อาชีพเสริมหรืออาชีพรอง

2.1 อาชีพ ทอผ้า	จำนวน 29	ครัวเรือน
2.2 อาชีพ เพาะเห็ด	จำนวน 7	ครัวเรือน
2.3 อาชีพ เลี้ยงโค – กระบือ	จำนวน 118	ครัวเรือน
2.4 อาชีพ เลี้ยงสุกร	จำนวน 74	ครัวเรือน
2.5 อาชีพ เลี้ยงปลา	จำนวน 15	ครัวเรือน
2.6 อาชีพ จักสาน	จำนวน 74	ครัวเรือน
2.7 อาชีพ รับจ้าง	จำนวน 313	ครัวเรือน
2.8 อาชีพ พืชผัก	จำนวน 366	ครัวเรือน

3.กลุ่มอาชีพต่างๆในพื้นที่ตำบลบ่อสวกมี 32 กลุ่ม ดังนี้

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม	สินค้า/บริการ
1	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทอผ้าบ้านชาวหลวง (หมู่ 5 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผ้าทอมือ ผ้าลายน้ำไหล ผ้าตัดชุด ชินป้อง ชินม่าน ผ้าลายคำเดิม ผ้าลายดอก ผ้าลายบ่อสวก ผ้าขาวม้า ผ้าปูโต๊ะ ผ้าเช็ดหน้า - ขนมหงอกปอนด์ เค้กกล้วยหอม แยมโรล โดนัท คุกกี้ ขนมหงอกจอก
2	วิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านนามน (หมู่ 7 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผ้าลายน้ำไหล ผ้าลายชินปล้อง ผ้าลายชินม่าน ผ้าปูโต๊ะ ผ้าเช็ดหน้า
3	วิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านนาปังพัฒนา (31 หมู่ 11 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผ้าทอแลผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ
4	วิสาหกิจชุมชนผ้าทอลายโบราณ (หมู่ 13 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผ้าทอ ผ้าขาวม้า ผ้าเช็ดหน้า ผ้าคลุมโต๊ะ ผ้าคลุมเตียง ผ้าคลุมที่นอน
5	วิสาหกิจชุมชนจักสานบ้านตำม (หมู่ 6 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- กระติบข้าว เย็บหมวก
6	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าทอลายโบราณ (หมู่ 5 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ซื่อด้ายย้อมสีนำมาใส่ที่พื้นเมืองทอด้วยมือเป็นผ้า ผ้าทอมือลายโบราณ เสื้อผ้าจากผ้าทอ
7	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำอ้อยโบราณ (หมู่ 2 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- น้ำอ้อยโบราณ
8	วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชทางการเกษตรบ้านม่วงเจริญราษฎร์ (หมู่ 3 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ศูนย์รวบรวมรับซื้อ จำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร ศูนย์การเรียนรู้ทางการเกษตร จัดหาวัตถุดิบ ปัจจัยการผลิต จำหน่าย

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม	สินค้า/บริการ
		อุปกรณ์ทางการเกษตร แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ส่งเสริม การขายผลผลิตทางการเกษตร
9	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงวัวบ้านดำ หมู่ 6	- เลี้ยงโคเนื้อ
10	วิสาหกิจชุมชนเกษตร หมู่10 บ้านสวกพัฒนา	- ปลูกข้าวนาปี ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลูกมันสำปะหลัง ปลูกผลไม้ต่างๆ
11	วิสาหกิจชุมชนบ้านสวนอองาม (หมู่ 12 ต.บ่อ สวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผักอินทรีย์ ผักออร์แกนิก เห็ดอินทรีย์
12	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ่อสวก (หมู่ 1 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ภาชนะเครื่องปั้นดินเผา
13	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกระบือตำบลบ่อสวก (หมู่ 2 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- เลี้ยงกระบือ
14	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงกระบือหนองหลวง (หมู่ 5 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- เลี้ยงกระบือ
15	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลผลิตการเกษตรจาก อ้อยบ้านป่าคา (หมู่ 2 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ปลูกอ้อย แปรรูปผลิตภัณฑ์น้ำอ้อย ปุ๋ยหมักชีวภาพจากขาน อ้อย ผลิตอาหารสัตว์ เพาะเห็ดจากขานอ้อย ถ่ายอัดแท่งจาก ขานอ้อย
16	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสนใจหมายผ้าทอ (หมู่ 11 ต. บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผ้าทอมือพื้นบ้าน
17	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคพื้นเมืองบ้านป่าฝาง สามัคคี (หมู่ 13 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- เลี้ยงโคพื้นบ้าน
18	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีทอผ้าไหมบ้านดอนอุดม (หมู่ 9 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผ้าไหมพื้น เส้นไหมล่อนแปรรูป ผ้าพันคอไหม ผ้าไหม ลายโบราณเมืองน่าน ผ้าไหมแกรมฝ้าย ผ้าไหมย้อมสี ธรรมชาติ
19	วิสาหกิจชุมชนชมรมแพทย์แผนไทยตำบลบ่อสวก (หมู่ 3 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผลิตลูกประคบสด/แห้ง ผลิตยาต้ม ยาหม่อง ผลิตถุงหอม จากสมุนไพร ผลิตสบู่ น้ำยาสระผม ครีมนวดผม บริการนวด เพื่อสุขภาพ โลชั่น ลิปปาล์ม เซรั่มสเปรย์สมุนไพรกันยูง เกลือขัดผิวสมุนไพร พิมเสนน้ำผิวมะกรูด น้ำมันมะกรูด ผ้า ปิดตาสมุนไพรใบเมี่ยง ผงปรุงรสสมุนไพร สมุนไพรโรมา

ลำดับ	ชื่อกลุ่ม	สินค้า/บริการ
20	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มวิ้วบ้านชาวหลวง (หมู่ 5 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- เลี้ยงโคขุน
21	วิสาหกิจชุมชนที่บ่ออ้อยโบราณบ้านป่าคา (หมู่ 2 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- น้ำอ้อยสด ลูกอมท้อปี่ ขนมปาด ข้าวเหนียวแดง- แปรรูป น้ำอ้อย ก้อน ผง เชื่อม ก้อนกะทิ
22	วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์สมุนไพร บ้าน เชียงยืน (หมู่ 4 ต.บ่อสวก อ.เมือง)	- ลูกประคบ ยาอบสมุนไพร ยาต้มสมุนไพร
23	วิสาหกิจชุมชนบ้านสวนพอเพียง (หมู่ 13 ต.บ่อ สวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ไบโอดีเซล เต้าชีวมวลและเตาเผาถ่านไบโอชาร์ ปุ๋ย อินทรีย์ชีวภาพ น้ำยาทำความสะอาดต่างๆ ใช้ในครัวเรือน
24	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดบ้านนามน (หมู่ 7 ต. บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- เพาะเห็ดทุกชนิด แปรรูปผลิตภัณฑ์จากเห็ด
25	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มพัฒนาสมุนไพรครบวงจร จังหวัดน่านบ้านม่วงเจริญราษฎร์ (หมู่ 3 ต.บ่อ สวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผลิตสมุนไพรทุกชนิด แปรรูปสมุนไพรทุกชนิด จำหน่าย สมุนไพรทุกชนิด
26	วิสาหกิจชุมชนเกษตรปราณีตใหม่รุ่งเรือง (หมู่ 12 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- ผลิตกวยช่ายเขียว กวยช่ายขาว แปรรูปกวยช่ายเขียว
27	วิสาหกิจชุมชนเกษตรปลอดภัยบ้านม่วงเจริญ ราษฎร์ (หมู่ ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- แปลงสาริตปลูกพืชสมุนไพรแบบเกษตรปลอดภัย ผลิตภัณฑ์ ป้องกันกำจัดศัตรูพืชสมุนไพร จุดจำหน่ายสินค้าเกษตร ปลอดภัย สถานที่จัดเก็บสมุนไพรอบแห้ง
28	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปศุสัตว์บ้านป่าฝางสามัคคี (หมู่ 13 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- เลี้ยงสุกร เลี้ยงโค
29	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกยางพาราบ้านเชียงยืน หมู่ 4	- รับซื้อผลผลิตยางพารา
30	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเลี้ยงโคบ้านป่าฝางสามัคคี หมู่ 13	- เลี้ยงโคขุน
31	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพเสริมทางการเกษตร (หมู่ 4 ต.บ่อสวก อ.เมือง จ.น่าน)	- แปรรูปกล้วยอบเนย เพาะเห็ดเพื่อสุขภาพ เลี้ยงโคขุน เลี้ยงเป็ดพันธุ์ไข่
32	วิสาหกิจชุมชนเกษตรผู้เลี้ยงโคขุนบ้านป่าคา หมู่ที่ 2	- เลี้ยงขุน / จำหน่ายโคขุน

สรุปยอดผู้ปลูกที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร ปีการผลิต 2564 ตำบลบ่อสวก อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

หมู่	ข้าว		ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์		มันสำปะหลัง		ยางพารา		ลำไย		มะม่วงหิมพานต์	
	ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)	ครัวเรือน	พื้นที่ เพาะปลูก (ไร่)
1	92	385.46	6	41.96	2	13.02	28	135.27	13	41.86	4	15.26
2	99	303.93	1	6.91	0	0	103	726.57	1	3.25	12	33.76
3	119	337.38	0	0	2	14.78	152	964.83	6	15.75	4	7.92
4	88	347.42	3	18	2	11.07	50	248.87	4	10.29	1	2.82
5	129	495.22	4	80.65	14	82.75	36	189.84	9	33	4	13.1
6	98	361.72	122	2,596.31	51	531.52	25	205.29	4	24	11	66
7	111	421.32	44	412.89	32	188.14	96	735.15	8	21.47	34	158.93
8	83	298.19	2	8.2	0	0	99	726.88	4	21	17	70.13
9	113	449.36	37	262.68	3	12.25	76	504.24	22	82.26	5	11.05
10	53	229.02	1	8	1	2	28	149.26	7	25	8	38.44
11	87	381.51	20	170.01	6	23.01	47	285.25	11	24.98	13	75.38
12	70	251.35	5	23.13	2	12.34	41	195.33	16	61.44	5	9.16
13	63	228.15	38	460.35	2	15	25	133.98	10	19.08	12	54.07

รวมพื้นที่ เพาะปลูก ทั้งตำบล 15,625.07	1,040	4,490.02	275	4,089.08	114	905.87	745	5,200.73	113	383.35	129	556.02
---	-------	----------	-----	----------	-----	--------	-----	----------	-----	--------	-----	--------

หมายเหตุ : หนึ่งครัวเรือนสามารถมีที่ดินแปลงปลูกมากกว่าหนึ่งหมู่บ้าน

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
พ.ศ2564	<p>1. เป็นเกษตรกรเป็นส่วนมากเป็นพื้นที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำสายหลักไหลผ่านจึงประสบปัญหาภัยแล้ง มีไม่สามารถปลูกพืชต่างๆ นอกฤดูได้</p> <p>2. คนรุ่นใหม่เริ่มออกไปทำงานนอกพื้นที่</p> <p>3. เริ่มมีสวयงพารามากขึ้น</p> <p>4. การปลูกข้าวโพดลดลงเพราะพื้นที่มาปลูกยางพาราเป็นส่วนใหญ่</p> <p>5. มีการค้าขายในพื้นที่มากขึ้น</p>	<p>1. มีแหล่งน้ำสายหลัก (ห้วยม่วง/ห้วยเฮี้ย)</p> <p>2. มีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (ห้วยเฮี้ย)</p> <p>3. มีแหล่งเก็บน้ำขนาดกลาง</p> <p>4. มีสระหมู่บ้าน (ชาวหลวง)</p> <p>5. มีลำน้ำ/ลำห้วยหลายสายไหลผ่านพื้นที่</p> <p>6. มีฝายชะลอน้ำ</p> <p>7. มีฝั้งกั้นน้ำ คสล. /ฝายแม้ว บางจุด</p>	<p>อาชีพหลักของครัวเรือน</p> <p>1. อาชีพทำนา จำนวน 911 ครัวเรือน</p> <p>2. อาชีพทำไร่ จำนวน 1,316 ครัวเรือน</p> <p>3. อาชีพทำสวน จำนวน 552 ครัวเรือน</p> <p>4. อาชีพค้าขาย จำนวน 50 ครัวเรือน</p> <p>5. อาชีพข้าราชการ/เจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 37 ราย</p> <p>อาชีพเสริมหรืออาชีพรอง</p> <p>1. อาชีพทอผ้า จำนวน 29 ครัวเรือน</p>	<p>ปัญหาและข้อจำกัดในพื้นที่</p> <p>- สายน้ำหลักไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ตลอดทั้งปี</p> <p>- ขาดแหล่งกักเก็บน้ำที่เพียงพอในพื้นที่</p> <p>- ไม่สามารถนำน้ำในพื้นที่มาใช้งานได้</p> <p>- ขาดงบประมาณในการพัฒนาแหล่งน้ำ</p> <p>- การสนับสนุนของหน่วยงานจากภาครัฐไม่มีความต่อเนื่อง</p> <p>- ฝั้งกั้นน้ำมีเป็นบางจุด ไม่เพียงพอ</p> <p>- แหล่งกักเก็บน้ำ/ลำห้วยแคบตันเงิน</p> <p>- พื้นที่ดำเนินการคาบเกี่ยวกับตำบลอื่น</p>	<p>1. ก่อสร้างระบบปะปาถังสูงบ้านป่าคา หมู่ที่ 2</p> <p>2. ขุดเจาะบาดาล บ้านเชียงยืน หมู่ที่ 4</p> <p>3. ขุดรอกเพื่อการเกษตรบ้านหนองไต้ หมู่ที่ 8</p> <p>4. ก่อสร้างลำเหมือง คสล. แบบตัวยู บ้านสวกพัฒนา หมู่ที่ 10</p>

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
			2. อาชีพ เพาะเห็ด จำนวน 7 ครัวเรือน 3. อาชีพ เลี้ยงโค - กระบือ จำนวน 118 ครัวเรือน 4. อาชีพ เลี้ยงสุกร จำนวน 74 ครัวเรือน 5. อาชีพ เลี้ยงปลา จำนวน 15 ครัวเรือน 6. อาชีพ จักสาน จำนวน 74 ครัวเรือน 7. อาชีพ รับจ้าง จำนวน 313 ครัวเรือน 8. อาชีพ พืชผัก จำนวน 366 ครัวเรือน	- ฤดูฝนเกิดน้ำป่าไหลหลาก ฤดูแล้งขาดแคลนน้ำที่ใช้ใน การเกษตรที่เพียงพอ - สระเก็บน้ำของหมู่บ้านต้น เขินกักเก็บน้ำได้ไม่เพียงพอ ในช่วงฤดูแล้ง - ฝายชะลอน้ำเดิมชำรุดทำ ให้กักเก็บน้ำไม่อยู่	
พ.ศ2560-2563	1. เป็นเกษตรกรเป็นส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ไม่มีแหล่งน้ำสายหลักไหลผ่านจึงประสบปัญหาภัยแล้ง มีไม่สามารถปลูกพืชต่างๆ นอกฤดูได้	1. มีแหล่งน้ำสายหลัก (ห้วยม่วง/ห้วยเอี้ย) 2. มีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (ห้วยเอี้ย)	อาชีพหลักของครัวเรือน	1. ปัญหาความเดือดร้อนด้านน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคที่ไม่เพียงพอโดยเฉพาะอย่างยิ่ง	1. ชุมชนบ้านด้าม หมู่ที่ 6 ตำบลบ่อสวก อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน ร่วมกับ มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานตามแนวพระราชดำริ

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
	<p>2. คนรุ่นใหม่เริ่มออกไปทำงานนอกพื้นที่</p> <p>3. เริ่มมีสวนยางพารามากขึ้น</p> <p>4. การปลูกข้าวโพดลดลงเพราะพื้นที่มาปลูกยางพาราเป็นส่วนใหญ่มีการค้าขายภายในพื้นที่มากขึ้น</p>	<p>3. มีแหล่งเก็บน้ำขนาดกลาง4. มีสระหมู่บ้าน (ชาวหลวง)5. มีลำน้ำ/ลำห้วยหลายสายไหลผ่านพื้นที่</p> <p>6. มีฝายชะลอน้ำ</p> <p>7. มีฝั้งกั้นน้ำ คสล. /ฝายแม้ว บางจุด</p>	<p>1. อาชีพทำนา จำนวน 911 ครัวเรือน</p> <p>2. อาชีพทำไร่ จำนวน 1,316 ครัวเรือน</p> <p>3. อาชีพทำสวน จำนวน 552 ครัวเรือน</p> <p>4. อาชีพค้าขาย จำนวน 50 ครัวเรือน</p> <p>5. อาชีพข้าราชการ/เจ้าหน้าที่รัฐ จำนวน 37 ราย</p> <p>อาชีพเสริมหรืออาชีพรอง</p> <p>1. อาชีพทอผ้า จำนวน 29 ครัวเรือน</p> <p>2. อาชีพเพาะเห็ด จำนวน 7 ครัวเรือน</p> <p>3. อาชีพเลี้ยงโค - กระบือ จำนวน 118 ครัวเรือน</p>	<p>ยั้งในช่วงฤดูแล้ง ปัญหาและข้อจำกัดในพื้นที่</p> <ul style="list-style-type: none"> - สายน้ำหลักไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ตลอดทั้งปี - ขาดแหล่งกักเก็บน้ำที่เพียงพอในพื้นที่ - ไม่สามารถนำน้ำในพื้นที่มาใช้งานได้ - ขาดงบประมาณในการพัฒนาแหล่งน้ำ - การสนับสนุนของหน่วยงานจากภาครัฐไม่มีความต่อเนื่อง - ฝั้งกั้นน้ำมีเป็นบางจุดไม่เพียงพอ - แหล่งกักเก็บน้ำ/ลำห้วยแคบตื้นเขิน - พื้นที่ดำเนินการคาบเกี่ยวกับตำบลอื่น 	<p>ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของชุมชน ในช่วงฤดูแล้งด้วยการสร้างฝายกักเก็บน้ำ พร้อมวางท่อส่งน้ำระยะทาง 2 กิโลเมตรมายังบ่อพักน้ำเพื่อผลิตน้ำประปาของชุมชน</p> <p>2. ก่อสร้างระบบปะปาถึงสูงบ้านป่าคา หมู่ที่ 2</p> <p>3. ขุดเจาะบาดาล บ้านเชียงยืน หมู่ที่ 4</p> <p>4. ปรับปรุงระบบปะปา บ้านป่าฝางสามัคคี หมู่ที่ 13</p> <p>5. ขุดรอกเพื่อการเกษตร บ้านหนองไต้ หมู่ที่ 8</p> <p>6. ก่อสร้างลำเหมือง คสล. แบบตัวยู บ้านสวกพัฒนา หมู่ที่ 10</p>

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
			4. อาชีพ เลี้ยงสุกร จำนวน 74 ครัวเรือน 5. อาชีพ เลี้ยงปลา จำนวน 15 ครัวเรือน 6. อาชีพ จักสาน จำนวน 74 ครัวเรือน 7. อาชีพ รับจ้าง จำนวน 313 ครัวเรือน 8. อาชีพ พืชผัก จำนวน 366 ครัวเรือน	- ฤดูฝนเกิดน้ำป่าไหลหลาก ฤดูแล้งขาดแคลนน้ำที่ใช้ใน การเกษตรที่เพียงพอ - สระเก็บน้ำของหมู่บ้านต้น เขินกักเก็บน้ำได้ไม่เพียงพอ ในช่วงฤดูแล้ง - ฝายชะลอน้ำเดิมชำรุดทำ ให้กักเก็บน้ำไม่อยู่	
พ.ศ2550-2560	1. เป็นเกษตรกรเป็นส่วนมากเป็น พื้นที่ไม่มีแหล่งน้ำสายหลักไหล ผ่านจึงประสบปัญหาภัยแล้ง มีไม่ สามารถปลูกพืชต่างๆ นอกฤดูได้ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงหันไปรับจ้าง ในตัวเมือง และต่างจังหวัดบ้าง 2. ยังมีการทำไร่ข้าวโพดอยู่ 3. เริ่มมีการปลูกยางพารา	1. มีแหล่งน้ำสายหลัก (ห้วยม่วง/ห้วยเหี้ย) 2. มีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก (ห้วยเหี้ย) 3. มีแหล่งเก็บน้ำขนาดกลาง 4. มีสระหมู่บ้าน (ชาวหลวง) 5. มีลำน้ำ/ลำห้วยหลายสายไหล ผ่านพื้นที่ 6. มีฝายชะลอน้ำ	อาชีพหลักของครัวเรือน 1. อาชีพ ทำนา จำนวน 911 ครัวเรือน 2. อาชีพ ทำไร่ จำนวน 1,316 ครัวเรือน 3. อาชีพ ทำสวน จำนวน 552 ครัวเรือน	1. มีการขอเสนอโครงการ กรมทหารพัฒนาเพื่อสร้าง อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่เพื่อ แก้ปัญหาเกี่ยวกับการใช้น้ำ ในพื้นที่ตำบลบ่อสวก แต่ติด คือพื้นที่ทำกินของเกษตรกรที่ ทับซ้อนกันจำนวนมาก และ ไม่มีพื้นที่ทดแทนให้	1. มีการขุดเจาะบ่อบาดาลในแต่ ละชุมชนเพื่อให้มีน้ำในพื้นที่ แต่ยังไม่ เพียงพอต่อการทำการเกษตร

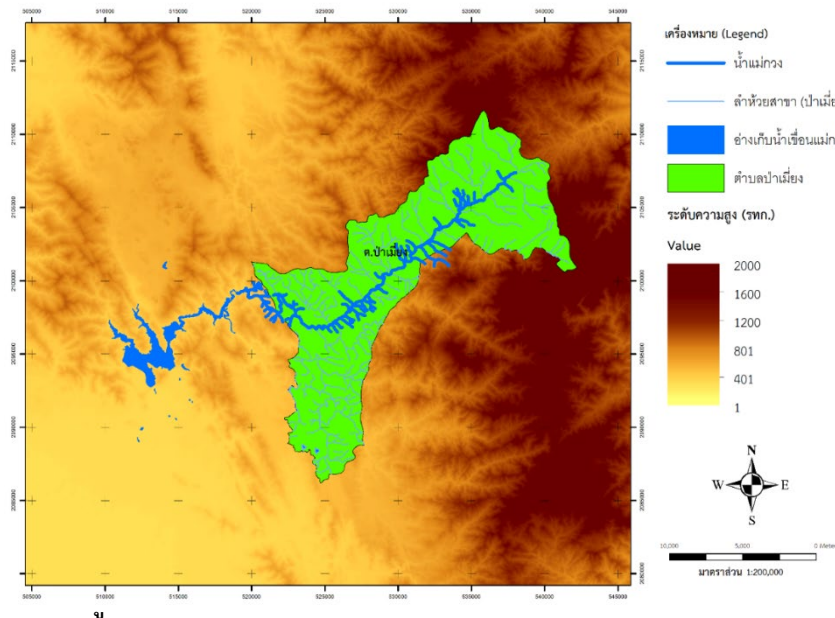
ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
	4. มีการเปลี่ยนโดยมีการออกไป หางานนอกพื้นที่ เปลี่ยนจากการ ทำการเกษตรในพื้นที่	7. มีผืนกั้นน้ำ คสล. /ผาย แม่บัว บางจุด	4. อาชีพ ค้าขาย จำนวน 50 ครัวเรือน 5. อาชีพ ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ รัฐ จ ำ น ว น 3 7 ร าย อาชีพเสริมหรืออาชีพรอง 1. อาชีพ ทอผ้า จำนวน 29 ครัวเรือน 2. อาชีพ เพาะเห็ด จำนวน 7 ครัวเรือน 3. อาชีพ เลี้ยงโค - กระบือ จำนวน 118 ครัวเรือน 4. อาชีพ เลี้ยงสุกร จำนวน 74 ครัวเรือน 5. อาชีพ เลี้ยงปลา จำนวน 15 ครัวเรือน 6. อาชีพ จักสาน จำนวน 74 ครัวเรือน	เกษตรกรจึงไม่มีการสร้าง อ่างเก็บน้ำดังกล่าว 2. มีอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก หลายจุดแต่ไม่สามารถนำน้ำ มาใช้ประโยชน์ได้มากนักจึง ทำให้เกิดปัญหาน้ำไม่ เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง ปัญหาและข้อจำกัดในพื้นที่ - สายน้ำหลักไม่สามารถกัก เก็บน้ำได้ตลอดทั้งปี - ขาดแหล่งกักเก็บน้ำที่ เพียงพอในพื้นที่ - ไม่สามารถนำน้ำในพื้นที่มา ใช้งานได้ - ขาดงบประมาณในการ พัฒนาแหล่งน้ำ - การสนับสนุนของ หน่วยงานจากภาครัฐไม่มี ความต่อเนื่อง	

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
			7. อาชีพ รับจ้าง จำนวน 313 ครัวเรือน 8. อาชีพ พืชผัก จำนวน 366 ครัวเรือน	<ul style="list-style-type: none"> - ผนังกั้นน้ำมีเป็นบางจุด ไม่เพียงพอ - แหล่งกักเก็บน้ำ/ลำห้วย แ ค บ ต ี่ น เ ช อ น - พื้นที่ดำเนินการคาบเกี่ยวกับตำบลอื่น - ฤดูฝนเกิดน้ำป่าไหลหลาก ฤดูแล้งขาดแคลนน้ำที่ใช้ในการเกษตรที่เพียงพอ - สระเก็บน้ำของหมู่บ้านต้นเงินกักเก็บน้ำได้ไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง - ฝ่ายชลประทานเดิมชำรุดทำให้กักเก็บน้ำไม่อยู่ 	

4. ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

- ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง
ตำบลป่าเมี่ยง อยู่ห่างจากอำเภอดอยสะเก็ดประมาณ 12 กิโลเมตรมีอาณาเขตดังนี้
ทิศเหนือ มีอาณาเขตติดกับ ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ และตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
ทิศใต้ มีอาณาเขตติดกับ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันออก มีอาณาเขตติดกับ ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก มีอาณาเขตติดกับ ตำบลลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ขนาดพื้นที่
มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 159.36 ตารางกิโลเมตร หรือ 99,600 ไร่ และพื้นที่บางส่วนของตำบลป่าเมี่ยงอยู่ในเขตป่าขุนแม่กวง ซึ่งเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- จำนวนประชากร
มีครัวเรือนทั้งสิ้น 1,471 ครัวเรือน เป็นชายชาย 1,764 คน และหญิง 1,728 คน รวม 3,492 (สำนักทะเบียนอำเภอดอยสะเก็ด, 2564)
- สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน (รูป) และคำอธิบาย
สภาพภูมิประเทศของตำบลป่าเมี่ยง ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง มีที่ราบบ้างเล็กน้อย มีป่าไม้ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ - มีระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 440 – 1,760 เมตร
- แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (เบื้องต้น)

- 6) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)

ตำบลป่าเมี่ยง มีพื้นที่ทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 3,696 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี จำนวน 335 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 55 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 4 ไร่ ยางพารา จำนวน 110 ไร่ กาแฟ จำนวน 500 ไร่ เห็ดหอม จำนวน 50 ไร่ ลำไย จำนวน 200 ไร่ ไม้ดอกไม้ประดับ จำนวน 50 ไร่ และชา จำนวน 200 ไร่ มีปฏิทินการผลิต ดังนี้

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กาแฟ	ใช้น้ำฝน				ใส่ปุ๋ย							
เห็ดหอม												
ข้าว						ใส่ปุ๋ย						
ลำไย			ใส่ปุ๋ย		ใส่ปุ๋ย		ใส่ปุ๋ย					
ข้าวโพด					ใส่ปุ๋ย							
ไม้ดอกไม้ประดับ												
ชา												

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	การบริหารจัดการน้ำ
พ.ศ. 2539-2549	เกษตรกรรม	น้ำแม่กวง และน้ำสาขา (น้ำแม่ลาย)	ปลูกเมี่ยง	พ.ศ.2544 มีการทำฝายชะลอน้ำ ขุดลอกลำน้ำแม่หวาน ขุดลอกฝายห้วยกาปลูกป่าต้นน้ำแม่หวาน ประปาหมู่บ้านที่ 5 ทำเขื่อนกั้นน้ำขนาดเล็ก พ.ศ.2548 อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าประมาณ 10,000 ไร่ และทำฝายเก็บน้ำประปาหมู่บ้านที่ 6 พ.ศ.2549 สร้างฝายประปาหมู่บ้านที่ 3 หน่วยละ 6 บาท
พ.ศ.2554-ปัจจุบัน	เปลี่ยนจากชุมชนเกษตรกรรม มาเป็นรับจ้างทั่วไป และบริการด้านการท่องเที่ยว	น้ำแม่กวง และน้ำสาขา (น้ำแม่ลาย)	รับจ้างทั่วไป, เกษตรกรรม (ปลูกเมี่ยงน้อยลงมาก)	พ.ศ.2554 สร้างประปาหมู่บ้านหมู่บ้านที่ 5 หน่วยละ 1 บาท พ.ศ.2556 ปลูกหวาย 2,000 ต้น หัวน้ำห้วยป่าปก พ.ศ.2563 ทำฝายชะลอน้ำ ขุดลอกลำน้ำแม่หวาน ขุดลอกฝายน้ำห้วยกา เปลี่ยนท่อประปาหมู่บ้าน ซ่อมถึงสำรองน้ำ ปลูกป่าต้นน้ำแม่หวาน เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมสะพานขาด พ.ศ.2563 ทำฝายชะลอน้ำ ขุดลอกฝายเก็บน้ำแม่หวาน ขุดลอกลำน้ำแม่กวง ขุดลอกฝายน้ำห้วยกา ปลูกป่าต้นน้ำแม่หวาน เปลี่ยนท่อประปาหมู่บ้าน จัดซื้อถังสำรองน้ำ

สถานการณ์ปัญหาด้านน้ำในพื้นที่

หมู่ที่ 1 บ้านปางอั้น มี 2 กลุ่มบ้าน คือ บ้านปางอั้นและบ้านปางน้ำฤ

- ทิศเหนือ ติด ตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย
- ทิศใต้ ติด บ้านห้วยหม้อหมู่ 2 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติด บ้านแม่ตอน หมู่ 4 ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติด บ้านโหล่งขอด ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

สภาพปัญหา : ชุมชนมีระบบประปาภูเขา โดยใช้น้ำจากลำห้วยตาดเหมย ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ในฤดูร้อน ช่วงเดือนเมษายนของทุกปี

หมู่ที่ 2 บ้านห้วยหม้อ มี 5 กลุ่มบ้าน คือ บ้านห้วยหม้อ บ้านดอย บ้านฝั่งหมื่น บ้านปางหมื่นและบ้านปางจั่ว

- ทิศเหนือ ติด บ้านปางน้ำฤ หมู่ 1 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ ติด บ้านปางแพน หมู่ 5 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติด บ้านปางบง หมู่ 1 ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติด ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

สภาพปัญหา : ชุมชนมีระบบประปาภูเขา โดยใช้น้ำจากลำน้ำแม่กวง ประสบปัญหาน้ำอุปโภค และบริโภค ด้านคุณภาพน้ำในช่วงฤดูฝน น้ำเป็นสีตะกอนแดงและขุ่น และในส่วนของ การเกษตรขาดแคลนน้ำในฤดูร้อน ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน ของทุกปี

หมู่ที่ 3 บ้านแม่หวาน มี 6 กลุ่มบ้าน คือ บ้านแม่หวาน บ้านปางกอก บ้านท่าสุด บ้านใหม่สันลมจอย บ้านโป่งทราย และบ้านปางแหน

- ทิศเหนือ ติด บ้านปางแพน หมู่ 5 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด และตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ ติด บ้านโป่งกุ่ม หมู่ 4 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติด ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติด ตำบลหลวงเหนือ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

สภาพปัญหา : ชุมชนมีระบบประปาภูเขา โดยใช้น้ำจากลำห้วยแม่หวาน ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ในฤดูร้อน ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมิถุนายน ของทุกปี

หมู่ที่ 4 บ้านโป่งกุ่ม มี 5 กลุ่มบ้าน คือ บ้านโป่งกุ่ม บ้านโป่งดิน บ้านห้วยป่าบอน บ้านแม่วะและบ้านทุ่งข้าวปุก

- ทิศเหนือ ติด บ้านแม่หวาน หมู่ 3 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ ติด บ้านแม่ฮ้องไคร้ ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติด บ้านโป่งสามัคคี หมู่ 6 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติด บ้านห้วยหลอด ตำบลเชิงดอย อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

สภาพปัญหา : ชุมชนมีระบบประปาภูเขา โดยใช้น้ำจากลำห้วยแม่ลาย ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ในฤดูร้อน ช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนเมษายน และประสบปัญหาด้านคุณภาพน้ำในช่วงฤดูฝน น้ำมีสีตะกอนแดงและขุ่นของทุกปี

หมู่ที่ 5 บ้านปางแพน มี 4 กลุ่มบ้าน คือ บ้านห้วยผาดิน บ้านปางแพน บ้านปางอ้อ และปางแดง

ทิศเหนือ ติด บ้านห้วยหม้อ หมู่ 2 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด และตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

- ทิศใต้ ติด บ้านแม่หวาน หมู่ 3 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติด บ้านปางบง หมู่ 1 ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติด ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

สภาพปัญหา : ชุมชนมีระบบประปาภูเขา โดยใช้น้ำจากลำน้ำแม่กวาง ประสบปัญหาในเรื่องน้ำอุปโภค บริโภค และการเกษตรไม่เพียงพอในบางปี ส่วนในช่วงฤดูฝนน้ำหลาก ถนน สะพาน ขาดเสียหาย

หมู่ที่ 6 บ้านโป่งสามัคคี มี 5 กลุ่มบ้าน คือ บ้านโป่งสามัคคี บ้านกิว บ้านเหล่าป่าฮู้ บ้านเกาะและบ้านท่าก่ากอก

- ทิศเหนือ ติด บ้านโป่งกุ่ม หมู่ 4 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ ติด ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันออก ติด ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตก ติด บ้านโป่งกุ่ม หมู่ 4 ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

สภาพปัญหา : ชุมชนมีระบบประปาภูเขา โดยใช้น้ำจากลำน้ำแม่ลาย ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในการอุปโภค บริโภค และการเกษตร ในฤดูร้อน ช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม ของทุกปี

3. องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง /สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายวิฑูลย์ ป่องวนาชล	กำนันตำบลป่าเมี่ยง ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5 บ้านปางแพน โทรศัพท์ 086-1855411	
2. นายมนูญ สุตาแก้ว	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านปางอัน โทรศัพท์ 090-1304026	
3. นายดำรงศักดิ์ ช้องกบ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2 บ้านห้วยหม้อ โทรศัพท์ 093-3045103	
4. นายวันดี เตวา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 บ้านแม่หวาน โทรศัพท์ 081-6716709	
5. นายเสถียร มายัง	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4 บ้านโป่งกุ่ม โทรศัพท์ 091-8534224	
6. นายอาษา ศรีคำมา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6 บ้านโป่งสามัคคี โทรศัพท์ 087-1850419	

5. ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งขอบเขตการปกครองเป็น 10 หมู่บ้าน มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลกองแขก อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลบ้านทับ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

2) ขนาดพื้นที่

ตำบลท่าผา ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอแม่แจ่มไปทางทิศตะวันออก ตามเส้นทางสายแม่แจ่ม-อินทนนท์ ประมาณ 2 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดเชียงใหม่ไปทางทิศตะวันตกประมาณ 120 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 115.886 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย

พื้นที่ป่า 63,093 ไร่ พื้นที่สวน 2,581 ไร่
พื้นที่นา 2775.5 ไร่ พื้นที่อาศัย 1,570 ไร่ พื้นที่ไร่ 3,787 ไร่

3) จำนวนประชากร

ตำบลท่าผามีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,806 ครัวเรือน จำนวนประชากร 4,966 คน ดังนี้

- เพศชาย 2,462 คน เพศหญิง 2,504 คน
- เด็ก (อายุ 0 – 14 ปี) เด็กชาย 327 คน เด็กหญิง 322 คน
- ผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปี ขึ้นไป) เพศชาย 496 คน เพศหญิง 489 คน
- ผู้พิการ เพศชาย 145 คน เพศหญิง 98 คน
- ผู้ป่วยติดเตียง 51 คน
- และประชากรแฝงประมาณ 500 คน

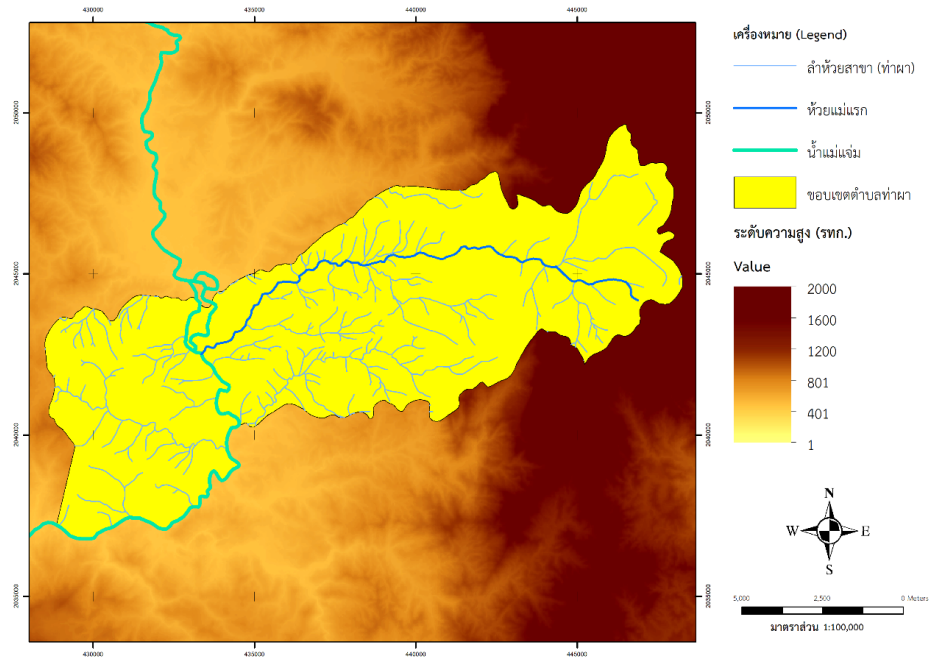
4) สภาพภูมิประเทศ

ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาสูง มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 524 เมตร มีลำน้ำ “แม่แแรก” ไหลผ่านลงสู่แม่น้ำแม่แจ่ม ระยะทางจากต้นน้ำถึงปลายน้ำประมาณ 25 กิโลเมตร เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ที่มีต้นกำเนิดมาจากดอยอินทนนท์ เป็นแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรของตำบลท่าผา ใช้สำหรับปลูกข้าว พืชผัก และพืชไร่ และสภาพป่าของตำบลท่าผา ยังมีความอุดมสมบูรณ์ทำให้มีความเหมาะสมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และจากลักษณะภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบตามไหลเขาสลับภูเขาสูงอยู่ติดอุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์จึงทำให้สภาพภูมิอากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดูกาลซึ่งฤดูหนาวก็อากาศหนาวจัด ฤดูร้อนก็อากาศร้อนจัด ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน อยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม ลักษณะอากาศจะร้อนและแห้งแล้ง บ้างครั้งเกิดพายุฤดูร้อนทำให้เกิดฝนตก ฤดูฝนอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และ ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ เป็นช่วงเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนเป็น ฤดูหนาว อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน อาจเริ่มมีอากาศเย็นหรืออาจยังมีฝนฟ้าคะนอง อากาศหนาว

แผนที่ขอบเขตการปกครองตำบล

ตำบลท่าผามีแหล่งน้ำที่สำคัญที่คนในชุมชนนำมาใช้เพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร เช่น ลำน้ำแม่แรก ลำน้ำแม่แจ่มลำน้ำแม่ปาน สระน้ำ บ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล เหมืองส่งน้ำป่าแง เหมืองทุ่งสามศีล

6) ปฏิทินการประกอบอาชีพ

ตำบลท่าผา มีพื้นที่ทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 15,785.5 ไร่ ประกอบด้วย ข้าว จำนวน 3,440 ไร่ ถั่วเหลือง จำนวน 630 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 9,832 ไร่ ลำไยและมะม่วง จำนวน 390 ไร่ หอมแดง จำนวน 1,176.5 ไร่ กะหล่ำปลี จำนวน 15 ไร่ ยางพารา จำนวน 275 ไร่ มีปฏิทินการผลิต ดังนี้

ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์						←				→	เก็บเกี่ยว	
หอมแดง	นา รดน้ำ	นา รดน้ำ	เก็บเกี่ยว		ไร่	ไร่	ไร่					นา รดน้ำ
ข้าว					ไร่	นา ไร่	นา ไร่	นา ไร่	นา ไร่	เก็บเกี่ยว		
ฟักทอง					ไร่	ไร่	ไร่	เก็บเกี่ยว				
กระเทียม	←	นา	เก็บเกี่ยว								←	นา
ยางพารา					←	ปลูกใหม่หน้าฝน	→					
กะหล่ำปลี	←	นา	เก็บเกี่ยว		ไร่	ไร่	ไร่	ไร่	→		←	นา

ผักกาดหัว	เก็บเกี่ยว			ไร่	ไร่	ไร่	ไร่			นา	นา
ปลี				←			→			←	→
ลำไย	ให้น้ำ	←			→						

2. องค์ประกอบของทีมของทีมงานชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
นาย แก้วมา โอบอ้อม	กำนัน ต.ท่าผา	
นาย อุทัย บุญเยี่ยม	นายกเทศมนตรีตำบลท่าผา	
นาย วิเชียร จำปาดี	รองนายกเทศมนตรีตำบลท่าผา	
นาย บุญรัตน์ ทะบุญ	รองนายกเทศมนตรีตำบลท่าผา	
นาย อำนาจ เทพมณี	เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลท่าผา	
นาย วันชัย สารินจา	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลท่าผา	
นาย กอนแก้ว ริยะนา	ประธานสภาเทศบาลตำบลท่าผา	
นาย สมศักดิ์ ศรีเที่ยง	รองประธานสภาเทศบาลตำบลท่าผา	
นาย ชะ วิรามอำไพ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1	
นาย สุนน ไชยบุตร	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 2	
นาย ทองดี เก่งการทำ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3	
นาย สำราญ ทานา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4	
นาย สงวน นิปุณะ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5	
นาย สำราญ กุลนนท์	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 6	
นาย หิรัญ วรรณิกา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7	
นาย พิพัฒน์ ธนุรวิทยา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 8	
นาย ปรีดา สารินจา	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 10	

6. ตำบลนาเยีย อำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี

1. ข้อมูลทั่วไป

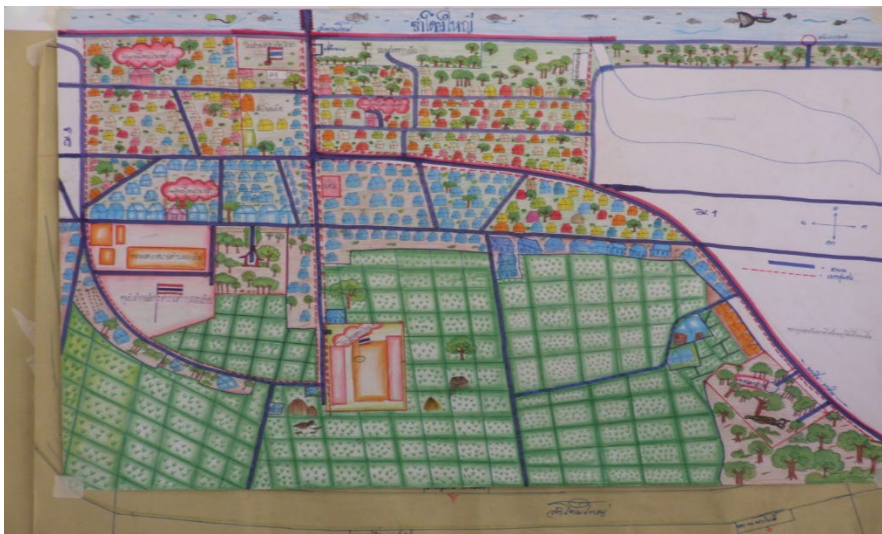
1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

บ้านนาเยีย ตั้งอยู่บริเวณกลางน้ำของกลุ่มน้ำลำโดมใหญ่ เป็นพื้นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำ บริเวณที่ตั้งชุมชนเป็นที่ดอนมีลักษณะคล้ายกระดองเต่า นอกหมู่บ้านที่ชุมชนใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตรโดยการทำนาสลับกับพืชไร่มีความลาดชันลงสู่แม่น้ำลำโดมใหญ่ บริเวณบ้านนาเยีย ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัด มีระยะทางห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 40 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลนาดี อ.นาเยีย ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลนาสว่าง และตำบลนาเรือง อำเภอนาเยีย ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลนาโพธิ์ อำเภอกุศลมังสาหาร โดยมีแม่น้ำลำโดมใหญ่เป็นแนวเขต ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลนาดี และตำบลนาสว่าง จังหวัดอุบลราชธานี ขนาดพื้นที่

2) จำนวนประชากร

ปัจจุบันบ้านนาเยียได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบลนาเยีย อำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่จำนวน 6.95 ตารางกิโลเมตร ประกอบไปด้วย 5 หมู่บ้าน โดยแบ่งเป็น 12 ชุมชน มี 1,850 ครัวเรือน ประชากร 6,519 คน ชุมชนบ้านนาเยีย ประกอบอาชีพ ทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง สวนยางพารา เป็นหลัก และมีการจับปลา ปลูกผัก หาดอาหารจากธรรมชาติในบริเวณริมฝั่งลำโดมใหญ่ พื้นที่ทำนาเฉลี่ย 7.89 ไร่ต่อครัวเรือน ผลผลิตข้าวเหนียวเฉลี่ย 398 กก.ต่อไร่ ผลผลิตข้าวเจ้าเฉลี่ย 400 กก.ต่อไร่ ข้าวเหนียวผลิตเพื่อบริโภคที่เหลือจึงขาย ข้าวเจ้าผลิตเพื่อจำหน่าย ชาวบ้านทำนาปีเพียงอย่างเดียวโดยใช้น้ำฝน ส่วนน้ำในลำโดมไม่สามารถนำมาใช้ได้เพราะอยู่ในที่ต่ำมีความลาดชันสูงต้องใช้เครื่องสูบน้ำและน้ำมันซึ่งเป็นการเพิ่มต้นทุนจึงไม่เป็นที่นิยม วิธีการผลิตบ้านนาเยียไม่แตกต่างมากนักกับสังคมหมู่บ้านอีสานทั่วไป

3) สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน

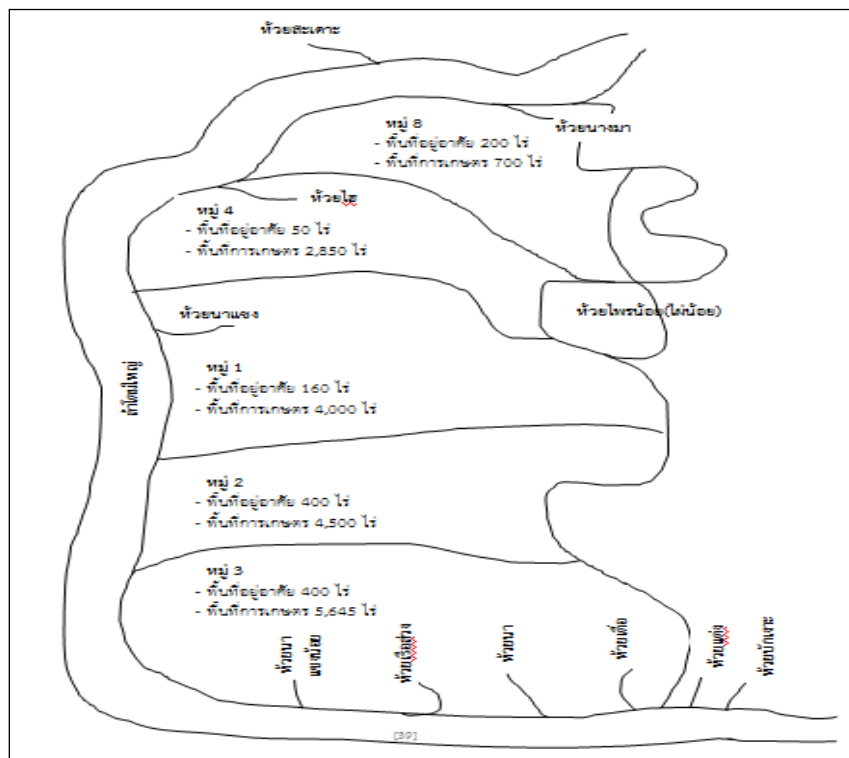

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของพื้นที่เทศบาลตำบลนาเยีย มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบสูง มีความอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งน้ำสายหลักคือ แม่น้ำลำโดมใหญ่ มีลำห้วยไผ่ ห้วยเชือก ห้วยแม่ปางมา ห้วยกลางโคก ห้วยแก้งตีบ ห้วยนาแซงเหนือ กุดหวาย ร่องเม็ก สระน้ำ บ่อบาดาล อ่างเก็บน้ำห้วยสะเดาะ ซึ่งเป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรของชาวชุมชนนาเยีย และเป็นแหล่งอาหารของคนในชุมชนและละแวกใกล้เคียงอีกด้วย มีพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่การเกษตร อันเป็นภูมิประเทศที่เหมาะสมอย่างยิ่ง

ตารางที่ 1 ตารางพื้นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทางการเกษตร

หมู่ที่	พื้นที่อยู่อาศัย (ไร่)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)
1	160	4,000
2	400	4,500
3	400	5,645
4	50	2,850
8	200	700
รวม	1,210	17,695

4) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน

ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากร

ด้านทรัพยากร ดิน (พื้นที่อาศัย พื้นที่สาธารณะ พื้นที่ทำการเกษตร) บ้านนาเหยีย มีพื้นที่ราบสูงทิศตะวันออกติดกับลำโดมใหญ่ ทิศเหนือก็ติดกับลำโดมใหญ่ ทิศใต้ก็ติดลำโดมใหญ่และบ้านนาเรือง ทิศตะวันตกของหมู่บ้านเป็นโรงเรียนชุมชนบ้านนาเหยียและทุ่งนา มีพื้นที่สาธารณะประมาณ = 250 ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรประมาณ = 17,695 ไร่ มีพื้นที่อยู่อาศัยประมาณ = 1,210 ไร่

ทรัพยากรน้ำ น้ำตามธรรมชาติ มีลำโดมใหญ่เป็นเส้นเลือดใหญ่สายหลักที่ใช้อุปโภคบริโภคของคนในชุมชนและละแวกใกล้เคียง มีลำห้วยไม่น้อยและไม่ใหญ่ประมาณ 10 ลำห้วยที่เป็นเส้นเลือดน้อยใหญ่ ตามสายน้ำ จะพบน้ำหลากช่วงเดือน กันยายน

- พฤศจิกายน ของทุกปีจะทำให้ น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรเสียหายถ้าปีไหนฝนตกหนักมีปริมาณมากท่วมหมู่บ้านส่วนหนึ่ง น้ำที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ น้ำประปา น้ำบาดาล บ่อน้ำตามท้องไร่ท้องนา เพื่อทำการเกษตร

ทรัพยากรป่าไม้ มีเนื้อที่ 72.2 ไร่ ทรัพยากรที่พบในป่า มีต้นไม้ หลากหลายชนิด มีสัตว์ปีก สัตว์เลื้อยคลาน ครึ่งบก ครึ่งน้ำ ทั้งที่มีพิษและไม่มีพิษ ปัญหาที่เกิดเนื่องจากการบุกรุกป่าเพื่อทำการเกษตรและสิ่งปลูกสร้างเกิดขึ้นจึงทำให้ป่ามีจำนวนน้อยลง แหล่งอาหารก็ลดลงตามสภาพของพื้นที่ป่าไปด้วยเช่นกัน ป่าชุมชนที่อยู่ใกล้หมู่บ้าน คือ พื้นที่ป่าสงวนในเขต วัดป่าอุดมวนาสันต์ เป็นพื้นที่เก็บอาหารจากป่าได้ตามฤดูกาลต่างๆ หน้าฝนเก็บเห็ด หน่อไม้ แมลงต่างๆ จะมีมากกว่าฤดูอื่นๆ

ตารางที่ 2 ห่วงโซ่อาหารตามธรรมชาติของชุมชน

5) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน

ตำบลนาเยี่ย มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 45,925 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี จำนวน 37,521 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 996 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 4,609 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 6 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 34 ไร่ และยางพารา จำนวน 1,501 ไร่

ช่วงเดือน	อาหารตามธรรมชาติ
1 - 5	<ul style="list-style-type: none"> - มีอาหารหลักประจำคือ ปลา เพราะว่ามีลำโดมและลำห้วยอยู่ใกล้หมู่บ้าน - ปลูกผักกินเองคือ ผักสวนครัวมี พริก มะเขือ ชিং ข่า ตะไคร้ ประเภทผักหอมต่างๆ และมีผักตามธรรมชาติคือ ผักไคร้หางนาค ผักกูด ผักแว่น ผักกระโดนน้ำ ผักกุ่ม ผักสะเดาดิน หน่อไม้จะมีบ้างแต่ยังไม่มาก ผักกลางส้มกลาง ขม ผักต้ว - มีสัตว์ที่นำมาทำอาหารได้คือ หนุณา จอนฟอน อีเห็น กระแต บ่าง - หลังช่วงเก็บเกี่ยวเสร็จชาวบ้านจะออกไปดักสัตว์ป่ามาเป็นอาหาร จับกบ เขียดตามตลิ่งลำโดมและลำห้วย ซึ่งนี่คือวิถีชีวิตชาวลุ่มน้ำโดม
6 - 12	<ul style="list-style-type: none"> - เนื่องจากฝนตกพื้นดินชุ่มชื้นจึงทำให้พื้นที่ป่าเกิดอาหารให้เรากินมากมาย - เกิดเห็ดขึ้นตามป่ามี เห็ดผึ้ง เห็ดดิน เห็ดปลวก (เห็ดโคน) - หน่อไม้ป่า ในช่วงหน้าฝนมีระยะเวลาประมาณ 5 - 6 เดือนและยังหากินได้ตลอดทั้งปี ถ้าอยู่ในที่ลุ่มน้ำน้อยในช่วงหน้าแล้งก็จะเริ่มลดลง - อาหารประเภทสัตว์ป่าจะมี หนุณาเยอะ หลังเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จจะมีชาวบ้านออกไปดักจับหนุณามาทำอาหาร - แมลงที่พบในช่วงนี้คือ แมงจิ้งจก กูดจิ้งจกหรีด แมงซอน ตั๊กแตน กะป้อม แะ บ่าง - ผลไม้ที่พบในช่วงนี้คือ มะม่วง มะไฟ มะขาม บักเค็ง ส้มโอ บักหว้า บักตุมป่า บักธงชัย บักหรั่ง บักน้ำจ้อง บักข้าวเมา บักค้อ บักพิพวน บักเล็บแมว บักค้อย บักกระสาบ บักหวดซ่า บักพับ บักโมง บักบก บักก่อ บักยางป่า - มีป่าไม้ มีต้นไม้มากมายเป็นแหล่งอาหารให้คนในพื้นที่ได้อยู่อาศัยทำมาหากินจนทุกวันนี้

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและการคลี่คลายปัญหา
ก่อนปี 2500	<p>- ในอดีตมีหมู่บ้านเล็กๆ แห่งหนึ่งมีผู้คนอาศัยอยู่ไม่เกิน 50 หลังคาเรือน ต่อมาได้เกิดโรคระบาดขึ้นในหมู่บ้าน ทำให้ผู้คนล้มตายโดยไม่ทราบสาเหตุผู้คนจึงได้อพยพมาอยู่ในหมู่บ้านฮินเยียที่ปูพากับย้าหาได้อาศัยอยู่ก่อน ต่อมาจึงมีผู้คนจำนวนมากขึ้น ซึ่งมาจากโคราชบ้าง ศรีสะเกษบ้าง เมืองลาว เมืองจีน</p> <p>- มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน เวลาไปช่วยงานจะใช้การ “เหล่า” คือการเชื่อเชิญด้วยวาจา โดยแต่ละคนที่จะไปร่วมงานหรือเข้าร่วมงานจะพกกองข้าวของตนไปเพื่อเอาไปช่วยงาน</p>	<p>- ยังมีความอุดมสมบูรณ์ ทั้งทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า สัตว์ป่ายังมีให้เห็น เช่น หม่าจิ้งจอก เสือ เป็นต้น</p>	<p>- สมัยก่อนเลี้ยงแต่ไก่ กับ เป็ด ไม่มีหมู วัว ไก่งานบุญก็จะร่วมกันหาปลาทำอย่าง ทำปลาแห้ง แกงปลาใส่ตันกล้วย กกตัว ไม่มีการซื้อขาย ใช้การแลกเปลี่ยนเป็นหลัก เช่น ปลาร้า ยาสูบ ฯลฯ</p>	<p>ครัวเรือนยังมีน้อย พื้นที่การเกษตรยังไม่มาก จึงไม่ค่อยพบปัญหาในช่วงนี้</p>	<p>- การใช้น้ำตามฤดูกาล พื้นที่การเกษตรมีไม่มาก</p>
พ . ศ . 250 1 - 2520	<p>- มีเรือไฟยนต์มารับซื้อของ(ใช้ฟันในการขับเคลื่อน) เสียงดังเหมือนหวูดรถไฟ ท่าขนของขนส่งคือท่าวัด พ่วงมาจำนวน 3 ลำ แต่ละลำจอดไว้ในแต่ละท่า</p>	<p>อุดมสมบูรณ์ มีพืชพันธุ์ธัญญาหาร ลำน้ำ ห้วยหนอง คลอง บึง มีกุ้ง หอย ปู ปลา แมลงและสัตว์ต่างๆ ก็มากมาย มี</p>	<p>- การทำนาทำด้วยกร “สำนวนา” ไปเรื่อยๆโดยใช้จอบ “ก่น” (ขุด) ไปตามโคกตามดอน มีล้อมีเกวียนใช้แล้ว</p>	<p>เริ่มมีพื้นที่การเกษตร เริ่มมีการขุดแหล่งน้ำเพื่อเป็นแหล่งเก็บน้ำในชุมชน มีความต้องการน้ำเพิ่มขึ้นแต่ปัญหาในช่วงนี้ยังไม่เด่นชัด</p>	<p>- ช่วงนายกศิกฤทธิ์ มีการขุดคลองขุดถนน มีการจ้างงาน ล้อกละ 20 บาท/ตารางเมตร นาเหยียขุดคลอง(ลอกห้วย) สระ ทางเข้าบ้าน ขุดลอกเอา</p>

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการ น้ำและการคลี่คลายปัญหา
	<p>หัวเรือจะซีล่องไปซื้อของ พอซื้อของหมดแล้วจะกลับมาลาก 3 ลำที่เหลือกลับไปด้วย เรือไฟยนต์จะล่องเข้ามาเอาสินค้าไปขาย เข้าได้เฉพาะ ก.ย.-ต.ค. น้ำเต็มโดม การใช้ไฟเพื่อแสงสว่างจะใช้ตะเกียงเจ้าพายุซึ่งสมัยนั้นมีราคาแพงมาก (ตะเกียงเจ้าพายุ ใครมีแสดงว่าฐานะดี) เวลาทำงานในช่วงกลางคืน ก็จะมาเยี่ยมกันไปใช้ ต่อมามีการใช้โคมรั้วใช้น้ำมันก๊าดเป็นเชื้อเพลิง แล้วมาใช้โคมตะแบบขาวใช้แก๊ส แก๊สตะแบบใช้แบตเตอรี่เพื่อได้เสียงตามลำดับ หลังจากมีเรือขนส่งก็เปลี่ยนเป็นรถยนต์ ซึ่งในขณะนั้นมีรถยนต์จากข้างนอกหมู่บ้านเข้ามา จำนวน 1 คัน เข้ามารับผู้โดยสารแต่ก็นำเอาสินค้า เอาข้าวขึ้นรถไปขายแล้วคนก็โดยสารไปด้วย เช่น ลำป่อ ข้าวโกไปขายตลาดวาริน อีกวิธีหนึ่งคือการเดินทางโดยการเดินเท้า</p>	<p>พื้นที่นาราบสมบูรณ์ ปลูกอะไรก็งาม พออยู่พอกิน</p>	<p>- มีการทำสวนริมฝั่งโดม ปลูกยาสูบ ถั่ว แตง ข้าวโพด พักทอง หาเห็ดด มั่นแกว ส่วนมันแกวกับยาสูบเอาไปแลกเปลี่ยนแลกปลาร้า “สี่ขวด” โดยนำไปแลกที่บ้านนาจาน เลิงบาก ดูกอิ่ง ๆ เวลามาเยี่ยมก็จะเอาของมาแลกที่นี้ เวลาใส่ปุ๋ยใส่ข้าว ฉี่คน</p> <p>- เริ่มมีการเลี้ยงวัว เลี้ยงควายเป็นจำนวนมาก เลี้ยงโดยการไล่เข้าไปเข้าป่าจำนวน 2-3 เดือน แล้วจึงเข้าไปดูเนื่องจากบริเวณพื้นที่จากนาสว่างถึงนาเยี่ย โชน ตะวันตก ตะวันออกออกเป็นป่าหมด จำนวนเฉลี่ยวัวควาย 9-10 ตัวต่อครัวเรือน</p> <p>- พ.ศ.2510 – 2523 มีการใช้ไม้ลำป่อ ปลูกปอปลูกในไร่เพื่อขายให้แจ็กควาย</p> <p>- ยังมีการทำนาด้วยจอบ</p>		<p>เงินผัน ลอกคลองเก็บน้ำให้วัวให้ควาย และเริ่มมี “ยาต้มใจ” เข้ามา เริ่มมีการเอาของออกไปขายมากขึ้น แจ็กทงโรงสีไฟไทยเจริญเอาข้าวไปขายที่นั่นทั้งหมด</p>

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการ น้ำและการคลี่คลายปัญหา
	<p>โดยใช้เส้นทางลัดจำนวน 3 ชั่วโมงไปทะเลลูบ้านธาตุ(เดินไปซื้อของ เอาของไปขายด้วย พวกแดงที่ปลูกไว้โตม เห็นบด ของป่า มันแกว)</p> <p>- พ.ศ.2513 ตัดถนนจากนาสว่างถึงนาเยี่ย ถือเป็นช่วงเริ่มต้นของเรื่องการพัฒนาที่เริ่มเข้ามาในพื้นที่ และเริ่มมีรถโดยสารเข้ามาในพื้นที่ ทั้งนี้จะเข้ามาแต่ละครั้งใช้เวลาเป็นวันอันเนื่องจากถนนทางเข้าเป็นดินเลน พอรถติดก็จะใช้เวลา การเข้ามาแต่ละครั้งก็มารับผู้โดยสารในพื้นที่เพื่อที่จะเอาผลพืช หรือสัตว์จากการหาจับเข้าไปขายที่ตลาดวาริน ที่ร้านเจ๊กทก</p> <p>- พ.ศ.2514 – 2515 การส่งสื่อสารระหว่างหมู่บ้านใช้บังเม (ไปรษณีย์)โดยการเอาเอกสารใส่บังไปส่งในอำเภอ เป็นบังไม้แบบปิดฝา บังเวร คือจะมีการผลัดเปลี่ยนเวรกันในหมู่บ้าน</p>		<p>- การปลูกพืชหมุนเวียนในพื้นที่ ลักษณะคือย้ายที่ไปเรื่อยๆเพราะถ้าปลูกตรงที่เดิมซ้ำผลผลิตจะออกมาไม่ได้เท่าที่ควร ทำไร่นาสวนผสมทำนาโดยการทำ “ลายข้าว” คือ เอากระบอกรูปสามเหลี่ยม แล้วแทงลงดิน (ดำผง) พันธุ์ข้าวที่ใช้ คือ ข้าวฮ้าวแดง ข้าวไร่ เป็นข้าวเหนียว ข้าวกะดาง มีความหอมมาก “นึ่งเหิงเหือนหมาเวียนกะล่าง” ปัจจุบันหายาก การขยายตัวของชุมชน ส่วนมากจะอยู่เป็นครอบครัวใหญ่ เริ่มมีการจ้างแรงงาน ถ้าไม่มีที่นา ก็ไปเป็น “บ่าวนา” คือไปเป็นลูกจ้างในนา ทำทุกอย่าง จะไม่มีการเช่านาเหมือนเช่นปัจจุบัน จะได้ค่าตอบแทนเป็นข้าว 2 แสต่อ 30 บาท ถ้ามีการเอาควายไปกินข้าวใน</p>		

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการ น้ำและการคลี่คลายปัญหา
	<p>เวลามีคนเกิด คนตาย ก็จะนำเอกสารไปส่งข่าวให้อำเภอ ที่ห้วยสะหนอ รวมไปถึงการจับขโมย (คล้ายยาม) การเป็นโจร (ช่วงที่มีเรือไฟเป็นต้นมา)หรือ “คนขี้ตื้อ” คือนักเลงป้อม ทรัพย์สิน ลักขโมย ใช้รัศมีคุ้มครองตนเอง ใครไม่เป็นโจรของจะหายหมดและสมัยก่อนผู้ใหญ่บ้านขี้เมา</p> <p>- ต่อมามีแจ็กไซ แจ็กคว่า แจ็กเหนียว เข้ามาช่วงสงครามอินโดจีน มาเปิดร้านขายของชำและรับซื้อข้าว ชาวบ้านทั้งหมดนำข้าวไปขายที่นี้ทั้งหมด ราคาอยู่ที่แสนละ 12 บาท ข้าวอีหลุบ ข้าวบักเค็ง แสนละ 60 บาท สันป่าตอง ข้าวเจ้าแดง หลังจากมีแจ็กเข้ามารับซื้อข้าว คนก็เริ่มทำนาเยอะขึ้น ซึ่งต้องไปยืมข้าวมา โดยผลตอบแทนเป็น ข้าวสาร 100 กก. แจ็กจะหักเอา 30 กก. โดยมีการโกงตาชั่ง “ต้องเอา</p>		<p>ที่นาก็จะมีการปรับไหม ค่าเสียหายเป็นข้าว 6 กก.</p> <p>- การทำนา ในเดือน 6 จะเริ่มตกกกล้า เตรียมทำนา เวลาฝนตกแรงต่วนไม้ใช้เกวียน แยกเกวียนเอง ไถพาดบ่า ไม่ใส่รองเท้า เอาคราดไปไถ แต่ก่อนสามารถยืมกันได้ พื้นที่ทำนาเพิ่มขึ้นทุกปี เขตนาของแต่ละคนจะกว้าง เพราะใช้การ “ซาวนา” คือการใช้วิธีการถางแล้วเอาควายไปผูกให้ดินแน่น จุดไปเผาตอ พอที่ดินแน่นดีแล้วก็ไปถางที่ใหม่เอาควายไปผูกและเผาตอเผา เวียนไปเรื่อยๆ จะนิยมใช้แรงคนเป็นส่วนมาก โดยไม่มีเครื่องทุ่นแรง ใช้พันธุ์ข้าว อีตม บักเค็ง มันเป็ด (เม็ดเหมือนข้าวอีขาวแต่กันขาว ข้าวอีขาว(กันดำ) ชื่อว่า “อี” กันดำหมด ก่อนการทำนาจะต้องไปไหว้ “แฮก” โดย</p>		

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการ น้ำและการคลี่คลายปัญหา
	ข้าวไปเลี้ยง(ขอนแก่น)จึงลืมข้าวกิน เพราะเจ๊กสิตีเอาเปิด		การแต่งชั้น 5 ไปหาโปนปุแสะ กไปบอก โดยการเอาไก่ไป เลี้ยงคางไกว่าดีหรือไม่มี ไข่ ไก่ต้ม “ผู้แสะ” กินแล้วค่อย เอามากิน ใครที่ไม่ได้แสะนา จะห้ามทำนาเด็ดขาด (แสะ นาคือ จับหางไก่ใส่ควาย แสะ ตั้งแต่เถียงถึงหัวนาทำเป็น คอง)		
พ . ศ . 2521 - 2540	- พ.ศ.2523 มีไฟฟ้าเข้าบ้าน หลังจากนั้นวิถีชีวิตคนเปลี่ยน ต่อมา - เริ่มมีจักรยาน รถอีแต๊ก รถไถ เดือนตาม คูโบต้าในขณะนั้น ราคา 30,000 บาท มีมาแล้ว 30 ปี(คนออกก่อนเพื่อน) และมีคน ส่วนหนึ่งออกไปทำงานที่ ประเทศซาอุดีอาระเบีย คือ พ่อ ใหญ่ถม พ่อใหญ่พูน ฯ ไปตอน อายุ 20-30 ปี แล้วร่ำรวยกลับ มาแล้วซื้อควาย วัว รถไถเดิน ตาม - พ.ศ.2525 คนแรกที่มีรถไถคือ พ่อใหญ่คำซี้รถไถอีแต๊กมาจาก นครสวรรค์มาเยี่ยมบ้าน น้ำมัน	- ลำโถมใหญ่ ไม่ เหมือนเดิมฝนตกหนัก น้ำท่วมเกือบจะทุกปี บางปีฝนไม่ตกหนัก เท่าไรแต่ น้ำจะหลาก มาจากที่อื่นทำให้น้ำ ท่วมเสียหายฉลบบล้น ตลิ่งริมฝั่งจึงถูกทำลาย พังทลาย จนไม่สามารถ ปลูกผักตามชายฝั่งลำ โถมได้	- พ.ศ.2527 ในช่วงนั้น มัน ลำปะหลัง กก. 150 บาท ปอ ขาย กก. 5-12 บาท และไร่ ปอสิ้นสุด 2526-2527 เริ่ม น้อยลง ช่วงสาเหตุที่หยุดคือ นายตรีพันธ์ บุญชิต เป็น รวม. เกษตร แนะนำให้เลิกทำปอแต่ ให้ปลามาปล่อยในสระแทน - เริ่มมีการทำนาด้วยพันธุ์ข้าว มีข้าวมะลิ มีมาตั้งแต่ต้นแต่ไม่ มีชื่อเรียกแต่ข้าวเจ้า(ก้นงอ) ต่อมา กข.เข้ามา (ข้าวมันเปิด ข้าวอีขาวหายไปเลย) - พ.ศ.2536 เริ่มมีค่าจ้าง แรงงาน 150 บาท ไม่มี ความสัมพันธ์แบบพี่น้อง	- การเกษตรใช้น้ำจากน้ำฝน เป็นหลัก - เริ่มมีการขยายชุมชนทำให้ ที่ตั้งหมู่บ้านอยู่ไกลลำโถมใหญ่ ไม่สามารถดึงน้ำขึ้นมาใช้ได้ - ดินไม่เก็บน้ำ ดินไม่อุ่มน้ำ ตลิ่งพัง มีการทำเขื่อนยาง	- พ.ศ.2530 – 2535 สหกรณ์ การเกษตรจังหวัด อุบลราชธานี ได้เข้ามาขุดลอก สระในชุมชน โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อการใช้ในการ ดำเนินการทางด้านเกษตร โดยมองไปในเรื่องของการทำ นา และในช่วงเดียวกันทาง ชุมชนได้ใช้น้ำบ่อน้ำ หรือน้ำ สร้างที่ชาวอีสานกล่าวอ้างกัน แต่เพียงพอสำหรับการอุปโภค บริโภค น้ำในการ - พัฒนาการด้านการจัดการ น้ำที่ชุมชนบ้านนาเย็บ ในช่วง รัฐบาลของ พลเอกเปรม ภายใต้โครงการอีสานเขียว มี

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการ น้ำและการคลี่คลายปัญหา
	<p>ลิตรละ 3 บาท แล้วซึ่กลับ ชาวบ้านสนใจมาดูทั้งหมู่บ้าน หลังจากพ่อใหญ่ค้ำกลับ</p> <p>- พ.ศ.2527พ่อใหญ่กุลก็ไปออก รถโตมิซซู สีฟ้า ซ้อมำทำนา สูบ น้ำ เข้านาเพราะมีสระ ทุกคนก็ เยาะเย้ย “เพราะว่าเอามาทำ ไม่เป็น จนเอารถไถไปถาม เปลี่ยนควาย” คนที่สองพ่อใหญ่ สี ถอยรถได้แล้วหลังจากนั้นไป ไถจ้าง ไถนาสุต สูบน้ำ ไถนาดำ ไถไร่ปอ(ส่วนมาก)หลังจากนั้น เริ่มเรียนรู้วิธีใช้จึงมีการนำเอามา ใช้มากขึ้นยี่หื้อที่นิยมใช้ คือ คู โบต้า</p> <p>- พ.ศ.2530 – 2535 ช่วงชาติ ชาย มีรถไถเป็นจำนวนมาก รถ เริ่มมีเทคโนโลยีสามารถถอยหลัง ได้ มีประโยชน์หลายอย่าง ไถนา สูบน้ำ นั่งรถไปนา แต่ยังมีควาย อยู่ เริ่มมีมัน ขายโลละ 1 บาท มันแห้ง กระ สอบนึ่งบรรจุ 100 โล ขายให้เอกชัยกับสายทอง</p> <p>- พ.ศ.2535 เริ่มเปลี่ยนแปลงวิถี มากขึ้น เกิดการแข่งขันมากขึ้น การถ้อยที่ถ้อยอาศัยลดลง “ฟ้าว</p>		<p>เช่นเดิม “ลักขื่นนา” ไม่มีการ กินทานอาหารร่วมกัน</p> <p>- 2547-2548 มันสำปะหลัง เต็มพื้นที่ 2553-ปัจจุบัน ปลุก ปีละ 2 ครั้ง ปลุกในคันนา เก็บ พ.ค.ขาย ปลุก 6 เดือน “มันเกษตรแดง”</p>		<p>การดำเนินการขุดสระ ลอก สระ ลอกห้วยของชุมชน</p> <p>- พ.ศ.2537 เร่งรัดพัฒนา ชนบท ได้มาดำเนินการเจาะ น้ำบาดาล 3 แห่ง โดยน้ำ บาดาลใช้ในการทำการเกษตร ภายในชุมชนเป็นหลัก</p> <p>- ช่วงนี้เป็นการปลูกพืชตาม ฤดูกาล มีการใช้น้ำฝนเป็น หลักทั้งพืชสวนและพืชไร่</p>

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการ น้ำและการคลี่คลายปัญหา
	<p>เฮ็ดฟ้าวแล้ว” ทำนาเสร็จก็ออกไปทำงานก่อสร้าง เป็นช่างเอาเงินมาจุนเจือมากขึ้น เพราะสิ่งแวดล้อมเปลี่ยน ออกไปทำงานช่างนอก เลิกทำไร่ เริ่มเปลี่ยน ไม่มีสอบปานแล้ว มีแต่สอบปุ๋ย</p> <p>- เริ่มมี รพ. เดช ป่วยไข้ไม่ดูแลกัน ฟังโรงพยาบาลเป็นหลัก</p> <p>“พี่น้องบ่ได้ส่งกันกินแล้ว แผ่นดินน้อยคนมันหลาย”แต่วัฒนธรรมยังอยู่ของรักษายังอยู่</p>				
พ . ศ . 2541 - ปัจจุบัน	<p>- พ.ศ.2546 โรงงานเอทานอลสร้างขึ้น ป่าที่มีอยู่ก็หาย นยางพารา</p> <p>- พ.ศ.2546 ป่าเห็ดก็ไม่มี ถางออกหมด มีแต่สวนยาง</p> <p>- การเข้าโรงเรียนเปลี่ยน แต่ก่อนถ้าหยุดเรียนจะหยุดตรงช่วงฤดูการทำงาน ปัจจุบันไม่ทำงานเล่นมือถือ “สังคมก้มหน้า” ซึ่รถเกาะบ้าน</p>	<p>ปัจจุบันป่าริมฝั่งถูกทำลาย สายน้ำหลากแรง แม่น้ำลำโตมริมฝั่งพังทลาย ดินทรุดตัวลงในแม่น้ำในช่วงหน้าแล้ง ทำให้น้ำตื้นเขิน ที่เคยเป็นวังน้ำลึกก็กลายเป็นตื้นและเปลี่ยนร่องน้ำ ทำให้แม่น้ำของเราเสียหาย ระบบนิเวศเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและหากินได้ยาก</p>	<p>- พ.ศ.2551 มีเรื่องข้าวพันธุ์พื้นบ้าน มีการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองและการทำเกษตรอินทรีย์</p> <p>- เป็นที่ปลูกมันสำปะหลังและยางพารา ซึ่งใช้ปุ๋ยเคมีและยากำจัดหญ้าและแมลงจำนวนมาก</p>	<p>- มีการทำตลิ่งเพื่อป้องกันการพังทลาย ผลกระทบพื้นที่อาหาร เช่น หน่อไม้ ผักพื้นบ้านถูกทำลาย</p> <p>- มีความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรมากขึ้น นำไปสู่ปริมาณน้ำเพื่อการเกษตรไม่เพียงพอต่อความต้องการ โดยเฉพาะพื้นที่ที่ห่างจากลำโตมใหญ่</p>	<p>- องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานีเริ่มเข้ามาสนับสนุนในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ทั้งนี้การสูบน้ำ สูบน้ำขึ้นมาจากลำโตมแต่ต้นทุนในการดำเนินการค่อนข้างสูง</p>

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ น้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1.นายนิยม เจริญ	กำนัน	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 3
2.นายสันติ ศรีบุระ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาเยี้ย	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 3
3.นายสุทัศน์ เจริญ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาเยี้ย	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 3
4.นิยม วงศ์วรรณ	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาเยี้ย	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 3
5.นายอวยชัย พวงเพชร	สมาชิกสภาเทศบาลตำบลนาเยี้ย	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 3
6.นายลำดวน แก้วอุตร	รองประธานสภาเทศบาลตำบล	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 3
7.นายสุพร นิระมนต์	ประธานสภาเทศบาลตำบล	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 1
8.นายบุญมาก สุขสนิท	กรรมการหมู่บ้านหมู่ที่ 3	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 3
9.นายชวน แก้วอุตร	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 3
10.นายทองสุข ไชยพันธ์	สารวัตรกำนัน	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 2
11.นายทองด้วง สร้อยฟ้า	กรรมการหมู่บ้าน หมู่ที่ 2	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 2
12.นายแสวง แสงจันทร์	อาสาสมัครประจำหมู่บ้าน	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 3
13.นายทวี สร้อยฟ้า	ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี อดีตประธานสภา	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 2
14.นายแสวง ชันทอง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 4
15.นายสุนทร ราศรี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8	ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลนาเยี้ย หมู่ที่ 8

7. ตำบลลำโรง อำเภอน้ำโพธิ์ไทย จังหวัดอุบลราชธานี

1. ข้อมูลทั่วไป

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

เดิมพื้นที่ในเขตตำบลลำโรงเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ พื้นเพของคนในเขตตำบลลำโรงอพยพมาจากหลายพื้นที่ เช่น จากนครพนมล่องเรือมาตามลำน้ำโขงมาตั้งชุมชนผาชัน ประชากรส่วนใหญ่ ย้ายถิ่นฐานมาจาก สปป.ลาว เนื่องจากหนีศึกพระองค์จากเชื้อพระวงศ์ลาว การคมนาคมแต่ก่อนจะใช้เรือเป็นยานพาหนะจึงได้มาแวะพักค้างแรมที่ “ดอนส้มโฮง” เพราะเป็นเกาะกลางแม่น้ำโขงเป็นที่ปลอดภัยจากสัตว์ป่านานาชนิด คนบางกลุ่มเกิดความคิดต่างเนื่องจากเมื่อล้าจากการเดินทางจึงมาปักหลักตั้งถิ่นฐานตามริมแม่น้ำโขงในเขตบ้านบ้านผาชันและขยายหมู่บ้านออกมาตั้งอีกหมู่บ้านคือชุมชนบ้านลำโรง บ้านนาหว้า บางกลุ่มมาจากอำเภอสรีเมืองใหม่มาตั้งบ้านร่องคูณ (บ้านนาขามในปัจจุบัน) ย้ายถิ่นฐานหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการตั้งหมู่บ้าน เหมาะกับการประกอบอาชีพทำมาหากิน ชุมชนดั้งเดิมที่มาก่อนตั้งก่อนในเขตตำบลลำโรงมีประมาณ 6 ชุมชน คือ ผาชัน ลำโรง นาหว้า นาขาม ร่องคันแยง นาห้าง และได้แยกหมู่บ้านเมื่อเกิดความหนาแน่น การเพิ่มจำนวนของประชากร เพื่อหาพื้นที่ประกอบอาชีพ

ตำบลลำโรงในอดีตประกอบไปด้วย 11 หมู่บ้าน คือ บ้านปากห้วยม่วง บ้านนาห้าง บ้านนาหว้า บ้านนาขาม บ้านลำโรง บ้านร่องคันแยง บ้านผาชัน บ้านดงตาหวัง บ้านจอมปลวกสูง บ้านโป่งเป้า และบ้านหนองพานยืน จนเมื่อปี พ.ศ. 2534 มีหมู่บ้านตั้งขึ้นใหม่และมีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องจึงได้ตั้งเป็นตำบลเหล่างามขึ้น มีหลายหมู่บ้านขึ้นกับตำบลเหล่างาม คือ ปากห้วยม่วง ดงตาหวัง หนองพานยืน โป่งเป้า ส่วนบ้านจอมปลวกสูงขึ้นกับตำบลสองคอนจนถึงปัจจุบัน

2) ขนาดพื้นที่

มีเนื้อที่ประมาณ 170.30 ตารางกิโลเมตร (105,890 ไร่) ตำบลสำโรง ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากอำเภอเมืองอุบลราชธานี ประมาณ 125 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอโพธิ์ไทร ประมาณ 30 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 170.30 ตารางกิโลเมตร (105,890 ไร่) อาณาเขตการติดต่อ ทิศเหนือ ติดกับแม่น้ำโขง ทิศใต้ ติดกับตำบลนาเลิน ระยะทาง 20 กิโลเมตร ทิศตะวันออก ติดกับตำบลหนามแท่ง ระยะทาง 21 กิโลเมตร ทิศตะวันตก ติดกับตำบลเหล่างาม ระยะทาง 2 กิโลเมตร ตำบลสำโรงมี 11 หมู่บ้าน มีพื้นที่ทำการเกษตร 10,858 ไร่ โดยพืชที่ปลูก ได้แก่ ข้าว 18,244 ไร่ พืชไร่ 8,484 ไร่ เช่น มันสำปะหลัง พืชสวน 4,110 ไร่ เช่น สวนยางพารา สวนมะขามหวาน สวนลำไย สวนมะม่วง สวนปาล์ม น้ำมัน สวนมะนาว ยูคาลิปตัส และอื่นๆ เช่น พืชผักสวนครัวและสมุนไพรที่ทำได้ตามท้องถิ่น

3) จำนวนประชากร ตำบลสำโรงมี จำนวน 11 หมู่บ้าน มีพื้นที่ติดต่อกับแม่น้ำโขงจำนวน 4 หมู่บ้าน มีพื้นที่ทำการเกษตร 10,858 ไร่ ประชากร 7,872 คน จำนวน 1,864 ครัวเรือน

4) สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน

ภาพที่ 3 แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน

ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงสลับภูเขา ที่ราบลุ่มแม่น้ำและเนินเขาเป็นแนวยาว โดยรอบมีป่าไม้ค่อนข้างสมบูรณ์ ประกอบด้วยพันธุ์ไม้มีค่าหลายชนิด มีแม่น้ำโขงไหลผ่าน ที่ดินเหมาะสำหรับการเพาะปลูก มีการทำการเกษตรแบบผสมผสาน

5) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน

การทำเกษตรร่วมกันทั้งหมดบ้าน โดยอาศัยแหล่งน้ำตามธรรมชาติที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ น้ำตกขนาดใหญ่ ฝายอีแล้ง วังตลาด ฝายภูหินเหล็กไฟ หองโป่งบก สระทุ่ง ห้วยบง ห้วยไร่ ห้วยม่วง ห้วยหินสาว ห้วยฉลอง ห้วยซาง อ่างร่องคั่นแยง ฝายหลวง ห้วยบง และยังมีแหล่งน้ำหรือสระน้ำของครัวเรือนบางส่วน

6) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน

ตำบลสำโรง มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 37,824 ไร่ ประกอบด้วย ข้าว จำนวน 18,832 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 12,150 ไร่ ยางพารา จำนวน 6,829 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 13 ไร่ อื่นๆ เช่น สวนมะนาว ยูคาลิปตัส สวนมะขามหวาน สวนลำไย สวนมะม่วง พืชผักสวนครัวและสมุนไพรที่หาได้ตามท้องถิ่น โดยแบ่งพืชผักแต่ละชนิดตามปฏิทินทั้ง 12 เดือน ซึ่งได้คำนวณตามพืชผักที่มีผลผลิตออกตามช่วงเวลาของชุมชนตำบลสำโรง

ตารางที่ 3 พืชผักที่มีผลผลิตออกตามช่วงเวลาของชุมชนตำบลสำโรง

ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
ลำไย						←	→					
พริก	←											→
มะละกอ					←						→	
มะเขือ	←											→
กล้วย		←	→							←	→	
มะนาว	←											→

ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
มะขามหวาน	←→											
ข้าวโพด	←→											
มันเทศ		←→										
มะม่วง			←→									
หอมแดง	←→											
ผักชีลาว	←→											
กระเทียม	←→											
ถั่วพีกยาว	←→											
ถั่วลิสง									←→			
มันสำปะหลัง	←→										←→	
ข้าว กข ๖										←→		
ข้าวหอมมะลิ											↔	
เช่า	←→											
ตะไคร้	←→											
ส้มโอ									←→			
สับปะรด					←→							
ข้าวไรซ์เบอร์รี่											↔	
งา	←→											
ผักกาดหิน	←→											
ฟักทอง	←→											
ลีนฟ้า	←→											

ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
ผักหวาน			←			→						
ผักไชยา												
ผักหนาม		←				→						
ปลา	←											→
มะม่วงหิมพาน			←			→						
มะขามส้ม	←					→						
มะเขือเทศ	←											→

ปฏิทินทั้ง 12 เดือน ของแหล่งอาหารของชุมชนตำบลสำโรง แบ่งแหล่งอาหารแต่ละชนิดตามปฏิทินทั้ง 12 เดือน ซึ่งได้
สำรวจตามทรัพยากรอาหารที่มีผลออกตามช่วงเวลาของชุมชนตำบลสำโรง

ตารางที่ 4 ปฏิทินทั้ง 12 เดือน ของแหล่งอาหารของชุมชนตำบลสำโรง

ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
หอยเตี๋ย	←					→						
เขียด	←											→
กบ	←					→				←		→
หอย	←											→
ปูนา	←											→
ปูหิน	←		→								←	→
อึ่ง				←		→			←	→		
หนูนานา	←				→					←		→
แมงแคง			←			→						
แมงจิ้งจก				←		→						
กูดจี่	←					→					←	→

ชนิดพืช	ม.ค	ก.พ	มี.ค	เม.ย	พ.ค	มิ.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ต.ค	พ.ย	ธ.ค
กิ่งก่า			←→									
จักจั่น			←→									
จิ้งหรีด				←→					←→			
กุ่มฝอย	←→										←→	
ปลาธรรมชาติ	←→											
แมงดา	←→									←→		
ต่อ								←→				
ผึ้ง	←→											
ปลาไหล	←→											
แมงทับ		←→						←→				
แมงคาม								←→				
แมงจิชอน			←→									

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา	
ก่อน พ.ศ. 2500	การดำรงชีพในอดีตของชาวบ้าน เป็นการหาของป่า	ป่ามีความอุดมสมบูรณ์มาก สัตว์ป่า มีมากมายหลายชนิด เช่น เสือ กวาง เก้ง หมูป่า สุนัขจิ้งจอก ไก่ป่า และนกชนิดต่างๆ ส่วนพันธุ์พืชก็มีมากมายหลายชนิดเช่นกัน เช่น ต้นยุง ต้นแพง ต้นเปลือย ต้นประดง ต้นประดู่ ฯลฯ	มีการทำไร่เลื่อนลอยโดยปลูกข้าวไร่	การใช้น้ำในช่วงนี้ใช้น้ำสำหรับอุปโภคบริโภคเท่านั้น	ลักษณะการนำน้ำมาใช้ในการดำรงชีวิตในอดีตของชาวบ้าน ดำเนินไปลักษณะธรรมชาติของวิถีชีวิต คือ หาแหล่งน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ทำเป็นบ่อน้ำตื้น ตักมาใช้ซึ่งมีตามฤดูกาล	
พ.ศ.2501-2520	- พ.ศ.2511 มีถนนตัดเข้าหมู่บ้านเป็นถนนดินแดง เชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน คนเริ่มปรับพื้นที่นาเพื่อทำนามากขึ้นแต่ยังเป็นการใช้จอบ เสียม ในการปรับแปลงที่นา เริ่มมีสถานการณ์ปัญหาเรื่องน้ำ อันเนื่องมาจากสภาพพื้นที่ที่มีความหลากหลายตามลักษณะภูมิเวศแบบโคก	- มีการเข้ามาสัมปทานป่า โดยนายทุนได้เข้ามาสัมปทานป่าเป็นครั้งแรกจากการอนุญาตของรัฐ บริเวณที่ถูกสัมปทานส่วนมากจะเป็นบริเวณป่าถาวร เพราะว่าป่าบริเวณนั้นมีต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่อยู่มาก ส่วนป่าใช้สอยและป่าทำเลเลี้ยงสัตว์ก็ถูกสัมปทานไปเป็นบางส่วน ต้นไม้ที่อยู่ในป่าใช้สอยและป่าทำเลเลี้ยงสัตว์ส่วนมากจะเป็นไม้ที่มีขนาดเล็กไม่ค่อยมีไม้ขนาดใหญ่ สภาพของป่าถาวรในตอน	มีการทำการเกษตรปลูกคือ ปลูกข้าวไร่ ปลูกปอ โดยปลูกที่ป่าหัวไร่ปลายนา และ ปลูกพืชผักไว้บริโภคในครัวเรือน -ในอดีต การทำนาปลูกข้าวทำปีละ 1 ครั้ง โดยอาศัยน้ำฝน ข้าวที่ปลูกมี 2 ประเภท ดังนี้ ข้าวใหญ่ (นาปี) ปลูกในพื้นที่ที่มีลักษณะพื้นที่ราบ การดูลักษณะของพื้นที่ในการทำนาจะดู ลักษณะของดิน จะเลือกพื้นที่ที่เป็นดิน	มีการทำการเกษตรปลูกคือ ปลูกข้าวไร่ ปลูกปอ โดยปลูกที่ป่าหัวไร่ปลายนา และ ปลูกพืชผักไว้บริโภคในครัวเรือน -ในอดีต การทำนาปลูกข้าวทำปีละ 1 ครั้ง โดยอาศัยน้ำฝน ข้าวที่ปลูกมี 2 ประเภท ดังนี้ ข้าวใหญ่ (นาปี) ปลูกในพื้นที่ที่มีลักษณะพื้นที่ราบ การดูลักษณะของพื้นที่ในการทำนาจะดู ลักษณะของดิน จะเลือกพื้นที่ที่เป็นดิน	ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลักษณะหินโผล่ พื้นที่ราบสูงติดภูเขา ทำให้การเก็บกักน้ำ ไม่มีประสิทธิภาพ และบางแห่งมีความตื้นเขิน และไม่เก็บน้ำได้ตลอดปี	พ.ศ. 2511 มีการขุดบ่อน้ำตื้น กล่าวคือ ขุดลักษณะเป็นวงกลม ลึกประมาณ 3 - 4 เมตร พร้อมใส่ปลอกท่อซีเมนต์ลงไป ด้วย ขุดลงไปเรื่อยๆ จนกว่าจะพบน้ำซึม ท่อก็จะทรุดลงไปด้วย ด้านบนก็ใส่ท่อเพิ่มเรื่อย เมื่อพบน้ำซึมแล้วก็หยุด ตักแต่งปากบ่อ โดยดูว่าปากที่ใส่ต่ำเกินไปหรือสูงเกินไป หากพอดีแล้วก็ปรับดินบริเวณปากบ่อให้เสมอและอัดดินให้แน่น เสร็จแล้วรอให้น้ำตกตะกอนประมาณ 1 อาทิตย์ ก็สามารถใช้น้ำได้

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
		สัมปทานป่ามีสภาพเสื่อมโทรมไม่มากนัก เพราะทางนายทุนไม่ได้ตัดเอาไม้ที่มีขนาดใหญ่มาก็เลยทำให้ป่าไม่เสื่อมโทรมมาก ส่วนสภาพของป่าที่เหลือคือป่าทำเลและป่าใช้สอยจะไม่เสียหายมากนักเพราะว่านายทุนแทบจะไม่ได้ทำลายมากเท่ากับบริเวณป่าถาวรเลย	เหนียวและไม่เป็นที่โพนไม่ มีจอมปลวก จะไม่เลือกพื้นที่ที่เป็นดินทรายเพราะดินทรายจะไม่กักเก็บน้ำ การทำนาต้องหาบริเวณที่ใกล้กับฮ่องน้ำ(ร่องน้ำ)		รวมถึง การขุดบ่อตามไร่นา ต้องสังเกตหาจุดที่จะขุดแล้วพบน้ำ โดยสังเกตว่าที่ตรงไหนมีน้ำซึมหรือน้ำขัง จึงจะมีการขุด การขุดขุดลึกประมาณ 1 – 2 เมตร ความกว้าง โดยประมาณ รัศมีปากบ่อ 1.5 เมตร ดินที่ขุดขึ้นมาทำเป็นปากบ่อกั้นน้ำจากที่อื่นไหลเข้ามาทำให้เกิดความสกปรกภายในบ่อ
พ.ศ.2521- 2540	- เริ่มมีการเข้ามาในพื้นที่เพื่อจับจองที่ดินทำกินมากขึ้น - มีการปลูกมันสำปะหลัง ลักษณะพื้นที่ปลูก ปลูกในพื้นที่โนนและป่าหัวไร่ปลายนาส່วนมากปลูกช่วงหลังฤดูการเก็บเกี่ยว(เดือนตุลาคม) การจัดการน้ำ พืชชนิดนี้ไม่ค่อยชอบน้ำ - - ปี พ.ศ. 2540 มีรถไถรับจ้างเข้ามาปรับที่นา ทำให้ชาวบ้านเริ่มปรับที่ของตนเอง	- พื้นที่ป่าลดลง เพราะพื้นที่ดินถูกจับจองทำไร่ ทำนา และหาของป่าขาย	พ.ศ. 2529 มีการรณรงค์โดยสำนักงานเกษตรอำเภอโพธิ์ไทร ให้ปลูกมะขามหวาน ไร่ตง มะม่วงพันธุ์ และมะม่วงหิมพานต์ ชาวบ้านได้ปลูก มะม่วงพันธุ์ 2,500 ต้น มะขามหวาน 500 ต้น มะม่วงหิมพานต์ 200 ต้น ไร่ตง ประมาณ 20 ไร่ ปรากฏว่าผลผลิตไร่ตงให้ผลผลิตแค่ 1 ปี จากนั้นก็	พ.ศ. 2535 จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น และหมู่บ้านขยายห่างออก เรื่องน้ำจึงเป็นปัญหา คือ ปริมาณน้ำเริ่มไม่พอเพียงพอการใช้บริโภคอุปโภค และปัญหาก็เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น แหล่งน้ำเริ่ม เช่น การใช้น้ำจากบ่อน้ำตื้นของหมู่บ้าน ซึ่งมีน้ำตลอดปี แต่ ปริมาณน้ำไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ของชุมชน โดยเฉพาะในช่วง	พ.ศ. 2540 ใช้น้ำจากบึงพระละคร(แหล่งน้ำธรรมชาติของชุมชน) ห่างจากหมู่บ้าน 300 เมตร มีน้ำตลอดทั้งปี วิธีการใช้น้ำโดยการเครื่องสูบน้ำมีกำลังไม่พอ เนื่องจากเครื่องสูบน้ำใช้ปั่นน้ำ ขนาด 1.5 แรงม้า (ขนาดเล็ก) จากระยะไกล ขำรดง่าย และ ค่าใช้จ่ายไฟฟ้า อยู่ในอัตราสูง รวมทั้งการขุดเจาะบ่อบาดาล ลึก 60 เมตร ไม่พบน้ำ

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
	เป็นที่นามากขึ้น ทำให้หมู่บ้าน มีพื้นที่ในการทำนามากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงสภาพพื้นที่ กล่าวคือ ทุกที่ที่รถไถเข้าถึง จะถูกเบิกให้เป็นที่นาของ ชาวบ้านทั้งหมด		ตาย ส่วนผลผลิตไม่ผลให้ ผลผลิตไม่มีคุณภาพ เนื่องจากไม่มีน้ำเพียงพอ ในการดูแล - พ.ศ. 2537 มีการปลูก ถั่วลิสง พริก บวบ แตงโม แตงกวา แตงล้าน ประมาณ 50 ไร่ ปลูกใน เดือนธันวาคม ถึงเดือน มีนาคม โดยในช่วง ดังกล่าวเข้าสู่ช่วงหน้าแล้ง ของพื้นที่ - ปี พ.ศ. 2540 สำนัก งานปฏิรูปที่ดิน (สปก.) ได้เข้ามาส่งเสริมให้ ปลูก ยางพารา ยางนา ไม้สัก ไม้ยูคาลิปตัส ในพื้นที่ป่า หัวไร่ปลายนา ของ เกษตรกร และทำการขุด สระให้ชุมชนบ้านนาห้าง จำนวน 6 แห่ง ซึ่งไม่ สามารถเก็บกักน้ำได้อย่าง เต็มประสิทธิภาพ	เดือน พฤศจิกายน - เดือน มีนาคม มีการใช้น้ำซบจาก ลำห้วย ซึ่งมีน้ำตลอดปี แต่ ปริมาณน้ำไม่เพียงพอกับความ ต้องใช้น้ำของชุมชน มีการซื้อ น้ำเองจากชุมชนข้างเคียง ทางองค์การบริหารส่วนตำบล และ อำเภอซื้อน้ำมาให้ โดย วิธีการเก็บน้ำไว้ที่ถังเก็บน้ำ ของโรงเรียน	

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
พ.ศ. 2541 - ปัจจุบัน	<p>การทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยพืชที่ปลูกได้แก่ ข้าว 18,244 ไร่ พืชไร่ 8,484 ไร่ เช่น มันสำปะหลัง พืชสวน 4,110 ไร่ เช่น สวนยางพารา สวนมะขามหวาน สวนลำไย สวนมะม่วง สวนปาล์ม น้ำมัน สวนมะนาว ยูคาลิปตัส และอื่นๆ เช่น พืชผักสวนครัวและสมุนไพรที่หาได้ตามท้องถิ่น</p>	<p>แหล่งน้ำทางธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นในการทำเกษตร ได้แก่ แม่น้ำสายหลักในตำบลสำโรง เช่น แม่น้ำโขง ห้วยบง ห้วยไหล ห้วยสะทุง ห้วยฉลอง แหล่งน้ำอุปโภคและบริโภค เช่น บ่อน้ำคำเนียม แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรในพื้นที่</p>	<p>- ปี พ.ศ. 2545-2546 มีการส่งเสริมให้ปลูกยางพาราโดย สำนักงานกองทุนสวนยาง (สกย.) มีทั้งหมด 15 ราย มีพื้นที่ปลูกทั้งหมดประมาณ 240 ไร่</p>	<p>- ตำบลสำโรงมีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกันและมีปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อทำการเกษตรทั้งฤดูฝนและฤดูแล้งแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ แม้ว่าแต่ละปีจะมีการอาศัยแหล่งน้ำทางธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเองที่มีอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ แม่น้ำสายหลักในตำบลสำโรง เช่น แม่น้ำโขง ห้วยบง ห้วยไหล ห้วยสะทุง ห้วยฉลอง แหล่งน้ำอุปโภคและบริโภค เช่น บ่อน้ำคำเนียม แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรในพื้นที่ ประชาชนยังขาดแคลนน้ำสำหรับอุปโภคและบริโภค</p> <p>- ปี พ.ศ. 2543-2544 สหกรณ์การเกษตร (สกก.) อำเภอโพธิ์ไทร ส่งเสริมเกษตรกรที่เป็นสมาชิกชุดสระ 13 แห่ง เพื่อเลี้ยงปลา และ</p>	<p>- พ.ศ.2542 และปี พ.ศ.2548 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล จัดขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ลึก 60 เมตร ในปี ไม่พบน้ำได้ดิน</p> <p>- พ.ศ 2543 องค์การบริหารส่วนตำบลสำโรง ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ลึก 50 เมตร ไม่พบน้ำ จึงซื้อเครื่องสูบน้ำให้ ขนาด 5 แรงม้า ใช้สูบน้ำจากลำห้วยคำสีดา ซึ่งมีน้ำเฉพาะฤดูฝน</p> <p>-พ.ศ. 2545 มีการสร้างฝายน้ำล้นโดยทางหมู่บ้านและโรงเรียนสมาคมจักรยานสมัครเล่นได้บริจาคเป็นเงิน 20,000 บาท ทางองค์การบริหารส่วนตำบลสำโรงสนับสนุนเพิ่มเติมอีก 30,000 บาท รวมเงินทั้งสิ้น 50,000 บาท ผู้นำหมู่บ้านและลูกบ้านได้ประชุมหารือได้มติว่าให้จัดสร้างฝายน้ำล้น โดยในการสร้างฝายครั้งนี้มีความกว้างของสันฝาย 70 เซนติเมตร ยาว 60 เมตร สูง 2.5 เมตร</p>

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
				<p>ปลูกพืชผักสวนครัวตามคัน สระ ทำให้มีสระน้ำที่ใช้ได้ ตลอดปี มีจำนวน 6 สระ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพใน การขุดสระน้ำที่ไม่ได้ประสม ประสานความรู้พื้นที่ถิ่นในการ เลือกแหล่งน้ำ</p>	<p>ใช้แรงงานชาวบ้านช่วยกันใช้ เวลาทั้งสิ้น 15 วัน แต่ยังไม่ สามารถใช้ประโยชน์ได้ตาม ต้องการ เพราะ ปริมาณน้ำยังไม่ เพียงพอที่จะส่งเข้ามาใช้ใน หมู่บ้านได้ เพียงแต่ให้ชาวบ้าน ใช้อาบ วิวควายได้ดื่มกินเท่านั้น</p> <p>- พ.ศ. 2548 หน่วยทหาร พัฒนากองบัญชาการสูงสุด ขุด เจาะบ่อน้ำตื้น จำนวน 2 บ่อ กว้าง 1 เมตร ลึก 8 เมตร อยู่ ทางด้านทิศเหนือของหมู่บ้าน มูลนิธิพัฒนาแหล่ง น้ำ แอ็ดด้า (เขมรราชู) ขุดเจาะ บ่อบาดาลในหลายจุด เช่น โรงเรียน , วัด ความลึก 20 เมตร พบชั้นหินแข็ง ไม่มีน้ำ</p> <p>- การวิจัยเรื่องการศึกษารูปแบบ การจัดการน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ของ บ้านผาชัน มี การค้นพบ นวัตกรรม แอร์แว หรือ แอร์วะ คือ การปล่อยให้อากาศมันวะ</p>

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
					<p>เข้าไปในน้ำ ทำให้มีแรงดันมากขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพการสูบน้ำ และสามารถกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมในการเพิ่มพื้นที่การรับน้ำไว้เป็นแหล่งน้ำของชุมชน ทำให้บ้านผาชันมีน้ำใช้ตลอดปี นำไปสู่การขยายผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านอื่นๆ ของชุมชน</p> <p>- การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคของชุมชนบ้านโนนศาลา เป็นการสร้างจิตสำนึก ร่วมกันในการบริหารจัดการน้ำของคนในชุมชน การสร้างกฎระเบียบในการจัดการน้ำร่วมกัน การเพิ่มปริมาณบ่อบาดาลขนาดเล็กที่เหมาะสมระดับครัวเรือน การจัดระบบน้ำใต้ดินที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ (เขื่อนใต้ดิน) การเพิ่มปริมาณน้ำผิวดิน และด้วยความรู้เรื่อง</p>

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
					<p>ศักยภาพของดินและน้ำของชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การวิจัยเรื่องรูปแบบการจัดการชลประทานระบบท่อที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การเกษตรของชุมชนนาขาม ผลวิจัยพบว่า ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์จากการชลประทานระบบท่อที่ต่อจากวังตลาดโดยระบบการไหลตามแรงโน้มถ่วงของโลก และการทำฝั้งการวางท่อโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เกิดกฎกติกาการใช้น้ำ - การวิจัยเรื่อง แนวทางการขยายผลการจัดการน้ำเพื่อเกษตรกรที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของชุมชนบ้านนาห้าง ผลวิจัยพบว่า สมาชิกในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจสภาพพื้นที่ แหล่งน้ำ และแนวทางการจัดการของตนเอง โดยผ่านการนำเสนอโมเดลการจัดการน้ำสามารถแสดงให้เห็นพื้นที่จริง

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
					<p>และง่ายต่อความเข้าใจของชาวบ้านในพื้นที่ ชุมชนสามารถนำไปปฏิบัติ เห็นผลการเปลี่ยนแปลงในระบบการปลูกพืช การลงทุนและรายได้ที่เปลี่ยนไปในพื้นที่ ทำให้นักวิจัยที่เป็นผู้นำในชุมชนได้รับการยอมรับและร่วมกันทำงานพัฒนาในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่อง จนหัวหน้าโครงการได้รับการคัดเลือกเป็นกำนันแทนบทองในปี พ.ศ 2559</p>

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง /สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ น้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายบิน คงทน	กำนันตำบลสำโรง	ทีมวิจัยตำบลสำโรง
2. นายสมัย เหล่ามา	ผู้ใหญ่บ้านโนนศาลา	ทีมวิจัยตำบลสำโรง
3. นายคำพันธ์ เขียดไชย	ผู้ใหญ่บ้านผ้าซัน	ทีมวิจัยตำบลสำโรง
4. นายธีรภัทร คุณพาทิ	สารวัตรกำนันตำบลสำโรง	ทีมวิจัยตำบลสำโรง
5. นางไมล์ ทิศน์ศรี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครองบ้านนาห้าง	ทีมวิจัยตำบลสำโรง
6. นางสาวปาริชาติ พรหมสาร	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	ทีมวิจัยตำบลสำโรง
7. นางสาวปริศนา จันทะขารี	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง	ทีมวิจัยตำบลสำโรง
8. นายวุฒิสิตร์ จันทะแจ่ม	อบต.สำโรง	ทีมวิจัยตำบลสำโรง

8. ตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

1. ข้อมูลทั่วไป

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเพีย อยู่ห่างจากจังหวัดขอนแก่นไปทางทิศใต้ ประมาณ 46 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง 4 ตำบล คือ ตำบลหัวหนอง, ตำบลเปือยใหญ่, ตำบลบ้านไผ่ และตำบลชนบท ดังนี้

ทิศเหนือ จรด ตำบลบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ทิศใต้ จรด ตำบลเปือยใหญ่ อำเภอนอนศิลา จังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันออก จรด ตำบลหัวหนอง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันตก จรด ตำบลชนบท อำเภอนชนบท จังหวัดขอนแก่น

จาก <https://district.cdd.go.th/banphai/about> , สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านไร่
เขตปกครอง รวม 14 หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ 1	บ้านเมืองเพี้ย	ผู้ปกครอง	นางกาญจนา อริยภักดี	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 2	บ้านเมืองเพี้ย	ผู้ปกครอง	นายสุขสัน ปลัดทอง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 3	บ้านขามเรียน	ผู้ปกครอง	นางสาวประยูร ฝ่ายสุน	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 4	บ้านคูใหญ่	ผู้ปกครอง	นายเพ็ชรธรมณี สิงกุล	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 5	บ้านละว้า	ผู้ปกครอง	นายศุภสิทธิ์ ทิทา	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 6	บ้านละว้า	ผู้ปกครอง	นายสุรพงษ์ วงษ์ขารี	กำนันเมืองเพี้ย
หมู่ที่ 7	บ้านซีกก้อ	ผู้ปกครอง	นายสุเทพ จงคำ	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 8	บ้านเมืองเพี้ย	ผู้ปกครอง	นายอุดม ทุมพา	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 9	บ้านหนองนางขวัญ	ผู้ปกครอง	นายหนูการ รมิตี	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 10	บ้านละว้า	ผู้ปกครอง	นางนาฎยา พงษ์สีมา	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 11	บ้านคูโพธิ์ตาก	ผู้ปกครอง	นายบุญจันทร์ สิมหลวง	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 12	บ้านขามเรียน	ผู้ปกครอง	นายโกศล รุดชาติ	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 13	บ้านซีกก้อ	ผู้ปกครอง	นายบุญเรียม อานารัตน์	ผู้ใหญ่บ้าน
หมู่ที่ 14	บ้านคามวารี	ผู้ปกครอง	นายเพชรพงษ์ กิจเฮวี่	ผู้ใหญ่บ้าน

2) ขนาดพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเพี้ย มีพื้นที่ 73.40 ตารางกิโลเมตร

3) จำนวนประชากร

จำนวนประชากรภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเพี้ย มีทั้งหมด 9,307 คน แยกเป็นเพศชาย 4,550 คน เพศหญิง 4,757 คน มีครัวเรือนประมาณ 2,980 หลังคาเรือน

จำนวนประชากรแยกตามรายหมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเพีย

หมู่ที่	บ้าน	ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านเมืองเพีย	362	418	780
2	บ้านเมืองเพีย	407	433	840
3	บ้านขามเรียน	324	327	651
4	บ้านตุใหญ่	507	514	1021
5	บ้านละว้า	285	271	556
6	บ้านละว้า	432	478	910
7	บ้านซีกก้อ	232	240	472
8	บ้านเมืองเพีย	368	399	767
9	บ้านหนองนาขวัญ	156	161	317
10	บ้านละว้า	478	482	960
11	บ้านตุโพธิ์ตาก	277	296	573
12	บ้านขามเรียน	301	280	581
13	บ้านซีกก้อ	158	185	343
14	บ้านคามวารี	263	273	536
รวมทั้งสิ้น		4,550	4,757	9,307

ที่มา :สำนักงานบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ณ เดือน กุมภาพันธ์ 2564 อบต.เมืองเพีย อ.บ้านไผ่ จ.ขอนแก่น

5) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (การใช้ประโยชน์)

- สัญลักษณ์**
- ถนนลาดยาง
 - ถนนลูกรัง
 - ลำห้วย
 - เขตพื้นที่น้ำท่วม
 - จุดสูบน้ำด้วยไฟฟ้า
 - คลองส่งน้ำ
 - จุดตั้งเครื่องสูบน้ำใช้น้ำมัน
 - เครื่องขายนูร์กซ์แก่งละว้า
 - จุดที่ตั้งบ้าน

ข้อมูลทั่วไปของแก่งละว้า

พื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้าเป็นแอ่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ อยู่ฝั่งขวาของแม่น้ำชี ตั้งอยู่ที่ บ้านโคกสำราญ ตำบลโคกสำราญ อำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น ที่พิกัด 48 QTC 522-898 ราว 5541-III มีเนื้อที่ประมาณ 10 ตร.กม. มีน้ำขังตลอดปี ส่วนยาวและกว้างที่สุดของบึง ประมาณ 11 กม. และ 3 กม. ตามลำดับ ในฤดูแล้งจะมีน้ำขังอยู่ในบึงประมาณระดับ 156.50 ม.คิดเป็นความจุของน้ำประมาณ 19 ล้าน ลบ.ม. และมีพื้นที่ผิวน้ำประมาณ 10 ตร.กม. (<http://lanpanya.com/proiad/archives/200>)

ธรรมชาติของแก่ง พื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า ในอดีตมีความสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยเฉพาะพันธุ์ปลา กุ้ง หอย เป็นต้น ในปัจจุบันลดจำนวนลงไปมากเนื่องมาจากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรในพื้นที่ และคนในชุมชนส่วนหนึ่งยังขาดกฎระเบียบการใช้ทรัพยากรในพื้นที่แก่งละว้า สภาพการไหลของน้ำเข้าสู่แก่งละว้าหลายทาง คือ น้ำฝนตกลงมาในฤดูฝน น้ำจากลำชีที่ไหลเข้าทางห้วยหนองเอียน ห้วยเมืองเพี้ย และห้วยบ้านเป่าทางทิศใต้ของแก่งละว้า ในปีใดที่มีปริมาณน้ำฝนมากล้นแอ่งลำชีก็จะไหลบ่าเข้าหนองกองแก้วแล้วบ่าเข้าแก่งละว้าทางทิศใต้เช่นกัน แล้วจะไหลออกทางด้านทิศเหนือของแก่งละว้าที่ห้วยจิบแจงและห้วยปากผีแปง

การใช้ประโยชน์ โดยทั่วไปชุมชนรอบๆแก่งละว้าจาก 4 ตำบล คือ ตำบลบ้านไผ่, โคกสำราญ, เมืองเพี้ย และห้วยหนองมากกว่า 20 หมู่บ้านใช้แก่งละว้าเป็นที่ทำมาหากิน ทั้งใช้น้ำเพื่อการเกษตรทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ใช้เลี้ยงสัตว์ประเภทวัว ควาย โดยจะปล่อยเลี้ยงในพื้นที่แก่งละว้า และตามหัวไร่ปลายนาน หากเป็นช่วงฤดูการทำนาในพื้นที่รอบๆแก่งละว้า เกษตรกรจะผูกถั่วไว้ในพื้นที่ส่วนตัว ให้ฟาง และเกี่ยวหญ้ามาให้สัตว์เลี้ยง นอกจากนี้เกษตรกรยังสามารถทำการประมงได้ตลอดทั้งปี ซึ่งส่วนใหญ่จะจับปลากันมากในช่วงฤดูน้ำหลาก หลายครอบครัวจับปลาขายเป็นอาชีพหลัก เก็บพืชและผักน้ำได้แก่ ผักบั้ง สายบัวแดง สายบัวขาว คันจอย และวัชพืช(ธูปฤๅษี) ซึ่งในปัจจุบันมีชาวบ้านตัดธูปฤๅษีนำมาตากแห้งขายให้กับร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างเพื่อนำมาลงขนส่งกระเบื้องได้ เนื่องจากระบบนิเวศของแก่งละว้าที่เชื่อมต่อกับแม่น้ำชี ทำให้ช่วงฤดูฝนมีพันธุ์ปลาอพยพเข้ามาวางไข่และเจริญเติบโตในแก่งละว้าได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นแหล่งอาหารและสร้างรายได้ที่สำคัญของชุมชน

โดยเฉพาะในพื้นที่เป้าหมายตำบลเมืองเพี้ยใช้น้ำหลักจากแก่งละว้า ที่น้ำชีไหลเข้ามาลงแก่งละว้า มีบ้านละว้าและซีกคือที่ใช้น้ำร่วมกันทั้งการอุปโภคและบริโภค ในอดีตน้ำจากแม่น้ำชีจะไหลเข้าทางหัวเอียน มากุศลละว้าและไหลลงตามหนอง คลอง ห้วย ฯลฯ หลังจากที่มีการสร้างคันขึ้นทำให้น้ำจากแม่น้ำชีไหลเข้าทางกุดละว้าได้เพียงทางเดียว และทำให้น้ำจากแก่งละว้าไม่สามารถไหลไปตามหนอง คลอง ห้วย อื่นได้ ทำให้เกิดน้ำท่วมนอกแก่งบริเวณบ้านซีกคือ ยกเว้นบ้านละว้าบ้านเดียวที่ไม่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์อุทกภัย ซึ่งแต่ก่อนที่จะมีการสร้างคันขึ้นก็เกิดการน้ำท่วมเช่นเดียวกัน แต่จะท่วมนานประมาณ 7 วัน ซึ่งเป็นเรื่องปกติที่ชาวบ้านรับรู้กัน แต่หลังจากที่มีการสร้างคันขึ้นทำให้น้ำท่วมนานขึ้น ประมาณ 3 เดือน และมีการแก้ปัญหาโดยการตัดคันบริเวณ กม.ที่ 6 ประมาณ 30 เมตร ซึ่งสามารถแก้ไขได้ในระดับหนึ่งแต่ก็ยังมียังมีน้ำท่วมอยู่ แต่ไม่ท่วมขังบริเวณบ้านซีกคือ บริเวณที่มีเครื่องสูบน้ำในตำบลเมืองเพี้ย มีอยู่ 2 จุด ได้แก่ หัวเอียน และบริเวณทัพควาย (พื้นที่เลี้ยงควายในแก่งละว้าที่มีคอกควายจำนวนมากตั้งอยู่ในพื้นที่แก่งมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน) ซึ่งข้อมูลที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ เพื่อสะท้อนถึงความสัมพันธ์ที่ผู้ครอบครองแก่งละว้ามีต่อทรัพยากร การทำมาหากิน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนที่อยู่ร่วมกัน ต่างพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน กลุ่ม องค์กร เครือข่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชน หาแนวร่วมในการพัฒนา บนพื้นฐานกระบวนการสร้างความตระหนักหรือเสนอให้เห็นประเด็นปัญหา พร้อมแสวงหาทางทางเลือกในการแก้ปัญหาและสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน

สภาพทั่วไปของพื้นที่และการใช้ประโยชน์ของชุมชนรอบแก่งละว้า

ลักษณะพื้นที่ หมู่บ้านที่อยู่รอบแก่งละว้า ทางทิศตะวันออกของแก่งละว้า บริเวณบ้านโคกสำราญ ดอนปอแดง หนองหัวช้าง ตำบลโคกสำราญ อำเภอบ้านแฮด บ้านป่าแดง ธาตุ โนนละม่อม กุดเป่ง บ้านเป่า ตำบลบ้านไผ่ อำเภอบ้านไผ่ และบ้านหนองนางขวัญ ตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ ลักษณะพื้นที่จะเป็นที่สูง และลาดเอียงจากทางทิศตะวันออกลงสู่แก่งละว้า ซึ่งที่ดินทำกินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา มีพื้นที่ดอนที่ใช้ในการทำไร่เล็กน้อยเท่านั้น (พื้นที่นาสลับกับที่ไร่) พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝน และมีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบางส่วน (โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าโคกสำราญ 1, 2 หนองหัวช้าง และหนองนางขวัญ) ส่วนบ้านหนองร้านหญ้า ตำบลห้วยหนอง อำเภอบ้านไผ่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่นา แต่มีสัดส่วนที่ดอนมากกว่าหมู่บ้านข้างต้น ส่วนพื้นที่

บ้านเมืองเพี้ย ตำบลเมืองเพี้ย อำเภอบ้านไผ่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา และมีที่ดอนบางส่วน พื้นที่ส่วนใหญ่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝน มีเพียงส่วนน้อยที่ได้รับน้ำจากโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านละโว้ ส่วนพื้นที่บ้านละโว้ และบ้านซีกกคือเป็นพื้นที่ลุ่มทั้งหมด โดยพื้นที่ทำกินทั้งหมดของบ้านซีกกคือน้ำท่วมทั้งหมด เช่นเดียวกับบริเวณทิศเหนือของบ้านละโว้ และทิศตะวันตกของบ้านโคกสำราญเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมทั้งหมด ไม่สามารถทำการเกษตรในฤดูฝนได้ พื้นที่ส่วนนี้เป็นที่ลุ่ม อีกทั้งยังอยู่ติดแหล่งน้ำด้วย คือทิศตะวันออกเป็นแก่งละโว้ ส่วนทิศตะวันตกเป็นแม่น้ำชี

ดิน ลักษณะดิน หมู่บ้านที่อยู่ฝั่งทิศตะวันออกของแก่งละโว้ ลักษณะดินส่วนใหญ่เป็นดินทราย มีดินร่วนปนมาเล็กน้อย และมีดินเค็มกระจายอยู่ทั่วไปเป็นจุดๆ เช่นที่บ้านดอนปอแดง บ้านธาตุ บ้านเป้า เป็นต้น และมีดินเค็มมากบริเวณบ้านหนองนางขวัญ และบ้านเมืองเพี้ย บ้านโคกสำราญ ฝั่งทิศตะวันออกจะเป็นดินทรายเช่นกัน แต่พื้นที่ที่อยู่ติดลำน้ำชีจะเป็นดินทาม ส่วนลักษณะดินฝั่งบ้านละโว้ บางส่วนเป็นดินทราย ส่วนพื้นที่ที่อยู่ติดแหล่งน้ำจะเป็นดินทาม เช่นเดียวกับกับบ้านซีกกคือซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นดินทาม จะเห็นได้ว่าพื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นดินทรายที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ทำให้ต้องใช้ปุ๋ยในการซื้อปุ๋ยมาก ส่วนพื้นที่ที่ดินดีก็ไม่สามารถทำการเกษตรได้ในฤดูฝนเพราะน้ำท่วม ในฤดูแล้งพื้นที่ดังกล่าวยังประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สภาพน้ำในแก่งละโว้ พบว่า หมู่บ้านรอบแก่งละโว้ ประสบกับภาวะน้ำท่วม และน้ำแล้งในพื้นที่เดียวกัน มีรายละเอียดพอสรุปสถานการณ์ปัญหาและการใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

น้ำท่วม หมู่บ้านรอบแก่งละโว้ เกิดน้ำท่วมซ้ำซากต่อเนื่องทุกปีประมาณ 6 ปี (ปี 2554 ไม่ท่วม) หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดคือบ้านซีกกคือ น้ำท่วมสูงทั้งพื้นที่ทำการเกษตร และที่อยู่อาศัย ส่วนหมู่บ้านอื่นๆ ท่วมเฉพาะพื้นที่การเกษตร หมู่บ้านที่มีพื้นที่เสียหายมากได้แก่ บ้านละโว้ รองลงมาได้แก่บ้านโคกสำราญ ส่วนหมู่บ้านอื่นๆ ก็ได้รับความเสียหายเช่นเดียวกัน แต่ก็มีสัดส่วนที่น้อยกว่าหมู่บ้านข้างต้น ลักษณะการเกิดน้ำท่วม พบว่า ระดับน้ำที่ท่วมสูงมากขึ้น ท่วมนานประมาณ 3 เดือน สร้างความเดือดร้อนและความเสียหายให้กับเกษตรกรเป็นอย่างมาก สำหรับปัญหาน้ำท่วมนี้เกษตรกรเห็นว่าผลกระทบจากการสร้างฝังกั้นน้ำของกรมชลประทานมีส่วนอย่างมากที่ทำให้ระดับน้ำท่วมสูงมากขึ้น และท่วมระยะเวลาขึ้น จากเดิมช่วงฤดูน้ำหลากน้ำจะท่วมประมาณหนึ่งอาทิตย์ ปัจจุบันท่วมนานสามถึงสามเดือน ชาวบ้านเห็นว่าเป็นการปิดกั้นทางเดินของน้ำ ทำให้การไหลของน้ำไม่เป็นไปตามธรรมชาติ *ที่ผ่านมามีชาวบ้านมีการรวมตัวกันพึ่งพิงกันน้ำบางจุด เพื่อเรียกร้องต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้สอดคล้องสภาพปัญหาความต้องการของชาวบ้าน ซึ่งในขณะนี้ทางชลประทานขอนแก่นได้มีการวางแผนเพื่อก่อสร้างสะพานยาว 100 เมตร เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว แต่ยังไม่มีการทำประชาพิจารณ์ในพื้นที่แต่อย่างใด*

ด้านแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พบว่าในพื้นที่มีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้ากระจายอยู่หลายหมู่บ้าน ได้แก่ ตำบลโคกสำราญ ที่บ้านโคกสำราญ หมู่ 1, 11 และ 14 มีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า โคกสำราญ 1 (สูบน้ำจากแก่งละโว้) โคกสำราญ 2 (สูบน้ำจากแม่น้ำชี) และโคกสำราญ 3 (สูบน้ำจากแก่งละโว้ กำลังก่อสร้าง) บ้านหนองหัวช้าง โครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองหัวช้าง พื้นที่รับประโยชน์ บ้านหนองหัวช้าง หมู่ 8 และบ้านดอนปอแดง หมู่ 5 และ 16 มีปัญหาเรื่องค่าไฟฟ้าสูงมาก เพราะต้องใช้แรงดันมากในการสูบน้ำขึ้นไปบนที่สูง ก่อนปล่อยสู่คลองส่งน้ำ

สำหรับบ้านหนองนางขวัญ หมู่ 9 ตำบลเมืองเพี้ย มีสถานีสูบน้ำบ้านหนองนางขวัญ แต่พบว่ามีปัญหาน้ำเค็ม และปัจจุบันชาวบ้านเห็นว่าน้ำเค็มเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการขุดคลองจากบ้านเมืองเพี้ย มาที่จุดสูบน้ำ ทำให้ไม่เหมาะกับการทำนา และเกษตรกรส่วนหนึ่งได้เปลี่ยนจากการทำนาข้าวมาขุดสระเพื่อเลี้ยงกุ้งขาว และปลากระพง เพราะน้ำมีความเค็มมาก ส่วนบ้านละโว้ หมู่ 5, 6, 10 และบ้านคามวารี หมู่ 14 มีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าละโว้ (สูบน้ำจากภูละโว้) ใช้ที่บ้านละโว้ คามวารี และพื้นที่บางส่วนของบ้านเมืองเพี้ย ซึ่งโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าปัจจุบันดูแลโดยองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่และเงินค่าสูบน้ำจากเกษตรกรเพื่อจ่ายค่าไฟและซ่อมบำรุง โดยมีนายสถานีคอยเปิด-ปิดน้ำ แต่พบว่าโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้าที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมพื้นที่ทำการเกษตรของชาวบ้าน เกษตรกรที่อยู่ปลายคลองได้รับน้ำน้อย หรือไม่ได้รับน้ำเลย ส่วนพื้นที่ตำบลบ้านไผ่ และตำบลหัวหนองไม่มีโครงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

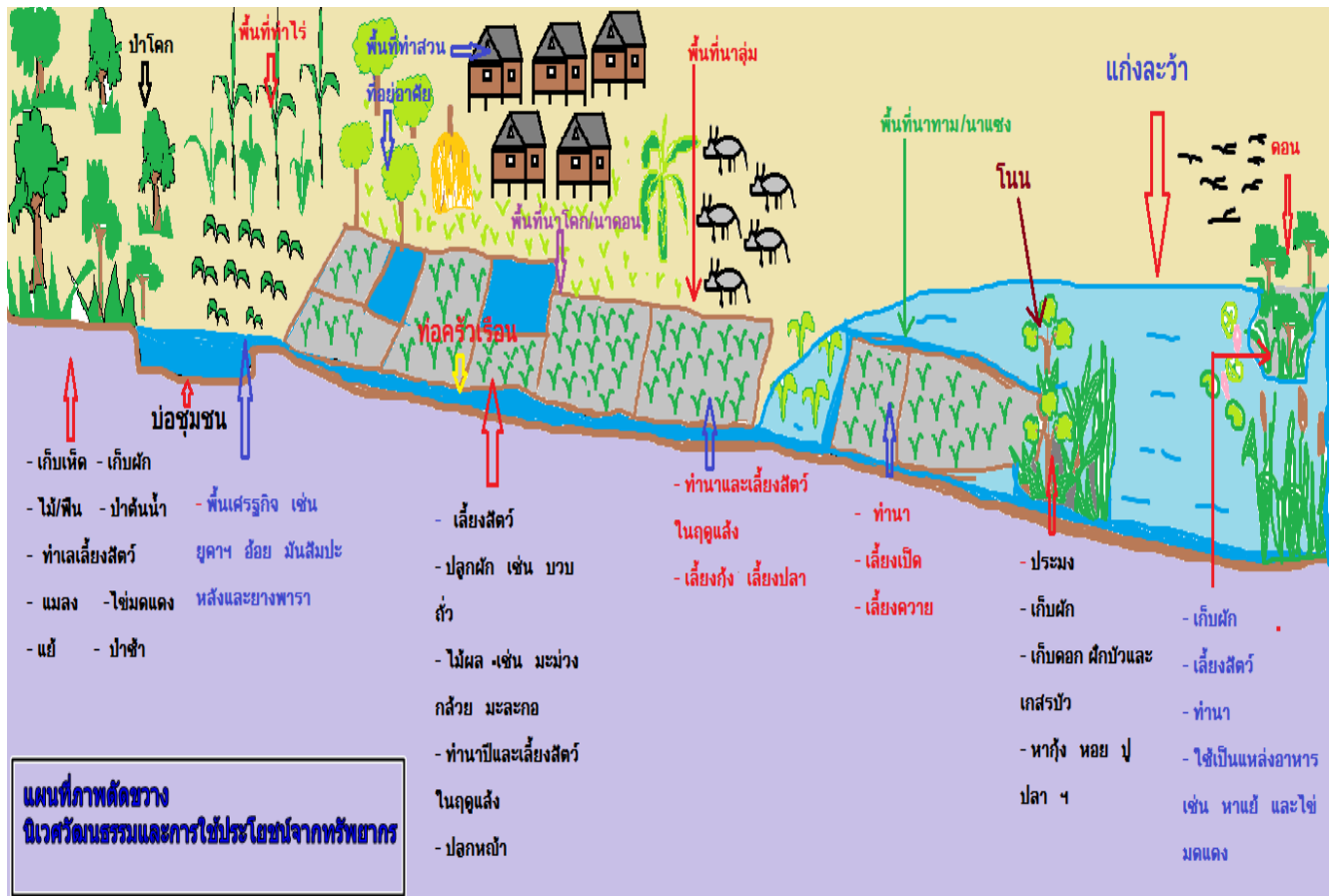
นอกจากนี้ในพื้นที่ตำบลเมืองเพี้ย บ้านละโว้ มีเครื่องสูบน้ำที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด 6 จุด และองค์การบริหารส่วนตำบล 3 จุด (สูบน้ำจากภูละโว้และหัวละโว้ 7 จุด และสูบน้ำจากแก่งละโว้ 2 จุด) เพื่อให้เกษตรกรใช้สูบน้ำทำการเกษตร โดยแต่ละจุดมีการรวบรวมผู้ใช้ประโยชน์ที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกัน ซึ่่น้ำมาขึ้นเพื่อสูบน้ำเอง ส่วนการซ่อมแซมใน

กรณีที่เครื่องเสียไม่มากก็จะซ่อมกันเอง แต่ถ้าเสียหายมากก็แจ้งหน่วยงานเจ้าของเครื่องสูบน้ำให้ทำการซ่อมให้ อย่างไรก็ตาม เกษตรกรที่อยู่ใกล้ลำห้วย กุด และแก่งละว้าก็จะมีเครื่องสูบน้ำเพื่อใช้สูบน้ำทำการเกษตรของตนเองด้วย หรือสูบน้ำเสริมในกรณีที่ฝนทิ้งช่วง ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และ**ปัญหาเรื่องน้ำ** พบว่าบริเวณทิศตะวันออกของบ้านเมืองเพี้ย และพื้นที่บ้านหนองนางขวัญมีสภาพน้ำเค็ม ชาวบ้านเห็นว่ามีน้ำเค็มเพิ่มมากขึ้นกว่าอดีต จนกระทบต่อการทำการเกษตรของชาวบ้าน นอกจากนี้ยังพบว่า ภายในแก่งละว้าเองก็มีวัชพืชเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้นธูปฤๅษี ซึ่งมีมากเกินไปทำให้แหล่งน้ำตื้นเขิน ส่งผลกระทบพื้นที่ประมงของชาวบ้าน อีกทั้งมีงู เป็นอันตรายทั้งต่อคนและสัตว์เลี้ยงที่ลงน้ำ ทำให้ชาวบ้านมีพื้นที่สำหรับทำการประมงได้น้อยลง

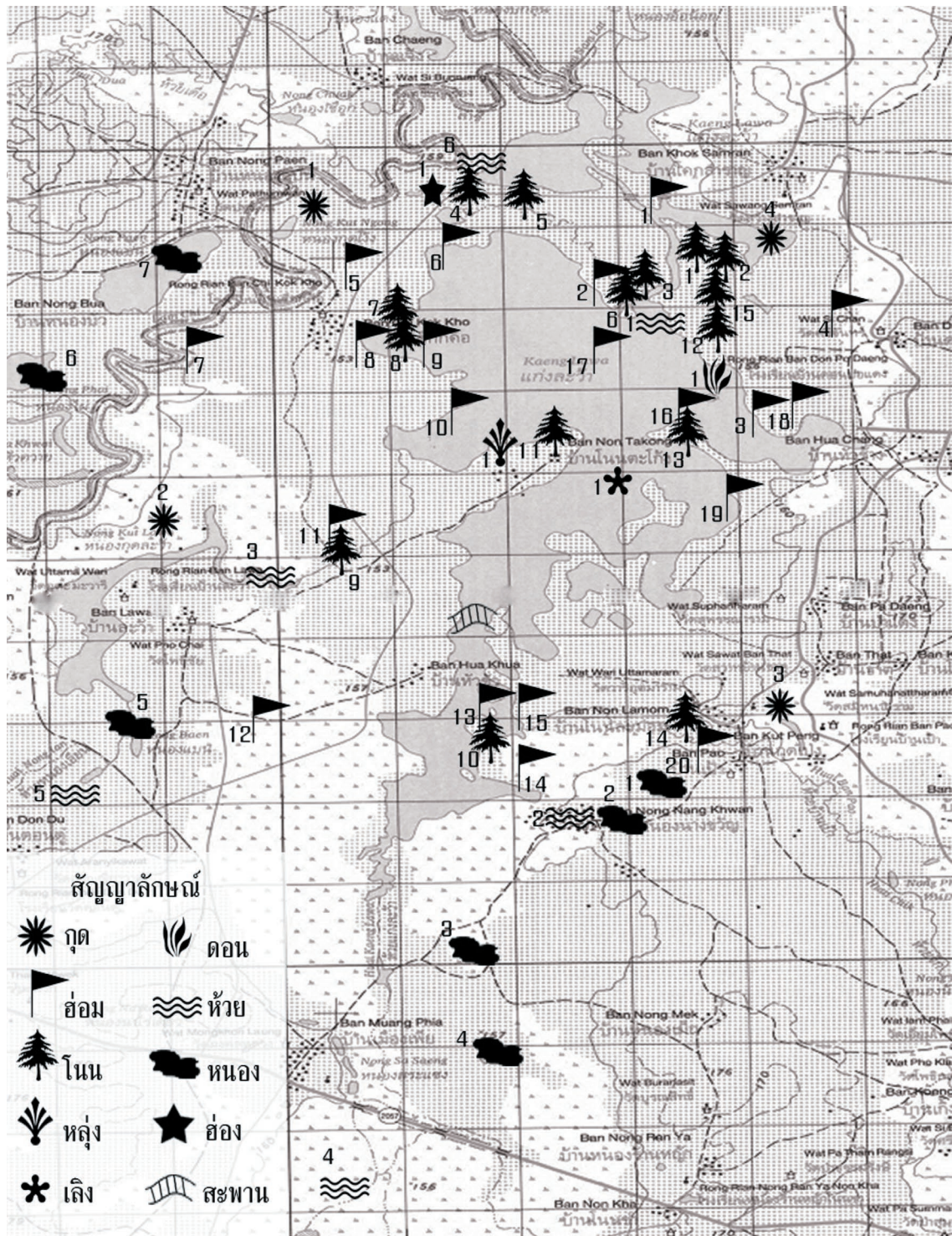
ป่าและพื้นที่สาธารณะ ในพื้นที่มีไม่มากมีพื้นที่ป่าเพียงเล็กน้อยเฉพาะป่าปูดเท่านั้น ซึ่งแต่ละหมู่บ้านมีป่าปูดแต่มีพื้นที่ไม่มาก มีเพียงบางหมู่บ้านที่มีป่าสาธารณะ (ป่าช้าเก่า) เช่น บ้านดอนบองแดง-หนองหัวช้าง แต่ก็มีพื้นที่ไม่มากนัก พื้นที่สาธารณะที่มีพื้นที่กว้างและชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์มากที่สุดคือแก่งละว้านั่นเอง

นอกจากนี้ระบบนิเวศน้อยของพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า (จากการศึกษาของนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น)สามารถจำแนกภูมิประเทศในพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า มีความหลากหลายของระบบนิเวศได้ดังนี้ (เป็นนิยามที่ใช้เฉพาะพื้นที่) ดังแผนที่แสดงความหลากหลายของระบบนิเวศในพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า

กุด คือ น้ำที่แยกออกจากลำห้วยมีพื้นที่เชื่อมต่อจากห้วย ในระยะที่ไม่ยาว ประกอบด้วย 1)กุดโง้ง 2)กุดละว้า 3)กุดเป่ง 4)กุดขี้เขียว **อ้อม** คือ ทางน้ำเดินที่เล็กกว่าลำห้วย ประกอบด้วย 1)อ้อมหนองหมู 2)อ้อมหนองหวาย 3)อ้อมโคน 4)อ้อมบักโพน 5)อ้อมหนองตอ 6)อ้อมปากผีเป่ง 7)อ้อมหนองแก 8)อ้อมหนองช้าง 9)อ้อมหนองหมา 10)อ้อมสนมแดง 11)อ้อมเตาไห 12)อ้อมคุยเชือก 13)อ้อมเสือกินม้า 14)อ้อมหนองทม 15)อ้อมลิง 16)อ้อมกาเหว่า 17)อ้อมสองสลึง 18)อ้อมเสื่อโคก 19)อ้อมอีดำ 20)อ้อมแขงโพนข่อย **โนน** คือ พื้นที่ดอนที่ยื่นลงไปใต้น้ำ มีน้ำท่วมถึงเป็นบางครั้ง ประกอบด้วย 1)โนนสังข์ 2)โนนบ้านเก่า 3)โนนปากง่าม 4)โนนคุยแก 5)โนนคุยแฝก 6)โนนหัวลิง 7)โนนจาน 8)โนนโพ 9)โนนเตาไห 10)โนนข่อย 11)โนนตาไก่ 12)โนนพะยอม 13)โนนบักเกลือ **หล่ง** คือ เป็นร่องน้ำที่แยกจากห้วย หรือ แม่น้ำ แต่จะไม่ยาวมากนัก ประกอบด้วย 1)งูท่าทาน **ดอน** คือพื้นดินที่มีน้ำล้อมรอบ ประกอบด้วย 1)ดอนแก้ว **เลิง** คือ ที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง เชื่อมต่อกับแก่ง ประกอบด้วย 1)เลิงใหญ่ **ห้วย** คือ ทางเดินน้ำ ร่องน้ำที่รับน้ำมาจากต้นน้ำ เช่น ป่าโคก ฟุงนา หลาย ๆ ที่รวมกัน และมีน้ำไหลต่อเนื่องลงสู่แหล่งน้ำที่ต่ำกว่า เป็นเส้นทางยาว ประกอบ 1)ห้วยปากง่าม 2)ห้วยจิก 3)ห้วยละว้า 4)ห้วยคูใหญ่ 5)ห้วยหนองเอียน 6)ห้วยน้ำลาด **หนอง** คือ อ่างน้ำที่มีน้ำขังตลอดปี ประกอบด้วย 1)หนองทม 2)หนองอีขวัญ 3)หนองนาไฮเดียว 4)หนองนกเป็ด 5)หนองเบ็น 6)หนองไผ่ 7)หนองแปน **ฮ่อง** คือ ทางน้ำที่คนสร้างขึ้น เพื่อตักน้ำมาใช้เพื่อการเกษตร (ขุดโดยแรงคน) ประกอบด้วย 1)ฮ่องโคน **วัง** คือ ส่วนที่ลึกที่สุดในแม่น้ำ เช่น วังเวิน **โสก** คือ ร่องน้ำที่มีความลึก เนื่องจากพื้นที่มีความต่างระดับ ช่วงน้ำแห้งจะเป็นหลุมลึก **ทางน้ำ** คือ จุดตักน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และ จากฮ่อง มาใช้ ซึ่งคนสร้างขึ้น ลักษณะคล้ายอ่างน้ำ แต่มีขนาดเล็กประมาณ ตักหรือวิดได้ **แขง** คือ ที่ดอนที่มีต้นแขงขึ้น และน้ำสามารถท่วมถึงได้ในฤดูน้ำหลาก การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ในฤดูที่มีน้ำท่วมขังพื้นที่ เกษตรกรจะใช้พื้นที่ดังกล่าวทำนา จึงเรียกว่า “นาแขง” และ **ปาก** คือ ส่วนที่ลำน้ำมาบรรจบกัน เช่น ปากผีเป่ง ปากง่าม

แผนภาพ แสดงภาพตัดขวางการใช้ประโยชน์พื้นที่รอบแก่งละว้า (สรุปบทเรียนการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้าละว้า,มูลนิธิรักษ์อีสาน, เครือข่ายอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า จ.ขอนแก่น และคณะ, 2555)

แผนภาพ แสดงความหลากหลายของระบบนิเวศในพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า

(สรุปบทเรียนการบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งแวดล้อมชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้าละว้า, มูลนิธิริรักษ์
อีสาน, เครือข่ายอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า จ.ขอนแก่น และคณะ, 2555)

7) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น) ณ เดือน กันยายน 2564

ตำบลเมืองเพีย มีพื้นที่ในการทำเกษตรรวมทั้งสิ้น 21,033 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี จำนวน 20,353 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 44 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 19 ไร่ อื่นๆ เช่น มะม่วง กล้าย มะละกอ บวบ ถั่ว ผักสวนครัว มีปฏิทินการผลิต ดังนี้

ลักษณะพื้นที่/ประเภท	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
ที่นา นาปี นาปรัง									ข้าวนาปี (กข 6)			
พืชผักสวนครัว ไม้ผล(แปลงเกษตรผสมผสาน และพื้นที่สาธารณะริมแก่งละว้า)												
ปศุสัตว์ (ควายทาม, วัว)												
ประมง - จับปลาธรรมชาติ และเก็บบัว: ดอก ใหญ่และเกษร - เลี้ยงปลา ปลาตะเพียน ปลานิล กุ้งขาว และปลากะพง เป็นต้น												

จากปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือนข้างต้นจะพบว่าด้านการทำการเกษตร ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักคือ การทำนา เกษตรกรปลูกข้าวเป็นหลัก ยกเว้นบ้านหนองนางขวัญ ซึ่งมีที่ดินทำกินน้อย จึงมีเพียงยี่สิบกว่ารายที่ทำนาเป็นอาชีพหลักเพราะมีที่ดินทำกินเป็นของตัวเอง ประชากรส่วนที่เหลือรับจ้างเป็นอาชีพหลัก ในการทำนาปลูกข้าวนาปี ส่วนมากปลูกข้าวเหนียวพันธุ์ กข 6 และปลูกข้าวเจ้ามะลิ 105 บ้าง มีทั้งนาดำและนาหว่าน แต่ส่วนมากทำนาหว่าน เพราะนาดำ ค่าจ้างแรงงานสูง ต้องลงทุนมาก นาหว่าน หว่านช่วงกลางเดือนพฤษภาคม ถึงต้นเดือนมิถุนายน ส่วนนาดำปักดำในช่วงกลางเดือนกรกฎาคมถึงกลางเดือนสิงหาคม และเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึงต้นเดือนธันวาคม ผลผลิตข้าวประมาณ 300-400 กิโลกรัมต่อไร่ ส่วนในบางพื้นที่น้ำท่วมเป็นประจำไม่สามารถทำนาปีได้ ชาวบ้านก็จะทำนาปรัง (ทั้งพื้นที่กรรมสิทธิ์ของตนเอง และที่ดินของชลประทาน) โดยส่วนมากปลูกข้าวเหนียว พันธุ์ กข 10 และมีข้าวเจ้าพันธุ์ชัยนาทบางส่วน เมื่อน้ำลดลงชาวบ้านก็จะหว่านข้าวตามน้ำที่ลดไปเรื่อยๆ ช่วงแรกเริ่มหว่านตั้งแต่ปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนมกราคม และเก็บเกี่ยวช่วงกลางเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนเมษายน และเริ่มปลูกนาปรังช่วงที่ 2 เริ่มหว่านตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงเดือนพฤษภาคม เก็บเกี่ยวในช่วงกลางเดือนสิงหาคมไม่เกินเดือนกันยายน (ก่อนที่น้ำจะท่วม) ผลผลิตข้าวนาปรัง 600-900 กิโลกรัมต่อไร่ สำหรับหมู่บ้านทางทิศตะวันออกของแก่งละว้า (บ้านดอนปอแดง หนองหัวช้าง ป่าแดง ธาตุ โนนละม่อม และบ้านเป้า) จะมีการทำนาปรังเล็กน้อย ประมาณ 20% ของครัวเรือนทั้งหมด เฉพาะที่มีพื้นที่ ติดแก่งละว้า ในเขตชลประทาน ที่สามารถสูบน้ำเองได้เท่านั้น ผลผลิตข้าวที่ได้ชาวบ้านเก็บไว้บริโภคในครัวเรือน และขายบางส่วน โดยขายที่โรงสีในอำเภอบ้านไผ่เป็นหลัก และไปขายที่อำเภอพลบ้างเล็กน้อย

ในสวนบ้านซีกกคือ **พื้นที่ทำนามีความเสี่ยงสูงที่จะน้ำท่วม** จึงต้องทำนาปรังเท่านั้น ปลูกข้าวพันธุ์ กข 10 ซึ่งโดยส่วนมากขายทั้งหมด แล้วซื้อข้าวกิน เพราะข้าวนาปรังที่ผลิตได้แข่งรสชาติไม่ดี เป็นพื้นที่หน้าฝนน้ำท่วมหน้าแล้งแห้งไม่มีน้ำ ทำให้มีความยากลำบากมากในการทำการเกษตร โดยเฉพาะนาข้าวเป็นอย่างมาก

พื้นที่ทำไร่ เกษตรกรมีการปลูกมันสำปะหลังและอ้อยเพียงเล็กน้อยบริเวณพื้นที่ดอน (พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่นา) มีที่ดอนบ้างเล็กน้อยอาทิเช่นในบริเวณบ้านบ้านเมืองเพี้ย จึงปลูกมันสำปะหลังพันธุ์เกษตรศาสตร์ ผลผลิตไร่ละประมาณ 3 ตันต่อไร่ ขายที่ลานมันที่อำเภอบ้านไผ่ ส่วนอ้อย ผลผลิตอ้อยปลูกประมาณ 10 ตันต่อไร่ อ้อยต่อที่สองประมาณ 7 ตันต่อไร่ ส่วนมากขายเหมา ราคา 7,000 – 9,000 บาทต่อไร่ โดยมีพ่อค้าเจ้าของโคกต้าอ้อยมารับซื้อ

พื้นที่ทำสวน/ปลูกผัก พบว่าครัวเรือนส่วนใหญ่ปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือนเป็นหลัก มีบางครัวเรือนในบ้านซีกกคือที่ทำการเกษตรผสมผสานมีการปลูกผักเพื่อบริโภคและเพื่อขายและบางส่วนมีการรวมกลุ่มกันปลูกผักในพื้นที่สาธารณะจำนวน 8 ไร่ (อยู่ริมแก่งละว้า) เพื่อผลิตผักปลอดสารพิษซึ่งเป็นพื้นที่ของกรมชลประทาน ที่มีการขุดลอกดินจากแก่งละว้านำมาถมบริเวณริมแก่ง ชาวบ้านมาใช้ประโยชน์ร่วมกันประมาณ 30 ครัวเรือนแบ่งแปลงกันปลูกผัก

การทำประมง/จับปลารวมชาติและพืชผักน้ำในแก่งละว้า หมู่บ้านที่อยู่รอบแก่งละว้ามีการหาปลาในแก่งละว้าเพื่อขายมานานโดยเฉพาะอย่างยิ่งบ้านหนองนางขวัญเดิมหาปลาในแก่งละว้าเป็นอาชีพหลัก แต่ปัจจุบันสภาพนิเวศมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ไม่สามารถหาปลาได้เหมือนเดิม ทำให้ต้องเปลี่ยนเป็นชุดสระเลี้ยงปลารวมกลุ่มเพื่อเลี้ยงและทำอาหารปลาเองบางส่วน และบางส่วนก็ไปรับจ้างมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามชาวบ้านที่อยู่รอบแก่งก็ยังคงหาปลาขายอยู่เช่นเดิม แม้ว่าส่วนใหญ่จำนวนครัวเรือนที่หาปลาจะลดลง ยกเว้นบ้านซีกกคือที่ประสบกับภาวะน้ำท่วมซ้ำซากไม่สามารถทำการเกษตรได้ ทำให้หลายครัวเรือนต้องหันมาทำประมงแทน สำหรับครัวเรือนที่หาปลาขายมีกระจายอยู่ในทุกหมู่บ้าน บ้านละว้า หมู่ที่ 5 มีประมาณ 10 ราย หมู่ที่ 14 ประมาณ 25 ราย และบ้านซีกกคือจำนวนหนึ่ง ซึ่งสามารถหาปลาตลอดทั้งปี ช่วงที่สามารถจับปลาได้มากคือ ช่วงเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายนของทุกปี สามารถขายในหมู่บ้าน ที่บ้านละว้ามีครอบครัวที่ทำปลาส่งขาย สามารถซื้อปลาได้ทั้งหมด และมีพ่อค้ามารับซื้อในชุมชน ที่หาปลาบ้านซีกกคือ และบ้านดอนปอแดง มีทั้งพ่อค้าในชุมชนที่มารับซื้อแล้วนำไปเร่ขายต่อตามหมู่บ้านต่างๆ และพ่อค้าคนกลางจากข้างนอก (อำเภอบ้านไผ่ อำเภอบ้านแฮด) มารับไปขาย รายได้จากการขายปลาไม่ต่ำกว่าวันละ 200 บาท ส่วนช่วงที่จับปลาได้มากมีรายได้จากการขายปลาไม่ต่ำกว่าวันละ 800 บาท

ชาวบ้านบางส่วนที่หาปลาเพื่อบริโภคในครัวเรือนเท่านั้น ซึ่งชาวบ้านส่วนนี้ไม่ได้หาปลาเป็นประจำ ไปเฉพาะช่วงที่ว่างเท่านั้น วิชาชีพ (อาชีพ) ที่มีมากทำให้พื้นที่หาปลาของชาวบ้านลดลง เป็นปัญหาอย่างมาก เพราะหลายพื้นที่กรมาก ไม่สามารถเข้า

ไปจับปลาได้ และมีอันตรายจากสัตว์มีพิษ เช่น งู ซึ่งมีอยู่มาก เป็นอันตรายต่อชาวบ้าน อีกทั้งมีปลาปักเป้า และปลาชะโด เพิ่มมากขึ้น ทำให้อุปสรรคหาปลาเสียหาย (กัตตาขายดักปลา) ซึ่งส่งผลให้ต้องลงทุนสูงขึ้น เพราะซื้อมาแล้วใช้ได้ไม่นาน ต้องเปลี่ยนใหม่เรื่อยๆนั่นเอง สำหรับรูปฤกษ์ควรมีบ้าง เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของปลา แต่ต้องไม่มาก เนื่องจากปัจจุบันมีมากเกินไป กระทบกับพื้นที่หาปลา กีดขวางเส้นทางประมง ทำให้การประมงต้องลงทุนสูงในการเติมน้ำมันเรือหาปลา ในอีกด้านหนึ่งรูปฤกษ์ มีจำนวนมากในแก่งละว้า เกษตรกรบางส่วน ที่บ้านซีกก้อคือ โคกสำราญ ดอนปอแดง หนองหัวช้าง ตัด และนำมาตากแห้ง และมัดเป็นกำขายให้กับโรงงานเซรามิคในพื้นที่อำเภอบ้านไผ่สำหรับการรองพื้นในการขนย้ายสินค้า แต่ก็มีชาวบ้านทำจำนวนไม่มากนัก และจากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป ดินเค็มและน้ำเค็มเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกษตรกรในพื้นที่บ้านหนองนางขวัญ ต้องเปลี่ยนการผลิตจากการทำนา มาทำบ่อเพื่อเลี้ยงปลาและเลี้ยงกุ้ง โดยรวมตัวกันเป็นกลุ่มผู้เลี้ยงปลาบ้านหนองนางขวัญ อาศัยการสูบน้ำจากแก่งละว้าผ่านคลองซอยเข้าบ่อปลา

นอกจากนี้ยังมีคนในชุมชนประกอบอาชีพอื่นๆ อาทิเช่น การรับจ้างโรงงาน นอกจากทำการเกษตรแล้ว ชาวบ้านมีการรับจ้างทั้งในเขตอำเภอบ้านไผ่และไปรับจ้างที่กรุงเทพฯและปริมณฑล จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ในแต่ละหมู่บ้านให้ข้อมูลแบบประมาณการเบื้องต้น อาทิเช่น ที่บ้านหนองนางขวัญ ที่ทั้งรับจ้างภาคเกษตรและรับจ้างภาคอุตสาหกรรมโรงงาน ที่ศูนย์มีชัยอินเตอร์ไกร และโรงงานทำสำลี(คัตตอลบัต) ที่อยู่ในเขตอำเภอบ้านไผ่ ชาวบ้านบ้านละว้าและคามวารี่ ไปรับจ้างโรงงานทอผ้าในพื้นที่เป็นหลักและรับจ้างโรงงานยาสูบ ประมาณ 30 คน ส่วนชาวบ้านบ้านเมืองเพี้ยมีทั้งการรับจ้างโรงงานในพื้นที่ และอำเภอบ้านไผ่ กิจกรรมทอผ้าฝ้าย และผ้าไหม บ้านละว้า หมู่ 5, 6, 10 และบ้านคามวารี่หมู่ที่ 14 เป็นหมู่บ้านที่มีการทอผ้าเป็นจำนวนมาก เนื่องจากปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ เมื่อปี 2540 มี ทำให้มีการย้ายฐานการผลิตมาสู่ชนบทมากขึ้น นายทุนจากข้างนอกมาลงทุนในพื้นที่ และมีชาวบ้านในชุมชนเองสามารถซื้อเครื่องจักรจากโรงงานในราคาที่ไม่แพงเพื่อมาตั้งโรงงานในหมู่บ้าน ทำให้ปัจจุบันมีโรงงานทอผ้าประมาณ 10 โรง แต่ละโรงจะมีคนงานระหว่าง 10 – 100 คน ค่าจ้างแรงงานคิดตามปริมาณผ้าที่ผลิตได้ ซึ่งโดยเฉลี่ยค่าจ้างจะตกวันละประมาณ 300 บาทต่อคน ผลผลิตผ้าฝ้ายและผ้าไหมที่ได้ขายส่งทั่วประเทศและออกร้านขายตามงาน OTOP ต่างๆ การขายมีทั้งขายเป็นกลุ่มและส่วนตัว นอกจากการทอผ้าแล้วก็ยังมีมีการแปรรูปโดยการตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าสำเร็จรูปด้วย นอกจากนั้นแก่งละว้ายังเป็นแหล่งน้ำเพื่อการผลิตประปาของชุมชนเมืองในสามอำเภอได้แก่ อำเภอบ้านไผ่ อำเภอบ้านแฮด และอำเภอโนนศิลา

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมทางการเกษตรและอาชีพในตำบลเมืองเพี้ยโดยส่วนใหญ่จะทำการเกษตรในการทำนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสภาพแวดล้อมของชุมชนมีแก่งละว้าที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ การทำนาป้อนอยู่ในช่วงเดือนมิถุนายนถึงธันวาคม นาปรังช่วงเดือนธันวาคมถึงเมษายนและทำการเก็บเกี่ยวผลผลิต อีกทั้งมีการทำสวนผักตามหัวไร่ปลายนาและในพื้นที่สาธารณะริมแก่งขนาดพื้นที่ 8 ไร่ ที่มีสมาชิกในกลุ่มจากบ้านซีกก้อหมู่ 13 จำนวน 30 คนเป็นสมาชิกแบ่งแปลงกันปลูกผักสวนครัว มีการเก็บไว้รับประทานและขายในและนอกชุมชน ในด้านการประมงและการปศุสัตว์มีการใช้ประโยชน์จากแก่งละว้าโดยการหาปลา อีกทั้งการเก็บบัว เกสรบัว ฝักบัว เลี้ยงปลาในบ่อ เลี้ยงสัตว์ เช่น วัว ควายในแก่งละว้า มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดปี

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
พ.ศ. 2511	<ul style="list-style-type: none"> - สมัยก่อนชาวบ้านใช้น้ำแก่งและน้ำซีและหาผลผลิตจากแหล่งน้ำในการ ฆมหอย, เก็บผัก เก็บบัว ตกเบ็ด หวานแห กางมอง/ดาง ในการจับปลา ปล่อยวัว ควายเลี้ยงในแก่ง - มีการทำนาในรูปแบบของการทำนาแซง ไร่ทำให้ทันเก็บเกี่ยวก่อนฤดูน้ำหลาก - มีการใช้อุปกรณ์ทุ่นแรงที่เป็นภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นการใช้คันไถวิดน้ำเข้านา - สมัยก่อนใช้เรือในการคมนาคมได้อีกทางหนึ่ง - ชุมชนริมแก่ง มีความเชื่อในการไหว้ปูน้ำทุกเดือน5 หรือช่วงสงกรานต์ เพื่อขอขมาจากการใช้ 	<p>ชาวบ้านจะมีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าโคกเพื่อไว้ทำมาหากิน เช่น การเก็บผัก เก็บเห็ด จับแมลงไม้ใช้สอย หาไม้ฟืน หาแยะ แหะไซ้ มดแดง ทำเลื่อยสัตว์ และที่สำคัญเป็นป่าต้นน้ำ โดยส่วนใหญ่พื้นที่ริมป่าจะมีแหล่งน้ำสาธารณะเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ฯลฯ</p> <p>-ทรัพยากรในพื้นที่แก่งละว้าอุดมสมบูรณ์ การเก็บหาในแหล่งน้ำ แต่ในระบบนิเวศน์ของแก่งมีความหลากหลาย จะมีป่าดอน โนน และป่าโคก ซึ่งชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์มากมาย เช่น เก็บเห็ด แหะไซ้ มดแดง หาแมงกิ้งกูด เก็บผัก เก็บฟืนไว้ใช้ในครอบครัว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - คริวเรือนส่วนใหญ่ทำนาเป็นหลัก ได้ผลผลิตดี (พื้นที่นาตาม) เลียงสัตว์ ปลูกผักในพื้นที่ริมริมน้ำแก่งละว้า และบางส่วนหาปลาในแก่งเป็นอาหารสำหรับครอบครัวและขายเป็นรายได้หลักของครอบครัว -วิธีการหาปลามีหลากหลาย อาทิ เช่น ส่องไฟแทงปลา ส่วนมากจะหาในน้ำหลาก น้ำขึ้น ชาวบ้านจะใช้ไฟไปส่องปลาที่ขึ้นมา และใช้มิตยยาวแทง หรือ ฟัน บางทีก็จะใช้สุ่มสักปลา(ครอบปลา) การยกสะดุ้ง จะมีการหาทั้งหน้าน้ำหลากและฤดูกาลปกติและการใส่รอบตักปลาชาวประมงจะวางรอบในแก่งเป็นจำนวนมาก พอถึงช่วงฤดู 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการก่อสร้างฝายดินนายมานิต บริเวณหอนบ้านดอนคู่ สร้างแล้วน้ำพัดมาพังไม่สามารถใช้งานได้ ใช้งานได้เพียง 1-2 ปี - มีการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่คือการสร้างอ่างเก็บน้ำละว้าของกรมชลประทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างฝายดินเป็นการสร้างขึ้นจากภาครัฐที่ไม่ได้มีการทำประชาพิจารณ์ ชาวบ้านไม่ได้มีส่วนร่วมคิดหรือร่วมตัดสินใจ - ชาวบ้านเขตนี้นับว่า น้ำท่วมไม่ใช่“อุทกภัย” เป็นเรื่องปกติ น้ำมาแล้วก็ไป

	ประโยชน์ หรือมีการทำมาหากิน จากทรัพยากรในแก่งละว้า	- น้ำหลาก 9-10 วัน พัดตะกอน ดินมาทำให้ดินอุดมสมบูรณ์	น้ำหลากจะเอาน้ำขึ้นมาจากแก่งมา วางหรือใส่ในที่นาของตนเอง		
--	---	---	---	--	--

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการ น้ำและการคลี่คลายปัญหา
		<ul style="list-style-type: none"> - น้ำสามารถใช้และใช้ดื่มได้ “เวลาไปทำการเกษตรไม่ต้องเอาน้ำไปด้วย” - มีอาหารอุดมสมบูรณ์ “มีปู ปลา นา น้ำ บ่อ” - มีการเอาปลาไปแลกข้าวในต่างหมู่บ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - เก็บบัว เช่น ดอกบัว ใบ หนายบัว หรือรากบัวจะเก็บขายเพื่อให้ใช้ในการผลิตอาหารเช่น ทำส้มตำบัว ผัดหรือทำของหวาน เกษรบัวแห้งขายเป็นชา และจะมีการเก็บเก็บผักบัว ขายริมทางและเก็บเดินขายตามชุมชนใกล้เคียง ช่วงที่เก็บได้มาก คือ ช่วงหน้าแล้ง ระหว่างเดือน มกราคม มิถุนายน 		
พ.ศ.2526	<ul style="list-style-type: none"> - มีการสร้างอ่างเก็บน้ำแก่งละว้าโดยกรมชลประทาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม้ยืนต้นถูกตัดทำลายเพื่อก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ - มีนโยบายย้ายชุมชนบ้านซีกก้อออกจากพื้นที่ เนื่องจากถูกมองว่าเป็นชุมชนที่ขวางทางน้ำ แต่ชาวบ้านไม่ยอม - มีการเวนคืนพื้นที่ทำกิน - มีการสร้างคันดินกั้นน้ำจากบ้านโคกสำราญไปถึงบ้านละว้า ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร 	<ul style="list-style-type: none"> - ยังคงวิถีเดิมแต่ทำนาลดลง - มีการอพยพ/แยกย้ายผู้คน 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐเอาเครื่องสูบน้ำเคลื่อนที่มาให้ใช้แต่ไม่ตอบสนอง (ตอนที่ มีเครื่องสูบน้ำแต่ไม่มีน้ำ แต่พอมีน้ำเครื่องสูบน้ำพัง) - หลังจากคันดินสร้างเสร็จจนน้ำไหลเข้าแก่งละว้าไม่ได้เพราะติดคันดินระยะทางกว่า 7 กม. เกิดปัญหาน้ำท่วมชุมชนที่ยาวนานกว่าเดิมจากหนึ่งสัปดาห์เป็น 3 เดือน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการทำประชาคมในหมู่บ้าน ชาวบ้านไม่รับรู้ถึงข้อมูลการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำแก่งละว้า

<p>พ.ศ. 2527</p>	<p>- ชลประทานเข้ามาทำคันดินสปิลเวย์ (spillway) - น้ำท่วม น้ำหลาก ท่วมพื้นที่ (อดีตไม่เกิน 15 วันก็จะลด)</p>		<p>- ทำนาปี/นาปรัง - ทำประมงยังมีอยู่แต่ปลาลดลง - เก็บบัว - ทำสวนผัก - เลี้ยงปลา - มีการอพยพย้ายถิ่น และการออกไปรับจ้างภายนอกมากขึ้น</p>	<p>- การสร้างคันดินกั้นทางน้ำทำให้เกิดน้ำท่วม - วัชพืชหนาแน่น ทำให้แก่งตื้นเขิน - น้ำท่วมขังเป็นเวลานาน 3 เดือน - พื้นที่ทำกินและที่นาเสียหาย - น้ำท่วมปริมาณมากแต่การระบายได้น้อย</p>	<p>- ทำสปิลเวย์เพื่อชะลอน้ำ - ชาวบ้านขอสะพานเพิ่มเพื่อระบายน้ำท่วม</p>
<p>พ.ศ. 2530</p>	<p>- อดิตในช่วงฤดูน้ำหลากน้ำจากน้ำชีหลากลงแก่งละว้า น้ำท่วมนาน ประมาณ 7 วันหลังจากสร้างอ่างเก็บน้ำแก่งละว้า น้ำท่วมนานประมาณ 3 เดือน</p>	<p>- ความหลากหลายของพันธุ์ปลาลดลง มีปลาบางชนิดหายไป - ต้นธูปฤๅษีซึ่งเป็นวัชพืชขยายจำนวนมาก</p>	<p>ชาวบ้านเก็บธูปฤๅษีเพื่อทอเสื่อ เก็บมามัดขายให้โรงงานผลิตกระเบื้องปูพื้น ขนส่งสินค้า ทำให้ชาวบ้านมีการจัดตั้งกลุ่ม ทำเป็นอาชีพขึ้น</p>	<p>- น้ำเข้าทางกุดละว้าได้ทางเดียวหลังจากมีคันดิน ปริมาณน้ำในแก่งลดลง - ทิศทางการไหลของน้ำเปลี่ยนไป</p>	<p>ทราบปัญหาแต่ยังทำอะไรไม่ได้ ชาวบ้านอยากให้มีปริมาณน้ำในแก่งเพิ่มขึ้น โดยการเปิดทางน้ำจากแม่น้ำชีเพื่อให้น้ำหลากเข้าแก่งได้</p>
<p>พ.ศ. 2532</p>	<p>- มีโครงการเครื่องสูบน้ำด้วยน้ำมัน แบบเคลื่อนที่สนับสนุนโดยกรมชลประทาน</p>	<p>ช่วงฤดูแล้งปริมาณของน้ำแก่งลดลงมาก</p>	<p>- การทำประมงยังมีอยู่แต่ปลาลดลง</p>	<p>- มีเครื่องสูบน้ำด้วยน้ำมัน - ช่วงฤดูแล้งน้ำในแก่งลดลง อีกทั้งน้ำชีเข้าแก่ง</p>	<p>ต้องหาเครื่องมือช่วยในการให้คนในชุมชนเข้าถึงการใช้น้ำจากชี และแก่งละว้าได้มากขึ้น</p>

				ไม่ได้ทำให้จำนวนพันธุ์ปลา	
	- มีเครื่องสูบน้ำพลังงานไฟฟ้า ใช้น้ำจากแก่งละว้า จากแม่น้ำชี			การที่น้ำซีลดลง ซึ่งปลา จาก แม่น้ำชีจะเป็นปลา ที่มีราคาแพง เช่น ปลา ค้าว ปลานาง ปลากด ปลากะแยง ปลาปิ้ง ฯลฯ สมัยก่อนน้ำชีหลากเข้า มาได้พันธุ์ปลาจำนวน มาก ปัจจุบันจะเหลือ ปลาที่ประมงนำมาปล่อย ให้ เช่น ปลานิล ปลา ตะเพียน เป็นต้น	
พ.ศ. 2533	- เครื่องสูบน้ำพลังงานไฟฟ้า ได้มาจากกระทรวงพลังงาน มี การถ่ายโอนไปให้กรม ชลประทาน จากนั้นถ่ายโอนมา ที่ อบต.			-ปัญหาคุณภาพน้ำ มีน้ำ เสียจากลำห้วยจิก(น้ำ เสียจากอำเภอบ้านไผ่) ปัญหาน้ำทิ้งจากฟาร์ม หมูลงห้วยจิกและทุ่ง เมืองเพี้ยไหลลงแก่ง ละว้า	ยังไม่เกิดการแก้ไขน้ำ เสียไหลลงแก่งละว้า ทั้งระบบ เห็นเพียงการ ช่วยเหลือจากผู้ก่อ มลพิษผ่านหลาย รูปแบบ เช่น ช่วย ลูกจ้าง สนับสนุน โรงเรียน เป็นต้น ใน

					การที่จะอยู่ร่วมกันกับชุมชน
พ.ศ. 2550	<p>- ในช่วงเวลาที่น้ำท่วมพื้นที่นอกคันดินมากที่สุด จากที่ท่วมมา 4 ปีติดต่อกัน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 – 2552</p> <p>- มีการตัดคันดินเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วมเพื่อให้น้ำไหลเข้าแก่งละว้า</p> <p>- มีการรวมตัวเป็นเครือข่ายอนุรักษ์และพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้าร่วมกันพิทักษ์สิทธิพื้นฐานประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและส่งเสริมและพัฒนาอาชีพที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม</p>	<p>สถานการณ์พื้นที่ชุ่มน้ำเริ่มเปลี่ยนไป เนื่องจากมีการขยายตัวของชุมชน พื้นที่ชุ่มน้ำส่วนใหญ่ถูกพัฒนาเป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค</p>	<p>ปัญหาวัชพืชหนาแน่นพื้นที่แก่งทำให้หาสัตว์น้ำยากขึ้น ชุมชนที่เคยทำประมง เปลี่ยนไปรับจ้างหรือทำอาชีพอื่น</p>	<p>จำนวนสัตว์น้ำ และทรัพยากรในแก่งลดลง ชุมชนทำมาหากินลำบาก</p> <p>- น้ำไม่สามารถไหลเข้าแก่งละว้าได้สะดวก หมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบชัดเจนคือบ้านซีกก้อ บ้านละว้า และบ้านหนองแปน</p>	
พ.ศ. 2556	<p>- ของบประมาณสำหรับการแก้ไขปัญหาระบบการไหลของน้ำ</p>			<p>- อุปกรณ์ชำรุด</p> <p>- ท่อน้ำรั่ว</p> <p>- น้ำท่วม/น้ำเค็ม</p> <p>- ไม่มีแผนรองรับแผนซ่อมอุปกรณ์</p>	<p>- ของบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำท่วม น้ำแล้ง</p>

<p>พ.ศ. 2557</p>	<p>- กลุ่มผู้ใช้น้ำบ้านแก่งละว้ามีเครื่องสูบน้ำพลังงานไฟฟ้าจากกรมพลังงาน และถ่ายโอนไปให้อบต. ดุแล</p>				<p>การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการจัดการน้ำเพื่อการเกษตรโดยมีเครื่องมือคือ เครื่องสูบน้ำพลังไฟฟ้า และการกระจายน้ำให้เกษตรกรได้ในระดับหนึ่ง แต่ยังคงวลเรื่องความยั่งยืนในการบริหารจัดการ</p>
<p>พ . ศ . 2558- ปัจจุบัน</p>	<p>- มีเครื่องสูบน้ำครบ 4 จุด 1) กุดละว้า 2) บ้านซีกกค้อ 3) บ้านละว้า 4) กลุ่มผู้ใช้น้ำหนองนางขวัญ มีฝายหินทิ้งทอนน้ำซีไว้ใช้ดูแล้งรองรับการสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้า</p>	<p>- น้ำแก่งละว้าตื่นเขิน - ดินปนเปื้อนสารเคมี</p>		<p>- ไม่มีคลองไส้ไก่ในการกระจายน้ำให้ทั่วถึง</p>	<p>การหนุนเสริมการบริหารจัดการน้ำที่ไม่มีความต่อเนื่อง และการไม่ได้ออกแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการรวมกลุ่มอย่างจริงจัง เมื่อเกิดติดขัดอุปกรณ์เสีย</p>

3. องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (คัดเลือกโดยชุมชนจากเวทีประชุมชี้แจงโครงการและเก็บข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนและการบริหารจัดการน้ำ)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายสว่าง สิทธิราช	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านซีกก้อ หมู่ 13, อดีตผู้ใหญ่บ้าน	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าสถานีซีกก้อ บ้านซีกก้อ หมู่ 13 (สูบน้ำจากแม่น้ำชี)
2. นายบัณฑิตย์ ขาวภา	อดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเพีย บ้านซีกก้อ หมู่ 13	กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าสถานีซีกก้อ (สูบน้ำจากแม่น้ำชี)
3. นายลำตวน มะธิปไตย	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเพีย หมู่ 13	สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ หมู่ 13
4. นายสมบัติ แสงฟ้า	ผู้นำชุมชน บ้านละว้า หมู่ 6	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าสถานีละว้า บ้านละว้า หมู่ 6 (สูบน้ำจากแก่งละว้า)
5. นายคงเดช เข็มนาค	ประธานกลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้า บ้านซีกก้อ หมู่ 7	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยพลังงานโซลาร์เซลล์ (สูบน้ำจากหนองโจ้ง) บ้านซีกก้อ หมู่ 7
6. นายกฤษดา จันทร์เต็ม	กรรมการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้าบ้านซีกก้อ หมู่ 7	สมาชิกกลุ่มผู้ใช้น้ำ บ้านซีกก้อ หมู่ 7
7. นายสมพงษ์ ไชยสงค์	ประธานกลุ่มผู้เลี้ยงปลาบ้านหนองนางขวัญ หมู่ 9	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้าสถานีหนองนางขวัญ บ้านหนองนางขวัญหมู่ 9 (สูบน้ำจากแก่งละว้า)
8. นางสาวณภาพรรณ ผิวขม	เกษตรกร , นักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	สมาชิกกลุ่ม/ผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านหนองนางขวัญ (สูบน้ำจากแก่งละว้า)

9. ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

1. ข้อมูลทั่วไป

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง ตั้งอยู่บ้านดอนตู หมู่ที่ 10 ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดขอนแก่น อยู่ห่างจากจังหวัดประมาณ 55 กิโลเมตร อยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอชนบท และมีระยะทางห่างจากอำเภอชนบท ประมาณ 2 กิโลเมตร ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลหนองแวน อำเภอเมืองจัตวาจังหวัดขอนแก่น

ทิศใต้	ติดกับ	ตำบลชนบท	อำเภอชนบท	จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันออก	ติดกับ	ตำบลเมืองเพี้ย	อำเภอบ้านไผ่	จังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดกับ	ตำบลชนบท	อำเภอชนบท	จังหวัดขอนแก่น

จาก <http://chonnabot.khonkaen.doae.go>, สำนักงานเกษตรอำเภอชนบท

องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง ปกครองครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลศรีบุญเรือง (นอกเขตเทศบาลตำบลชนบท) จำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่

หมู่ที่ 5 บ้านท่าม่วง หมู่ที่ 6 บ้านหนองหวาย หมู่ที่ 7 บ้านกุดหลุ่ม หมู่ที่ 8 บ้านวังเวิน หมู่ที่ 9 บ้านดอนตู หมู่ที่ 10 บ้านดอนตูน้อย หมู่ที่ 11 บ้านท่าม่วงน้อย หมู่ที่ 12 บ้านใหม่ศิริไธย

2) ขนาดพื้นที่

ตำบลศรีบุญเรือง มีเนื้อที่ประมาณ 17,508 ไร่ หรือ 28.013 ตารางกิโลเมตร

พื้นที่หนองกองแก้ว มีเนื้อที่ประมาณ 3,753 ไร่ หรือ 6.0048 ตารางกิโลเมตร

3) จำนวนประชากร

หมู่ที่	บ้าน	ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม
5	บ้านท่าม่วง	66	149	134	283
6	บ้านหนองหวาย	29	55	45	100
7	บ้านกุดหลุ่ม	138	258	255	513

8	บ้านวังเวิน	131	217	261	478
9	บ้านดอนตู	208	288	284	572
10	บ้านดอนตูน้อย	261	348	365	713
11	บ้านท่าม่วงน้อย	174	342	350	692
12	บ้านใหม่ศิริไทย์	86	173	158	331
รวม		1,093	1,830	1,852	3,682

ข้อมูลสำนักบริหารการทะเบียน อำเภอชนบท ณ เดือน พฤษภาคม 2563 อบต.ศรีบุญเรือง อ.ชนบท

4) สภาพภูมิประเทศ

ตำบลศรีบุญเรือง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึง มีระดับความสูง 165 เมตรจากระดับน้ำทะเล สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ลาดเอียงลงสู่หนองกองแก้ว

5) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (ระบุจุดเบื้องต้นจากการพูดคุยกลุ่มวันประชุมชี้แจงโครงการและสัมภาษณ์ประวัติศาสตร์การจัดการน้ำ)

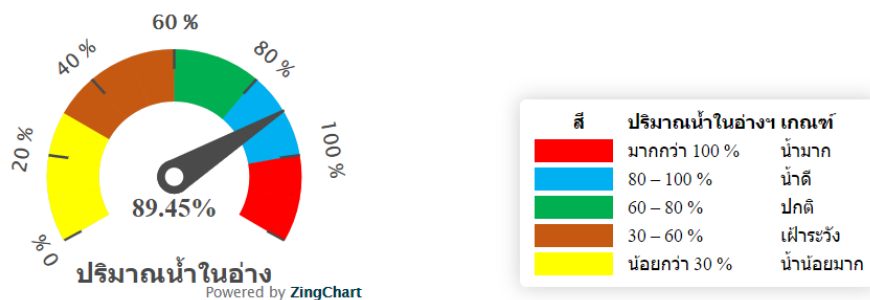

- สัญลักษณ์
- ฝายชอยซิเมนต์, ฝายหินทิ้ง
 - ลำน้ำชี
 - ขอบเขตหนองกองแก้ว
 - ทางระบายน้ำฉุกเฉิน
 - ทางน้ำล้น (spillway)
 -
 - จุดสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า
 - หมู่บ้านในพื้นที่ตำบลศรีบุญเรือง
 - ท่อดูด
- ประตูระบายน้ำ

แผนที่โครงการขุดลอกคลองเชื่อมหนองแก้ว-แก่งละว้า ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

ตำบลศรีบุญเรืองมีหนองกองแก้วที่เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญต่อชุมชน ปัจจุบันพัฒนาเป็นอ่างเก็บน้ำหนองกองแก้ว มีพื้นที่รับน้ำฝน 315 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ 7,437 ไร่ ปริมาณกักเก็บน้ำ 3 ล้านลูกบาศก์เมตร ระยะทางยาว 9 กิโลเมตร โครงการอ่างเก็บน้ำหนองกองแก้ว ขุดลอกคลองเชื่อมหนองกองแก้ว-แก่งละว้า รวมระยะทาง 5,200 เมตร ปริมาณดินขุดกว่า 5 แสน ลูกบาศก์เมตร ตามนโยบายของภาครัฐที่จัดสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะเก็บกักน้ำในหนองไม่ให้ไหลลงแม่น้ำชี ซึ่งต่อไป อาจจะใช้เป็นแหล่งน้ำดิบสำหรับการประปาภายในเขตสุขาภิบาลอำเภอชนบทและในระหว่างที่ยังไม่ได้เปิดดำเนินการโครงการ ประปาราษฎรที่อาศัยอยู่รอบ ๆ หนองสามารถอาศัยใช้น้ำดังกล่าวเพื่อการอุปโภคบริโภคในฤดูแล้ง รวมทั้งพื้นที่เพาะปลูกที่อยู่รอบ ๆ บริเวณหนองกองแก้วอาจชักน้ำจากหนองไปใช้ในการเกษตรโดยสูบ วิด สาด หรือวิธีการอย่างอื่น โดยราษฎรจะต้องช่วยตัวเอง นอกจากนั้นยังใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเลี้ยงสัตว์ของชุมชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียง ความจุน้ำที่ระดับเก็บกัก (รณก.) 13.59 ล้าน ลบ.ม. (100%) ปริมาณน้ำฝนสะสม ตั้งแต่ 1 ม.ค. 2564 ถึงปัจจุบัน 874.5 มม.

<https://swoc6.rid.go.th/reservoir?reservoir=100> : สำนักงานชลประทานที่ 6 , 18 กันยายน 2564

โดยรอบมีลำน้ำชีที่มีจุดเชื่อมต่อเข้ากับหนองกองแก้ว และมีเส้นทางเชื่อมไปยังแก่งละว้า เรียกว่า กุดละว้า เกษตรกรส่วนใหญ่จะอาศัยการใช้น้ำจากลำน้ำชีมีจุดสูบน้ำทั้งหมด 3 สายในการกระจายน้ำ สายแรกโดยมีการพักน้ำที่ลำคลองสายหลัก(บ้านกุดหล่ม ม.7-บ้านดอนตูน้อย ม.10) ไปยังท่อมุดประมาณ 1,500 เมตร บ่อพักและคลองไส้ไก่ตามลำดับ ไปยังบริเวณพื้นที่นาของเกษตรกร คลองสายย่อยสองสาย บริเวณอ่างเก็บน้ำหนองกองแก้วเป็นพื้นที่ลุ่ม น้ำชีไหลเข้ามาบริเวณหนองกองแก้วเต็มแล้วจะระบายออกทางบริเวณหมู่บ้านได้แก่ บ้านกุดหล่ม ม.7,บ้านวังเวิน ม.8, บ้านดอนตู ม.9 และบ้านดอนตูน้อย ม.10 บริเวณบ้านท่าข่อย เป็นทางต่างระดับ

หลังจากการสร้างอ่างเก็บน้ำหนองกองแก้วทิศทางการเปลี่ยนแปลงไปไม่เหมือนก่อนโดยที่น้ำได้ไหลย้อนกลับและดันขึ้นไปบริเวณลำน้ำชีทำให้น้ำขังและทำให้เกิดการน้ำท่วมขังไว้เป็นเวลานานจากเดิมท่วมหนึ่งสัปดาห์ ปัจจุบันท่วมน้ำขังนาน 3-4 เดือน

6) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น) ณ 13 กันยายน 2564

ตำบลศรีบุญเรือง มีพื้นที่ในการทำเกษตร รวมทั้งสิ้น 3,982 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี จำนวน 3,920 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 49 ไร่ อื่นๆ เช่น แดงกวา บวบ ถั่วฝักยาว มะเขือเทศ พริก มีปฏิทินการผลิต ดังนี้

ลักษณะพื้นที่/ประเภท	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ที่นา นาปี นาปรัง									ข้าวนาปี (กข 6)			นาปรัง
พืชผักอายุสั้น (ตามหัวไร่ปลายนาที่อยู่ใกล้กับระบบน้ำเข้าถึง)												
ปศุสัตว์ (ควาย, วัว, หมู, ไก่บ้าน)												
ประมง - จับปลารวมชาติ และเก็บบัว: (ดอก ใหล และเกสร) - เลี้ยงปลา ปลาตะเพียน ปลานิล เป็นต้น												

กิจกรรมทางการเกษตรและอาชีพในตำบลศรีบุญเรืองโดยส่วนใหญ่จะทำการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากสภาพแวดล้อมของชุมชนมีลำน้ำชีที่เกษตรกรสูบน้ำขึ้นมาใช้ในการเกษตร การทำนาปีทำในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงธันวาคม พันธุ์ข้าวที่นิยมนำมาปลูกคือ กข.6, มะลิ105 ส่วนการทำนาปรังช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายน นิยมปลูกคือ กข.10 หรือภาษาชาวบ้านเรียก ข้าวอีขาวหรือสันป่าตอง มีคร้วเรือนที่ทำนาปรังประมาณ 30% จากคร้วเรือนทั้งหมดในพื้นที่ของตำบล การนำน้ำมาใช้ใช้เครื่องสูบน้ำของตัวเองประมาณ 200 คร้วเรือน และมีการปลูกพืชผักอายุสั้น เช่น แตงกวา บวบ ถั่วฝักยาว มะเขือเทศ ระยะเวลา 45 วัน โดยประมาณ ทั้งเก็บไว้รับประทานและขายในและนอกชุมชน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่อยู่ใกล้คลองสามารถสูบน้ำขึ้นมาใช้ได้โดยใช้พลังงานไฟฟ้า

ส่วนในเรื่องการประมงหรือหาปลาจากธรรมชาติจากหนองกองแก้ว ลำน้ำชี ช่วง กันยายน - ธันวาคม เก็บบัวทั้งปี โดยการหาปลาและมีปลามากในช่วงเดือนกันยายนถึงธันวาคม เป็นช่วงฤดูน้ำหลาก (แต่ก็เปลี่ยนแปลงจากอดีตมาก) หาได้น้อย อีกทั้งการเก็บบัว เกสรบัว ฝักบัว สามารถเลี้ยงชีพให้กับผู้ที่มีรายได้น้อยในชุมชน คร้วเรือนบางส่วนมีการเลี้ยงปลาในบ่อ การทำปุ๋ยสัตว์ ชาวบ้านมีการเลี้ยงควาย วัว ไก่ หมู มีการดำเนินการตลอดทั้งปีทำตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันแต่ลดจำนวนลง มีคร้วเรือนที่เลี้ยงวัว 30% และเลี้ยงควายจำนวนหนึ่งไม่มาก อยู่ที่หมู่ 5,9,10,11,12 ซึ่งวัวที่เลี้ยงจะเป็นพันธุ์พื้นเมืองลูกผสม ในการเลี้ยงวัวในปัจจุบันไม่สามารถปล่อยได้ ต้องมีพื้นที่ผูกมัดของตัวเอง หลังจากมีการสร้างอ่างเก็บน้ำหนองกองแก้ว ก็ไม่สามารถมาเลี้ยงวัวในพื้นที่สาธารณะแห่งนี้ได้

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและการคลี่คลายปัญหา
พ.ศ. 2508	<ul style="list-style-type: none"> - พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ “ไม่เอาอาหารไปนาก็ได้ เพราะไปหากินตามนา” - ชาวบ้านมีวิถีชีวิตที่ดี อยู่แบบไม่อดอยาก “บ่เคยอึกเคยอยาก” - “แม่เลี้ยงลูก 9 คนไหว จนใหญ่” - มีการแลกเปลี่ยนผลผลิตทางการเกษตร “ไม่ทำนาก็ได้ กินข้าว เพราะเอาหน่อไม้ไปแลกข้าว” - ใช้ชีวิตอยู่อย่างพอเพียง - มีการใช้อุปกรณ์ทุ่นแรงใช้คันไถวิดน้ำเข้านา 	<ul style="list-style-type: none"> - ดินเป็นดินดีเป็นตะกอนที่มีแร่ธาตุ สารอาหารสูง - แหล่งน้ำมีความหลากหลายในพื้นที่ เช่น กุด ฮอม หนอง ห้วย มีพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ ตั้งอยู่ที่ทิศใต้ของหมู่บ้าน และมีแหล่งน้ำสาธารณะสำคัญได้แก่ หนองเก่า หนองผักชี หนองไผ่ล้อม หนองโศกน้อย หนองโศกใหญ่ มีความอุดมสมบูรณ์ ชาวบ้านใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ - สภาพป่าเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ ต้นไม้ส่วนใหญ่เป็นต้นไม้ยืนต้น มีพันธุ์ไม้ที่หลากหลาย เช่น ต้นทม ต้นเบญจ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำนาปี - ปลุกผักกินเอง - เลี้ยงสัตว์ วัว ควาย - เก็บบัว ทำประมง หาปลา เลี้ยงสัตว์ หากบ หาเหียด หาพินตามป่าในพื้นที่สาธารณะหนองกองแก้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำหลากประมาณ 7 วัน แล้วหายไป 	<ul style="list-style-type: none"> - ชาวบ้านสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์น้ำไหลหลากได้
พ.ศ. 2518	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเวนคืนที่ดิน - มีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ โครงการสร้างอ่างเก็บน้ำหนองกองแก้ว (เพื่อเป็นจุดพักน้ำ) 	<ul style="list-style-type: none"> - พันธุ์ข้าวที่มีสารอาหารที่มีคุณค่าสำคัญและต้านทานโรคสูญเสีย เช่น พันธุ์อีเขียวนอนทุ่ง สันป่าตอง คำฝาย อีเถาะ - ระบบนิเวศน์เปลี่ยนแปลงไป 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำอาชีพรับจ้าง (สำหรับคนที่ปรับตัวได้) - อพยพแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - หลังจากมีการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำหนองกองแก้ว น้ำขังในหมู่บ้าน 4 เดือน ทำให้ป่าในพื้นที่เสื่อมโทรมและหายไป 	<ul style="list-style-type: none"> - รัฐไม่ถามความต้องการของชุมชน ไม่มีการทำประชาพิจารณ์หรือพูดถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น หลังจากการสร้างอ่าง

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำและการ คลี่คลายปัญหา
	<ul style="list-style-type: none"> - กั้นคันดินในพื้นที่ประมาณ 7,200 ไร่ - หากินกับธรรมชาติไม่ได้ - การเลี้ยงสัตว์เปลี่ยนแปลงไป น้ำสัตว์ไปเลี้ยงในพื้นที่ของตนเอง 				<p>เก็บน้ำ มีการให้ข้อมูลทางบวกมากกว่า ทำให้ชาวบ้านมีความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนมากขึ้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทิศทางน้ำมีการเปลี่ยนแปลงไปหลังจากมีการสร้างอ่างเก็บน้ำหนองกองแก้วจากการไหลจากที่สูงลงที่ต่ำเป็นการไหลย้อนกลับ ไปน้ำซีเช่นเดิม ทำให้พื้นที่น้ำขังยาวนาน
พ.ศ. 2521-23	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มเปิดทำการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำหนองกองแก้ว เริ่มจากทำบ้านพัก ที่ทำการ และเริ่มก่อสร้างอ่าง/คันดินในปี 2523-2525 	<p>ชาวบ้านได้รับความเดือดร้อนไม่มีที่อยู่/ที่ทำกิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ไม่สามารถทำกินในที่ทำกินได้ - วัว ควายไปอยู่บริเวณโคกฝั่งชนบท/มัญจาคีรี 	- ทำนาปีไม่ได้ ไม่มีข้าวกิน	หน้าแล้งไม่มีน้ำทำนา	
พ.ศ. 2526	<ul style="list-style-type: none"> - ชลประทานเวนคืนพื้นที่ทำกิน - เริ่มมีการทำนาปรัง 			- น้ำท่วมรุนแรงเป็นเวลา ยาวนาน 3 เดือน	- จากเหตุการณ์น้ำท่วม ทำให้ชาวบ้านมีการปรับตัวโดยการถมดิน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำ และการ คลี่คลายปัญหา
				-น้ำท่วมไม่มีทางไปน้ำท่วมมาจากน้ำชี ห้วยหนองเอียนหนองปักกำ บ้านของชาวพังทลุคตัว ชาวบ้านปรับตัวไม่ทัน	และยกบ้านให้สูงขึ้น เพื่อให้สามารถปรับตัวในการใช้ชีวิต
พ.ศ.2528	ก่อสร้างฝายหินทิ้ง 1 แห่ง บริเวณบ้านวังเงิน หมู่ 8			แก้ปัญหาการขาดน้ำเพื่อ การเกษตรและประปาหมู่บ้าน	การจัดการน้ำ : การทดน้ำชีไว้ให้สามารถสูบน้ำ ด้วยพลังงานไฟฟ้าทำ การ เกษ ตร และ น้ำประปาได้
พ.ศ. 2540	- มีการก่อตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำ ด้วยพลังงานไฟฟ้ากุดหล่ม		-ประโยชน์จากการมีที่สูบน้ำคือได้ปลูกผักและทำ เกษตรผสมผสาน		- ตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำ ด้วยพลังงานไฟฟ้า บริเวณกุดหล่ม มีการตั้ง กลุ่มจากกลุ่มผู้ใช้น้ำมี การสูบ 2 จุด บริเวณ หมู่ 8,12 เป็นเขตพื้นที่นอกเขตชลประทาน สูบน้ำจาก แม่น้ำชี - ในการดูแลเรื่องน้ำทาง อบต.เป็นผู้ที่ดูแล และ ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายค่า ไฟฟ้า 60% ชาวบ้าน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำและการ คลี่คลายปัญหา
					จ่าย40% และอบต.ช่วย ซ่อมบำรุง
พ.ศ 2545	- น้ำท่วมรุนแรง ซึ่งเป็นเวลา ยาวนานถึง 4 เดือน	- ป่าธรรมชาติเริ่มหายไป มีวัชพืช เข้ามาแทนที่	- มีการเลี้ยงสัตว์ในที่ดิน ตนเอง และเก็บบัวจาก หนองกองแก้วขาย - มีการขายวัว เปลี่ยนที่ เลี้ยงวัว - มีการทำนาปรังช่วงแล้ง - มีการปรับเปลี่ยนไป ประกอบอาชีพรับจ้างเพิ่ม มากขึ้น	น้ำท่วมรุนแรงเป็นเวลา ยาวนาน 4 เดือนปีเว้น สองปี	- ชาวบ้านมีการรวมตัว กันทั้ง 8 หมู่ เข้ามา ต่อรองกับรัฐสะท้อน ปัญหาในชุมชนและการ วางแผนในการกระจาย น้ำ หน่วยงานในระดับ ท้องถิ่นเริ่มให้ความสำคัญ และให้ความสำคัญ
พ.ศ 2556- ปัจจุบัน	- ชาวบ้านทำนาปี ใช้น้ำจาก พลังงานไฟฟ้าลุ่มน้ำชี - ใช้ ปุ๋ย เคมี ในการ ทำ การเกษตร - มีการช่วงชิงน้ำกันในการทำ นา -ปี 58 มีโครงการขุดลอกคลอง เชื่อมหนองกองแก้ว-แก่งละว้า ที่ ต.ศรีบุญเรือง อ.ชนบท จ. ขอนแก่น เพื่อการจัดการแก้ไข		- ปลุกข้าวนาปรังไว้ขายใน ชุมชนสูงสุดไม่เกิน 2ไร่/ ครอบครั้ว - ชาวบ้านปลูกผักไว้กิน และขาย เช่น ถั่ว มะเขือ แตงกวา ถั่วฝักยาว โดย พลังงานไฟฟ้าใช้น้ำจาก แม่น้ำชี	- พื้นที่ นาปีเลี้ยงน้ำท่วม ในช่วงเดือนกันยายน-ธันวาคม - ไม่สามารถทำนาปรังได้ เนื่องจากพื้นที่แห้งแล้งไม่มีน้ำ บริเวณนาโคก หมู่ 9 และหมู่ 10	- มีการรวมพลังในชุมชน ร่วมกันวางแผนในการ แก้ไขปัญหาทั้งตำบล - ใช้ ความรู้ และภูมิ ปัญญาท้องถิ่นในการ วางแผน จัด การ น้ำ ร่วมกับเครือข่ายลุ่มน้ำชี แก่งละว้าและมูลนิธิ อุทกพัฒนา - ปี 58ในการทำทดลอง เชื่อมเป็นการที่ทำให้

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำและการ คลี่คลายปัญหา
	ปัญหาอุทกภัย และปัญหาภัยแล้งที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี				ไหลไปได้อย่างสะดวกและทั่วถึง ลดการท่วมของน้ำ
พ.ศ.2563	ก่อสร้างฝายซอยซีเมนต์เพื่อทดน้ำซีไ้ใช้ประโยชน์จำนวน 2 แห่งที่บ้าน....หมู่ 7 และบ้าน.....หมู่ 11			ด้วยน้ำซีมีความเชี่ยว ทำให้เกิดการเซาะตลิ่งสองฝั่ง ทำให้ฝายกั้นน้ำซีต้องพังชำรุด ฝายเริ่มทรุดตัว พังทลาย	การออกแบบการก่อสร้างฝายกั้นน้ำซีต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับระบบนิเวศน์ของแหล่งน้ำ
พ.ศ. 2563-2564	ก่อสร้างระบบสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ (โซลาร์เซลล์) -สนับสนุนโดย มูลนิธิปิดทองหลังพระ จำนวน 5 จุด ที่(บ้านดอนหวาย หมู่ 6 บ้านกุดหล่ม หมู่ 7 , บ้านดอนตู หมู่ 9 และบ้านท่าม่วงน้อย หมู่ 11) -สนับสนุนโดยธนาคารกรุงเทพฯ 4 จุด :บ้านกุดหล่ม หมู่ 7 (จำนวน 2 จุด) บ้านดอนตู หมู่ 9 และบ้านท่าม่วงน้อย หมู่ 11		สำหรับปลูกพืชผักสวนครัว		

3. องค์ประกอบของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายวิรัตน์ วัฒนสุข	ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลศรีบุญเรือง, อติตรองนายก องค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง บ้านหนองหวาย หมู่ 6	กลุ่มผู้ใช้น้ำบ้านหนองหวาย หมู่ 7
2. นายอุทร กองเกิด	ผู้นำชุมชน บ้านหนองหวาย หมู่ 6	กลุ่มผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน
3. นายประดิษฐ์ ทองรัก	ผู้นำชุมชน บ้านดอนคู หมู่ 9	กลุ่มผู้ใช้น้ำพลังงานแสงอาทิตย์
4. นายอัมพร อ้อมนอก	เกษตรกร บ้านดอนคู หมู่ 9	กลุ่มผู้ใช้น้ำพลังงานแสงอาทิตย์
5. นายสุชาติ พรหมดี	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง บ้านดอนคูน้อย หมู่ 10	กลุ่มผู้ใช้น้ำพลังงานแสงอาทิตย์
6. นางผ่องศรี บุตรลี	เกษตรกร บ้านดอนคูน้อย หมู่ 10	กลุ่มผู้ใช้น้ำพลังงานแสงอาทิตย์
7. นายเฉลียว ชาวนา	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง บ้านท่าม่วงน้อย หมู่ 11	กรรมการผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน
8. นางสาวจิตนา บุตรี	เกษตรกร บ้านท่าม่วงน้อย หมู่ 11	กลุ่มผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน
9. นายวันดี ศรีพุทธา	เกษตรกร บ้านกุดหล่ม หมู่ 7	กลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้า และกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน
10. นายสุมิตร ทองกาฮี	เกษตรกร บ้านกุดหล่ม หมู่ 7	กลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้า และกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน
11. นางทองเพชร กามโล	เกษตรกร บ้านใหม่ศิริไทย์ หมู่ 12	กลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้า
12. นางสมบัติ เถาทิพย์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านใหม่ศิริไทย์ หมู่ 12	กลุ่มผู้ใช้น้ำสูบน้ำด้วยพลังไฟฟ้า
13. นายพงศ์ศักดิ์ ชลชี	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลศรีบุญเรือง บ้านท่าม่วง หมู่ 5	กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน
14. นายสิงห์ทอง เสคำพัน	เกษตรกร บ้านท่าม่วง หมู่ 5	กรรมการกลุ่มผู้ใช้น้ำประปาหมู่บ้าน
15. นางสาวฐานิตา กิ่งก้อน	เกษตรกร บ้านวังเวิน หมู่ 8	กลุ่มผู้ใช้น้ำการเกษตร
16. นางสาวพรรณิ บัวหนอง	เกษตรกร บ้านวังเวิน หมู่ 8	กลุ่มผู้ใช้น้ำการเกษตร

10. ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

ด้านกายภาพ

ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลยางสว่าง จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เมื่อวันที่ 14 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2542 ตั้งอยู่บริเวณส่วนหนึ่งของที่สาธารณะโคกอีเมิม มีเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ ตั้งอยู่ด้านทิศตะวันออกของอำเภอรัตนบุรีเป็นระยะทาง 15 กิโลเมตร เดิมเป็นที่ตั้งของสภาตำบลยางสว่าง ปัจจุบันมีอาคารทำการ 1 หลัง ห้องประชุมสภา 1 หลัง ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี 1 หลัง ที่จอดรถ 1 หลัง ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 2 หลัง มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยางสว่าง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก ด้านตรงข้าม(ทิศเหนือ)เป็นพื้นที่สาธารณะของโรงเรียนบ้านยาง

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลคอนแตร
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลเบิด
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลอีเซ อ.โพธิ์ศรีสุวรรณ จ. ศรีสะเกษ
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลธาตุ

1.1 ลักษณะภูมิประเทศ

ตำบลยางสว่างมีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูก ดินมีลักษณะร่วนปนทรายด้านทิศตะวันออกมีป่าดงโพนทรายครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตรของราษฎร ม.3, ม.4, ม.6, ม.10 และมีแนวป่าเชื่อมมาทางทิศเหนือคือป่าดงแดง,ป่าดงอึ่ง ครอบคลุมพื้นที่ทางการเกษตรของราษฎร ม.2, ม.8, ม.11 โดยมีลำห้วยทับทันไหลเชื่อมกับแม่น้ำมูลเป็นแนวกันเขตพื้นที่ตำบลยางสว่างกับบ้านหนองฮู ตำบลอีเซ อำเภอปอ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ ตำบลยางสว่างมีเนื้อที่ประมาณ 15,992 ไร่ หรือ 25.52 ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่นาประมาณ 9,054 ไร่

1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมมี 3 ฤดู คือ

- ★ ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ มีนาคม - พฤษภาคม
- ★ ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ มิถุนายน - ตุลาคม
- ★ ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ พฤศจิกายน - กุมภาพันธ์

1.3 ลักษณะของดิน

ดินเป็นดินร่วนปนทราย

1.4 ลักษณะของแหล่งน้ำ

❖ ของแหล่งน้ำธรรมชาติ

1) บ่อน้ำตื้น	จำนวน	11	แห่ง
2) สระน้ำ/หนองน้ำ	จำนวน	4	แห่ง

3) แม่น้ำลำคลอง	จำนวน	3	แห่ง
รวม	จำนวน	18	แห่ง

❖ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

1) บ่อน้ำบาดาล	จำนวน	15	แห่ง
รวม	จำนวน	15	แห่ง

1.5 ลักษณะของไม้และป่าไม้

ป่าดงโพนทรายป่าดงแดงป่าดงอีง

อาณาเขตการปกครอง

แบ่งเขตการปกครอง เป็น 1 เขต 11 หมู่บ้าน ดังนี้

ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ ที่	ผู้ปกครอง
1	บ้านยาง	1	นายสุขมี ช่วยตะคุ
2	บ้านนางเข้ม	2	นายเฉลิมชัย ลาเลิศ
3	บ้าน แก่นท้าว- ดงดั่ง	3	นายบุญนำ ทิงาม
4	บ้านกล้วย	4	นายสมถวิล โสภาพ (กำนัน)
5	บ้านน้อยพัฒนา	5	นายบุญเลิศ ศรีจันทร์
6	บ้านยางเตี้ย	6	นายทองอินทร์ อุดม
7	บ้านชะยูง	7	นายสุรเกียรติ พันธ์งาม
8	บ้านโนนสังข์	8	นายอนุกร พุดตินอก
9	บ้านหนองตาด	9	นายยอด นันทพันธ์
10	บ้านศาลา	10	นางบุญจันทร์ บุตรวงศ์
11	บ้านหนองบัวศรีสว่าง	11	นายสุรียา พักตร์ใส
รวม		11	

องค์การบริหารส่วนตำบลยางสว่าง มีประชากรทั้งสิ้น 4,855 คนชาย จำนวน 2,405 คนหญิงจำนวน 2,450 คน ประชากรแยกเป็นช่วงอายุได้ดังนี้

ที่	ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ ที่	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร		
				ชาย(คน)	หญิง(คน)	รวม(คน)
1	บ้านยาง	1	159	366	382	748
2	บ้านนางเข้ม	2	129	291	285	576
3	บ้าน แก่นท้าว- ดงดั่ง	3	66	131	146	277

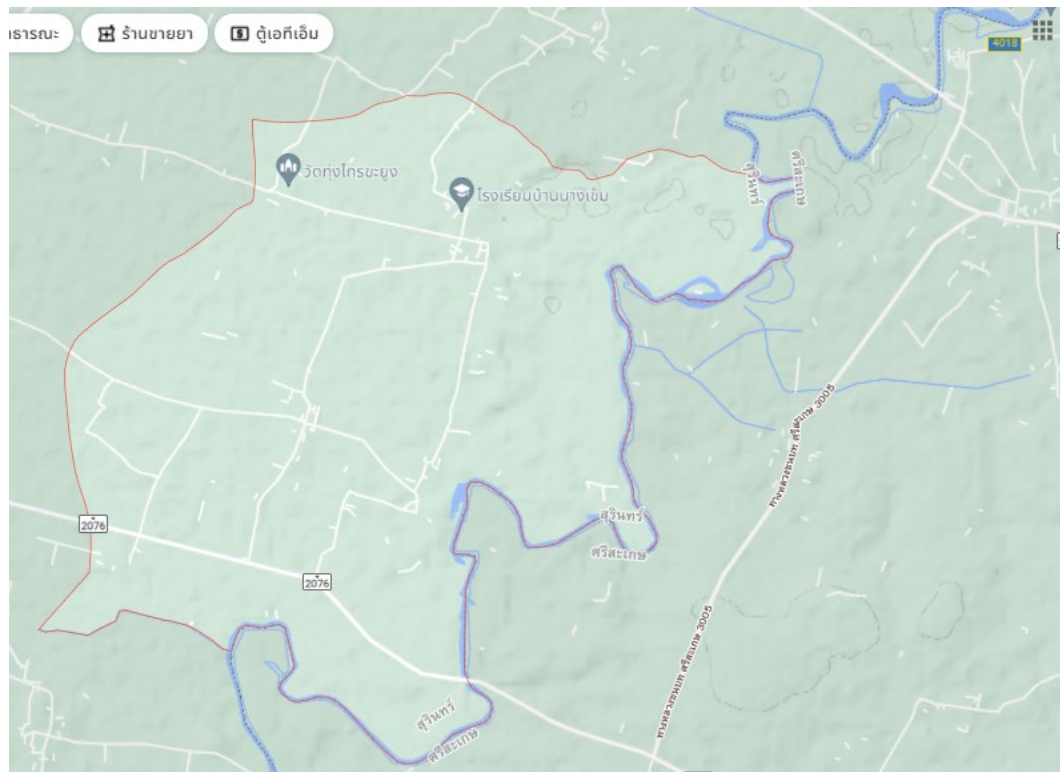
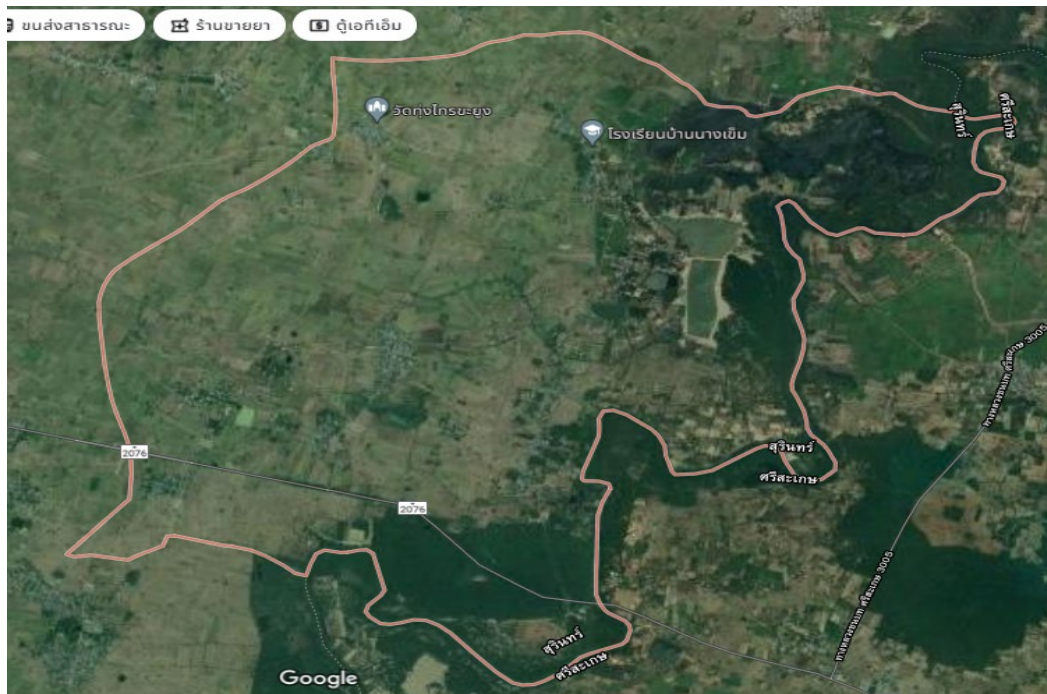
4	บ้านกล้วย	4	115	293	278	571
5	บ้านน้อยพัฒนา	5	68	142	160	302
6	บ้านยางเตี้ย	6	77	190	188	378
7	บ้านชะยูง	7	156	423	419	842
8	บ้านโนนสังข์	8	57	144	133	277
9	บ้านหนองตาด	9	75	188	190	378
10	บ้านศาลา	10	52	102	129	231
11	บ้านหนองบัวศรีสว่าง	11	62	135	140	275
รวม			1,016	2,405	2,450	4,855

ข้อมูลด้านการเกษตร

ที่	ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	ประเภทของการทำการเกษตร				
		ทำนา				
		จำนวน (ครัวเรือน/ไร่)		ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ต้นทุน การผลิตเฉลี่ย (บาท/ไร่)	ราคาขาย โดยเฉลี่ย (บาท/ไร่)
		ในเขต ชลประทาน	นอกเขตชลประทาน			
1	บ้านยาง	-	353	1,000	20,000	15
2	บ้านนางเข้ม	-	256	1,000	20,000	15
3	บ้าน แก่นท้าว- ดงตั้ง	-	176	1,000	20,000	15
4	บ้านกล้วย	-	282	1,000	20,000	15
5	บ้านน้อยพัฒนา	-	138	1,000	20,000	15
6	บ้านยางเตี้ย	-	139	1,000	20,000	15
7	บ้านชะยูง	-	259	1,000	20,000	15
8	บ้านโนนสังข์	-	140	1,000	20,000	15
9	บ้านหนองตาด	-	119	1,000	20,000	15
10	บ้านศาลา	-	108	1,000	20,000	15
11	บ้านหนองบัวศรีสว่าง	-	123	1,000	20,000	15
รวม		-	2,093	1,000	20,000	15

จากตาราง ข้อมูลด้านการเกษตรตำบลยางสว่าง มีจำนวนครัวเรือนที่ทำการเกษตร คือ ทำนาทั้งสิ้น 1,016 ครัวเรือน ผลผลิตการเกษตรเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 1,000 กิโลกรัมต่อไร่ ต้นทุนการผลิตการเกษตรอยู่ที่ประมาณ 20,000 บาทต่อไร่ และราคาขายโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 15 บาทต่อไร่

สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวม

ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)

ตำบลยางสว่าง มีพื้นที่ในการทำการเกษตร 13,602 ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่นาประมาณ 11,288 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 78 ไร่ และยางพารา จำนวน 19 ไร่

เดือน/ อาชีพ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ค.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ทำนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มัน สำปะหลัง	✓	✓	✓	✓	✓							✓
ประมง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ปศุสัตว์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

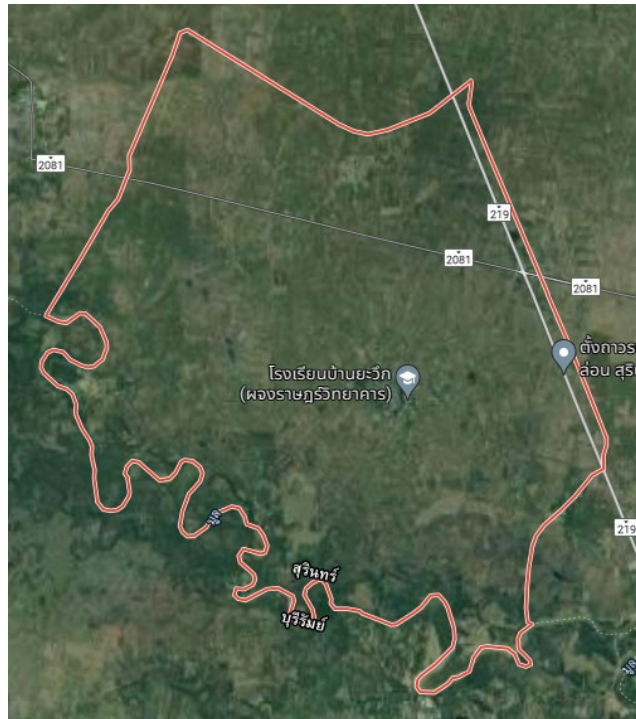
ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
นายสิทธิพร โพธิ์ชัย	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	ผู้ประสานงานตำบล
นางนารี ประโคนชัย	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ
นายถีน อุ่นทรัพย์	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ
นายพิกุล พรหมบุตร	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ
นางทองมา เกตศิริ	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ

11. ตำบลยะวีก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

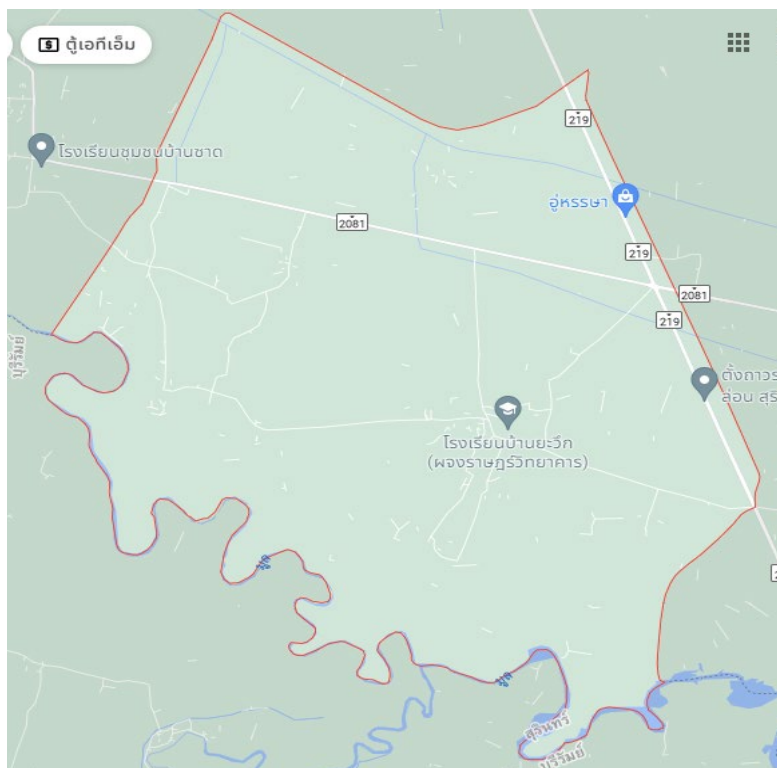
1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

- ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง 10 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านยะวีก หมู่ที่ 2 บ้านขี้ตุน หมู่ที่ 3 บ้านยางม่วง หมู่ที่ 4 บ้านยางน้ำอ้อม หมู่ที่ 5 บ้านโคกเพชร หมู่ที่ 6 บ้านโนนจาน หมู่ที่ 7 บ้านขี้เหล็ก หมู่ที่ 8 บ้านจิว หมู่ที่ 9 บ้านแสนสุข หมู่ที่ 10 บ้านโพธิ์งาม
- ขนาดพื้นที่ 25 ตารางกิโลเมตร

- 3) จำนวนประชากร 7,660 คน ชาย 3,827 คน หญิง 3,833 คน รวมทั้งสิ้น 1,848 ครัวเรือน
- 4) สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวม

แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน

2.ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน

ตำบลยะวีก มีพื้นที่ในการทำเกษตร รวมทั้งสิ้น 26,395 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี จำนวน 25,690 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 57 ไร่ และอ้อยโรงงาน จำนวน 19 ไร่ มีปฏิทินการผลิต ดังนี้

เดือน/ อาชีพ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ค.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ทำนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มัน สำปะหลัง	✓	✓	✓	✓	✓							✓
ประมง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ปศุสัตว์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

3.องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายสมใจ ศิริวรรณ	แกนนำชุมชน/กรรมการน้ำชุมชน	ผู้ประสานงานตำบล
2. นายวีระ เลิศยะโส	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ
3. นายฉลาดเหล็ก คำเปล่ง	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ
4. นายประดิษฐ์ เกตุไธสง	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ
5. นายเอราวัณ สัจจันเหนือ	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ
6. นายถวิล บุญศิริ	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ
7. นายประสาธ ทาบัญญัติ	กรรมการน้ำชุมชน	กรรมการ

12. ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ในอดีต ตำบลหนองไม้แก่นจะมีป่าไม้เนื้อแข็งจำนวนมาก ต่อมาประชาชนพากันมาจับจองพื้นที่เพื่อประกอบอาชีพ โดยมีแหล่งน้ำเป็นหนองกว้าง จะมีต้นไม้ขนาดใหญ่ล้มพาดอยู่ลักษณะขอนไม้เหลือแต่เพียงเนื้อในของไม้ คือ แก่นไม้ที่แข็งนั่นเอง ประชาชนจึงเรียกว่า “หนองไม้แก่น” แต่ในปัจจุบันแหล่งน้ำนี้ไม่มีน้ำเหลืออยู่แล้ว

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แก่น ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองไม้แก่น เลขที่ 49 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ห่างทิศใต้ของอำเภอแปลงยาว ระยะทางห่างจากอำเภอแปลงยาวประมาณ 12 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวม 94.59 ตารางกิโลเมตร หรือ 59,118.75 ไร่

2) ขนาดพื้นที่

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลหนองไม้แก่น เป็นที่ราบลูกคลื่น มีความสูงของภูมิประเทศสูงกว่าระดับน้ำทะเลระหว่าง 20-70 เมตร พื้นดินเป็นดินทรายและดินลูกรัง พื้นที่ตำบลหนองไม้แก่นมีเนื้อที่รวม 94.59 ตารางกิโลเมตร หรือ 59,121 ไร่ (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แก่น, 2564) ขนาดพื้นที่ทั้ง 12 หมู่บ้าน ดังนี้

พื้นที่	เนื้อที่ (ตารางกิโลเมตร)	เนื้อที่ (ไร่)
หมู่ที่ 1 หนองปลาไหล	6.86	4,290
หมู่ที่ 2 หนองสร้อยดิ่ง	10.16	6,350
หมู่ที่ 3 ไทรทอง	7.92	4,950
หมู่ที่ 4 ปักนทรี	6.96	4,350
หมู่ที่ 5 เขาสะท้อน	6.32	3,950
หมู่ที่ 6 โกรกแก้ววงพระจันทร์	6.16	3,850
หมู่ที่ 7 หนองน้ำขาว	6.91	4,320
หมู่ที่ 8 หลุมมะขาม	7.87	4,920
หมู่ที่ 9 ห้าแยก	7.70	4,810
หมู่ที่ 10 เขาสะท้อนบน	8.38	5,240
หมู่ที่ 11 หนองไทรบน	7.68	4,910
หมู่ที่ 12 หนองสร้อยดิ่งบน	11.49	7,181
ยอดรวมทั้งหมด	94.59	59,121

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไม้แก่น, 2564

3) จำนวนประชากร

ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา มีครัวเรือนจำนวน 2,419 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 7,460 คน เป็นเพศชาย 3,682 คน เพศหญิง 3,778 คน (ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2564) (สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง, 2564) แยกจำนวนประชากรรายหมู่บ้าน ดังนี้

พื้นที่	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
หมู่ที่ 1 หนองปลาไหล	420	458	878	254
หมู่ที่ 2 หนองสร้อยดิ่ง	437	418	855	325
หมู่ที่ 3 ไทรทอง	360	389	749	261
หมู่ที่ 4 ปักนทรี	236	235	471	162
หมู่ที่ 5 เขาสะท้อน	169	211	380	154
หมู่ที่ 6 โกรกแก้ววงพระจันทร์	387	417	804	215
หมู่ที่ 7 หนองน้ำขาว	241	229	470	167
หมู่ที่ 8 หลุมมะขาม	254	275	529	137
หมู่ที่ 9 ห้าแยก	178	186	364	106
หมู่ที่ 10 เขาสะท้อนบน	284	258	542	183
หมู่ที่ 11 หนองไทรบน	256	245	501	142
หมู่ที่ 12 หนองสร้อยดิ่งบน	460	457	917	313
ยอดรวมทั้งหมด	3,682	3,778	7,460	2,419

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2564

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2564

4) สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวม

ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ ดังนี้

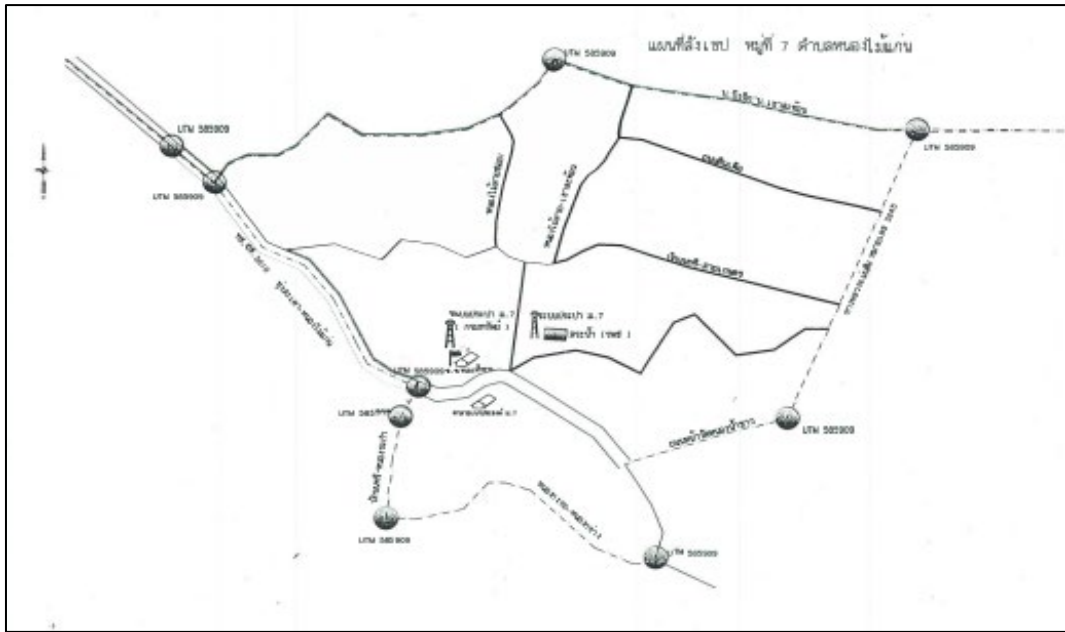
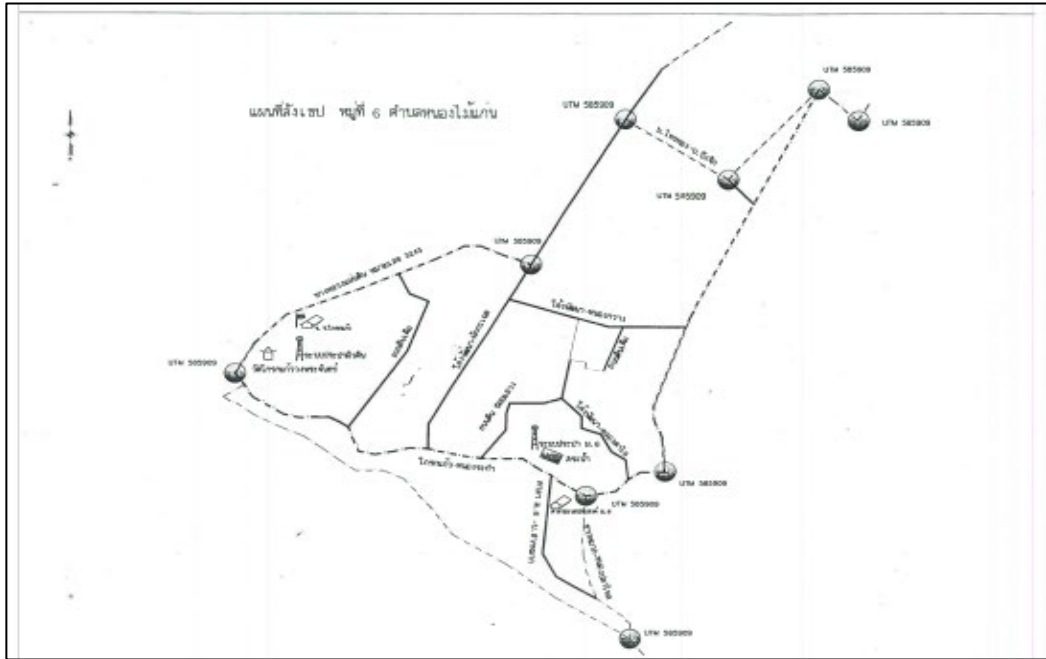
ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลวังเย็นหมู่ที่ 10,11 อำเภอแปลงยาวและอำเภอสนามชัยเขต

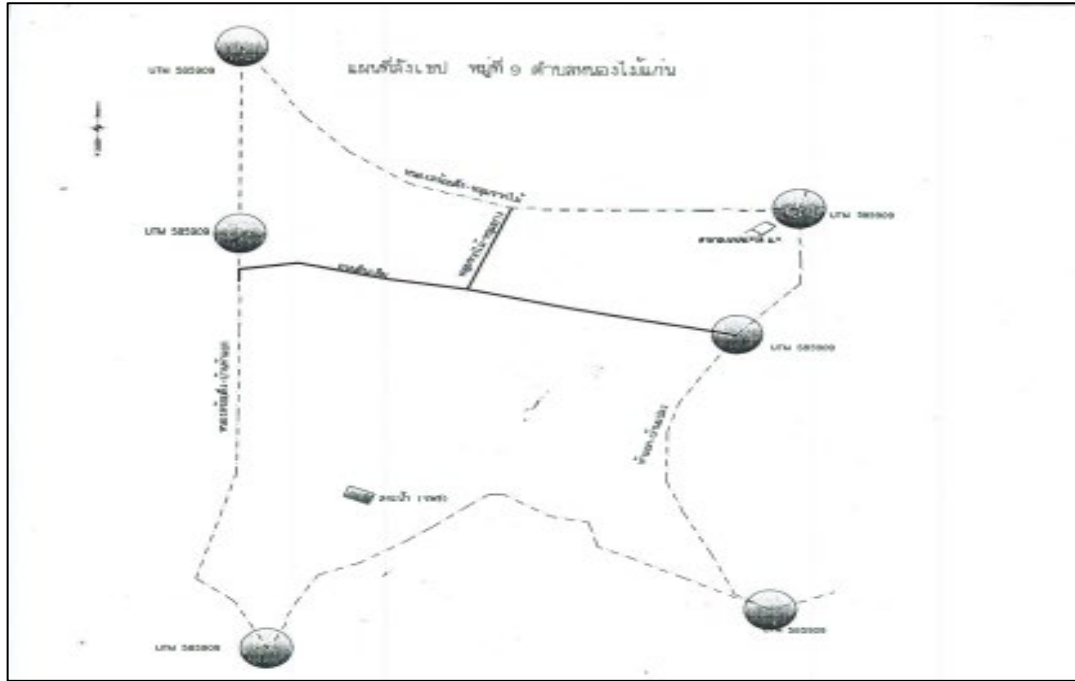
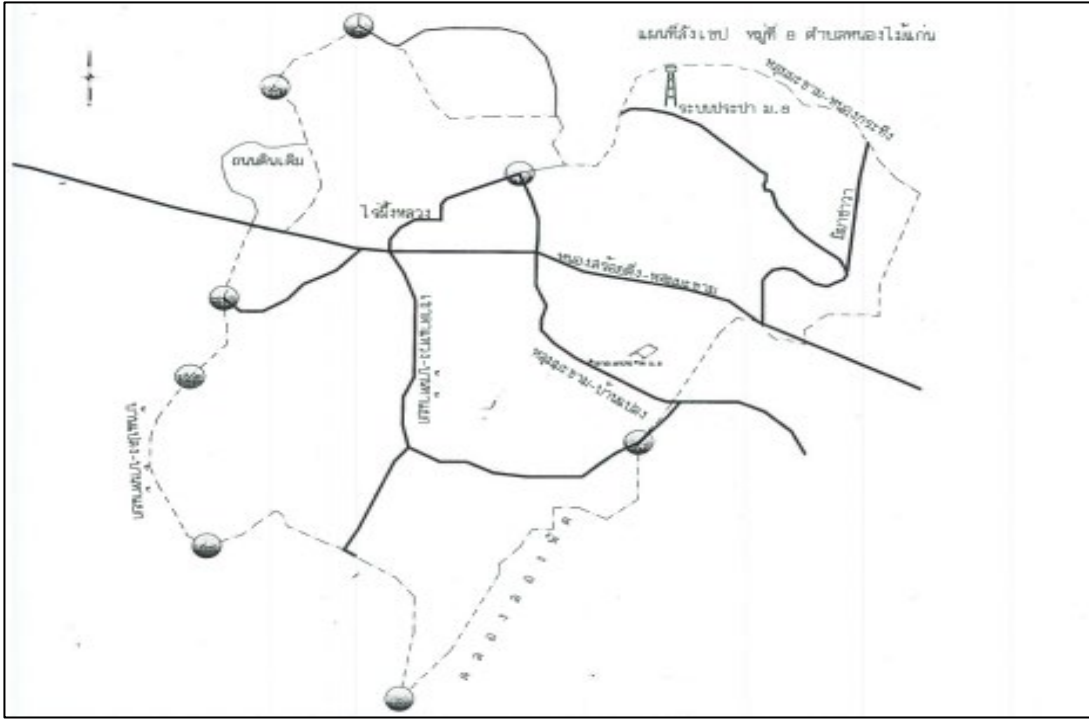
ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลเกาะจันทร์ อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

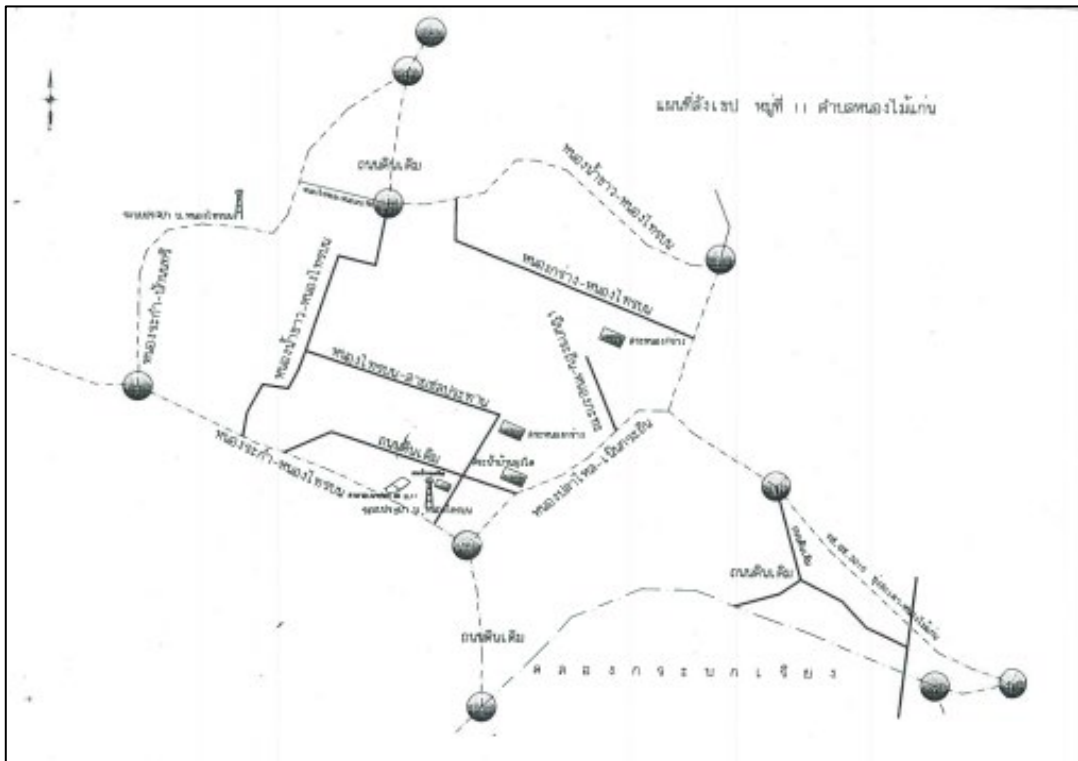
ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลคลองตะเกรา อำเภอท่าตะเกียบ

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี

5) ข้อมูลพื้นที่การเกษตร

ตำบลหนองไม้แก่น มีพื้นที่ทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 28,224 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 409 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 52 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 2,048 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 205 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 3,358 ไร่ และยางพารา จำนวน 13,444 ไร่

2. องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายกิตติพงษ์ เลิศวิทยาประดิษฐ์	กำนันต.หนองไม้แก่น ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5	กรรมการ
2. นายวินัย สุวรรณไตร	ปราชญ์ชุมชน (วนเกษตร)	กรรมการ
3. นายวรพจน์ นากวิสาร์ย	ตัวแทนชุมชนหมู่ที่ 3	กรรมการ
4. นายถาวร สุวรรณไตร	ตัวแทนชุมชนหมู่ที่ 8	กรรมการ
5. นายสัมฤทธิ์ ศรีอำ	ตัวแทนชุมชนหมู่ที่ 3	กรรมการ

13. ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

1) ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

- 1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนมชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 23 หมู่บ้าน ดังนี้

เขตการปกครอง	
หมู่ที่ 1	ท่ากระดาน
หมู่ที่ 2	ท่าเลียบ
หมู่ที่ 3	นา
หมู่ที่ 4	นาโพธิ์
หมู่ที่ 5	กระบกเดี่ยว
หมู่ที่ 6	วังสอ
หมู่ที่ 7	หินแร่
หมู่ที่ 8	ชำปางาม
หมู่ที่ 9	สูงเจริญ
หมู่ที่ 10	โปรงเกตุ
หมู่ที่ 11	ทุ่งสอหงษา
หมู่ที่ 12	โปรงเจริญ
หมู่ที่ 13	เขาผานาง
หมู่ที่ 14	แสงทอง
หมู่ที่ 15	นายาว
หมู่ที่ 16	นาอิสาน
หมู่ที่ 17	หนองตานาค
หมู่ที่ 18	ทุ่งเหียง
หมู่ที่ 19	นางาม
หมู่ที่ 20	หนองกระทิง
หมู่ที่ 21	คลองเตย
หมู่ที่ 22	หินแร่เก่า
หมู่ที่ 23	หนองยางใหม่

อาชีพ

ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมประมาณ 85 % ส่วนที่เหลือ 15 % อาชีพรับจ้าง

2) ขนาดพื้นที่

ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา มีเนื้อที่ประมาณ 483 ตารางกิโลเมตร หรือ 301,875 ไร่

3) จำนวนประชากร

ประชากรใน ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวนครัวเรือน 9,538 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรรวมทั้งสิ้น 31,208 คน เป็นชาย 15,599 คน และหญิง 15,609 คน (ข้อมูล ณ เดือน ส.ค. 2564) ดังจำนวนประชากรและครัวเรือนในตำบลพลวงทอง แยกตามหมู่บ้าน ดังนี้

พื้นที่	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
หมู่ที่ 1 ท่ากระดาน	519	497	1,016	380
หมู่ที่ 2 ท่าเลียบ	1,083	1,084	2,167	605
หมู่ที่ 3 นา	587	574	1,161	375
หมู่ที่ 4 นาโพธิ์	674	732	1,406	461
หมู่ที่ 5 กระบกเตี้ย	445	480	925	299
หมู่ที่ 6 วังสอ	333	305	638	237
หมู่ที่ 7 หินแร่	861	902	1,763	506
หมู่ที่ 8 ซ้ำป่างาม	838	900	1,738	596
หมู่ที่ 9 สูงเจริญ	542	556	1,098	390
หมู่ที่ 10 โปรงเกตุ	450	421	871	349
หมู่ที่ 11 ทุ่งสอหงษา	822	862	1,684	469
หมู่ที่ 12 โปรงเจริญ	983	908	1,891	540
หมู่ที่ 13 เขาคานาง	209	209	418	129
หมู่ที่ 14 แสงทอง	426	437	863	264
หมู่ที่ 15 นายาว	2,149	2,125	4,274	1,188
หมู่ที่ 16 นาอีสาน	467	478	945	325
หมู่ที่ 17 หนองตานาค	279	267	546	175
หมู่ที่ 18 ทุ่งเหยียง	786	753	1,539	434
หมู่ที่ 19 นางาม	1,166	1,142	2,308	663
หมู่ที่ 20 หนองกระทิง	482	458	940	270
หมู่ที่ 21 คลองเตย	486	475	961	302
หมู่ที่ 22 หินแร่เก่า	523	549	1,072	296
หมู่ที่ 23 หนองยางใหม่	489	495	984	285
ยอดรวมทั้งหมด	15,599	15,609	31,208	9,538

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2564

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2564

4) ข้อมูลพื้นที่การเกษตร
 ตำบลท่ากระดาน มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 86,061 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 20,031 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 220 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 18,284 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 747 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 8,454 ไร่ และยางพารา จำนวน 22,158 ไร่

2) องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. ว่าที่ร้อยเอกวัชรชัย โฉมอินทร์	ปลัด อบต.ท่ากระดาน	กรรมการ
2. นายสาธิต ฤทธิสนธิ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 23	กรรมการ
3. นายวิทยา แว่นสอน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13	กรรมการ
4. นายพจนีย์ จิตสำราญ	สารวัตรกำนัน	กรรมการ
5. นายกิจเจริญ บุญรอด	ผู้ประสานงานพื้นที่	กรรมการ

14. ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ประวัติของชุมชนตำบลพลวงทอง

พลวงทองเป็นนามของตำบลเล็กๆ หนึ่งในอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี นามนี้ถูกตั้งขึ้นเพราะเป็นบริเวณที่มีแร่พลวง และการพบแร่พลวงทองปะปนอยู่ด้วย และเพื่อความสอดคล้องกับชื่อตำบลอื่นๆ ในเขตการปกครองอำเภอบ่อทอง ซึ่งตำบลที่ตั้งขึ้นก่อนหน้านี้นี้จะมีคำว่า “ทอง” หรือ “สุวรรณ” ชุมชนตำบลพลวงทอง เดิมอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าคลองตะเคียน ต่อมาใน พ.ศ. 2542 ได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินป่าเสื่อมโทรมในป่าสงวนแห่งชาติป่าคลองตะเคียนให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน ชุมชนตำบลพลวงทองจึงมีป่า เขา และน้ำตก ที่สวยงามงดงามตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นสถานที่ซึ่งนักนิยมธรรมชาติ นักนิยมไพร ผู้ทรงศีล พากันตัดสินใจเข้าไปแสวงหาความสงบ และเข้าไปชมธรรมชาติ ซึ่งหลายคนเมื่อได้สัมผัสความเป็นจริงอันงดงามของถ้ำ และเขา แล้วต่างยอมรับว่ามีความงดงามสมกับเป็นที่เลื่องลือ

บ้านคลองตาเพชรเป็นจุดเริ่มต้นของการตั้งถิ่นฐานชุมชนตำบลพลวงทอง มีประชากรย้ายเข้าไปทำกินและอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกิดการตั้งถิ่นฐานชุมชนบ้านขึ้นในเวลาไล่เลี่ยกันหลายชุมชนกระจายไปทั่วพื้นที่ ได้แก่ บ้านเขาชะอางค์ บ้านเขาห้ายอด บ้านหลุมมะนาว บ้านเขาพริกบ้านอ่างผักหนาม เป็นต้น จนกระทั่ง พ.ศ. 2537 กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ตั้งและกำหนดเขตตำบลในท้องที่อำเภอบ่อทอง ประกาศ ณ วันที่ 5 พฤษภาคม 2557 มีผลให้มี “ตำบลพลวงทอง” ตั้งแต่วันที่ 20 พฤษภาคม 2557 เป็นต้นไป โดยแยกพื้นที่หมู่ 3 หมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 และหมู่ที่ 10 ตำบลบ่อทอง ไปเป็นหมู่ที่ 1-5 ตำบลพลวงทอง โดยนายอำนวย ชื่นปรกรณ์ เป็นกำนันคนแรกของตำบล ดำรงตำแหน่งระหว่าง พ.ศ. 2537-2540

เนื่องจากตำบลพลวงทองมีพื้นที่กว้างใหญ่ การคมนาคมไม่สะดวก ทำให้ทางหน่วยงานราชการดูแลไม่ทั่วถึง จึงได้ทำการแยกหมู่บ้านเพิ่มขึ้นอีก คือ ม. 6 บ้านอ่างผักหนาม ซึ่งแยกมาจาก ม. 5 บ้านเขาพริก ในปี พ.ศ. 2542 ต่อมาในปี 2546 แยกหมู่บ้านเพิ่มขึ้นอีก 1 หมู่บ้าน คือ ม. 7 บ้านหลุมมะนาว จาก ม. 4 บ้านเขาใหญ่ ปัจจุบันตำบลพลวงทองมีหมู่บ้านทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเขาห้ายอด หมู่ที่ 2 บ้านเขาชะอางค์ หมู่ที่ 3 บ้านคลองตาเพชร หมู่ที่ 4 บ้านเขาใหญ่ หมู่ที่ 5 บ้านเขาพริก หมู่ที่ 6 บ้านอ่างผักหนาม และหมู่ที่ 7 บ้านหลุมมะนาว

ที่ตั้งและอาณาเขต/ภูมิประเทศ/ภูมิอากาศ

ตำบลพลวงทอง ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 5 ลิปดาเหนือ ถึง 13 องศา 20 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 องศา 20 ลิปดาตะวันออก ถึง 101 องศา 40 ลิปดาตะวันออก เป็นตำบลที่อยู่ชายขอบทางทิศตะวันออกของจังหวัดชลบุรี อยู่ในพื้นที่โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ 5 จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงมีอาณาเขต ติดต่อกับจังหวัดอื่น ๆ ถึง 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดระยอง เป็นตำบลที่มีความสำคัญในฐานะมีพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งมีอยู่เพียงเล็กน้อยในจังหวัดชลบุรี และมีธรรมชาติที่สวยงาม อีกทั้งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของจังหวัดระยองอีกด้วย มีระยะห่างจากศาลากลางจังหวัดชลบุรี ประมาณ 90 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 215 ตารางกิโลเมตร หรือ 134,375 ไร่ มากเทียบเท่าอำเภอบางอำเภอในจังหวัดชลบุรี

ตำบลพลวงทอง เป็นตำบลที่มีภูมิอากาศดี เพราะได้รับลมทะเลอยู่เสมอ ทำให้ฤดูหนาวไม่หนาวจัดและอากาศไม่แห้งแล้ง ส่วนในช่วงฤดูร้อนอากาศก็ไม่ร้อนจัด และมีปริมาณน้ำฝนตลอดปีอยู่ในระดับปานกลาง ทำให้อากาศมีความชุ่มชื้นไม่แห้งแล้ง มีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายน 35.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดในเดือนธันวาคม 18.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 28.7 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์ มีเปอร์เซ็นต์ความชื้นสัมพัทธ์ในอากาศสูง ในช่วงเดือน กรกฎาคม – ตุลาคม อยู่ในช่วง 74.0 – 79.0 % ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดในเดือนกันยายน 79.0 % ความชื้นสัมพัทธ์ต่ำสุดในเดือนธันวาคม 63.1 % ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยตลอดปี 71.8 % ปริมาณน้ำฝนตลอดปีระดับปานกลาง คือ 1,285 มิลลิเมตร มีช่วงฤดูฝนตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – ตุลาคม มีปริมาณน้ำฝนอยู่ในช่วง 124.5 – 303.4 มิลลิเมตร ฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน 303.4 มิลลิเมตร และน้อยที่สุดในเดือนธันวาคม 4.8 มิลลิเมตร

อาณาเขต

แผนที่ตำบลพลวงทอง อำเภอป่องทอง จังหวัดชลบุรี

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ ตำบลเกษตรสุวรรณ อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี และตำบลคลองตระเกรา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศใต้	ติดต่อกับ ตำบลบ่อทองอำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี และตำบลเขาน้อย อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ ตำบลพวา อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี ตำบลคลองตระเกรา อำเภอท่าตะเียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ ตำบลบ่อทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

การปกครอง

ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี แบ่งการปกครองเป็น หมู่บ้านทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเขาห้ายอด หมู่ที่ 2 บ้านเขาชะอางค์ หมู่ที่ 3 บ้านคลองตาเพชร หมู่ที่ 4 บ้านเขาใหญ่ หมู่ที่ 5 บ้านเขาพริก หมู่ที่ 6 บ้านอ่างผักหนาม และหมู่ที่ 7 บ้านหลุมมะนาว

1. บ้านเขาห้ายอด หมู่ที่ 1 พื้นที่หมู่บ้าน 30 ตารางกิโลเมตร

ผู้ใหญ่บ้าน	นายเอกชัย สิริจันรรจ์	โทร. 086 - 1417333
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	น.ส.จันทร์สม รุ่งเรืองชัยทวีกิจ	โทร. 084 - 8809129
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	นางสมใจ มัติพงษ์	โทร. 088 - 5227911
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	นายวรรณรัตน์ ดวงดาว	โทร. 080 - 6404616

2. บ้านเขาชะอางค์ หมู่ที่ 2 พื้นที่หมู่บ้าน 40 ตารางกิโลเมตร

ผู้ใหญ่บ้าน	นายดำรงศักดิ์ เฉลิมสุข	โทร. 089 - 5429316
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	นายธนิศร พิสิฐธำรงกุล	โทร. 091 - 5797550
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	นายอนุสรณ์ กิ่งโพธิ์สนธิ์	โทร. 098 - 2630805

3. บ้านคลองตาเพชร หมู่ที่ 3 พื้นที่หมู่บ้าน 4 ตารางกิโลเมตร

ผู้ใหญ่บ้าน	นายมานัส รัตนะ	โทร. 084 - 3473373
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	น.ส.อำพิกา สุภาพล	โทร. 089 - 2465235
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	นายสมศักดิ์ ฉัตรการเวก	โทร. 061 - 6286843
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	นายชัยวัฒน์ เนื่องจางงค์	โทร. 089 - 9303709

4. บ้านเขาใหญ่ หมู่ที่ 4 พื้นที่หมู่บ้าน 61 ตารางกิโลเมตร

กำนันตำบล	นายตระกูล สว่างอารมย์	โทร. 081 - 8646209
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	นายวิชัย มณี	โทร. 082 - 6657497
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	น.ส.จุฑาทิพ จิตรหาญ	โทร. 093 - 8694487
สารวัตรกำนัน	นายณรงค์ฤทธิ์ คงรอด	โทร. 087 - 0783294
สารวัตรกำนัน	นายนันทวัฒน์ กุลจิราธิติพนธ์	โทร. 094 - 1493363

5. บ้านเขาพริก หมู่ที่ 5 พื้นที่หมู่บ้าน 45 ตารางกิโลเมตร

ผู้ใหญ่บ้าน	นายวีระวัฒน์ เนื่องจางงค์	โทร. 089 - 9391226
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	น.ส.ศรีประไพ น้อยรักษา	โทร. 090 - 9581831
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	นายธวัชชัย สิริไพศาลยิ่งยง	โทร. 081 - 1597456

6. บ้านอ่างผักหนาม หมู่ที่ 6 พื้นที่หมู่บ้าน 24 ตารางกิโลเมตร

ผู้ใหญ่บ้าน	นายไพฑูรย์ เพิ่มพูล	โทร. 089 - 9337718
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	นายมานัส ทองทวี	โทร. 089 - 2509066
แพทย์ประจำตำบล	นายสมเกียรติ บุญยั้งยืน	โทร. 096 - 7144683

7. บ้านหลุมมะนาว หมู่ที่ 7 พื้นที่หมู่บ้าน 11 ตารางกิโลเมตร

ผู้ใหญ่บ้าน นายฉินฉะ บันอยู่ โทร. 086 - 1496937
 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน น.ส.สายใจ จันทรหอม โทร. 098 - 2108053
 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน น.ส.วิไลพันธ์ จันทรแสง โทร. 099 - 2287753

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญ

1. ประเพณีสงกรานต์ สรงน้ำ ตำบลพลวงทอง เดือนเมษายน
 กิจกรรมโดยสังเขป มีการแห่หลวงพ่อดอ (พระพุทธรูปประจำตำบล) รอบตำบลพลวงทอง เพื่อให้ประชาชนได้สรงน้ำพระ
 โดยทั่วถึงกัน และมีการรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ
2. ประเพณีแห่เทียนพรรษาอำเภอทอง เดือนกรกฎาคม-สิงหาคม
 กิจกรรมโดยสังเขป อำเภอทองได้จัดงานแห่เทียนพรรษา เป็นประจำทุกปีมีหน่วยงานราชการต่างๆ รวมทั้งองค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง นำรถแห่เทียนพรรษา พร้อมขบวนแห่เข้าร่วมงานทุกครั้ง
3. ประเพณีวิ่งควายตำบลพลวงทอง เดือนตุลาคม
 กิจกรรมโดยสังเขป จัดกิจกรรมช่วงออกพรรษาเป็นประจำทุกปี จะมีการแข่งขันวิ่งควายเร็วประกวดควายสวยงาม
 ประกวดผลผลิตทางการเกษตร การละเล่นพื้นบ้าน
4. ประเพณีลอยกระทง ตำบลพลวงทอง เดือนพฤศจิกายน
 กิจกรรมโดยสังเขป มีกิจกรรมประกวดหนูน้อยนพมาศ พร้อมการแสดงของนักเรียนในสถานศึกษาในเขตพื้นที่อบต.
 พลวงทอง

2) ขนาดพื้นที่

ตำบลพลวงทองตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 13 องศา 5 ลิปดาเหนือถึง 13 องศา 20 ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 องศา 20
 ลิปดาตะวันออก ถึง 101 องศา 40 ลิปดาตะวันออก เป็นตำบลที่อยู่ชายขอบทางทิศตะวันออกของจังหวัดชลบุรี มีระยะห่างจาก
 ศาลากลางจังหวัดชลบุรีประมาณ 90 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 215 ตารางกิโลเมตร หรือ 134,375 ไร่

3) จำนวนประชากร

ประชากรในตำบลพลวงทอง อำเภอทอง จังหวัดชลบุรี มีจำนวนครัวเรือน 2,889 ครัวเรือน มีจำนวนประชากรรวม
 ทั้งสิ้น 8,060 คน เป็นชาย 4,086 คน และหญิง 3,974 คน (ข้อมูล ณ เดือน ส.ค. 2564) ตั้งจำนวนประชากรและครัวเรือนในตำบล
 พลวงทอง แยกตามหมู่บ้าน ดังนี้

พื้นที่		ประชากร		รวม	ครัวเรือน
หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ชาย	หญิง		
1	เขาห้ายอด	657	645	1,302	407
2	เขาชะอางค์	927	899	1,826	733
3	คลองตาเพชร	364	361	725	250
4	เขาใหญ่	992	393	1,931	633
5	เขาพริก	612	614	1,226	516
6	อ่างผักหนาม	244	221	465	196

7	หลุมมะนาว	290	295	585	154
รวมทั้งหมด		4,086	3,974	8,060	2,889

ข้อมูล ณ เดือนสิงหาคม 2564

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2564

4) สภาพภูมิประเทศ

ตำบลหลวงทอง มีลักษณะภูมิประเทศแบบลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน สลับเนินดิน และภูเขา มีภูเขาที่มีถ้ำสวยงามหลายแห่ง ได้แก่ เขาชะอางค์ทรงเครื่อง เขาชะอางค์โตน และเขาห้ายอด เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเทือกเขาอ่างฤๅไน เป็นแนวยาวอยู่ทางทิศตะวันออก ซึ่งยังคงมีสภาพเป็นป่าสมบูรณ์ เป็นที่อยู่ของสัตว์ป่า และแหล่งต้นน้ำ มีคลองธรรมชาติ ได้แก่ คลองตาเพชร และคลองประแสร์ ซึ่งเป็นต้นน้ำไหลไปสู่แม่น้ำประแสร์ในจังหวัดระยอง

5) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)

การประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 60 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 63,149 ไร่ ได้แก่ ยางพารา จำนวน 32,850 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 3,103 ไร่ ยูคาลิปตัส จำนวน 19,023 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 2,546 ไร่ สับประรด จำนวน 672 ไร่ อ้อย จำนวน 148 ไร่ ข้าว จำนวน 178 ไร่ มะม่วงหิมพานต์ จำนวน 438 ไร่ ไม้ผล จำนวน 2,872 ไร่ (เช่น มังคุด , เงาะ , มะม่วง ,ทุเรียน ,ลองกอง พืชผักสวนครัว จำนวน 1,319 ไร่ นอกจากนั้นประชากรยังมีอาชีพเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ แพะ จำนวน 229 ตัว แกะ จำนวน 97 ตัว โค จำนวน 32 ตัว กระบือ จำนวน 9 ตัว และอาชีพอื่นๆ คือ รับจ้างทั่วไป รับจ้างกรีดยางพารา ค้าขาย และรับราชการ ซึ่งการรับจ้างนั้นมีทั้งการไปรับจ้างนอกพื้นที่และในพื้นที่ อีกทั้งมีการโยกย้ายแรงงานวัยทำงานไปยังโรงงานอุตสาหกรรมในเมืองใหญ่

3. องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายเอกชัย สิริจันงค์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1	กรรมการ
2. นายศักดิ์ดา เดชเรืองพิภพ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2	กรรมการ
3. นายมนัส รัตนะ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3	กรรมการ
4. นางสาวจุฑาทิพ จิตรหาญ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4	กรรมการ
5. นายวิฑูรย์ มงคลพิพัฒน์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5	กรรมการ
6. นางพัชรา พิทักษ์วสิน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6	กรรมการ
7. นางสาวสายใจ จันทรหอม	ตัวแทนหมู่ที่ 7	กรรมการ

15. ตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

- ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง ตำบลสามพี่น้อง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอแก่งหางแมว และอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอ ประมาณ 7 กิโลเมตร มีภูมิประเทศที่ราบลุ่มสลับเชิงเขา
- ขนาดพื้นที่ มีเนื้อที่ประมาณ 71 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 44,375 ไร่ จำนวนหมู่บ้านในตำบลมี 10 หมู่บ้าน
- จำนวนประชากร (ข้อมูลจาก แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561 – 2565 ขององค์การบริหารส่วนตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี) ข้อมูลประชากร ณ เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561 ประชากรทั้งสิ้น 6,125 คน ชาย 3,069 คน หญิง 3,056 คน (จำนวนครัวเรือน 2,595 หลังคาเรือน)

หมู่/บ้าน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ครัวเรือน (หลัง)
หมู่ที่ ๑ บ้านขอยสอง	๓๗๕	๓๔๔	๗๑๙	๓๕๒
หมู่ที่ ๒ บ้านขอยหนึ่ง	๒๕๓	๒๕๘	๕๑๑	๑๘๑
หมู่ที่ ๓ บ้านประแกต	๓๔๑	๓๔๑	๖๘๒	๒๕๐
หมู่ที่ ๔ บ้านหนองแวง	๑๗๔	๑๗๘	๓๕๒	๑๔๖
หมู่ที่ ๕ บ้านวังไม้แดง	๓๔๖	๓๗๗	๗๒๓	๓๗๔
หมู่ที่ ๖ บ้านวังไม้แดงใน	๓๕๓	๓๕๓	๗๐๖	๒๙๓
หมู่ที่ ๗ บ้านเนินสมบูรณ์	๓๗๗	๓๙๔	๗๗๑	๓๗๗
หมู่ที่ ๘ บ้านมะค่า	๒๗๒	๒๗๗	๕๔๙	๒๒๘
หมู่ที่ ๙ บ้านเหมืองแร่	๓๔๐	๓๑๓	๖๕๓	๒๓๗
หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองแวงนอก	๒๓๘	๒๒๑	๔๕๙	๑๕๗
รวมทั้งสิ้น ๑๐ หมู่	๓,๐๖๙	๓,๐๕๖	๖,๑๒๕	๒,๕๙๕

ข้อมูล ณ เดือน สิงหาคม ๒๕๖๑

4) สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวม

แผนที่ตำบลสามพี่น้อง

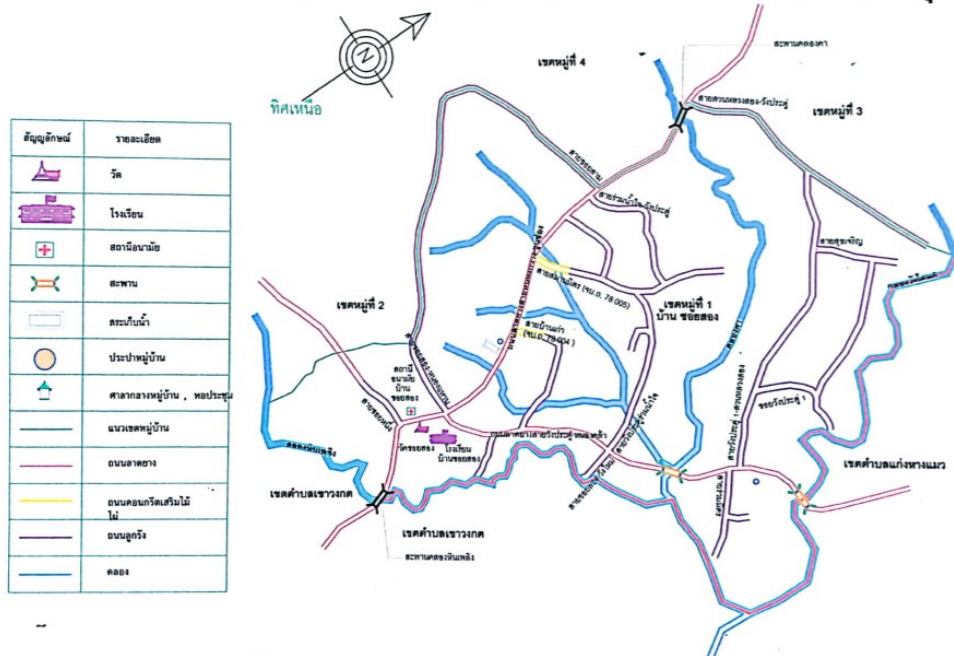

แนวเขตตำบล

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ หมู่ที่ 5,8 ตำบลพวา
- ทิศใต้ ติดต่อกับหมู่ที่ 4 ตำบลเขาวงกต
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ หมู่ที่ 3,16,17,18 ตำบลแก่งหางแมว และหมู่ที่ 6 ตำบลขุนซ่อง
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ หมู่ที่ 2,7 ตำบลพวา

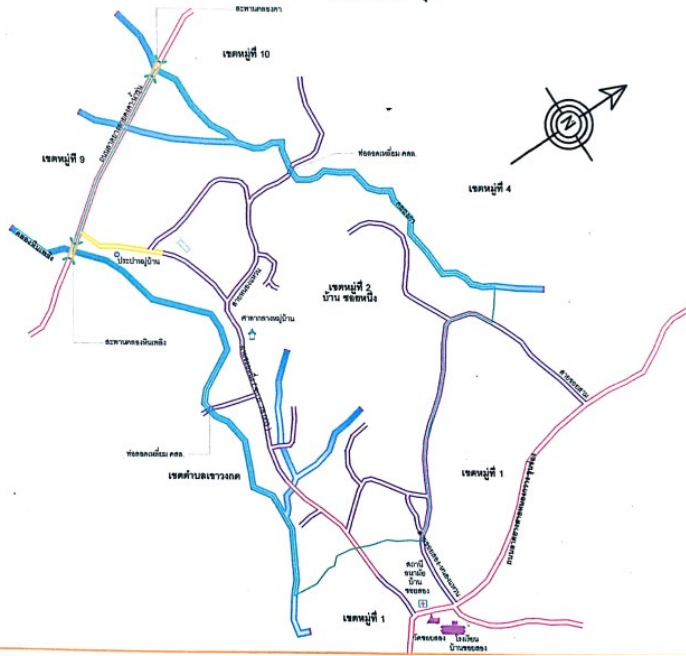
5) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (เบื้องต้น)

**แผนที่แสดงถนนบ้าน ซอยสอง หมู่ที่ 1
ตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี**

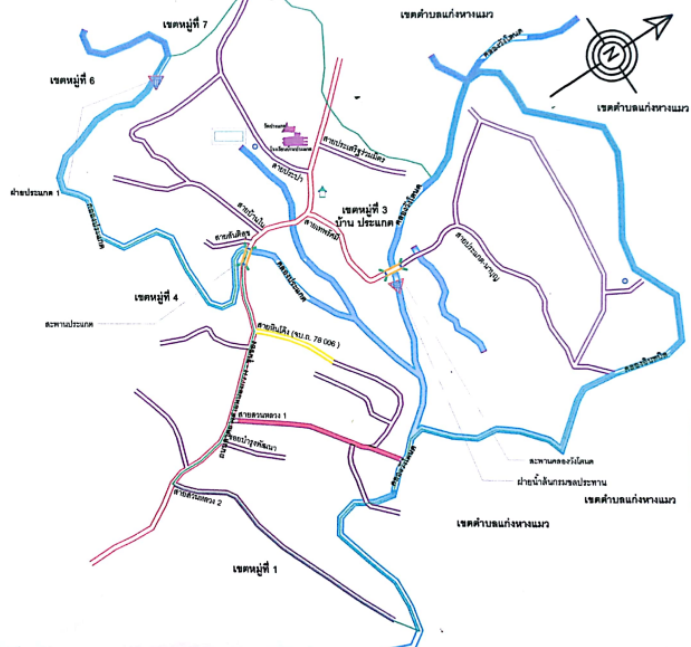
แผนที่แสดงถนนบ้าน ซอยหนึ่ง หมู่ที่ 2 ตำบลสามพี่น้อง อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดจันทบุรี

สัญลักษณ์	รายละเอียด
	วัด
	โรงเรียน
	สถานีอนามัย
	สะพาน
	สระเก็บน้ำ
	ประปาหมู่บ้าน
	ศาลากลางหมู่บ้าน , หอประชุม
	แนวถนนหมู่บ้าน
	ถนนสาธารณะ
	ถนนคอนกรีตเสริมใยไฟ
	ถนนลูกรัง
	คลอง

แผนที่แสดงถนนบ้านประแกต หมู่ที่ 3 ตำบลสามพี่น้อง อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดจันทบุรี

สัญลักษณ์	รายละเอียด
	วัด
	โรงเรียน
	สถานีอนามัย
	สะพาน
	สระเก็บน้ำ
	ประปาหมู่บ้าน
	ศาลากลางหมู่บ้าน , หอประชุม
	แนวถนนหมู่บ้าน
	ถนนสาธารณะ
	ถนนคอนกรีตเสริมใยไฟ
	ถนนลูกรัง
	คลอง

แผนที่แสดงถนนบ้านวังไม้แดงใน หมู่ที่ 6 ตำบลสามพี่น้อง อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดจันทบุรี

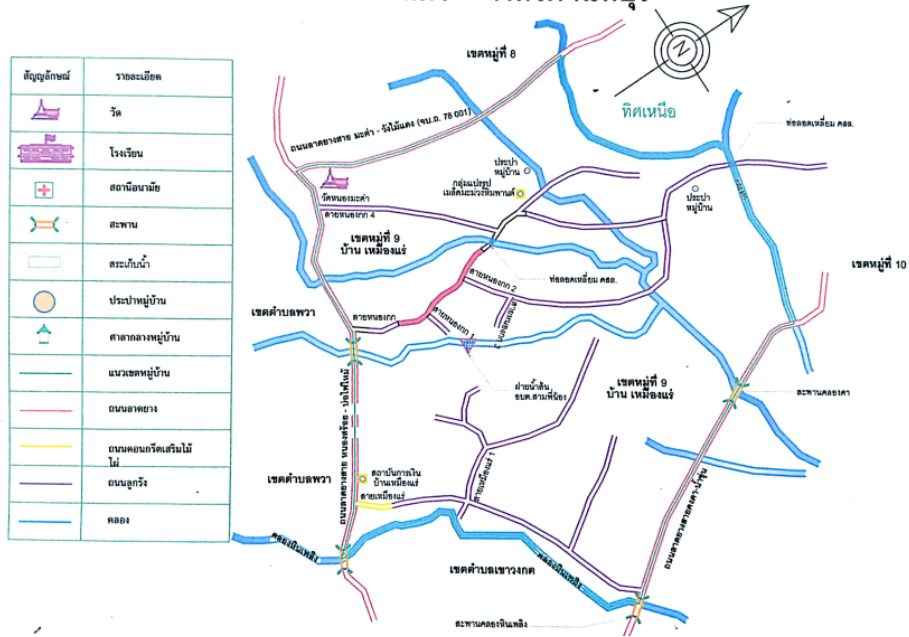
แผนที่แสดงถนนบ้านเนินสมบูรณ หมู่ที่ 7 ตำบลสามพี่น้อง อำเภอกำแพงแก้ว จังหวัดจันทบุรี

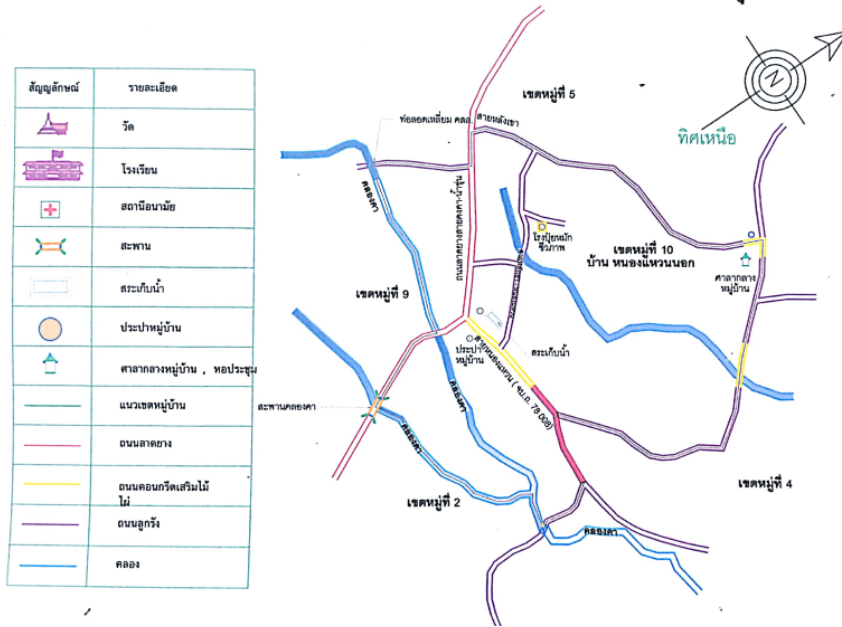
แผนที่แสดงถนนบ้านมะค่า หมู่ที่ 8 ตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

แผนที่แสดงถนนบ้านเหมืองแร่ หมู่ที่ 9 ตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

แผนที่แสดงถนนบ้านหนองแขวนนอก หมู่ที่ 10 ตำบลสามพี่น้อง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดจันทบุรี

แหล่งน้ำในตำบลสามพี่น้องที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค ส่วนใหญ่เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝนและน้ำจากแม่น้ำลำคลอง และฝายต่างๆ เช่น คลองประแกต คลองหินเพลิง คลองวังโตนด คลองคงคา คลองพวา ฝาย สระน้ำ บ่อบาดาล ดังนี้

- สระน้ำสาธารณะภายในหมู่บ้านแต่ละหมู่
- ฝายเก็บน้ำคลองประแกต ที่สำคัญประกอบด้วย ฝายประแกต 1 หมู่ที่ 7 ฝายประแกต 2 หมู่ที่ 7 ฝายประแกต 3 หมู่ที่ 6 ฝายประแกต 4 หมู่ที่ 3 ฝายประแกต 5 หมู่ที่ 3 ฝายประแกต 6 หมู่ที่ 7
- ฝายเก็บน้ำคลองวังโตนด ที่สำคัญประกอบด้วย ฝายบ้านประแกต 1 หมู่ที่ 3

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ทุเรียน เงาะ มังคุด ฯลฯ ประชาชนในพื้นที่มักประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากขาดแหล่งเก็บกักน้ำเพื่อการเกษตร

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค

กิจการประปาเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีกิจการประปาเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล สามารถให้บริการได้ครอบคลุม จำนวน 44 หลังคาเรือน โดยประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถให้บริการได้ตลอดทั้งปี แต่ยังคงมีข้อร้องเรียนบ้างได้แก่

- มีช่วงเวลาในการปิดให้บริการน้ำประปา
- ในช่วงฤดูแล้ง บางช่วงน้ำประปามีสีขุ่น เนื่องจากน้ำบาดาลที่ได้สูบน้ำเพื่อแจกจ่ายมีไม่เพียงพอ จึงมีการสูบน้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะ ส่งให้ใช้เพื่อการอุปโภค
- ประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่สามารถที่จะผลิตเป็นน้ำประปาสำหรับบริโภคได้ ต้องใช้งบประมาณสูงมากในการดำเนินการ

ประปาหมู่บ้าน

ประชาชนที่อยู่นอกพื้นที่ให้บริการประปาของกิจการประปาขององค์การบริหารส่วนตำบล จะใช้บริการประปาหมู่บ้าน ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 10 แห่ง แต่ละหมู่บ้านจะมีถังน้ำประปาผลิตน้ำเพื่อแจกจ่าย โดยร้อยละ 98 (2,459 หลังคาเรือน) ของจำนวนครัวเรือนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามพี่น้อง มีน้ำประปาใช้ ส่วนอีก ร้อยละ 2 ใช้น้ำจากสระน้ำในครัวเรือน

ปัญหาด้านน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค ของพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามพี่น้อง คือการขาดแคลนน้ำดิบเพื่อการผลิตน้ำประปาในช่วงฤดูแล้ง ปัจจุบันแหล่งน้ำดิบมาจาก สระน้ำสาธารณะภายในหมู่บ้าน คุณภาพน้ำของน้ำประปายังไม่ได้มาตรฐาน แนวทางการแก้ปัญหาที่เคยดำเนินการอยู่คือ การจัดทำมีการจัดส่งรถน้ำแจกจ่ายตามครัวเรือนที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำ โดยทางอบต.จะขอสนับสนุนรถน้ำจากกรมชลประทาน เพื่อแจกจ่ายน้ำตามครัวเรือน องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำแผนงานโครงการเกี่ยวกับด้านแหล่งน้ำบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เพื่อที่จะพิจารณาดำเนินการในปี 2561-2565 การจัดการเส้นทางการไหลของน้ำ การจัดการเส้นทางการไหลของน้ำในพื้นที่ยังไม่ค่อยดี เนื่องจากมีที่ระบายน้ำไม่เพียงพอ เกิดการอุดตันทำให้น้ำขังเป็นบางจุด

6) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน

การประกอบอาชีพของประชาชนในตำบลสามพี่น้อง คิดเป็นร้อยละของจำนวนประชากรดังนี้

- ก. อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 70 มีพื้นที่ในการทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 20,913 ไร่ ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวนาปี 16 ไร่ มันสำปะหลัง 502 ไร่ ปาล์มน้ำมัน 97 ไร่ ยางพารา 17,207 ไร่ ทูเรียน 1,896.84 ไร่ มังคุด 21.03 ไร่ ลองกอง 119 ไร่ ลำไย 102.62 ไร่ เงาะ 102 ไร่ มะม่วงหิมพานต์ 87.08 ไร่ โกโก้ 10.5 ไร่ พืชผัก 13.63 ไร่ กล้ายไข่ 90.25 ไร่ ขนุนหนิง 145.5 ไร่ มะนาว 13.75 ไร่ มะม่วง 10.91 ไร่ ตำบลสามพี่น้อง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบสลับเชิงเขา อยู่ในเขตป่าสงวน การทำการประมงค่อนข้างน้อยส่วนใหญ่จะพบในพื้นที่บริเวณคลองวังโตนด คลองประแกต และสระน้ำเพื่อการเกษตรของหมู่บ้านเพียงเล็กน้อย
- ข. อาชีพค้าขาย ร้อยละ 5
- ค. อาชีพเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 5 เป็นการประกอบกิจการในลักษณะเลี้ยงในครัวเรือนเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด โค สุกร กระบือ เป็นต้น
- ง. อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 15
- จ. อาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 5

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
พ . ศ . 2564	ทำ อาชีพ เกษตร	ทรัพยากรธรรมชาติค่อนข้างจะสมบูรณ์ ทั้ง ดิน น้ำ ป่าไม้	เกษตรกรรม ยางพารา ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ผลไม้	มีน้ำไม่เพียงพอในช่วง ฤดูแล้ง	-ขาดเงาะบ่อบาดาล -ขยายเขตระบบประปา หมู่บ้าน 1 แห่ง

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
					-ย้ายถึงประปาหมู่บ้านหมู่ 7 จุดบ้านนายสมนึก นิเต็ง ไปสระบ้านลุงโพธิ์
พ . ศ . 2563	ทำ อ า ชี พ เกษตร			-มี น้ำไม่ เพียงพอ ในช่วงฤดูแล้ง -ฤดูฝนน้ำท่วมขัง	-ส่งรถน้ำ แจกจ่ายน้ำเพื่อการบริโภค -วางท่อระบายน้ำ ที่หมู่ 1 (1 จุด) และหมู่ 2 (4 จุด) และหมู่ 3 (1 จุด) -ขุดเจาะบ่อบาดาล
พ . ศ . 2562	ทำ อ า ชี พ เกษตร			-มี น้ำไม่ เพียงพอ ในช่วงฤดูแล้ง -ฤดูฝนน้ำท่วมขัง	-ส่งรถน้ำ แจกจ่ายน้ำเพื่อการบริโภค -วางท่อระบายน้ำ ที่หมู่ 1 (1 จุด) และหมู่ 5 (1 จุด) หมู่ 7 (1 จุด) -ขุดเจาะบ่อบาดาล
พ.ศ.2561	ทำ อ า ชี พ เกษตร			-มี น้ำไม่ เพียงพอ ในช่วงฤดูแล้ง -ฤดูฝนน้ำท่วมขัง	-ส่งรถน้ำ แจกจ่ายน้ำเพื่อการบริโภค -ขุดเจาะบ่อบาดาล

3. องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายสุรียา ยุติธรรม	ว่าที่สมาชิกอบต. หมู่ 7 (ได้รับการเลือกเมื่อวันที่ 28 พย.)	
2. นายสมนึก นิเต็ง		
3. นายสวาท ยาดรี		
4. นายบุญยงค์ ศรีมา	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7	
5. นายประจักษ์ ปานแกง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 7	
6. นายชลอ บำรุงกิจ	กรรมการหมู่บ้าน	

7. นายเอนก ตรีกหากิจ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ชาวบ้านหมู่ 5	
8. นายทิวา แต่งอ่อน	ชาวบ้านหมู่ 8 (อดีตผู้สมัคร รองนายก อบต.)	
9. นายประจิม เกตุแก้ว	ชาวบ้านหมู่ 8 (อดีตผู้สมัคร นายก อบต./อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนหนองระกำ จ. ระยอง)	

16. ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

เทศบาลตำบลท่าหลวง ตั้งอยู่เลขที่ 38 หมู่ที่ 4 ถนนน้ำรัก-บ้านไทย ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอมะขาม ห่างจากที่ว่าการอำเภอมะขามประมาณ 6 กิโลเมตร มีเนื้อที่ตำบลประมาณ 33.52 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 20,950 ไร่ มี 8 หมู่บ้าน ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำจันทบุรีไหลผ่าน มีหนองน้ำขนาดใหญ่ 3 แห่ง

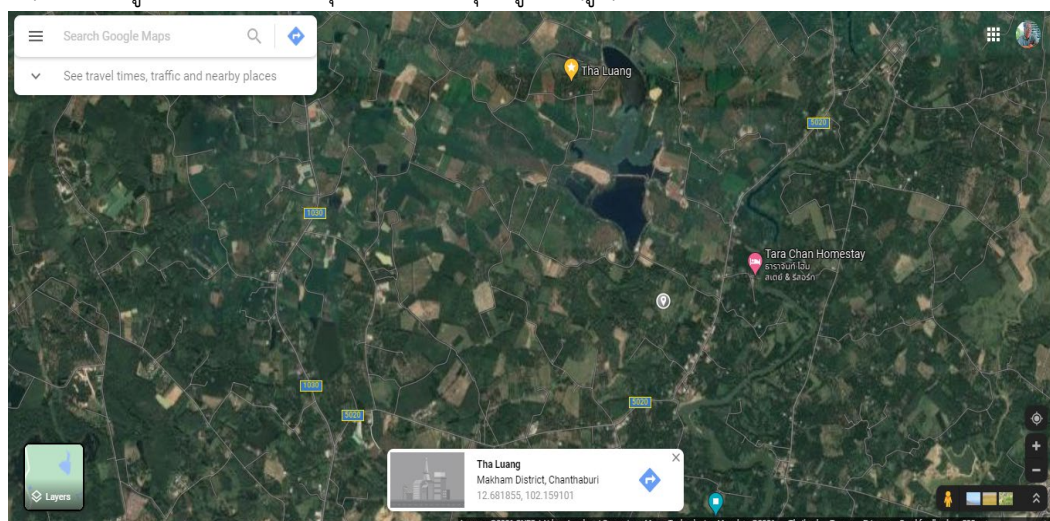
ขนาดพื้นที่

มีเนื้อที่ตำบลประมาณ 33.52 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 20,950 ไร่ มี 8 หมู่บ้าน ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำจันทบุรีไหลผ่าน มีหนองน้ำขนาดใหญ่ 3 แห่ง

2) จำนวนประชากร

จำนวนประชากรในเขตเทศบาล 2,599 คน เป็นชาย 1,262 คน หญิง 1,337 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1183 ครัวเรือน

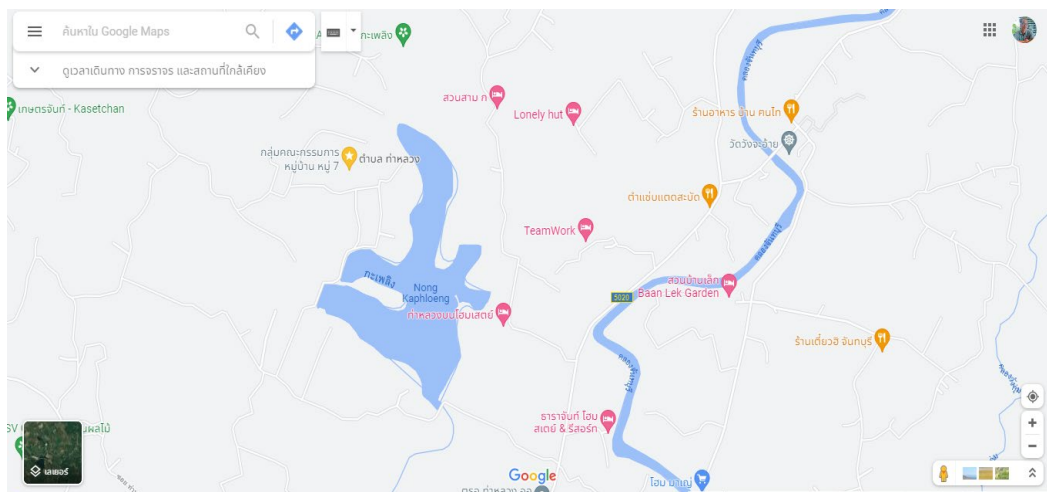
3) สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน (รูป) และคำอธิบาย

แนวเขตตำบล

- ทิศเหนือ ติดกับ ต.วังซำ อ.มะขาม จ.จันทบุรี
- ทิศใต้ ติดกับ ต.จันทนิมิต ต.พลับพลา อ.เมือง จ.จันทบุรี
- ทิศตะวันออก ติดกับ ต.มะขาม อ.มะขาม จ.จันทบุรี
- ทิศตะวันตก ติดกับ ต.แสลง อ.เมือง จ.จันทบุรี

4) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (เบื้องต้น)

5) ข้อมูลพื้นที่การเกษตร

ตำบลท่าหลวง พื้นที่ในการทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 11,915 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ กล้ายน้ำว่า จำนวน 74 ไร่ กล้ายหอม จำนวน 42 ไร่ กล้ายไข่ จำนวน 173 ไร่ พุเรียน จำนวน 6,047 ไร่ น้อยหน้า จำนวน 2 ไร่ ฝรั่ง จำนวน 1 ไร่ มังคุด จำนวน 4,187 ไร่ ลองกอง จำนวน 399 ไร่ ลำไย จำนวน 93 ไร่ สละ จำนวน 136 ไร่ เงาะ จำนวน 236 ไร่ ยางพารา จำนวน 383 ไร่ หมาก จำนวน 8 ไร่ พืชผัก จำนวน 89 ไร่ และพริกไทย จำนวน 15 ไร่

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและการคลี่คลายปัญหา
พ.ศ. 2564	ทำอาชีพเกษตร	มีพื้นที่ป่าลดลง	ทำสวนผลไม้	มีน้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง	การสูบน้ำจากแม่น้ำจันทบุรี
พ.ศ. 2563	ทำอาชีพเกษตร	มีพื้นที่ป่าลดลง	ทำสวนผลไม้	มีน้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง	การสูบน้ำจากแม่น้ำจันทบุรี
พ.ศ. 2562	ทำอาชีพเกษตร	มีพื้นที่ป่าลดลง	ทำสวนผลไม้	มีน้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง	การสูบน้ำจากแม่น้ำจันทบุรี
พ.ศ..2561	ทำอาชีพเกษตร	มีพื้นที่ป่าลดลง	ทำสวนผลไม้	มีน้ำไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง	การสูบน้ำจากแม่น้ำจันทบุรี

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายพิภพ อาลัย	อดีตกำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน	ประธาน
2. นายทองเสริม คงถ้อย	ผู้ใหญ่บ้าน	รองประธาน
3. นายวีรศักดิ์ เทพวรสุข	-	เลขานุการ
4. นายวุฒิชัย มากเจริญ	-	เหรัญญิก
5. นางวรรณภา กุศลรัตน์	-	กรรมการ
6. นายเกรียงไกร คงสวน	-	กรรมการ
7. นายไพศาล ประชุมสุข	-	กรรมการ

17. ตำบลแก่ง อำเภอมือง จังหวัดระยอง

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลแก่ง มีอาณาเขตที่ประกอบไปด้วย

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลกะเจ็ด และตำบลสำนักทอง (อำเภอมืองระยอง)

ทิศใต้ ติดต่อกับทะเลในอ่าวไทย (ชายหาดสวนสน บริเวณสวนพฤกษศาสตร์บ้านเพ)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลกะเจ็ด (อำเภอมืองระยอง)

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลเพและตำบลตะพง (อำเภอมืองระยอง)ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบ้านแลง

ตำบลแก่ง ประกอบไปด้วย 7 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ (1) บ้านเขายายชุม (2) บ้านวังปลา (บางส่วน) (4) บ้านหัวทุ่ง (บางส่วน) (5) บ้านเขาโบสถ์ และ (7) บ้านมาบจันทร์ ส่วนหมู่บ้านที่ 3 และ 6 กับบางส่วนของบ้านวังปลา และบ้านหัวทุ่ง อยู่ในเขตการปกครองของเทศบาล

2) ขนาดพื้นที่

ตำบลแก่ง อำเภอมือง จังหวัดระยอง มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นภูเขาสูงของเทือกเขายายดา ที่อยู่ทางทิศตะวันตกของตำบล แล้วทอดตัวลงสู่พื้นที่ลูกเนินขนาดเล็กและใหญ่สลับกันไปมาทางทิศตะวันออก และลาดลงสู่พื้นที่ราบต่ำด้านทิศใต้ ลงสู่ทะเลอ่าวไทย ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 42 ตารางกิโลเมตร หรือ 26,250 ไร่

3) จำนวนประชากร

รายงานครั้งล่าสุดในเดือนกันยายน พ.ศ.2564 ระบุว่าตำบลแก่ง มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,387 ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งหมด 6,000 คน

4) สภาพภูมิประเทศ

ตำบลแก่ง มีลักษณะภูมิประเทศที่ประกอบไปด้วย

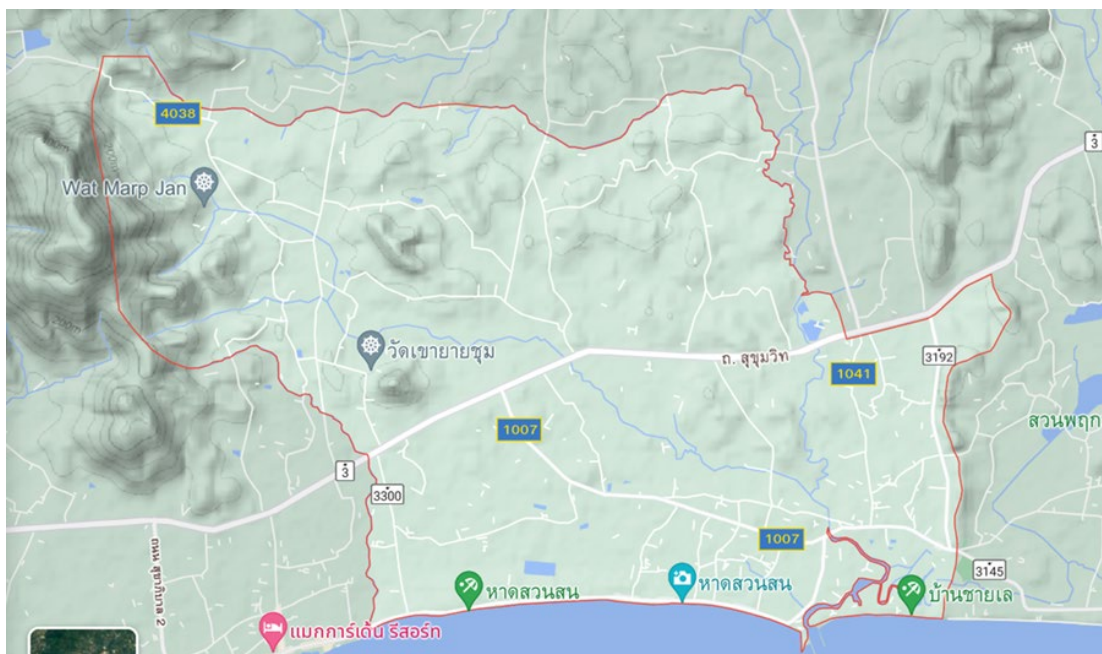
(4.1) หาดทรายและสันทราย (beach and beach ridge) เนื่องจากตำบลแก่งอยู่ติดชายฝั่งทะเลของอ่าวไทย จึงมีแนวหาดทราย และสันทรายเป็นแนวยาวอยู่ทางใต้สุดของตำบล ตามแนวของชายฝั่งทะเล คือ แนวตะวันออก-ตะวันตก

(4.2) พื้นที่ลุ่มต่ำ (alluvial plain and flood plain) อยู่บริเวณทางด้านใต้ของตำบล ถัดจากสันทรายขึ้นมาทางเหนือเป็นหย่อม ๆ มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มต่ำ มีน้ำท่วมขังเฉพาะช่วงฤดูฝน พบเป็นหย่อมๆ สลับกับพื้นที่ราบ และลูกคลื่นลอนเล็ก

(4.3) พื้นที่ลูกเนิน (undulating and rolling) พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ทางทิศเหนือและตะวันตกเฉียงเหนือของตำบล และต่อเชื่อมกับพื้นที่ลาดเชิงเขาของเขายายดาทางด้านทิศตะวันตก พื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชันตั้งแต่ 3-16 เปอร์เซ็นต์

(4.4) พื้นที่ที่ลาดเชิงเขา (hilly terrain and foot slope) มีลักษณะเป็นเนินเขาเล็กๆ ต่อเนื่องขึ้นไปบนเขายายดา มีความลาดชันตั้งแต่ 16- 35 เปอร์เซ็นต์

(4.5) พื้นที่สูงชันของเขายายดา มีความลาดชันเกินกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ และมีระดับสูงชันจากพื้นที่บริเวณรอบๆ ตั้งแต่ 150 เมตร ขึ้นไป เขายายดาด้านทิศตะวันตก เป็นต้นกำเนิดของคลองหลายสาย อาทิเช่น คลองยางใต้หกต้น คลองจินดา แล้วรวมกันเป็นคลองยายชุม ก่อนที่จะมารวมกับคลองแก่ง เป็นคลองแก่ง เป็นต้น คลองเหล่านี้ไหลมาจากเขายายดาผ่านตำบลแก่งลงสู่ทิศใต้ซึ่งติดกับทะเลอ่าวไทย บริเวณหาดสวนสน

5) การประกอบอาชีพ

ตำบลแก่ง มีเนื้อที่ป่าไม้ทั้งหมด ประมาณ 3,615 ไร่ ร้อยละ 58.08 ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมด คือ 2,120 ไร่ อยู่บนเขายายดา ซึ่งอยู่ในเขตปกครองของหมู่ 7 พื้นที่ป่าไม้ที่เหลือกระจายอยู่บนภูเขาขนาดเล็ก ที่มีชื่อว่า เขาตะแคง เขายายชุม และเขาโบสถ์ ซึ่งอยู่ในเขตปกครองของหมู่ที่ 7 หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 1 ตามลำดับ มีเนื้อที่รวมทั้งสิ้น 1,495 ไร่ พื้นที่ที่เหลือส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร มีพื้นที่รวม 15,828 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี จำนวน 152 ไร่ สับปะรดโรงงาน

จำนวน 15 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 240 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 82 ไร่ มะพร้าว จำนวน 19 ไร่ ยางพารา จำนวน 9,067 ไร่ มะม่วง จำนวน 70 ไร่ มังคุด จำนวน 902 ไร่ทุเรียน จำนวน 563 ไร่เงาะ จำนวน 27 ไร่ ขนุน จำนวน 78 ไร่ ลองกอง จำนวน 50 ไร่ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(5.1) ยางพารา เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ และเป็นพืชที่ปลูกมากที่สุดในตำบลแกลง เพราะเป็นพืชที่ปลูกง่าย ไม่ต้องดูแลเอาใจใส่มากนัก อีกทั้งสภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลแกลงก็เอื้ออำนวยต่อการปลูก ผลผลิตส่วนใหญ่จะออกสู่ตลาดในช่วงระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม

(5.2) มังคุด เป็นพืชเมืองร้อนที่สามารถปลูกได้ในดินเกือบทุกชนิด ปลูกมากที่สุดในหมู่ที่ 1 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 7 ผลผลิตจะออกสู่ตลาดประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคมของทุกปี

(5.3) ทุเรียน เป็นพืชเศรษฐกิจชนิดหนึ่งของจังหวัดระยอง มีหลากหลายสายพันธุ์ แต่ที่ได้รับความนิยมของผู้บริโภคคือ หมอนทอง และชะนี เป็นต้น ส่วนใหญ่ปลูกในพื้นที่หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 7 ผลผลิตจะออกสู่ตลาดประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคม

(5.4) เงาะ ชนิดพันธุ์ที่นิยมปลูกคือ เงาะโรงเรียน รองลงมาเป็นเงาะสีชมพู พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลแกลงที่ปลูกเงาะได้แก่ หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 7 ผลผลิตจะออกสู่ตลาดประมาณเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกรกฎาคมเช่นกัน

ท้องที่ตำบลแกลง มีพื้นที่หมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 4 อยู่ติดชายฝั่งทะเล ประชาชนบางส่วนทำอาชีพประมงชายฝั่ง เพื่อจำหน่ายบริเวณหาดสวนสน ซึ่งเป็นแหล่งค้าขายสัตว์น้ำทะเล ที่ได้รับความนิยมของนักท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของจังหวัดระยอง เนื่องจากได้ของสด และราคาไม่แพง เช่น ปูม้า กุ้ง หอยนางรม และหอยแมลงภู่ เป็นต้น นอกจากนี้เกษตรกรในตำบลแกลงมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อการค้า ได้แก่ ไก่ และหมู พื้นที่ทำปศุสัตว์ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ของหมู่ที่ 1 และหมู่ที่ 7

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
พ . ศ . 2492	พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าไม้ มี สัมปทานทำไม้	ป่าแน่นทึบ ดินร่วนซุย ชุ่มชื้น	เป็นพรานป่า ล่าสัตว์ และเก็บหาของป่า	ไม่มี	
พ . ศ . 2519	มีการบุกเบิกพื้นที่ป่า ปลูกมัน สำปะหลัง สวนผลไม้	ประชาชนใช้การจุดไฟเผาป่า เป็นเครื่องมือในการบุกเบิก พื้นที่เพื่อเพาะปลูก	ทำไร่มันสำปะหลัง สวน ผลไม้ และสวนยางพารา	พื้นดินเริ่มเสื่อมสภาพ แต่ความ แห้งแล้งยังไม่ชัดเจน	รัฐบาลปลูกสร้างสวนป่าทดแทน พื้นที่ป่าธรรมชาติที่ถูกทำลาย
พ . ศ . 2 5 2 6 - 2531	เกิดปัญหาขัดแย้งกันระหว่าง ชุมชนและหน่วยงานของรัฐ	ดินเริ่มเสื่อม น้ำท่าไหลแรง มากขึ้นในช่วงฤดูฝน นำท่วม สุขุมวิท ช่วงฤดูแล้งไฟไหม้เขา	การทำสวนผลไม้เริ่ม ลดลงจากปัญหาการขาด แคลนน้ำ	เกิดน้ำป่าไหลหลากในช่วงฤดูฝน และการเลื่อนไหลของแผ่นดิน ฤดูแล้งน้ำขาดแคลน	มีการจัดสรรน้ำมาช่วยเกษตรกร ในช่วงฤดูแล้ง แต่ส่วนใหญ่ เกษตรกรต้องจัดซื้อตัวเอง
พ . ศ . 2540	ชุมชนขยายตัวเพิ่มมากขึ้น	การใช้ประโยชน์ที่ดินส่วน ใหญ่เป็นสวนยางพารา เพราะ ไม่ต้องการน้ำในฤดูแล้ง	ทำสวนยาง และทำงาน โรงงานอุตสาหกรรม นอกพื้นที่อาศัย	ความแห้งแล้งที่ยาวนาน ทำให้ ทุกครัวเรือนต้องดื่มนหาน้ำ	

3. องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายบุญเลิศ อนันตภูมิ	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง	
2. นายสำราญ แดงอ่อน	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแก่ง	
3. นายกฤษฎา บุญสวัสดิ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5	
4. นางสาววันดี อินทรพรม	ผู้ใหญ่บ้าน	
5. นายรัชชัย พงษ์ศิลา	คณะกรรมการหมู่บ้าน ประธานกลุ่มผู้ใช้ น้ำ	

18. ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลตะพง มีอาณาเขตที่ประกอบไปด้วย

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบ้านแลง

ทิศใต้ ติดต่อกับชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลเพ และตำบลกะเจ็ด

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลเชิงเนิน

ตำบลตะพงประกอบไปด้วย 16 หมู่บ้าน คือ (1) บ้านตะพงใน (2) บ้านเนินชัน (3) บ้านยายดา (4) บ้านตะพง (5) บ้านช่น (6) บ้านเนินเสาธง (7) บ้านชากลาว (8) บ้านนา (9) บ้านตะพงนอก (10) บ้านปากคั่น (11) บ้านศาลเจ้า (12) บ้านหนองตารส (13) บ้านในบ้าน (14) บ้านบ่อหิน (15) บ้านห้วยมะเฟือง และ (16) บ้านตะกาด โดยมี 4 หมู่บ้านที่มีอาณาเขตติดชายฝั่งทะเล คือ บ้านตะพง บ้านช่น บ้านตะพงนอก และบ้านปากคั่น

2) ขนาดพื้นที่

ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยองมีเนื้อที่ ประมาณ 55.93 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 34,955 ไร่ โดยเป็นพื้นที่ทำการเกษตร 15,850 ไร่ หรือร้อยละ 45.34

1) จำนวนประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 20,983 คน แยกเป็น ชาย 10,452 คน หญิง 10,531 คน จำนวน 11,886 ครัวเรือน

2) สภาพภูมิประเทศ

ตำบลตะพง มีลักษณะภูมิประเทศที่ประกอบไปด้วย

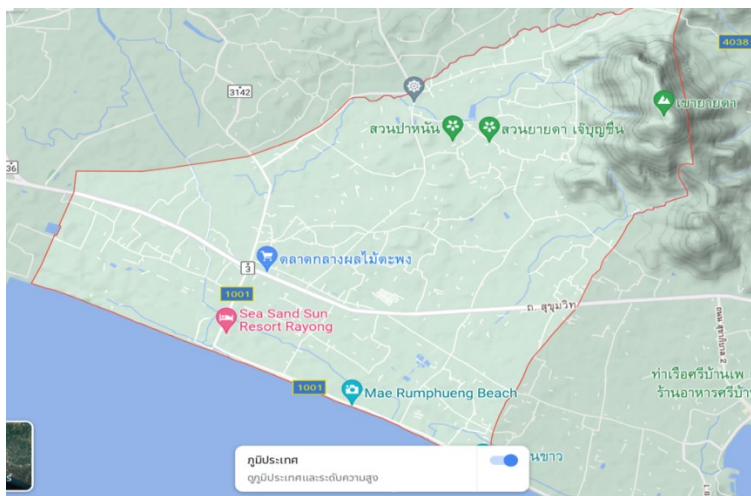
(4.1) หาดทรายและสันทราย (beach and beach ridge) เนื่องจากตำบลตะพงอยู่ติดชายฝั่งทะเลของอ่าวไทย จึงมีแนวหาดทราย และสันทรายเป็นแนวยาวอยู่ทางใต้สุดของตำบล ตามแนวของชายฝั่งทะเล คือ แนวตะวันออก-ตะวันตก

(4.2) พื้นที่ลุ่มต่ำ (alluvial plain and flood plain) อยู่บริเวณทางด้านใต้ของตำบล ถัดจากสันทรายขึ้นมาทางเหนือเป็นหย่อม ๆ มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มต่ำ มีน้ำท่วมขังเฉพาะช่วงฤดูฝน พบเป็นหย่อมๆ สลับกับพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาด

(4.3) พื้นที่ลูกเนิน (undulating and rolling) พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ทางทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของตำบล และต่อเชื่อมกับพื้นที่ลาดเชิงเขาของเขายายดา พื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชันตั้งแต่ 3-16 เปอร์เซ็นต์

(4.4) พื้นที่ที่ลาดเชิงเขา (hilly terrain and foot slope) มีลักษณะเป็นเนินเขาลูกเล็กๆ ต่อเนื่องขึ้นไปบนเขายายดา มีความลาดชันตั้งแต่ 16- 35 เปอร์เซ็นต์

(4.5) พื้นที่สูงชันของเขายายดา-เขาพระบาท มีความลาดชันเกินกว่า 35 เปอร์เซ็นต์ และมีระดับสูงชันจากพื้นที่บริเวณรอบๆ ตั้งแต่ 150 เมตร ขึ้นไป เขายายดา-เขาพระบาท ด้านทิศตะวันออก เป็นต้นกำเนิดของคลองหลายสาย อาทิเช่น คลองตะพง, คลองยายดา, คลองตะเคียน เป็นต้น คลองเหล่านี้ไหลมาจากเขายายดาผ่านตำบลตะพงลงสู่ทิศใต้ซึ่งติดกับทะเลอ่าวไทย ที่มีชายหาดที่สวยงาม (หาดแม่รำพึง) นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดระยองและของภาคตะวันออก (ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินระยอง)

รูปที่ 1. ตำบลตะพง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง (ภูมิประเทศ และเส้นทางน้ำ)

3) การประกอบอาชีพ

อากาศที่ร้อนและชื้น บนพื้นดินที่เป็นทราย ทำให้พื้นที่ส่วนใหญ่ถูกใช้ประโยชน์ไปเป็นพื้นที่ทำการเกษตร โดยมีพื้นที่ทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 13,762 ไร่ และชนิดของพืชที่ปลูก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 434 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 13 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 25 ไร่ มะพร้าว จำนวน 208 ไร่ ยางพารา จำนวน 2,346 ไร่ มะม่วง จำนวน 582 ไร่ มังคุด จำนวน 2,706 ไร่ทุเรียน จำนวน 1,861 ไร่ เงาะ จำนวน 1,178 ไร่ ขนุน จำนวน 307 ไร่ ลองกอง จำนวน 196 ไร่ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(5.1) ผลไม้ เช่น เงาะ, ทุเรียน, มังคุด, มะม่วง, มะพร้าว เป็นต้น ส่วนมากปลูกในหมู่ที่ 1, 2, 3, 6, 7, 8 นับเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรอย่างสูง การเพาะปลูกนั้นเป็นการปลูกเพื่อจำหน่ายทั้งในท้องถิ่นและส่งออกทั่วประเทศ รวมทั้งมีการส่งออกขายต่างประเทศอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่มีการล้นตลาด เช่น ทุเรียนซึ่งนำมาแปรรูปเป็นทุเรียนทอดจนกลายเป็นสินค้าและของฝากที่เลื่องชื่อ

(5.2) พืชไร่ เช่น มันสำปะหลัง ยังมีการปลูกบ้างในหมู่ที่ 6, 7 การปลูกนั้นเพื่อจำหน่ายภายในท้องถิ่นและท้องถิ่นใกล้เคียง

(5.3) ยางพารา ปลูกมากในหมู่ที่ 2, 3, 6, 7 และ 10 ปลูกเพื่อจำหน่ายในรูปของยางแผ่น

(5.4) ข้าว มีการปลูกบางหมู่บ้าน ส่วนใหญ่ปลูกเพื่อการบริโภคภายในครอบครัวในปัจจุบันได้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพื่อเพิ่มคุณภาพในการผลิต

เนื่องจากตำบลตะพง มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล จึงมีการทำประมงขนาดเล็ก ส่วนมากหมู่ที่ 5, 9, 10 เป็นลักษณะการทำประมงเพื่อการค้า โดยส่งขายที่ตลาดกลางผลไม้ตะพง และร้านอาหารตามชายหาด

2. องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายสงกรานต์ พงษ์มี	แกนนำอสม./นักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	
2. นางสาวกัลยา จิตตรง	แกนนำอสม./นักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	
3. นายวิโรจน์ สมคิด	นักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	
4. นายราไพ เอกอุดม	นักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	
5. นางวิสา เอกอุดม	นักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	
6. นายมานิต ขวัญนที	แกนนำอสม.	
7. นางกมลทิพย์ ผาสูกวงษ์	แกนนำอสม.	
8. นางชนิดา จันทร์บัว	แกนนำอสม.	
9. นายวิรัตน์ ประดิษฐ์พฤกษ์	นักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	
10. นางสาวทัศนาศนา ประดิษฐ์พฤกษ์	นักวิจัยเพื่อท้องถิ่น	

19. ตำบลพักทัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

- 1) ที่ตั้ง อาณาเขต ขนาดพื้นที่ และการแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลพักทัน อยู่ในอำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี มีพื้นที่ประมาณ 40.912 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

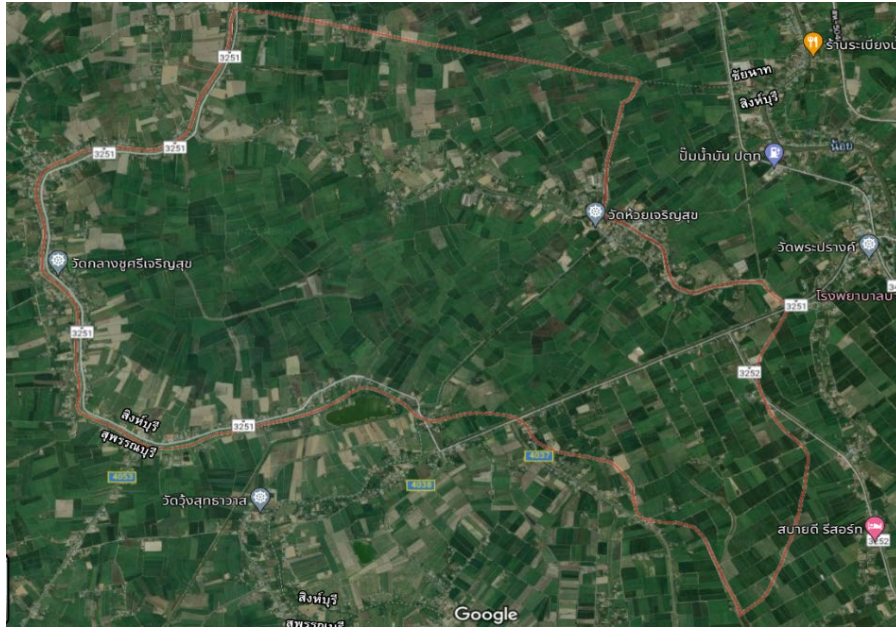
ทิศเหนือ	ติดกับตำบลดอนก่า อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท
ทิศใต้	ติดกับตำบลสระแจง อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลทุ่งคลี ตำบลโคกช้าง อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันตก	ติดกับตำบลเชิงกลัด อำเภอบางระจัน

- 2) จำนวนประชากร

จากข้อมูลของทะเบียนราษฎรของอำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ตำบลพักทันประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน มีประชากรทั้งสิ้น 4,605 คน แยกเป็น ชาย 2,242 คน แยกเป็น หญิง 2,363 คน และมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 1,490 ครัวเรือน

- 3) สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นพื้นที่ราบลุ่มและพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนดินลุ่มน้ำเจ้าพระยา มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ บึงพักทัน มีพื้นที่ประมาณ 200 ไร่เศษ ซึ่งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 2,3,4,5 มีคลองระบายน้ำในหมู่ที่ 6,7,8 มีคลองตาไหวในหมู่ที่ 6 ซึ่งมีความยาวถึง 1,380 เมตร และมีคลองชลประทานเกือบรอบของพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีที่สาธารณะอยู่ในหมู่ที่ 6 มีเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ 2 งาน มีสวนสาธารณะในเขตหมู่ที่ 1 ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 19 ไร่ 3 งาน และมีสวนสาธารณะในเขตหมู่ที่ 2 มีพื้นที่โดยประมาณ 4 ไร่ เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ทำให้คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก และมีรับจ้างทำงานในโรงงานร่วมด้วย มีการใช้เทคโนโลยีในการทำการเกษตรและในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น

4) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน

ตำบลพักทัน มีพื้นที่ในการทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 24,149 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 12,313 ไร่ ข้าวนาปรัง จำนวน 10,126 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 1,232 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 97 ไร่ มะม่วง จำนวน 39 ไร่ กล้าย จำนวน 26 ไร่ ส้มโอ จำนวน 52.75 ไร่ และลำไย จำนวน 2.5 ไร่

เดือน	ประเพณี	ผลผลิต
มกราคม	วันปีใหม่ วันเด็ก วันครู วันตรุษจีน	อ้อย รับจ้างทั่วไป (เก็บอ้อย)
กุมภาพันธ์	วันมาฆบูชา	ผักบึงจิ้น ถั่วเขียว พริกชี้ฟ้ามะเขือ
มีนาคม	เริ่มพักทันลีสส์	เกี่ยวข้าว
เมษายน	วันสงกรานต์ ตำขนมจิ้น จบพักทันลีสส์	ทำนาปี เกี่ยวข้าว/ผักบึงจิ้น/ผักชี/บวบ/มะเขือ/แตงกวา
พฤษภาคม	วันวิสาขบูชา วันแรงงาน	
มิถุนายน	วันต่อต้านยาเสพติด วันสุนทรภู่	ผักกาดหอม
กรกฎาคม	วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา	ปลูกอ้อย
สิงหาคม	วันแม่แห่งชาติ	เกี่ยวข้าว
กันยายน	วันเยาวชนแห่งชาติ	
ตุลาคม	วันปิยมหาราช วันออกพรรษา	
พฤศจิกายน	วันลอยกระทง ทอดกฐิน	เก็บอ้อย ทำนาปรัง
ธันวาคม	วันพ่อ วันรัฐธรรมนูญ วันสิ้นปี	

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและ การคลี่คลายปัญหา
<p>พ.ศ.2550 สภาพพื้นที่เป็นทุ่งนา ทำให้คนในชุมชนมีอาชีพทำนาเป็นส่วนใหญ่ การทำนาไม่ใช้สารเคมี และใช้แรงงานคนเป็นส่วนมาก ใช้น้ำทำนาจากคลองห้วยไร่ ร่วมกับการปลูกข้าวโพด อ้อย กล้วย มะพร้าว และคนในชุมชนบางส่วนมีอาชีพรับจ้าง มีบ้านเรือนน้อย ทำให้ยังมีการแบ่งปันและพึ่งพาอาศัยกัน มีตลาดน้อย ร้านदानัด และต้องไปซื้อของที่ตลาดใหญ่ คือ ตลาดซันสูตร ในพื้นที่ตำบลพักทันมีโรงเรียนวัดห้วยเจริญสุข มีเด็กนักเรียนจำนวน 300 - 400 คน เด็กนักเรียนต้องปั่นจักรยานไปโรงเรียน</p> <p>พ.ศ.2554-2555 มีการทำนาใช้น้ำจากคลองห้วยไร่ จำนวนบ้านเรือนเริ่มมีเพิ่มขึ้น มีการปั่นจักรยานไปโรงเรียน ถนนเป็นลูกรังและลาดยาง และเริ่มมีการใช้โทรศัพท์แบบสัมผัส ต่อมาในปี พ.ศ.2555 เริ่มตัดต้นไม้มากขึ้น (ต้นไม้ขวางทาง) จาก</p>	<p>ลักษณะดินและพื้นที่ ตำบลพักทันมีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตรเกือบทั้งหมด อยู่ในเขตจัดรูปที่ดิน มีระบบคลองชลประทานทั่วถึง ลักษณะดินในพื้นที่เป็นดินร่วนดินเหนียว พื้นราบเหมาะแก่การทำเกษตร นอกจากนี้ยังมีที่สาธารณะอยู่ในหมู่ที่ 6 มีเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ 2 งาน มีสวนสาธารณะในเขตหมู่ที่ 1 ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 19 ไร่ 3 งาน และมีสวนสาธารณะในเขตหมู่ที่ 2 มีพื้นที่โดยประมาณ 4 ไร่</p> <p>แหล่งน้ำ มีแม่น้ำไหลผ่าน 3 สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และแม่น้ำลพบุรี มีแหล่งน้ำที่สำคัญ คือ บึงพักทัน มีพื้นที่ประมาณ 250 ไร่เศษ ซึ่งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 2,3,4,5 มีคลองระบายน้ำในหมู่ที่ 6,7,8 มีคลองตาไหวในหมู่ที่ 6 ซึ่งมีความยาว</p>	<p>ประชากรส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพด้านการเกษตร เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม เช่น การทำนา ทำไร่ อ้อย มันสำปะหลัง พืชสวน ผัก ผลไม้ เลี้ยงสัตว์ ได้แก่ การเลี้ยงโค เลี้ยงแพะ เลี้ยงสุกร อาชีพรองลงมาคืออาชีพรับจ้างและค้าขาย อาชีพรับจ้างมีทั้งที่ทำงานในตำบลทำงานนอกตำบลและจังหวัดใกล้เคียง ซึ่งส่วนใหญ่จะใช้แรงงานในภาคเกษตรและอุตสาหกรรม อาชีพค้าขาย เช่น เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู การทำโรงอิฐ เป็นต้น</p>	<p>ตำบลพักทันมีแหล่งน้ำผิวดินขนาดเล็กเป็นส่วนใหญ่ และปริมาณน้ำกักเก็บน้อย จะแห้งขอดในฤดูแล้ง ปริมาณน้ำผิวดินจึงมีปริมาณไม่เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตรได้ตลอดทั้งปี</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. พ.ศ. 2550 คนในชุมชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม โดยเฉพาะการทำนา ใช้น้ำทำนาจากคลองห้วยไร่ 2. พ.ศ.2554-2555 มีการทำนาใช้น้ำจากคลองห้วยไร่ จากเหตุการณ์น้ำท่วมมาครั้งใหญ่ในปี พ.ศ.2554 มีการใช้เรือในการเดินทาง มีการทำถนนคอนกรีตตามซอยริมคลอง และมีการใช้รถยนต์มากขึ้น 3. ปัจจุบันตำบลพักทันมีการพัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบประปาให้สะอาด และขยายการให้บริการให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของชุมชน มีการขุดลอกสระน้ำที่ตื้นเขิน เพื่อให้จัดเก็บน้ำได้มากขึ้นและจัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติมในพื้นที่ที่ขาดแคลน องค์การบริหารส่วนตำบลพักทันได้ดำเนินงานขุดสระ ขุดลอกสระ และ

วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและ การคลี่คลายปัญหา
<p>เหตุการณ์น้ำท่วมขนาดใหญ่ในปี พ.ศ.2554 มีการทำถนนคอนกรีตตามซอยริมคลอง และมีการใช้รถยนต์มากขึ้น</p> <p>พ.ศ.2558 อาชีพทำการเกษตรตกต่ำ (ราคาตก) มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีร้านสะดวกซื้อเพิ่มขึ้น การเดินทางสะดวกสบายและมีจำนวนรถมากขึ้น</p> <p>พ.ศ.2560-ปัจจุบัน มีโรงงานเพิ่มขึ้น มีเทคโนโลยีเข้ามามากขึ้น มีร้านสะดวกซื้อ (7-11) ถนนดีขึ้นเป็นถนนลาดยาง และมีรถโรงเรียน ประชากรในตำบลพักทันมีการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มเกษตร กลุ่มปลูกแคนตาลูป กลุ่มเพาะเห็ด กลุ่มจักสานผักตบชวา กลุ่มเลี้ยงไก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต้นกล้าพักทัน มีการสืบสานประเพณีและภูมิปัญญา เช่น ประเพณีการตำขอมเงิน ที่แต่ละปีชาวบ้านจะนำข้าวสาร มะพร้าว เครื่องแกงมารวมกันที่วัด ข้าวสารก็จะนำมาไม่ เป็นแป้งเพื่อทำเส้น</p>	<p>ถึง 1,380 เมตร และมีคลองชลประทานเกือบรอบของพื้นที่ บ่อบาดาล (รัฐและเอกชน) จำนวน 400 แห่ง ฝาย 1 แห่ง มีระบบประปาหมู่บ้านจำนวน 22 แห่ง มีสมาชิกผู้ใช้น้ำ 1,383 ราย</p> <p>ป่าไม้ ตำบลพักทัน ไม่มีพื้นที่ป่าไม้ขนาดใหญ่และป่าสงวนแห่งชาติ แต่มีป่าไม้ในลักษณะป่าชุมชน และสวนสาธารณะ</p>			<p>ขุดลอกคลอง เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการกักเก็บน้ำไว้ใช้อุปโภคและบริโภค และจัดระบบประปาหมู่บ้านเพื่อให้บริการอย่างทั่วถึง</p>

วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและ การคลี่คลายปัญหา
ชนมจีนเลี้ยงคนที่มาทำบุญ ภูมิปัญญาที่โดดเด่น คือ การทำเครื่องจักรสาน การทำเกษตรกรรม การจับปลาธรรมชาติ				
มีการทำนาใช้น้ำจากคลองห้วยไร่ จำนวนบ้านเรือนเริ่มมีเพิ่มขึ้น มีการปั่นจักรยานไปโรงเรียน ถนนเป็นลูกรังและลาดยาง และเริ่มมีการใช้โทรศัพท์แบบสัมผัส ต่อมาในปี 2555 เริ่มตัดต้นไม้มากขึ้น (ต้นไม้ขวางทาง) จากเหตุการณ์น้ำท่วมมาครั้งใหญ่ในปี 2554 มีการทำถนนคอนกรีตตามซอยริมคลอง และมีการใช้รถยนต์มากขึ้น	ทรัพยากรลดลงจากเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ปี 2554 ยังมีการใช้น้ำจากคลองห้วยไร่ ต้นไม้เริ่มลดน้อยลง	ยังคงมีการปลูกข้าวโพด อ้อย ถั่ว มะพร้าว อาชีพเกษตรสร้างรายได้จึงมีการทำการเกษตรแบบพึ่งพาเทคโนโลยี และใช้สารเคมี มีการจ้างทำนาและถอนหญ้า	เกิดสถานการณ์น้ำท่วมใหญ่ในปี 2554 มีการใช้เรือในการเดินทาง	
อาชีพทำการเกษตรตกต่ำ (ราคาตก) มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีร้านสะดวกซื้อเพิ่มขึ้น การเดินทางสะดวกสบาย และมีจำนวนรถมากขึ้น		การประกอบอาชีพเกษตรลดลง จากราคาผลผลิตตกต่ำ และมีการใช้สารเคมี/เทคโนโลยีเพิ่มขึ้น เริ่มออกไปทำงานรับจ้างในโรงงานเพิ่มมากขึ้น		
มีโรงงานเพิ่มขึ้น มีเทคโนโลยีเข้ามา มากขึ้น มีร้านสะดวกซื้อ (7-11) ถนนดีขึ้นเป็นถนนลาดยาง และมีรถโรงเรียน	ทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยลง มาก	การประกอบอาชีพเกษตรลดลง จากราคาผลผลิตตกต่ำ และมีการใช้สารเคมี/เทคโนโลยีเพิ่มขึ้น เริ่มออกไปทำงานรับจ้างในโรงงานเพิ่มมากขึ้น		

3. องค์ประกอบของทีมของทีมนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายชาญ ยิ้มจันทร์	แกนนำชุมชน	
2. นางสาวอนงค์ ทับเงิน	แกนนำอสม.	
3. นางสาวโบลี ฉิมพาลี	แกนนำอสม.	
4. นายอรมณ อิมสำราญ	แกนนำอสม.	
5. นางสฤติย์ สุขศิริ	แกนนำอสม.	
6. นางประพา ลายเงิน	แกนนำอสม.	

20. ตำบลไม้ดัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต ขนาดพื้นที่ และการแบ่งเขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ดัด ตั้งอยู่บริเวณวัดจุ๊กคลี หมู่ที่ 5 ตำบลไม้ดัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ติดถนนสาย บางระจัน - ท่าข้าม โดยอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอบางระจันห่างจากที่ว่าการอำเภอบางระจันประมาณ 3 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลดอนกำ อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลโพสังโฆ อำเภอกำแพงบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เทศบาลเมืองบางระจัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลพักหัน ตำบลสระแจง และตำบลบ้านจำ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ดัด มีเนื้อที่โดยประมาณ 45.50 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็น 28,437.5 ไร่ ซึ่งมีพื้นที่อยู่ในเขตตำบลไม้ดัด 26.19 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 16,368.8 ไร่ พื้นที่อยู่ในเขตตำบลเชิงกลัด 19.31 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 12,068.7 ไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ดัด มีตำบลในความรับผิดชอบ จำนวน 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลไม้ดัดและตำบลเชิงกลัด แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 27 หมู่บ้าน คือ ตำบลไม้ดัด 14 หมู่บ้าน และตำบลเชิงกลัด 13 หมู่บ้าน

2) จำนวนประชากร

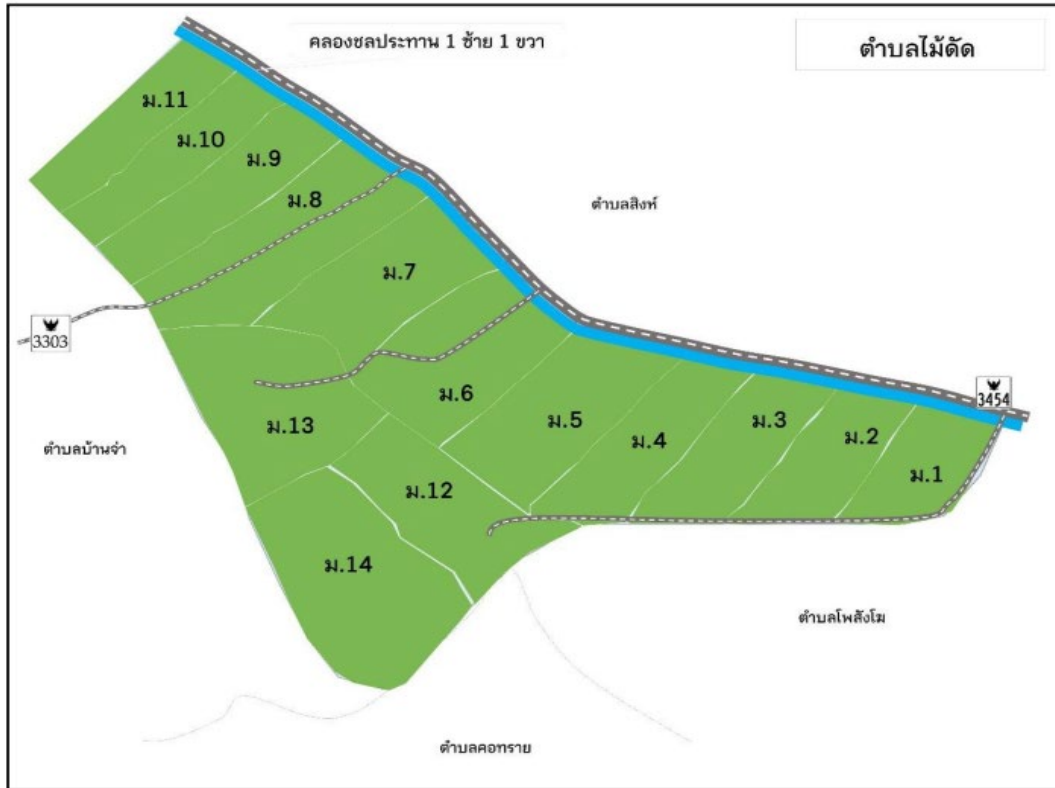
ประชากรรวม ทั้งสิ้น 2,475 คน แยกเป็นชาย 1,253 คน เป็นหญิง 1,240 คน จำนวน คราวเรือน ทั้งหมด 1,153 คราวเรือน

ตำบลไม้ดัด

ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านโพสังโฆ	6	4	3	7
2	บ้านโพสังโฆ	133	17	16	33
3	บ้านตลาดโพธิ์	20	27	20	47
4	บ้านตลาดโพธิ์	32	31	31	62
5	บ้านตลาดโพธิ์	58	91	87	178
6	บ้านตลาดโพธิ์	114	179	181	360
7	บ้านตลาดโพธิ์	46	75	66	141
8	บ้านไม้ดัด	174	37	37	74
9	บ้านไม้ดัด	83	45	42	87
10	บ้านบางวัว	45	46	58	104
11	บ้านบางวัว	25	33	31	64
12	บ้านหนองลาด	157	224	231	455
13	บ้านแหลมนกกระทง	165	287	297	584
14	บ้านโพธิ์พันธุ์	95	139	140	279
รวม		1,153	1,235	1,240	2,475

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบด้านฝั่งตะวันตก ของแม่น้ำน้อยและคลองชลประทาน 1 ซ้าย 1 ขวา ตัดแบ่งเขตกับเทศบาลเมืองบางระจัน พร้อมทั้งคูส่งน้ำทุกหมู่บ้าน มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะสมกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สภาพดินฟ้าอากาศโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ปกติ มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำน้อย และยังมีบึง หนอง บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล บ่อโยก คูส่งน้ำ และคลองชลประทาน

ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะภูมิอากาศส่วนใหญ่เป็นแบบร้อนชื้น บริเวณตอนล่างจะมีอากาศชุ่มชื้นมากกว่าเนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอับฝน ฤดูกาลแบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม และฤดูหนาวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน มกราคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้อากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งในช่วงนี้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือน กันยายน ทำให้มีเมฆมากและฝนตกชุกในช่วงนี้ เนื่องจากลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มมีความแตกต่างของระดับพื้นดินเพียง เล็กน้อย สภาพภูมิอากาศจึงมีลักษณะค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดพื้นที่

ตำบลไม้ดัด มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 13,853 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 6,921.5 ไร่ ข้าวนาปรัง จำนวน 3,422.75 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 3,306 ไร่ และมีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ไก่เนื้อ เป็ดไข่ และสุกร

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา	พัฒนาการด้านการบริหารจัดการน้ำ
ตำบลไม้ดัด มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบด้านฝั่งตะวันตกของแม่น้ำน้อย และคลองชลประทาน 1 ซ้าย 1 ขวา ตัดแบ่งเขตกับเทศบาลเมืองบางระจัน พร้อมทั้งคูส่งน้ำทุกหมู่บ้าน มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มดินเป็นดินร่วน พื้นที่ราบเหมาะกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	ลักษณะของดิน ในพื้นที่เป็นดินร่วน พื้นราบเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม แหล่งน้ำ มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำน้อย บึงหนองจำนวน 2 แห่ง บ่อน้ำตื้นจำนวน 38 แห่ง บ่อบาดาล จำนวน 155 แห่ง	ประชากรส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา ปลูกข้าว จำนวน 9,659.75 ไร่ อ้อยจำนวน 2,783 ไร่ พืชสวน ด้านการปศุสัตว์มีฟาร์มไก่เนื้อจำนวน 10 ราย ฟาร์มเป็ดไข่จำนวน	1. เกิดภาวะน้ำแล้งขาดน้ำติดต่อกันมา 2-3 ปี น้ำบาดาลไม่พอใช้น้ำชลประทานก็ไม่เพียงพอต่อการเกษตร 2. คนในชุมชนยังไม่รับรู้และยังไม่มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการน้ำ	1. ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ดัด มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำ เช่น การจัดซื้อเครื่องเป่าบ่อบาดาล เพื่อให้พื้นที่ทำการเกษตรมีน้ำใช้เพียงพอ โครงการ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มทำขนมหวาน กลุ่มทำไม้กวาด กลุ่มทำดอกไม้จากดินญี่ปุ่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มเห็ดนางฟ้า	บ่อโยก จำนวน 17 แห่ง คูส่งน้ำ จำนวน 53 แห่ง คูทิ้งน้ำ จำนวน 56 แห่ง คลองชลประทาน จำนวน 11 แห่ง มีระบบประปาบาดาลหมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน	2 ราย และฟาร์มสุกรจำนวน 1 ราย ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัว พนักงานบริษัท รับจ้างทั่วไป และรับราชการ	กฎหมายน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ	ซ่อมแซมระบบประปา เพื่อพัฒนาน้ำดื่มน้ำใช้ ซ่อมแซมและวางท่อระบายน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วม การขุดลอกคูระบายน้ำ การกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ เป็นต้น
--	--	---	------------------------------	---

21. ตำบลเชิงกลัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้งอาณาเขตพื้นที่

ตำบลเชิงกลัด ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอบางระจัน ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางระจันประมาณ 3 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบด้านฝั่งตะวันตกของแม่น้ำน้อยและคลองชลประทาน 1 ซ้าย 1 ขวา ตัดแบ่งเขตกับเทศบาลเมืองบางระจัน พร้อมทั้งคูส่งน้ำทุกหมู่บ้าน มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ดินเป็นดินร่วน พื้นที่ราบเหมาะกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลดอนก่า อำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ เทศบาลเมืองบางระจัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลพักทัน ตำบลสระแจง และตำบลบ้านจำ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

พื้นที่ทั้งหมด 12.068.7 ไร่ ประมาณ 19.31 ตารางกิโลเมตร

2) จำนวนประชากร

ตำบลเชิงกลัด

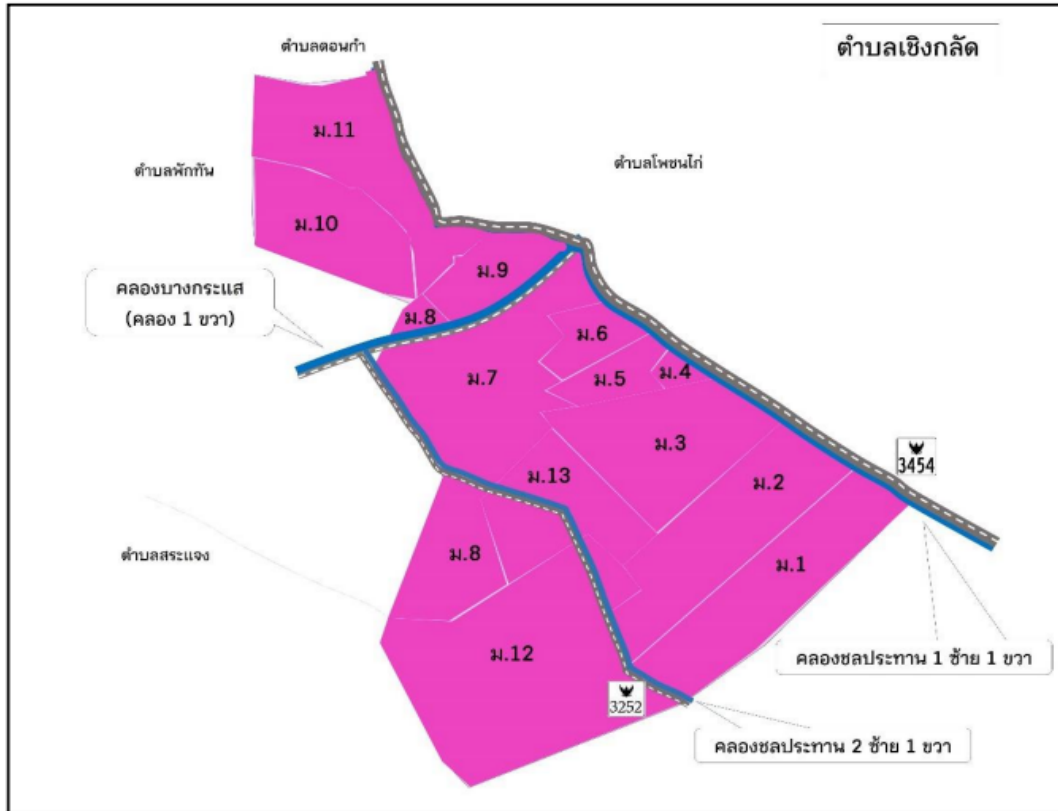
ลำดับที่	หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านเชิงกลัด	26	25	20	45
2	บ้านเชิงกลัด	40	36	50	86
3	บ้านท่าศาลเจ้า	12	17	8	25
4	บ้านเชิงกลัด	2	1	1	2
5	บ้านเชิงกลัด	2	2	2	4
6	บ้านเชิงกลัด	44	51	65	116
7	บ้านโคกหม้อ	172	217	248	465
8	บ้านโพธิ์หอม	68	94	88	182
9	บ้านโพธิ์หอม	31	44	46	90
10	บ้านเชิงกลัด	2	1	1	2
11	บ้านวังขรณ์	15	20	19	39
12	บ้านหัวแหลม	103	162	173	335
13	บ้านไผ่ใหญ่	117	146	200	346
รวม		634	816	921	1,737

ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอบางระจัน ณ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2562

3) สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบด้านฝั่งตะวันตก ของแม่น้ำน้อยและคลองชลประทาน 1 ซ้าย 1 ขวา ตัดแบ่งเขตกับเทศบาลเมืองบางระจัน พร้อมทั้งคูส่งน้ำทุกหมู่บ้าน มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม เหมาะสมกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม สภาพดินฟ้าอากาศโดยทั่วไปอยู่ในเกณฑ์ปกติ มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำน้อย และยังมีสระเก็บน้ำ บ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล บ่อโยก คูส่งน้ำ คลองชลประทาน

ลักษณะภูมิอากาศ ลักษณะภูมิอากาศส่วนใหญ่เป็นแบบร้อนชื้น บริเวณตอนล่างจะมีอากาศชุ่มชื้นมากกว่าเนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล พื้นที่ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอับฝน ฤดูกาลแบ่งเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ฤดูฝนตั้งแต่เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม และฤดูหนาวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน-มกราคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้อากาศหนาวเย็นและแห้งแล้งในช่วงนี้ และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือน กันยายน ทำให้มีเมฆมากและฝนตกชุกในช่วงนี้ เนื่องจากลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มมีความแตกต่างของระดับพื้นดินเพียง เล็กน้อย สภาพภูมิอากาศจึงมีลักษณะค่อนข้างสม่ำเสมอตลอดพื้นที่

4) ข้อมูลพื้นที่การเกษตร

ตำบลเชียงกัต มีพื้นที่ในการทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 14,844 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 7,773 ไร่ ข้าวนาปรัง จำนวน 4,974 ไร่ และอ้อยโรงงาน จำนวน 2,097 ไร่ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงปลาน้ำจืด โคเนื้อ สุกร ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และเป็ดไข่

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา	พัฒนาการด้านการบริหารจัดการน้ำ
ตำบลเชียงกัต มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบด้านฝั่งตะวันตกของแม่น้ำน้อย และคลองชลประทาน 1 ซ้าย 1 ขวา ตัดแบ่งเขตกับเทศบาลเมืองบางระจัน พร้อมทั้งคูส่งน้ำทุกหมู่บ้าน มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบ	ลักษณะของดิน ในพื้นที่เป็นดินร่วน พื้นราบเหมาะแก่การทำเกษตรกรรม แหล่งน้ำ มีแหล่งน้ำธรรมชาติไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำน้อย บึงหนองบ่อน้ำต้น บ่อบาดาล บ่อ	ประชากรส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมได้แก่ ทำนา ปลูกข้าว จำนวน 9,375 ไร่ อ้อย จำนวน 542.25 ไร่ พืชสวน ที่เหลือประกอบอาชีพส่วนตัว พนักงานบริษัท	1. เกิดภาวะน้ำแล้งขาดน้ำติดต่อกันมา 2-3 ปี น้ำบาดาลไม่พอใช้น้ำชลประทานก็ไม่เพียงพอต่อการเกษตร 2. คนในชุมชนยังไม่รับรู้และยังไม่มี	1. ปัจจุบันพื้นที่การเกษตรในตำบลมีการเจาะบ่อบาดาลทุกแปลงถึงแม้จะอยู่ในเขตพื้นที่ชลประทาน โดยในปี พ.ศ. 2563-2564 ที่ผ่านมา ตำบลเชียงกัตต้องซื้อน้ำใช้เพื่อการ

ลุ่ม ดินเป็นดินร่วน พื้นที่ราบเหมาะกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีการรวมกลุ่มอาชีพ เช่น กลุ่มทำขนมหวาน กลุ่มทำไม้กวาด กลุ่มทำดอกไม้จากดินญี่ปุ่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต กลุ่มเห็ดนางฟ้า	โยก คูส่งน้ำ คูทิ้งน้ำ คลองชลประทาน มีระบบประปาบาดาล หมู่บ้านครบทุกหมู่บ้าน	รับจ้างทั่วไป และรับราชการ	ความรู้เรื่องการบริหารจัดการน้ำ กฎหมายน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ	ทำการเกษตร โดยสูบน้ำมาจากคนที่มีสระเก็บน้ำส่วนตัว
--	---	----------------------------	--	---

22. ตำบลบ้านจ่า อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

1. ข้อมูลทั่วไป

1) ที่ตั้ง อาณาเขต ขนาดพื้นที่ และการแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลบ้านจ่า ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอบางระจัน ห่างจากที่ว่าการอำเภอบางระจันประมาณ 4 กิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 8 หมู่บ้าน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา มีระบบคลองส่งน้ำ คลองทิ้งน้ำชลประทานไหลผ่านพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตจัดรูปที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและเป็นที่อยู่อาศัย ลักษณะดินในพื้นที่เป็นดินร่วน ดินเหนียว พื้นราบเหมาะแก่การเพาะปลูก

เขตพื้นที่

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลเชิงกลัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลคอตทราย อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลไม้ดัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลสระแจง ตำบลโพทะเล อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

พื้นที่ทั้งหมด 13,931.25 ไร่ ประมาณ 22.25 ตารางกิโลเมตร

2) จำนวนประชากร

ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1,511	1,644	3,155	1,105

3) สภาพภูมิประเทศ

ตำบลบ้านจ่าเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา มีระบบคลองส่งน้ำ คลองทิ้งน้ำชลประทานไหลผ่านพื้นที่บางส่วน มีบึงห้วยขนานหมู่ที่ 6 บึงหนองหัวลิงหมู่ที่ 4 คลองส่งน้ำ 2 ซ้าย 1 ขวาหมู่ที่ 1-7 จำนวน 1 แห่ง คลอง 1 ซ้าย 3 ซ้าย 1 ขวา จำนวน 1 แห่ง คลอง 2 ซ้าย 3 ซ้าย 1 ขวา จำนวน 1 แห่ง และสระน้ำ ที่เป็นแหล่งน้ำหลักของคนในตำบล อยู่ในเขตจัดรูปที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและเป็นที่อยู่อาศัย ลักษณะดินในพื้นที่เป็นดินร่วน ดินเหนียว พื้นราบเหมาะ

แก่การเพาะปลูก อาชีพของคนในพื้นที่ส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพการเกษตร ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และมีการรวมกลุ่มอาชีพ กระจายตัวอยู่ทุกหมู่บ้าน กว่า 36 กลุ่ม

4) ข้อมูลพื้นที่การเกษตร

ตำบลบ้านจำ มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 11,491 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 7,090.50 ไร่ ข้าวนาปรัง จำนวน 2,667 ไร่ และอ้อยโรงงาน จำนวน 1,429 ไร่ และยังมีเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ ปลูกน้ำจืด จระเข้ โคเนื้อ สุกร แพะเนื้อ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง เป็ดไข่ เป็ดเทศ

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ ปัญหา	พัฒนาการด้านการบริหาร จัดการน้ำ
ตำบลบ้านจำ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา มีระบบคลองส่งน้ำ คลองทั้งน้ำชลประทานไหลผ่านพื้นที่บางส่วนของเขตจัดรูปที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและเป็นที่อยู่อาศัย ลักษณะดินในพื้นที่เป็นดินร่วนดินเหนียว พื้นราบเหมาะแก่การเพาะปลูก อาชีพของคนในพื้นที่ส่วนใหญ่ จึงประกอบอาชีพการเกษตร ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ และมีการรวมกลุ่มอาชีพกระจายตัวอยู่ทุกหมู่บ้าน กว่า 36 กลุ่ม เช่น กลุ่มปลูกข้าวพันธุ์ดี กลุ่มโรงสีชุมชน กลุ่มธนาคารข้าวสาร กลุ่มเลี้ยงแพะ กลุ่มดอกไม้ประดิษฐ์ กลุ่มสตรี กลุ่มกล้วยตาก กลุ่มจักรยาน กลุ่มน้ำพริก กลุ่มปลาชวยงาม กลุ่มนวดแผนไทย กลุ่มแม่บ้านน้ำพริกและกุนเชียง เป็นต้น	ลักษณะของดิน ในพื้นที่เป็นดินร่วน ดินเหนียว พื้นราบเหมาะแก่การเพาะปลูก ลักษณะของแหล่งน้ำ มีแหล่งน้ำสาธารณะห้วงขนานหมู่ที่ 6 จำนวน 1 แห่ง แหล่งน้ำสาธารณะหนองหัวลิงหมู่ที่ 4 จำนวน 1 แห่ง คลองส่งน้ำ 2 ซ้าย 1 ขวา หมู่ที่ 1-7 จำนวน 1 แห่ง คลองระบาย 1 ซ้าย จำนวน 1 แห่ง คลองระบาย 1 ขวา 1 ซ้าย จำนวน 1 แห่ง คลอง 1 ซ้าย 3 ซ้าย 1 ขวา จำนวน 1 แห่ง คลอง 2 ซ้าย 3 ซ้าย 1 ขวา จำนวน 1 แห่ง สระน้ำ จำนวน 20 แห่ง บึง 2 แห่ง ได้แก่ บึงหนองหัวลิง และบึงห้วงขนาน มีประปาหมู่บ้าน จำนวน 8 หมู่บ้าน จำนวน 21 แห่ง ครอบคลุมทุกครัวเรือน จำนวน 1,083 ครัวเรือน	ประชากรส่วนใหญ่ ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทำการเกษตร ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวนเพาะปลูก มีการประมง คือ การเลี้ยงปลาน้ำจืด และสัตว์อื่นๆ เช่น จระเข้ เป็นต้น ด้านการปศุสัตว์ มีการเลี้ยงโคเนื้อ สุกร แพะเนื้อ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง เป็ดไข่ เป็ดเทศ ที่เหลือประกอบอาชีพอื่นๆ	1. เกิดภาวะน้ำแล้ง ขาดน้ำ ติดต่อกันมา 2-3 ปี น้ำบาดาลไม่พอใช้ น้ำชลประทานก็ไม่เพียงพอต่อการเกษตร 2. คนในชุมชนยังไม่รับรู้และยังไม่มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการน้ำ กฎหมายน้ำ และองค์กรผู้ใช้น้ำ	1. ปัจจุบันพื้นที่การเกษตรในตำบลมีการเจาะบอบาดาลทุกแปลงถึงแม้จะอยู่ในเขตพื้นที่ชลประทาน

23. ตำบลแก่งผักกูด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งผักกูด ตั้งอยู่ ในเขตพื้นที่ หมู่ที่ 3 บ้านป่าไผ่ ตำบลแก่งผักกูด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรีอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ของอำเภอท่าหลวง ห่างจากที่ว่าการอำเภอท่าหลวง ประมาณ 5 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดลพบุรี 92 กิโลเมตร

มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลท่าหลวง, อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลมะนาวหวาน, ตำบลน้ำสุด อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลซับจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

2) ขนาดพื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลแก่งผักกูด มีเนื้อที่รวม 91.5 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 57,187.5 ไร่ (รวมกับตำบลทะเลวังวัด) พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติบางส่วนเป็น สปก. / นส.3 และโฉนดที่ดินมีจำนวนหมู่บ้าน 13 หมู่บ้าน มีแหล่งน้ำสำคัญ ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ 6 ตำบล บึงบัวหลวง บ่อบาดาล ฝายคลองมะเกลือ สระโคกหนองนา

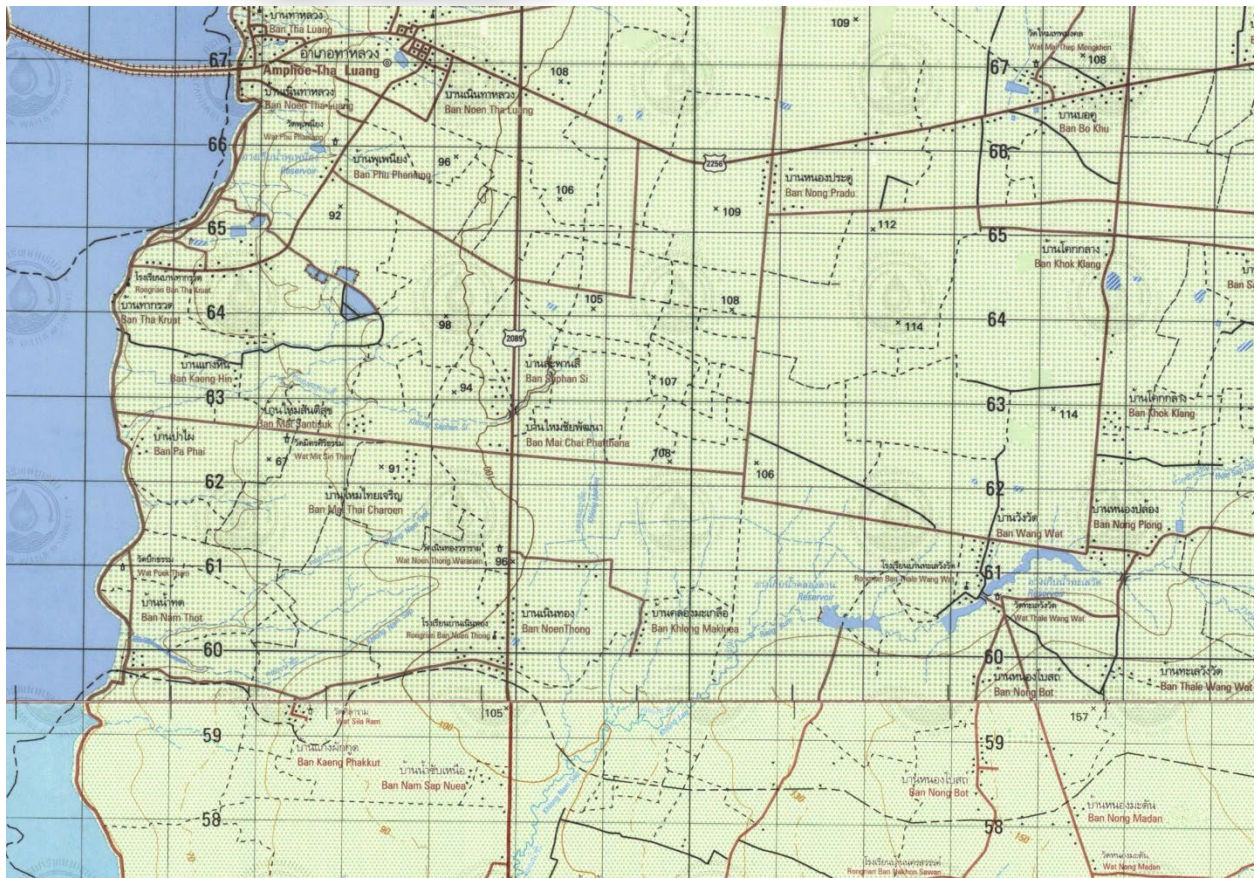
3) ประชากร สถิติประชากรชาย/หญิง และจำนวนครัวเรือนระดับตำบล

มีประชากรทั้งสิ้น 4,142 คน จำแนกเป็นรายหมู่บ้าน ดังนี้

ตำบลแก่งผักกูด

หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านท่ากรวด	145	258	278	536
หมู่ที่ 2 บ้านแก่งหิน	193	298	271	569
หมู่ที่ 3 บ้านป่าไผ่	168	323	308	631
หมู่ที่ 4 บ้านปึกรี	109	206	191	397
หมู่ที่ 5 บ้านแก่งผักกูด	49	89	91	180
หมู่ที่ 6 บ้านเนินทอง	220	379	388	767
หมู่ที่ 7 บ้านน้ำตด	95	171	186	357
หมู่ที่ 8 บ้านกาญจนภิเษก	172	353	352	705
รวม	1,151	1,698	2,065	4,142

4) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (เบื้องต้น)

5) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)

ตำบลแก่งผักกูด มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 12,561 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 26 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 4,447 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 3,810 ไร่ และอ้อยโรงงาน จำนวน 4,167 ไร่ นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ วัวนม วัวเนื้อ แพะเนื้อ สุกร ไก่ไข่ มีรายละเอียดปฏิทินการผลิต ดังนี้

การประกอบอาชีพ	- การเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวในระยะเวลา 1 ปี		
	ช่วงเดือน ม.ค.- เม.ย.	ช่วงเดือน พ.ค.- ส.ค.	ช่วงเดือน ก.ย.-ธ.ค.
ปลูกพืช	-ข้าวโพด -มันสำปะหลัง -อ้อย	-ข้าวโพด	-อ้อย -ข้าวโพด -มันสำปะหลัง
ปศุสัตว์	-เลี้ยงวัวนม -เลี้ยงวัวเนื้อ -เลี้ยงแพะเนื้อ -เลี้ยงหมู -เลี้ยงไก่ไข่	-เลี้ยงวัวนม -เลี้ยงวัวเนื้อ -เลี้ยงแพะเนื้อ -เลี้ยงหมู -เลี้ยงไก่ไข่	-เลี้ยงวัวนม -เลี้ยงวัวเนื้อ -เลี้ยงแพะเนื้อ -เลี้ยงหมู -เลี้ยงไก่ไข่

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

ช่วงเวลา พ.ศ.2517 วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป ตอนนั้นความเจริญยังไม่มี ชาวบ้านอยู่แบบยากลำบาก จะออกไปซื้อของตลาดลำานรายณ์ก็ต้องเดินไป รถเข้าออกก็ไม่มี ต้องหาบของเข้ามาไม่ว่าจะเป็นกับข้าว สิ่งของเครื่องใช้ ตอนนั้นลำบากมาก เพราะความเจริญยังเข้าไม่ถึง ยังเป็นสภาพป่า ถนนก็ยังไม่ มี (ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า) ในช่วงนั้นอุดมสมบูรณ์ (ในด้านธรรมชาติ ฝนตกตามฤดูกาล แต่ก็ไม่มีที่กักเก็บน้ำ ในยามหน้าแล้ง ตอนนั้นน้ำก็หายาก ใช้ชุดเป็นบ่อโพรง แล้วใช้ภาชนะค่อยๆ สาดได้ทีละหน่อย น้ำข้าวข้าวได้เอามาเป็นน้ำล้างจาน ตอนนั้นตำบลแก่งผักกูดยังขึ้นอยู่กับอำเภอลำปาง จ.พิจิตร มาปี 2521 ได้แยกมาเป็นกิ่งอำเภอท่าหลวง แยกมาเป็นตำบลแก่งผักกูด หัวหน้ากิ่งอำเภอคนแรกท่านชื่อ นายรังสรรค์ หนูนภักดี ก็ได้ดูแลชาวกิ่งอำเภอท่าหลวง สมัยนั้นการพัฒนาไม่เป็นรูปธรรมเหมือนทุกวันนี้ การดูแลไม่ทั่วถึง มาปี 2532 ก็ยกฐานะเป็นอำเภอท่าหลวง ตลอดมาจนทุกวันนี้ ความเจริญก็เริ่มดีขึ้นเป็นลำดับ ทรัพยากรน้ำได้เข้ามาดูแล เนื่องจากชาวบ้านลำบากเรื่องน้ำอุปโภค บริโภค ก็ขอไปยังอำเภอหน่วยงานภาครัฐก็เข้ามาช่วย กรมทรัพยากรธรณีก็ชุดเจาะบ่อบาดาล ถนนหนทางก็ค่อยๆ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ชาวตำบลแก่งผักกูดก็เริ่มมีความเป็นอยู่ดีขึ้นเป็นลำดับ สมัยนั้นมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แล้วก็มีผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการหมู่บ้านที่ช่วยกันดูแลหมู่บ้านช่วยกันพัฒนา ปีงบประมาณมาทำถนนที่ใช้แรงงานชาวบ้านขุด เอาดินถม เครื่องจักรไม่มีเหมือนตอนนี้ ขนบพต้องช่วยกัน ถ้าเล่าไปมันยาวมาก คนอ่านจะเบื่อ มาปี 2538 ก็เริ่มมีการเลือกตั้งสมาชิก อบต. ให้มีหมู่บ้านละ 2 คน โดยมีกรรมการบริหาร สมัยนั้นกำนันเป็นประธานโดยตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านก็เป็นกรรมการ ทางสมาชิกสภาเลือกกันขึ้นมา โดยสมาชิกยกมือ ความเจริญเริ่มพัฒนาขึ้นเป็นลำดับถนนเริ่มดีขึ้น มาปี 2547 ก็มีการเลือกตั้งนายกโดยตรง โดยผู้เขียมนั้นเข้ามาเป็นผู้นำท้องถิ่น ก็ได้ของบประมาณนอก เช่น งบ ส.ส. ก็ได้ ยุทธศาสตร์จังหวัด เฉพาะกิจ ไม่ว่าจะเป็นถนน ไฟฟ้า น้ำประปา เริ่มทั่วถึงทุกหมู่บ้าน ชาวบ้านก็ทำการเกษตรเริ่มมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ก็มีการเจาะน้ำบาดาลมากใช้ในการรดพืชไร่ทางการเกษตร น้ำได้ดินก็เลยขาด เป็นบางหมู่บ้านและหลายพื้นที่เนื่องจากไม่มีข้อมูลและแผนการบริหารจัดการน้ำ ก่อนเพราะปลูกพืชไร่ช่วงฤดูแล้งทำให้เกิดความเสียหายอย่างต่อเนื่อง

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพ ทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบ อาชีพ	สถานการณ์ ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำ และการคลี่คลาย ปัญหา
พ.ศ.2517	การใช้น้ำชุดเป็นบ่อ โพรง	ใช้อุปโภค บริโภค	การเกษตร	-	-
พ.ศ.2521	หน่วยงานภาครัฐเริ่ม เจาะน้ำบาดาลเป็น บางส่วน	ใช้อุปโภค บริโภค	การเกษตร	-	-
พ.ศ.2532	ยกฐานะเป็นอำเภอ ท่าหลวง กรม ทรัพยากรธรณี กรม โยธาธิการ	-	การเกษตร	-	-
พ . ศ . ปัจจุบัน	กรมทรัพยากรน้ำ บาดาลดูแล	-	การเกษตร	น้ำใต้ดินเริ่มขาด น้ำบนดินไม่ เพียงพอ	ไม่มีแผนการบริหาร น้ำที่ดี

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง/สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1	นายฐิติพงศ์ พรเดชศรีจำปา	นายก อบต.	ประธานฯ
2	นายสมพงษ์ คงสินธุ์	รองนายก อบต.	กรรมการ/ตัวแทนผู้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ 6 ตำบล
3	นายสมบูรณ์ ทองทับ	รองนายก อบต.	กรรมการ/ตัวแทนผู้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ 6 ตำบล
4	นางช้องมาศ ปัญจชัย	ประธานสภา อบต.	กรรมการ/ตัวแทนประสานงานฝ่ายสภาฯ
5	นายสมชาย สุภาพพร	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.2 ต.แก่งฝักกูด/คณะทำงาน
6	นางสาวกองแก้ว ปิ่นจตุรัส	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.3 ต.แก่งฝักกูด/คณะทำงาน
7	นายแมน ใจใหญ่สูง	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.4 ต.แก่งฝักกูด/คณะทำงาน
8	นายสมชาย สลุงอยู่	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.5 ต.แก่งฝักกูด/คณะทำงาน
9	นายสายัน ศรีนวล	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.8 ต.แก่งฝักกูด/คณะทำงาน
10	นายสุชาติ คำวิชิต	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.1 ต.ทะเลวังวัด/คณะทำงาน
11	นายสรวง แก้วงาม	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.2 ต.ทะเลวังวัด/คณะทำงาน
12	นายประยูร องอาจ	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.3 ต.ทะเลวังวัด/คณะทำงาน
13	นายสมชาติ สุขกะ	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.4 ต.ทะเลวังวัด/คณะทำงาน

24. ตำบลทะเลวังวัด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ข้อมูลบริบทพื้นที่

ตำบลทะเลวังวัด ตั้งอยู่ในเขตอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี อยู่ห่างทิศตะวันออกเฉียงใต้ของอำเภอท่าหลวง ห่างจากที่ว่าการอำเภอท่าหลวง ประมาณ 5 กิโลเมตร พื้นที่ส่วนใหญ่ยังเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติบางส่วน เป็น สปก. / นส.3 และโฉนดที่ดิน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 หมู่บ้าน สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูงโล่งเตียน และที่ราบดินตะกอนริมอ่างเก็บน้ำเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ พื้นที่ร้อยละ 80 อยู่ในเขตป่าสงวนชัยบาดาล ปัจจุบันประชากรได้เข้าทำประโยชน์ทางด้านเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกอ้อย ข้าวโพด พริก มันสำปะหลัง สภาพชั้นดิน เป็นดินปนลูกรัง ทำให้ยากต่อการกักเก็บน้ำ

เขตพื้นที่

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลท่าหลวง อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลมะนาวหวาน ตำบลน้ำสุต อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลชัยจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์

พื้นที่ทั้งหมด 57,187.5 ไร่ ประมาณ 91.5 ตารางกิโลเมตร รวมกับพื้นที่ตำบลแก่งผักกูด

2) จำนวนประชากร รวมทั้งสิ้น 1,528 คน เป็นชาย 734 คน เป็นหญิง 785 คน จำนวน 426 ครัวเรือน

หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
หมู่ที่ 1 บ้านทะเลวังวัด	74	126	151	277
หมู่ที่ 2 บ้านวังวัด	123	199	210	409
หมู่ที่ 3 บ้านโคกกลาง	46	75	89	164
หมู่ที่ 4 บ้านหนองโปลา	63	115	120	235
หมู่ที่ 5 บ้านหนองปล้อง	120	228	215	443
รวม	426	743	785	1,528

3) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน

ตำบลทะเลวังวัด มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 8,811 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 51 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 2,621 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 4,450 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 1,524 ไร่ และมีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ วัวนม วัวเนื้อ แพะเนื้อ สุกร และไก่ไข่ มีรายละเอียดปฏิทินการผลิต ดังนี้

การประกอบอาชีพ	- การเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวในระยะเวลา 1 ปี		
	ช่วงเดือน ม.ค.- เม.ย.	ช่วงเดือน พ.ค.- ส.ค.	ช่วงเดือน ก.ย.-ธ.ค.
ปลูกพืช	-ข้าวโพด -มันสำปะหลัง -อ้อย	-ข้าวโพด	-อ้อย -ข้าวโพด -มันสำปะหลัง
ปศุสัตว์	-เลี้ยงวัวนม -เลี้ยงวัวเนื้อ -เลี้ยงแพะเนื้อ -เลี้ยงหมู -เลี้ยงไก่ไข่	-เลี้ยงวัวนม -เลี้ยงวัวเนื้อ -เลี้ยงแพะเนื้อ -เลี้ยงหมู -เลี้ยงไก่ไข่	-เลี้ยงวัวนม -เลี้ยงวัวเนื้อ -เลี้ยงแพะเนื้อ -เลี้ยงหมู -เลี้ยงไก่ไข่

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
พ.ศ.2517	การใช้น้ำขุดเป็นบ่อโพรง	ใช้อุปโภค บริโภค	การเกษตร	-	-
พ.ศ.2521	หน่วยงานภาครัฐเริ่มเจาะ น้ำบาดาลเป็นบางส่วน	ใช้อุปโภค บริโภค	การเกษตร	-	-
พ.ศ.2532	ยกฐานะเป็นอำเภอท่า หลวง กรมทรัพยากรธรณี กรมโยธาธิการ	-	การเกษตร	-	-
พ.ศ. ปัจจุบัน	กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ดูแล	-	การเกษตร	น้ำใต้ดินเริ่มขาด น้ำ บนดินไม่เพียงพอ	ไม่มีแผนการบริหาร น้ำที่ดี

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน ตำบลทะเลวังวัด

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง/สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1	นายทวีศักดิ์ อาจมิตร	กำนัน	ประธานฯ
2	นายสมพงษ์ คงสินธุ์	ประธานชมรม ผู้สูงอายุ.	รองประธาน
3	นายวิชัย คำวิจิต	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 1	กรรมการ/ตัวแทนผู้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ 6 ตำบล
4	นายสัญญา ติวสุวรรณบวร	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 5	กรรมการ/ตัวแทนประสานงานฝ่ายสภาฯ
5	นางนุชนารถ ไทยรัฐ	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3	กรรมการ/ตัวแทน ม.2
6	นายนิสิต มณีแย้ม	ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 4	กรรมการ/ตัวแทน ม.3
7	นายสุชาติ คำวิจิต	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.1
8	นายสรวง แก้วงาม	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.2
9	นายประยูร องอาจ	สมาชิก อบต.	กรรมการ/ตัวแทน ม.3
10	นายสมชาติ สุขกะ	อสม.	กรรมการ/ตัวแทน ม.4

25. ตำบลซับจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง

ตำบลซับจำปา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของที่ว่าการอำเภอท่าหลวง มีระยะห่างจากอำเภอท่าหลวงประมาณ 18 กิโลเมตร การคมนาคมระหว่างอำเภอและจังหวัด ส่วนใหญ่ใช้ทางรถยนต์เป็นสำคัญ โดยใช้เส้นทาง ทางหลวงแผ่นดิน สาย ม่วงคอม ด่านขุนทด ตำบลซับจำปามีเนื้อที่ประมาณ 58.2 ตารางกิโลเมตร หรือ 42,775 ไร่ พื้นที่ทางกายภาพเป็นพื้นที่ราบสูงภูเขาส่วนหนึ่งและที่ราบสูงส่วนหนึ่ง พื้นที่เป็นดินร่วนปนดินเหนียว มีความสมบูรณ์ค่อนข้างสูง ทั้งยังมีฝืนป่าที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ได้แก่ น้ำซับในป่าจำปีสิรินธร ซึ่งเหมาะแก่การฟื้นฟู พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในท้องถิ่น ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านการเกษตร เช่น อ้อย มันสำปะหลัง ข้าวโพด ถั่วลิสง ทำปศุสัตว์ และรับจ้าง อาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ	ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
ทิศใต้	ติดต่อ	ตำบลห้วยขุนราม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ตำบลหัวลำ อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี ตำบลท่าหลวง อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	{ ตำบลทะเลวังวัด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี ตำบลน้ำสุด อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี

จำนวนหมู่บ้าน มีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน
1	บ้านซับจำปา	นายนนทชัย กลิ่นสีสุข
2	บ้านทรัพย์เจริญ	นายนที บัวพนัส
3	บ้านโป่งสวาง	นายยุทธนา จันทร์นภาศิริ (กำนัน)
4	บ้านซับลำไย	นางสุมาลี คำเรืองบุญ
5	บ้านซับเรือ	นายวันชัย ดาวงษ์
6	บ้านโป่งไต้	นายรณภพ โพธิ์ประจักษ์
7	บ้านคูเมือง	นายประดิษฐ์ หนูคำ

2) สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ทางกายภาพเป็นพื้นที่ราบสูง ภูเขาส่วนหนึ่งและที่ราบสูงส่วนหนึ่ง พื้นที่เป็นดินร่วนปนดินเหนียว มีความสมบูรณ์ค่อนข้างสูง ทั้งยังมีพื้นที่เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร ได้แก่ น้ำซับในป่าจำปีสิรินธร ซึ่งเหมาะแก่การเพาะปลูกและฟื้นฟู เป็นสถานที่พักผ่อนหรือแหล่งท่องเที่ยวในตำบลซับจำปา

3) ข้อมูลประชากร

ประชากรตำบลซับจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี ประจำปี 2564 รวมทั้งสิ้น 4,527 คน

หมู่บ้าน	ครัวเรือน	หญิง	ชาย
หมู่ที่ 1 บ้านซับจำปา	383	534	541
หมู่ที่ 2 บ้านทรัพย์เจริญ	195	337	296
หมู่ที่ 3 บ้านโป่งสองศรีวรรณ	187	311	293
หมู่ที่ 4 บ้านซับลำไย	202	303	297
หมู่ที่ 5 บ้านซับเรือ	148	237	214
หมู่ที่ 6 บ้านโป่งไต้	160	252	246
หมู่ที่ 7 บ้านคูเมือง	232	329	337
รวม	1,507	2,303	2,224
คิดเป็นร้อยละ		50.87	49.13
ความหนาแน่นเฉลี่ย		77.78 คน/ตารางกิโลเมตร	

4) สภาพสังคม

4.1 อาชีพ

ชาวตำบลซับจำปามีลักษณะแบบสังคมเกษตรวิถีชาวพุทธ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ อาชีพเกษตรกรรม มีจำนวนพื้นที่ในการทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 22,963 ไร่ ประกอบด้วย ข้าวนาปี จำนวน 26 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 9,105 ไร่ มันปะหลัง จำนวน 10,125 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 3,338 ไร่ และปาล์มน้ำมัน จำนวน 15 ไร่ ส่วนอาชีพเสริมหรืออาชีพหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตก็มีอาชีพเสริม เช่น การเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ วัวนม สุกร และไก่ไข่และอาชีพรับจ้าง เป็นต้น

4.2 การศึกษาในตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา มีหน่วยงานให้บริการด้านการศึกษาในพื้นที่จำนวน 5 แห่ง ได้แก่

- สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปา จำนวน 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อบต.ซับจำปา
- สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(สพฐ.) จำนวน 4 แห่ง คือ โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 3 แห่ง และโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่ง

4.3 การสาธารณสุข

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชากรส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยงโรคที่มักเกิดแก่ประชากรในชุมชน เช่นกัน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคเอดส์ โรคไข้เลือดออก มือ-ปาก-เท้าในเด็ก และโรคอื่นๆ อีกมาก มีสถิติเข้ารับการรักษาพยาบาล ปัญหาคือประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไข ปัญหา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปาและหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาล ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ซึ่งก็ได้ผลในระดับหนึ่ง ประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่ต้องเป็นการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี สำหรับเด็กแรกเกิด-6 ปี ผู้ปกครองสามารถเลี้ยงดูตรงตามเกณฑ์มาตรฐานดี ปัญหาเหล่านี้้องค์การบริหารส่วนตำบลซับจำปาพยายามอย่างยิ่งที่จะแก้ไข โดยร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหัวลำ จัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา

- สถานีอนามัยประจำตำบล จำนวน 1 แห่ง
- อัตราการมีและการใช้ส้วมราดน้ำ คิดเป็น ร้อยละ 100

4.4 อาชญากรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลซำป่า ไม่มีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้น ในช่วงเทศกาลที่มีวันหยุดหลายวันเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยได้รับความร่วมมือไปยังผู้นำ การขอกำลังจาก ตำรวจ ผู้นำ อปพร.เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดเหตุขึ้นในพื้นที่

- หน่วยบริการประชาชน 1 แห่ง
- อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร) 30 นาย

4.5 ยาเสพติด

ปัญหาเสพติดในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลซำป่า จากการที่ทางสถานีตำรวจภูธรท่าหลวงได้แจ้งให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลซำป่าทราบนั้น พบว่าในเขตมีผู้ที่ติดยาเสพติด แต่เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่น ถือว่าน้อย และยังไม่พบผู้ค้า เหตุผลก็เนื่องมาจากกว่าได้รับความร่วมมือกับทางผู้นำ ประชาชน หน่วยงานขององค์การบริหารส่วนตำบลซำป่า ที่ช่วยสอดส่องดูแลอยู่เป็นประจำ การแก้ไขปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลซำป่า สามารถทำได้เฉพาะตามอำนาจหน้าที่เท่านั้น เช่น การณรงค์ การประชาสัมพันธ์ การแจ้งเบาะแส การฝึกอบรมให้ความรู้ ถ้านอกเหนือจากอำนาจหน้าที่ก็เป็นเรื่องของอำเภอหรือตำรวจแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลซำป่าก็ได้ให้ความร่วมมือมาโดยตลอด

4.6 การสังคมสงเคราะห์

องค์การบริหารส่วนตำบลซำป่า ได้ดำเนินการด้านสังคมสงเคราะห์ ดังนี้

1. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
2. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
3. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
4. ดำเนินการโครงการช่วยเหลือผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้อยู่ในกลุ่มเปราะบาง

5) บริการขั้นพื้นฐาน

5.1 การคมนาคม

การติดต่อคมนาคมระหว่างอำเภอและจังหวัด ส่วนใหญ่ใช้ทางรถยนต์เป็นสำคัญ โดยใช้เส้นทางที่สำคัญ ได้แก่

- ทางหลวงแผ่นดิน สาย ม่วงค่อม – ตำบลขุนทดและใช้เส้นทางเชื่อมระหว่างตำบลและหมู่บ้าน ได้แก่
- ถนนลาดยาง จำนวน 2 สาย
- ถนนลูกรัง จำนวน 20 สาย
- ถนนคอนกรีต จำนวน 5 สาย

5.2 แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ฝาย จำนวน 4 แห่ง
- บ่อน้ำตื้น จำนวน 8 แห่ง

5.3 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ประปาหมู่บ้าน จำนวน 43 แห่ง

5.4 มวลชนจัดตั้ง

- ลูกเสือชาวบ้าน 1 รุ่น จำนวน 30 คน
- อปพร.รุ่น 1 จำนวน 26 คน
- อปพร.รุ่น 2 จำนวน 40 คน
- คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล จำนวน 14 คน

6) สาธารณูปโภค

6.1 ไฟฟ้าในตำบล

ในเขตตำบลซำป่า มีไฟฟ้าเข้าถึงให้บริการภายในตำบลโดยมีไฟฟ้าใช้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน จำนวน 7 หมู่บ้าน หน่วยงานรับผิดชอบ คือ การไฟฟ้าอำเภอท่าหลวง การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ ๑๐๐ ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่เพียงพอ การแก้ปัญหาคือ ประสานความร่วมมือกันในหลายๆ ฝ่าย

เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่และร่วมหาวิธีการที่จะดำเนินการแก้ไข ปัจจุบันในเขต องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจำปามีไฟฟ้าใช้ ดังนี้

- จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้า 1,919 หลังคาเรือน
 - ไฟฟ้าสาธารณะ

6.2 การสื่อสารในตำบล

- โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน 12 แห่ง
- Internet ตำบล จำนวน 1 แห่ง

6.3 ประปาตำบล

การประปา สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และมีน้ำใช้ตลอดทั้งปี ปัจจุบันองค์กรบริหารส่วนตำบลชัยจำปามีปัญหาเรื่องระบบน้ำประปา ประปาขององค์การบริหารส่วนตำบลชัยจำปายังไม่สามารถที่จะผลิตเป็นน้ำประปาสำหรับบริโภคได้ ต้องใช้งบประมาณสูงมากในการดำเนินการ ปัจจุบันประชาชนมีการใช้ประปาหมู่บ้าน จำนวน 33 แห่ง

6.4 หน่วยธุรกิจใจในตำบล

- ตลาดนัด	จำนวน	1	แห่ง
- ร้านค้าต่างๆ โดยประมาณ	จำนวน	38	แห่ง
- กลุ่มอาชีพ	จำนวน	7	กลุ่ม
- กลุ่มออมทรัพย์	จำนวน	7	กลุ่ม

7) สถานที่สำคัญในตำบล

7.1 ป่าจำปีสิรินธร

ป่าจำปีสิรินธร หรือ ป่าชัยจำปามี มีพื้นที่อยู่ในเขตหมู่ที่ 1 บ้านชัยจำปามี ตำบลชัยจำปามี อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี เป็นป่าพลู มีพื้นที่ 96 ไร่ 3 งาน ประกอบด้วยพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด และหนึ่งในนั้นพบพันธุ์ไม้ในวงศ์จำปามีที่มีลักษณะพิเศษที่ต่างจากจำปามี และจำปามีชนิดอื่น พบเฉพาะที่ป่าชัยจำปามีแห่งนี้ ต่อมา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้พระราชทานพระราชนุญาตให้ใช้พระนามาภิไธยเป็นชื่อของพรรณไม้ชนิดนี้ว่า *Magnolia sirindhorniae* Noot. & Chalermglin โดยมีชื่อไทยว่า "จำปีสิรินธร" ซึ่งจะออกดอกในช่วงเดือนมิถุนายน – กรกฎาคม “จำปีสิรินธร” จัดอยู่ในวงศ์จำปามี พรรณไม้ในวงศ์นี้ จัดเป็นพรรณไม้ที่มีความเก๋แก่ดีกดำบรรพ์ที่สุดในหมู่ของไม้ดอก จึงเป็นพรรณไม้ที่มีโอกาสสูญพันธุ์ในสภาพธรรมชาติได้มากที่สุด

7.2 เมืองโบราณชัยจำปามี

เมืองโบราณชัยจำปามี ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 7 บ้านคูเมือง ตำบลชัยจำปามี อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี มีเนื้อที่ประมาณ 300 ไร่ ตั้งอยู่บนเนินดินสูงขอบที่ราบภาคกลางที่ติดต่อกับที่ราบสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประวัติความเป็นมา เมืองโบราณชัยจำปามี หลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบที่เมืองชัยจำปามีเป็นถิ่นที่อยู่ของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ต่อเนื่องถึงยุคทวารวดี ซึ่งมีอายุประมาณ 3,000 ปี มาแล้ว สิ่งที่พบเป็นหลักฐานของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ได้แก่ กำไลหิน แกนกำไลทำด้วยหินมาร์ล เศษภาชนะดินเผา และของยุคสมัยทวารวดี ได้แก่ ชิ้นส่วนพระพุทธรูป ประติมากรรมรูปกวางหมอบ ชิ้นส่วนธรรมจักร ตุ๊กตา ดินเผา เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องประดับที่เป็นโลหะสัมฤทธิ์ มีวชิระชัยหรือ สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) จึงร่วมมือกับ องค์การบริหารส่วนตำบลชัยจำปามี ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา ‘ พิพิธภัณฑ์ชัยจำปามี ’ ให้กลายเป็นต้นแบบพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพ ทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหาร จัดการน้ำและการ คลี่คลายปัญหา
พ.ศ. 2557 - ปัจจุบัน(พ.ศ. 2564)	สังคมเกษตร ปลูกพืช เชิงเดี่ยว เลี้ยงสัตว์ รับจ้างทั่วไป	1.สภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง ไม่สามารถกักเก็บน้ำได้ดี 2.ไม่มีพื้นที่ป่าต้นน้ำหลงเหลือ	เกษตรกร ปลูกพืชเชิงเดี่ยว อ้อย /มันฯ/ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์วัวนม	1.อาศัยน้ำฝน และน้ำบาดาลเป็น หลัก 2.ปริมาณการใช้น้ำใต้ดินเพิ่มขึ้น ตลอดเวลาจากการปลูกอ้อย และ เลี้ยงสัตว์	1. ฝนแล้ง น้ำ บาดาล/น้ำใต้ดิน ไม่ เพียงพอกับปริมาณ ความต้องการใช้น้ำ 2. โครงการพัฒนา แหล่งน้ำ 6 ตำบลใน เขตอำเภอท่าหลวง ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ ห้วยซับไต้และฝันน้ำ มาจากเขื่อนป่าสัก ชลสิทธิ์

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1	นายประดิษฐ์ หนูคำ	นายกอบต.	ที่ปรึกษา
2	นายพนนทชัย กลิ่นสีสุข	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1	ประธานกรรมการตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
3	นายณที บัวพนัส	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2	กรรมการตัว/แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
4	นายวันชัย ตาวงษ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5	กรรมการตัว/แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
5	นางเอมอร สมบุญ	ผู้นำชุมชน/อสม.	กรรมการตัว/แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
6	นางสาวพิไลวรรณ มุ่งปั้นกลาง	ผู้นำชุมชน/อสม.	กรรมการตัว/แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
7	ว่าที่ร้อยเอก ทิวา บุญคิ้ว	แกนนำชุมชน	กรรมการตัว/แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
8	นายทองดี สิงห์ทอง	ผู้นำชุมชน	กรรมการ/ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
9	นายสาคร พานทอง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7	กรรมการ/ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
10	นายลมุล สันทัด	ผู้นำชุมชน	กรรมการ/ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
11	นายรณภพ โพธิ์ประจักษ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6	กรรมการ/ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ
12	นายบุญแก้ว ผ่องทอง	ผู้นำชุมชน	กรรมการ/ตัวแทนกลุ่มผู้ใช้น้ำ

26. ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง

ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรีตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของอำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี อยู่ห่างจากอำเภอชัยบาดาล 20 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดลพบุรี 110 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	:	ติดต่อกับตำบลท่ามะนาว อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
ทิศใต้	:	ติดต่อกับตำบลซับจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี
ทิศตะวันออก	:	ติดต่อกับตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
ทิศตะวันตก	:	ติดต่อกับ ตำบลท่าดิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี

2) ขนาดพื้นที่

พื้นที่ของตำบลหนองผักแว่นมีเนื้อที่โดยประมาณ 71.72 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 44,824 ไร่ ความหนาแน่นเฉลี่ย 67.04 ตารางกิโลเมตร/คน 24.55 ตารางกิโลเมตร/ครัวเรือน มีความสมบูรณ์ปานกลาง แหล่งน้ำส่วนมากเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น อยู่ในเขตป่าสงวนทั้งหมด

3) ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น	4,808	คน
แยกเป็นชาย	2,317	คน
แยกเป็นหญิง	2,491	คน
ความหนาแน่นเฉลี่ย	67.04	คน / ตารางกิโลเมตร

ความหนาแน่นเฉลี่ย 24.55 คริวเรือน / ตารางกิโลเมตร
 จำนวนคริวเรือน 1,761 หลังคาเรือน

ตารางที่ 1 สถิติประชากรชาย/หญิง และจำนวนคริวเรือนระดับตำบล

ลำดับ	หมู่ที่	จำนวน หลังคาเรือน	จำนวนประชากร		รวม
			ชาย	หญิง	
1	บ้านหนองผักแว่น	168	227	232	459
2	บ้านหนองประดู่	308	341	390	731
3	บ้านหนองหัวช้าง	250	317	364	681
4	บ้านหนองน้ำใส	238	298	329	627
5	บ้านหนองกระสังข์	274	339	374	713
6	บ้านเนินสอง	212	288	301	589
7	บ้านหนองขาม	143	220	212	432
8	บ้านเนินหิน	200	279	290	569
รวมทั้งสิ้น		1,793	2,309	2,492	4,801

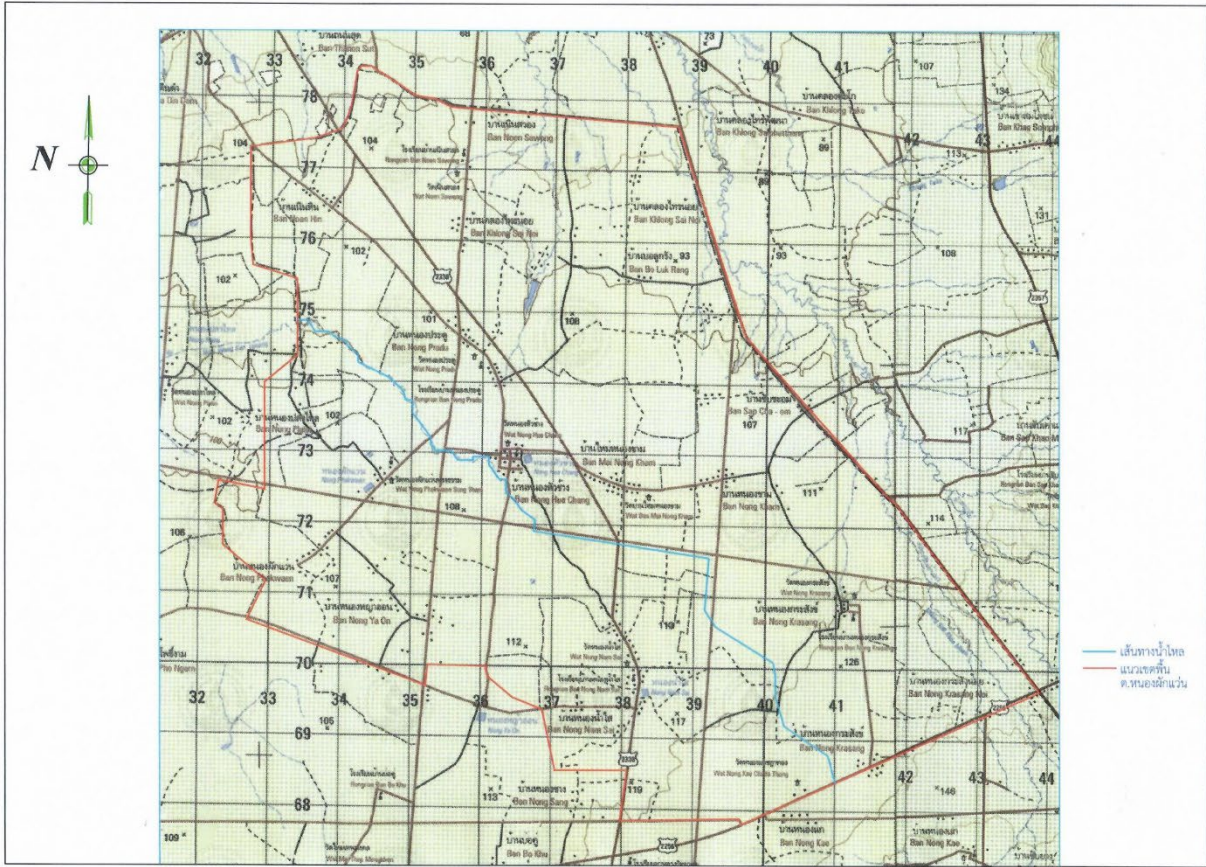
ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง อำเภอท่าหลวง (ข้อมูล ณ เดือน มกราคม 2564)

4) ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศในพื้นที่ตำบลหนองผักแว่น สภาพอากาศเป็นแบบมรสุม โดยทั่วไปมี 3 ฤดู

- ฤดูร้อน ระยะเวลาประมาณ 3 เดือน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม
- ฤดูฝน ระยะเวลาประมาณ 5 เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - ตุลาคม
- ฤดูหนาว ระยะเวลาประมาณ 4 เดือน ตั้งแต่เดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์

5) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (เบื้องต้น)

6) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)

ตำบลหนองขี้แวน มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 26,124 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 106 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 8,113 ไร่ มันสำปะหลังโรงงาน จำนวน 12,205 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 4,479 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 228.15 ไร่ ยางพารา จำนวน 83 ไร่ ไม้ผล จำนวน 89.66 ไร่ ไม้ยืนต้น จำนวน 575.08 ไร่ และยังมีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ วัวนม วัวเนื้อ แพะเนื้อ สุกร และไก่ไข่ มีรายละเอียดปฏิทินการผลิต ดังนี้

การประกอบอาชีพ	- การเพาะปลูกและการเก็บเกี่ยวในระยะเวลา 1 ปี		
	ช่วงเดือน ม.ค.- เม.ย.	ช่วงเดือน พ.ค.- ส.ค.	ช่วงเดือน ก.ย.-ธ.ค.
ปลูกพืช	-ข้าวโพด -มันสำปะหลัง -อ้อย -มันเทศ มันหวาน	-ข้าวโพด -มันเทศ มันหวาน	-อ้อย -ข้าวโพด -มันเทศ มันหวาน -มันสำปะหลัง

ปศุสัตว์	<ul style="list-style-type: none"> -เลี้ยงวัวนม * -เลี้ยงวัวเนื้อ * -เลี้ยงแพะเนื้อ -เลี้ยงหมู -เลี้ยงไก่ไข่ * 	<ul style="list-style-type: none"> -เลี้ยงวัวนม * -เลี้ยงวัวเนื้อ * -เลี้ยงไก่ไข่ * 	<ul style="list-style-type: none"> -เลี้ยงวัวนม * -เลี้ยงวัวเนื้อ * -เลี้ยงไก่ไข่ * -เลี้ยงหมู
----------	---	--	--

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

ช่วงเวลา พ.ศ.2517 วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป ตอนนั้นความเจริญยังไม่มี ชาวบ้านอยู่แบบยากลำบาก จะออกไปซื้อของ ตลาดลำานรายณ์ก็ต้องเดินไป รถเข้าออกก็ไม่มี ต้องหาของเข้ามาไม่ว่าจะเป็นกับข้าว สิ่งของเครื่องใช้ ตอนนั้นลำบากมาก เพราะความเจริญยังเข้าไม่ถึง ยังเป็นสภาพป่า ถนนก็ยังไม่ มี (ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า) ในช่วงนั้นอุดมสมบูรณ์ (ในด้านธรรมชาติ ฝนตกตามฤดูกาล แต่ก็ไม่มีที่กักเก็บน้ำ ในยามหน้าแล้ง ตอนนั้นน้ำก็หายาก ใช้ชุดเป็นบ่อโพรง แล้วใช้ภาชนะค่อยๆ สาดได้ทีละหน่อย น้ำ ชาวข้าวได้เอามาเป็นน้ำล้างจาน ตอนนั้นตำบลหนองผักแว่นยังขึ้นอยู่กับอำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี มาปี 2521 ได้แยกมาเป็นกิ่งอำเภอท่าหลวง แยกมาเป็นตำบลหนองผักแว่น หัวหน้ากิ่งอำเภอคนแรกท่านชื่อ นายรังสรรค์ หนูนภักดี ก็ได้ดูแลชาวกิ่งอำเภอท่าหลวง สมัยนั้นการพัฒนายังไม่เป็นรูปธรรมเหมือนทุกวันนี้ การดูแลไม่ทั่วถึง มาปี 2532 ก็ยกฐานะเป็นอำเภอท่าหลวง ตลอดมาจนทุกวันนี้ ความเจริญก็เริ่มดีขึ้นเป็นลำดับ ทรัพยากรน้ำได้เข้ามาดูแล เนื่องจากชาวบ้านลำบากเรื่องน้ำอุปโภค บริโภค ก็ขอไปยังอำเภอหน่วยงานภาครัฐก็เข้ามาช่วย กรมทรัพยากรธรณีก็ชุดเจาะบ่อบาดาล ถนนหนทางก็ค่อยๆ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ชาวตำบลหนองผักแว่นก็เริ่มมีความเป็นอยู่ดีขึ้นเป็นลำดับ สมัยนั้นมีกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แล้วก็ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการหมู่บ้านที่ช่วยกันดูแลหมู่บ้านช่วยกันพัฒนา ปีงบประมาณมาทำถนนก็ใช้แรงงานชาวบ้านขุด เอาดินถม เครื่องจักรไม่มีเหมือนตอนนี้ ชนบทต้องช่วยกัน ถ้าเล่าไปมันยาวมาก คนอ่านจะเบื่อ มาปี 2538 ก็เริ่มมีการเลือกตั้งสมาชิก อบต. ให้มีหมู่บ้านละ 2 คน โดยมีกรรมการบริหาร สมัยนั้นกำนันเป็นประธานโดยตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านก็เป็นกรรมการ ทางสมาชิกสภาเลือกกันขึ้นมา โดยสมาชิกยกมือ ความเจริญเริ่มพัฒนาขึ้นเป็นลำดับถนนเริ่มดีขึ้น มาปี 2547 ก็มีการเลือกตั้งนายกโดยตรง โดยผู้เขียนนั้นเข้ามาเป็นผู้นำท้องถิ่น ก็ได้ของงบประมาณนอก เช่น งบ ส.ส. กิติ ยุทธศาสตร์จังหวัด เฉพาะกิจ ไม่ว่าจะเป็นถนน ไฟฟ้า น้ำประปา เริ่มทั่วถึงทุกหมู่บ้าน ชาวบ้านก็ทำการเกษตรเริ่มมีความเป็นอยู่ดีขึ้น ก็มีการเจาะน้ำบาดาลมากใช้ในการรดพืชไร่ทางการเกษตร น้ำใต้ดินก็เลยขาด เป็นบางหมู่บ้านและหลายพื้นที่เนื่องจากไม่มีข้อมูลและแผนการบริหารจัดการน้ำ ก่อนเพราะปลูกพืชไร่ช่วงฤดูแล้งทำให้เกิดความเสียหายอย่างต่อเนื่อง

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
พ.ศ.2517	การใช้น้ำชุดเป็นบ่อโพรง	ใช้อุปโภค บริโภค	การเกษตร	-	-
พ.ศ.2521	หน่วยงานภาครัฐเริ่มเจาะน้ำ บาดาลเป็นบางส่วน	ใช้อุปโภค บริโภค	การเกษตร	-	-
พ.ศ.2532	ยกฐานะเป็นอำเภอท่าหลวง กรมทรัพยากรธรณี กรม โยธาธิการ	-	การเกษตร	-	-
พ.ศ. ปัจจุบัน	กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดูแล	-	การเกษตร	น้ำใต้ดินเริ่มขาด น้ำบน ดินไม่เพียงพอ	ไม่มีแผนการบริหารน้ำที่ดี

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายกำพล ผลเพียร	นายก อบต.	ประธานฯ
2. นายไพบุลย์ เปี่ยมจิต	อดีต ผอ.รพ.สต. ต.หนองผักแว่น	รองประธานฯ
3. นายธีรพล วงศ์นิ่ม	รองนายก อบต.	กรรมการ/ ตัวแทนผู้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ 6 ตำบล
4. นายสมศักดิ์ ภิรมย์ศรี	ประธานสภา อบต.	กรรมการ / ตัวแทนประสานงานฝ่ายสภาฯ
5. นายธนู ศรีสุข	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3	กรรมการ / ตัวแทนหมู่ที่ 3 / คณะทำงาน
6. นายสายัณห์ เป้าชัน	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1	กรรมการ / ตัวแทนหมู่ที่ 1 / คณะทำงาน
7. นายบุญลุ่ม บัวกุล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5	กรรมการ / ตัวแทนหมู่ที่ 5 / คณะทำงาน
8. นางสาวรงค์ จงรักษ์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7	กรรมการ / ตัวแทนหมู่ที่ 7 / คณะทำงาน
9. นางดวงเดือน ฮวดโพธิ์พันธ์	อสม./กรรมการกองทุนฯ	กรรมการ / ตัวแทนหมู่ที่ 8 / คณะทำงาน
10. นางนภาพร บุญประดิษฐ์	อสม./กรรมการกองทุนฯ	กรรมการ/ ตัวแทนผู้ใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ 6 ตำบล
11. นางสาวอุไร ธงชัย	อสม./ครูพี่เลี้ยงเด็ก	กรรมการ / ตัวแทนหมู่ที่ 5 / คณะทำงานฝ่ายบันทึกข้อมูล
12. นางสาวสุวิมล เพชรพรหมมาศ	แกนนำ ชุมชนหมู่ที่ 4	กรรมการ / ตัวแทนหมู่ที่ 4 / คณะทำงานฝ่ายจัดเก็บข้อมูล
13. นายมนต์ ศรีสมพงษ์	กรรมการหมู่บ้านหมู่ที่ 6	กรรมการ / ตัวแทนหมู่ที่ 6 / คณะทำงานฝ่ายประชาสัมพันธ์
14. นายสมบัติ ตรงเที่ยง	ประธาน อสม.ต.หนองผักแว่น	กรรมการ / ตัวแทนหมู่ที่ 2 / คณะทำงาน
15. นักวิเคราะห์นโยบายและแผนฯ	อบต.หนองผักแว่น	กรรมการ/คณะทำงาน
16. นายช่าง โยธาทา	อบต.หนองผักแว่น	กรรมการ/คณะทำงาน
17. ปลัด	อบต.หนองผักแว่น	กรรมการเลขานุการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
18. นางสาววิริยา สารดี	นักทรัพยากรฯ อบต.หนองผักแว่น	กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ/ คณะทำงาน
19. นายไอ คงสุข	อสม./เจ้าพนักงานป้องกันฯ อบต.	กรรมการผู้ช่วยเลขานุการ/ คณะทำงาน

27. ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

4. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง ภูมิประเทศ และเขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม ได้รับการยกฐานะจากสภาตำบลหนองขามตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2539 เป็นตำบลที่อยู่ทางทิศตะวันตกของที่ว่าการอำเภอหนองหญ้าไซ โดยที่ทำการ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม ตั้งอยู่เลขที่ 59 หมู่ที่ 11 ตำบลหนองขาม และอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองหญ้าไซประมาณ 20 กิโลเมตร มีพื้นที่ในการปกครองดูแลประมาณ 42,193 ไร่ หรือประมาณ 67.35 ตารางกิโลเมตร มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ ประมาณ 136 คน/ตร.กม. (ข้อมูล ณ สิ้นเดือน พฤษภาคม 2562 ที่มาข้อมูล : สำนักบริหารการทะเบียนกรมการปกครอง)

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลหนองขาม มีลักษณะเป็นที่ราบสูง แห้งแล้ง ไม่มีภูเขาและแม่น้ำไหลผ่าน มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

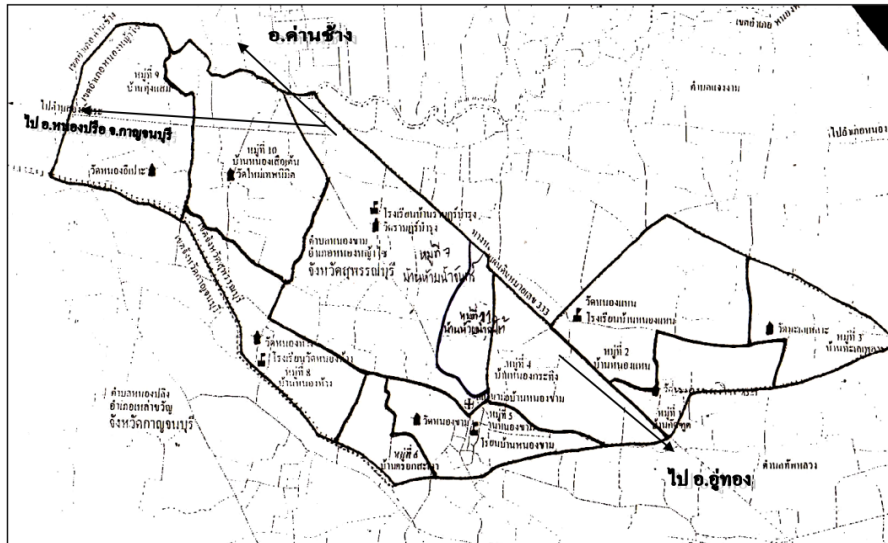
ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลแจ้เงอและอำเภอด่านช้าง

ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลทัพหลวง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

แผนที่ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

- 2) **ลักษณะภูมิอากาศ** ลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม เป็น ฤดูร้อน ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม และฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์
- 3) **ลักษณะของดิน** พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลหนองขามมีสภาพเป็นดินร่วนปนทรายไม่อุ้มน้ำใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การทำไร่อ้อย ปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง เลี้ยงสัตว์และการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม
- 4) **ลักษณะของแหล่งน้ำ** มีแหล่งน้ำจำนวน 16 แห่ง โดยแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ คลองห้วยน้ำจันทร์ คลองห้วยทวีป สระเก็บน้ำวัดหนองขาม สระน้ำวัดทะเลเพลาะ ฝ่ายร้องเมือง ธนาคารน้ำใต้ดิน คลองชลประทาน บ่อน้ำตื้น บ่อบาดาล แบ่งเป็นประเภท ดังนี้
 - หนอง บึง จำนวน 1 แห่ง
 - สระเก็บน้ำ จำนวน 7 แห่ง
 - ลำห้วย จำนวน 3 แห่ง
 - คลองชลประทาน จำนวน 1 สาย
 - คูระบายน้ำ จำนวน 4 สาย

5) ประชากร

หมู่บ้าน	จำนวนครัวเรือน	ประชากรชาย	ประชากรหญิง	รวม
หมู่ที่ 1 บ้านคัตซุต	257	350	403	753
หมู่ที่ 2 บ้านหนองแหน	140	241	261	502
หมู่ที่ 3 บ้านทะเลเพลาะ	159	250	290	540
หมู่ที่ 4 บ้านหนองกระทิง	180	287	308	595
หมู่ที่ 5 บ้านหนองขาม	372	567	537	1,104
หมู่ที่ 6 บ้านตรอกสะเดา	275	384	400	784
หมู่ที่ 7 บ้านห้วยน้ำจันท์	618	740	761	1,501
หมู่ที่ 8 บ้านหนองห้าง	262	411	417	828
หมู่ที่ 9 บ้านทุ่งแสม	430	590	605	1,195
หมู่ที่ 10 บ้านหนองเสือเต็น	305	372	421	793
หมู่ที่ 11 บ้านห้วยน้ำจันท์ใต้	202	253	286	539
รวม	3,200	4,445	4,689	9,134

(ข้อมูล ณ เดือน กรกฎาคม 2564 ที่มาข้อมูล: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง)

6) ข้อมูลพื้นที่การเกษตร

ตำบลหนองขาม มีพื้นที่ในการทำการเกษตรรวมทั้งสิ้น 23,534 ไร่ ประกอบด้วยพืชหลัก ได้แก่ ข้าวนาปี จำนวน 6,022 ไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จำนวน 265 ไร่ มันสำปะหลัง จำนวน 3,088 ไร่ อ้อยโรงงาน จำนวน 11,251 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 7 ไร่ และยางพารา จำนวน 9 ไร่ อีกทั้งยังมีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่ เป็ด โค แพะ แกะ ไหม

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำ ตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำ ในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำและการคลี่คลายปัญหา
2550	- ใช้ชีวิตแบบเรียบง่าย อยู่ร่วมกับเป็นครอบครัวใหญ่ - มีความผูกพันกันในครอบครัว - เด็กให้ความเคารพผู้ใหญ่ - พี่งาอาศัยกัน แบ่งปัน	- ดินส่วนใหญ่ เป็นดินร่วนปนทราย - ดินค่อนข้างมีความอุดมสมบูรณ์ ด้านแร่ธาตุ - น้ำ ส่วนใหญ่ใช้น้ำบาดาล	- ส่วนใหญ่ ทำไร่ อ้อย ข้าว มันสำปะหลัง	- ไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อทำการเกษตร - น้ำอุปโภคบริโภค ยังไม่เพียงพอ	- มีการขุดลอกคลอง - มีการสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน

	<ul style="list-style-type: none"> - มีกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว หมู่บ้าน - สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - มีน้ำอุปโภคบริโภค เพียงพอ - น้ำในสระสาธารณะ มีตลอดทั้งปี - น้ำคลองมีเฉพาะฤดูฝน 			
2555	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มมีการกระจายตัวของครัวเรือน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเจาะบ่อบาดาล เพื่อการเกษตรมากขึ้น - น้ำยังเพียงพอต่อการเกษตร 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่ ทำไร่ อ้อย ข้าว มันสำปะหลัง 	<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบประปาหมู่บ้าน ครบทุกหมู่บ้าน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการวางแผนในการก่อสร้างระบบประปาเพิ่มขึ้น - มีการ
2560	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มมีการใช้เทคโนโลยี - เด็ก เยาวชน อยู่กับปู่ย่าตายาย - เริ่มมีการใช้ชีวิตแบบคนเมืองมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - บ่อน้ำบาดาล เริ่มขาดแคลนน้ำ - เกิดการท่วมขังชั่วคราว ฤดูฝน - เนื่องจากมีการถมที่ ปลูกบ้าน ขวางทางน้ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่ ทำไร่ อ้อย ข้าว มันสำปะหลัง ค้าขาย 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำใต้ดินเริ่มแห้ง - ฝนไม่ตกตามฤดูกาล 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการเจาะบ่อบาดาลที่ลึกลงไป - มีการขุดลอกคลองเพื่อรองรับน้ำในฤดูฝน
2564	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มอยู่กันแบบชุมชนเมือง - มีเทคโนโลยีเข้ามามากขึ้น - เด็ก เยาวชน เริ่มใช้ชีวิตส่วนตัวมากขึ้น - ขาดการพูดคุยกันในครัวเรือน - เกิดปัญหาครอบครัวมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ดิน น้ำ เริ่มประสบปัญหาขาดแคลน - ฝนไม่ตกตามฤดูกาล - ดิน เริ่มเสื่อมคุณภาพเนื่องจากการใช้สารเคมี 	<ul style="list-style-type: none"> - ส่วนใหญ่ ทำไร่ อ้อย ข้าว มันสำปะหลัง ค้าขาย - ขายออนไลน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำบาดาลเริ่มแห้ง - เริ่มมีการใช้น้ำอย่างฟุ่มเฟือย 	<ul style="list-style-type: none"> - มีการทำธนาคารน้ำใต้ดิน

3. องค์ประกอบของทีมแกนนำชุมชน

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง/สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ/การเข้าร่วมโครงการ
1. นายบุญยัง วังเปรม	นายก อบต.หนองขาม	จัดทำนโยบาย สั่งการ
2. นางสาวสุมาลี ผิวพิมพ์ดี	ปลัด อบต.หนองขาม	รับนโยบาย ดูกฎระเบียบ บงประมาณ
3. นายอาวุธ วารี	รองปลัด อบต.หนองขาม	มอบหมายบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

4. นายอาณู บาลนคร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	ดำเนินโครงการ จัดทำข้อมูล
5. นายธงชัย จันมะณี	นักพัฒนาชุมชน	ดำเนินโครงการ จัดทำข้อมูล
6. นายสุเทพ อินสว่าง	นายช่างโยธา รก.ผอ.กองช่าง	สำรวจพื้นที่ จัดเก็บข้อมูล
7. นางสาวชลธิชา พุทธิโกศา	นักจัดการงานทั่วไป	บันทึกข้อมูล
8. นางสาวกัญทิมา มีพงษ์ภา	นักจัดการงานทั่วไป	บันทึกข้อมูล
9. นางสาวสุภาพร สีนพูล	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ	บันทึกข้อมูล
10. นายภาณุวัฒน์ นิมนวล	คณงานทั่วไป	สำรวจพื้นที่

28. ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต ขนาดพื้นที่ และการแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลบ้านคา ตั้งอยู่ในอำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี มีพื้นที่ประมาณ 281 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 218,482 ไร่ มีอาณาเขตทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลหนองพันจันทร์ อำเภอบ้านคา ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง และทิศใต้ ติดต่อกับตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านคา แบ่งเขตการปกครองเป็น 16 หมู่บ้าน

2) จำนวนประชากร

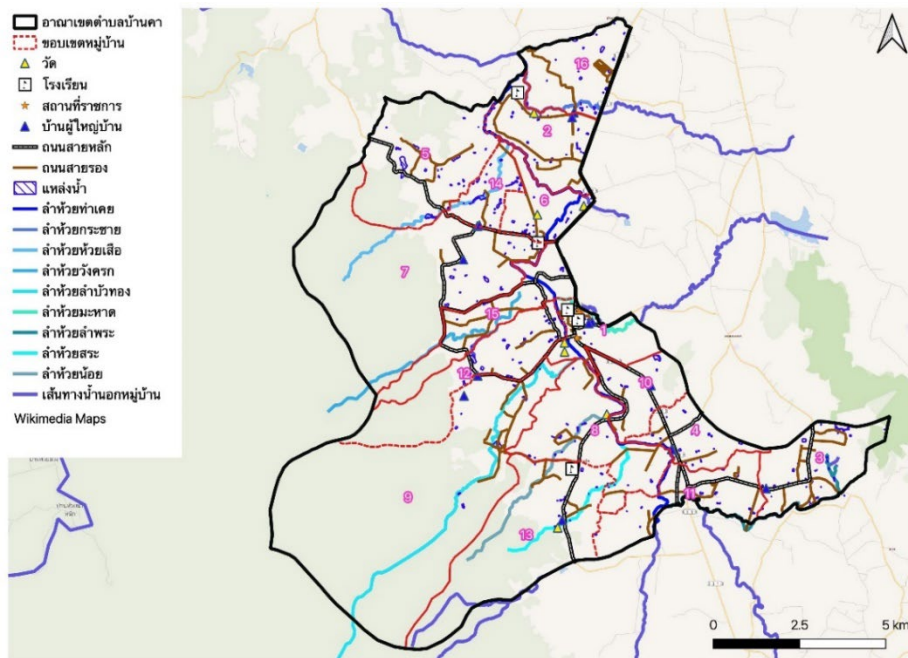
ตำบลบ้านคา มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 9,121 คน แยกเป็นชาย 4,722 คน หญิง 4,399 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 32.46 คนต่อตารางกิโลเมตร (ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2559 จากสำนักงานทะเบียนอำเภอบ้านคา)

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากร		รวม (คน)	ครัวเรือน (หลัง)
		ชาย (คน)	หญิง (คน)		
1	บ้านคา	605	507	1,175	617
2	บ้านหนองน้ำขุ่น	373	377	750	308
3	บ้านหนองแดง	241	227	468	145
4	บ้านลำพระ	336	370	706	261
5	บ้านหนองปล้อง	324	296	620	214
6	บ้านบึงเหนือ	299	266	565	187
7	บ้านบึงใต้	246	256	502	191
8	บ้านโป่งเจ็ด	445	364	809	251
9	บ้านพุซึ่เหล็ก	359	324	683	271
10	บ้านต้นมะค่า	187	169	356	140
11	บ้านลำพระใต้	263	253	516	170
12	บ้านพุซึ่เหล็กเหนือ	249	220	469	215
13	บ้านห้วยน้ำขาว	297	253	550	168
14	บ้านหนองไผ่ป่า	186	171	357	90

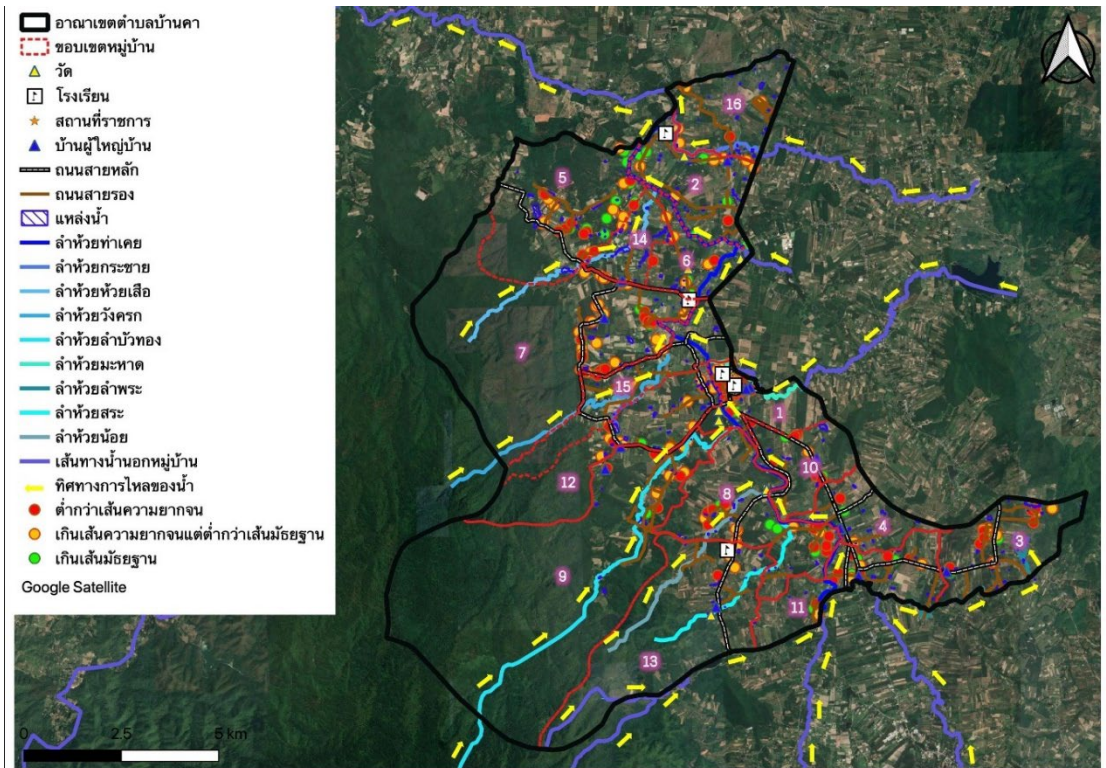
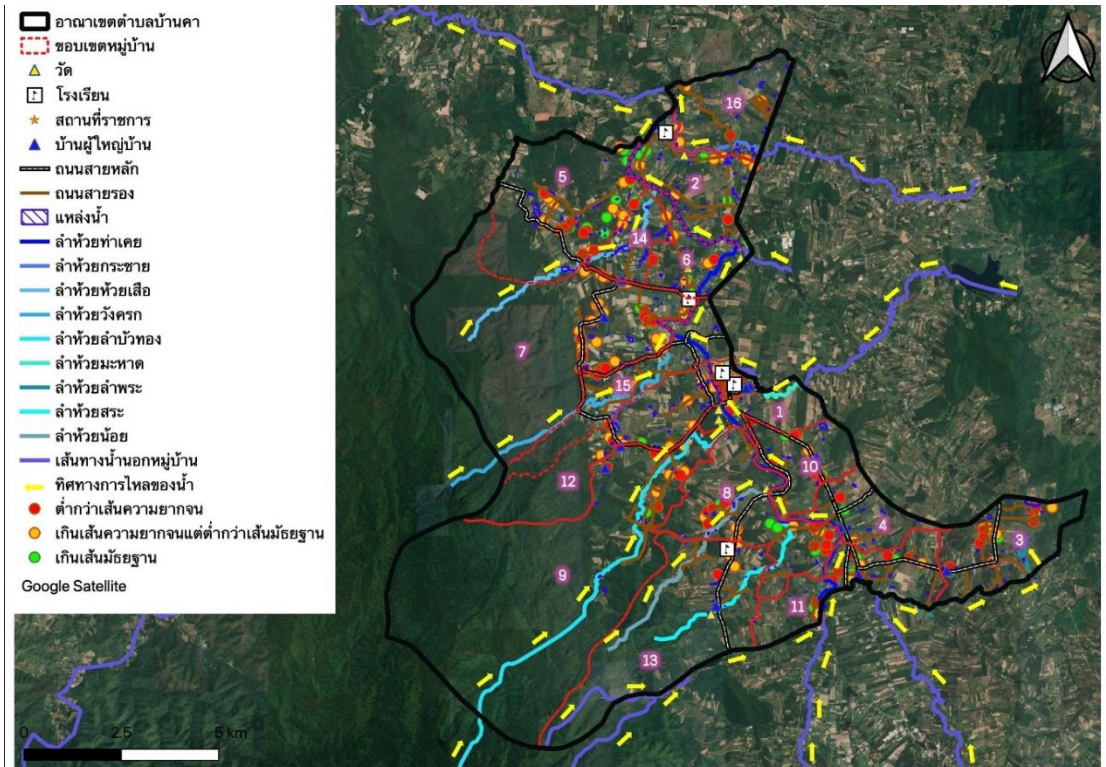
15	บ้านท่าตาแป้น	174	162	336	110
16	บ้านหนองน้ำซุ่นเหนือ	138	121	259	102
รวม		4,722	4,399	9,121	3,440

3) สภาพภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ตำบลบ้านคาทางฝั่งตะวันตก เนื้อที่กว่าครึ่งของตำบล เป็นพื้นที่ป่าและภูเขาสูง อยู่ในเขตพื้นที่เทือกเขาตะนาวศรี และมีการกำหนดขอบเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ไล่ระดับเป็นพื้นที่เชิงเขา ที่ราบสูง และพื้นที่ราบริมลำห้วย มาทางฝั่งตะวันออกของตำบล ตามแนวเขตของตำบลทางด้านทิศตะวันตก สภาพดินเป็นดินร่วน และดินปนทราย พื้นที่เชิงเขาจึงมีการปรับเปลี่ยนมาเป็นที่การเกษตรมากขึ้น พื้นที่ป่าเริ่มร่นถอยเข้าไปลึกขึ้น มีแหล่งน้ำ ได้แก่ ลำห้วยท่าเคย เป็นลำห้วยสายหลักที่ไหลผ่านกลางตำบล โดยมีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาตะนาวศรี ไหลผ่านอ่างเก็บน้ำห้วยท่าเคย ที่ตำบลบ้านึง อำเภอบ้านคา และไหลไปแต่ละหมู่บ้าน โดยไหลเข้าตำบลบ้านคาบริเวณหมู่ที่ 11 บ้านลำพระใต้ ไหลผ่านหมู่ที่ 4 บ้านลำพระ หมู่ที่ 8 บ้านโป่งเจ็ด หมู่ที่ 10 บ้านต้นมะค่า หมู่ที่ 1 บ้านคา หมู่ที่ 15 บ้านท่าตาแป้น หมู่ที่ 12 บ้านพุซึ่เหล็กเหนือ หมู่ที่ 7 บ้านบึงใต้ ที่ 6 บ้านบึงเหนือ หมู่ที่ 14 บ้านหนองไผ่ป่า หมู่ที่ 5 บ้านหนองปล้อง หมู่ที่ 2 บ้านหนองน้ำซุ่น และหมู่ที่ 16 บ้านหนองน้ำซุ่นเหนือ ก่อนไหลออกจากตำบลไปรวมกับแม่น้ำภาชีที่ตำบลสวนผึ้ง นอกจากนี้ยังมีลำห้วยมะหาด และลำห้วยกระชาย ที่ไหลมาจากตำบลหนองพันจันทร์ ลำห้วยวังครก ลำห้วยห้วยเสือ ลำห้วยหุบปลากั้ง ลำห้วยลำบัวทอง ลำห้วยเขาศาลเจ้า และลำห้วยสาขาต่าง ๆ ที่เกิดจากเทือกเขาตะนาวศรีทางฝั่งตะวันตกของตำบล ไหลผ่านหมู่บ้านต่างๆ และไหลลงไปรวมกับลำห้วยท่าเคยที่ฝั่งตะวันออกของตำบลบ้านคา นอกจากนี้แหล่งน้ำตามธรรมชาติที่ไหลผ่านมายังลำห้วยต่างๆ ในตำบลบ้านคา ยังมีแหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ สระน้ำ และแหล่งน้ำใต้ดิน ได้แก่ บ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล ที่คนในชุมชนใช้น้ำเพื่อการเกษตร อุปโภคบริโภค ร่วมด้วย

รูปภาพที่ 1 แสดงแผนที่เส้นทางน้ำและแหล่งน้ำในตำบลบ้านคา

รูปภาพที่ 2 แสดงแผนที่ภูมิศาสตร์เส้นทางน้ำและแหล่งน้ำในตำบลบ้านคา

4) ลักษณะภูมิอากาศ

ตำบลบ้านคาตั้งอยู่ในเขตที่ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จากมหาสมุทรอินเดีย แต่การที่มีเทือกเขาตะนาวศรีบังไว้อยู่ ทำให้เป็นที่อบอุ่น มีฝนตกน้อยและเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีฝนตกน้อย อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 27 องศาเซลเซียส สูงสุดเดือนเมษายน - พฤษภาคมประมาณ 36 องศาเซลเซียส และต่ำสุดในเดือนธันวาคม - มกราคม ประมาณ 18 องศาเซลเซียส ฤดูฝนเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน โดยตกหนักที่สุดในเดือนกันยายน และทิ้งช่วงในเดือนมิถุนายนและสิงหาคมฝนส่วนใหญ่จะถูกพัดเลยไปตกในแถบลุ่มแม่น้ำแม่กลอง และด้านตะวันออกของพื้นที่จังหวัดอุณหภูมียู่ระหว่าง 13 - 38 องศาเซลเซียส แต่ในฤดูหนาวบริเวณเชิงเขาหรือหุบเขาในพื้นที่จะมีสภาพอากาศหนาวมาก เฉลี่ย 8 - 15 องศาเซลเซียส

5) การเกษตร

คนในตำบลส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม ได้แก่ พืชผัก สับปะรด ยางพารา มันสำปะหลัง เป็นต้น

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	ถือครอง (ไร่)	ทำนา	ทำไร่	พืชผัก	ไม้ผล	ไม้ยืนต้น	ไม้ดอกไม้ประดับ	ประมง	ปศุสัตว์	รวม (ไร่)
			พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	พื้นที่	
1	บ้านคา	3,850	5	2,134	48	350	435	0	7	130	3,109
2	หนองน้ำขุ่น	3,155	3	2,062	152	200	360	4	10	100	2,891
3	หนองแดง	4,124	0	3,641	15	150	170	0	12	90	4,078
4	ลำพระ	5,856	0	3,920	185	223	378	0	4	128	4,838
5	หนองปล้อง	3,945	0	2,315	178	130	320	0	3	276	3,222
6	บึงเหนือ	2,864	0	1,750	180	125	268	1	0	64	2,388
7	บึงใต้	3,362	0	2,430	378	102	240	0	2	90	3,242
8	โป่งเจ็ด	5,845	0	4,738	102	85	265	11	3	285	5,489
9	พู่ชี้เหล็ก	2,873	0	2,245	15	55	205	0	2	142	2,664
10	ด้นมะค่า	3,340	0	2,325	20	138	181	0	0	45	2,709
11	ลำพระใต้	2,210	0	1,740	70	85	140	0	5	60	2,100
12	พู่ชี้เหล็กเหนือ	2,915	0	1,800	45	60	186	0	6	195	2,292
13	ห้วยน้ำขาว	3,045	0	2,485	20	70	180	0	2	105	2,862
14	หนองไผ่ป่า	2,541	0	1,150	157	60	305	0	5	160	1,837
15	ท่าตาแป้น	2,956	0	1,575	172	35	182	3	6	60	2,033

16	หนองน้ำขุนเหนือ	2,857	0	1,362	22	46	198	0	8	85	1,721
		55,738	8	37,672	1,759	1,914	4,013	19	75	2,015	47,475

- 6) การประมง ตำบลบ้านคา ไม่มีการทำการประมงในพื้นที่
- 7) การปศุสัตว์ ตำบลบ้านคา มีการปศุสัตว์ คือ การเลี้ยงโค การเลี้ยงแพะ และการเลี้ยงสุกร ในทุกหมู่บ้านของตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี
- 8) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน (เบื้องต้น)

เดือน / การใช้น้ำ	ชนิดพืช	
	สับปรด	ผักกาดหัว
เดือนมกราคม	ให้น้ำบำรุง (2,000 ลิตร/ไร่/ครั้ง เดือนละ 4 ครั้ง ประมาณ 4 เดือน)	-
เดือนกุมภาพันธ์	ให้น้ำบำรุง (2,000 ลิตร/ไร่/ครั้ง เดือนละ 4 ครั้ง ประมาณ 4 เดือน)	-
เดือนมีนาคม	ปลูก ให้น้ำบำรุง (2,000 ลิตร/ไร่/ครั้ง เดือนละ 4 ครั้ง ประมาณ 4 เดือน)	ปลูก รดน้ำ 45 วัน 450 ลบ.ม./ไร่
เดือนเมษายน	ฉีดยาฆ่าหญ้า (500 ลิตร/ไร่/ครั้ง)	รดน้ำและเก็บเกี่ยว 450 ลบ.ม./ไร่ ล้าง 10 ลบ.ม./ไร่
เดือนพฤษภาคม	ฉีดอาหารเสริม (500 ลิตร/ไร่/ครั้ง)	รดน้ำและเก็บเกี่ยว 450 ลบ.ม./ไร่ ล้าง 100 ลบ.ม./ไร่
เดือนมิถุนายน	ฉีดอาหารเสริม (500 ลิตร/ไร่/ครั้ง)	-
เดือนกรกฎาคม	ฉีดยาฆ่าหญ้า(500 ลิตร/ไร่/ครั้ง) ฉีดอาหารเสริม (500 ลิตร/ไร่/ครั้ง)	-
เดือนสิงหาคม	ฉีดอาหารเสริม (500 ลิตร/ไร่/ครั้ง)	-
เดือนกันยายน	ฉีดอาหารเสริม (500 ลิตร/ไร่/ครั้ง)	-
เดือนตุลาคม	ฉีดอาหารเสริม (500 ลิตร/ไร่/ครั้ง)	-
เดือนพฤศจิกายน	ฉีดยาบังคับออกดอก (500 ลิตร/ไร่/ครั้ง)	-
เดือนธันวาคม	ฉีดยาบังคับออกดอก (500 ลิตร/ไร่/ครั้ง)	-
จำนวนพื้นที่ (ไร่)	13,000 ไร่	2,012ไร่
ปริมาณการใช้น้ำของพืช (อ้างอิง)	1,400 ลบ.ม./ไร่ (กรมชล) 33 ลบ.ม./ไร่ (ค่าประมาณของพื้นที่)	297 ลบ.ม./ไร่ (กรมชล) 550 ลบ.ม./ไร่ (ค่าประมาณของพื้นที่)
ปริมาณการใช้น้ำรวม (ลบ.ม.)	18,000,000 ลบ.ม. (กรมชล) 492,000 ลบ.ม. (ค่าประมาณของพื้นที่)	597,564 ลบ.ม. (กรมชล) 1,106,600 ลบ.ม.(ค่าประมาณของพื้นที่)

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา	พัฒนาการด้านการบริหารจัดการน้ำ
พ.ศ.2510 -2525	<p>1. สภาพพื้นที่ตำบลบ้านคา ทางฝั่งตะวันตก เนื้อที่กว่าครึ่งของตำบล เป็นพื้นที่ป่า และภูเขาสูง อยู่ในเขตพื้นที่เทือกเขาตะนาวศรี และไถ่ระดับเป็นพื้นที่เชิงเขา พื้นที่ราบสูง และพื้นที่ราบริมลำห้วย ทางฝั่งตะวันออกของตำบล</p> <p>2. ชาวกระเหรี่ยงที่เป็นเจ้าของพื้นที่เดิมมีการโยกย้ายเข้าไปบุกเบิกพื้นที่ป่าใหม่ที่ลึกเข้าไปกว่าพื้นที่เดิม จำนวนประชากรประมาณ 150 หลังคาเรือนอาศัยอยู่แบบกระจายตัวเป็นกลุ่มเล็กๆ</p>	<p>1. ป่าแนวเขตเทือกเขาอุดมสมบูรณ์ เป็นป่าเบญจพรรณ มีต้นไม้ใหญ่ในป่า เช่น ต้นตะแบก มะเดื่อ เสลา มะค่าโมง และป่าไผ่ริมห้วย</p> <p>2. สภาพอากาศ มีอุณหภูมิเฉลี่ย 15-36 องศาเซลเซียส</p> <p>3. ผนตกแบบกระจายทั่วพื้นที่</p> <p>4. ดินยังมีความอุดมสมบูรณ์ (ดินหลวม) ดินยังร่วนซุย ไม่แน่นแข็ง บริเวณติดเขาเป็นดินดำ บริเวณที่ราบริมลำห้วย เป็นดินร่วนปนตะกอนหินภูเขา</p> <p>5. มีลำห้วยที่ไหลจากบนเทือกเขาสูงลงสู่ที่ต่ำ</p>	<p>1. ชาวบ้านส่วนมากจะประกอบอาชีพเผาถ่าน ใช้ไม้มะขามมะค่าโมง ปลุกข้าวโพด ปลุกมัน โดยการปลุกตามฤดูกาล ได้ผลผลิตดี และ ชาวบ้านบางส่วนมีอาชีพร่อนแร่จากเหมืองแร่</p>		<p>1. ชาวบ้านจะขุดบ่ออยู่ปลายที่ของแต่ละคนจะติดกับลำห้วย ลึกประมาณ 2 เมตร จะเจอตาน้ำ เพื่อรอรับน้ำซึมและน้ำฝนไว้สำหรับใช้อุปโภคบริโภค โดยใช้เวลา 1 ชั่วโมง ต่อน้ำ 1 หาบ (40 ลิตร)</p> <p>2. การใช้น้ำ หากอยู่ใกล้บ่อน้ำใช้วิธีการหอบน้ำ หากอยู่ไกลน้ำจะใช้วิธีการขุดบ่อน้ำตื้น</p> <p>3. มีการขอความอนุเคราะห์ในการขุดสระน้ำขึ้นเป็นบ่อแรก ในปี พ.ศ.2525 ซึ่งอยู่ตรงบริเวณหน้าสำนักสงฆ์โป่งเจ็ด</p>

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา	พัฒนาการด้านการบริหารจัดการน้ำ
		ด้านล่าง มีลักษณะลำห้วยเป็นเกาะแก่ง มีหินขนาดใหญ่ในลำห้วย			
พ.ศ.2530-2540	<ol style="list-style-type: none"> สภาพพื้นที่ป่าและภูเขาสูงฝั่งตะวันตกกร่นถอย พื้นที่ราบเชิงเขา และเนินเขาถูกแผ้วถาง พื้นที่ราบริมลำห้วย ทางฝั่งตะวันออกของตำบล เปลี่ยนสภาพเป็นพื้นที่เกษตรและที่อยู่อาศัย เริ่มมีไฟฟ้าและถนนลาดยาง พร้อมการคมนาคมที่สะดวกขึ้น คนเริ่มย้ายถิ่นฐานเข้ามาในชุมชนมากขึ้น ค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค และการเกษตรเริ่มสูงขึ้น ทำให้คนในหมู่บ้านเริ่มเป็นหนี้สิน 	<ol style="list-style-type: none"> ป่ายังอุดมสมบูรณ์แต่พื้นที่ป่าเริ่มลดน้อยลง อากาศเริ่มเปลี่ยนแปลง มีฤดูแล้งยาวนาน สภาพอากาศบริเวณป่าแนวเทือกเขา มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด 38 องศาเซลเซียส ทางฝั่งตะวันออกของตำบล และอุณหภูมิต่ำสุดบริเวณเชิงเขา ประมาณ 18 องศาเซลเซียส ดินแน่น (ดินทับ) เนื่องจากมีการใช้สารเคมีปราบวัชพืช และเครื่องจักรกลทางการเกษตร 	<ol style="list-style-type: none"> มีการขยายพื้นที่ปลูกสับปะรดเป็นจำนวนมาก และเริ่มมีการรับจ้างทำไร่ปลูกข้าวโพด มีการหาของป่า ล่าสัตว์ ปลูกผักส่งตลาด 	<ol style="list-style-type: none"> การเกษตรมีการปลูกสับปะรดเพิ่มขึ้น จึงต้องใช้รถจักรในการไถและปรับหน้าดิน เริ่มใช้ปุ๋ยและสารเคมี ทำให้ดินแน่น เวลาฝนตก ดินก็ไหลลงห้วยไปพร้อมกับน้ำ ทำให้ลำห้วยตื้นเขิน น้ำในแหล่งน้ำเริ่มแห้งลง 	<ol style="list-style-type: none"> ประชากรในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น น้ำไม่พอใช้ ส่งผลให้มีการขุดบ่อน้ำลูกที่ 2 ของหมู่บ้านโป่งเจ็ด โดยการบริจาคที่ของชาวบ้าน เนื้อที่ประมาณ 3 ไร่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคา ช่วยเหลือการบริหารจัดการน้ำ ได้แก่ การทำฝายดิน มีทหารเข้ามาขุดลอกคลอง

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา	พัฒนาการด้านการบริหารจัดการน้ำ
		4. ลักษณะลำห้วยเริ่มต้น เขิน เต็มไปด้วย ตะกอนดินทราย โดย บริเวณที่ลึกที่สุดเพียง 2 เมตร น้ำในแหล่งน้ำ แห้งเร็ว			
พ.ศ.2545-ปัจจุบัน	1. สภาพพื้นที่ป่าและภูเขาสูง ฝั่งตะวันตกทรนถอย พื้นที่ ราบเชิงเขาถูกแผ้วถาง พื้นที่ตอนปลูกสับประรด พื้นที่ลุ่มปลูกอ้อย และ พื้นที่ราบทางฝั่งตะวันออก ของตำบล เปลี่ยนสภาพ เป็นพื้นที่เกษตรและที่อยู่ อาศัย สถานที่ท่องเที่ยว 2. ประชากรเพิ่มมากขึ้น มี การแยกบ้านเรือน น้ำไม่ เพียงพอ การแบ่งปันกันใน ชุมชนเริ่มลดน้อยลง	1. พื้นที่ป่าทรนถอยเข้า ไปลึกมากขึ้น สัตว์ ป่าโยกย้ายเข้าสู่ป่าที่ ลึกขึ้น 2. สภาพอากาศ มี อุณหภูมิสูงขึ้น สูงสุด 41.5 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน อุณหภูมิต่ำสุด 19.7 องศาเซลเซียส ช่วง เดือนมกราคม 3. ฝนตกไม่ทั่วถึง ตก หนักบางพื้นที่ ส่วน ใหญ่ตกบริเวณพื้นที่ ชายเขา 4. น้ำแล้ง น้ำระเหยเร็ว ลำห้วยต้นเขิน ช่วง	1. การเกษตร มีการ ปลูกยางพารา ปลูก ได้แก่ หัวไชเท้า แตงกวา เพิ่มขึ้น 2. มีรายได้จากการ ทำงานรับจ้างเป็น หลักเนื่องจากทำ การเกษตรไม่ เพียงพอ บางช่วง บางพื้นที่ไม่สามารถ ทำได้	1. ลำห้วยต้นเขิน น้ำ แล้ง เกิดภัยแล้งใน พื้นที่ น้ำหลากอย่าง รวดเร็ว 2. ประชากรเพิ่มขึ้น และทำการเกษตร มากขึ้น ทำให้น้ำไม่ เพียงพอ เกิดปัญหา การขาดแคลนน้ำ 3. มีการขยายขอบเขต การเกษตรเพิ่มมา กขึ้นโดยเฉพาะการ ปลูกผัก ทำให้น้ำเริ่ม กลับมาขาดแคลน โดยในปี พ.ศ. 2563- 2564 คนในตำบล	1. มีการขุดบ่อ กั้นห้วย บริเวณบ้านของตัวเอง 2. มีการทำน้ำประปา หมู่บ้าน โดยการสร้าง ถังน้ำดอกเห็ด โดยดึง น้ำจากบ่อบ้านป่าเล็ก บ่อบ้านน้ำเสาะ บ่อ พิธีญ และบ่อลุงยี่น มี การหมุนเวียนน้ำใช้ จากทั้ง 4 บ่อในชุมชน เพื่อใช้ในการทำ น้ำประปาหมู่บ้าน แต่ ก็ยังประสบปัญหา ขาดแคลน 3. แกนนำชุมชนหมู่ที่ 13 บ้านห้วยน้ำขาว รวมตัวกันดำเนิน งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น มี

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา	พัฒนาการด้านการบริหารจัดการน้ำ
		<p>หน้าฝนเกิดปัญหาน้ำหลากอย่างรวดเร็ว</p> <p>5. หน้าดินถูกทำลายจากสารเคมีและเครื่องจักรกลทางการเกษตร</p>		<p>บ้านคาต้องซื้อน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตร</p> <p>4. เฝื่อนสภาพะวิกฤติต้องขนน้ำจากแหล่งเก็บน้ำภายในและภายนอกตำบล ไปแจกจ่ายในแต่ละหมู่บ้าน</p>	<p>การบริหารจัดการน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคที่เพียงพอโดยใช้น้ำเพียง 2 บ่อ</p> <p>4. อบต.บ้านคา มีแผนพัฒนาท้องถิ่นในประเด็นเรื่องการบริหารจัดการน้ำ ปี พ.ศ.2561-2564</p>

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายฉัตรชัย ธนิกกุล	อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคา	
2. นางพรทิพย์ ผูกจิตต์	ทีมบริหารจัดการน้ำ ตำบลบ้านคา	
3. นายสมพงษ์ บุญมาก	ทีมบริหารจัดการน้ำ ตำบลบ้านคา และ ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 13	
4. นายเส็ง ชื่นอุระ	ทีมบริหารจัดการน้ำ ตำบลบ้านคา	
5. นายอเนก คงนาค	ทีมบริหารจัดการน้ำ ตำบลบ้านคา	
6. นายณรงค์เดช สามคัมพิมพ์	ทีมบริหารจัดการน้ำ ตำบลบ้านคา	
7. นายประดิษฐ์ สุขารมย์	ทีมบริหารจัดการน้ำ ตำบลบ้านคา	
8. นายหาร ลานคล้ายดอก	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ตำบลบ้านคา	
9. นายแมนรัตน์ จิตินากุล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 11 ตำบลบ้านคา	
10. นายบุญเลิศ นฤชัยศิริรัตน์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13 ตำบลบ้านคา	
11. นายมณฑล สุวรรณเกตุ	สารวัตกำนัน ตำบลบ้านคา	
12. นายชำนาญ ศิริจรรยาพงษ์	สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคา	
13. ผศ.วรลักษณ์ วรรณวัฒน์	อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช ภัฏหมู่บ้านจอมบึง	
14. นายพิทยา ทำสะอาด	เยาวชนตำบลบ้านคา	
15. นายชยุตพงศ์ สาระกุล	เยาวชนตำบลบ้านคา	
16. นายกรกช เทียนยัง	เยาวชนตำบลบ้านคา	

29. ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขา ล้อมด้วยเทือกเขาต่างๆ ทางทิศตะวันตกมีเขาคันตัง ด้านทิศตะวันออกและทิศใต้มีเทือกเขาสนนการาศิริกัน เป็นพรมแดนไทย-มาเลเซีย เทือกเขาเหล่านี้เป็นต้นกำเนิดแหล่งน้ำสายต่างๆมากมาย ที่ไหลมารวมกันเพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตชาวอำเภอควนโดนและอำเภอเมืองสตูล บริเวณนี้จะมีน้ำตกที่สวยงาม เช่น น้ำตกยาโรย น้ำตกโตนปลิว น้ำตกจิ้งหรีด เป็นต้น น้ำที่ไหลลงจากเทือกเขามาเป็นลำคลองสายต่างๆ มีถึง 13 สาย อาทิ คลองมาเลา คลองตุโย๊ะ ที่บ้านทุ่งมะปริง คลองช้างตาย ที่บ้านเขาน้อย คลองปุย ที่บ้านวังประจัน คลองกลางบ้าน ที่บ้านวังประจันใต้ และยังมีคลองสายขนานไปกับถนนและภูเขาทางทิศตะวันตกของตำบลที่มีชื่อเรียกหลายชื่อ คือ คลองวังประ คลองทูน คลองเขียว คลองหัก ลำคลองทั้งหมดนี้ไหลไปรวมกับคลองวังโต๊ะเสด คลองกาหมิง ทางตอนเหนือของบ้านทุ่งมะปริง เกิดเป็นคลองคูสน ณ จุดนี้จากนั้นเป็นที่ราบสามารถปลูกข้าว เช่น ทุ่งวังสาย ทุ่งมะปริง ทุ่งนาวังประจัน และยังมีที่บริเวณเชิงเขา ที่ใช้ปลูกยางพาราและสวนผลไม้ ส่วนพื้นที่อื่นๆทางราชการได้ประกาศเป็นสวนป่าและเป็นอุทยานแห่งชาติทะเลบันเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรที่อยู่ในป่า ตลอดจนป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ไว้เป็นต้นน้ำ

วังประจัน เดิมชื่อว่า “วังปลาจัน” เพิ่งมาเปลี่ยนชื่อเป็นบ้าน “วังประจัน” ในสมัยที่ นายศุภโยค พาณิชยวิทย์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล (พ.ศ. 2515-2518) คำว่า “วัง” หมายถึง หุบเขาหรือแอ่งน้ำลึก “ปลาจัน” มาจากคำภาษาชววิ หมายถึง กะปิ เนื่องจากมีก้อนหินลักษณะเหมือนก้อนกะปิเป็นจำนวนมาก อยู่ในลำคลองปัจจุบัน คือ คลองทูน ส่วนที่เปลี่ยนชื่อเป็น วังประจันก็เนื่องจากตำบลนี้เป็นเขตแดนติดต่อกับมาเลเซีย และมีถนนเชื่อมติดต่อกับบ้านวังเกลียน ของมาเลเซีย ตำบลนี้จึงเป็นเหมือนด่านประจันหน้ากับมาเลเซีย ราษฎรในตำบลนี้จึงเหมือนกับมาเลเซียด่านแรก ราษฎรในตำบลวังประจันบางส่วนอพยพมาจากประเทศมาเลเซีย และตำบลควนสตอ ตำบลควนโดน เพื่อเข้าไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม เห็นว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม มีความอุดมสมบูรณ์ ในการทำสวนผลไม้ สวนยาง และการทำนา วังประจันเดิมเป็นหมู่บ้านหนึ่งในเขตตำบลควนสตอ ต่อมาได้แยกการปกครองจากตำบลควนสตอ เป็นตำบลวังประจัน เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2535 แบ่งการปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้าน มีนายสมัย ละไบแด เป็นกำนันคนแรก

องค์การบริหารส่วนตำบลวังประจัน แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้าน โดยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังประจันทั้งหมด ตามชื่อหมู่บ้านดังต่อไปนี้

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งมะปริง ทุ่งมะปริง มีทุ่งเล็ก ๆ อยู่ในหมู่บ้านเนื้อที่ประมาณ 1 งาน กลางทุ่งเล่ากันว่า มีบ่อน้ำคล้ายปลัก เนื้อที่ประมาณ 55 เมตร เกิดขึ้นกลางทุ่ง มีผู้เห็นคล้ายลิงผุดขึ้นมาสภาพคล้ายคนอยู่ประมาณ 4 – 5 นาทีแล้วหายไป จากนั้นมีผู้คนไปเช่นสังเวศ ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีการแสดงอาเพศ ใครไปสร้างกรรมไม่ดี หรือสิ่งสกปรกต่าง ๆ จะมีอาการปวดท้อง จุกเสียด เป็นไข้ หากถูกอาถรรพ์นี้ ต้องไปบอกกล่าว ขอภัยแล้วอาการจะหาย ชาวบ้านเชื่อถือมาตลอดหลายสิบปี จนถึงบัดนี้ชาวบ้านเลิกเชื่อถือ และขณะนี้ปลักได้ตื่นเงินหมดแล้ว มะปริง มาจาก ชื่อโต๊ะปริง ซึ่งชาวบ้านทั่วไปนับถือ

หมู่ที่ 2 บ้านเขาน้อย ได้แยกมาจากหมู่ที่ 3 บ้านวังประจัน มาเป็นหมู่ที่ 2 บ้านเขาน้อย เมื่อปี พ.ศ. 2532 เพื่อจะแบ่งแยกการปกครองให้ดีขึ้นมาจนถึงปัจจุบัน

หมู่ที่ 3 บ้านวังประจัน หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ได้มีชาวมลายู หรือมาเลเซียในปัจจุบัน จากบ้านวังเกลียนรัฐเปอร์ลิส อพยพมาอยู่ที่บริเวณ บังทะเลบัน ต่อมาบริเวณนั้นแผ่นดินยุบตัวลง ก็เลยย้ายมาตั้งหมู่บ้านใหม่ที่บ้านวังประจัน ผู้ที่อพยพมานั้นมี 3 ตระกูล คือ ตระกูลละไบโดย เป็นตระกูลผู้พี่ ตระกูลละไบแด เป็นตระกูลรอง ตระกูลละไบจิ เป็นตระกูลน้องเล็ก ทั้ง 3 ตระกูล เป็นผู้ก่อตั้งหมู่บ้านวังประจัน ส่วนตระกูลอื่น ๆ นั้น ได้เข้ามาหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 แล้ว เดิมเป็นหมู่ที่ 11 ตำบลวังสตอ แยกมาเป็น ตำบลวังประจัน เมื่อปี พ.ศ. 2515 ปัจจุบันเป็นหมู่ที่ 3 ตำบลวังประจัน

หมู่ที่ 4 บ้านวังประจันใต้ บ้านวังประจันใต้ แยกจากบ้านวังประจัน ตำบลควนสตอ เป็นหมู่ที่ 12 และต่อมาได้แยกมาเป็นตำบลวังประจัน จากตำบลควนสตอ ปี พ.ศ. 2532 ได้แยกเมื่อปี พ.ศ. 2532 และได้แยกหมู่ที่ 3 บ้านวังประจันออกเป็น หมู่ที่ 4 บ้านวังประจันใต้ ตำบลวังประจัน

พื้นที่ทั้งหมดตำบลวังประจัน มีพื้นที่ 100.5 ตร.กม. หรือ 62,812.50 ไร่อยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลวังประจัน และแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 4 หมู่บ้าน โดยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังประจันทั้งหมด ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งมะปราง หมู่ที่ 2 บ้านเขาน้อย หมู่ที่ 3 บ้านวังประจัน หมู่ที่ 4 บ้านวังประจันใต้

อาณาเขต อาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลทุ่งหมอ และตำบลลาดเบงชาร อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ทิศใต้ ติดต่อกับรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซียและตำบลเกรดี อำเภอมือง จังหวัดสตูล ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลเกรดี อำเภอมือง ตำบลควนสตอ และตำบลควนโดน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลวังประจัน มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเชิงเขา ล้อมรอบด้วยเทือกเขาต่าง ๆ ทางทิศตะวันตกมีเขาคันติง ด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ มีเทือกเขาสันกาลาศรีกั้น เป็นพรมแดนไทย – มาเลเซีย เทือกเขาเหล่านี้เป็นต้นกำเนิดแหล่งน้ำสายต่าง ๆ มากมาย ที่ไหลลงมารวมกัน เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตชาวอำเภอควนโดนและอำเภอมืองสตูล บริเวณนี้จะมีน้ำตกที่สวยงาม เช่น น้ำตกยาโรย น้ำตกโดนปลิว น้ำตกจิ้งหรีด เป็นต้น น้ำที่ไหลลงจากเทือกเขา มาเป็นลำคลองสายต่าง ๆ มีถึง 13 สาย อาทิ คลองมาเลา คลองตูโย๊ะ ที่บ้านทุ่งมะปราง คลองข้างตาย ที่บ้านเขาน้อย คลองปุย ที่บ้านวังประจัน คลองกลางบ้าน ที่บ้านวังประจันใต้ และยังมีคลองสายยาวขนานไปกับถนนและภูเขาทางทิศตะวันตกของตำบล มีชื่อเรียกหลายชื่อ คือ คลองวังประจัน คลองพูน คลองเขียว คลองหัก ลำคลองทั้งหมดนี้ไหลไปรวมกับคลองวังไต่ะเสด คลองกาหมิง ทางตอนเหนือของบ้านทุ่งมะปราง เกิดเป็นลำคลองตุน ณ จุดนี้ จากนั้นเป็นที่ราบสามารถปลูกข้าว เช่น ทุ่งนาวังสาย ทุ่งมะปราง ทุ่งนาวังประจัน และยังมีที่บริเวณเชิงเขา ที่ใช้ปลูกยางพารา และสวนผลไม้ เช่น วนเงี้ยว วนช้างตึง ส่วนพื้นที่อื่น ๆ ทางราชการได้ประกาศเป็นสวนป่า และเป็นเขตอุทยานแห่งชาติทะเลบัน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรที่อยู่ในป่า ตลอดจนป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ ไว้เป็นต้นน้ำต่อไป

สภาพภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือ 1. ฤดูร้อน มีตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน มีฝนตกบ้างเล็กน้อยจากอิทธิพลปลายมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ 2. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนธันวาคม เป็นช่วงที่มีฝนตกชุกจากอิทธิพลของลมมรสุม ตะวันออกเฉียงใต้ (พ.ค. - ก.ย.) และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (ต.ค. - ธ.ค.)

ทรัพยากรธรรมชาติ มีพื้นที่เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลวังประจัน เป็นป่าเขา ทำให้มีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ดังนี้ **แหล่งน้ำธรรมชาติ**ลำคลองต่างๆ ในพื้นที่ตำบลวังประจัน จำมีหลายสายด้วยกัน โดยรวมจำนวน 9 สายด้วยกัน ซึ่งเป็นลำคลองที่ประชาชนในพื้นที่ใช้ในการเกษตร ใช้ในการเลี้ยงสัตว์ และใช้ในการอุปโภค บริโภค ได้แก่ คลองหัก ไหลผ่านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งมะปราง คลองมาเลา ไหลผ่านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งมะปราง คลองใหญ่ ไหลผ่านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งมะปราง ห้วยลึก ไหลผ่านหมู่ที่ 1 บ้านทุ่งมะปราง คลองตูโย๊ะ ไหลผ่านหมู่ที่ 2 บ้านเขาน้อย คลองตาปุย ไหลผ่านหมู่ที่ 3 บ้านวังประจัน คลองเขียว ไหลผ่านหมู่ที่ 3 บ้านวังประจัน คลองกลางบ้าน ไหลผ่านหมู่ที่ 1 – 4 ห้วยจิ้งหรีด ไหลผ่านหมู่ที่ 4 บ้านวังประจัน **ป่าไม้** พื้นที่ส่วนใหญ่ในเขตตำบลวังประจัน เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์ เป็นป่าดิบชื้น ประกอบไปด้วยไม้เบญจพรรณต่างๆ จึงเป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติกุ่มบกุ๋บู่ไหลด ป่าสงวนแห่งชาติห้วยกาหมิง ป่าสงวนแห่งชาติทะเลบัน และป่าสงวนแห่งชาติทุ่งหญ้าวังประ

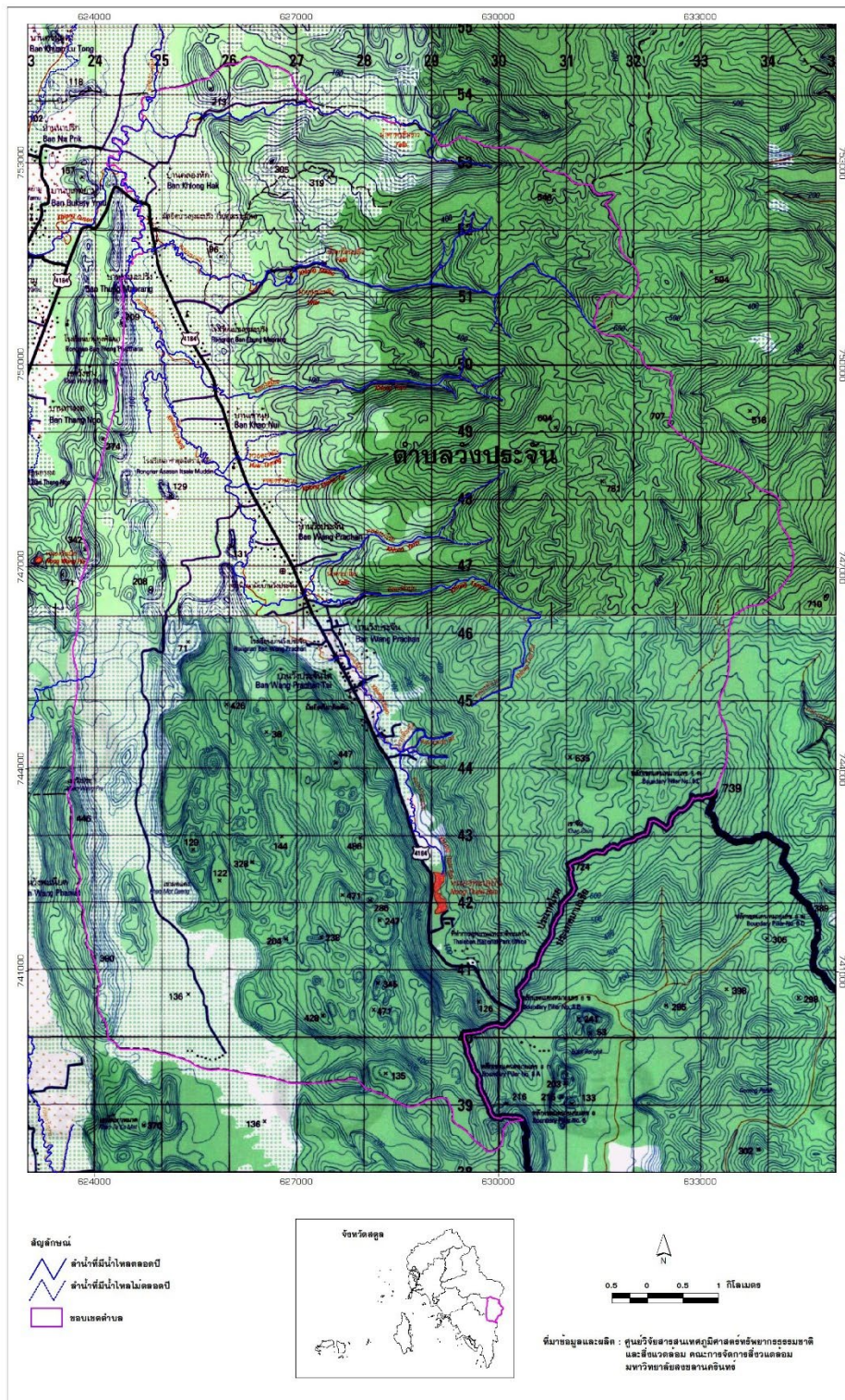
ในพื้นที่ตำบลวังประจัน มีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นเอง ประกอบด้วย

1. ประปาในตำบลวังประจัน เป็นประปาภูเขา สร้างโดย กรมชลประทาน จำนวน 4 แห่ง ดังนี้
 - ฝ่ายเก็บน้ำวัง ไต่ะเสด ให้บริการครอบคลุมจำนวน 2 หมู่บ้าน ของตำบลควนโดน
 - ฝ่ายเก็บน้ำบ้านทุ่งมะปราง ให้บริการครอบคลุมจำนวน 1 หมู่บ้านของตำบลวังประจัน และ จำนวน 10 หมู่บ้านของตำบลควนสตอ และโรงเรียนจุฬารามณ์ราชวิทยาลัยสตูล
 - ฝ่ายเก็บน้ำห้วยตาปุย ให้บริการครอบคลุม จำนวน 2 หมู่บ้าน ของตำบลวังประจัน
 - ฝ่ายเก็บน้ำห้วยจิ้งหรีด ให้บริการครอบคลุม จำนวน 2 หมู่บ้าน ของตำบลวัง ประจัน
2. ฝ่ายเก็บน้ำ ทรบ.วังประจัน เพื่อการเกษตร สร้างโดยกรมชลประทาน ให้บริการครอบคลุม 2 หมู่บ้านของตำบลวังประจัน
3. บ่อน้ำตื้น จำนวน 350 แห่ง

จำนวนประชากร ตำบลวังประจันมีประชากร จำนวน 2,991 คน เป็น ชาย 1,476 คน หญิง 1,515 คน

หมู่บ้าน	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่	จำนวน ครัวเรือน	ประชากร		รวม
				ชาย	หญิง	
1	บ้านทุ่งมะปราง	14,375	189	362	394	756
2	บ้านเขาน้อย	7,187.5	169	334	315	649
3	บ้านวังประจัน	14,062.5	207	422	431	853
4	บ้านวังประจันใต้	27,187.5	248	358	375	733
	รวม	62,812.50	813	1,476	1,515	2,991

แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน

แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน

ซึ่งมีพื้นที่ชุมชนตลอดริมคลองคูสนไหลผ่านในตำบลวังประจันย โดยมีระยะทางรวมตลอดทั้งตำบล 21 กิโลเมตร เริ่มตั้งแต่ปากคลองทะเลบัน (วังยาเล) ซึ่งประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ที่มีนาเขตพื้นที่ชุมชนตลอดแนวคลอง ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งมะปริง ตำบลวังประจัน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

หมู่ที่ 2 บ้านเขาน้อย ตำบลวังประจัน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

หมู่ที่ 3 บ้านวังประจัน ตำบลวังประจัน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

หมู่ที่ 4 บ้านวังประจันใต้ ตำบลวังประจัน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

1. แผนที่คลองตำบลวังประจัน อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

ระยะทาง ?

20.6 กม. ▾

ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน นาฬิกาชีวิตการใช้น้ำ ของกลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่ต้นน้ำ

ตำบลวังประจัน มีพื้นที่ในการทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 24,000 ไร่ ประกอบด้วยพืชที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา จำนวน 20,635 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 1,047.75 ไร่ ทุเรียน จำนวน 277.25 ไร่ มังคุด จำนวน 203.63 ไร่ เงาะ จำนวน 119.70 ไร่ ลองกอง จำนวน 234.10 ไร่ จำปาตะ จำนวน 436.50 ไร่ กล้วยหอม จำนวน 50 ไร่ กระท้อนหอม จำนวน 8 ไร่ สละ จำนวน 12 ไร่ มะพร้าวแก่ จำนวน 53 ไร่ มะพร้าวอ่อน จำนวน 6 ไร่ สะตอ จำนวน 95 ไร่ อ้อย จำนวน 8 ไร่ ข้าวโพดหวาน จำนวน 11 ไร่ แตงกวา จำนวน 5 ไร่ ผักกวางตุ้ง จำนวน 2 ไร่ กาแฟ จำนวน 5,130 ต้น ตะไคร้ จำนวน 5 ไร่ และสับปะรด จำนวน 15 ไร่ อีกทั้งมีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง เป็ด

เวลา 24 ชม. ผู้ใช้น้ำ	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	ช่วงเดือน 1 ปี	
	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0		
สวนไม้ผล																									ช่วงก.พ.-พ.ค.	
ทำนาปี																										ธ.ค-ม.ค
บ่อทราย																										ตลอดทั้งปี
เหมืองหิน																										ตลอดทั้งปี
ตลาดวังประจัน																										ตลอดทั้งปี
ห้องเที่ยว																										ตลอดทั้งปี
ครัวเรือน																										ตลอดทั้งปี
โรงน้ำดื่ม																										ตลอดทั้งปี
ร้านค้า																										ตลอดทั้งปี
โรงไฟฟ้า																										ตลอดทั้งปี
ประปาภูเขา																										ตลอดทั้งปี
โรงน้ำยาง																										ตลอดทั้งปี

2.การเปลี่ยนแปลง/ประวัติศาสตร์คลอง สรุปเหตุการณ์สถานการณ์ของพื้นที่คลองคูสน-คลองม่วง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2500-2563

สภาพการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วง และตามสถานการณ์ตลอดสายคลองคูสน	
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2500- 2510
แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่1 ช่วงปี 2504-2509 เกิดการขยายตัวรัฐวิสาหกิจ, การผลิตแบบอุตสาหกรรม, โครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจ	
1. สภาพคลอง	มีการใช้ประโยชน์จากคลอง ริมเวมมีความสมบูรณ์เสมือนเป็นธนาคาร(ตู้เย็น) กุ้ง หอย ปู ปลา และต้นไม้กินลูก กินยอดได้ เช่น ลากม จิก สาคุ คลา บุก กล้วยเถื่อน บอลท่า ผักกูด ยอดหยี น้ำ
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ 1. สภาพน้ำท่วมหลาก สามารถระบายได้เร็ว ไม่เกิดความเสียหาย 2. เหตุการณ์น้ำท่วมมีผลกระทบน้อยกับบ้านเรือนเนื่องด้วยรูปแบบยกพื้นบ้านสูง
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม 1. ทำนาไผ่พริ้ม (วิธีการหาปลา) และการเหล่เชิงแล้งไซ ธงเบ็ด 2. มีการเลือกจับเฉพาะปลาที่ใหญ่ ด้วยเครื่องมือ (บุกด ไซ ตาใหญ่) 3. การสัญจรล่องแพไม้ไผ่ไปขายของในสตูล
4. เหตุการณ์นโยบาย	ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน 1. เกิดการสร้างฝายชลประทานคูสน การทำเหมือง ประตูนํ้า 2. มีสะพานข้ามคลอง เรียกว่าสะพานลิง สะพานไม้ไผ่ 3. การปกครองในรูปแบบสภาตำบลที่มีกำนันเป็นประธานโดยตำแหน่ง 4. เกิดการส่งเสริมกองทุนสงเคราะห์สวนยาง
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2511- 2520
แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 2 ช่วงปี 2510-2514 เกิดอุตสาหกรรม, พาณิชยกรรม, สาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 3 ช่วงปี 2515-2519 เกิดอุตสาหกรรมภูมิภาค, ส่งเสริมเอกชน,ผลิตเพื่อการส่งออก	
1. สภาพคลอง	1. สภาพการเปลี่ยนยังไม่มาก เนื่องจากเป็นสังคมอุตสาหกรรม 2. ปลา และพืชผักบางชนิดเริ่มหาย 3. คนในชุมชนยังบริโภคน้ำในคลอง ต้ม ไข่ ยังปกติ 4. คุณภาพน้ำดีทรัพยากรในน้ำมีน้ำสมบูรณ์ เช่น ต้นจิก ต้นดาลู ปลาทราย จิงโจ้น้ำ ตะพาบ เต่า ใช้กังหันน้ำ และคนหาบน้ำ รดทุเรียน ผักสวนครัว
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ 1. สภาพน้ำท่วม น้ำมาก น้ำน้อย สามารถระบายได้เร็ว ไม่เกิดความเสียหาย
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม 1. ธุรกิจดูทรายเริ่มเกิดขึ้น บ่อทรายนายถ่อง เกิดขึ้นบ่อแรกใน ม.7 ควนโดน 2. เริ่มมีการบุกรุกมากขึ้น พื้นที่ทำสวนผลไม้

	<p>3. เลิกการสัญจรโดยใช้แพในพื้นที่ต้นน้ำ</p> <p>4. มีทรัพยากรที่สมบูรณ์ คนเริ่มเข้ามาในพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นคนสตูล มีแรงงานเข้ามาทางป่า</p> <p>5. ใช้กังหันน้ำ และคนหาบน้ำ รดทุเรียน ผักสวนครัว</p>
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <p>1. เปิดสัมปทานป่าไม้</p>
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2520- 2530
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่5 ช่วงปี2525-2529</p> <p>วิฤตหนี้ต่างชาติ, อัตราเงินเฟ้อ, IMF,SALseธนาคารโลก, ขาดแคลนวัตถุดิบ, สินค้าเกษตรถดถอย, เศรษฐกิจถดถอย</p>	
1. สภาพคล่อง	<p>1. สภาพคล่อง น้ำ ป่า ยังคงความสมบูรณ์</p> <p>2. หาดทรายตลอดสายเริ่มลดน้อยลง (ต้น กลาง ปลาย)</p>
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	<p>การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ</p> <p>1. สภาพน้ำท่วม(รุนแรงขึ้น) จาก2วัน เป็น3 วัน</p>
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	<p>วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม</p> <p>1. ชาวบ้านยังใช้น้ำในคลองอุปโภคและบริโภค และทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น อาบน้ำ</p> <p>2. พื้นที่เกษตรเพิ่มมากขึ้น สวนผลไม้ ทุเรียน จำปาตะ ๆ</p> <p>3. ไฟฟ้าใช้(กฟภ.) เริ่มมีมอเตอร์สูบน้ำในคลองมาใช้ มีการจับสัตว์น้ำโดยใช้ไฟฟ้าสัตว์น้ำเริ่มลดลง</p> <p>4. ขยายพื้นที่บุกรุกป่าต้นน้ำเพิ่มขึ้น(ทำไร่)</p> <p>5. การหาชีพในคลอง หาปลา</p>
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <p>1. ไฟฟ้ากระจายทุกพื้นที่</p> <p>2. มีประปาส่วนภูมิภาค และมีการใช้น้ำ24ชม.เพื่อนำไปใช้โซนเมือง</p> <p>3. มีถนนลูกรัง</p> <p>4. มีการยกเลิกสัมปทานป่า</p> <p>5. เกิดโรงไฟฟ้าพลังน้ำ(บ้านโดนปานัน)</p> <p>6. มีอุทยานแห่งชาติทะเลบัน, เขตอนุรักษ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, อุทยานแห่งชาติโดนงาช้าง</p> <p>7. ดอกเส้าเข็มกันตะหลังพัง(สะพานเคียนฉลุง)</p> <p>8. บ่อทรายเขาเทศยิง</p> <p>9. ถนนลูกรังในชุมชน ในน้ำจะมีหอย ยกเลิกสัมปทานป่าไม้</p>
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2531- 2540
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่6 ช่วงปี2530-2534</p> <p>เศรษฐกิจเติบโต 5.3 เปอร์เซ็น,เศรษฐกิจโลกฟื้นตัว, ส่งออกมากขึ้น</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่7 ช่วงปี2535-2539</p> <p>ความเหลื่อมล้ำของรายได้, ทรัพยากรเสื่อมโทรม, ปัญหามลพิษ, ชายฝั่งทะเลเสื่อมโทรม</p>	
1. สภาพคล่อง	1. ทิศทางน้ำเปลี่ยน, ตะหลังเริ่มพัง

	<p>2. พืชพันธุ์ไม้เริ่มลดลงจากการรุกรานพื้นที่ เพื่อใช้ทำสวน</p> <p>3. น้ำไหลเร็วขึ้น</p> <p>4. สภาพน้ำยังสมบูรณ์ ใช้บริโภคได้</p> <p>5. สภาพนิเวศป่าลดลง และเปลี่ยนไป</p>
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	<p>การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ</p> <p>1. สภาพน้ำท่วม(รุนแรงขึ้น) และเกิดทุกปี</p>
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	<p>วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม</p> <p>1. เริ่มมีการรับจ้างตัดไม้ บุกรุกพื้นที่ป่าต้นน้ำ สัตว์น้ำน้อยลง</p> <p>2. การบุกรุกป่าเพิ่มขึ้น (ทำเกษตร, ที่อยู่อาศัย)</p>
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <p>1. โครงการประปาภูเขา(วังโตะเสด, ฝ่ายน้ำล้น, เขื่อนวังโตะเสด, ประตูประบายน้ำนาปรัก)</p> <p>2. เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต เริ่มทันสมัย มีโรงไฟฟ้าพลังงานน้ำโดนปาหนัน ส่งผลให้ฤดูแล้ง น้ำลตระบบนิเวศในคลองเปลี่ยน</p>
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2541- 2550
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่8 ช่วงปี2540-2544 พัฒนาเป็นกระบวนการ, พัฒนาแบบรวมส่วน, ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจ และขอรับการสนับสนุนจากรัฐ</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่9 ช่วงปี2545-2549 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, วิสัยทัศน์20 ปี,คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่10 ช่วงปี2550-2554 เครือข่ายขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ</p>	
1. สภาพคลอง	<p>1. น้ำคลองเริ่มขุ่น(สาเหตุบ่อยราย)</p> <p>2. ทางน้ำเปลี่ยนทิศตามธรรมชาติ</p> <p>3. สภาพคลองเหลือความเป็นคลอง (ต้นน้ำ20 เปอร์เซ็น)</p>
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	<p>การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ</p> <p>1. สภาพน้ำท่วม(รุนแรงขึ้น) และเกิดทุกปี ท่วมใหญ่เต็มพื้นที่ มีการสร้างถนนภายในหมู่บ้าน ซึ่งกลายเป็นเขื่อนในน้ำ (บูเก็ดยามู)</p>
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	<p>วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม</p> <p>1. เกษตรริมคลอง(ผลไม้)ยังคงสมบูรณ์</p> <p>2. กาแฟริมคลอง</p> <p>3. ชุมชนเริ่มเข้ามาทำงานร่วมกับอุทยาน</p>
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <p>1. มีการสร้างถนนในหมู่บ้าน เสมือนเป็นกั้นทางน้ำ</p> <p>2. เกิดการจัดตั้ง ทสม. โดยกรมส่งเสริมฯ</p> <p>3. สัมปทานบ่อทราย นาโตะโด (ม.9 ควนโดน)</p> <p>4. สร้างเขื่อนวังโตะเสด สร้างประตูประบายน้ำห้วยใหญ่ขนาดใหญ่ทำนาดีขึ้นเพราะมีน้ำใช้อย่างเพียงพอ</p>

ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2551- 2563
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่11 ช่วงปี2555-2559 สร้างฐานทางปัญญา, เศรษฐกิจสีเขียว, ความยั่งยืนภาพเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่12 ช่วงปี2560-2564 เศรษฐกิจพอเพียง, การบริหารความเสี่ยง, ความสมดุลยั่งยืน, สถาบันทางสังคม</p> <p>ยุทธศาสตร์ 20 ปี ช่วงปี2561-2580 ความมั่นคง, ความสามารถในการแข่งขัน, ศักยภาพมนุษย์, การบริหารจัดการภาครัฐ, คุณภาพสิ่งแวดล้อม, โอกาส/ เสมอภาคทางสังคม</p>	
1. สภาพคลอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. น้ำท่วม คลองลิก ทวายหาย 2. น้ำคลองเปลี่ยนทิศทาง 3. พีช สัตว์น้ำสูญพันธุ์ 4. สายคลองแห้งขอด (คลองมาเหลา-โตนปลิว หลังปากน้ำล้นทุ่งมะปราง) 5. เกิดเหตุการณ์น้ำแล้ง 6. รูปคลองเปลี่ยนไป
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	<p>การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. น้ำท่วมรุนแรง ปี 53, 54, 56 2. เกิดน้ำป่าไหลหลาก 3. เกิดภัยแล้งหนัก ช่วง พ.ย.62, เม.ย.63
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	<p>วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชาวบ้านเริ่มสนใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ 2. เกิดการรวมกลุ่มจัดการน้ำคลองชุมชน 3. อาชีพประมงในคลองลดลง 4. การใช้สารเคมีภาคการเกษตรส่งผลต่อน้ำในคลอง การบริโภคและสัตว์น้ำ 6. บ่อทรายเพิ่มขึ้น
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการขุดอ่างเก็บน้ำ ม.2,7 ต.ควนโดน โดย ทรัพยากรน้ำภาค8 2. ทรัพยากรน้ำภาค8 จัดตั้งเครือข่ายผู้ใช้น้ำ(บริหารจัดการน้ำ) 3. โครงการคลองสวยน้ำใส โดย อบจ.สตูล สนับสนุนร่วมกับ อบต.ในพื้นที่ 4. ชลประทานจัดตั้งเครือข่ายกลุ่มน้ำชุมชน 5. โรงสูบน้ำ โดยประปา ใช้พื้นที่120 ไร่ ต.ควนโดน 6. มีการนำเสนอโครงการสร้างเขื่อนคลองซ่าง และแก้มลิง โดย สส. เขต 1 สตูล

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายเรวัฒน์ บูดำ	กำนันตำบลวังประจัน	คณะทำงาน
2. นายมาแอน ปานกลาย	ผู้ใหญ่บ้าน ม.1 ต.วังประจัน	คณะทำงาน
3. นายอับดุลรอหมาน นาปาเลน	ผู้ใหญ่บ้าน ม.2 ต.วังประจัน	คณะทำงาน
4. นายยาวิทย์hini บินดอละ	ผู้ใหญ่บ้าน ม.3 ต.วังประจัน	คณะทำงาน
5. นายจุกีรี นาปาเลน	สารวัตรกำนันตำบลวังประจัน	หัวหน้าทีม คณะทำงาน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองคูสน
6. นายกอดาช เจะตะ	อิหม่ามประจำมัสยิดบ้านทุ่งมะปริง ม.1	คณะทำงาน
7. นายมะหรอด เกป็น	บิหลันประจำมัสยิดนูรุลเอียะซาน ม.2	คณะทำงาน
8. นายมุตีนา มุหมีน	สมาชิก อบต.ม.2 ต.วังประจัน	คณะทำงาน
9. นายดาหลี กระเวนเวช	สมาชิก อบต.ม.3 ต.วังประจัน	คณะทำงาน
10. นายนันทวัฒน์ เต๊ะสมัน	แพทย์ประจำตำบลวังประจัน	คณะทำงาน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองคูสน
11. นายอับดุลนาเสด สักกุลา	สารวัตรกำนันตำบลวังประจัน	คณะทำงาน
12. นางสาวปรัชญา อูมา	บัณฑิตอาสา ม.1 ต.วังประจัน	คณะทำงาน
13. นางสาววรรณมา ฮับผล	บัณฑิตอาสา ม.2 ต.วังประจัน	คณะทำงาน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองคูสน
14. นางสาวรุสนีตา เจะหมีน	บัณฑิตอาสา ม.3 ต.วังประจัน	คณะทำงาน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองคูสน
15. นายหมาดรอโอม วัดเส้น	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.2 ต.วังประจัน	คณะทำงาน
16. นายสุกรี บินดอละ	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.3 ต.วังประจัน	คณะทำงาน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองคูสน
17. นายอาหรี ปะดุกา	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.4 ต.วังประจัน	คณะทำงาน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองคูสน
18. นายกอดาศ เจะหมีน	ปราชญ์ชาวบ้าน	คณะทำงาน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองคูสน
19. นายยาโกบ ปะดุกา	ประธานทสม. อ.ควนโดน ประธานทสม. จังหวัดสตูล	คณะทำงาน ประธานองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองคูสน
20. นายฤทธิพล นาฮับผล	เจ้าหน้าที่ อุทยานแห่งชาติทะเลบัน	คณะทำงาน
21. นางสาวนิตยา ละไบโดย	เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อบต.วังประจัน	คณะทำงาน

30. ตำบลย่านซื่อ อำเภอกวนโดน จังหวัดสตูล

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

ตำบลย่านซื่อ เดิมเป็นหมู่บ้านหนึ่งของตำบลควนโดน กิ่งอำเภอกวนโดน โดยแยกมาเป็นตำบลย่านซื่อ เมื่อปี พ.ศ.2522 ในอดีตเคยเป็นตำบลป็นจอร์ ซึ่งมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่ผู้คนรู้จัก อาทิ ขุนป็นจอร์ เจริญ (นายกุยสัน สดอหลง) หมื่นกรชติยาราชฎร (นายกุเอ๊ะ สดอหลง) ต่อมาตำบลป็นจอร์เดิม ได้ลดฐานะเป็นหมู่บ้าน

ย่านซื่อ คือ ชื่อหมู่บ้านตั้งขึ้นมาประมาณ 150 ปี สมัยที่เมืองสตูลเป็นเมืองขึ้นของนครศรีธรรมราช สตูลต้องส่งดอกไม้เงิน ดอกไม้ทอง และเครื่องบรรณาการ โดยมาตั้งขบวนช้างที่หมู่บ้านนี้ เพราะมีทางเท้าที่เป็นเส้นตรง ง่ายต่อการจัดขบวน และเจ้าเมืองอื่น ๆ ได้นัดหมายมาตั้งขบวนที่หมู่บ้านนี้ด้วย ทำให้ขบวนมีความยาวเป็นแถว ชาวบ้านบริเวณใกล้เคียงจะออกมาดูขบวนและจะพูดว่าขบวนเดินเป็นย่าน (แถว) ซื่อ (ตรง) สวยงามมาก เมื่อมีคนมาตั้งถิ่นฐานเป็นหมู่บ้าน จึงเรียกชื่อว่า “บ้านย่านซื่อ”

พื้นที่ ตำบลย่านซื่อมีเนื้อที่โดยประมาณ 6.5 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย หมู่ที่ 1 บ้านพญาบังสา หมู่ที่ 2 บ้านย่านซื่อ หมู่ที่ 3 บ้านเขาน้อยเหนือ หมู่ที่ 4 บ้านห้วยคล้า หมู่ที่ 7 บ้านปากบาง

อาณาเขต ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่าง ๆ ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลเทศบาลควนโดน อำเภอกวนโดน ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลฉลุง อำเภอมือเมือง ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลควนสตอ อำเภอกวนโดน ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลควนโพธิ์ อำเภอมือเมือง

ลักษณะภูมิประเทศ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของตำบลย่านซื่อ เป็นที่ราบ สภาพดินเป็นดินปนกรวด มีคลองธรรมชาติ 1 สาย มีน้ำไหลผ่านตลอดปี พื้นที่เหมาะสำหรับการเกษตร เช่น ทำนา สวนผลไม้ สวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน และเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

ลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุมเขตร้อน มีฝนตกเกือบตลอดทั้งปี เนื่องจากได้รับอิทธิพลจากมรสุมจากฝั่งตะวันออกด้านอ่าวไทย และฝั่งตะวันตกจากทะเลอันดามัน แบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือ- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม เป็นช่วงที่มีฝนชุกจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ (พ.ค. - ก.ย.) และลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (ต.ค. - ธ.ค.) - ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่มกราคม ถึงเดือนเมษายน มีฝนตกบ้างเล็กน้อยจากอิทธิพลปลายมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทรัพยากรป่าไม้ พื้นที่ป่าไม้ส่วนใหญ่ในเขตตำบลย่านซื่อ ประกอบไปด้วยไม้เบญจพรรณต่าง ๆ แต่ปัจจุบันพื้นที่บางส่วนถูกบุกรุกทำลายเพื่อใช้ประโยชน์ทางเกษตร **แหล่งน้ำ** ตำบลย่านซื่อมีลำคลองดูสนเป็นลำคลองสายสำคัญ มีระยะไหลผ่านประมาณ 5 กิโลเมตร มีน้ำไหลผ่านตลอดปี ชาวบ้านใช้ลำคลองสายนี้เพื่ออุปโภค บริโภค และทำการเกษตร

ประกอบอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร การทำนา ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน การทำสวนยาง การทำสวนผลไม้ มีการปลูกกระเจี๊ยบกระจายในลักษณะสวนหลังบ้านหรือใกล้ ๆ บริเวณที่พักอาศัย ไม้ผลที่ปลูกกันมากได้แก่ ทุเรียน เงาะ จำปาตะ มังคุด ลองกอง และมีอาชีพเสริมคือ เลี้ยงสัตว์และรับจ้างทั่วไป ส่วนอุตสาหกรรมในครัวเรือนและการค้าขายมีบ้างเล็กน้อย ส่วนมากเป็นร้านค้าขนาดเล็ก ขายของใช้ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน

เกษตรกรรม ประชากรตำบลย่านซื่อมีการประกอบอาชีพในทางเกษตรกรรม โดยมีการทำนาเป็นหลัก รองลงมาได้แก่การทำสวนยางพารา ทำสวน ปาล์มน้ำมัน และปลูกพืชผัก เป็นต้นจากสถิติการเพาะปลูกของเกษตรกรตำบลย่านซื่อสามารถจำแนก คือ ข้าว พื้นที่เพาะปลูก 950 ไร่ ปลูกจำนวน 535 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 1.7 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ย 480 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นผลผลิตรวมทั้งสิ้นประมาณ 456,000 กิโลกรัมต่อปี ยางพารา พื้นที่เพาะปลูก 875 ไร่ ปลูกจำนวน 270 ครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละ 3 ไร่ ได้ผลผลิตเฉลี่ย 220 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นผลผลิตรวมทั้งสิ้น ประมาณ 192,500 กิโลกรัมต่อปี นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้นและพืชผักสวนครัวต่าง ๆ แต่ปลูกในปริมาณ ไม่มากนักกระจายอยู่ตามพื้นที่เกษตรกรรมและบริเวณที่อยู่อาศัย สำหรับด้านการเลี้ยงสัตว์ ส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ไว้บริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายในปริมาณไม่มากนัก ได้แก่ วัว เป็ดและไก่

ประชากร

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลย่านซื่อ มีประชากรและความหนาแน่นประชากร จากข้อมูลสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง พบว่าในเขตพื้นที่รับผิดชอบองค์การบริหารส่วนตำบลย่านซื่อ มีจำนวนทั้งสิ้น 3,288 คน จำแนกเป็นชาย 1,641 คน จำแนกเป็นหญิง 1,647 คน มีความหนาแน่นโดยเฉลี่ยประมาณ 432.92 คนต่อตารางกิโลเมตร และมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 720 ครัวเรือน แสดงรายละเอียดได้ดังนี้

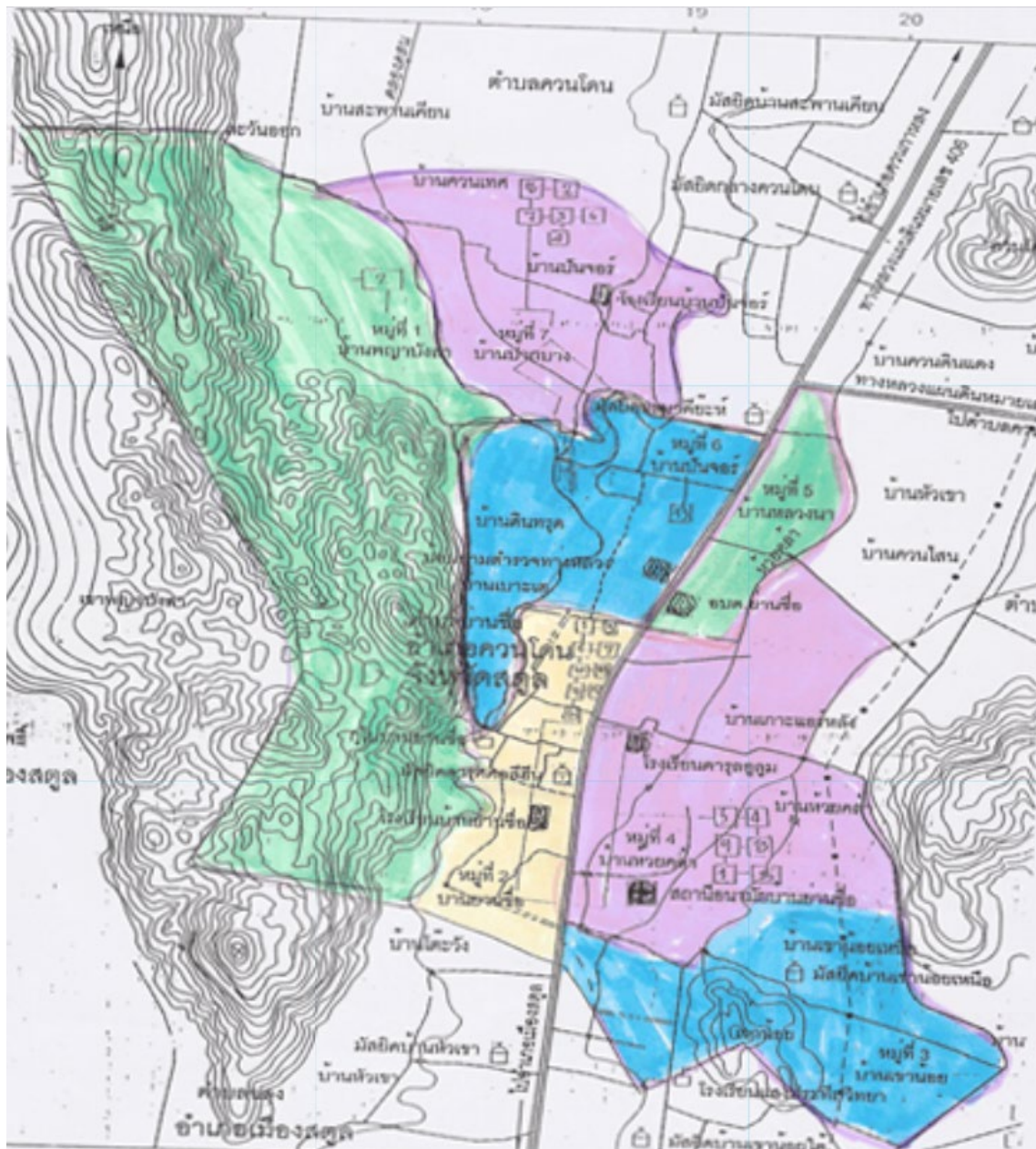
จำนวนครัวเรือน

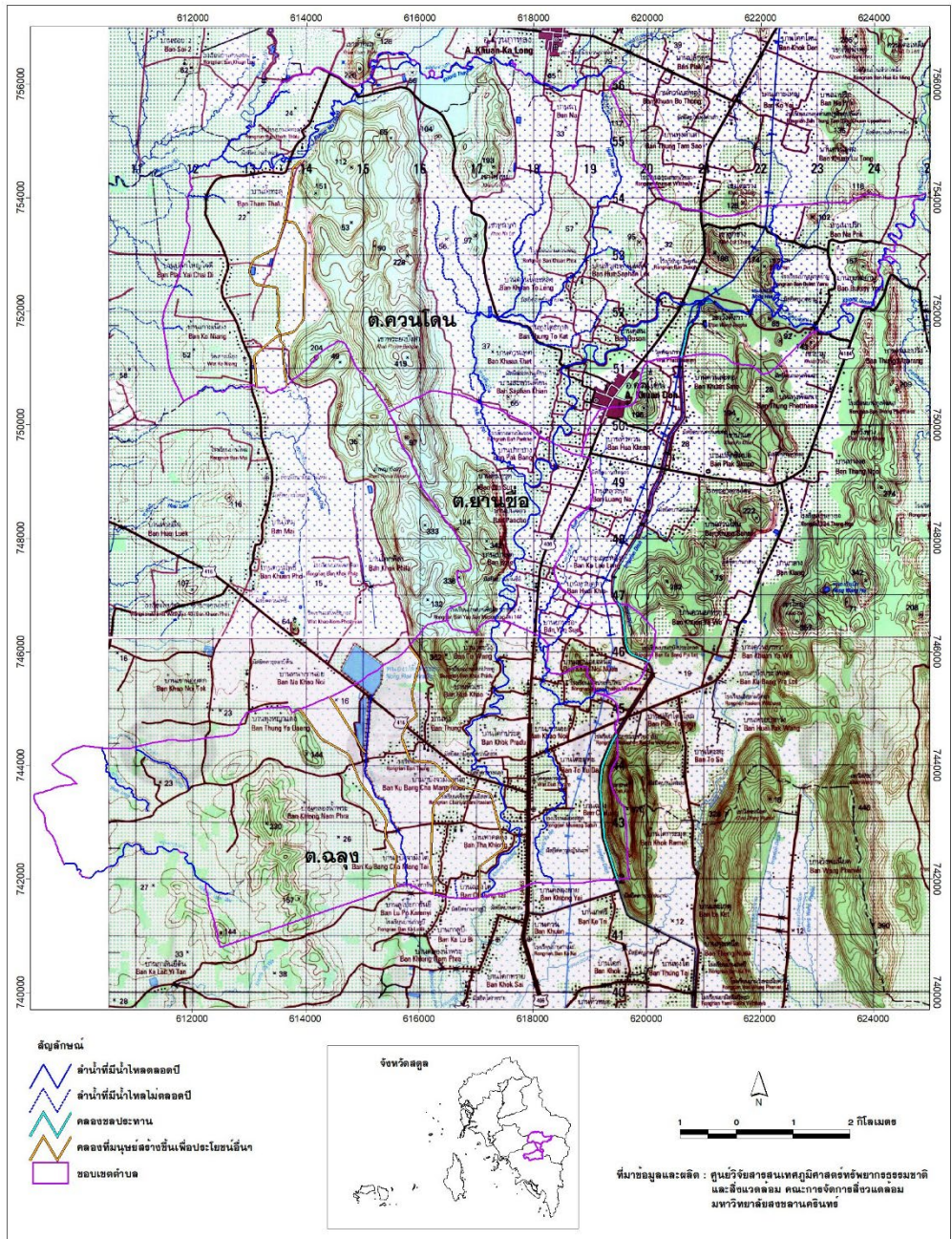
หมู่ที่	บ้าน	จำนวน
1	พญาบังสา	28
2	ย่านซื่อ	333
3	บ้านเขาน้อยเหนือ	154
4	บ้านห้วยคล้า	255
7	บ้านปากบาง	238
	รวม	1,008

จำนวนประชากร

หมู่ที่	บ้าน	2563		
		ชาย	หญิง	รวม
1	พญาบังสา	49	37	86
2	ย่านซื่อ	543	573	1,116
3	บ้านเขาน้อยเหนือ	344	351	695
4	บ้านห้วยคล้า	405	424	829
5	บ้านปากบาง	507	478	985
	รวมทั้งสิ้น	1,848	1,863	3,711

แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน

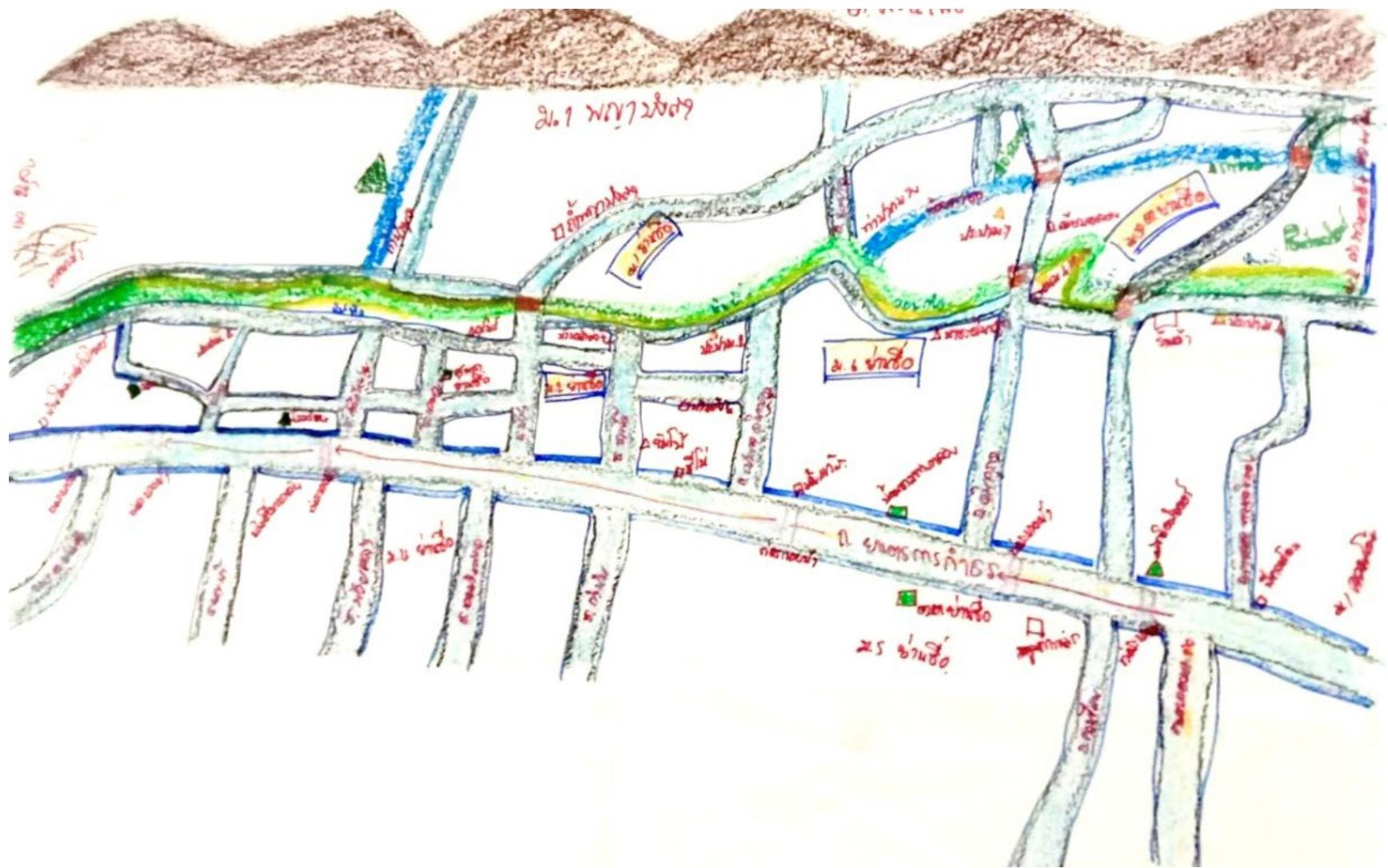
แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน

ระยะทาง ?

6.02 กม. ▼

ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน

ตำบลย่านซื่อ มีพื้นที่ในการทำการเกษตร รวมทั้งสิ้น 3,432.4 ไร่ ประกอบด้วยพืชที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา 2,365 ไร่ ปาล์มน้ำมัน 206.54 ไร่ ข้าวนาปี 586.56 ไร่ พุเรียน 33.65 ไร่ มังคุด 25.52 ไร่ เงาะ 25.60 ไร่ ลองกอง 47.33 ไร่ จำปาตะ 11.70 ไร่ ส้มโอ 10 ไร่ กล้ายน้ำว่า 21 ไร่ ฝรั่ง 5 ไร่ กระท้อนห่อ 1.75 ไร่ สละ 5 ไร่ มะพร้าวแก่ 20 ไร่ มะพร้าวอ่อน 5.25 ไร่ สะตอ 34 ไร่ อ้อย 12 ไร่ ข้าวโพดหวาน 5 ไร่ แตงโม 5 ไร่ ผักกวางตุ้ง 1.5 ไร่ พริกขี้หนู 1 ไร่ ตะไคร้ 4 ไร่ และกาแฟ 945 ต้น อีกทั้งยังมีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค แพะ แกะ ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง เป็ด

ผู้ใช้น้ำ	เวลา 24 ชม.																							ช่วงเดือน 1 ปี	
	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		23
ปลูกผักริมคลอง																									ตลอดทั้งปี
สวนไม้ผล																									ก.พ.-พ.ค. 2 วัน/ครั้ง
ปศุสัตว์																									ตลอดทั้งปี
ครัวเรือน																									ตลอดทั้งปี
มัสยิด																									ตลอดทั้งปี
ร้านค้า																									ตลอดทั้งปี
ทำนาปรัง																									มี.ค.-พ.ค.
ทำนาปี																									ธ.ค.-ม.ค.
ประปาอ.ควนโดน																									ตลอดทั้งปี
โรงน้ำดื่ม																									ตลอดทั้งปี

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

เหตุการณ์สถานการณ์พื้นที่กลางน้ำ แบ่งเป็นช่วงละ 10 ปี ตั้งแต่ช่วง พ.ศ 2500 – 2563

ปี/พ.ศ	สภาพคลอง	เหตุการณ์ที่เกิดตามธรรมชาติ	เหตุการณ์ที่เกิดจากมนุษย์และหน่วยงานที่รับผิดชอบ	นโยบายของรัฐ
2500-2510	-สมบรูณ์ มีต้นไม้มริ้มคลอง มีเครื่องมือใช้จับสัตว์น้ำ ซุงเลง ยอ แหหลน แห บ่วง กัด -มีปลาอุตมสมบรูณ์ เช่น ปลาทราย ปลาลิดง(ปลาโอน) ปลาแก้มซ่า ปลาซี้ม -มีหาดทราย ความกลางคลอง 30 เมตร	-น้ำท่วมประมาณ เดือน พ.ย-ธ.ค.น้ำแล้ง ประมาณ เดือน เม.ย.-พ.ค	- หาปลาตามวิถีธรรมชาติ -ปลุกผักกิมคลอง ปลุกผักกิมคลอง ปลุกพลุ ปลุกตะไคร้ ดีปลี -สภาพคลองสมบรูณ์ มีต้นไม้มริ้มคลอง มีเครื่องมือใช้จับสัตว์น้ำ ซุงเลง ยอ แหหลน แห บ่วง กัด -มีปลาอุตมสมบรูณ์ เช่น ปลาทราย ปลาลิดง(ปลาโอน) ปลาแก้มซ่า ปลาซี้ม -มีหาดทราย ความกลางคลอง 30 เมตร	-มีการทำกั้นหันพ่นน้ำรดผัก
2511-2520	-มีทำน้ำประจำ -ริมคลองเป็นต้นไม้ -น้ำใสสะอาด -เป็นวังมีสัตว์ชุกชุม	-น้ำท่วม -มีน้ำใช้ตลอดปี -ทรัพยากรสมบรูณ์	-ใช้เป็นที่ประกอบอาหาร ประมงน้ำจืด ตัดไม้ไผ่ล่องไปขายปลายน้ำ -ใช้วิถีชีวิตกับคลอง ใช้อุปโภคบริโภค -สร้างสะพานลึงข้ามคลอง -เริ่มมีการสูบน้ำใช้ในภาคการเกษตร	-
2521-2530	-มีทำน้ำประจำบ้าน ทรายไม่ใหญ่ ว่างปลา -มีต้นไม้มริ้มคลอง น้ำใสมีบ่อน้ำกินในคลอง อาบได้ - มีหาดทราย สามารถนั่งเล่นได้ ขนาด 20 เมตร	-น้ำท่วมช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคมของทุกปี	-เลี้ยงเป็ด ตกเป็ด หาปลา ซักผ้าในคลอง อาบน้ำให้วัว ควาย ช้าง ถ่ายในคลอง ทิ้งขยะในลำคลอง ชนทรายสร้างบ้าน ทำที่อยู่ของปลา(วัง) ปลุกต้นไม้เพื่อใช้สอยริมคลอง	-ไฟฟ้า -สร้างสะพานคอนกรีต -สูบน้ำด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า
2541-2550	-ต้นไม้มริ้มหายและมีน้อย -มีน้ำน้อย ตลิ่งเริ่มพัง -มีน้ำท่วมใหญ่ 5 ปี/ครั้ง -ระบบนิเวศน์ไม่สมบรูณ์	-มีการกัดเซาะตลิ่งในฤดูน้ำหลาก น้ำท่วมมากขึ้น น้ำแล้งในช่วงฤดูแล้ง -น้ำเปลี่ยนทิศทาง -ตลิ่งสูงขึ้น สัตว์น้ำเริ่มสูญหาย -มีพายุเเกเกิดขึ้น มีชีนามีเกิดขึ้น	-ตัดต้นไม้มริ้มคลอง -ซื้อตปลาด้วยไฟฟ้า -มีบ่อทราย -ทำบันไดลงคลองด้วยคอนกรีต -ขยะเกลื่อนคลอง, ทิ้งขยะในคลอง เช่นถุงพลาสติก	-สร้างทิ้งหินริมคลอง, -ประปาหมู่บ้าน เกิดระบบประปาหมู่บ้าน -มีบ่อบำบัดน้ำเสีย -สร้างแนวกำแพงกันตลิ่ง -สร้างสะพานคอนกรีต

2551-2563	<ul style="list-style-type: none"> -ต้นไม้เริ่มหายและมีน้อย -มีน้ำน้อย ตลิ่งเริ่มพัง -มีน้ำท่วมใหญ่ 5 ปี/ครั้ง -ระบบนิเวศน์ไม่สมบูรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> -น้ำแล้ง 5 เดือน (ตั้งแต่ พ.ย-เม.ย 63) -น้ำท่วมใหญ่ (พ.ย-ธ.ค 62) -น้ำท่วมหลาก (โซนริมคลอง) ต.ค 	<ul style="list-style-type: none"> -ปรับสภาพเหมืองเป็นคู มีถนน ขนาบข้าง ถนน คสล -หินทิ้งริมตลิ่งกันตลิ่งพัง ฝายน้ำ ล้น -ขุดอ่างเก็บน้ำ ม.2 และ ม.6 ต.ควนโดน ปรึกษาหมู่บ้าน เทศบาล -ทำสะพาน ม.6 และ ม.7 ต.ย่านซื่อ -ทำสะพาน ม.2 ต.ควนโดน -โครงการกันตลิ่งพังบ้านโดนถึงควนซัน กลุ่มล่องเรือคูน (ก.ย) 	<ul style="list-style-type: none"> -อบจ.ปี 2521 -ชลประทานปี 2562 (โครงการสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า) -เทศบาล อบต -โ ด ย ก ร ม ทรัพยากรภาค -เทศบาล อบต -อบจ
-----------	---	--	---	--

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
นายรอหมาน สุขสง่า	ผู้ใหญ่บ้าน ม.1 ประธาน ทสม.ตำบล ประธาน อถล.ตำบล	หัวหน้าคณะทำงาน ประธานกลุ่มจัดการน้ำตำบลย่านซื่อ คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองดูสน
นายหมาด มารารสา	สมาชิก อบต. ม.1	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองดูสน
นายรมหลี พงค์หลง	ปราชชาวบ้าน	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองดูสน
นายกูอาหมาดรอบี มานีกามัน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.2	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายพิชัยพร โย๊ะฮาหมาด	ผู้ใหญ่บ้าน ม.3	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายอิสมาแอล ไบกอเต็ม	สารวัตรกำนัน ม.3	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายอาหมาด ดาหมาด	กำนันตำบลย่านซื่อ ม.4	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายนเรศ จอหวัง	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.4	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายอุตม เบ็ญก็เต็ม	ปราชชาวบ้าน	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายซอหรี หลีดิน	ทสม. ม.6	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายรอเณด เกป็น	เกษตรกร	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายหอด หมาดสา	เกษตรกร	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายศักรินทร์ หลังกเหตุ	สมาชิกอบต. ม.7	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายสอและ หลงสมัน	กรรมการมัสยิด ม.3	คณะทำงาน สมาชิกกลุ่มจัดการน้ำตำบล
นายวินิจ ตาเดอิน	เกษตรกร	คณะทำงาน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองดูสน
นายดาเร๊ะ นาปาเลน	นายกเทศบาลควนโดน	ที่ปรึกษา
นายวรวิทย์ กาเสม๊ะ	ผอ.กองสาธารณสุขตำบล ย่านซื่อ	คณะทำงาน

31. ตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

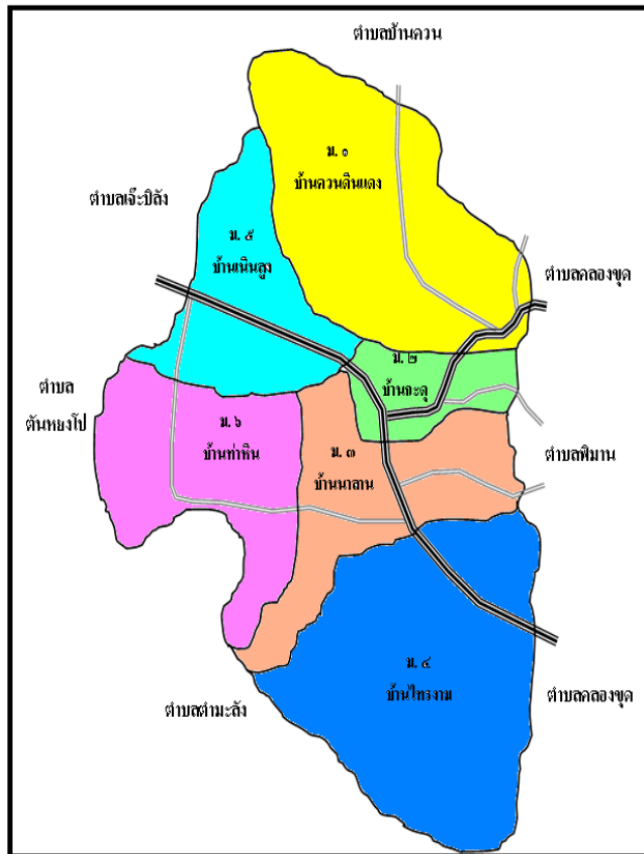
1) ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

พื้นที่ ตำบลควนขันมีเนื้อที่ทั้งหมด 41.95 ตารางกิโลเมตร หมู่บ้านทั้งหมด จำนวน 6 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านควนดินแดง หมู่ที่ 2 บ้านกะตุ หมู่ที่ 3 บ้านนาลาน หมู่ที่ 4 บ้านไทรงาม หมู่ที่ 5 บ้านเนินสูง (แร-กอด) หมู่ที่ 6 บ้านท่าหิน

อาณาเขต ที่ตั้งตำบลควนขัน เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอเมือง จังหวัดสตูล ระยะห่างจากอำเภอเมืองสตูลประมาณ 7 กิโลเมตรและระยะห่างจากจังหวัดสตูล ประมาณ 2 กิโลเมตร และมีเขตติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ดังนี้ ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลบ้านควน ตำบลเจ๊ะบิลัง อำเภอเมืองสตูล ทิศใต้ ติดกับตำบลท่ามะลัง ตำบลพิมาน อำเภอเมืองสตูล ทิศตะวันออก ติดกับตำบลพิมาน ตำบลคลองซุด อำเภอเมืองสตูล ทิศตะวันตก ติดกับตำบลเจ๊ะบิลัง ตำบลตันหยงโป อำเภอเมืองสตูล

ลักษณะภูมิอากาศ ปกติมี 2 ฤดูกาลคือ ฤดูร้อน (แล้ง) เริ่มประมาณช่วงกลางเดือนพฤศจิกายน – พฤษภาคม

สภาพอากาศร้อน และฤดูฝน เริ่มประมาณเดือนมิถุนายน – ตุลาคม

การคมนาคมทางน้ำ ทำเทียบเรือ หมู่ที่ 6 บ้านท่าหิน ระหว่าง ตำบลตันหยงโป - บ้านท่าหิน -ตำบลเกาะสาหร่าย ระยะทาง 5 กิโลเมตร ใช้เรือเล็กส่งผลผลิตด้านการประมง

การประปา

- มีระบบประปาหมู่บ้าน 2 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 5
- มีระบบประปาภูมิภาคใช้ครอบคลุม พื้นที่ หมู่ที่ 1, 2, 3, 4, 5 และหมู่ที่ 6

- ฝ่าย จำนวน 2 แห่ง
- บ่อโยค จำนวน 15 แห่ง
- บ่อน้ำตื้น จำนวน 48 แห่ง
- บ่อบาดาล จำนวน 25 แห่ง
- ถังเก็บน้ำฝน ชนิด ฝ.30 จำนวน 13 แห่ง
- ถังเก็บน้ำฝน ฝ.99 จำนวน 1 แห่ง
- ถังเก็บน้ำฝน ชนิด ฝ.50 จำนวน 5 แห่ง

การประมง

- การประมงในพื้นที่ หมู่ที่ 4, 5 และหมู่ที่ 6

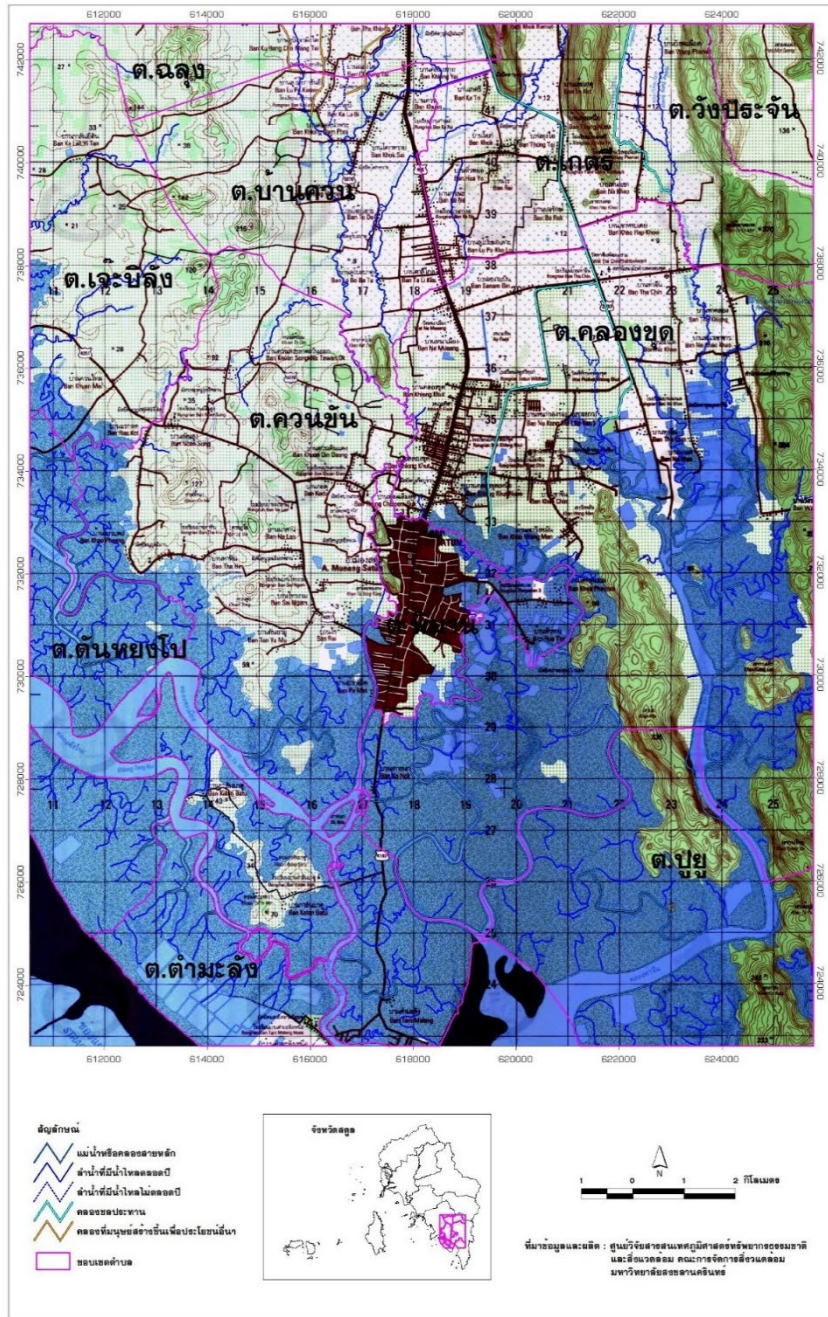
2) จำนวนประชากร มีประชากรทั้งสิ้น 7,586 คน จำนวนครัวเรือน 2,383 ครัวเรือน

หมู่บ้าน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากรชาย (คน)	ประชากรหญิง (คน)	รวมประชากร ทั้งหมด	จำนวน ครัวเรือน
หมู่ที่ 1	9.19	714	774	1,488	461
หมู่ที่ 2	2.54	452	432	884	264
หมู่ที่ 3	5.49	750	741	1,491	507
หมู่ที่ 4	13.07	1,011	971	1,982	719
หมู่ที่ 5	5.82	468	488	956	290
หมู่ที่ 6	6.07	385	400	785	163
	42.18	3,780	3,806	7,586	2,404
มีความหนาแน่นเฉลี่ย 180 คน/ตร.กม.					

ประชากรส่วนมากนับถือศาสนาอิสลาม และพุทธบางส่วน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาดั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นในหมู่บ้านจะประกอบไปด้วย ภูมิปัญญาในเรื่องของพิธีกรรมต่างๆทางศาสนา ภูมิปัญญาในเรื่องของนวด ภูมิปัญญาในการทำวภูมิปัญญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นต้น ใช้ภาษาใต้ เป็นภาษาพูด ภาษากลางเป็นภาษาทางการ ยกเว้น หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 5 บางส่วนพูดภาษามลายู

3) **แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน**

ซึ่งมีพื้นที่ชุมชนตลอดริมคลองมาบัง(คลองคูสน) ไหลผ่านในพื้นที่ โดยมีระยะทางรวมตลอดทั้งโขนกว่า 16 กิโลเมตร ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ชุมชนที่มีอาณาเขตริมคลอง ดังนี้

แผนที่คลองตำบลควนขัน

ภาพ : แผนที่ทำมือ ของพื้นที่คลองคูสนตำบลควนขัน เทศบาลคลองขุด เทศบาลเมืองสตูล

4) ปฏิทินการประกอบอาชีพในแต่ละเดือน

ตำบลควนขัน มีพื้นที่ในการทำเกษตร รวมทั้งสิ้น 16,068.5 ไร่ ประกอบด้วยพืชที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา จำนวน 15,389 ไร่ ปาล์มน้ำมัน จำนวน 587 ไร่ มะพร้าวแก่ จำนวน 30 ไร่ มะพร้าวอ่อน จำนวน 18 ไร่ อ้อย จำนวน 5 ไร่ กล้วยน้ำว้า จำนวน 20 ไร่ ข้าวโพดหวาน จำนวน 11 ไร่ กวางตุ้ง จำนวน 1.5 ไร่ ผักบุ้งน้ำ จำนวน 1.5 ไร่ และ กาแฟ จำนวน 5.5 ไร่ อีกทั้งยังมีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค แพะ แกะ ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง เป็ด

ผู้ใช้น้ำ เวลา 24 ชม.	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	ช่วงเดือน 1 ปี	
	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	.0 0	
สวนไม้ผล																									ช่วงก.พ.-พ.ค.	
ปลูกผัก																										ช่วงก.พ.-พ.ค.
บ่อทราย																										ตลอดทั้งปี
โรงน้ำดื่ม																										ตลอดทั้งปี
ร้านค้า																										ตลอดทั้งปี
ประปาหมู่บ้าน 3,5																										ตลอดทั้งปี
โรงน้ำยาง																										ตลอดทั้งปี
ปศุสัตว์ เลี้ยงปลา																										ตลอดทั้งปี
ห้องเย็น																										ตลอดทั้งปี
ประมง																										ตลอดทั้งปี

2) วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

สภาพการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วง และตามสถานการณ์ตลอดสายคลองคูสน	
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2500- 2510
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่1 ช่วงปี 2504-2509 เกิดการขยายตัวรัฐวิสาหกิจ, การผลิตแบบอุตสาหกรรม, โครงสร้างพื้นฐานเศรษฐกิจ</p>	
1. สภาพคลอง	มีการใช้ประโยชน์จากคลอง ริมเขื่อนมีความสมบูรณ์เสมือนเป็นธนาคาร(ตื้นเขิน) กุ้ง หอย ปู ปลา และต้นไม้กินลูก กินยอดได้ เช่น ลากม จิก สาคุ คลา บุก กล้วยเถื่อน บอลท่า ผักกูด ยอดหิ น้ำ
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ 1. สภาพน้ำท่วม น้ำมาก น้ำน้อย สามารถระบายได้เร็ว ไม่เกิดความเสียหาย 2. เหตุการณ์น้ำท่วมมีผลกระทบน้อยกับบ้านเรือนเนื่องด้วยรูปแบบยกพื้นบ้านยกสูง
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม 1. ทำนาไผ่พริ้ม (วิธีการหาปลา) และการเหล่งเชิงแล้งไซ ธงเบ็ด ราไว 2. มีการเลือกจับเฉพาะปลาที่ใหญ่ ด้วยเครื่องมือ (บุกดาด ไซ ตาใหญ่) 3. ทำเรือแข่งหิน (เหรียญทองปัจจุบัน) เป็นที่ขนถ่ายสินค้า เรือบรรทุก ถ่าน, น้ำมันก๊าดจะเข้ามาถ่ายสินค้าที่ทำเรือ โดยใช้เรือใบ(การวิ่งใบ) 4.อาชีพประมง ทอดแห วางอวน ตกเบ็ด
4. เหตุการณ์นโยบาย	ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน 1. เกิดการสร้างฝายชลประทานคูสน การทำเหมือง ประตุน้ำ 2. มีสะพานข้ามคลอง เรียกว่าสะพานลิง สะพานไม้ไผ่ 3. การปกครองในรูปแบบสภาตำบลที่มีกำนันเป็นประธานโดยตำแหน่ง 4. เกิดการส่งเสริมกองทุนสงเคราะห์สวนยาง 5.มีการสัมปทานป่าไม้ขายเลน ซึ่งเป็นไม้ขายเลน ริมคลอง
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2511- 2520
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 2 ช่วงปี 2510-2514 เกิดอุตสาหกรรม, พาณิชยกรรม, สาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 3 ช่วงปี 2515-2519 เกิดอุตสาหกรรมภูมิภาค, ส่งเสริมเอกชน,ผลิตเพื่อการส่งออก</p>	
1. สภาพคลอง	1. สภาพการเปลี่ยนยังไม่มาก เนื่องจากเป็นสังคมอุตสาหกรรม 2. ปลา และพืชผักบางชนิดเริ่มหาย 3. คนในชุมชนยังบริโภคน้ำในคลอง ต้ม ไข่ ยังปกติ 4. สัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์มาก (สามารถตกปูโดยการนำเหยื่อมัดเชือก แล้วหย่อนลงน้ำ เมื่อน้ำไหลแรงกลืนเหยื่อที่ไปตามน้ำ ทำให้ปูว่ายน้ำมาจับเหยื่อ) 5. แมงดา มีชุกชุมและเป็นเหยื่อของจระเข้

2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	<p>การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ</p> <p>1. สภาพน้ำท่วม น้ำมาก น้ำน้อย สามารถระบายได้เร็ว ไม่เกิดความเสียหาย</p>
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	<p>วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม</p> <p>1. ธุรกิจดูทรายเริ่มเกิดขึ้น</p> <p>2. พี่เขยธุรกิจ พลู อ้อย ข้าวโพด</p> <p>3. เครื่องมือจับสัตว์น้ำ(วิถีเดิม)เริ่มหายไป</p> <p>4. มีการใช้ระหัดน้ำ...ใช้รดพลู ผัก</p> <p>5. มีการล่าจระเข้โดยใช้หูกสุนัขเป็นเหยื่อล่อ (พรานบางคนล่าได้เกือบ 30 ตัว)</p> <p>6. ตระกูลยายาหมั้น ตระกูลเกษมสุข ได้นำดินภูเขาจากตำบลควนขันมาถมเป็นท่าเทียบเรือโดยสาร จากตันหยงโป, ต่ามะลัง, ปูย ถมป่าจากเป็นตลาดสด พื้นที่ป่าจากลดลง พื้นที่รับน้ำหายไป</p>
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <p>1. เริ่มมีการถนน(ลูกรัง) สะพานไม้</p> <p>2. ระบบไฟฟ้า(บางพื้นที่)</p> <p>4. เกิดตลาดสดเมือง (สุขาภิบาล) ตรงข้าม หมู่ 2 ควนขัน</p> <p>5. การขุดลอกคลอง ขนาดให้เรือเล็กผ่านได้(หน้าหาดหอยขาว) -น้ำเปลี่ยนเส้นทาง(มาสู่เส้นทางที่ขุดใหม่)</p>
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2520- 2530
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่5 ช่วงปี2525-2529</p> <p>วิฤตติหน้ต่างชาติ, อัตราเงินเฟ้อ, IMF,SALseธนาคารโลก, ขาดแคลนวัตถุดิบ, สินค้าเกษตรถดถอย, เศรษฐกิจถดถอย</p>	
1. สภาพคลอง	<p>1. น้ำทะเลหนุนควนขัน</p> <p>2. หาดทรายตลอดสายเริ่มลดน้อยลง (ตัน กลาง ปลาย)</p> <p>3. สภาพน้ำเสีย และขยะเพิ่มขึ้น</p> <p>4. การหาชีพในคลองลดลง</p> <p>5. มีการถมที่ในชุมชนหลังห้องสมุด (พื้นที่ระดับเดิมยังมีอยู่ฝั่งตรงกันข้ามกับชุมชน) บ้านยกพื้นเริ่มหายไป</p> <p>6. คลองเริ่มตื้น เนื่องจากทรายจากคลองด้านบนไหลลงมา ทำให้เรือขนาดใหญ่ไม่สามารถเข้ามาได้ในช่วงน้ำลง</p> <p>7. วังปลาหาย</p> <p>8. คลองขุดใหม่เริ่มมีขนาดใหญ่ขึ้น</p> <p>9. น้ำคลองเจือสมาดไหลแรงขึ้น (คลองเจือสมาดมีความยาวจากสะพานตายเป็นปากคลอง ประมาณ 8-9 กม</p>
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	<p>การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ</p> <p>1. สภาพน้ำท่วม(รุนแรงขึ้น) จาก2วัน เป็น3 วัน</p> <p>2. น้ำทะเลหนุน</p>

3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	<p>วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเกษตร(ควนขัน)เริ่มลดลง 2. ชุมชนมีความเป็นเมืองมากขึ้น 3. เกิดบ่อตูดทราย 4. เริ่มมีการใช้มอเตอร์สูบน้ำ 5. มีการซื้อตปลา ระเบิดปลา 6.มีการขุดบ่อเลี้ยงกุ้งกุลาดำ
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ไฟฟ้ากระจายทุกพื้นที่ 2. มีประปาส่วนภูมิภาค และมีการใช้น้ำ24ชม.เพื่อนำไปใช้ในเมือง 3. มีถนนลูกรัง 4. มีการยกเลิกสัมปทานป่าชายเลน 5. เกิดโรงไฟฟ้าพลังน้ำ(บ้านโดนปานัน) 6. บ่อทรายเขาเทศยิง 7.-โครงการหารับปันบารุขุดลอกคลองเง๊ะสมาดเชื่อมกับสะพานคลองตุสน (สะพานตายาย-ทุ่งนายร้อย) (เพื่อการแก้ปัญหาน้ำท่วม)
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2531- 2540
<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่6 ช่วงปี2530-2534 เศรษฐกิจเติบโต 5.3 เปอร์เซ็นต์,เศรษฐกิจโลกฟื้นตัว, ส่งออกมากขึ้น</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่7 ช่วงปี2535-2539 ความเหลื่อมล้ำของรายได้, ทรัพยากรเสื่อมโทรม, ปัญหามลพิษ, ชายฝั่งทะเลเสื่อมโทรม</p>	
1. สภาพคลอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทิศทางน้ำเปลี่ยน, ตะลิ่งเริ่มพัง 2 น้ำไหลเร็วขึ้น 3. ปริมาณน้ำยังคงเดิม(ปลายน้ำ) 4. ทรายลักษณะเป็นหาดลดลง
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	<p>การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สภาพน้ำท่วม(รุนแรงขึ้น) และเกิดทุกปี 2. ที่อยู่อาศัยเป็นชุมชนเมือง 3. พืชพันธุ์ไม้ลดลงจากการกัดเซาะ
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	<p>วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การละเล่นของเด็กๆหายไป เช่น ด่าปัก 2. วิถีชีวิตของคนริมคลองหายไป น้ำเค็มหนุน 3. คนบริโภคไม่ใช้น้ำในคลอง แต่ใช้น้ำประปาแทน
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขุดคลองใส่ไก่(กระจายน้ำ)

	<p>2. สัมปทานบ่อทราย2 บ่อ(ปลายน้ำ), บ่อฉลุง1บ่อ, บ้านควน2 บ่อ</p> <p>3. โครงการได้ร่มเย็น (ฮาตาป็นบารู ปี 37) มีการขุดคลองป็นจ้อ ถึง ตำบลัง</p>
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2541- 2550
	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่8 ช่วงปี2540-2544</p> <p>พัฒนาเป็นกระบวนการ, พัฒนาแบบรวมส่วน, ประชาชนมีส่วนร่วมตัดสินใจ และขอรับการสนับสนุนจากรัฐ</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่9 ช่วงปี2545-2549</p> <p>ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, วิสัยทัศน์20 ปี,คนเป็นศูนย์กลางพัฒนา</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่10 ช่วงปี2550-2554</p> <p>เครือข่ายขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสู่การปฏิบัติ</p>
1. สภาพคลอง	<p>1. น้ำคลองเริ่มขุ่น(สาเหตุบ่อทราย)</p> <p>2. คราบน้ำมัน (บ่อทราย เรือ)</p> <p>3. ทางน้ำเปลี่ยนทิศ</p> <p>4. น้ำเสีย(ปลายน้ำ)ดับ ปลายน้ำตาย ไม่สามารถอาบได้</p>
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	<p>การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ</p> <p>1. สภาพน้ำท่วม(รุนแรงขึ้น) และเกิดทุกปี</p> <p>2. น้ำท่วมขัง จากการสร้างถนน ที่อยู่อาศัย ปิดทางน้ำ</p>
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	<p>วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม</p> <p>1. การปลูกผักริมคลองหายไป น้ำใช้ไม่ได้</p> <p>2. เกษตรริมคลอง(ผลไม้)ยังคงมีอยู่บ้าง</p>
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <p>1. เกิดบ่อบำบัดน้ำเสีย(เทศบาล) เมือง</p> <p>2. ขุดลอกคลอง (โครงการมियाซาว่า)</p> <p>3. มีการสร้างถนนในหมู่บ้าน เสมือนเป็นกั้นทางน้ำ</p> <p>4. มีการสร้างกั้นตะลิ่งพัง(ชลประทานภาค8)</p> <p>5. เกิดการจัดตั้ง ทสม. โดยกรมส่งเสริมฯ</p> <p>6. เหมือนชลประทาน และทุกพื้นที่ที่มีชลประทาน</p> <p>7. ถนนบานพาสเกิดขึ้น(เป็นเขื่อนกั้นน้ำ)</p>
ช่วงเหตุการณ์	ช่วงปี 2551- 2563
	<p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่11 ช่วงปี2555-2559</p> <p>สร้างฐานทางปัญญา, เศรษฐกิจสีเขียว, ความยั่งยืนภาพเกษตร และความมั่นคงทางอาหาร</p> <p>แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่12 ช่วงปี2560-2564</p> <p>เศรษฐกิจพอเพียง, การบริหารความเสี่ยง, ความสมดุลยั่งยืน, สถาบันทางสังคม</p> <p>ยุทธศาสตร์ 20 ปี ช่วงปี2561-2580</p> <p>ความมั่นคง, ความสามารถในการแข่งขัน, ศักยภาพมนุษย์, การบริหารจัดการภาครัฐ, คุณภาพสิ่งแวดล้อม, โอกาส/ เสมอภาค</p> <p>ทางสังคม</p>

1. สภาพคลอง	<ol style="list-style-type: none"> 1. น้ำตื้น คลองลึก ทราบหาย 2. น้ำคลองเปลี่ยนทิศทาง 3. พืช สัตว์น้ำสูญพันธุ์ 4. ต้นไม้ริมคลองหายไป คอนกรีตแทนที่ 5. สารตะกั่วในคลอง (ปลายน้ำ บริเวณ ควนซัน ม้าขาว) 6. รูปคลองเปลี่ยนไป
2. เหตุการณ์ทางธรรมชาติ	<p>การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. น้ำท่วมรุนแรง ปี 53, 54, 56 2. น้ำทะเลเค็มจัด (ก.พ.- เม.ย.)
3. เหตุการณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้น	<p>วิถีชีวิต อาชีพ กิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชาวบ้านเริ่มสนใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ 2. ปี 56 มีการทำการวิจัยน้ำ(สกว.) 3. เกิดการรวมกลุ่มจัดการน้ำคลองชุมชน 4. เกิดห้าง Big C แม็คโคร โกเบิ้ลเฮาท์ 5. มีความเป็นชุมชนเมืองมากขึ้น 6. อาชีพประมงในคลองหายไป 7. การประกอบอาชีพ(เรือเคลียด)ลดน้อยลง ม้าขาว 8. มีการประท้วง/ ทำประตูปิดเปิดน้ำ ที่จุดสะพานต้ายาย- คลองเจ๊ะสมาด
4. เหตุการณ์นโยบาย	<p>ปัจจัยจากโครงสร้าง โครงการฯ ของหน่วยงาน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีการทำประตูปิดเปิด ที่ม้าขาว เทศบาลเมือง 2. ทรัพยากรน้ำภาค8 จัดตั้งเครือข่ายผู้ใช้น้ำ(บริหารจัดการน้ำ) 3. โครงการคลองสวยน้ำใส โดย อบจ.สตูล สนับสนุนร่วมกับ อบต.ในพื้นที่ 4. ชลประทานจัดตั้งเครือข่ายลุ่มน้ำชุมชน 5. สนง.โยธา และผังเมือง จัดทำคั่นกันตะหลังพัง (พิมาน, ควนซัน,คลองซุด) 6. ชลประทานปรับสภาพเหมืองให้เป็นคูเพื่อให้มีถนนรลวง 7. โครงการ หินทิ้งตะหลังคลอง โดย อบต. 8. มีการสร้างแพตักขยะ ต.พิมาน (ตามโครงการพระราชดำริ) 9. โยธาธิการ สร้างคั่นตะหลังพัง ม.2 ควนซัน, ม.7 คลองซุด 10. สร้างสะพานบล็อกเวร์ ที่ม้าขาว ต.พิมาน 11. สร้างคั่นตลิ่งพัง จากบ้านโตน- ควนซัน (จัดทำเป็นจุดๆ) โดยชลประทาน 12. มีการขุดลอกคลอง(ร่องน้ำ)จากท่าเรือเหรียญทองถึงเกาะนก เพื่อแก้ปัญหาหน้าท่วม (ทรายที่ขุด นำไปตั้งไว้ริมคลอง) 13. มีการขุดลอกคลองบริเวณสะพานต้ายาย- บ้านหัวทาง(คลองเจ๊ะสมาด)ปี 53 ทำให้สัตว์น้ำบางชนิดปรับสภาพไม่ได้และตายไป เช่น หอย 14. มีการนำพันธ์ปลาชะโดมาปล่อย ทำให้สัตว์น้ำบางชนิดลดจำนวนลง

	15. สะพานข้ามตลาดสด-ควนขันสร้างขึ้น(สะพานประชิด) ทำให้ในช่วงที่น้ำขึ้นสูงสุดเรือไม่สามารถลอดสะพานได้เนื่องจากสะพานต่ำ
--	---

3) องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1) นายเหม กาสา	ประธานทสม.ตำบล ประธานอถล.ตำบล	ประธานเครือข่ายปลายน้ำคลองดูสน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองดูสน
2) นางอิล๊ะ ห้วยยาว	ทสม. อถล.	ประธานเครือข่ายปลายน้ำคลองดูสน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองดูสน
3) นางสะแบ๊ะ ตาวาโต	ทสม. อถล.	ประธานเครือข่ายปลายน้ำคลองดูสน คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองดูสน
4) นายวินัย ช่วยเอียด	เกษตรกร	คณะทำงานโครงการ
5) นางจันจิรา เกลี้ยงคง	ประธานสตรี ทสม.	คณะทำงานโครงการ
6) นายสวัสดิ์ สุวรรศิริ	ทสม.	คณะทำงานโครงการ
7) นายต่อเรต สนวนค์	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ม.1	คณะทำงานโครงการ
8) นายศักดิ์ชาญ นุ่มมา	-	คณะทำงานโครงการ
9) นางพิศ ลิมานัน	-	คณะทำงานโครงการ
10) นายสรารุท สุมาลี	ผู้ใหญ่บ้าน ม.2	คณะทำงานโครงการ
11) นายสมาน สุมาลี	กรรมการมัสยิด	คณะทำงานโครงการ
12) นายสาและ อาลิมัน	-	คณะกรรมการองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองดูสน
13) นายเกษม ซอและ	ผู้ใหญ่บ้าน ม.4	คณะทำงานโครงการ
14) นส.รัชนีกร มีน๊ะ	-	คณะทำงานโครงการ
15) นางจันจิรา สุขมาศ	-	คณะทำงานโครงการ
16) นายปิยพงศ์ จิเบ็ญจะ	เจ้าหน้าที่กอง สาธารณสุขตำบล ควนขัน	คณะทำงานโครงการ

32. ตำบลเชิงแส อำเภอกะแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

1) ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

พื้นที่ตำบลเชิงแส อำเภอกะแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่บนพื้นที่คาบสมุทรสะทิงพระ ด้านตะวันตกของทะเลสาบสงขลาตอนบน อยู่ห่างจากตัวอำเภอกะแสสินธุ์ประมาณ 1.8 กิโลเมตร มีเขตการปกครองอาณาเขต ทิศเหนือพื้นที่ติดต่อกับการบริหารส่วนตำบลโรง อำเภอกะแสสินธุ์ ทิศใต้พื้นที่ติดต่อกับเทศบาลตำบลกะแสสินธุ์ อำเภอกะแสสินธุ์ ทิศตะวันออกพื้นที่ติดต่อกับการบริหารส่วนตำบลวัดสน อำเภอรโนด และองค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล อำเภอสทิงพระ และทิศตะวันตกพื้นที่ติดต่อกับทะเลสาบสงขลา ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ได้แก่ 1) หมู่ที่ 1 บ้านเขาใน 2) หมู่ที่ 2 บ้านรัตปุน 3) หมู่ที่ 3 บ้านเชิงแสเหนือ 4) หมู่ที่ 4 บ้านเชิงแสใต้ (เทศบาลตำบลเชิงแส อำเภอกะแสสินธุ์,2561)

2) เนื้อที่

ของพื้นที่ตำบลเชิงแส อำเภอกะแสสินธุ์มีพื้นที่ประมาณประมาณ 68 ตารางกิโลเมตรหรือพื้นที่จำนวน 42,500 ไร่ (พื้นน้ำ 40 ตรม.)

3) จำนวนประชากร

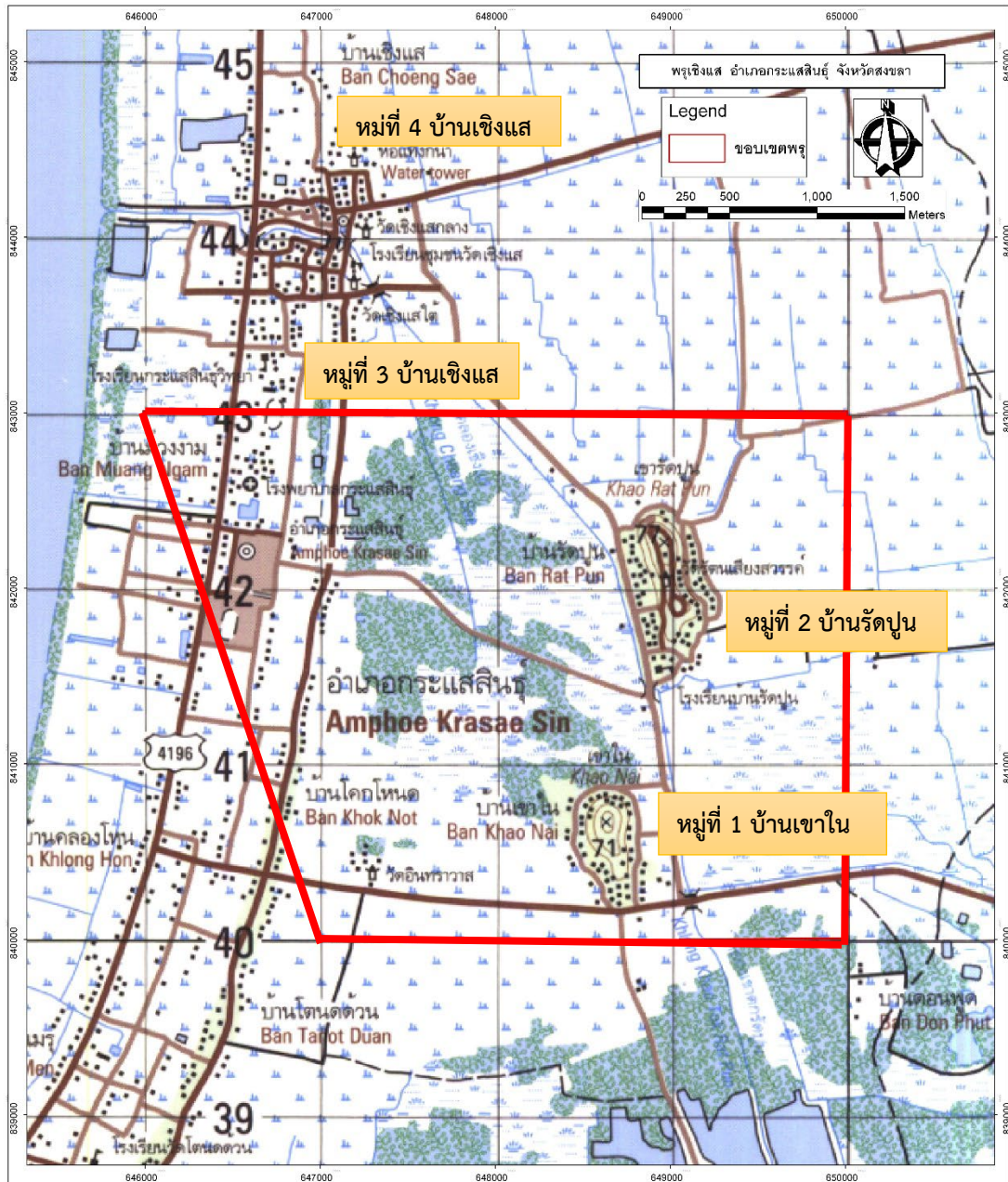
ตำบลเชิงแส อำเภอกะแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา มีจำนวนประชากรทั้งหมด 2,848 คน จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 1,062 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 101.75 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยแบ่งจำนวนประชากร และจำนวนครัวเรือนรายหมู่บ้าน ดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านเขาใน มีจำนวนประชากร 404 คน คิดเป็นร้อยละ 14.19 จำนวนครัวเรือน 138 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 12.99 หมู่ที่ 2 บ้านรัตปุนมีประชากรจำนวน 695 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 จำนวนครัวเรือนจำนวน 226 ครัวเรือนคิดเป็นร้อยละ 21.28 หมู่ที่ 3 บ้านเชิงแสเหนือ มีจำนวนประชากรจำนวน 927 คน คิดเป็นร้อยละ 32.55 จำนวนครัวเรือนจำนวน 386 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 36.35 และหมู่ที่ 4 บ้านเชิงแสใต้ มีจำนวนประชากรจำนวน 822 คน คิดเป็นร้อยละ 28.86 จำนวนครัวเรือนจำนวน 312 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 29.38 (เทศบาลตำบลเชิงแส อำเภอกะแสสินธุ์,2561)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนตำบลเชิงแส

จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนประชากร		รวม	จำนวนครัวเรือน
	ชาย	หญิง		
หมู่ที่ 1 บ้านเขาใน	206	198	404	138
หมู่ที่ 2 บ้านรัตปุน	355	340	695	226
หมู่ที่ 3 บ้านเชิงแส	448	479	927	386
หมู่ที่ 4 บ้านเชิงแส	424	398	822	312
รวม	1,433	1,415	2,848	1,062

4) สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน

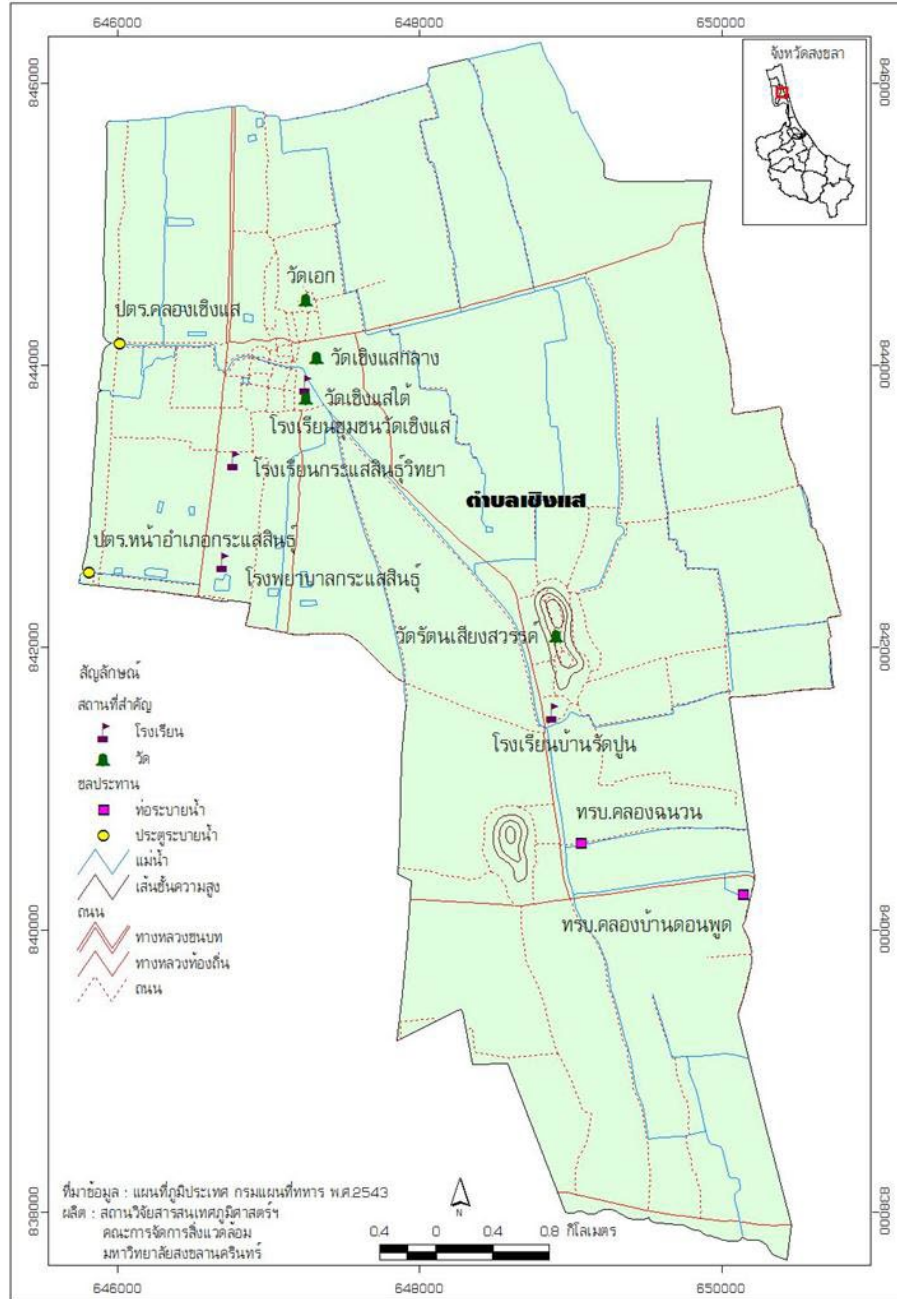
ลักษณะภูมิประเทศตำบลเชิงแส อำเภอกะแสสินธุ์ มีลักษณะพื้นที่ภูเขาได้แก่หมู่ที่ 1 เขารัตปุน และมีลักษณะพื้นที่นราบลุ่มติดทะเลสาบสงขลาได้แก่ หมู่ที่1 หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 อีกทั้งยังมีป่าเสม็ด พรุฉิมพลี เป็นป่าชุ่มน้ำประมาณ 2,500 ไร่อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 มีสัตว์ประเภทนกน้ำ เหมาะสมในการเลี้ยงฝั่ง

ภาพที่ 1 พื้นที่ชุมชนและขอบเขตพรูเชียงแแส
(ที่มา : พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุลและคณะ, 2561)

5) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน

ตำบลเชียงแแส เนื่องจากเป็นพื้นที่ภูเขา ที่ราบลุ่มติดทะเลสาบสงขลา มีคลองสายหลัก คือ 1) คลองเชียงแแสที่มีความยาว 7.5 กิโลเมตร โดยแบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ คลองเชียงแแส คลองรัตปุน และคลองเขาโน 2) คลองโคกพระ (พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุลและคณะ, 2561)

ภาพที่ 2 แผนที่ที่ตั้งของตำบลเชิงแส ถนน และทางน้ำ

(ที่มา : พีรพัฒน์ โกศลศักดิ์สกุลและคณะ, 2561)

เนื่องจากตำบลเชิงแสเกิดปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากหลายปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517, 2539, 2543, 2548 2549 2553, 2556, 2557, 2559, 2560 ทำให้น้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ส่งผลกระทบต่อที่อาศัย การสัญจรไปมา พื้นที่ทางการเกษตร ได้แก่ข้าว การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ เช่น วัว ปลา หมู เป็นต้น

จุดเสี่ยงในพื้นที่ตำบลเชิงแสทั้ง 4 หมู่บ้านที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดน้ำท่วมทั้งหมด 47 จุด (ไชยวัฒน์ รังคสยามานนท์ และคณะ, 2563)

ยืนต้น 550 ไร่ และมีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1,213 ไร่ มีการเลี้ยงปลาในกระชัง (สำนักงานเกษตรอำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา, 2563)

■ ปฏิทินการปลูกพืช

ตารางที่ 2 ปฏิทินการปลูกพืช

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปลูกพืช												
การทำนาปี	← เกี่ยวข้าว →									← ว่างข้าว ดำนา ได้ →		
การทำนาปรัง												
ยางพารา	←————→											
ปาล์มน้ำมัน	←————→											
ผลไม้	←————→											
ตาลโตหนด	←————→											

■ ปฏิทินการประมง หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 4 อยู่ติดทะเล ออกเรือทำการประมงโดยมีเรืออยู่

ประมาณ 20 ลำ

ตารางที่ 3 ปฏิทินการประมง

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
เลี้ยงสัตว์												
เลี้ยงปลา					←————→							
การจับสัตว์น้ำ	←————→											

■ ปฏิทินปศุสัตว์

ตารางที่ 4 ปฏิทินปศุสัตว์

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
เลี้ยงสัตว์												
วัว	←————→											
ไก่เนื้อ	←————→											
ไก่ไข่	←————→											
สุกร	←————→											
เลี้ยงผึ้ง	←————→											

2) วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
ก่อน พ.ศ. 2520	ชาวบ้านทำอาชีพเกษตรกรรม ทำนาปี เป็นหลัก ทำนาเพื่อกิน ภายในครอบครัวกิน	ดินอุดมสมบูรณ์ ใช้น้ำฝน ในการทำเกษตร	เกษตรกรรมเป็นหลัก เช่น ทำนา เลี้ยงสัตว์ และประมง	น้ำทำยังใช้น้ำฝนเพื่อทำ การเกษตร ปี 2517 เกิดน้ำท่วมใหญ่	-
พ.ศ. 2523-2525 ,	ชาวบ้านมีความต้องการทำนา เพิ่มขึ้น จากที่ทำนาปีแค่ปีเดียว ขยายการทำนา 2 ครั้งต่อปี	ทรัพยากรน้ำยังมี แต่ ต้องพัฒนาการนำไปใช้ ประโยชน์	เกษตรกรรมเป็นหลัก	- ความต้องการน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรมีมากขึ้น	- มีการขุดคลองสายย่อยใน ชุมชนบ้านรัตปุน 5 สายเชื่อมกับ คลองสายหลักคือคลองเชิงแส โดยคนชุมชน ขุดลอกคลองจาก โรงเรียนรัตปุนยาวตลอดถึงป่า เสม็ด ทำการขุดลอกคลองเพื่อใช้ ในการทำนาขุดลอกคลองไส้ไก่ โดยใช้แรงงานคน -มีการขอเครื่องสูบน้ำจาก ชลประทานเพื่อใช้ในการเกษตร
ปีพ.ศ. 2517,2543, 2548,2549 2553, 2556, 2557, 2559, 2560	เกิดนาร้าง มีการปรับเปลี่ยน พื้นที่นาเป็นปาล์ม เนื่องจากเกิด ปัญหาน้ำท่วมซ้ำซาก ปรับเปลี่ยนจากทำนาปี เป็นนา ปรัง	ช่วงหลังในช่วงฤดูฝน มักจะเกิดน้ำท่วม และ มีบางช่วงน้ำเค็มรุกน้ำ จืด	เกษตรกรรมเป็นหลัก ทำนา 2 ครั้ง ช่วงหลังที่ มีมีน้ำท่วมนาน ชาวบ้าน เปลี่ยนไปเป็นทำนาปรัง	- ปีที่เกิดน้ำท่วมหนักใน ตำบลเชิงแส โดยเฉพาะ ปี 2548, 2550, 2553, 2559, 2560 - เกิดปัญหาน้ำเค็มรุกน้ำ จืดทำให้มีผลกระทบต่อ การทำนา	ช่วงปี 2558 2559 2560 2561 2562 ได้มีการศึกษาวิจัย ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบ ศึกษา เส้นทางน้ำอย่างจริงจัง ศึกษาจุด เสี่ยง ความเปราะบาง พัฒนา กลไกชุมชนในการจัดการความ เสี่ยงจากอุทกภัย

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
				- ปัญหาเรื่องประตูเปิดปิด น้ำซำรุด ไม่ได้รับการ ซ่อมแซม	

3) องค์ประกอบของทีมของทีมงานนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1) นายโกวิทย์ ทะลือทอง	กำนันตำบลเชิงแส	ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำตำบลเชิงแส/นักวิจัย
2) นายสมกฤษ มีปัด	ปลัดเทศบาลตำบลเชิงแส	นักวิจัย
3) นางสาวนทีธรรม ทองเนื้อ แข็ง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1	นักวิจัย
4) นายสมใจ วงศ์ทอง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2	นักวิจัย
5) นายณรงค์ศักดิ์ ดวงภักดี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3	นักวิจัย
6) นายนภาพ บุญญภัทร	กรรมการหมู่บ้านหมู่ที่ 3	นักวิจัย
7) นายอาตุล บงกฏ	กรรมการหมู่บ้านหมู่ที่ 3	นักวิจัย
8) นางอำมร สังขะบุญญา	กรรมการหมู่บ้านหมู่ที่ 3	นักวิจัย
9) นางสาวอุทัย ชุมภูทอง	เลขากำนัน	นักวิจัย

33. ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

1. ข้อมูลทั่วไป (ข้อมูลปัจจุบัน)

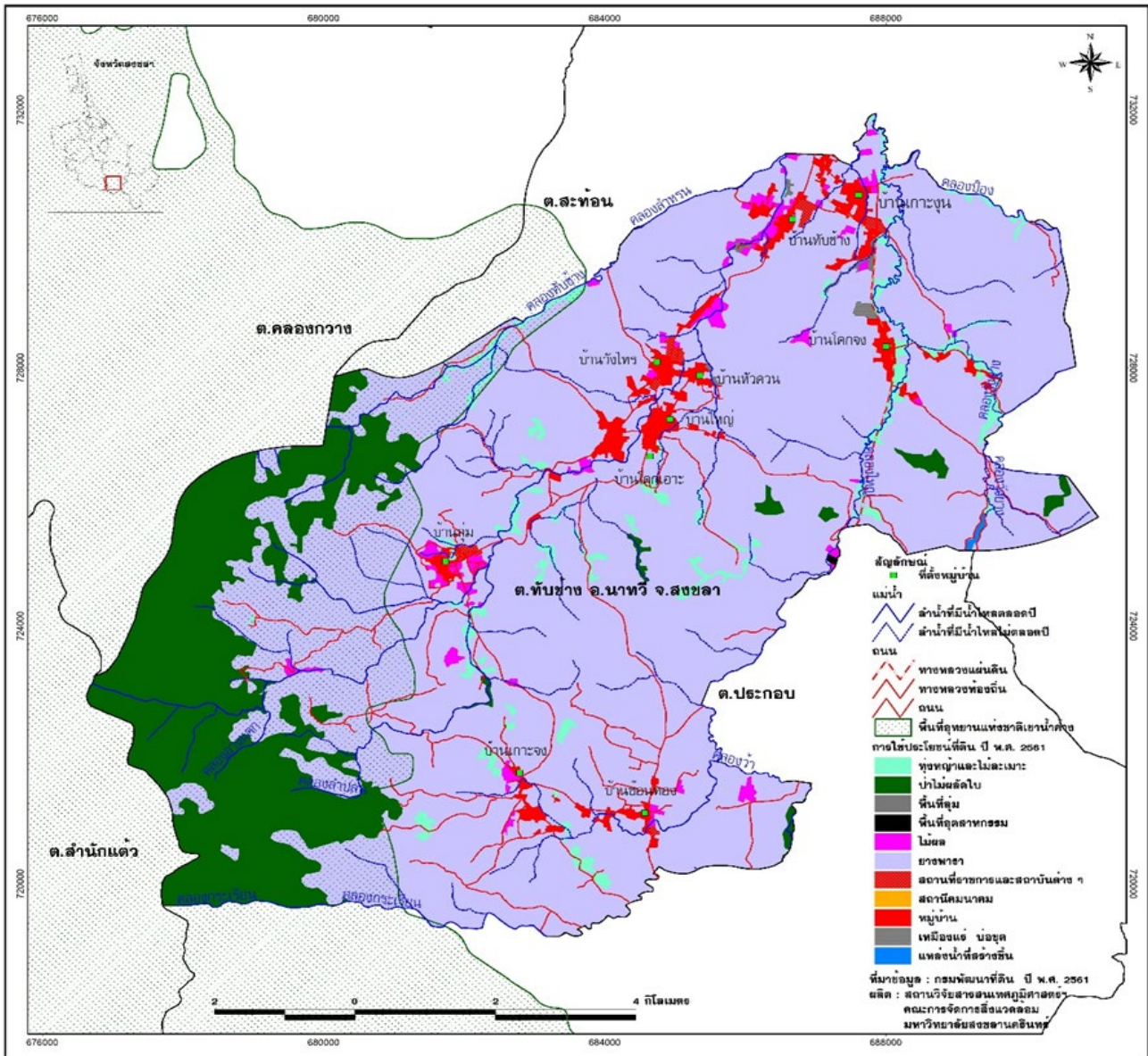
1) ที่ตั้ง อาณาเขต การแบ่งเขตการปกครอง

พื้นที่ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา เป็น 1 ตำบลจาก 10 ตำบลของอำเภอนาทวี โดยมีระยะห่างของพื้นที่จากตัวอำเภอนาทวีไปทางทิศใต้ระยะ 14 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวจังหวัดสงขลา ระยะทางประมาณ 75 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตที่ติดกับพื้นที่ใกล้เคียงดังนี้ ทิศเหนือ ติดกับเขตตำบลสะทอน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ทางทิศใต้ ติดกับเขต ตำบลประกอบ อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ทิศตะวันตก ติดกับเขตตำบลคลองขวาง อำเภอนาทวี และตำบลสำนักแก้ว อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และทิศตะวันออก ติดเขตตำบลสะทอน อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา (องค์การบริหารส่วนตำบลทับช้าง, 2561)

2) ขนาดพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ทั้งหมดจำนวน 62,604.80 ไร่ แบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำคัญ 4 ประเภท ได้แก่ ประเภทการเกษตร ประเภทป่าไม้ ประเภทแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น และอื่น ๆ มีรายละเอียดดังนี้ 1) การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทการเกษตรจำนวน 49,149.98 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 78.51 ได้แก่ ไม้ยืนต้นประเภทยางพารา 48,334.05 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 77.21 ประเภทผลไม้ เช่น ทุเรียนบ้าน ทุเรียนพันธุ์ เงาะ ลองกอง มังคุด สละ เป็นต้น 815.93 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.30 2) การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทป่า ได้แก่ ป่าไม้ผลัดใบ 9,783.05 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 15.63 พุ่มหญ้าป่าละเมาะจำนวน 1,767.47 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.82 3) การใช้ประโยชน์ที่ดินแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น 35.86 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.06 4) อื่นๆ ได้แก่ พื้นที่หมู่บ้าน พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่กลุ่ม พื้นที่อุตสาหกรรม พื้นที่เหมืองแร่ สถานที่ราชการและพื้นที่คมนาคม จำนวน 1868.44 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3 (สถานีวิจัยสารสนเทศภูมิศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2563)

จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า ในพื้นที่ตำบลทับช้างมีการใช้ประโยชน์ที่ดินมากที่สุด คือพื้นที่การเกษตร ประเภทยางพารา และผลไม้

ภาพที่ 1 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลทับช้าง อำเภอนาหวีจังหวัดสงขลา (ที่มา : สถานวิจัยสารสนเทศภูมิศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2563)

3) จำนวนประชากร และจำนวนครัวเรือนตำบลทับช้าง

ตำบลทับช้างมีประชากรทั้งหมดจำนวน 7,099 คนจากทั้ง 10 หมู่บ้าน แยกเป็นชาย 3,576 คน หญิง 3,523 คน จำนวนครัวเรือน 2,283 ครัวเรือน และมีความหนาแน่นเฉลี่ย 160.63 คนต่อตารางกิโลเมตร โดยแยกจำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือน ทั้ง 10 หมู่บ้านดังนี้ หมู่ที่ 1 บ้านทับช้างมีประชากร 561 คน จำนวนครัวเรือน 211 ครัวเรือน หมู่ที่ 2 บ้านเกาะงู-กะทิงจำนวนประชากร 715 คน มีจำนวนครัวเรือน 245 ครัวเรือน (จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนมากเป็นอันดับที่ 3 ของตำบลทับช้าง) หมู่ที่ 3 บ้านโคกจง-คลองปรางมีจำนวนประชากร 918 คน มีจำนวนครัวเรือน 257 ครัวเรือน หมู่ที่ 4 มี

จำนวนประชากรจำนวน 654 คน จำนวนครัวเรือน 217 ครัวเรือน หมู่ที่ 5 บ้านใหญ่ จำนวนประชากร 1,146 คน จำนวนครัวเรือน 398 ครัวเรือน (จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนมากเป็นอันดับที่ 1 ของตำบลทับช้าง) หมู่ที่ 6 บ้านคอก-วังไทร จำนวนประชากร 425 คน จำนวนครัวเรือน 115 ครัวเรือน หมู่ที่ 7 บ้านโคกเอาะ จำนวนประชากร 638 คน จำนวนครัวเรือน 209 ครัวเรือน หมู่ที่ 8 บ้านลุ่ม จำนวนประชากร 1,040 คน จำนวนครัวเรือน 295 ครัวเรือน (จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนมากเป็นอันดับที่ 2 ของตำบลทับช้าง) หมู่ที่ 9 บ้านช่อนทอง จำนวนประชากร 503 คน จำนวนครัวเรือน 153 ครัวเรือน หมู่ที่ 10 บ้านเกาะจง จำนวนประชากร 499 คน จำนวนครัวเรือน 147 ครัวเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลทับช้าง, 2561)

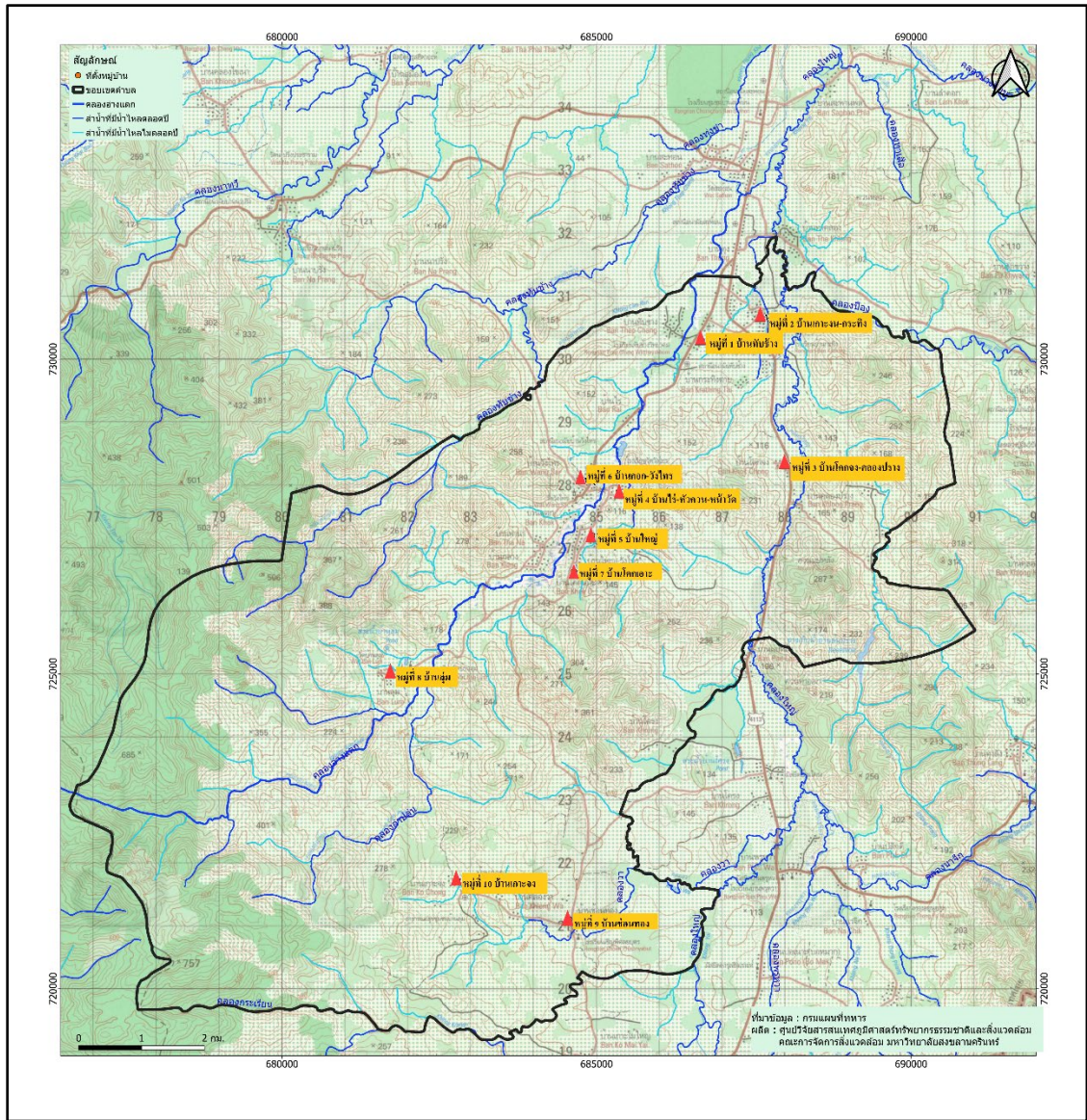
ตารางที่ 1 ข้อมูลจำนวนประชากรและข้อมูลจำนวนครัวเรือน

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากร		รวม (คน)	หลังคาเรือน
		ชาย (คน)	หญิง (คน)		
1	บ้านทับช้าง	278	285	561	211
2	บ้านเกาะงูน-กะทิง	348	367	715	245
3	บ้านโคกจง-คลองปราง	460	458	918	257
4	บ้านไร่-หัวควน-หน้าวัด	328	326	654	217
5	บ้านใหญ่	581	565	1,146	398
6	บ้านคอก-วังไทร	218	207	425	151
7	บ้านโคกเอาะ	310	328	638	209
8	บ้านลุ่ม	537	503	1,040	295
9	บ้านช่อนทอง	260	243	503	153
10	บ้านเกาะจง	256	243	499	147
	รวม	3,576	3,523	7,099	2,283

(ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลทับช้าง, 2561)

4) สภาพภูมิประเทศ - แผนที่ชุมชนภาพรวมทุกหมู่บ้าน

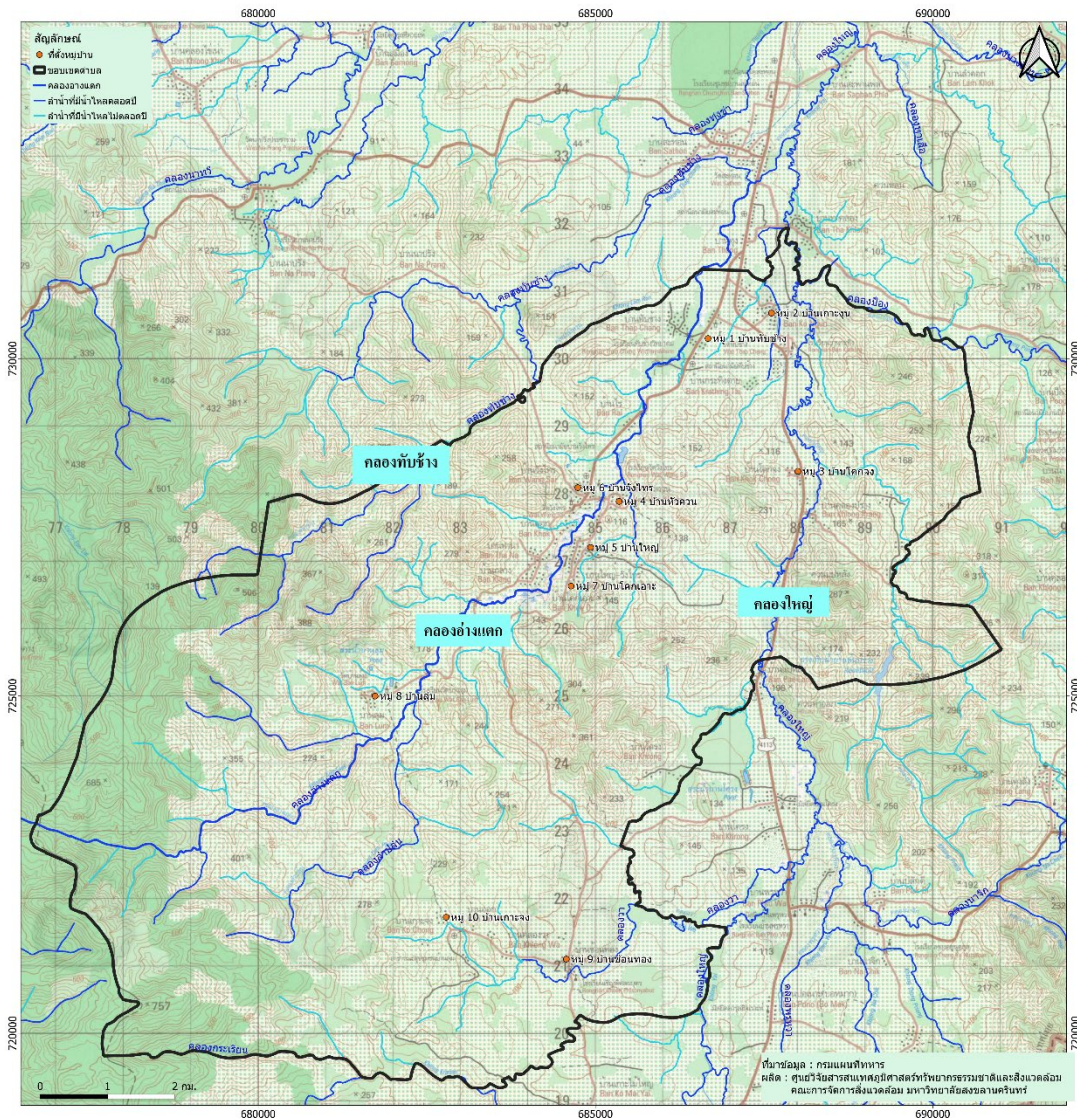
ลักษณะพื้นที่ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา เป็นพื้นที่ต้นน้ำมีลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูงและเนินเขาพื้นที่มีความลาดชันจากทิศตะวันตกที่ติดกับอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้างลงสู่ทิศตะวันตก สภาพลักษณะของป่าไม้ มีป่าเขาแดน ป่าเขาน้ำค้าง ป่าควนทางสยา ป่าควนเขาใหม่และป่าควนสิเหร่ซึ่งอยู่ในพื้นที่ตำบลทับช้าง ตำบลทับช้างประกอบด้วย 10 หมู่บ้านโดยมีหมู่บ้านที่อยู่ติดโซนพื้นที่เขาสูงใกล้เขตอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง ได้แก่ หมู่ที่ 10 หมู่ที่ 9 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 7 และมีพื้นที่ที่อยู่ที่ราบสลับเขา ได้แก่ พื้นที่หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 หมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 หมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 6 (องค์การบริหารส่วนตำบลทับช้าง, 2561)

ภาพที่ 2 แผนที่ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัด สงขลา

5) แผนที่เส้นทางน้ำชุมชน (เบื้องต้น)

เส้นทางน้ำตำบลทับช้าง มีแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยมีคลองธรรมชาติสายหลัก ได้แก่ คลองใหญ่ คลองอ่างแตก คลองทับช้าง และมีคลองคลองธรรมชาติ สายสั้น ๆ ได้แก่ คลองวา คลองพรวา คลองลำหอน คลองลำปล้น คลองกระเรียน คลองท่าน คลองนาจิก คลองทุ่งเปรียง อื่น ๆ มีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ 1) ฝายน้ำล้นหมู่ที่ 1 คลองชลประทาน 2) อ่างเก็บน้ำคลองชลประทาน หมู่ที่ 2 3) อ่างเก็บน้ำโครงการพัฒนาการเกษตรผสมผสานอ่างเก็บน้ำบ้านต้นปรางหมู่ที่ 3 4) โครงการฝายคลองอ่างแตก (อันเนื่องมาจากพระราชดำริ) หมู่ที่ 7 5) อ่างเก็บน้ำโตนน้ำเวียน หมู่ที่ 8 6) สระน้ำ ฝายน้ำล้นโตนกวางวังหมู่ที่ 9 7) ฝายมีชีวิต ฝายน้ำล้น น้ำตกโตนชาติ และอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กหมู่ที่ 10

ภาพที่ 3 แผนที่เส้นทางน้ำตำบลทับช้าง

เดือน เลี้ยงสัตว์	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
โคเนื้อ	←											→
ไก่พื้นเมือง	←											→
ไก่ไข่	←											→
สุกร	←											→
เป็ด	←											→
แพะ	←											→

2. วิถีชีวิต สภาพความเป็นอยู่ และพัฒนาการบริหารจัดการน้ำตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
พ . ศ ป ร ร ม า ณ 2490- 2500	แยกตำบลย่อย เป็นตำบลทับ ช้าง ช่วงก่อตั้งชุมชนเล็กๆ มี จำนวนครัวเรือนเพียงเล็กน้อย	ป่าอุดมสมบูรณ์มาก มีสัตว์ป่า มากมาย ดินอุดมสมบูรณ์ น้ำทำอุดมสมบูรณ์	ชาวบ้านทำอาชีพ เกษตรกรรม ไร่ เลื่อนลอย ปลูกข้าวไร่	-	-
พ.ศ. 2501- 2509	มีการจับจองพื้นที่ป่า เพื่อทำ มาหากิน มีการทำเหมืองดีบุก	ป่าอุดมสมบูรณ์มาก มีสัตว์ป่า มากมาย ดินอุดมสมบูรณ์ น้ำทำอุดมสมบูรณ์	ทำอาชีพเกษตรกรรม ปลูก มันสำปะหลัง เลี้ยงสัตว์ ทำ เหมือง	-	การใช้น้ำจากคลอง ใช้น้ำจากบ่อ น้ำตื้นเพียงไม่กี่บ่อของแต่ละ หมู่บ้าน
พ.ศ 2510- 2515	มีการปลูกยางพันธุ์ในพื้นที่ แต่ยังใช้เครื่องมือที่ใช้แรงใน การถางป่าเพื่อการเกษตร ทำ เกษตรเพื่อทำมาหากิน	ป่าอุดมสมบูรณ์มาก มีสัตว์ป่า มากมาย ดินอุดมสมบูรณ์ น้ำทำอุดมสมบูรณ์	ทำการเกษตรปลูก ยางพารา	-	การใช้น้ำจากคลอง ใช้น้ำจากบ่อ น้ำตื้นเพียงไม่กี่บ่อของแต่ละ หมู่บ้าน
พ.ศ. 2515- 2527	ชาวบ้านทำมาหากินในพื้นที่ หมู่บ้าน ไม่ค่อยกล้าไปทำ เกษตรบนเขา เนื่องจากช่วง นั้นมีคอมมิวนิสต์เงินมาลาया และคอมไทย	ป่าอุดมสมบูรณ์มาก มีสัตว์ป่า มากมาย ดินอุดมสมบูรณ์ น้ำทำอุดมสมบูรณ์	ทำ การ เกษ ทร ปลูก ยางพารา ผลไม้	ปี 2526-2527 มีการ ปราบปราม ทำให้ชาวบ้าน ขึ้นไปทำเกษตรในพื้นที่ต้น น้ำมากขึ้น ส่งผลต่อการ ทำลายป่าที่อุดมสมบูรณ์ใน พื้นที่ต้นน้ำ	-

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
พ.ศ. 2535	การเข้ามาของยางพารา การนำเครื่องจักร มาถ่างป่าเพื่อปลูกยางพารา	ทรัพยากรป่าเริ่ม พื้นที่ถูกจับจองมากขึ้นเพื่อปลูกยางพารา	เกษตรกรรมปลูกยางพารา	- การถ่างป่าที่เพิ่มปริมาณมากขึ้น เพื่อปลูกพืชเชิงเดี่ยว	-
พ.ศ. 2536- 2545	- มีการขยายหมู่บ้าน สร้างสาธารณูปโภคได้แก่ ถนน ระบายปาหมู่บ้าน ประปาภูเขา - มีการประกาศเขตพื้นที่อุทยานทับพื้นที่ทำมาหากินของชาวบ้านที่อยู่ก่อน	ทรัพยากรป่าไม้ธรรมชาติลดลง พื้นที่บางส่วนถูกแทนที่ด้วยพืชเชิงเดี่ยวยางพารา	เกษตรกรรมปลูกยางพารา ปลูกผลไม้	ป่าต้นน้ำมีพื้นที่ป่าลดน้อยลง	-
พ.ศ.2550- 2555	ช่วงหลังหลายครัวเรือนมีการซื้อน้ำดื่ม และมีการเลิกใช้บ่อน้ำตื้น มีการขยายพื้นที่ ปลูกพืชเชิงเดี่ยวมากขึ้น	คลองธรรมชาติตื้นเขิน บริเวณริมคลองถูกแทนที่ พืชเชิงเดี่ยวยางพารา ทำให้มีการพังทลายของหน้าดิน	เกษตรกรรมปลูกยางพารา ปลูกผลไม้	ปัญหาการขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภคและการเกษตร คลองมีปัญหาตื้นเขิน	สร้างโครงการฝายทดน้ำ คลองอ่างแตก จ.สงขลา ที่เป็นโครงการพระราชดำริ เพื่อใช้ประโยชน์ หมู่ที่ 1 2 4 5 6 และ7
พ.ศ. 2558- 2559	ชาวบ้านบางหมู่ต้องไปขนน้ำจากพื้นที่อื่นเพื่อใช้ในการอุปโภค	พืชที่เป็นผลไม้แห้ง ยืนต้นตาย คลองแห้ง	เกษตรกรรมปลูกยางพารา ปลูกผลไม้	- เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำอย่างหนัก คลองตื้นเขิน น้ำแห้ง - พื้นที่ต้นน้ำทรายเป็นเงินบริเวณฝายน้ำล้นที่เป็นแหล่งเก็บน้ำเพื่อใช้	- มีการสร้างฝายปูน - มีการปรับปรุงประปาภูเขา

ช่วงเวลา (พ.ศ.)	วิถีชีวิตและสภาพทั่วไป	ทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า	การประกอบอาชีพ	สถานการณ์ปัญหา ด้านน้ำในพื้นที่	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ และการคลี่คลายปัญหา
				<p>ประปาภูเขา ทำให้ขาดน้ำ</p> <p>- น้ำบาดาลแห้งและเป็นสนิม</p>	
พ.ศ. 2559- 2562	ชาวบ้านในชุมชนยังใช้ชีวิตเป็นเกษตรกร	ป่าในพื้นที่ ต้นน้ำลด น้อยลงจากการสำรวจต้น น้ำบางหมู่ในตำบลทับ ช้างมีป่าในพื้นที่ต้นน้ำ รัศมี 1 กิโลเมตร หลังจาก นั้นมีการปลูกพืชเชิงเดี่ยว สลับกับผลไม้	เกษตรกรรมปลูก ยางพารา ปลูกผลไม้	น้ำไม่เพียงพอในการ อุปโภคบริโภค ในช่วง ฤดูแล้ง	<ul style="list-style-type: none"> - มีการสร้างปรับปรุงระบบ ประปาบาดาลของแต่ละ หมู่บ้าน - มีการทำฝายน้ำล้น - สร้างฝายมีชีวิต - ปรับปรุงระบบท่อประปา ภูเขา

3. องค์ประกอบของทีมของทีมแกนนำชุมชน (ที่โครงการลงไปพัฒนาให้เกิดขึ้น)

ชื่อ - นามสกุล	ตำแหน่ง / สถานะทางสังคม	บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการน้ำ / การเข้าร่วมโครงการ
1. นายเกษฯ สุขสุวรรณ	กำนันตำบลทับช้าง	หัวหน้าทีมวิจัย
2. นายวรรณฯ แสงอรุณ	ผ.อ. กองช่าง	ทีมวิจัย
3. นายคารม ถิ่นวังทอง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7	ทีมวิจัย
4. นายสุริยา ทองสุข	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8	ทีมวิจัย
5. นายธนู ทองขวัญ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9	ทีมวิจัย
6. นายวาณิชย์ บุญมาก	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10	ทีมวิจัย
7. นายมานพ คงเพชร	อดีตผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9	ทีมนักวิจัยการบริหารจัดการน้ำหมู่ 9 บ้านช่องทอง / ทีมวิจัย
8. นางปวีณา หมั่นจอน	อสม.รพสต.เกาะจง	ทีมนักวิจัยการบริหารจัดการน้ำหมู่ 10 บ้านช่องทอง / ทีมวิจัย
9. นางประยิน เศรษฐการณ์	ประธานกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกรตำบลทับช้าง ประธานอสม.รพสต.เกาะจง	ทีมนักวิจัยการบริหารจัดการน้ำหมู่ 9 บ้านช่องทอง / ทีมวิจัย

ภาคผนวก ค. ข้อมูลการประเมินคุณลักษณะในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (ก่อนเริ่มดำเนินงาน)

การประเมินคุณลักษณะในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (ก่อนเริ่มดำเนินงาน)

ภาค	จังหวัด	ตำบลเป้าหมาย	คุณลักษณะสำคัญในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (ก่อนเริ่มดำเนินงาน)		
			ระดับน้อย (1-4 ข้อ)	ระดับกลาง (5-7 ข้อ)	ระดับมาก (8-10 ข้อ)
ภาคเหนือ	น่าน	ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จริม	✓		
		ตำบลเมืองจัง อำเภอภูเพียง	✓		
		ตำบลบ่อสวก อำเภอเมืองน่าน		✓	
	เชียงใหม่	ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด	✓		
		ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม		✓	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	อุบลราชธานี	ตำบลนาเขีย อำเภอนาเขีย	✓		
		ตำบลสำโรง อำเภอโพธิ์ไทร	✓		
	ขอนแก่น	ตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่		✓	
		ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท		✓	
	สุรินทร์	ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี	✓		
		ตำบลยะวีก อำเภอชุมพลบุรี	✓		
ภาคตะวันออก	ฉะเชิงเทรา	ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว	✓		
		ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต	✓		
	จันทบุรี	ตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว	✓		
		ตำบลท่าหลวง อำเภอมะขาม	✓		
	ชลบุรี	ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง		✓	
	ระยอง	ตำบลแกลง อำเภอเมือง	✓		
		ตำบลตะพง อำเภอเมือง	✓		
ภาคกลาง	สิงห์บุรี	ตำบลผักทัน อำเภอบางระจัน	✓		
		ตำบลไม้ดัด อำเภอบางระจัน	✓		
		ตำบลเชิงกลัด อำเภอบางระจัน	✓		
		ตำบลบ้านจำ อำเภอบางระจัน	✓		
	ลพบุรี	ตำบลแก่งผักกูด อำเภอท่าหลวง	✓		

ภาค	จังหวัด	ตำบลเป้าหมาย	คุณลักษณะสำคัญในการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น (ก่อนเริ่มดำเนินงาน)		
			ระดับน้อย (1-4 ข้อ)	ระดับกลาง (5-7 ข้อ)	ระดับมาก (8-10 ข้อ)
		ตำบลทะเลวังวัด อำเภอท่าหลวง	✓		
		ตำบลชัยจำปา อำเภอท่าหลวง	✓		
		ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง	✓		
	สุพรรณบุรี	ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ	✓		
	ราชบุรี	ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา		✓	
ภาคใต้	สตูล	ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน		✓	
		ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน	✓		
		ตำบลควนขัน อำเภอเมือง	✓		
	สงขลา	ตำบลเชิงแส อำเภอกระแสสินธุ์		✓	
		ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี	✓		
5 ภูมิภาค	15 จังหวัด	33 ตำบล	25	8	0

ภาคเหนือ 2 จังหวัด 5 อำเภอ 5 ตำบล

1. ตำบลหนองแดง อำเภอแม่จรม จังหวัดน่าน

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
21. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	Supply		✓		
	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน		✓		
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ		✓		
22. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
23. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน			✓	
	น้ำใต้ดิน	✓			
24. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
25. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ				✓	
26. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	Logistics				
	Demand				
	ปลูกพืช	✓			
27. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
	ครัวเรือน	✓			✓
	เกษตรกร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
	การรักษาระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
28. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561			✓		
29. การศึกษาแผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			
30. การกำหนดกติกาการใช้ น้ำในชุมชน		✓			
31. การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการบริหาร จัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			
32. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และ สร้างการยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
33. มีการจัดการด้านการเงิน ของกลุ่มในรูปแบบ กองทุนเพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
34. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กร ผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่ และระเบียบในการ บริหารจัดการภายในที่ ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน		✓		ในเขตเทศบาลตำบลหนองแดง มี 2 องค์กร 1.บ้านพรหม 2. บ้านนาเจริญ
	ระดับตำบล	✓			
35. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่			✓		

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
36. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้			✓		
37. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ			✓		
38. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม			✓		
39. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ			✓		
40. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน			✓		

2. ตำบลเมืองจัง อำเภอกุเพียง จังหวัดน่าน

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		เริ่มมีการทำผังระบบจ่ายน้ำ
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน			✓	มีข้อมูลเบื้องต้นในบางอ่างเก็บน้ำ กำลังดำเนินการ
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			

	บทเรียนการ จัดการน้ำ		✓		เริ่มมีการศึกษาบทเรียนการ จัดการน้ำของแต่ละองค์กรผู้ใช้ น้ำ
2.	มีระบบฐานข้อมูล สารสนเทศชุมชนเพื่อ วางแผนการบริหาร จัดการน้ำ		✓		
3.	การจัดการและเพิ่ม ปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓		จัดหาแหล่งน้ำต้นทุนเพิ่ม ด้วย การเพิ่มระบบกักเก็บน้ำ
		น้ำใต้ดิน	-	-	-
4.	การพัฒนาแหล่งกักเก็บ น้ำ	น้ำผิวดิน		✓	มีการพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำให้ เพียงพอในแต่ละพื้นที่ชุมชน
		น้ำใต้ดิน	-	-	-
5.	Logistics การพัฒนาระบบคลอง หรือท่อส่งน้ำและ กระจายน้ำ			✓	พัฒนาระบบคลองและระบบส่ง น้ำอย่างจริงจัง หาทุนในการ ดำเนินการจากภาคส่วนต่าง ๆ
6.	Demand การศึกษาและรวบรวม ข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช		✓	เริ่มมีการศึกษาข้อมูลการผลิต โดยภาคส่วนท้องถิ่น
		ประมง		✓	เริ่มมีการศึกษาข้อมูลการผลิต โดยภาคส่วนท้องถิ่น
		ปศุสัตว์		✓	เริ่มมีการศึกษาข้อมูลการผลิต โดยภาคส่วนท้องถิ่น
7.	การศึกษาและรวบรวม ข้อมูลปริมาณความ ต้องการใช้ประโยชน์จาก น้ำ	ครัวเรือน	✓		
		เกษตร	✓		
		อุตสาหกรรม	✓		
		การท่องเที่ยว	✓		
		การรักษาพยาบาล นิเวศ	✓		
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8.	การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓		
9.	การศึกษาแผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำของ หน่วยงานต่างๆ		✓		

10. การกำหนดกติกาการใช้ น้ำในชุมชน			✓		เริ่มมีการวางแผน ในกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำต่าง ๆ
11. การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการบริหาร จัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม			✓		เริ่มมีการวางแผน ในกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำต่าง ๆ
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้ และสร้างการยอมรับใน การปฏิบัติการร่วมกัน			✓		เริ่มมีการวางแผน ในกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำต่าง ๆ
13. มีการจัดการด้านการเงิน ของกลุ่มในรูปแบบ กองทุนเพื่อจัดการน้ำ ชุมชน			✓		เริ่มมีการวางแผน ในกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำต่าง ๆ
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กร ผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่ และระเบียบในการ บริหารจัดการภายในที่ ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน		✓		อยู่ในระหว่างการดำเนินการ วางแผน
	ระดับตำบล		✓		อยู่ในระหว่างการดำเนินการ วางแผน
15. การพัฒนาศักยภาพ กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการบริหาร จัดการน้ำระดับพื้นที่			✓		อยู่ในระหว่างการดำเนินการ วางแผน
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำในพื้นที่ ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ			✓		อยู่ในระหว่างการดำเนินการ วางแผน
17. มีการส่งเสริมความรู้และ พัฒนาศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการบริหาร จัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและ ประเมินผลการบริหาร จัดการน้ำชุมชนแบบมี ส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคีเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการ น้ำ			✓		อยู่ในระหว่างการดำเนินการ วางแผนร่วมกับภาคส่วน ท้องถิ่น (อบต.) และหน่วยงาน ต่าง ๆ ในจังหวัด

20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน			✓		เวทีการแลกเปลี่ยน วางแผนการดำเนินการแบบมีส่วนร่วมในกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำต่าง ๆ
---	--	--	---	--	---

3. ตำบลบ่อสวก อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		มีการศึกษาแหล่งน้ำและมีโครงการปิดทองหลังพระมาสนับสนุนงบประมาณก่อสร้างฝายกั้นถาวรภายในพื้นที่บ้านด้าม หมู่ที่ 6 ตำบลบ่อสวก
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน		✓		ยังไม่มีเก็บข้อมูลที่ชัดเจน มีแต่ข้อมูลแหล่งน้ำ
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน		✓		
	ปริมาณน้ำฝน		✓		
	บทเรียนการจัดการน้ำ		✓		
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			ยังไม่มีแผนการพัฒนาแหล่งน้ำที่ชัดเจน
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		มีการขอโครงการขุดอ่างเพิ่มแต่ไม่สามารถสร้างได้เนื่องจากพื้นที่ทับซ้อนหลายส่วน เช่น ของชาวบ้าน ป่าไม้
	น้ำใต้ดิน			✓	มีการขุดบ่อบาดาลในทุกๆ หมู่บ้าน/มีการสนับสนุนงบประมาณจาก อบต

4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		ยังไม่มีการพัฒนาแหล่งน้ำอย่างต่อเนื่องเพราะเขตพื้นที่ทับซ้อนพื้นที่การเกษตรของชาวบ้าน
	น้ำใต้ดิน		✓		มีการขุดเจาะบ่อบาดาลแต่ยังไม่เพียงพอ
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ			✓		มีการพัฒนาระบบท่อส่งน้ำแต่ยังไม่มีแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
Demand 6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช		✓		มีข้อมูลแต่ยังเป็นข้อมูลชุดเก่าและยังไม่ได้มาวิเคราะห์เพื่อมาวางแผนจัดการ
	ประมง		✓		
	ปศุสัตว์		✓		
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน		✓		มีการเก็บข้อมูลแต่ยังไม่ได้นำมาประเมินใช้เกี่ยวกับการใช้น้ำ
	เกษตร		✓		
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว		✓		
	การรักษาพยาบาล		✓		
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561				✓	มูลนิธิปิดทองหลังพระ จังหวัดน่าน ได้ศึกษาและทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ภายในพื้นที่บ้านด้าม หมู่ที่ 6 ตำบลบ่อสวก
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			ยังไม่ดำเนินการ
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน		✓			ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรผู้ใช้น้ำในตำบล และยังไม่มีกฎกติกาที่ชัดเจน
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรผู้ใช้น้ำในตำบล มีแค่ให้ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านร่วมเป็น

					คณะกรรมการเท่านั้น และยังไม่ มีแผนการจัดการน้ำ
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้ และสร้างการยอมรับใน การปฏิบัติการร่วมกัน		✓			ยังไม่ดำเนินการ
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่มใน รูปแบบกองทุนเพื่อ จัดการน้ำชุมชน		✓			ยังไม่ดำเนินการ
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กร ผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่ และระเบียบในการ บริหารจัดการภายในที่ ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน		✓		มีกลุ่มใช้น้ำภายในหมู่บ้าน เช่น น้ำประปา น้ำดื่ม ส่วนน้ำ ทางการเกษตรยังไม่มีจัดการ มากนัก
	ระดับตำบล	✓			ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กร ผู้ใช้น้ำในตำบล มีแค่ให้ ผู้ใหญ่บ้านแต่ละหมู่บ้านร่วมเป็น คณะกรรมการเท่านั้น และยังไม่ มีแผนการจัดการน้ำ
15. การพัฒนาศักยภาพ กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการบริหาร จัดการน้ำระดับพื้นที่			✓		ยังไม่มีดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง และชัดเจน
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำใน พื้นที่ของกลุ่ม/องค์กร ผู้ใช้น้ำ			✓		ยังไม่มีดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง และชัดเจน และมีการ พูดคุยเรื่องตามวาระความ เหมาะสมยังไม่มีที่ตั้งองค์กรที่ ชัดเจน
17. มีการส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ			✓		ยังไม่ดำเนินการ
18. มีกลไกการติดตามและ ประเมินผลการบริหาร จัดการน้ำชุมชนแบบมี ส่วนร่วม			✓		ยังไม่ดำเนินการ

19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ			✓		มีการประสานงาน แต่ยังไม่มีอย่างต่อเนื่อง
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน			✓		ตามวาระ และความเหมาะสม

4.ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ	✓			
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ			✓		
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน			✓	มีในแผนพัฒนาตำบล 61-65
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน			✓	มีในแผนพัฒนาตำบล 61-65
	น้ำใต้ดิน	✓			
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ				✓	มีในแผนพัฒนาตำบล 61-65

Demand 6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช		✓		มีส่วนศูนย์การศึกษาห้วยฮ่องไคร้ในพระราชดำริ แต่ อปท. ยังไม่ได้ดำเนินการ
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษาระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกาการใช้ในชุมชน		✓			
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม			✓		
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน			✓		
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			

15. การพัฒนาศักยภาพ กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผน การ บริหารจัดการน้ำระดับ พื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำใน พื้นที่ของกลุ่ม/องค์กร ผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชนต่อ การบริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและ ประเมินผลการบริหาร จัดการน้ำชุมชนแบบมี ส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคีเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการ น้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนใน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนิน			✓		

5. ตำบลท่าผา อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่อง มีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ		✓		
1. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูล แหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน		✓		- ข้อมูลจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้าน เกษตรและแหล่งน้ำ) (เทศบาล ตำบลท่าผา)

	ปริมาณน้ำ ต้นทุนใต้ดิน		✓		- ข้อมูลจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้าน เกษตรและแหล่งน้ำ) (เทศบาล ตำบลท่าผา)
	ปริมาณน้ำฝน		✓		
	บทเรียนการ จัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูล สารสนเทศชุมชนเพื่อ วางแผนการบริหาร จัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่ม ปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน			✓	- โครงการก่อสร้างฝายกั้นถาวร (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช) - โครงการขุดลอกลำน้ำแม่แรก หมู่ 2 ถึงหมู่ 6 (เทศบาลตำบล ท่าผา) - โครงการขุดลอกอ่างผานัง (เทศบาลตำบลท่าผา)
	น้ำใต้ดิน			✓	- โครงการสำรวจและพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อเสริมแหล่งน้ำดิบ (น้ำผิวดิน) ระบบประปาหมู่บ้าน (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล) - โครงการก่อสร้างระบบประปา หมู่บ้าน แบบบาดาลขนาดใหญ่ (เทศบาลตำบลท่าผา)
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บ น้ำ	น้ำผิวดิน			✓	- ปรับปรุงซ่อมแซมระบบ ประปาบ้าน (เทศบาลตำบลท่า ผา)
	น้ำใต้ดิน		✓		- ธนาคารน้ำใต้ดิน(บ่อน้ำ ใต้ดิน) (เทศบาลตำบลท่าผา) - ปรับปรุงซ่อมแซมระบบ ประปาบาดาลด้วยพลังงาน แสงอาทิตย์ (เทศบาลตำบลท่า ผา)

Logistics				✓	- โครงการก่อสร้างวางระบายน้ำ คอนกรีตเสริมเหล็ก (เทศบาล ตำบลท่าผา)
5. การพัฒนาระบบคลอง หรือท่อส่งน้ำและ กระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช			✓	- ข้อมูลจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้าน เกษตรและแหล่งน้ำ) (เทศบาล ตำบลท่าผา)
6. การศึกษาและรวบรวม ข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
7. การศึกษาและรวบรวม ข้อมูลปริมาณความ ต้องการใช้ประโยชน์ จากน้ำ	ครัวเรือน			✓	- ข้อมูลจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้าน เกษตรและแหล่งน้ำ) (เทศบาล ตำบลท่าผา)
	เกษตร			✓	
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว			✓	
	การรักษา ระบบนิเวศ			✓	
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำของ หน่วยงานต่างๆ			✓		
10. การกำหนดกติกาการใช้ น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการบริหาร จัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม				✓	- แผนการดำเนินงานประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2565 (เทศบาลตำบลท่าผา)
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้ และสร้างการยอมรับใน การปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่มใน รูปแบบกองทุนเพื่อ จัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					

14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กร ผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่ และระเบียบในการ บริหารจัดการภายในที่ ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนาศักยภาพ กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการบริหาร จัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำใน พื้นที่ของกลุ่ม/องค์กร ผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓	✓		
18. มีกลไกการติดตามและ ประเมินผลการบริหาร จัดการน้ำชุมชนแบบมี ส่วนร่วม			✓		
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคีเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการ น้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนใน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงาน		✓			

1. ตำบลนาเยียบ อำเภอนาเยียบ จังหวัดอุบลราชธานี

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่อง มีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวม ข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ	✓			
	ปริมาณน้ำ ต้นทูนฝิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำ ต้นทูนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการ จัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูล สารสนเทศชุมชนเพื่อ วางแผนการบริหาร จัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่ม ปริมาณแหล่งน้ำต้นทูน	น้ำฝิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บ น้ำ	น้ำฝิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลอง หรือท่อส่งน้ำและ กระจายน้ำ			✓	✓	1.โครงการก่อสร้างรางระบาย น้ำรูปตัวยู ซอยร่วมใจ เพื่อเป็นค่าก่อสร้างรางระบาย น้ำรูปตัวยู ขนาด กว้าง 0.20 เมตร ยาว 93.00 เมตร (ตาม แบบเทศบาลกำหนดเลขที่ ส. 01/2563) เป็นไปตาม (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561- 2565 หน้า 68 ข้อ 51) งบประมาณ 260,000 บาท

					<p>2.โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำรูปตัวยู ซอยเลิศสิงห์ เพื่อเป็นค่าก่อสร้างรางระบายน้ำรูปตัวยู ขนาด กว้าง 0.20 เมตร ยาว 93.00 เมตร (ตามแบบเทศบาลกำหนดเลขที่ ส. 01/2563) เป็นไปตาม (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2565 หน้า 68 ข้อ 51) งบประมาณ 225,000 บาท</p> <p>3.โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำรูปตัวยู ถนนศรีปฐมวัน เพื่อเป็นค่าก่อสร้างรางระบายน้ำรูปตัวยู ขนาด กว้าง 0.50 เมตร ยาว 297.00 เมตร (ตามแบบเทศบาลกำหนดเลขที่ ส. 01/2564) เป็นไปตาม (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2565แก้ไขเปลี่ยนแปลงครั้งที่ 4 หน้า 4 ข้อ 6) งบประมาณ 1,230,000 บาท</p> <p>4.ค่าจัดซื้อครุภัณฑ์ เพื่อเป็นค่าก่อสร้างรางระบายน้ำรูปตัวยู ขนาด กว้าง 0.50 เมตร ยาว 297.00 เมตร (ตามแบบเทศบาลกำหนดเลขที่ ส. 01/2564) เป็นไปตาม (แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2561-2565แก้ไขเปลี่ยนแปลงครั้งที่ 4 หน้า 4 ข้อ 6) งบประมาณ 65,600 บาท</p>
Demand	ปลูกพืช	✓			
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
	ครัวเรือน	✓			

7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา ระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกาการใช้ในชุมชน		✓			
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			

17. มีการส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและ ประเมินผลการบริหาร จัดการน้ำชุมชนแบบมี ส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคีเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการ น้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนใน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนิน		✓			

2. ตำบลลำโรง อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่อง มีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ	✓			
2. การศึกษาและรวบรวม ข้อมูลแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการ จัดการน้ำ	✓			
	3. มีระบบฐานข้อมูล สารสนเทศชุมชนเพื่อ วางแผนการบริหาร จัดการน้ำ		✓		
4. การจัดหาและเพิ่ม ปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			

5. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		<p>โครงการรักษน้ำ รักษาป่า และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ปี 2561 งบ 3,800 บาท</p> <p>โครงการรักษน้ำ รักษาป่า และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเนื่องในวันสำคัญของชาติ ปี 2560 งบ 3,450</p>
	น้ำใต้ดิน	✓			
<p>Logistics</p> <p>6. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ</p>				✓	<p>โครงการก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยมคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านผาชัน (ปี 2560 งบ 260,000)</p> <p>โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านนาหว้า (ปี 2560 งบ 95,000)</p> <p>โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านน้ำคำ (ปี 2560 งบ 412,000 บาท)</p> <p>โครงการจัดซื้อท่อส่งน้ำฝายค้ำน้ำบู้ย (โดยใช้แรงงานราษฎร) ปี 2561 งบ 339,333 บาท</p> <p>โครงการก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยมคสล. บ้านผาชัน หมู่ที่ 7 ปี 2563 งบ 353,995</p> <p>โครงการก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยมคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านนาหว้า หมู่ที่ 3 ปี 2563 งบ 197,500 บาท</p> <p>โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก บ้านนาหว้า หมู่ที่ 3 ปี 2562 งบ 177,500</p> <p>โครงการก่อสร้างรางระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็กบ้านสำโรง หมู่ที่ 5 ปี 2562 งบ 430,000 บาท และปี 2563 งบ 321,627 บาท</p>

					โครงการซื้อท่อประปาพร้อม ขยายเขต ปี 2563 งบ 252,416 บาท โครงการปรับปรุงระบบประปา หอดักสูง ปี 2562 งบ 60,000 บาท
Demand	ปลูกพืช	✓			
7. การศึกษาและรวบรวม ข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
8. การศึกษาและรวบรวม ข้อมูลปริมาณความ ต้องการใช้ประโยชน์ จากน้ำ	ครัวเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา ระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
9. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
10. การศึกษาแผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำของ หน่วยงานต่างๆ		✓			
11. การกำหนดกติกาการ ใช้น้ำในชุมชน		✓			
12. การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการบริหาร จัดการน้ำแบบมีส่วน ร่วม		✓			
13. สร้างพื้นที่ในการรับรู้ และสร้างการยอมรับใน การปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
14. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่มใน รูปแบบกองทุนเพื่อ จัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					

15. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กร ผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่ และระเบียบในการ บริหารจัดการภายในที่ ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
16. การพัฒนาศักยภาพ กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการบริหาร จัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			
17. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำใน พื้นที่ของกลุ่ม/องค์กร ผู้ใช้น้ำ		✓			
18. มีการส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
19. มีกลไกการติดตามและ ประเมินผลการบริหาร จัดการน้ำชุมชนแบบมี ส่วนร่วม		✓			
20. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคีเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการ น้ำ		✓			
21. การเปิดพื้นที่ให้คนใน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนิน		✓			

3. ตำบลเมืองเพีย อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ			✓	
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน			✓	
	บทเรียนการจัดการน้ำ			✓	
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน				
	น้ำใต้ดิน				
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ			✓		
Demand 6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช		✓		
	ประมง		✓		
	ปศุสัตว์		✓		
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความ	ครัวเรือน		✓		
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่อง มีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
ต้องการใช้ประโยชน์ จากน้ำ	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา ระบบนิเวศ		✓		
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำของ หน่วยงานต่างๆ			✓		
10. การกำหนดกติกาการ ใช้น้ำในชุมชน				✓	
11. การจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการบริหาร จัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม			✓		มีการประชาคมในหมู่บ้านเพื่อนำข้อมูลไปเข้าแผน อบต.
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้ และสร้างการยอมรับใน การปฏิบัติการร่วมกัน			✓		
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่มใน รูปแบบกองทุนเพื่อ จัดการน้ำชุมชน				✓	กลุ่มผู้สูบน้ำด้วยไฟฟ้า ปัจจุบันมี อบต.เป็นเจ้าภาพ
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กร ผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่ และระเบียบในการ บริหารจัดการภายในที่ ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน			✓	
	ระดับตำบล			✓	
15. การพัฒนาศักยภาพ กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการบริหาร จัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่อง มีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กร ผู้ใช้น้ำ				✓	กลุ่มผู้สูบน้ำด้วยไฟฟ้า ปัจจุบันมี อบต.เป็นเจ้าภาพ
17. มีการส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและ ประเมินผลการบริหาร จัดการน้ำชุมชนแบบมี ส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคีเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการ น้ำ			✓		
20. การเปิดพื้นที่ให้คนใน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินการ			✓		ร่วมใช้ประโยชน์ และการสมทบ ค่าใช้จ่ายในการใช้น้ำจากการสูบ น้ำด้วยพลังไฟฟ้า ซึ่งมีลักษณะทำเฉพาะกลุ่มบ้าน หรือผู้ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

4. ตำบลศรีบุญเรือง อำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่องมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนที่ดิน	✓			

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน				ดินเป็นดินเค็ม ชาวบ้านเคยน้ำบาดาลเจาะหลายรอบ ในปี 2536 ประมาณ 30 เมตร น้ำเป็นสนิม โดยโครงการแก้ไขปัญหาก็แล้งเข้ามาช่วยเหลือ
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ		✓		ที่การดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง เนื่องจากว่าบางอย่างมีแผนแต่ยังไม่บรรลุ ชาวบ้านมีการปฏิบัติการร่วมกับมูลนิธิอุทกพัฒน์ มีข้อมูลระดับค่าน้ำ
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ			✓		
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		เคยเจาะแต่น้ำเป็นสนิม
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		เคยเจาะแต่น้ำเป็นสนิม ใช้น้ำไม่ได้ ทำให้ไม่มีใครเจาะบาดาลอีก
Logistics			✓		
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช			✓	
	ประมง			✓	
	ปศุสัตว์			✓	
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ครัวเรือน		✓		
	เกษตรกร		✓		
	อุตสาหกรรม	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความ					

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
ต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษาระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษา แผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน				✓	
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม			✓		
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน				✓	
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน				✓	
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการ	ระดับหมู่บ้าน			✓	
	ระดับตำบล			✓	

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
บริหารจัดการภายในที่ชัดเจน					
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่			✓		
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ				✓	
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ			✓		
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม				✓	
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ			✓		
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน				✓	เป็นการหารือในชุมชน ในการแบ่งปันน้ำ และการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการน้ำทั้งอุปโภค และบริโภค คราวเรือนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังเฉพาะในพื้นที่เท่านั้น

5. ตำบลยางสว่าง อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ		✓		
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการจัดการจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทูน	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน	✓			
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ		✓			
Demand 6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความ	ครัวเรือน	✓			
	เกษตรกร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			

ต้องการใช้ ประโยชน์จากน้ำ	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา ระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษา แผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำ ของหน่วยงาน ต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน		✓		
	ระดับตำบล		✓		
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ		✓			

บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่					
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ			✓		
17. มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มี กลไก การ ติดตาม และ ประเมินผลการ บริหารจัดการน้ำ ชุมชนแบบมีส่วน ร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคี เครือข่ายด้านการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้ คนในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ดำเนิน		✓			

6.ตำบลยะวีก อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่องมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ	✓			
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนที่ดิน	✓			

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำ	✓			
	ต้นทุนใต้ดิน				
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
Logistics		✓			
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษาระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำ		✓			

ของหน่วยงาน ต่างๆ					
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน		✓		
	ระดับตำบล		✓		
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			

18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน		✓			

1. ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ			✓		
Demand 6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูล	ครัวเรือน	✓			
	เกษตรกร	✓			

ปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา	✓			
	ระบบนิเวศ				
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561			✓		
9. การศึกษา แผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำ ของหน่วยงาน ต่างๆ			✓		
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน		✓			

การวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่					
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน		✓			

2. ตำบลท่ากระดาน อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนที่ดิน		✓		

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำ	✓			
	ต้นทุนใต้ดิน				
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
Logistics			✓		
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่					
	คว่ำเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	การรักษา	✓			
	ระบบนิเวศ				
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561			✓		
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำ			✓		

ของหน่วยงาน ต่างๆ					
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			

18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน		✓			

3.ตำบลพลวงทอง อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			

3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
Logistics			✓		
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ครัวเรือน	✓			
	เกษตรกร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษาระบบนิเวศ	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ					
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561			✓		
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ			✓		
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการ		✓			

ยอมรับในการปฏิบัติกร่วมกัน					
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			

20. การเปิดพื้นที่ให้ คนในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ดำเนิน		✓			
---	--	---	--	--	--

4. ตำบลสามพี่น้อง อำเภอแก่งหางแมว จังหวัดจันทบุรี

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่องมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูล แหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน		✓		
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนใต้ดิน		✓		
	ปริมาณน้ำฝน		✓		
	บทเรียนการ จัดการน้ำ		✓		
2. มีระบบฐานข้อมูล สารสนเทศชุมชน เพื่อวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่ม ปริมาณแหล่งน้ำ ต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน			✓	กองช่าง อบต. ดำเนินการขุด เจาะน้ำบาดาลอย่างต่อเนื่องทุก ปี ระหว่างปี 2561-2565
4. การพัฒนาแหล่ง กักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
Logistics 5. การพัฒนาระบบ คลองหรือท่อส่ง น้ำและกระจาย น้ำ				✓	อบต. ดำเนินการวางท่อระบาย น้ำภายใต้แผนพัฒนาตำบล ในปี 2562 และ 2563
Demand	ปลูกพืช	✓			

6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน		✓		
	เกษตร		✓		
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษาระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการ	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			

บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน					
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน		✓			

5. ตำบล ท่าหลวง อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ	✓			
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการ จัดการน้ำ		✓		มีการสูบน้ำจากแม่น้ำจันทบุรีมา กักเก็บในช่วงฤดูแล้ง
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน	✓			มีการสูบน้ำจากแม่น้ำจันทบุรีมา กักเก็บในช่วงฤดูแล้ง
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		การขุดลอกหนอง
	น้ำใต้ดิน	✓			
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ			✓		มีการสูบน้ำจากแม่น้ำจันทบุรีมา กักเก็บในช่วงฤดูแล้ง
Demand 6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความ	ครัวเรือน		✓		170 ครัวเรือน
	เกษตรกร		✓		170 ราย
	อุตสาหกรรม	✓			

ต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	การท่องเที่ยว		✓		มีที่พัก
	การรักษาระบบนิเวศ		✓		มีการปลูกต้นไม้
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษา แผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำ ของหน่วยงาน ต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน			✓		มีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการสูบน้ำจากสมาชิก ต่อพื้นที่
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม			✓		การขุดลอกแหล่งน้ำ
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน			✓		
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายใต้งบที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล		✓		สมาชิก 170 คน
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ		✓			

บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่					
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ			✓		มีการประชุมกลุ่มทุกปี
17. มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มี กลไก การ ติดตาม และ ประเมินผลการ บริหารจัดการน้ำ ชุมชนแบบมีส่วน ร่วม			✓		มีการร่วมกันประเมินสถานการณ์ ของน้ำในแหล่งน้ำก่อนที่จะมีการ จัดการ
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคี เครือข่ายด้านการ บริหารจัดการน้ำ			✓		มีการรวมตัวของสมาชิกจาก หลายหมู่บ้าน
20. การเปิดพื้นที่ให้ คนในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ดำเนิน			✓		มีการดำเนินการ

6. ตำบลแก่ง อำเภอมือง จังหวัดระยอง

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่องมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูล แหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		จัดทำเป็นระยะ ๆ ตามช่วงเวลา
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนใต้ดิน	✓			

	ปริมาณน้ำฝน			✓	หมู่ 7 เก็บข้อมูล 4 จุดต่อเนื่อง
	บทเรียนการจัดการน้ำ			✓	หมู่ 7 มีการศึกษาปริมาณน้ำบ่อหลวงและบ่ออื่นเพื่อวางแผนจัดสรรน้ำช่วงฤดูแล้ง
2.	มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ			✓	ตำบลแกหลง ดำเนินการสำรวจความต้องการใช้ประโยชน์น้ำภาคครัวเรือน และภาคเกษตร
3.	การจัดการและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓	ขุดลอกสระหลวง
		น้ำใต้ดิน		✓	ขุดบ่อบาดาล
4.	การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓	สร้างฝายน้ำล้น
		น้ำใต้ดิน		✓	จัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน
Logistics			✓		
5.	การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ				เคยดำเนินการขุดลอกคลอง แต่ส่งกระทบต่อการใช้ประโยชน์ที่ดินของชาวบ้านจึงชะลอตัว แต่มีแผนการสร้างทางระบายน้ำหลาก
Demand					
6.	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช		✓	สำรวจผลผลิตพืชเศรษฐกิจ
		ประมง	✓		
		ปศุสัตว์		✓	สำรวจกำลังผลิต
7.	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน		✓	สำรวจเพื่อขยายระบบประปาหมู่บ้าน
		เกษตร	✓		ยังไม่มีเก็บวัดข้อมูลในพื้นที่
		อุตสาหกรรม	✓		
		การท่องเที่ยว	✓		
		การรักษาระบบนิเวศ	✓		
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8.	การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓		
9.	การศึกษา แผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำ		✓		

ของหน่วยงาน ต่างๆ					
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน				✓	หมู่ 7 ดำเนินการในช่วงฤดูแล้ง ของทุกปี
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน			✓		หมู่ 7 มีการประชุมเพื่อกำหนด ข้อตกลง
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน			✓		หมู่ 7 มีการประชุมเพื่อแถลง งบประมาณที่ใช้ในการดูแลรักษา ระบบประปาหมู่บ้าน
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน			✓	
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ			✓		หมู่ 7 ใช้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เป็น เครื่องมือในการวางแผนเพื่อ แก้ปัญหาภัยแล้ง

18. มี ก ล ไ ก ก อ ร ตี ด ต อ ม แ ล และ ประเมิ น ผล การ บริหารจั ด การ น้ำ ชุมชนแบบมีส่ว น ร่วม				✓	หมู่ 7 มีการจั ด ระบบไล น์ เพื่อ การ แจ ง เห ตุ และ แก ไข ปัญหาระบบ ประปาหมู่บ้าน
19. มี ก ล ไ ก ก อ ร ท างาน ร่วม กั บ ภ า คี เครือช่ ายด้ านการ บริหารจั ด การ น้ำ			✓		หมู่ 5 และหมู่ 7 เริ่มประสา นงาน ต่อเนื่ อ งกันเกี่ วกับท รุ พ ยากรน้ำ
20. การเป ด พื น ที่ ให้ คนในชุมชนเข้ามามีส่ว น ร่วมใน การ ดำเนิ น				✓	หมู่ 7 มี การประชุมรับฟังความ คิดเห็ นเป็นระยยะ ะ

7. ต่า บ ล ตะ พง อ่า เภ อ เมื อ ง จั ง หวั ตระ ยอง

ประเต็ น บ ท เรื ย น การ บริหารจั ด การน้ำ	รายละเอี ย ด	ยั ง ไม่ ดำเนิ น การ	ดำเนิ น การแต่ ยั ง ไม่ ต่อเนื่ อ ง	ดำเนิ น การ เช้ ม ชั น (ทำต่อเนื่ อ งมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื น ฐาน (hardware)					
Supply	เสั น ทางน้ำ		✓		
1. การศึ ก ษาและ รวบรวมช่ อ มู ล แห ล ง น้ำ	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิ ว ดิน		✓		
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนไ ต่ ดิน		✓		
	ปริมาณน้ำฝั น		✓		
	บ ท เรื ย น การ จั ด การน้ำ		✓		
	2. มีระบบฐานช่ อ มู ล สารสนเท ศ ชุมชน เพื่อวางแผนการ บริหารจั ด การน้ำ		✓		
3. การจั ด ทาและเพิ่ม ปริมาณแห ล ง น้ำ ต้นทุน	น้ำผิ ว ดิน		✓		
	น้ำไ ต่ ดิน		✓		

4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
Logistics			✓		
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	Demand	ปลูกพืช		✓	
		ประมง	✓		
		ปศุสัตว์	✓		
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ		ครัวเรือน		✓	
		เกษตร		✓	
		อุตสาหกรรม	✓		
		การท่องเที่ยว	✓		
		การรักษาระบบนิเวศ	✓		
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ			✓		
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน		✓			

13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามา		✓			

มีส่วนร่วมในการ ดำเนิน					
---------------------------	--	--	--	--	--

ภาคกลาง 4 จังหวัด 4 อำเภอ 10 ตำบล

1.ตำบลแก่งผักกูด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่องมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูลแหล่ง น้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการ จัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูล สารสนเทศชุมชน เพื่อวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่ม ปริมาณแหล่งน้ำ ต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกัก เก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
Logistics 5. การพัฒนาระบบ คลองหรือท่อส่งน้ำ และกระจายน้ำ		✓			
Demand	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			

6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่					
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา ระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			

15. การพัฒนาศักยภาพ กลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ในการวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำใน พื้นที่ ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชนต่อ การบริหารจัดการ น้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตาม และประเมินผลการ บริหารจัดการน้ำ ชุมชนแบบมีส่วน ร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคี เครือข่ายด้านการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คน ในชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการ ดำเนิน		✓			

2. ตำบลซับจำปา อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่องมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน	✓			

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำ	✓			
	ต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
Logistics		✓			
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษาระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/การบริหารจัดการน้ำ		✓			

ของหน่วยงาน ต่างๆ					
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			

18. มี กลไก การติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน		✓			

3. ตำบลหนองผักแว่น อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน		✓		
	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
	น้ำผิวดิน	✓			

3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
Logistics			✓		
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ครัวเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษาระบบนิเวศ	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ					
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกการใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			

12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้าง การยอมรับใน การปฏิบัติการ ร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ใน รุ ป แ บ บ ก อ ง ทุ น เพื่ อจัดการน้ำชุมชน			✓		
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่ และระเบียบใน การบริหาร จัดการภายในที่ ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. ก า ร พ ั ต ฒ นา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อน การ บริ หาร จัดการน้ำใน พื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริม ความรู้ และ พัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชน ต่อการบริหาร จัดการน้ำ		✓			
18. มี กลไก การ ติดตาม และ ประเมินผลการ บริหารจัดการน้ำ		✓			

ชุมชนแบบมีส่วนร่วม					
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน		✓			

4. ตำบลทะเลวังวัด อำเภอท่าหลวง จังหวัดลพบุรี

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			

Logistics		✓			
5. การพัฒนาระบบ คลองหรือท่อส่ง น้ำและกระจาย น้ำ					
Demand	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
6. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูล การผลิตในพื้นที่	คริวเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา ระบบนิเวศ	✓			
7. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูล ปริมาณความ ต้องการใช้ ประโยชน์จากน้ำ					
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษา แผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำ ของหน่วยงาน ต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน		✓			

เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน					
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการ ติดตามและ ประเมินผลการ บริหารจัดการน้ำ ชุมชนแบบมีส่วน ร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคี เครือข่ายด้านการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้ คนในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ดำเนิน		✓			

5. ตำบลหนองขาม อำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น(ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1.การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทาง		✓		มีการสำรวจเส้นทางน้ำบางหมู่ แต่ยังไม่ครอบคลุมทั้งตำบลและการจัดเก็บข้อมูลยังไม่สมบูรณ์
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ	✓			
2.มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
3.การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน			✓	มีการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินครอบคลุมทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่ครบทุกหลังคาเรือน มีการจัดงบประมาณสนับสนุนต่อเนื่อง
4.การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		
	น้ำใต้ดิน		✓		
Logistics 5.การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ			✓		
Demand 6.การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			

7.การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษาระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8.การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9.การศึกษา แผนพัฒนาบริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			
10.การกำหนดกติกาการใช้ในชุมชน		✓			
11.การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			
12.สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13.มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people)					
14.มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			

15.การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/องค์กร ผู้ใช้น้ำในการวางแผน การบริหารจัดการ น้ำระดับพื้นที่		✓			
16.การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำใน พื้นที่ของกลุ่ม/องค์กร ผู้ใช้น้ำ		✓			
17.มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคนใน ชุมชนต่อการบริหาร จัดการน้ำ		✓			
18.มีกลไกการติดตาม และประเมินผลการ บริหารจัดการน้ำ ชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			
19.มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคีเครือข่าย ด้านการบริหารจัดการ น้ำ			✓		
20.การเปิดพื้นที่ให้คน ในชุมชนเข้ามามีส่วน ร่วมในการดำเนิน			✓		

6. ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยัง ไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่องมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ		✓		กองช่าง อบต.บ้านคา ร่วม ดำเนินงานกับทีมวิจัยและ

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ					ผู้เกี่ยวข้อง ในการจัดทำแผนที่เส้นทางน้ำระดับหมู่บ้าน ตำบล และนอกเหนือตำบล
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน		✓		อบต.บ้านคาและแกนน้ำ 16 หมู่บ้าน เก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำต้นทุนรายหมู่บ้าน ระบุพิบัติการใช้ประโยชน์และสภาพปัญหาของแหล่งน้ำนั้น ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาที่ดิน และจัดระบบข้อมูลด้วยระบบภูมิสารสนเทศ
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนใต้ดิน		✓		อบต.บ้านคาและแกนน้ำ 16 หมู่บ้าน เก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณน้ำใต้ดินรายหมู่บ้าน ระบุพิบัติการใช้ประโยชน์และสภาพปัญหาของแหล่งน้ำนั้น และจัดระบบข้อมูลด้วยระบบภูมิสารสนเทศ แต่ข้อมูลในส่วน ของแหล่งน้ำที่ หน่วยงานภายนอกเข้ามาพัฒนาขีด ความสมบูรณ์
	ปริมาณน้ำฝน		✓		มีแผนเก็บข้อมูลปริมาณน้ำฝนให้ครอบคลุมทั้ง 16 หมู่บ้าน โดย แกนน้ำชุมชนแต่ละหมู่บ้าน เป็นผู้ดูแลและเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ วางแผนร่วมกันเป็นระยะ
	บทเรียนการ จัดการน้ำ				
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ			✓		

3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		มีการใช้ข้อมูลประกอบในการตัดสินใจจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุนร่วมกับแกนนำแต่ละหมู่บ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาที่ดิน
	น้ำใต้ดิน			✓	อบต. ร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงมีแผนและดำเนินการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดิน โดยคนในชุมชนให้ความสนใจและมีแผนในการจัดทำธนาคารน้ำใต้ดินในพื้นที่ของตนเอง
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน			✓	มีการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานร่วมกัน
	น้ำใต้ดิน		✓		คนในชุมชนยังติดข้อจำกัดด้านความเข้าใจ สภาพพื้นที่และปัจจัยเอื้อต่าง ๆ ในการพัฒนาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังดำเนินการไม่ต่อเนื่อง และยังไม่สามารถสร้างการรับรู้ได้
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ				✓	อบต.บ้านคามีดำเนินการ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นและให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วม
Demand 6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช			✓	มีการรวบรวมข้อมูลรายหมู่บ้าน โดยแกนนำชุมชน ที่ลงลึกในรายละเอียดของชนิดพืชที่ผลิตในพื้นที่ รวมทั้งจำนวนพื้นที่และการใช้น้ำของพืช และจัดระบบข้อมูลด้วยระบบภูมิสารสนเทศ

	ประมง	✓			ตำบลบ้านคาไม่มีพื้นที่ทำประมง
	ปศุสัตว์		✓		มีการรวบรวมข้อมูลรายหมู่บ้าน โดยแกนนำชุมชน ที่ลงลึกในรายละเอียดของชนิดสัตว์ที่ผลิตในพื้นที่ แต่ข้อมูลยังขาดความสมบูรณ์
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน		✓		มีการคำนวณปริมาณการใช้น้ำของครัวเรือนเพิ่มเติม โดยทีมวิจัยและอบต.บ้านคา
	เกษตรกร		✓		ทีมวิจัย อบต.บ้านคา และแกนนำชุมชน ร่วมเก็บข้อมูลและจัดระบบข้อมูลด้วยระบบภูมิสารสนเทศ
	อุตสาหกรรม	✓			ยังไม่มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการใช้น้ำภาคอุตสาหกรรมที่มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาท้องถิ่นของอบต.ในการรักษาระบบนิเวศต้นน้ำ
	การท่องเที่ยว	✓			ยังไม่มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลการใช้น้ำภาคการท่องเที่ยวที่สมบูรณ์
	การรักษาระบบนิเวศ		✓		มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาท้องถิ่นของอบต.ในการรักษาระบบนิเวศต้นน้ำ
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษาพรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561			✓		ทีมวิจัยแกนนำชุมชน อบต.บ้านคา มีการศึกษาเพิ่มเติม แต่ยังไม่สร้างความเข้าใจกับคนในชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ไม่ทั่วถึง
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำ			✓		ทีมวิจัยและอบต.บ้านคา มีการศึกษาวิเคราะห์แผนพัฒนาท้องถิ่น ที่เชื่อมโยงกับพรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561 แต่

ของหน่วยงาน ต่างๆ					ยังไม่สามารถสร้างความเข้าใจ กับคนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำใน ชุมชน			✓		ยังไม่มีกำหนดกติกาการใช้ น้ำร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรมใน ภาพรวมของตำบล มีเพียงแนว ทางการใช้น้ำอย่างประหยัดใน การทำเกษตร
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม			✓		มีการวิเคราะห์จัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการ น้ำ ที่เชื่อมโยงกับพรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561 และ สอดคล้องกับข้อมูลการใช้น้ำ ของแต่ละหมู่บ้าน แต่ยังไม่ สามารถสร้างความเข้าใจกับคน ในชุมชนได้อย่างทั่วถึง
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน			✓		
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน			✓	การสร้างทีมและกลุ่มผู้ใช้น้ำทุก หมู่บ้าน ที่ร่วมดำเนินการวางแผน การบริหารจัดการน้ำของ หมู่บ้าน ที่ครอบคลุมการใช้น้ำ ทั้งระบบ
	ระดับตำบล		✓		มีการรวมกลุ่ม และจัดตั้งองค์กร ผู้ใช้น้ำของตำบลบ้านคา แต่ยังไม่ ได้จดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำ กับสทช.
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/			✓		มีแผนการพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ในการวางแผน

องค์กรผู้ใช้น้ำ ในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่					แผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ				✓	มีแผนในการบริหารจัดการน้ำ โดยชุมชนที่เป็นแกนนำแต่ละหมู่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับ อบต.บ้านคาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
17. มีการส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ			✓		
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม			✓		
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ			✓		มีการวิเคราะห์ภารกิจของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงกัน โดยภาคีหลักที่ดำเนินการในพื้นที่ ได้แก่ อบต.บ้านคา และมีภาคีเสริมที่เข้ามาหนุนในเรื่องข้อมูล ความรู้ เทคนิคเครื่องมือ และทรัพยากรต่างๆ เช่น หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และนักวิชาการ
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน			✓		

7. ตำบลพัททัน อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ		✓		
1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ	✓			
	2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการจัดการจัดการน้ำ		✓		
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
Logistics		✓			
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช	✓			
	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ควั้เรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความ					

ต้องการใช้ ประโยชน์จากน้ำ	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา ระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษา แผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำ ของหน่วยงาน ต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ		✓			

บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่					
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มี กลไก การ ติดตาม และ ประเมินผลการ บริหารจัดการน้ำ ชุมชนแบบมีส่วน ร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคี เครือข่ายด้านการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้ คนในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ดำเนิน		✓			

8. ตำบลไม้ดัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่องมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูล แหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนใต้ดิน	✓			

	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ	✓			
2.	มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ	✓			
3.	การจัดการและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำ	✓			
	ต้นทุน	✓			
4.	การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	✓			
		✓			
Logistics		✓			
5.	การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ				
Demand					
6.	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	✓			
		✓			
		✓			
7.	การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	✓			
		✓			
		✓			
		✓			
		✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8.	การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561	✓			
9.	การศึกษา แผนพัฒนา/การบริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ	✓			
10.	การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน	✓			

11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำ		✓			

ชุมชนแบบมีส่วนร่วม					
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน		✓			

9. ตำบลเชิงกลัด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ		✓		
1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	✓			
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
Logistics		✓			

5. การพัฒนาระบบ คลองหรือท่อส่ง น้ำและกระจาย น้ำ					
Demand	ปลูกพืช	✓			
6. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูล การผลิตในพื้นที่	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
7. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูล ปริมาณความ ต้องการใช้ ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน	✓			
	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			
	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา ระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษา แผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำ ของหน่วยงาน ต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			

กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน		✓			

10. ตำบลบ้านจำ อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ		✓		
1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน	✓			
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน	✓			
	ปริมาณน้ำฝน	✓			
	บทเรียนการจัดการน้ำ	✓			
	2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการจัดการจัดการน้ำ		✓		
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			
	น้ำใต้ดิน	✓			
Logistics		✓			
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ					
Demand	ปลูกพืช	✓			
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ประมง	✓			
	ปศุสัตว์	✓			
	7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความ	ครัวเรือน	✓		
ปริมาณความ	เกษตร	✓			
	อุตสาหกรรม	✓			

ต้องการใช้ ประโยชน์จากน้ำ	การท่องเที่ยว	✓			
	การรักษา ระบบนิเวศ	✓			
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			
9. การศึกษา แผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำ ของหน่วยงาน ต่างๆ		✓			
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำในชุมชน		✓			
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม		✓			
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้างการ ยอมรับในการ ปฏิบัติการร่วมกัน		✓			
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ในรูปแบบกองทุน เพื่อจัดการน้ำ ชุมชน		✓			
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่และ ระเบียบในการ บริหารจัดการ ภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			
15. การพัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ		✓			

บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่					
16. การขับเคลื่อนการ บริหารจัดการน้ำ ในพื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			
17. มีการส่งเสริม ความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคน ในชุมชนต่อการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
18. มี กลไก การ ติดตาม และ ประเมินผลการ บริหารจัดการน้ำ ชุมชนแบบมีส่วน ร่วม		✓			
19. มีกลไกการทำงาน ร่วมกับภาคี เครือข่ายด้านการ บริหารจัดการน้ำ		✓			
20. การเปิดพื้นที่ให้ คนในชุมชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการ ดำเนิน		✓			

ภาคใต้ 2 จังหวัด 4 อำเภอ 5 ตำบล

1. ตำบลวังประจัน อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		ทำเส้นทางน้ำเฉพาะสายคลองดูสน(คลองมำบัง)
	ปริมาณน้ำต้นทูนผิวดิน	✓			ไม่มีความรู้ในการเก็บข้อมูลดังกล่าว การเก็บข้อมูลจึงเน้นไปที่ข้อมูลสภาพคลอง
	ปริมาณน้ำต้นทูนใต้ดิน	✓			ไม่มีความรู้ในการเก็บข้อมูลดังกล่าว การเก็บข้อมูลจึงเน้นไปที่ข้อมูลสภาพคลอง
	ปริมาณน้ำฝน		✓		ข้อมูลจากหน่วยงาน
	บทเรียนการจัดการน้ำ			✓	ศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย ผ่านการจัดทำแผนน้ำ และการศึกษาประวัติศาสตร์คลอง
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ			✓		ศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย มีการศึกษาข้อมูลสภาพคลองนิเวศ การใช้ประโยชน์ ปัญหาแต่ละตำบลของต้นน้ำคลองดูสน (คลองมำบัง) ยังขาดข้อมูลอีกหลายส่วน
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทูน	น้ำผิวดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
	น้ำใต้ดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
	น้ำใต้ดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ			✓		การพัฒนาระบบส่งน้ำ ประปาภูเขา

Demand 6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช		✓		พืชการเกษตรจากการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ คือ สวนผลไม้ ทุเรียน มังคุด ลองกอง จำปาตะ ะ สวน ยางพารา สวนปาล์ม
	ประมง		✓		เป็นการประมงแบบหากินตามวิถี ไม่ได้ทำเป็นอาชีพ
	ปศุสัตว์		✓		เลี้ยงสัตว์ประเภทไก่ วัว แพะ
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน		✓		ยังไม่ได้เก็บข้อมูลอย่างละเอียด มีการเก็บผ่านกลุ่มตัวอย่าง 300 คน จากเกษตรกร ครัวเรือน และปศุสัตว์
	เกษตรกร		✓		ยังไม่ได้เก็บข้อมูลอย่างละเอียด มีการเก็บผ่านกลุ่มตัวอย่าง 300 คน จากเกษตรกร ครัวเรือน และปศุสัตว์
	อุตสาหกรรม	✓			ยังมีการเก็บข้อมูล
	การท่องเที่ยว	✓			ยังมีการเก็บข้อมูล
	การรักษา	✓			ยังมีการเก็บข้อมูล
	ระบบนิเวศ				
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561			✓		มีการเรียนรู้ผ่านงานวิจัย เพราะต้องศึกษาทำความเข้าใจใน พรบ. ทรัพยากรน้ำ นำไปสู่การทำแผน และสื่อสารกับหน่วยงาน
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ			✓		มีการศึกษาแผนตำบล ปี 65
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน		✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม				✓	การทำแผนจัดการน้ำชุมชน 4 ด้าน คือ ด้านน้ำ ด้านนิเวศคลอง ด้านการใช้ประโยชน์ และด้านศักยภาพชุมชนในการบริหารจัดการ

12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน			✓		การพัฒนาทั่วโลกกลุ่มคนรักษ์วัง มีแผนด้านการจัดการทรัพยากรในพื้นที่
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			ยังไม่มีดำเนินการ
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			ปัจจุบันมีการจดทะเบียนรวมกัน ในนามเครือข่ายลุ่มน้ำคลองตุสน เป็น องค์กรผู้ใช้น้ำภาค การเกษตรคลองตุสน
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ ในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่			✓		เพิ่งมีการจัดตั้งคณะทำงานกลไกจัดการน้ำระดับตำบลวังประจัน ผ่านกลไกเดิม คือกลุ่มคนรักษ์วัง แต่ยังไม่ได้มีการจดทะเบียน มีแผนการดำเนินงานที่ออกแบบร่วมกันทั้งทีมต้นน้ำทุ่งนุ้ย ควนโดน วังประจัน แต่มีระบุพื้นที่ที่สอดคล้องกับปัญหา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการ
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ			✓		ผ่านการศึกษาวิจัยครั้งที่ 1 ปี 2563 มีการศึกษาข้อมูลสภาพคลอง ปัญหา นำไปสู่การออกแบบแผนจัดการน้ำ และการพัฒนาโลกชุมชน สูดท้ายน้ำ ข้อมูลสื่อสารหน่วยงาน
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนา ศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ			✓		ผ่านการศึกษาวิจัยครั้งที่ 1 ปี 2563 มีการศึกษาข้อมูลสภาพคลอง ปัญหา นำไปสู่การออกแบบแผนจัดการน้ำ โดยการ

					เชิญชวนกลุ่มคนในพื้นที่ร่วมดำเนินการ
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม			✓		มีกลไกที่พึงจัดตั้งมา ระดับตำบล ว่างประจัน ที่สามารถเชื่อมกับหน่วยงานท้องถิ่น กลไกเครือข่ายชนน้ำ พื้นที่แลกเปลี่ยน กลไกเครือข่ายลุ่มน้ำที่มีการจดทะเบียนแล้ว เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนสื่อสารกับระดับพื้นที่และหน่วยงาน ติดตามการดำเนินงาน
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ			✓		กลไกเครือข่ายต้นน้ำ พื้นที่แลกเปลี่ยน กลไกเครือข่ายลุ่มน้ำที่มีการจดทะเบียนแล้ว เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนสื่อสารกับระดับพื้นที่และหน่วยงาน ติดตามการดำเนินงาน
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน			✓		การพัฒนากลไก มีการจัดตั้งผ่านบทบาทที่เป็นทั้งแกนนำหน่วยงาน กลุ่มจิตอาสา ที่สำคัญคือผู้ใช้น้ำ

2. ตำบลย่านซื่อ อำเภอควนโดน จังหวัดสตูล

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ		✓		ทำเส้นทางน้ำเฉพาะสายคลองดูสน(คลองมำบัง)
	ปริมาณน้ำต้นทูนผิวดิน	✓			ไม่มีความรู้ในการเก็บข้อมูลดังกล่าว การเก็บข้อมูลจึงเน้นไปที่ข้อมูลสภาพคลอง
	ปริมาณน้ำต้นทูนใต้ดิน	✓			ไม่มีความรู้ในการเก็บข้อมูลดังกล่าว การเก็บข้อมูลจึงเน้นไปที่ข้อมูลสภาพคลอง
	ปริมาณน้ำฝน		✓		ข้อมูลจากหน่วยงาน
	บทเรียนการจัดการน้ำ			✓	ศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย ผ่านการจัดทำแผนน้ำ และการศึกษาประวัติศาสตร์คลอง
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ			✓		ศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย มีการศึกษาข้อมูลสภาพคลองนิเวศ การใช้ประโยชน์ ปัญหาแต่ละตำบลของกลางน้ำคลองดูสน(คลองมำบัง) ยังขาดข้อมูลอีกหลายส่วน
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทูน	น้ำผิวดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
	น้ำใต้ดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
	น้ำใต้ดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
Logistics 5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ			✓		การพัฒนาระบบส่งน้ำ ประปาหมู่บ้าน และคลองชลประทาน หมู่ 3 หมู่ 4

Demand 6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช		✓		พืชการเกษตรจากการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ คือ สวนผลไม้ ทุเรียน มังคุด ลองกอง จำปาตะ ๓ สวน ยางพารา สวนปาล์ม นาข้าว
	ประมง		✓		เป็นการประมงแบบหากินตามวิถี ไม่ได้ทำเป็นอาชีพ แต่มีน้อยมาก
	ปศุสัตว์		✓		เลี้ยงสัตว์ประเภทไก่ วัว แพะ
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน		✓		ยังไม่ได้เก็บข้อมูลอย่างละเอียด มีการเก็บผ่านกลุ่มตัวอย่าง 300 คน จากเกษตรกร ครัวเรือน และปศุสัตว์
	เกษตร		✓		ยังไม่ได้เก็บข้อมูลอย่างละเอียด มีการเก็บผ่านกลุ่มตัวอย่าง 300 คน จากเกษตรกร ครัวเรือน และปศุสัตว์
	อุตสาหกรรม	✓			ยังมีการเก็บข้อมูล
	การท่องเที่ยว	✓			ยังมีการเก็บข้อมูล
	การรักษาพยาบาล	✓			ยังมีการเก็บข้อมูล
	นิเวศ				
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561			✓		มีการเรียนรู้ผ่านงานวิจัย เพราะต้องศึกษาทำความเข้าใจใน พรบ. ทรัพยากรน้ำ นำไปสู่การทำแผนและสื่อสารกับหน่วยงาน
9. การศึกษา แผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ			✓		มีการศึกษาแผนตำบล ปี 65
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน		✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการ				✓	การทำแผนจัดการน้ำชุมชน 4 ด้าน คือ ด้านน้ำ ด้านนิเวศคลอง ด้านการใช้น้ำ และด้าน

บริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม					ศักยภาพชุมชนในการบริหารจัดการ
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน			✓		การพัฒนากลไกเครือข่ายคลองดูสนกลางน้ำ 3 ตำบล 2 เทศบาล
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			ยังไม่มีดำเนินการ
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			ปัจจุบันมีการจดทะเบียนรวมกันในนามเครือข่ายลุ่มน้ำคลองดูสนเป็นองค์กรผู้ใช้น้ำภาคการเกษตรคลองดูสน
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่			✓		เพิ่งมีการจัดตั้งคณะทำงานกลไกจัดการน้ำระดับตำบลย่านชื้อผ่านกลไกเดิม คือเครือข่ายคลองดูสนทั้งลุ่มน้ำ แต่ยังไม่ได้มีการจดทะเบียน มีแผนการดำเนินงานที่ออกแบบร่วมกันทั้งที่มกลางน้ำฉลุง ควนโดน วังประจัน แต่มีระบุพื้นที่ที่สอดคล้องกับปัญหา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติการ
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ			✓		ผ่านการศึกษาวิจัยครั้งที่ 1 ปี 2563 มีการศึกษาข้อมูลสภาพคลอง ปัญหา นำไปสู่การออกแบบแผนจัดการน้ำ และการพัฒนากลไกชุมชน สุดท้ายนำข้อมูลสื่อสารหน่วยงาน

17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ			✓		ผ่านการศึกษาวิจัยครั้งที่ 1 ปี 2563 มีการศึกษาข้อมูลสภาพคลอง ปัญหา นำไปสู่การออกแบบแผนจัดการน้ำ โดยการเชิญชวนกลุ่มคนในพื้นที่ร่วมดำเนินการ
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม			✓		มีกลไกที่เพิ่งจัดตั้งมา ระดับตำบล ย่านชื่อ ที่สามารถเชื่อมกับหน่วยงานท้องถิ่น กลไกเครือข่ายกลางน้ำ พื้นที่แลกเปลี่ยน กลไกเครือข่ายลุ่มน้ำ ที่มีการจดทะเบียนแล้ว เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนสื่อสารกับระดับพื้นที่และหน่วยงาน ติดตามการดำเนินงาน
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ			✓		กลไกเครือข่ายกลางน้ำ พื้นที่แลกเปลี่ยน กลไกเครือข่ายลุ่มน้ำ ที่มีการจดทะเบียนแล้ว เป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนสื่อสารกับระดับพื้นที่และหน่วยงาน ติดตามการดำเนินงาน
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน			✓		การพัฒนากลไก มีการจัดตั้งผ่านบทบาทที่เป็น ทั้ง แกนนำหน่วยงาน กลุ่มจิตอาสา ที่สำคัญคือผู้ใช้น้ำ

3. ตำบลควนขัน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply	เส้นทางน้ำ		✓		ทำเส้นทางน้ำเฉพาะสายคลองคูสน(คลองมาบ้ง)

1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	ปริมาณน้ำ ต้นทูนผิวดิน	✓			ไม่มีค่างามรู้ในการเก็บข้อมูลดังกล่าว การเก็บข้อมูลจึงเน้นไปที่ข้อมูลสภาพคลอง
	ปริมาณน้ำ ต้นทูนใต้ดิน	✓			ไม่มีค่างามรู้ในการเก็บข้อมูลดังกล่าว การเก็บข้อมูลจึงเน้นไปที่ข้อมูลสภาพคลอง
	ปริมาณน้ำฝน		✓		ข้อมูลจากหน่วยงาน
	บทเรียนการ จัดการน้ำ			✓	ศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย ผ่านการจัดทำแผนน้ำ และการศึกษาประวัติศาสตร์คลอง
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ			✓		ศึกษาข้อมูลจากงานวิจัย มีการศึกษาข้อมูลสภาพคลองนิเวศ การใช้ประโยชน์ ปัญหาแต่ละตำบลของปลายน้ำคลองดูสน(คลองมาบัง) ยังขาดข้อมูลอีกหลายส่วน
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทูน	น้ำผิวดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
	น้ำใต้ดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
	น้ำใต้ดิน	✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ			✓		การพัฒนาระบบส่งน้ำแบบประปาภูมิภาคในพื้นที่ และประปาหมู่บ้าน หมู่ 3 หมู่ 5
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช		✓		พืชการเกษตรจากการเก็บข้อมูลส่วนใหญ่ คือ เกษตรครัวเรือน ช่างบ้าน ไม่ได้ทำเป็นอาชีพเหมือนอดีต
	ประมง		✓		จากสภาพคลองไม่สามารถทำการประมงในพื้นที่ได้เลย เนื่องจากน้ำเสีย ชาวบ้านออกทำประมงในทะเลใหญ่ และป่าชายเลนเท่านั้น

	ปศุสัตว์		✓		ไม่มีในพื้นที่ริมคลอง เลี้ยงสัตว์ประเภทไก่ วัว
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน		✓		ยังไม่ได้เก็บข้อมูลอย่างละเอียด มีการเก็บผ่านกลุ่มตัวอย่าง 300 คน จากเกษตร ครัวเรือน และปศุสัตว์
	เกษตร		✓		ยังไม่ได้เก็บข้อมูลอย่างละเอียด มีการเก็บผ่านกลุ่มตัวอย่าง 300 คน จากเกษตร ครัวเรือน และปศุสัตว์
	อุตสาหกรรม	✓			ยังมีการเก็บข้อมูล
	การท่องเที่ยว	✓			ยังมีการเก็บข้อมูล
	การรักษาพยาบาล นิเวศ	✓			ยังมีการเก็บข้อมูล
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561			✓		มีการเรียนรู้ผ่านงานวิจัย เพราะต้องศึกษาทำความเข้าใจใน พรบ. ทรัพยากรน้ำ นำไปสู่การทำแผนและสื่อสารกับหน่วยงาน
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ			✓		มีการศึกษาแผนตำบล ปี 66-70 และ
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน		✓			ยังไม่ได้ดำเนินการ
11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม				✓	การทำแผนจัดการน้ำชุมชน 4 ด้าน คือ ด้านน้ำ ด้านนิเวศคลอง ด้านการใช้ประโยชน์ และด้านศักยภาพชุมชนในการบริหารจัดการ
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับใน				✓	มีการพัฒนาศูนย์เรียนรู้คลองดูสน ทิศทางจะเชื่อมโยงกับวิทยาลัยชุมชนในการออกแบบการจัดการเรียนรู้

การปฏิบัติการ ร่วมกัน					
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ใน รูป แบบ บ ก อ ง ท ุ น เพื่ อ จัดการน้ำชุมชน		✓			ยังไม่มีดำเนินการ
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่ และระเบียบใน การบริหาร จัดการภายในที่ ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน	✓			
	ระดับตำบล	✓			ปัจจุบันมีการจดทะเบียนรวมกัน ในนามเครือข่ายกลุ่มน้ำคลองดูสน เป็น องค์กรผู้ใช้น้ำภาค การเกษตรคลองดูสน
15. การ พัฒนา ศักยภาพกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ ใน การวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ ระดับพื้นที่			✓		เพิ่งมีการจัดตั้งคณะกรรมการ จัดการน้ำระดับตำบลควนขัน แต่ ยังไม่ได้มีการจดทะเบียน มี แผนการดำเนินงานที่ออกแบบ ร่วมกันทั้งทีมปลายน้ำ แต่มีระบุ พื้นที่ที่สอดคล้องกับปัญหา เพื่อ นำไปสู่การปฏิบัติการ
16. การขับเคลื่อน การบริหาร จัดการน้ำใน พื้นที่ของกลุ่ม/ องค์กรผู้ใช้น้ำ			✓		ผ่านการศึกษาวิจัยครั้งที่ 1 ปี 2563 มีการศึกษาข้อมูลสภาพ คลอง ปัญหา นำไปสู่การ ออกแบบแผนจัดการน้ำ และการ พัฒนากลไกชุมชน สุดทำนน้ำ ข้อมูลสื่อสารหน่วยงาน
17. มีการส่งเสริม ความรู้ และ พัฒนาศักยภาพ ของคนในชุมชน ต่อการบริหาร จัดการน้ำ			✓		ผ่านการศึกษาวิจัยครั้งที่ 1 ปี 2563 มีการศึกษาข้อมูลสภาพ คลอง ปัญหา นำไปสู่การ ออกแบบแผนจัดการน้ำ โดยการ เชิญชวนกลุ่มคนในพื้นที่ร่วม ดำเนินการ
18. มี กลไก การ ติดตาม และ ประเมินผลการ			✓		มีกลไกที่พึงจัดทั้งมา ระดับตำบล ควนขัน ที่สามารถเชื่อมกับ

บริหารจัดการน้ำ ชุมชนแบบมีส่วนร่วม					หน่วยงานท้องถิ่น กลไกเครือข่าย ปลายน้ำ พื้นที่แลกเปลี่ยน กลไก เครือข่ายลุ่มน้ำ ที่มีการจัด ทะเบียนแล้ว เป็นพื้นที่ แลกเปลี่ยนสื่อสารกับระดับพื้นที่ และหน่วยงาน ติดตามการ ดำเนินงาน
19. มี กลไก การ ทำงานร่วมกับ ภาคีเครือข่าย ด้านการบริหาร จัดการน้ำ			✓		กลไกเครือข่ายปลายน้ำ พื้นที่ แลกเปลี่ยน กลไกเครือข่ายลุ่มน้ำ ที่มีการจัดทะเบียนแล้ว เป็นพื้นที่ แลกเปลี่ยนสื่อสารกับระดับพื้นที่ และหน่วยงาน ติดตามการ ดำเนินงาน
20. การเปิดพื้นที่ให้ คนในชุมชนเข้า มามีส่วนร่วมใน การดำเนิน			✓		การพัฒนากลไก มีการจัดตั้งผ่าน บทบาทที่เป็นทั้งแกนนำ หน่วยงาน กลุ่มจิตอาสา ที่สำคัญ คือผู้ใช้น้ำ

4. ตำบลเชิงแส อำเภอกะสสินธุ์ จังหวัดสงขลา

ประเด็นบทเรียนการ บริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการ เข้มข้น (ทำต่อเนื่องมี เจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
Supply 1. การศึกษาและ รวบรวมข้อมูล แหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ			✓	ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเมื่อเกิดสถานการณ์ภัย พิบัติ น้ำท่วมซ้ำซากในพื้นที่ ตำบลเชิงแส ทางมหาวิทยาลัย และผู้นำชุมชนได้ทำการศึกษา วิจัยหลายโครงการ ที่เกี่ยวกับ การจัดการความเสี่ยงจากภัย พิบัติ ทำให้มีการศึกษาเส้นทาง น้ำอย่างจริงจัง ระบุเส้นทางน้ำที่ เป็นจุดเสี่ยงที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน

	ปริมาณน้ำ ต้นทุนผิวดิน	✓			ยังไม่แน่ใจ
	ปริมาณน้ำ ต้นทุนใต้ดิน	✓			ยังไม่แน่ใจ
	ปริมาณน้ำฝน		✓		ยังไม่ได้จัดทำข้อมูลอย่างเป็น ระบบในระดับตำบล
	บทเรียนการ จัดการน้ำ			✓	มีแนวทางการแก้ปัญหาเรื่องจุด เสี่ยงที่ทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลันใน ชุมชน ที่ได้จากการศึกษาข้อมูล อย่างต่อเนื่อง
2. มีระบบ ฐานข้อมูล สารสนเทศชุมชน เพื่อวางแผนการ บริหารจัดการน้ำ			✓		เคยมีงานวิจัยพยายามที่จะทำ ข้อมูลสารสนเทศให้เกิดขึ้น ได้มี การพัฒนา Application เพื่อ จัดเก็บข้อมูลเรื่องน้ำ แต่ยังคง ความต่อเนื่องในการจัดเก็บ ข้อมูลที่เป็นระบบ
3. การจัดหาและ เพิ่มปริมาณ แหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน		✓		มีแนวคิดที่จะพัฒนาแหล่งน้ำที่มี อยู่ในชุมชน เช่นพื้นที่พรุเชิงแส เพื่อพัฒนาเป็นพื้นที่รองรับน้ำ และแหล่งน้ำสำรองในช่วงฤดู แล้ง
	น้ำใต้ดิน				ไม่แน่ใจ
4. การพัฒนาแหล่ง กักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		มีแนวทางการพัฒนา และ แก้ปัญหาแหล่งกักเก็บน้ำผิวดิน เช่น
	น้ำใต้ดิน		✓		มีการขุดเจาะบ่อบาดาลจาก ทรัพยากรน้ำบาดาล เพื่อช่วย เรื่องการขาดแคลนน้ำในพื้นที่
Logistics 5. การพัฒนาระบบ คลองหรือท่อส่ง น้ำและกระจาย น้ำ			✓		มีการขุดลอกบางพื้นที่ที่มีความ เสี่ยงที่ทำให้เกิดน้ำท่วมทั้งที่เป็น คลอง และคูระบายน้ำ บางส่วน ถูกเขียนไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ในการดำเนินต่อไป
Demand	ปลูกพืช		✓		- มีรายงานของเกษตรกร อำเภอที่มีจำนวนพืช

6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ประมง		✓		เศรษฐกิจที่ทำการเกษตรในพื้นที่ตำบลเชิงแส
	ปศุสัตว์		✓		- มีรายงานของเกษตรกรอำเภอที่ทำในพื้นที่ตำบลเชิงแส - รายงานการศึกษาจากงานวิจัยเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง เช่น วัว ที่ได้รับผลกระทบจากน้ำท่วม
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน		✓		- ไม่แน่ใจ
	เกษตรกร		✓		- มีรายงานของเกษตรกรอำเภอที่ทำในพื้นที่ตำบลเชิงแส
	อุตสาหกรรม		✓		- ไม่แน่ใจ
	การท่องเที่ยว		✓		เนื่องจากช่วงที่มีปัญหาเรื่องน้ำท่วม ช้ำซาก ทางตำบลเชิงแส ได้พัฒนาพื้นที่ในตำบลทำสถานที่การท่องเที่ยววิถีธรรมชาติ หรือวิถีชวานา ได้มีการทำเส้นทางการท่องเที่ยว และเคยบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน
การรักษาระบบนิเวศ	✓			ไม่แน่ใจ	
ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561	✓				ยังไม่ได้ดำเนินการในชุมชนและตำบล
9. การศึกษาแผนพัฒนา/บริหารจัดการน้ำของหน่วยงานต่างๆ		✓			มีการศึกษาเฉพาะแผนพัฒนาท้องถิ่น
10. การกำหนดกติกาการใช้น้ำในชุมชน			✓		มีการกำหนดกติกาการใช้น้ำเพื่อการเกษตร เนื่องจากก่อนหน้านี้มีการทำนาไม่พร้อมกัน ทำให้การจัดการน้ำมีปัญหา บางโซนจึงต้องมีกติกาการทำนาพร้อมกัน

11. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการบริหารจัดการน้ำแบบมีส่วนร่วม			✓		ได้จัดเวทีพูดคุยประชาชนหมู่บ้านในการทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
12. สร้างพื้นที่ในการรับรู้และสร้างการยอมรับในการปฏิบัติการร่วมกัน			✓		ในการดำเนินการที่ผ่านมา มีการจัดเวทีในการชี้แจง ในการแก้ปัญหาการจัดการน้ำอย่างมีส่วนร่วมทั้งในระดับหมู่บ้าน และระดับตำบล
13. มีการจัดการด้านการเงินของกลุ่มในรูปแบบกองทุนเพื่อจัดการน้ำชุมชน		✓			ไม่แน่ใจ
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่มีอำนาจหน้าที่และระเบียบในการบริหารจัดการภายในที่ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน		✓		แต่ละหมู่บ้านมีคณะกรรมการที่เป็นตัวแทนองค์กรผู้ใช้น้ำของตำบลสำหรับการทำนา
	ระดับตำบล		✓		ตำบลเชิงเสมีมีการจัดตั้ง องค์กรผู้ใช้น้ำ สำหรับการทำนาแต่ยังไม่ครอบคลุมองค์กรผู้ใช้น้ำรวมทั้งตำบล และยังไม่ได้จดทะเบียนตามพรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่			✓		กำลังดำเนินการที่จะพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ ตามพรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ.2561 ที่ครอบคลุมการใช้น้ำทั้งตำบล
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ			✓		การบริหารจัดการน้ำในตำบลเชิงเสมีถูกขับเคลื่อนจากกลุ่มผู้นำและกลุ่มองค์กรผู้ใช้น้ำที่ก่อตั้งในระดับตำบล ก่อนหน้านี้นี้ที่มีการตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำในการทำนา แต่ยังไม่

					ไม่ได้จดทะเบียนตามพรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ.2561
17. มีการส่งเสริมความรู้ และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ				✓	เนื่องจากตำบลเชิงแส มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับพื้นที่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานมหาวิทยาลัย อื่น ๆ ลงไปศึกษาทำงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีองค์ความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม			✓		ชุมชนมี กลุ่มผู้ใช้น้ำที่จัดตั้งในระดับตำบล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ			✓		ตำบลเชิงแส มีการกลไกการทำงานเรื่องการบริหารจัดการน้ำ ทั้งในระดับพื้นที่ที่มีกลุ่มและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อปท. ชลประทาน ทรัพยากรน้ำบาดาล หน่วยงานระดับจังหวัด และมหาวิทยาลัยที่เข้าไปหนุนเสริมงานวิจัยในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน				✓	ตำบลเชิงแสมีการเปิดพื้นที่ให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ อย่างต่อเนื่อง

5. ตำบลทับช้าง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา

ประเด็นบทเรียนการบริหารจัดการน้ำ	รายละเอียด	ยังไม่ดำเนินการ	ดำเนินการแต่ยังไม่ต่อเนื่อง	ดำเนินการเข้มข้น (ทำต่อเนื่องมีเจ้าภาพ)	คำอธิบาย
โครงสร้างพื้นฐาน (hardware)					
1. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลแหล่งน้ำ	เส้นทางน้ำ	✓			มีการศึกษาเส้นทางน้ำ ต้นน้ำ เฉพาะหมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 10 ไม่ได้ทำอย่างต่อเนื่อง และยังไม่ครอบคลุมทั้งตำบล
	ปริมาณน้ำต้นทุนผิวดิน	✓			ยังไม่ได้ทำ
	ปริมาณน้ำต้นทุนใต้ดิน		✓		มีการศึกษาแหล่งน้ำใต้ดินเพื่อทำประปาบาดาลของแต่ละหมู่บ้าน บางหมู่ศึกษาแล้วไม่พบน้ำใต้ดิน ต้องที่ความลึกมากกว่านั้น
	ปริมาณน้ำฝน	✓			เคยมีการวัดปริมาณน้ำฝนระดับหมู่บ้าน แต่ไม่มีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ส่วนสถานีวัดน้ำฝนที่อยู่ใกล้พื้นที่ เช่น สถานีคลองนาทวี เครื่องวัดน้ำฝนเสียยังไม่ได้รับการซ่อมแซม
	บทเรียนการจัดการน้ำ		✓		มีงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ที่ลงพื้นที่ทำวิจัยการศึกษาแหล่งน้ำเบื้องต้น ใน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 10 มีการศึกษาข้อมูลแหล่งน้ำในชุมชนเบื้องต้น
2. มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศชุมชนเพื่อวางแผนการบริหารจัดการน้ำ		✓			ยังไม่มี
3. การจัดหาและเพิ่มปริมาณแหล่งน้ำต้นทุน	น้ำผิวดิน	✓			ยังไม่มีการจัดหา
	น้ำใต้ดิน		✓		แต่ละหมู่บ้านที่อยู่ในพื้นที่ราบ มีการปรับปรุงระบบประปา

					บาดาล เช่น หมู่ที่ 3 ที่ต้องขุดเจาะเพิ่ม
4. การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำ	น้ำผิวดิน		✓		มีการจัดทำฝายชะลอน้ำ ในคลองธรรมชาติ ทั้งฝายมีชีวิตและฝายปูน พัฒนาฝายน้ำล้นพื้นที่ต้นน้ำที่ใช้ทำประปาภูเขา มีการขุดสระ ทำอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กในระดับหมู่บ้าน
	น้ำใต้ดิน		✓		แต่ละหมู่บ้าน มีการปรับปรุงระบบประปาบาดาลที่ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลทับช้าง และกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
5. การพัฒนาระบบคลองหรือท่อส่งน้ำและกระจายน้ำ			✓		มีการปรับปรุงท่อเมน ท่อส่งน้ำ เช่น ท่อส่งน้ำของอ่างเก็บน้ำ หมู่ที่ 3 ท่อส่งน้ำระบบประปาภูเขาทุกหมู่ที่มีปัญหาท่อแตกในฤดูน้ำหลาก
6. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลการผลิตในพื้นที่	ปลูกพืช		✓		มีข้อมูลสรุปรายงานจากเกษตรกรอำเภอนาทวี ที่สรุปข้อมูลรายตำบล
	ประมง		✓		มีข้อมูลสรุปรายงานจากเกษตรกรอำเภอนาทวี ที่สรุปข้อมูลรายตำบล
	ปศุสัตว์		✓		มีข้อมูลสรุปรายงานจากเกษตรกรอำเภอนาทวี ที่สรุปข้อมูลรายตำบล
7. การศึกษาและรวบรวมข้อมูลปริมาณความต้องการใช้ประโยชน์จากน้ำ	ครัวเรือน	✓			ยังไม่มีการทำระดับตำบล
	เกษตร	✓			ยังไม่มีการทำระดับตำบล
	อุตสาหกรรม	✓			ยังไม่มีการทำระดับตำบล
	การท่องเที่ยว	✓			ยังไม่มีการทำระดับตำบล
	การรักษาพยาบาล	✓			ยังไม่ทราบข้อมูล

ระเบียบ กฎ กติกา (software)					
8. การศึกษา พรบ. ทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. 2561		✓			ยังไม่ได้จัดทำ
9. การศึกษา แผนพัฒนา/ บริหารจัดการน้ำ ของหน่วยงาน ต่างๆ		✓			ศึกษาแผนเฉพาะองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น
10. การกำหนดกติกา การใช้น้ำใน ชุมชน			✓		ทั้ง 10 หมู่บ้านในตำบลทับช้าง มี การจัดการน้ำที่แตกต่างกัน โดย แต่ละหมู่บ้านมีการกำหนดกติกา ร่วมกัน ใช้เฉพาะระดับหมู่บ้าน เท่านั้น
11. การจัดทำ แผนพัฒนา ท้องถิ่นด้านการ บริหารจัดการน้ำ แบบมีส่วนร่วม			✓		มีการออกแบบแผน และเวที ประชาคมในแต่ละปี เกี่ยวกับ ปัญหาเรื่องการบริหารจัดการน้ำ ของแต่ละหมู่บ้าน
12. สร้างพื้นที่ในการ รับรู้และสร้าง การยอมรับใน การปฏิบัติการ ร่วมกัน			✓		มีเวทีชี้แจง ในการทำโครงการ เกี่ยวกับการจัดการน้ำ
13. มีการจัดการด้าน การเงินของกลุ่ม ใน รูป แบบ กองทุน เพื่อ จัดการน้ำชุมชน			✓		มีการจัดการเฉพาะ ระดับ หมู่บ้าน มีการเก็บค่าบำรุงรักษา สำหรับประปาภูเขา (เก็บแบบ รายปี และมีบางหมู่บ้าน เก็บ แบบรายเดือน)
กลุ่มคนหรือชุมชน (people ware)					
14. มีการจัดตั้งกลุ่ม องค์กรผู้ใช้น้ำที่มี อำนาจหน้าที่ และระเบียบใน การบริหาร จัดการภายในที่ ชัดเจน	ระดับหมู่บ้าน				แต่ละหมู่บ้านมีคณะกรรมการ บริหารจัดการน้ำที่จัดตั้งภายใน หมู่บ้าน
	ระดับตำบล	✓			ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มระดับตำบล ที่มีการจัดการน้ำภาพรวม แต่มี กลุ่มผู้ใช้น้ำบางหมู่ที่ต้องใช้น้ำ

					ร่วมกันของชลประทาน (อ่างเก็บน้ำปลักปลิง)
15. การพัฒนาศักยภาพกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำในการวางแผนการบริหารจัดการน้ำระดับพื้นที่		✓			ยังไม่มี
16. การขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ของกลุ่ม/องค์กรผู้ใช้น้ำ		✓			ยังไม่มี
17. มีการส่งเสริมความรู้และพัฒนาศักยภาพของคนในชุมชนต่อการบริหารจัดการน้ำ		✓			ยังไม่มี
18. มีกลไกการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการน้ำชุมชนแบบมีส่วนร่วม		✓			ยังไม่มี
19. มีกลไกการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายด้านการบริหารจัดการน้ำ		✓			ยังไม่มี
20. การเปิดพื้นที่ให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนิน			✓		มีเวทีประชาคม มีการร่วมแก้ปัญหาจัดการน้ำในชุมชน เช่น การสร้างฝายมีชีวิต ฝายปูน การดูแลรักษาต้นน้ำ

ภาคผนวก ค. ภาพการดำเนินงานกิจกรรม

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคเหนือ

ภาคกลาง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคใต้

